

*Tibetan-English
Dictionary*

with supplement

TIBETAN-ENGLISH DICTIONARY
WITH SUPPLEMENT

The Catholic University of America Press
Publications in the Languages of Asia

1

In preparation:

2. **Cambodian-English Dictionary**
3. **Kurdish-English Dictionary**
4. **Persian-English Dictionary**

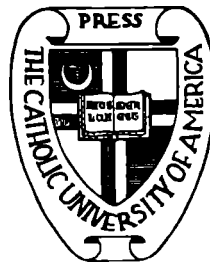
Under the General Editorship of Charles W. Rechenbach, Ph.D.

TIBETAN-ENGLISH DICTIONARY

WITH SUPPLEMENT

Stuart H. Buck

Bureau of Special Research
in Modern Languages

The Catholic University of America Press
Washington, D.C. 20017

1969

Copyright © 1969

THE CATHOLIC UNIVERSITY OF AMERICA PRESS, INC.

All Rights Reserved

Library of Congress Catalog Number 69-16882

CONTENTS

	<i>Page</i>
INTRODUCTION	vii
I. The Tibetan Language and the History of Tibetan Lexicography	vii
II. The Organization of the Entries in the Present Dictionary	xv
THE TIBETAN ALPHABET	xvii
ABBREVIATIONS	xviii
TIBETAN-ENGLISH	1
SUPPLEMENT	787

INTRODUCTION

I. The Tibetan Language and the History of Tibetan Lexicography

A well-known Tibetan proverb declares that "Every district has its own dialect, every lama has his own doctrine."¹⁾ To this sentiment, Edward Amundsen, pioneer Tibetan linguist and member of the British Bible Society, added gloomily that even if the student persevered until he had mastered four or five of these dialects, he would still be understood by only a few thousand natives. In view of the total number of Tibetan speakers (usually estimated to be about 3,000,000), the task of mastering the Tibetan spoken language, including all of its dialects, would appear to be humanly impossible. In addition to the multiplicity of dialects to be found in the colloquial language, called *Phal-skad*²⁾ in Tibetan, the student is confronted with the discouraging task of learning a whole new set of terms in order to converse in the *Rje-skad*³⁾, the polite respectful speech of the educated classes. If he wishes to become completely literate, he must learn not only the immensely rich vocabulary of the *Chos-skad*⁴⁾, the archaic written language peculiar to Tibetan Buddhist literature, but thousands of new terms as well. Since the Red Chinese conquest of Tibet, a flood of new political, administrative, industrial, and technical terms has appeared in Tibetan language newspapers and periodicals published by the Communist Party. It would be well, therefore, for the compiler of a dictionary of the Tibetan language to define at the very outset the aim and scope of his research, for it is quite impractical in a single publication to attempt to cover the entire span of the Tibetan language, both written and spoken, ancient and modern, vulgar and honorific.

The primary purpose of the present dictionary is to provide full and accurate definitions of the vocabulary used in current publications in the Tibetan language, especially those appearing in Communist China. This does not mean, however, that either the colloquial language or the special vocabulary of the Tibetan classics will be ignored. In fact, a deliberate effort was made throughout our research to include all common colloquial terms which have been generally accepted by experienced Tibetan linguists. In addition, a great deal of Buddhist, mythological and astrological terminology has been included, for such vocabulary is deeply rooted in Tibetan culture. On the other hand, thousands of terms listed in the older dictionaries and glossaries have been omitted as being too obscure or impractical for our purposes. The working procedure throughout has been (1) to compare the definitions of each Tibetan word under study in the various lexicographical sources available, (2) to select or to reject the word or phrase on the basis of an evaluation of all information at hand, and, in the light of our primary objective, (3) to give the

1) ལྷང་པ་རྩ་རྩ་སྐད་ལྟགས་རྩ་
བྲམ་མ་རྩ་རྩ་ཆས་ལྟགས་རྩ།

2) ཕལ་སྐད་

3) རྩེ་སྐད་

4) ཆས་སྐད་

full range of each term selected, with examples of usage in context whenever a further clarification appeared necessary, and (4) to conduct a continuing search in current publications for new terms, idioms, loan words, examples of special usage, etc. For the most part, colloquial expressions, both vulgar and polite, have been taken from the speech of central Tibet, which is generally understood throughout all of the provinces. Terms peculiar to eastern Tibet have been listed with the abbreviation *E.T.*; those which appear to be used only in the western part of the country have been labeled *W.T.*

Tibetan literature goes back to the seventh century A.D. According to tradition, King Srong-bstan Sgam-po⁵⁾, the thirty-second in the succession of the Indian Royal Family established in Tibet, had two wives, both pious Buddhists. To comply with their wishes, the king sent one of his ministers, Thonmi Sambhota⁶⁾, with sixteen companions to study at a monastery in Magadha, India. When Thonmi returned to Tibet in 647 A.D., he brought with him an alphabet for the Tibetan language which was based on the Devanagari letters used by the Indians in writing Sanskrit. Using his new alphabet, Thonmi wrote eight textbooks on the subject of writing and grammar for the king. With the help of these texts, the common people were gradually converted to Buddhism. One result of this conversion to the gentle philosophy of Buddha was a decline in the warlike proclivities of the old Tibetan tribesmen — much to the relief of their neighbors. Translations of the Buddhist classics from Sanskrit into Tibetan went on steadily for centuries, ending in the latter part of the seventeenth century. In the words of Csoma de Kőrös, these translations covered the “manners, customs, opinions, knowledge, ignorance, superstition, hopes and fears of a great part of Asia, and especially of India, in former ages.” In accordance with a definite set of rules, thousands of Sanskrit texts were translated accurately, faithfully, and literally. The translators, who usually worked in groups, were anxious to find word-for-word equivalents for the Sanskrit, and so the spirit of the Tibetan language sometimes suffered. Modern Tibetans find it difficult to understand most of these texts. The translated material includes 108 volumes of the Kanjur⁷⁾, which is made up of *sutras*, the instructions and precepts of the Buddhas. Another massive set of translations, called the Tanjur⁸⁾, contains 225 volumes. These are the so-called *sastras*, or commentaries, which contain, collectively, the “Doctrine of the Buddhas.”

By the first quarter of the eighteenth century, the last of the Tatar kings had been killed off and the Chinese were able gradually to consolidate their control over Tibet. During this period the sovereignty of Tibet proper passed into the hands of the *Gelug-pa*⁹⁾, or Yellow Sect. Tibet became a true theocracy, and retained, in spite of foreign pressures and intervention, the same basic social structure and administration until 1950, when the

5) སྲོང་བཙུན་སྐུ་མ་པོ་

6) ཐོན་མི་སེམ་ལྷ་ལོ་

7) བཀའ་འགྲུ་

8) བསྐྱེད་འགྲུ་

9) དགེ་ལུགས་པ་

Chinese Communists set out by military action and subversion to destroy the old order. Under the rule of the Dalai Lamas, the Tibetan versions of the Kanjur and Tanjur were translated once more into Mongol, Manchu, and Chinese. Tibetan became the lingua franca of learned Buddhists throughout all of Higher Asia.

In addition to the tremendous feat of translating thousands of Sanskrit texts into their own language, the Tibetans began in the eleventh and twelfth centuries to develop a literature of their own. This was the age of Milarepa and Atisa. Tibetan authors began to write on historical and legendary subjects. Chandra Das considers that this period began in 1025 A.D. with the introduction of the Vrihaspati cycle of sixty years by the Indian Buddhist Chandra Nath and the Tibetan Chilu Pandit. According to Das, the next period of indigenous literary activity begins with the conquest of Tibet by Genghis Khan in 1205 A.D. Under Mongol rule, the great hierarch of Sakya flourished. Tibet was divided up into thirteen provinces and ruled by the successors of the great Khan. Noted writers during this period were Sakya Pandit Kungah Gyaltshan, Shongton Lotsawa, and Dogen Phag-pa, spiritual tutor of Emperor Kublai Khan and inventor of the famous 'Phags-pa¹⁰⁾ script. During the early part of the fifteenth century, Tibetan scholars became interested in Chinese studies and began to read through the literature of the Ming Emperors. A host of scholars appeared during this period, which is called by Tibetans the "Age of the Old Orthography." At this time the important Gelug-pa Sect was founded with headquarters at Ganden.¹¹⁾

It may be seen from the above that the development of Tibetan literature has been profoundly influenced by both Indian and Chinese writings. Native literary efforts were limited, for the most part, to themes of local interest. Until very recent times, literate Tibetans looked toward the past, absorbed in the philosophical teachings of the Kanjur and Tanjur. One may well imagine the shattering effect of Communist ideological writings on such a culture. The Chinese Communists are determined to impose all the trappings of Marxism on a static, theocratic state. Thousands of new words have been invented. Many are merely phonetic spellings in Tibetan of Chinese technical, political, or administrative terms. Others are coined by using Tibetan equivalents for the characters in Chinese compounds, or by combinations of both phonetics and words with actual meanings. Chinese phonetic spellings for loan words borrowed from other languages are often faithfully imitated by the Tibetans. Many meanings have not been fixed, and it is apparent that there is a good deal of groping about for the right term. Fortunately, the Chinese themselves have been compelled to publish glossaries of new terms in order to facilitate the translation of Marxist literature into Tibetan and to provide the vocabulary for their propaganda magazines. Unless the Tibetan people succeed in breaking away from their present conquerors, a steady evolution of the written language away from the traditions of the past is to be expected.

10) རཕགས་པ

11) བཞུག་ལྷན

Dictionaries or glossaries of Tibetan have been compiled in a number of languages. We have either obtained, or found reference to, such works in English, French, German, Russian, Latin, Sanskrit, Chinese, Japanese, Mongolian, and Manchu. Although most of the reference works used in the compilation of the present dictionary were written in English, French, or Chinese, we found it necessary occasionally to check further in other sources. A review of the lexicographical materials actually used will indicate the scope of each of the principal sources and the primary aim of the compiler.

The first practical Tibetan-English dictionary appeared in 1834, the work of a noted Hungarian philologist and traveler, Alexander Csoma de Kőrös. Although we were unable to obtain a copy of this rare dictionary, the definitions contained therein have been so thoroughly incorporated into subsequent works that we feel that we have had indirectly the benefit of Csoma de Kőrös' research. Tibetan linguists throughout the nineteenth century were deeply indebted to Csoma de Kőrös for this dictionary and for a grammar which also appeared in 1834. It is reported that Csoma de Kőrös first began his travels to the Far East in search of the original home of the Magyars. His travels led him to India and from there, under the patronage of the British Government, to a monastery in Tibet. Hoping to find some clue in the monastic library to the riddle of the Magyars, Csoma de Kőrös applied himself with great diligence to the study of the Tibetan language, ably assisted by the learned lamas of the monastery. Although the dictionary and grammar which resulted from these labors are both highly accurate, it would appear that the author's experience in the written language was strictly limited to the Kanjur.

The next Tibetan-English dictionary of importance was compiled by H.A. Jäschke, a Moravian missionary stationed near the Tibetan border in British Lahul. Jäschke began to study Tibetan in 1837 and continued with tireless energy to expand his experience in the language. His avowed purpose was to translate the Bible into Tibetan in order to "hasten the spread of the Christian religion... among the millions of Buddhists." During the years 1871-1876 Jäschke published a Tibetan-German dictionary, then, in 1881, an excellent Tibetan-English dictionary, which is still a valuable reference work. The Jäschke dictionary is a monument of honest, painstaking scholarship. Since his aim was to communicate the message of Christianity to the Tibetans, Jäschke was anxious to establish the exact meaning of each word in his dictionary. Whenever he had doubts or reservations, he included them with his definitions—and indicated the source used for the definition as well as the basis for his doubts. It must be admitted, however, that Jäschke's readings in Tibetan were limited, for the most part, to the classical literature and that his experience in the spoken language was confined largely to the dialects of western Tibet. In spite of its superb qualities, Jäschke's dictionary is no longer adequate for coping with many problems which arise in current publications.

Toward the end of the nineteenth century, Buddhist scholars became interested in exploring the vast literature of Tibet, which was known to include almost all of the Buddhist religious works of India. In some instances, the original Sanskrit texts had been lost,

so the only sources available for scholars were in Tibetan. With the support of Sir Alfred Croft, Director of Public Education in Bengal, Sarat Chandra Das undertook to compile a new Tibetan-English dictionary which would be more comprehensive than any previously published. Most of his research was done in old Sanskrit-Tibetan dictionaries, one of which was compiled as early as the thirteenth century. Das was keenly conscious of the deficiencies in Jäschke's work, and made a deliberate effort to discover "modern" terms which were unknown to both Csoma de Körös and Jäschke. For twelve years Das worked on the dictionary. In 1899, all of the materials that resulted from his research were handed over to Graham Sandberg and A. William Hyde for final checking and editing. Sandberg and Hyde worked at this task for several years, and found that many revisions were necessary. Although they redefined many terms, deleted a great deal of material taken from Hindu mythology, and added many new words and phrases commonly used in the central and eastern dialects, the dictionary in its final form should still be considered basically the work of Chandra Das. The Das dictionary finally appeared in 1902. After more than a half century, it is still the best general reference work in English for the Tibetan written language.

The Tibetan-English dictionaries mentioned above were compiled, for the most part, for the use of students who wished to develop a *reading* knowledge of Tibetan. By the turn of the century, the British had decided to take active steps to "open up" Tibet for trading purposes and to establish a buffer to protect the northern states of India from the expansionist ambitions of both the Chinese and the Russians. Actually, the British interest in the possibility of trade with Tibet went back to the latter part of the eighteenth century. In 1774, Warren Hastings, the energetic Governor General of India, sent a personal representative, George Bogle, into Tibet. Although the Bogle mission ended in failure, Hastings was not discouraged. Another emissary, Lieutenant Samuel Turner, succeeded in reaching Tashilhunpo and establishing himself there. In due time, Turner submitted a detailed report on the possibility of profitable trade with Tibet. Both Hastings and his successor Lord Cornwallis (of Yorktown fame) tried in vain to reach some sort of agreement with the Tibetans in regard to trade with India. The power of the regent in Lhasa and the influence of the Court in Peking over Tibetan affairs proved to be insurmountable barriers not only in Warren Hastings' time but throughout the nineteenth century. In spite of all obstacles, the British persisted in their attempts to penetrate the "forbidden land." In 1811, an Englishman, Thomas Manning, succeeded in reaching Lhasa and gaining an audience with the Dalai Lama. Again, in the 1840's, efforts were made by Sir John Davis, first British Minister to China, to open Tibet to trade with the outside world; and years later, in 1885, Colman Macaulay, Secretary of the Government of Bengal, attempted to establish a trade mission at Lhasa. All efforts failed until the issue was in the end forced by the Younghusband Expedition of 1903-1904. Thus, through military action, the British won at last the goal that they had been seeking for over a century — a trade agreement with Tibet and regular trading establishments inside the country. Charles A. Bell, Political Officer in Sikkim, became deeply involved in Tibetan affairs and was soon conducting an

intensive study of the language. Over a period of some fifteen years inside Tibet or in bordering areas, Bell gained experience in the spoken language by conversing with "high priests, cabinet ministers, civil and military officers, shopkeepers, mule-drivers, shepherds, peasants, etc." In 1920, he published his excellent *English-Tibetan Colloquial Dictionary*, the first practical dictionary of the spoken language to appear in English. Bell was assisted in the compilation of his dictionary by David MacDonald, British Trade Agent at Yatung, described as having "an unrivalled knowledge of both colloquial and literary Tibetan." The Bell dictionary is still the best source of information available for students of the spoken language. The various levels of speech (i.e., vulgar, honorific, high honorific) are clearly distinguished, and many useful words are listed which do not appear in any other source. One might wish, however, that Bell had published a separate list of the same material with terms in *Tibetan* dictionary order, followed by English definitions. In order to benefit from the unique sources of information in Bell, Mr. Marion Duncan checked through the entire dictionary and extracted all entries not listed elsewhere.

Another English-Tibetan dictionary was published in 1919 by a contemporary of Sir Charles Bell, one Lama Dawasamdub Kazi, a former student of Chandra Das'. Kazi's dictionary is for students of the written rather than the spoken language. Many English words listed therein are now archaic or obsolete. In most instances, the Tibetan "definition" is an explanation in Tibetan of the English word or phrase rather than an equivalent meaning. Mr. Duncan examined this work also with a view to extracting items of interest.

In 1943, Sir Basil Gough and Hugh E. Richardson published their *Tibetan Word Book*, which had been prepared over a period of years during journeys inside Tibet and official missions in Lhasa. The authors received expert advice and assistance during the compilation of their word list. Special care was taken to make sure that words were spelled in accordance with modern usage. Since the vocabulary is listed in Tibetan dictionary order with the Tibetan word or phrase followed by a definition in English, the difficulty of looking up unfamiliar words (a defect already noted in Bell's dictionary) has been overcome. Gould and Richardson place great stress on the importance of the root meaning of each Tibetan syllable. Some 2,000 of these syllables are listed in the *Word Book*. Each syllable is numbered (in much the same manner as the characters in Mathews' *Chinese-English Dictionary*), and these numbers are used for reference throughout the glossary. With each syllable introduced, the compilers provide a letter-for-letter transliteration and a phonetic spelling. Although the system used to represent the pronunciation of Tibetan words and phrases is simple and practical enough for ordinary purposes, it does not compare in accuracy with the phonetic spellings given by George Roerich in his *Textbook of Colloquial Tibetan*. Most of the basic material contained in the *Word Book* has been incorporated into the present dictionary.

George N. Roerich's *Textbook of Colloquial Tibetan*, mentioned above, is a recent study of the speech of Central Tibet, the so-called *Ü-skad*¹²⁾. The Roerich text includes

12) འདྲེ་མཚོ་རྒྱལ་

an analysis of the phonetic structure of the Ü dialect, an excellent outline of Tibetan grammar, and almost 100 pages of conversational exercises. The glossary contained in Part III of the *Textbook of Colloquial Tibetan* has been carefully scanned for new words and phrases to be included in our own list.

In addition to the works cited above, we have consulted Graham Sandberg's *Handbook of Colloquial Tibetan*, V. Bhattacharya's *A Tibetan Chrestomathy*, H. B. Hannah's *Grammar of the Tibetan Language*, Edward Amundsen's *Primer of Standard Tibetan*, and H. C. Henderson's *Tibetan Manual* — either to confirm the spellings given in other publications or as a possible source of new vocabulary. For words peculiar to the dialects of eastern Tibet, we scanned through *An Eastern Tibetan Dictionary* (revised), by Minoru Gō, Bunkyō Aoki, Hajime Yamamoto, and Hajime Kitamura, which was published in Japan in 1954.

While English-speaking missionaries, traders, adventurers, soldiers, diplomats, and scholars were engaged over a period of some 150 years in building up a store of information concerning the Tibetan language, a similar activity was taking place on the part of French missionaries and scholars. It is reported that a Frenchman, William Bouchier by name, lived for a time in northeast Tibet during the thirteenth century. The first Europeans to enter the city of Lhasa were two Jesuit missionaries, Frs. Grueber and d'Orville, who spent two months in the Holy City in 1661 while en route from China to India. By the middle of the nineteenth century, the Sanskrit scholar Philippe Edouard Foucaux had published his *Grammaire de la langue tibétaine*, and M. Renou, founder of a Catholic mission in eastern Tibet, had begun his studies of the Tibetan language. In 1856, Renou was joined by another missionary, M. Fage, who studied with Renou and assisted him in the compilation of a list of Tibetan words and phrases, with definitions in Latin. New missionaries arriving in the field used the Renou and Fage list for their studies, and, as they became proficient in the Tibetan language, made contributions of their own. By 1880, the list had grown to sizable proportions. Desdogins, one of the younger missionaries, took a copy of the list with him when he went to Padong, a village in Bhutan, to establish a new mission. For ten years Desdogins labored over the word list, revising much of the older material and adding many new words and phrases. The completed manuscript was turned over to Monsignor Giraudeau, who had acquired a thorough knowledge of both spoken and written Tibetan as a result of many decades of study and work at various Catholic missions in eastern Tibet. By the time the dictionary was ready for publication, it had been thoroughly checked and revised. All of the early contributors had defined the Tibetan terms in Latin in order to make the information contained therein available to scholars throughout Europe. During the final phase of preparing the manuscript, definitions in French were added also. Consequently, when the dictionary finally appeared it represented the work of almost fifty years by a group of careful and conscientious missionaries in the field. We consulted the *Dictionnaire tibétain-latin-français* constantly during the compilation of the present dictionary. As an authoritative reference for the written language, it is unsurpassed. It goes without saying, however, that recent technical, political, administrative, and industrial terms are not included in this fine work.

Monsignor Giraudeau, who made such a valuable contribution to the completion of the dictionary just mentioned, was closely associated with another dictionary which appeared many years later. Over a period of years, M. Giraudeau worked on a French-Tibetan word list, but was never able to finish it. When Father Goré was assigned to the mission at Yerkalo in 1920, he gained possession of the Giraudeau material and became interested in completing it for publication. The original definitions were carefully checked against available sources in English, French, Latin, and Chinese, certain revisions were made, and some fresh material added. After the French missionaries were expelled from Tibet in 1952 by the Chinese Communists, Father Goré intensified his labors on the dictionary, which was finally published in Paris in 1956. The Giraudeau-Goré *Dictionnaire français-tibétain* is a useful reference for both spoken and written Tibetan, and contains many new terms which do not appear in any other source hitherto mentioned. It should be remembered, however, that the compilers were most familiar with the eastern dialects and that their interests were largely religious and philosophical.

In addition to the two French sources described above, we consulted Jacques Bacot's *Grammaire du tibétain littéraire*, published in Paris in 1948, and Marcelle Lalou's *Manuel élémentaire de tibétain classique*, published in 1950, for their analysis of function words. Both of these works are particularly valuable for information concerning the classical literary language. We found Bacot's *Index morphologique* especially useful because of its precise definitions and many examples of function words used in context.

In the course of our research, constant reference was made to all the sources cited above. These are the "authorities" on which most of our definitions are based. For the main body of our dictionary, the eclectic method was used. Most of the *new* terms in our dictionary, however, were obtained from Chinese-Tibetan lexicographical sources or from our own readings in current magazines and newspapers written in the Tibetan language. In fact, the original scope of our dictionary has been steadily broadened by the periodic acquisition of fresh materials, usually from China. Three Chinese publications, in particular, should be mentioned. The first, a two-volume Tibetan-Chinese glossary, was published in 1957 by the Nationalities Publishing House of Tsinghai. Volume One is a glossary of common Tibetan words with definitions in Chinese. Volume Two contains detailed explanations in both Tibetan and Chinese of more difficult or obscure terms and an outline of Tibetan irregular verbs. With few exceptions, the definitions in this publication agree closely with those given in the older English or French dictionaries. The same statement could be made also in regard to a large one-volume Tibetan-Chinese dictionary published in the same year by the Nationalities Publishing House of Peking. A third dictionary, however, has proved to be an invaluable source of information for all types of new technical terms and, especially, for Communist jargon. This is the *Glossary of New Terms*¹³⁾ published in four volumes by the Nationalities Publishing House in 1957. As the first half of the manuscript was almost ready for publication when the *Glossary of New Terms* was

13) བོ་སྐད་གསར་བཟོ་བྱེད་པའི་གསུང་འཕྲིན་

obtained, we have had to list many of the new terms taken from it in the Supplement. In checking through the *Glossary of New Terms*, we have been pleased to note that we had already extracted many of the new terms listed therein from back issues of the *Nationalities Pictorial*. In fact, we have regularly examined the monthly issues of the *Nationalities Pictorial* not only with a view to picking up new terms but also to test the validity in modern contexts of definitions taken from older sources.

On occasion, we have consulted several polyglot dictionaries. An excellent reference for the classical language is Kowalewski's *Dictionnaire mongol-russe-français*. The Kowalewski dictionary is designed primarily for reading Mongol texts, but it proved to be useful for our purposes because it includes Tibetan equivalents for most of the Mongol terms listed. Kowalewski was a contemporary of Csoma de Kőrös, and maintained the same high standards of scholarship in his own research. Another polyglot dictionary which we consulted less frequently was a three volume publication with lists of equivalent meanings in Manchu, Tibetan, Mongol, Uighur, and Chinese. This dictionary was also published in Peking by the Nationalities Publishing House. We found it difficult to use for reference because the terms contained in it are listed by category, rather than alphabetically.

II. The Organization of the Entries in the Present Dictionary

We have endeavored to follow a consistent format throughout the preparation of the present material. This has not always been easy to do, as the English definitions have ranged from simple one-for-one equivalents to highly complicated statements covering widely different meanings, variant spellings, different parts of speech, and special functions. Our method of presenting information concerning the more complex terms has been as follows: (1) after the Tibetan word or phrase are given in parentheses any variant spellings that have been noted; (2) irregular past, future, or imperative forms of the verb are also given in parentheses immediately after the Tibetan entry; (3) English definitions are separated into categories by semicolons; (4) verbal forms in English are usually given before nominal forms, which are followed by adjectival or adverbial forms (this sequence has been modified occasionally for emphasis, especially when the verbal forms are little used); (5) examples of any of these forms used in context are given in parentheses within the category to which the usage or meaning applies; (6) loan words from Chinese or Mongol have been indicated by giving the word or phrase in the original language (i.e., Chinese characters or Mongol cyrillic) in parentheses after the English definitions; (7) common synonyms are listed in square brackets below the English definitions. In the case of important Buddhist terms, we have referred the reader to fuller explanations in either the Jäschke or Das dictionary.

It will be noticed that the dictionary form of the Tibetan verb is represented by an infinitive in English. This is in keeping with the practice observed in most of the dictionaries consulted. Anyone familiar with Tibetan grammar will be aware that this form of the Tibetan verb, so-called, is much closer to a verbal noun than to an English infinitive. For example, the term རྟོན་ལྔ་ལྔ་ means *wanting, desiring or wish, desire*. With the letter རྟོ added to the particle ལྔ་, there is obtained a form which will almost invariably be translated *to wish or to desire*.

In fact, several lexicographers have used this form for all verbs listed. We feel, however, that this is a fine distinction which will be clear enough to anyone who has made a thorough study of Tibetan grammar – and we assume that anyone attempting to read Tibetan texts will have made such a study. It should be kept in mind also that the various “parts” of the verb listed herein apply almost exclusively to *written* Tibetan. Little distinction is made in the colloquial language between the present, past, future, or imperative forms of the verb. Finally, it should be remembered that many Tibetan verbal forms have variant spellings. We have followed the practice here of listing only those that appeared to be common and well-established. Cross-references to other acceptable spellings have been given in square brackets below the English definitions.

Amundsen has described Tibetan spelling as a “disputed art.” Indeed, the occurrence of variant spellings is perhaps the most exasperating and confusing characteristic of the written language. Almost every common word has an alternate spelling – or misspelling. It is not unusual to observe the same word spelled in several different ways on the same page of a Tibetan text. There are several theories which suggest reasons for these radically different spellings. One theory is that many of the ancient translations of the Kanjur were done at different monasteries which were widely separated from each other. The particular spellings adopted at a given monastery tended to become standard for the surrounding area, and there was over the years an understandable reluctance to change anything written down in the holy scriptures. Finally, Tibet has never had a national system of education, centrally controlled. It is generally believed that the spellings adopted by the ancient translators represent quite closely the manner in which the words were then pronounced. The pronunciation of Tibetan words has changed greatly over the centuries, especially in the cities. Many letters, once pronounced, are now silent. We have made no effort here to indicate the pronunciation of any Tibetan word or phrase listed. Students who are specially interested in this subject are referred to Roerich’s *Textbook of Colloquial Tibetan*, Roy Andrew Miller’s *The Tibetan System of Writing*, and to Chang and Shefts, *A Manual of Spoken Tibetan*.

The author wishes to acknowledge his gratitude for encouragement and technical assistance given by Dr. Charles W. Rechenbach during the compilation of this dictionary. In addition, we are indebted to Mr. Urgunge Onon for assistance in extracting information from Chinese and Mongolian sources, to Mr. Marion Duncan for generously contributing his personal notes on the speech of Batang, and to Eugene Garnett and Harry Goff for their skillful preparation of this volume for publication.

THE TIBETAN ALPHABET

ཀ ka	ཇ ca	ཉ ta	པ pa	ཅ tsa	ཞ zha	ར ra	ཧ ha
ཁ kha	ཇ cha	ཉ tha	པ pha	ཅ tsha	ཟ za	ལ la	ཨ a
ག ga	ཇ ja	ད da	བ ba	ད dza	འ 'a	ཤ sha	
ང nga	ཧ nya	ཤ na	མ ma	མ wa	ཡ ya	ས sa	

ABBREVIATIONS

<i>abbr., abbrev.</i>	abbreviated, abbreviation	<i>interrog.</i>	interrogative
<i>adv.</i>	adverb, adverbial	<i>instr.</i>	instrumental
<i>agric.</i>	agriculture	<i>intr.</i>	intransitive
<i>adj.</i>	adjective	<i>lit.</i>	literal, -ally
<i>Arab.</i>	Arabic	<i>masc.</i>	masculine
<i>astrol.</i>	astrology	<i>math.</i>	mathematical, -matics
<i>Ch.</i>	Chinese	<i>mil.</i>	military
<i>colloq.</i>	colloquial	<i>Mong.</i>	Mongolian
<i>commun.</i>	communist	<i>n.</i>	noun
<i>dial.</i>	dialect	<i>naut.</i>	nautical
<i>E.T.</i>	eastern Tibet	<i>perf.</i>	perfect
<i>elec.</i>	electrical	<i>pl.</i>	plural
<i>fem.</i>	feminine	<i>polit.</i>	political
<i>fig.</i>	figurative(ly)	<i>postpos.</i>	postposition
<i>fin.</i>	finance	<i>pres.</i>	present
<i>fut.</i>	future	<i>relat.</i>	relative
<i>genit.</i>	genitive	<i>relig.</i>	religion
<i>gram.</i>	grammar	<i>Skt.</i>	Sanskrit
<i>Hind.</i>	Hindustani	<i>trans.</i>	transitive
<i>hon.</i>	honorific	<i>var.</i>	variant
<i>imper.</i>	imperative	<i>W.T.</i>	western Tibet

<p>၇ A particle, used in such expressions as ရွှေ့၇ 'spring', ဗွဲ၇, 'half', and in forming conjunctive numerals such as ခုနှစ်၇ 'the two together', 'both', သုံးနှစ်၇ 'all three', etc. ၇ is also used to express emphasis, as in ဒီ၇ 'that very one'.</p>	<p>၇၂၃၅၅ ornamental silk for decorating pillars</p>
<p>၇၂၃ ABC's, alphabet; primer [အဲဇ်၊ ဇ်၊ ဒ်၊ ဆွဲ၊ ဝု၊ ပ]</p>	<p>၇၂၃ pillar, prop, support [ဂိ၇၊ ဃ ဘဲ၇၊ ပ]</p>
<p>၇၂၃၅ tent pole [ဘွဲ၇၊ ခု၇၊ ဘွဲ၇၊ ခဲ၇]</p>	<p>၇၂၃၅၅ Kalimpong ၇၂၃၅ square enclosed by four pillars</p>
<p>၇၂၃ Hind. (၇၂၃) thin white cotton cloth</p>	<p>၇၂၃၅၅ to set up a pillar</p>
<p>၇၂၃ see ၇၂၃</p>	<p>၇၂၃ capital of a pillar</p>
<p>၇၂၃ Hind. (၇၂၃) bowl, basin [ဘဲ၇၊ ခဲ၇]</p>	<p>၇၂၃ sugar</p>
<p>၇၂၃၅ pedestal of a pillar</p>	<p>၇၂၃၅၅ dispute, quarrel, disagreement</p>
<p>၇၂၃၅ first primer (often consisting of a handwritten copy composed by the teacher for the student to use as a model)</p>	<p>၇၂၃၅ (ခဲ၇၊ ခဲ၇) ladder; stairs, staircase Hon. ဝဲ၇၊ ခဲ၇</p>
	<p>၇၂၃၅၅ Kansu (ခဲ၇၊ ခဲ၇)</p>
	<p>၇၂၃၅၅ untanned skins or hides, rawhide [ခဲ၇၊ ခဲ၇၊ ပ]</p>

ཀལ་གྲོ་ལ Calcutta

ཀའོ་མུ་ཨར་ཁ Gomulka

ཀི་རི་ཀ་ར E.T. dilatory, dawdling, tardy, slow

[མུ་སི་དབྱ་སི]

ཀི་ལི་ཀི་ལ E.T. noisy, clamorous

ཀྱ cry, moan

ཀྱ་སྒྲ noise, clamor

[ཀ་ཙ]

ཉར་སྒྲ]

ཀྱ་བཟུང་རྒྱལ་པ E.T. to strike with one's fist

[ཁུ་རྒྱུར་རྒྱལ་པ]

ཁུ་རྒྱུར་སྒྲལ་པ]

ཀྱ་བཟུང་ཙང་པ see ཁུ་རྒྱུར་བཙང་ས་པ

ཀྱ་རྩ E.T. donkey, ass, jackass

[ཙང་གྱ]

ཀྱ་ཤ apple

ཀྱལ (ཁྱལ) hook; crooked

[ཀྱ]

ཀྱང་སི corporation, company (公司)

ཀྱལ all, entire; the whole

ཀྱལ་སྐྱབས་གྲོང palace of the Tashi Lama in Shigatse (lit., 'park of protection to all')

ཀྱལ་མཁྱེའུབ the all-knowing one, the omniscient (epithet used in referring to Buddha or to other high Buddhist divinities)

ཀྱལ་གྱི་རྩ་བ root of everything, source of everything; wisdom, divine knowledge

ཀྱལ་དགའ་ར་བ pleasure grove or garden (usually enclosed); shelves containing the sacred scriptures, library

ཀྱལ་ཏྱ to all, in all; everywhere, in every direction

ཀྱལ་ཏྱ་འགྲེལ་པ to be diffused, be distributed everywhere

ཀྱལ་བདེ་གྲོང Kundeling (monastery)

ཀྱལ་ལས from everywhere, from every direction; from all; than all

[ཀྱལ་ལས]

ཀྱལ་སྤྱད (ཀྱལ་སྤྱད) habit, customary behavior; habitual work

[བྱུང་སྐད་ས]

ཀྱལ་གཞི basis (for everything), whole foundation; primary cause, basic reason

[རྒྱ་དག
རྒྱ་རྒྱུ
སེམས་ཉིད]

ཀྱལ་བཟང all good, completely virtuous (epithet used in referring to Buddha); a personal name

ཀྱལ་གཟུགས་པཌ་ཆེན་ལྷན་པ་ཆེ The Panchen Lama (also known as the Tashi Lama)

[པཌ་ཆེན་ལྷན་པ་ཆེ]

ཀྱལ་ལས see ཀྱལ་བས

ཀྱེད་ wedge

ཀྱ An emphatic particle. Ex. འདི་ཀྱ 'this same (one, thing, etc.)'; all, whole, quite, entirely

ཀྱ་ལྟག small leather bag, leather purse

ཀྱ་ལྟ་ hide boat, skin coracle
[Hon. ཡེས་ཀྱ]

ཀྱ་མེད་ leather box, leather trunk

[ཁོ་]

ཀྱ་མེད་

ཀྱ་མེད་ཆམས

ཀྱ་ལྟག

ཀྱ་ཐག leather rope, strap, or thong

ཀྱ་ལྟ་མེད་ (ཀྱ་ལྟ་མེད་) wrapping in leather (sometimes used as a punishment for criminals)

ཀྱ་ཐག་ལྟ་བུར་བྱུང་ (ཀྱ་ཐག་ལྟ་བུར་བྱུང་) left in the lurch (lit., 'having released the rope of the coracle')

ཀྱ་ལྟ་བུ་ leather cushion; leather saddle pad

ཀྱ་བ་ leather, hide (usually refers to the hides of larger animals such as horses, yaks, etc.); skin boat, coracle (colloq.)

ཀྱ་བ་མཉེན་མཁུ་ tanner

ཀྱ་བ་མཉེན་པ་ to tan skin, tan hides

ཀྱ་བུ་བས་ entire skin or hide, uncut hide

ཀྱ་མེད་ cholera

[རྒྱལ་པལ་]

ཀ་མང worry; dissatisfaction, annoyance (ཀ་མང་ཅ་བ་ལས་བྱུང་པ་མ་རིད་ = they never worry)

ཀྱལ་པ cover, envelope; shell, peel, rind

ཀང concave, crooked, curved, bent
[ཀྱལ་ཀྱལ]

ཀང་ཀྱུ ཀང་ཀྱུ Canton (廣州)

ཀང་ཀང undulating, uneven (of ground)

[ཕྱངས
འབར་འབར
འབར་སྐྱར
ཤང་ཤངས]

ཀང་སྐྱང hollow
[ཁྱལ་སྐྱང
ཁྱང་ཁྱང]

ཀང་པ cup, crucible; ravine; Kongpo (a district in the southeastern part of Tibet)

ཀང་བྱ small cup or bowl; cup-shaped oil lamp

ཀང་ཤེས (ཀྱང་ཤེས) Kwangsi (廣西)

ཀྱང་ཀྱང Kwangtung (廣東)

ཀྱལ་ཡལ་པ glossy (of silk)

ཀྱ་རི་ཀྱ་རི feeble, weak, infirm

[ཉ་རི་ཉ་རི
Hon. སྐྱ་རྒྱ་རྒྱ
ཁྱ་རི་ཁྱ་རི]

ཀྱལ་པ to weigh; to measure

[འཕྱུགས་པ
འཇམ་བ
འདྲེག་པ
བཤར་བ
ཚད་ལེག་པ
Hon. ཀྱལ་གཤམ་པ]

ཀྱལ་ཀྱལ་བུས་ལས་ལམ་པ to scoff, jeer, sneer, mock, flout, scorn, deride

[འོ་ཞོ་རྒྱལ་པ
ཐོ་འཚམ་པ
ཚུས་བྱུང་པ
ཟེབ་བྱ་རྒྱུར་པ]

ཀྱལ་ལྷོ་བ lie, falsehood

[བལྷོ་བ་ཚེག]

ཀྱལ་ཚུལ་བཤད་པ to tell a lie, fib

[ཚམ་པ་བཤད་པ

ཤའ་བྱུང་བྱུང་པ

ཚུལ་ལའ་པ (E.T.)

Hon. ཞིལ་ཚུལ་གཞུང་བ]

ཀྱང (འང, ཡང) and; also, too, likewise; though, although; then, therefore. ཀྱང is used only after words ending in ལ, ཏ, ས, or ལ.

[ང

ང

ཡའ་བ་ཡང

E.T. འ་ལ]

ཀྱང་འ or else

ཀྱང་རྗེས although

ཀྱང་ཀྱུང་ Changsha (長沙)

ཀྱི An inflecting affix denoting the genitive case, attached to nouns, adjectives, participles, etc. Used only after words ending in ཏ, ས, or ལ. (See also རི, ཡི, ལི, ལྱི). ཀྱི is also used to form the present or future tense, as in:

ལའ་ཀྱི་འདུག - 'is saying'

ཚུང་ཀྱི་རིད - 'will stay'

ཀྱིས (གས, ལྱས) An inflecting affix denoting the instrumental case, used only after ཏ, ས, or ལ; by, with. When ཀྱིས indicates an active agent, it is usually translated as the subject of the sentence.

Note:

- (1) If a noun, adjective, or pronoun ends in a vowel, the instrumental case is expressed by the letter ལ alone, written as part of the word.

Examples: ལྱིས - 'by a dog'

མི་ཡག་པོས - 'by a good man'

ངས . 'by me'

- (2) Affixed to verbs at the end of a clause, ཀྱིས is often translated 'by', 'from', or even 'because'.

ཀྱི hook

[ཀྱལ]

ཀྱི་རི (ཀྱི་རི, ཀྱི་རི, རྒྱ་རི) erect, upright

ཀྱི་རི་ལང་བ་ཚུང་པ to stand erect

[Hon. ཀྱི་རི་བཞེང་བ་བྱུགས་པ]

ཀྱི་ལ crooked, bent; winding, curved

[ཀྱི་ལ་པ]

ཀྱལ་ཀྱལ (འཕྲིན་འཕྲིན) crooked, winding
(of roads)

ཀྱང (ཀང) hollow, cavity; hard (of
water); obstinate, unmanageable

ཀྱང་ཀྱང hollow; indented

ཀྱང་ཁྱ quarrel

ཀྱང chief, director, head, chairman
(長)

ཀྱང་ལོན་ལོན - 'vice-chairman'

ཀྱང་པའ native Tibetan boot (the
upper part is usually made of wool)

ཀྱང་ཤོ China (中國)

ཀྱང་ཤོ་གྲང་ཐུབ་དང The Chinese Commu-
nist Party (中國共產黨)

ཀྱང་ཤོ་ཚབ་རིག་ལས་ཁྱངས Chinese Academy
of Sciences

[ཀྱང་ཤོ་ཚབ་རིག་ཁང]

ཀྱང་དབྱང central (中央)

ཀྱང་དབྱང་མི་རིགས་རྒྱུ་གྲྲ་ཚབ་པ Central
Institute for Nationalities

ཀྱང་དབྱང་མི་ལོན་ལོན་ལྷན་ཁང Polit. The
Central Committee

ཀྱུ་ལོན chairman (主席)

ཀྱུ་རིག manager, chief, chairman,
person in charge (of anything)
(主任)

ཀྱང་སུ་ Sino-Soviet (中蘇)

ཀྱང་སུ་མཛེན་གྲྲ་ལས་ལུགས་ཚོགས Sino-Soviet
Friendship Association

ཀྱང་ཤུ China (中華)

ཀྱང་ཤུ་རྒྱལ་ཡོངས་རྒྱུ་ཐུབ་བཅོ་ཚོགས All-China
Federation of Trade Unions

ཀྱང་ཤུ་མི་དམངས་རྒྱུ་ལུགས་རྒྱལ་ཁབ People's
Republic of China

ཀྱུ་ལོན་ཚོགས presidium

ཀྱུ་ལོན་བཞུགས་སྐྱེགས raised platform or
stage on which the presidium is
seated

ཀྱུ་མིའལ་ལ Chou En-lai (周恩來)

ཀྲི་མདའ (ཀྲི་མ་མདའ) pistol, revolver

[ཐུང་མདའ

ལག་མདའ

མི་མདའ་རྒྱུང་པ]

ཀྲིག་ life, strength

[རྒྱག]

ཀྲིག་ཀྲིག་ lively, full of life, rest-
less; gaudy, flashy

ཀྲིག་ཆེན་པ (ཀྲིག་པ) durable, enduring,
firm, lasting

[རྒྱག་པ]

ཀྲིག་མེད་པ lifeless, inanimate, of no
strength

ཀྲིབ་ ton

ཀྲིབ་ཅ་ལོ་ལོ་མ་ armored car (裝甲)

ཀྲིམ་ loud sound

ཀྲིམ་མདའ see ཀྲི་མདའ

ལྷག་ལྷག་པ to prevail (in an argu-
ment), win (a dispute)

[ལྷག་ལྷག་པ]

ལྷང (ལྷང) over, above, overhead

ལྷང་རྒྱུང་ (ལྷང་རྒྱུང) dot, cipher, zero
(often used to denote the letter
མ, as in ལག་, which is equivalent
to ལག་མ)

[ང་རྒྱུང

ལྷག་ལྷ

ལྷང་རྒྱུང]

ལྷང་པ (ལྷང་པ) what is uppermost;
brain

[ལྷག་ལྷང]

ལྷག་ལྷག་ blame, censure

ལྷག་པ to avenge a wrong, wreak
vengeance for; revenge

ལྷག་བྱུང་པ to blame, censure

[ལྷག་བྱུང་པ]

ལྷག་པ]

ལྷག་བྱུང་ skin disease, leprosy (be-
lieved to be caused by ལྷག་, a demi-
god with a human head and the body
of a serpent)

ལྷག་མ་ female demon (with the head
of a woman and the body of a ser-
pent)

ལྷང (ལྷངས་, ལྷང) valley, dale,
drainage basin; cultivated field

ལྷན་པ་ to read, peruse

[འདྲོག་པ་]

Hon. ལྷན་པ་ལྷན་པ་གཞན་པ་]

ལྷན་ཤིས་པ་ legible; to be able to read

ལྷན་པ་ (ལྷན་པ་) to mend, patch

[ལྷན་པ་ལྷན་པ་]

ལྷན་པ་པ་ cobbler

[དངོ་བཟོ་བ་]

དཀར་ངལ་ exhaustion, prostration
(from overwork)

དཀར་ངལ་སྤྱད་པའི་བཟོ་བ་ཞལས་ long-suffer-
ing workers

དཀར་ལྷན་པ་འབྲུག་ ascetic, hermit, penitent

དཀར་སྤྱད་ལྷན་པ་ to take great pains, go
to a lot of trouble

དཀར་བ་ hard, difficult, painful;
pains, exertions, hardship

[དཀར་བ་]

དཀར་ལས་ hard work, toil, difficulty,
trouble, hardship

[སྤྱད་པ་]

སྤྱད་ལས་

ཞལས་པ་

དཀར་བ་]

དཀར་ལས་དཀར་མ་བྱུང་པ་ to toil, slave

དཀར་ལས་འབྲུག་པ་ difficult, arduous,
wearisome, fatiguing

[དཀར་མ་]

Hon. ལྷན་པ་ལྷན་པ་]

དཀར་བ་ see དཀར་ལས་

དཀར་དཀར་ Colloq. whitish, rather
white

དཀར་ཁྱུང་ smoke-hole, skylight,
window

དཀར་ཆག་ register, catalog, list,
index

[ཆག་]

དཀར་པ་ white; pure; sincere, can-
did; enlightened

[དཀར་པ་]

དཀར་པ་དཀར་ཀྱུང་ pale, wan

དཀར་ཅི་ whitewash, lime, chalk

[ས་དཀར་]

ལྷན་]

དཀར་ཅིས་གདོང་བ་ to whitewash

དཀར་ཡ (དཀར་གཡའ) solder

དཀར་ཡོལ porcelain cup; chinaware
[Hon. ལལ་དཀར]

དཀར་ཡོལ་གང a cupful

དཀར་གཡའ see དཀར་ཡ

དཀར་ཤ white mushroom

དཀོན་མཚོག the greatest rarity, most precious object; Supreme Deity, God, Buddha
[ཀྱའ་མཚོག]

དཀོན་མཚོག་གསུམ The Three Ratna (i. e., Buddha, the Holy Doctrine, and the priesthood); By the Three Gods! (often used profanely)

དཀོན་གཉིར caretaker of a temple, guardian of religious objects

དཀོན་པ rare, scarce, precious
[དཀོན་པ
དཀོན་མ
ཅ་ཚོན་པ]

དཀོན་པ rare, scarce; uncommon, unusual
[དཀོན་པ]

དྲིལ middle, center; interior; bottom, base

[གཞུང
གུང
བར
དབུས
དབུང
ལྗོ

E.T. དྲིལ་ཁྱབ]

དྲིལ་དྲུང cross-legged

དྲིལ་ཁྱབ see དྲིལ

དྲིལ་ལོངས circle, disk; circumference; globe

དྲིལ་ལོངས་གྲུ་བཞི་པ quadrangle, square

དྲིལ་ཏྲ in the middle of, in the center of

[དྲིལ་བ
དྲིལ་ལ]

NOTE:

དྲིལ་ཏྲ is used mostly in reference to place, དྲིལ་ལ refers usually to time, as in དབྱར་གྱི་དྲིལ་ལ 'in the middle of summer'

དྲིལ་མ the middle one, the one in the middle

དྲུལ་ལ in the middle of, in the center of; between; among, amidst
[བར་ལ]

དྲུས length; diameter
[དྲུས་ཚད]

དྲུས་ལ common, ordinary; coarse, vulgar; lay, nonclerical
[མཐུན་མང
དམངས
པལ་པ]

དྲུས་མ swiftly, quickly
[མགྲོགས་པ]

དྲུལ extent, compass; size, bulk
[སྒོང]

དྲུའབ to wind, wind up; to wrap around

དྲུགས dense, thick (of clouds); darkened, obscured, dim
[དཐུབས]

དྲུས་པ to encircle, ensnare

དྲུག་དྲུག་བྱེད་པ to shake up; to turn (on a lathe)
[དྲུག་རྒྱལ་པ
འགལ་འགལ་བདང་བ]

དྲུག་པ (དྲུག་པ) to put in motion; to agitate, churn; to stir up (trouble); to spur (a horse)

[འདྲུགས་པ]

འདྲུག་པ

འཕྲག་པ]

དྲུམ (དྲུམས, རྒྱམ) Hon. meat

དྲུམ་ཁ (རྒྱམ་ཁ) meat broth, meat soup

དྲུམ་པ chipped (of chinaware)

དྲུག་དྲུག་བདང་བ to rattle

དྲུག་པ see དྲུག་པ

དྲུལ་བ (Pres. འཕྲུལ་བ) to clash (cymbals), ring (a bell)

བཀའ་འགོར་མེད་པ (བཀའ་སྐྱེར་མེད་པ) without delay; without hindrance

བཀའ་ཚ obstacle, hindrance, interruption

[བར་ཚད]

གཞི་ཚད]

བཀའ་སྐྱེལ blocking, obstructing, prohibiting

ସମ୍ପର୍କିତ ଶବ୍ଦ 'ସ' *Hon.* to prohibit, forbid; to prevent

ସମ୍ପର୍କିତ 'ସ' (*Perf. of* ରୋଧିତା 'ସ') to hinder, block, obstruct, check, stop, interrupt; to thwart, oppose; to restrain, suppress

[ସଂକଳନ 'ସ'
ରୋଧିତା 'ସ'
କ୍ରମ 'ସ'
ସଂକଳନ 'ସ']

ସମ୍ପର୍କିତ 'କ୍ଷ' 'କ୍ଷ' 'ସ' irresistible
[କ୍ଷ 'ସଂକଳନ 'ସ']

ସମ୍ପର୍କିତ 'ସଂକଳନ' hoard, accumulation; treasure
[ସଂକଳନ 'ସଂକଳନ']

ସମ୍ପର୍କିତ 'ସ' to fill (cup, bowl, etc.); to make full, satiate
[ରୋଧିତା 'ସ']

ସମ୍ପର୍କିତ arranged, placed in order

ସମ୍ପର୍କିତ 'ସ' place where corn, barley, etc. are parched; bake-house, kitchen

[କ୍ଷ 'କ୍ଷ'
କ୍ଷ 'କ୍ଷ']

ସମ୍ପର୍କିତ 'ସ' to cover, shelter

[ରୋଧିତା 'ସ'
ରୋଧିତା 'ସ'
ରୋଧିତା 'ସ']

ସମ୍ପର୍କିତ *Hon.* word; order, command

ସମ୍ପର୍କିତ 'ସମ୍ପର୍କିତ' to publish, proclaim officially; proclamation
[ସମ୍ପର୍କିତ 'ସମ୍ପର୍କିତ']

ସମ୍ପର୍କିତ 'ସମ୍ପର୍କିତ' general order; decree, manifesto, edict
[ସମ୍ପର୍କିତ 'ସମ୍ପର୍କିତ']

ସମ୍ପର୍କିତ 'ସମ୍ପର୍କିତ' 'ସ' *Hon.* to give a command, issue an order

ସମ୍ପର୍କିତ 'ସମ୍ପର୍କିତ' law; commandment

ସମ୍ପର୍କିତ 'ସମ୍ପର୍କିତ' 'ସ' 'ସମ୍ପର୍କିତ' lawfully, legally, according to law

ସମ୍ପର୍କିତ 'ସମ୍ପର୍କିତ' lawyer; magistrate

ସମ୍ପର୍କିତ 'ସମ୍ପର୍କିତ' *Hon.* conference

ସମ୍ପର୍କିତ 'ସମ୍ପର୍କିତ' 'ସ' *Hon.* to confer, discuss, deliberate

ସମ୍ପର୍କିତ 'ସମ୍ପର୍କିତ' *Hon.* order

བཀའ་བཞུ་བ to discuss (measures), de-
bate (policy)

བཀའ་མཉམ་པོ་ *Mil. aide-de-camp*

བཀའ་འགྲུ་ Kanjur (a body of Tibetan
Buddhist writings)

བཀའ་འགྲུལ་བ to dismiss, adjourn (a
meeting)

བཀའ་རྒྱུ་ official order, proclamation;
permit, written authorization
[འགྲུལ་ཡིག]

བཀའ་བཅོས་ལྷན་གཙོ་བོ་ *Hon. to edit,*
proofread

བཀའ་ཚད་ punishment

བཀའ་མཚན་ *Hon. directive (sent in*
reply to a request for instructions)
[བཀའ་ལན]

བཀའ་ཉན་པ་ to obey

བཀའ་ཏར་ official radiogram; order
sent by radiogram

བཀའ་གཏན་ (བཀའ་བཏན་) lease, contract

བཀའ་ཐང་ written order
[བཀའ་ལྟངས་]

བཀའ་ཐུག་ official seal
[ལྷན་པོ་
ལྟ་བ]

བཀའ་མཐུན་ལྟ་བ to be loyal

བཀའ་རྒྱུ་ favor, kindness

བཀའ་རྒྱུ་ཅན་ kind, gracious

བཀའ་རྒྱུ་ཆེ་ grateful thanks, thank
you

བཀའ་རྒྱུ་ཆེ་ལྟ་བ *Hon. to thank*

བཀའ་རྒྱུ་སྐྱེད་བཅའ་ gratitude
[བཀའ་རྒྱུ་སྐྱེད་དཔྱད་ས
རྒྱུ་ལན]

བཀའ་རྒྱུ་གསལ་པ་ (བཀའ་རྒྱུ་གསལ་པ་) to
return a favor, repay a kindness
[བཀའ་རྒྱུ་གསལ་བ]

བཀའ་རྒྱུ་གསལ་བ to repay a kindness,
return a favor

བཀའ་ཏྲུ་ secretary assigned to a
member of the Tibetan Cabinet
(བཀའ་འགྲུ་)

བཀའ་འདྲི་ལྟ་བ to ask a question

བཀའ་གཞི་བཤམ་པ་ to order, command; to grant, permit

[སྐྱོ་བ་]

བཀའ་གཞི་བཤམ་པ་རང་རྒྱུད་ of course, quite so

བཀའ་དབང་ high official, minister; an authority

[སྐྱོ་བ་]

བཀའ་སྐྱོ་བ་ title of the ministers of the government council or cabinet (བཀའ་ལྟོན་གྱི་)

[ཉམས་པ་]

བཀའ་སྐྱོ་བ་ལྷོ་མུང་ Kalimpong

[ཀ་ལྷོ་མུང་]

བཀའ་སྐྱོ་བ་ Hon. advice, exhortation; official instruction

བཀའ་སྐྱོ་བ་ talk, conversation, discussion; deliberation, consultation; negotiation

[སྐྱོ་བ་ལྷོ་མུང་]

བཀའ་སྐྱོ་བ་ལྷོ་མུང་ to ask for advice, request a consultation

བཀའ་བཅའ་བཤམ་པ་ strict order

བཀའ་རྒྱུ་བཤམ་པ་ Hon. to draft (order, speech, etc.), compose

བཀའ་འཇུག་ letter of authority, commission, warrant; travel permit (often including authority to requisition transport facilities)

བཀའ་ཡིག་ official letter

བཀའ་ལམ་ Hon. official answer, reply

[བཀའ་སྐྱོ་བ་]

བཀའ་ལམ་གཞི་བཤམ་པ་ Hon. to answer (a letter, telegram, etc.), send an official reply

བཀའ་ལྷན་གཞི་བཤམ་པ་ to make an official prophecy; to issue an injunction

བཀའ་ལྟོན་ 'Kashag', Cabinet of the Tibetan Government (usually consisting of four high ministers); chambers occupied by the Tibetan high ministers, called 'kalons' (བཀའ་ལྟོན་)

[Var. བཀའ་ལྟོན་]

བཀའ་ལྟོན་གྱི་སྐྱོ་བ་ Supreme Court of Justice; Council of Ministers (see བཀའ་ལྟོན་); board of directors, trustees

བཀའ་ཤིག་ official authorization (i.e., passport, license, etc.); official decree, written order; certificate, diploma

[ཤི་བཤམ་]

གཞི་བཤམ་]

<p>བཀའ་གསལ <i>Hon. answer, reply (sent to clarify a matter), clarification; official message</i></p>	<p>བཀོག་པ་ (<i>Perf. of འཕོག་པ་</i>) to mangle, tear, rend [ལྗལ་བ]</p>
<p>[བཀའ་ལྷན]</p>	
<p>བཀའ་སློབ་གནང་རྒྱུ་ལེགས་པ་གནང་ please advise, please give advice, please instruct...</p>	<p>བཀོད་ order, sequence</p>
<p>བཀའ་པ་ to make into law, legalize; to proclaim, publish (a proclamation)</p>	<p>བཀོད་གཞི་མཐུན་ planner, architect</p>
<p>བཀའ་བ་ (<i>Perf. of དགའ་བ་</i>) to put aside, separate; to select; to banish</p>	<p>བཀོད་བལྟ་ scheme, plan, design, plot</p>
<p>བཀའ་བ་ to load, place a burden (on a pack animal); to levy (a tax)</p>	<p>བཀོད་པ་ (འཕོད་) arrangement, plan (of a building); to arrange, plan</p>
<p>བཀའ་བཀོད་རྒྱུ་འདྲིའི་རིང་ལུགས་ feudalism</p>	<p>བཀོད་པ་བཤད་པ་ to give instructions (to workers), to direct construction workers</p>
<p>བཀའ་བཀོད་རྒྱུ་འདྲིའི་དམག་དཔོན་ feudal warlords</p>	<p>བཀོལ་བ་ to employ, hire, take into one's service; to boil</p>
<p>བཀྲ་ཤིས་ summons</p>	<p>བཀྲིག་པ་ (འཕྲིག་) to tie, bind</p>
<p>བཀྲ་ཤིས་ (<i>Perf. of འཕྲིག་པ་</i>) to summon, send for; to bend</p>	<p>བཀྲ་བ་ variegated; colorful; blooming</p>
<p>བཀྲ་ཤིས་ to respect, esteem, honor; to pay homage (to)</p>	<p>བཀྲ་ཤིས་ཤིས་པ་ unlucky, unfortunate, calamitous</p>
<p>[བསྐྱེའི་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པ་]</p>	<p>བཀྲ་ཤིས་ good luck, good fortune; prosperity; blessing; a personal name</p>

བཀྲ་ཤིས་རྒྱན་པ་བརྒྱན eight lucky symbols (the jeweled umbrella, golden fish, pot of precious metals, lotus, conch shell, love noose, emblem of royalty, and the golden wheel)

བཀྲ་ཤིས་པ་ lucky, fortunate, auspicious, propitious; blessed
[མང་ག་ལམ]

བཀྲ་ཤིས་རྩམ་པ་བརྒྱན the eight sacred articles blessed by Buddha

བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ལུ་བྱ་སྲི་རྩེགས་ a New Year's greeting (lit., 'May you have abundant prosperity and happiness!')

བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་ Tashi Lhunpo (monastery in Shigatse presided over by the Panchen Lama)

བཀྲ་གཤམ་ brightness, luster

བཀྲ་གཤམ་མང་དང་སྤོངས་ glitter (of jewels)

བཀྲ་མ་པ་ to spread out, display (merchandise); to scatter
[དགམ་པ་]

བཀྲི་བྱ་པ་ needy, poor, destitute; miserly, stingy

བཀྲི་བྱ་པོ་ miser; beggar
[མེད་སྐྱ་ཅན]

བཀྲིས་པ་ to be hungry; hunger
[སྐྱུགས་པ་]

བཀྲིས་རྒྱལ་ hunger and thirst

བཀྲོངས་པ་ Hon. to be killed; dead
[འབྲོངས་པ་]

བཀྲོལ་བྱེད་པ་ (འབྲོལ་བྱེད་པ་) to explain, elucidate, interpret

བཀྲོལ་བ་ (Perf. of འབྲོལ་བ་) to untie, unfasten; to loosen; to set free

བཀྲོ་རྒྱུན་ gouge, engraving tool

ཀ་ channel, gutter
[ཐུའི་ཀ་]

ཀ་བཟོ་བ་ to make a channel, dig a furrow; to irrigate

ཀར་ marrow, pith; extraction, origin, descent; bundle, skein, tuft; stuff, material (ཀར་ཡག་པོ་ལ་འདུག་ - 'It is of good material')

ཀར་རྒྱུག་ bandy-legged, bowlegged; crippled, lame
[ཐེང་པ་]

Hon. ལབས་རྒྱུག་

ཀང་ཁྱི footstool

[ཀང་རྟོབ]

ཀང་སྒྲུགས]

ཀང་མཚོགས swift-footed, fleet of foot

ཀང་འཕྲི traveller (on foot); porter, messenger (i.e., a vassal who meets his feudal obligation by serving in this capacity)

ཀང་སྐྱ་རི bicycle

ཀང་གྲོང trumpet made of human thigh-bone

[ཀང་ཏྲང]

ཀང་ལྷགས leg-iron

ཀང་རྟོབ་མ barefooted

[Hon. ལབས་རྟོབ་མ]

ཀང་རྟོབ footprint

[Hon. ལབས་རྟོབ]

ཀང་རྟོབ see ཀང་ཁྱི

ཀང་སྒྲུགས see ཀང་ཁྱི

ཀང་ཐང་པ (ཀང་ཐང་ང) pedestrian

ཀང་ཐང་པ on foot

ཀང་ཐང་པ་འཕྲི་བ to go on foot, walk

ཀང་ཐང་པ་འཕྲི་ས footpath, trail

ཀང་མཐོལ sole of the foot

ཀང་ཏྲང see ཀང་གྲོང

ཀང་པ foot, leg, hind leg of a quadruped

[ལྷབ་ལྷབ]

ཡུག་པ

Hon. ལབས]

ཀང་པ་འཕྲིག་འཕྲིག་བྱེད་པ to limp

ཀང་པ་དབ་པ to stamp one's foot

ཀང་པའི་ཉ calf of leg

ཀང་པ་སྐྱེད་པ to become numb (of the foot or leg)

ཀང་པའི་མཇུག་གྲུ toe

[ཀང་སྐྱེད]

ཀང་པས་ཇི་བ to trample, tread upon

ཀང་བྲལ footless; helpless; involved

ཀང་དམག foot soldier(s), infantry
[ཀང་གར་པ]

ཀང་བྱོ་གྲུ་གཞས dancing and singing

ཀང་བཅུགས་འས་བཅར་བ *Hon.* to come
purposely, come on purpose

ཀང་བཅུགས་འས་བྱུབ་པ to go for the pur-
pose (of doing something)

ཀང་བཅུགས་འས་བྱས་པ to do (a thing) on
purpose

ཀང་བཅུགས་འས་ཡོང་བ to come purposely

ཀང་ཚྭས (ཀང་པའི་ཚྭས་རྟོག) ankle

ཀང་རུས bone of the foot

ཀང་ལག་རྒྱུང་བ to stretch one's arms
and legs

ཀང་ལེབ་འཐེབ་པ to flatten, crush
(with one's foot)
[རྩ་བ]

ཀང་ག leg (of mutton, beef, etc.)

ཀང་གསུམ tripod

ཀང་སར see ཀང་པའི་མཛུག་ཁྱ

ཀྱབ (དཀྱབ) palate

ཀྱབ་འདྲུང disease of the palate

ཀྱམ་པ (བཀྱམ་པ) to desire, long
for, lust for

ཀྱུ་མཐུབ thief, robber

[ཀྱུབ་མ

ཀྱུབ་ཅུབ]

ཀྱུ་འཇལ (བཀྱས་འཇལ) fine for theft

ཀྱུ་བ to steal, rob, pilfer

[ཀྱུབ་མ་ཀྱུ་བ]

ཀྱུབ་མ thief; theft

ཀྱུབ་མ་ཀྱུ་བ see ཀྱུ་བ

ཀྱུབ་མས་བཅོམས་པ to be assaulted by a
thief, be knocked down and robbed

ཀྱབ་ཀྱུག chair, seat, bench

[ཕྱིན་ཤིང

གདུབ་ས

སྒྲུབ]

ཀྱབ་རྩང་བ to spank

ཚེད་པ waist, middle; loins
[བར་པ]

ཚེ་བ (ཚེད་པ) to dig, excavate; to
hoe; to carve, engrave; to gouge
(out)
[འདྲུ་བ]

ཚེ་མ small hoe

ཚེས་མཁའ་བ digger, excavator

ཚེས་ཤིག Imperat. dig!

ཚུ་ཉི E.T. riding horse
[ཚོའི་ཉི]

ཚུང wild ass of Tibet and Mongolia

ཚུང་ཚུང only one

ཚུང་ཐང་འགྲུག name of a meadow near Nor-
bu Linga (the 'Jeweled Park' where
the Dalai Lama resides during the
summer)

ཚུང་པ simple, single (used to de-
scribe a letter which forms a syl-
lable by itself without other pre-
fixed, superscribed, subjoined, or
suffixed letters); free, unencum-
bered, unemployed; alone, by oneself
(i.e., ང་ཚུང་པས་མི་ཐུབ་ = 'I alone can-
not...')

[གཅིག་པ]

ཚུང་ཚུང]

ཚུང་ཕྱག་ prostration (as an act of
reverence)

ཚུའི་བྱེད་ pot (for coffee, tea, etc.),
vessel (with a spout)

ཚུའི་རྒྱུ་མཁའ་བ swimmer

ཚུའི་རྒྱུ་པ to swim

[ཚུའི་བ]

ཚུ་ཚུའི་རྒྱུ་པ]

ཚུའི་པ leather bag

[བེལ]

E.T. ཚུ་པ

ཚིང་བ]

ཚུའི་བ see ཚུའི་རྒྱུ་པ

ཚུའི་བྱེད་ contributory cause or circum-
stance; favorable circumstance,
help; occurrence, incident, event,
misfortune, calamity; effect, re-
sult, as a result (Postpos.)

[ཚུའི་ (primary cause)

ཚུའི་མཚའ་བ]

ཚུའི་བྱེད་ on account of, by reason of;
because of; in consequence of, as
a result of

[དབང་གིས

ཚིག་འབྲེལ]

ཀྱོན་ལོ་ལ evil cause, unfortunate circumstance; fatal accident

ཀྱོན་བཟང་ལ auspicious circumstance, happy event, fortunate incident

སྐྱུང་གཏུག (a) long thin mattress

སྐྱུང་ལ (Perf. བསྐྱུང) to stretch (arms, legs), extend (one's hand), stick out (one's tongue); to spread (wings)

བསྐྱུང་བསྐྱུས་གཞུང་བ to stretch and contract (one's arms)

ལྷགས་ལ mute, dumb; dull, stupid, idiotic, witless

[མི་སྐྱུ་ཤེས
ལག་མི་ལྷག
ཚོག་ཉམས]

སྐྱོག secret, hidden; private

[སྐྱོག་ལག
སྐྱོག་གུར]

སྐྱོག་གུར see སྐྱོག

སྐྱོག་ཏུ secretly, confidentially

སྐྱོག་ལག see སྐྱོག

སྐྱོག་མེ gullet, wind-pipe
[སྐྱོག་ལྗེས]

སྐྱོག་ལོ་བརྒྱབ་ལ to speak against anyone behind his back

སྐྱ་བུ thick (of fluids)

སྐྱག (ཀྱག, ཀྱེག) unlucky star; evil, bad omen

སྐད་ voice, cry, sound, utterance; speech, words, talk; language; news; moment

[སྐ
གཏུག]

སྐད་གྲགས་ fame, reputation, renown
[གྲགས་ལ]

སྐད་གྲགས་ཚེའ་ལ famous, renowned, distinguished, well-known, prominent

[Hon. མཚེའ་སྐད་གྲགས་ཚེའ་ལ]

སྐད་རྒྱབ་ལ to scream, shout; to grunt

སྐད་བཟུང་མཁུག interpreter

སྐད་བཟུང་བ to interpret

སྐད་ཅིག (སྐ་ཅིག) an instant, a moment;
second (of time)

[ཐང་གཅིག
དར་གཅིག
ཡུད་ཅམ]

སྐད་ཆ talk, conversation, chat,
discourse; news, report, rumor

[ཁ་བད
བཀའ་མཉ
གཏམ]

སྐད་ཆ་མྱ་འདྲགས་པ to exaggerate

[ནམ་ཆེར་སྐྱ་བ]

སྐད་ཆ་བྱེད་པ to have a talk, hold a
conversation

[སྐད་ཆ་ལབ་པ
Hon. བསྐྱེད་གྲོས་ལྗོད་བ]

སྐད་ཆ་བཤད་པ to declare, state

སྐད་ཆེན་པོ loud, noisy

[གསུང་སྐད་ཆེན་པོ]

སྐད་གཏོང་བ (སྐད་བཏང་བ) to exclaim,
cry out; to call (a person), hail;
to invite (a guest)

[སྐད་སྐྱོར་བ
སྐད་བྱུག་པ]

སྐད་པ to say, tell, relate

སྐད་པར་འཁོར་མཉ phonograph, gramophone
[སྐད་པར]

སྐད་འཛིན་བ to be hoarse

སྐད་ཡིག language (spoken and written)

སྐད་སྦྱས་སྐབས་གྲག language school

སྐད་ལུགས dialect, idiom

སྐད་ཤོར་བ to groan

[གྲུགས་བར་བྱེད་པ
འཁྱུག་པ]

སྐད་གསར་པ E.T. latest news

སྐབས time, occasion; case, circum-
stance; opportunity; mode, manner;
section, chapter (of a book)

[ཐབས]

སྐབས་སྐབས་ལ occasionally, now and
then

[སྐབས་སྐབས་སུ]

སྐབས་འགར in some cases

སྐབས་ཅིག E.T. in a moment, in a short time, soon

[སྐབ་ཅམ་གཅིག་ལ]

སྐབས་དང་སྐྱོར་བ to be suitable, fit the occasion, be appropriate

སྐབས་མཚམས་ལ at [this] juncture

སྐབས་རེ at times, sometimes; in each case, on each occasion

སྐབས་སྐབས་ལ on the occasion of, at the time of, when; during, while

སྐབ་ཤོག overland

སྐབ་པ tongs, pincers, pliers, crimpers; trigger, hammer (of a gun)

སྐབ་པ (བསྐབ་པ) to dry

སྐབ་པས་འཛིན་པ to hold with pincers

སྐབ་འཛིན་བཟོ་པ fitter (in a machine shop)

སྐབ་པ dry, arid; dried

སྐབ་ཚོན་ E.T. degree of dryness or wetness, humidity, aridity

སྐལ་བཤད་ nonsense

སྐར་མདའ་ shooting star, meteor

[ད་ལ་ལ]

སྐར་ཕྱིད་བརྒྱད་ Tibetan coin (worth a half རེ་ག)

སྐར་ཕྱིད་གསུམ་ Tibetan coin (worth one-sixth of a རེ་ག)

སྐར་བ to hang up; to weigh; to pen (cattle); to sort, separate

སྐར་མ star; constellation; minute, smallest unit of weight of silver for coins

སྐར་མ་བརྒྱབ་པ The Pole Star

[གཟུང་ཡི་རྒྱབ]

སྐར་མའི་དཔྱད་པ observation of the stars

སྐར་རྩིས་ astrology, astronomy

[མ་ཤེས]

སྐར་བཟང་ Astrol. lucky day

སྐལ་སྐྱབ་པ E.T. to wager, bet, lay a wager, gamble

[སྐྱབ་བཞག་པ]

སྐལ་ངལ unfortunate, unlucky, wretched

སྐལ་ལྷན fortunate, auspicious

སྐལ་པུ luck, chance, fortune

སྐལ་པུ share, portion, quota
[སྐལ་ལ]

སྐལ་པུམཚུང good fortune, good luck; a personal name

སྐལ་ལ་མཐོ་པུ to inherit

སྐལ (or སྐལ་ཀ) ladder, notched log (used as a ladder); stairs, staircase

[སྐལ་འཇིག]

ལྷ་སྐལ

[སྐལ་ཀ]

སྐལ་སྐལ་ཁྲ་པུ stair railing

སྐལ་འཇིག་འཇིག་པུ to climb a ladder

ལྷ body; an honorific particle (precedes words referring to parts of the body or to clothing. ལྷ may be used in polite speech with almost any noun, however. In some instances, it will appear after the noun, as in ལྷ་ལྷ་ - 'tapestry')

ལེ་ལྷན་ལ་གསལ་དྲུངས་ Hon. How do you do?

ལེ་ལྷན Hon. alone

ལེ་སྐལ Hon. share, portion

ལེ་(ལྷན) Hon. reincarnation (may be used as a term of respect when addressing a high monk official)

ལེ་ལྷནས་ Hon. body, person; state of health

ལེ་ལྷནས་བདེ་པུ Hon. in good health

ལེ་ལྷན Hon. blood

ལེ་ལྷན Hon. ablution, cleansing, washing away (of sins)

ལེ་འཇུངས་པུ Hon. to be born

ལེ་ལྷན Hon. gain, profit

ལེ་ལྷན་ལྷན་པུ Hon. to profit, make a profit

ལེ་གསལ་རྒྱ་བཅས་ Hon. personal interview

ལེ་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ Hon. feast, entertainment

ལེ་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ Hon. in back, behind

ལྷོ་ཤྲི *Hon. wealth*

ལྷོ་བུ་རྒྱུད་ (ལྷོ་རྒྱུད་) *Hon. family, tribe; lineage, ancestral line*

ལྷོ་ལྷོ་སྤྱི་ལྷོ་ཆས་ *Hon. private property*

ལྷོ་ལྷོ་སྤྱི་ལྷོ་འདུག *Hon. residence of the Regent*

ལྷོ་འཕུལ་གསེང་བུ་ *Hon. to rest*

ལྷོ་ཁྱེད་ *Sir; Mister*
[ལྷོ་གཞིགས་
ལྷོ་ཞབས་]

ལྷོ་ཁྱེད་ལྷོ་ལྷོ་གཞིགས་ *Hon. Your Excellency, Respected Sir*

ལྷོ་ཁྱེད་ཆེན་པོ་ *Hon. cabinet minister*

ལྷོ་ཁྱེད་མདའ་དཔོན་ *Hon. colonel*

ལྷོ་ཁྱེད་རྫོང་ *Hon. magistrate, district officer*

ལྷོ་བཅར་ *Hon. personal attendant*

ལྷོ་བཅར་ལྷོ་བུ་ *Hon. to approach with respect, come to visit; to interview (an official)*

ལྷོ་ཆས་ *Hon. goods, property, chattels*

ལྷོ་མཆོད་ *Hon. brother (or sister)*

ལྷོ་མཇུག་ *Hon. interview, audience (with a high official)*

ལྷོ་གཉེན་ *Hon. steward of a monastery, superintendent of a temple*

ལྷོ་མཉེན་པོ་ *Hon. tired, weary, fatigued*

[ལྷོ་མང་མཉེན་པོ་]

ལྷོ་བརྟུན་ *Hon. image, likeness*

ལྷོ་ལྷོ་སྤྱི་གཞིགས་ལྷོ་བུ་ *Hon. to lean against; to recline upon*

ལྷོ་རྗེ་བུ་ *Hon. idol, statue, image (of Buddha or of a saint)*

[ལྷོ་འདུག]

ལྷོ་བུ་ལྷོ་སྤྱི་ལྷོ་པོ་ *Hon. to be born*

ལྷོ་ཕྱོད་ *Hon. upper part of the body*

ལྷོ་ཕྱོད་སྤྱི་ལྷོ་སྤྱི་ལྷོ་པོ་ *Hon. to be powerless, be impotent*

ལྷོ་མང་མཉེན་པོ་ *see ལྷོ་མཉེན་པོ་*

ལྷན་མཉམས་ *Hon.* lifetime; generation; age

ལྷན་མཉམས་ལོང་མ་ *Hon.* former generation; ancestor(s)

[ལྷན་མཉམས་སྐབས་]

ལྷན་མཉམས་རྗེས་མ་ *Hon.* succeeding generation; descendants

ལྷན་རྒྱུ་ *Hon.* matter, affair, business; meaning, significance; intention, purpose

ལྷན་འཇམ་ *Hon.* gentleman, nobleman, high official (often used as a title when addressing a person of high rank)

[ལྷན་འཇམ་པ་]

ལྷན་སྐྱོབ་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ *Hon.* to be grateful

ལྷན་འཇམ་པ་ *Hon.* page, attendant; private secretary (of a high official)

ལྷན་ལྷན་ *Hon.* relics, remains; descendants

ལྷན་ལྷན་ལྷན་ *Hon.* The Presence (used in reference to the Dalai Lama)

ལྷན་ལྷན་ལྷན་ *Hon.* attendant, valet, aide-de-camp

ལྷན་ལྷན་ལྷན་ *Hon.* in the presence of, before (a superior)

ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ *Hon.* to come into the presence (of a superior); to visit, call (on a high official)

[ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་]

ལྷན་ལྷན་ see ལྷན་ལྷན་

ལྷན་ལྷན་ *Hon.* age, stage of life

ལྷན་ལྷན་ལྷན་ *Hon.* old, aged

ལྷན་ལྷན་ *Hon.* lap (of a woman)

ལྷན་ལྷན་ *Hon.* photograph

ལྷན་ལྷན་ *Hon.* corpse

[ལྷན་ལྷན་]

ལྷན་ལྷན་ see ལྷན་ལྷན་

ལྷན་ལྷན་ *Hon.* breast pocket (usually refers to the space between the chest and the upper part of a cloak or robe)

ལྷན་ལྷན་ *Hon.* power, authority

ལྷན་ལྷན་ *Hon.* bride

ལྷ་བག་བཞིས་པ *Hon. to take as a wife, marry*

ལྷ་པར *Hon. chest*

ལྷ་དབང་ཚེག་པ *Hon. powerful*

ལྷ་རྒྱལ་མ *Kumbum (a monastery located east of Lake Kokonor)*

ལྷ་ཅིད་ལྷུས་པ *Hon. to play, have fun, engage in merriment (by singing and dancing); to joke*

ལྷ་ཚད *Hon. heat; fever*

ལྷ་ཚད་སྤྱང་བ *Hon. to have a fever, be feverish*

ལྷ་ཚབ *Hon. representative, agent, deputy, ambassador; substitute, proxy*

ལྷ་ཚབ་གཞན་བ *Hon. see ལྷ་ཚབ་བྱིད་པ*

ལྷ་ཚབ་བྱིད་པ *to represent, act as a deputy; to officiate*

[*Hon. ལྷ་ཚབ་གཞན་བ*]

ལྷ་ཚེ *Hon. life, lifetime*

ལྷ་ཚེ་རིང་པ *Hon. long-lived*

ལྷ་ཞབས *Hon. Sir, Your Lordship, Your Honor; Mister*

[*ལྷ་གཞོགས*

ལྷ་རྩ

ལྷ་དྲག

ཡ་ཇ]

ལྷ་ཞབས་ལམ་ལུ་པ *title used when addressing an abbot*

ལྷ་ཞབས་ལྷོག་ལྷུས *Hon. Sirs! Gentlemen!*

ལྷ་ཞིང་ལ་ཡེབས་པ *Hon. to die, pass away*

ལྷ་གཞོགས *see ལྷ་ཞབས*

ལྷ་བཞིངས་གཞན་བ *Hon. to arise, get up (from bed, chair, etc.)*

ལྷ་གཟུགས *Hon. body*

ལྷ་གཟུགས་གཙོང་པ *Hon. delicate health*

ལྷ་གཟུགས་བདེ་པ་ཡོད་པས *Hon. How are you? Are you well?*

ལྷ་མེ *Hon. husband and wife*

ལྷ་རིང *Hon. lifetime*

ལྷོ་ཡུལ་ *Hon.* attainments, accomplishments, talents, gifts; knowledge; fee (for services rendered); offering, donation (given to a lama)

ལྷོ་རྩམ་ *Hon.* religious service, act of worship
[ཚོ་ག]

ལྷོ་རྩ་ཁྲ་ asterisk; cross

ལྷོ་རྩམ་ *Hon.* bone

ལྷོ་ག་སྐྱམ་པོ་ *Hon.* lean, thin

ལྷོ་ག་འཕྱུར་པོ་ *Hon.* fat, stout

ལྷོ་ཤེད་ *Hon.* bodily strength

ལྷོ་བསྐྱེད་པོ་ *Hon.* cool, cold

ལྷོ་ལྷོ་ (ལྷོ་བསྐྱེད་པོ་) escort, bodyguard
[ལྷོ་ལྷོ་]

ལྷོ་ལྷོ་འཕྱུར་པོ་གཞི་བཟང་བ་ *Hon.* to escort

ལྷོ་ལྷོ་ *Hon.* life

ལྷོ་བསྐྱེད་ *Hon.* luck, good fortune; destiny, fate

ལྷོ་བསྐྱེད་ཚེ་བཟང་པོ་ *Hon.* lucky, fortunate

ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ *Hon.* leisurely

ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་གཞི་བཟང་བས་བཞུགས་པ་ *Hon.* to sit at leisure, be at leisure
[ལྷོ་ལྷོ་པོ་བྱེད་པས་བཞུགས་པ་]

ལྷོ་གས་ wager, stake (in a game of chance)
[ལྷོ་ག]

ལྷོ་བ་ to conceal, hide, secrete, bury
[ལྷོ་བ་]

ལྷོ་གས་སྐྱམ་ *Mil.* booby trap

ལྷོ་ས་ས་ hiding place

ལྷོ་དྲི་ thread, string, twin, yarn; wire

[ལྷོ་དྲི་]

ལྷོ་དྲི་

ལྷོ་དྲི་

ལྷོ་དྲི་

ལྷོ་དྲི་

ལྷོ་དྲི་

ལྷོ་དྲི་འཕྱུར་བཟོ་ཁང་ wire factory (lit., 'wire drawing factory')

ལྷོ་དྲི་ (Perf. ལྷོ་དྲི་; Fut. ལྷོ་དྲི་) to smear, anoint, daub, paint

ལྷན་མེད wireless, radio

ལྷན་མེད་སྒྲིག་གཞི་གྲུ་ radio equipment factory

སྒྲུ་ལ to contract, shrink; to be shriveled, be drawn up (of limbs)

སྒྲུ་ལ to slander, abuse; slander, abuse; blasphemy

སྒྲུ་བ (Perf. & Fut. བསྒྲུ་བ) to give, bestow; to send
[see རྒྱུ་བ]

སྒྲུ་བ (Perf. བསྒྲུ་བ) to excite, arouse; to incite, exhort, urge on; to impose (a task)
[སྒྲུ་སྐྱོང་བ]

སྒྲུ་སྐྱོང་བ to kindle, arouse, give impetus (to)

སྒྲུ་སྐྱོང་བྱེད་པ Polit. to agitate

མཚམ་ neck, throat; larynx
[Hon. མགུལ]

མཚམ་བཀག་བཅང་བས་བསད་པ to strangle
[དབུགས་སུ་བཅང་བ]

མཚམ་རྒྱུ་ necklace

[ད་བ
ད་ཤལ
ད་མ]

མཚམ་བཅད་པ (མཚམ་བཅོད་པ) to decapitate, behead

[མཚམ་བཅད་པ
མཚམ་འབྲུག་པ]

མཚམ་ལ་བཅུ་བ to have a sore throat

མཚམ་རགས་ see ལྷན་རགས

མཚམ་ལ་འཁྲུང་པ to clasp round the neck, embrace

མཚམ་ལ་བཀག་པ་བས་བསད་པ Trans. to hang
[མཚམ་ལ]

མཚམ་དེ་ལ waist

མཚམ་ལ་བཅུ་བ to have lumbago

ལྷན་རགས་ (མཚམ་རགས) waistband, sash, girdle

ལྷན་རགས་བཅོང་བ to wrap a sash around one's waist, put on a belt

སྒྲིལ་པ dry, arid; lean

སྒྲིལ་པར་བྱེད་པ Trans. to dry, dry out

སྒྲིལ་བ (Perf. བསྒྲིལ) to select, elect; to appoint, nominate, commission; to employ (a person of high rank)

སྒྲིལ་བ to fulfill (a hope); to make up (a deficiency)

སྒྲིལ་བ (Perf. & Fut. བསྒྲིལ) Trans. to dress, clothe

[གྲུབ་པ]

སྒྲིལ་པ to thirst, be thirsty

སྒྲིལ་ circle, any round object; subject, theme, chapter (of a book); attendants, retinue, court, staff; tour, circuit; concerning, about, with respect to (that just mentioned), of that category

སྒྲིལ་ཅག་པ (བསྒྲིལ་ལྷན་པ) policeman, constable

སྒྲིལ་གྲུབ་བྱེད་པ to encircle

སྒྲིལ་བ (Perf. བསྒྲིལ་བ) to go around, circumbulate; to surround, encircle, enclose, besiege; to revolve; to return, go home

སྒྲིལ་ཚེས་ on this occasion

སྒྲིལ་རྩ་གཞུང་བ Hon. to encircle

སྒྲིལ་ལ Postpos. concerning, about, regarding, with reference to

[དོན་ལ]

སྒྲིལ་བ (Perf. & Fut. བསྒྲིལ; Imperat. སྒྲིལ) to boil

[see འཁོར་ལ་བ]

བྱུང་ crop, harvest; paddle, ladle; pale, light (of colors)

བྱུང་ལྗང་ gray

[སྒྲིལ་ལྗང་]

བྱུང་ལྷན་པ to row, paddle; to ladle

བྱུང་ལྷན་པ rudder

[སྒྲིལ་ལྷན་པ]

བྱུང་ཉིལ་ zinc

བྱུང་མདའ་གཞུང་བ to dawn

[གསར་མདའ་བཞུང་བ]

བྱུང་ལམ་པོ་ bad crop, poor harvest

བྱུང་བ (Perf. བསྒྲིལ) to carry

བྱུང་པོ་ gray, pale white; layman (person clothed in the coarse gray serge commonly worn by members of the laity)

ལྷན་པ་ལྷན་ common people, masses

ལྷན་པ་ལྷན་ laymen and monks (i. e.,
'wearers of gray or yellow robes')

ལྷན་པ་ལྷན་ outline, sketch, drawing
(usually in charcoal)

ལྷན་པ་ལྷན་ dawn; twilight

ལྷན་པ་ལྷན་ expense account
[སང་ཐོ]

ལྷན་པ་ལྷན་ excrement, scum, dregs
[རྒྱུ་པ་ལ]

ལྷན་པ་ལྷན་ (Perf. བསྐྱུགས་, Fut. བསྐྱུག་; Imperat.
ལྷན་པ་) to spend, lay out (money)

ལྷན་པ་ལྷན་ (ཀྱུ་པ་ལྷན་) lie, falsehood

ལྷན་པ་ལྷན་ light bay (colored)

ལྷན་པ་ལྷན་ dark bay (colored)

ལྷན་པ་ལྷན་ bay, chestnut colored

ལྷན་པ་ལྷན་ protection, defence; help,
assistance

ལྷན་པ་ལྷན་ protectorate

སྐབས་མགོ་བོ་ helper; protector, savior
(a term of respect applied to the
Dalai Lama in Lhasa and to the Pan-
chen Lama in Shigatse. Christians
use the term when referring to
Christ)

སྐབས་མགོ་བོ་སྐྱུག་ The Innermost Protec-
tor (i. e., The Dalai Lama)

སྐབས་མགོ་བོ་རྒྱལ་ཚབ་རིབ་པ་ཆེ་ An epithet
applied to the regent who rules
Tibet during the minority of a
Dalai Lama.

སྐབས་མགོ་བོ་རིབ་པ་ཆེ་ The Precious Pro-
tector (i. e., The Dalai Lama)

སྐབས་འདུག་ blessing; favor

སྐབས་འདུག་གཞན་བཅུ་བུ་ to confer a bless-
ing; to grant a request

སྐབས་འདུག་ལྷན་པ་བཅུ་བུ་ to ask for a blessing;
to request a favor

སྐབས་རྒྱལ་ཚབ་རིབ་པ་ཆེ་ title used when ad-
dressing the spiritual preceptor
of the Dalai Lama

སྐབས་རྒྱལ་ཚབ་རིབ་པ་ཆེ་ gift or bribe offered to a
high official when submitting a re-
quest

སྐབས་གཞན་ shelter, place of refuge
[གཞན་པ་ས]

ལྷན་པ་ལྟོ་བའི་ལྷན་པ་ to seek protection, take refuge (in)	ལྷན་པ་ happiness
ལྷན་པ་ again	ལྷན་པ་ལྟོ་བའི་ལྷན་པ་ auspicious day, lucky day
ལྷན་པ་ (ལྷན་པ་) again and again [ཡང་ཡང་]	ལྷན་པ་ happy; pleasant, comfortable
ལྷན་པ་ལྟོ་བའི་ལྷན་པ་ to change one's dwelling place, move	ལྷན་པ་ལྟོ་བའི་ལྷན་པ་ to be unhappy
ལྷན་པ་ see ལྷན་པ་	ལྷན་པ་ལྟོ་བའི་ལྷན་པ་ debt; pledge, security (for the repayment of a loan)
ལྷན་པ་ལྟོ་བའི་ལྷན་པ་ parchment	ལྷན་པ་ལྟོ་བའི་ལྷན་པ་ to pay back, repay a loan [ལྷན་པ་ལྟོ་བའི་ལྷན་པ་]
ལྷན་པ་ to borrow	ལྷན་པ་ loan, borrowed goods or money
ལྷན་པ་ལྟོ་བའི་ལྷན་པ་ to shiver, tremble with fear	ལྷན་པ་ལྟོ་བའི་ལྷན་པ་ to pay back a loan, return something borrowed
ལྷན་པ་ལྟོ་བའི་ལྷན་པ་ Happy River (located near Lhasa)	ལྷན་པ་ལྟོ་བའི་ལྷན་པ་ debtor
ལྷན་པ་ལྟོ་བའི་ལྷན་པ་ comfortable	ལྷན་པ་ལྟོ་བའི་ལྷན་པ་ to sit cross-legged (for religious meditation)
ལྷན་པ་ལྟོ་བའི་ལྷན་པ་ happiness and misery, pleasure and pain, good and bad fortune, ups and downs	ལྷན་པ་ལྟོ་བའི་ལྷན་པ་ to dam (a river), build a bank (along a stream); to bend (bow, legs, etc.)
ལྷན་པ་ལྟོ་བའི་ལྷན་པ་ conditions, circumstances (good or bad)	ལྷན་པ་ལྟོ་བའི་ལྷན་པ་ to vomit

ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ nauseating, sickening,
loathsome, disgusting, abominable

ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ emetic

ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ cholera
ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་

ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ to diminish, reduce; to lay
aside (a task)

ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ sour, acid
[ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་
ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་]

ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ to fling, throw, cast; to give
up, abandon; to forsake

ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ birth star; birthday

ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ horoscope

ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ crowds of people, masses
of humans

ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ animate beings, living crea-
tures
[ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་]

ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ (ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་) banana

ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ birthplace
[ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་]

ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ to be born; to come into being,
begin to exist; to bud, sprout,
germinate; to grow, thrive; birth,
rebirth

ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ high birth; of high
birth; nobleman

ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ to transmigrate (of
souls passing from one body to
another at death)

ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ unborn, uncreated
[ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་]

ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ living creatures; mankind,
people
[ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་
ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་]

ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ assembly, crowd

ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ see ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་

ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ sister-in-law;
brother-in-law

ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ birthday

ལྷོ་བྱེད་ labor pains

ལྷོ་སྐྱོད་ birthplace, native land

ལྷོ་སྐྱོད་ལྷོ་སྐྱོད་ highborn, of noble birth

ལྷོ་སྐྱོད་དམུག་ E.T. lowborn, of ignoble birth

[ལྷོ་སྐྱོད་དམུག་]

ལྷོ་སྐྱོད་ (Perf. ལྷོ་སྐྱོད་) to be ashamed, be embarrassed; shame, embarrassment

ལྷོ་སྐྱོད་ལྷོ་སྐྱོད་ shameless, brazen

ལྷོ་སྐྱོད་ (ལྷོ་སྐྱོད་) increase, growth; progress, improvement; profit, gain, interest (on a loan); percentage

ལྷོ་སྐྱོད་གནང་བྱེད་ལྷོ་སྐྱོད་ to lend on interest

ལྷོ་སྐྱོད་ལྷོ་སྐྱོད་ to procreate, beget; to bear (children), give birth (to); to produce, give rise (to), generate, create

ལྷོ་སྐྱོད་སྐྱོད་ལྷོ་སྐྱོད་ to bring up, rear, train (children)

ལྷོ་སྐྱོད་ལྷོ་སྐྱོད་ quick, swift, hasty

[ལྷོ་སྐྱོད་ལྷོ་སྐྱོད་]

ལྷོ་སྐྱོད་ལྷོ་སྐྱོད་ to be thirsty

[ལྷོ་སྐྱོད་ལྷོ་སྐྱོད་]

ལྷོ་སྐྱོད་ལྷོ་སྐྱོད་ drinking water

ལྷོ་སྐྱོད་ལྷོ་སྐྱོད་ cup; dish

ལྷོ་སྐྱོད་ལྷོ་སྐྱོད་ beverage, drink

ལྷོ་སྐྱོད་དམུག་ see ལྷོ་སྐྱོད་དམུག་

ལྷོ་སྐྱོད་ལྷོ་སྐྱོད་ escort fee

ལྷོ་སྐྱོད་ལྷོ་སྐྱོད་ལྷོ་སྐྱོད་ rubber conveyor belt

ལྷོ་སྐྱོད་ལྷོ་སྐྱོད་ to conduct, accompany, escort; to carry off, take away; to send; to convey, bring, take; to harm, injure; to play a trick (on someone); to swear, take an oath; to rely on, depend on; to see someone off on a journey

[ལྷོ་སྐྱོད་ལྷོ་སྐྱོད་]

ལྷོ་སྐྱོད་ལྷོ་སྐྱོད་ escort

[ལྷོ་སྐྱོད་ལྷོ་སྐྱོད་]

ལྷོ་སྐྱོད་ལྷོ་སྐྱོད་

ལྷོ་སྐྱོད་ལྷོ་སྐྱོད་ to escort

ལྷོ་སྐྱོད་ see ལྷོ་སྐྱོད་

ལྷན་ཆེན་དམ་པ an incarnation, holy man
[ལྷན་མཚན་པ]

ལྷན་ལྔའི་མི་རིགས་ལྔ་པ mankind
[ལྷན་ལྔ]

ལྷན་པོ་ལྔ་ (Perf. of ལྷན་པོ་) to give birth, bear (a child); born

ལྷན་པོ་ man, male

ལྷན་པོ་ཆེན་པོ་ great man, saint (complimentary title used in reference to Buddha)

ལྷན་པོ་དམ་པ saint

ལྷན་པོ་འགྲོ་བའི་མི་ layman; commoner, common people
[ལྷན་འགྲོ]

ལྷན་པོ་མཚན་པ present, gift (usually given on arrival or departure)

ལྷན་པོ་མཚན་པ woman; spouse, wife

ལྷན་པོ་མཚན་པ weariness

ལྷན་པོ་མཚན་པ repentance

ལྷན་པོ་མཚན་པ quarrel, feud
[ལྷན་པོ་]

ལྷན་པོ་ poor, needy

ལྷན་པོ་ grief, sorrow, mourning, sadness; repentance

ལྷན་པོ་ thin gruel; quarrel, litigation

ལྷན་པོ་མཚན་པ friend in sorrow, comforter
[ལྷན་པོ་མཚན་པ]

ལྷན་པོ་མཚན་པ spoon, ladle, dipper; scoop, shovel; cup, goblet

ལྷན་པོ་མཚན་པ to ladle, scoop out, spoon out
[ལྷན་པོ་མཚན་པ]

ལྷན་པོ་མཚན་པ to turn, twist (the neck); to look around, look back

ལྷན་པོ་མཚན་པ autonomous area
[ལྷན་པོ་མཚན་པ]

ལྷན་པོ་མཚན་པ to look after, care for, bring up

ལྷན་པོ་ (Perf. ལྷན་པོ་, Fut. ལྷན་པོ་; Imperat. ལྷན་པོ་) to guard, protect, defend; to tend, keep (livestock); to support, take care of (the poor); to save, preserve; to govern, rule
[ལྷན་པོ་]

ལྷོད་པ (*Perf. & Fut. བལྷོད*) to move, shake, agitate (describing the action caused by wind blowing through the branches of trees); to walk, tread, go (for a walk)

ལྷོབ་ fault, defect, blemish, imperfection; sin, vice; harm, damage
[ཉེས་པ]

ལྷོབ་ཅན་ faulty, incorrect; defective, imperfect; sinful; guilty

ལྷོབ་ཆ་ defect, shortcoming

ལྷོབ་ཆེན་པོ་ guilty
[ཉེས་པ་ཆེན་པོ་]

ལྷོབ་བརྗོད་པ་ to slander

ལྷོབ་བརྗོད་པ་ (ལྷོབ་འདྲོག་པ་) to blame, censure, criticize
[ལྷོབ་སྐྱོབ་པ་]

ལྷོབ་སྐྱོབ་པ་ see ལྷོབ་བརྗོད་པ་

ལྷོབ་པ་ (*Perf. & Fut. བལྷོབ*) to put astride, cause to mount; to impale

ལྷོབ་བྱིད་པ་ to commit a sin; to harm, injure, impair, damage, mar

ལྷོབ་མེད་ no harm, no matter

ལྷོབ་མེད་པ་ faultless, blameless; immaculate

ལྷོབ་ཆེད་ slander, scandal, censure
[སྐྱོབ་ལྷོད་]

ལྷོབ་འདྲོག་པ་ to find fault

ལྷོབ་ཤིས་ critic

ལྷོབ་སེལ་བ་ to remove a blemish, correct a fault; to pardon a sin

ལྷོབ་སེལ་བྱ་བ་ to point out a mistake

ལྷོབ་པ་ to protect, defend, preserve, save

ལྷོབ་ཚུལ་ means of protection, way of escape

ལྷོབ་སྐྱོབ་ (ལྷོབ་སྐྱོབ་) help, assistance; escape (from danger)

ལྷོད་པ་ (*Perf. བལྷོདས་; Fut. བལྷོད*) to pour, pour out; to stir, shake, agitate

ལྷོད་ལྷོད་ again and again, repeatedly

ལྷོད་པ་ to hold up, support, prop (up); to repeat, recite (from memory)

ལྷན་ རྩ་ (of the head)
 [རྩ་པ]
 ལྷན་རྩ་སྐྱེས་

ལྷན་དྲུག་ རྩ་མཁོ་ རྩ་མཁོ་

ལྷན་ལུག་ རེ་བཟོ་
 [ལྷན་ལུག་ལུག་]
 [ལྷན་ལུག་ལུག་]

ལྷན་ལྷོ་ རེ་བཟོ་
 [ལྷན་ལྷོ་]

ལྷན་ལྷོ་ རྩ་མཁོ་

ལྷན་མཁོ་ རྩ་མཁོ་, རྩ་མཁོ་, རྩ་མཁོ་
 [ལྷན་མཁོ་]

ལྷན་བཟོ་པ་ རྩ་མཁོ་ རྩ་མཁོ་

ལྷན་མཁོ་ (ལྷན་མཁོ་) རྩ་མཁོ་

ལྷན་མཁོ་པ་ རྩ་མཁོ་ (one's hair)

ལྷན་མཁོ་པ་ རྩ་མཁོ་ རྩ་མཁོ་, རྩ་མཁོ་, རྩ་མཁོ་
 [ལྷན་མཁོ་པ་]
 [ལྷན་མཁོ་པ་]

ལྷན་པ་ རྩ་མཁོ་ རྩ་མཁོ་

ལྷན་པ་ རྩ་མཁོ་ abscess

ལྷན་པ་ རྩ་མཁོ་ swelling, tumor

ལྷན་པ་ རྩ་མཁོ་ see ལྷན་པ་

ལྷན་པ་ རྩ་མཁོ་ see ལྷན་པ་

ལྷན་པ་ (Perf. & Fut. ལྷན་པ་) རྩ་མཁོ་ རྩ་མཁོ་
 make [ལྷན་པ་]

ལྷན་པ་ རྩ་མཁོ་ meat

ལྷན་པ་ རྩ་མཁོ་ རྩ་མཁོ་ རྩ་མཁོ་

ལྷན་པ་ རྩ་མཁོ་ རྩ་མཁོ་ རྩ་མཁོ་, རྩ་མཁོ་
 [ལྷན་པ་]

ལྷན་པ་ རྩ་མཁོ་ see ལྷན་པ་

ལྷན་པ་ རྩ་མཁོ་ Kalpa, period of time (pre-
 sided over by a human Buddha);
 aeon, age

ལྷན་པ་ རྩ་མཁོ་ རྩ་མཁོ་ The Golden Age (i. e.,
 the period blessed by the appear-
 ance of a Buddha); happy times

བསྐྱེལ་མེ conflagration which will destroy the universe at the end of the present Kalpa

བསྐྱེལ་སྤོངས་ concealed, hidden

བསྐྱེལ་མེའི་ཕྱིད་ a measure of distance (equal to about one-half a span or a little over four inches)

བསྐྱེལ་བྱ་བ་ see བྱ་བ་

བསྐྱེལ་གསལ་ official notification

བསྐྱེལ་མེས་ order (bearing an official seal)

བསྐྱེལ་བྱ་བ་ see བྱ་བ་

བསྐྱེལ་སྤོངས་ stimulus

བསྐྱེལ་མེ་མེ་ anointed; stained, poisoned

བསྐྱེལ་བྱ་བ་ Fut. of བྱ་བ་

བསྐྱེལ་སྤོངས་ surrounded, encircled

བསྐྱེལ་མེའི་ཕྱིད་ see བྱ་བ་ཕྱིད་

བསྐྱེལ་བྱ་བ་ see བྱ་བ་

བསྐྱེལ་སྤོངས་བསྐྱེལ་བྱ་བ་ E.T. to encircle a sacred object; to go on a pilgrimage

བསྐྱེལ་སྤོངས་ roundabout way, circuitous route

བསྐྱེལ་བྱ་བ་ see བྱ་བ་

བསྐྱེལ་སྤོངས་ protected

[བསྐྱེལ་སྤོངས་]

བསྐྱེལ་སྤོངས་ again; again and again

[སྤོངས་ཡིང་]

ཡིང་ཡིང་]

བསྐྱེལ་བྱ་བ་ Perf. of བྱ་བ་

བསྐྱེལ་སྤོངས་ expelled, driven out, exiled, cast out

བསྐྱེལ་བྱ་བ་ see བྱ་བ་

བསྐྱེལ་བྱ་བ་ see བྱ་བ་

ཁ Second letter of the Tibetan alphabet, also used to represent No. 2 in numbering volumes, chapters, etc. Often added in the colloquial to form the second syllable of words, as in དཔོང་ཁ, *price* and མཁའ་ཁ, *thing*

ཁ mouth; front side, face; lid, cover, cork; part, portion; time; on, at, beside

ཁ་གྲུལ་བ (ཁ་སྐྱུལ་བ) to kiss

[མ་གཏུག་བ
མ་བྱུང་བ
ཁ་གཏུགས་པ
ཁ་སྐྱུར་བ]

ཁ་དཀར་གདེང་ལྗང་བཤམ་ deceitful, treacherous (i. e., *white on the surface, black underneath*)

ཁ་གྲུབ་པ to smack one's lips, make a clucking sound

ཁ་དྲིམ་ neckcloth, scarf, muffler
[Hon. ལལ་དྲིམ]

ཁ་བརྒྱུས་པ E.T. to expand

ཁ་ལྷགས་པ dumb, mute; indistinct (of speech)

ཁ་སྐད་ oral account, recital, narrative; colloquial language

ཁ་སྐོང་ mouthful; appendix (of a book)

ཁ་སྐོང་བ to take a mouthful; to fill up a void, make up a deficiency

ཁ་སྐོལ་པ to be thirsty

ཁ་སྐོངས་པ ashamed, embarrassed

ཁ་སྐྱུལ་བ see ཁ་གྲུལ་བ

ཁ་ཁ་ apart, separately
[ཁ་ཁ་བྱས་ལས]

ཁ་ཁ་བཟང་པ to be mute, be silent, sit speechless
[ཁ་རྒྱལ་ལྟག་པ]

ཁ་ཁ་མ་ bitter taste
[ཁ་སྐྱུར་པོ]

ཁ་ཁ་ས་ས་ separated, divided into compartments

ཁ་ཁ་ས་ས་བྲུ་བ E.T. to separate

ཁ་ལམ་སྐྱོད་ smooth-tongued

ཁ་ལྷན་སྐྱོད་ tranquil, peaceful
(of places)
[ཁ་ལྷན་སྐྱོད་]

ཁ་ལྷན་ contradiction, denial (of
guilt)

ཁ་ལྷན་ swindler, deceiver,
cheater

ཁ་ལྷན་ tribute; capitation tax

ཁ་ལྷན་ agitated, disturbed,
ruffled (describing the effect of
wind blowing through trees or over
water)

ཁ་ལྷན་ see ཁ་ལྷན་

ཁ་ལྷན་ square; one-sixth of a ལྷན་
(A Tibetan coin); unit used in
measuring cloth

ཁ་ལྷན་ cover, lid

ཁ་ལྷན་སྐྱོད་ see ཁ་ལྷན་སྐྱོད་

ཁ་ལྷན་ see ཁ་ལྷན་

ཁ་ལྷན་ hardmouthed (of horses)

ཁ་ལྷན་ unanimous
[ཁ་ལྷན་གཅིག་དྲུག་
ཁ་ཚད་]

ཁ་ལྷན་ to win a dispute

ཁ་ལྷན་ oral tradition, unwritten
doctrine

ཁ་ལྷན་ a certain person, someone;
some
[ཁ་ལྷན་ཞིག་]

ཁ་ལྷན་ (ཁ་ལྷན་) Kashmir
[ཁ་ལྷན་ལྷན་
ཁ་ལྷན་ལྷན་]

ཁ་ལྷན་ cork, cover, lid

ཁ་ལྷན་ལྷན་ to cover (with a lid),
cork (a bottle)

ཁ་ལྷན་ steel
[ལྷན་ལྷན་]

ཁ་ལྷན་ abuse, recrimination

ཁ་ལྷན་ oral agreement, oral con-
tract, promise
[Hon. ལྷན་ལྷན་]

ཁ་ལྷན་ snow and rain

ཁ་ཚུ saliva, spittle

ཁ་ཚུ་འཕྲུལ་བའི mouth-watering, succulent

ཁ་ཚེ a native of Kashmir; Mohammedan

ཁ་ཚེམས will, testament

ཁ་ཚེམས་འབྲི་བ to write a will, make a last testament
[ཁ་ཚེམས་འཇུག་པ]

ཁ་ཚེདི་ལུང་པ see ཁ་ཐུལ

ཁ་ཚོས hypocrisy

ཁ་མཚུ quarrel, dispute, wrangle; lawsuit, case

ཁ་འཇུག་བ see འཇུག་བ

ཁ་འཇུག་པ to meddle, interfere; meddling

ཁ་ཉལ་པ see ཁ་ལ་ཉལ་པ

ཁ་ཉལ day before yesterday
[ཁའི་ཉལ་
ཁ་སང]

ཁ་ཐུང laconic, terse, sparing of words

ཁ་དད advice
[ཁ་སྐྱེས
ཕན་མཁས་ཁ]

ཁ་དད་བྱིད་པ (ཁ་ལྟ་བྱིད་པ) to give advice; to instruct, teach
[བསྐྱབ་པ]

ཁ་དད་བསྐྱབ་བྱུ advice, instruction, teaching

ཁ་དྲིག (ཁག་མྲིག) bitter, acrid

ཁ་ཐུག་ལ straight, direct (of roads); opposite, facing

ཁ་དྲིག་ཏུ་ཤེས་པ to know by heart

ཁ་གཏུགས་པ see ཁ་ཀྱིལ་བ

ཁ་བདགས scarf, ceremonial scarf (of varying sizes and colors commonly presented to high officials as a token of respect)
[མཇུག་དང]

ཁ་སྐྱོང་ཏུ on, upon, above; besides

ཁ་ཐུག་སྐྱོང་བ to fill to the brim

ཁ་བྲུག་ལ opposite, facing

ཁ་ཚུ་ chopsticks

[ཁ་ཅི]

ཁ་ཐོག rival

ཁ་ཐོག top, surface; on top, upon

ཁ་མཐུན་པ (ཁ་བྲུག་པ) unanimous, being of one mind; together with, in concert with, allied with

[ཁ་དྲུམ་པ]

ཁ་འཐོག་བཏང་བ to send a reply

[ཐོག་བཏང་བ]

ཁ་འཐོར་བ to scatter; to separate (one from another), mix up

ཁ་དག cleared up, swept clean, eliminated

ཁ་ཐོག་མཐུན་པ stammerer, stutterer

ཁ་དྲུམ་པ see ཁ་མཐུན་པ

ཁ་དྲུམ་པ tractable, manageable (of horses)

ཁ་དྲུག་སྐྱ་ཚོགས་ variety of colors; of different colors, variegated

ཁ་དྲུག་པ talkative, loquacious

ཁ་དྲུམ་པ auspicious, of good omen

ཁ་དགང་བ to yawn, gape

ཁ་གདམ (ཁ་སྒྲུབ) seat cover

ཁ་མདོག complexion, color

ཁ་མདོག་ཉེས་པ bad complexion; ugly

ཁ་མདོག་མེར་པ sallow complexion, yellowish color

ཁ་འདོག་པ to stop up, close with a stopper, cork (a bottle)

ཁ་འདོག་བྱིད་པ to recite a charm, utter a memorized prayer, pronounce a magic formula

ཁ་འདོག excuse

ཁ་འདོག་བཏང་བ to make excuses

ཁ་རྟོ་བ to stumble (of persons)

ཁ་རྟོ་བ to gossip

[ལམ་ལམ་དྲུང་བ

ཁ་ལམ་ལམ་བཏང་བ]

ཁ་བད conversation, talk; prediction, prophecy

ཁ་བདའ utterance, speech
[སྐད་ཆ]

ཁ་བདྱང་གདོང་བ to scold, reprove
[གཉེ་གཉེ་གདོང་བ]

ཁ་བསྐྱམ bit (of a bridle)
[སྐྱམ་ལྷགས]

ཁ་ཁང yesterday morning

ཁ་ཁད mouth disease

ཁ་ཁར་ཅམ oblong, rectangular

ཁ་ཁས orally, by word of mouth; down from, away from

ཁ་ཁེ last year
[ཁ་ཁེ]

ཁ་ཁོར་བ to make a mistake (in speech), make a slip of the tongue

ཁ་པ the 2nd of a series; Volume Two

ཁ་པར (ཁ་དཔར) telephone
[སྐྱེག་སྐྱུད]

ཁ་པར་རྒྱུ་འབྲེལ radiotelephone

ཁ་དབེ E.T. proverb, parable

ཁ་སྐར gum (on a stamp or envelope)

ཁ་ཕྱེ་བ to open up, blossom; to yawn; to dilate
[ཁ་ཕྱེ་པ]

ཁ་ཕྱིད a monetary unit, equal to one-half a ཁ་ཁང

ཁ་ཕྱུགས་སྐྱོག་པ to reverse (one's direction), turn around

ཁ་འཕྱར་བ to rave, talk deliriously

ཁ་བ bitter
[ཁག་དྲིག]

ཁ་བ snow

ཁ་བ་ཅམ the snowy country; Tibet

ཁ་བ་འབབ snowfall, avalanche
[ཁ་རྒྱུད]

ཁ་བུ་ཤོག་པ to crawl

ཁ་དབང eloquent
[ཁ་སྐར་པ]

ཁ་དྲུག (ཁ་བྲུག) forked, bifurcated, split

ཁ་དབྲུལ་བ (ཁ་བྲུལ་བ) to divorce, separate

ཁ་སྐྱུར་བ see ཁ་ཀྱུལ་བ

ཁ་མ་དྲོ bad omen, unlucky

ཁ་མེད silent

ཁ་མེད་མྱེག་མེད foolhardy, rash, reckless, hasty

ཁ་བརྩམ་པ see ཁ་འདྲུལ་པ

ཁ་ཅང yesterday forenoon, yesterday morning

[ཁ་སང
ཁ་བང]

ཁ་རྩུབ་པ stale, rancid
[རྩུབ་པ]

ཁ་རྩོད disputation, controversy
[ཁ་གཞགས]

ཁ་ཚ་མ pungent, bitter, acrid

ཁ་ཚེ་ཚེ་བྱུང་པ *Colloq.* to smile; to giggle

ཁ་ཚོ boasting

ཁ་ཚོའུབ see ཁ་འགྲིག་པ

ཁ་འདྲུལ་པ to shut one's mouth; to keep quiet, remain silent

[ཁ་བརྩམ་པ
ཁ་བྲུལ་པ]

ཁ་ཞིང breadth, expanse, width (of a road, river, etc.)

ཁ་ཞིས food

[ཁ་ཟས]

ཁ་བཞག་སྡོད་པ to be wide open, be gaping (of wounds)

ཁ་ཟས see ཁ་ཞིས

ཁ་བྲུལ་པ see ཁ་འདྲུལ་པ

ཁ་གཟར spoon, ladle

[གཟར་བུ]

ཁ་རྒྱ་གར Kashgar

ཁ་འདི་ཉི་འ (ཁ་འདི་ཉི་མ) day before yesterday

ཁ་དོག downcast, bowed (of the head)

ཁ་ཤོག་ཏུ་བཅུག་པ to subjugate

ཁ་ཡིལ spout

ཁ་རྟག་ཏེ་འདུག་པ to remain silent
[ཁ་འཇུག་པ]

ཁ་ལ see ཁར; ལྷོ་ནམ

ཁ་ལ above, upon
[ཁ་ཐོག་ལ]

ཁ་ལ་ཉལ་པ to obey
[ཁ་ཉལ་པ]

ཁ་ལ་ཉལ་པ obedient

ཁ་ལ་མི་ཉལ་པ to disobey

ཁ་ལག food, provisions, diet
[ལྷོ་ཆས
ཟ་མ
ཁ་ཞིས]

ཁ་ལག་ཟ་བ to eat
[ལྷོ་ཟ་བ]

ཁ་ལའེ reply, answer, retort

ཁ་ལའེ་རྣོག་པ (ཁ་ལའེ་ལྷོག་པ) to reply in
anger

ཁ་ལབ་བཤད་པ E.T. to boast
[རང་སྤོང་བྱེད་པ]

ཁ་ལས་བཤད་པ to chat, gossip; to
joke, jest
[ཁ་བཤད་པ]

ཁ་ལབ cover, lid
[ཁ་གཙོད]

ཁ་རྣངས breath

ཁ་ལ་སྐྱོར་བ to steer, drive

ཁ་ལོག་པ to reply; to contradict

ཁ་ཤས (ག་ཤས) some, a few,
several; a little
[འགའ་ཞིག
ཁག་གཅིག་ཙམ]

ཁ་ཤས་ཅིག only a few
[ཉུང་ཤས་ཙམ]

ཁ་ཤོབ Colloq. lies, falsehoods;
idle talk

ཁ་བཤགས see ཁ་ཚོད

ཁ་བཤིར cross-examination
[ངག་བཤིར]

ཁ་བཤད་རྒྱུ་པ to lecture

ཁ་བཤད་པ see ཁ་ལས་པཤད་པ

ཁ་བཤམ་བཤམ་གཏོང་བ to rinse the mouth, gargle

[ཁ་ཤོལ་བ]

ཁ་ས (ཁས་ས, ཁ་སང) yesterday; recently

ཁ་སང see ཁ་ས

ཁ་སང་ཤས recently

ཁ་སང (see ཁ་ཉིན) some time ago, several weeks ago

ཁ་སྐ edge, border, rim

ཁ་གསལ clear account (given orally); message

[གསལ་ཁ
གསལ་ཆ]

ཁ་རྒྱག fork, pitchfork (with two prongs)

[ཁི་རྒྱག]

ཁ་ལྷག remains (of a meal), leftovers

ཁག task, duty, responsibility; means, resource; importance; part, section, division, class; place, province, district

ཁག་ཁག different

ཁག་ཁག་སྐྱོ་སྐྱོ separate parts

ཁག་ཁག་སྐྱོ་སྐྱོ་བྱེ་བ (ཁ་ཁ་སྐྱོ་སྐྱོ་བྱེ་བ) E.T. to separate

ཁག་འཁུར་བ to assume responsibility (for), take charge (of)

ཁག་རྒྱག་པ to guarantee; to become responsible

ཁག་ཅིག a part, a section; some

ཁག་གཅིག་ཅུམ see ཁ་གས

ཁག་ཆེན important

ཁག་ཐོག see ཁ་དོག

ཁག་པ difficult, hard

ཁང་གྲུ house rent

ཁང་ཁྱིམ home, dwelling, residence

ཁང་ཁྱམ་འཇམ་བ to pay house rent

ཁང་ཚུང small house, cottage; hut, hovel

[ཁང་བ]

ཁང་ཚེའུ large house; hotel, apartment house

ཁང་གཉེར steward, caretaker, house-keeper

[ཁང་སྐྱང་བ]

ཁང་བདག owner of a house; landlord

ཁང་རྒྱང E.T. roof; upstairs

[ཁང་རྒྱག]

ཁང་རྒྱག see ཁང་རྒྱང

ཁང་པ house, home, residence; room; story, floor; building (used for a factory, workshop, hospital, museum, exhibition hall, government office, etc.)

ཁང་པ་གཡོ་བ to put a roof on a house

[འབྲུབས་པ]

ཁང་པ་གཡར་མཁའུ lodger, tenant

ཁང་པ་གཡར་བ to rent a house, take up lodgings

ཁང་པ་སྐྱོམ་པ to move, change one's residence

ཁང་པ་བཞེག་པ to demolish a house

ཁང་པའི་ཁྲིམ་པ threshold of the house

ཁང་པའི་བྱང interior of a house; room, apartment

ཁང་མིག room, chamber, cell

ཁང་ཅེ foundation (of a house)

ཁང་ཞབས floor, flooring

ཁང་བཟོ་བ house builder, mason, architect

ཁང་སྐྱང་བ caretaker, watchman, guard

ཁད near; like, as; about to (as in འགྲོ་ལ་ཁད - about to go), as soon as (as in རྒྱབས་ལ་ཁད - as soon as he arrived)

[ལྟར]

ཁད་ཀྱིས slowly, by degrees

[དལ་བུས
རིམ་གྱིས]

ཁད་ཉི near, not far, close by

ཁད་ཏྲ as far as

ཁད་པ (འཁད་པ) to stick fast; to be stopped, be impeded, be seized

[འཁོད་པ]

ཁད་པར་བྱིད་པ to stop, hinder, impede

ཁབ castle, court, residence of a prince; metropolis, large city; wife, spouse; needle, bristle

ཁབ་རྒྱུག་པ to jab with a needle, inoculate

ཁབ་དང་སྐད་པ needle and thread

ཁབ་མེག eye of a needle

ཁབ་བཅུ་ལྔ་མ married woman

ཁབ་ཅི point of a needle

ཁབ་མང magnet

[ཁ་ལེག་རྩ]

ཁབ་སྲ see རྒྱབས

ཁམ bit, piece, morsel; color

ཁམ་གང mouthful

[ཁམ་གཅིག
ཟས་ཁམ་གཅིག]

ཁམ་པ sorrel, brown; a native of ཁམས in Eastern Tibet (see ཁམས་པ)

ཁམ་པོ་ཇ Cambodia

ཁམ་བུ peach, apricot

ཁམ་ཟུག porridge (often a mixture of barley flour and tea)

ཁམ་ལྷག see ཁམས་ལྷག་པ

ཁམ་ས pottery clay

ཁམ་སེར pale yellow

[སེར་ཁམ་ཁམ]

ཁམས bodily condition, health; the six elements (earth, air, fire, water, heavenly ether, substance of the mind); senses, organs of the body; territory, domain, kingdom, realm, empire; world; name of the eastern province of Tibet

ཁམས་དྲངས་པ healthy; clean, neat

ཁམས་པ a native of ཁམས in eastern Tibet

ཁམས་པའི་རྩོང་པ trader from Kham

ཁམས་བཟང་པོ good health

[ཁམས་དྲངས་པ
ཁམས་བདེ་བ]

ཁམས་མྱོག་པ (ཁམས་མྱོག་པ) nausea, aversion, dislike

[ཁམ་མྱོག]

ཁམས་སྐྱོ་སྐྱོ restoration of health, recovery, cure; good health

ཁདྲི་མོ Cairo

ཁར *Postpos.* at the time of, on the occasion of; when (མྱི་བ་པདྲི་ཁར = when he came)

ཁལ load, burden; a measure of weight (equal to about 30 lbs)

[མལ]

ཁལ་བཀལ་བ to load

[ཁིལ་བ]

ཁལ་ཁ Khalkha Mongolia

ཁལ་སྐ pack saddle

ཁལ་རྩལ pack mule

ཁལ་ཁྲ pack-horse

ཁལ་མ pack animals, transport animals

ཁས (uttered) by the mouth, orally

ཁས་བྱུག་པ to be responsible (for), vouch (for)

[ཁས་བྱུག་བྱིད་པ]

ཁས་བྱུགས bail, security, bond; guarantee

[ཁས་བྱིགས]

ཁས་བྱུང་བ see ཁས་ལེག་པ

ཁས་ལེག་པ to promise; to vouch for; to admit, acknowledge

[ཁས་བྱུང་བ]

ཁས་ས see ཁ་ས

ཁྲ་བ liquid, fluid, juice; soup, broth

ཁྲ་མོ uncle (on the father's side)

ཁྲ་རྩུར་རྩུབ་པ see ཀྱ་བཟུང་རྩུབ་པ

ཁྲ་རྩུར་བཅིངས་པ to clench one's fist

[ཀྱ་བཟུང་ཅིང་བ]

ཁྲ་ར (ཁྲ་ར་ར) pastry or cake fried in oil or butter

ལྷོ་སྐད་ལྷོ་བྱུང་། quiet, still (of places)

[ལྷོ་གྲོ་སྐད་ལྷོ་བྱུང་།]

ལྷོ་གྲོ་ (ལྷོ་གྲོ་སྐད་) corner, nook, recess;
gulf, inlet, bay, creek

ལྷོ་གྲོ་ལྷོ་བྱུང་། to turn, twist, wind (of roads);
to fall (asleep)

ལྷོ་གྲོ་སྐད་ *Mil.* satchel charge

ལྷོ་གྲོ་སྐད་ pouch, purse, small bag

ལྷོ་གྲོ་སྐད་ *Postpos.* inside, in; into

ལྷོ་གྲོ་སྐད་ལྷོ་བྱུང་། *E.T.* day before yesterday

[ལྷོ་གྲོ་སྐད་ལྷོ་བྱུང་།]

ལྷོ་གྲོ་སྐད་ (ལྷོ་གྲོ་སྐད་) right in the
corner

ལྷོ་གྲོ་སྐད་ (ལྷོ་གྲོ་སྐད་) out-of-the way
place; secluded spot; solitude

ལྷོ་གྲོ་སྐད་ (ལྷོ་གྲོ་སྐད་) to get, earn; to
find, obtain

ལྷོ་གྲོ་སྐད་ hole, pit, hollow, cavity; root

ལྷོ་གྲོ་སྐད་ small hole; tunnel

ལྷོ་གྲོ་སྐད་ Kunming (昆明)

ལྷོ་གྲོ་སྐད་ Confucius

[ལྷོ་གྲོ་སྐད་ལྷོ་བྱུང་།]

ལྷོ་གྲོ་སྐད་ mine, pit; origin, source;
record, document

ལྷོ་གྲོ་སྐད་ལྷོ་བྱུང་། to prove, substantiate,
verify

ལྷོ་གྲོ་སྐད་ best quality (of merchan-
dise); authentic, genuine

[ལྷོ་གྲོ་སྐད་]

ལྷོ་གྲོ་སྐད་ see ལྷོ་གྲོ་སྐད་

ལྷོ་གྲོ་སྐད་ well founded, genuine; of
noble descent

ལྷོ་གྲོ་སྐད་ aside, apart, separately;
secretly

ལྷོ་གྲོ་སྐད་ལྷོ་བྱུང་། to put aside, lay
aside

ལྷོ་གྲོ་སྐད་ side, edge

ལྷོ་གྲོ་སྐད་ to grunt, groan; to rattle,
rumble

ལྷོ་གྲོ་སྐད་ burden, load (carried by
coolies or porters)

[ལྷོ་གྲོ་སྐད་]

ལྷན་པོ། pay for carrying a load,
coolie wages

ལྷན་ལྗོངས་ལྷན་པོ། heavy load, heavy responsi-
bility

ལྷན་འདོགས་བྱུང་ལྷན་པོ། to shift a load (to
someone else), turn over a responsi-
bility

ལྷན་བླངས་ལྷན་པོ། to take over a load or
burden, assume responsibility

ལྷན་མི། coolie, porter
[ལྷན་པོ།]

ལྷན་ཚོས། see ལྷན་ཚོས་ལྷན་པོ།

ལྷན་ཁུངས། district, province; domain,
jurisdiction; manner, state, circum-
stance

ལྷན་མཚམས། bottom; side

ལྷན་ཕྱི་ལོ། from top to bottom; entirely

ལི། profit, gain

[ལི་མཚམས་

E.T. ལི་ལྗོངས་

ལི་བཟང་།

ལི་ལྗོངས་

ལི་ལྗོངས་]

ལི་ལྗོངས་ profit and loss
[ལི་ལྗོངས་]

ལི་ལྗོངས་ see ལི་ལྗོངས་

ལི་ལྗོངས་ལྗོངས་ to make a profit
[ལི་ལྗོངས་ལྗོངས་ལྗོངས་
ལི་བཟང་ལྗོངས་ལྗོངས་
ལི་བཟང་ལྗོངས་]

ལི་ཅན། profitable

ལི་ཚོན་ལྗོངས་ a big profit

ལི་ལྗོངས་ profit and loss; risk

ལི་ལྗོངས་ see ལྷན་པོ།

ལི་ལྗོངས་ see ལི།

ལི་ལྗོངས་ cheap, inexpensive
[ལི་ལྗོངས་ལྗོངས་]

ལི་དབང་ jurisdiction, rights (as
China's rights in Shangtung)

ལི་ལྗོངས་ see ལི།

ལི་མཚམས་ unprofitable

ལི་བཟང་ see ལི།

ཁི་བཟང་ཟེ་བ see ཁི་མཚན་པ

ཁི་རག see ཁ་རག

ཁི་ལྷ་མ་པ་ཡུང The Kremlin

ཁི་ལྷ་མེ་འབྲེ kilowatt

ཁིགས་པ to obstruct, close, shut off

ཁིངས་པ pride, arrogance, haughtiness
[ཁིངས་སྐྱེས]

ཁིབས cover, lid; covering, wrapping, veil
[ཁ་གཅོད
ཁིབས]

ཁིམ see ཁིམ

ཁིལ་བ see ཁལ་བཀལ་བ

ཁིས་པ to hit the mark, strike the target

ཁི he, she, it
[Hon. ཁིང]

ཁིདྱ kettle, teapot

ཁི་བ(ར) solely, exclusively, only; just (as), exactly, the very (same)

[ཁ་སྐྱེས]

ཁི་བ *Masc.* I; myself

ཁི་མ *Fem.* I; myself

ཁི་ཅ (ཁིདྱ་ཅ) chopsticks

ཁི་ཅ they

ཁིདྱ his

ཁི་རང (ཁི་ར) he himself

ཁི་རང་གི his own

ཁི་རང་གིས by him

ཁི་ལ to him, for him

ཁི་ལྷས coolie

ཁིག interior, inside
[ཁིང་པ]

ཁོག་གཅོང internal disease

ཁོག་གླེང (ཁོག་དྲི) teapot

ཁོག་སྒྲང hollow, empty

ཁོག་པ insides, entrails; stomach; carcass; trunk of the body

ཁོག་པ་ལུགས་པ to endure, be patient; to carry a burden with patience and fortitude

[ཁོག་པ་བྱུང་པ]

ཁོག་པ་ལྲགྲམ་པ to have diarrhoea

ཁོག་པ་ཚེའུ་པ patient, steadfast, enduring; plucky

ཁོག་མ earthen vessel

ཁང Hon. he, she

ཁང་ཁྲོ anger, wrath, vexation; resentment, grudge

[ཚེའུ་པ

ཁོག]

ཁང་ཁྲོ་དྲུག་པ E.T. to irritate, annoy; to offend

[ཁང་ཁྲོ་སྒྲང་པ]

ཁང་ཁྲོ་ཟ་བ to get angry, become indignant

[ཚེའུ་པ་ཟ་བ]

ཁང་ཁྲོ་སྒྲང་བ see ཁང་ཁྲོ་དྲུག་པ

ཁང་ལྲུག་ uneasiness, anxiety; sorrow

ཁང་གང full; solid

ཁང་གི Hon. his

ཁང་གསུམ Hon. by him

ཁང་སྦྱུལ placid, even tempered

ཁང་ཏྲ inside, within; among

ཁང་ཏྲ་བསྟུ་བ to learn by heart

ཁང་འ Postpos. into

ཁང་འས Postpos. out of

ཁང་པ see ཁོག

ཁང་མཉམ medicine (to be taken internally)

ཁང་ཚ *Hon.* they

ཁང་ཚདེ *Hon.* their

ཁང་ཚས *Hon.* by them

ཁངས *Postpos.* middle, midst; within, in; among

ཁངས་འ *in the midst*

ཁངས་མི་ཁྱབ་བསྐྱེད་མས *total membership*

ཁངས་མི་རྒྱམས *members*

ཁངས་སུ *within the sphere (of), during the period (of), included among...*

ཁད (འཁྱེད) *external appearance, outward look; surface*

[ངས]

ཁད་ཁད་གྲངས *average number*

ཁའ *anger, grudge, resentment; enmity, hatred*

[ཁང་ཁྱ]

ཁམ *wallet, bag (of hide or felt), trunk*

ཁམ་པ *to have time (to do something), have leisure, be free (to); leisure, spare time*

ཁམ་འབྲུག *travelling bag (usually made of leather)*

ཁང་མ་ཡུག *continually, incessantly, always*

ཁད *his*

ཁད་ཀྱང *department chief, section chief (科斗長)*

ཁང་ཡུག *horizon; outer line, circumference*

ཁང་ཡུག་གི *continuous, incessant*

ཁམ་པ *see འཁྱེད་པ*

ཁམ་པ *manservant*

ཁམ་བདེ *boiling, bubbling; ardent, warm (feelings)*

ཁམ་བུ *small piece, bit, fragment*

ཁམ་མ *window, skylight; smoke hole; anything boiled*

ཁམ *by him*

ཁོས Imperat. of འགོས་པ

བྱ་འི་ཅེ grass writing; cursive writing

བྱ་རི་བྱ་རི see གྱ་རི་གྱ་རི

བྱག་པ (བྱགས་པ) ice, frost, icicle;
icy, frozen

བྱག་རྩམ་ pieces of ice, blocks of ice

བྱགས་སྡེང་ icicle

བྱགས་པ་ཆགས་པ to freeze

བྱགས་ཀྱང་གཞོང་ཡུལ་ skating rink

བྱགས་ཀྱང་པ to skate (on ice)

བྱད་ difference, distinction; distinguished, superior. བྱད་ is also added as a suffix to nouns or adjectives to denote state, condition, quality, or degree, as in ལྗེས་བྱད་ - thickness, མཐོ་བྱད་ - height, ཟེ་བྱད་ - depth, ལྷན་བྱད་ - wealth

བྱད་ཏུ see བྱད་པར་ཏུ

བྱད་པར་ difference, distinction; kind, sort; division, part, section

བྱད་པར་ཆེ་ཆུང་ difference

བྱད་པར་ཆེན་པོ་ great difference

བྱད་པར་ཏུ chiefly, particularly, especially

[བྱད་ཏུ

E.T. བྱད་ལ]

བྱད་མེད་ same, alike, equal

བྱད་མཚན་པོ་ curious, strange, unusual, extraordinary; wonderful, marvelous

[བྱད་ཚན་ཅན་

ངོ་མཚན་ཅན]

བྱད་མཚན་པོ་ to wonder, marvel

[བྱད་མཚན་པོ་བྱུང་པ]

བྱད་ཡིད་པོ་ to differ, be different

བྱ་བ་ duty; work

[བྱ་བ]

བྱ་བ་དལ་པོ་ to spread (of ideas)

བྱ་བ་དལ་བྱ་ comprehensive, all encompassing; extensive

[བྱ་བ་ཆེ་བ

བྱ་བ་གདལ]

བྱ་བ་འདུག་ཀང་པ The River Ganges

ལྷ་པ to spread over, extend over; to be full of, be covered with; to penetrate; to comprise, embrace, encompass, contain, include

ལྷ་ས་ yard, courtyard; gallery; entrance, hall

ལྷ་ས་རྒྱུ་ courtyard (an enclosed area in front of the house)

ལྷ་ལྷ་ལྷ་ see ལྷ་ལྷ་

ལྷ་ dog

ལྷ་ཁང་ dog house, kennel

[ལྷ་ཚང་

ལྷ་པུལ་]

ལྷ་ལྷ་ puppy

[ལྷ་ལྷ་ལྷ་]

ལྷ་ལྷ་ jackal; wild dog

ལྷ་ལྷ་ see ལྷ་ལྷ་

ལྷ་མོ་ female dog

ལྷ་ལྷ་ལྷ་ (ལྷ་ལྷ་) rabid dog, mad dog

ལྷ་ཚང་ see ལྷ་ཁང་

ལྷ་རྒྱུ་ལྷ་པ to hunt

ལྷ་རྒྱུ་ hunter

ལྷ་ལྷ་ flea

ལྷ་ span (distance between the thumb and the end of the little finger when extended)

ལྷ་ home, dwelling, residence

ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ zodiac

ལྷ་ལྷ་ whale

ལྷ་ལྷ་ (ལྷ་ལྷ་) husband; wife

ལྷ་ལྷ་ at home

[ལྷ་ལྷ་]

ལྷ་ལྷ་ master (of a house), homeowner; citizen

ལྷ་ལྷ་ལྷ་ E.T. household, family

[ལྷ་ལྷ་]

ལྷ་ལྷ་ layman; married man

ལྷ་ལྷ་ domestic fowl, poultry

ལྷ་ལྷ་ neighbor

ཁྱམ་མཚོས་ཀྱལ་ཁབ neighboring state

ཁྱམ་ས་ homeland

ཁྱམ་གསར་མ་ bride
[བག་མ]

ཁྱུ་ flock, herd; band, gang;
troop, company (*Mil.*)

ཁྱུ་རྒྱུ་བ་ to herd (cattle), tend a
flock

ཁྱུ་པ་ herd bull, flock leader

ཁྱུ་ལ་མ་ a little; a little while
[ཁྱུ་ལ་མ་
རྒྱུ་ལ་མ་]

ཁྱུ་འཕྲུ་ herd, multitude; a mythical
bird

ཁྱུ་པ་ལ་ entire, whole; full

ཁྱུ་མེད་པ་ to swallow whole, swallow
without chewing

ཁྱེ་ *Hon. you*
[ཁྱེ་
ཁྱེ་རང་]

ཁྱེ་ཚོ་ *Hon. you (pl.)*

[ཁྱེ་ཅག

ཁྱེ་རྣམས་]

ཁྱེ་རང་ see ཁྱེ་

ཁྱེ་ས་ see ཁྱེ་ས་

ཁྱེ་མ་ shovel
[ཁྱེ་མ་]

ཁྱེ་བུ་ spoon

ཁྱེ་ལོ་ boy; infant

ཁྱེ་འཕྲུ་ *Perf. of ཁྱེ་འཕྲུ་བ་*

ཁྱེ་ཤོག་ *Imperat. bring!*

ཁྱེ་པ་ husband
[ཁྱེ་པ་
ཁྱེ་པ་
ཁྱེ་པ་]

ཁྱེ་པ་ husband; man

ཁྱེ་པ་དང་ཁྱེ་པ་ལྟེན་པ་ husband and wife
[ཁྱེ་པ་ལྟེན་པ་]

ཁྱེ་པ་ see ཁྱེ་པ་

ཕྱགས་ swing; sedan chair, litter

ཕྱད་ you (used when addressing inferiors or equals)

[Colloq. ཕྱད་རང་]

ཕྱད་ཀྱི་ your

[ཕྱད་རིད་]

ཕྱད་ཚེ་ Pl. you

[ཕྱད་ཆམས་]

ཕྱད་རམ་ by you

ཕྱབ་ area, extent, size; width, height, circumference

ཕྱབ་ཀྱ་ཚེ་བའི་ extensive, on a wide scale

ཕྱབ་ཚེ་བ་ broad, extensive

ཕྱབ་སྒྲུབ་ (ཕྱབ་བསྒྲུབས་) sum total, total amount

ཕྱབ་ཅན་ thoroughly, completely, absolutely

[ཕྱབ་གཞི་ཅན་]

ཕྱབ་ཅན་མེད་པ་ not at all

ཕྱར་བ་གང་ a handful (of anything)

ཕྱ་ cheat; lie, falsehood; falcon, sparrow-hawk; jewelry

ཕྱ་ཕྱ་ see ཕྱ་ཕྱ་

ཕྱ་རྒྱུབ་ ornaments set with jewels

ཕྱ་ཕྱ་ variegated, mottled

[ཕྱ་ཕྱ་]

ཕྱ་མ་ register, index; judicial decree, verdict, judgement

ཕྱ་མ་ window, window grating, lattice

[ཕྱ་མ་]

ཕྱ་མ་གཏོང་བ་ to pass judgment

[Hon. ཕྱ་མ་གཏོང་བ་]

ཕྱ་མ་ལྟུང་བ་ Hon. to report (the results of an investigation)

ཕྱ་མ་ལྟུང་བ་ Hon. to request a decision

ཕྱག་ blood

ཕྱག་ཤིག་ 100,000,000; an indefinitely large number

ཐག་ཐོག་སྒྲུབ་པ mirage, optical illusion

ཐག་གི་ཐག་གི་ disagreement, falling-out, quarrel
[འཐག་གཞི]

ཐག་རྒྱུབ་ circulation of the blood

ཐག་རྒྱུབ་པ Trans. to bleed, take blood
[ཐག་གཅན་པ]

ཐག་འཚོབ་པ Intr. to bleed
[ཐག་འཚོག་པ]

ཐག་སྒྲུབ་ blood tonic

ཐག་འཚོག་པ see འཚོབ་པ

ཐང་ཞི་ Chinese opera; theatrical performance, musical comedy
(ཐང་ཞི་)

ཐབ་ shield; coat of mail

ཐམ་པ liar; swindler, cheat

ཐམ་གཡོ་མཚུ་ cunning, guile

ཐོ་འབ་ Korea (朝)魚羊)

ཐམ་ tax, duty; tribute (paid in money or kind), forced service

ཐམ་བཀལ་པ to levy taxes

ཐམ་འཐི་པ to be taxed

ཐམ་རྒྱུབ་པ to perform forced labor

ཐམ་དངུལ་ revenue (from taxes)

ཐམ་འཚོག་པ to pay taxes, pay a customs duty

ཐི་ 10,000; myriad; seat, chair, throne, couch, bench

ཐི་ཚོག་ 'The Great Chair' (title of the abbot of Ganden [དགའ་འཕེལ་] Monastery)
[ཐི་མེད་པ་ཚོ]

ཐི་གཏུགས་ see ཐི་མ

ཐི་འདོབ་ installation (as chairman), enthronement

ཐི་ཡ་ E.T. chief monk; title used by the head of the Ganden (དགའ་འཕེལ་) Monastery

ཐི་བྱེད་དང་གཉིས 15,000

ཐི་བྱེད་ 10,000,000

[བྱེད་

ཐི་ཚ་བརྒྱ]

ཐི་མེན (ཐི་མེན) prison, dungeon

ཐི་ཟམ་ name of a bridge near Lhasa

ཐི་རྩལ་པ་ཚེ་ see ཐི་ཚེན་

ཐི་ལ་བརྒྱ་བ་ to raise to the throne, crown, enthrone

[ཐི་ཐོག་ཏུ་འདོན་པ་

ཐི་འདོན་བྱེད་པ་]

ཐི་ལ་འཕོད་པ་ to preside

ཐིག་ཐིག་ proper, suitable; accurate, exact, correct

[ཞིག་པ་]

ཐིག་ཐིག་བྱེད་པ་ to gnash, grind (one's teeth)

ཐིགས་མི་ plentiful, abundant; thorough

ཐིད་ instruction, teaching; row, order, sequence

ཐིད་ཏུ་ among

ཐིད་ཏུ་ལྷན་ pupil, student

ཐིད་ཤོག་ Imperat. bring (by leading)

ཐིམས་ justice, right; law

ཐིམས་ཀྱི་ལག་ལེན་པ་ lawyer

ཐིམས་ཁང་ court of justice

[ཐིམས་ས]

ཐིམས་འབྲུན་པ་ to obey the law

[ཐིམས་འབྲུན་པ་]

ཐིམས་འགལ་པ་ to break the law, commit a crime

ཐིམས་བརྒྱགས་པ་ proclamation, edict

[བཀའ་བདག་པ་]

ཐིམས་གཅོད་པ་ to condemn, pass judgment upon; to punish

[ཐིམས་གཏོང་པ་]

ཐིམས་བདད་པ་ (ཐིམས་གཏོང་པ་) see

ཐིམས་གཅོད་པ་

ཐིམས་མཐུན་ lawful, legal

བྱིས་པ་ལྟུང་ཆོས་པ་ legislative assembly,
parliament

བྱིས་པ་དྲང་པོ་ just, fair, impartial

བྱིས་པ་དཔེ་འཇུག་ judge, magistrate
(especially a Chinese judge)

[བྱིས་པ་བདག]

བྱིས་པ་བདག་ see བྱིས་པ་དཔེ་འཇུག་

བྱིས་པ་འདྲེན་པའི་ལུགས་ according to law,
lawfully, legally; justly

བྱིས་པ་དཔྱད་པ་ to judge

བྱིས་པ་མེད་ lawless, illegal

བྱིས་པ་འདྲེན་པའི་ལུགས་ judicial office

བྱིས་པ་ལྟུང་ code of law; constitution

བྱིས་པ་ལྟུང་གི་ལྟུང་ལྟུང་ལྟུང་ལྟུང་ལྟུང་ Hon. to
adopt a constitution

བྱིས་པ་ལྟུང་ལྟུང་ to go to law, litigate

བྱིས་པ་འགུལ་ lawsuit

བྱིས་པ་བཟོ་བྱེད་པ་ to break the law,
violate the code

བྱིས་པ་མེད་ see བྱིས་པ་འདྲེན་པའི་ལུགས་

བྱི་ལུགས་ cubit (equal to approximately
18 inches)

བྱི་གཞུང་ one cubit

བྱི་དྲི་ two cubits

བྱི་བུ་ see འཇུག་པོ་

བྱི་སྐྱོད་ལྟུང་པ་ to cultivate, bring
under cultivation, till the soil,
reclaim (land)

བྱི་ལྟུང་ crane (bird)

བྱི་ལྟུང་ལྟུང་ tip, gratuity; present, gift
[གསོལ་རམས་]

བྱི་ལྟུང་ height; length; extension

བྱི་ལྟུང་ office (處)

བྱི་ལྟུང་ལྟུང་ chairman (主席)

བྱི་ལྟུང་གི་ལྟུང་ལྟུང་ to drop, let fall, shed
(tears)

བྱིས་པ་ལྟུང་ལྟུང་ to wash

ཁྲི་མཚན་མཚན་ washable

ཁྲི་མཚན་ basin, washbowl

ཁྲི་མཚན་ bathtub

ཁྲི་མཚན་ towel

ཁྲི་ millet

ཁྲི་མཚན་ Chengtu (成 都)

ཁྲི་མཚན་ bashful, modest; conscientious

ཁྲི་མཚན་ immodest, shameless

ཁྲི་མཚན་ load, burden (carried by a human)

ཁྲི་ bronze; bell metal

ཁྲི་མཚན་ cast iron

ཁྲི་མཚན་ melted bronze (or iron)

ཁྲི་མཚན་ to frown

ཁྲི་མཚན་ anger, wrath, indignation; angry, wrathful

ཁྲི་མཚན་མཚན་པ་ to be angry, become wrathful

[ཁྲི་མཚན་མཚན་པ་]

ཁྲི་མཚན་མཚན་པ་ to gulp down, drink hastily

ཁྲི་ crowd, multitude; heap, mass, pile

ཁྲི་མཚན་ among

ཁྲི་ claw, fang

ཁྲི་མཚན་ well; spring

[ཁྲི་མཚན་]

ཁྲི་མཚན་ water from a well or spring

ཁྲི་ market place, bazaar; crowd, multitude, mass gathering

ཁྲི་མཚན་མཚན་པ་ to mill around in the bazaar, wander through the market place; to hold a mass rally (polit.)

ཁྲི་མཚན་མཚན་པ་ principal market place; main street

ཁྲི་མཚན་མཚན་པ་ the gathering of buyers and sellers in a market

ཁྲིམ་གཟིགས་གཞུང་བ to go shopping

ཁྲིམ་པ name of a province in Tibet;
an inhabitant of ཁྲིམ་; market vendor

ཁྲིམ་མེ sparkling, glittering
[ཁྲིལ་པ]

ཁྲིལ་ Imperat. of འཁྲིལ་བ

ཁྲིལ་མ sieve

ཁྲིལ་མྲ brittle, fragile

མཁའ་ Agentive suffix attached to
nouns and verbs. Examples: རྒྱུ་མཁའ་
carpenter, རྩི་མཁའ་ writer, ལྷ་མཁའ་མི
spy

མཁའ་རྒྱུང་ ecclesiastical title
granted to deserving lamas; assist-
ant, deputy, vice- (next lower rank
below a མཁའ་པོ་)

མཁའ་པོ་ title of a high lama

མཁའ་པོ་པོ་ abbot, head of a monastery;
ecclesiastical teacher, professor;
a title given to teachers and ad-
visers of the Dalai Lama and to
other high clerical officials

མཁའ་པོ་པོ་ pupil, student

མཁའ་པོ་མོ་ Fem. teacher

མཁའ་པོ་པོ་པོ་པོ་ title used in ad-
dressing an abbot

མཁའ་ sky, heavens
[ལྷ་མཁའ་]

མཁའ་འཁྲུ་མ fairies, elves, sprites,
witches

མཁའ་མཉམ་ infinite

མཁའ་མཉམ་པ་ a name of Buddha

མཁའ་རྒྱུད་ཏུ་གཟིགས་པ་ to go to Heaven,
die

མཁའ་ལམ་ air route, airline

མཁའ་ལམ་གྱི་སྐྱབས་འདུལ་ airmail stamp

མཁའ་ལོ་མེ་འཁོར་ cover of the sky; night

མཁའ་ལོ་མེ་འཁོར་ jewel of the sky; sun,
moon, star

མཁར་ castle, mansion; fort, citadel

མཁར་དཔལ་ governor of a castle;
commander of a fort

མཁར་བ staff, stick (carried by Buddhist mendicant priests); bell metal

མཁལ་མ kidney
[མཁལ་རིལ]

མཁས་པ wise, learned, sagacious; skillful, clever, experienced, efficient
[མཁས་པ་ཅན]

མཁས་པ་རྗེས་མས experts

མཁས་པར་རྗེས་པ conceited person, pedant

མཁས་པ་ལ་ learned man, sage; expert

མཁར་ཚེས (ཁར་ཚེས) cheeks
[མཁར་བ]

མཁོ་སྤྱད་བྱུང་པ to meet the needs of, fulfill the requirements of...

མཁོ་སྤྱད་ས་ཚོགས supply station

མཁོ་བ necessary, desirable; to want, need

མཁོ་བྱུང་ necessary articles
[མཁོ་བའི་ཡི་བྱུང]

མཁྱེན་གང a measure of distance made with the clenched fist and the thumb extended (about six inches)

མཁྱེན་པ to keep, hold, retain

མཁྱེན་སྤྱད་པ physician
[སྤྱད་པ]

མཁྱེན་མཁྱེན You well know...; you will understand that...; མཁྱེན་མཁྱེན also imparts the sense of an entreaty, as in the expression མཛད་པར་མཁྱེན་མཁྱེན permit it to be done, please do..., and is frequently used in this sense as a stereotyped ending in correspondence

མཁྱེན་རྗེས Hon. after finding out about, after discovering...

མཁྱེན་ལྔའ་ wise, sagacious
[མཁྱེན་ལྔ་ཅན]

མཁྱེན་པ Hon. to know, understand; to know how; knowledge, insight, perception
[ཤེས་པ]

མཁྱེན་པའི་ཡི་ཤེས superior wisdom

མཁྱེན་པར་གྱུར་དྲི perceived, discovered, found out

མཐུན་བཅོམ་ omniscient mercy

མཐུན་གཟིགས་ supernatural perception
(a quality attributed to high in-
carnate lamas)

མཐུན་གསལ་ clear knowledge, evidence,
proof

མཐུན་གསུམ་ knowledge of a subject;
basic knowledge; knowing the way
to Nirvana

[གཞི་ཤེས་
ལམ་ཤེས་]

མཐུན་པ་ see མཐུན་པ་

མཐུང་པོ་ robust, hearty, sound
(of body)

[རྒྱང་པ་]

མཐུང་བ་ (ཐུང་, མཐུངས་) hard, solid,
compact

མཐུན་མ་ wrist

མཐུན་པ་ gall bladder; bile

མཐུན་པ་ཅེན་ bilious, splenetic;
irritable, short-tempered

མཐུན་ཚད་ bilious fever

མཐུན་པ་ (མཐུན་པ་) hard, firm, un-
breakable; obstinate, stubborn

ལྷན་བ་ to offend, hurt, vex, irri-
tate; bickering, quarreling

ལྷན་པ་ to sit (firmly), be seated
(on a horse, camel, etc.); to
stick fast, be stuck

ལྷན་རྒྱུག་ walking stick, staff, rod

ལྷན་ར་ gong

ལྷན་ར་བ་ walking stick, staff; bell
metal, bronze; gong, bell

ལྷན་ལ་བ་ (ལྷན་ལ་བ་) to spin (cotton,
wool, etc.)

ལྷན་བ་ to vie with, contend with;
to offend, insult

ལྷན་བ་པ་ groan, sigh; grunt

ལྷན་པ་པ་ to shrink, shrivel, be con-
tracted (of limbs)

[སྐྱུ་པ་]

ལྷན་པ་པ་ shrunken, shriveled, con-
tracted; reduced, restricted; de-
prived (of power)

ལྷན་རྒྱུ་ལྷན་ keen, eager (i. e., willing to carry a heavy load)

ལྷན་ཐག strap (for carrying a load), cinch-strap

ལྷན་བ (Perf. བཏུན་; Imperat. བྱུན་) to carry, convey, take away

ལྷན་རྒྱུ་ see བྱུན་

ལྷན་ལྷན་ (Perf. ལྷན་) to subject, subdue

ལྷན་ལྷན་ལྷན་ to be full, be satiated

ལྷན་ལྷན་ལྷན་ (Perf. ལྷན་) to hinder, block, shut off, debar, prohibit

ལྷན་ལྷན་ to cover

ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ textile mill

ལྷན་ལྷན་ (Perf. ལྷན་) to put on, place on; to load, pack on; to spin

ལྷན་ལྷན་ see ལྷན་ལྷན་

ལྷན་ལྷན་ལྷན་ fit for use, useful

ལྷན་ལྷན་ལྷན་ decrepit, decayed, worn out, infirm; migration, wandering

ལྷན་ལྷན་ to squat, crouch down

ལྷན་ see ལྷན་

ལྷན་ལྷན་ to sit, sit down; to dwell, reside, live (in a place); to be placed, be put down; to be recorded; to be established

[ལྷན་ལྷན་

ལྷན་ལྷན་]

ལྷན་ལྷན་ malice, spite; dispute, disagreement; war

ལྷན་ལྷན་ to bear a grudge; to be dissatisfied; to be malicious, be spiteful

[ལྷན་ལྷན་ལྷན་]

ལྷན་ལྷན་ discord, dissension

ལྷན་ལྷན་ལྷན་ without evil intentions, without enmity; honestly

ལྷན་ལྷན་ལྷན་ grudge, resentment

[ལྷན་]

ལྷན་ལྷན་ barbarous, rough, rude

ལྷན་ disk, wheel; circle; circumference; surroundings; retinue, suite, attendants, servants, waiters

ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ (ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་) circular, round

ལོ་ལོ་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ dependants

ལོ་ལོ་ལྷན་ལྷན་ lathe

ལོ་ལོ་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ machine tool works

ལོ་ལོ་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ to take as one's followers; to enlist, recruit

ལོ་ལོ་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ ocean liner

ལོ་ལོ་ལྷན་ལྷན་ household servants, domestics

ལོ་ལོ་ལྷན་ (ལོ་ལོ་ལྷན་) male attendant

ལོ་ལོ་ལྷན་ to turn, rotate, revolve; to walk around, circumambulate; to roam about, ramble; to return (from a journey); to elapse, complete a cycle (of time); to spin (of the head), be dizzy; cycle (of transmigratory existence); world

ལོ་ལོ་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ commemorative celebration

ལོ་ལོ་ལྷན་ horizon; rampart, wall (of a city, fort, etc.)

ལོ་ལོ་ལྷན་ attendants and servants

ལོ་ལོ་ལྷན་ circle, disk, orb; wheel; cylinder; cycle of transmigratory existence, cycle of years (according to the Tibetan calendar); diesel engine

ལོ་ལོ་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ pedicab driver

ལོ་ལོ་ལྷན་ (Perf. ལོ་ལོ་ལྷན་) to enslave, put in bondage, treat as a servant; to boil, be boiling; to ferment

ལོ་ལོ་ལྷན་ལྷན་ Trans. to boil

ལོ་ལོ་ལྷན་ (ལོ་ལོ་ལྷན་) value, worth, importance; wealth; necessity

[ལོ་ལོ་ལྷན་]

ལོ་ལོ་ལྷན་ལྷན་ fitness, suitability

ལོ་ལོ་ལྷན་ལྷན་ (Perf. ལོ་ལོ་ལྷན་) to freeze, congeal (ལྷན་ལྷན་ = ice) to coagulate; to feel cold, become numb with cold

ལོ་ལོ་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ to be frostbitten, have chilblains

ལོ་ལོ་ལྷན་ glacier

ལོ་ལོ་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ to skate

ବ୍ରହ୍ମ'ବ୍ରହ୍ମ'ଭ'ବ୍ର'ବ to take a walk

ବ୍ରହ୍ମ'ଭ to wander, rove, ramble

ବ୍ରହ୍ମଣ'ଭ vagrant, wandering;
strayed, lost; erroneous

ବ୍ରହ୍ମ'ଭ to go astray, err, deviate
(from the right path), blunder,
make a mistake

ବ୍ରହ୍ମ'ଭ to bind; to take prisoner

ବ୍ରହ୍ମ'ଭ *Intrans.* to twist, turn,
revolve, whirl, swirl; to coil
(of snakes); to flock together

ବ୍ରହ୍ମ'ଭ to run, move swiftly, dart

ବ୍ରହ୍ମ'ଭ in a flash, in a moment

ବ୍ରହ୍ମ'ଭ cursive writing, hand-
writing

ବ୍ରହ୍ମ'ଭ hasty, careless

ବ୍ରହ୍ମ'ଭ to embrace, clasp, hug

ବ୍ରହ୍ମ'ଭ to be separated, be di-
vorced; to be deserted

ବ୍ରହ୍ମ'ଭ to suffice, be sufficient,
be enough; to win (a lawsuit), be
acquitted

ବ୍ରହ୍ମ'ଭ to carry away, take away;
to bring

ବ୍ରହ୍ମ'ଭ to bring

ବ୍ରହ୍ମ'ଭ bearing, appearance, de-
meanor

ବ୍ରହ୍ମ'ଭ bring!

ବ୍ରହ୍ମ'ଭ bent, crooked

ବ୍ରହ୍ମ'ଭ tortuous

ବ୍ରହ୍ମ'ଭ (*Perf.* ବ୍ରହ୍ମ, ବ୍ରହ୍ମଣ) to lift,
lift up, hoist; to carry, bring, bear

ବ୍ରହ୍ମ'ଭ (ବ୍ରହ୍ମ'ଭ) crooked, curved,
bent

ବ୍ରହ୍ମ'ଭ straight

[ସଂ'ସ]

ବ୍ରହ୍ମ'ଭ sedan chair, litter,
palanquin

[ବ୍ରହ୍ମ'ଭ'ସ୍ତୁ]

ରଞ୍ଜିତ୍ୟ'ଏ to reel, stagger; to be dizzy; to roll (of vessels)

[ରଞ୍ଜିତ୍ୟ'ଏ]

ରଞ୍ଜିତ୍ୟ'ଏ to stagger, reel, be unsteady (from intoxication); to miss the mark; to warp (of wood)

[ରଞ୍ଜିତ୍ୟ'ବ୍ୟ'ରଞ୍ଜିତ୍ୟ'ଏ]

ରଞ୍ଜିତ୍ୟ'ଏ to be carried, be brought; to arrive, reach, come to (a place)

[ରଞ୍ଜିତ୍ୟ'ଏ]

ରଞ୍ଜିତ୍ୟ'ଏ present, gift

[ରଞ୍ଜିତ୍ୟ'ଏ]

ରଞ୍ଜିତ୍ୟ'ଏ to lean against, incline towards

ରଞ୍ଜିତ୍ୟ'ଏ support, prop, back (of a chair)

ରଞ୍ଜିତ୍ୟ'ଏ hard

[ରଞ୍ଜିତ୍ୟ'ଏ]

ରଞ୍ଜିତ୍ୟ'ଏ to expel, eject

[ରଞ୍ଜିତ୍ୟ'ଏ]

ରଞ୍ଜିତ୍ୟ'ଏ (Perf. ରଞ୍ଜିତ୍ୟ'ଏ) to strike, beat, thump, drum; to stamp (one's feet); to leap, jump, dance; to winnow, fan; to blink, wink; to joke, jest; to scoop out, bail out

ରଞ୍ଜିତ୍ୟ'ରଞ୍ଜିତ୍ୟ'ଏ confused, dazed

[ରଞ୍ଜିତ୍ୟ'ରଞ୍ଜିତ୍ୟ'ଏ]

ରଞ୍ଜିତ୍ୟ'ଏ (Perf. ରଞ୍ଜିତ୍ୟ'ଏ) to wind, roll, twist, coil; to entangle, ensnare, hold fast; to be involved, be entangled (in debt)

[ରଞ୍ଜିତ୍ୟ'ଏ]

ରଞ୍ଜିତ୍ୟ'ଏ assessment, levy

ରଞ୍ଜିତ୍ୟ'ଏ mystic number signifying 'two'; to cohere, stick together; to become intermingled, become thick (of clouds); to be coupled, be joined

ରଞ୍ଜିତ୍ୟ'ଏ obscene language

ରଞ୍ଜିତ୍ୟ'ଏ to lead away; to take along

ରଞ୍ଜିତ୍ୟ'ଏ (Perf. ରଞ୍ଜିତ୍ୟ'ଏ) to lead (animals); to conduct, escort, guide; to command (an army); leader, chairman

ରଞ୍ଜିତ୍ୟ'ଏ to bring (persons or animals by leading)

ରଞ୍ଜିତ୍ୟ'ଏ Bring! Lead here!

ରଞ୍ଜିତ୍ୟ'ଏ to wind around, coil (of serpents); to clasp, embrace; to lisp, stammer

[ରଞ୍ଜିତ୍ୟ'ଏ]

ବସ୍ତ୍ର coast, bank, shore
[ବସ୍ତ୍ର]

ବସ୍ତ୍ର'ନ୍ତୁ Postpos. close by, near to, against (ବସ୍ତ୍ର'ନ୍ତୁ'ବସ୍ତ୍ର'ନ୍ତୁ = please sit by me)
[ବସ୍ତ୍ର'ବ
ବସ୍ତ୍ର'ଧ]

ବସ୍ତ୍ର'ଦ (Perf. ବସ୍ତ୍ର) to wash, bathe
[ବସ୍ତ୍ର'ଧ]

ବସ୍ତ୍ର'ଧ (Perf. ବସ୍ତ୍ର) to be in a state of commotion, be disturbed, be agitated, be ruffled, be upset; to become angry; to quarrel, fight, contend; to vibrate, tremble (with rage); tumult, disturbance, quarrel, dispute; war, strife

ବସ୍ତ୍ର'ଧ'ସ୍ତ୍ର'ଧ to take up arms, rebel

ବସ୍ତ୍ର'ବର୍ତ୍ତ quarrel, dispute
[ବସ୍ତ୍ର'ବର୍ତ୍ତ
ବସ୍ତ୍ର'ଧ]

ବସ୍ତ୍ର'ବର୍ତ୍ତ friction, disagreement, falling-out, quarrel
[ବସ୍ତ୍ର'ବର୍ତ୍ତ'ବର୍ତ୍ତ]

ବସ୍ତ୍ର'ଧ (ବସ୍ତ୍ର'ଧ) contest, war, strife

ବସ୍ତ୍ର'ବର୍ତ୍ତ quaking, trembling, shaking; agitated, confused; angry
[ବସ୍ତ୍ର'ଧ]

ବସ୍ତ୍ର'ଦ (Perf. ବସ୍ତ୍ର) Hon. to be born; to arise, originate, come from; to sprout, come up, grow (of seeds, plants)
[ବସ୍ତ୍ର'ଦ]

ବସ୍ତ୍ର'ଜନ୍ମ Hon. birth star; birthday
[ବସ୍ତ୍ର'ଜନ୍ମ]

ବସ୍ତ୍ର'ଜନ୍ମ see ବସ୍ତ୍ର'ଜନ୍ମ

ବସ୍ତ୍ର'ଜାତ Hon. native land; birthplace

ବସ୍ତ୍ର'ଜୀବନ Hon. biography
[ବସ୍ତ୍ର'ଜୀବନ
ବସ୍ତ୍ର'ଜୀବନ]

ବସ୍ତ୍ର'ଜାତ Hon. birthplace

ବସ୍ତ୍ର'ଧ'ଧ water for washing

ବସ୍ତ୍ର'ଧ (Perf. ବସ୍ତ୍ର; Fut. ବସ୍ତ୍ର) to wash, cleanse; to bathe

ବସ୍ତ୍ର'ବର୍ତ୍ତ'ଧ to settle a problem, decide a dispute

འབྲུག་ mistake, error; illusion, delusion; frenzy, madness

འབྲུག་འཛིན་ mechanical device, contrivance, appliance, machine, engine
[འཕྲུག་འཛིན་]

འབྲུག་པ་ mistaken, deluded, deceived; mad, deranged

འབྲུག་བ་ to be mistaken, be in error; to be deluded, be deceived, to be insane, be deranged; to be dislocated, be distorted

འབྲུག་མེད་ unmistakably, without error; true, real

འབྲུག་གཞི་ reason for error; fundamental mistake

འབྲུས་ or བཏུས་ see འབྲུད་པ་

འབྲིབ་པ་ to desire, wish for, long for; desire, passion

འབྲོལ་བ་ (Perf. & Fut. དྲོལ་) to make a noise; to play (a musical instrument); to ring (a bell); to sound, resound

ག

ག Third letter of the Tibetan alphabet, also used to represent No. 3 in numbering volumes, chapters, etc. Sometimes added to form the second syllable of a word, as in ཡལ་ག་ - *branch*, or to form the comparative of certain adjectives, such as ཡག་ག་ - *better*

ག་ཁྲུག་ tax, duty (on cattle, butter, etc.)

ག་གཞི་ nothing (with negative)
[ག་གས་]

ག་གས་ nothing. (with negative)

[གང་ཡང་
ག་གཞི་]

ག་གི་ which (of them)

ག་ཚེབ་ (ག་ཚེབ་) some (people); a good many

ག་ཚད་ involuntarily; without cause

ག་ཏུས་ when? at what time?
[གང་གི་ཏུས་]

ག་ཏུས་ཡང whenever, at whatever time.....

[གང་གི་ཏུས་ཡང
E.T. བམ་ཡིན་པ་ལ
ག་ཏུས་ཡིན་པ་ཡང]

ག་ཏུས་ཡིན་པ་ལྟར་ཡང whenever; at any time, always

[ག་ཏུས་ཡིན་པ་ལྟར་ཡང]

ག་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ལྟར་ཡང how? by what means? of what kind? of what sort?

[གང་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ལྟར་ཡང]

ག་ཁོ་གོ་ཡུལ་ where?

[གང་ཁོ་གོ་ཡུལ་
ག་ཡུལ་]

ག་ལྟར་ལྟར་ལྟར་ absolutely, by all means; at all events

ག་ལྟར་སྐོར་ལྟར་ from what place? whence?

[ག་ལྟར་སྐོར་ལྟར་
གང་ལྟར་སྐོར་ལྟར་
གང་ལྟར་སྐོར་ལྟར་]

ག་ཡུལ་ at what place, where?

[ག་ཡུལ་
ག་ཏུ
གར་
གང་ཡུལ་]

ག་ཡུལ་ མ་ nowhere

[ག་ཡུལ་ མ་]

ག་ཡུལ་ཡིན་པ་ལྟར་ཡང wherever it is

[E.T. བམ་ཡིན་པ་ལྟར་ཡང]

ག་ཡུལ་ལ་གང་ཡང་ everywhere

[གར་ཡང་
ག་སྐོར་ག་ཡུལ་
གང་སྐོར་གང་ཡུལ་]

ག་ཡུལ་ལ་གང་ཡང་ མིན་ anywhere (with the negative)

ག་ལྟར་སྐོར་ camphor

ག་ཅུ་ see ག་ཚོད་

ག་ཚོད་ (ག་ཚོད་) how many, how much

[ག་ཚོད་
ཅི་ཚོད་
ཏུ་ཏུ་
ཅི་ཚོད་]

ག་ཏུ་ to what place, whither?

[ཅི་ཏུ་
གང་ཏུ་
ག་ཡུལ་
གར་]

ག་རི *Colloq.* which, what; where

ག་རི་དྲུག་ལ *why? for what purpose? for what reason?*

[གང་གི་དྲུག་ལ]

ག་རི་གཞན་ག ག་རི་གཞན་ག *what for?*

[ཅི་དྲི་སྲིད་
དྲུག་ཅི་ཡིག]

ག་རི་གཞན་ག་ཡིབས་པ *what have you come for?*

ག་རི་བྱུང་བ་ཅི་དྲི *what happened? what is the matter?*

ག་རི མ *see* ག་པ མ

ག་རི་ཡི་བ་བ་ཡང *whatever, whatever it is; in any case, anyhow*

[ག་རི་ཡི་བ་བ་ས]

ག་རི་ཡི་བ་བས *nevertheless; whatever it is*

ག་རི་ཡི་བ་བས་གཅིག *something (or other)*

ག་རི་ཡི་བ་བས་རྒྱུང *at all events, be that as it may, however that may be*

[གང་ཡི་བ་བ་རྒྱུང
གང་ལྟར་བ་བ་ཡིག]

ག་རིས *with what? by what means?*

ག་ལ *see* ག་རྒྱ

ག་ལ *slowly, softly, gently*
[W.T. ག་ལ]

ག་ལ་ག་ལ *easily, gently; slowly, gradually*

ག་ལ་རྒྱུགས *walk slowly!*

ག་ལ་ཆེབས་བརྒྱུད་གཞན *Hon. goodbye (to a person departing)*

ག་ལ་ཆེབས *goodbye (to a person departing)*

ག་ལ་ཆེབས་ལྟོ *Hon. goodbye (to a person departing)*

[ག་ལ་ཆེབས]

ག་ལ་བཞུགས *goodbye (to one who remains)*

ག་ལ་བཞུགས་གདུབ་འདུགས *Hon. goodbye (to one who remains)*

ག་ཤིང (ག་ཤིང) *laughter; joke, jest*

ག་ཤིངས *see* ག་ཤིངས

ག་ཤིང *uncertain, not definitely known*

ག་ས་ག་ལ everywhere
[ག་པ་ལ་འང]

གག silver (bars, ingots, etc.);
wadding (for loading muskets)

གང what, which; who

གང complete, full (armful, cupful,
etc.); all (ཉི་འདྲེན་གང་ - all day)

གང་ག་ all (གང་ག་ལས་རྒྱ་མཚོ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ལྷོ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ =
This horse is the swiftest of all)

གང་གླུ River Ganges

གང་གི་དྲུས་ see ག་དྲུས་

གང་གི་དོན་ལ་ see ག་རི་དོན་ལ་

གང་གི་ཕྱིར་ *Relat.* for which (reason),
for the sake of which...

གང་གིས་ཀྱང་ surely, certainly

གང་ཅིའི་ཐད་ནས་ see གང་ཉིད་

གང་ཉིད་ whichever; whatever
[གང་ཅིའི་ཐད་ནས་
གང་དག་ཉིད་]

གང་ལྟར་ལ་གང་ however, however that
may be.....

གང་དག་གི་ཕྱིར་ for whom? for what?

གང་དག་འདིར་ all those present; who-
ever is here

གང་དུ་ where? where
[གང་ནས་]

གང་དུ་འདྲེན་ at whatever time..., wher-
ever

གང་དེ་ which (of several)

གང་འདྲུས་ how; like what? of what
kind?

[ག་འདྲུས་]

གང་ནས་ see ག་ནས་

གང་ནས་ whence? from where?

གང་བ་ to fill, fill up, make full;
full, filled up; finished, completed

གང་བ་མེད་པ་ incomplete

གང་བའི་ལྷ་བ full moon

གང་བར་བྱིད་པ to fill
[གང་སྐྱུག་པ]

གང་བྱ bud, shoot; pod
[སྐྱར་བྱ]

གང་བྱས་ལྟར་ how? in what way?

གང་སྐྱུག་པ see གང་བར་བྱིད་པ

གང་མང་མང as many as possible

གང་མེད་ཚད་ immeasurable, beyond
measure; extremely

གང་མིན་ various; different sorts

གང་ཟག་ A Buddhistic term used in
reference to man as a living or-
ganism, subject to natural growth
and decay.¹

གང་ཡང་ any; anything, anyone;
whatever, whoever; nothing (with
the negative)

གང་ཡང་མེད་པ་ nothing (whatsoever);
destitute, without resources

གང་ཡིན་ཀྱང་ see ག་རི་ཡིན་རྒྱུ

གང་ཡིན་པ་ what is the matter?

གང་ཡིན་ཟེར་ན་ because
[གང་ལ་ཟེར་ན]

གང་ལ་ where? whither? for what
(reason)? why?

གང་ས་གང་ལ་ see ག་ས་ག་ལ

གངས་ glacier, ice; snow

གངས་ཀྱིས་འཚུགས་པ་ to be frostbitten

གངས་རྒྱུ་ལ་ to snow
[ཁ་ལ་འབབ་པ]

གངས་ཅན་ snowy, full of glaciers;
Tibet

གངས་ཚེན་མཛོད་ལྗོངས་ Mount Kangchenjunga

གངས་རྒྱུངས་ the snowy country; Tibet

གངས་ལྗིད་ snowblindness

གངས་རྒྱུ་ལ་ snowstorm, blizzard
[བྱ་ལྷག]

1. For a full explanation of this term see Das *A Tibetan-English Dic-
tionary*, p. 209.

གངས་རི snow mountain (a common designation for many of the great mountain ranges in Tibet)

གངས་རིའི་འབྲེང་བ a chain of snowy mountains

གངས་རྒྱུང avalanche, snowslide
[ཁ་རྒྱུང]

གད་སྐྱེའུ་པ Hon. to sweep

གད་རྒྱུབ་པ (གི་རྒྱུཔ་པ) to sweep

གད་སྐྱུགས dust, sweepings, refuse, trash

གད་པ (གི་པ) one who sweeps, sweeper

གད་སྐྱུས་བྱས་པ to sweep the dust, sweep up the dirt

གཞུག nearness, proximity
[གམ]

གཞུགས་ཀྱིས་ supine, lying on one's back

གཞུགས་ཀྱི (འགཞུགས་ཀྱི) written contract, agreement, bond
[གམ་ཀྱི]

གཞུགས་ཀྱི to, up to, towards, into the presence of, before (ཀྱུལ་པོའི་གཞུགས་ཀྱིས་ = [he] went before the king)

གཞུགས་མཛེན storehouse, storeroom; inner treasury, vault
[བང་མཛེན]

གཞུགས་འཛིན see གམ་འཛིན

གཞུགས་པ to hide, conceal oneself; hidden, concealed, secret
[སྐྱུས་པ]

གཞུགས་མིང secret name

གཞུགས་དམག ambush

གཞུགས་ཅི astrological table, magical chart

གཞུགས་ཚིག་ mystical words, magic formula, incantation; riddle; secret writing, cryptographic writing

གཞུགས་ས་ hiding place

གཞུགས་ interrogative particle, used after a final ག

གམ་འཛིན (གའ་འཛིན) receipt, voucher; written contract, agreement, bill of exchange

གཞུ small box, case; charm box (containing an amulet or talisman)

གར = ག་རྒྱ བྱིད་ཀྱི་ལུང་། whither? to what (place)? where?

གར dancing

གར་མཁུག་ dancer, performer
[གར་པ]

གར་འཕྲུལ་པ་ to dance, perform (by singing and dancing)

[གར་བྱེད་པ
ལྷོ་འཕྲུལ་པ]

གར་རྒྱུབ་ encampment

གར་ཅིག་ someone, somebody, some; which one; whoever
[གར་ཞིང་]

གར་པ་ (གར་པ) Colloq. strong (of drinks)

གར་དཔོན་ officer in charge of the dancing boys

གར་ལྷོག་ dancing boy; name of a dance performed during the New Year Festival

གར་མེད་ at all events, by all means

གར་ལྷ་ Lahul

གར་ཡང་ anywhere, everywhere
[ག་པ་ལའང་
ག་ས་ག་ལ]

གར་ཡིན་པ་ལ་ see ག་པ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་

གལ་ importance; constraint, compulsion

གལ་གྱིས་ urgently, pressingly

གལ་ཆེ་ཤོས་ most important

གལ་ཆེན་པོ་ very important
[གལ་ཆེ་བ]

གལ་དེ་ if, in case of (Note: གལ་དེ་ is regularly used to introduce conditional sentences in the written language. It is usually followed by བྱི, placed after the verb)

[Colloq. གལ་སྲིད་..... བ]

གལ་བར་བྱེད་པ to be assiduous

གལ་སྲིད see གལ་ཏེ

གལ་སྲིད་..... བ if

གལ་སྲིད་ང་མ་ཡོང་བ *Colloq.* In the event that I do not come.....

གས interrogative particle (.... འདྲག་གས - *is it?*)

གས་པ (*Pres.* འགས) to crack, split, chap (of the skin); to burst, break out, explode

[ཁྲིས་པ
འགས་པ]

གས་སྤྱབ *E.T.* crack, fissure, slit, gap

ག An inflecting affix denoting the genitive case, attached to nouns, adjectives, participles, etc. Used only after words ending in ག, ཏ or a vowel. See གྱི and གྱི.

ག་གྱ the vowel sign

ག་འང་ལ *Postpos.* inside, within

གས An inflecting affix denoting the instrumental case, used only after a final ག or ཏ. See གྱིས, གྱིས

གྱ a diminutive suffix (ཁྱི་གྱ - *little dog, puppy*); extent, extension, room, space

གྱ་གྱ་གྱ enamel ware

གྱ་དྲག་པ narrow, cramped
[དྲག་པ]

གྱ་ཡངས་པ wide, spacious, roomy

གྱ་རྒྱ spiritual teacher

གྱ་ལེ see ག་ལེ

གྱུག་གྱུག bent, crooked, curved, shaped like a crescent

གྱུག་གྱུག་བྱེད་པ to bow reverently, bend low with reverence

གྱུག་བཅས with humility

གྱུག་པ to bow (in salutation or reverence)

གུང *Ch.* a title of nobility (recipient wears a ruby button); duke, high magistrate (公)

གུང middle, central (ཉིན་གུང - *noon*; མཚན་གུང - *midnight*)

གུང་ཁྲུབ་དང (གུང་ཕྱུབ་དང) The Communist Party (共産黨)

གུང་ཁྲུབ་དང་གྱི་ཕ་སྐྱུགས་གསལ་ The Communist Manifesto

གུང་ཁྲུབ་རིང་ལུགས་ Communism; members of the Communist Party

གུང་དྲ་བྱིད་པ་ to divide through the middle, cut in two; to dissect

གུང་པ་ the middle one; the second of three brothers

གུང་ཐུགས་ skin of leopard-cat

གུང་དམར་ལ་ཕྱུག་ carrot
[གུང་ལ་ཕྱུག]

གུང་མིང་གི་ཉི་མ་ day-off, holiday

གུད་ slope, declivity; separation, seclusion, solitude

གུད་རྒྱུ་གྱི་བྱ་པ་ (གུབ་རྒྱུ་གྱི་པ་པ) relief work

གུད་དྲ་ aside, apart

གུད་པོ (ཐུད་པོ) W.T. expensive, dear

གུབ་ loss, damage

གུའི་རྒྱུ Kweichow (貴州)

གུར་ tent, yurt

གུར་གྲམ་ saffron
[ཁ་ཚེ་ག་ཀ་མ]

གུར་མེད་ smoke-hole (of a tent or yurt)

གུར་རྒྱབ་པ་ to pitch a tent
[གུར་ཕྱུགས་པ]

གུར་རྒྱུག་ tent pole

གུར་ཐག་ tent rope

གུར་བཟ་ black tent (used in reference to the Black Tent Mongols)

གུར་ཕྱུགས་པ་ see གུར་རྒྱབ་པ

གུར་ཕྱར་ tent peg

གུར་གཡམ་ tent flap; awning

གུར་མིང་ tent pole
[གུར་རྒྱུག]

གུས་བཀུར་སྐྱ་མེད utmost respect

གུས་འདྲད་ respect, reverence

གུས་པ respect, reverence, devotion; humility; respectful, devout; humble

གུས་པ་དང་བཅས་པ respectfully, humbly

གུས་པར་འགྱུར་བ to humble oneself (in correspondence, equivalent to *respectfully yours*)

གུས་པ expensive, costly

[གྲུད་པ
མིང་ཆེན་པོ]

གུས་འབངས (your) humble servant, respectful subject (used in correspondence to indicate the writer)

[ཕྱུ]

གུས་ཞབས་བྱེད་པ to respect

གི No. 93 (in series); an expletive

གི་རྒྱུ་པ to sweep, clean by sweeping

གི་པ see གད་པ

གི་ལ (ཁིར་ལ) E.T. alone; only, merely

གིགས obstacle, hindrance, impediment

[བཀག་ཆ]

གི space, place, room; rank, position; use, utility; armor, gear; understanding; a conjunction used in calculations above 90, as in དབྱ་བུ་གི་གཅིག = 91

གི་དཀའ་བ hard to understand, unclear, obscure

གི་སྐབས interval, space, intervening space; leisure; chance, opportunity, possibility; meantime, in the meanwhile

གི་ཁང arsenal

[མི་ཚད་ཁང་པ]

གི་ཐུབ coat of mail

གི་གྲུ see གི་གཞུ

གི་ཆ armor; harness, gear; tools, implements, instruments

གི་ཚད་ཁང arsenal

མ་ཚད་པ useful, serviceable; successful

[ཕྱི་ཕྱོད་པ]

མ་རྒྱལ་མཐོང་ understanding, comprehension

མ་ཐོས་ see མ་ཐོས་ཐོས་

མ་ཐུང་ see མ་ཐུང་ཐུང་

མ་བདེ་བ simple, easy, understandable

མ་བདེ་འཕྲད་པ see མ་བ

མ་ལྡན་བྱེད་པ to compare, make comparisons

མ་གཞི་མཐོང་ rank, position; dignity

[མ་གྲུ་
མ་ས]

མ་གཞི་མཐོང་འཕྲུ་བ to be raised (in rank), be promoted

[མ་ས་འཕྲུ་བ]

མ་གཞི་མཐོང་འཕྲུ་བ་ལ to be lowered (in rank), be demoted, be downgraded

མ་བ to understand, perceive mentally

[མ་མ་བ
མ་བདེ་འཕྲད་པ
མཐོང་པ
མཐོང་བ]

མ་བ་ཕྱིན་པ to grasp (a meaning), comprehend

མ་བ བུའུ་མཐོང་ vulture

[བུ་མ་བ]

མ་མ་ཚད་ useless

མ་མེད་དང་ Kuomintang (國民主義)

མ་མཚན་ weapons and equipment

མ་ལུ་ betel nut

མ་རིམ་ order, arrangement

མ་ལག་ཆ་ arms, weapons

མ་ཕྱིན་ (མ་ཕྱིན་) opposite, reverse, contrary

[ཕྱི་ཕྱོད་]

གོ་ལོག་པ to misunderstand

གོ་ས rank, office; dignity
[གོ་གཞུང]

གོ་ས་སྤྲོད་པ to promote

གོ་ས་འཕམ་པ see གོ་གཞུང་འཕམ་པ

གོག་ཐལ (གོ་ཐལ) ashes
[མེ་ར]

གོག་པ worn out, dilapidated, in
ruins; damaged, wrecked

གོང value, worth; price, cost;
before (of time); as given above,
as mentioned previously; the
aforesaid, the said.....

གོང་སྐྱ་གཞུང་གསལ་པ་ a title of honor (His
Excellency, His Highness, etc.)

གོང་ཁོངས་ལོག་པ among those mentioned

གོང་འགྲོད་ལྟར་ལྟར་ as stated above

གོང་གི་ཚུངས་ཅི་དུ་ what is the price?

གོང་གི་བཀའ་ཕྱིན་པ་ instructions re-
ceived from higher authorities
[གོང་ཕྱིན་པ]

གོང་གི་བཤད་པ་ལྟར་ as has been stated
above

གོང་ལྷན་པ་ to fix a price
[གོང་ལྷན་པ]

གོང་ལྷན་པ་ to arrange a price, fix a
price; to agree to a price; to ap-
praise

གོང་གཙོ་ལྟར་ to lower the price, re-
duce in price
[རྒྱ་ལྷན་པ]

གོང་ཚུངས་ཚུངས་ inexpensive, cheap

གོང་ཆེ་བའི་འཛུགས་ལྟར་ high-priced goods,
luxury goods

གོང་ཆེན་པོ་ costly

གོང་ཐང་ evaluation, appraisal

གོང་དུ་ over it, on it; thereon,
thereupon; above, on top

གོང་དུ་མས་པ་ the above-mentioned

གོང་དུ་གསལ་བར་ set forth above, ex-
plained above

གོང་ལོག་གོང་དུ་ higher and higher,
more and more

ལོང་འཕར་བ to increase the price

ལོང་འཕེལ progress, development, improvement

[འཕེལ་གྱ]

ལོང་བ (ལོང་ང) collar

ལོང་བ globular mass, lump, clod; clot (of blood); heap, agglomeration

[ལོང་བ]

ལོང་བྱུང་པ to be worth

ལོང་མ the higher one, the superior one (used in reference to the head of a state); the former, the one named first; the one on top

ལོང་མ་ཆེན་པོ The Most High (title used in reference to an emperor or sovereign)

ལོང་མ་རྣམས superior beings, gods

ལོང་མ་བཞིན as stated above, like the above-mentioned; as before

ལོང་མི་ཚད E.T. invaluable, beyond price; incalculable, immeasurable; superlative, supreme

ལོང་མེད worthless, valueless, no good

ལོང་ཚད valuation, appraisal, worth; price

ལོང་ལྟས Hon. as stated above, as set forth above

[ལོང་གསལ]

ལོང་རྒྱ་དྲུག before, prior to (དམག་ལ་བྱུང་གི་ལོང་རྒྱ་དྲུག = before the war)

ལོང་ལ above; before, previous, ago

ལོང་ལ་ཅེག་ཅེག་མ་བྱུང Do not haggle about the price!

ལོང་ས one holding the top position; the emperor, the sovereign (used in reference to the Dalai Lama)

ལོང་ས་རྒྱལ་མཁོན་པོ An honorary title used in reference to the Dalai Lama

[རྒྱལ་མཁོན་པོ་རྒྱ་བ་ལ་ཆེ
རྒྱལ་བ་རྒྱ་བ་ལ་ཆེ]

ལོང་གསལ the aforementioned, those indicated above

ལོང་གསལ see ལོང་ལྟས

ཅན loss, damage

[གུབ]

ཅན་འགུར་བ to sustain damages, suffer loss (of money, property, etc.)

[ཅན་བྱུང་པ]

ཅེབ་པ to put on (hat, shoes, clothes, etc.), dress; to wear

[སྒྲེབ་པ

ཅེབ་པ]

ཅེམ་འགྲོམ marching in step

ཅེམ་པ pace, step, stride

[རྒྱལ་པ]

ཅེམ་པ་རྒྱལ་པ to stride, pace, take measured steps

ཅེམ་ས་རྒྱལ་པ to trot

ཅེམས་ཁྱུང customs, habits

ཅེམས་འཇུས familiar customs, habits

ཅེམས་པ to be accustomed (to do something); to be practiced, be skilled

ཅེམས་པ་ཅེབ་ one who is skilled or practiced, expert

གས་ཁ Gurkha; Nepal, Nepalese

གས་མ Hon. stone, pebble, boulder

གས་མ་ཚག certain, sure, definite

[ངས་པ]

གས་མ see རྒྱས་མ

གས garment, dress, clothing, apparel, garb; cloth, fabric

[E.T. གས་བཟམ

བཅོ་བ]

གས་སྐྱད yarn; silk thread

གས་ཅུབ་པ to put on clothing, dress

གས་རྒྱུལ bundle of clothes

གས་ཚེབ silk fabrics; Chinese silk

གས་ཚེབ་ཡུག་གཅིག a piece of silk cloth

གས་ཐུང (ག་ཐུང) trousers, drawers

གས་ལྡང material sufficient for one garment

གས་འཇམ་པ fine clothing (silk or satin)

གས་བཟ་བ tailor
[ཚེས་བུ་པ]

གས་པ see ལུས་པ

གྲ an abbreviation of བཞུད་ཅུ = 80
(གྲ་གཅིག = 81)

གྲ་གྲ devious behavior, dissimulation, intrigue, deceit, secret machinations; crookedness

གྲ་གྲ་ཅེག deceitful, fraudulent, crafty, devious

གྲ་གྲ་བྱུད་པ to plot, intrigue, conspire

གྲ་གྲར་འགྲོ་བ to move in a serpentine manner; to meander; to move circuitously

གྲང (གྲིང) clay or earth stamped in moulds and used as a building material; pisé

གྲང་གྲག ruined building

གྲང་ཅིག rammed earth building

གྲད strong man; athlete

གྲས recess (in a rock), shallow grotto, shelter (under a rock)

གྲ An inflecting affix denoting the genitive case, attached to nouns, adjectives, participles, etc. Used after བ, མ, ར, or ལ. See གྲ, གྲ.

གྲ་བ་བ coarse, poor (of food, clothing); miserable

གྲས (1) An inflecting affix denoting the instrumental case, used only after བ, མ, ར, and ལ. See གྲས.

(2) Imperative form of བཞུད་པ = to do, make

(3) གྲས is commonly affixed to nouns or pronouns to indicate the active agent, or subject of the sentence. Affixed to verbal roots at the end of a subordinate clause, it usually indicates the cause or reason for the action described in the main clause. English translations of such clauses may be introduced by *because, as, since*.¹

གྲ see འགྲར་བ

གྲར་བ if it so happened (that), if it came about thus

1. According to Jäschke, a translation of *but, though* is also possible. See Jäschke, *Tibetan Grammar*, page 156.

གྲུ་པ་རིད

གྲ་སྐྱུག་པ

གྲུ་པ་རིད ...is becoming

གྲུབ་དྲུ up, upward, uphill

གྲུབ་ཐུར uphill and downhill

གྲུབ་དྲུ་འཛིག་པ to ascend, climb up
(a hill, mountain, etc.)

གྲུབ་གཟུར་པ steep ascent

གྲུབ་ལ་འགྲོ་བ E.T. to ascend

གྲུབ་ལ་དྲང་པ vertical, perpendicular

གྲུབ་ལངས uprising, revolt
[གྲུབ་ལག་པ]

གྲུབ་ལམ uphill road

གྲུབ་ལག་བྱེད་པ to revolt, rise up in
revolt, stage an uprising

གྲུས་པ (Pres. འགྲེལ་བ) to part, separate;
to split apart; to analyse; divided
[ཁ་གྲུས་པ]

གྲུགས see ལྷུགས

གྲུང want, need, lack (of food, cloth-
ing, etc.); indigence, poverty

གྲུ་བཟོ་བ plasterer

གྲུང་པ hard, harsh, cruel; rough,
rude, uncouth, impudent, impolite;
gruff, surly; headstrong, obstinate

གྲུང་འཁྲུས་བ to be reduced to want,
become impoverished

གྲུང་འཕྲུག་པ to lose (in business),
suffer financial loss

གྲུད quarrel, fight, dispute; law-
suit

[གྲུད་ཁ]

གྲུད་གཞི cause of a dispute, basis of
a quarrel, grounds of contention

གྲུད་ཡ party to a lawsuit, defen-
dant (E.T.)

གྲུད་བཤད་པ to feign, pretend, simu-
late, sham; to litigate (E.T.)

གྲུབ་པ to dress, put on (hat, shoes,
clothes, etc.); to wear

གྲུས་པ father-in-law

[གྲུས་པ
པ་ལགས]

གྲུ awn (of grains); bristle; mane

[གྲུ་མ]

གྲུ་སྐྱུག་པ to prepare, make proper ar-
rangements (for an undertaking)

[གྲུ་སྐྱུག་བྱེད་པ]

ལྷ་ལྷོག ready

ལྷ་ལྷོག་པོ་ everything in order, all prepared

[གྲལ་ལྷོག]

ལྷ་ལྷོག་ལྷོག་ཁང་ (ལྷ་ལྷོག་ལྷོག་ཁང་) Preparatory Committee

ལྷ་ཆགས་པོ་ smooth, glossy; attractive, appealing, elegant; appropriate

ལྷ་ angle, corner; lappet, fold, flap, tail (of a coat); school; cell (in a monastery)

ལྷ་ཁང་ schoolroom, schoolhouse

ལྷ་པོ་ novice (in a monastery); disciple, pupil

ལྷ་དཔོན་ schoolmaster

ལྷ་ཚང་ faculty or department in a monastery (ཚོས་སྲ་གྲྲ་ཚང་ = college of religious studies, ལྷ་སྲ་ལྷོག་ཚང་ = college of astronomical studies)

ལྷ་ཟུག་ monk's cell

[ལྷ་གྲྲ]

ལྷ་ལྷོག་ Colloq. apostate monk, renegade monk

ལྷ་གྲྲ see ལྷ་ཟུག

ལྷ་ས་ lamasery, monastery
[དཔོན་ལྷོག]

གྲག་པོ་ tone, pitch; noise; fame, reputation; rumor, talk

གྲགས་པོ་ fame, reputation

གྲགས་པོ་དང་ལྷོག་པོ་ notoriety, ill repute, bad reputation

གྲགས་ཅན་ famous, renowned, celebrated; glorious, splendid, illustrious

[གྲགས་པོ་ཅན་
གྲགས་ལྷོག]

གྲགས་འདོད་ཅན་ ambitious, greedy for fame

གྲང་དྲོ་ temperature

[གྲང་ལྷོག་
ཚ་གྲང]

གྲང་བ་ (གྲང་བ་) to be cold; cold, cool (see also བྲང་བ་ and ལྷོག་གྲང་)

གྲང་མ་ cold, chilly, frigid, wintry

གྲང་ཟུག་ N. cold, catarrh

གྲང་ལྡིང་ see གྲང་ཏྲ

གྲངས་ number
[བགྲང]

གྲངས་ཀྱི་ (གྲངས་ཀྱི་) number, numeral

གྲངས་ཀྱི་ཚང་གི་མི་འདུག་ is not complete
in number

གྲངས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ to number; to count; to
do accounts, take an accounting
[གྲངས་འདོན་ལ་
རྒྱུ་ལ་]

གྲངས་ཀྱི་རྒྱུ་གྲངས་ enumeration, number-
ing

གྲངས་བཅད་ fixed number

གྲངས་རྒྱུ་ decimal (བརྒྱ་ཚ་ཡེ་ལྷ་གྲངས་རྒྱུ་
2 = 99.2%)

གྲངས་ཕྱི་མི་རིགས་ Polit. minority groups

གྲངས་མེད་ having no number, without
number; numberless, countless, in-
numerable
[གྲངས་འབྲུམ་]

གྲངས་ཚང་ complete in number

གྲུབས་ preparations, arrangements,
measures

[གྲུབས་
གཞི་བྱེད་]

གྲུབས་བྱེད་ལ་ to make preparations,
make arrangements

གྲུབས་ཡོད་ is about to..... (ཚར་གྲུབས་
ཡོད་ = is about to finish)

གྲུམ་ལ་ pebble; swamp, marsh

གྲལ་ row, rank, order, series,
class, stratum

གྲལ་མགོ་ beginning of a row, head
of a file (mil.); seat at the
head of a table

གྲལ་རྒྱུག་ arranged in rows, lined up,
placed in order; ready, prepared

གྲལ་རྒྱུག་བྱེད་ལ་ to arrange (in order),
line up; to prepare, make ready
[གྲུབས་ལ་]

གྲལ་མ་ beam, rafter; wattles

གྲལ་རིམ་ line (of people), file (of
soldiers); class (polit.)

གྲལ་རིམ་གྱི་ཆབ་སྲིད་ལོ་རྒྱུས་ Polit. class
consciousness

གལ་ལྡན་གྱི་བསྟུན་གཞི *Polit. class exploitation*

གས rank, order, series, class
(often used as a postposition to denote a person or thing of such and such a class, series, or type)

གས་ཤིག *Postpositive* a member of
(such and such a class or type), an example of.....

ག knife

ག་པ edge of a knife, blade
[གཞི་དང་]

ག་ལྷག short sword with a crooked blade, kris

ག་རྒྱུ་པ to stab with a knife
[ག་རྒྱུ་པ]

གཞི་དང་ see ག་པ

ག་དར་བ to sharpen a knife

ག་ཅི point of a knife

ག་ལྗམ knife-handle, hilt (of a sword)

ག་ཤུམ sheath, scabbard

གཙ shadow, shade; stain, spot; contamination, defilement, pollution

གཙ་ས shadow

གཙ་བསིལ shade

གལ roll (of paper, cloth, etc.)

གྲ angle, corner; border, edge; any figure with length and breadth; boat, raft, vessel, ship

གྲ་ལྷོ oar

གྲ་པ landing place (for a boat), ferry landing, dock
[གྲ་གཞི་པ]

གྲ་མཁའ་ boatman, ferryman, navigator
[གྲ་པ]

གྲ་ལྷུ ferry toll, boatman's fee
[གྲ་བཅས་]

གྲ་གཞི་དང་བ to row a boat
[གྲ་རྒྱུ་པ]

གྲ་དཔེ ship's master; boatman
(usually the chief of a boat crew)

ལྷ་མོ་ elbow
 [ལྷ་མོ་
 ལྷ་མོ་ལྷོ་]

ལྷ་བཞུག་ quadrangle; rectangle square

ལྷ་གཞི་ boat, vessel, ship

ལྷ་གཞི་སྐྱོང་སྐྱོང་གི་ལྷ་མོ་ shipbuilding
 company

ལྷ་གཞི་སྐྱོང་ལྷ་མོ་ seaman, sailor

ལྷ་གྲུ་ triangular

ལྷ་གཞི་ small wooden boat or ferry

ལྷ་ལྷོ་ to crush, crumble; to bruise

ལྷ་ལྷོ་ clever

ལྷ་ལྷོ་གཞི་ established conclusion;
 opinion, theory, doctrine

ལྷ་ལྷོ་གཞི་ one who has become a saint

ལྷ་ལྷོ་གཞི་ (Perf. of ལྷ་ལྷོ་གཞི་) accom-
 plished, finished, completed; per-
 fect

ལྷ་ལྷོ་གཞི་ great saint

ལྷ་ལྷོ་ badger

ལྷ་ལྷོ་གཞི་ rheumatism, gout, lameness
 [ལྷ་ལྷོ་གཞི་]

ལྷ་ལྷོ་གཞི་ fur of a badger; badger
 skin

ལྷ་ལྷོ་གཞི་གཞི་གཞི་ a person suffering from
 rheumatism

ལྷ་ལྷོ་ Chekiang (ལྷ་ལྷོ་གཞི་)

ལྷ་ལྷོ་ throat, gullet, windpipe; voice

ལྷ་ལྷོ་གཞི་ to choke
 [ལྷ་ལྷོ་གཞི་]

ལྷ་ལྷོ་ wheat; breakfast

ལྷ་ལྷོ་ see ལྷ་ལྷོ་

ལྷ་ལྷོ་ British Trade Agent, Yatung

ལྷ་ལྷོ་ Tibetan sweet potato (an edible
 root which grows wild on the Tibetan
 plains)

ལྷ་ལྷོ་ Chumbi Valley

ལྷ་ལྷོ་ wheat flour

བླ་ཞིབ་བཞེ་བ to knead dough

བླ་ཡོས parched wheat

བླ་སྟག stalks of wheat, wheat straw

བླག་པ deep ravine

བླག་མ (བླག་མ) ant

བླག་ཚང ant-nest, anthill

བླགས friend, companion, associate, comrade; lover; spouse

བླགས་ཁྱི playmate

བླགས་འདྲིས mutual friendship

བླགས་པ friend (male); ally

བླགས་པ་རྒྱལ་པ to make friends

བླགས་པ་བྱུད་དྲོད let us be friends

བླགས་བྱུད assistance, help
[རླགས་བྱུད]

བླགས་མ friend (female); mistress

བླ see འབྱོང་པ

བླ་ inhabited place; village, hamlet; household (བཟུ་བླ་ = place inhabited by 100 households)

བླ་ཁྱིར large town, city (usually containing more than 10,000 households. Originally an inhabited area surrounded by a wall, with a palace in the center. Now a general term for any city)

བླ་ཁྱིར་ཆབ་སྲིད་བླ་ས་ཁང municipal council

བླ་ཁྱིར་སྲིད་གཞུང municipal government

བླ་གེ་བདག village headman

[བླ་གེ་བཙུག་ཅོད
བླ་དཔལ]

བླ་འདུག Relig. resurrection; transmigration

བླ་པ villager; householder, tenant

བླ་བ see བླ་བ

བླ་ཚལ provincialism

བླ་གསལ (བླ་སེལ) rural area, countryside (i.e., the area between villages or towns)

བླ་ས་མཁམ Hon. deceased person

ಶ್ರೀಮಃ *Hon.* to die (of natural causes)

ಶ್ರೀಮಃ (ಶ್ರೀಮಃ) stomach

ಶ್ರೀಮಃ ಕೆವಃ gluttonous

ಶ್ರೀಮಃ ಕ್ಷಮಃ to be hungry

ಶ್ರೀಮಃ belly (of animals); paunch, stomach

ಶ್ರೀಮಃ ಅಭ್ರಮಃ to be satiated (with food and drink), be full (of the stomach)

ಶ್ರೀಮಃ ತವ injurious, harmful, noxious; disadvantageous

ಶ್ರೀಮಃ ಮಿನ್ harmless

ಶ್ರೀಮಃ release, deliverance, setting free

ಶ್ರೀಮಃ (*Perf. of* ಅಶ್ರೀಮಃ) to unravel, loosen, untie; to release, set free, emancipate; to dissolve, adjourn (a meeting); untied; released, set free

ಶ್ರೀಮಃ advice, counsel; speech, talk; heed, caution

ಶ್ರೀಮಃ ಸದ್ಭಿಷೇಕಃ member of Parliament

ಶ್ರೀಮಃ ಕೌನ್ಸಿಲ್ council; consultation

ಶ್ರೀಮಃ ಕೌನ್ಸಿಲರ್ consultant
[ಶ್ರೀಮಃ]

ಶ್ರೀಮಃ ದವ bad advice, evil counsel; intrigue

ಶ್ರೀಮಃ ತವ careful, cautious

ಶ್ರೀಮಃ ಅರ್ಥಮಃ understanding, arrangement, agreement

ಶ್ರೀಮಃ ಸಮ್ಭವಃ accord, agreement; treaty

ಶ್ರೀಮಃ ಸಮ್ಭವಃ ಏವ unanimously

ಶ್ರೀಮಃ ಅಧಿಕಾರಮಃ to give advice, advise

ಶ್ರೀಮಃ ಅಧಿಕಾರಿ ಶ್ರೀಮಃ adviser

ಶ್ರೀಮಃ ಅಧಿಕಾರಿಮಃ to ask advice, consult (with someone)

ಶ್ರೀಮಃ ವಿಸ್ತಾರವಿವಾದಮಃ to discuss, debate

ಶ್ರೀಮಃ ವಿಸ್ತಾರವಿವಾದಮಃ ಫೋರಮ್ (for discussing scholarly subjects)

ಶ್ರೀಮಃ advice; adviser, counselor; councilor, senator

གསུམ་བུ་ལ to consult, confer, consider, deliberate (together); to decide (after deliberation), resolve

གསུམ་མེད careless, heedless, hasty (i.e., without asking anyone's advice)

གསུམ་མཁའ་མཛད་ལ Hon. to confer, hold discussions, have talks

གསུམ་གཞི proposal

གྲ་ wage, pay, fee, remuneration

གྲ་ལ wage earner; day laborer; servant (working for a fixed salary)

[གྲ་པ
གྲ་པ]

གྲ་ཕྱོད་ལ to pay out wages, hand over a fee (for services)

གྲ་ཕྱོག་ young musk deer

གྲ་པ musk deer

གྲ་ཉི musk

གྲ་གསུམ opportunity, chance, occasion, possibility

གྲ་གསུམ་འཚོལ་བ to seek an opportunity, look for a chance (to do something)

གྲ་ངམ bull, bullock; ox, steer; elephant; sign of the Zodiao

གྲ་ཉེ་མོ་ oxhide, cowhide

གྲ་ཉེ་གྲ་ bull, bullock; ox, steer
[བ་གྲ་]

གྲ་ཉེ་གྲ་ ox brains; soap

གྲ་ཉེ་གྲ་ wild ox; buffalo

གྲ་ཉེ་གྲ་ elephant
[གྲ་ཉེ་གྲ་]

གྲ་ཉེ་གྲ་མཚེ་བ elephant's tusk

གྲ་ཉེ་གྲ་མ་ young bull

གྲ་ཉེ་གྲ་ yoke of oxen

གྲ་ཉེ་གྲ་ see གྲ་ཉེ་གྲ་

གྲ་ཉེ་གྲ་ see གྲ་ཉེ་གྲ་

གྲ་ཉེ་གྲ་ herdsman, cowherd; keeper of elephants, mahout

[གྲ་ཉེ་གྲ་]

ལྷང་ཤ beef

ལྷད (ལྷད་པ) head, brains

ལྷད་ལ (ལྷད་ལ) *Postpos.* on top, above, over

ལྷབ་པ (ལྷབ་པ) to patch, mend

ལྷས་པ to hire

ལྷང island; geographical division, part of the globe, continent; garden, park; monastery

ལྷང་བསྐྱོད outer circuit (around an island or a place of pilgrimage)

ལྷང་ག (ལྷང་ག) pleasure grove, park, picnic place, garden

[ལྷབ་དགའ་ར་བ
ལྷ]

ལྷང་ག་གཞོན་མཁའའ host at a picnic party

ལྷང་ག་གཞོན་བ to have a picnic

ལྷང་ཚེན continent

ལྷང་ལྷན small island; small continent

ལྷང་བུ flute, reed pipe, shepherd's pipe, flageolet

ལྷང་མ་ཐང name of a plain five miles north of Yatung

ལྷང་ལག peninsula, neck (of land)
[ལྷལ་ལག
ལྷང་ལྷང]

ལྷང་ལག་འབྲེལ isthmus

ལྷང་སྤང་པ (or ང) gardener, caretaker of a park

ལྷག song, ditty; tune

ལྷག་གར song and dance, singing and dancing

ལྷག་ལྷན sweet song

ལྷག་དབྱངས song, tune, melody; musical sounds, melodious notes; music, harmony

ལྷག་དབྱངས་ཀྱི་ཁང་པ music hall, stage (where singing is done)

ལྷག་གཞས popular song

ལྷ་ལེན་པ to sing a song

ལྷན ransom, thing given as ransom

ལྷན་རིབ་ E.T. ransom (paid for a life)

[སྤྲོད་ལྷན་
ལྷན་རྒྱུ]

ལྷན་ཚབ་ sacrifice offered to propitiate evil spirits (often consists of an effigy stuffed with food and precious articles)

ལྷམ་ fermented rice, barley, or wheat (used in brewing beer)

ལྷ སུམ་ ལྷན་ལྷ

ལྷགས་ flat object (table, plate, board, etc.)

ལྷགས་པམ་ Tibetan book (enclosed by flat wooden boards), volume

ལྷགས་པུ་ label (usually square bit of cloth pasted on the top board of a Tibetan book. Contains title, chapter headings, pages, etc.)

ལྷགས་ཤིང་ flat wooden boards used to bind Tibetan books

ལྷང་བ་ (Perf. ལྷངས་) to speak, say; to relate, describe; to converse

ལྷང་མ་ conversation, talk, chat; describe, lecture; story, narration, account

ལྷང་མ་བྱེད་པ་ to converse, chat

ལྷང་གཞི་ subject of a discourse, topic; table of contents, index; place or scene of a discourse

ལྷོབ་པ་ stupid, ignorant, foolish; fool, idiot

ལྷོབ་པ་ (Perf. ལྷོབས་) to trample, tread upon

ལྷམ་པ་ to press, squeeze, crush, squash

ལྷ་ side (of the body); saddle girth; cough

ལྷ་ཁྱུག་ money bag (attached to a belt or sash)

ལྷ་རྒྱུབ་པ་ to cough; to clear the throat

[ལྷ་རྒྱུགས་པ་

ལྷ་འཕྲོགས་པ་]

ལྷ་རྒྱུས་ asthma

ལྷ་གཙང་ chronic bronchitis

གྲོ་དྲུག windpipe
[གྲོ་རྒྱུ]

གྲོ་འདྲུག tuberculosis

གྲོ་པོ lungs

གྲོ་བྱུང sudden; suddenly, instantaneously
[གྲོ་རྒྱུ
གྲོ་བྱུང]

གྲོ་བྱུང་ཉུ suddenly, all of a sudden

གྲོ་སྐྱབ་རྒྱུ་པ to choke (when coughing);
to suffocate, stifle; to smother

གྲོག lightning, flash of lightning

གྲོག་སྐྱད telephone
[ཁ་པར]

གྲོག་སྐྱད electric cable, wire (for
telephone, telegraph, etc.); tele-
graph, telegram
[ལྷགས་སྐྱད]

གྲོག་སྐྱད་མི་གི telegram, telegraphic
message, wire

གྲོག་རྒྱུ་དཔྱད་ལྷན་གྲོགས electric power
generator

གྲོག་ཁང electric powerhouse
[གྲོག་རྒྱུ་ཁང]

གྲོག་འཁོར་ཕྱོག་གི་འཛུགས་མཁུ་གཞི་ལས་འཁུག street-
car conductor

གྲོག་གི་དཀར་མེ E.T. electric light

གྲོག་རྒྱུ་པ to flash a streak of
lightning

གྲོག་བརྒྱུག movie, motion picture

གྲོག་བརྒྱུག་འཁུགས་མཁུག motion picture
actor

གྲོག་བརྒྱུག་སྐྱོབ་མས motion picture theater

གྲོག་བརྒྱུག་སྐྱོབ་བྱེད་འཕྲུལ་འཁོར motion pic-
ture projector

གྲོག་བརྒྱུག་བརྒྱུག་གྲྀ motion picture studio

གྲོག་ཐག electric cable

གྲོག་ཐབ electric furnace

གྲོག་འཛུགས་པ power line, power cable;
electric cord

གྲོག་རྒྱུ་དཔྱད particle of electricity;
electron

ལྷོག་དལ་ཅན་གྱི་རྩིས་རྒྱུ་ཡི་བྱང electronic computer

ལྷོག་དལ་ཤེལ་རྒྱུ་ electronic tube

ལྷོག་ཤིབ (ལྷོག་འཕྲིབ) radio news; radio, wireless

ལྷོག་འཕྲིབ་པ wireless operator, radio operator

ལྷོག་འཕྲུལ electric machine

ལྷོག་རྩིས battery

ལྷོག་བཟུ (ལྷོག་ཉུ) electricity, electric light; flashlight

ལྷོག་རིག science of electricity

ལྷོག་ཤུགས electrical power

ལྷོག་ལས་ལག་རྩལ་སློབ་གྲྭ school of electrical engineering

ལྷོག་ཤུགས་ཀྱིས་ཚུ་སེལ་བཟོ་ཁང electric salt separation plant

ལྷོག་བསག་པ generator

ལྷོད to loosen, relax, slacken
[ལྷོད་པ]

ལྷོབ་པ (ལྷོབ་པ) to return an answer, reply

[ལའ་པ]

དགག་པ (fut. of འགག་པ) to hinder

དགག་པ་མེད་པ unhindered, unobstructed

དགག་དབྱི (དགག་བྱི) stopped, blocked, obstructed, hindered

དགག་ཆེག objection; word of prohibition

དགང་བ (fut. of འགང་བ) to fill, fill up

དགའ་ཤྲོགས spouse, husband, wife; close friend; paramour

[གངའ་ཤྲོགས

དགའ་བར་བྱེད

མཇེད་ཤྲོགས]

དགའ་གི་རིད is better

དགའ་སྐྱོད་འདྲིའམ་པ E.T. to utter shouts of joy

དགའ་ཆེ་ཤོས favorite

དགའ་སྐྱོབ festival

དགའ་སྐྱོ་གྱི་སྐྱེ་ལེན་ congratulatory telegram (on the occasion of a holiday, anniversary, etc.)

དགའ་དྲ presentation scarf

དགའ་བད joy and happiness

དགའ་ལྗན joyful, possessing happiness; name of a large monastery located 35 miles northeast of Lhasa

དགའ་ལྗན་པོ་བྱང Government House (located in Lhasa); the Tibetan Government

དགའ་པོ་ཉེ་པ close friend, pal; intimate

དགའ་སྐྱོ་ཅན cheerful, enthusiastic, exultant

དགའ་བ happiness, joy, delight, pleasure; to rejoice, be happy, be pleased, be glad; to like, take delight in; pleased, happy, delighted (ང་འདི་ལ་དགའ་གི་མི་འདྲག = *I do not like this*)

དགའ་མ delightful, charming, lovely, pleasing

དགའ་ཚོད joy, gladness; delight, pleasure; gaiety, exultation

དགའ་བཞིན་དྲ with pleasure

དགའ་ཡམ boundless joy

དགའ་ཤམ see དགའ་ཤོར་མ

དགའ་ཤོར་མ E.T. joke, jest

[དགའ་ཤམ
བཞུད་གདང]

དགའ་བསུ་ལྷན་པ Hon. to give a rousing welcome, extend a hearty greeting

[དགའ་བསུ་ལྷན་གཞུང་མཛད་པ]

དགས་བ to separate; to confine, pen (livestock); to exclude; to banish, exile

དགས་བའི་དོན་དྲ in a special sense; in particular

དབྱ nine; a sign of the plural

དབྱ་བཅུ་གཉིས་གཉིས ninety-two

དབྱ་བཅུ་གཉིས་གཅིག ninety-one

དབྱ་བཅུ་བཅུ་ལ ninety

དབྱ་གདོང་འཚམ New Year dances

དབྱེ་པ ninth; having nine; measuring nine

དབྱེ་པ bent over, bowed

དབྱེ་བ (*Perf.* དབྱེས) to bend over, bow

དབྱེང *Hon.* loftiness, sublimity; heaven (Note: དབྱེང is sometimes used as an alternate spelling of བྱང - *middle, center*)

དབྱེང་མཐག meridian line

དབྱེང་བདུན week
[བདུན་མཐག]

དབྱེང་ལྷན year; year of one's life

དབྱེང་དྲུག this evening, tonight

དབྱེང་མཚན early evening, late afternoon (from 4 P.M. to 7 P.M.)
[དབྱེང་མཚན]

དབྱེང་ལ་གཤེགས་པ dead (i.e., gone to Heaven)

དབྱེང་མཚན *Hon.* age (དབྱེང་མཚན་ག་ཚད་ཡིན = *How old are you?*)

དབྱེབ་ཀ (དབྱེབ་ཁ, དབྱེབ་ག) winter

དབྱེབ་དྲུས wintertime, winter season
[དབྱེབ་རྩམས]

དབྱེབ་མཐག all winter, throughout the entire winter

དབྱེབ་ས winter residence

དབྱེར (བྱར, མྱར) crooked, bent

དབེ་རྒྱས charm, personality; one who has been endowed at birth with all the virtues

དབེ་རྒྱལ containing both virtues and faults (said of a person's character); passable, imperfect

དབེ་རྒྱས (དབེ་བརྒྱས) supervisor of monks in a monastery (responsible for keeping order and punishing transgressors)

དབེ་ཅེབ teacher, schoolmaster, tutor (in a monastery, an older monk who has been made responsible for the moral conduct of a novice, called དབེ་གཞིབ); a term of respect used in addressing high lamas

དབེ་ཅེབ་བསྐྱེད་པ to have a teacher

དབེ་ངལ novice monk
[དབེ་རྒྱང]

དགེ་བཅུ The Ten Virtues¹⁾

དགེ་འདུལ priesthood, clergy (i.e., those who long for virtue); the church, the assembled monks

དགེ་ལུགས virtuous, pious

དགེ་སྦྱོང religious practices, acts which lead to the attainment of merit

དགེ་ཕྱག novice monk

[དགེ་ངལ་བ
དགེ་གཞོན]

དགེ་བ virtue, merit; happiness, good fortune; happy, propitious (of omens); virtuous, pious, meritorious (of actions)

དགེ་བ་སྤྲང་བ to fast, abstain from food

དགེ་བའི་ལས good actions, meritorious deeds, good works

དགེ་བའི་ལས་རྒྱལ་ལ་ལྷན་པས་པ་དག philanthropists

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན spiritual friend

དགེ་སྦྱང་ཚེ་བ་པ་ an epithet of Buddha

དགེ་རྒྱལ monk who has taken the vow of renunciation. (He must take 36 additional vows in order to attain the rank of དགེ་སྦྱང), a neophyte

དགེ་མཚན lucky omen; amusement, entertainment; amusing, entertaining

དགེ་གཞོན novice monk (see དགེ་ཕྱག)
[དགེ་ཕྱག]

དགེ་གཞོན་གཞོན་གཞོན youthful candidate for admission to a monastery. Upon passing his entrance examination, he becomes a དགེ་གཞོན

དགེ་ལུགས་པ Name of the reformed, orthodox Yellow Hat sect headed by the Dalai Lama

དགེ་ལུགས good fortune, prosperity; blessedness; auspicious action
[བདེ་ལུགས]

དགེ་བཤེས་སྦྱོང་དགེ་བཤེས་ལྷན་པ་ to point out good qualities and defects

དགེ་བཤེས doctor of divinity (title given to learned monks who have mastered metaphysics and other important branches of the sacred literature)

1) See Jäschke, *Tibetan-English Dictionary*, page 85.

དགེ་བཤེས་ལྷན་པ་ཚེ title used when addressing a learned monk or a monk official

དགེ་སེམས་ piety
[ཚེས་སེམས་]

དགེ་སེམས་ཚེན་པ་ spiritual, pious; charitable, generous

དགེ་སྦྱང་ Buddhist monk who has finished his probationary period and has been ordained into the highest order (see དགེ་རྒྱལ་)

དགེས་པ་ (དགྲིས་པ་) delight, pleasure; delighted, pleased
[དགའ་ཚུངས་]

དགོ་བ་ mountain antelope, gazelle

དགོང་དག་ afternoon

དགོང་མ་ (དགོངས་མ་) evening, nighttime; dusk

དགོང་མའི་ཁ་ལག་ evening meal, dinner
[Hon. དགོངས་མའི་ལག་
དགོངས་ཟླ་]

དགོངས་སྐྱོད་ leave, permission to go

དགོངས་འགལ་ displeasure; offense

དགོངས་འབྲེལ་ commentary
[དགོངས་འབྲེལ་]

དགོངས་བཅད་ judgement, legal decision, decree (of a court)

དགོངས་འཇགས་ Hon. please keep in mind

དགོངས་དག་ pardon me

དགོངས་དག་ཐུགས་བཤེན་ apology
[ཐུགས་དགོངས་དག་]

དགོངས་དག་ཐུགས་བཤེན་གྱིད་པ་ to apologize, beg pardon

[ཐུགས་དགོངས་དག་ལྷོ་བ་
དགོངས་དག་ལྷོ་བ་]

དགོངས་དག་ལྷོ་བ་ see དགོངས་དག་ཐུགས་བཤེན་གྱིད་པ་

དགོངས་དོན་ theory, idea, doctrine

དགོངས་པ་ to think, reflect, meditate upon (a matter), consider; to intend (to do something); to remember; thinking, reflection, cogitation; leave of absence, furlough, holiday (ཉི་མ་བཅུ་ཉི་དགོངས་པ་སྤྲད་པ་ - to grant a ten-day leave of absence; pardon)

དགོངས་པ་དྲུག་པ to irritate, annoy, disturb; to agitate, stir up

དགོངས་པ་བཀྲོལ་བ Hon. to explain, elucidate, interpret

དགོངས་པ་བདང་བ to dismiss from service; to forgive, pardon

དགོངས་པར་རྒྱགས་པ Hon. to know, understand, comprehend

དགོངས་པ་སྐྱོར་བ Hon. to grant leave, grant permission (to depart); to discharge, dismiss

[དགོངས་པ་གཞུང་བ]

དགོངས་པ་གཞུང་བཤུན་པུ་ལཱ་ Are you willing?

དགོངས་འདོགས་བདང་བ to discharge, dismiss (a servant)

དགོངས་འབྲིལ་ see དགོངས་འབྲིལ་

དགོངས་མ་ evening, night

[མཚན་མ་]

དགོངས་མའི་ཞལ་ལག་ see དགོང་མའི་ཁ་ལག་

དགོངས་པ་ལྟུ་བ to ask for leave; to beg permission (to do something)

དགོངས་ཞག་ day's journey

དགོངས་ཟབ་ serious consideration, profound thought

དགོད་པ to laugh; laughter; joke, jest

དགོའ་གཉེན་ steward of a monastery

དགོའ་པ་ wilderness, desert, isolated place; generic term for monasteries and nunneries

དགོའ་པ་པ་ hermit; dweller in a monastery, monk

དགོའ་ལག་ branch monastery

དགོས་ affixed to verbal stems to denote necessity (ང་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ཡིད་ - I must go; རོང་བར་དགོས་ = come! you must come!)

དགོས་ཀྱི་རིད་is necessary, is needed; is desired

དགོས་ཀྱི་མ་རིད་ is not wanted, is not needed, is unnecessary

དགོས་ངས་ urgent necessity; urgently needed

དགོས་ཆ་ necessary objects, indispensables

དགོས་འདོད་ needs and desires

དགོས་པ to be necessary; to need, require, want; to be compelled, be obliged (to do something); necessity, need, use; necessary, needful, requisite, due; must, ought, should (after a verbal root)

དགོས་པ་བྱུང་ཚེ if necessary

དགོས་པ་ཡོདis wanted, is needed, is required

དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར for what purpose?

དགོས་ཟེར་བ (དགོ་ཟེར་བ) to demand

དབྱེ་བ to bend, curve; to be bent, be crooked

དབྱུས་པ *Hon.* to rejoice, be happy, be glad, be pleased; to like (to do something)

དབྱུས་པ་བྱུང་སྐར he is very pleased

དབྱ enemy, foe

དབྱ་བཅོམ་ཚར་བ one who has subdued his enemies (used especially in reference to evil passions or enemies of the spirit)

[དབྱ་འཛོམས་པ]

དབྱ་གཉིབ་ enemies and friends

དབྱ་འདྲུལ་བ to subdue an enemy

དབྱ་འདྲུལ་གཉིབ་སྤྱོད་བྱེད་པ to subdue enemies and protect friends

དབྱ་བྱེད་པ to be hostile (towards), be unfriendly (to); to detest

དབྱའི་དབང་ལ་བདང་བ to deliver to the enemy, betray to the enemy

དབྱ་དཔུང་ hostile army
[དབྱ་དམག་ཚལས]

དབྱ་ཚོལ་བྱེད་པ to guard against one's enemies, be on guard

དབྱ་ཟླ་ opponent, adversary, rival
[དབྱའ་ཟླ
དབྱ་ཅོ]

དབྱ་ལའ་ revenge, retaliation
[E.T. འ་ལའ་]

དབྱ་ལའ་ལྷན་པ (དབྱ་ལའ་སྤྱོད་པ) to avenge, take vengeance, revenge, retaliate
[དབྱ་ལའ་ལའ་པ]

དབྱུང་པ *Fut. of* འབྱུང་བ

དབྱུང་བ *Fut. of* འབྱུང་བ

བཀའ་ལ see འགྲུབ་ལ

བཀྲ་མ laugh, laughter

[ག་ལ
ག་ལ]

བཀྲ་མ་བཀྲ་ལ to laugh

[ཚྲ་ལ
དཀྲ་ལ
བཀྲ་མ་ཤྲ་བ]

བཀྲ་མ་ཐྱ་པ laughable, ludicrous, comical, funny

བཀྲུམ devil, demon; hindrance, obstacle

བཀྲ་སྒྲུམ share, lot, portion; retribution

བཀྲ་བ (Perf. བཀྲ་བ) to dress, put on clothing

བཀྲ་བུ dividend

བཀྲ་བཤའ་རྒྱུ་ལ to divide, distribute, allot

[བཀྲ་ལ]

བཀྲ་ལ (Fut. བཀྲ་ལ; Perf. བཀྲ་བ) to divide (property, numbers, etc.); to distribute, allocate; to partition

[བཀྲ་བཤའ་རྒྱུ་ལ
བཀྲ་བཤའ་རྒྱུ་ལ]

བཀྲ་བྱིད divisor

བཀྲ་བྲྱ appportionment; share

བཀྲ་མ་ལ (Perf. བཀྲ་མ་ལ) to walk, step, pace, stride

བཀྲ་ལ (Perf. བཀྲ་ལ; Fut. བཀྲ་ལ; Imp. བཀྲ་ལ) to do, act, perform; to make, manufacture (elegant form of བྱིད་ལ)

བཀྲུམ deed, act

བཀྲུམ see བྲུམ

བཀྲུམ་བ (Perf. བཀྲུམ་བ) to number, count, calculate

བཀྲུམ་ལ (འབྲུམ་ལ) to open wide; to stretch (arms, legs); to gape; to stare

བཀྲུམ་བ to strain, filter; to purify (bŷ boiling)

བཀྲུམ་ལ to husk (corn, rice); to shell (beans)

བཀྲུམ་བ (Perf. བཀྲུམ་བ) Hon. to age, grow old

བཀྲུམ་ལ old, elderly, aged; elderly person

[བཀྲུམ་ལ]

བགྲིས་པ old; elder

བགྲོ་བ (Perf. བགྲོས) to argue, discuss, deliberate, consider

བགྲོད་པ to walk, wander, stroll, ramble; to cross over (rivers; mountains, etc.)

མགར blacksmith

[མགར་ར
མགར་བ]

མགར་ཁང blacksmith shop, smithy

མགར་བའི་ཐབ blacksmith's forge

མགར་རྩོད dagger

མགལ་བ jaw, jawbone

མགྲ་བ to rejoice, be glad, be pleased; to be contented; to gladden

[དགའ་བ
དགྲིས་པ]

མགར (མགྲ་བར) throat, neck; voice

[མགལ་པ]

མགར་མ song, melody, hymn

མགར་མ་ལཱ་པ to sing hymns

མགལ་ Hon. neck, throat (added to words associated with the neck or throat to form the honorific.

མགལ་གྲོ - cough)

[མ]

མགར]

མགལ་སྐྱེད Hon. amulet

མགལ་པ་ལྗེས་འཛིན་པ to seize by the throat

མགལ་གཤམ་ Hon. charmbbox (worn around the neck)

མགལ་གྲོ Hon. cough

མགལ་རྒྱུན་ Hon. necklace, neck ornament

མགལ་ཚམ་ Hon. cold, catarrh

མགལ་ཐུབ་ Hon. button

མགལ་དར་ Hon. silk scarf (worn around the neck)

མགོ་ head; summit, top, height; first place, top position; beginning, commencement

མགོ་ལྗང brain

མགོ་དྲོག confusion, bewilderment

མགོ་དྲོག་བཟོས་བཞག everything was upset

མགོ་སྐྱར deceit, imposture, fraud

མགོ་སྐྱར protector, patron
[མགོ་འདྲིའུ]

མགོ་བསྐྱར་བ (མགོ་སྐྱར་བ) to cheat, swindle, defraud; to deceive, delude, mislead, confuse

[མགོ་སྐྱར་བདང་བ
མགོ་གཡོག་པ]

མགོ་འོས from the beginning

མགོ་འཁོར་བ to be bewildered, be confused, be puzzled
[མགོ་ཉལ་པ]

མགོ་གྲུག་པ to bend the head; to bow
[མགོ་རྒྱལ་བྱེད་པ]

མགོ་མཛུགས་མོག་པ E.T. to overturn, upset
[མགོ་གཞུག་མོག་པ]

མགོ་འཇོག་འཇོག་བྱེད་པ to nod

མགོ་ཉལ (མགོ་སྐྱབས) bewildered, confused; troublesome, difficult

མགོ་ཉལ་ཆེན་པོ་ལ confused, baffled, bewildered; very troublesome

མགོ་ཉལ་ཚ་པ confused, mixed up; involved, intricate, complicated

མགོ་སྐྱབས་ལངས་པ to become troublesome, become a problem

མགོ་བདགས་ལྷུ་བ to capitulate, surrender; to submit; to seek protection (by yielding to a superior)

[མགོ་དགྲུང་བ
མགོ་སྐྱར་བ]

མགོ་སྐྱར idiot, simpleton, empty-headed person

མགོ་འཕྱོག་པ (མགོ་ཕྱོག་པ) to be of age to support oneself, be independent, be self-supporting; to be successful (i.e., to come out on top)

མགོ་འཕྱོམ་པ to be mystified, be puzzled, be confused; to be embarrassed

མགོ་འདྲོག་པ to preserve, save, make secure

མགོ་འདྲིའུ help; patronage

མགོ་འདྲིའུ་གཞན་མཁུ་བ patron, protector

མགོ་བྲལ་བ to have a headache

མགོ་པ chief, leader

མགོ་བྱེད་པ to lead, command, be at the head

[འགོ་བྱེད་པ]

མགོ་སྐྱབ་ headache medicine

མགོ་འདྲིའུ་ head (of an office); work leader

མགོ་བཅུག་པ (བཅུག = *Perf. of* འདྲུག་པ) to begin, commence, start (a project)

མགོ་གཞུག་ལོག་པ to overturn, capsize

མགོ་གཟེར་ headache

[མགོ་བ]

མགོ་འདྲུག་པ see མགོ་བཅུག་པ

མགོ་ཟླ་མུ་ shaven head; a Buddhist monk

[མགོ་རིལ]

མགོ་ཡུ་འཁོར་བ to be dizzy

མགོ་གཏོག་པ to cheat, deceive, defraud

[མགོ་སྐྱར་བ]

མགོ་རིལ་ see མགོ་ཟླ་མུ་

མགོ་རྒྱུག་བྱེད་པ see མགོ་བྱེད་པ

མགོ་བྱེད་སྐྱབས་ protection; protector, savior

[སྐྱབས་མགོ་བ]

མགོ་བྱེད་སྐྱབས་གཞན་རྒྱལ་སྐྱབས་གཞན་ please protect me

མགོ་བྱེད་ protector, patron; lord, master; tutelary god¹⁾

མགོ་བྱེད་མེད་ helpless, without a protector

མཐུགས་ལག་ quicker

མཐུགས་པར་ quick, rapid, swift, speedy, fleet

[ལྷོ་པ]

མཐུགས་པར་བྱེད་པ to hasten, hurry

མཐུགས་པར་ quickly, speedily, promptly, rapidly; soon

1) See Das, *Tibetan-English Dictionary*, page 286.

མཚོ་གཤིས་ལམ fast route, short cut
[མཚོ་གཤིས་ལམ་འགྲོ་ས]

མཚོ་གཤིས་གཅིག་ཏུ with one voice; unanimous

མཚོ་གཤིས་པ throat, neck

མཚོ་གཤིས་པ feast, banquet, entertainment
[མཚོ་གཤིས་པ]

མཚོ་གཤིས་པཎ guest house, inn, hotel

མཚོ་གཤིས་པ་གཉེན་པོ་ majordomo

མཚོ་གཤིས་པ་གཉེན་པོ་ཆེན་མོ་ Lord Chamberlain

མཚོ་གཤིས་པ་སྤྲོད་པ་གཉེན་པོ་ to treat, regale, entertain
[མཚོ་གཤིས་པ་སྤྲོད་པ་གཉེན་པོ་]

མཚོ་གཤིས་པ་པོ་ feast, entertainment

མཚོ་གཤིས་པ་པོ་ guest

མཚོ་གཤིས་པ་པོ་པོ་ལ་ལ་ to come to visit, come visiting

འགའ་གཤིས་ obstruction; stoppage; passage-way

འགའ་གཤིས་རྒྱ་ལྷན་པོ་ switchboard

འགའ་གཤིས་པ་ (Perf. of འགའ་གཤིས་པ་) to stop, cease; to choke; doorkeeper

འགའ་གཤིས་པ་མེད་ unobstructed, free

འགའ་གཤིས་པ་ཆེན་མོ་ important; very valuable

འགའ་གཤིས་པ་ལ་འགའ་གཤིས་པ་ to stand security for, take responsibility for; to guarantee

[འགའ་གཤིས་པ་]

འགའ་གཤིས་པ་ལ་འགའ་གཤིས་པ་ to assume responsibility for an undertaking; to take on a job

འགའ་གཤིས་པ་ see འགའ་གཤིས་པ་

འགའ་གཤིས་པ་ quite a lot, quite a number

འགའ་གཤིས་པ་ few; a few

འགའ་གཤིས་པ་ some, several, a few

འགའ་གཤིས་པ་ (followed by a negative) no one, not any, none

འགའ་གཤིས་པ་ E.T. some, a few, several

འགའ་གཤིས་པ་ some, part (of them)

[འགའ་གཤིས་པ་]

འགལ་རྐྱེན mishap, accident; impediment, obstacle

འགལ་བ to be in opposition (to); to contradict, disagree; to transgress, violate, infringe; to make a mistake

[མི་མཐུན་པ]

འགས་པ (Perf. གས) to split, crack, burst apart

འགྲུག་གྱུ་ summons

འགྲུག་པ (འགྲུགས་པ) to call, send for, summon; to bend, make crooked

འགྲུལ་འགྲུལ་བདང་བ Trans. to shake

འགྲུལ་ཅན་གྲུག་བརྒྱུ་ movie, animated film cartoon

འགྲུལ་བ to move, shake, quake (ས་འགྲུལ = earthquake)

[རྒྱལ་བ]

འགྲུལ་ཚེགས E.T. lazy, indolent

འགྲུལ་འགྲུལ་འགྲུལ་ཆས་བཟོ་གྲུ་ power machinery plant

འགྲུལ་འགྲུལ་རྒྱུ་གྲུ་ school of dynamics

འགོགས་པ (Perf. བཀག) to hinder, obstruct, prevent, avert, repel; to retain, keep back; to lock up, shut up, pen (cattle); to prohibit, forbid

[འགོགས་པ]

འགོངས་པ (Perf. བཀང) to fill up, fill to the brim; to load (a gun); to satiate

འགོབས (Perf. བཀབ) to cover, put on (a lid, cork, stopper, etc.); to conceal, disguise

འགོལ་བ (Perf. བཀལ) to load, impose a burden; to tax, charge (rent, fee, etc.); to charge (with a duty), commission, appoint; to put, place (on, over); to punish

[འགོལ་བ]

འགོས་པ (Perf. བཀས) to split, cleave, chop in two; to divide; to split open

འགོ་ origin, source; foremost, first, in front; beginning; commander (of a fort, district, etc.)

[འགོ་]

འགོ་བྱེད་མཛད་པའི་ headed by.....

འགོ་བྱེད་འགོ་བ under the leadership of.....

[འགོ་བྱེད་འགོ་བ]

འགོ་འབྲིང་པ leader, head (of a group, organization, etc.)

འགོ་འཛིན་ beginning; first
[མཐོ་མ]

འགོ་སྐྱམ་ broadcloth (usually an imported fabric)

འགོ་པའ་ headman of a village; ruler
[འགོ་མ]

འགོ་དཔལ་ director, rector, headmaster, principal

འགོ་བ་ (*Perf.* འགོས་) to stain, sully; to infect with disease

འགོ་མ་ beginning, origin, source

འགོ་བཅུག་པ་ (*or* འགོ་འཇུག་པ་) to begin, commence; to date from
[see འགོ་བཅུག་པ་]

འགོ་མི་ see འགོ་པ

འགོག་པ་ (*Perf.* བགོག་) to snatch away, tear away, pull out; to take off (lid, cover); to peel; to rob, plunder

འགོག་བཅས་བྱེད་པ་ to eradicate, get rid of

འགོགས་པ་ see འགོགས་པ་

འགོང་བ་ to bewitch, enchant; to pass over, cross over; to surpass
[འདྲའ་བ་
སྤང་པ་]

འགོད་པ་ (*Perf.* བགོད་; *Fut.* དགོད་) to plan; to design, decorate; to found, establish, lay out (a town); to build, manufacture; to put, place (in order); to fix (a time limit); to compose, draft, draw up, write, record; to mention, insert (in a publication); to publish; to rule, govern

འགོམ་པ་ to tread upon, crush

འགོར་ in the beginning, at the outset (འདྲི་མཐོང་མ་འགོར་ = at the beginning of the year)

འགོར་པ་ late

འགོར་པ་བྱེད་པ་ to tarry, loiter, linger, delay
[འགོར་བ་]

འགོར་པ་མ་བྱེད་ do not delay

འགོར་བ་ to loiter, lag behind, linger, tarry; to delay (one's departure), stay on (in a place).
[གུལ་བ་]

འགོར་གཞི་མེད་པ without delay
[འགྲུངས་མེད]

འགོར་རེ་འགོར་ར E.T. slow

འགོར་སང was delayed

འགོལ་བ (Perf. གོལ) to part, separate; to deviate, err, go astray

འགོས་པ see འགོ་བ

འགྱུང་བ (Perf. འགྱུངས) to be delayed, be deferred, be postponed

འགྲུངས་མེད without delay
[འགོར་གཞི་མེད་པ]

འགྲུག་ག རུབ་ཀྱི་རྒྱུ་
[རྒྱུགས]

འགྲུག་གི་སྒྲིང་བུ rubber balloon

འགྲུག་གི་གྲུ་གཟེངས་ rubber boat

འགྲུག་སྦྱིབ་བཟོ་གྲུ་ rubber factory

འགྲུག་མེད་ rubber tree

འགྲུགས་བསྐྱེལ་སྐལ་མཁུ་གྲུ་ carbon black factory

འགྲུང་བ to look down upon, gaze contemptuously; to slight (a person); to despise

འགྲུང་བལ་ attitude, posture, manner (towards someone else)

འགྲུར་དྲ་ཡོད་པ changeable, variable

འགྲུར་བ (Perf. གྲུར) to become; to change (into), be altered, be transformed into, turn into; to occur, happen, take place, to come about; to come (to a place), arrive; to be translated (as); times (as in གསུམ་འགྲུར་ལྔ་ལུས་ - 3 times as much); to grow, increase; འགྲུར་ is also affixed to the infinitive to denote future action (འགྲོ་བར་འགྲུར་ - I shall go) or to indicate the commencement of an action (གཡོས་པར་འགྲུར་བ་ - to begin to move)

འགྲུར་མེད་ unchangeable, invariable; infallible

འགྲུར་རྗེས་ translated words, translation

འགྲུ་བ (Perf. གྲུས) to be divided, be split, be forked (of rivers); to separate, part (one from another), disperse; to withdraw (from a crowd); to issue from, spread from (of diseases)

འགྲུང་གཞི་པ to distribute alms

འགྲུང་པ (*Perf.* བགྲུས) to divide up, distribute; to scatter, disperse, diffuse; to dismiss, adjourn (a meeting); to send (a messenger); to institute, commence, initiate, start (a fight, dispute, etc.); to hold a banquet, give a feast

འགྲུར་བ to let fall, drop; to throw away, abandon; to throw down

འགྲུལ་བ to fall (to the ground), tumble down

འགྲུད་པ to repent, regret; to grieve, lament; repentance, remorse, regret

འགྲུད་མ་བ to cause to repent, make someone suffer

འགྲུགས (*Perf.* བྲུགས) to utter (sound, cry), sound forth; to cry out, shout; to be called, be known as; to be famous, be renowned

འགྲུང་བ to number, count; to eat one's fill, be satiated; to satisfy (with food)

འགྲུངས fully fed, filled up, satiated, satisfied

འགྲུང་པ see བགྲུང་པ

འགྲུབ་གྱི་དོ་མེད unrivaled, matchless, unequalled

འགྲུབ་དྲ་འདྲུག་པ to place in opposition; to enter into competition

འགྲུབ་བརྗེད་བྱིད་པ to vie, contend, compete; to race; to hold a match, play (baseball, football, etc.)

འགྲུབ་པ to vie with, contend with; to challenge; to strive (for victory)

[སྐྱུལ་པ]

འགྲུབ་ཚོག འགྲུབ་ཚོག quarreling, bickering

འགྲུབ་ལྗ འགྲུབ་ལྗ rival, competitor

འགྲུབ་སེམས འགྲུབ་སེམས contention, rivalry; emulation; jealousy

འགྲུམ འགྲུམ bank, shore, side (of the road); neighborhood, vicinity

འགྲུམ་རྒྱལ འགྲུམ་རྒྱལ bathing place; shore

འགྲུམ་སྐྱུག འགྲུམ་སྐྱུག slap on the face; box on the ear

འགྲུམ་དྲ འགྲུམ་དྲ near, close by

འགྲུམ་པ འགྲུམ་པ cheek, jaw

འགྲུམ་པ་སྐྱེང་བ འགྲུམ་པ་སྐྱེང་བ swelling of the cheeks; to have the mumps

ରଘ୍ରାମ'ଘାଢ଼ି foundation, basis

ରଘ୍ରାମ'ଘାଢ଼ି proclamation, edict; publication

ରଘ୍ରାମ'ଘାଢ଼ି cheekbone, jawbone

ରଘ୍ରାମ'ଘାଢ଼ି *Postpos.* near

ରଘ୍ରାମ'ଘାଢ଼ି to go the side of, go to the edge of; to approach, go near, go close to

ରଘ୍ରାମ'ଘାଢ଼ି molar tooth

ରଘ୍ରାମ'ଘାଢ଼ି to spread over; to scatter; to infect (with disease)

ରଘ୍ରାମ'ଘାଢ଼ି to hate, hold a grudge, bear ill will; disagreement

ରଘ୍ରାମ'ଘାଢ଼ି to negotiate

ରଘ୍ରାମ'ଘାଢ଼ି it will not do, it is unsuitable

ରଘ୍ରାମ'ଘାଢ଼ି to suit, be suitable; to be right, be correct; to agree; to correspond; to fit (of clothes)

ରଘ୍ରାମ'ଘାଢ଼ି to grow dim, become obscure; to get dark; to diminish, decrease, lessen, decay; loss, diminution

ରଘ୍ରାମ'ରଘ୍ରାମ communication, intercourse

ରଘ୍ରାମ'ରଘ୍ରାମ (*Perf.* ରଘ୍ରାମ'ରଘ୍ରାମ) to rove, ramble, wander; to walk about, stroll

ରଘ୍ରାମ'ରଘ୍ରାମ (*Perf.* ରଘ୍ରାମ'ରଘ୍ରାମ) to be wrapped around, twisted around; to be collected together, be concentrated, be heaped up, be crowded together

[ରଘ୍ରାମ'ରଘ୍ରାମ]

ରଘ୍ରାମ'ରଘ୍ରାମ to be accomplished, be performed, be fulfilled, be finished, be done; to be made, be fabricated; to be made ready; to be obtained

ରଘ୍ରାମ'ରଘ୍ରାମ to pinch off, nip off, cut off; to prune, clip

ରଘ୍ରାମ'ରଘ୍ରାମ trip, journey, passage, voyage

ରଘ୍ରାମ'ରଘ୍ରାମ traveler, pilgrim, tourist; passenger (on a boat, train, etc.)

ରଘ୍ରାମ'ରଘ୍ରାମ to cause to go; to send, dispatch

ରଘ୍ରାମ'ରଘ୍ରାମ to walk; to travel, pass (from one place to another); to be in circulation (of coins)

ରଘ୍ରାମ'ରଘ୍ରାମ industry, diligence, assiduity

ରାଗ୍ରାମ୍ୟ zeal, enthusiasm; diligence, industry; effort, endeavor

[ସଞ୍ଚିବ ରାଗ୍ରାମ୍ୟ]

ରାଗ୍ରାମ୍ୟ to roll on the ground; to wallow

ରାଗ୍ରାମ୍ୟ to roll over

ରାଗ୍ରାମ୍ୟ to stand

ରାଗ୍ରାମ୍ୟ sign used to indicate the sound of the vowel 'e'

[ରାଗ୍ରାମ୍ୟ]

ରାଗ୍ରାମ୍ୟ to spread out (to dry); to sprinkle; to scatter; to lay out (in an orderly manner); to exhibit (merchandise), display (wares)

ରାଗ୍ରାମ୍ୟ exhibition hall

ରାଗ୍ରାମ୍ୟ to explain, comment upon, illustrate (with examples); explanation, commentary

ରାଗ୍ରାମ୍ୟ walker

ରାଗ୍ରାମ୍ୟ Imperat. keep going on

ରାଗ୍ରାମ୍ୟ will go

ରାଗ୍ରାମ୍ୟ expenditure, outlay

ରାଗ୍ରାମ୍ୟ for going

ରାଗ୍ରାମ୍ୟ are certain to leave, are surely going

ରାଗ୍ରାମ୍ୟ [he] may go

ରାଗ୍ରାମ୍ୟ [you] may go

ରାଗ୍ରାମ୍ୟ eager to go

ରାଗ୍ରାମ୍ୟ manner of walking, gait

ରାଗ୍ରାମ୍ୟ at the time of going

ରାଗ୍ରାମ୍ୟ if [we] go

ରାଗ୍ରାମ୍ୟ (Perf. ଶବ୍ଦ) to go (out, away) proceed (to a place), travel; to move; to be alive, live, exist, be; to be contained in; ରାଗ୍ରାମ୍ୟ affixed to a verbal root indicates imminence of an action (ସିଦ୍ଧି ରାଗ୍ରାମ୍ୟ - is about to arrive) or, added to the auxiliary, expresses probability (ସମ୍ଭାବ୍ୟ ରାଗ୍ରାମ୍ୟ - will probably stay)

ରାଗ୍ରାମ୍ୟ the act of going (ରାଗ୍ରାମ୍ୟ ଶବ୍ଦ = is going, is in the act of going)

ରାଗ୍ରାମ୍ୟ to have been in a place before, have gone to a place before

ରାଗ୍ରାମ୍ୟ it is time to go

འབྲུག་གི་ལུགས་ custom; procedure

འབྲུག་གི་མཐོང་ལུགས་ way, path, road, route

འབྲུག་གི་མང་ལུགས་ expenditures, expenses, costs

[འབྲུག་གི་མང་ལུགས་]

འབྲུག་གི་མང་ལུགས་ལ་འབྲུག་གི་མང་ལུགས་་བ་ to pay expenses; to compensate (for goods, services)

[འབྲུག་གི་མང་ལུགས་་བ་]

འབྲུག་གི་ལས་ཀྱི་ཆེ་ལུགས་ very probably, in all probability

འབྲུག་གི་མཐོང་ལུགས་ Imper. go! you may go!

འབྲུག་གི་ལས་ཀྱི་ཆེ་ལུགས་་ལ་ to associate with, be associated with; to accompany, be in the company of, come or go with

འབྲུག་གི་མང་ལུགས་ (Perf. མང་ལུགས་) to die

[འབྲུག་གི་མང་ལུགས་་ལ་]

འབྲུག་གི་ལས་ཀྱི་ཆེ་ལུགས་་བ་ (Fut. འབྲུག་གི་ལས་ཀྱི་ཆེ་ལུགས་་བ་; Perf. འབྲུག་གི་ལས་ཀྱི་ཆེ་ལུགས་་བ་) to loosen, unfasten, untie, unravel; to unroll; to set free, liberate; to escape, be liberated, be released, become free; to remove (uncertainties, obscurities); to explain, interpret

འབྲུག་གི་ལས་ཀྱི་ཆེ་ལུགས་་བ་་ལ་ to unravel, untie; to explain, elucidate

འབྲུག་གི་ལས་ཀྱི་ཆེ་ལུགས་ manner of walking, manner of moving; gait

འབྲུག་གི་ལས་ཀྱི་ཆེ་ལུགས་་ལ་ to amble (of horses), pace

འབྲུག་གི་ལས་ཀྱི་ཆེ་ལུགས་་ལ་ ambling pony

ཆུབ་མོང་ (Perf. ཆུབ་མོང་) to be old, be aged; to set (of the sun)

ཆུབ་མོང་ལ་ old, aged; an elder

[ཆུབ་མོང་ལ་]

ཆུབ་མོང་ལ་ old, aged; old man

[ཆུབ་མོང་ལ་]

ཆུབ་མོང་ལ་ཆུབ་མོང་ལ་འབྲུག་གི་ལས་ཀྱི་ཆེ་ལུགས་་བ་ to grow old

ཆུབ་མོང་ལ་ཆུབ་མོང་ལ་ཆུབ་མོང་ལ་ decrepit, infirm, feeble (from old age); aged person

ཆུབ་མོང་ལ་ཆུབ་མོང་ལ་ old man and woman

ཆུབ་མོང་ལ་ elder; veteran

ཆུབ་མོང་ལ་ old man, elder; headman of a village

[ཆུབ་མོང་ལ་]

ཆུབ་མོང་ལ་ old woman

[ཆུབ་མོང་ལ་]

ཐོག་མཐུས་ oldest, eldest

ཐོག་དཀར་བོ་ difficult to ford, hard to cross

ཐོག་བོ་ (*Perf.* བཅོལ་) to ford (a stream); to travel through, pass over

ཐོག་པ་ see ཐོག་པོ་

ཐོག་གཞི་ལོ་ age

ཐོག་པོ་ to decline (in health), waste away, grow frail, deteriorate; trouble, disadvantage

ཐོག་དཀར་ white grape

ཐོག་འབྲུམ་གྱི་ཁུ་བོ་ grape juice

ཐོག་འབྲུམ་གྱི་མ་རྒྱུ་བོ་ grape juice

ཐོག་འབྲུམ་མེད་ grapevine

ཐོག་པོ་ person bent over with age; hunchback

[སྐྱེ་པོ་]

ཐོག་ wild, feral

ཐོག་པོ་ to laugh; to grow weak, become languid

ཐོག་མཐུས་ mare

ཐོག་བོ་ (*Perf. & Fut.* བཅོལ་) to dispute, wrangle, combat, fight; to accuse; charge (with a crime)

ཐོག་ seal, stamp, mark, sign, token; extent, width, size; net, trap

ཐོག་སྐད་ Chinese language

ཐོག་སྐྱེ་ staircase; ladder

ཐོག་བསྐྱེད་པོ་ to contract; to diminish in size

ཐོག་བསྐྱེད་པོ་ to widen, enlarge, increase in size, augment, extend

ཐོག་ཕྱོག་ area

ཐོག་གར་ India

ཐོག་གར་པོ་ Indian

ཐོག་གྲུང་ Chinese Communists

ཐོག་གྲུམ་ cross; swastika

ཐོག་གྲུམ་དམར་པོ་ The Red Cross

ཐོག་གྲིང་ cornet, trumpet

ལྷོ་བུ་བྱ་བ་ལ to set a trap, lay a net

ལྷོ་དྲུལ་ Chinese silver

ལྷོ་ཅལ་ extensive

ལྷོ་ཚྭ་ large table (of foreign make, usually Chinese)

ལྷོ་གཅོག་ལ to break open a seal

ལྷོ་ཆས་ Chinese clothes

ལྷོ་ཆེ་བ་ great, large, copious, dif-
fused

[ལྷོ་ཆེ་བ་]

ལྷོ་ཆེ་བ་ wide, broad, extensive

[ལྷོ་ཆེ་བ་]

ལྷོ་རྟགས་ mark, sign, stamp, signature

ལྷོ་ཐང་ plains of India

ལྷོ་ཐུར་ small scales (for weighing);
large spoon

[ལྷོ་ཐུར་]

ལྷོ་ཐེར་ Indian serge cloth

ལྷོ་དམ་ seal of the Dalai Lama

ལྷོ་འདྲིབས་ལ to seal, attach a seal

ལྷོ་འགྲུ་ China

[ལྷོ་འགྲུ་]

ལྷོ་དབེ་ Indian palm leaf book

ལྷོ་རྒྱལ་ས་ལ in India

ལྷོ་ཕོ་དུ་ཆིངས་ལྷོ་གྲོག་ armistice between
China and Tibet

ལྷོ་ཕྱི་བུ་གྲུ་ rainbow

ལྷོ་མ་ envelope; large scales (for
weighing heavy objects)

ལྷོ་མི་ N. Chinese

ལྷོ་མ་ net; Chinese woman

ལྷོ་དམར་ Chinese Reds, Chinese Com-
munists

ལྷོ་ཚྭ་ maroon, brown

ལྷོ་ཚྭ་གས་ mail stage, stage; day's
journey

ལྷོ་ཚྭ་ rock salt (also used for
borax, sal ammoniac)

ལྷོ་མཚོ་སྐྱོལ་པ *Hon. to trade, engage in commerce*

[ལྷོ་མཚོ་གཞུང་པ]

ལྷོ་མཚོ་སྐྱོལ་པ *see* ལྷོ་མཚོ་སྐྱོལ་པ

ལྷོ་མཚོ་སྐྱོལ་པ *red ink; Chinese vermilion*

[ལྷོ་མཚོ་སྐྱོལ་པ
ལྷོ་མཚོ་སྐྱོལ་པ]

ལྷོ་མཚོ་སྐྱོལ་པ *ocean, sea; a personal name (a translation of the Mongol word *dalai*)*

ལྷོ་མཚོ་སྐྱོལ་པ་འཇམ་མཁའ་ལྷོ་མཚོ་སྐྱོལ་པ *title used in referring to the Dalai Lama*

[ལྷོ་མཚོ་སྐྱོལ་པ་འཇམ་མཁའ་ལྷོ་མཚོ་སྐྱོལ་པ]

ལྷོ་མཚོ་སྐྱོལ་པ *buckwheat flour*

ལྷོ་མཚོ་སྐྱོལ་པ *Chinese (writing, literature)*

ལྷོ་མཚོ་སྐྱོལ་པ *large country; India, China*

ལྷོ་མཚོ་སྐྱོལ་པ *talk, gossip*

ལྷོ་མཚོ་སྐྱོལ་པ *main road, highway*

ལྷོ་མཚོ་སྐྱོལ་པ *gap, fissure, cleft, crack*

ལྷོ་མཚོ་སྐྱོལ་པ *inhabitant of Chinese Turkistan*

ལྷོ་མཚོ་སྐྱོལ་པ *a measure of weight; passage-way, street*

ལྷོ་མཚོ་སྐྱོལ་པ (ལྷོ་མཚོ་སྐྱོལ་པ) *to throw, cast, fling; to shoot (arrows)*

[ལྷོ་མཚོ་སྐྱོལ་པ]

ལྷོ་མཚོ་སྐྱོལ་པ *court (tennis, handball, etc.)*

ལྷོ་མཚོ་སྐྱོལ་པ *food, provisions (for a journey)*

ལྷོ་མཚོ་སྐྱོལ་པ *fat, stout, corpulent; mighty, powerful; proud, arrogant*

ལྷོ་མཚོ་སྐྱོལ་པ *distance*

ལྷོ་མཚོ་སྐྱོལ་པ *The Long March*

ལྷོ་མཚོ་སྐྱོལ་པ *distance of about two miles*

ལྷོ་མཚོ་སྐྱོལ་པ *short distance*

ལྷོ་མཚོ་སྐྱོལ་པ *to banish, cast out, expel*

ལྷོ་མཚོ་སྐྱོལ་པ *distance (ལྷོ་མཚོ་སྐྱོལ་པ = at a distance, from afar)*

ལྷོ་མཚོ་སྐྱོལ་པ *shortsighted*

ལྷོ་མཚོ་སྐྱོལ་པ *see* ལྷོ་མཚོ་སྐྱོལ་པ

ལྷན་མཚའ་ས broad jump

ལྷན་རིང་པོ། great distance; far away, remote

ལྷན་ཤིལ། telescope, field glass

ལྷོལ། ornament, decoration; pledge, bet
[ལྷོལ་ཚ]

ལྷོལ་ཚ་འདོགས་པ། to adorn, bedeck with ornaments

ལྷོལ་ལྷན་པ། to wager, bet
[ལྷོལ་འབྱེད་པ།
ལྷོལ་འཇོག་པ།
ལྷོལ་པ་བྱེད་པ།]

ལྷོལ་སྐྱོལ་པ། to win a bet

ལྷོལ་ཤར་བ། to lose a bet

ལྷོ་ back (of the body); back part (of anything); load (to be carried on the back)

ལྷོ་ཀྱི་ཕྱགས། behind, in back

ལྷོ་སྐྱོར་བྱེད་པ། to back up, support (policy, program, etc.)
[ལྷོ་རྒྱུ་བྱེད་པ།]

ལྷོ་འགལ་བྱེད་པ། to be contrary, be opposed, be in opposition; to contradict; to deny

[ལྷོ་འགལ་ལས་པ།]

ལྷོ་སྐྱོར། cushion, pillow (for the back)

[ལྷོ་སྐྱོར།]

ལྷོ་སྐྱོར། see ལྷོ་སྐྱོར།

ལྷོ་ཏུ། behind (ལོ་ལྷོ་ཏུ། = behind him)

ལྷོ་རྒྱུ། support for the back, something to lean against; prop

ལྷོ་རྒྱུ་པ། to lean back, lean against; to rest on; to rely on

ལྷོ་སྐྱོལ་པ། to turn one's back; to turn around

ལྷོ་འདྲེ། fight, quarrel, brawl, squabble

ལྷོ་འདྲེ་ཤར་བ། to quarrel

ལྷོ་སྐྱོལ་དམག་མི། auxiliary troops, reinforcements

[ལྷོ་དམག།]

ཐུབ་པ (*Perf., Fut.* བཟུབ) to throw, fling, hurl, cast; to hit, beat, strike; to discharge (a gun); to shut (a door); to put (wood on a fire)

ཐུབ་ཕྱགས་པ to turn one's back; to leave behind; to be indifferent

ཐུབ་འབེབ target

ཐུབ་རྩམ backbone, spine
[ཐུབ་གཞུང]

ཐུབ་ལ behind, in the rear; after

ཐུབ་ལོག་བྱེད་པ to turn one's back; to revolt, rebel

ཐུབ་ལོགས back part, reverse side

ཐུབ་ལོགས་ལ backwards; on the back

ཐུལ ruler, king, chieftain; victor; royal; victorious

ཐུལ་དཀའ invincible, unconquerable

ཐུལ་ཁ victory

ཐུལ་ཁག kingdom, empire, principality, dominion; sovereign state, country; province, district

ཐུལ་ཁང palace

[ཐུལ་པའི་མ་བུང]

ཐུལ་ཁབ capital city, royal residence; government, state, country

ཐུལ་ཁབ་གྱི་བདག་དབང national sovereignty

ཐུལ་ཁབ་ཚབ་རིག་ལག་རྩལ་ལྷན་ཁྲུང་ལྷན་ཁང
State Scientific and Technical Committee

ཐུལ་ཁབ་འདྲུགས་བསྐྱབ་ national construction

ཐུལ་ཁབ་གསལ་སྐྱབ state banquet

ཐུལ་ཁམས kingdom, realm, empire, dominion; world (i.e., -the dominion ruled over by Buddha)

[ཐུལ་སྤྱིང]

ཐུལ་ཁམས་སྐྱོད་མཁུལ tramp, vagrant (i.e., one who wanders about in the kingdom)

ཐུལ་ཁམས་འགྲིམ་པ to rove over the country

ཐུལ་ཁམས་སྐྱུལ་བ to examine a country closely, explore

ཐུལ་ཁྱིམས the king's law

འབྲུག་རྒྱུ་ royal family, royal lineage; dynasty

འབྲུག་པ་རྒྱུ་ see འབྲུག་རྒྱུ་

འབྲུག་སྐྱོ་ outer door (usually refers to the large door or gate in the wall surrounding a courtyard or royal residence)

འབྲུག་གཉེར་ state-owned...

འབྲུག་གཅིས་ patriot

འབྲུག་གཉེར་འདྲན་འཛུལ་འཁོར་ས་ཚོགས་ state-owned tractor station

འབྲུག་གཉེར་ཁེང་ state farm

འབྲུག་དམ་ Regent's seal, King's seal

འབྲུག་པོ་ king, emperor, sovereign, ruler, chieftain; excellent, superior

འབྲུག་པོ་བཞིན་ royally, in a kingly manner

འབྲུག་པོའི་སྲས་མ་ princess

འབྲུག་གླིང་ international

འབྲུག་གླིང་ཉེ་ཚོ་གང་སྐོལ་གྱུ་ཁང་ Committee for the Promotion of International Trade

འབྲུག་ལམ་ victory and defeat

འབྲུག་ཕྱོག་མཉམ་འབྲེལ་འབྲུག་ཁལ་ federated states

འབྲུག་བ་ (1) to be victorious; to conquer, subdue, vanquish, defeat; to overcome (in an argument), win (a contest); to pass (an examination); (2) victory, conquest; conqueror (sometimes used in reference to Buddha)

འབྲུག་བ་རིན་པོ་ཆེ་ 'Precious Ruler' (title used in referring to the Dalai Lama)

འབྲུག་བའི་ཡང་སྲིད་ reincarnation of the Dalai Lama

འབྲུག་སྐོབ་ the king and his ministers

འབྲུག་མ་ queen

འབྲུག་དམངས་ཀྱིས་ཁང་ People's Assembly

འབྲུག་ཅི་ Place Gyantse (located about 105 miles southwest of Lhasa)

[འབྲུག་ཅི]

འབྲུག་གི་སྤྱི་ཁྲིམས་འཛིན་པ་ British Trade Agent,
Gyantse

འབྲུག་ཚབ་ regent, viceroy
[འབྲུག་ཚབ་ཆེན་པོ་]

འབྲུག་ཚབ་རྒྱལ་པོ་ The Regent

འབྲུག་མཚན་མོ་ banner of victory; the
Buddhist flag; a personal name

འབྲུག་ཡུལ་ Hon. the mother of the Dalai
Lama

འབྲུག་ཡོངས་ whole country; national

འབྲུག་ཡོངས་ཀྱི་འཆར་གཞི་ state plan,
national plan

འབྲུག་ཡོངས་ཁོངས་སུ་ throughout the country

འབྲུག་ཡོངས་མི་དམངས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་ National
People's Congress

འབྲུག་ཡོངས་ལུས་ཀྱི་ལས་འགུལ་ཚོགས་ཆེན་ national
track and field meet

འབྲུག་རབས་ royal genealogy, royal line-
age, royal family

འབྲུག་རྒྱལ་བུ་ military caste (of India);
royal family or lineage

འབྲུག་ས་ residence of the king, city
or place where the court is held;
seat of the government, capital
(city)

འབྲུག་སྲུང་ prince

འབྲུག་སྲིད་ reign; kingdom, empire;
government, state

འབྲུག་སྲིད་སྐྱོང་བ་ to govern (a kingdom,
empire, state, etc.); to defend
(a kingdom, etc.)

[འབྲུག་སྲིད་གཞི་བཟང་]

འབྲུག་སྲིད་སྤྱི་ཁྲིམས་ཁང་ state council

འབྲུག་སྲུང་སྐྱོང་ཆེན་པོ་ Minister of National
Defense

འབྲུག་པ་ to increase (in size or
amount), grow, swell, spread, de-
velop; extensive, ample, copious,
complete, full (ལྷོ་ལོ་འབྲུག་པ་ - full
moon)

འབྲུག་པར་བྱེད་པ་ to augment, enlarge,
expand, increase; to describe

འབྲུག་པར་བཟང་པོ་ to explain fully,
elucidate

ക്ര matter, substance, material, stuff, ingredient; cause, reason, motive. Affixed to a verbal root and followed by an auxiliary, ക്ര indicates an immediate future (ക്ര'രക്ര'ക്ര'ക്ര'ക്ര' - *I shall go, I am about to go, I am to go*), usually with necessity or obligation implied (ക്ര'ക്ര'ക്ര'ക്ര'ക്ര' - *should I come?*). Followed by other verbs, ക്ര is usually translated as an infinitive (ക്ര'ക്ര'ക്ര' - *wishes to go*)

ക്ര'ക്ര'ക്ര'ക്ര'ക്ര' it is not (made) of good material

ക്ര'ക്ര' cause, reason (i.e., the primary reason as well as any contributing factors)

ക്ര'ക്ര'ക്ര'ക്ര' to state the reason (for something); to plead a cause, go to law; to petition

ക്ര'ക്ര' the moving stars

ക്ര'ക്ര' for what reason?

ക്ര'ക്ര' goods, property, wealth

ക്ര'ക്ര' appurtenance, adjunct, part; necessary implement

ക്ര'ക്ര'ക്ര'ക്ര' old articles of good quality

ക്ര'ക്ര' amount of wealth

ക്ര'ക്ര' material, stuff; quality (of cloth); style (of dress); species

ക്ര'ക്ര'ക്ര' to loot, plunder

ക്ര'ക്ര' to move; to go, walk, wander

ക്ര'ക്ര' motionless, still

ക്ര'ക്ര' cause and effect; consequence (of an action), fruits (of one's labors); retribution

ക്ര'ക്ര' entrails, intestines; sausages

ക്ര'ക്ര' lethargic; lazy

ക്ര'ക്ര' without reason, without cause; spontaneously

[ക്ര'ക്ര']

ക്ര'ക്ര' cause, reason; circumstances; evidence, proof

[ക്ര'ക്ര']

ക്ര'ക്ര' as evidence; for example

ക്ര'ക്ര' to take a bribe

ക്ര'ക്ര' colic; dysentery

କ୍ରମି'ବ୍ୟ science of reasoning, logic

କ୍ର'ମ road, passage, way to go

କ୍ର'ବ୍ୟମି nature, character

କ୍ର'ବ୍ୟମ'ପ to accumulate wealth

କ୍ର'ମ'କ୍ର'ବ୍ୟମ Commun. running dogs, stooges, lackeys

କ୍ର'ବ'କ୍ର brook, rivulet, small stream

କ୍ର'ବ'ପ stick, staff
[ବସୁ'ବ'ପ]

କ୍ର'ବ'ପ (*Perf.* ବସୁ'ବ୍ୟମ) to run, rush, hurry, make haste, race, gallop; to be current; to be valid, circulate (of currency)

କ୍ର'ବ'କ୍ର'ବ୍ୟ dynamite stick

କ୍ର'ବ୍ୟ *Imperat.* go! beat it! (term of contempt used mainly for animals or beggars)

କ୍ର'ବ୍ୟ'ସୁ'ବ'ପ to take a test, appear for an examination

[କ୍ର'ବ୍ୟ'କ୍ର'ବ'ପ]

କ୍ର'ବ୍ୟ'ବ racer

କ୍ର'ବ୍ୟ'ବ'ପ to examine, give an examination

କ୍ର'ବ string, cord, thread, chain; ridge (of hills); connection, relation, reference; nature, disposition

[ବ'କ୍ର'ବ]

କ୍ର'ବ'ପ to tie, fasten, join together, connect; to string (beads); to pass through, traverse; teacher of mysticism; lineage, descent, extraction, race, family

[ବ'କ୍ର'ବ'ପ]

କ୍ର'ବ continuity (of events), flow (of a stream)

କ୍ର'ବ'କ୍ର'ବ'କ୍ର'ବ'ପ incessant, perpetual
[କ୍ର'ବ'ବ'କ୍ର'ବ'ପ]

କ୍ର'ବ'ବ'ବ'ବ' at all times
[ବ'ବ'ବ'ବ]

କ୍ର'ବ'ବ'ବ' always, at all times; continually, constantly

କ୍ର'ବ'ବ'ବ'ବ' ceaselessly, constantly
[କ୍ର'ବ'ବ'ବ'ବ'ବ]

କ୍ର'ବ'ବ'ବ' regular food

འབྲུག་ལམ་ endless road, interminable way

འབྲུག་ལས་མུ་ཡོལ་རྒྱུ་བྱེད་པར་ standing committee

འབྲུག་ knowledge, familiarity (with a subject); history, chronicle, tale, narrative, story

འབྲུག་པ་ sinew, tendon; fiber

འབྲུག་ཡོད་པའི་ལམ་ familiar route

རྒྱ་རྒྱ་བྱེད་ (Perf. བརྒྱུ་སྤྲོད་) to extend, stretch; to distend

[རྒྱ་རྒྱ་བྱེད་]

མཚན་ (མཚན་) ginger

མཚན་པ་ bladder

[མཚན་པ་]

མཚན་པ་ བློ་སྤྲོད་ see མཚན་པ་

མཚན་ ginger; saddle

མཚན་ ལྗང་མཚན་ white ginger

[མཚན་]

མཚན་པའི་པོ་ saddlecloth

[མཚན་པའི་པོ་]

མཚན་པ་པ་ to saddle (horse, yak, etc.)

[Hon. རྒྱ་རྒྱ་བྱེད་པར་]

མཚན་པ་ brown ginger

མཚན་པ་ turmeric

མཚན་ spur (of a mountain), ridge, elevation, crest (of a hill); top (རྒྱ་རྒྱ་བྱེད་པར་ = on top of the table); time, occasion (ལས་ལ་གྱུ་བྱེད་པར་ = while working)

མཚན་པ་ all; full, entire; spur (of a hill)

མཚན་པ་ལ་ཐོག་སྤྲོད་ all sides; everything; everybody

མཚན་པ་ལ་གྱུ་བྱེད་ top of the ridge; Gangtok (a town in Sikkim)

མཚན་པ་ to grow up, become full grown

མཚན་པ་ Postpos. on; on top of

མཚན་ box, chest, trunk

[མཚན་]

མཚན་པའི་མངའ་སྡེ་ cupboard, chest of drawers

མཚམ་ཆེན small box

[མཚམ་བ]

མཚམ་ camp, encampment

[མཚམ་ས]

མཚམ་དྲུག Gartok (a town in Western Tibet)¹⁾

མཚམ་འདྲེབས་པ to encamp, pitch camp

[མཚམ་རྒྱབ་པ]

མཚམ་ load (carried on the back)

མཚམ་འགྲུལ་བ to load, put on a load

[མཚམ་བ]

མཚམ་ཏི pack horse

མཚམ་པ back (of a man or of a beast of burden)

མཚམ་འཕལ་པ to throw off a load

མཚམ་མེ་ཤར་བ to have a sore back (of pack animals)

མཚམ་ཚེགས backbone, spine

མཚམ་ཤར་ sore back (of animals)

མཚམ་རྒྱ sling (for stone)

མཚམ་འཕྲུལ bent forward

མཚམ་ Imperat. Wait!

[མཚམ་མ]

མཚམ་པ (Perf. བཟུགས; Fut. བཟུག) to wait for, await; to expect

[Hon. མཚམ་བཞུགས་པ]

མཚམ་པ (Perf. བཟུགས) to wait for, await

མཚམ་མེད་མེད་པ having no time to wait; without leisure

མཚམ་ཤར stock of a gun

མཚམ་ see དགུར

མཚམ་བ see འགྲུལ་བ

མཚམ་ཁྲུང window; vent, small aperture

[མཚམ་ཆེན]

མཚམ་མོ dancing girl; attractive girl, charming damsel

1) An important trading center; also the name of a small town in Eastern Tibet.

ལྷན་ private; independent

ལྷན་ལྷན་ private holdings; independent estates; non-governmental classes, the laity

ལྷན་ཏུ་ privately; independently; specially

ལྷན་རྒྱུ་ personal matter, private reason; one's own interest

ལྷན་པ་ private landholder

ལྷན་རྒྱུ་ལས་ independence

ལྷན་པ་ལྷན་པ་ private servant, personal servant

ལྷན་ door; doorway; aperture, opening; entrance, outlet; passageway, way or means (of going somewhere or doing something)

ལྷན་ཀྱང་འགྲོ་ in every way

ལྷན་རྒྱུ་ (ལྷན་རྒྱུ་) circle

ལྷན་རྒྱུ་ལ་ Hon. to shut the door

- [ལྷན་རྒྱུ་ལ་
- ལྷན་པ་ལ་
- ལྷན་པ་ལ་
- ལྷན་པ་ལ་]

ལྷན་ཁར་ vestibule, porch, entrance, entry; gatehouse

ལྷན་ལྷོ་ watch dog

ལྷན་ཁྲུ་ customs duty

ལྷན་འཁོར་ hinge (of a door or gate)

ལྷན་འཁོར་བྱེད་པ་ to coil (said of snakes, ropes, etc.)

ལྷན་རྒྱུ་ལ་ to shut the door

ལྷན་ཁ་ see ལྷན་ཁ་

ལྷན་ཁ་གཏོང་བ་ to lay eggs

ལྷན་ལྷན་ lock, padlock

ལྷན་ལྷན་རྒྱུ་ལ་ to lock the door, bolt the door

ལྷན་ཆུང་ small door; window

[ལྷན་ཁ་]

ལྷན་གཏོང་བ་ལ་ to bar the door

ལྷན་ལྷོ་ threshold, sill

ལྷན་རྒྱུ་ census

མཚན་པོ་འཇམ་པོ་ to knock at a door

མཚན་པོ་ལྷན་པོ་ by means of, through

མཚན་པོ་འཇམ་པོ་ doorman, porter; headman of a village

[མཚན་པོ་འཇམ་པོ་
མཚན་པོ་འཇམ་པོ་]

མཚན་པོ་འཇམ་པོ་ (མཚན་པོ་) looks, appearance; stature

མཚན་པོ་འཇམ་པོ་ shutter

མཚན་པོ་འཇམ་པོ་ to open the door

[མཚན་པོ་འཇམ་པོ་]

མཚན་པོ་ see འཇམ་པོ་; promulgation

མཚན་པོ་འཇམ་པོ་ large door, gate (of a town or castle); beginning (of an era)

མཚན་པོ་འཇམ་པོ་ to slip in through the door

མཚན་པོ་འཇམ་པོ་ door curtain

མཚན་པོ་འཇམ་པོ་ courtyard

མཚན་པོ་འཇམ་པོ་ doorkeeper

མཚན་པོ་འཇམ་པོ་ white garlic

མཚན་པོ་འཇམ་པོ་ mortar

མཚན་པོ་འཇམ་པོ་ garlic, leek

མཚན་པོ་འཇམ་པོ་ E.T. garden

མཚན་པོ་འཇམ་པོ་ (མཚན་པོ་) egg, spawn

མཚན་པོ་འཇམ་པོ་ scrambled eggs

མཚན་པོ་འཇམ་པོ་ garlic and onion

མཚན་པོ་འཇམ་པོ་ to boil eggs

མཚན་པོ་འཇམ་པོ་ ascetic, hermit, recluse

[མཚན་པོ་]

མཚན་པོ་འཇམ་པོ་ (Perf. འཇམ་པོ་འཇམ་པོ་; Fut. འཇམ་པོ་འཇམ་པོ་) to meditate

མཚན་པོ་འཇམ་པོ་ behind the door

མཚན་པོ་འཇམ་པོ་ round; circle

[མཚན་པོ་]

མཚན་པོ་འཇམ་པོ་འཇམ་པོ་ whirlpool, eddy

མཚན་པོ་འཇམ་པོ་ circumference

མཚན་པོ་འཇམ་པོ་ to turn on a lathe (see also འཇམ་པོ་)

ཐུང་མ ball, globe; disk; rupee, yuan

ཐུང་དྲུགས round, rotund

ཐུས particularly, specially, chiefly
[ཐུང་དྲུགས
ལྷན་པ]

ཐུས་སྐལ individual share; personal lot

ཐུགས see འགྲུག

ཐུགས་གདམ་ rubber mat; mattress

ཐུགས་ལྷམ rubber boots

ཐུན་པ knee joint

ཐུན་ལ་ཉེས་པ lazy
[ཐུན་ལྷན་པ]

ཐུན་པ hearth, fireplace

ཐུན་པ deception, fraud; illusion; pretext

ཐུས་ལ་ལུགས་པ juggler; magician
[ཐུས་ལ་ལུགས་པ]

ཐུས་ལ་འཇམ་པ imposter, deceiver

ཐུ་སྐད་ལྷན་པ illusive, deceptive

ཐུ་ཅལ skill, dexterity

ཐུ་ལས the immaterial body

ཐུག་མ mother-in-law

ཐུན་པ (Perf. and Fut. ཐུན་པ) to transform, change, alter; to correct, revise; to translate; to turn aside, divert; to govern, steer, control

ཐུ་མ bag, sack

ཐུན་པ small fireplace; hearthstone

ཐུན་པ small bag

ཐུགས catapult; mortar, cannon

ཐུན་པ to fill, stuff (sausages); to put into one's pocket

ཐུན་པ sound, noise; voice; syllable, word

ཐུ་སྐད་ལྷན་པ sound; voice; fame

ཐུ་སྐད་ལྷན་པ sonorous
[ཐུ་སྐད་ལྷན་པ]

ལྟོ་ཆེ་གྲགས་པ famous, renowned, well-known

ལྟོ་སྟུབ་ Tibetan guitar

ལྟོ་བརྟོན་ echo

ལྟོ་དག་པོ་ clear, distinct (of speech)

ལྟོ་ལྷན་ noisy

ལྟོ་དབྱུངས་ pleasing tone; harmony

ལྟོ་འཕྱིན་པ་ to groan, cry out

ལྟོ་ལ་སྐབས་པ་ grammarian

ལྟོ་ལས་སྐུར་བའི་གཞི་གཞུག་ jet plane

ལྟོ་དང་བཤུག་ (Fut. ལྟོ་དང་) to enumerate, reckon; to reproach

ལྟོ་གཞི་ requirements or services provided to travellers by the local headman (i.e., animals, tents, wood, servants, etc.); arrangement; device; equipment

ལྟོ་གཞི་མཁོ་སྤྲོད་ལྟོ་བྱུང་པ་ to equip, provide with necessary equipment

ལྟོ་སྤྲོད་པ་ (Perf. ལྟོ་སྤྲོད་པས་) to arrange (in proper order), put in order, place in rows (or side by side); to put together, assemble, install; to adjust; to prepare; to compile; to lay (pipe lines, etc.)

ལྟོ་སྤྲོད་པ་འདྲུག་པས་ are you ready?

ལྟོ་སྤྲོད་པ་བཞིན་པ་ to install properly

ལྟོ་སྤྲོད་པ་ལྷན་ customary arrangement, custom; discipline

ལྟོ་སྤྲོད་པ་ (Perf. ལྟོ་སྤྲོད་པས་) to darken, obscure; to eclipse; to defile

ལྟོ་སྤྲོད་པ་ mental or moral darkness, ignorance, sin

ལྟོ་སྤྲོད་པ་ to twist, entwine; to squeeze, hold fast

ལྟོ་སྤྲོད་པ་ wrapped bundle

ལྟོ་སྤྲོད་པ་ to roll up, make into a roll; to wrap up; to wind (on a spool)

[ལྟོ་སྤྲོད་པ་]

ལྟོ་སྤྲོད་པ་ to admit, permit to enter; to introduce

ལྷན་པོ་ (Perf. ལྷན་པོ་) to collect, gather, pick up (scattered objects); to pluck
[ལྷན་པོ་]

ལྷན་པོ་ (ལྷན་པོ་) fable, legend, myth; tale, story

ལྷན་པོ་གསལ་ legends, tales of ancient times

ལྷན་པོ་དེ་ book of tales, storybook

ལྷན་པོ་ see ལྷན་པོ་

ལྷན་པོ་དཀའ་བ་ hard to accomplish; difficult to obtain; hard to propitiate (said of gods)

ལྷན་པོ་དགོས་པའི་ལས་ཀ་ scheduled work

ལྷན་པོ་ (Perf. ལྷན་པོ་) to complete, finish, accomplish, achieve; to perform, carry out; to gain, attain, obtain; to make, manufacture; to provide, furnish, supply

ལྷན་པོ་སྲི་ལྷན་པོ་ easy to accomplish

ལྷན་པོ་ uncovered, bare, naked
[ལྷན་པོ་]

ལྷན་པོ་ (Perf. ལྷན་པོ་) to raise, lift up, hoist
[ལྷན་པོ་]

ལྷན་པོ་ string, strap
[ལྷན་པོ་]

ལྷན་པོ་བཏགས་པ་ to exaggerate, make unreal assertions; propaganda

ལྷན་པོ་ leather bag

ལྷན་པོ་ quill pen

ལྷན་པོ་ (Perf. ལྷན་པོ་) to call out, shout, scream (of infants); to proclaim, declaim, declare; to promulgate, publish; to preach

ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ scream

ལྷན་པོ་དྲི་བ་ lampblack, soot

ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ light, lamp, torch, lantern. ལྷན་པོ་ also occurs in the expression ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ - *The Golden Enlightener*, a title used in addressing high lamas

ལྷན་པོ་མེད་ pine tree; torch (made from the pitch of a pine tree)

སྐྱབ་ཚེ་བ pretentious, assertive; pompous, arrogant

སྐྱབ་མེ་ see མེ་

སྐྱབ་པ་པོ་ deliverer, savior

སྐྱབ་པོ་ (*Perf. and Fut.* བརྒྱལ་) to save, rescue; to set free, liberate; to transport, carry over (a stream); to remove, expel, drive away

[འགྲེལ་བ]

སྐྱབ་ལ་ the Goddess Dolma; common feminine personal name

སྐྱབ་ manner, method, way; edge, brim

བརྒྱུས one hundred (100)

[བརྒྱ་ཐམ་པ]

བརྒྱ་ཚ. ཉང percent, parts of a hundred (བརྒྱ་ཚ་༧༠་ཉང་གངས་རྒྱུང་༢ = 80.2%)

བརྒྱ་སྐྱད 100,000

བརྒྱ་ཐམ་པ one hundred, a full one hundred

བརྒྱ་འདངས about 100, nearly 100

བརྒྱ་པ person 100 years old

བརྒྱ་དཔོན commander of a hundred soldiers

བརྒྱ་ལྷག century

བརྒྱ་གས་ provisions, food (for a journey)

བརྒྱ་དྲ་བ to extend, stretch (hides); to array, arrange in order; to call from a distance

བརྒྱ་དྲ་ eight (8)

བརྒྱ་དྲ་བཅུ eighty (80)

བརྒྱ་དྲ་སྐོབ festival held on the 8th lunar day of the month

བརྒྱ་དྲ་པ eighth (8th)

བརྒྱ་དྲ་ཅམ about eight

བརྒྱ་དྲ་ཅམ་ལ at about eight (o'clock)

བརྒྱ་བལ་ to adorn, decorate; to be provided with

བརྒྱ་ལ་བ to faint, swoon, become unconscious

བརྒྱ་ས་ together with

[ལྟལ་བརྒྱས]

བརྒྱུད descent, derivation; lineage, ancestry; ancestors; issue, offspring, progeny, descendants; generation; family, race, people, nation; succession (of kings, lamas, etc.); via, through (ཁོང་གི་རྒྱ་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱོད་ཀྱི་བརྒྱུད = through the city of Canton)

[see རྒྱུད་ལ]

བརྒྱུད་ཅུག fruitful, fertile

བརྒྱུད་དཔལ breed (of animals)

བརྒྱུད་ལམ through, via, by way of (ང་ཀྱི་གར་བརྒྱུད་ལམ་ཡོང་བ་ཡིན། = I have come via India)

བརྒྱུད་ལས་བརྒྱུད་དྲུག from one generation to the next

བརྒྱུད་ཅི offspring, progeny

བརྒྱུད་ལྷན་པའི་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བུ heir; successor

བརྒྱུད་ see རྒྱུད་ལ

བརྒྱུད་འདྲེས་ instant, moment, juncture (of time); time for doing something (ཟླ་འདྲེས་འདྲེས་ = time for eating)

[འདྲེས་
དང་སྐབས་ཀྱི་ལྟ་བུ]

བརྒྱུད་ལོག་ (Perf. of རྒྱུད་ལ) to boil down; to condense into a solid

བརྒྱུད་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བུ see རྒྱུད་ལ

བརྒྱུད་ལྷན་པའི་ལྟ་བུ to shake, tremble, quiver, quake

[ལྷན་པའི་
ལྟ་བུ]

བརྒྱུད་ལོག་ (Perf. of རྒྱུད་ལ) to order, issue instructions; to rub on, anoint with; to infect (with disease); to soil, stain

བརྒྱུད་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བུ (Perf. of རྒྱུད་ལ) to yawn

བརྒྱུད་ལྷན་པའི་ལྟ་བུ with the aim of bringing about

བརྒྱུད་ལྷན་པའི་ལྟ་བུ see རྒྱུད་ལ

བརྒྱུད་ལྷན་པའི་ལྟ་བུ Math. to multiply

བརྒྱུད་ལྷན་པའི་ལྟ་བུ to proclaim, announce officially

བརྒྱུད་ལྷན་པའི་ལྟ་བུ see རྒྱུད་ལ

བརྒྱུད་ལྷན་པའི་ལྟ་བུ to open wide; to straddle

བརྒྱུད་ལྷན་པའི་ལྟ་བུ to cross over, pass over

བརྒྱུད་ལྷན་པའི་ལྟ་བུ to arbitrate

བསྐྱེད་པའི་ལུགས་ arranged, arrayed, put in order	བསྐྱེད་པའི་ལུགས་ to vie with, rival, compete with
བསྐྱེད་པའི་ལུགས་ see བསྐྱེད་པའི་ལུགས་	[འགྲུབ་པ་]
	ལོ་ལོ་མོ་ old, aged

ང

ང Fourth letter of the Tibetan alphabet, also used to represent No. 4 in numbering volumes, chapters, etc. ང may be used as the second syllable in such words as བང་ང་ - storeroom; མེ་ང་ - pan, ལྗེ་ང་ - knee

ང I
[Colloq. ང་རང་]

ང་པ་སྐྱེལ་གྱི་འདྲུག་ I am thirsty

ང་ཁོ་བོ་ I alone; I myself

ང་རྒྱལ་ pride, arrogance; self-confidence

ང་རྒྱལ་སྐྱེད་པའི་ལུགས་ to be proud

ང་ཇོ་ངོ་ I myself
[ཁོ་ངོ་]

ང་ཅག་ see ང་ཚོ་

ང་ཞམས་ we, ourselves
[ང་ཚོ་
ང་ཅག་]

ང་མེད་ unselfish

ང་ཚོ་ we
[ང་ཞམས་
ང་རང་ཚོ་
ང་ཅག་]

ང་ཚོའི་ our

ང་ཚོས་ by us

ང་འཛོལ་ self-satisfied, egotistical

ང་ས fresh air

[ངད]

ང་སང Colloq. I

ང་སང་གི my; mine

ང་སང་གིས by me

[see ངས]

ང་སང་ཚ see ང་ཚ

ང་རྫ loud voice; howl, roar

ང་ལ to me, me

ང་ལ་རྒྱས་མེད I have no information; I do not know

ང་ལ་བྱེད་ཡང་ཅ་ཅོན་མེད I have no leisure at all

ང་ལ་ཡོད I have

ངག speech, talk, words

ངག་འཁྲུལ delirium, raving

ངག་གི་རྒྱུབ figure of speech

ངག་རྒྱུབ oral tradition

ངག་འཚལ senseless talk, drivel

ངག་འཇམ་པོ polite speech

ངག་མཉམ་པ to be obedient

ངག་གདམ verbal message; oral tradition

ངག་འདབ tongue (i.e., leaf of speech)

[ཉེ]

ངག་འདོན་པ to express in words, speech

ངག་ལྡན eloquent

ངག་བྱེད speaker

ངག་ཚབ written statement (i.e., substitute for speech), petition

ངག་ལམ་ལྟེན་པ Hon. to make an oral application, request orally

ངག་ཤོད promise

ངག་གཤེར cross-examination; deposition

[Colloq. ཁ་གཤེར]

ངག་གསལ clear speech, lucid language

८८ nature, being, essence; character; disposition; peculiarity, idiosyncrasy; sphere, province, domain

८८'ལྱས spontaneously, of its own accord; slowly, gradually, gently

८८'ལྱད་བཟང་པོ་ good by nature, virtuous

८८'ཚབ bad disposition

८८'ལྟན by means of, through
[ལྟན་ལྟན]

८८'ཚུལ natural disposition, temperament

८८'པ gander
[ལྲ་པ]

८८'མ goose

८८'རྒྱལ་པོ་ forbearing, long-suffering, patient

८९ aroma, fragrance, scent; air, vapor

८९'ཅུ་ fresh, cool

८འ evil, harm; curse, misfortune

८འ'ཚུ་ sordid, vile; mean, pitiful

८འ'ཐུགས vile language, abuse

८འ'མཐུན evil end; predicament

८འ'དྲུ་བརྗོད་པ་ to revile, abuse, curse
[८འ'ལྟོད་ལྟོས་པ]

८འ'པ bad, evil, wicked, sinful; vile, vulgar; savage, ferocious, vicious (of people); miserable, low, mean, poor; poisonous (of food); manure

८འ'པ་བསྐྱབས་པ་ to instigate, foment, incite

८འ'བྱུ་ Humble I, we
[ཕྱུ་བྱུ་]

८འ'གཡོ་ hypocrisy

८འ'ལམ bad habit

८མ see ८ས

८མ་གྲོག་ ravine, canyon

८འི་ my; mine
[८'རང་གི་]

ངའི་བསམ་པ་ལ in my opinion

ངས་ fore, front (side, part, surface)

ངས་ me, to me

[ང་ལ]

ངས་སྒྲོན་རྒྱུ་ལ to roar (of wild beasts)

ངས་ཅན་ strong, vigorous; tempered (of steel)

ངས་ལྷགས་ tempered iron, steel

ངས་ལྷགས་ཀྱང་སྐྱོ་ iron and steel company

ངས་ལྷགས་གཞོན་བྱིན་འཕུལ་འཁོར་ steel rolling mill

ངས་དྲུང་ shin, shinbone, tibia

[ངས་གཏོང་]

ངས་ནམ་ཕྱིན་པ་ to bolt (of horses)

ངས་པོ་ powerful, ferocious (of wild animals)

ངས་བ་ strength, power, force, vigor; hardness (of steel); cold, frost

ངས་ལྷན་པ་ to sharpen (steel weapons, instruments); to temper steel

[ངས་བདང་བ]

ངལ་གྱུར་བ་ to be tired, be fatigued

ངལ་ཚད་པ་ to collapse from weariness

ངལ་འཕྲུག་པ་ *Trans.* to tire, wear out, exhaust

ངལ་སྒྲིགས་ crutch, support; bench (for resting)

ངལ་བ་ to become tired, get weary, be fatigued; weariness, fatigue, lassitude

[*Hon.* ལྷ་ངལ་བ]

ངལ་མེད་ not wearied; untiring

ངལ་རྩལ་ (ལྷ་རྩལ་) labor

ངལ་རྩལ་གྱི་ཐོན་སྐྱོན་ལུས་ཚད་ labor output

ངལ་གསོ་བ་ to rest, relax; rest, relaxation

[ངལ་བསྐྱོད་བ]

ངལ་བསྐྱོད་ rest, recreation, relaxation

ངས *Instr.* by me (often used to indicate the active agent, or subject of the sentence. ངས་དམག་མི་དོན་གྱི་པ་མཐོང་བྱུང་ = *I saw the soldier throwing stones*)

ངས An interrogative particle, used after a final ཅ (i.e., བྱེད, མེད, རྱེད, etc.)

[ངས]

ངས་བཞགས་པ in my opinion

ངུ་བ (*Perf.* ངུས) to cry, weep, wail

ངུ་འཕོད loud wailing, bawling

[ངུ་ཕྱི]

ངུ་རུ་འདྲུག་པ to cause to weep

ངུག་པ་གྱུབ་པ to grunt; to snore; to purr

ངུར་པ to grunt (of pigs, yaks, etc.); to snore

[ངུག་པ
ལྷན་པ]

ངུར་སྒྲིག་ reddish yellow, saffron

ངེད I (used in elegant speech)

[ངེ]

ངེད་ཉིད I myself; we ourselves, we alone

[ངེད་ཁོ་བ
ངེད་རང]

ངེད་ཅམས we

[ངེད་ཅག
ངེད་ཚ
ངེད་དག]

ངེས་འགྲོ transmigration

ངེས་གྱུམ triumph, victory

ངེས་སྒྲུགས emphasis; proclamation (read out loud)

ངེས་ཚེར་མེད it is not quite definite; I do not know for certain

ངེས་རྒྱབ real gain

ངེས་དག purification, cleansing

[ངེས་པར་དག]

ངེས་དོན true meaning, import, signification

[ངེས་པའི་དོན]

ངེས་པ certain, sure, definite; authentic, true, real; truth, reality, certainty

ངས་པ་ཅན real actual

ངས་པ་ཉིད་ཏུ truly, really; in truth

ངས་པར certainly, really, surely;
to be sure

ངས་པར་འདུག་པ to establish firmly

ངས་པར་བརྟམ་པ certainty; state or
condition free from sin; state of
reality

ངས་པར་བསྐྱེད་པ true doctrine, estab-
lished religion

ངས་པར་ཏུ of course, certainly

ངས་པར་བྱེད་པ to make certain; to fix,
establish, settle; to ascertain

ངས་པར་སེམས་པ to make up one's mind,
resolve (to do something)

ངས་པར་འདྲིན་པ to be convinced

ངས་པར་བསམས་པ to be convinced
[ངས་པར་འདྲིན་པ]

ངས་མེད uncertain

ངས་མེད་དམག irregular troops,
guerrillas

ངས་གསལ elucidation, clarification

ང used after a verb ending in ལ
to represent the present tense, as
in གཞན་ང - I give. (Note also
བཟང་ང - it is good)

ང face, countenance; looks, ap-
pearance, air; the original, the
thing itself

[Hon. ལལ་ང]

ང་དགའ་བ cheerful face

ང་བསྐྱེད་པ to go in person

ང་སྐྱོག open and secret, public and
private; fraud, deceit, imposture

ང་ཁྱལ poll tax

ང་འཁོར master and servants
[ང་སྐྱོག]

ང་སྐྱལ་བྱེད་པ to fight against, en-
gage in personal combat against

ང་ཚེན man of influence, important
individual

ང་ཚེན་གཞན་པ to grant a request

ར་ཚེབ་ལྷ་བ to intercede, plead (for someone or something)

[ར་ཚེབ་བྱེད་པ]

ར་སྐྱད flattery

ར་སྐྱལ genuine, authentic, real, true; clear, manifest, obvious; certainly, really, truly

ར་ལག་པོ་ལ་ gloomy face

ར་ལག་ཕྱུ་བ to frown

ར་ལག་པོ་ལ་ར་ལྟར་བ to become gloomy, grow sorrowful; to darken (from rage, anger, pain, etc.)

ར་གཞོན་པོ་བ to be ashamed

[ར་ཚ་བ]

ར་བ see ར་ཚ་བ་པོ

ར་སྐྱེད་བྱེད་པ to point out, identify; to explain

ར་ལྟོན་པ to recognize, perceive, understand, know

[ར་ལྟོན་པ]

ར་ལྟོན་བདེ་ལྟོན་པ indentification

[ར་ལྟོན་ལྟོན་པ]

ར་བོ་ intrinsic nature, essence (རང་གི་ར་བོ་སྐྱེས་ = according to its own nature; by nature, naturally), heart (of a matter); substance

[ར་བོ་སྐྱེས་པ]

ར་བོ་ naturally

[ར་བོ་སྐྱེད་ཀྱིས་]

ར་ལོ་བལ་བ་ལ་ to be downcast, be dejected, be discouraged; to be bashful

ར་ལ་ the original, the real one; real, true, certain (ལྱིད་རང་གི་ལྟོན་པ་ར་ལ་ལྟོན་པོ་ལ་ = 'if you really intend to look.....')

ར་མི་རྒྱལ་པ་ unsteady, vacillating, changeable

ར་མི་ཤེས་པ་ལྟོན་པ་ unknown country

ར་མེད་སྐྱེག་མེད་ ingenuous, frank, open

ར་ཚ་ blushing; shame, mortification

ར་ཚ་བ to blush; to be ashamed; to be bashful, be shy

ར་ཚ་མེད shameless, immodest, impudent

ར་ཚབ representative, deputy, proxy
[རྩེ་ཚབ]

ར་མཚན wonder

ར་མཚན་བ to wonder; to be curious

ར་མཚན་ཚེབ་པོ་ལྟོ་བོ་ལྟོ་བོ་ wonderful, marvelous

ར་རྩལ་རྒྱལ་པ to disguise

ར་གཞིག master and servants
[ར་མ་དང་གཞིག་པོ་ལྟོ་བོ་]

ར་རྩུ (རོ་རྩུ) in the face of...; before
the eyes
[ར་རྩུ་དང་རྩུ་]

ར་ལེན་པ to acknowledge

ར་ལོག་གཞིག against, opposed to, anti-

ར་ལོག་མཁའ་བུ rebel, mutineer

ར་ལོག་པ to revolt, rebel, turn
against, oppose
[ར་རྩོག་པོ་]

ར་ལོ་རྩེ་ལྟོ་བོ་ལྟོ་བོ་ to stir up a revolt,
start a rebellion

ར་ལྗངས་ copy from the original
[རས་ལྗངས་]

ར་ཤེས་ acquaintance
[ར་ཤེས་པའི་མི་]

ར་ཤེས་པ to know (a person), be
acquainted with...; to recognize
an acquaintance

ར་བསྐྱོད་ལྟོ་བོ་ to praise, eulogize; to
flatter

ར་གས་ bank, shore; side, slope
(of a mountain)

ར་མ་པ (Perf. ར་མས་) to satisfy one-
self (by eating, drinking, etc.);
to be contented

ར་མས་པ contentment, satisfaction
[ར་མ་པ]

ར་མས་པ་ལེན་པ insatiable

རོ་ opposite

རས་ side, edge, margin; surface
(སའི་རས་ = surface of the earth);
basis, foundation; direction

རས་ I, we (elegant form used in
correspondence)

ངོས་ཀྱིས personally
[དངོས་བཀུན]

ངོས་ཟེའུ་པ to be selfish
[དངོས་ཟེའུ་པ]

ངོས་ཡངས breadth

ངོས་ལ towards

ངོས་ལེའུ་གཞན་བ to recognize (a
government)

ངོས་ཤུས see ངོས་ཤུས

ངོས་སུ frankly, openly; publicly;
plainly

དངངས་བ (Perf. དངངས) to pant, be
out of breath; to fear, be afraid,
be frightened

དངངས་སྐྱལ panic, terror
[སྐྱལ་སྐྱལ]

དངར see མངར

དངུལ silver; money

དངུལ་གྱུབ silver tea pot

དངུལ་སྐྱུགས silver spoon, silver ladle

དངུལ་སྐྱམ mercury oxide

དངུལ་སྐྱད silver wire

དངུལ་སྐྱུད interest on money

དངུལ་ཁྱུག silver mine; vein of silver

དངུལ་ཁྱུག་འདོད་པ to mine silver, work a
silver mine

དངུལ་ཁྱུག་པོ་ལྗོངས་པོ་ purse, moneybag

དངུལ་གྱི་སྐྱུགས་ཁྱུགས་ཁྱུགས silver saucer and lid

དངུལ་སྐྱམ་མཚོན་མཚོན cash box

དངུལ་ཆུ mercury, quicksilver

དངུལ་བརྒྱུ་ལུགས་པོ་ to change money

དངུལ་གཏོར་བ to spend money

དངུལ་པར་ཁང mint

དངུལ་མོར silver cup; wooden cup
mounted with silver

དངུལ་མིག silver bar, silver ingot

དངུལ་ཅ་བདག་པ capitalist

དངུལ་བཟོ་བ silversmith

དངུལ་སྤྱང ounce of silver; Tibetan coin (equal to a Chinese tael)

དངོ blade, edge of a knife; shore, bank

དངོ་བཟོ་བ shoemaker, bootmaker, cobbler

[ལྷ་བཟོ]

དངོས་བརྟན་ brightness, splendor

དངོས original substance, natural body; reality, basic truth; substance, matter, thing; subject matter; noun; real, true, genuine; natural; personal, in person; bodily; selfish

དངོས་རྒྱུས་ personal present

དངོས་ཀྱུང་ perfection, excellence; a personal name¹

དངོས་ངལ་ lean, thin, emaciated

དངོས་འདུག་ subject, subject matter

དངོས་དང་སྐྱུ་མ་ reality and illusion

དངོས་དོན་དུ་ in fact, as a matter of fact, in reality

དངོས་ཁས་ really, truly, actually

[ངོས་པར]

དངོས་པོ་ belongings, property, personal possessions; articles; objects, goods, utensils; capital (in gold and silver); subject matters; properties, virtues

དངོས་པོ་སྐྱུ་བ་པ་ to bring about, cause to materialize

དངོས་པོ་ཉེས་བདེ་བ་ to fine, punish by a fine

དངོས་འབྲེལ་ unification

དངོས་མ་ original, natural; natural productions

དངོས་མེད་ immaterial, without substance, unreal

དངོས་ཇམ་ natural resources; goods, products

1. See Das, *Tibetan-English Dictionary*, pages 359-360.

དངོས་འཛིན identification

དངོས་གཞི the thing itself; subject
(of a treatise)

དངོས་ཟླ་གསལ་བཤམ་ various articles, differ-
ent kinds of things

དངོས་ལ་ཡོད་པ་ to be present in person

དངོས་ལུགས་ཟླ་གསལ་པ་མཁས་པ་ physicist

དངོས་སུ in bodily form, in actual
substance; really, actually

མངག་པ་ (*Perf.* མངགས) to commission,
charge (someone) with a mission; to
appoint a commissioner; to send (a
delegate, representative, messenger,
etc.); to send an order for goods

མངགས་པ་ཅེན་ messenger; envoy

མངགས་བྱ་བྱེད་ commissioner; person
commissioned to perform a specific
function

མངའ་པ་ to curse, execrate

མངའ་ power, might; dominion, sway
[དབང]

མངའ་ཁོངས་ dominion, territory gov-
erned, territorial possessions

མངའ་རྒྱུས་པ་ to obtain power

མངའ་བརྒྱུས་པ་ to be empowered, be
authorized

མངའ་ཐང་ might, power

མངའ་མཐུན་ (possessing) good will

མངའ་བདག་ lord, master, owner;
sovereign

མངའ་ལྷན་པ་ having, owning, being in
possession of.....

མངའ་བ་ to have, own, possess; to be
[ཡོད་པ་]

མངའ་ཉལངས་ subordinate; subject,
serf; tenant

[མངའ་ཞབས་

མངའ་ཏོག་]

མངའ་མཛད་པ་ to rule over; to own
[དབང་ཐོབ་པ་]

མངའ་ཏོག་ subject; subjugation; under
the power of, within the jurisdic-
tion of.....

མངའ་རིས་ Ngari Khorsum (name of a
province in Western Tibet)

མངའ་གསོལ་བ to be appointed to a position, be entrusted with a commission; to be installed in power; to praise (བཀྲ་ཤིས་མངའ་གསོལ་བ = to congratulate someone upon his appointment)

མངར་བ sweet, delicious

[མངར་མ
དངར་བ]

མངལ་གྲུལ་བ to be born; childbirth

མངོན་ཏུ་བ all-encompassing

མངོན་མཐོན་གསུང་བ Hon. to predict, prophesy, foretell

[མངོན་ཤིས་བཤད་པ]

མངོན་དགོངས་ deliberation; premeditated plan or design

མངོན་བཅོམ་ killed, slain, destroyed

མངོན་རྟགས་ proof, evidence; argument

མངོན་རྟོགས་ clear understanding, perception, comprehension

[མངོན་པར་རྟོགས་པ]

མངོན་ཏུ་འགྱུར་བ to be revealed, be disclosed; to appear

མངོན་ཏུ་ཡོད་པ evident, manifest; being in evidence

མངོན་ལས་ manifest, clear, plain, evident

མངོན་པ་ manifest, clear, evident; conspicuous, visible

མངོན་པར་ manifestly, evidently; clearly, openly, frankly; entirely, greatly, highly, very

མངོན་པར་རྒྱུ་བ well done, fully accomplished

མངོན་པར་བརྗོད་ full expression; elucidation

མངོན་པར་རྒྱུ་བ enthusiasm, zeal

མངོན་པར་བརྗོད་པ industry, assiduity

མངོན་པར་རྗོགས་པ complete fulfillment; perfection; enlightenment

མངོན་པར་ཤིས་པ supernatural perception¹⁾

མངོན་པར་སྐམས་ contemplation; reflection

1. See Das, *Tibetan-English Dictionary*, page 365.

མངོན་པར་སྤྲོད་ involved; fully occupied; engrossed

མངོན་ཕྱོགས་ *Colloq.* forward, straight ahead; moving towards.....

མངོན་ཕྱིན་པ་ to make clear; to manifest, show; to make public

མངོན་ཤེས་ foreknowledge, prescience, prophetic knowledge; clairvoyance
[མངོན་པར་ཤེས་པ་]

མངོན་ཤེས་བཤད་པ་ to predict, prophesy, foretell

མངོན་སྲུང་ open, public; clear, manifest; perceptible, discernible

མངོན་སྲུང་དྲུག་ manifestly, evidently; really, in reality; openly, publicly; bodily, personally

[དངོས་སྲུང་]

མངོན་སྲུང་མེད་པ་ beyond the range of sight; imperceptible; unintelligible; unknown

མངོན་གསལ་ lucid, clear, evident

མངོན་གསལ་ཆེན་པོ་ conspicuous

རྒྱ་ drum

རྒྱ་མཁོ་ mower, reaper, harvester

རྒྱ་རྒྱ་བྱ་བ་ to beat a drum

རྒྱ་པ་ drummer

རྒྱ་བྱ་བ་ (*Perf.* བརྒྱས་) to mow, reap, cut (with a sickle)

རྒྱ་རྒྱུག་ drumstick

རྒྱ་མེད་ tail (of an animal)

རྒྱ་མེད་ camel

རྒྱ་མེད་ kettledrum

རྒྱ་ཅོན་ disdain, contempt; jeering, scoffing

[རྒྱ་ཅོན་]

རྒྱ་པ་ remuneration, reward (for services); fee, wages

རྒྱ་པ་གཏོང་བ་ to reward, remunerate; to pay wages; to bribe

[རྒྱ་པ་སྤྲོད་པ་]

རྒྱ་སྤྲོད་བྱ་བ་]

རྒྱ་ལྟར་བྱ་བ་ to insult, defame

འབ་པ to be hungry (བགྱིས་འབ་པ = to be greedy, be ravenous)

འམ་ཅའ་ awe-inspiring, majestic, grand

[འམ་པ
མྱམ་བག་ཅའ་]

འམ་པ to rage, be furious; to be excited; to pant, breathe heavily

འམས་ height, depth

[དཔངས་]

འམས་སྐྱལ་ shock, fright

འབྱུང་པ (Perf. བཏུབས་; Fut. བཏུབ) to inhale, breathe in

འབྱུང་བ་ sweat, perspiration

[འབྱུང་ཆུ]

འབྱུང་བ་ to sweat, perspire

[འབྱུང་བ་འབྱུང་པ]

རྩ་ལྗེ་པ to have the itch; to be mangy, be infected with the mange

རྩ་ལྗེ་པ to be able, be capable

[རྩ་བ]

W.T. རྩ་བ་]

རྩ་བ་ mane; hump. (of a camel)

རྩ་བ་པ (Perf. བཏུབས་) to parch (wheat, barley, etc.); to roast; to fry

རྩ་བ་བརྒྱན་ splendor, majesty, grandeur

[འམ་པ]

ལྔ་ five (5)

ལྔ་ཀ་ all five (of them)

ལྔ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ five hundred (500)

ལྔ་བཅུ་ fifty (50)

ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་ fifty-five (55)

ལྔ་བཅུ་ང་གཅིག་ fifty-one (51)

ལྔ་བཅུ་ང་གཉིས་ fifty-two (52)

ལྔ་བཅུ་པ་ fiftieth

ལྔ་ཚ་ one fifth part or share

ལྔ་སྐྱེང་ five thousand (5,000)

ལྔ་པ་ fifth (5th)

ལྔ་རིག learned man, scholar (i.e., one versed in the five sciences)

སྔ early; before; soon

[སྔའ
སྔའ]

སྔ་ཤུང་ morning and noon (སྔ་དགོངས་ = morning and evening)

[སྔ་དྲོ་དང་ཤུང་]

སྔ་གོང་ before, previously; a little while ago, just now: at first

སྔ་ཚད་ formerly; hitherto, until now, up to this time

[སྔའ་ཚད་]

སྔ་ཚད་ཤུང་ even before this

སྔ་རྗེས་ early and late; at one time or another, sooner or later; from time to time

[སྔ་རྗེས་དྲུག་
སྔ་ལྷོ]

སྔ་རྗེས་ sooner or later; before and after

སྔ་ལྷོ་ omen, foretold, prognostication

སྔ་ཐོག་ early, in the morning, in the forenoon

སྔ་དྲུག་ in former times, in bygone times

སྔ་དྲོ་ early morning

སྔ་དྲོ་ལྷོ་དྲུག་ morning and evening

སྔ་འགྲོ་ before, previously

སྔ་པ་ (Perf. སྔས་) to come first, be first; to be early; ancient

སྔ་པོ་ early

སྔ་པོ་འགྲོ་ soon

སྔ་ལྷོ་ see སྔ་རྗེས་

སྔ་ལྷོ་ག་ཚད་ལ་ at what time? when?

སྔ་བ་ antiquity, olden times; ancient, former; dawn, very early in the morning (སྔ་སྔ་བར་ = early tomorrow morning)

སྔ་བར་ in ancient times, in olden times; formerly; in the morning

ལྔ་མ the former, the earlier (one), the first-mentioned, the one anterior (in time or place); former, earlier, preceding, aforementioned, aforesaid

ལྔ་མའི་ཏུས in former times

ལྔ་མ་ནས from former times, since antiquity, long ago

ལྔ་ཟླ breakfast

ལྔ་རབས former generations

[ལྔ་ཟླ་རབས]

ལྔ་རྒྱུ see ལྔ་རྒྱུ

ལྔ་རྒྱུ ancient times, bygone times, past ages

[ལྔ་རྒྱུ]

ལྔ་མ last year

[ལྔ་མ]

ལྔ་མས very early

[ལྔ་མས་ལྔ་མས]

ལྔ་མས་ལྔ་མས very early

[ལྔ་མས]

ལྔ་མའི་ལྔ་མ in the first place, first of all, at first; in ancient times, in olden days; before, formerly, previously

[ལྔ་མ]

ལྔ་རྒྱུ

ལྔ་མ]

ལྔ་མ་ལ (Perf. ལྔ་མ་ལ) to praise, laud, extol, commend; to recommend

ལྔ་མས praise; magical formula, incantation, charm

ལྔ་མས་ལ one who practices mysticism, mystic; sorcerer

ལྔ་མས་ལྔ་མ་ལ to chant a magic formula, recite mantras

ལྔ་རྒྱུ་ལྔ་མ see ལྔ་རྒྱུ་ལྔ་མ

ལྔ་མ see ལྔ་མ

ལྔ་མ་ལྔ་མ formerly, previously, before

[ལྔ་མ་ལྔ་མ]

ལྔ་མ་ལྔ་མ་ལ to precede

ལྔ་རྒྱུ (Abbrev. of ལྔ་རྒྱུ) previously, formerly; before, beforehand; at first

ལྷན་ལྷོས elder brother

ལྷན་གྱི་ལྷན་ as formerly; as usual
[ལྷན་ཁྱེད་ལྷན་]

ལྷན་དོགས premeditated

ལྷན་ལྷན་ as before
[ལྷན་བཞིན་]

ལྷན་པོ་ the former; the aforesaid,
the first mentioned

ལྷན་མེད་གསར་སྐྱབས་ innovation

ལྷན་བཞིན་ as before; like the preced-
ing one; as usual
[ལྷན་མ་ལྷན་བཞིན་
ལྷན་མ་ལྷན་]

ལྷན་ལས་ཀྱང་than before
[ལྷན་བས་ཀྱང་]

ལྷན་ལས་ལྷག་པ་ more than ever

ལྷས་འཕོལ་ pillow, cushion, bolster

ལྷས་རྩལ་ round cushion

ལྷའ་ see ལྷའ་

ལྷན་པོ་ to snore
[ལྷན་པོ་གྱུག་པ་
ལྷན་པོ་]

ལྷན་ green, the color of nature
(Ch. 青); plant, green vegetable,
herb

ལྷན་ལྷན་ light blue, pale green; cobalt

ལྷན་དོག་ green fruit, unripe fruit

ལྷན་ལག་ dark blue
[ལྷན་ལག་]

ལྷན་པོ་ (Perf. ལྷན་སྐྱོད་) to become green,
become verdant

ལྷན་པོ་ to bless, pronounce benedic-
tion; to intend

ལྷན་སྐྱོབ་ medicinal herbs

ལྷན་ཚད་ vegetables

ལྷན་ལྷ་ leaf (ལྷན་ལྷ་འཕྱར་པ་ = to sprout,
shoot up)

ལྷན་ལྷ་འཕྱར་པ་ to shoot up into the
air (of rockets)

ལྷན་སངས་ pale blue, sky blue

ལྷན་པ་ to annoy, vex, irritate; to disturb

ལྷན་ former; formerly, previously, before; preceding, preliminary

[ལྷ]

ལྷན་

Colloq. ལྷན་]

ལྷན་གྱི་འཆར་གཞི་ previous plan

ལྷན་གྱི་ཚེ་གཞི་ preliminary rites

ལྷན་གྱི་ལྷོ་གཞི་ former boundary or limit; starting point

ལྷན་འགོག་གི་སྐྱབས་ preventive medicine; vaccination

ལྷན་འགྲོ་ one going before, precursor

ལྷན་ཆད་ formerly, previously, in the past, heretofore

[ལྷན་ཆད་]

ལྷན་འདྲུག་ prefix

ལྷན་ཐོབ་སྐྱེད་ཅེས་འབྲེན་པ་ Commun. advance producer, Stakhanovite

ལྷན་ཐོབ་གྱི་རྗེས་དོན་བྱེད་པ་ to surpass the more advanced (in productivity)

ལྷན་དང་པོ་ at the outset, at the very beginning

ལྷན་དྲུག་ at the head, in front, in advance; before, formerly, previously

[ལྷན་ལས་]

ལྷན་དྲུག་འཇོག་པ་ guide

ལྷན་དྲུག་བསྐྱོར་ advanced, promoted; honored

ལྷན་དྲུག་ ancient times, olden days; formerly, once upon a time.....

[ལྷན་རྗེས་]

ལྷན་རྗེས་]

ལྷན་འགྲོ་ see ལྷན་འགྲོ་

ལྷན་པོ་ blue, azure; stale, old

[ལྷན་པོ་]

ལྷན་དྲུག་ destiny, fate

ལྷན་སྐྱོབ་པའི་ progressive

ལྷན་པོ་ the former, the first mentioned; beginning

ལྷན་པོ་ལས་ from previous times, from before.....; prior in time

ལྷན་པུས་ past generations, ancient races; ancient history

[ལྷན་པུས་]

ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ in bygone times, in former times, previously; ago

ལྷན་པུས་ see ལྷན་པུས་ (Note: ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ = I came to India ten years ago)

ལྷན་པུས་ (Fut. of ལྷན་པུས་) to reap

ལྷན་པུས་ reaped, harvested

ལྷན་པུས་ inhaled, drawn in (of the breath); swallowed

ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ to pursue wild animals, hunt game; to seduce; hunter

ལྷན་པུས་ praise, eulogy

ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ to be faint; to be exhausted

ལྷན་པུས་ Fut. of ལྷན་པུས་

ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ (see ལྷན་པུས་) rotten, spoiled (of food); blessing, benediction, offering; dedication, resolution

ཅ

ཅ Fifth letter of the Tibetan alphabet, also used to represent No. 5 in numbering volumes, chapters, etc.

ཅ་ཅིས་ warped, twisted, distorted, awry

ཅ་ཅི་ noise, clamor, uproar, hubbub; chirping (of birds)

ཅ་ཅི་མེད་པ་ noiseless, silent; without fuss

ཅ་ཅི་ disagreement; not in accordance with.....

[ཅ་ཅི་མེད་པ་]

ཅ་ཅི་མེད་པ་ raving, irrational utterance; irrelevant statement

[ཅ་ཅི་མེད་པ་]

ཅ་ཅི་ constantly, continually

[ཅ་ཅི་]

ཅ་ལག things, objects, goods; utensils, tools, implements, equipment; furnishings; effects; baggage, luggage

[ཅ་ལག
ལག་ཆས]

ཅ་ལག་བཅུག་ས place for storing goods, storehouse; storage

ཅ་ལག་ལྷག་པ་ wealthy

ཅ་སྐྱུ་པ་ troublesome, annoying, disturbing (noise)

[ཅ་སྐྱུ་པ་]

ཅག plural particle, used with personal pronouns only (ང་ཅག = we; ཁོ་ཅག = they)

ཅག་དྭགས quartz

[ཅག་དྭ]

ཅག་ག་ care

ཅག་ག་བྱིད་པ་ to take care (of)

ཅག་ག་དག་པ་ Colloq. careful, orderly, tidy

ཅང (ཅི་ཡང) everything, anything
(ཅང་མི་སྐྱུ་བ་ = to say nothing)

ཅང་འདྲག་སྐྱུང་ལྗོངས་ཅན་ E.T. ammunition soldier

ཅང་མི་ཤེས་ལཔའི་ཅན་ ignoramus, blockhead, simpleton

ཅང་རྒྱལ་ wise, prudent; omniscient
[ཅང་རྒྱལ་]

ཅང་ཤེས་པ་ well-informed, omniscient

ཅང་སྐྱུ་ Kiangsu (江蘇)

ཅའ་ having, possessing, provided with (a quality or characteristic); doer, maker (after a verb. See ལཔའི་)
Examples: བྱིད་ཅའ་ = one like you; ཆེར་མ་ཅའ་ = thorny; ལས་ཀ་ཅའ་ = worker; ཡུ་ལྷོང་ཅའ་ = European; སེང་གེད་ལཔ་ཅའ་ = having a lion's head; རྒྱལ་ཅའ་ = savant

ཅབ་ཅབ་ clapping, applauding (by clapping one's hands)

ཅབ་ཏུ་ Postpos. with (ཁོ་ཅབ་ཏུ་མི་འགྲོ་ = [I] shall not go with him)

ཅམ་ slow, sluggish; quiet, still
(ཅམ་སྐྱོད་ = be quiet!)

ཅན་ constantly, continually, always; at once. Note also ལྟོ་ཅན་ = at the same time; ལྔ་ཅན་ = all five together

ཅལ་གྲུག rumor; false report

ཅི what, why; which (ཅུ་ཅི་ལས = for what reason? on what account?)

[གང]

ཅི་ག what?

[ཅི་ཡིག]

ཅི་གར in what manner? how?

[ཅི་སྐར]

ཅི་དགའ་བར whatever one may wish; as one wishes, at pleasure, ad libitum

[ཅི་དགར]

ཅི་ཅག see ཅི་ཡོད

ཅི་སྐ་བྱ what sort, what manner

ཅི་སྐར like what; how (ཅི་སྐར་གྱུར་པའི་གྲུ་ལ་བྱས་སོ = he told how it happened)

ཅི་སྟེ but if.....

ཅི་དྲག what is to be done; what is the matter?

ཅི་བདེ་བ whatever is good, whatever pleases; as one pleases, as one likes

ཅི་འདོད་པ whatever one wishes, as much as one desires

ཅི་འདྲ་བ like what? like what sort (of things)?

ཅི་ནས from which, from what; out of which; by which

ཅི་ཡིན why? for what? for what object?

[ཅི་འདི་ཡིན]

ཅི་བྱེད་ཁ་འང whatever I may do

ཅི་ཞིག whatever; something; anything (ཅི་ཞིག་གྱུ་དགོས = for whatever purpose it is needed)

ཅི་ལྷོད as quickly as possible

[ཅི་ལྷོད་ཞིག་ལ]

ཅི་ཅམ how much?

ཅི་ཅུག how? in what manner?

ཅི་ཡང (ཅི་འང) whatever; any, anything

[ཅང
གང་ཡང]

ཅི་ཡང་མེད་པ nothing whatever; not any

ཅི་ཡང་རྒྱུ་བ whatever is suitable,
whatever is permissible

ཅི་ཡིན་རྒྱུ་བ though it may be

ཅི་ཡོད་ what is it? what has happened?
[ཅི་ཅོག]

ཅི་རིགས་པར་ to some extent, to a cer-
tain degree; in part, partly

ཅི་རྒྱུ་ to what place? whither?
[ཅིར]

ཅི་སྤྱི་དྲུག་ how long?

ཅི་ལ་ཅི་ལ་ why? for what (reason)?

ཅི་ལ་ལྷུག་རྒྱུ་བ at any rate, at all
events

ཅི་ཞི་ of what? of what kind? (ཅི་ཞི་རི་ =
what kind of hill?)

ཅི་ཞེས་ཅི་དྲུག་ why?
[ཅི་ཞེས་ཅི་དྲུག་]

ཅི་ཞེས་ཅི་དྲུག་ for what purpose? in whose
interest?

ཅི་རྒྱུ་བ everywhere, in every direc-
tion; for any purpose; by all means;
nowhere (with a negative)

ཅིས་ by what? whereby (instrumental of ཅི)

ཅིས་ཀྱང་ by all means, at any rate

ཅིག་ a, an; one; a few, some, a little.
(Note: ཅིག་ is used in the literary
language only after a final ལ།, ལྟ།, or
བ།; ཞིག་ is used after a vowel or final
ང།, བ།, མ།, ར།, or ལ།; ཤིག་ is used after a
final ར།. In the colloquial, however,
ཅིག་ may follow any letter. In elegant
polite conversation, ཅིག་ is added to
the verbal stem to form an impera-
tive, as in ལལ་ཅིག་ = *speak!*)

ཅིག་ཅར་ together; with one accord
[གཅིག་གྱུ་]

ཅིག་ཚར་ once; all at once

ཅིག་ཤིས་ the other; some other; the
latter

ཅིང་ a particle used to form parti-
ciples (see rule governing the use
of ཅིག་). ཅིང་ may be variously trans-
lated, as will be noted in the fol-
lowing examples: ལྷོ་མོ་གཞན་གྱི་ལོ་ལོ་ཅིང་མེ་
དྲིག་ཐོགས་དྲི་ the other girl, climbing the
tree, picked the flowers; ཚེ་ཞིང་ལྷོགས་
པ་ = tall and well-shaped; ཉེ་གཤམ་ཞིང་
འཚོ་ཞི་ = we live by fishing; རྩོད་གཞན་ཅིང་
བསལ་བ་པའོ་ = heat is harmful, but cold
is beneficial

[ཤིང་
ཞིང་]

ཅང་ལྷན manager (經理)

ཅམ་ལང Kirin (吉木)

ཅུ used in compounds for བཅུ (ten) when the preceding numeral ends in a consonant (སྐལ་ཅུ = 30; དྲལ་ཅུ = 60, etc.)

ཅུང gourd, pumpkin

ཅུང་ཞིག a little, some; almost, nearly

[ཅུང་ཟད
ཅུང་ཟད]

ཅུང་ཟད a little; slight, trifling; a little while (ཅུང་ཟད་ཅིག་སྐྱོད་ = wait a moment!)

[ཅུང་ཟད]

ཅཱ་ཁི་སི་ཨ་ཡ་ཡི་རི Czechoslovakia

ཅཱ་ཟུང jackal; fox

[ཅཱ་ཅང
ཅཱ་ཟུང]

ཅཱ་རི་ལ་ལྟ་བུ་ལ to stare, gaze intently

ཅམ་ཅི scissors

ཅིས (used after །, །, or །) so, thus. ཅིས is regularly placed after words or thoughts which are literally quoted (ཅིས་སྐྱུས་སྐྱོད་so he said, he spoke thus)

ཅིས་བྱ་བ the so-called, named.....

[ཅིས་བ
ཅིས]

ཅིས་གསལ་ཡོད་ showing that....., stating that.....

ཅི་གྲས yearling colt

ཅི་ཤི name of a district in Amdo

ཅི་རི་མ་བྱུད་ E.T. don't make any noise! be quiet!

ཅི་ལི་ཅམ་ somewhat, rather

ཅག་ all (ཕྱིས་སྐྱོད་ཅག་ = all that was heard; མཐོང་ངོ་ཅག་ = all that has been seen); a sign of the plural (see ཅག)

ཅག་པ་ to have leisure, be free (to do something); to be able (to do something)

[ཅུགས་པ]

ཅག་ཅི see ཅུགས་ཅི

ཅད་པལ tiara, diadem, crown; crest
(of certain birds)

ཅར་གང mouthful, gulp
[ཅར་ཅིག]

གཅགས་པ to grasp (a meaning), com-
prehend; comprehensive, thorough
(བཀའ་འབྲུག་གཅགས་ཆེན་པོ་གཞན་གྱི་བཀའ་བཏུང་བ = to give
thorough instructions)

གཅང་པོ clever, shrewd, artful; dex-
terous; lively, sprightly; alert,
attentive

གཅའ་བཟུང་པལ beast of prey, carnivorous
animals

གཅམ་བྱ artificial, unnatural, in-
sincere; insincerity, flattery;
servility

གཅལ་བ to spread out, display
(jewels, precious objects, etc.)

གཅིག one (1); a, an (དུས་གཅིག་ཉེན་ = at
one time, at the same time)

གཅིག་ཀ single; only (one)

གཅིག་ཀྱང only one

གཅིག་གིས་གཅིག་ one another, each other
[གཅིག་ལ་གཅིག]

གཅིག་ཅར alone
[གཅིག་ཆར]

གཅིག་གཅིག one at a time, separately;
alone, by one's self; of the same
kind; solely, only

གཅིག་ཕྱགས་held concurrently
(i.e., jobs, functions, responsi-
bilities, etc.)

གཅིག་ཉེན oneness, singleness; unity,
unanimity; friendship

གཅིག་ཕྱགས་ concurrently (used some-
times to describe government of-
fices held jointly by monk and lay
officials)

གཅིག་ཉེན་ together, together with;
into one body, in one (དུས་གཅིག་ཉེན་ =
in one direction); altogether,
wholly; only, solely, in the first
place, first

གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་ from one to another;
in succession

གཅིག་པུ the first; of one kind,
alike, identical (མི་གཅིག་པུ = differ-
ent), the same, equal

གཅིག་པུ alone, by oneself

གཅིག་པུར་ལུས་པ to be left alone, be
forsaken, be abandoned

ਬਠਿਯਾ'ਧ alone, by oneself; single, solitary

[ਬਠਿਯਾ'ਧੁ]

ਬਠਿਯਾ'ਧਾ'ਬਠਿਯਾ'ਧਾ'ਯਾ'ਯਾ' mutual help

ਬਠਿਯਾ'ਧੁਯਾ only

ਬਠਿਯਾ'ਧੁਯਾ'ਧ perhaps, probably

ਬਠਿਯਾ'ਧੁਯਾ'ਧਿ'ਯਾ'ਯਾ' one is still missing, still lacks one

ਬਠਿਯਾ'ਧੁਯਾ the only one; the other (of two)

ਬਠਿਯਾ'ਧੁਯਾ to squeeze; to strain; to twist, whirl around, screw on

[see ਬਠਿਯਾ'ਧੁਯਾ]

ਬਠਿਯਾ'ਧੁਯਾ Hon. younger brother

[ਬਠਿਯਾ'ਧੁਯਾ]

ਬਠਿਯਾ'ਧੁਯਾ (Perf. ਬਠਿਯਾ, ਭੁਯਾ; Fut. ਬਠਿਯਾ) to turn around, twist; to twine, braid, plait

ਬਠਿਯਾ'ਧੁਯਾ to reprove, rebuke; to subdue, tame (animals)

[ਬਠਿਯਾ'ਧੁਯਾ]

ਬਠਿਯਾ'ਧੁਯਾ see ਬਠਿਯਾ'ਧੁਯਾ

ਬਠਿਯਾ'ਧੁਯਾ'ਧੁਯਾ'ਧੁਯਾ to turn a screw, screw on

ਬਠਿਯਾ'ਧੁਯਾ screw

ਬਠਿਯਾ'ਧੁਯਾ naked, bare, uncovered

ਬਠਿਯਾ'ਧੁਯਾ dear, beloved; precious; important (ਬਠਿਯਾ'ਧੁਯਾ'ਬਠਿਯਾ = it is important to know); eager; diligent

ਬਠਿਯਾ'ਧੁਯਾ'ਧੁਯਾ to esteem; to regard with affection

[ਬਠਿਯਾ'ਧੁਯਾ'ਧੁਯਾ]

ਬਠਿਯਾ'ਧੁਯਾ dear, beloved

ਬਠਿਯਾ'ਧੁਯਾ'ਧੁਯਾ'ਧੁਯਾ to love, hold dear, esteem; to exert oneself

ਬਠਿਯਾ'ਧੁਯਾ (Perf. ਬਠਿਯਾ) to break into pieces, smash; to split, cleave; to break (promise, vow, etc.), violate (the law)

[ਬਠਿਯਾ'ਧੁਯਾ]

ਬਠਿਯਾ'ਧੁਯਾ'ਧੁਯਾ reduced account; reduction, discount

ਬਠਿਯਾ'ਧੁਯਾ chronic disease (ਬਠਿਯਾ'ਧੁਯਾ = chronic bronchitis)

ਬਠਿਯਾ'ਧੁਯਾ (Perf. ਬਠਿਯਾ) to wash out, undermine (through the action of water)

གཙོང་ལྷན pulmonary consumption

གཙོད་པ (Perf. བཙོད; Fut. བཙོད) to cut, cut into pieces; to cut off, chop off; to cut down, fell (trees); to break (thread, rope, chain, etc.); to suppress (passion, desire); to block (a road), hinder, impede; to prevent, avert; to stop (སྲིག་གཙོད་པ = to kill, murder), pause; to judge, condemn; to decide (ཅེས་གཙོད་དོ = he decided thus.....)

གཙོད་བྱིད cutter, (knife, executioner, teeth, etc.); person who decides (king, ruler, judge, etc.)

གཙོད་མཚམས defined boundary (as specified in the settlement of a border dispute); definite treaty, agreement

གཙོམ (or བཙོམ) pride, arrogance, haughtiness

གཙོར་བ to spread, disperse, scatter

བཙག་པ (Perf. of བཙག་པ) to subtract, reduce (a price)

བཙག་བཞག broken, smashed

བཙགས (see རྒྱལ་པ) subdued, disciplined, downtrodden; break (in a wire, railroad line, etc.)

བཙང Perf. of རྒྱལ་བ

བཙོད་པ (Perf. of བཙོད་པ) to cut, chop; to separate; to decide; to distinguish, discriminate; to block (a road); to tear (བཙོད་པ = torn, tattered, worn, old)

བཙོད་མཚམས restrictions, rules (governing the occupants of a monastery); legal judgment, verdict, decision; settlement, decision

[གཙོད་མཚམས]

བཙབས secret, concealed, hidden

བཙལ་བ་བྱིད་པ to give notice, notify

བཙལ་ཡིག official notice, notification

བཙར་ཚག he is permitted to come

བཙར་གྱི་ཡིབ (I) shall come (to see you)

བཙར་དགོས་ཡུ purpose of a visit

བཙར་བ to come, approach; to visit, come for an interview (བཙར་ is sometimes used for བཙོར་བ)

བཙས together with (usually preceded by དང, as in རྒྱལ་དང་བཙས = together with his retinue); connected with, having, possessing, containing (གོས་དང་བཙས་སུ = with clothes on, dressed)

བཅིང་བ to fasten, bind; fetters, bonds, shackles

བཅིངས see རྩིང་བ

བཅིངས་འགྲོལ་འཕྲོད་པའི་ལམ་ཚེའབྱོར་ road to emancipation

བཅིངས་འགྲོལ་གཡུལ་འགྲུད་ Commun. War of Liberation

བཅིངས་པ་འགྲོལ་བ to untie, unshackle; to liberate from bondage, emancipate

བཅིལ་པ (Perf. of རྩིལ) expelled, exiled

བཅུ ten (10)
[བཅུ་བཅའ་པ]

བཅུ་གཅིག eleven (11)

བཅུ་དྲུག nineteen (19)

བཅུ་གཉིས twelve (12)

བཅུ་བཅའ་པ ten

བཅུ་དྲུག sixteen (16)

བཅུ་དྲུག་བདག་པ the full moon

བཅུ་བདུན seventeen (17)

བཅུ་པ tenth

བཅུ་དཔོན noncommissioned officer in charge of ten soldiers

བཅུ་ལྷན decade

བཅུ་བཞི fourteen (14)

བཅུ་གསུམ thirteen (13)

བཅུག་པ (Perf. of རྩུག་པ) to put in, insert, dip (into water); to interfere, meddle; to permit, allow; བཅུག is also added to verbal stems to form the causative (ཁོ་འགྲོས་བཅུག་སྐང = he made him go)

བཅུག་རྣམས་གཤམ་ Hon. please permit...

བཅུད་ sap, juice, moisture; taste (བཅུད་མེད་ = insipid)

བཅུད་ཅན་ nutritious

[བཅུད་ཚེན་པ]

བཅུད་མ་ལྡན་ juicy, succulent, tasty, sweet

བཅུད་ལྔའུ་ elixir of life

བཅུ་མ་པ to become contracted; contraction

[བསྐྱེད་པ
འཛུམས]

བཅུ་ས་པ to draw water (from a well); to irrigate

[see འཛུམས་པ]

བཅེན་པ to heap together, pile up, collect in one place, amass; to squeeze, press

བཅོ used for བཅུ in the combinations བཅོ་ལྔ (15) and བཅོ་བརྒྱད (18)

བཅོ་ལྔ་མཚན་པ the (butter lamp) festival of the 15th of the 1st Tibetan month

བཅོ་བ to do, make, perform, prepare, manufacture, construct

[བཅོ་བ
འཚམས་པ
བྱེད་པ]

བཅོམ་ victory, triumph, success (བཅོམ་ལྷོ་བཅོམ་ = victorious, triumphant, successful)

བཅོམ་པ (Perf of འཛུམས་པ) conquered, subdued, defeated, overpowered, destroyed, killed

བཅོལ་བ (Perf. of འཛུམས་པ) to entrust with, place under someone's care, deliver to someone in trust

[བཅོལ་བཞེག་པ]

བཅོལ་མ་ charge, trust

བཅོས་ཐབས་ cure, remedy; artificial method (མ་བཅོས་ = genuine)

བཅོས་པ to cure, remedy, mend; to refine; healing, mending; artificial, feigned

ལྷག་ rod, stick; whip, switch; stroke, slap, lash, blow (མགོ་ལྷག་ = blow on the head)

ལྷག་དོ་ flint

ལྷགས་ iron; any instrument made of iron

ལྷགས་ཀྱི་སྐྱམ་པ iron pincers, tongs

[ལྷགས་སྐྱམ་པ]

ལྷགས་ཀྱི་འབྲུལ་འཁོར་ locomotive

ལྷགས་ཀྱི་ཉ་ལུམ་ lump of iron; hammer

ལྷགས་ཀྱི་བཅའ་ rust

ඉංග්‍රීසි ඉරි කැපි; කැපි

ඉංග්‍රීසි තින

ඉංග්‍රීසි කැපි (of iron, steel, etc.); telegraph wire; telegram
[කැපි කැපි 'ඔ' කැපි]

ඉංග්‍රීසි කැපි කැපි 'ඔ' කැපි to send a telegram

ඉංග්‍රීසි කැපි කැපි 'ඔ' කැපි message sent by wireless, radiogram

ඉංග්‍රීසි කැපි කැපි 'ඔ' කැපි Elec. connector

ඉංග්‍රීසි කැපි කැපි iron ladle; iron scoop
[ඉංග්‍රීසි කැපි
ඉංග්‍රීසි කැපි
ඉංග්‍රීසි කැපි
E. T. ඉංග්‍රීසි කැපි]

ඉංග්‍රීසි කැපි iron spade

ඉංග්‍රීසි කැපි iron grating, iron grill

ඉංග්‍රීසි කැපි iron kettle or caldron

ඉංග්‍රීසි කැපි ironworker, blacksmith

ඉංග්‍රීසි කැපි iron box or chest

ඉංග්‍රීසි කැපි trivet, tripod

ඉංග්‍රීසි කැපි iron fetters, shackles, chains

ඉංග්‍රීසි කැපි see ඉංග්‍රීසි කැපි

ඉංග්‍රීසි කැපි iron screw

ඉංග්‍රීසි කැපි iron hardware
[ඉංග්‍රීසි කැපි]

ඉංග්‍රීසි කැපි pig iron

ඉංග්‍රීසි කැපි iron slag
[ඉංග්‍රීසි කැපි]

ඉංග්‍රීසි කැපි chain

ඉංග්‍රීසි කැපි iron stove

ඉංග්‍රීසි කැපි (or ඉංග්‍රීසි කැපි) iron beam

ඉංග්‍රීසි කැපි iron-tipped arrow; steel probe; knitting needle

ඉංග්‍රීසි කැපි iron gray

ඉංග්‍රීසි කැපි type press

ལྷ་གསེང་ལྷ་ iron spike

ལྷ་གསེང་གཞིག་འཛོལ་སྐྱེགས་ milling machine
(used for cutting iron)

ལྷ་གསེང་བཟུགས་ iron smelting

ལྷ་གསེང་བཟུགས་བཟོ་གྲུབ་ ironworks, iron
foundry

ལྷ་གསེང་བཟུགས་ལྷ་ལྷ་ metallurgical equip-
ment

ལྷ་གསེང་ཟུང་ iron bridge

ལྷ་གསེང་གཟུང་ iron nail

[ལྷ་གསེང་ལྷ་]

ལྷ་གསེང་བཟོ་བ་ ironworker, blacksmith

[ལྷ་གསེང་མགར་བ་]

ལྷ་གསེང་གཡུག་ iron rust

ལྷ་གསེང་རྩ་ strong wall (usually con-
structed of brick or tamped clay)

ལྷ་གསེང་རྩ་གསེང་ལྷ་ལྷ་ hardware factory

ལྷ་གསེང་རྩ་ scrap metal

ལྷ་གསེང་ལམ་ railroad

ལྷ་གསེང་འབྲུག་ iron hoop or band; hasp

ལྷ་གསེང་རྩ་ gun barrel; crowbar

ལྷ་ལྷ་ a place name, pale white

ལྷ་ལྷ་ willow tree

ལྷ་ལྷ་ willow

ལྷ་ལྷ་ willow leaves; braided hair,
pigtail; name of the site of the
former British Trade Agency at
Gyantse

ལྷ་གསེང་ willow grove

ལྷ་ལྷ་ woman of rank, nobleman's
wife (ལྷ་ལྷ་ = princess)

ལྷ་ལྷ་ལྷ་གཞིགས་ Madame; wife of a man
of good status

[ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་]

ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ Miss (a young un-
married woman of high rank)

ལྷ་ལྷ་ small beam

ལྷ་བ་ cattle dung; heavy, weighty,
substantial (གཡུག་ལྷ་ = light and
heavy; weight)

ལྷོ་བའི་བཟོ་ལས heavy industry

ལྷོ tongue

ལྷོ་རྒྱུད uvula

ལྷོ་གཉིས་པ doubletongued, deceitful

ལྷོ་འབྲེགས་པའི་ལྷོག flash of lightning

ལྷོ་འཕྲུལ་མ tip of the tongue

ལྷོག་ཅི table (桌子)

[Hon. ལོ་ལོ་ལྷོག་
ཅིག་ཅི]

ལྷོགས་པ see ཅིག་པ (Note also ལ་ལྷོགས་
ཀྱི་མི་འདྲུག = I have no time to do it;
རྒྱ་ལྷོགས་ཀྱི = as much as possible, to
the utmost)

ལྷོང tadpole

ལྷོངས undulating, uneven

[ཤང་ཤང]

ཚ

ཚ sixth letter of the Tibetan alphabet, used also in numbering volumes, chapters, etc.; part, portion (ས་ཚ = piece of land; territory, country), segment, fraction (གསུམ་ཚ = one third; བརྒྱ་ཚ་༧༠ = 80%); pair (ལྷོ་ཚ་གཉིས་པ = a pair of boots); news, intelligence; sound; word (སྐད་ཚ = topic); prospect, good expectation; things, objects (ལག་ཚ = utensils)

ཚ་ཅུར་ Chakar (a district in Lhokha)

ཚ་རྒྱུ་ lot, fate, portion; resources

ཚ་སྐད་པ to send news, forward a report

[འཕྲིབ་སྐད་པ]

ཚ་ལཔའབ་ soothsayer, fortuneteller

ཚ་ག་ border, edge, hem (ལོ་ས་ཀྱི་ཚ་ག་
འདྲེབས་པ = to hem a dress)

ཚ་ག་པ locust; grasshopper

ཚ་འགྲིག་ set (of furniture), suit (of clothes)

ཚ་སྒྲིག་པ to match, pair off, arrange in pairs

ཚ་གཅིག one pair

ཚ་བུ་བཅུ་གཉིས་པ ten pairs

ཚ་འདྲིལ་པ to stick to, adhere to (a task); to arrive at a settlement, come to a conclusion

ཚ་ཉམས impaired, degenerated, grown worse

ཚ་སྒྲིམས equal parts

[ཚ་མཉམས]

ཚ་མཐུན་པ proportionate, similar

ཚ་མ་མཐུན་པ not completely equal, differing a little

ཚ་མ་ཡིན་པ not matching, not forming a pair; discordant, improper, unfit

ཚ་ཅམ in part, partly, to some extent

[ཚ་འདྲ་ཅམ]

ཚ་རྩ news source

ཚ་བ to go away, leave, retreat; to become; to be about to do something, be on the point of (མི་ཤི་ཚ་འདྲུག = the fire is about to go out); after a participle, ཚ་ implies a steady, continuous action (ཚུ་ལེག་ཏི་ཚ་འདྲུག = the water is increasing gradually); to intend¹⁾

ཚ་བྱེད་ clothing, dress; instrument, tool, implement

ཚ་མེད་པ to be without an equal; to be left alone, be without a companion

ཚ་ཚང complete (set, suit, outfit, etc.)

ཚ་ཚལ species, class, division, type

ཚ་འདྲིལ་པ to select, choose (one from many)

ཚ་བཞག་པ to rely on, depend upon, trust, have confidence in; to confide in; to adhere to, cling to; to follow, obey (laws)

ཚ་རྩ Himalayan oak

ཚ་ལག implements, tools; property, goods; thing, object, article

[ལག་ཚ

ཅ་ལག]

1) See Jäschke, *Tibetan-English Dictionary*, page 152. It would appear that in some of the examples given by Jäschke ཚ་ is used for ལྱི་, ལྱི་, or ལྱི་ affixed to a verbal stem.

ཆ་ལག་འདི་རྒྱ་ག་རིས་བཟོས་པ་རིད of what material is the article made?

ཆ་ལམ some; for the most part; rather

[ཏ་ལམ]

ཆ་ལགས clothing, costume, dress (ཆ་ལགས་མངོས་པ = well dressed); appearance; distinguishing features or marks

ཆ་ལགས་མི་གཅིག་པ་སྒྲུབ་པ to be disguised

ཆ་ཤས part, portion (ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས = part of the body, limb); shape (ཆ་ཤས་ངའ་པ = badly shaped, out of shape)

ཆ་ཤས་བྱིད particles

ཆ་སྤྱོད custom, usage

[ལགས་སྤྱོད]

ཆ་ཤར Chahar (Mongol) (ཆ་ཤར་ལྷོ་མེད་ཀྱི་)

ཆག grain, gram (ཆག་ཅེ = small grain)

ཆག་དྲུལ་ (or ཆག་ཀྲུལ) broken bits, fragments, pieces

[ཆག་དྲུལ]

ཆག་གྲུལ་པ to crush (ore, rock, etc.)

ཆག་རྒྱ་མེད་པ unbreakable, indestructible, imperishable, lasting

ཆག་ཆད rent, tear, break, rupture

ཆག་དྲུལ see ཆག་དྲུལ

ཆག་པ (Perf. of འཆག་པ) to break; to cease, come to an end; to subside, abate

ཆག་པ bouquet (of flowers), bundle (of papers), ears (of corn)

ཆག་ལད feed-bag (for horses, mules, etc.)

ཆག་མེད་པ unbroken, uninterrupted

ཆགས་སྣང passion (for something), passionate attachment

ཆགས་པ to be begotten, be born, be produced; to come forth, arise, appear, spring up; to originate; to love, be fond of, be attached to; to desire, lust for, have a passion for; to congeal (ཁྱགས་པ་ཆགས་ = ice formed on water)

ཆགས་ཚུལ manner in which something came about; historical origins (of a city, race, etc.)

ಹರ್ಷ'ಸಂ genesis, account of the creation (of the world), history of the beginning (of anything)

ಹರ್ಷ fermented liquor (beer, wine, etc.); beer made from fermented barley

ಹರ್ಷ'ಠವ tavern (where beer or wine is sold), café

[ಹರ್ಷ'ಯ'ಠವ
ಹರ್ಷ'ಠವ
ಹರ್ಷ']

ಹರ್ಷ'ಠವ tax on beer

ಹರ್ಷ'ಯ'ಠವ to be drunk

ಹರ್ಷ'ಠವ to ferment beer

ಹರ್ಷ'ಠವ drunk, intoxicated

ಹರ್ಷ'ಠವ drunkard, alcoholic

ಹರ್ಷ'ಠವ beer money, pourboire
[ಹರ್ಷ'ಠವ]

ಹರ್ಷ'ಠವ female wine-seller; barmaid
[ಹರ್ಷ'ಠವ]

ಹರ್ಷ'ಠವ leaven for fermenting; yeast

ಹರ್ಷ'ಯ'ಠವ to stop drinking (i.e., give up beer and whisky)

ಹರ್ಷ'ಠವ pourboire, gratuity, tip
[ಹರ್ಷ'ಠವ]

ಹರ್ಷ'ಠವ beer house, wineshop, tavern; drinking party (often used in reference to a marriage)

ಹರ್ಷ time, period of time (ಠವ'ಠವ = henceforth; ಠವ'ಠವ = formerly) promise, agreement (ಠವ'ಠವ = oral promise)

ಹರ್ಷ'ಠವ'ಠವ to keep a promise; to fulfill a contract

ಹರ್ಷ'ಠವ'ಠವ to make a promise, make a contract (to do something)
[ಹರ್ಷ'ಠವ'ಠವ]

ಹರ್ಷ'ಠವ promise, contract
[ಠವ'ಠವ]

ಹರ್ಷ'ಠವ punishment; deficiency

ಹರ್ಷ'ಠವ to snap, separate; to be cut off, be broken; to liberate; to be descended from (after ಠವ or ಠವ)

ಹರ್ಷ'ಠವ convict

ཚད་པས་གཅོད་པ to pass sentence
(upon), convict, punish

[ཚད་པ་སྐབ་པ]

E.T. ཚད་པ་གདོང་བ]

ཚད་པོ་ torn, tattered, rent, ragged,
worn-out

ཚད་འབྲུལ་བ to submit respectfully
(a complimentary expression used
in correspondence)

ཚད་ཡིག་ written contract

ཚད་སྐྱོད་ (or ཚད་སྐྱོང་) limited time,
term, tenure

[ཚད་གསལ་བ]

ཚལ་ marginal note, footnote; mash,
pulp, pap

ཚལ་པ་ scissors, shears

[འཚལ་གྱི་]

ཆབ་ Hon. water (སྐྱུབ་ཆབ་ = tears)

[ཆབ་]

ཆབ་ power, dominion, sway (ཆབ་འོག་
དྲུང་བསྐྱོད་པ་ = to bring under one's
power)

ཆབ་སྐྱོང་བ doorkeeper

[སྐྱོང་རག་པ]

ཆབ་འགྲུག་ name of a monastery at
Kongpo in Eastern Tibet

ཆབ་འབྲངས་ subject, one who owes
allegiance; servant

ཆབ་འབྲངས་མི་སེར་ subjects, common
people (as opposed to the official
class)

ཆབ་མ་ lid, valve

ཆབ་ཚོད་ water clock; watch, clock

ཆབ་རྩེང་ bathing pond, swimming pool

ཆབ་གཞིང་ Hon. bathtub

ཆབ་འོག་པ་ vassal, subject

ཆབ་ཤོག་ official letter, diploma

[བཀའ་ཤོག་]

ཆབ་སྲིད་ dominion, kingdom, territory;
government; politics

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གོ་རྟོགས་ political awareness

ಹವ'ಶ್ರೀದ'ಗ್ರಿ'ವ political views

ಹವ'ಶ್ರೀದ'ಗ್ರಿ'ವಣ'ವಸ'ಯಸ'ಖಚ'ಖಸ'ಇಣ್ಣ'ವ to
launch a political strike

ಹವ'ಶ್ರೀದ'ಗ್ರಿ'ದವ'ದ್ರು political rights

ಹವ'ಶ್ರೀದ'ಗ್ರಿ'ವ'ಖ'ಹೆಣ'ಇನ್ Political Con-
sultative Conference

ಹವ'ಶ್ರೀದ'ಇವ'ಪ್ರಣ political front

ಹವ'ಶ್ರೀದ'ದಯ'ಇನ್ political economy

ಹವ'ಶ್ರೀದ'ವು'ವ political activity

ಹವ'ಶ್ರೀದ'ಖ್ಯ'ಯಿವ political commissar

ಹವ'ಶ್ರೀದ' with, together with; all
together; at the same time, at one
time

[ಖ'ಇ'ವ]

ಹವ'ಶ್ರೀದ' cold, catarrh (ಇ'ಖ'ಖ'ಹ = in-
fluenza)

ಹವ'ಶ್ರೀದ'ಇವ'ವ to catch a cold

[ಹವ'ಶ್ರೀದ'ವು'ವ]

ಹಸ'ಜ್ಜ'ಹೆ raincoat, waterproof cloak

[ಹಸ'ಜ್ಜ]

ಹು'ಜ್ಜಿಹೆ

ಹಸ'ಜ್ಜಿಹೆ incessant rain

ಹಸ'ಜ್ಜಿಹೆ rain drops

[ಹಸ'ಜ್ಜಿಹೆ]

ಹಸ'ಜ್ಜಿಹೆ rainy season

ಹಸ'ಜ್ಜಿಹೆ umbrella

[ಹಸ'ಜ್ಜಿಹೆ]

ಹಸ'ಜ್ಜಿಹೆ rainy

ಹಸ'ಜ್ಜಿಹೆ rain (ಹಸ'ಜ್ಜಿಹೆ'ವ = be-
came soaked in rain)

ಹಸ'ಜ್ಜಿಹೆ the rain has stopped

ಹಸ'ಜ್ಜಿಹೆ to rain (ಹಸ'ಜ್ಜಿಹೆ'ಇ
ಇನ್ = it is raining)

ಹಸ'ಜ್ಜಿಹೆ ಇನ್ it is raining

[ಹಸ'ಜ್ಜಿಹೆ'ಇನ್]

ಹಸ'ಜ್ಜಿಹೆ waterproof coat

[ಹಸ'ಜ್ಜಿಹೆ]

ಹಸ'ಜ್ಜಿಹೆ rain-making (by prayer,
exorcism, etc.); rain-cloud

ಹಸ'ಜ್ಜಿಹೆ very heavy rainfall,
downpour

ཚས་ལྗང rainstorm, hurricane

ཚས thing; tool, utensil, instrument; provisions, stores, requisites; dress, garment

ཚས་པ (Perf. of ཚ་བ) to set forth, depart; to prepare (for), set about (to do something)

ཚ E.T. what? which?
[see ཅི]

ཚ་ཚི་ཤར་ Tsitsihar (齊齊哈爾)

ཚིག used for གཅིག in compound numbers (ཚིག་བརྒྱ = 10; ཚིག་བརྒྱུ = 100; ཚིག་སྐྱད = 1,000)

ཚིག་རྒྱུད་ alone, one alone, single (ཚིག་ལའ་བྱིད་པ = to talk to oneself)

ཚིག་ཁྱི ten thousand; a myriad, an indefinitely large number

ཚིག་འབྲམ་ 100,000

ཚིག་མད་ a single stroke (used in punctuation)

ཚང་ཏེ་ Tsingtao (青島)

ཚངས་(ཤིག) tie! bind!

ཚིངས་ལྷུག binding arrangement; armistice, treaty

[འཚིང་ཡིག]

ཚིབས་ horse (usually a riding horse)

[རྟི]

ཚིབས་ཁིབས་ Hon. horse blanket

ཚིབས་ལྷོ་ Hon. girth

ཚིབས་ལྷོ་བྱེད་པ་ Hon. to saddle a horse

ཚིབས་བསྐྱར་གཤམ་ Hon. please come in; please go.....

ཚིབས་བསྐྱར་གཤམ་དགོས་ Hon. please come

ཚིབས་བསྐྱར་གཤམ་ལ་ Hon. perhaps you would like to go?

ཚིབས་བསྐྱར་གཤམ་སོང་ Hon. has come; has gone

ཚིབས་འཕྲོས་ Hon. amble (ཚིབས་ཚིབ་འདི་འཕྲོས་མ་རིད་ = this horse is an ambler)

ཚིབས་ལྷོ་ Hon. saddle bag

ཚིབས་ལྷུག་ Hon. horsewhip

ಹಿವಸ'ಹಸ harness

ಹಿವಸ'ಬದವಿ Hon. saddlecloth

ಹಿವಸ'ಪ Hon. to ride (horse, mule, etc.), ride in (automobile, etc.)

[ರಹಿವ'ಪ]

ಹಿವಸ'ಪ'ಖಸ'ಬಾಹಿಲ'ವ Hon. to dismount from a horse

[ಹಿವಸ'ಬಾಹಿಲ'ಬದವ'ವ]

ಹಿವಸ'ದಬಿವಿ Hon. head groom

ಹಿವಸ'ಬಿವಿ Hon. stirrup

ಹಿವಸ'ಬಾಹಿಲಿ Hon. groom

ಹಿವಸ'ಸ Hon. stable

ಹಿವಸ'ಬಾಹಿಲಿ Hon. stallion

ಹಿವಸ'ಬಿವಿ Hon. bridle

ಕ್ರ water; river, stream

ಕ್ರ'ಬ್ಬದ'ಬದ'ಬಾ The River Ganges

ಕ್ರ'ಬ್ಬದ'ವದವಿ ocean (i.e., the lord of rivers)

ಕ್ರ'ಬ್ಬದ main channel of a river

ಕ್ರ'ಬ್ಬದ'ಠವಿ delta

ಕ್ರ'ದಬಿವಿ scarcity of water

ಕ್ರ'ಕ್ರ (or ಕ್ರ'ಕ್ರ) irrigation ditch; aqueduct (ಕ್ರ'ಕ್ರ'ಬದ = small channel full of water)

ಕ್ರ'ಕ್ರಲಿ water bag

ಕ್ರ'ಕ್ರಲಿ swimming

ಕ್ರ'ವಬ್ಬಲಿ'ಬದ cold boiled water

ಕ್ರ'ಬ್ರಲಿ creek; bay, gulf

ಕ್ರ'ಬಿವಿ see ಕಸ'ಬಿವಿ

ಕ್ರ'ಬಾಹಿಲಿ whirlpool, eddy; water mill; automobile (E.T.)

ಕ್ರ'ಬಾಹಿಲಿ'ಖಸ'ರಹಿವ'ಪ to be scalded

ಕ್ರ'ಬಬ್ರಲಿ ice

[ಬ್ರಲಿ'ಪ]

ಕ್ರ'ಬಬ್ರಲಿ puddle, pool; small pond, reservoir

ཚུ་མགོ། source of a river

ཚུ་འགྲུལ་སྐྱོད་སྐྱེད་མ་འཁོར། water-wheel generator

ཚུ་འགྲམ། (or ཚུ་འགྲམ་ལ) coast, shore, bank (of a river)

ཚུ་འགྲོ་ས། ditch, drain

ཚུ་ཅལ་བ། to cross a river

ཚུ་རྒྱལ་རྒྱལ། fluently

ཚུ་རྒྱལ། river current

ཚུ་རྒྱལ། sinew, tendon, ligament, nerve

ཚུ་རྒྱལ། bank (of a river or lake)

ཚུ་རྒྱལ། wave
[ཚུ་རྒྱལ་ལ་རྒྱལ།]

ཚུ་ཉལ། tank (for water)

ཚུ་གཏོང་བ། to irrigate

ཚུ་ཐགས། water mill

ཚུ་ཐིག། drop of water

ཚུ་ཕྱོག་གི་ལམ། sea route

ཚུ་འཐོབ་པ། to drain water

ཚུ་དྲུང་སེལ། clear water

ཚུ་དྲུང། well, deep cistern; ditch, trench

ཚུ་དྲུང་འཇམ། lukewarm water

ཚུ་མཛོད། confluence of two rivers

ཚུ་ཕྱོག། jug, pitcher
[ཚུ་ཐོག།]

ཚུ་ཕྱོག། brook, small stream

ཚུ་ཐོག། jug, water pot

ཚུ་ཐོག། water, froth; eruption, boil, blister

ཚུ་ཐོག་ལམ་ལམ། water conservation project

ཚུ་ཐོག། river

ཚུ་ཐོག་རྒྱལ། Chubori (name of a monastery located 32 miles southwest of Lhasa)

ཚུ་ཐོག། waterfowl; duck

കുറുപ്പു overflowing (of a river),
inundation, flood

കുറുപ്പു to bring water

കുറുപ്പു mountain stream; torrent

കുറുപ്പു rice (grown in irrigated
fields)

കുറുപ്പു driftwood

കുറുപ്പു water-carrier

[കുറുപ്പു
കുറുപ്പു]

കുറുപ്പു spring, fountain

കുറുപ്പു Nav. sailor

കുറുപ്പു strainer, sieve, filter

കുറുപ്പു hot spring

കുറുപ്പു time (originally, measured
by a water clock; കുറുപ്പു കുറുപ്പു കുറുപ്പു
കുറുപ്പു = what time is it now?); hour;
clock, watch

കുറുപ്പു കുറുപ്പു clock, watch, time-
piece

കുറുപ്പു കുറുപ്പു കുറുപ്പു at about what time?

കുറുപ്പു reservoir

കുറുപ്പു junction of two rivers

കുറുപ്പു water pitcher

കുറുപ്പു pond

കുറുപ്പു length and breadth, square
measure (കുറുപ്പു കുറുപ്പു = circumference)

കുറുപ്പു tub, bathtub

കുറുപ്പു (or കുറുപ്പു) bucket, water
barrel

കുറുപ്പു കുറുപ്പു to float on the water

കുറുപ്പു കുറുപ്പു to dive, plunge
[കുറുപ്പു കുറുപ്പു]

കുറുപ്പു കുറുപ്പു to put into water

കുറുപ്പു കുറുപ്പു bubbles, foam, froth
[കുറുപ്പു]

കുറുപ്പു കുറുപ്പു lake; pool (filled with
fresh water)

ཚུདི་ཟེགས་མ spray

ཚུ་རགལ dam, dike
[ཚུ་ལོབ]

ཚུ་རུད flood, deluge

ཚུ་རྒྱང rainstorm

ཚུ་ལ་ཐར་བ to wade through water

ཚུ་ལ་བྱལ་པ to sink, drown
[ཚུ་ལ་ཤོར་བ]

ཚུ་ལ་འཇུལ་བ to dive

ཚུ་ལ་ཤོར་བ to be drowned

ཚུ་ལག branch, tributary (of a river)

ཚུ་ལག flood

ཚུ་ཤུགས་ཐོག་རྒྱུད་ས་ཚོགས hydroelectric power station

ཚུ་ཤུར name of a district in Tibet

ཚུ་ཤུང unit of time (equal to 24 seconds)

ཚུ་རྒྱུབ crocodile

ཚུང little, small; young, junior

ཚུང་རྒྱུབ a very small part (ཚུ་རྒྱུང་རྒྱུབ = one thousandth)

ཚུང་ཚུང very small, little

ཚུང་ཆེ་བ E.T. to be too little, be too small

ཚུང་བ smaller

ཚུང་མ wife, consort (ཚུང་མ་ལེག = to marry)

ཚུང་རྒྱུ་འཕྲོ་བ to become smaller, dwindle

ཚུང་ཤོས smallest, youngest; least (amount)

ཚུད་པ to enter, get into; to insert, put under (འོག་ཏུ་ཚུད་པ = to classify, put under a category)

[འཇུག་པ]

ཚུད་གཞོན་པ to waste, squander

ཚུབ་པ bunch, bundle; collection, heap, pile; tuft, tassel

ཚུ་བ (ཚུ་ར) curd; cheese

ཚུ་སྐྱེས་པ་ to be filled with water

ཚེ great, large, powerful; very

ཚེ་བོ་སི་ཡེ་ཤུ་པ་ཡལ Czechoslovakia

ཚེ་ཕྱད་ size, greatness

[ཚེ་ཅུང]

ཚེ་གེ་མ་ such a person, such a thing
(མ་ཅེ་གེ་མ་ཞིག་ཡ = in such and such a year)

ཚེ་ཚུང་ size, dimensions, magnitude

ཚེ་ཐག་ཚོད་ very large, huge, enormous, gigantic, immense; very great

ཚེ་དེབ (or ཚད་དེབ) edict (used in correspondence to an inferior)

ཚེ་བ་ great, large, powerful; elder, senior (བུ་ཚེ་བ = the eldest son); greatness, superiority; to be great; larger, bigger

ཚེ་མི་སྲོད་ Colloq., E.T. good-for-nothing, worthless

ཚེ་བཅའ་ majesty, greatness (in rank and power)

ཚེ་རུ་ཚེ་རུ་འགྲོ་བ་ to increase (in size), grow (larger and larger)

ཚེ་རུ་བདང་བ་ to make larger, enlarge

ཚེ་ལངས་ grown up, adult; many, much, abundant

ཚེ་ལོས་ greatness

ཚེ་ཤོས་ greatest, greater than all others; chief, principal

[ཚེས་ཚེ་བ]

ཚེད་ *Postpos.* for (the purpose of, the sake of), in order to, with a view to; because of, on account of; purposely, expressly

[ཚེད་དུ]

ཚེད་མངགས་ specially sent, specially delegated

ཚེད་ཚེས་ more and more (ཚེད་ཚེས་བྱེད་པ = to increase)

ཚེད་དུ see ཚེད

ཚེད་དེབ་ special reason, special purpose, special object; special meaning or significance; special wish (used in correspondence to an inferior)

[ཚེད་ས]

see ཚེ་དེབ

ཚེབ་པ great, large, big, grand;
chief

[Fem. ཚེབ་མ]

ཚེབ་པ་འགྱུར་བ to become large, grow
up; to increase

[ཚེབ་སྐྱེ་བ
ཚེབ་འཕྲོ་བ]

ཚེབ་མ see ཚེབ་པ

ཚེམ noise like thunder, rumble,
roar

ཚེམ་ཚེམ glittering, shining (འོད་ཚེམ་
ཚེམ = sparkling with light)

ཚེམས་པ to inform (someone); to de-
liver a message

[འཕྲིབ་པ]

ཚེབ་འཕྲོ་བ see ཚེབ་པ་འགྱུར་བ

ཚེས very (ཁ་ཟས་ངན་ཚེས་ཀྱི = as the
food is very bad.....)

ཚེས་མགྱུགས very fast, very quickly,
speedily

[ཚེས་ལྗུར]

ཚེས་ཚུང་བ much less

ཚེས་ཚེབ་ very great, supreme, the
highest; very much

[ཚེ་ཤོས]

ཚེས་ཉེ་བ very attached; very intimate

ཚེས་པ (Perf. of ཚེ་བ) to be great;
to increase

ཚེས་མང rather large; too many

ཚེས་ལྷག་པར excessively, extremely;
furthermore

ཚེ་མེད་ meaningful (ཚེ་མེད་ = meaningless;
for nothing, in vain)

ཚེ་གྲུ་ way, means, method (of solv-
ing a problem, curing a disease,
performing a feat of magic, etc.);
ceremony, rites, rituals

ཚེ་གྲུ་ལུགས་སུ་ཚེ་གསལ་བ of good character,
having high morals

ཚེ་རེ lamentation, wailing

ཚེ་འཕྲུལ་ orthodox magical rite;
miracle

ཚེ་འབྲུང་ ancestry, lineage (usually
on the mother's side of the family)

ཚ་མི་འདྲུག of no value, valueless, good-for-nothing; meaningless

ཚ་རྒྱལ་མཚན་ལྷན་པོ་ ancestry, lineage (on the father's side)

ཚ་མེད་ dice

ཚོགས་ Used after a verbal root to indicate permission, as in the expression: འདྲི་འདྲི་འདྲི་འདྲི་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ལྷན་པོ་ = *May one go inside?* or ད་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱལ་མཚན་ལྷན་པོ་ རྒྱལ་མཚན་ལྷན་པོ་ = *You may go now.* (ཚོགས་ is sometimes called a *polite imperative*); ཚོགས་ is also used after adjectives in the sense of the English *-able, -ible* (མཚོགས་ལྷན་པོ་ = *edible*); when referring to the first person ཚོགས་ implies *taking the liberty to do something* (སློབ་པ་ལ་ཚོགས་ལྷན་པོ་ = *when it arrives I shall take the liberty of sending it to you.....*)

ཚོགས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ལྷན་པོ་ it is permitted; (I, you, etc.) may (do something)

ཚོགས་ཚོགས་ indicates readiness to perform an action (ང་ལྱི་ཚོགས་ཚོགས་ལྷན་པོ་ = *I am ready to go*)

ཚོགས་པ་ to suffice, be sufficient (འདྲི་ཚོགས་པ་ལ་མ་ཡིན་པོ་ = *this is not enough*); to be permitted, be allowable (ཚང་འདྲི་ལྷན་པོ་མཚོགས་ལྷན་པོ་ = *drinking beer is not allowed*; མཚོགས་པ་ལ་མ་ཡིན་པོ་མཚོགས་ལྷན་པོ་ = *no loud talking!*) Note: In the literary language ཚོགས་ usually follows an instrumental participle, as in the second example.

ཚོགས་པ་ལྷན་པོ་ suitable, appropriate

ཚོགས་པར་ sufficiently

ཚོགས་ལྷན་པོ་ contentment; to be satisfied with, be contented with

ཚོད་ imperative of ལོད་པོ་; decision; partition (wall)

ཚོད་པ་ to be cut off, be separated (བར་ལམ་མཚོད་པོ་ལྷན་པོ་ = *to be separated by wide interval*); decided, settled, fixed; cover, shade

ཚོད་པོ་ cut, split; distinct, clear-cut (of words, writings)

ཚལ་ (or ཚལ་ས) robbery

ཚལ་པོ་ robber

ཚལ་མཚན་ inconstant, fickle

ཚས་ religious doctrine, Buddhism,¹⁾ basic principles, precepts; moral code, ethics; custom, manner; quality, nature; literature

1) See Das, *Tibetan-English Dictionary*, pages 428-429.

ཚས་ཀྱི་མུ chanting (of religious texts); singing (of hymns); preaching

ཚས་ཀྱི་འདུབ་ས་ monastery, convent

[དགོན་པ་
ཚས་མྱེ]

ཚས་རྒྱལ་པ་ to read a religious text, recite prayers

[ཚས་འདོན་པ་]

ཚས་སྐྱོང་ defender of Buddhism

ཚས་ཁང་ church, temple, chapel

[མཚན་ཁང་]

ཚས་ཁྱི་ bookshelf; reading table; pulpit

ཚས་སྐྱམས་ religious law, monastic discipline (ཚས་སྐྱམས་པ་ = proctor, monk who enforces discipline in a monastery)

ཚས་འཁོར་ prayer wheel

ཚས་གོས་ religious robe worn by a Buddhist monk

ཚས་གྲུ་ school for religious instruction

ཚས་གྲོགས་ cell mate (in a monastery); fellow monk

ཚས་བྱལ་ 'King of Religion', a title given to Buddhas or to kings who rule according to Buddhist principles

ཚས་བྱུང་ religious tradition, creed

ཚས་ཅན་ pious, religious, devout

[ཚས་ལྡན་
ཚས་སེམས་ཅན་]

ཚས་འཚད་པ་ to explain religious texts (ཚས་སྐྱབ་པ་ = to teach religion)

ཚས་འཚོང་པ་ Lord of the Faith (i.e., Buddha); a title of honor given to distinguished scholars

ཚས་རྩེ་ exorcist; oracle

ཚས་ཉིད་ quality, nature; existence, entity

ཚས་ཐམས་ཅད་ matter, all things; phenomena

ཚས་དྲུང་ temple trumpet

ཚུམ་དྲུང་མ་པ righteous (according to the laws of Buddhism)

ཚུམ་ལྷོག devout, holy

ཚུམ་སྤེ་ཚེབ་པ་འབྲས་སྤངས The Great Drepung Monastery

ཚུམ་པ monk; religious person

ཚུམ་མ Buddhist nun

ཚུམ་བྱིད་པ to practice religion, be religious

[ཚུམ་སྤྱིད་པ]

ཚུམ་བློག minister of high rank (usually Buddhist)

ཚུམ་ཚིག bookish language, literary language (referring to religious texts)

ཚུམ་ཚོགས religious assembly; congregation (of a church)

ཚུམ་བཟང good custom; piety; complimentary title used in addressing monks; a personal name

ཚུམ་ལུགས denomination, sect; usage, custom (in a religious sense)

ཚུམ་ལུགས་དོན་གཅོད་མུ་ཡོན་ལྷན་ཁང Commun. Committee for Religious Affairs

ཚུམ་ལུགས་བྱིད་མཁུག follower of a sect, member of a denomination

ཚུམ་ལྷག heresy

ཚུམ་བཤད་པ to preach, deliver sermons

ཚུམ་སེམས་ཚེབ་པ very pious, extremely devout

ཚུམ་སྲིད religious government, theocracy

མཚེབ་ footnote

[མཚེབ་བྱ]

མཚེབ་ཁྱུང the side of the breast; armpit

མཚེབ་བྱ note, footnote, annotation; apprentice, helper

མཚེ་བ (Perf. མཚེས) to come, appear; to go

མཚེ་མ tears

མཚེ་མ་འཕྲིད་པ to wipe away tears
[མཚེ་མ་འཕྲིད་བ]

མཚི་མ་ཤོར་བ to shed tears

མཚི་ལག yes, sir, it will be (done)
[ཡོངས་ལགས]

མཚིག་གུ mortar

མཚིག་ stone for grinding spice, etc.
(མཚིག་སྐྱར་བ = to grind)

མཚིད་ *Hon.* talk, discourse; letter
[བཀའ་མཚིད]

མཚིབ་པ liver

མཚིབ་བད liver disease

མཚིལ་བ iron hook; fishhook

མཚིལ་མ spittle, saliva

མཚིལ་ལྗམ shoe, boot

མཚིས་པ (*Perf. of* མཚི་བ) to be, exist,
be there; to come

མཚིས་བྱང dwelling, abode, residence;
housewife

མཚུ་ལྷོ lip, lips; beak, bill

མཚུ་རྩྭ elephant's trunk

མཚེ་ཕྱིར teeth and claws of wild
animals

མཚེ་བ eyetooth, canine tooth;
fang (མཚེ་གུག = tusk)

མཚེ་གཅིགས་པ to bare one's teeth; to
grin

[མཚེ་བ་སྐྱེའ་པ]

མཚེ་བ་ལྡན་བྱེད་པ to chew the cud,
ruminate

མཚིད་ཀྱིགས་ clerical brother

[ཀྱིགས་མཚིད]

མཚིད་ *Hon.* brother; sister; any
relative

[སྐྱེ་མཚིད]

མཚིད་ལྗེ brothers; brother and
sister

[སྐྱེའ་ལྗེ]

མཚིད་པ to spread (fire, disease,
pestilence, etc.); to multiply,
increase

[བྱས་པ]

མཚན best, greatest, most excellent
(of its kind); མི་མཚན་ཕྱིན = most
honorable Sir!

མཚན་དགའ་ great joy, ecstasy
[མཚན་ཏུ་དགའ་བ་]

མཚན་ཏུ Adv. very, most (མཚན་ཏུ་རྒྱང་བ་
= very remote, far away)

མཚན་ཏུ་འགྲོ་བ་ to become great, attain
an exalted position

མཚན་དང་ཕྱུ་མོང་ nobles and commoners

མཚན་དམའ་ the great and the low, the
upper and the lower classes; all
classes of people

མཚན་བ་ (Perf. མཚན་མ) to leap, jump

མཚན་མ་བསྐྱོད་ཆེན་པོ་ Commun. The Great
Leap Forward

མཚན་མ་པ་ to jump

[མཚན་མ་རྒྱལ་རྒྱལ་པ་]

Hon. མཚན་མ་རྒྱལ་བསྐྱོད་པ་]

མཚན་ please take (food, drink,
tobacco etc.)

མཚན་ཀོང་ sacrificial lamp (usually a
metal bowl filled with oil, which
is burned as an offering to the
Deity)

མཚན་ཁང་ place where religious of-
ferings are deposited; altar; idol
room; temple, chapel

མཚན་ཁྱི་ seat occupied by high lama
performing a religious service

མཚན་ལྗེ་ table on which religious
offerings are placed; altar

[མཚན་སྒྲིག་མ]

མཚན་ཁང་ Hon. barley; wine

མཚན་སྦྱིབ་ sacrificial feast

མཚན་རྟེན་ chorten, reliquary, shrine,
stupa

མཚན་པ་ to worship, honor, revere,
respect, religious offering, liba-
tion, oblation

མཚན་པ་འབྲུལ་བ་ to sacrifice, make
offerings (to a deity)

མཚན་དཔལ་མཁའ་པོ་ title of the offi-
cial in charge of sacrifices of-
fered to the Dalai Lama

མཚན་བྱིན་ offerings, libations

མཚན་མེ་ religious lamp lit in honor
of a deity

ଅକ୍ଷର'ସ handsome, elegant; pretty
(ସ୍ତ୍ରୀ'ଭିନ୍ନ'ଅକ୍ଷର'ସ = a pretty woman)

ରକ୍ଷ'ତପ୍ତ Colloq. beaten down, well-trodden (path); solid, firm, compact

ରକ୍ଷ'ସ (Perf. ପଥନ) to walk, move (about), stroll (ରକ୍ଷ'ନ୍ତ'ରକ୍ଷ'ସ = to take a walk)

ରକ୍ଷ'ସ (Perf. ଢଳ or ଢଳନ) to break, be broken (କ୍ଷୁଣ୍ଣ'କ୍ଷ'ସ = a broken vessel); to beat down (a price); to abate

ରକ୍ଷ'ସ (Perf. ସଢ଼ନ) to seize, grasp, take hold of; to touch; to hold (in one's hand); to carry, bear (କ୍ଷିପ୍ତ'ରକ୍ଷ'ସ = to bear in mind); to wear; to bark, yelp; to bite

[ରକ୍ଷ'ସ]

ରକ୍ଷ'ସ (Perf. ଢଳ) to be cut off, cut to pieces; to break asunder, separate; to stop, cease, end, become extinct; to be consumed (provisions, resources, etc.)

[ରକ୍ଷ'ସ]

ରକ୍ଷ'ସ (Perf. and Fut. ସମ୍ପଦ) to explain; explanation (ରକ୍ଷ'ଶ୍ରବ'ସ = to listen to an explanation)

ରକ୍ଷ'ସ (Perf. ସଢ଼ନ) to hide, conceal, keep secret

ରକ୍ଷ religious dance

ରକ୍ଷ'ରକ୍ଷ'ସକ୍ଷୁଣ୍ଣ'ସ to stroll, go for a walk

[ରକ୍ଷ'ରକ୍ଷ'ସ'ରକ୍ଷ'ସ]

ରକ୍ଷ'ରକ୍ଷ'ସ'ସିଦ୍ଧ'ସ Hon. to go for a walk

ରକ୍ଷ'ସ (Perf. ପଥନ) to agree, be in agreement, harmony, concord; to dance

ରକ୍ଷ'ସ dancer

ରକ୍ଷ'ସ୍ତ୍ରୀ'ସ to reconcile

ରକ୍ଷ'ସ (Perf. ସଢ଼ନ) to draw up, draft (କ୍ଷୁଣ୍ଣ'କ୍ଷିପ୍ତ'ରକ୍ଷ'ସ = to draft a law); to prepare, construct, establish (ରକ୍ଷ'ସ'ରକ୍ଷ'ସ = to encamp); to assert (ରକ୍ଷ'ରକ୍ଷ'ସ = to vow, promise); to snap at, mangle, maul

ରକ୍ଷ rising, appearance (of the sun)

ରକ୍ଷ'ସକ୍ଷୁଣ୍ଣ'ସ to design (equipment, machinery, etc.)

ରକ୍ଷ'ସ thought, conception, idea

ରକ୍ଷ'ସ (Perf. ମନ୍ତ) to arise, appear, become visible; to dawn (କ୍ଷୁଣ୍ଣ'ରକ୍ଷ'ସ = to occur to someone, come to one's mind)

අකර්ශන plan, proposal

අකර්ශන ජාලය to propose a plan

අකර්ශන නonsense, foolish talk
(අකර්ශන ක්ෂුච්ඡා = to rave, talk nonsense)

අකර්ශන ප්‍රායුක්ත bad morals; immoral

අකර්ශන adulterer

අකර්ශන to be confused; to waver, fluctuate, hesitate, be irresolute; to break moral discipline, act contrary to doctrine; to err

අකර්ශන prostitute

අකර්ශන delirium

අකර්ශ death

අකර්ශන sign of death

අකර්ශන forebodings of death

අකර්ශන The Lord of Death
[අකර්ශන]

අකර්ශන fatal disease

අකර්ශන to change from one existence to another, transmigrate

[අකර්ශන]

අකර්ශන to die

[අකර්ශන]

අකර්ශන immortal

අකර්ශන immortality

අකර්ශන Hon. The River Ganges

[අකර්ශන]
අකර්ශන

අකර්ශන to free from bondage, liberate

අකර්ශන binding agreement, contract; armistice

[අකර්ශන]

අකර්ශන (Perf. අකර්ශන) to tie up, bind, put on fetters, enchain; to wrap around (neckcloth, sash, etc.), dress (wounds); to render helpless (by tying up or by witchcraft); to exorcise

[අකර්ශන]

අකර්ශන any material used for wrapping around or binding (අකර්ශන = necklace, neckcloth); cord, fastenings; fetters, shackles, bonds

ରଢ଼ିଂଘିଂ treaty

ରଢ଼ିଂଘିଂ (Perf. ସଠିଂଘିଂ) Hon. to mount; to ride (a horse, in a carriage, etc.)

[ଢ଼ିଂଘିଂଘିଂ ରଢ଼ିଂଘିଂଘିଂ
see ଢ଼ିଂଘିଂଘିଂଘିଂ]

ରଢ଼ିଂଘିଂ see ରଢ଼ିଂଘିଂଘିଂ

ରଢ଼ିଂଘିଂ (Perf. ରଢ଼ିଂଘିଂ) to be twisted, be distorted (ରଢ଼ିଂଘିଂଘିଂ = distorted mouth)

ରଢ଼ିଂଘିଂ (Perf. ସଢ଼ିଂଘିଂ) to scoop up, ladle; to draw (water from a well); to irrigate, water a field

ରଢ଼ିଂଘିଂଘିଂ to be under one's control, be subdued, be tamed (ରଢ଼ିଂଘିଂଘିଂଘିଂ = retained by force)

[ରଢ଼ିଂଘିଂଘିଂଘିଂ]

ରଢ଼ିଂଘିଂଘିଂ under control, tamed, subdued

ରଢ଼ିଂଘିଂଘିଂଘିଂ (Perf. ସଞ୍ଚିଂଘିଂ) to split, cleave, cut in two

[ସଞ୍ଚିଂଘିଂଘିଂଘିଂ]

ରଢ଼ିଂଘିଂଘିଂଘିଂ (Perf. ଶିଂଘିଂ) to steal away, slip out, escape, flee, run away; to ooze out, flow out; to be carried away (ଢ଼ିଂଘିଂଘିଂଘିଂଘିଂ = to be carried away by water); to be dissipated (of money); to be consumed (by fire); to break out (of quarrels, wars, fires, etc.); to go over to, pass from (one person to another)

ରଢ଼ିଂଘିଂଘିଂଘିଂଘିଂ (Perf. ସଞ୍ଚିଂଘିଂ) to pursue, chase after, hunt (ଢ଼ିଂଘିଂଘିଂଘିଂଘିଂଘିଂ = to fish)

ରଢ଼ିଂଘିଂଘିଂଘିଂଘିଂଘିଂ to err, make a mistake, deviate (from an order); upside down, topsy-turvy

[see ରଢ଼ିଂଘିଂଘିଂଘିଂଘିଂଘିଂ]

ରଢ଼ିଂଘିଂଘିଂଘିଂଘିଂଘିଂଘିଂ (Perf. ସଢ଼ିଂଘିଂ) to entrust (with a task), charge (with a duty); to appoint, commission

ରଢ଼ିଂଘିଂଘିଂଘିଂଘିଂଘିଂଘିଂଘିଂଘିଂ (Perf. ସଢ଼ିଂଘିଂ) to make, construct, build; to make ready, prepare

[ସଢ଼ିଂଘିଂଘିଂଘିଂଘିଂଘିଂଘିଂଘିଂଘିଂଘିଂ]

ରଢ଼ିଂଘିଂଘିଂଘିଂଘିଂଘିଂଘିଂଘିଂଘିଂଘିଂଘିଂଘିଂ disorderly, immoral, dissolute

ཇ

ཇ seventh letter of the Tibetan alphabet, used also in numbering volumes, chapters, etc.; tea (Hon. ཇམ་ལ་ཚ)

ཇ་ཀློག་ hide in which tea is packed for shipment (the loaded bag weighs about 60 pounds)

ཇ་དྲུག་ལྡོལ་གང་ cup of tea

ཇ་ཁྲུག་ tea bag

ཇ་མཚོན་ libation of tea

ཇ་ཕྱོང་ tea churn

ཇ་ཡུན་ the first brew of tea (often offered as a libation to the gods)

ཇ་བར་ཁྲུག་ tea brick

[ཇ་བག་ཁྲུག་]

ཇ་བར་ག་ brick tea

ཇ་ཉལ་ teakettle, teapot

ཇ་མ་ person who makes tea, brewer of tea

ཇ་མར་ butter for making tea

ཇ་ཚགས་ tea strainer

ཇ་རྩལ་ round tea (i.e., tea pressed into a round cake)

ཇ་ཤིང་ tea bush or plant

ཇ་སྐྱུ་ལ་ to churn tea

ཇག་ robbing, robbery

ཇག་རྒྱུ་ལ་ to rob, commit robbery; pillage, plunder

ཇག་ལ་ robber, brigand, bandit

ཇག་ཡུ་ཀྱ་ Cambodia

ཇི་ what, which. (Strictly speaking, ཇི་ should be followed by a participle, as in the expression ཇི་ཡོད་ལ་དེ་ཡུལ་ཞིག་ = Give what(ever) you have! In actual practice, however, ཇི་ and ཇོ་ are used almost interchangeably); according to

[see ཇོ་ and compounds]

ཇི་སྐད་ what, whatever (ངས་ཇི་སྐད་སྐྱུ་ཀྱང་ = whatever I may have said)

རི་སྐྱོད་ as much as, as great as; how-
ever much; so far as; everything
possible, whatever is possible

རི་ལྡ (or རི་ལྡ་བ) how; of what kind,
of what nature; quality, nature,
condition

རི་ལྡ་བ་བཞིན་དུ་.....ལ་ཡང་དེ་བཞིན་གྱི
.....as it is withso it is
with.....

རི་ལྡ་བུ་ such as.....

རི་ལྡ་རི་ལྡར་ inasmuch as.....; to the
extent that

རི་ལྡར་ as, according to (ཁོས་རི་ལྡར་ཟེར་
པ་བཞིན་དུ་ = according to what he said);
in what manner

རི་ལྡར་ཡང་ for example, thus

རི་བྱས་ཀྱིས་ as much as possible, to the
best of one's ability, to the utmost
[རི་བྱས་ཀྱིས་]

རི་ཤིན་ E.T. Japan

རི་ཅམ་ how much?

རི་ཅམ་གྱིས་ as soon as, when

རི་ཅུག་ how? like what? in what
manner?

[གང་ལྟར]

རི་ཞིག་ seldom

[རི་ཞིག་
རི་ཞིག་ལྡར་]

རི་བཞིན་ how, like what?

རི་བཞིན་དུ་ like (this), according to
(this); accordingly

རི་བཞིན་ཚང་བ་ to do things properly

རི་ཡོད་ whatever there is.....

རི་སྤྱིད་ as long as..... (རི་སྤྱིད་ལོ་
པའི་བར་དུ་ = as long as one lives)

རྒྱལ་ strategy; device, contrivance

རྒྱལ་ལོགས་པོ་ resourceful, ingenious,
full of stratagems; dexterous

རྒྱལ་ལོགས་ well-mannered, proper;
able, experienced, skillful; a
Buddhist saint of the Hinayana
School

རྒྱ a particle used with adjectives or adverbs to indicate a gradual increase or diminution (རྒྱ་ཉེ་རྒྱ་ཉེ་སྐྱོང་། = going nearer and nearer; རྒྱ་མཐོ་རྒྱ་མཐོ་། = higher and higher; རྒྱ་བཟང་རྒྱ་བཟང་། = to grow better and better); may also be used to express the superlative degree, as in རྒྱ་དང་པོ། = *the very first*.

རྒྱ་ཉེ་སྐྱོང་། dwindled, decreased

རྒྱ་བཟང་པོ། to grow poorer, become more and more destitute

[རྒྱ་མཐོ་སྐྱོང་།]

རྒྱ་ལྔ་ཤིག་། a little while; sometime

རྒྱ་བཟང་པོ་སྐྱོང་། it has become more evident

རྒྱ་མཐོ་། scissors (剪子)

རྒྱ་མཐོ་སྐྱོང་། to cut with scissors

རྒྱ་མཐོ་། elder brother

[ཕ་མོ་།]

མ་མོ་།]

རྒྱ་མོ་། lord, master; member of the nobility; noble, venerable; honorary title used in addressing members of the nobility

རྒྱ་མོ་། mistress, female head of a household, nun; goddess (རྒྱ་མོ་ལྷ་མོ་། = the Goddess Dolma)

རྒྱ་མོ་ལྷ་མོ་། abbess

རྒྱ་མོ་གངས་དཀར་། Mt. Everest

རྒྱ་མོ་ལྷ་མོ་། Mt. Chomolhari

རྒྱ་མོ་ལྷ་མོ་། Hon. Elder Brother (used in polite address)

མཇུག་འཕྲད་། Hon. interview, audience

མཇུག་འཕྲད་པའི་གཞུང་པ་། to grant an interview

[མཇུག་འཕྲད་པ་།]

མཇུག་འཕྲད་པའི་སྐོར་། present offered at an interview

མཇུག་འཕྲད་པའི་སྐོར་། complimentary scarf (presented on the occasion of an interview with a high official)

མཇུག་འཕྲད་པའི་སྐོར་། salutation

མཇུག་འཕྲད་པའི་གཞུང་པ་། (or མཇུག་འཕྲད་པའི་གཞུང་པ་།) Hon. meeting

མཇུག་འཕྲད་པའི་གཞུང་པ་། Hon. to meet, greet, receive (an honored guest)

མཇུག་པོ་ *Hon.* to meet, greet, receive (an honored guest); to pay one's respects, visit (གཞན་མཇུག་པོ་ = to visit holy places, go on a pilgrimage); to obtain an audience (with a high dignitary); to interview; to understand, comprehend (དོན་མཇུག་པོ་ = to grasp the meaning)

མཇུག་པོ་ལྟོ་གྲོ་ *Hon.* to request an audience

མཇུག་པོ་མ་ཐུབ་ *Hon.* could not meet

མཇུག་པོ་མངས་ *grand* reception

མཇུག་པོ་ལྟོ་གྲོ་ *Hon.* to pay respects

མཇུག་པོ་ལྟོ་གྲོ་ *nape* of the neck

མཇུག་པོ་གཞན་གྲོ་ *back part* of the neck, *nape* of the neck

[མཇུག་པོ་གྲོ་
མཇུག་པོ་ལྟོ་གྲོ་]

མཇུག་པོ་ *neck*

[མཇུག་པོ་]

མཇུག་པོ་ལ་ལྗང་པོ་ *thick-necked; impertinent, insolent*

མཇུག་པོ་ *back part, tail, posterior; end* (ཟླ་བ་བརྒྱད་པའི་མཇུག་པོ་ = at the end of the 8th month)

མཇུག་པོ་འདྲིའི་ལོ་ *at the end (of), at last; behind, after*

[མཇུག་པོ་]

མཇུག་པོ་ལྷོ་ *tailless*

མཇུག་པོ་ལྷོ་ *the one at the end, the last one* (མཇུག་པོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ = the consequences)

མཇུག་པོ་རིང་ལྷོ་ *long-tailed* (ཉེ་བའི་མཇུག་པོ་རིང་ལྷོ་ = comet)

མཇུག་པོ་ལྷོ་ *to suffer patiently, endure*

འཇུག་པོ་ *to establish, found; to settle, fix*

འཇུག་པོ་ *blade, stem, stalk; spade, shovel*

འཇུག་པོ་ལྟོ་གྲོ་ *please fix (in your mind), please remember; for your information*

[འཇུག་པོ་འཇུག་པོ་
མཇུག་པོ་འཇུག་པོ་]

འཇུག་པོ་ལྟོ་གྲོ་ *to present, give formally*

འཇུག་པོ་ *to swallow, devour*

འཇུག་པོ་ *consort* (འཇུག་པོ་ = husband; འཇུག་པོ་ = wife)

འཇམ་པ to lie in wait, hide in am-
bush; to sneak, slink (འཇམ་པུ =
sneak-thief)

འཇམ་དམག guerrilla

འཇམ་འཇམ soft words, polite language

འཇམ་རྟིང་རྟིང calm, quiet, peaceful
[འཇམ་ཐིང་ཐིང]

འཇམ་ཐབས gentle means, mild measures

འཇམ་པ soft, tender, lovely, charm-
ing

འཇམ་དཔལ the God of Wisdom

འཇམ་པ soft, tender, gentle; flexi-
ble (འཇམ་པར་སྐྱེ = speak softly)

འཇམ་བྱས kindly

འཇམ་རྩལ softness, roughness

འཇམ་རྩལ rainbow; colors of the rainbow
[འཇམ་རྩལ]

འཇམ་རྩལ colors of the rainbow

འཇམ་སྐྱེ (or འཇམ་སྐྱེ) Dalai Lama's
seal; edict

འཇམ་པ see འཇམ་པ

འཇམ་མག German

འཇམ་མག་རྒྱལ་པོའི་མཉམ་སྐྱེའི་རྒྱལ་ཁབ་ The
German Federal Republic

འཇམ་པ (Perf. བཅུལ; Fut. བཅུལ་པ) to
weigh; to measure (རྟིང་རྟིང་ཚད་འཇམ་པ
= to measure the length); to ap-
praise, tax; to ponder; to pay,
pay back, repay (a loan); to re-
taliate

འཇམ་བྱིད་སྒྲིང scales (for weighing)

འཇིག་པོ (or འཇིག་པོ) flea

འཇིག་རྟེན trans migratory existence;
the external world, the universe
(འཇིག་རྟེན་གྱི་གཞི་རྒྱུ་ = universal saying,
proverb) 1

འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་ཆ་གས་ part of the
world

འཇིག་རྟེན་གྱི་རྒྱུ་ worldly manner; ac-
cording to custom, according to
usage

1) For a fuller explanation, see
Das, *Tibetan-English Dictionary*,
page 455.

ରଈଦ୍ୟାଂ ଚିତ୍ରାଂ ଶର୍ବରାଂ ଧ Protector of the World (epithet of Avalokitesvara, also used in reference to Buddha)

ରଈଦ୍ୟାଂ ଚିତ୍ରାଂ ରଈଦ୍ୟାଂ ଧ destruction of the world

ରଈଦ୍ୟାଂ ଚିତ୍ରାଂ ଧ layman; secular, worldly

ରଈଦ୍ୟାଂ ଧ (Perf. ସଈଦ୍ୟା) to destroy, ruin, devastate, cut to pieces, annihilate; to do away with, annul, abolish, dissolve, undo; to break (a promise), violate (the law); to perish, decay, rot away

ରଈଦ୍ୟାଂ ଧ destruction, ruin; decay, dissolution, breaking up (into pieces)

ରଈଦ୍ୟାଂ ଧ ଠବଂ perishable (ଶିଂ ରଈଦ୍ୟାଂ ଧ = imperishable)

ରଈଦ୍ୟାଂ ଧ ଧରାଂ ଧ apprehensive (of danger), fearful

ରଈଦ୍ୟାଂ ଧ ଧରାଂ ଧ terror, panic, fright (ରଈଦ୍ୟାଂ ଧରାଂ ଧରାଂ ଧ = has become frightened)

ରଈଦ୍ୟାଂ ଧ ଠବଂ ଧ dreadful road, unsafe road

ରଈଦ୍ୟାଂ ଧ ଠବଂ ଧ to shrink back (from fear), recoil in terror

ରଈଦ୍ୟାଂ ଧ to fear, be afraid, be frightened, be terrified; fear, terror, fright; apprehension, dread

ରଈଦ୍ୟାଂ ଧ ଠବଂ fearful, timorous; dreadful, frightful

ରଈଦ୍ୟାଂ ଧ ଧରାଂ ଧ fearless

ରଈଦ୍ୟାଂ ଧ ଧରାଂ ଧ to frighten

ରଈଦ୍ୟାଂ ଧ ଠବଂ terrifying spot, dangerous place

ରଈଦ୍ୟାଂ ଧ neck

[ରଈଦ୍ୟାଂ]

ରଈଦ୍ୟାଂ ଧ center, depths (of the sea); pith, marrow

ରଈଦ୍ୟାଂ ଧ mud, clay

ରଈଦ୍ୟାଂ ଧ (Perf. ସଈଦ୍ୟା; Fut. ସଈଦ୍ୟା) to shed (blood); to eject, expel, banish

ରଈଦ୍ୟାଂ ଧ Hindi. shoe, boot

ରଈଦ୍ୟାଂ ଧ not easily digestible

ରଈଦ୍ୟାଂ ଧ ଠବଂ weak digestion

ରଈଦ୍ୟାଂ ଧ easily digestible

ଋଷ୍ଟି (Perf. ଋଷ୍ଟି) to seize, grasp, grip, clutch; to capture

[Hon. ଋଷ୍ଟିପଦାବଦା]

ଋଷ୍ଟି (Perf. ଋଷ୍ଟି; Fut. ଋଷ୍ଟି) to melt; to digest; digestion

ଋଷ୍ଟି (Perf. ଋଷ୍ଟି) to go into, enter; to join (an organization); to start out, proceed, set out (on a journey), begin (ଦର୍ଶନାଦିଋଷ୍ଟି = to begin to think about); beginning, outset, initial stage (of an undertaking)

ଋଷ୍ଟି (Perf. ଋଷ୍ଟି) to put into, insert, dip (into water); to infuse, instill, imbue with, inspire; to load on (a truck, train, etc.); to put out, banish; to appoint, constitute; to make (ଋଷ୍ଟିଋଷ୍ଟି = to make public, disclose); to permit, allow; to cause, compel, prevail upon; ଋଷ୍ଟି is regularly added to the infinitive to form a causative (ଋଷ୍ଟିଋଷ୍ଟି = to cause to write)

ଋଷ୍ଟିପଦାବଦା to undertake

ଋଷ୍ଟି (Perf. ଋଷ୍ଟି) to subdue, tame; to soften; to punish (by words or blows)

[see ଋଷ୍ଟି]

ଋଷ୍ଟି (Perf. ଋଷ୍ଟି) to draw tight; to be entangled, be complicated

ଋଷ୍ଟି see ଋଷ୍ଟି

ଋଷ୍ଟି (or ଋଷ୍ଟି) harmonious, euphonious, pleasing (to the ear) (ଋଷ୍ଟିଋଷ୍ଟି = harmony)

ଋଷ୍ଟି skilled, clever, dexterous

ଋଷ୍ଟି coquettish, alluring, seductive, fascinating

ଋଷ୍ଟି milch cow

ଋଷ୍ଟି (Perf. ଋଷ୍ଟି) to milk (ଋଷ୍ଟିଋଷ୍ଟି = milkmaid)

ଋଷ୍ଟି (Perf. ଋଷ୍ଟି) to put (down), place; to put in order, arrange in order; to assign (to a task), employ; to keep, store (ଋଷ୍ଟିଋଷ୍ଟି = to bear in mind); to lay aside, hoard, store, treasure; to leave behind, abandon, quit (ଋଷ୍ଟିଋଷ୍ଟି = to leave one's country)

ଋଷ୍ଟି (Perf. ଋଷ୍ଟି or ଋଷ୍ଟି) to cut, hew; to carve, chip, whittle

ଋଷ୍ଟି oblong, elliptical, oval, cylindrical

ଋଷ୍ଟି (Perf. ଋଷ୍ଟି, ଋଷ୍ଟି; Fut. ଋଷ୍ଟି) to conquer, defeat, subdue, suppress; to oppress, tyrannize; to plunder, despoil

འཇོན hoe, mattock
[གཞིན]

འཇོན་གྱིས་རྒྱ་བ ག to hoe, dig with a hoe
or mattock

འཇོལ་བ to hand down; to trail be-
hind; train, trail (of garments);
retinue

རྒྱན་པ trouble, danger, disadvantage
[རྒྱན་པ]

རྗེ lord, master, chief, ruler
(མི་རྗེ་ཚེབ་པ = His Lordship, His
Majesty); nobleman, person of rank

རྗེ་ཁོལ master and slave

རྗེ་བ (Perf. བརྗེས) to change, give
in exchange, barter; to shift
(clothes); to transfer (troops)

རྗེ་པོ lord, master, ruler, king

རྗེ་འབངས the king and his subjects

རྗེ་སློབ the king and his minister[s]

རྗེ་མ lady of rank (རྗེ་མ་རྒྱུང = young
lady)

རྗེ་མོ lady, mistress

རྗེ་བརྩུབ a term of respect used in
addressing saints, hermits, and
learned lamas; Your Worship,
Reverend

རྗེ་བརྩུབ་མ devout woman, nun

རྗེ་རྒྱལ the nobility

རྗེ་ས deference, respect

རྗེ་སྐོམ memoranda, notes, reminders;
notebook, journal

རྗེ་པ (Perf. བརྗེས) to forget; to
honor, worship, revere

རྗེ་བཞི་བ undisguised, obvious,
manifest

རྗེ་བཞི་བ bare, naked (ཁྱད་རྗེ་བ = bare-
footed); raw, uncooked (དམར་རྗེ་བ =
raw meat), unripe

རྗེས trace, trail, track, impression
(ཁྱད་རྗེས = footprint); consequence,
result; (དེ་རྗེས = therefore, conse-
quently); after, afterwards; behind

རྗེས་འདུག suffix; final consonant;
following, subsequent (ཕྱི་རབས་རྗེས་
འདུག་གམས་ཅད་ = all the following
generations)

ཇིས་བཞིན postscript; copy; anything said or written afterwards

ཇིས་འདིད་བཤང་བ to pursue

ཇིས་དྲུག remembrance, recollection

ཇིས་གཤམ་ permission, consent, leave (to do something)

ཇིས་དཔག་ conjecture, guess; consideration, deliberation

ཇིས་འབྲུང་ follower, adherent

ཇིས་མ་ the last one, the final one; last, final; the last part, hind part; (ཇིས་མར་ = afterwards)

ཇིས་མེད་ trackless; without a trace; without a result

ཇིས་ཚབ་ relief (troops)

ཇིས་ཐོབ་པ to overtake

ཇིས་ལ་ afterwards, later

[ཇིས་ཐོབ་

ཇིས་མར་

ཇིས་སུ]

ཇིས་ལས་སྐྱབས་ backward, unprogressive

ཇིས་ལུས་ཤིང་བ to be late

ཇིས་ཤུལ་ relic, remnant

ཇིས་སུ after, afterwards, later; behind; as a consequence of.....

ཇིས་སུ་འགྲོ་བ to follow after, go behind; to imitate

ཇིས་སུ་རྒྱུ་ལ to follow (an order), obey

ཇིས་སུ་འཇུག་པ imitation; imitator, follower

ཇིས་སུ་དྲུག་པ to recall, recollect, remember

ཇིས་སུ་དཔག་པ to weigh (a matter), deliberate upon, ponder

ཇིས་སུ་བྱེད་པ to imitate

[ཇིས་སུ་འགྱུར་

ཇིས་སུ་འཇུག་པ]

ཇིས་སུ་ལས་པ to be left behind

ཇིས་སུ་བཤད་པ to explain; explanation, description

ཇོ་པ (*Perf.* བཇོད) to say, utter, pronounce (a magic formula); to propound, promulgate (a doctrine); to enumerate, set forth

བཇོད་པ to shine, glitter

བཇོ་བོ་བུད་པ to exchange, give an equal amount in exchange, barter

[བཇོ་བོ་བུད་པ]

བཇོ་མཚམས taking over the duties of an office (i.e., when a new appointee assumes the functions of his predecessor)

བཇོ་ལའ་བྱིད་པ to exchange (money); to change (trains, buses, boats, etc.)

བཇོད་མྱོང་ memorandum

བཇོད་མྱོང་བཏགས་པ to keep a memorandum; to make a note (of something)

བཇོད་པ (or ཇོད) to forget

བཇོད་པར་དཀའ་བའི་ hard to forget, unforgettable

བཇོས་པ to change, alter, shift; to exchange, barter; knob, control (on a radio, television set, etc.)

བཇོད་ speech, utterance

བཇོད་ཉམས་ཚཱག་ vulgar speech, bad language

བཇོད་ཉམས་ལྷོད་པ unspeakable, inexpressible, indescribable, ineffable

བཇོད་པ to say, speak, utter, pronounce, recite

བཇོད་པ་ཡིན་ it is said, they say that.....

བཇོད་དཔྱདས་ pronunciation

བཇོད་བྱ་ meaning (བཇོད་བྱ་ཅན་ = meaningful)

[དོན]

བཇོད་ལེད་ unspeakable, inutterable; empty words, mere talk

བཇོད་གསལ་ clear statement, declaration, pronouncement

ལྷགས་ tongue; ལྷགས་ is added to words associated with the tongue to form the honorific (ལྷགས་བྱ་ = taste)

[ལྷ]

ལྷགས་ལྷག་གཞུང་བ *Hon.* to read

ལྷགས་གོང *Hon. price, value*

ལྷགས་གྲངས་སྐྱོབ་པ *Hon. to count*

ལྷགས་འཕྲིད་གཤམ་བ *Hon. to wipe clean*

ལྷགས་དབྱགས *Hon. breath*

ལྷགས་རྩིས *Hon. accounts*

ལྷགས་རྩིས་སྐྱོབ་པ *Hon. to reckon, to render accounts*

ལྷགས་ཚུ *Hon. salt*

ལྷགས་ལམ་གཤམ་བ *Hon. to answer*

ལྷགས་ལམ་ཕྱུལ་བ *Hon. to deliver a message*

ལྷང *green*

[ལྷང་ཁྱ]

ལྷང་ལྗ *light green*

ལྷང་བཟ *dark green*

ལྷང་པ *green, unripe (corn, barley, etc.)*

ལྷང་དམར *greenish red*

ལྷང་སེར *greenish yellow*

ལྷོ་དྲིང *heavy, depressed, pressed down*

ལྷོ་བ *heavy, weighty (ལྷོ་མེད = not heavy, light)*

[ལྷོ་པ]

ལྷོད་འདེགས་འཕྲུལ་འཁོར *crane, derrick, hoist*

ལྷོད་འདེགས་འཕྲུལ་འཁོར་གདོང་ལ་མཁས་པ *crane operator*

ལྷོད་གཤོབ *oppressive*

ལྷོད་པ *heaviness, weight (ལྷོད་ཅི་ཅམ = how much does it weigh?)*

ལྷོད་པ *heavy*

ལྷོབ་པ *to enter, penetrate into*

ལྷོངས *large valley; region, province, district; rural area (ལྱལ་ལྷོངས = countryside)*

ལྷོངས་མི་ནམས *provincial people*

ལྷོབ་པ *paradise*

ལྷོབ་པ་ལུང *name of a district in southeastern Tibet*

3 eighth letter of the Tibetan alphabet, used also in numbering volumes, chapters, etc.

3 fish (འདམ་3 = eel); tendon, sinew; day of the full moon (3'གང = the full moon)

3'ཀྱལ་ fishhook
[3'ཀྱ]
3'ལྷལ་

3'ལྷ་ཐབ་ carp (3'ལྷ་ཚེབ་ = sturgeon)

3'ག (or 3'ག) steelyard, scales

3'བྱ་ fishing net
[3'དལ་]

3'སྐང་ spawn, roe

3'དལ་ fishing net
[3'བྱ་]

3'བྱང་པ་ fisherman

3'ལྷ་ fish oil

3'པ་ fisherman

3'བྱ་པ་ to fish
[3'འཛིབ་པ་]

3'བྱ་མཁའ་ fisherman
[3'པ་]

3'ར་བྱིད་པ་ to take care of, care for, provide for (3'ར་བྱིད་དགོས་ = be careful!)
[གཉེར་བྱིད་པ་]

3'ལས་མཉམ་འབྲེལ་བཟོ་གྲུ་ fishery combine

3'ལས་ཐོབ་རྒྱུད་མཉམ་ལས་ཁང་ Commun. fishing cooperative

3'ག་གཅིག་ alone, the only (one)
[ཁོ་ག་]

3'ག་རྒྱལ་ various, of different kinds
[སྐྱ་ཚགས་]

3'ག་པ་ notch, indenture

3'ག་མ་ single

3ང་ name of a district in Tsang

3ང་ཚུ name of a river which flows into the Tsangpo near Shigatse

३८' वें espionage

[३५५' वें]

३९' वें audience

३९' वें follower of the Hinayana school of Buddhism

३९' वें to overhear

३९' वें to hear, listen; to listen to, heed (३९' वें = to obey); added to a verbal root, ३९' indicates capability or possibility (३९' वें = the river can be forded, is fordable)

३९' वें (or ३५५' वें) anxiety, dread, fear, horror, despair (३५५' वें = fearless, intrepid)

३९' वें to be alarmed, be anxious, anxious, fearful; fear, anxiety, dread; danger

३५५' thought, understanding; mind, spirit, soul; state, condition; degree, extent, magnitude; manner (३५५' वें = pleasant, delightful)

३५५' वें to put to a test, try (out)

३५५' handsome, elegant

३५५' decayed, broken down, deteriorated

३५५' humble, needy, poor; weak

३५५' proud, arrogant, haughty

३५५' to discern, detect

३५५' to investigate, inquire into

३५५' ostentatious

३५५' happy, comfortable, well (३५५' वें = unwell, ill)

३५५' spoiled, damaged, impaired; injured, hurt, weakened, emaciated; defiled, polluted, stained, degenerated (३५५' वें = undefiled, uncorrupted)

३५५' to investigate, examine minutely

३५५' to irritate, vex, provoke

३५५' skill, dexterity

३५५' prospecting team

ཉམས་ལེན་པ to measure, take the dimensions of, survey (land); to explore; to take inventory

ཉམས་སུ་སྐྱོད་བ to undergo, experience, suffer

ཉམས་ཤར་ sudden thought, idea

ཉམས་སད་པ to test

ཉར་བ to take care of, provide for
[གཉེན་བ]

ཉལ་ཁྱི bed, bedstead, couch, sofa

ཉལ་གས་ blanket, quilt

ཉལ་དྲུད་འཐབ་འཁྲུག་ The Opium War

ཉལ་བ (*Imp.* ཉལ) to lie down; to sleep

ཉལ་ས place to sleep; bedroom
[ཉལ་སྐྱོད་ས]

ཉི two (Note: ཉི is used instead of བཉིས་ in compounds such as ཉི་བརྒྱ = 200, ཉི་ཁྱི = 20,000); sun

ཉི་གུང་ noon, midday
[ཉི་མཉི་གུང་
ཉི་བུང་]

ཉི་མམ་ sunset

ཉི་གཏུགས་ parasol, sunshade, umbrella

ཉི་མ་ sun; day

ཉི་མ་གི་དམག་ The Japanese Army

ཉི་ལྷ་ sunset

ཉི་འཛིན་ eclipse of the sun

ཉི་ཟེར་ rays of the sun

ཉི་འོད་ sunshine

ཉི་མ་རི་རི་ daily, every day

ཉི་མ་ལོག་པ་ solstice

ཉི་ལོལ་ screen, awning

ཉི་ཤར་ sunrise

ཉི་ཤུ (or ཉི་ཤུ་ཐམ་པ) twenty (20)

ཉིང་ཁུ་ juice, essence, pith

ཉིང་མཚམས་སྐྱུར་བ to be reborn

ଓଢ଼ାଂସା minor parts of the body (fingers, ears, etc.); subdivision, branch

ଓଢ଼ା self, oneself (ଓଢ଼ାଂସା = myself); very, same (ଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସା = on the very same spot); ଓଢ଼ା is sometimes used in the literary language as a polite substitute for ତୁ (ଓଢ଼ାଂସା = you; ଓଢ଼ାଂସା = your)

ଓଢ଼ା (or ଓଢ଼ାଂସା) day, daytime (ଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସା = one whole day)

[ଓଢ଼ାଂସା]

ଓଢ଼ାଂସା whole day, all day long

ଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସା midday, noon

[ଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସା
ଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସା]

ଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସା noon meal, lunch

[Hon. ଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସା]

ଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସା day's wages

ଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସା one day, once

ଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସା daily necessities, daily needs

ଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସା daily

[ଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସା]

ଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସା during the daytime (ଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସା = on that day; ଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସା = on the following day)

ଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସା day and night without interruption; continually, incessantly

[ଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସା]

ଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସା daybreak

ଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସା equinox

ଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସା solar eclipse

ଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସା period of 24 hours

ଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସା daily

ଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସା (one) day's journey, day's march

ଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସା a few days

ଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସା to crumble, decay (ଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସା = to trickle down)

ଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସା instrumental of ଓଢ଼ା, used in compounds for ଦ୍ୱିଗୁଣିତ (ଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସା = double)

ଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସାଓଢ଼ାଂସା to stand out, project

འཕྲུལ་པ་ to rub gently, stroke, caress;
to protrude, stretch out (དྲུང་འཕྲུལ་པ་
པ་ = to peep out)

འཕྲུལ་སྐྱེའོ་ slight defect

འཕྲུལ་དྲག་པ་ to be too few

འཕྲུལ་ཕྱི་ a little; a few (འཕྲུལ་ཕྱི་ཅིག་
མ་ཚད་མི་དགོས་ = I only want a little)

འཕྲུལ་དྲུག་པ་ to diminish, decrease,
become fewer (in number)

[འཕྲུལ་དྲུག་པ་]

འཕྲུལ་དྲུག་པ་ to curtail, lessen

འཕྲུལ་པ་ a little, a small (amount);
a few, not many; a lesser (amount),
less, fewer

འཕྲུལ་པ་ turnip

འཕྲུལ་པ་མཁའ་མཁའ་ E.T. spy

[མ་ཕྲུལ་
འཕྲུལ་པ་]

འཕྲུལ་པ་ to wander about, rove,
wander; to creep, crawl, sneak,
steal (མ་ཕྲུལ་ = spy)

འཕྲུལ་པ་ detective

ཉེ་ near

ཉེ་གཞུང་ neighboring

ཉེ་གཞུང་ attendants, retinue; rela-
tives (ཉེ་གཞུང་ཞིག་གི་ཡིག་ = he is a kins-
man); neighbors; neighborhood

[ཉེ་གཞུང་]

ཉེ་གཞུང་དྲུག་པ་ staff

ཉེ་གཞུང་ near, near by, close by,
in the vicinity

[ཉེ་གཞུང་གི་]

ཉེ་སྐྱེའོ་ not long ago, a short time
ago

ཉེ་ཆར་ now, at present; very
shortly, very soon; very recently

ཉེ་དྲུག་ relatives, kin

[ཉེ་དྲུག་
ཉེ་དྲུག་
ཉེ་ཆར་
ཉེ་སྐྱེའོ་]

ཉེ་དྲུག་ close (relatives, friends,
etc.)

ཉེ་གཞུང་ disciple, follower

ཉི་པ near, close; familiar

ཉི་པ to be near, be close by; to approach, draw near; to be on the verge (of doing something); near; neighboring

ཉི་པ་མེད་པའི་ལོ་ལྔ་ལོ་ལྔ་ལོ་ལྔ་ལོ་ལྔ་ལོ་ལྔ་ of recent years

ཉི་པར near, nearly, almost

ཉི་པར་མཁོ་བྱེད་ urgently, necessary

ཉི་པར་ལྟོ་བྱེད་ to strive for, aspire to

ཉི་འབྲེལ close connection, close relations

ཉི་ཚེ་ mishap, accident (ཉི་ཚེ་མེད་པར་ = without accident, safely)

ཉི་རིང near and far, distance

ཉི་རིང་བྱེད་པ་ to be partial, be biased

ཉི་རིང་མེད་པ་ impartial

ཉི་ལམ shorter route, short cut

ཉི་བྱེད་ danger, risk, liability, chance; ཉི་བྱེད་ is attached to verbal roots to indicate an imminent danger or risk (འཕྲིག་ཉི་བྱེད་ཡོད་ = there is a chance that it will be destroyed)

[see ཉི་པ་]

ཉི་བྱེད་ཀྱི་ཚེ་བྱེད་ dangerous, hazardous, risky

ཉི་བྱེད་སྐྱེས་ relative, kinsman

[གཉི་བྱེད་པ་
ཉི་ཚེ་བྱེད་]

ཉི་བྱེད་ཁྱེད་ danger, risk, peril, hazard

ཉི་བྱེད་ཅན་ dangerous, hazardous

ཉི་བྱེད་པ་ enemy; to be hard-pressed

ཉི་རྒྱུ (or ཉི་རྒྱུ) near, close by
[ཉི་རྒྱུ་འཕྲིག་]

ཉི་རྒྱུ་སྐྱེས་ added to a verbal stem to indicate the imminence of an action (ང་འགྲོ་ཉི་རྒྱུ་སྐྱེས་པ་བཅུན་ཡོད་ = I am about to go)

ཉི་རྒྱུ་སྐྱེས་ equipment

ཉི་མ་སྐྱེའུ་བྱེད་ fault, foible; sin, offense, crime

ཉེས་ཆད fine, penalty

ཉེས་པ evil event, misfortune (མ་ཉེས
= year of calamity; bad harvest);
moral fault, sin, transgression,
crime; to commit a crime

ཉེས་པ་ཆེན་པོ་ guilty

ཉེས་པ་བདད་པ་ to punish
[ཉེས་འཐག་གཏོང་བ་]

ཉེས་པ་བྱེད་པ་ to sin, trespass

ཉེས་པ་མེད་པ་ guiltless, innocent

ཉེ་མཁུ་ buyer, customer

ཉེ་ཆ purchases

ཉེ་ཐོ account, bill

ཉེ་བ་ (Perf. ཉེས) to buy, purchase

ཉེ་ཆོང buying and selling, commerce,
traffic

ཉེ་ཆོང་བྱེད་པ་ to buy and sell, trade,
be in business

ཉེ་བ་ཉེ་བ་ confused, mixed up

ཉེ་བ་པ་ dirty, soiled, muddy (ཆུ་ཉེ་བ་པ་
= muddy water)

[བརྗེས་པ་]

ཉེ་བ་ (Imperat. of ཉེ་བ་པ་) listen!

ཉེ་བ་མངས་པ་ misery, distress, trouble,
misfortune

ཉེ་བ་པ་ weak, languid

ཉེ་ས་མི slave

གཉེན་ infectious disease, epidemic,
plague, pestilence; species of wild
sheep

གཉེན་པ་ (or གཉེན་པོ་) cruel, fierce,
severe (ཉེ་མཁུ་གཉེན་པ་ = severe justice);
wild, rugged, precipitous

གཉེན་པོ་ rough country, rugged terrain

གཉེན་པོ་ neck, nape

གཉེན་པོ་བཟོ་བ་ oppression

གཉེན་པོ་བཟོ་བ་སྤོང་པའི་གྲུ་ལ་རིམ་ Commun. down-
trodden classes

གཉེན་རིངས stiff-necked, obstinate

གཉེན་མེད yoke (for oxen)

གཉིད sleep

གཉིད་ཁྱལ་པ to go to sleep

[གཉིད་ཏུ་འགྲོ་བ
གཉིད་ཉལ་བ]

གཉིད་ཅབ sleepy, drowsy

གཉིད་ཉལ go to bed! go to sleep!

གཉིད་ཅག་རྒྱལ་པ to be sleepy

[Hon. གཉིད་ཅག་རྒྱུ་ལ]

གཉིད་ལམ dream

གཉིད་ལམ་བདང་བ to dream

གཉིད་སད་པ to wake up, awaken

[Hon. གཉིད་སད་པ་གཞུང་བ]

གཉིས two; both (ཁྱེད་དང་ང་གཉིས་ = both you and I)

གཉིས་ཀ two together, both

[གཉིས་ཀ]

གཉིས་ཆ half

གཉིས་གཉིས two each

གཉིས་ཐོག second floor

གཉིས་ལྗང twofold, double; twice

གཉིས་པ the second; having two
(མགོ་གཉིས་པ = two-headed)

གཉིས་འཇོག holding to two (courses, viewpoints, etc.); doubt, wavering

གཉིས་བཟོ doubtful

གཉུག་མ natural; innate

གཉེན relative, kinsman (པ་གཉེན་ = relatives on the father's side; མ་གཉེན་ = relatives on the mother's side)

[གཉེན་པ
གཉེན་ཚབ]

གཉེན་སྒྲིག་གྲིམས་ལུགས marriage decree

གཉེན་ཉེ་བ close relatives (གཉེན་རྗེས་པ་ = distant relatives)

གཉེན་པོ friend, assistant, helper; remedy, means

གཉེན་གྱིད་པ to marry

གཉེན་ཚུལ་ relative
[ཉེ་ཚུལ་]

གཉེན་ཟླ་ consort, spouse

གཉེན་ཀྱི་ care, attention, supervision, management

གཉེན་པོ་ steward, manager (མཁོ་ལོ་གཉེན་ = major-domo), administrator; keeper (of a store, house, etc.)

གཉེན་པོ་ to take care of, tend, guard; to provide for; to strive to procure (དོན་གཉེན་པོ་ = to earn money, make money)

གཉེན་པོ་ལ་མ་ཚུལ་ capitalist

གཉེན་པོ་ wrinkles of the face (སྐྱ་ལོང་གཉེན་པོ་ = to frown)

གཉེན་ཚང་ store, storeroom, storehouse

མཉམ་པ་ boat, skiff, ferry

མཉམ་པོ་ boatman, ferryman

མཉམ་པོ་ལོ་ chief boatman

མཉམ་ similar, like, equal

མཉམ་པོ་ colleague

མཉམ་ཉེད་ equality, evenness, impartiality

མཉམ་ཏུ་ with, together

མཉམ་ཏུ་འགྲོ་བ་ to accompany, go with (someone); to go together
[Hon. མཉམ་ཏུ་ཤོག་པ་]

མཉམ་པོ་ like, alike; equal, same (དུས་མཉམ་པོ་ = contemporary, simultaneous); even, flat, level (མཉམ་པོ་མེད་པོ་ = uneven)

མཉམ་པོ་བྱེད་པོ་ to make even, make level; to equalize; to divide equally

མཉམ་འབྲེལ་ together, jointly; combined, joined together, allied

མཉམ་འབྲེལ་དམག་དཔུང་ allied forces, combined troops

མཉམ་ལས་ཁང་ Commun. cooperative (ཁྱིམ་ལས་ཁང་གི་མཉམ་ལས་ཁང་ = farm cooperative)

མཉེད་པོ་ (Perf. མཉེས་; Fut. མཉེ) to rub; to tan (hides)

མཉེན་པ flexible, pliable, tender, soft; gentle, tame

[མཉེན་པ]

མཉེན་པ to get tired, become fatigued

མཉེས་པ Hon. to be glad, be pleased; to take delight in

[དགའ་པ]

མཉེས་པ་བྱུང་པ to please, gladden, give pleasure to (someone else)

རྩོད་རྩོད old clothes, rags

རྩོད net, snare, trap

[རྩོད་འདུགས]

རྩོད་བཅུགས་པ to trap, ensnare

རྩོད་འདུགས་པ to set a trap, lay a snare

རྩོད་པ old, worn-out (of clothing), ancient, past (ལོ་རྩོད = last year)

རྩོད་མ The Red Cap Sect of Buddhists; curio, antique article of great value

རྩོད་མ་པ member of the Red Cap Sect

རྩོད་ས་པ worn-out, dilapidated; cast-off, discarded

རྩོད་པ (Perf. བརྩོད, བརྩོས) to fade, wither

རྩོལ་པ see རྩོལ་པ

རྩོད་དགའ་པ difficult to find, hard to come by

རྩོད་པ to find, discover; to meet with, encounter; to acquire, get; profit, gain; wealth, property

རྩོད་ཐུག་པ to plunder, pillage, take booty

རྩོག་པ (Perf. བརྩོགས) to dirty, make muddy; to stir up trouble; dirty, muddy; troubled

རྩོགས་པ stain, scum, dirt (རྩོགས་པ་མེད = stainless, purified)

སྤྲོད་ accusation, charge, imputation; reason (སྤྲོད་མེད་པར = without reason), pretext

སྤྲོད་པ (Perf. & Fut. བསྤྲོད) to relate, report (གསུང་སྤྲོད་པ = to inform, notify)

སྤྲོད་བཅུགས་པ to accuse, bring charges (against someone)

ལྷོ་བྱེད་ *Hon.* ear; hearing

[ལྷོ་བྱེད་མཚན་གྱི་ལྷོ་བྱེད་]

ལྷོ་བྱེད་རྩྭ་ *Hon.* woman's earring

ལྷོ་བྱེད་གྲགས་པ་ reputation, renown, fame

ལྷོ་བྱེད་རྒྱུ་བཟོ་བའི་ལྷོ་བྱེད་ *Hon.* to draft a report

ལྷོ་བྱེད་པུ་ poetry, poem

ལྷོ་བྱེད་པུ་ལྷོ་བྱེད་པུ་ poet

ལྷོ་བྱེད་མཚན་ *Hon.* ear

ལྷོ་བྱེད་པ་ fame, reputation, renown; glory, praise; pleasant to hear (གདམས་ལྷོ་བྱེད་པ་ = glad tidings; མི་ལྷོ་བྱེད་པ་ = discordant)

ལྷོ་བྱེད་ལྷོ་བྱེད་ petition, complaint; application, request; memorial, report (addressed to a superior)

ལྷོ་བྱེད་ལྷོ་བྱེད་པ་ *Hon.* to present a petition; to submit a report; to make a written application

[ལྷོ་བྱེད་ལྷོ་བྱེད་པ་]

ལྷོ་བྱེད་ལྷོ་བྱེད་ *Hon.* turquoise earring

ལྷོ་བྱེད་གསལ་བྱེད་ལྷོ་བྱེད་ to report confidentially; to appraise, inform, advise

ལྷོ་བྱེད་གསལ་བྱེད་ལྷོ་བྱེད་པ་ to call attention, invite attention; to cause to be heard (i.e., to grant a petitioner the right to be heard); to hearken

ལྷོ་བྱེད་པ་ to think, suppose, imagine, consider, intend; thought, mind, consideration

ལྷོ་བྱེད་པ་ degenerated

ལྷོ་བྱེད་པ་ impurities, sediment, dregs

ལྷོ་བྱེད་པ་ལྷོ་བྱེད་པ་ refinery

ལྷོ་བྱེད་ heart; mind, spirit; courage
[ལྷོ་བྱེད་པ་]

ལྷོ་བྱེད་པ་ breast

ལྷོ་བྱེད་པ་ gladness, joy, cheerfulness

ལྷོ་བྱེད་པ་ bosom friend, pal

ལྷོ་བྱེད་པ་ spirited, bold, courageous

ལྷོ་བྱེད་པ་ mercy, compassion

[ལྷོ་བྱེད་པ་]

ལྷོ་ཆེན་པོ་ brave, daring, valiant, gallant

ལྷོ་རྗེ་ kindness, mercy, compassion; pretty, charming

ལྷོ་རྗེ་ཅན་ merciful, kindhearted, compassionate; a kindhearted person

ལྷོ་རྗེ་པུམ་ merciless, cruel, unkind
[ལྷོ་རྗེ་མེད་པ་]

ལྷོ་རྗེ་ལྟ་བུ་ to look upon with compassion; to forgive

ལྷོ་རྗེ་མོ་ compassionate; dearest, beloved (*colloq.*)

ལྷོ་ལྷོ་ལགས་ lady; a title used in addressing the wife of a well-to-do villager

ལྷོ་གཏམ་ private talk

ལྷོ་སྐྱབས་ moral courage, character, fortitude, virtue, mental strength

ལྷོ་ཐག་པ་ལས་ heartfelt, from the heart; earnestly, sincerely

ལྷོ་འདོད་པ་ to desire ardently, long for, crave

ལྷོ་འདོད་པ་ eager

ལྷོ་རྒྱལ་ charming, handsome; sweetheart, lover

ལྷོ་འདྲ་ heartsick; grief, deep sorrow; disease of the heart

ལྷོ་འཇམ་ heartily, zealously

ལྷོ་ལྟ་དམ་པ་ best friend

ལྷོ་པོ་ essence, pith, heart, substance (ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་པོ་ = substance of a speech)

ལྷོ་པོ་ཆེ་ adventurous, intrepid, enterprising; noble-hearted

ལྷོ་པོ་མེད་པ་ null, void, false, hollow, without substance

ལྷོ་རྩེ་རྗེ་ pity; to be pitied

ལྷོ་རྩིས་ satisfaction, gratification

ལྷོ་རྩལ་ perseverance, assiduity, industry, energy, zeal, endeavor; (ལྷོ་རྩལ་བྱུང་པ་ = to persevere, persist)

ལྷོ་ཆེན་ anger, indignation

ལྷོ་ལ་བ (*Perf.* བལྷོ་ལ) to pull down, overthrow, destroy

[ལྷོ་ལ་བ]

ལྷོ་ལ་པ (*Perf.* བལྷོ་ལས) to dip in (ལྷོ་ལ་གྲུ = reed pen)

ལྷོ་ལས duration, continuity

ལྷོ་ལས་ཤིང་ protracted, lengthened

ལྷོང་བ (*Perf.* བལྷོངས) *Hon.* to be ill, be indisposed, be in pain; to make less, reduce (*see* ལྷོང་བ)

[ལྷོ་བ་པ]

ལྷོང་གཞི *Hon.* illness, sickness, disease

ལྷོང་ཟླམ *Hon.* pain, ache

ལྷོ་བ་དྲུངས་པ cured, recovered (from a illness)

ལྷོ་བ་པ (*Perf.* བལྷོ་བ) to be sick

ལྷོ ears (of corn, wheat, barley, etc.)

[ལྷོ་ལ]

ལྷོ་མང (or ལྷོ་མང་མང) Nethang (name of a village located 10 miles south-west of Lhasa)

ལྷོ་བ (*Perf.* བལྷོ་བ) to lean against; to rest upon (ལྷོ་འཕལ = pillow)

[ལྷོ་ལྷོ་པ
ལྷོ་ལ]

ལྷོ་ལས་པ (*Perf.* བལྷོ་ལས) to run after, pursue; to hasten, hurry (to reach a destination); to strive for, aspire to

ལྷོ་བ་ལྷོ་བ about, approximately (ལྷོ་བ་ལྷོ་བ = about a thousand); ཅི་ལྷོ་བ་ལྷོ་བ = how much how many)

ལྷོ་ལས་པ (*Perf.* བལྷོ་ལས) to be proud, be arrogant, be boastful (ལྷོ་ལས་ལྷོ་བ = unpretentious, humble)

ལྷོ་བ་ལས་ལྷོ་བ་པ to lean against

ལྷོ་ལ་བ to lean against; to lie down, recline

[*see* ལྷོ་བ]

ལྷོ་བ་པ to deny, disavow

ལྷོ་བ་པ (*Perf.* བལྷོ་བས) to stretch out, extend oneself; to touch, reach (by stretching out); to arrive at

ལྷོ་ལ laziness, lassitude, weariness, idleness; unconcern, indifference

ལྷོ་པ་བྱེད་པ to balance

ལྷོ་མེད diligent
[ལྷོ་ས་ལས་མེད]

ལྷོ་ས་ལ to level, make level, make even or smooth; to equalize, arrange uniformly; to manage with equal justice, treat equally

ལྷོ་ས་པར་འདྲེག་པ equanimity, composure

ལྷོ་ས་པ equal, even, level, uniform

ལྷོ་ས་ལས་བྱེད་པ to be lazy, be indolent; to be indifferent

ལྷོ་བ (Perf. ལྷོ་ལ) to put down, lay down; to pat (dog, cat, etc.)

བརྟུགས་པ (Perf. བརྟུགས) to borrow; to seize, usurp

བརྟུགས་པ to borrow; borrowed; reflected image, reflection (རྟུགས་བརྟུགས་པ = echo); picture

བརྟུགས་པར་ picture, illustration
(མི་དམངས་བརྟུགས་པར་ = People's Pictorial)

བརྟུགས་པར་བརྟུགས་པ interest on a loan

བརྟུགས་བཅོས་ contempt, scorn

བརྟུགས་བཅོས་བྱས་པ to treat with contempt
[བརྟུགས་པ་བྱེད་པ]

བརྟུགས་པ to despise, scorn, hold in contempt

བརྟུགས་པ see ལྷོ་ལ

བརྟུགས་པ (Perf. of ལྷོ་ལ) to overthrow, destroy; to squander

བརྟུགས་པ see ལྷོ་ལ

བརྟུགས་པ see ལྷོ་ལ

བརྟུགས་པར་བརྟུགས་པ respect, reverence, veneration (བརྟུགས་པར་བརྟུགས་པ = to pay one's respects)

བརྟུགས་པར་ལཱ་ལས་ལྷོ་ལ fasting, abstinence, purification (by fasting)

བརྟུགས་པར་ལྷོ་ལ་ལྷོ་ལ Hon. to pay one's respects

བརྟུགས་པར་ Hon. memorandum

བརྟུགས་པ Hon. to forget

བརྟུགས་པ see ལྷོ་ལ

၎ ninth letter of the Tibetan alphabet, used also in numbering chapters, volumes, etc.

၎'ဒိ၍ Tajik; Persia
[နွ၍'၍ဒိ၍]

၎'ဒိ၍ Arab. date

၎'ဇိ၎ The Ming Dynasty (大明)

၎'ဇိ၎'ဇိ၎'ဇိ၎ The Dalai Lama (၎'ဇိ၎ is derived from the Mongol word *dalai*, which means *ocean*)
[နွ၍'ဇိ၎'ဇိ၎'ဇိ၎]

၎'ဇိ၎ party (黨)

၎'ဇိ၎'ဇိ၎'ဇိ၎ The Party's Central (Committee) (中央黨)

၎'ဇိ၎ Party members

၎'ဇိ၎'ဇိ၎'ဇိ၎ to knock, rap

၎'ဇိ၎'ဇိ၎ see ဇိ၎'ဇိ၎

၎'ဇိ၎ Denmark

၎'ဇိ၎ radio; radiogram (၎'ဇိ၎'ဇိ၎ = radiogram sent in reply)

၎'ဇိ၎ radio tube

၎'ဇိ၎ a moment

၎'ဇိ၎ instantly, immediately, quickly
[၎'ဇိ၎]

၎'ဇိ၎'ဇိ၎ degree (of longitude or latitude)

၎'ဇိ၎ the stalks of a bitter plant (gentiana chiretta)

၎'ဇိ၎ metal cup used in religious services

၎'ဇိ၎ Tokyo (東京)

၎'ဇိ၎'ဇိ၎ religious meditation

၎'ဇိ၎ intensifying particles (၎'ဇိ၎'ဇိ၎ = jet black)

၎'ဇိ၎ small cymbal; tiny bell

၎'ဇိ၎'ဇိ၎ very small, minute (i.e., about the size of a sesame seed)

၎'ဇိ၎ sesame oil

ཏྱ to, into; at, on; ཏྱ is used only after a final འ, ཏ, or བ (ཐོག་ཏྱ = on top, above; ལྷོ་ཏྱ = in back)¹

[
ཏྱ
ཏྱ
ཏྱ
ཏྱ]

ཏྱ་ཏྱ་ quickly, swiftly

ཏྱ་ཏྱ་ཀ Turk

ཏྱ་ཏྱ་རི clear, distinct

ཏྱི a continuative particle used after a final འ, ཏ, ལ, or ས
[see རྩེ and ཏྱི]

ཏྱིག་པ see འཕྲིག་ས་པ

ཏྱིག་མེག་ pastry, cake (饅頭, 心)

ཏྱིག་ top, tip
[ཐོག]

ཏྱིག་གི་ས high rank, high position

ཏྱིག་ཅམ see ཏྱིག་ཅམ

ཏྱིག་ཅམ some, a few; a little, somewhat

[ཏྱིག་ཅ
ཏྱིག་ཅད
གངད་ཅམ]

ཏྱིག་ཅ hoe, mattock

ཏྱིག་ལྷ Dragon Boat (Festival) (端午)

ཏྱིག་པ to arrive at, reach (a destination)

[ཏྱིག་པ]

ཏྱི་ཀ tranka (a Tibetan coin)

[ཏྱི་ཀ
ཏྱི་ཀ
ཏྱི་ཀ]

ཏྱི་པ hard, tough (ཏྱི་པ = tough meat)

གངད་རྣག་ thanks, thanksgiving

གངད་ towards, in the direction of

གངད་པ steadiness, firmness (ཐོག་གངད་ = trust)

1. See also Das, *Tibetan-English Dictionary*, page 517, and Jäschke, *Tibetan-English Dictionary*, page 205.

གངའ order, system, orderly arrangement; continuity; completeness

གངའ་ཁྱུ་ agreement, stipulation, convention; decree, order

གངའ་ཁྱེམས་ established law

གངའ་འཁོལ་ definitely, positively, certainly

གངའ་འཁོལ་པ་ to make definite arrangements; to decide (a matter)

གངའ་ཤྱི་ constant, continual

གངའ་འཇགས་ permanent, enduring

གངའ་ཏུ་ always

གངའ་ལྷན་གྱི་དུ་ to confirm, ratify; to substantiate

གངའ་བས་ completely

གངའ་མེད་ perishable, not enduring, transitory

གངའ་རྗེས་ proposition, definite statement, argument; logic, dialectics; proof, evidence

གངའ་ལ་ཕབ་པ་ to settle a question

གངའ་ལ་འབྲིབས་པ་ to put in order, arrange systematically, organize, regulate; to put into writing, write down

གངམ་ speech, talk, conversation; rumors, reports, stories, news

གངམ་སྒྲུལ་བ་ to send a message

གངམ་འཕྲུང་བ་ to spread news

གངམ་གླེང་བ་ to converse, chat

གངམ་རྒྱུ་ oral tradition, legend

གངམ་བསྐྱུག་པ་ to declare, announce, proclaim

གངམ་ངའ་ evil report; bad news

གངམ་སྐྱུབ་ pleasant conversation; good news, glad tidings

གངམ་དོན་ subject matter; main point, chief topic

གངམ་རྒྱུ་པ་ to make inquiries

གངམ་དེ་ proverb, adage, maxim, saying

གདམ་གཤགས་པ to confess

གདམས་པ full, filled to capacity,
replete
[གདོང་མས་པ]

གདའ་མ pledge, pawn (མི་གདའ་མ =
hostage)

གདའ་མ་རྒྱ་བ to redeem a pledge

གདར་ཀ་རྒྱལ་པ Colloq. to bleed

གདི་མུག gloom, darkness; ignorance,
stupidity; stupor, coma

གདོང bottom, depths; deep (གདོང་མེད
= shallow, superficial)

གདོང་དྭ anchor

གདོང་འདྲེད enmity

གདོང་འཇམ from the depths, from the
bottom (of one's heart)

གདོང་ཕྱི་ལ to probe to the bottom
(of a matter); to fathom

གདོང་ཟེང་པ very deep

གདོང་རིང་མུང depth

གདོང་རིང་པ very deep

གདུག་པ (Perf. གདུགས) to reach,
touch; to meet; to sue, bring suit
against
[རྒྱུག་པ]

གདུག་འབྲེལ་བྱེད་པ to contact, estab-
lish contact with, meet

གདུག་རིལ pestle

གདུབ་པ to cut to pieces, cut up,
slice, mince; to be able
[see རྒྱུབ་པ]

གདུམ་པ ferocity, rage

གདུམ་པོ (or གདུམ་མོ) fierce, violent
(རྒྱུང་གདུམ་མོ = violent wind, hurri-
cane)

གདོང་ treasure; storage place, de-
pository

གདོང་ཁུ vein of ore, mine

གདོང་འདུག་པ wealthy man; Kuvera, the
God of Wealth

གདོང་འཚོལ་བ to prospect for metals

གདོང་ཇམ mineral deposits

གདོད་མཛད treasury, storehouse

གདོད་པ to pluck, pick (flowers)

གདོད་གས་པ to belong to, be a member of; to appertain to (མ་གདོད་གས་པར = not belonging to; except); belonging to, including

གདོད་བ (Perf. བདད) to send, dispatch; to let go, permit to go, release, liberate, dismiss; to let in, admit, permit to enter; to give, administer (medicine); to give up, abandon, forsake, to make, cause (Note also the following: གཤེ་གཤེ་གདོད་བ = to rebuke, censure; མུ་ང་གདོད་བ = to lay eggs; དབུགས་གདོད་བ = to breathe; ཚོལ་བདད་བ = to paint; རྒྱང་འབྲུད་གདོད་བ = to banish; འབྲུད་འབྲུད་བདད་བ = to scrape, scratch)
[Hon. གདོད་ང་གཞུང་བ]

གདོད་ལེན་ལྷན་སྐྱེད་འཕྲུལ་འཁོར་ alternating current generator

གདོད་པ (Perf. བདད) to hand over, deliver; to bestow; confer; to commit (to someone's care), entrust to; to lean against; to direct oneself towards, turn towards, face; to aim at; to confide in

གདོད་རྒྱལ་ disposing of sacrificial objects (by burning or giving them away)¹

གདོད་བདུག demolition, ruin, destruction

གདོད་བ to scatter, strew about, spread over; to sprinkle; to waste, squander; to throw, cast, hurl; to throw away, get rid of; to cast down, demolish

གདོད་མ sacrificial objects

གདོད་ལ་བ to pierce, perforate; to discover, disclose
[རྫོལ་བ]

གདོད་ལ་མེད་ undiscovered, unknown, strange; dubious; without resources

གདོད་མ་ size, dimension

བདད་གས་པ bound, tied, fastened, attached; ground, crushed
[see འདོད་གས་པ]

བདད་སྐྱུམས་ equanimity; impartial treatment; indifference, apathy; neutrality

བདད་བ see གདོད་བ

བདད་ see གདོད་པ

1. See Das, *Tibetan-English Dictionary*, page 527.

བདེ་བ་ལ see འདོབས་ལ

བདེ་བ་ལཱི planted

བདེ་བ་ལ spread, spread out
[see འདོབ་ལ]

བདེ་བ་ལ reverently

བདེ་བ་ལ see འཕྲུང་ལ

བདེ་བ་ལ་ལས having drunk

བདེ་བ་ལ subdued
[see འདོབ་ལ]

བདེ་བ་ལ cut into pieces
[see ལཱི་བ་ལ]

བདེ་བ་ལ see འདོབས་ལ

བདེ་བ་ལ see འདོབ་ལ

བདེ་བ་ལཱི published

རྒྱ་ (or རྒྱ་པོ) horse
[Hon. རྒྱ་པོ]

རྒྱ་ལ horseshoe

རྒྱ་སྐྱོད་ལ to neigh

རྒྱ་ཁ་ཤོར་བ runaway horse

རྒྱ་ཁུགས་ horse blanket

རྒྱ་ཁུགས་ herd of horses

རྒྱ་ཁུགས་ piebald horse

རྒྱ་ཁྱོད་ལ roan

རྒྱ་ཁྱོད་ལ mare

རྒྱ་ཁྱོད་ལ to gallop

རྒྱ་ཁྱོད་ལ་བདེ་བ་ལ་ལས jockey

རྒྱ་ཁྱོད་ལ horse race

རྒྱ་ཁྱོད་ saddle bag

རྒྱ་ཁྱོད་ horsewhip (རྒྱ་ཁྱོད་ལ་ལས་ལ = to lash)

རྒྱ་ཁྱོད་ fodder (for horses)

རྒྱ་ཁྱོད་ harness

རྒྱ་བཅའ་ལ to break in a horse, train a horse

རྟ་ལྷན་འབབ་པ to dismount

རྟ་གཞན stable

[རྟ་གྲན
རྟ་ར
རྟ་ཁང]

རྟ་པ horseman

རྟ་ལྷན colt, foal

རྟ་དམག cavalry

[རྟ་པའི་དཔུང]

རྟ་མེག་ horse's hoof (རྟ་མེག་སྟལ་སྟལ་ཟགས་
ལས་མེ་འདྲུག་= the horse has cast a
shoe)

རྟ་མེག་ལ silver ingot shaped like a
horse's hoof

རྟ་ཇ groom

[རྟ་གཡོག]

རྟ་ཟམ་ post-station; postrider
(རྟ་ཟམ་གྱི་སྤྱི་དཔོན་= postmaster general)

རྟ་འུལ་ (or རྟ་འུ་ལག) transport sup-
plied to government officials¹

[རྟ་འུ]

རྟ་ར stable; corral

རྟ་རགས body of horsemen

རྟ་ལ་མེག་སྟལ་སྟལ་ལྟུང་པ to shoe a horse

རྟ་ཤུགས horsepower

རྟ་གསེབ stallion

རྟ་འུ་མེག (or རྟ་མེག) saddle

རྟ་འུ་མེག་ལྟུང་པ to saddle

[མེག་ལྟུང་པ]

རྟ་གསུམ་ uniformly, equally

རྟ་གྲུ་ always, eternally, perpetually,
continually

རྟ་གྲུ་ enduring, lasting, continuous,
eternal (མི་རྟ་གྲུ་པ་= perishable); per-
petuity, eternity

རྟ་གྲུ་པར་ always, habitually

རྟ་གྲུ་པར་རི་བཞིན frequently, repeatedly,
again and again

1. See Das, *Tibetan-English Dictionary*, p. 1115.

རྟོག་པོ durable, lasting, reliable

རྟོག་པོས་ལྷོད་པོ constantly recurring

རྟོག་པོ sign, mark, badge, token (བཟུང་པོ་
རྟོག་པོ = good sign; རྟོག་པོ་ལྷོད་པོ = evil
token); characteristic; omen; proof,
evidence (མཛོད་པོ་རྟོག་པོ = clear evidence);
reference, credentials

རྟོག་པོ་མཛོད་པོ proof

རྟོག་པོ་སྒྲིབ་པོ medal, badge, emblem

རྟོག་པོ་ཅན་པོ marked, stained, spotted

རྟོག་པོ་ལྷོད་པོ annotation

རྟོག་པོ་རྟོག་པོ (or རྟོག་པོ་རྟོག་པོ) helter-
skelter, pell-mell
[རྟོག་པོ་རྟོག་པོ]

རྟོག་པོ་ལྷོད་པོ to be in a hurry; to be con-
fused, be perplexed; to be
startled, be frightened (རྟོག་པོ་རྟོག་པོ་ལྷོད་པོ =
confused, startled)

རྟོག་པོ་ལྷོད་པོ behind; after (རྟོག་པོ་རྟོག་པོ་ལྷོད་པོ = after
that)

རྟོག་པོ་རྟོག་པོ afterwards, after
[རྟོག་པོ་རྟོག་པོ
རྟོག་པོ་ལྷོད་པོ]

རྟོག་པོ་ལྷོད་པོ end, extremity, lowest part;
heel

རྟོག་པོ་ལྷོད་པོ the end, the last (part);
latter (རྟོག་པོ་ལྷོད་པོ་རྟོག་པོ་ལྷོད་པོ = the following
day)

རྟོག་པོ་ལྷོད་པོ (Perf. བརྟོག་པོས) to pull down,
overthrow, destroy

རྟོག་པོ་ལྷོད་པོ (Perf. བརྟོག་པོས) to make less,
shorten; to contract

རྟོག་པོ་ལྷོད་པོ dull, blunt; stupid

རྟོག་པོ་ལྷོད་པོ support, prop (རྟོག་པོ་རྟོག་པོ = foot-
stool); container, receptacle;
image of a deity; shrine; offer-
ing (ལྷོད་པོ་རྟོག་པོ = present, gift; རྟོག་པོ་ལྷོད་པོ
= tribute)

རྟོག་པོ་རྟོག་པོ in support of; as a token of

རྟོག་པོ་རྟོག་པོ definite, certain, positive
[རྟོག་པོ་རྟོག་པོ]

རྟོག་པོ་ལྷོད་པོ certainly, without fail

རྟོག་པོ་ལྷོད་པོ relying on, depending on;
in consequence of, following; con-
cerning, with respect to, in con-
nection with

རྒྱལ་པ (*Perf.* བརྒྱལ) to keep, hold, adhere to; to depend on, rely on, trust; to lean on, rest upon; to be given to, be addicted to; faithful, attached to

རྒྱལ་འབྲེལ་ omen, portent, auspice (རྒྱལ་འབྲེལ་མེགས་ = good omen)¹; interdependent causes of all phenomena

རྒྱལ་འབྲེལ་ངལ་ bad omens

རྒྱལ་འབྲེལ་རྒྱལ་པ to investigate significant events (in order to draw inferences)

རྒྱལ་འབྲེལ་ཡལ་པ propitious

རྒྱལ་མ་ prop, support, pillar

རྒྱལ་དམའ་པ subordinate, of lower rank, junior

རྒྱལ་གཞི་ basis, foundation; center (of activity); home

རྒྱུ་ foal, colt

[རྒྱ་ལྷག
རྒྱལ་གྱི་]

རྒྱལ་གྱི་ argumentation, debate; dialectics (རྒྱལ་གྱི་པ = dialectician)

རྒྱལ་པ (*Perf.* བརྒྱལས) in examine into, search into, deliberate upon, meditate upon, consider; consideration, deliberation, reflection; examination, investigation; scruple, hesitation, doubt

རྒྱལ་པར་བྱུང་པ to imagine, fancy

རྒྱལ་དཔྱད་ examination, investigation, research; trial, test, check, survey

རྒྱལ་དཔྱད་གཞི་བལ་ to recognize (upon examination), identify as...

རྒྱལ་དཔྱད་པ to examine into, check into; to do research

[རྒྱལ་དཔྱད་བྱུང་པ]

རྒྱལ་དཔྱད་རྒྱ་ཁག་ surveying team

རྒྱལ་དཔྱད་སྒྲིག་ཚོགས་ research society

རྒྱལ་མེད་ simple, unsophisticated

1. See Das, *Tibetan-English Dictionary*, p. 537.

ཚིག་ལུང་རྒྱུ inspection tour

ཚིག་ལུང་འདོད་ཅེས་ desirous of knowing; inquisitive, curious

ཚིག་ལུང་ལྷན་ a sage

ཚིག་ལུང་ལ་ to comprehend, understand, know; comprehension, perception, knowledge (i. e., true perception leading to Nirvana); ལ་ཚིག་ལུང་ལ་ = ignorant, stupid

ཚིག་ལུང་ལ་བུ་བྱུང་ལ་ to teach, demonstrate, convince (someone else)

ཚིག་ལུང་ལ་རྒྱུ་བྱུང་ལ་ to obtain information; to convince oneself

ཚིག་ལུང་སྒྲུབ་ theory and practice

ཚིག་ལུང་ཚིག་ thorough inquiry, minute investigation

ཚིག་ལུང་ལ་ to fasten, secure, tether (ཚིག་ལུང་ལ་ = stake, peg)

ཚིག་ལུང་ལ་ (བཞུགས་ བཞུགས་) to rely on, depend on, place confidence in; to adhere to, act in accordance with

ཚིག་ལུང་ལ་ (Perf. བཞུགས་) to bore through, pierce, puncture, penetrate; to reach, arrive at (a destination)

ཚིག་ལུང་ལ་ intuitive knowledge, intuition

ཚིག་ལུང་ལ་ spy, scout (ཚིག་ལུང་ལུང་ལ་ = to spy; to explore)

ཚིག་ལུང་ལུང་ལ་ to investigate closely

ཚིག་ལུང་ལ་ (Perf. བཞུགས་) to look at, gaze upon (ཚིག་ལུང་ལུང་ལ་ལ་ = looking at it); to look for, search for; to view (mentally), consider, reflect upon; to look into, examine (ཚིག་ལུང་ལ་ = to test, try out)

[Hon. བཞུགས་ལ་]

ཚིག་ལུང་ལ་ look, glance; appearance, air; view, opinion, doctrine, theory

ཚིག་ལུང་ལུང་ལ་ heretical views

ཚིག་ལུང་ལ་ like, as (ཚིག་ལུང་ལ་ = like that one); likeness, image

[see ཚིག་ལུང་]

ཚིག་ལུང་ལུང་ལ་ conceited

[ཚིག་ལུང་ལུང་ལ་]

ཚིག་ལུང་ལུང་ལ་ different doctrines

ཚིག་ལུང་ལུང་ལ་ to check over, inspect

ཚིག་ལུང་ལུང་ back door

ལྷག་གཅོད་པ to behead, decapitate

ལྷག་པ nape of the neck; back part (of anything); ལྷིམ་ལྷག = back of a house

ལྷད་མ་ sight, scene; spectacle, show, entertainment

ལྷད་མ་ཁང playhouse, stage

ལྷད་མ་སྐྲུབ་པ actor, mimic, performer

ལྷད་མ་བསྐྲུབ་པ to perform, put on an exhibition, put on a show

ལྷད་མ་པ spectator, visitor (at an exhibition)

ལྷད་མ་བ་ལྷམས visitors, sight-seers (at an exhibition)

ལྷལ་གྱི clasp knife, jackknife

ལྷལ་པ (Perf. ལྷལ་བས) to fold together (ལྷུངས་ལྷལ་པ = to fold double)

[ལྷལ་རྒྱུ་ལྷལ་པ
ལྷལ་པ]

ལྷལ་མ fold, crease, plait

ལྷམས་པ (Perf. ལྷམས) to be full; to be born (Hon.)

ལྷར (or ལྷ'ལ) like, having the appearance of, after the manner of, as (དུལྱིད་ཀྱི་ལྷར་རྩོ = warm as spring; ལྷད་ལྷར་ལྷག་ལྷམས་པ = like a shot, fast as an arrow; ལྷར་ལྷར་ = thus, as follows)

ལྷས omen (ལྷག་ལྷམས་པའི་ལྷས = good omen; ལྷས་ངའོ = bad omen)
[རྒྱུ་ལྷམས]

ལྷས་པ astrologer

ལྷང་བ (Perf. ལྷང) to fall, falldown (ལྷམས་ལྷང = moral fall, sinful deed)

ལྷོ་བ navel; center (of a circle); capital (of a country)

ལྷོ་བ་གཞུང་རང the central place of government in Tibet (i.e., Lhasa)

ལྷོང་ཁ pool, pond

ལྷོབ་པ see ལྷལ་པ

ལྷོམ་པ full, overflowing

ལྷོ་མ food

ལྷ་ལོ་སྒྲིལ་ food and clothing; the necessities of life (ལྷ་ལོ་སྒྲིལ་འབྲུག་པ་ = to earn a living)

ལྷ་ཆས་ food, provisions (ལྷ་ཆས་དང་ཁ་ལྷ་མི་འདྲུག་ = no desire to eat, no appetite)

ལྷ་སྒྲུབ་པ་ to feed

ལྷ་ཡལ་ haversack

ལྷ་པ་ stomach, belly

ལྷ་མ་འདྲུག་པའི་བདེ་བ་ indigestion

ལྷ་རས་ napkin

ལྷ་གས་གྲི་ starvation

ལྷ་གས་པ་ to be hungry; hunger (ང་ལྷ་གས་གྲི་འདྲུག་ = I am hungry)

ལྷ་ང་ག་ notch, incision, indentation (རྩ་ལྷ་ང་ = depression in a ridge of mountains)

ལྷ་ས་ (Imperat. of ལྷ་པ་) see!
[ལྷ་ས་ཤིག་
ལྷ་ས་ཅུ།]

ལྷ་ས་དང་ look!
[ལྷ་ས་ཤིག་]

ལྷ་ས་པ་ to look after, attend to; to look at, view; to consider (རྟོ་ལ་ལྷ་ས་བ་ = if we take this into consideration)

[see ལྷ་པ་]

ལྷ་ལོ་སྒྲིལ་ preparations, arrangements

ལྷ་ལྷི་ pickax

ལྷ་ཉ་ ax, hatchet

ལྷ་རྩེ་ལྷ་པ་ handle of an ax

ལྷ་ག་ tiger (ལྷ་ག་མ་ = tigress)

ལྷ་ག་གི་ལྷ་ཆེ་པ་ tiger's fang

ལྷ་ག་པ་ birch tree

ལྷ་ག་ལྷ་གས་ tiger skin

ལྷ་ག་ལྷ་ག་ tiger cub

ལྷ་ག་ཆང་ tiger's den

ལྷ་ག་ལོ་སྒྲིལ་ see ལྷ་ལོ་སྒྲིལ་

ཕྱངས manner, style, posture (ལོ་ཕྱངས་ = manner of walking, gait); method, process (མྱོ་ཕྱངས་ = method of teaching; རྒྱུ་ཕྱངས་ = conduct, way of doing; ལྷི་ལ་ཕྱངས་ = style of writing; བསམ་ལྡོ་ཕྱངས་ = way of thinking)

ཕྱངས་བྱེད་པ་ to imitate, mimic

ཕྱད་པ་ (Perf. བཕྱད) to put on, load on (རྟོ་ལ་ཕྱ་ཕྱད་པ་ = to saddle a horse)

ཕྱེའི་ seat, cushion, mat
[Hon. ལའེ]

ཕྱེས་ manner, way, mode (ལས་ཕྱེས་ = manner of dancing); opportunity, occasion. Following an adjective, ཕྱེས་ is usually translated as an abstract noun (དུ་ཕྱེས་ = scarcity). Note also the following: རི་རྒྱལ་དུ་སྤོང་གི་ཡོད་ཕྱེས་རྗེས་སུ་ = as a result of their living in the mountains...

ཕྱེས་ཀྱིས་ E.T. through, by means of
[see ཕྱེས་ཀྱིས་]

ཕྱེས་པ་འདྲ་པོ་ convenient

ཕྱེས་པ་བཏོན་ felicitations, compliments

ཕྱེས་པ་འདྲུལ་པ་ to present compliments

ཕྱེས་པ་ལེགས་ good occasion, favorable opportunity

ཕྱེས་ཀྱི་ (or ཕྱེས་པ་, ཕྱེས་པ་) walnut

ཕྱེས་ཀྱི་པ་ walnut shell

ཕྱེས་ལྷོ་བྲལ་ train (of cars)

ཕྱེས་པ་ (Perf. བཕྱེས་) to string (beads); to tie, fasten with a rope, tether; to arrange in order, place in ranks or files

ཕྱེས་པ་ (Perf. བཕྱེས་) to rest, relax, repose; to honor, show respect

ཕྱེས་པ་ (or ཕྱེས་པ་) thick, dense; solid; opaque

ཕྱེས་པ་ (Perf. བཕྱེས་) to repeat, reiterate; to offer repeatedly (food, medicine, etc.)

མྱེ A continuative particle, added to the present, perfect, and future forms of the verb, used only after ལ།, ཅ།, and vowels. Note: མྱེ may be translated as a pluperfect in English or as a conjunction: ལྷོ་ལ་ལ་བཏོན་པ་མྱེ་རི་ལ་སོང་ = After he had arrived at the village, he went to the hills or He arrived at the village and went to the hills, or Arriving at the village, he went to the hills.
[see རི་ རི་]

སྒྲིགས stand, support, rest (ཁ་སྒྲིགས = pedestal of a pillar); shelf (ཚེས་སྒྲིགས = bookshelf); stool, bench (ལམ་སྒྲིགས = resting place along the roadside); table; holder (ལ་སྒྲིགས = candlestick)

སྒྲིང upper part, top, surface

སྒྲིང་ཁང top story, attic, garret

སྒྲིང་མོག upstairs
[ཡ་མོག]

སྒྲིང་ཏུ up, upwards; on, upon, on the surface; above, overhead; besides, in addition to
[སྒྲིང་ལ]

སྒྲིང་ཏོག upper and lower, above and below, upstairs and downstairs

སྒྲིང་ལ on, on top of; above, over

སྒྲིབ་པ (Perf. བསྒྲིབ) to adhere to, stick to, keep close to; to rely on, depend upon

སྒྲིབ་མཚམས ax
[སྒྲིབ་པ]
[སྒྲིབ་པ]

སྒྲིབ་མཚམས contribution, donation, aid, allowance; dowry

སྒྲིབ་པ (Perf. བསྒྲིབ) to grant, bestow, contribute, give
[སྒྲིབ་པ]

སྒྲིང་ (or སྒྲིང་པུག) thousand (སྒྲིང་པུག་གཅིག = 1,000)

སྒྲིང་པ་ཉིད་ emptiness, void; non-existence, unreality

སྒྲིང་པ་ empty (ཁང་སྒྲིང་ = empty house), void, vacant, blank (སྒྲིབ་སྒྲིང་ = blank paper), barren (མང་སྒྲིང་ = desert)

སྒྲིང་པ་བཟོ་བ་ to empty
[སྒྲིང་པ་བྱུང་པ]

སྒྲིང་དཔལ་ commander of 1,000 men

སྒྲིང་ས་ལྗོགས་ help, assistance, cooperation; helper; companion

སྒྲིང་ས་པ་ (Perf. བསྒྲིང་ས) to help, assist; to accompany; to be empty, be desolate (སྒྲིང་ས་བསྒྲིང་ས་ལ་ = a period of emptiness during which no Buddhas appear)

སྒྲིང་ the upper part, the higher portion (སྒྲིང་སྒྲིང་ = the upper part of the body); the first part (of the day, night, week, etc.)

སྒྲིང་ལོས་ upper garment; overcoat

སྐད་དུ་ hunchback

སྐད་ཐུང་ short coat, jacket; shirt

སྐད་པ (Perf. བསྐད) to praise, commend, compliment, eulogize; praise, eulogy, compliment

སྐད་པར་བྱེད་པ to praise, extol, applaud, commend
[སྐད་ར་གདོང་བ]

སྐད་མེད་ upper and lower

སྐད་ཉམས་པ praiseworthy, laudable, commendable

སྐད་ལུང་ name of a district located northwest of Lhasa

སྐབ་ཀ (or སྐབ་པ) autumn

སྐབ་ཐོག་ harvest

སྐབ་ཐོག་སྐྱ་བ to gather in the harvest

སྐབ་ཐོག་ལ་བཅའ་རྒྱུ་སང the crop is blighted

སྐབ་པ (Perf. བསྐབ) to show, indicate, point out (ལམ་སྐབ་ཅིག་ = show me the way!); to teach, explain; to exhibit, display, bring out (for display)

སྐབ་པ teacher (especially a religious teacher)

སྐབ་ལཔའབ་ displayer (of wares)

སྐབ་མེད་ feast, banquet, festivity, entertainment

སྐབ་རྣགས་གཤམ་ please show it!

སྐབས་ strength, power, vigor; prowess, fortitude (ལམ་སྐབས་ = physical strength; ཉུང་སྐབས་ = moral strength)

སྐབས་ཀྱིས་ Postpos. through, by means of

སྐབས་ཚུང་ weak

སྐབས་ཉམས་པ impotent

སྐབས་ལྷག་ powerful, mighty
[སྐབས་ཅེག]

སྐད་བ to go astray; to be lost (སེམས་སྐད་བ = to lose one's senses)
[ཅེར་བ]

བཞག་པ (Fut. of སྐབ་པ) to examine; examination, investigation

བཞག་དུ་ཁང་ laboratory

བརྟེན་སྲུང་བྱིད་པ to investigate carefully

བརྟེན་ཁེལ་བ to be sure, be certain

བརྟེན་བརྟེན་བྱིད་པ to take care, be careful

བརྟེན་དྲ་འཇུག་པ to watch, keep, preserve carefully

བརྟེན་ལྷོ་བཟུང་ steady, steadfast

བརྟེན་བདེན་པ firm, sure, steadfast

བརྟེན་བདེན་མེད་ not sure, uncertain

བརྟེན་པ་ firm, steady, steadfast, durable, safe; firmness, durability
[བརྟེན་པ་
བརྟེན་པ་]

བརྟེན་པར་བྱས་པ firmly rooted, solidly established

བརྟེན་ཞལ་ a complimentary title

བརྟེན་ལྷན་པ་ ascetic, penitent

བརྟེན་ see རྟེན་པ་

བརྟེན་ལྷོ་བཟུང་ in consequence of, because of; concerning, regarding, with respect to
[རྟེན་ལྷོ་བཟུང་]

བརྟེན་པ་ to support

བརྟེན་པ་ see བརྟེན་པ་

བསྐྱོད་ལྷོ་བཟུང་ Hon. to be born; birth (of lamas)

བསྐྱོད་ལྷོ་བཟུང་ having seen; concerning, regarding

བསྐྱོད་ལྷོ་བཟུང་ spectacle, show
[བསྐྱོད་ལྷོ་བཟུང་]

བསྐྱོད་ལྷོ་བཟུང་ demonstration, explanation
(བསྐྱོད་ལྷོ་བཟུང་པ་ = hard to explain)
[see ལྷོ་བཟུང་པ་]

བསྐྱོད་ལྷོ་བཟུང་ Tanjur (a collection of 225 volumes of religious commentaries, scientific treatises, etc.)

བསྐྱོད་ལྷོ་བཟུང་ Tengyeling Monastery (located in the northern section of Lhasa)

བསྐྱོད་ལྷོ་བཟུང་ explanation, elucidation; official document

བསྐྱོན་བཅོས religious commentary

བསྐྱོན་པ doctrine, religion

བསྐྱོན་པ to show, indicate; to teach
[see མྱོན་པ
Hon. བསྐྱོན་པ་གཞན་པ་]

བསྐྱོན་པ་རིད་ ...is revealed, is disclosed

བསྐྱོན་པ་བཞིག་པ to subvert religion

བསྐྱོན་པར་བྱ་བ to make intelligible; to elucidate, explain clearly

བསྐྱོན་པ་བཞིག (or བསྐྱོན་པ་ཞིག) Colloq. a subverter of religion; cad, rascal; joker, jester

བསྐྱོན་ see མྱོན་པ

བསྐྱོད་ to rest, relax (བསྐྱོད་གནས་ = resting place)

བསྐྱོད་ཚིག་ satire, irony

བསྐྱོད་པ་ to lower, make lower

བསྐྱོད་པ་ to attend, serve, wait upon; to lean on, depend upon
[see མྱོད་པ་]

བསྐྱོད་ see མྱོད་པ

བསྐྱོད་བསྐྱོད་ཀྱི་པ་ to praise, applaud

བསྐྱོད་པ་ praise; applause
[བསྐྱོད་པ་]

བསྐྱོད་ཉམས་པ་ praiseworthy

ཐ

ཐ tenth letter of the Tibetan alphabet, used also in numbering chapters, volumes, etc.; the last, the end, the final (one); everything, all, the sum total

ཐ་གྲུབ་ see འཕྲུག་ལྡན་ཐ་

ཐ་གྲུབ་ tobacco pouch

ཐ་གྲུབ་ rope, twine; chain, fether
[ཐ་གྲུབ་པ་]

ཐ་གྲུབ་ width, breadth, spaciousness, extent (ཐ་གྲུབ་ཚོ་བ་ = very extensive)

ཐ་ཚུང the last month (of a season); the youngest (of three or more sons)

ཐ་སྟོན extended meanings (i.e., expressions used in a non-literal or metaphoric sense); figure of speech, metaphor; appellation, designation, nomenclature; etymology; deal, business transaction

ཐ་དོད་དྲུག་ separately, apart; variously

ཐ་དོད་པ་ distinction, difference; different, various (ལམ་ཐ་དོད་པ་ = different ways, various methods)

ཐ་ཤིན་ཏུ་ up to, as far as; even including...; at least

ཐ་མི་སྐྱུ་མི་ confusion, disorder

ཐ་མ་ the last one (of a series); the lowest, the uttermost, the one at the end

ཐ་མ་ལ་ finally, at last; at the end of, after...

ཐ་མ་ལས་ at all events, in any case

ཐ་མའི་བྱ་བ་ extreme unction

ཐ་མ་ཁ་ tobacco (ཐ་མ་ཁ་འབྲུང་བ་ = to smoke)
[ཐ་མག]

ཐ་མ་ག་ official seal (Mong. TAMGA)

ཐ་མག་ see ཐ་མ་ཁ་

ཐ་མག་གི་མེ་རྩ་བྱ་བ་ ash tray

ཐ་མག་སྤངས་པ་ to give up smoking

ཐ་མལ་པ་ ordinary, common, usual, general; mean, coarse, vulgar

ཐ་མས་འབྲུག་ usually

ཐ་མག་འབྲུག་པ་ to smoke (tobacco)
[ཐ་མ་ཁ་འབྲུང་བ་]

ཐ་མས་ finally, at last

ཐ་རྗེག་ solemn word, promise

ཐ་རྩ་ཐུ་རྩ་ Colloq. sparse, scattered, scanty

ཐ་གལ་ lazy, good-for-nothing; mischievous; mean, base, low-down

ཐག distance; མ་ཐག = only, now, just now (སློབ་མ་ཐག་ལྟོན་པ་ = the one who arrived just now); མ་ཐག་ཏུ = immediately after, as soon as (ཐོས་མ་ཐག་ཏུ = as soon as he had heard)

ཐག་ལྷུང་མེ་དྲིལ་ ivy

ཐག་ལྷུངས་ distant, remote; late

ཐག་ཇི་ཅམ་ how far is it?

ཐག་གཅོད་པ་ (or ཐག་བཅད་པ་) to sever a cord, cut a connection, break a tie; to decide, settle, resolve (a dispute, problem, case, etc.)

ཐག་ཚད་ certainty, certitude; certain, sure, definite; certainly, surely, decidedly, very (ཡག་ཐག་ཚད་ = very good)

ཐག་ཉེ་པ་ near, close by, a short distance away

ཐག་ཉེ་བ་ nearness, proximity; near (ཐག་ཉེ་ལྲྭ་བ་ = to approach, draw near)

ཐག་ཐུང་ཐུང་ short distance

ཐག་པ་ rope, cord

ཐག་པ་ལྟོན་པ་ to pull a rope

ཐག་པའི་མྱེ་ the end of a rope

ཐག་པས་བདགས་པ་ to tie (with a rope or cord)

[ཐག་པས་འཚོང་བ་]

ཐག་ཚད་ measuring tape

ཐག་རིང་ཐུང་ distance (ཐག་རིང་ཐུང་ག་ཚད་རིད་ = how far is it?)

ཐག་རིང་པ་ distant, far away, remote
[ཐག་རིང་མ་]

ཐག་རིང་ཚད་འཇོལ་ remote control

ཐག་རིང་ལོས་ distance (from)

ཐགས་ texture, fabric, web

ཐགས་ཁྱི་ loom

ཐགས་མཁའ་ spider; weaver

ཐགས་ལྟོན་པ་ to weave

ཐགས་ཐོགས་ entanglement, obstacle, hindrance

ཐང་ T'ang (Dynasty) (唐)

ཐང་ moment, instant (ཐང་ཅམ་ = a little while)

ସଂ plain, plateau, prairie, steppe (ସଂ'ସଂ = pasture of clover); price, value (ସଂ'ସଂ = income, profit); clear, serene (ସଂ'ସଂ = fine weather, clear sky); ସଂ'ସଂ = clear order, command)

ସଂ'ଞଂ (or ସଂ'ଞଂ) portrait, painting, picture, scroll; plain, field, flat country

ସଂ'ଞଂ'ସଂ'ସଂ to spread out sacred banners or scrolls

ସଂ'ଞଂ a moment

ସଂ'ଞଂ'ସଂ to be tired, fatigued, exhausted, worn out
[ସଂ'ଞଂ'ସଂ]

ସଂ'ଞଂ gum, resin

ସଂ'ସଂ bare steppes, uncultivated plains

ସଂ'ସଂ enduring, hardy, strong, vigorous (ସଂ'ସଂ'ସଂ'ସଂ = are you well?); tense, tight

ସଂ'ସଂ'ସଂ shortly, soon (ସଂ'ସଂ'ସଂ'ସଂ'ସଂ = a little later, somewhat later)

ସଂ'ସଂ'ସଂ survey (of an area); map

ସଂ'ସଂ market price

ସଂ'ସଂ fir, pine

ସଂ'ସଂ tightness or looseness; fit (of clothing)

ସଂ (or ସଂ'ସଂ) direction, straight line (forwards or backwards, up or down)

ସଂ'ସଂ'ସଂ to go direct, go in a straight line

ସଂ'ସଂ (or ସଂ'ସଂ'ସଂ) Colloq. just so; just like that

ସଂ'ସଂ towards, in a straight line to (ସଂ'ସଂ'ସଂ'ସଂ'ସଂ = straight north); in the presence of

ସଂ'ସଂ straight (ସଂ'ସଂ'ସଂ'ସଂ = straight ahead, directly ahead)

ସଂ (= ସଂ'ସଂ'ସଂ) whole, all

ସଂ'ସଂ drought

ସଂ'ସଂ'ସଂ a great drought

ସଂ'ସଂ'ସଂ'ସଂ'ସଂ Tienshui-Lanchow Railroad

ସଂ fireplace, hearth; stove
[ସଂ ସଂ]

ସଂ ଗ (or ସଂ ଗ) hearth; household

ସଂ ଗ ପ (or ସଂ ଗ ପ) cook

ସଂ ଗ କ kitchen
[ସଂ ଗ କ]

ସଂ ଗ ଣ cooking utensils

ସଂ ଘି ସଂ ଘି Colloq. dark and scary,
spooky

ସଂ ଘ କ kitchen
[ସଂ ଗ କ]

ସଂ ଘ ଯିତ kitchen servant

ସଂ ଘି କ firewood, fuel

ସଂସଦ୍ୱୟ opportunity, chance, possi-
bility (ସଂସଦ୍ୱୟ ପାରି ସଂସଦ୍ୱୟ = there is
no chance of escaping); way, manner,
method (ସଂସଦ୍ୱୟ ସଂସଦ୍ୱୟ = manner of reading);
means, resources, measures (ସଂସଦ୍ୱୟ ସଂସଦ୍ୱୟ
= livelihood, subsistence; ସଂସଦ୍ୱୟ ସଂସଦ୍ୱୟ
ସଂସଦ୍ୱୟ = by peaceful means)

ସଂସଦ୍ୱୟ ଶିକ୍ଷା ସଂସଦ୍ୱୟ ପ to protect by various
means

ସଂସଦ୍ୱୟ ସଂସଦ୍ୱୟ together, in company
with, jointly; in the same manner

ସଂସଦ୍ୱୟ କ୍ଷୟ makeshift, substitute

ସଂସଦ୍ୱୟ ସଂସଦ୍ୱୟ to show the way, give
directions; to instruct

ସଂସଦ୍ୱୟ ସଂସଦ୍ୱୟ at the end of one's re-
sources; lacking in resources;
stupid, clumsy, blundering
[ସଂସଦ୍ୱୟ ସଂସଦ୍ୱୟ]

ସଂସଦ୍ୱୟ ସଂସଦ୍ୱୟ ସଂସଦ୍ୱୟ ସଂସଦ୍ୱୟ by all means

ସଂସଦ୍ୱୟ ସଂସଦ୍ୱୟ plan, scheme, stratagem

ସଂସଦ୍ୱୟ ସଂସଦ୍ୱୟ to take measures

ସଂସଦ୍ୱୟ ସଂସଦ୍ୱୟ (I) cannot, am unable

ସଂସଦ୍ୱୟ ସଂସଦ୍ୱୟ without resources, without
remedies; there's no way out, it
can't be helped; there is no oppor-
tunity (to do something)

ସଂସଦ୍ୱୟ ସଂସଦ୍ୱୟ way, method (of doing some-
thing)

ସଂସଦ୍ୱୟ ସଂସଦ୍ୱୟ ସଂସଦ୍ୱୟ resourceful, clever,
ingenious, skillful; artful, cunning

ସଂସଦ୍ୱୟ ସଂସଦ୍ୱୟ measures, means

ཐོན་ལམ་ resource, expedient

ཐོན་ཤིས་ possessed of resources; resourceful, clever

[ཐོན་ཤིས་ལྡན་པ་
ཐོན་ཤིས་སྐྱབས་]

ཐོན་ལྷ་ (or ཐོན་ལྷ་) great seal

ཐོན་པ་ complete, full (used as a pleonastic addition to the tens up to 100, as in བཅུ་ཐོན་པ་ = 10, ཉི་ཉེ་ཐོན་པ་ = 20, ལྔ་བཅུ་ཐོན་པ་ = 30, etc.)
[ཐོན་པ་]

ཐོན་ཅད་ all, whole (བྱུ་ཁྱམས་ཐོན་ཅད་ = the whole empire); everything, everyone; entirely, wholly; ཐོན་ཅད་ may also be regarded as a sign of the plural

ཐོན་ཅད་ཀྱིས་སྐྱོ་བས་ཅོག་ཅིག་ all of them one by one

ཐོན་ཅད་མཐོག་པོ་ལ་ The Omniscient (an epithet of Buddhas and Bodhisattvas); an honorary title used in addressing incarnate lamas

ཐོན་ཅད་ལྷོ་ལྷོ་ an epithet of Buddha
[ཐོན་ཅད་ལྷོ་ལྷོ་
ཐོན་ཅད་མཐོག་པོ་]

ཐོན་ཅད་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ altogether

ཐོན་ཅད་མེད་པར་བཟོ་བ་ to annihilate

ཐོན་ཅད་ཚེ་ at all times; frequently

ཐོན་ཇི་ (or ཐོན་ཇི་) title of the governor of a province; lord, nobleman (Mong. Тайж)
[ཐོན་ཇི་]

ཐོན་ཇི་ Mong. a title used in addressing descendants of Genghis Khan

[see ཐོན་ཇི་]

ཐོན་ཐུབ་ Formosa (臺灣)

ཐོན་པ་ deliverance, salvation, emancipation; freedom, liberty; a place name

ཐོན་པ་བྱེད་པ་ (or ཐོན་པ་བྱེད་པ་) to free, set free, liberate, release; to save

ཐོན་པར་འགྱུར་བ་ to become free

ཐོན་པ་ to be freed, be liberated; to escape; to pass through successfully, be able to pass

ཐོན་ལམ་ way of deliverance, road to salvation

ཐར་ས place of refuge, asylum; means of escape (ཐར་ས་མི་འདུག = there is no escape)

ཐལ་དཀར་ ashen, ash-colored

ཐལ་འགྲུར་པ adherent, follower

ཐལ་ལྷལ་ slap (on the head or cheek);
ཐལ་ལྷལ་རྒྱུ་པ = to slap on the cheek;
to box (someone's ear)

ཐལ་ཚུ lye

ཐལ་ཆེས་པ to go too far (ཁ་ཐལ་ཆེས་པ = to be forward in speaking)

ཐལ་བདེབ་པ to clap one's hands

ཐལ་བ dust, powder, ashes
[ཐལ་ལ]

ཐལ་བ (or འཐལ་བ) to pass, pass by; to miss the mark; to elapse (of time); to pass from... to, to change into; to project, be prominent, be in the lead; to pass through, pass beyond, go beyond; to shine through; to come to, arrive at (བཟང་ཐལ་ = safe arrival); to be over, be finished, be completed

ཐལ་མ through and through

ཐལ་མ palm of the hand (ཐལ་མ་སྐྱར་བ = to place the palms of the hands together as an act of devotion)

ཐལ་རྩུང dust storm

ཐིག zero, naught; line (ཐིག་འདིབས་པ = to draw a straight line); instrument used in drawing lines (ལམ་འུ་ཐིག་ = pencil; རྩུང་ཐིག་ = compasses) or the lines drawn by such instruments

ཐིག་སྐྱུང carpenter's thread for marking a straight line

ཐིག་པ see ཐིགས་པ

ཐིག་ཚད་ proportion; symmetry; measurement

ཐིག་ཚད་དཔ་དཔ་མེབ་འདུག the proportion is not exact

ཐིག་ལ mark, spot, tattoo (ཐིག་ལ་ཅེན་ = spotted, speckled); zero, naught¹

ཐིག་ཤིང ruler (for drawing straight lines); level

1. ཐིག་ལ is also used in a mystical sense (see Jäschke, *Tibetan-English Dictionary*, page 231)

ཐག་ལེན་བྱེད་པ to survey (land)

ཐག་སྤྲོད་ (or ཐག་པ) drop, droplet
(ཆར་ཐག་སྤྲོད་ = raindrop); to sprinkle
[see འཐག་པ]

ཐག་སྤྲོད་ལྗང་པ to drip

ཐང་ hall, room; office, bureau
(ཐང་)

ཐང་པ thick, dense (ཐང་པ་མེ་མེ་ =
dense fogs); dark, obscure
[ཐང་སྤྲོད་
འཐག་པ]

ཐག་ཅིབ་ (or ཐིའབ་ཅིབ་) Tientsin (天津)

ཐིམ་པ to sink down, vanish (into
the earth, the ocean, etc.); to
melt down, be dissolved, be ab-
sorbed (by something else); to
evaporate; to creep away, disap-
pear (into a hole); to sink into
unconsciousness, become unconscious

ཐུག་ Postpos. until, up to (ད་ཐུག་ =
up to now, hitherto)
[བར་དུ
ཐུག་ལ]

ཐུག་པ broth, soup (འབྲས་ཐུག་ = rice
soup)

ཐུག་པ to come to, arrive at, reach
(a destination); to meet, encounter,
fall in with; to be on the point
(of doing something); to touch,
hit, strike against (Colloq.)

ཐུག་རྒྱུ་ meat broth

ཐུག་པར་བྱེད་པ to interview, have an
interview with

ཐུག་འཕྲད་ཆོག་པ་འདྲུ་ meeting, interview

ཐུག་ཡམས་ unattainable; endless

ཐུག་ཡིག་ Till we meet again! Au re-
voir!

ཐུག་ཡོང་ will meet

ཐུགས་ heart, breast; mind, soul,
spirit; ཐུགས་ is added to words as-
sociated with mental states to
form the honorific (ཐུགས་ལྗོངས་ = mind;
ཐུགས་འདོད་ = wish)

ཐུགས་དཀར་བ་ sincerity

ཐུགས་ཁྱད་ Hon. difference

ཐུགས་མཁྱེན་ Hon. foreknowledge, pre-
science
[མཛོད་ཤེས་]

ཐུགས་དཔྱད་སེམས་ *Hon.* thought, opinion, view, consideration
[དཔྱད་སེམས་པ]

ཐུགས་དཔྱད་སེམས་གདོད་བྱེད་ *Hon.* to meditate, reflect, muse, ponder

ཐུགས་དཔྱད་སེམས་དག་ཉེན་པོ་བཤུགས་པའི་ཐུགས་འཇུག་ *to apologize*
[ཐུགས་འཇུག་དག་ཉེན་པོ་བཤུགས་པའི་ཐུགས་འཇུག་]

ཐུགས་འདོད་མེད་པའི་ཐུགས་འཇུག་ *without delay*

ཐུགས་རྒྱལ་ *Hon.* anger, indignation, wrath

ཐུགས་ངལ་ *Hon.* sorrow, grief, affliction

ཐུགས་ངལ་བྱེད་ *Hon.* to sorrow, grieve, be sorrowful; sorrow
[སེམས་ངལ་བྱེད་]

ཐུགས་ཅག་གཙུག་པོ་བྱེད་ *Hon.* to take care

ཐུགས་རྗེ་ *noble heart; kindness, generosity; mercy, compassion, pity; favor, blessing*

ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཆེ་ *Hon.* You are most kind!
Thank you very much!

ཐུགས་རྗེ་མཛད་པའི་ཐུགས་འཇུག་ *to show mercy, behave in a kindly manner*

ཐུགས་རྗེ་གཟུགས་རྗེས་གཙུག་པོ་བྱེད་ *Hon.* Please forgive (me)! Pardon (me)!

ཐུགས་གཉེན་གཙུག་པོ་བྱེད་ *Hon.* to care for, take care of

ཐུགས་མཉམ་པོ་ལྡན་པའི་ཐུགས་འཇུག་ *Hon.* he was delighted

ཐུགས་ཐག་གཅོད་པའི་ཐུགས་འཇུག་ *Hon.* to decide

ཐུགས་མཐུན་པའི་ཐུགས་འཇུག་ *Hon.* friendly

ཐུགས་དམ་ *holy opinion; solemn promise, vow, oath; earnest desire, prayer; meditation, contemplation (of a deity); devotion; tutelary deity*
[ཡི་དམ་]

ཐུགས་དལ་པོ་ *Hon.* at leisure

ཐུགས་དལ་བྱེད་ *Hon.* leisure

ཐུགས་དྲུབ་ *Hon.* recollection, remembrance

ཐུགས་དྲུབ་པའི་ཐུགས་འཇུག་ *Hon.* to be conscious

ཐུགས་བདེ་ *cheerful, happy*

ཐུགས་སྦྱོར་ *Hon.* feast

ཐུགས་སྐྱོལ་ *Hon.* festive; enjoyable, pleasant (ཐུགས་སྐྱོལ་ལྷན་པོ་འདྲི་བ་ = have you had a good time?)

ཐུགས་ཕན་ *Hon.* advantage

ཐུགས་ཕན་གསོལ་ *Hon.* to be of advantage, be advantageous

ཐུགས་ལམ་པོ་ *Hon.* dejected

ཐུགས་སྐྱུག་ *Hon.* despair
[ལྷི་སྐྱུག]

ཐུགས་སྐྱོབ་ *Hon.* prayer

ཐུགས་བརྟེན་ཆེན་པོ་ *Hon.* dearly beloved

ཐུགས་བརྟེན་ *Hon.* effort, industry, diligence

ཐུགས་བརྟེན་བྱེད་པ་ *Hon.* to exert oneself, strive
[ཐུགས་རྒྱུས་གཞུག་པ་]

ཐུགས་རྒྱལ་ *Hon.* intelligence, understanding

ཐུགས་རྒྱལ་ལྡོ་པོ་ *Hon.* intelligent, learned

ཐུགས་རྒྱུ་འདྲི་བ་ *Hon.* stubborn; impetuous

ཐུགས་རྒྱུས་ *Hon.* effort, endeavor; diligence, zeal

ཐུགས་རྟེན་ *Hon.* hope

ཐུགས་ལཱ་འདི་པ་ *Hon.* to remember

ཐུགས་སང་ལ་ *Hon.* at your leisure

ཐུགས་སུ་འཕྲོ་བ་ *Hon.* to approve, think well of; to be agreeable, be pleasant; pleasure, delight
[ལྷི་དྲྀ་འོང་བ་]

ཐུགས་སེམས་ *Hon.* mind

ཐུགས་སེམས་སྐྱུག་པ་གཞུག་པ་ *Hon.* to be distressed

ཐུགས་སེམས་འཚབ་པ་ *Hon.* to be agitated

ཐུང་ *Hon.* three years old (of animals)

ཐུང་དྲྀ་འཕྲོ་བ་ to shorten, become shorter

ཐུང་ཐུང་ short, diminutive; brief

ཐུང་མདུན་ pistol, revolver
[ལྷི་མདུན
ལག་མདུན]

མང་བ short, low, diminutive; brief
(དྲམ་གྱི་མང་བ = a brief period)

མུད curd, coagulated milk; cheese
(mixed with butter)

མུག see འུག་པ

མུག three-hour period; watch, shift; twilight, daybreak; substances possessed of magical virtues; dose (of medicine)

མུག་མང common, ordinary, usual; general, universal (མུག་མངས་མ་གྲིབ་པ = uncommon, unusual)

མུག་མང་གི་འཕྲུལ་རྩོད common struggle

མུག་མང་གི་བསམ་ཚུལ common ideals

མུག་མང་དྲ joint, common; jointly, in common

[མུག་མང་སུ]

མུག་མང་ས public area, park

མུག capable; a capable person
(ཀྱའི་མུག = a person able to cope with anything); sage, wise man; saint

མུག་ཅི (or མུག་ཅི) button
[དོབ་ཅི]

མུག་པ to be able, be capable (of doing something); to be equal to, be a match for (གཞན་གྱིས་མི་མུག་པ = to be invincible); to be successful
[Hon. མུག་པ་གཞན་པ]

མུག་པ་ཆེ The Great Sage (an epithet of Buddha)

མུག་བསྐྱེད doctrine of Buddha; a personal name

མུག་ལེང buttonhole

མུག (or མུག་མུག) parcel, package

མུགས་རྒྱུ་པ to wrap up

མུགས་ཅན wrapped, packed

མུག slope, declivity

མུག་གྲུབ grade, slope (up or down)

མུག་ལོག halter

མུག་དྲ down, downward (མུག་དྲ་རྒྱུ་པ = to plunge headlong)

[མུག་ལ]

མུག་མུག

ཐུང་པོ the lower side (of a hill),
the lowest part (ཐུང་པོ་ཐུང་པོ་ཐུང་པོ་པོ =
at the very bottom)

ཐུང་པོ spoon

ཐུང་པོ gradient (railroad, highway,
etc.)

ཐུང་པོ a steep descent

ཐུང་པོ carrying-pole, yoke (ཐུང་པོ =
scales)

ཐུང་པོ measure of weight

ཐུང་པོ (Perf. of ཐུང་པོ) to curb,
check, restrain; to subdue, tame;
tamed, disciplined, civilized, con-
verted

ཐུང་པོ་ཐུང་པོ་ཐུང་པོ་པོ to keep in check,
keep under control; to discipline

ཐུང་པོ sheepskin cloak

ཐུང་པོ scruple, doubt, hesitation,
uncertainty

ཐུང་པོ (Perf. ཐུང་པོ) to belong to, ap-
pertain to; to meddle, interfere
with

ཐུང་པོ thumbprint; seal, signet,
stamp

[ཐུང་པོ
ཐུང་པོ]

ཐུང་པོ་ཐུང་པོ to seal, stamp with a
seal

ཐུང་པོ hesitation, doubt, perplexity,
uncertainty (ཐུང་པོ་ཐུང་པོ = doubtless)

ཐུང་པོ་ཐུང་པོ to doubt, be uncertain;
to falter, waver, vacillate; to
suspect, be suspicious

ཐུང་པོ་ཐུང་པོ groundless doubt, false
scruple

ཐུང་པོ Heaven (天)

ཐུང་པོ Colloq. smooth, firm, un-
wrinkled

ཐུང་པོ vicious, evil

ཐུང་པོ to support; to raise, lift up,
hold up; to endure, bear, stand; to
be able to carry

ཐུང་པོ vehicle, conveyance; sect, de-
nomination (i.e., the Great Vehicle
or the Lesser Vehicle, the two major
divisions of Buddhism)¹

1. See Das, *Tibetan-English Dictionary*, pages 585-586.

ཐོག་པ་ཚེ་བ་པ (or ཐོག་ཚེ་བ) Mahayana Buddhism, The Great Vehicle

ཐོག་དམའ་ Hinayana Buddhism
[ཉལ་ཐོག་གི་ཐོག་པ
E.T. ཐོག་རྒྱུང]

ཐོགས་པ to go, depart; to lift, take up, raise
[see འཐོགས་པ]

ཐོང་པ lame; limping, hobbling

ཐོངས་ time, times (ཐོངས་གཅིག་ = once; ཐོངས་ལྔ་ = five times)

ཐོངས་དང་པོ་ the first time

ཐོག་ pulling, drawing (on a rope, net, etc.); a little while, a moment
[see འཐོག་པ]

ཐོག་མ (or ཐོག་ཚེ་བ) thumb (ཐོག་རྒྱུང་ = little finger)

ཐོགས་ series, order, succession; coming out, issuing forth

ཐོགས་པ to reach, arrive at; to be taken, be captured, be caught; to adjust, cause to fit, make appropriate, make suitable (ལའ་ཐོགས་པ་ = to make an appropriate reply); to collect, assemble

ཐོག་དེབ་ list of the thresholds (i.e., a listing of dwellings compiled for tax purposes)

ཐོག་པ་ threshold, sill (ཐོག་པ་འགྲམ་པ་ = to cross the threshold); rank, order, hierarchy; series, set (ཐོག་ལྗོངས་ = flight of stairs, ladder)

ཐོག་པ་ (or ཐོག་པ) full, complete

ཐོད་ bare, bald, denuded

ཐོད་ཐོད་ bare, bald; barren, denuded, flat
[ཐོད་]

ཐོད་འབྲུམ་ 1,000,000,000 (ཐོད་འབྲུམ་ཚེ་བ་པ་ = 10,000,000,000)

ཐོད་མ་ flannel, serge cloth

ཐོད་རྒྱལ་པ་ constant, enduring, unchanging

ཐོད་ཅི་ seal, signet, stamp
[ཐོད་ཅི་]

ཐོད་མ་ list, register (ཐོད་མ་འབྲི་བ་ = to register), catalogue, index; memorandum; account (ཐོད་མ་ = account of expenditures; ཉེ་ཐོད་ = bill, account of goods purchased)

མ་ཙ foolish talk, nonsense

མ་རྟེ stone boundary marker (མ་ཡེར = cairn)

མ་བ hammer (མེར་མོ = mallet, wooden hammer)

མ་བས་དྲུང་བ to hammer; to forge

མ་འཚམ་པ to scorn, scoff at, sneer at, mock, insult; contempt, scorn; scoffer

མ་རངས (or མ་རིངས) dawn, daybreak, early morning; the next morning, the following morning; tomorrow (E.T.)

མ་རི་མ་རི E.T. sometimes

མ་རི་བ a few (མ་རི་ཅམ = a little while)

མཁམ thunderbolt, lightning (མཁམ་གསུང་པ = to be killed by lightning)

མཁམ roof, cover (ཡ་མཁམ = ceiling; མ་མཁམ = floor); story (of a house); མ་མཁམ head, top (མཁམ་འདྲིལ་པ = to be at the head, to lead); throughout, while, during (དུག་མཁམ་མཁམ = throughout the winter; བརྒྱུས་མཁམ་མཁམ = during the walk); just after, directly after (doing something); fruit, produce, har-

vest (མ་མཁམ = years harvest); wealth, property (མཁམ་མཁམ = common property)

མཁམ་དཀར smoke hole

མཁམ་ཁ roof; upstairs; on, upon (ཁམ་མཁམ་ཁ = on the ice)

མཁམ་ཁ་ལ་ཚེབས་བརྒྱུད་གཞུང Hon. please come upstairs

མཁམ་ལྷོབ roof ornament

མཁམ་ལྷོབ་པ to strike with lightning

མཁམ་ཏྲ Postpos. on, upon; at the head (དམཁམ་མཁམ་ཏྲ = at the head of the army); up, up to, above; towards, in the direction of; during, while

མཁམ་མཁམ་འབར first and last, from beginning to end; at all times, continuously

མཁམ་འབར above, more than (མ་ལྷ་བརྒྱུད་མཁམ་འབར = more than fifty years)

མཁམ་ལྷོབས་པ to put a roof on a house

མཁམ་མ the uppermost part, that which is uppermost, the top (place, position, rank, etc.); the foremost position; the first, the earliest; origin, beginning (མཁམ་མ་འབར = from the very beginning; of itself)

ཐོག་མ་སྐྱེས the first born (of brothers and sisters); the oldest brother

ཐོག་མར at first, first; for the first time; before, at the beginning.

ཐོག་བརྒྱུགས upper level

ཐོག་བརྒྱུགས་གཉིས་ལུག་གྱི་འདེགས་འཛུགས་སྐྱེགས་པུ double-deck lifting table (used in rolling steel)

ཐོག་ཚང story (of a house)
[ཐོག་ས]

ཐོག་ཉུགས་པ to attend, be present at (a meeting)

ཐོག་སྐྱེས་པུ the third floor

ཐོགས་པ to seize, grasp
[see འཐོགས་པ]

ཐོགས་པ to hold up high, bear aloft; to run up against, strike against, stumble against; to be impeded, be delayed (by an obstruction)

ཐོགས་པ་མེད་པ unobstructed, unhindered

ཐོགས་ཤེག (Imperat.) Tib| Fasten!
[see འདོགས་པ]

ཐོང plow (ཐོང་ལྷགས = plowshare)
[ཐོང་གསོལ]

ཐོང (Imperat. of ཐོང་བ) Send!

ཐོང་མཁུག plowman
[ཐོང་གསོལ་ཅན]

ཐོང་གསོལ plow

ཐོད Postpos. above, over
[var. of ཐོག]

ཐོད་པ skull, death's-head; forehead, brow

ཐོབ left, departed; put forth, produced
[see འཐོབ་པ, འདོབ་པ]

ཐོབ་སྐྱོད production

ཐོབ་སྐྱོད་ཀྱི་བྱས་ཚད productive capacity; efficiency

ཐོབ་སྐྱོད་ཀྱི་ལས་འགན་ཁུབ་པ to fulfill one's quota

ཐོབ་ཐྱིད་མཚངས་བསྐྱེད་ཚོལ་པ *Commun.* The Big Leap Forward in Production

ཐོབ་ཐྱིད་རུ་ཁག production team

ཐོབ་པ (*Perf. and Imperat. of འཐོབ་པ*) to start out (on a journey, go out, depart, leave (ང་སང་ཉིན་ཐོབ་ཀྱི་ཡིན་པ། = I shall leave tomorrow); to issue forth, come forth; to arise, occur (ཐོབ་པའི་ = arising from, coming from)

ཐོབ་ཚད output, production
[ཐོབ་ཚད་ཚ
ཐོབ་ཇས]

ཐོབ་ལས་རྩལ་ new products, new articles

ཐོབ་སྐྱལ་ rightful share, due, claim; inheritance

ཐོབ་རྒྱ *Colloq.* income, profit, gain

ཐོབ་ཚུ་ share, portion, due
[ཐོབ་ཚུ་]

ཐོབ་ཚུ་ (or ཐོབ་ཚུ་ཅི) button

ཐོབ་ཐུང་ right, privilege, prerogative

ཐོབ་པ to get, acquire, obtain, gain, procure; to receive; to find, discover (བདེ་བ་ཐོབ་པ། = to find happiness, attain Nirvana); to become (རྒྱལ་པོ་ཐོབ་པ། = to become king)
[ཐོབ་པ]

ཐོབ་པ gain, profit; things to be obtained or received; sum, result (of a calculation)

ཐོབ་ཚུ་ claim, right, due (ཐོབ་ཚུ་ང་ལ་ཡིད་ཀྱི་ = I have a right to it)
[ཐོབ་སྐྱལ་]

ཐོབ་སྐྱལ་ right of succession

ཐོབ་པ་ལྔ་ smallpox; pustule (དམར་ཐོབ་ = measles)
[འཐོབ་པ]

ཐོབ་པའི་སྐྱལ་ smallpox vaccine

ཐོས་ལྷན་པུང་ a complimentary title used in addressing a learned man

ཐོས་པ་ to hear; to hear about, have word of, hear reports about (ཐོས་པ་ཡིན་པ། = as reported); to understand
[ཉིན་པ]

ཐོས་པུང་ངས have you heard?

ཐོས་པ་ཅན learned person
[ཐོས་ལུག]

ཇིག truck

མཐུན end; ending, termination;
limit, border, boundary, confines,
frontier (མཐུན་གྱི་ཁམས་ = border re-
gion); edge, margin, brink
[cf. ཐ་མ]

མཐུན་ཇུས་ limitless, boundless
[མཐུན་མེད་པ]

མཐུན་རྒྱུད་ periphery, perimeter
(མཐུན་རྒྱུད་པ་ = to encircle)

མཐུན་ཁོང་ (or མཐུན་འཁོང་) outskirts,
border, frontier, uncultivated
areas

མཐུན་འཁོང་པ་ frontier people; bar-
barians
[མཐུན་མི]

མཐུན་ངོས་ bashfulness, modesty

མཐུན་གཅིག་ཉེ་ on one hand, on one
side; in part; to a certain degree,
in some respects

མཐུན་གཅིག་པ་ of one opinion; unami-
mous

མཐུན་གཏོད་པ་ to make a final decision,
settle definitely; sentence, deci-
sion, judgement

མཐུན་དག་ several, sundry; all
[Colloq. ཐ་མ་ཅན]

མཐུན་འགྲུབ་ around, about, outside

མཐུན་བྱེད་པ་ to put an end (to some-
thing), demolish, destroy

མཐུན་བྱུང་ limitless, boundless (i.e.,
the sky, the ocean, space, etc.)

མཐུན་མ་ end, outermost limit, extreme
border; hem, border, seam (of dresses)

མཐུན་མི border people; barbarians;
strangers

མཐུན་མེད་པ་ limitless, endless,
eternal (མཐུན་མེད་པ་འདི་ཚེ་ = eternal life)

མཐུན་བཞི་ the four borders (i.e. the
end or limit of anything)

མཐུན་ཡས་ endless, infinite; the world

མཐུན་ལས་འདས་པ་ surpassing all bounds,
exceeding all limits; very great

མཐར་ (or མཐའ་རྩུ) in the end, at last, finally, in conclusion; after, behind; at or to the end (མཐར་ཕྱིན་ = reached the extreme limit)	མཐུན་ natural force, innate energy, inherent power (often used in reference to magic or sorcery); capacity, resource
མཐར་སྐྱེལ་བ་ to carry out fully; to persevere to the end; to treat (a subject) exhaustively	མཐུན་རྒྱལ་མཁའ་ sorcerer
མཐར་གྱིས་ gradually, by degrees [རིམ་གྱིས་]	མཐུན་རྒྱལ་པ་ to cast magic spells [མཐུན་གདོང་བ་ མཐུན་འདོབས་པ་]
མཐར་ཐུག་ end, ultimate (in good or evil)	མཐུན་གདོང་བ་ to bewitch, enchant [མཐུན་འདོབས་པ་ མཐུན་རྒྱལ་པ་]
མཐས་ (or མཐའ་ཡིས་) from the end	མཐུན་རྒྱལ་ས་ occult powers; magic, witchcraft
མཐོང་ sky blue, azure	མཐུན་བ་ exorcist
མཐང་མུ་ light blue	མཐུན་མེད་ powerless, feeble
མཐང་རྩ་ blue steel (a superior grade of steel highly prized in Tibet)	མཐུན་ཡོད་པ་ efficacious
མཐོལ་ bottom, lowest part, depths; hollow part of anything (ལག་མཐོལ་ = palm of the hand); center, principal town, chief place (གདོན་མཐོལ་ = government seat)	མཐུན་དཔ་ to make longer, add to, prolong, piece on [see འཐུན་པ་]
མཐོལ་སྐྱོབ་པ་ to get to the bottom of a matter; to fathom a secret	མཐུན་ཀློན་ (or མཐུན་པའི་ཀློན་) necessary articles, indispensables, requisites; provisions, supplies; help, assistance (མཐུན་ཀློན་གྱིན་པ་ = to provide with necessary articles; to help, cooperate)

མཐུབ་འགྲུར་གྱི་ལོ་གཞི letter of recommendation

མཐུབ་འདུག་པ to cause to agree, bring to an agreement

མཐུབ་པ to agree with, be in agreement with, concur (ཁ་མཐུབ་པ = unanimous); to be in accordance with; to be in harmony with; to be on a par with (མཐུབ་པའི་རྒྱུ་ = equal rank, same class)

མཐུབ་པའི་མཛེན་པོ་ intimate friend

མཐུབ་པའི་རྒྱུ་ *Naut.* favorable wind

མཐུབ་པར་བྱེད་པ to bring to an agreement, reconcile; to be in sympathy with

[མཐུབ་འདུག་པ]

མཐུབ་རྒྱུ་ friendship, friendly relationship; favorable circumstances, fortunate coincidence

མཐུབ་པ agreeable

མཐུབ་ཕྱགས་ friends; relatives

མཐུབ་མང་པ (or མཐུབ་མངས་) ordinary, usual, common, general

[རྒྱ་པ]

མཐུབ་ལམ་ friendship, friendly relations (མཐུབ་ལམ་བྱེད་པ = to establish friendly relations)

མཐུར་ཐག་ halter, rope tied to the muzzle of a horse

མཐེ་པོ་ thumb; big toe

མཐོ་ span (measured from the tip of the thumb to the end of the middle finger when extended)

མཐོ་སྐྱིམས་ཁང་ Supreme Court

མཐོ་གང་ a span

མཐོ་བྱས་ཀྱི་ high, high-level

མཐོ་བྱས་སློབ་ཤུ་ higher school

མཐོ་མཚོ་ high jump

མཐོ་ཐབ་ blast furnace

མཐོ་འདོད་ ambition

མཐོ་པོ་ high, tall, lofty; superior (in rank)

མཐོ་བ to be high; height, elevation, eminence; prominence; high, lofty, elevated, raised (དེ་ལས་མཐོ་བ = higher than that); hammer (var. of མོ་བ)

མཐོ་བ་ལ *Colloq.* mostly

མཐོ་བ་གཤོག་པ to bring down, lower; to humble

མཐོ་དམའ་ height, elevation (མཐོ་དམའ་ཅན་ = undulating)

མཐོ་རིམ་སྒྲིབ་གསུང་ higher education

མཐོ་རིམ་ heaven, paradise

མཐོ་ཤིས་ལོ་ peak year

མཐོང་མཐུན་ range of vision; horizon
[མཐོང་འཇོན་]

མཐོང་བས་ having seen

མཐོང་སྒྲུང་མི་གཅིག་པ་ see differently

མཐོང་བ་ to see, observe, perceive, behold, view; to discover; to experience, endure (*Colloq.*)

མཐོང་བར་བྱེད་པ་ to cause to see

མཐོང་སྐྱོང་བ་ to have seen before

མཐོང་ལུགས་ way of viewing (a matter); theory, opinion, view

མཐོངས་ view, prospect; opening (in the wall or roof), skylight

མཐོངས་ཁྲུང་ platform, open gallery (on a flat roof)

མཐོངས་ཡངས་ལུགས་གཉེན་ར་བ་ open-pit mining, opencast mining

མཐོག་པོ་ *Colloq.* high, elevated, exalted; deep, loud

མཐོལ་བ་ (འཐོལ་བ་) to confess

མཐོལ་བའགས་ confession

མཐོལ་བའགས་འབྲུག་པ་ *Hon.* to confess

འབྲུག་ mill, millstone

འབྲུག་ཁྱི་ loom
[འབྲུག་སྒྲུབ་]

འབྲུག་མཁའ་ weaver
[མ་ག་པ་]

འབྲུག་འབྲུག་པ་ to weave

འཕགས་པ (Perf. བདགས) to grind, crush (ཕྱི་མར་འཕགས་པ = to grind into flour); to weave; to sharpen (steel)

འཕད་པ to be delightful, be pleasant; attractive (མི་འཕད་པ = repulsive)

འཕུའུ་པ steady, persistent (མི་འཕུའུ་པ = a resolute man)

འཕུག་འཕུག་པ war, fighting

འཕུག་ཕྱོགས་པ comrade-in-arms

འཕུག་ཆས་པ weapons, war material

འཕུག་པ to fight, quarrel, brawl, dispute; to struggle

འཕུག་མ་སྐྱོད་པ to fight a battle

འཕུག་རྒྱུད་པ fight, quarrel, brawl, altercation

འཕུག་འཇོང་པ brawl, fight, quarrel; struggle
[འཕུག་མ]

འཕུག་ཡུལ་པ antagonist

འཕུག་རྒྱུ་པ entrenchments, ramparts, breastworks

འཕུག་རྒྱུ་པ fighting ranks, lines of combat

འཕུག་པ (Perf. འཕུགས) to seize, clutch, take hold of; to grasp (a meaning); to unite, join together (བྱེད་པ་འཕུག་པ = to join in an undertaking)

འཕུག་པ (Perf. ཕུག) to pass (by, through, beyond); to elapse

འཕུག་པ hard, dense, solid; sinewy, robust

འཕུག་པ (Perf. འཕུགས) to drop, fall in drops, drip down
[འཕུག་པ་རྒྱུ་པ]

འཕུག་པ (Perf. ཕུགས) to be covered, be darkened; to grow dim, become murky; to gather (of clouds); darkness, dimness (འཕུག་པ་ལྷོ་གཡང་མའི་ཁང་དུ་ = in the abyss of darkness)

འཕུག་པ dark, close, dense

འཕུག་པ (Perf. འཕུགས, བདུས) to gather, collect, pick up (scattered objects); འཕུག་མི = assemblage, council
[see འཕུག་པ]

འཕུག་པ (or འཕུག་པ) dense, thick (སྤྲོའུ་འཕུག་པ = thick rug); deep, sound (ཕུཉིད་འཕུག་པ = sound sleep); strong (བལ་ཆལྷོས་འཕུག་པ = strong inclination)

ରସ୍ତ୍ରା'ପ (*Perf.* ସନ୍ତ୍ରାନ୍, ରସ୍ତ୍ରାନ୍) to drink, imbibe (ସନ୍ତ୍ରା'ତ୍ତୁ = drinking water); to smoke (tobacco)

ରସ୍ତ୍ରା *Imperat.* drink!

ରସ୍ତ୍ରା'ମ୍ଭାନ୍ ମanner of drinking

ରସ୍ତ୍ରା'ବନ୍ having drunk

ରସ୍ତ୍ରା'କ୍ତ୍ରା'ପ *Hon.* to link

ରସ୍ତ୍ରା'କ୍ତ୍ରା'ପ to link, splice, join together; to subjoin (of letters)

ରସ୍ତ୍ରା'ବନ୍'ସ୍ତ୍ରା'ପ to make longer; to continue

ରସ୍ତ୍ରା'ପ to add on, piece on, splice on; to make longer, prolong; to connect (by adding another piece or section); (ରା'ସ୍ତ୍ରା'ରସ୍ତ୍ରା' = auxiliary troops)

ରସ୍ତ୍ରା'ଧ୍ assistance, help; addition, prolongation

ରସ୍ତ୍ରା'ପ collector, gatherer
(ରା'ରସ୍ତ୍ରା'ପ = gatherer of wood)

ରସ୍ତ୍ରା'ପ (*Perf.* ରସ୍ତ୍ରା'ପ, ସନ୍ତ୍ରା'ପ) to cut into pieces; to split (wood), mince (meat)

ରସ୍ତ୍ରା'ପ (*Perf.* ରସ୍ତ୍ରା'ପ, ସନ୍ତ୍ରା'ପ) to cover; to wrap up, envelop
[see ସନ୍ତ୍ରା'ପ]

ରସ୍ତ୍ରା'ଧ୍ barren, sterile; addled
(ରା'ରସ୍ତ୍ରା'ଧ୍ = stupid)

ରସ୍ତ୍ରା'ଦ୍ଦ୍ଧାନ୍ collective purpose

ରସ୍ତ୍ରା'ପ collected, gathered, assembled; approved

ରସ୍ତ୍ରା'ଧ୍ delegate, representative

ରସ୍ତ୍ରା'ଧ୍'କ୍ଷାନ୍ delegation

ରସ୍ତ୍ରା'ପ to prepare (for a journey), pack; to lift up, raise; to depart
(ରା'ସ୍ତ୍ରା'ସ୍ତ୍ରା'ରସ୍ତ୍ରା'ପ = has left)

[ରା'ସ୍ତ୍ରା'ପ
ରା'ସ୍ତ୍ରା'ପ]

ରସ୍ତ୍ରା'ପ to be lame

ରସ୍ତ୍ରା'ପ to pull (ସ୍ତ୍ରା'ପ'ରସ୍ତ୍ରା'ପ = to hoist), drag, draw (ସ୍ତ୍ରା'ପ'ରସ୍ତ୍ରା'ପ = to draw a curtain), haul; to stop (by pulling on the reins); to deduct, subtract; to smoke (tobacco)

ରସ୍ତ୍ରା'ପ extra, surplus
[ରା'ସ୍ତ୍ରା'ପ]

འཕྲིག་པ་ (*Perf.* རྒྱུ་ལྡན) to be thrown down, be overthrown; to be seized (with a sickness), be stricken; to be opened up (གསལ་འཕྲིག་པ་ = to be opened up clearly, made plain); to be spread about, be scattered (of seed)

འཕྲིག་པ་ (*Perf.* འཕྲིགས) to take, carry, bear; to take up, seize (གྱི་འཕྲིགས་པ་ = to grasp a knife)

འཕྲིག་པུངས exports

[see འདོག་པུངས]

འཕྲིག་པ་ (*Perf.* རྒྱུ) to go out, depart, start out (on a journey); to come out, issue forth (སྐྱེ་བའི་འཕྲིག་པ་ = to issue forth from the ground), emerge, arise; to come from, originate with; in the colloquial, རྒྱུ་ is often a sign of past action (བཤད་རྒྱུ་ = said; བཟོ་རྒྱུ་ = made)

[see རྒྱུ་ལ]

འཕྲིམ་པ་ to be dim, be dull, be clouded (of the senses); to be confused, be puzzled (འཕྲིམ་ཡིན་ = idiot)

འཕྲོར་བ་ (*Perf.* བཏོར) to be strewn about, be scattered, be dispersed; to be sprinkled; to fall to pieces, decay (of the body after death); to fly apart (of an exploding shell), burst asunder

ད

ད་ eleventh letter of the Tibetan alphabet, used also in numbering chapters, volumes, etc.; now, at present; this time, the present (ད་ལོ་ = this year)

ད་ཁྱུ་ horseshoe

[see also ད་ལྷོ་]

ད་གི་ the same

[see དེ་གི་]

ད་གི་རང་ this very (thing, word, etc.); just like (that), quite so (ད་གི་རང་རྒྱུ་ = exactly so, that is true, it is as you say)

ད་གི་མེ་ just like that

ད་གི་ལོ་ already; some time ago

ད་འགྲིག་གི་ *Colloq.* that will do now, that is enough...

དུས་ཚིག་ now, this time, this occasion [དུས་ཚིག་]	དུས་ཚིག་ (or དུས་ཚིག་ལ་བརྟེན་ནས་) until now
དུས་ཚིག་ a little while ago, lately	དུས་ཚིག་ལ་གྱི་ of the present time, the present...
དུས་ཚིག་ now, just now, at present ¹	དུས་ཚིག་ still, still more, yet, in addition (དུས་ཚིག་ལ་བརྟེན་ནས་ = give still more)
དུས་ཚིག་ (or དུས་ཚིག་) now, just now, at present, on this occasion, for the present (དུས་ཚིག་ཚུ་ཚོ་དུས་ཚིག་ཚུ་ཚོ་དུས་ཚིག་ = what time is it now?)	[དུས་ཚིག་ དུས་ཚིག་]
དུས་ཚིག་ (or དུས་ཚིག་) just now; the present time (དུས་ཚིག་ལ་བརྟེན་ནས་ = instantly)	དུས་ཚིག་ Colloq. moreover [དུས་ཚིག་]
དུས་ཚིག་ལ་བརྟེན་ནས་ up till now, up to this time, hitherto [དུས་ཚིག་ལ་བརྟེན་ནས་ དུས་ཚིག་ལ་བརྟེན་ནས་ དུས་ཚིག་]	དུས་ཚིག་ (or དུས་ཚིག་) just now, this morning
དུས་ཚིག་ the present time	དུས་ཚིག་ (or དུས་ཚིག་ལ་བརྟེན་ནས་) from now on, hereafter, from this moment on [དུས་ཚིག་ དུས་ཚིག་]
དུས་ཚིག་ལ་བརྟེན་ནས་ Colloq. at once, on the spot	དུས་ཚིག་ now; henceforth
དུས་ཚིག་ henceforth, from this time forward [དུས་ཚིག་ལ་བརྟེན་ནས་]	དུས་ཚིག་ this evening
	དུས་ཚིག་ see དུས་ཚིག་ལ་བརྟེན་ནས་

1. Both Jäschke and Das give the English definitions *in future* and *henceforth* for དུས་ཚིག་. All other sources list the definitions given above.

ད་ཕྱི་ལོ་ཚད་ henceforth, from this moment on, in the future
[see ད་ལོ་]

ད་ལས་ཏེ་ till now, still

ད་ལྟར་ Colloq. now

ད་ཙམ་ about this time, about now

ད་ཀྱི་ལུགས་ now in that event, in that case...

ད་རུང་ this morning

ད་རུང་ at this time, on this occasion
[ད་ལོ་
ད་ཚེད་]

ད་རྒྱུ་ still, still more, again
(ད་རྒྱུ་ཚེད་ཅིག་ = once more)
[ད་རྒྱུ་]

ད་རྒྱུ་ཡང་ again and again, over and over

ད་རིང་ (or ད་རི་) today, now
[ད་རིང་]

ད་ལོ་ at this time, on this occasion
[ད་ལོ་]

ད་ལྟར་ now, nowadays, at this time; the present

ད་ལྟར་ Dairen (大連)

ད་ལྟར་ (or ད་ལྟར་) orphan

དག་ a plural particle, used for བཞུགས་ in elegant speech (དེ་དག་ = these; སོ་དག་ = those; འདྲ་དག་ = we two; ཁྱེད་དག་ = you two)

དག་ Colloq. certainly, it is true (ལགས་དག་ = sir, it is so); ཡང་དག་པ་ = really, actually, indeed

དག་ག་དོག་གེ་ uneven; unevenly

དག་པ་ clean, pure (མི་དག་པ་ = impure); cleansed, purified; sound, unblemished; correct; exalted, holy, sublime

དག་པ་ཉིད་ purification

དག་པ་ clean

དག་པ་ཉིད་ཞིང་ region of purity (i.e., heaven)

དག་པར་འགྱུར་བ་ to become clean

དག་པར་བྱེད་པ་ to cleanse, purify

དག་བྱེད revision, correction¹
[ཉུ་དག]

དག་ཡིག orthography, spelling; gram-
mar; dictionary (E.T.)

དགས་པོ name of a district

དང with (དག་དང་འཐབ་པ = to fight with the enemy), and (གསེར་དང་དུལ = gold and silver); in the colloquial, དང commonly follows the imperative form of the verb (སྐོས་དང = look! ལྷོ་ཟོས་དང = eat!). Note also the following usages of དང: གྲྲ་བ་མཐོང་བ་དང་མེར་གསེས་སོ = by seeing the smoke, he knew there was a fire; ཉེ་མ་ལ་ལ་འདྲ་བ་དང = as soon as the sun rose on the pass; བོད་དང་ལྷན་པོ = possessed of wealth, wealthy; ལྲང་ཁྲུང་དང་ཉེ་བ = near the town; ཉེ་དང་འདྲ་བ = equal to that; ང་དང་གཉིས་ཀ = we two, both of us; ཞག་དང་ཞག = day by day; ལོ་བརྒྱ་ལོ་ལ་དང = when 100 years have elapsed; ལྷོས་པ་དང་ཁྲིམ་ཏུ་སོང་ = speaking (thus), he went home or he spoke thus and went home. Note that དང always refers to the preceding word or phrase and that it often follows a participle at the end of a clause in a continuative sense.²

དང་ཁ (or དང་ག) appetite (དང་ག་བདེ་བ = good appetite)

དང་མཉམ་ཏུ with, together with, along with (ཁོ་རང་ཉེད་དང་མཉམ་ཏུ་འགྲོ་དགོས = he must go with you)

དང་ལྷན་པོ possessed of, provided with, having; belonging to

དང་ཏུ་ཐོག་པོ (or དང་ལྷན་པོ) to receive an order willingly, accept (a responsibility), comply; to submit, yield

དང་པོ the first (in number, time or rank), the earliest (དང་པོའི་ཉིན་པོ = on the very first day); outset, beginning (ཉིན་མའི་དང་པོ་ལ = at the beginning of today); original, primary (དང་པོའི་རྒྱ་རྒྱུ = primary cause); ལས་དང་པོ་ལ = a beginner)

དང་པོ་ཉིད་ཏུ in the first place, above all; at the very commencement

དང་པོ་དང་ཐ་མ first and last; the first one and the last one

- 1. See also Das, Tibetan-English Dictionary, page 613.
- 2. See also Das, Tibetan-English Dictionary, pages 614-615, and Jäschke, Tibetan-English Dictionary, pages 248-249.

དང་པོ་ལས from the beginning, from the outset

དང་པོ་ལྟོ་བཤུག་ *Gram.* the first person

དང་པོར in the first place, firstly; at first, in the beginning

དང་བཤུག་ to be pure, be clear, be clean; pure, clean, clear; sincere, without guile, innocent
[see དྲུང་ལ]

དང་ལྷན་དམག་ volunteer troops

དྲུང་ (དྲུང་ལ, དྲུང་པོ) glare, luster, glitter, brightness; sparkling, pure, clean, clear (གཞན་དྲུང་ = clear sky, fine weather), unpolluted
[དང་བ]

དྲུང་པོ་ see དྲུང་

དྲུང་གུས་ faith and respect (དྲུང་གུས་ལྷན་ = loyal, faithful, devoted)

དྲུང་ལྟོ་བཤུག་ faith, devotion, love, reverence, veneration (དྲུང་ལྟོ་བཤུག་མེད་ལ = faithless, unbelieving, irreverent)

དྲུང་ལ་ to believe, have faith; faith, belief, devotion. དྲུང་ལ་ is also used for དྲོད་ལ་ = to wish for in such compounds as རླུང་ལ་དྲུང་ = thirst, ཚང་ལ་དྲུང་ལ་ = one who is very fond of wine

དྲུང་ལ་བརྟུན་ལ་ of steadfast faith
[དྲུང་ལ་མི་རྒྱུད་ལ]

དྲུང་ལ་བྱེད་ལ་ to believe, have faith in

དྲུང་ལ་དེ་སེམས་ faith

དམ་ bound, fastened; tight, firm, fast (དམ་དྲུང་བཟུང་བ་ = to hold fast)

དམ་ཁ་ seal (དམ་ཁ་ལྷག་ལ་ = to stamp, seal)
[ཐེན་ཅེ་
དམ་ལྷག]

དམ་བཅའ་ promise, vow, oath (དམ་བཅའ་ལྷག་ལ་ = to promise)

དམ་དྲུང་ a small quantity, a bit, a small fragment
[ལྷན་ལྷན་
དྲུང་ལྷན་]

དམ་ལ་ excellent (ཁྱེད་དམ་ལ་ = Your Excellency), superior, noble, the best; holy, sacred, saintly, consecrated; deceased

དམ་པོ་ strict, severe; firm, tight (དམ་པོར་འཇོག་ལ་ = to hold firmly)

དམ་ཚིག་ word of honor, sacred vow

དམ་ཚིག་མེད་པ unfaithful, untrust-
worthy

དམ་ཚིག་གཙང་མ faithful to one's word;
solemn engagement
[དམ་ཚིག་ཡག་པ]

དམ་ལ་འདྲོགས་པ to exorcise demons

དམ་སེལ disagreement, discord

དམ་སྲུང་བ to keep one's word

དར silk; flag, scarf (མཇལ་དར =
presentation scarf); ice (དར་ཆགས =
icy formation); youth (དར་ལ་བབས་པ =
youthful)

དར་སྐྱད silk thread

དར་ཕྱབ་ཆེན་པ widely spread

དར་ཤོས silk cloth, silk dress

དར་ལྗས་ཆེ་བའི flourishing, wide-
spread, prosperous; popular

དར་གཅིག a little while, a moment
[དར་ཅམ]

དར་ལྗག flag

དར་ལྗག་བཙུག་པ to raise a flag, put
up a flag

དར་ཆེན large flag or banner

དར་ཏུ་འཕྱུག་པ to extend, enlarge; to
prosper

དར་འཕྱར་བ to hoist a flag
[see དར་ལྗག་བཙུག་པ]

དར་བ to spread, increase; to be
diffused; to grow (ཡུལ་དར་པ = a
growing country)

དར་འཕྲོག silk wrapper for carrying
provisions, etc.

དར་མ adult; person in the prime
of life

དར་ཆེ་མདོ a place name, also known
as Tachienlu

དར་ར buttermilk

དར་སྐྱེན silkworm
[དར་འབྲ]

དལ་པ slow, leisurely; sluggish
[དལ་གྱིས]

དལ་བ to be at leisure, be at ease; ease, leisure, rest; slowness

དལ་བར་འགྲོ་བ to proceed slowly

དྲ་རྲི་རྲི howling (of the wind), rumbling (of thunder); buzzing, humming, murmuring

དྲིག་པ to stammer

དྲང་ས see དྲང་སང

དྲང་སང see དྲང་སང

དྲ to, into; at, on. དྲ is used only after a final ང, ཏ, བ, མ, ར, or ལ.

[དྲ
དྲ
སྲ]

དྲ how much? how many? (དྲ་ཡོད་ = how much is there?)

དྲ་བ smoke
[དྲ་བ་པ]

དྲ་བ་འཇུག་པ to smoke (tobacco)

དྲ་བ་མཇུག་རིང་པ comet

དྲ་བའི་རྩང་ས་པ see དྲག་རྩང་ས

དྲ་མ many, numerous; various, several (ལའོ་དྲ་མར་ = often)

དྲག་ poison, venom

དྲག་ཅག་ poisonous

དྲག་མདའ་ poisoned arrow

དྲག་གཉེན་ antidote

དྲག་སྐྱང་ stinging insect (mosquito, wasp, etc.)

དྲག་སྐྱལ་ poisonous snake

དྲག་རྩང་ས poisonous vapor, gas

དྲག་ལོག་ clothes

དྲག་ཤིང་ཆེན་པ highly poisonous

དྲག་སེལ་ antiseptic

དྲགས་ warmth, heat; revenge (དྲགས་ལའོ་སྐྱབ་པ = to take revenge)

དྲགས་པ to warm, make warm; to light, kindle

དྲང་ shell, conch; horn, trumpet

དྲུང་དྲུང་ white conch

དྲུང་ཇི་བཟོ་ constant, continual

དྲུང་ཆེན་ large trumpet

དྲུང་གཏོང་བཟོ་ to blow a conch shell
[དྲུང་འབྲུང་པ་]

དྲུང་ལྷན་ (or དྲུང་འབྲུང་) 100,000,000; an infinite number

དྲུང་བཟོ་ brass or copper washbasin
(金銅 洗鉢)

དྲུང་ཕྱེད་ chimney
[དྲུང་ལམ་]

དྲུང་འགྲོ་ creature which walks bent over; quadruped, beast

དྲུང་པ་ to stoop, bend over, bow down; stooping, bowing; humility; homage

དྲུང་པ་ smoke; family, household

དྲུང་ཚང་ family, household
[མི་ཚང་
དྲུང་ཀ་]

དྲུང་འཛོ་ village, hamlet
[གྲུང་ཚོ་]

དྲུང་པ་ diligence, assiduity, zeal

དྲུང་པ་ to be tired, be weary, be fatigued

དྲུང་ small quantity, piece, bit
(དྲུང་ཅམ་སྤྲོད་ = wait a little while)

དྲུང་པ་ large piece

དྲུང་བུ་ piece, part, portion, fragment, fraction (དྲུང་བུར་བྱེད་པ་ = to divide)

དྲུང་བུ་བཏུབས་པ་ to divide into parts
[see དྲུང་བུར་གཅོད་པ་]

དྲུང་བུ་གསུམ་ལ་བཏོས་པ་ to divide into three parts

དྲུང་བུར་གཅོད་པ་ to cut to pieces, break up (into bits)

དྲུང་སྤྲོམ་ Mil. block explosive

དྲུང་ཕྱེད་ grave, tomb

དྲུང་ཐོག་ burying ground, cemetery

དྲ་དྲ་འཇུག་པ to bury, entomb

དྲ་བ to dispose of the dead; to hurry, hasten

དྲ་ས tomb, grave
[དྲ་སྐྱོད]

དྲལ་བ soft, gentle, mild; tame, disciplined
[see འདྲལ་བ]

དྲས time, occasion (དེ་དྲས = at that time, then); season (དྲས་འགྱུར = change of season); དྲས is also added to verbal stems to form the present conjunctive participle (སྐྱོག་གའང་དྲས = while reading; རྩ་མ་བཞེད་དྲས = when milking; ལངས་ཚེབ་པ་འབབ་དྲས = during a heavy snowfall)

དྲས་རྒྱུ (or དྲས་རྒྱུ་དྲ) at all times, continually, incessantly, always

དྲས་ཅི་ཅམ་ག འཕམ་ཅི་ཅམ་ག at about what time? when?

དྲས་གཅིག་དྲ simultaneously

དྲས་གཅིག་ག འཕམ་ག on a certain occasion, once

དྲས་ཚེབ festival, holiday
[དྲས་སྐྱོད]

དྲས་བསྐྱུག timely, appropriate

དྲས་བསྐྱུག་དཔེ་དེབ magazine, periodical

དྲས་ད་ལས from now on, henceforth

དྲས་དྲས་སྲུ at times, occasionally

དྲས་བདེ་པ peace

དྲས་མ་ཡིན་པས unseasonably, not at the right time; too soon, prematurely

དྲས་ཚེགས season, epoch, fixed period of time; interval, interlude, interim

དྲས་ཚོད a division of time (equal to two hours); time (དེ་དེ་དྲས་ཚོད་ལ = at that time; དྲས་ཚོད་ཉེས་པ = evil hour, bad time)

དྲས་ཚོད་བྱེད་པ to fix a time

དྲས་མཚམས juncture (of day and night); period, epoch
[see དྲས་ཚེགས]

དྲས་མཚུངས contemporary; at the same time

དྲས་བྱེད disturbance

དུས་ཡུལ་བ time past; too late
[see དུས་ལས་ཡུལ་བ]

དུས་རབས era

དུས་ལ during

དུས་ལས་ཡུལ་བ to be past, be over (of
dynasties, eras, etc.)

དུས་ཤེས་པ astronomer, astrologer

དུས་སུ at the right time, at an op-
portune moment (དུས་མ་ཡིག་པ = the
wrong time); (at the moment) when

དུས་སུ་ཏོས་པ suiting the occasion,
opportune

དུས་སུ་རུང་བ timely

དེ that, that one; he, she, it, the

དེ་ཀ (or དེ་ཁ) that (very one), the
very same (དེ་ཀ་ལྟར = just so, just
like that)

དེ་ཀ་རང་རེད that is so, that is
exactly right

དེ་ཁུལ in that province; under that
jurisdiction; under that, included
in that

དེ་ཁོ་བ the very same

དེ་ཁོ་བ་ཉིད essence, nature
[དེ་ཉིད]

དེ་ག Colloq. that, that one, the
one over there (དེ་གས = in that
place, there); so, just so

དེ་གཞི་སྐོ་བམ་བཟུང་བ peasants of that
locality, local peasants

དེ་སྔོན before that time

དེ་སྟེང་ so many

དེ་ལྟར like that; so
[དེ་ལྟར]

དེ་ལྟར་གྱི of that kind, of that
quality; in that manner, so; such

དེ་ལྟར་ལྟར་གྱི་ལྟར་ like that; in that way; ac-
cordingly
[see དེ་ལྟར]

དེ་ལྟར་གྱིས་ལྟར་ to this end

དེ་དུས at that time, then

དེ་དེའི་རང་ just as you say

དེ་ལྟ like that, so (དེ་ལྟ་མ་བྱེད = don't do that!); similar; similarly

དེ་ལ in that place, therein, there

དེ་ལས after that, thereafter, afterwards, then; from that place, thence
[དེ་ལས]

དེ་ལོ་མཇུག before that

དེ་ལྟལ་ལ at once, immediately (afterwards)
[དེ་ལྟལ་ལ]

དེ་ལས་ཀྱང་ more than (དེ་ལས་ཀྱང་ = more than that)

དེ་མ་ཐག་ཏུ at once, instantly

དེ་ཅུ་མ་ so much

དེ་ཅུ་མ་འདྲི་བ at about that time

དེ་ཚོ་ those; they
[དེ་ཚོ་]

དེ་ལྟོ་བའི་དྲི་བ་ according to that; thus, so (དེ་ལྟོ་བའི་མཐོང་ = differently)

དེའི་རྐྱེན་ལྟར་ལས་ because of that, on account of that, hence, therefore

དེའི་སྐབས་ལ on that occasion

དེའི་ཉེ་སྐོར་དུ in that vicinity, near there

དེའི་མཇུག་ལ at that time, during that time, then
[དེའི་དྲི་བ་ལ]
དེའི་ཚེ་བ།

དེ་ལང་ (or དེ་ཡང་) namely, to wit, videlicet; that one also, he also

དེ་ལོ་གྱི་ལོ་ under that, below that; then, thereafter

དེ་རུ་ exactly! to be sure!

དེ་རིང་ Colloq. today (དེ་རིང་ཁ་ཁ་ = nowadays)
[ད་ལྟོ་ཉི་མ་]

དེ་རིང་མང་ these days, nowadays
[དེ་རིང་མང་]
དེ་རིང་ཁ་ཁ་]

དེ་རིང་མང་གི་ modern
[དེ་རིང་དྲི་བ་]

དེ་རུ་ (or དེ་རུ་) to that (place), thither, that way; in that place, there

དེ་ལ to that, on that, thereon;
about that, concerning that; there-
fore

དེ་ལ་ཐུན་གཤིས་ཅི་ལ་དོན་དུ་ what difference
does that make?

དེ་ལ་བརྗོད་པ་ལས་ because of that, as a
consequence of that

དེ་ལས་ from that, out of that; than
(དེ་ལས་བཟང་ = better than that one)

དེ་ལས་སྐད་ལས་ moreover, furthermore

དེ་སྔ་དུས་ as much as that; as far as
that; such a length of time, so
long a time

དེ་སྐད་ besides, moreover

དེ་དུས་ཀྱི་ modern (དེ་དུས་ཀྱི་བརྗོད་པ་ལས་ =
modern industry)

དེ་དུས་ཀྱི་མཐོང་ཚད་ henceforth
[དེ་དུས་
དེ་དུས་ལོ་]

དེ་དུས་ (or དེ་དུས་ལ) to go away, de-
part
[see དེ་དུས་ལ]

དེ་དུས་ལ་ present generation

དེ་དུས་ nowadays (i. e., today and
tomorrow); at present, present day,
current
[དེ་དུས་ལ]

དེ་དུས་ driven; followed, pursued
[see དེ་དུས་ལ]

དེ་དུས་ལོ་ driver; master, captain
(of a ship)

དེ་དུས་ལོ་ཚོ་ merchant

དེ་དུས་ documents, records, archives;
books; library

དེ་དུས་ཀྱི་འགོ་ beginning of a book

དེ་དུས་ཀྱི་ཚུ་ booklet, pamphlet

དེ་དུས་ཀྱི་ཐོ་ documents, catalogues,
registers, lists, books
[དེ་དུས་ཀྱི་]

དེ་དུས་ཀྱི་སྐྱོང་ལུ་ archivist, keeper of
the records; librarian

དེ་དུས་ཀྱི་སྐོར་ལོ་ in its vicinity

དེ་དུས་ཀྱི་སྐོར་ལོ་ at that time, then

དེ་དུས་ཀྱི་ལོ་ among them (lit., 'from
the midst of those...')

དེ་ལྟེ་ལོ་ལོ་ the following year, a year later

དེ་ལྟེ་ལོ་ལོ་ therefore, consequently, on this account, for this reason

[དེ་ལོ་ལོ་
དེ་ལྟེ་ལོ་ལོ་]

དེ་ལོ་ལོ་ under that; after that, afterwards

དེ་ལོ་ little; almost (དེ་ལོ་ = a little)

དེ་ལོ་.....དེ་ལོ་ at one time.....at another time

དེ་ (or དེ་ལོ་) there, at that place; then, at that time

དེ་ལོ་ལོ་ as stated therein, as mentioned; according to that

དེ་ལོ་ལོ་ ལོ་ལོ་ Remain there!

དེ་ལོ་ by that (དེ་ལོ་ལོ་ = that is enough, that will do)

དེ་ a pair, a couple (used in counting or measuring); this (དེ་ལོ་ = this evening, tonight); an equal, a match; load

དེ་ལོ་ importance; important (དེ་ལོ་ལོ་ = very important)

དེ་ལོ་ this evening, tonight

དེ་ལོ་ commission, charge, care, superintendence

དེ་ལོ་ authorized person; superintendent, overseer, manager
[དེ་ལོ་ལོ་]

དེ་ལོ་ལོ་ to supervise, superintend, manage

དེ་ལོ་ bale, bundle, load (for a beast of burden)

དེ་ལོ་ this day, today, at present

དེ་ལོ་ comrade; party in a lawsuit

དེ་ལོ་ clod, clump, lump; loaf; bundle; capsule

དེ་ལོ་ narrowness; narrow; strict, severe

དེ་ལོ་ལོ་ added to the verbal stem to indicate the likelihood of an action (དེ་ལོ་ལོ་དེ་ལོ་ལོ་ = I shall probably come)

དེ་ལོ་ལོ་ to remove doubts
[དེ་ལོ་ལོ་]

དགས་འདྲི doubt, suspicion, question

དགས་པ (or འདོད་པ) necessity; usefulness (ཡལ་འདོད་པ་མེད་པ = useless)

དགས་པ to fear, dread; fear, apprehension, dread; suspicion, doubt; scruple

[E.T. དགས་པ་ཟེང་]

དགས་ཟོན་ cautious, careful; scrupulous

དགས་ཟོན་བྱེད་པ to beware, be careful, be cautious; to be apprehensive

དང deep hole, pit (རྩ་དང = well, cistern); ditch, trench; depth

དང་པོ་ tube, hollow cylindrical container (མདའ་དང = quiver)

དང་མེད shallow

དོན་ definite (མ་དོན་ = indefinite); substitute, equivalent (བྱ་དོན་ = adopted son)

དོན་ཏུ་ as an equivalent for, instead of, in payment for

དོན་པོ་ substitute, representative (དོན་པོ་བྱས་ = represented, acted as a representative for)

དོན་ meaning, sense, signification (འདོད་དཔལ་ཅི་ཡིན་ = what does this mean?); reason, object, purpose (འགྲོ་བའི་རང་གི་དོན་ལམ་ = tell me your reason for going); profit, advantage, welfare; business, affair, interest, concern (རང་གི་དོན་ = one's own interest). དོན་ is often used in correspondence with various compounds: རྩོད་དོན་ = special purpose (for writing to a subordinate), letter to an inferior; རྩོད་དོན་ = written contract, agreement; རྩོད་དོན་ = real meaning, positive instruction; རྩོད་དོན་ = application, petition, request

དོན་ཀྱིས་ public good, general well-being

དོན་གྱི་ལྗོངས་ purport, substance

དོན་གྲུབ་ a common personal name

དོན་འགལ་ contrary sense, opposite meaning

དོན་འགྲེལ་བ་ to elucidate, explain
[དོན་འགྲེལ་བཤད་པ]

དོན་རྒྱལ་པ་ to attain one's aim, achieve one's objective

དོན་ཅན་ useful, expedient, profitable; meaningful

དོན་གཅོད (or དོན་གཅོད་པ) person who has been assigned a special commission; commissioner; special representative; investigator
[དོན་ཐག་གཅོད་མཁུ་]

དོན་གཉེར caretaker, custodian, janitor

དོན་གཉེར་ཅན zealous, painstaking

དོན་སྣང heart of a matter, substance (of a petition), real object; fact

དོན་རྒྱལ་མཐུད་ to grasp the meaning, comprehend
[དོན་ལོ་ལ]

དོན་སྐད་ཅི་ཆེད་ empty words, meaningless expression, nonsense

དོན་མཐུན་ (or དོན་མཐུན་པ) merchants, businessmen; persons engaged in joint activities or common purposes

དོན་དག་ meaning, purpose, object, intention; point (of an argument); business, affairs
[Hon. ལྷ་དོན]

དོན་དག་ཅུང་ཅུང་ unimportant, trivial
[དོན་གཞན་ཅུང་ཅུང་]

དོན་དག་ཆེན་པོ་ of great importance
[དོན་གཞན་ཆེན་པོ་]

དོན་དག་མི་འདུག་ it is useless; it is unimportant

དོན་དག་མེད་པ་ to be useless; to be absurd, be senseless, be pointless

དོན་དག་མེད་པའི་སྐད་ཆ་ meaningless words, gibberish

དོན་དམ་པ་ the highest truth¹

དོན་དམ་པར་དབྱེད་མེད་ in truth, truly; after all, upon the whole

དོན་དུ་ *Postpos.* for, for the sake of, for the benefit of; for the purpose of, in order to; instead of, in place of; because of

དོན་བྱེད་པ་ to gain advantage of

དོན་འབྲེལ་ relations, connections, dealings

དོན་མེད་ stupid, foolish, senseless, absurd, pointless, useless, in vain, for no purpose, without any reason (དོན་མེད་དྲུག་གྱུ་བ་ = quarrel for no reason at all)

[see དོན་དག་མེད་པ]

1. See Das, *Tibetan-English Dictionary*, page 644.

དོན་ཅ real meaning; reason

དོན་ཅའོ part, division, class; chapter, section, paragraph

དོན་ལ about, concerning; for, for the sake of

དོམ་ལུག bear cub

དོམ་ཅང bear's den

དོར་བ see འདོར་བ

དོར་མ breeches, trousers

དོལ net (ཉ་དོལ = fishing net)

དོས load (carried by man or beast); དོས་ཅད = weight of a load

དོས་ཁང warehouse, storehouse, godown

དོས་འགེལ་བ to load, pack (དོས་འཕྲུགས་པ = to unload)

དོས་པ་འཁྱེར་མཁུལ carrier, coolie
[དོས་པ]

དོ་ལྷུད scissors

དོ་བ to cut, clip, snip, pare, prune; tailor

དོ་བ necklace, chain (worn as an ornament); web, net, network; lattice, trellis, grating

དོ་མ experienced, practiced, very good (at something); nobility (= ཡ་རབས)

དོ་མ E.T. tailor

དྲག advisable, expedient, better, best (འགྲོ་བ་དྲག = it is better to go; ལྷན་བ་དྲག = it is better to stay); improvement (དྲག་མེད = improved); vehement, forceful, fierce, violent

དྲག་ག better (than before, than something else)

དྲག་ག་བཟོ་བ to heal
[དྲག་པ་བཟོ་བ]

དྲག་ཅར heavy downpour, rainstorm

དྲག་ཏྱ strongly, vehemently, violently, fiercely, earnestly

དྲག་རྒྱབས higher rank, better class

དྲག་པ to get well, be cured, be healed

དགེ་ལ noble, of noble birth (མི་དགེ་ལ = nobleman); superior (མཉམ་ལ་དགེ་ལ = article of superior quality); vehement, powerful, severe (ཁྱིམས་དགེ་ལ = severe punishment). དགེ་ལ is commonly used to indicate that a quality is possessed to a high degree, in either a good or bad sense (དགེ་དགེ་ལ = virulent poison, very poisonous; ལྷན་དགེ་ལ = powerful voice)

དགེ་པ་ fierce, terrible, fearful, violent (ལྷོང་ཆར་དགེ་པ་ = violent tempest); the military¹

དགེ་པའི་དཔལ་ལྷན་ལ military officers

དགེ་ཅལ་ violent exercise, gymnastics, physical training

དགེ་ལྷན་ strong and weak, superior and inferior, good and bad

དགེ་ལྷན་ frightfulness (དགེ་ལྷན་ཅན་ = frightful, terrible, cruel)

དགེ་ལྷན་ excess; much, a great deal (མང་དགེ་ལྷན་ = too much; ལྲོ་དགེ་ལྷན་ = too little)

དགེ་ straight, undeviating; straightforward, upright, honest

དགེ་ལྷན་ plain language, straightforward speech

དགེ་ལྷན་ straight line; right judgment; justice

དགེ་ལྷན་ straight, direct; right (ཁྱིམས་དགེ་ལྷན་ = justice), truthful, honest, upright, candid, sincere, true (དགེ་ལྷན་མིན་ལྷན་ལྷན་ = dishonest, insincere)

དགེ་ལྷན་ལྷན་ speak the truth!

དགེ་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ to speak candidly, tell the truth

དགེ་ལྷན་ sage; saint; anchorite¹

དགེ་ལྷན་ from memory
[དགེ་ལྷན་]

དགེ་ལྷན་ memorandum, note (to refresh one's memory)

དགེ་ལྷན་གསལ་ལྷན་ clear recollection

དགེ་ལྷན་ to think about, ponder; to remember, recollect, recall to mind; to be conscious (དགེ་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ = unconscious); to yearn for, long for (དགེ་ལྷན་ལྷན་ = love, affection, attachment)

དགེ་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ to become conscious, recover one's senses

1. See Das, *Tibetan-English Dictionary*, page 649.

དྲཱ་ཡར་བྱུང་པ to remind
[དྲཱ་གསལ་གཏོང་བ]

དྲཱ་མ mind; memory (དྲཱ་མ་བཟང་ =
good memory)

དྲཱ་མེད་བརྒྱལ་བ to faint, swoon, fall
senseless, become unconscious

དྲཱ་གསལ remembrance (དྲཱ་གསལ་ཡོང་ངེས་ཡིན་པ་
= brings to mind); reminder; con-
solation¹

དྲཱ་གསལ་གྱི་འདྲུག་ he remembers

དྲཱ་གསལ་འོ་ཚལ་ཚེབ་ commemorative as-
sembly

དྲཱ་བ to split, rend, tear; to
break, violate (དྲཱ་མས་དྲཱ་ = violation
of the law)

[see འདྲཱ་བ]

དྲཱ་ཅེ courier, messenger

རྩོ odor, smell, scent (རྩོ་ཅེ =
fragrant; རྩོ་མེད་ = odorless)

[རྩོ་མ]

རྩོ་ངལ stench

རྩོ་བ (Perf. རྩོ་ས) to ask, inquire;
question
[see འདྲཱ་བ]

རྩོ་བ་ལྟོག་པ to interrogate, hold an
interrogation

རྩོ་མ་ཞིམ་པ་ sweet-scented

རྩོ་ཞིམ perfumed, scented

རྩོ་ལཱ question and answer; reply
to a question

རྩོ་ལ་ཡི་གེ E.T. catechism

རྩོབ kindness, favor, benevolence,
generosity (རྩོབ་ཅེ = kind, gracious)
[Hon. བཀའ་རྩོབ]

རྩོབ་ཅེ་བ to be very kind (བཀའ་རྩོབ་ཅེ
= thank you very much, you are
most kind)

རྩོབ་དྲཱ་པ to acknowledge a kindness;
to feel obliged, be thankful (for
a favor)

རྩོབ་ལཱ gratitude (རྩོབ་ལཱ་མེད་པ་ = in-
gratitude)

1. Les Missionnaires catholiques, *Dictionnaire tibétain-latin-français*,
page 496.

འོན་ལེན་བསམ་པ་ to be grateful
[འོན་ལེན་པ་]

འོན་གསལ་པ་ to repay a kindness, re-
turn a favor

རྩལ་ roll (མོག་རྩལ་ = roll of paper),
any round object

རྩལ་ཁང་ belltower, belfrey

རྩལ་རྒྱུ་ sound of a bell

རྩལ་རྒྱུ་པ་ to ring a bell; to make
known by ringing a bell

རྩལ་འདོགས་འཕུལ་ལྷོར་ winch

རྩལ་པ་ bell

རྩལ་པ་དྲྀལ་པ་ to ring a bell

རྩལ་བར་ signal by bell

རྩམ་ལའ་ reply to a question

དྲུ་བུ་ ball (of thread, yarn, etc.)
[དྲུ་གྲུ་]

དྲུག་ six (6)

དྲུག་བརྒྱ་ six hundred (600)

དྲུག་ཅུ་ sixty (60)

དྲུག་ཆ་ one-sixth

དྲུག་སྐྱད་ six thousand (6,000)

དྲུག་པ་ the sixth (one)

དྲུ་ nearness, proximity; title
used in addressing the sons of
noblemen (སྐུ་ལབས་དྲུ་ = Your Honor);
an official

དྲུ་དྲུགས་ལ་ common clerk, clerk in
the lower grades

དྲུ་ལཱོར་ royal guard, personal re-
tinue; lay officials in the Tibetan
Government (དྲུ་ལཱོར་ཆེན་པ་ = high
official)

དྲུ་ལཱོར་འབྲིང་པ་ middle-class offi-
cial, official in the middle grades
[དྲུ་ལཱོར་བ་]

དྲུ་ཆེན་ high official
[དྲུ་ལཱོར་ཆེན་པ་]

དྲུ་དྲུ་ Postpos. at, in front of,
near, before (སྐུ་ལཱོར་པའི་དྲུ་དྲུ་ = before
the king; མིང་གི་དྲུ་དྲུ་ = under the
tree]

དྲུ་དྲུ་རྒྱལ་པ to examine personally, inspect closely

དྲུ་དྲལ། officials of higher rank

དྲུ་འཕྲོ་མ་ imminent, impending, very near

དྲུ་གཞན་པ་ companion, associate

དྲུ་པ་ page, attendant; aide-de-camp
[སྐྱ་མ་དྲལ་པ]

དྲུ་ཡིག་ secretary, clerk (དྲུ་ཡིག་ཆེན་མོ་ = chief secretary)

དྲུ་སྲི་ལ་ (or དྲུ་སྲི་པ་) bright, sparkling, clear

དྲུ་ལ་ to long for, pine for

དྲུ་ see དྲུ་

དྲུ་ལ་ dirt, grime, soot (ལྷན་ལ་དྲུ་ལ་ = lampblack)

དྲུ་གས་ (or དྲུ་གས་པ་) pride, haughtiness, arrogance

དྲུ་མ་ bear

དྲུ་ (or དྲུ་) mule

དྲུ་ལ་ muleteer

དྲུ་ heat of the day

དྲུ་འཕྲོ་མ་ see དྲུ་འཕྲོ་མ་

དྲུ་པ་ warm, comfortable, pleasant (of the weather)

དྲུ་པ་ (Perf. དྲུ་པ་) to be warm (དྲུ་པ་འཕྲོ་མ་ = warm country)

དྲུ་མ་ warmth
[དྲུ་]

དྲུ་ warmth, heat (དྲུ་ཆེན་མོ་ = warm)

དྲུ་འཕྲོ་མ་ (or དྲུ་འཕྲོ་མ་) lukewarm, tepid; mild, pleasant (of the weather)

གདུང་པ་ to gape, open wide; to stretch

གདུང་བུ་ peg, nail (for hanging up clothing)

གདུང་ས་ tone, pitch (གདུང་ས་སྐྱུ་བ་ = music, harmony)

གདུག་ low seat, cushion, mat (to sit on); གདུག་པོ་ = throne

གདམ་འདེགས་པ to take one's leave, withdraw, depart

གདམ་འདྲིའུ་པ to invite

གདམ་འདྲིའུ་ལྷོ་གཞུང་མཛད་པ Hon. to welcome, extend a-welcome to

གདམ་པ person who occupies a chair or cushion; chairman

གདམ་ས place of residence; dwelling place of a chief lama (གདམ་ས་གསུམ = the three great monasteries of Lhasa: Drepung, Sera, and Ganden)

གདབ་པ see འདེབས་པ

གདམ་ཀ choice (གདམ་ཀ་བྱེད་པ = to choose, select, elect)

གདམ་དེའི proverbs

གདམས་ངག advice, counsel

གདམས་པ་སྐྱོབ་པ to give advice, make suggestions

གདམ་བ Hon. to be, be present [འདྲུག་པ]

གདྲ་བུ bracelet, anklet

གདྲུག་པ (or གདྲུག་པོ) poisonous, noxious, venomous; harmful, injurious

[see དྲུག]

གདྲུགས parasol, umbrella; canopy, awning

གདྲུང Hon. bones, remains (of a deceased person); family line, lineage

[རྒྱས]

གདྲུང་རྒྱུད descendants, progeny, genealogy

གདྲུང་བ to be in physical pain, be distressed, be tormented; to be consumed with desire, lust for, long for, yearn for; pangs, misery, distress, torment; desire, passion, lust

གདྲུང་མ beam, timber

གདྲུབ་བུ ring, bracelet [see གདྲུ་བུ]

གདོང (or གདོང་ཚད) confidence, assurance

གདོང་བ (Perf. གདོངས) to lift, raise (མཚོའུ་ཚ་གདོང་བ = to brandish a weapon)

གདང (or གདང་པ) face, front; sur-
face (སའི་གདང = earth's surface;
ཆུའི་གདང = surface of the water)

[Hon. ཞལ་གདང
གདང་པ]

གདང་གི་མཉམ་ལམ་ face to face

གདང་མཉམ་ལམ་ to encounter face to face;
personal interview

གདང་ཆུང dejected, downcast (of the
countenance)

གདང་དྲུག forward

གདང་འདྲེ ghost, phantom, apparition;
demon, evil spirit, goblin

[see གདོན]

གདང་འགོག darkened countenance,
gloomy face, black looks (གདང་འགོག་པ་
སྐྱོབ་པ = to sulk)

གདང་ལམ in front, in advance, ahead,
before; on the surface, on top

[མཉམ་ལམ]

གདང་ལམ་དོད་པ་ to push forward, urge
on, prod

གདང་བསུ་བ་ to meet, encounter

གདོན་མ beginning, commencement,
outset (གདོན་མའི་དྲུག = at the outset,
in the beginning, at first)

གདོན་པ evil spirit, demon

གདོན་མེད་ཅེས་པ་ undoubtedly, certainly

གདོན་པ་ member of the lowest caste
(in Tibet, those who make their
living by killing animals); out-
cast

གདོན་ chain, fetter

གདོན་པ་ཅས་ material, corporeal (གདོན་
མེད = immaterial, unsubstantial)

གདོན་པ་ boat, ship (གདོན་པ་འཇོག་པ་ =
helmsman)

བདག self, one's self; the ego; I,
I myself; lord, master, owner

བདག་རྒྱུན་ compensation (for one's
efforts), reward for merit

བདག་གི་ one's own; my, mine

བདག་ཅག we

[བདག་རྣམས]

བདག་ཉིད I myself, you yourself, he himself, etc.; substance, essence

བདག་ཉིད་ཚེ magnanimous, generous

བདག་པོ lord, master, owner, proprietor (ཁྱིམ་བདག = householder); husband, spouse

བདག་མེད emptiness, void; unowned (བདག་མེད་ལོ་མོ་ = unclaimed property); forlorn, friendless

བདག་འཇོག selfishness; egotism

བདག་སྲུང self-defense, self-preservation; hermit

བདཱ་བ་ delicious, tasty, savory
[ཞིས་པ]

བདཱ་བ་ (Perf. བདས) to drive (cattle); to expel, drive into exile; to carry away (ཁྲུ་མོས་བདས་པའི་ས = earth which has been carried away by water); to collect (money, debts)

བདར་བ་ (or དར་བ་) to grind, polish, rub, file (ལྗགས་བདར་ = a file); to examine closely, inspect; ལྷུང་བདར་བ་ = to exercise, practice

བདས see བདཱ་བ་

བདུག་པ་ to burn incense

བདུག་སྒྲིམ incense, perfume

བདུད devil, evil spirit, demon; the Evil One, the Devil (in Buddhism, the evil spirit which tempts men to sin)¹

བདུད་ཀྱི་བར་ཚད devilish impediments; harm caused by the Devil

བདུད་སྒྲོབ a wicked minister

བདུད་ཅི་ food of the gods, nectar; wine; elixir, medicine

བདུད་ཅི་འཇོག་པ་ to pour nectar; to use honeyed speech

བདུབ་ seven (7)

བདུབ་བརྒྱ seven hundred (700)

བདུབ་ཅུ seventy (70); བདུབ་ཅུ་དྲཱ་གཅིག་ = seventy-one

བདུབ་ཚེ one-seventh

བདུབ་གཉིས (or བདུབ་ཤྲག་གཉིས) fortnight, two weeks

1. See Das, *Tibetan-English Dictionary*, page 666, and Jäschke, *Tibetan-English Dictionary*, page 269.

བདཱའ་སྐྱོང་ seven thousand (7,000)

བདཱའ་པ་ seventh (7th)

བདཱའ་ལྗོངས་ a week
[བདཱའ་ལྗོངས་]

བདཱ་ happiness, joy, bliss; welfare, prosperity, well-being; safety

བདཱ་སྐྱིད་ happiness, felicity, bliss; good fortune, luck

བདཱ་སྐྱིད་མེད་ལྗོངས་ name of a fine residence in Lhasa, formerly occupied by the British Mission

བདཱ་བ་ཐའལ་ Paradise, Heaven (believed by northern Buddhists to be presided over by Buddha Amitabha)
[བདཱ་བ་ཐའལ་གྱི་ཞིང་ཁམས་]

བདཱ་ཚེན་ consummate bliss

བདཱ་མཚན་ལྔ་ name of an important Buddhist deity

བདཱ་འཕུལ་ Hon. peace, prosperity, welfare, well-being

བདཱ་པོ་ comfortable, well (བདཱ་པོ་མེད་པ་ = to be unwell)
[བདཱ་པོ་]

བདཱ་བ་ to be happy, be joyful; to be well; to be prosperous; happy, joyful; well, strong; prosperous, well-off; peaceful; easy (ལྡོག་བདཱ་བ་ཡོང་ = it will be easy to understand)

བདཱ་བ་རྒྱུ་ལ་ to gain happiness

བདཱ་བར་ (or བདཱ་བར་) happily, merrily, joyfully; peacefully; prosperously, well, in good health

བདཱ་བར་གཞུགས་པ་ to live happily, prosper

བདཱ་བར་གཞུགས་པ་ (or བདཱ་གཞུགས་པ་) a general epithet of Buddhas

བདཱ་སྐྱོད་ ease, contentment, prosperity

བདཱ་མ་རིལ་པ་ཚེ་ title of the head lama of the Tangyeling (བསྐྱེད་ལྗོངས་མེད་ལྔ་ཞིང་) Monastery

བདཱ་ལེགས་ peace and joy, state of well-being, blessedness; blessing
[བདཱ་ལེགས་]

བདཱ་ལེགས་ཐའལ་ auspicious

བདཱ་ཤོས་ easiest

བདེན་བདེན very true! indeed! certainly!

བདེན་པ་ to be true; truth; true (ཕྱི་མཚན་གྱི་བདེན་པ་ = what you say is true), truthful, right (ཤིན་ཏུ་ཡང་བདེན་ = to be sure! that is true!)

བདེན་པར་འཇོག་པ་ to take for granted, believe to be true

བདེན་པར་སྐྱབ་པ་ to tell the truth; veracious, truthful

བདེན་ཚིག་ true words, truthful expression

བདེན་ཇུབ་ truth and falsehood; true or false (used in reference to rumors, the veracity of which is not known)

བདོན་ as you wish! at your pleasure!

བདོན་པ་ to increase, spread (especially, sin or evil), become rampant; abundance, excess; with ལ་ = to hurt, injure (དབྱེད་ལ་བདོན་པ་ = to injure an enemy)

[དར་པ་]

བདོན་པ་ wealth, riches, prosperity, effects; with ལ་ = to have, be in possession of (དེ་ལ་རས་ལྷུག་གཅིག་བདོན་པ་ = he has a piece of cloth); to be, be located (དགོན་པ་གཅིག་གི་ཡུལ་དུ་བདོན་པ་ = where is the monastery?)

[གོ་རྒྱུ་]

མདའ་པ་ (or མདའ་མ) glowing embers, cinders; unbaked bricks of mud or clay

[མེ་མདའ་]

མདའ་དགོང་ yesterday evening

མདའ་ཟླ་ last night

[མདའ་སྐྱེམ་]

E.T. མདའ་ས་སང་]

མདའ་སང་ W.T. yesterday

[see མདའ་ས་སང་]

མདའ་སྐྱེམ་ complexion, facial color (དམར་བཞི་མདའ་སྐྱེམ་ = ruddy complexion); appearance, looks; luster, brightness

མདའ་སྐྱེམ་མེད་ dull appearance; ugly

མདའ་ས་སང་ E.T. last night

མདའ་ arrow (མེ་མདའ་ = rifle, gun; སྐར་མདའ་ = shooting star, meteor); thin rod or pole (ལྷག་མདའ་ = ramrod)

མདའ་ཁྲུང་ loophole, embrasure

མདའ་རྒྱུ་པ་ to shoot an arrow

[མདའ་གཞུག་པ་]

མདའ་དྲུག་ quiver

[མདའ་ཁྲུང་]

མདའ་པ archer

མདའ་དཔོན Depön, a military rank (lit., *commander of the archers*), subordinate to a དམག་དཔོན. The *depön* traditionally commands a column of from 500 to 1,000 men and is usually regarded as a general officer

མདའ་གཞུ འོ བ ས bow and arrow

མདའ་ཡལ parapet (often constructed under the eaves of a temple); covered gallery on the roof of a Tibetan dwelling

མདའ རེ ར མ here

[རེ་རྩ
འེ་རྩ]

མདའ་ ར ར ར lance, spear, pike, javelin (མདའ་རྩལ་མ = lancer, spearman)

མདའ་རྩལ་མ to pierce with a spear; to sting

མདའ་རྩེ ར ར point of a spear; target

མདའ་པ ར ར knot

མདའ་པ་འགྲེལ་མ to untie a knot

[འགྲེལ་མ]

བདུན་པ་འགྲེལ་མ commentary, exposition, key

མདའ་པ་རྩལ་མ to tie a knot

མདུབ ར ར front, front part, fore, van; face, presence (རྩལ་པའི་མདུབ་ཏུ = before the king); རྩལ་མདུབ་པ = aide-de-camp; valet

མདུབ་གྲུ ར ར front row; row in front (རེ་འི་མདུབ་གྲུ་ཏུ = in the row in front of me)

མདུབ་ཏུ་བཀྲལ་མ to summon to appear before a high official (judge, high functionary, etc.)

མདུབ་ཏུ་སྐྱོར་བ ར ར to send ahead, send in advance

མདུབ་བ་འདོབ ར ར minister, magistrate, high functionary, judge

[རྩལ་པ]

མདུབ་རྩལ་མ ར ར the leading (vehicle, unit, etc.)

མདུབ་མ ར ར conference, council (མདུབ་མ་བྱེད་པ = to confer; to make arrangements)

མདུབ་ལ ར ར in the presence of, in front of, before

མདུའུ་ལམ road ahead; future prospects

མདུའུ་རྩྭ Naut. head wind

མདུའུ་ཤོག front cover (of a book or magazine); first page

མདུའུ་སྐ front tooth

མདེའུ (or མདེའི་མདེའུ) arrowhead

མདེ་རིལ bullet
[མདེ་འུ]

མདེ་འུ (or དེའུ, རྗེའུ) bullet

མདེལ see མདེ་རིལ

མདོ lower part of a valley (especially the part which merges into an adjoining plain); junction (of two valleys, roads, rivers, etc.; བཞི་མདོ = crossroad); axiom, aphorism, rule, maxim

མདོ་ཁམས the provinces of Amdo and Kham

མདོ་མེད (or འདོ་མེད) imprudent, careless, useless, in vain

མདོ་རྫོང Chamdo District in Sikang Province, formerly part of Kham

མདོ་རྫོང་བཅོངས་བརྒྱལ་མུ་ཡོན་ལྷན་ཁྲུང་ Comm. Chamdo Liberation Committee

མདོ་རྫོང་གྱི་ཏྲུབ high commissioner at Chamdo

མདོ་རྗེ a collection of sutras (an important section of the Kanjur)

མདོ་རྩུ near (ཡུལ་གྱི་མདོ་རྩུ = near the village), with, by (ངོའི་མདོ་རྩུ = with me)

མདོ་ལེ (or མདོ་ལེ) sedan chair

མདོག (or ཁ་མདོག) color, complexion
[see མདངས]

མདོག་དཀར་པོ white

མདོག་གསེར gold; golden

མདོངས spot, mark, star (on the forehead of a horse)

མདོངས་པ blind

མདོངས་གསལ (or མདོངས་སལ) honest speech, straightforward language; congratulations

[see དང་གཏམ]

མདོངས་གསལ་བ to praise, flatter; to congratulate

[མདོངས་གསལ་ཉེ་བ]

མདོམ see འདོམ

མདོར (or མདོ་རྩ) in short, in brief

མདོར་བསྐྱུ་བ in short, in brief (མདོར་བསྐྱུས་ = abridgement); in general

[མདོར་བ]

བསྐྱུས་བ

མདོ་རྩ]

མདོས་ crossed sticks tied with brightly colored strings (used in various magical ceremonies)

[མདོར་བཞུད]

འདག་པ wet clay, mud, mire; to mold, model, knead

འདག་པ to clear away, wipe off, wash away (spots, sins, etc.)

འདང་བ (Perf. འདངས་པ) to be sufficient, be enough (རས་གོས་འདང་ = enough cloth for a dress); to come to, arrive at

[see ལང་བ]

འདབ་པ bolt, bar (for locking a door)

འདབ train, suite (འདོར་འདབ = retinue); fold, times (གཉིས་འདབ = twofold, twice); feather; leaf

འདབ་རྩམ་ feathered

འདབ་ཆགས་ birds, feathered creatures

འདབ་མ wing (འདབ་མ་གཏོབ་པ = to flap its wings, flutter); leaf, petal; flat object (ladle, paddle, fan, etc.)

འདབས་ side, lateral surface; adjoining, near (རྩ་འདབས་ = foot of a mountain; བགས་འདབས་ = edge of a forest)

འདབས་འདྲེས་ at the side (of), near, close by

[འདབས་སུ]

འདམ་ mud, mire; swamp

[འདམ་པ]

འདམ་ཀ (or འདམ་ག) choice, selection (འདམ་ཀ་བྱེད་པ = to make a choice)

འདམ་པ (Perf. འདམས་པ) to pick out, choose, select, elect (འཚོ་ལུགས་འདམ་བྱེད་པ = to choose a way of life)

འདམ་བུ reed (འདམ་བུ་གུ་རས = rush, reed)

འདམ་རྩྭ swamp grass

འདམ་ཇོབ mud, mire, swamp, bog

འདམས་པ see འདམ་པ

འདེད་བ (Perf. འདས) to cross over, pass over, surmount; to pass away, die; to surpass (སྐྱོད་ཡུལ་ལས་འདས་པ = to surpass all understanding; བྱངས་ལས་འདས་པ = innumerable); to elapse (ཟླ་དགུ་འདས་ནས = after an elapse of nine months)

འདེད་རྩྭ་པ to shiver (from cold, fever, etc.), tremble, shudder, have the ague
[see འདེད་པ]

འདེད་པ (or འདེད་བ) to tremble, quake, shudder, shiver (བྱངས་བས་འདེད་བ = to shiver from the cold); quaking, shivering
[གཏོ་བ
སྒར་བ]

འདེད་ཡམ་ wavering, fluctuating, hesitating; doubting (འདེད་ཡམ་བྱུང་པ = to waver, hesitate; to doubt)

འདལ་བ to sink down; to stop to rest; to be at leisure, be free; leisure

འདས crossed over; passed away; elapsed (འདས་ལོ = the year which has elapsed; འདས་ཟླ = last month)
[ཐལ་ཟླ་པ]

འདས་མཚན funeral ceremonies

འདས་པ deceased, defunct

འདས་ལྷག ghost, apparition

འདི this (ལུང་པ་འདི་ལ = in this country); this one, this person (འདི་ས་རེད = who is this person?; འདི་ག་རིས་བཟོས་པ་རེད = what is this made of?); the (མེ་མདའ་འདི་ག་པ་རེད where is the gun?)

འདི་ཀ this one, this very one

འདི་ག this one, the one here

འདི་ལྟ་སྟེ for example, for instance, to wit, such as, viz.

འདི་ལྟར like this, in this manner, thus, so

འདི་དང་མཉམ་དུ together with this; herewith

འདི་དུས (at) this time, (on) this occasion; today

འདི་ལྟ *Colloq.* like this, such as this, such, so. Note also the expressions: འདི་ལྟའི་མགྲོགས་པ་ལ = oh! how fast! འདི་ལྟའི་ཚེ་བ་ལ = oh! what a big one! འདི་ལྟའི་ཡག་ག་ལ = oh! what a nice one!

[འདི་ལྟ]

འདི་ལྟས་མ་བྱེད do not act like this! do not act this way!

འདི་ནས from this (place or time), from here, hence; as yet, still

འདི་པ this person, this man, this one; a person of this place; here (*colloq.*)

འདི་མ་གཤིགས not including this one, except this one, besides this

འདི་ཚ these
[འདི་དག
འདི་ཚམས]

འདི་ཡི see འདི་འི

འདི་རྩ here, at this place, to this place, hither (འདི་རྩ་ཤོག = come here!)

[འདིར
འདི་བ]

འདིག stopper, stopple, plug, cork (ཁ་འདིག་པ = to stop up, close with a stopper)

འདིར་རྒྱབ་པ to consider, weigh in one's mind

འདིར་བ (*Perf.* བཏིར) to spread out, spread on the ground, lay out; to sprinkle, strew about

འདིའི of this one, of this (འདིའི་ལྗགས་ལྷོད་ག་ཚད་རིད = what is the price of this one?)

[*var.* འདི་ཡི]

འདིར see འདི་རྩ

འདིས by this, from this

འདྲ་ཁང assembly hall

འདྲ་འབྲུག tumult, uproar, riot, mutiny; upset, disorder (physical), illness

འདྲ་སྐྱ *Fin.* accumulation (of capital), wealth, property

འདྲ་བ (*Perf.* འདྲས) to collect, gather together, accumulate; to come together, gather, assemble; to join together, unite; to get married

འདྲ་བྱེད *Skr.* a term used in Buddhist philosophy to describe certain exercises or qualities necessary to attain the state of Samadhi (i.e., contemplative asceticism)¹

འདྲ་རྩེ noise, bustle, din (especially the accumulated noises of people crowded together at an entertainment)

འདྲ་རྩེགས crowd, assembly

འདྲ་ཤེས consciousness, awareness, feeling, perception, knowledge; thought, meditation; idea, notion, conception, image²

འདྲལ་ཕྱི chair, seat

འདྲལ་གྱི (or འདྲལ་གསལ) is it? is there? are there?

འདྲལ་གསལ residence, home, domicile

འདྲལ་པ to sit; to stay, remain; to dwell; to be. Note: འདྲལ་, attached to a verbal root followed by ཀྱི, ལྱི, ལྱེ, or ལྱེབ་, indicates a continuous state or an action taking place at the present time (ཕྱིད་རང་ཕྱིབས་ཀྱི་འདྲལ་ = you are going; ས་ལ་ཕྱལ་གྱི་འདྲལ་ = he is lying on the ground). As an auxiliary, འདྲལ་ is generally used only with the second and third persons singular and plural.

འདྲལ་རྒྱལ sit down!

འདྲལ་རྒྱལས person who shares a dwelling; spouse (husband or wife)

འདྲལ་པ (Perf. ཡུད་) to bend one's body, incline one's body forward, bow; to prostrate oneself
[see ལྱས་པ]

འདྲལ་ཁང council chamber, meeting hall; residence, abode; storehouse
[see འདྲ་ཁང]

འདྲལ་གྲུས consultation, conference

འདྲལ་པ to wish for, long for, desire, crave, yearn for; to strive for (དགེ་བའལ་འདྲལ་པ = to strive for virtue); wish, longing, craving, desire; courtier, sycophant. Note also ལྱི་འདྲལ་ = various, different, sundry

[འདྲོད་པ
མས་པ]

འདྲལ་མ advice, counsel (འདྲལ་མ་འདོབས་པ = to give advice); council, conference, committee; association, society, congregation; associate, companion

1. See Das, *Tibetan-English Dictionary*, page 682.

2. See Das, *Tibetan-English Dictionary*, page 683.

འདྲུབ་ས meeting place; society, association

[see འདྲུབ་ཁང
འདྲུབ་ཁང]

འདྲུམ་ཁྲི འgreement, contract
[འདྲུམ་ཁྲི]

འདྲུམ་གཏོང་བ to settle (dispute, law-suit, etc.)

འདྲུམ་ལ peace, concord; treaty, agreement, pact (འདྲུམ་བྱེད་ལ = to come to terms, come to an agreement); arbitrator, peacemaker; to be reconciled with

འདྲུར་བ to trot

འདྲུལ་བ (Perf. འདྲུལ་, འདྲུལ་) to subdue, conquer, vanquish; to tame, break in, discipline; to educate, civilize; to convert (to Buddhism); taming; conversion; discipline¹

འདྲུས་ assembled
[see འདྲུས་]

འདྲུས་བྱས་ compiled, put together (from various sources), compounded

འདྲུས་རྒྱུས་ assembly
[see འདྲུས་རྒྱུས་]

འདྲེ་གྲུ see འདྲེ་གྲུ

འདྲེག་(ས)་ལ (Perf. འདྲེག་, འདྲེགས་) to lift, raise, hoist, hold up, hold aloft; to weigh

འདྲེགས་ཚད་ weight; measure

འདྲེགས་ཤིང་ shoulder yoke

འདྲོང་བ (Perf. འདྲོངས་) to go away, depart (འདྲོང་འདྲོང་བ = to go back, return); to vanish

འདྲོད་ལ (Perf. འདྲོད་) to follow, come one after another, succeed; to walk behind, drive (livestock); to pursue (criminals, fugitives, etc.); to dun for payment of a debt

འདྲོད་བྱེད་ pursuer, follower; quick-silver, mercury

འདྲོབས་རྒྱུས་ cultivated and planted (of arable lands); འདྲོབས་རྒྱུས་ཉལ་ལའི་ས་ཆ = arable lands

1. འདྲུལ་བ is the title of the first section of the Kanjur.

འདེབས་པ (*Perf.* བདབ; *Fut.* གདབ) to throw, cast; to sow, plant; to sprinkle; to hit, strike; to offer. Note also གསལ་བ་འདེབས་པ = to make a request; ལྷུང་པ་འདེབས་པ = to slander; ལྷུང་འདེབས་པ = to encamp; བད་ཀྱིས་འདེབས་པ = to be attacked by an illness; རྩོད་འདེབས་པ = to comment upon, explain; རྒྱས་འདེབས་པ = to give advice; ལཱ་འདེབས་པ = to reply, answer; ལྷིས་འདེབས་པ = to compute, reckon (an account); ལྷུ་འདེབས་པ = to attach a seal; ལྷུས་འདེབས་པ = to fix a time; དགོན་པ་འདེབས་པ = to found a monastery¹

འདེབས་པ་པོ founder
[འདེབས་པ་པོ]

འདེབས་ཁྲིང arable land
[ཁྲིང་ས]

འདེབས་སྐྱོང་བ to set up, establish, found (colony, monastery, etc.)

འདེམ་པ to examine; to select, choose (འདེམ་པ་པོ = person who makes a selection; voter)

འདོ་བཞི་ནྱོ sedan chair, palanquin, dooli; messenger, envoy
[འདོ་ལ]

འདོ་མེད see མདོ་མེད

འདོ་ལྷན having substance, not hollow; prudent

འདོག་འདོག see རྩོག་རྩོག

འདོགས (*Perf.* བདགས) to tie, bind (དམ་ལ་འདོགས་པ = to bind under oath), fasten, attach, buckle on; to attach a label or name (བྱ་གྲུ་ལ་མིང་འདོགས་པ = to give a name to a child); to take an interest in, care for (ཐུགས་ལ་བདགས་སོ = you have taken great care of me; I am much obliged to you); to affix, subjoin (ར་བདགས = the letter R subjoined to another letter); to fix the blame on someone (མི་ལ་སྐྱུའ་འདོགས་པ = to charge a person with a fault)

འདོང་བ to go, proceed (སོ་སོར་འདོང་བ to separate, disperse)

1. ལྷུང་པ་ is generally used instead of འདེབས་པ in the colloquial.

འདོད་ལམས the world of sensual pleasures¹

འདོད་མཁུལ suitor

འདོད་རྒྱུ་རྩེ་ཁང་ཁང department store

འདོད་རྒྱལ conceit, self-assurance

འདོད་རྒྱ objects of desire (wealth, prosperity, etc.)

འདོད་ཆགས lust, passion, desire

འདོད་ཆགས་ཚེན་པོ lustful, licentious

འདོད་ཐག་ཉེ་བ an impatient person; sanguine, hopeful, expectant

འདོད་དོན desire, aim, ambition

འདོད་ལྡན lustful, passionate; voluptuous
[འདོད་མ]

འདོད་པ to desire, lust for; to wish for, want; to be willing (ཉེན་པར་འདོད་པ = to be willing to listen); མི་འདོད་པ = unwanted, undesirable. འདོད་ is regularly added to verbal stems to indicate a desire or intention to do something (ཁོང་གི་ལ་ཡོང་ས་འདོད་མི་འདུག = he has no desire to go to the market); lust, passion; wish, desire, inclination (འདོད་པ་ཐོབ་པ = to fulfill one's wishes)

འདོད་པ་བཀང་བ to have a wish fulfilled

[འདོད་པ་ཐོབ་པ]

འདོད་པ་གང་བ to be contented, be satisfied, be satiated

[འདོད་པ་ཁྱིམ་པ]

འདོད་པ་ཚེན་པོ a person who has many desires, a greedy or covetous person (འདོད་པ་ཚེན་པོ = greedy, avaricious)

འདོད་པ་མཐུན་པ in accordance with one's desires

1. A term used in Buddhist theology. See Das, *Tibetan-English Dictionary*, page 691.

འདོད་པ་བྱེད་པ to desire, wish for
[see འདོད་པ]

འདོད་པ་མི་ཁེངས་པ to be discontented

འདོད་པ་ཡོད་པ to be willing

འདོད་ལྗགས objects of one's desires
[see འདོད་རོབ]

འདོད་ཞེན passion, lust; selfishness,
self-indulgence
[བརྟམ་ཆགས་ཅན]

འདོད་ལྡན lewdness
[ལྡན་གཞིམ]

འདོད་གཤེས་བསྐྱེད་པ a person who does
as he wishes; libertine

འདོད་སྲིད passion, lust, desire

འདོད་སྲིད་ཅན avaricious, greedy,
grasping

འདོབ་ཁྱེད་སྤྲུལ exports
[འདོབ་ཁྱེད་སྤྲུལ]

འདོབ་པ (Perf. བཏོབ) to cause to go
out (མཚོ་མ་འདོབ་པ = to shed tears;
ལྷ་གས་གཟེར་འདོབ་པ = to pull out a nail;
སྐད་འདོབ་པ = to utter, pronounce); to
expel, eject, throw out, cast out,
get rid of; to dismiss, drive away;
to extract, take out; to recite,
chant (རྒྱལ་འདོབ་པ = to read aloud);
to put forth a proposal; to publish;
to eat, drink, taste (W.T.)

འདོབ་བྱེད་གྲུ dredge

འདོབ་དམག troops drawn up for battle,
troops which have been deployed¹

འདོམ་གང a linear measure of about
six feet (originally, the space to
which a man can extend his arms),
a fathom

འདོམས་པ (Perf. ལ་དམས; དམས) to come
together, assemble; to admonish,
exhort; to explain, demonstrate; to
select, choose²

འདོར་བ (Perf. རོར) to throw out,
cast out, eject; to throw away, re-
ject; to abandon, forsake, give up

1. According to Bell, this term is used only for militia troops consist-
ing of Tibetan laymen, as opposed to རྗེས་དམག, which is used for militia
troops consisting of monks. See Bell, *English-Tibetan Colloquial Dic-
tionary*, page 25.

2. Used for འདོམས་པ.

འདྲ་ཚག་པོ (or འདྲ་ཚགས་པོ) ornate, elegant, fine
[འདྲ་ཚག་ཚག]

འདྲ་མཉམས་མེད་པའི unequal

འདྲ་འདྲ Colloq. equal, alike, uniform; like (E.T.)

འདྲ་དྲུང equitable, impartial

འདྲ་པར likeness, resemblance (ཁྱེད་གཉིས་འདྲ་པར་འདྲུག་ = you two resemble each other); photograph, portrait, image
[འདྲ་བར་བཞེངས]

འདྲ་པོ as, like, similar to, resembling
[E.T. འདྲ་འདྲ]

འདྲ་དཔེ sample

འདྲ་བ (Perf. འདྲས) to be like, be similar, be equal to (རིང་ཐུང་མཉམ་ལ་འདྲ་བ = to be equal in length). Added to the auxiliary, འདྲ་བ indicates the probability of an action (ཁོ་གྱི་མི་ལ་བསྐྱོད་ཀྱི་མིའི་པ་འདྲ་བ = he will probably not stay in Chumbi). To seem, appear that (རི་ལ་གཟི་ལ་མི་གཅིག་ཡོད་པ་འདྲ་བ = it seems as though there is a fire on that mountain); like (ལྗ་འདྲ་བ = like a god; ཅི་འདྲ་བ = of what kind? like what? ལང་འདྲ་བ = how?);

similar (མི་འདྲ་བ = dissimilar, different, unlike); such, so (འདྲ་འདྲ་བ = like this, such as this; ཇི་འདྲ་བ = like that, such as that, so). Note also ཇི་དང་འདྲ་བཟོ = do as I do! imitate me! and རྒྱུ་ལ་དངུལ་འདྲ་ཡོད་དམ = do you have any money?

འདྲ་བར་བཞེངས likeness, reflection, image (i.e., anything drawn, painted, sculptured, etc.); statue
[འདྲ་ཅོག
འདྲ་འབག]

འདྲ་མི་འདྲ་སྐྱ་ཚགས various kinds, different kinds

འདྲ་ཡིག is similar, is equal
[འདྲ་འོ]

འདྲ་ཉུས true likeness; exact copy, facsimile, duplicate

འདྲ་ག་མཁྱེལ palm of the hand

འདྲ་གས་པ see ལྷགས་པ

འདྲ་དྲ་བ to scrape, scratch (རྩ་འདྲ་དྲ་བ = to curry a horse); to slip
[འབྲད་པ]

འདྲལ་བ (Perf. ཏལ) to tear, rend, rip open; to break, violate (བྱིས་འདྲལ་བ = to break the law); to tear down, destroy

၂၅၈ *Postpos.* as, like (၂၅၈'၂၅၈ = like this, so, thus)

၂၅၈'၂ (Perf. ၂၅၈) to ask, ask for, inquire about (၂၅၈'၂၅၈'၂ = to ask a question); to interrogate
[Hon. ၂၅၈]

၂၅၈'၂၅၈ inquiry, interrogation

၂၅၈'၂၅၈ question and answer; reply to a question

၂၅၈'၂၅၈'၂၅၈ to send a person to make inquiries

၂၅၈'၂ to deceive, delude, ensnare, beguile
[see ၂၅၈'၂]

၂၅၈'၂ to hand out, distribute
[see ၂၅၈'၂]

၂၅၈ (Perf. ၂၅၈) to roll down (၂၅၈'၂'၅၈'၂ = to roll down a hill); to fall down, tumble down (၂၅၈'၂'၅၈'၂ = to fall to the ground); to roll up, wrap, envelope: to coil; to be rolled up, be wrapped up, etc.; to collect, gather, assemble (၂၅၈'၂'၅၈'၂ = to gather a bouquet of flowers)
[see ၂၅၈'၂]

၂၅၈'၂ to know intimately, be well acquainted with; to be accustomed to

၂၅၈'၂ friend, acquaintance
[၂၅၈'၂'၅၈]

၂၅၈'၂ to dig (၂၅၈'၂'၅၈'၂ = to dig a well (၂၅၈'၂'၅၈'၂ = digger, excavator)
[see ၂၅၈'၂]

၂၅၈'၂ to pick up, collect
[၂၅၈'၂]

၂၅၈'၂ to fall to pieces, crumble away

၂၅၈'၂'၅၈'၂'၅၈'၂ tractor; derrick

၂၅၈'၂ (Perf. ၂၅၈) to drag, haul, pull; to rub, polish

၂၅၈'၂ to sew, embroider (၂၅၈'၂'၅၈'၂ = needle)

၂၅၈'၂ (Perf. ၂၅၈) to rot, decompose, become putrid

၂၅၈ demon, devil, evil spirit (၂၅၈'၂ = ghost of the dead)

१३'० (*Perf.* १३'०) to mix, mingle, blend (२'१३'० = unmixed, pure); to be mixed, be blended (३'१३'० = mixed together, miscellaneous); १३'१३'० = mongrel; to interfere with, meddle

१३'०'० to shave, cut (hair), pare (nails); १३'०'० = barber
[see १३'०'०]

१३'०'० to slip, lose one's footing; to be sick at heart, be disturbed

१३'०'० (*Perf.* १३, १३'०) to draw, drag, pull, haul; to pull out, tear out; to lead along, conduct, guide (२'१३'० = a guide); to convey, supply, serve (food); to invite; to drag out, cause to appear, conjure up (a ghost), cite (an authority); to flow (*E.T.*). Note also ३'१३'० = to irrigate; १३'१३'० = to insult; १३'१३'० = to persuade; १३'१३'० = to appoint; to go to meet; to invite; १३'१३'० = leaderless; १३'१३'० = invitation; १३'१३'० = to aid, protect

[see १३'०'०
१३'०'०]

१३'०'० drawbridge

१३'०'०'० chief, leader; husband

१३'०'०'० disorder, confusion

१३'०'०'० to adulterate

१३'०'० to be mixed; mixture, blend (१३'०'० = silver alloy)

[see १३'०'०
१३'०'०
१३'०'०]

१३'०'० medley, mixture
[see १३'०'०]

१३'०'० shy, skittish

१३'०'० to shudder, wince, shrink, quiver (१'१३'० = shying of a horse)

१३'०'० see १३'०'०

१३'०'० straight (१३'०'०'० = to straighten)

३'०'० to beat (३'०'० = a flail); to clap one's hands
[३'०'०]

३'०'० grindstone

३'०'० to sharpen, whet; to rub, polish, to file, grind
[see ३'०'०]

དལ་གྲ wages, hire
[གདལ་གྲ]

དལ་བ (Perf. བདལ) to strew, scatter; to spread (གདལ་དལ་བ = to spread out a rug); to stretch out, extend; to embrace, include (ཉལ་དལ་ = comprehensive, all-embracing)

དེབ་པ (Perf. དེབས) to fall to pieces, crumble, collapse, cave in, give way, break down; to be broken down, be ruined (ཐུ་ཚད་འཁོར་མ་དེབས་ཐོབ་ = the clock has broken down; མི་འདི་དེབས་ཐོབ་ = this man has become corrupt)

དྲ་མཁའའུ་ person who beats or strikes; fighter

དྲ་བ (Perf. བདྲས) to beat, strike (ཐོ་བས་དྲ་བ = to hammer; མུ་དྲ་བ = to knock on the door), pound, thresh (wheat); to strike (of clocks); to break, smash, smite (དྲ་མཁའ་ = blacksmith)
[རྟུ་པ]

དྲལ་པ (Perf. བདྲལས) to conquer, overcome; to wreck, destroy, shatter, ruin

དྲམ་ maimed, mutilated (མགོ་མེད་ = headless)

དྲམ་དྲམ་བྱུད་པ to abbreviate
[see སྟུད་པ]

དྲམ་བྱུད་པ to mutilate, maim

དྲལ་ dust, particle (མེ་དྲལ་ = ashes), mote, molecule

དྲལ་ཕྱུག (or དྲལ་འཕྱུག་མ) atom
[དྲལ་ཕྱ་རབ]

དྲལ་ཕྱུག་དྲམ་རབས་ atomic age

དྲལ་ཕྱུག་མདེལ་ A-bomb

རྟུ་ཆ་མཁའའུ་ blacksmith
[མཁའ་བ]

རྟུ་ཚས་པ to dance

རྟུ་པ (or རྟུ་ས་པ) to beat, strike, smite (ཕུལ་རྟུ་བྱུད་པ = to strike a blow with one's fist, punch), kick; to push, thrust; མེ་རྟུ་དྲུ་ = suddenly
[see དྲ་བ]

རྟུ་ས་པ to throw down, fling down; to toss about; to stumble, fall down (རྟུ་ས་རྟུ་ས་ = thrown by a horse)
[see དབ་པ]

རྟུ་ (or རྟུ་པ) small stone, pebble; musket ball, bullet, shot

ན stone, rock, boulder; weight (i.e., the stones used on a scale or balance); ore (དྲུལ་ན = silver ore; ལམ་ན = gold ore)
[ན་བ]

ན་བཀོད inscription (in stone)

ན་ལྷུས bitumen

ན་ཁབ་ལེན loadstone, magnet

ན་མཁའན stonecutter, stoneworker

ན་བཅག་པ to break stones

ན་ཇི precious stone, jewel, diamond; thunderbolt, scepter; ¹ a masculine name

ན་ཇི་གླང Darjeeling, a large town in Sikkim

ན་ཇི་པ་ལམ diamond

ན་ཐལ quicklime, chalk (ན་ཐལ་བྱགས་པ = to plaster)

ན་རྩལ scepter and bell

ན་ལྷུས rock oil, petroleum; kerosene

ན་ལྷུས་འཕྲུལ་ཆས་བཟོ་གྲུ་ petroleum machinery plant, plant for making oil rigs

ན་པར lithograph

ན་པར pencil
[ལྷུ་གྲ]

ན་ཕྱུ stone dust

ན་བལ see ལྷུ་ན

ན་ལྷུག slate pencil

ན་རྩལ stone wall

ན་ཆད a monetary unit equal to 50 དྲུལ་ཕྱང

ན་ཞོ lime

ན་ཟམ stone bridge

ན་བཟོ་བ mason

ན་རྒྱུ stone pillar, monument, obelisk

1. Equivalent to the Sanscrit *vajra*, the thunderbolt or scepter of Indra. ན་ཇི is also used in the titles of many sutras. See Das, *Tibetan-English Dictionary*, pages 704-707.

རྫོག་ལེབ stone slab; slate (for writing)

རྫོག་ཤིལ crystal

རྫོག་སལ coal

རྫོག་སལ་ཆགས་རིལ coal seam

རྫོག་སལ་གཤེར་ཁབ coal mine

རྫོག་སལ་ལྗེན་པ low-grade coal

རྫོག་སལ་སྲིག་བྱུང་ཁང coking room

རྫོག item, piece, unit¹ (འབྲུ་རྫོག = grain of corn); root

རྫོག་དཀར་བ see རྫོག་དམ་པ

རྫོག་ཁྲིས bundle, burden, load (considered a whole load for a porter, a half load for a pack animal)

རྫོག་ཁྲིས་འཁྲུང་བ to carry a load

རྫོག་རྒྱལ་གཞུ་བ to kick

རྫོག་ཐོན་པ to go out together

རྫོག་རྫོག lump; round, spherical (E.T.)

རྫོག་པ step, pace, stride (རྫོག་པ་འཁོར་བ = to walk, step, stride)

རྫོག་པ item, grain, one (rounded object)

རྫོག་བྲིས load, burden
[ཁྲུང་པ]

རྫོག་ཅམ་རྫོག་ཅམ only a little bit
[see རྫོག་ཅམ]

རྫོག་རྫོག main point, subject, root of the matter

རྫོག used in compound words for རྫོག་རྗེ (ཡུག་རྫོག = ཡུག་ལོ་རྫོག་རྗེ = the one who holds the scepter, Indra; རྫོག་རྗེལ = scepter and bell)

རྫོག་བ (Perf. བརྫོག) to come out, issue forth; to put in an appearance, be revealed; to sprout, shoot up, grow; to gush out, stream forth, leak out; to break out (of diseases); to burst (blisters, ulcers, etc.)

རྫོག་པ swollen, bloated, ready to burst; to break, burst, flow out; འབྲུགས་རྫོག་པ = to pant

1. Usually refers to round objects.

ལྷ་གྲ discourse, talk, speech, conversation (ལྷ་གྲ་ཅན = talkative, garrulous)

ལྷ་ལྷ ornaments of colored silk or cotton hung from the ceiling of Buddhist temples; strings of beads, wreath of flowers, tassels of colored silk or cotton

ལྷ་བ (Perf. ལྷ་བས) to rise, get up, stand up; to ascend, arise, spring up, flow upwards (of smoke, flames, etc.); to break out, spread (of diseases, odors, etc.); to suffice, be sufficient, be enough (ཚད་ལྷ་བ = sufficient quantity)
[see རྟོན་བ]

ལྷ་བར་བྱུང་པ to raise up

ལྷ་བལ (Perf. བལས) to chew, masticate, ruminate; to meditate upon; rumination, deliberation; to adulterate, contaminate, debase; alloy
[ལྷ་བལ]

ལྷ་མེ feast, banquet, festival, spectacle, entertainment

ལྷའ (or ལྷའ་པ) a possessive particle with the sense of *having, endowed with, or possessed of* (ལྷའ་ལྷའ་ = having wealth, rich; ལྷའ་ལྷའ་ = rocky; ལྷའ་ལྷའ་ = joyful);
cheek

ལྷའ་ལྷའ་ cheek
[ལྷའ་ལྷའ་]

ལྷའ་པ་བྱེད་ possessor (of talent, ability, qualifications, etc.); man of ability; qualified person

ལྷའ་མོ་ molar tooth

ལྷའ་གྲ double wages

ལྷའ་གཉིས་མང་བ twice as much

ལྷའ་ལྷའ་ indistinct speech, mumbling, stammering; nonsense, idle talk, silly chatter
[E.T. ལྷའ་ལྷའ་]

ལྷའ་ལྷའ་ dull, indistinct, unclear, indolent, lazy; quick, alert, wide-awake
[ལྷའ་ལྷའ་]

ལྷའ་པ (Perf. བལས) to repeat, do again; to reiterate; to recite (a lesson), repeat from memory (ལྷའ་ལྷའ་ = repeatedly); with numerals ལྷའ་ implies *times, more, or in addition* (གཉིས་ལྷའ་ = twice; two more; ལྷའ་ལྷའ་ = three times, three more); to fold, fold up (ལྷའ་ལྷའ་ལྷའ་པ = to fold up clothing)

ལྷའ་མ་ repetition; recitation; folding, fold

ལྷ་ལྷ་ very lazy

ལྷ་ལྷ་ to be tired, be weary

ལྷ་ལྷ་ (Perf. ལྷ་ལྷ་) to quiver, shudder (ལྷ་ལྷ་ = to stammer); to wriggle

ལྷ་ལྷ་ arbor, bower, canopy (of trees)

ལྷ་ལྷ་ small bag attached to a necklace and worn as an amulet or talisman

ལྷ་ལྷ་ a military rank; an officer in charge of fifty men (ལྷ་ལྷ་)

ལྷ་ལྷ་ to float, drift; to hang, be suspended (in liquid or in the air); to soar (of birds)

ལྷ་ལྷ་ (or ལྷ་ལྷ་) to stammer, speak indistinctly
[see ལྷ་ལྷ་]

ལྷ་ལྷ་ (or ལྷ་ལྷ་) to be distended, be bloated, be inflated; to rush, roar (of the wind); to thunder

ལྷ་ལྷ་ (Perf. ལྷ་ལྷ་) to pour out, sprinkle, strew; to cast (metal)
[see ལྷ་ལྷ་]

ལྷ་ལྷ་ (Perf. ལྷ་ལྷ་) to give someone a drink; to water (horses, cattle, etc.)

ལྷ་ལྷ་ vegetables

ལྷ་ལྷ་ vegetables with straight stalks; fruit; alms (i.e., the vegetables or fruit normally given a beggar)

ལྷ་ལྷ་ (or ལྷ་ལྷ་) garden; orchard (W.T.)

[ལྷ་ལྷ་
ལྷ་ལྷ་]

ལྷ་ལྷ་ the noise made by boiling or bubbling liquids; roaring (of waterfalls, rapids)

ལྷ་ a prefix used in certain titles assumed by early kings of Tibet; treasury, storehouse (for valuables)

ལྷ་ལྷ་ (or ལྷ་ལྷ་) mixture; gruel, paste; syrup; ointment, liniment

ལྷ་ལྷ་ treasurer (i.e., one who holds the key to the storeroom)

ལྷ་ལྷ་ (Perf. ལྷ་ལྷ་) to warm oneself (in the sun or beside a fire)

ལྷ་ལྷ་ key, padlock; preface, introduction; index

ལྷ་མཁུ་པ guardian or keeper of a storehouse

[ལྷ་མཁུ་འཇོག་པ]

ལྷག་ལྷག trembling, quaking, shaking; rumbling (of an earthquake)

ལྷག་པ (Perf. བདེག) to shake, tremble, quake

ལྷང་ཀ (or ལྷང་ཀ) pond, reservoir

ལྷབ་པ to tremble, shake, quiver; to bend over, bow; to bend back, double back, fold back

ལྷབས flat surface of a wall, partition, enclosure, or fence; inner wall; side (of a house, mountain, etc); ལྷབས་རྫིས = fresco, wall painting

ལྷབས་སྲུ on the side (of)

ལྷམ statue, image, idol (standing upright)

ལྷམ་ལྷམ flexible, pliant, supple (ལྷམ་ལྷམ་པ = to vibrate, move up and down)

ལྷམ་པ unstable, shaky; variable, inconsistent

ལྷམ་པ crooked, dishonest, not straight (ལྷམ་དགོངས = deceitful intention; lie); riddle, enigma; plot plan, design (ལྷམ་པར་དགོངས་པ = to design a plan)

ལྷར side (སྐྱུ་ལྷར་ལ = on the side of a wall; རྫོང་ལྷར = on the side of a hill)

[see ལྷབས]

ལྷར་སྐྱུ clay statue (ལྷར་བཟོ = images or figures modelled from clay)

ལྷག་པ (Perf. ལག) to return, come back again; to go home; to send back; to change, undergo a change (ལྷོ་ལྷག་པ = to change one's mind); to turn, turn away (ལག་ལྷག་པ = to turn one's head); ར་ལྷག་པ = to rebel

ལྷག་འགྱུར fickleness, inconstancy, changeableness

ལྷང་བ (Perf. ལྷངས) to be blind, become blind; to be infatuated

ལྷང་མ small churn used for preparing tea

ལྷབ་པ to give back, restore, pay back (ལྷབ་ལྷབ་པ = to repay a favor); to answer, reply (ལྷབ་ལྷབ་པ = to reply to a question)

ལྷོ་བ་པ to understand readily, grasp a meaning quickly; to be witty, have ready answers

ལྷོ་བས་སྤྲོ་བ་པ quick comprehension, ready understanding
[ཤེས་སྤྲོ་བ་པ]

ལྷོ་མ་པ alms (ལྷོ་མ་བྱ་པ = religious beggar, mendicant monk; ལྷོ་མ་ས = alms-house)

ལྷོ་རེ་སྤྲོ་རེ Colloq. sticky

ལྷོ་ང་པ་བྱེད་པ to loathe, hate

ལྷོ་ང་བ (Perf. ལྷོ་ངས) to be angry, be wrathful, be displeased; to hate; anger, wrath, displeasure; hatred, hostility

ལྷོ་ང་བྱེད་ enemy, foe
[ལ་རྩལ་པ
ལྷོ་ང་བྱེད་]

ལྷོ་ང་སེམས་ wrathful mind; enmity, hostility, hatred

ལྷོ་ར་བ see ལྲོ་ར་པ

ལྷོ་ར་མ་ timid

ལྷོ་ལི་གསར་པ New Delhi

སྤྲོ་བ་ thick; foundation (སྤྲོ་བ་རྒྱུ་པ = to lay a foundation)

སྤྲོ་བ་འཇམ་ sinful; the 10th lunar month

སྤྲོ་བ་ཉོ་འཇམ་ sinner, transgressor; demon, devil

སྤྲོ་བ་པ sin, moral evil, transgression (སྤྲོ་བ་པ་བྱེད་པ = to sin); scorpion (སྤྲོ་བ་ལྷོ་མ་འཇམ་ = 10th lunar month)

སྤྲོ་བ་པ་དག་པ་ purified of sin

སྤྲོ་བ་པ་ལྷུང་བ་ to be cleansed of sin

སྤྲོ་བ་པ་ཞི་བ་ to stamp out evil, destroy sin; to cleanse of sin
[སྤྲོ་བ་སེལ་བ
སྤྲོ་བ་བཅོམ་པ་]

སྤྲོ་བ་པ་ར་ཇ་ scorpion
[སྤྲོ་བ་ར་]

སྤྲོ་བ་པ་བཤགས་པ་ to confess sin
[var. སྤྲོ་བ་པ་གཤོག་པ་]

སྤྲོ་བ་པ་སེལ་བ་ to cleanse of sin; to blot out evil

སྤྲོ་བ་བཤགས་ confession; atonement, expiation

ལྷོ་ལྷོ་བྱོལ་ crab

ལྷོ་ལྷོ་བྱོལ་ (Perf. བལྷོ་ལྷོ་བྱོལ་) to point towards, point out, indicate; to threaten, menace (ལྷོ་ལྷོ་བྱོལ་ = threatening look)

ལྷོ་ལྷོ་བྱོལ་ forefinger; threatening gesture (made by pointing the forefinger of the right hand); symbol, seal, sign (conveying a threat)

ལྷོ་ལྷོ་བྱོལ་ high level area, tableland, high plateau, shallow depression, cavity, wadi; middle part, center

ལྷོ་ལྷོ་བྱོལ་ (or ལྷོ་ལྷོ་བྱོལ་) beautiful, handsome; beauty
[ལྷོ་ལྷོ་བྱོལ་]

ལྷོ་བྱོལ་ see ལྷོ་ལྷོ་བྱོལ་

ལྷོ་ལྷོ་བྱོལ་ to howl (of dogs)

ལྷོ་ལྷོ་བྱོལ་ to suffer, undergo suffering, endure hardships, bear affliction

ལྷོ་ལྷོ་བྱོལ་ pretty girl, beautiful girl
[ལྷོ་ལྷོ་བྱོལ་]

ལྷོ་ལྷོ་བྱོལ་ misery, suffering, distress, grief; misfortune, calamity

ལྷོ་ལྷོ་བྱོལ་ to be unhappy, be miserable; unhappiness, misery

ལྷོ་ལྷོ་བྱོལ་ to bemoan, bewail; to grieve

ལྷོ་ལྷོ་བྱོལ་ to experience suffering, undergo affliction; to get into trouble

ལྷོ་ལྷོ་བྱོལ་ attractive, pleasing, agreeable, nice (ལྷོ་ལྷོ་བྱོལ་ = nice-looking); dear, beloved (ལྷོ་ལྷོ་བྱོལ་ = my dear son); ལྷོ་ལྷོ་བྱོལ་ = disagreeable, unattractive, disgusting

ལྷོ་ལྷོ་བྱོལ་ to be distressed, be troubled, be grieved, be unhappy, be depressed, be downcast, be wretched (ལྷོ་ལྷོ་བྱོལ་ = sorrow, misery)

ལྷོ་ལྷོ་བྱོལ་ to love, revere (especially, one's parents)

ལྷོ་ལྷོ་བྱོལ་ poor, wretched, inferior (in quality); bad, evil (ལྷོ་ལྷོ་བྱོལ་ = to do evil)
[ལྷོ་ལྷོ་བྱོལ་]

ལྷོ་ལྷོ་བྱོལ་ to molest, harass, maltreat, injure, inflict pain, oppress

ལྷོ་ལྷོ་བྱོལ་ to be in mourning

ལྷན་སྦྲུང་ mistreatment

ལྷན་རྒྱལ་ depraved, rotten

ལྷན་ཤོས་ worst, poorest

ལྷན་སེམས་ affectionate

ལྷན་སྦྲུང་བ་ to mourn, grieve

སྦྱོང་པ་ (*Perf.* བསྦྱོངས་) to collect, gather together, assemble, amass, compile; to unite (དབང་ཏུ་སྦྱོང་པ་ = to bring under one's power, subdue), join together (ཁྱེ་ཤོག་ཏུ་སྦྱོང་པ་ = to unite in marriage), add together, put together; to condense, abridge, compress, boil down

[see འདྲ་བ་]

སྦྱོང་པ་པོ་ collector

[སྦྱོང་བྱིན་]

སྦྱོང་ house (སྦྱོང་པར་ཕྱིན་པ་ = to arrive home); བཟུང་སྦྱོང་ = bedroom; སྦྱོང་ར་ = garden

[ཁང་ཁྱིམ་]

སྦྱོང་མཁུའུ་ pacifier, conciliator, peacemaker

[སྦྱོང་པ་པོ་]

སྦྱོང་བྱིན་]

སྦྱོང་པ་ (*Perf.* བསྦྱོངས་) to reconcile, conciliate, cause to agree, bring about an agreement; to pacify; treaty, agreement

སྦྱོང་པར་བྱིན་པ་ to bring to terms

སྦྱོངས་བྱིན་པ་ reconciliation

སྦྱོར་མཁུའུ་ competitor, rival

སྦྱོར་བ་ (*Perf.* བསྦྱོར་) to compare, make comparisons (ཉམས་སྦྱོར་བྱིན་པ་ = to compare different texts; ཅལ་དང་སྦྱོབས་སྦྱོར་བ་ = to try feats of strength)

སྦྱོ་ part, portion; division, section, class (ཚོས་སྦྱོ་ = members of the clergy; དམངས་སྦྱོ་ = laymen; དམག་སྦྱོ་ = the military); community (བོའ་སྦྱོ་ = Bon Community); race, tribe; ཡུལ་སྦྱོ་ = province, district, territory; literary work, treatise, book

སྦྱོ་དྲྭགས་ disturbance, revolt, rebellion, insurrection, dispute

[སྦྱོ་འབྲུགས་]

སྦྱོ་སྦྱོར་ district

སྦྱོ་འབྲུགས་པ་ to revolt, rebel

[see སྦྱོ་དྲྭགས་]

མེ་དྲམ subdivision of a district, section of a larger community

མེ་མེར་བཞོ་བ to divide into classes

མེ་པ title used in addressing feudal territorial chiefs, especially in E. Tibet; chief of a subdivision (མེ་དྲམ)

མེ་དཔལ a provincial officer (formerly a petty chief ruling over a district); a title used by the heads of the four major ministries centered in Lhasa

[མེ་ཚེབ]

མེ་པ་གཞུང the Tibetan Government

མེ་དཔལ་ཁག members of the Tibetan aristocracy. The Depön families rank next in importance to the Yabshi (ཡཔ་ལཱིས).

མེ་མི་མིར the common people, the masses; subjects (of a king); tenants

མེ་ཚབ class, series, section; batch; a class of written characters used as phonetics

མེ་ཚབ་མི་གཅིག་པ not of the same class, not belonging to the same type

མེ་བཟང monastery
[དཔལ་པ]

མེ་གཟར lawlessness, anarchy (མེ་གཟར་ཚེབ་པ = civil war, revolution)

མེ་ཡངས་ཤར the Eastern courtyard of the Potala

མེ་ཤིན regent (title given to the high minister who governs Tibet during the minority of the Dalai Lama); acting chief; ruler, governor, high administrator; province, principality, kingdom

མེ་བུ collection of written materials, published records, archives; compilation; volume

མེ་ཅིག་ཏུ together
[མེ་བས་ལ]

མེ་པ་པ compiler; editor

མེ་པ (Perf. བསྐྱེབས) to mingle, mix, blend; to join together, unite, combine; to fasten together; to compose, compile; to barter, exchange (money, goods, etc.)

མེ་ཏུས science of metrical composition; poem, poetry

སྐྱོད་ belonging to a certain class or series

སྐྱོད་ཆགས་ creatures having claws or talons

[སྐྱོད་མ་ཐབ]

སྐྱོད་མ་ dish, plate, platter, saucer

[སྐྱོད་སྐྱོད]

སྐྱོད་མ་ claw, talon (སྐྱོད་མ་ལྗོང་ = sharp claw)

སྐྱོད་ལམ་ attached to, belonging to, a part of

སྐྱོད་བྱ་ (Perf. སྐྱོད་, བསྐྱོད་) to risk, venture, take a chance (རང་གི་སྐྱོད་དང་སྐྱོད་བྱ་ = to risk one's life); to suffer, undergo suffering (སྐྱོད་བསྐྱོད་དང་སྐྱོད་བྱ་ = to endure hardship); to be jealous, be envious

སྐྱོད་ལས་ཤིག་ get ready! prepare!

སྐྱོད་ཤོགས་ good friend, chum

[སྐྱོད་ལྗོང]

སྐྱོད་དྲམ་ twig, branch; trunk, stump

སྐྱོད་པོ་ trunk (of a tree); stalk, stem (སྐྱོད་པོ་ལྗོང་མ་ = branch)

སྐྱོད་བྱ་ wick (ཆོལ་སྐྱོད་བྱ་ = candle); stem, stalk; stick, staff

སྐྱོད་རས་ cotton wick

སྐྱོད་སྐྱོད་ help!

སྐྱོད་སྐྱོད་སྐྱོད་ see སྐྱོད་ཤོགས་

སྐྱོད་སྐྱོད་ sit down!

སྐྱོད་སྐྱོད་ relaxation, ease

[རང་ལ་བསྐྱོད་བྱ]

སྐྱོད་སྐྱོད་ལམ་ one who remains, one who stays behind; resident

སྐྱོད་སྐྱོད་སྐྱོད་ manner of sitting

[སྐྱོད་སྐྱོད་སྐྱོད་]

སྐྱོད་སྐྱོད་སྐྱོད་ dwelling place, house

སྐྱོད་སྐྱོད་ (Perf. བསྐྱོད་) to sit, sit down; to sit still, be at ease; to stay, remain; to live, dwell, reside; to be at home. Note also ལམ་སྐྱོད་སྐྱོད་ = come without delay! བཀའ་སྐྱོད་སྐྱོད་ = to wait for an order

[Hon. བཀའ་སྐྱོད་སྐྱོད་]

སྐྱོད་སྐྱོད་སྐྱོད་ companion, helper; sweet-heart, mistress

སྡེ་ལ sit down!

སྡེ་ལྷགས emptiness, void (a Buddhist doctrine)

[སྡེ་ཉིད]

སྡེ་ཤག lodgings, rooms

སྡེ་ས halting place, resting place

སྡེ summary, outline, table of contents, index, introductory remarks; spider

སྡེ་ཐག cobweb

སྡེ་པ obligation, duty, commitment; vow, oath, promise (སྡེ་པ་སྡེ་པ = to keep one's promise)

སྡེ་པ (Perf. བསྡེས, བསྡེས) to tie, bind, fasten (by tying); to tie up, secure (by tying); to fasten together (ཁྱོ་རྒྱས་སྡེ་པ = to solder, weld); to stop (the flow of something); staunch (a wound); to tie up the loose ends, wind up an affair, sum up; to add up (figures); to make firm, confirm

སྡེ་བྱ round object; round tassel; ditch, ravine

སྡེ་བརྩེབ an ascetic (i.e., one who lives in strict accordance with his Buddhist vows); སྡེ་མེག = one who has renounced his vows (e.g., a butcher)

[སྡེ་ཚེབ]

སྡེ་ཚེག brief summary

སྡེ་མཇུག་པ in a word, in short; in conclusion

སྡེ་བཟོད་བདེ་པ habitable

སྡེ་ seasoning, spice, condiment
[སྡེ་བལ]

སྡེ་དཀར་བ vegetarian

བད (or བདའ) gesture, sign, signal (ལག་བད = hand signal); call, summons (by beating a drum, blowing a trumpet, etc.); symptom, token, indication; mystic phrase, key word, symbol (ཚེག་བད = word); omen, warning, portent; explanation (by means of symbols)

བད་དྲུག alarm, warning, danger signal

བད་གཞིང་བ to signal; to warn (by signalling, by a gesture, etc.)

བད་མོ advertisement, notice (in a newspaper)

བད་དག orthography (བད་རྟོང = the old orthography)
[བད་ཡིག]

བད་སྐྱེལ་བ to explain clearly, elucidate; explanation of the meaning of a symbol

བད་སྲིད grammar; orthography, explanation (of secret symbols, the meaning of words, etc.), definition (of words, phrases)

བད་ཤིས a numerical figure

བདབ་པ (Perf. བདབས) to fold (one's arms, clothing, etc.); to fall down, sink; to pat; to clap one's hands
[see དབ་པ]

བདབ་གཤིས་ mistreatment; oppression, tyranny

བདབས་པ to clap one's hands; to strike with one's fist

བདར་དྲ grindstone
[དར་དྲ]

བདར་བ sharp, sharpened
[see དར་བ]

བདར་གཤེད་པ to reach a decision, decide

བདལ་བ to strew, scatter; to spread out; to lay (tracks, pavements, etc.); to creep down, glide down slowly
[see དལ་བ]

བདུགས་པ to be in a hopeless position, be without resources
[see དུག་པ]

བདུང་བདགས་ ground down, pulverized

བདུང་བ (Perf. བདུངས) to beat, hit, strike, knock
[see དུང་བ]

བདུལ་བ to brandish, flourish, swing; to deceive, cheat

བདེག་ཆ weapon; sword

བདེག་འཚོས་པ to slip, lose one's footing; to fall down, tumble down; to undergo moral decay
[བདེག་འཚའ་བ]

བདེག་པ (Perf. བདེགས) to strike, beat
[རྒྱབ་པ]

བདེལ་ཐབས་སྐྱེ་བ to talk nonsense, rave

བདོལ་བ see དོལ་བ

བདོས་པ to rush forward, attack

ལྷག་པ (or བལྷག) to lap, lick; to suck

བལྷག་པ see ལྷག་པ

བལྷན་པ see ལྷན་པ

བལྷབས་པ see ལྷབ་པ

བལྷག་པ (Perf. བལྷགས) to shake, tremble, quake; to bite
[see ལྷག་པ]

བསྐྱེ་བ to sit, sit still, be motionless; to live, dwell, reside (ང་ལྟ་མར་ལ་གཅིག་བསྐྱེ་བ་ཡིན། = I spent a year in Lhasa; བསྐྱེ་ཡོད་པས་ = are [you] at home?)
[see ལྷན་པ]

བསྐྱེ་བའི་བྱེད་པ to tie tightly, bind fast, secure (by tying)

བསྐྱེ་བས་ tied, fastened; wound up, concluded
[see ལྷམ་པ]

བསྐྱེ་བ to be fearful; to hope for, expect
[see ལྷར་མ]

བསྐྱེག་པ (Perf. བསྐྱེགས) to threaten, intimidate; to heat up; to roast, fry, broil
[see ལྷགས་པ]

བསྐྱེ་བ (Perf. བསྐྱེས) to collect, gather together, accumulate; assemble; to join together (words, syllables), make compounds; to work together, cooperate, form a partnership; group, crowd, assembly; partnership; cooperation
[see ལྷན་པ]

བསྐྱེ་ཡིག་ résumé, summary (of a book), abridgement

བསྐྱེ་བའི་ལྷག་པ (Perf. བསྐྱེ་བའི་ལྷགས) to reconcile, conciliate, mediate, cause to reach an agreement

བསྐྱེ་བའི་བསྐྱེ་བའི་གཅིག་ shortly, briefly
[see ལྷན་པ]

བསྐྱེ་བའི་འཇོམས་ pressed together, crowded together

བསྐྱེ་བའི་གཅིག་ལ་ all together, all at the same time

བསྐྱེ་བའི་ལྷག་པ (Perf. བསྐྱེ་བའི་ལྷགས) to combine, unite, join together; to arrange in an orderly manner; to edit
[see ལྷག་པ]

བསྐྱོད་པོ་ལ to expose to danger; to subject (to ridicule, slander, etc.)

[see ལྷན་པ]

བསྐྱོད་པོ་ལ to prepare, make ready, make preparations; to pack (for a journey); to form (a caravan, wagon train, column, etc.)

བསྐྱོད་པོ་ལ addition

བསྐྱོད་པོ་ལ in total

བསྐྱོད་པོ་ལ see ལྷན་པ

བ

བ locative particle, used to indicate either time or space (གཡས་བ = on the right; དབུས་བ = in the middle; རྟོ་བ = there, in that place; རྟོ་ཚེ་བ = at that time, then); in, on, at. Note also མཐོང་བ = upon seeing, having seen...

བ added to verbal roots to form the conditional (ཁོང་ཡི་གིས་འདྲུག་བ་འདྲིས་ཤེས་ལྟུང་གི་ཤོག = if he is there, ask him to come here; ངའི་དབུ་དེ་ཕྱིན་རང་ལ་ཡོད་པའི་ཚུ་སྐྱོད་པོ་ལ་འདྲུག་པའི་ཤོག = if you have my book please send it here). Note: གཡས་བ often introduces a conditional clause ending in བ. In the colloquial, བ is sometimes used to convey an indirect request, as in the expression ཡི་གི་འདྲི་སྐྱུགས་ལ་བཏང་བ = would you mail this letter?

བ age, stage of life (བ་མཉམ་ = same age; བ་རྒྱུང་ = maiden, girl)

[Hon. ལྷན་པ]

བ་གླིང་ meadow, pastureland

བ་གླིང་འདྲུག་ it hurts, it is painful

བ་རྒྱུང་ last year
[བ་ལོ་]

བ་སྐྱོད་ symptom of a disease

བ་ལོ་ last year
[བ་རྒྱུང་]

བ་བྱུང་ to be ill, be sick; to ache, be painful; illness, sickness; བ་བྱུང་མཐའ་བྱུང་ = invalid

བ་བྱུང་ fog, mist

བ་ལྷན་པས E.T. fog, dense mist

བ་ཚ illness, sickness, fever

བ་ཚད་ age, stage of life (བ་ཚད་
མཉམ་པ་ = of the same age)

[བ་ས]

བ་རྩ་བཏབ་པ་ to feign illness

བ་གཞི་བུ་ young

བ་ཡང་ though, although

བ་བཟུང་ *Hon.* clothes

བ་བཟུང་ཚར་ལེ་ *Hon.* waterproof coat

བ་བཟུང་བཞིས་པ་ *Hon.* to dress, put
on clothing

བ་རྩ་ the letter 'O', written ཾ

[སྩ་རྩ་

བ་རྩ་]

བ་སྐྱེ་ age (in years); stage of
life (childhood, youth, etc.); era

བ་སྐྱེ་གཞི་བུ་ youth; young

བཀ་ལུང་ black hole; darkness

བཀ་ཚེ་བ་ heinous crime; great sinner
or villain

བཀ་དྲིང་དྲིང་ jet black

བཀ་ཅིག་ stain, spot, blot; black
thread

བཀ་ལོག་ unclear, obscure; filthy,
polluted, stained

བཀ་པ་ཅེ་བ་ the third month of the
lunar calendar

[བཀ་པ་ལྗེ་བ་]

བཀ་པ་ black; dark, gloomy; མི་བཀ་ =
layman, commoner

[གཤམ་པ་]

བཀ་པ་འཇམ་མེས་ an epithet of the god
Mahakala, the Lord of Death

[གཤམ་པ་ཇེ་

བཀ་པ་ཚེ་བ་པ་]

བཀ་པ་བརྒྱུགས་པ་ accumulated evil, one
sin after another; poison

བཀ་པ་རྩ་ལག་ evil associates, bad
companions, false friends; name of
a demon

བཀ་ཡུལ་ sin, evil; non-Buddhist,
non-religious; heretic, sinner;
the latter part of the month (i.e.,
after the 15th)

वर्ण'प्रणस'असद end of the month

वर्ण'दप्रथस'सु in deep darkness, in complete obscurity

वर्ण'अ the goddess Kali; name of a star; woman, sweetheart, wife; night

वर्ण'अ black paint

वर्ण'अ kitchen; a place name

वर्ण'अ blackhearted persons, sinners, evil ones; a place name

वर्ण'अ evil way, bad course (of action); fire god, fire

वर्ण'अ evil deed, bad action

वर्ण'अ'अ'अ Colloq. very dark, obscure

वर्ण'अ adulterated, impure

वर्ण forest, trees; wild, feral
(वर्ण'अ'अ'अ = wild pig)

वर्ण'अ (Fig.) virgin forest, natural forest
[वर्ण'अ]

वर्ण'अ dense forest, thick woods
[वर्ण'अ'अ'अ
वर्ण'अ'अ
वर्ण'अ'अ]

वर्ण'अ'अ dense forest
[वर्ण'अ'अ
वर्ण'अ'अ]

वर्ण'अ'अ to wander in the forest, get lost in the woods
[अ'वर्ण'अ'अ'अ'अ]

वर्ण'अ'अ one who dwells in the forest; monkey; Buddhist mendicant

वर्ण'अ natural forest; garden, grove, park
[see वर्ण'अ]

वर्ण'अ see वर्ण'अ

वर्ण inside, interior; indoors
(वर्ण'अ'अ = go home!); heart, mind, soul; in, into; among; mysterious, secret, private

वर्ण'अ the inner circuit

वर्ण'अ territory (under one's jurisdiction)

བང་ལྟོན immediate family; personal attendants, official family; close friends, associates, followers

བང་སྒྲིལ viscera, entrails, intestines
[བང་ཆ]

བང་འཕྲུགས domestic unrest, family squabble; civil war
[བང་མ་གཤམ་བ་པ]

བང་གི inner (བང་གི་ཁང་པ = inner apartment); private

བང་གི་གྲུ་འཛིན steward, manager of a household, housekeeper
[གཉེན་པ]

བང་གི་བྱུང་པ mind, heart, inner sense organs

བང་གི་གསར་བརྗེའི་འཕྲུགས་འཛིང་བྲེངས་གཉེན་པ
Commun. The Second Revolutionary Civil War

བང་གྲུས inner rooms, inner apartments

བང་འགྲུགས summons (to come inside or to return to a country)

བང་བཅས with insides, having insides (i.e., not empty); grudge, resentment, hatred

བང་ཆས household furnishings

བང་མཚན magic potion

བང་རྗེ master of a household; landlord; minister of the interior

བང་ལྟར according to, in strict conformity with གྲིམས་ལྷག་བང་ལྟར = according to law; བདག་གསུངས་པ་བང་ལྟར according to what I have said); like, as

བང་ཏུ་འགྲོ་མི་འདུག no admittance

བང་དོན intrinsic meaning, true sense, inner purpose (བང་དོན་རྣམས་པ = to grasp the true meaning of something; to recognize the real worth of something; to know the Three Doctrines of Buddha)

བང་དོན་བཀའ་མཇུག་མཇུག་མཇུག confidential negotiations

བང་འདུམ་གཞན་བཅུག to compromise

བང་བཤམ་ in, into, within, inside; among them

[བང་ལ
བང་ཏུ]

བང་བས *Postpos.* from within, from inside; from among; out of

བང་པ Buddhist

བང་པ an intimate, bosom friend,
chum

བང་ཕྱག inner chamber, inner apart-
ment, back room
[བང་སྐ]

བང་ཕྱགས interior, inner part (of a
house, country, etc.); mainland;
China proper (Fig.)

བང་ཕྱད་པ to meet, encounter; to
interview, meet with (someone)

བང་བྱུ་བྱུ་ཐུད་པ one who has attained
complete understanding

བང་སྐྱབྱ courtier, lord-in-waiting;
title of a high official in close
attendance upon the Dalai Lama;
member of the official family

བང་མ lady of the house, mistress;
maid; intimate, confidential, pri-
vate (བང་མཉེ་བཀའ་མཚོད་ = confidential
instructions)

བང་མི family, household; intimates

བང་མོ morning (དྲ་བང་ = this morn-
ing)

བང་དམེ་དར་བ domestic dispute,
inner strife, civil war; family
quarrel

[བང་འཕྲུགས
བང་མ་གཞིབ་པ]

བང་ཚ family, household; intimate
friends (treated as members of
one's own household)

[བཟའ་ཚང
see བང་ཚང]

བང་ཚགས inside; between, among
(ourselves)

[see བང་གསེས]

བང་ཚང whole household, whole
family (བང་ཚང་གཉེས་ = married couple)

བང་ཚབ inside, interior, inner part;
heart, mind, soul

བང་ཚང internal trade

བང་འཚངས pressed in, squeezed in,
crowded in, jammed in

བང་མཛོད་ ceremonial scarf, presenta-
tion scarf

བང་གཞིས property, real estate;
estate, assets

བང་བཞིན according to, in conformity with, following; like, as
[see བང་ལྟར]

བང་ཟུན (or བང་བཟུན) clerk or official of lower rank; domestic servant (who receives an allowance in food rather than in cash)

བང་ཡུལ་པ peace of mind, ease of mind

བང་རྒྱུ རྒྱུ བང་དོན

བང་རྒྱུ dawn and dusk

བང་རི each morning

བང་རྩལ within, inside; bowels, entrails
[བང་རྩལ]

བང་ལ Postpos. inside, within

བང་ལ་བཅུག Imperat. let him in! permit him to enter!

བང་ལས་བྱུང་པ to do housework, perform household chores

བང་ལོགས inside

བང་གི་ lining (of clothing)

བང་སྐྱེ domestic dispute, dissension; discrepancy

བང་སྐྱེ see བང་ལུག

བང་སྐྱེ Inner Mongolia

བང་གསལ clear inside, inner clarity; elucidation, explanation; as is clearly stated within (the said article, letter, etc.), as specified herein or therein

བང་གསལ among, within, between (two or more people), mutual, reciprocal
[see བང་ཚགས]

བང་སྐྱེ¹⁾ early tomorrow morning

བང disease, illness (བང་བསྐྱེས་སང = the illness has been prolonged)

བང་གྱི་སྐྱེ remedy, medicine
[བང་གྱི་སྐྱེ]

1) Some authorities define this word as *the day after tomorrow* (see Das, *Tibetan-English Dictionary*, page 735). It would appear, however, that Das and others have confused this word with བུ་བང་སྐྱེ.

བད་ཀྱིས་འདྲིབས་པ to be stricken, be incapacitated; to fall ill

བད་ཁང hospital
[སྐབ་ཁང]

བད་འགོས་པ to infect; infection

བད་ཅབ sick, ill, diseased

བད་བཅས་ཞལ་འདྲིབས་བྱ་ལག medical service team

བད་འཛམས་པ to overcome an illness, eradicate a disease; doctor¹); medicine

བད་གཉའ་བཅག་པ to cure, make well
[བད་བཅམ་པ]

བད་འབྲེབས་པ to catch a disease, be stricken; to fall ill
[བད་ཀྱིས་འདྲིབས་པ]

བད་དང་བྲལ་བ to recover from sickness

བད་དྲག་པ improved (of illnesses)

བད་འདྲོངས cured, made well

བད་པ sick person, patient, invalid
[བད་བྱ་ཅབ]

བད་པའི་སྡོད་གྲག sickroom, ward (of a hospital)

བད་བྱ (or བད་བྱ་ཅབ) one who suffers or is afflicted; person stricken with a disease

བད་བྱང sickroom(s); hospital
[བད་ཁང]

བད་འབྲས symptoms of an illness (swelling, rash, etc.)

བད་མེད healthy, sound; the sun (Fig.); བད་མེད་རྩལ་པ = to recover one's health, get well

བད་ཚ fever

བད་རྩུ་བདག་པ to feign illness, malingering

བད་གཞི primary cause of a disease

བད་བྱུག ache, pain

བད་ཡམས epidemic; contagious disease

1) Originally, an exorciser of evil spirits.

བད་གཡོག nurse, attendant of a sick person (བད་གཡོག་བྱུང་པ = to nurse, care for the sick)

བད་རྫོ old complaint, chronic ailment

བད་སངས་པ recovery, cure

བད་སེལ medicine

བད་གསོ་ཁང sanatorium

བད་གསོ་ཐབས treatment (of a disease), method of curing an illness

བབ pressure, urgency, necessity

བབ་བྱུགས forcible seizure, usurpation

བབ་གྱིས urgently, pressingly
[བབ་དབ་གྱིས]

བབ་ཅིབ Nanking (南京)

བབ་དབ enthusiasm, zeal, earnestness; assiduity, perseverance, application; enthusiastically, ardently, zealously; positively

[བབ་དྲུ
བབ་སྐྱར]

བབ་དབ་བྱུང་པ to make sure

བབ་དྲུ very much; altogether, wholly, decidedly

བབ་དྲུ་བཟང very well, very good

བབ་དྲུ demotion; descent, drop
[see བབ་སྐྱར]

བབ་སྐྱར falling, descending; lowering, dropping¹⁾

བབ་སི་ལ་ཡུ Yugoslavia (南斯拉夫)

བམ an interrogative particle

བམ night; when (བམ་འཕྲོ་བའི་དྲུ་བྱུང་པ = to appoint the time when one is going to start; དྲུ་བམ་ཞིག་གི་ཅེ་འུ་བམ = since when? how long ago?)

བམ་མཁའ space, ether, sky, heavens

བམ་མཁའ་སངས sunlight

བམ་མཁའ་ལ་སྐྱེའི་འཕྱི་བས་པ darkening of the skies with clouds, becoming overcast

1) Chandra Das gives both བབ་སྐྱར and བབ་དྲུ as synonyms of བབ་དབ (see page 736).

འཇམ་མཁའ་ལྗོངས་ horizon
[འཇམ་མཁའ་ལྗོངས་རྒྱ་ལྗོངས་]

འཇམ་མཁའ་ལྗོངས་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ name of a constellation used in Tibetan astrology; the seventh lunar month

འཇམ་མཁའ་ལྗོངས་རྒྱ་ལྗོངས་ thunder (i.e., drum in the sky)

འཇམ་མཁའ་ལྗོངས་རྒྱ་ལྗོངས་ the sun (i.e., ornament of the sky)

འཇམ་མཁའ་ལྗོངས་རྒྱ་ལྗོངས་ sound of thunder (i.e., hammering in the sky)

འཇམ་མཁའ་ལྗོངས་རྒྱ་ལྗོངས་ smoke in the sky; cloud

འཇམ་མཁའ་ལྗོངས་རྒྱ་ལྗོངས་ lord of the heavens; wind

འཇམ་མཁའ་ལྗོངས་རྒྱ་ལྗོངས་ ear of the sky; the moon

འཇམ་མཁའ་ལྗོངས་རྒྱ་ལྗོངས་ eye of the sky; the sun

འཇམ་མཁའ་ལྗོངས་རྒྱ་ལྗོངས་ dew, frost
[འཇམ་མཁའ་ལྗོངས་རྒྱ་ལྗོངས་]

འཇམ་མཁའ་ལྗོངས་རྒྱ་ལྗོངས་ day of the new moon (i.e., the last day of the lunar month)
[འཇམ་མཁའ་ལྗོངས་རྒྱ་ལྗོངས་
ལྗོངས་ལྗོངས་]

འཇམ་མཁའ་ལྗོངས་རྒྱ་ལྗོངས་ middle of the night, midnight; during the night

[འཇམ་མཁའ་ལྗོངས་
ལྗོངས་ལྗོངས་]

འཇམ་མཁའ་ལྗོངས་རྒྱ་ལྗོངས་ period before midnight (between 10:00 P.M. and midnight)

འཇམ་མཁའ་ལྗོངས་རྒྱ་ལྗོངས་ midnight
[འཇམ་མཁའ་ལྗོངས་]

འཇམ་མཁའ་ལྗོངས་རྒྱ་ལྗོངས་ always, at all times, ever, forever

འཇམ་མཁའ་ལྗོངས་རྒྱ་ལྗོངས་ clear day, cloudless; large shawl (usually red in color) worn by Tibetan lamas

འཇམ་མཁའ་ལྗོངས་རྒྱ་ལྗོངས་ season; when? at what time?

འཇམ་མཁའ་ལྗོངས་རྒྱ་ལྗོངས་ dusk
[འཇམ་མཁའ་ལྗོངས་]

འཇམ་མཁའ་ལྗོངས་རྒྱ་ལྗོངས་ later on, after that, afterwards, then; in the end, finally, after all

འཇམ་མཁའ་ལྗོངས་རྒྱ་ལྗོངས་ second half of the night (from midnight until dawn); dawn

འཇམ་མཁའ་ལྗོངས་རྒྱ་ལྗོངས་ collarbone; time, period (during the day)

འཇམ་ལྷག every day (འཇམ་ལྷག་རྒྱུ་བྱ་བྱེད་ = at all times, always)

འཇམ་ལྷན any time, whenever (you wish)

འཇམ་ལྷག་རྒྱུ་བྱ་བྱེད་ constantly, continuously, always

འཇམ་ལྷག་ལྗང་ on a (certain) day; which day?

འཇམ་ལྷོད་ rainy day, rainy period

འཇམ་ལྷུང་ time, period of time, season

འཇམ་ཡང་ (or འཇམ་འདྲེང་) never (རྒྱུ་བྱ་བྱེད་ཡང་མ་མྱོས་ = never been heard of before)

འཇམ་ཡི་བྱ་བྱེད་ whenever, at whatever time you may wish (འཇམ་ཡི་བྱ་བྱེད་འདྲེང་རྒྱུ་བྱེད་ = [you] may come whenever you wish)

འཇམ་ཡངས་ dawn, daybreak, beginning of the day
[གའཇམ་ཡངས་]

འཇམ་གཤེས་ condition of the sky; weather

འཇམ་སྤོང་ཅམ་ about daybreak

འཇམས་ blessing, grace; good fortune, luck; virtue, merit
[བསྐྱོད་འཇམས་]

འཇམས་ཀྱང་ anytime whatsoever, no matter when
[see འཇམ་ལྷན་]

འཇའང་ (or འཇ་ཡང་) even if, although

འཇར་འཇར་པ་ continuously, steadily, one after the other

འཇར་བ་ long and narrow (of roads, rivers, etc.); drawn out, extended, prolonged

འཇར་མ་ (or འཇར་མར་) continuously, incessantly, without interruption

འཇར་མོ་ long, of long duration; oblong, rectangular

འཇར་སྐྱབ་ aged, elderly; grown up

འཇས་ from, away from (བྱང་ཕྱོགས་འཇས་ = from the north), away; after (ལྷག་གཉིས་འཇས་ = after two days); by (ལམ་པ་འཇས་མི་དྲི་འདྲིའཇ་པ་ལྷོ་ = seized the man by the hand; སྐྱོ་སྐྱོ་འཇས་ = one by one, each by himself). འཇས་ is regularly added to the perfect stem to form a past conjunctive participle (ཁོས་རྒྱ་བཞོན་འཇས་ཕྱི་པ་རྟོད་ = having mounted his horse, he left)

འས barley

འས་མག་ཉེ་ངོ་ Postpos. short distance from, close to

འས་འབྲུ་ barley grain

འས་རྩེ་ bin for storing barley, barley storehouse
[འས་རྩེ་]

འས་ལྗང་ barley chaff

འས་ཕྱི་ barley flour

འས་བཟུང་ since, ever since

འས་ལོས་ parched barley

འས་སྲུས་ unripened barley

འི་ a subject particle which indicates the person or thing under discussion. In translations, འི་ is often equivalent to the English *as for* or *in regard to*. འི་ is also used for emphasis (ཁོ་འི་བཟང་ངོ་ཡིན་ = *he is good*)

འི་གྲུ་ little girl

བྱ་རླུས་ milk
[འོ་ས་
བྱ་ཚོ་]

བྱ་ས་ breast, bosom; udder

བྱ་དོག་ (or བྱ་དོག་) nipple, teat

བྱ་པོ་ younger brother

བྱ་ས་རླུས་བ་ to milk

བྱ་མོ་ younger sister

བྱ་རྩི་ fermented milk, kumiss

བྱ་རི་བྱས་པ་ to prolong, extend (a sojourn)

བྱ་བ་ west (བྱ་བ་ཕྱགས་སུ་ = towards the west); evening, night (དོ་བྱ་བ་ = tonight, this evening)

བྱ་བ་དོས་ westward
[བྱ་བ་ཕྱགས་]

བྱ་བ་པ་ to go down, sink down, decline, set (of the sun or moon), collapse; occidental, westerner

བྱ་བ་བྱང་ northwest

བྱ་བ་མོ་ night, evening; at night, in the evening
[མཚན་མོ་]

བྱ་མ་ཐེ་གླིང་ West Africa

བྱ་སྲིད་ gruel, congee

བྱ་རྒྱ་པོ་ embryo (in the second week); oblong

བྱ་པོ་ stretched out, prolonged, elongated

བྱ་བ་ to shift, change (one's position, posture, etc.), move by degrees, be displaced; to yield, give way

[see བྱ་བ་]

བྱ་སྲིད་ ability, capability, competency

བྱ་སྲིད་ able, competent

བྱ་སྲིད་ to be able, be capable (འདྲ་བྱ་སྲིད་ = can come); to dare, venture; power, ability, capability; able, capable. བྱ་སྲིད་ is commonly added to verbal stems to indicate that a person dares to do something (ཁོ་འདྲེན་བྱ་སྲིད་སོང་ངམ་ = did he dare to go?)

[བྱ་སྲིད་]

བྱ་སྲིད་ཆེན་པོ་ powerful

བྱ་སྲིད་ capable, able

བྱ་སྲིད་ཚད་ power, capacity; output

བེ་བེ་མ་ aunt (father's sister or wife of mother's brother); a term of respect used in addressing women of good reputation

བེ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ New York

བེ་མ་བྱ་བ་ to hesitate, waver; to doubt, suspect

བེ་མ་བེ་མ་པོ་ to cave in; to sink down (in the mud, on a soft pillow, etc.); rocking, waving, nodding (of motions)

བེ་ལྷོ་ལྷོ་ person of the same age, contemporary; friend

[བེ་ལྷོ་ལྷོ་]

བེ་ལྷོ་ལྷོ་པོ་

བེ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ grassland, pasture

[བེ་ལྷོ་ལྷོ་]

བེ་ལྷོ་ལྷོ་པོ་

བོ་བོ་ (*Ladak*) title of a young nobleman (བོ་བོ་ཆེན་པོ་མ་ = oldest son of a nobleman)

བོ་ལོ་བུ་ prince, lord, master; a title used in addressing members of the aristocracy (*Mongol*: HOÛH)

བོ་ལོ་བུ་རྒྱ་སྲིད་སྲིད་ title used by Mongol incarnate lamas (*Mongol*: HOÛH ХУТАГТ)

འོག hump (of camel, bull, etc.)

འོག་ཅེན་ dark, deep (of colors);
humpbacked, humped; zebu

འོར་བ (Perf. འོར་ས) to err, make a
mistake, commit a crime, sin; to
grieve, cause grief, upset

འོར་ས་པ fault, sin, crime; regret,
repentance

འོར་ས་སྐྱོད་ misdeed, crime

འོད་པ (Perf. འོད་ས) to take, obtain,
get; to receive (instructions,
favours, punishment, etc.); to
keep, maintain

འོལ་ཚུང་ faded, colorless

འོལ་པ to press down; to suppress;
to subdue, crush, oppress; to
mount (a horse), climb (a tree,
mountain, etc.)

[see འོལ་པ]

འོལ་ sacred writings, holy scrip-
ture (Mongol: HOM)

[ཚོས]

འོལ་འོལ་པ to sniff, smell

[སྐྱོལ་པ]

འོལ་པ (Amdo) property (including
money, livestock, etc.), posses-
sions, acquisitions, real estate;
profits; satisfaction, contentment,
enjoyment (especially of one's own
possessions)

[འོལ་ས]

ཚོས

see also འོར་

འོར (or འོར་ཇོས) property, posses-
sions; wealth, riches, money (འོར་ཅན་
= rich, wealthy); cattle, livestock
(Sikkim)

[see འོལ་པ]

འོར་སྐྱལ་ inheritance, portion, share
(of property); འོར་སྐྱལ་འོལ་ས = funds,
capital

འོར་སྐྱི་བ to borrow money

འོར་སྐྱོང་ guardian of a storehouse;
treasurer; watchdog

འོར་འཕྲལ་ mistake, error, blunder,
fault

[འོར་ས]

འོར་གྱི་མཛོད་ treasury, storehouse;
wealth, property; sun (Fig.)

འོར་ལྷོ་བུ name of a goddess; abun-
dance, plenty

ཐོས་ཉམ་པ useful, can be utilized
(ཐོས་མ་ཉམ་པ = useless)

ཐོས་གཉེན treasurer; steward, manager of property
[ཡུག་མཛོད]

ཐོས་བདག the God of Wealth; owner (of property); moneylender, usurer

ཐོས་ལྷན wealthy, rich; rich man, property owner
[ཐོས་ཅན
ཐོས་རྒྱུ་མ]

ཐོས་ལྷན་མ (Fig.) the earth; young girl, maiden
[ཐོས་ལྷན་མ་གྱི་སྒྲོ་ལོ་མ]

ཐོས་སྐྱུགས livestock

ཐོས་བ to err, blunder, make a mistake, be in error; to go astray, lose one's way; mistake, error

ཐོས་བུ gem, jewel, precious stone; a common personal name

ཐོས་བུ་མཁའ་པའ་པའ་བཞུགས་པ་ jeweller

ཐོས་བུ་སྒྲིང་གི་ཁུངས་ Jewel Park, the summer residence of the Dalai Lama

ཐོས་བུ་སྒྲིང་གི་ཁུངས་ sapphire
[ཐོས་བུ་སྒྲིང་གི་ཁུངས་]

ཐོས་བུ་ལྗང emerald

ཐོས་འཛིན (Fig.) the earth

ཐོས་བུ་གསེར་པོ་པོ topaz

ཐོས་འཛིན་སྐྱེད་པོ་པོ king

ཐོས་འཛིན་དབང་མོ་ a complimentary title used in addressing queens and princesses. Also used in addressing a young woman of outstanding accomplishments

ཐོས་རྒྱུ་སྒྲིང་གི་ཁུངས་ wealth, riches, property, goods
[ཐོས་བུ་སྒྲིང་གི་ཁུངས་]

ཐོས་ལ་ལྷན་པོ་ to be avaricious, be greedy for money

ཐོས་སྒྲིང་ finance (ཐོས་སྒྲིང་ཁུངས་ = The Finance Office)

ཐོས་སྒྲིང་དཔལ་འབྱུང་ལྷན་པོ་པོ་ལྷན་པོ་ Commun. The Finance and Economic Committee

ཐོས་གསར newly rich

ཐོས་བསྐྱེས་པ to be parsimonious, be miserly, be stingy

ཐོས་ལྷན་ལྷན་པ north (i.e., towards the money god)

ཐོས་པ to agree, come to terms

ཐོས་པ to receive, accept; to obtain, get; to measure, appraise, judge

[see ཐོས་པ
ལེན་པ]

གཞན་ལག black
[གཞན་ལག]

གཞན་ལག herdsman

གཞན་ལག permission; present, gift

གཞན་ལག *Hon.* donor

གཞན་ལག *Hon.* reward, remuneration; gift

[གཞན་ལག]

གཞན་ལག if you please

གཞན་ལག (*Perf.* གཞན་ལག) (*Hon.*) to give, grant, bestow; to give assent (to a request), concede, allow, permit, approve; to do, make. གཞན་ལག is often used to make other verbs honorific, especially if the verb in question does not have a special honorific form of its own.

[see གཞན་ལག
ལྷན་ལག]

གཞན་ལག་ཐོས་པ to obtain permission

གཞན་ལག་ལྷན་ལག to ask for permission

གཞན་ལག་ལྷན་ལག *Hon.* please

གཞན་ལག་ལྷན་ལག day after tomorrow
[see གཞན་ལག]

གཞན་ལག essence, pith, marrow; main point, substance (གཞན་ལག་ལྷན་ལག = to explain the main points); heart (གཞན་ལག་ལྷན་ལག = to pierce the heart, hurt someone's feelings)

གཞན་ལག vent (of a breech-loading rifle); very important points, salient features

[གཞན་ལག]

གཞན་ལག importance

[see གཞན་ལག]

གནད་འགག important points, salient features, main objects; importance, gravity

[see གནད་ཀ]

གནད་འགྲེལ་བ to explain the meaning (of something)

གནད་ཆེད་བཟོ་ལས་ཐོབ་ཇས major industrial products

གནད་དོན་ proper meaning, pith of a matter; object, purpose; problem, matter (གནད་དོན་དག = important matters)

གནད་བརྒྱུས་གཤམ་གསལ the key points are as follows...

གཟུགས sky, vault, arch of heaven, firmament; air, atmosphere; weather (གཟུགས་གྲམ་མ་འདྲེག = it is cold)

གཟུགས་བརྗོད་ an old title of address used in reference to the Emperor of China; a lord designated by Heaven, ruler with a mandate from Heaven; supreme authority

[གཟུགས་བརྗོད་ཀྱི་པ]

གཟུགས་ཀྱི་ལྗོངས་

གཟུགས་ཁ་ཞིང་ within the limits of the sky

[གཟུགས་ཁ་ཞིང་]

གཟུགས་ཁ་ཞིང་ clear, cloudless, serene

གཟུགས་གཤམ་ see གཟུགས་གཤམ་

གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུབ་ drought

[གཟུགས་ཀྱི་འདྲིགས་

གཟུགས་ཀྱི་ཉེར་འཇོ]

གཟུགས་ཀྱི་ཀུལ་ lord, ruler, king

[གཟུགས་ཀྱི་བུ]

གཟུགས་ཀྱི་བདག་པ་ God

གཟུགས་ཀྱི་འཁྲུག་ airplane

གཟུགས་ཀྱི་མར་ airfield

གཟུགས་ཀྱི་འབབ་མར་ airport, landing field

གཟུགས་གྲམ་པ་ thunder, sound of thunder

[གྲམ་དྲག་པ]

གཟུགས་གྲམ་འགོ་ airplane pilot

གཟུགས་དྲུང་ middle of the night, midnight

[གཟུགས་དྲུང་]

གཟུགས་རྩོད་ skylight

འབྲུག་གི་སྐད་ཀྱི་ལཱ་ thunderbolt

འབྲུག་གི་སྐད་ཀྱི་ལཱ་ antenna

འབྲུག་གི་སྐད་ཀྱི་ལཱ་ clear sky, fine weather

འབྲུག་གི་སྐད་ཀྱི་ལཱ་ drop zone

འབྲུག་གི་སྐད་ཀྱི་ལཱ་ to be raised towards the sky, be lifted skyward; to be erected (of tents)

འབྲུག་གི་སྐད་ཀྱི་ལཱ་ Hon. to go to Heaven, pass away, die

འབྲུག་གི་སྐད་ཀྱི་ལཱ་ clear weather

འབྲུག་གི་སྐད་ཀྱི་ལཱ་ stench
[དྲི་མ་འབྲུག་ལ]

འབྲུག་གི་སྐད་ཀྱི་ལཱ་ straight, open, frank, honest, sincere, candid
[དྲང་པོ་
འབྲུག་མཚ]

འབྲུག་གི་སྐད་ཀྱི་ལཱ་ Tengri Nor (a large lake about 120 miles northwest of Lhasa)
[བྱང་པོ་འབྲུག་མཚ
འབྲུག་མཚ]

འབྲུག་གི་སྐད་ཀྱི་ལཱ་ to fly

འབྲུག་གི་སྐད་ཀྱི་ལཱ་ (or འབྲུག་གི་སྐད་ཀྱི་ལཱ་) dawn, day-break

འབྲུག་གི་སྐད་ཀྱི་ལཱ་ New Year's Day

འབྲུག་གི་སྐད་ཀྱི་ལཱ་ climate

འབྲུག་གི་སྐད་ཀྱི་ལཱ་ see འབྲུག་གི་སྐད་ཀྱི་ལཱ་

འབྲུག་གི་སྐད་ཀྱི་ལཱ་ bharal (a species of wild sheep common throughout Tibet)

འབྲུག་གི་སྐད་ཀྱི་ལཱ་ in ancient times, once upon a time, long long ago
[རྒྱུ་མཚན་གྱི་སྐད་ཀྱི་ལཱ་
འབྲུག་གི་སྐད་ཀྱི་ལཱ་]

འབྲུག་གི་སྐད་ཀྱི་ལཱ་ ancient traditions, former ways; custom

འབྲུག་གི་སྐད་ཀྱི་ལཱ་ ancient, person who lived long ago; witness

འབྲུག་གི་སྐད་ཀྱི་ལཱ་ former generations, men who lived in the olden days, the ancients

འབྲུག་གི་སྐད་ཀྱི་ལཱ་ place (སྐྱེ་འབྲུག་མཚ = birthplace), spot, locality; dwelling-place, abode (འབྲུག་གི་སྐད་ཀྱི་ལཱ་ = lodge, give shelter to someone); holy place, monastery; point, object (འབྲུག་གི་སྐད་ཀྱི་ལཱ་ = object of mirth); division, section, class, sphere; master (a term of respect used in addressing honored tutors)

གཞུང་སྐབས་ temporal life, worldly existence; present state or condition, present stage (of development, life, etc.); temporary, for the time being (གཞུང་སྐབས་ཀྱི = make-shift)

གཞུང་སྐྱོད་ལ་འགྲོ་བ་ to go on a pilgrimage

གཞུང་བསྐྱོད་ (or གཞུང་སྐྱོད་) pilgrimage

གཞུང་བསྐྱོད་པ་ pilgrim

གཞུང་ཁང་ dwelling place, abode, house

གཞུང་ངལ་ལྷན་ wickedness, depravity

གཞུང་རྒྱུ་ཚུལ་སྐྱོད་ the oracle of Nechung

གཞུང་ཆེན་ place of pilgrimage

གཞུང་མཇུག་ལ་ to go on a pilgrimage

གཞུང་འདྲུག་ (Fig.) daytime

གཞུང་རྒྱུ་ the earth, the world

གཞུང་བཞུགས་ elder, senior (especially a senior lama who is privileged to sit on a raised platform); person over ninety years of age

གཞུང་ལོ་སྐྱོད་པ་ to dismiss, banish
[གཞུང་ལོ་སྐྱོད་པ་]

གཞུང་པ་ to sit, be seated; to be placed; to exist, be in force (of laws, rules, etc.); to stay, remain, dwell, reside; to adhere to, persevere in; religious exercises, monastic functions

[see རྒྱུ་པ་]

གཞུང་པའི་ dwelling in, residing in...

གཞུང་པ་ host, master of a house; landlord, innkeeper

གཞུང་འཕྲོ་བ་ to move, change one's place of residence

གཞུང་ལོ་སྐྱོད་པ་ to dismiss (from service, rank, etc.)

གཞུང་མེད་ vagabond

གཞུང་མེད་ hostess, mistress of a household; landlady

གཞུང་མེད་ grandmother

གཞུང་ཁང་ dwelling place, lodging; inn, hotel

གཞུང་སྐབས་ true state of affairs; condition, situation; news, intelligence

འཕགས་པ་གཞི home, residence, permanent dwelling place; estate, holdings (especially the large estates held by the Tibetan nobility); position, rank (i.e., in reference to members of the Tibetan aristocracy who own large hereditary estates)

འཕགས་པ་བཟང་ heaven, paradise

འཕགས་པ་ལྷན་སྐྱོན་ natural state; true character, basic principle; condition, situation

འཕགས་པ་བཤད་པ་ geography, topography

འཕགས་པ་སྲུང་པ་ epithet of Vais' ravana, guardian of all Buddhist holy places.

འཕོག་པ་ཆུང་ small profit; འཕོག་པ་ཡོད་ = profitable, advantageous
[ཁི་ཆུང་]

འཕོང་བ་ to admit guilt; to regret, feel remorse, be sorry; to be ashamed, be embarrassed
[འཕོང་བཟ།]

འཕོད་པ་ demons, evil spirits; evil; harm, damage, mischief, injury; འཕོད་པར་འགྱུར་པ་འདི་དགྲ་ = a dangerous enemy; འཕོད་པ་བྱ་ = injurious, noxious, harmful (འབྲུ་འཕོད་པ་ = harmful insects)
[see ལྷོ་བ།]

འཕོད་པ་སྐྱེལ་བ་ see འཕོད་པ་བྱེད་པ་

འཕོད་པ་བྱེད་པ་ to harm, hurt, inflict injury, damage
[འཕོད་པ་སྐྱེལ་བ།]

འཕོད་པ་སྐྱེལ་བ་ demons (especially those which haunt the northern mountain passes); north

འཕོད་པ་ལའ་འདུལ་བ་ to avenge a wrong, seek revenge for an injury

འཕོད་པ་སེམས་ ill-will, malevolence, malice

འཕོབ་པ་ (Perf. འཕོབ་; མཐོབ་) to press down; to force down; to subdue, crush, suppress; to coerce
[see འོབ་པ།]

འཕོབ་པ་བྱེད་ oppressor

མཐོབ་པ་དཀའ་བ་ to suffer, endure

མཐོབ་པ་ལ་ patient, enduring, long-suffering, durable

མཐོང་ས་པ་ to decorate, ornament, adorn

མཐོབ་པ་ see འཕོབ་པ་

མཁུ་པ (*Perf.* མཁུམས) to put on, wear (of clothing); མཁུ་རུང = wearable, fit to be worn

མཁུ་རྩལ food, nourishment

མཁུམ་པ (*Perf.* མཁུམས) to smell, sniff; to be redolent, be fragrant

མཁུ་སྐྱེལ་བ to take an oath, swear

མཁུ་སྐྱེལ་པ to cause a person to swear allegiance

མཁུ་མཐུག་ཚོགས league, confederation, alliance

མཁུ་མ bride, wife (of son, grandson, or younger brother)

མཁུ་མ་བཞིས་པ *Hon.* to marry (a wife)

མཁུ་མ་ལེན་པ to marry, wed, take as one's wife

[*E.T.* མཁུ་མ་འཁྲིད་པ

མཁུ་མ་སྐྱང་བ]

མཁུ་ཟ་བ to perjure oneself

མཁུ་བ to suffer, be tormented, be tortured; torture, torment, suffering, trouble

མཁུ་སེམས oppressive, tyrannical, cruel

མཁུ་སྐྱེལ་བ dream, omen (appearing in a dream)

མཁུ་སྐྱེལ་བ nap

མཁུ་བ *Hon.* to sleep, be asleep
[see ལཱིད་པ]

མཁུ་གཟེམ་པ *Hon.* to sleep, fall asleep

[མཁུ་ཏྲ་ལེབ་པ]

མཁུ་བུ་བ to nurse, suckle

མཁོ་བ (*Perf.* མཁོས) to think over, ponder, consider
[སེམས་པ]

མཁོག་ interest (on a loan), profit (མཚོག་ཚེ་བ = highly profitable)
[ཁི་སྐྱེལ་ས]

མཁོག་ཚུང small profit, of little benefit; insignificant, trifling

མཁོང་འཁྲུད་ repentance, remorse

མཁོང་མེད shameless

མཐོལ་བ to grow feeble, become weak; to decay, fall into decay, decline

མཐོལ་ཤི filthy, dirty
[see ཐོལ་བ]

ཐོ་སྒྲིབ ear ornament
[ཐོ་ཀྲར
ཐོ་ཆ
ཐོ་གཏུབ]

ཐོ་སྒྲིབ་གཅིག་པ person wearing an ear ornament; an epithet of Vais'ra-vaṇa, the God of Wealth; a Tibetan layman

ཐོ་བ ear; ear-shaped
[ཐོ་མཚོག]

ཐོ་བ་འཛོལ helmsman, pilot

ཐོ་བ་སྐྱབ gullible, easily duped

ཐོ་སྒྲིབ to listen in, eavesdrop; to cup one's ear (in order to hear), incline one's head (to listen)
[ཐོ་བར་སྐྱབས་པ]

ཐོ་རྩ see བ་རྩ

ཐོ་ལུང handle (of a vase, pitcher, etc.)

ཐོག suppuration, pus

ཐོག་སྐྱུས see ཐོག་ལས་སྐྱུས

ཐོག་འབྲམ abscess

ཐོང་ཆལ irrigation ditch, trench
[ཐོང་མ]

ཐོང་བ (Perf. བཐོངས) to be stopped up, be obstructed; to choke
[Var. བཐོང་བ]

ཐོམ་མཁས་མ clever woman

ཐོམ་མཁྱེབ omniscience (a term used in reference to the wisdom of Buddha)

ཐོམ་གྲངས enumeration (རྒྱལ་པོའི་ཐོམ་གྲངས = enumeration of the names of kings); specification, designation (of component parts); thesis, dissertation, composition

ཐོམ་གྲོལ complete escape from rebirth, final emancipation; Nirvana
[ཐོམ་བྱང]

ཐོམ་འགྱུར change for the better or worse (of illnesses); affliction, mental anguish; behavior, deportment, bearing, manner, attitude; form, figure, shape; strutting walk, proud carriage; pride, arrogance; Tiger Year

ཐམ་ལྷུ་ complete victory; a common appellation of persons, deities, and monasteries; name of the royal family of Sikkim

ཐམ་ལྷུ་འདུའུ་སྐ་ Victory Palace; meeting place, assembly hall

ཐམ་གཅོད་ complete break; abandonment, relinquishment; the break or pause between two passages in Sanscrit texts indicated by two dots, one above the other
[ཐམ་བཅད་]

ཐམ་འདིག་ sadness; perishable
(see འདིགས་པ་)

ཐམ་འཇོམས་ completely destroyed, demolished; bashfulness

ཐམ་སྒྲིག་ full consideration; cogitation, reflection; actual perception; imagination, aberrations of the mind; obscuration, error (in reasoning); doubt, misgivings, hesitation, scruples; prejudice; bad omen

ཐམ་སྒྲིག་སྐྱེད་པ་ to regard as a bad omen

ཐམ་སྒྲིག་མ་བྱེད་ do not take it as an ill omen!

ཐམ་ཐུར་ stories, tales; memoirs, biography; history (ཐམ་ཐུར་སྐྱེད་པ་ = ancient history); emancipation, deliverance

ཐམ་དག་ very pure, completely cleansed (of sins), undefiled; name of a pagoda which marks the spot where Buddha cut off his locks in renouncement of worldly pleasure

ཐམ་འདུལ་ leisure, ease; languor, lassitude

ཐམ་འདྲེན་ one who leads others to Nirvana, an epithet of Buddha; savior (ཐམ་འདྲེན་ཆེན་པོ་ = an epithet of Bodhisattvas)

ཐམ་གཤོན་ (or ཐམ་པར་གཤོན་) (Fig.) lion; horse; hero, warrior, knight; brave, fearless

ཐམ་སྐྱེད་མཇེད་ (or ཐམ་པར་མཇེད་) Vairocana, chief of the five Dhyāni Buddhas; the moon

ཐམ་པ་ piece, part (དུལ་ཐམ་པ་བཞི་ = the four parts of an army), section, unit, ingredient; distinction, division, class, species, kind (ཡིང་གི་ཐམ་པ་ཐམས་ཅད་ = all kinds of trees); manner, way, demeanor; outward appearance, figure, shape, form (ལྗོངས་ཐམ་པ་ = moon-shaped); effect, result, consequence; distinct, different, individual

འཇིགས་པ recognizable, conceivable, knowable, measurable (a term used in Buddhist philosophy)

འཇིགས་པ་ཀྱུ་བ་དྲུག་པོ་ལྟར་གྱི་སྐོར་དུ་ལྷོད་པར་གྱུར་བ་ in every respect; always, at all times, perpetually
[see འཇིགས་པར་
ཐམས་ཅད་དྲུག་པོ་]

འཇིགས་པ་སྣ་ཚོ་ལྟར་ various types, different sorts, all kinds

འཇིགས་པ་ཚེ་ a plural termination indicating respect

འཇིགས་པར་ entirely, completely, thoroughly, in all respects; very, very much; by no means (with a negative); in form, in shape

འཇིགས་པར་ལྷོད་པ་ to adorn, embellish

འཇིགས་པར་བཟླ་བ་ (or འཇིགས་པར་བཟླ་བ་) variegated, piebald; shining, sparkling, resplendent

འཇིགས་པར་གྲགས་པ་ one whose fame is known to all (i.e., Buddha); famous, renowned
[འཇིགས་པར་]

འཇིགས་པར་གསོལ་བ་ resting comfortably, reposing; the sun

འཇིགས་པར་བསྐྱེད་པ་ to have a haughty appearance, bear oneself arrogantly; arrogance, hauteur

འཇིགས་པར་འཕྱུར་བ་ to swim; fish

འཇིགས་པར་བམ་པ་ to be distended, be swollen, be puffed up, be inflated
[སྐྱེད་པ་]

འཇིགས་པར་བྱུངས་ fully submerged, foundered (of vessels)

འཇིགས་པར་འཕྲུལ་གཞིགས་པ་ to erode, decay, rot away; erosion, rot, corruption; bloated corpse

འཇིགས་པར་བཞག་པ་ to distinguish, arrange in order (according to classification), classify (འཇིགས་པར་བཞག་ = distinction, differentiation; arrangement)

འཇིགས་པར་རྒྱུ་ལྡན་པ་ idea, notion, principle

འཇིགས་པར་རྒྱུ་བྱེད་ science, knowledge; gesture, expression (intended to convey information)

འཇིགས་པར་འགྲུབ་པ་ to rise up, appear fully

འཇིགས་པར་གསལ་བྱེད་ that which makes everything bright (i.e., fire, the Fire God, the sun)

ཚམ་དཔྱད good judgment, prudence (ཚམ་དཔྱད་ཅེ་ = one who judges well, a judge); discernment, discrimination

ཚམ་བྱང see ཚམ་གྲུལ

ཚམ་བྱིན holy man; soothsayer, prophet, oracle

ཚམ་དབྱེ differentiation, discrimination, separation (into classes), dividing up; case endings [ཚམ་འབྲུག་པ]

ཚམ་སྦྱངས trained, practiced, skilled, expert

ཚམ་སྐྱེའོ་ fully ripened, mature; payment for sins, reward for virtue (in Buddhism, the suffering or happiness experienced during one's lifetime, based on behavior during previous existences)

ཚམ་ངེས see ཚམ་པར་གྲགས་པ

ཚམ་བཞག (or ཚམ་གཞག) arrangement, order, precedence, position (according to custom, regulation, etc.); votive offerings [see འཇོག་པ]

ཚམ་གཡིང scattered, disorganized (of the mind), fickle, vacillating, wavering, unsteady, changeable [ཡུར་གཡིངས]

ཚམ་རིག་བྱིན wisdom [ཤེས་རབ]

ཚམ་ཤེས (or ཚམ་པར་ཤེས་པ) soul, spirit, basis of consciousness; mind, intellect, memory; perfect knowledge, cognition of all things (ཚམ་ཤེས་ཅེ་པ = *The Omniscient*, an epithet of Buddha)

ཚམ་ཤེས་ཟླ་པ the second lunar month

ཚམ་བཤད explanation

ཚམ་གསལ light, brightness; enlightenment; an enlightened person; lightning; sun

ཚམས a plural particle used in written Tibetan (མི་ཚམས་ = men). Note also ཚེ་ཚམས་ = the large ones; སྤྱི་ཚམས་ = those in front

ཚར་ abbreviation of (1) ཚམ་པར (2) ཚམ་ཐར (3) ཚེ་བར

ཚར་གཟོབ་ unpleasant to hear, grating to the ear

ཚལ་དྲ་ལབ་པ at ease, resting in peace, living in tranquility

ཚལ་འབྲུག་པ person who devotes his life to meditation and asceticism, yogi

ཐལ་མ perfect peace of mind, tranquility, freedom from earthly passions (ཐལ་མར = reality)

ཐོབ་པ sharp, pointed (ཐོབ་འཕྲིགས = auger); ཐོབ་མེད = dull, blunt

ཐོབ་འདྲོག་པ to be sharpened
[ཐོབ་ལེག་པ]

ཐོག་པ acute, sharp; sharpness, acuteness

ཐོག་པ nose; peak, top, projection, promontory

ཐོག་པ kind, sort; part, portion

ཐོག་སྒྲོན་ whine, nasal twang

ཐོག་འབྲུག་ E.T. kind, sort (ཐོག་འབྲུག་པོ = many kinds)

ཐོག་འཕྲིགས་ nostril
[ཐོག་འཕྲིགས་
ཐོག་འཕྲིགས་]

ཐོག་འཕྲིགས་ nostril
[ཐོག་འཕྲིགས་]

ཐོག་འཕྲིགས་ guide, leader

ཐོག་འཕྲིགས་ guide
[see ཐོག་འཕྲིགས་ལྟེན་]

ཐོག་མཚམ་ catarrh, cold (in the head)

ཐོག་མཚམ་པོ་ big nose; government commissioner, magistrate (*Colloq.*)

ཐོག་འཕྲིགས་ nostril

ཐོག་འཕྲིགས་པོ་ to rely on, have confidence in; trust, confidence

ཐོག་འཕྲིགས་ snuff
[ཐོག་འཕྲིགས་]

ཐོག་འཕྲིགས་པོ་ quick-tempered, easily aroused; rash, impetuous
[ཐོག་འཕྲིགས་པོ་]

ཐོག་འཕྲིགས་པོ་ forerunner, precursor, pioneer

ཐོག་འཕྲིགས་པོ་ leader (ཐོག་འཕྲིགས་པོ་ = to lead, conduct, head an expedition)
[ཐོག་འཕྲིགས་པོ་]

ཐོག་འཕྲིགས་ handkerchief
[ཐོག་འཕྲིགས་]

ཐོག་པོ་ (or ཐོག་པོ་) leader, commander, chief

ལྷ་མང many kinds, various sorts
(of)

ལྷ་མོ lady, mistress, hostess, female head of a household

ལྷ་ཚང complete (in all respects)

ལྷ་ཚད of every size, all types, every kind

ལྷ་ཚམ fragrant, sweet-smelling

ལྷ་ཚགས various, all sorts, all kinds of; all, total

ལྷ་ཚགས་འབྲིངས earth, world, universe

ལྷ་ཚགས་བསྐྱབ་བྱུང creator of all things; ལྷ་མོ་Brahma, God

ལྷ་ཚགས་མྱི a medicinal herb; various segments (of an administrative area, a military organization, etc.); various troops

ལྷ་འཛིན་པ to lead by a rope attached to a nose ring; to command, lead, head (an organization)
[ལྷ་འཛིན]

ལྷ་འཛིནས (or ལྷ་འཛིནས) confluence, junction, concourse; combined, joined together

ལྷ་རིགས various, different

ལྷ་རྩ see ལྷ་རྩ

ལྷ་ལེན་པ to extend hospitality (to someone), be hospitable, entertain; to shelter, give lodgings (to someone)

ལྷག ink
[ལྷག་ཚ]

ལྷག་ཀོང ink bottle
[ལྷག་བུམ
ལྷག་ཚ་དགའ]

ལྷག་གི་གཉེན་མཚམས various relatives on mother's side of the family; relatives by marriage, in-laws

ལྷག་ཕྱགས blot, ink-drop

ལྷག་བུམ ink pot

ལྷ་ལྷ་ལྷག ink and pen

ལྷག་དཔོན sons of one's aunt, male first cousins who bear a different surname

ལྷག་ཚ ink

ལྷག་ཚ་འཕྲུལ glue, gum
[ལྷ་ཚ་འབྲུ་བྱུང]

ལྷན་ཚ་བ male offspring of one's sister

ལྷན་ལས་སྤྱིས a member of the tribe of ལྷན; genealogy, family tree, blood line

ལྷན་གྲགས things seen and heard; experience

ལྷན་ངོས perception, consciousness, feeling

[མཐོང་སྣང]

ལྷན་བསྐྱེད reflected image, picture; statuette

ལྷན་དག *Colloq.* inner spirit, heart, soul; care, caution

[བར་རྟགས]

ལྷན་དག་མ་གཏོང do not worry!

[ལྷན་དག་མ་བྱེད]

ལྷན་དག་མ་བྱེད do not worry!

ལྷན་དག་མེད་པ indifferent, careless, incautious

ལྷན་ལྡན sun, moon (i.e., that which has luster or brilliance)

ལྷན་བ to emit light, shine, be bright (ལྷན་བར་བྱེད་པ = to fill with light, illuminate; ལྷན་བར་འགྲུབ་བ = to be filled with light, be enlightened); to show oneself, appear; to be seen, be perceived, be looked at, be visible; to be, exist (བོད་ཡུལ་ལ་ལྷན་ = he is in Tibet); to look like, have the appearance of; brightness, luster, glare, light; apparition, phantom, illusion, delusion; vision, sight; view, opinion; idea, notion, thought, conception

ལྷན་བ་མེད invisible

ལྷན་བའི་ཁྱུང hole for light, window

ལྷན་མེད darkness, night

ལྷན་རྒྱལ superficial appearance, external view; landscape, scenery

ལྷན་མངོད illuminating

ལྷན་གསལ vain thought, fancies; worldly ambition, desire for material things

ལྷན་སྤྱིད the external world, that which is visible

ལྷན་གསལ shining, bright, brilliant; light

ལྷན་པ (Perf. བསྐྱོད) to hurt, wound; to stab

སྐྱམ་འཕྲུལ་ handkerchief
[སྐྱ་འཕྲུལ]

སྐྱམ་གོས་ cotton robe or gown

སྐྱམ་རྒྱུས་ཁང་ toilet, bathroom

སྐྱམ་ཕྲགས་ rough serge (usually made of yak's wool)

སྐྱམ་བུ་ woolen cloth, blanket

སྐྱམ་བུ་ལྷན་པ་ woolen serge cloth of medium quality

སྐྱམ་མང་ name of a village and monastery near Tashilhunpo (བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་པོ་)

སྐྱམ་བ་ to shake, move to and fro, wag

སྐྱམ་ཅམ་ some, a few
[སྐྱ་ག་ཅམ་]

སྐྱམ་མ་ thread (of wool, silk, cotton, etc.), yarn

སྐྱམ་བཟོ་པ་ tailor
[ཚེམ་བུ་པ་]

སྐྱུབ་པ་ (Perf. བསྐྱུབ) to suckle; to suck, inhale; to stab, prick, stick into, puncture; to multiply, increase

སྐྱུབ་པ་ (Perf. བསྐྱུབས) to abolish, annul, do away with, abrogate; to destroy, annihilate; to extinguish

སྐྱམ་ oil, grease, fat (སྐྱམ་ལྗེབ་ = greasy, oily)

སྐྱམ་དྲུགས་མ་ any oil of inferior quality (fuel oil, kerosene, etc.)

སྐྱམ་ཁྲུལ་ oil field

སྐྱམ་དགའ་ oil lamp
[སྐྱམ་ཟླ]

སྐྱམ་རྩོམ་ crude oil

སྐྱམ་འདྲེན་ལུགས་མཛོད་ oil pipe line

སྐྱམ་པ་ (or སྐྱམ་པོ་) smooth, shining, polished

སྐྱམ་བག་ polished; oiled

སྐྱམ་ལྷག་པ་ to refuel (a truck, airplane, etc.)

སྐྱམ་བཅོས་བ་ to extract oil
[see འཚོས་བ་]

ལྷན་ཅི fat, grease, any oily substance

ལྷན་མཛེད oil storage tanks

ལྷན་བཞུད་པོ་གྲུག oil refinery

ལྷན་བ (Perf. and Fut. བཞུད) to grind, crush, pulverize; to cut into pieces, cut up; to move (from one place to another), shift, remove; to put off, postpone; to pull, drag, draw (towards oneself); to abridge, shorten

ལྷེ (or ལྷེ་མ) end, extremity (of a string, rope, etc.); tip, peak, point; hem, seam, edge (of a woven fabric), border

ལྷེ་འཁོར་བ to warp, twist

ལྷེ་མཐུབ་ས junction (of railroads)

ལྷེ་ལེབ hospitality, reception, entertainment (given to guests); ལྷེ་ལེབ་པ = person who receives distinguished guests

ལྷེ་ལེབ་བྱིད་པ to accommodate guests

ལྷེ་ཤེབ་པ guide (ལྷེ་ཤེབ་དང་སྐྱུགས་ = together with a guide); driver, pilot

སྒྲུབ་པ (Perf. བསྒྲུབས) to shake slightly, move gently, sway to and fro

སྒྲུབ་གླིང་ཁ འ ས ར Neuling-kha, name of a grove near Lhasa

སྒྲུབ་བ (or བསྒྲུབ་བ) to reduce to small pieces, grind (corn, wheat, etc.); to crumble; to mix ingredients

སྒྲུབ་ཟེའབ cake, biscuit

སྒྲུབ་ཤེའབ receptacle, container (basket, bottle, pot, etc.); man (regarded as a receptacle of the holy doctrine)

སྒྲུབ་བཞུད་བ to fill a vessel

སྒྲུབ་ཆས pots, vessels, crockery

སྒྲུབ་བཞུད་བཞུད་བཞུད་བ to wash a vessel

སྒྲུབ་པ (Perf. and Fut. བསྒྲུབ) to add; to add on, augment, expand, increase (དམག་ཚོགས་སྒྲུབ་པ = reinforcements, auxiliary troops; to attach to (such as putting a tip on an arrow); to strengthen

སྒྲུབ་འབྲེལ in addition, extra

ལྷན་པ་ (*Perf.* བསྐྱེད་པ་) to seize, grasp; to take up, pick up, hold in one's hand

ལྷན་པ་ to sniff, smell

ལྷན་པ་ (*Perf. and Fut.* བསྐྱེད་པ་) to mix together, intermingle; to stir up, disturb

ལྷན་པ་ (*Perf. and Fut.* བསྐྱེད་པ་) to join together, unite; to fit together, adjust; to intersect; to wrestle

ལྷན་པ་ཞི་ལྷན་པ་ out of sequence, out of order; surpassing (the mark, quota, etc.); overstepping (the bounds); mixed up, confused

ལྷན་པ་ལྷན་པ་ 15th day of the lunar month

བསྐྱེད་པ་ (*Perf.* བསྐྱེད་པ་) to cogitate, deliberate, reflect upon, ponder; to be concerned about, worry about; to strive, struggle for; to overflow, be replete with; to be burdened (physically or mentally); to endure, suffer

བསྐྱེད་པ་དཀའ་བ་ hard to endure, difficult to bear

བསྐྱེད་པ་ལྷན་པ་ able to endure, patient, enduring

བསྐྱེད་པ་ see ལྷན་པ་

བསྐྱེད་པ་ to be eager for, be desirous of, long for; to be alert, be attentive; to be diligent; to assign, designate

བསྐྱེད་པ་ཞི་ལྷན་པ་ emphatic particle (such as ལྷན་པ་)

བསྐྱེད་པ་སྐྱེད་པ་ greed, avariciousness, covetousness, rapacity
[བསྐྱེད་པ་]

བསྐྱེད་པ་ to withdraw, retreat; to shift, change (a time schedule)
[see ལྷན་པ་]

བསྐྱེད་པ་ (*Perf.* བསྐྱེད་པ་) to hide, conceal; to tie, bind

བསྐྱེད་པ་ see ལྷན་པ་

བསྐྱེད་པ་ see ལྷན་པ་

བསྐྱེད་པ་ལྷན་པ་ to take up and carry; to bring; to take away

བསྐྱེད་པ་ to receive, accept
[see ལྷན་པ་]

བསྐྱེད་པ་ see ལྷན་པ་

བསྐྱེད་པའི་ལུགས་ལ *Hon.* to take away

བསྐྱེད་པའི་ལུགས་ལ to stretch out, extend in length, lengthen; to drag along, trail; to have as a consequence of, be followed by

བསྐྱེད་པའི་ལུགས་ལ to spin out, protract
[see ལུགས་ལ]

བསྐྱེད་པའི་ལུགས་ལ see ལུགས་ལ

བསྐྱེད་པའི་ལུགས་ལ see ལུགས་ལ

བསྐྱེད་པའི་ལུགས་ལ to expel, oust, banish, chase out; to push out, eject

བསྐྱེད་པའི་ལུགས་ལ see ལུགས་ལ

བསྐྱེད་པའི་ལུགས་ལ see ལུགས་ལ

བསྐྱེད་པའི་ལུགས་ལ see ལུགས་ལ

བསྐྱེད་པའི་ལུགས་ལ pliant, flexible, elastic
[see ལུགས་ལ]

བསྐྱེད་པའི་ལུགས་ལ (*Perf.* ལུགས་ལ, ལུགས་ལ) see ལུགས་ལ

བསྐྱེད་པའི་ལུགས་ལ see ལུགས་ལ

བསྐྱེད་པའི་ལུགས་ལ to meet, encounter

བསྐྱེད་པའི་ལུགས་ལ to confuse, befuddle; to stir up, disturb; to mix up, put out of order or sequence
[see ལུགས་ལ]

བསྐྱེད་པའི་ལུགས་ལ see ལུགས་ལ

བསྐྱེད་པའི་ལུགས་ལ mixed up, confused; ground down, pulverized

པ Thirteenth letter of the Tibetan alphabet, used also in numbering chapters, volumes, etc. As a nominal particle, པ is used to express membership in a profession, religion, or country (མེད་བཟོ་པ = carpenter; ལྷ་པ = water-carrier; འབྲུག་པ = Bhutanese; བོད་པ = Tibetan; བོད་པ = Buddhist). Attached to verbal roots, པ forms a participle, as in ཡོད་པ = being, སྤྱོད་པ = doing (Note: the terminative པར, added to a verbal root is equivalent to the English infinitive, as in སྤྱོད་པར་ འདྲེག་པ = to cause to write). པ is also used in the formation of ordinal numbers, as in ལ་ཉིས་པ = the second (note also སྤྱི་མ་གཉིས་པ = a two year old girl). པ is usually changed to པ་ after words ending in ཏ, འ, ར, or ལ.

[see པ]

པ་ཀི་སི་ཐའ (or པ་ཀི་སི་དའ) Pakistan

པ་ཚོག་ hair ornaments (especially those worn by high Tibetan officials or members of the aristocracy)

[མེ་ལྷོག]

པ་ཏྲུ་ pundit, learned person, sage

པ་ཏྲུ་ (or པ་འ) one-sixteenth of an Indian rupee

པ་མེད་ལྷོ་མེད་ head ornament worn by women

པ་ཚལ་ name of a Tibetan district (also used in referring to the resident officer of the district)

པ་ལྷོ་ལྷོ་སྐྱོ་གར་ ballet

པ་སངས་ Friday; the planet Venus
[པ་ཤ་སངས]

པ་རྒྱ་ designs, figures (especially those used in Tibetan astrological charts); name of a gem; bowl, alms-bowl; པ་རྒྱ་ལྷོ་སྐྱོ་ = painting

པག་ brick; barley dough (see མེག); པག་ཟེའ་ = barley meal

པག་མེར་ platter

པག་རྩོག་ brick wall

པགས་མཁྱེགས་ tough skin, thick hide; rind (of cheese)

པགས་རྩུང་ bamboo, reed

པགས་པ་ skin, hide; rind, peel, bark, husk

ཕགས་པ་འབྲུག་པོ thick skin

ཕགས་པ་ཤུབ to peel, pare, skin

ཕགས་ཚ fur coat (usually a coat lined with lambskin)

ཕང (or ཕང་པ) lap, bosom, breast
(ཤིང་ཕང་པ་གང = an armful of wood)

ཕང་ཁིབས napkin

ཕང་རྒྱང་ལ in one's lap; on one's bosom

ཕང་གདའ apron

ཕང་པ་གང armful

ཕང་ལེབ board, plank

ཕད་དཀར white lotus; ཕད་དཀར་མེག = an epithet of Vishnu
[ཕུཏ་ཏ་རྩི་ཀ]

ཕད་པ leech

ཕད་མ lotus

ཕད་མའི་སྐྱགས་པོ friend of the lotus (i.e., the sun)
[ཕད་མའི་ཅ་ལག
ཕད་མའི་བདག་པོ]

ཕད་མའི་དགུ enemy of the lotus (i.e., the moon)

ཕཏ་ཚེབ་ཅིང་རྣམ་དཔེ་གཅོད་ཁྱུད་ཁྱུད་ཀྱང
Communist director of the office of the Panchen Lama's special commissioner in Peking

ཕཏ་ཚེབ་རིལ་པོ་ཚེ title used in addressing the Panchen Lama, head of the Tashi Lhunpo Monastery in Shigatse

ཕཏ་ཚེབ་ཨིར་དེ་ལྟེ title used in referring to the Tashi Lama (i.e., the Panchen Lama). Originally used only in Mongolia, now in general use. Also called ཕཏ་ཚེབ་ཨིར་དེ་ལྟེ་ཚེས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན

ཕཏ་ལྷ mitre-shaped cap worn by lamas

ཕཏོ་ཐོཏ Paotow (包頭)

ཕར terminative form of the particle ཕ, forms an adverb (ངའ་ཕ = bad; ངའ་ཕར = badly); affixed to a verbal root, ཕར usually indicates an English infinitive (ལས་ཀ་ཕྱིད་ཕར་རྒྱགས་ = go to work!)

ཕར mould (རིཏྱ་ཕར = bullet mould; ཤིང་ཕར = block print); print, photograph

ཕར་སྐྱབ to engrave

པར་བསྐྱུག printed
 པར་ཁང printing office, publishing house, press
 པར་མཁུའུག printer
 པར་རྒྱུ་པ to stamp, print; to take a photograph
 [པར་དྲུ་བཞུགས་པ]
 པར་དྲུ་འདེབས་པ]
 པར་ཆས camera
 པར་དྲུ་འདེབས་པ to print
 [པར་དྲུ་བཞུགས་པ]
 པར་སྐྱུག printer's ink
 པར་པ printer
 [པར་མཁུའུག]
 པར་དཔོན་འཇུག chief printer, editor
 པར་མ་ anything printed (book, pamphlet, etc.)
 པར་གཞི printing blocks, type
 པར་ལེན་མཁུའུགས་པ photographer
 པར་ལེན་སྐྱོབ་ཚོགས་པ photographic society

པར་ཞོག printing paper
 པས instrumental form of the particle པ, written བས after words ending in ཏ, ར, or ལ. པས is commonly used to indicate a comparison, as in the sentence འབྲས་ལྗང་བས་བོད་ཡུལ་གྱང་བ་ཡིན་པས་ = Tibet is colder than Sikkim. Affixed to a verbal root at the end of a clause, པས is usually translated because, in consequence of, as, since, and sometimes when (ལམ་ངའ་པ་ཡིན་པས་ན་ འགྲུལ་མ་སླབ་ = the horses could not walk because the road was bad). པས is also used as an interrogative particle after ཡིན, ཡིན་པས, རེད, or མེད (མི་འདི་ཡིག་པ་རེད་པས་ = is this man good?)¹⁾
 བི་ཡང guitar
 བི་ཇི་རྩི Belgium (比利時)
 བིང་པང ping-pong (乒乓球)
 བིར brush (for writing or drawing), pen, pencil
 བས་པ to take off clothing, disrobe, undress
 [see འབྲུག་པ]
 བུ་གྲུ see བུ་གྲུ
 བུ་དྲི (or བུ་རྩི) book, volume
 [Var. བུ་སྐྱུག་ཀ]

1) See also Jäschke, Tibetan Grammar, page 156.

ཕུ་བུ་སྐད་པ to squat; to sit alone

ཕུ་མེན་གྱི་ཐུ་ཁེ་རི་རིང་ལགས་ Bolshevism
(= 布爾扎維主義)

ཕུའུ (Ch.) ministry, department,
board, bureau

ཕུའུ་ཀྲང་ (Ch.) minister (部長)

ཕུའུ་ཀྲང་གྲྱེས་ཚབས་ Council of Ministers

ཕུའུ་ཀྲང་གཞིན་པ་ vice-minister

ཕུས་ corpse (ཕུས་རྒྱལ་ = Kingdom of the
Dead, Tibet)
[see ཐུས་རྒྱལ་]

ཕུས་ཁང་ crematory

ཕུས་ག་རི་ཡ་ Bulgaria

ཕུས་མ་ knee; lower leg from ankle
to knee

ཕུས་མ་བཅུག་པ་ to kneel

ཕུས་མའི་ལྗང་ kneecap

ཕུས་ཚབས་ (or ཕུས་མའི་ཚབས་) knee joint

པི་ཅི་པ་ Peking (北京)

པི་ཅི་པ་ཉི་ཤེན་གསར་འགྱུར་ཁང་ The Peking
Daily News

པི་ཅི་པ་སྐབ་གྲྱ་ཚེ་པ་ Peking University

པི་ཚས་ cabbage (白菜)
[པི་ཚི]

པི་ལིང་ Berlin (ལྷོ་པི་ལིང་ = West Berlin)

པ་ a nominal particle signifying an
agent (སྐབ་པ་པ་ = explainer, teacher;
སྐྱོན་པ་པ་ = hearer, listener). པ་ is
also used to indicate masculine
nouns, such as རྒྱལ་པ་ = king; སྲས་པ་ =
son, and with numerals, as follows
ལྔ་པ་ = the five (just mentioned),
གཉིས་པ་ = the two, both. In addition,
པ་ is used with many adjectives,
such as བཟང་པ་ = good, མའིས་པ་ =
beautiful, མང་པ་ = many, ཚེན་པ་ =
big, etc.

པི་ཅ་མི་ཡ་ Bulgaria (布加利亞)

པི་ཏེ་ལ་ (པི་ཏེ་ལ་) the Potala, palace
of the Dalai Lama

པི་དི་ (Skt.) small book; volume

པི་མཐོ་ཡང་ any kind of obstacle or
impediment; whatever, any whatso-
ever

པི་ས་ (or པཏ་) grandfather

པ་མ grandmother

པག་པར incense burner

པད sheaf, bouquet, bundle (may refer to manuscripts of Buddhist scripture)

པ་མཐའ་བཞུགས་ fortuneteller (in Tibet, one who predicts the future by looking in a mirror or by examining a person's thumb), soothsayer, oracle

[པ་མཐའ་པ

པ་མ]

པ་མཁའ་ jest, joke, silly talk (པ་མཁའ་བྱུང་པ = to joke; to act silly)

པ་མ sign, omen
[see པ་མཐའ་བཞུགས་]

པ་མཐུན་ propitious, auspicious; beautiful

པ་མཐུན་ a little bit; a few, some
[see པ་མཐུན་]

པ་མཐུན་པག་ full of suspicion

པ་མཐུན་ལྷོ་ ornamental helmet; crown worn by Vais' ravana

དཔག་ཚོག་ measurable

དཔག་མེད་ limitless, boundless, without measure, immeasurable, huge

[དཔག་ཡམ

དཔག་ཏུ་མེད་པ]

དཔག་ཚད་གཅིག་ a measure of distance (variously described as equal to 4,000 fathoms, one geographical mile, one league)¹⁾

དཔག་བསམ་ meditation, cogitation, thought; imagination; wish (དཔག་བསམ་གྱི་མེད་ = The Wish-Granting Tree)

དཔག་ས་ depth, profundity; ball of parched barley flour soaked in tea or soup

དཔང་རྒྱ་ contract, agreement
[གཞན་རྒྱ]

དཔང་མཐོ་བ་ high

དཔང་པ་ witness; person who vouches for someone else, sponsor; surety, bondsman; advocate, defender (in a law court); evidence, proof, affidavit (རང་སྐྱོད་དཔང་ཏུ་འདྲེན་པ = to be sincere)

དཔང་པ་བྱུང་པ to testify, bear witness

1) In Eastern Tibet, usually regarded as equivalent to a Chinese Li (里)

དཔངས height (དཔངས་དྲུགས = height and length); depth

དཔངས་བསྐྱོད high praise, eulogy

དཔངས་ཞིང height and width

དཔལ་བཞོང cowardly, timid
[དཔལ་ལྱུ་]

དཔལ་སྐྱོང་བ to humiliate, humble

དཔལ་ལྱུ་ weak, feeble

དཔལ་རྒྱལ་ཆེ very powerful; fierce (of tigers, lions, etc.), terrible
[དཔལ་ཐལ་བ]

དཔལ་ཅན brave; beautiful; savory

དཔལ་དམ long knife, sword
[དཔལ་གདམ]

དཔལ་བ ascetic, yogi; a steady person (i.e., one who does not yield to fear or to temptation); steadiness, courage, bravery

དཔལ་བར་འགྲོ་བ to proceed steadily (i.e., without swerving from a prescribed course), keep to one's course

དཔལ་ཅོ (or དཔལ་འོ) brave man, hero, knight, warrior; demi-god; brave, heroic

[དཔལ་བྱུད]

དཔལ་མ heroine

དཔལ་ཅལ་བྱུད gymnastics

དཔལ་ལྷ་ཅོ E.T. gramophone

དཔལ་ glory, splendor, magnificence; abundance, prosperity; talent; nobility

དཔལ་ལོ་ས་ lotus flower
[དཔལ་གྱི་འདབ་མ]

དཔལ་གྱི་བུ Fig. horse

དཔལ་ལྷ་གྱི་འཕྲིན་ epithet of Vishnu
[དཔལ་གྱི་ལག་པ]

དཔལ་སྐྱོང

དཔལ་ལོ་ས

དཔལ་གྱི་ལག་པ]

དཔལ་སྐྱོང་ majestic

དཔལ་ལྷ་ person possessed of glory, abundance, wealth, property, or talent; glorious, rich, talented; a common title used in addressing Buddhists

དཔལ་འབྱོར *glory, grandeur, brilliance, splendor, wealth, prosperity; economy; economics (དཔལ་འབྱོར་ཞིབ་དཔྱད་མངའ་མཐུན་ཚོགས = Economic Observation Mission); a common personal name; strawberry (W.T.)*

དཔལ་འབྱོར་དང་རིགས་གཞན *economy and culture*

དཔལ་འབྱོར་རྗེས་སུ་ལུས་པ *backward economy*

དཔལ་འབྱོར་མཉམ་ལས *economic cooperation*

དཔལ་མེན་པ *unlucky, unfortunate*

དཔལ་ལོན *fortunate, lucky, auspicious*

དཔུང *host, great multitude, throng, crowd (མི་བསམ་ཅད་ཀྱི་དཔུང = a crowd of people); troops, forces, army (དབྱེད་དཔུང = hostile army); དམག་དཔུང = རྩེ་རྩེ*

དཔུང་ཁག *Commun. camp (སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཔུང་ཁག = the Socialist Camp)*

དཔུང་གི་ཁྲུ་མཚན *commanding officer*
[དཔུང་གི་རུ་འདེལ
དཔུང་གི་མགོ་བོ་པ]

དཔུང་གི་གཉེན *protector, defender; assistant*

དཔུང་འགོ *shoulders*

དཔུང་སྒྲུབ (or དཔུང་གཞི་བཟང་བ) *reinforcement*

དཔུང་པ *shoulder, upper arm*

དཔུང་བུ་རྒྱུ *infantry, foot soldier*
[རྒྱུ་དམག
རྒྱུ་བུ་རྒྱུ་གི་ཚོགས]

དཔུང་ཚོགས *troops, forces, army*
[see དཔུང]

དཔུང་རྒྱུ *supporters, helpers, allies, escort*
[དཔུང་གཉེན
དཔུང་སྒྲུབ]

དཔུང་རྒྱུ་འབྲིད་པ *to escort*

དཔུང་རྒྱུ་བྱེད་པ *to support, help, assist; to become an ally*

དཔེ *sample, specimen, example; model, pattern; method, way, means; parable, illustration, good example, instance; book; copy; མ་དཔེ = original text; norm*

དཔེ་མཛོད *bookshelf, bookcase*

དཔེ་མཛོད་གཞི་བཟང་བ *Hon. to lecture*

དབེ་ཅི་ལྟར by what method, according to what plan

དབེ་ཆ book (དབེ་ཆ་པར་མ = printed volume; དབེ་ཆ་གྲི་མ = manuscript)

དབེ་ཆ་སྐྲུབ་པ to read a book

དབེ་ཆ་ཁང (or དབེ་ཁང) library; bookstore
[དབེ་མཛེད]

དབེ་བཞུགས་ལྟར in the manner of, according to the example (set by)

དབེ་བསྐྲུབ་པ to prove, give evidence of, show examples of

དབེ་ཐུང list of books

དབེ་བྱུང proportion, symmetry, beauty (དབེ་བྱུང་ཅན = well proportioned)

དབེ་གྲིས་པ to copy
[དབེ་གྲུབ]

དབེ་དབྱུགས model

དབེ་མི་སྲིད་པ impossible

དབེ་མེད་པ incomparable, peerless, unique; a personal name; an epithet of Buddha

[དབེ་ལྷ་མེད་པ]

དབེ་རྩམ་པ to write, compose (དབེ་བརྩམ་པ = author)

དབེ་མཛེད library

དབེ་གཞི original model, prototype

དབེ་བཟོ་བ to set an example, act as a model; དབེ་བཟོས་པ = newly established model; unprecedented

དབེ་རམ book cover

དབེ་རིམ design, plan, blueprint

དབེ་གྲུབ to copy (an original text), reproduce (a manuscript)

དབེ་སྲིད་པས a modest reply to a compliment, implying *it is not at all likely that what you say is true...*

དབེ་བ་པ beautiful, handsome, charming; well-liked, loved; good, useful

དབེ་ལྟེ་ལྟེ་ table of contents, index

དཔེ་བཞུགས་ example, comparison
(དཔེ་བཞུགས་བྱུང་པ་ = to cite an example;
to compare)

དཔེ་ལྟ་ for example, for instance

དཔེ་ལྟ་ (Perf. དཔེ་ལྟ་) to measure,
weigh; to apportion; to consider
(རྩིས་ལྟ་དཔེ་ལྟ་ = to examine)

དཔང་མ་ place for religious medi-
tation (i.e., where worldly pleas-
ures are renounced); hermitage
[see མྱེང་མ་]

དཔང་པ་ to dictate (a letter)

དཔོན་ (or དཔོན་པོ་) chief; master,
lord; overseer, foreman, super-
visor, leader; official (མི་དཔོན་ =
prefect; རྫོང་དཔོན་ = district officer;
ལྷོ་དཔོན་ = general manager of a monas-
tery; རྩིས་དཔོན་ = chief accountant;
རྣམ་དཔོན་ = leader of 1,000 soldiers)

དཔོན་ཁག་ territory under the juris-
diction of an official (Note: may
also be used in reference to the
official himself)

དཔོན་ལོ་མོ་ master and servants; an
official and his retinue
[དཔོན་ལོ་མོ་]

དཔོན་ལོ་མོ་ chief governor, ruler, lord
[ལོ་མོ་དཔོན་]

དཔོན་འབྲེལ་བཞུགས་ to appoint as chief,
leader, supervisor, etc.

དཔོན་པོ་ཁུངས་ base station, radio con-
trol station

དཔོན་པོ་རྩིས་པོ་ཆེ་ title used in address-
ing high government officials

དཔོན་འབངས་ master and subjects

དཔོན་མེད་ leaderless; free

དཔོན་མ་ chieftainness

དཔོན་དམག་ army officers and men;
government troops

དཔོན་རབས་ dynasty, succession (of
chiefs, governors, etc.)

དཔོན་རྒྱལ་ (or དཔོན་པོ་དང་རྒྱལ་མ་) title
of the governor of Bhutan

དཔོན་པོ་ (Perf. དཔོན་པོ་) to dictate
[see དཔང་པ་]

དཔུ་ tax, duty, tribute (དཔུ་འབྲིབ་སྤྲོད་པ་
= to impose a tax)

དཔུ་ཁྲུ་ government revenue (from
taxation)
[ཁྲུ་དཔུ་]

དུ་འཇམ་པ payment of revenue
[ཐམ་འབྲུ་པ]

དུ་བ to insult, abuse, deride,
slander; to scold
[see འུ་བ]

དུ་བ་ཐག rope by means of which any-
thing is suspended (such as,
clothesline, swing, bridge, etc.)

དུ་བ་ཐག་འཇོག་པ Fig. person who has
suspicions or misgivings, doubter

དུ་བ་བ (Perf. དུ་བ་ས) to dangle,
cause to hang, suspend

དུ་བ་ཐག official paper, document

དུ་བ་པ see དུ་བ་པ

དུ་བ་བྱིན་པ to conduct an examina-
tion of, test; to analyse, diag-
nose

དུ་བ་མཚམས section (of a decree),
clause (of a treaty), provision,
item; details, specifications; de-
tailed regulations; close investi-
gation or inquiry; decree, judge-
ment

དུ་བ་གཞི grounds for inquiry, basis
for investigation; evidence

དུ་བ་ཤེས་པ to ascertain (the facts
of a matter); to come to a conclu-
sion

དུ་བ་གསུམ the three tests (i. e.,
burning, splitting, grinding)

དུ་ས་པ to slander, defame; to ridi-
cule, disparage, make fun of; to
blame, find fault with
[དུ་ས་འདོགས་པ]

དུ་ས་པ fault, blame (དུ་ས་ཅལ = at
fault, guilty; དུ་ས་མེད = innocent)

དུ་མགྱུལ hip

དུ་རྩམ་ hipbone

དུ་བྱིན་གྱི་སྐུ་ spring (དུ་བྱིན་གྱི་སྐུ་ = springtime,
the spring season)

དུ་བྱིན་གྱི་ལྗང་ spring-like

དུ་བྱིན་གྱི་མཁའ་ late spring; the third
lunar month

དུ་བྱིན་གྱི་འབྲུ་ the middle of spring; the
second lunar month

དུ་བྱིན་གྱི་རྒྱ་སྐུ་ the beginning of spring;
the first lunar month

དབྱུང end, conclusion	ཐྱུགས་ཚ ། fur coat
དབྱུང་གྱུབ་པ to come to the end, complete, finish, terminate; to get to the bottom (of a matter), understand thoroughly; to arrive at a conclusion; to perfect, bring to perfection	ཐྱུགས་ལྷ ། fur cap
དབྱུང་ལྷོག possessing good judgement, discreet, enlightened, learned	ཐྱི (or ཐྱི་བ) ornament, embellishment; hairdressing, make-up; bamboo, cane
དབྱུང་པ (Perf. and Fut. དབྱུང) to investigate, examine into, check; to test (བརྒྱུག་དབྱུང = investigation, inquiry; རྩི་དབྱུང་གཟུགས་པ = to inspect the mountains)	ཐྱི་ཤོང་བ to frighten
དབྱུང་པ་པོ investigator, examiner, inspector	ཐྱི་མཁའ་པ hairdresser
དབྱུང་མགོ་སྐྱུག་པོ shameless, callous [དབྱུང་ཀློང་མགོ་སྐྱུག་པོ]	ཐྱི་ཤོང་བ jealousy, envy
དབྱུང་སྐྱོ་ཅན forceful in debate, eloquent	ཐྱི་བྱོ ། Paro, capital of Bhutan
དབྱུང་བ forehead, brow [དབྱུང་མགོ]	ཐྱི་ཚ ། ornaments, decorations, embellishments
ཐྱུགས་པ skin, fur; bark (of a tree), peel, rind; leather strap [see པགས་པ]	ཐྱི་ལྷོག traditional Tibetan headdress [ཐྱི་ལྷོག ཐྱི་ལྷོག]
	ཐྱི་ཟམ་ bamboo bridge
	ཐྱི་ལྷོག a distinctive style of hairdressing worn by officials of the Tibetan Government
	ཐྱིག་ balls of barley paste moistened with buttered tea (ཐྱིག་པ = to sop, soak up; to accumulate) [see པགས་པ]

ཕྱགས་པ to move, shift, transfer;
sauce, spice, gravy, condiment

[see ཕྱི་བ
ཕྱག་པ]

ཕྱར board, plank; slab, slate,
flagstone, cobblestone; grassland,
pasture (ཕྱར་པ = marshland, bog)

ཕྱར་སྐྱང་མཚོ Pang-kong Lake, near the
border of Tibet and Ladak (north
of Rudok)

ཕྱར་ལྗོན name of a wild flower

ཕྱར་ལྗོན་ཕྱོག་པ blue aster

ཕྱར་སྐྱངས grassland, grassy valley;
a place name

[ཕྱར་གཤོངས]

ཕྱར་བ elastic, spongy, springy,
resilient, loose

[see ཕྱིར་བ]

ཕྱར་བོག sod, turf

ཕྱར་མ verdure, greenness; green,
blue

ཕྱར་ལོག Colloq. board, plank

ཕྱར་ཤ mushroom

ཕྱར་ས་བ to throw off, reject, get
rid of, abandon; to give up (a
habit)

[see ཕྱིར་བ]

ཕྱོག children (ཕ་ཕྱོག = father and
children)

ཕྱོག beautiful, handsome; fine,
good; dignified

[མཇེས་པ]

ཕྱར (or ཕྱར་མ) paw, claw; grasping
hand (ཕྱར་གང = handful)

[ཕྱར་མ]

ཕྱར་བཅང་བ to seize, grasp, grip

ཕྱར་བཅུག་པ to kindle, light a fire

ཕྱར་བ to raise up, lift up, exalt;
to advance, promote, increase; to
excite, incite (མེ་ཕྱར་བ = to cause
a fire to blaze up); to light (a
lamp, candle, etc.)

[see ཕྱིར་བ]

ཕྱར་མས་སྐྱམ་པ to clutch, grab, grasp

ཕྱར་ཚད་ handful

[ཕྱར་གང]

ཕྱུ hair (མགོ་ཕྱུ = hair of the head;
ཁ་ཕྱུ = beard); feathers

ལྷ་ཁ a kind of cotton cloth; color of hair, fur, or hide

ལྷ་གྲི razor

ལྷ་ཅའལ hairy, shaggy
[ལྷ་སྐབ་སྐབ]

ལྷ་སྐྱལ་བ to smooth down one's hair; to suppress (anger, rage), pacify, smooth (ruffled feelings)

ལྷ་འཕྱུག black hair; wild animals having black hair (wild yak, sable, etc.)

ལྷ་རྩི་ལྷམ་སེར bristling of the hair (in fear)
[ལྷ་མེང]

ལྷ་ཅམ་མེད་པ Colloq. not by the width of a hair (i.e., no reduction in price)

ལྷ་རྩལ་ thick flannel, rough serge
[ལྷ་ལྷལས]

ལྷ་ང་ (or ལྷ་ང་བ) pile, heap, accumulation

ལྷ་ང་བ (Perf. ལྷ་ངས) to heap, pile up, accumulate; to fill up

ལྷ་ངས piled up, heaped up, accumulated; many

ལྷ་དྲུལ་ to decorate, adorn; decoration, ornament

ལྷ་བ (or ལྷ་བ་ཚེ) brothers, brethren; sisters; relatives (ལ་ལྷ་བ = brothers and sisters of the same father); companion, comrade, mate; set (of chess pieces, ninepins, dishes, etc.); woof (of cloth)

ལྷ་བ་ཀྱལ་ brother, sister, cousin (general term)
[ལྷ་བ་ཚེ]

ལྷ་བ་ཀྱལ་གི་ཁྱོ་གཤམ་ brother-in-law

ལྷ་བ་མཐོ་པ་ elder brother

ལྷ་བ་མཚུངས་པ་ younger brother (or sister)

ལྷ་བ་པ་ chaff, husks; dregs, trash
[see ལྷ་བ་པ]

ལྷ་བ་ཚེའི་དང་ Commun. fraternal party

ལྷ་བ་པ་ (Perf. ལྷ་བས) to turn upside down, reverse

ལྷ་ས (or ལྷ་ས) corpse, cadaver
[Hon. ལྷ་སྐྱུ་སྐྱུ]

མུ་ཁང mortuary

མུ་མུ་ Hon. coffin

མུ་ལྷལ (or ཡུ་ལྷལ) an ancient name of Tibet

མུ་བ to cause to fly, let fly; to scare into the air; flight (དུས་མཁུགས་པར་མུ་བ = times passes quickly; མུ་མུ་ = bombastic talk, exaggeration)

མུས quality, characteristic, property, attribute (མུས་བུ་འདྲ་མུས་ཡག་པོ་འདྲུག = this blanket is of good quality)

མུས་ཀ (or མུས་ཁ) quality (ཚང་ཕྱོག་མུས་ཀ = goods of the best quality) [མུས་ཚད]

མུས་དག་པོ་ best quality, finest quality; pure (wool, silk, etc.)

མུས་འབྲིང medium quality

མུས་ཚད་ལྡོ་བུ་ to examine the quality

མུས་འབྲུག inferior quality

མུས་ལགས good quality

མུ་ལིང (Mong.) ready-made, prepared; on hand (འཇམ་མུ་)

མུ་བལ the planet Saturn (གཟའ་མུ་བལ = Saturday)

མུ་འུ་ turret, tower
[མུ་འུ་ལོ་
མུ་ལ]

མུ་ལ་བ to increase, augment, add (འོ་མུ་ལ་བ = to increase wealth, prosper; ཀང་འུ་མུ་ལ་བ = to breed cattle); to spread, diffuse, propagate (ཚུ་མུ་ལ་བ = to propagate religion); to multiply; to mingle, mix (མུ་ལ་མུ་ལ་ = clothes of various colors); to combine, join together

མུ་ལ་རིས་བྱུང་བལ to compare notes, exchange news, put various bits of information together

མུ་མུ་ height, summit (མུ་ལུ་ = name of a district southeast of Kongpo, subdivided into the provinces of ཡུ་མུ་ and མུ་མུ་)

མུ་བ (Perf. མུ་བ) to change residence, move, shift from one place to another (ལུ་ལ་བུ་མུ་བ = to emigrate); to change, alter (གས་མུ་བ = to change one's clothing; ཡི་གེ་མུ་བ = to translate); to dismiss, remove from office; to correct, mend; to transfer (མུ་བ་ཡོང་བའི་ = transferred here)

[see འུ་བ]

སྤྱི་ཁོ་བྱུང་མཁུ་བ profiteer; businessman

སྤྱི་འདོལ་ moneylender, usurer
[སྤྱི་པ]

སྤྱི་པ (Perf. སྤྱིམས) to remove, carry elsewhere

སྤྱིམས gain, profit (ཁོ་སྤྱིམས = interest)

སྤྱིམས་བྱུང་པ to make a profit

སྤོང་བ (Perf. སྤོངས) to abandon, desert, leave behind; to renounce, give up; to reject, throw out; to omit (སྤོངས་པའི་སྤོལ་པ = sins of omission)

སྤོང་བ་པ one who has renounced everything; a Buddhist monk

སྤོད་ spice (such as ginger, pepper, garlic, etc.), seasoning (སྤོད་ཅེ་བ = seasoned)
[སྤོད་བདེ་བ་པ
སྤོད་འཇུག]

སྤོམས་པ to dare, venture, have self-confidence; self-reliance, confidence, courage (སྤོམས་པ་ཅེ་བ = daring, bold); fitness, propriety

སྤོམས་པར་བྱུང་པ to enable, empower, authorize

སྤོམ་ average; name of a place in eastern Tibet (སྤོམ་མདའ་ = name of the southern part of སྤོམ་)

སྤོམ་ཡོར overflow, superfluity, excess (སྤོམ་ཚེལ་པ = long-winded)

སྤོར་གང a tael (approximately one Chinese liang)

སྤོར་མང་རྩིས divination, black art, sorcery; numerology

སྤོར་བ (Perf. and Fut. སྤོར) to elevate, raise, lift up

སྤོས see སྤོར་བ

སྤོས་ incense, perfume (སྤོས་རྒྱུ་པ = to burn incense)

སྤོས་ངད་ལྷུ་བ fragrant wine or liquor
bee

སྤོས་ཚགས incense sticks

སྤོས་རྒྱུ་པ to put on perfume; to caress, pat, fondle
[སྤོས་བྱུག་པ]

སྤོས་གཏུལ་བ to burn incense
[སྤོས་འཇུག་པ
སྤོས་རྒྱུ་པ]

སྤྲུལ་པོ་ incense bowl

སྤྲུལ་ཤེལ་ amber

སྤྲུང་ཀྱི (or སྤྲུང་ཀྱི) wolf (སྤྲུང་མོ་ = she-wolf)

སྤྲུང་གྲུང་ clever and alert (སྤྲུང་གྲུང་འཛུལ་པོ་ = gifted, accomplished)

སྤྲུང་པགས་ wolfskin

སྤྲུང་པོ་ clever, shrewd, cunning; dexterous

སྤྲུང་པོ་ skill, dexterity; skillful, clever

[see སྤྲུང་པོ་]

སྤྲུང་དངོས་ articles, materials, things used every day, requisites

[སྤྲུང་ལག་དངོས་པོ་
ཡི་བྱུང་]

སྤྲུབ་ Hon. eye
[མིག་]

སྤྲུབ་སྐྱོད་ before, in the presence of (འཇམ་པའི་སྤྲུབ་སྐྱོད་ཀྱི་པོ་ = to take someone before the king)

སྤྲུབ་ཆབ་ Hon. tears

སྤྲུབ་ཆབ་ཤིན་པོ་ Hon. to shed tears
[སྤྲུབ་ཆབ་འཕྱིལ་པོ་]

སྤྲུབ་ལྟོས་ Hon. please look, please examine (said in presenting a letter or document to a higher authority for approval); imitation
[མིག་ལྟོས་]

སྤྲུབ་བསྐྱར་ཞུས་པོ་ Hon. to request inspection (of a letter, document, petition, etc.); to submit for approval

[སྤྲུབ་བདར་ཞུ་བ་
གཟུགས་རྒྱུ་ལུ་པོ་]

སྤྲུབ་དྲངས་པོ་ invitation
[see སྤྲུབ་འདྲིལ་པོ་]

སྤྲུབ་འདྲིལ་ཞུས་པོ་ Hon. to invoke (a spirit); to invite; to welcome a guest

སྤྲུབ་ཚོལ་པོ་ Hon. sharp-eyed, keen-sighted; observing, alert, watchful

[སྤྲུབ་རྒྱར་པོ་]

སྤྲུབ་པོ་ Hon. to pay attention, take care, heed; to look after, attend to; eye-witness; overseer, supervisor, superintendent, steward (of a household); controller; inspector; outpost sentry, picket, scout; reconnaissance; inspection, review (of troops)

མུའུ་མུའུ་སྐྱེས་པའི་ *Hon.* eyelid

མུའུ་མུའུ་སྐྱེས་པའི་ *Hon.* eyelash

མུའུ་མུའུ་སྐྱེས་པའི་ *Hon.* to point out, indicate, call to the attention of a superior

མུའུ་མུའུ་སྐྱེས་པའི་ inspection, examination
[མུའུ་མུའུ་སྐྱེས་པའི་]

མུའུ་མུའུ་སྐྱེས་པའི་ *Hon.* to offer for inspection, show to a superior
[མུའུ་མུའུ་སྐྱེས་པའི་]

མུའུ་མུའུ་སྐྱེས་པའི་ red eyes; the planet Mars

མུའུ་མུའུ་སྐྱེས་པའི་ *Hon.* eyeshade

མུའུ་མུའུ་སྐྱེས་པའི་ any object or thing viewed visually or mentally

མུའུ་མུའུ་སྐྱེས་པའི་ *Hon.* offerings to the gods; presents offered to a king or to a person of high rank (such as, horses, camels, precious objects, etc.)

མུའུ་མུའུ་སྐྱེས་པའི་ *Hon.* eye; keen observation, penetrating vision

མུའུ་མུའུ་སྐྱེས་པའི་ Chenrezi, the patron saint of Tibet. The Dalai Lama is considered to be a reincarnation of this saint. 1)

མུའུ་མུའུ་སྐྱེས་པའི་ *Hon.* eyeball

མུའུ་མུའུ་སྐྱེས་པའི་ *Hon.* near, in the presence of
[མུའུ་མུའུ་སྐྱེས་པའི་]

མུའུ་མུའུ་སྐྱེས་པའི་ *Hon.* eyeglasses, spectacles

མུའུ་མུའུ་སྐྱེས་པའི་ moved, shifted, transferred
[see མུའུ་མུའུ་སྐྱེས་པའི་]

མུའུ་མུའུ་སྐྱེས་པའི་ general, universal; all, common to all, relating to all; common, ordinary; public (མུའུ་མུའུ་སྐྱེས་པའི་ = generally, in general)

མུའུ་མུའུ་སྐྱེས་པའི་ that which covers everything; minister who has general jurisdiction; official who rules over several districts, administrator responsible for a number of Jongs (རྫོང་); high commissioner, governor-general, viceroy; manager, chief, head, director, superintendent

1) See Das, *Tibetan-English Dictionary*, page 806.

ལྷོ་ཏྲུ་མཁའ་པོ་ title of a high official in the Tibetan Government who is responsible for officials and retainues directly serving the Dalai Lama. His rank is just below that held by members of the Kashag and his duties are roughly comparable to those of a Lord Chamberlain

ལྷོ་ཁྱི་ meter (ལྷོ་ཁྱི་བྱ་བཞི = square meter)

ལྷོ་གླིང་ public park

ལྷོ་སྤོང་ general and particular; public and private

ལྷོ་ཀླུ་མ་ kilogram

ལྷོ་བདེང་ altogether; generally, commonly

ལྷོ་བཞོལ་ཅན་ boor, lout, shameless person; an irresponsible person; clown, buffoon, silly person

ལྷོ་ཐེར་ bald
[ལྷོ་ཅེར་]

ལྷོ་སྤོང་ E.T. common property
[ལྷོ་དོར་]

ལྷོ་མཐུན་གྲུལ་ཁབ་ republic (དཔེར་མཁའ་དམངས་འཕེལ་ལྷོ་མཐུན་གྲུལ་ཁབ་ = German Democratic Republic)

ལྷོ་དོན་ common interest, public welfare

ལྷོ་བདེ་ཁྱེད་ Commun. Public Security Office

ལྷོ་མདུན་ commander-in-chief (i.e., chief of the *depöns*)

ལྷོ་དཔོན་ (or ལྷོ་པ) headman of a village; leader, chief, head, manager, superintendent

ལྷོ་སྤོང་ general summary, contents (of a book), outline of important points

ལྷོ་སྤོང་ཆེང་མ་ལོ་ལོ་ bus

ལྷོ་ལྷོ་བུ་ centimeter

ལྷོ་བུང་ས་ public, for public use (such as, a washroom, cafeteria, meeting hall, etc.)

ལྷོ་བུར་ in all, all told

ལྷོ་པོ་ top of the head, crown; top
(མིང་གི་ལྷོ་པོ་ = top of a tree), tip,
end (of a piece of cloth)

[ལྷོ་གུའུ་]

ལྷོ་པོ་རྒྱུ་ hair of the head; an epi-
thet of King Māndhātā, a legen-
dary ancestor of Buddha

ལྷོ་འབངས་ཆེན་མོ་ citizens (མི་གཞི་རྒྱ་
འབངས་ཆེན་མོ་ = American citizens)

ལྷོ་མིང་ common name

ལྷོ་གུའུ་ top of the head; crown,
crest

ལྷོ་ཆོགས་ཀྱི་བསྐྱར་བཀོད་ social reforms

ལྷོ་ཆོགས་ཀྱི་གཞན་དོན་ social problem

ལྷོ་ཆོགས་རྒྱུ་ལ་ Commun. The Old
Society (i.e., before Communism)

ལྷོ་ཆོགས་དང་ Commun. The Socialist
Party

ལྷོ་ཆོགས་ཞབས་འདེགས་ social service

ལྷོ་ཆོགས་ཡར་ཐོབ་ social progress

ལྷོ་ཆོགས་རིང་ལུགས་ socialism

ལྷོ་ཆོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ Commun.
socialist country

ལྷོ་ཆོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཕྱགས་ཁབ་ Commun. The
Socialist Camp

ལྷོ་ཆོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་དངུལ་སྐྱུ་ Commun.
socialist construction

ལྷོ་རྫོང་ an administrative area con-
sisting of a number of *jongs* (རྫོང་)

ལྷོ་གཞུང་ལྟུང་གྲུས་ parliament, congress

ལྷོ་ལ་ on the whole, usually
[ལྷོ་ལ་]

ལྷོ་ལེ་ kilometer

ལྷོ་ལོ་ year (according to the western
calendar)

ལྷོ་བསམ་ཚུལ་ general impression

ལྷོང་བ་ (Perf. ལྷོངས་) to sink; to
lower, let down, dip under (ལྷོ་བ་ལྷོང་
བ་ = to plunge in the water); to
vanish, be lost

ལྷོབ་ gum, glue, paste (ལྷོབ་རྩ་ = resin)

ལྷོར་ in general
[ལྷོ་ལ་]

ལྷོ་ལ་པ thatched hut

ལྷོ་ལ་པ (Perf. ལྷོ་ལ་པས) to banish, expel, drive out (ལྷོ་ལ་པ་པ་པ = an exile, out-cast)

ལྷོ་པ (Perf. ལྷོས) to abuse, revile; to scold, blame (ལྷོ་ཆོག = censure) [གཤམ་པ]

ལྷོ་ལ་ལྷོ་ལ་པ practiced, skilled; well-mannered (ལྷོ་ལ་ལྷོ་ལ་པ = ill-mannered, rude, uncouth)

ལྷོ་ལ་པ (Perf. ལྷོས) to perform, accomplish, do successfully, succeed; to complete, consummate; to perpetrate, commit (a crime); to coerce, overcome by force, subjugate, subject; to use, utilize, employ; to enjoy (ལྷོ་ལ་ལྷོ་ལ་པ = to have the benefit of); performance, accomplishment; activity; action, deed; duty, task; practice (ལྷོ་ལ་ལྷོ་ལ་པ = food and exercise); manner, mode, method; deportment, conduct, behavior (ལྷོ་ལ་ལྷོ་ལ་པ = bad conduct)

ལྷོ་ལ་ལྷོ་ལ་པ of bad character

ལྷོ་ལ་ལྷོ་ལ་པ rough manner, rude behavior

ལྷོ་ལ་ལྷོ་ལ་པ sphere of activity (ལྷོ་ལ་ལྷོ་ལ་པ = range of vision)

ལྷོ་ལ་ལྷོ་ལ་པ way of acting, behavior

ལྷོ་ལ་ལྷོ་ལ་པ Hon. to come back, return (ལྷོ་ལ་ལྷོ་ལ་པ = come here!)

ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ langur

ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ (Perf. ལྷོས) to adorn, decorate; ornament, decoration

ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ beeswax

ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ beggar

ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ to give, bestow, grant, confer; to hand over, deliver; to meet, encounter (used for ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་) [see ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་]

ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ adorned, decorated

ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ cream

ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ (Perf. ལྷོས) to send word, send a message (ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ = messenger); ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ = to send news

ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ letter, epistle

ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ (or ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་) cloud

མྱེན་གྲུག a thin cloud bent in shape
(considered unlucky)

མྱེན་ཆར light shower of rain

མྱེན་འཕྱིབས་ལ cloudy, covered with
clouds

མྱེན་འགྲུག black clouds

མྱེན་སྲིད་ལ to be hungry

མྱེན་ལ (Perf. མྱེན་ལས) to shake, beat
out (dust); to stir up; to bestir
oneself, bustle (བྱེས་ལམ་ལྷོ་མྱེན་ལ =
to work with might and main)

མྱེན་ལྷུ་ incarnation of a deity
(usually a Buddhist priest of the
highest rank)

མྱེན་ལ to cause phantoms to appear;
to change (by magic); to trans-
form oneself, be incarnated; phan-
tom, ghost, apparition; emana-
tion¹⁾

[see འཕྱེད་ལ]

མྱེན་ལྷོ (or མྱེན་ལྷོ) monkey, ape (མྱེན་ལྷོ་རྒྱུ་ =
mischievous tricks)

མྱེན་རྒྱུ་ལ clubhouse, recreation
hall

མྱེན་ལ enjoyable, pleasant, delight-
ful, comfortable

མྱེན་ལ (Perf. མྱེན་ལས) to cause to go out
or away, disperse, spread; to go
out, emanate, spread (of rays of
light, the wind, etc.), expand; to
enlarge upon (i.e., by way of ex-
planation); to feel enthusiastic,
be inclined towards, delight in
[see འཕྱེད་ལ]

མྱེན་ལ joy, cheerfulness (མྱེན་ལས་འཕྱེད་ལ
= to become cheerful, get merry);
energy, enthusiasm (མྱེན་ལས་འཕྱེད་ལ = to
encourage, inspire, incite); en-
joyable, pleasant

མྱེན་ལ་རྒྱུ་ལ to feel joy or pleasure;
(མྱེན་ལ་རྒྱུ་ལ་བཞི་ལྷོ་རྒྱུ་ལ = for encourage-
ment)

མྱེན་ལས་ལ enthusiasm

མྱེན་རྒྱུ་ལ to account for money, ob-
jects of value, etc. at the time
of a change of office, audit one's
accounts (in preparation for turn-
ing over an office)

1) See Jaschke, *Tibetan-English Dictionary*, page 336.

ལྷན་པ (*Perf.* ལྷན་པ) to bring together, assemble; to cause to meet, bring about a meeting (ལམ་ཁྲ་ལྷན་པ = to meet on the road); to set forth, propose, introduce (a bill); to give, deliver, hand over (money, letter, etc.); རྟོགས་ལྷན་པ = to explain, describe; ལྷན་པ་ལྷན་པ = donor

[see རྟོགས་ལྷན་པ]

ལྷན་པེག *Imperat.* hand over! give!

ལྷན་པ creation; expression, exhibition; illusion, hallucination; job, occupation (ལྷན་པ་ཅོག = busy, employed)

[see ལྷན་པ]

ལྷན་པེག *Imperat.* release (him)! let (him) go!; dismissed! disperse!

[see ལྷན་པ]

ཡ

ཡ Fourteenth letter of the Tibetan alphabet, used also in numbering chapters, volumes, etc.; father (in the colloquial = ཡ་ཡ); male (ཡ་གྲང = bull; ཡ་ཉོ = stallion; ཡ་ལག = boar); beyond, farther on (ཡ་གྱི the opposite side)

ཡ་གྱི that one on the other side, that one over there (ཡ་གྱི་རི་རི = yonder mountain); that person, he (*colloq.*)

ཡ་གྱི་ཁང་ཡ་དེ that house over there

ཡ་གྱི་ནས (or ཡ་ནས) from that place (over there or yonder)

ཡ་གྱིར there, to that place, thither

ཡ་མཐའ་ other end, opposite boundary (ཡ་མཐའ་མེད = endless, boundless)

ཡ་ལོན inheritance (from one's father), patrimony

ཡ་སྲུབ brothers by the same father

ཡ་འཇམ (*Colloq.*) grandfather (ཡ་འཇམ = grandmother)

ཡ་མ father and mother, parents (ཡ་མའི་རྩོག = oblation offered to spirits of deceased ancestors)

ཡ་མེས paternal ancestors (ཡ་མེས་རྒྱལ་ཁབ = land of one's ancestors)

ཕ་ཅ see ཕར་ཅམ

ཕ་ཚལ relatives and ancestors on the father's side of the family

ཕ་ཡང bat

ཕ་གཞིས ancestral property, inheritance, heritage

ཕ་ཡར (or ཕ་གཡར) stepfather
[ཕ་ཡར]

ཕ་ཡུལ fatherland, native country
(ཕ་ཡུལ་ལ་ཚགས་པ = to love one's country, be patriotic)

ཕ་རབ་སི France

ཕ་རིས་གྲོས་ཚགས The Paris Conference

ཕ་རལ the other (side, shore, person, etc.; ཕ་རལ་འོ = beyond, on the other side; ཕ་རལ་པ = one living on the other side; foreigner); outsider; opponent, enemy (ཕ་རལ་གྱི་དམག་ཚགས = enemy troops)

ཕ་རལ་ཏུ beyond, on the other side
(ཆུ་སྐོལ་གྱི་ཕ་རལ་ཏུ = on the other side of the river)

[ཕ་རལ་འོ]

ཕ་རལ་གཞོན་པ to conquer the enemy, overcome one's opponents

ཕ་རལ་ལ Postpos. across

ཕ་ལ fruit; name of a Tibetan noble family

ཕ་གྲུལ་རྒྱ་རྒྱུ་འཇོག་པ་ inherited property (from father's side of the family)

ཕ་གྲུལ་བྲུ་འཇོག་པ་ inheritance, heritage, property passed on from father to son

ཕག་ that which is hidden or secret (ཕག་ལམ = secret way); crevice, chink, interstice

ཕག་ཏུ herd of swine

ཕག་པ pig, hog, swine

ཕག་ཚང pigsty

ཕག་ཚལ pork-fat, lard, bacon

ཕག་ཚང smuggling

ཕག་རྩྭ swineherd

ཕག་ཟེ hairbrush (made of hog bristles)

ཡག་ཟེ་རྒྱལ་པ to brush

ཡག་ཉི Phari, a fort and frontier station located on the Tibetan border between Bhutan and Sikkim.

ཡག་ཤ pork

ཡག་སྤྲུག bribery

ཡང་ལོ (or འཡང་ལོ) wheel; spindle

ཡང་བ (Perf. ཡངས, ཡངས) to be sparing, be thrifty, be economical; to save (སྤྲོག་ཡང་བ = to spare one's life)

ཡང་སེམས་ཅན economical, thrifty, frugal

ཡངས་པ loss; lost

ཡངས་སྤྲུག frugally, thriftily, parsimoniously

ཡད་གྲོག bag, sack (made of cotton cloth, yak's hair, or any material other than leather); ཡད་གང = a sackful

ཡལ་ tassel, fringe, suspended ornament

ཡལ་ Postpos. until, up to (ད་ཡལ་ = until now)

ཡལ་ཅན beneficial

ཡལ་ཆད (or ཡལ་ཆད) Postpos. beyond, farther than; as far as, until (ཆུ་པོ་ཡལ་ཆད་འགྲོ་བ = to go as far as the river)

ཡལ་རྒྱལ regular (employee, appointee, etc.)

ཡལ་ཕྱབ་པ to be useful

ཡལ་ཕྱགས་པ to be beneficial, be advantageous, be profitable; to be useful (ཡལ་ཕྱགས་མེད་པ = to be disadvantageous)

ཡལ་དེལ metal pot (used for cooking throughout Tibet and India)

ཡལ་བདེ welfare

ཡལ་འདོགས་པ to be suitable, be fitting

[see ཡལ་ཕྱགས་པ]

ཡལ་པ to be useful, be serviceable; to be beneficial, be helpful, be advantageous (ཡལ་པའི་གྲོས་ = beneficial advice; བད་ཀྱལ་ལ་ཡལ་པ་ལྡིག་ = it is good for all diseases)

ཡན་པ་ཚེ་བྱ་པོ great benefit; very beneficial; very effective

ཡན་ཚིག་ helpful words, advice

ཡན་ཚུན་ to and fro, hither and thither, back and forth; each other (ཡན་ཚུན་འགྲུབ་པ་ = to vie with each other), one another, one with the other) (ཡན་ཚུན་སྐྱོར་བ་ལྡོག་སྐྱོར་པ་ to compare one with the other); mutual, reciprocal (ཡན་ཚུན་མཐུན་པ་ = mutual agreement; ཡན་ཚུན་དགེ་ = both parties)

ཡན་ཚུན་བཀའ་མཁུ་གཤམ་གཤམ་པོ Hon. to talk to one another

ཡན་ཚུན་གཅིག་ཡན་གཅིག་གྲོགས་ mutual assistance

[ཡན་ཚུན་རྒྱལ་སྐྱོད་པོ]

ཡན་ཚུན་འདྲུག་པ་ to alternate (of electrical currents); to exchange, barter

ཡན་ཚུན་བརྗེ་བའི་རིལ་གྲང་ Fin. rate of exchange

ཡན་ཚུན་གཉེན་ཡན་ mutual benefit, mutual profit

ཡན་ཚུན་འགྲོམ་པ་ to scatter here and there

ཡན་ཚུན་སྤྲུང་ mutual exchange

ཡན་ཚུན་མི་གཞོན་པའི་རྒྱུ་ལྷན་པོ mutual non-aggression pact

ཡན་ཚུན་རྒྱལ་སྐྱོད་པོ mutual assistance

ཡན་ཡོན་ benefit; comfort; compensation (for meritorious action); beneficial; serviceable, comfortable; rewarding

ཡན་སེམས་ (or ཡན་པའི་སེམས་) benevolence, readiness to be helpful

ཡན་སྤྱང་ insurance
[ཉེན་སྲུང་]

ཡལ་པ་ (Perf. of འཕོབས་པ་) to cause to descend; to bring down; to put down

ཡམ་ཀ་ loss

ཡམ་ཇོ་ humiliation (རྒྱལ་ཁབ་ཡམ་ཇོ་ = national humiliation [e.g., when the Chinese surrendered to the 21 demands of Japan])

ཡམ་པ་ (Perf. of འཕམ་པ་) to be defeated, be subdued; defeated, subdued; lost (hope, game, etc.)

ཡན་ཚེ་བྱ་པོ་ལྷན་པོ volleyball team

ཕར་ away (འདྲི་ལོ་ཕར་ = away from here), off, out, onward, beyond, across

ཕར་ ... ཚུར་ this way and that way, back and forth, hither and thither (ས་ལ་ཕར་འགྲོ་ཚུར་འགྲོ་ = rolling about on the ground; ཕར་ལོག་ཚུར་ལོག་ = topsy-turvey, upside-down)

ཕར་དྲག་ཚུར་དྲག་ stirring up trouble (between individuals, nations, etc.)

ཕར་ཁ་ the opposite side (of a valley, stream, etc.)

[ཕ་རྒྱལ་]

ཕར་བརྒྱུད་ཀྱི་དུས་སྐབས་ Commun. transition period

[བཅའ་བཞུགས་ལོ་གཞུགས་སྐབས་
བཅའ་བཞུགས་ལོ་གཞུགས་སྐབས་]

ཕར་རྒྱལ་ attack, assault, offensive

[ཚུར་རྒྱལ་]

ཕར་རྒྱལ་བྱེད་པ་ to attack

ཕར་རྒྱལ་(མ) go away! be off!

[ཕར་སོང་]

Hon. ཕར་བཞུད་]

ཕར་གཏོང་བ་ to transmit (ཕར་གཏོང་བའི་མང་གི་ = transmitter frequency)

ཕར་ཕར་ indirectly; eventually, later on

ཕར་རྒྱལ་ས་ལ་ on the other side, beyond, over there

ཕར་ཅམ་ (or ཕ་ཅ) farther

ཕར་ཚུར་འགྲུམ་པ་ to roam here and there, wander about

ཕར་གཡར་བ་ to lend

ཕར་ལ་ beyond (མི་གཅིག་ཕར་ལ་ = after a year); over there (མིང་གི་རྩ་བ་ལ་ཕར་ལ་ = over there at the foot of the tree)

ཕལ་སྐད་ common saying, proverb, maxim; colloquial language

ཕལ་ཚོར་ usually, ordinarily, for the most part, generally, chiefly, mainly, principally (མི་ཕལ་ཚོར་ = most men, the majority of men)

ཕལ་པ་ common, ordinary, usual

ཕལ་པའི་མི་ common people

ཕལ་ཚོགས་ colloquial

48 (or 48) *Instr.* by the father; by or from the other side (48) 48 = enemy, opponent; 48 = to come to welcome)

48 see 48

48 jellied (soup, meat, etc.)

48 penetration, break-through

48 (Perf. of 48) to pierce, bore, drill through; 48 = to speak exhaustively (on a subject), explain thoroughly

48 Pyongyang (N. Korea)

48 dome, canopy, roof (48 = under a canopy or roof; a house, residence)

48 (or 48) *Imperat.* (48 = blow on the fire!)

[see 48]

48 upper slope (on the far side of a mountain); higher ground, upper country (48 = mountain stream)

48 to puff, blow out (air, smoke, etc.)

48 to comprehend (meaning, theory, principle, etc.); to settle conclusively

48 sleeves

48 honor, respect, esteem (48 = to bow respectfully)

48 to honor, respect, show reverence; to make offerings (to the gods); to attend, wait upon, serve (a prince, one's parents, etc.)

48 upper and lower parts of a valley

48 older and younger brother; brothers

48 puffing, blowing; pooh-pooh (to express contempt or derision)

48 (Perf. of 48) to blow (with bellows or with the mouth)

48 older brother

48 sleeveless shirt, vest

48 (or 48) sisters

ཕྱག་ལ later on, after that; finally, ultimately, in conclusion

[ཕྱག་ས་ས]

ཕྱག་པ recess (in a rock), cave, cavern, tunnel

ཕྱག་མ chaff

ཕྱག་རྩལ pigeon, dove (ཞི་མཐུག་ཕྱག་རྩལ = peace dove)

ཕྱག་ས farthest end, uttermost part, extremity (ཕྱག་ས་ཀྱི་ཐོ་ཐོ = ultimate design); innermost part (of a cave, tunnel, etc.)

ཕྱག་ས་སྐྱེའོལ harm in the long run

ཕྱག་ས་སྐྱེའོལ in the end, eventually, ultimately (ཕྱག་ས་ཅི་འདྲ་ཅིག་འོང = how will it end)

ཕྱང་པ heap, bundle, stack (of hay, straw, etc.); mound, pile, agglomeration; body (in a philosophical sense), 1) corpse

ཕྱང་གཞི destruction

ཕྱང་ that which is taken from the rest, a thing set apart; specimen; oblation (ཐོག་ཕྱང་ = offering of the first fruits of harvest); apart from, aside from; in addition to...

ཕྱད་པ (Perf. of འཕྱད་པ) thrown out, cast out; turned out, dismissed (of servants)

ཕྱལ་གླིང (or ཕྱལ་ཆོག་གླིང) name of a large monastery belonging to the Jonangpa sect in Tsang

ཕྱལ་ཆོག་སྐྱོན་མེད་ལྡན་པ་ (or ཕྱལ་སྐྱོན་མེད་ལྡན་པ་) complete (in the sense of possessing the three attributes of grace, wealth, and glory), excellent, perfect, sublime; perfection, quintessence; heaven, paradise; a common personal name

ཕྱལ་སྐྱོན་མེད་ལྡན་པ་ to be perfect, be complete, be fulfilled

ཕྱལ་སྐྱོན་མེད་ལྡན་པ་ལ་གྲུབ་པ་ Commun. to fulfill a plan

ཕྱབ་ shield, breastplate; canopy (ཕྱབ་ལྷན་པ་ = umbrella)

ཕྱབ་མ chaff, husks, stubble, gleanings

1) See Das, Tibetan-English Dictionary, page 824.

ཕྱུས་པ (*Perf. of འཕྱུས་པ*) to put on (a roof), set up (a tent); covered, pitched (of tents); spread out

ཕྱུ ལཱ་ཤུ་རྒྱུ་འགྲུ་འཛིན་ assistant; deputy, vice (副)

ཕྱུ་ཤུ་རྒྱུ་རྒྱུ་འགྲུ་འཛིན་ assistant manager; vice-chairman (副主任)

ཕྱུ་མཁའ་རྒྱུ་འགྲུ་འཛིན་ deputy secretary general (副秘書長)

ཕྱུ་མཁའ་ལོ་འགྲུ་འཛིན་ deputy commander (副司令員)

ཕྱུ་པ་ wooden peg, staple, nail

ཕྱུ་བ་ (*Perf. of འཕྱུ་བ་*) to scratch; to emboss; strung, tied, connected; flown; flight

ཕྱུ་བ་ལྷན་སྐྱོད་ ground wire

ཕྱུ་བུ་ ceremonial dagger

ཕྱུ་མ་ embossment; flag-shaped decoration; medicinal powder

[see འཕྱུ་བ་]

ཕྱུ་ *Imperat.* offer! submit!

[see འཕྱུ་བ་]

ཕྱུ་རྒྱུ་ལྷན་སྐྱོད་ attained the highest point, reached the climax, achieved excellence; finished, accomplished, perfect; victorious; saint (i.e., one who has reached perfection, in a religious sense)

ཕྱུ་རྒྱུ་ལྷན་སྐྱོད་ *Hon.* get ready!

ཕྱུ་བ་ (*Perf. of འཕྱུ་བ་*) *Hon.* to give, offer, submit, present; offering, present, gift

ཕྱུ་བུ་ accomplished, capable, eminent; perfect

ཕྱུ་བུ་ཐོག་སྐྱོད་ཅན་ *Commun.* excellent producer, Stakhanovite

ཕྱུ་ see འཕྱུ་བ་

ཕྱུ་ (or ཕྱུ་ལྷན་སྐྱོད་) *Instr.* by puffing, by blowing

ཕྱུ་ powder (ཕྱུ་ཕྱི་ལྷན་སྐྱོད་ = fine powder); flour

[see ཕྱུ་]

ཕྱུ་ལྷན་སྐྱོད་ ticket (Ch. 票)

ཕྱུ་ལྷན་སྐྱོད་ (or ཕྱུ་ལྷན་སྐྱོད་) Philippines

ཕྱུ་རྒྱུ་ small drum, tambourine; cymbal

ཡེབ་པ (*Perf.* ཡེབས) *Hon.* to come, arrive (ཡེབ་རྒྱུ་ = please come! བསུ་ཡེབས་བྱུང་ = when did you arrive?); to go, depart; to proceed; ག་ལེ་ཡེབ་ = goodbye (i.e., go gently!)

ཡེབས་ཀྱི *Hon.* hide boat, coracle (used by government officials)

ཡེབས་སྐྱེལ་ལྷོ་བ *Hon.* to see someone off on a journey

ཡེབས་ལྷོ་བ *Hon.* boat

ཡེབས་སྐྱེལ་ལྷོ་བ *Hon.* ready for (your) reception

ཡེབས་སྐྱེལ་ལྷོ་བ *Hon.* to wait for, await (someone's arrival)

ཡེབས་དགོས་བྱུང་པ *Hon.* if one has to go

ཡེབས་སྐྱེལ་ལྷོ་བ *Hon.* manner of walking, gait

ཡེབས་ཐག་རིང་གླིང་ *Hon.* distance

ཡེབས་དྲིས *Hon.* when he comes

ཡེབས་པ *see* ཡེབ་པ

ཡེབས་པར་སྐྱོ་བ *Hon.* to ask someone to come (for a visit); to invite

ཡེབས་ཚགས *Hon.* instructions (sent in a letter or telegram); favor, letter

ཡེབས་རྗེས *Hon.* farewell present

ཡེབས་ལྷོ་བ *Hon.* ask [him] to come

ཡེབས་ལྷོ་བ་ཤོག *Imperat.* tell [him] to come

ཡེབས་བཟུ *Hon.* lantern

ཡེབས་ཟམ *Hon.* bridge

ཡེབས་རྒྱལ *Hon.* traveling companion, fellow traveler

ཡེབས་རྒྱལ་གཤམ *Hon.* please come

ཡེབས་ལམ *Hon.* road; journey

ཡེབས་བསུ *Hon.* welcome (ཡེབས་བསུ་བ་ = to go to meet, welcome)

[ཡེབས་གསོ]

ཡེབས་བསུ་ལྱ་བ *Hon.* to welcome; to go to meet a person on the way

[ཡེབས་གསོ་བ]

ཡེར (*Abbr. of ཡལ་ཚེར*) mostly, for the most part, generally; probably

ཡེར་བ to be able, be capable; to be equal (to a task); capable (མི་ཡེར་བ = incapable); serviceable

ཡེར་མི་ཡེར can it or can it not be done? is it or is it not possible?

ཡེལ་ཚེར (*var. ཡལ་ཚེར*) usually, generally

མ་ particle affixed to nouns to indicate masculine gender (མ་མ = male fox); male (མ་མོ = male and female; gender)

མ་གྱི male dog

མ་ཚས clothing for men; man's costume

མ་ཉེ messenger, courier (མ་ཉེ་བཀྱི་བ = to send a messenger, dispatch an envoy)

མ་ཉིད (མ་རང་ཉིད) male, masculine

མ་ཐོག་ཆེ་བ great burden, heavy load

མ་བ stomach (མ་དྲད = digestion; མ་བ་རྒྱུ་ལ = stomach cramps)

མ་བ་རྩལ་བ black pepper

མ་བཞི་གཟེར stomach-ache

མ་མ older brother

མ་ཤར house, dwelling; mansion, castle, palace; capital (མ་ཤར་གྲོ་མོ་ = city outside the palace)

མ་ཤར་གྲོ་མོ་ queen

[བཅའ་མོ]

མ་ཚད masculine arrogance, swaggering, truculence; manliness

[see མ་ས]

མ་ཡལ unmarried man, bachelor

[མ་རང

མ་རྒྱང

མ་རིངས]

མ་རྩག crow, raven

མ་ལུག ram

ཐ་ག arrogance, haughtiness

ཐ་སྐ arrogance, pride (ཁ་ཐ་སྐ = braggart, boaster)

ཐ་རྒྱུ་རྒྱུ་ bachelor

ཐ་ལྷ name of a god; sir (used in polite address)

ཐག་གྲུབ་ (or འཕྲོག་གྲུབ་) impingement, infringement, encroachment, violation; sin, offense

ཐག་སྲོལ་ allowance, subsidy

ཐག་པ་ (Perf. of འཕྲོགས་པ་) to advise, counsel, instruct, teach (i.e., father to son, master to disciple, etc.)

ཐག་(ས་)པ་ (Perf. & Imperat. of འཕྲོག་པ་) hit (the mark), struck (the target), reached (a destination)

ཐགས་ wages, salary, pay (ཉིན་ཐགས་ = daily wages); pension

[ལྷ]

ཐགས་ལྷ་རྒྱུ་ to increase pay

ཐགས་ལྷ་རྒྱུ་པ་ to pay wages

ཐགས་དཔལ་ paymaster

ཐགས་ལྷ་རྒྱུ་ to increase pay

ཐང་ Imperat. throw! toss!

[see འཕྲོག་པ་]

ཐངས་པ་ poor, needy, destitute; poverty, penury

ཐད་མདོ་ a place name (30° 19' N, 91° 29' E.)

ཐད་པ་ (or འཕྲོག་པ་) to be able, be capable; to be equal to, be a match for; to dare (ཐད་པ་ཅོན་ = bold, daring)

[བྱས་པ་]

ཐུབ་པ་]

ཐབ་པ་ bundle, sheaf, bunch (མེ་དྲོག་ཐབ་པ་ = bouquet of flowers); tuft, tassel

ཐབ་ཆེན་ a big bunch, a great many, a good deal; much, many

[མང་པ་]

ཐབ་པ་ (or འཕྲོག་པ་) bundle, bunch; pile, heap; crowd

ཐབ་འཕྲོག་ quantity

ཐབ་ (Imperat. let fall! drop!

[see འཕྲོགས་པ་]

ཐོས་པ jar, small bottle, vial
[བུས་པ]

ཐོས་པ drinking cup, bowl (ཤིང་ཐོས་ =
wooden bowl)
[ཐོས་བུ]

ཐོས་མི་སེམ Formosa

ཐོས་པ not sharp, dull, blunt

ཐོས་པ poured out, sprinkled,
spilled
[see འཕོ་བ]

ཕྱ་ fortune (ཕྱ་བཟང་པོ་ = good fortune),
chance, luck, lot; dice (ཕྱ་འདོབས་པོ་
= to cast dice)

ཕྱ་མཁའ་པོ་ fortuneteller, soothsayer;
potter; bricklayer
[see རྩ་མཁའ་པོ་]

ཕྱ་གནོད་པོ་ to slander, malign, de-
fame

ཕྱ་སྐྱོང་ door-curtain (made of yak
hair); tent

ཕྱ་ལྗང་ flat, even, smooth; pleasant

ཕྱག་ Hon. hand. ཕྱག་ is added to many
words associated with the hand to
form the honorific: ཕྱག་རྒྱུག་ = pen;
ཕྱག་ལྗང་ = needle; ཕྱག་མཁའ་པོ་ = cane,
walking-stick; ཕྱག་ལྗང་ = handbag,
purse, etc.

[ལག]

ཕྱག་གི་ཉ་ Hon. biceps

ཕྱག་གི་ཁ་ Hon. back of the hand

ཕྱ་རྒྱ་ Hon. handprint, seal; hand
signal, manual gesture (i. e., the
manner in which the hands and
fingers are held when performing
certain religious rites)¹⁾

ཕྱག་རྒྱུབ་ Hon. customary practice,
tradition

ཕྱག་རྒྱུས་ Hon. ring

ཕྱག་སྐྱམ་ Hon. box

ཕྱག་རྒྱུགས་ Hon. recoilless rifle

ཕྱག་ངམ་ Hon. wrist

ཕྱག་ཆ (or ཕྱག་ཆས་) Hon. tools, instru-
ments

[ལག་ཆ]

1) See Das, *Tibetan-English Dictionary*, page 831.

ཕུག་མཉེན་པ *Hon.* flexible, tender, soft

ཕུག་བརྟུན *Hon.* attendants, retinue
[གཞུང་ལོག་པ]

ཕུག་གཏོང་བ *Hon.* to shake hands

ཕུག་རྟགས *Hon.* sign, mark, token; fingerprint; present

ཕུག་བརྟེན *Hon.* orders, instructions; message

ཕུག་ཐོ *Hon.* register, list, record; note, memorandum

ཕེབས་གདོང་ person who goes at the head of a procession; vanguard

ཕུག་དམ *Hon.* seal (ཕུག་དམ་རྒྱུ་པ = to seal)

ཕུག་དམ་པ *Hon.* closefisted, stingy, miserly, niggardly, penurious, mean

ཕུག་དར་པ sweeper, duster (ཕུག་དར་བྱེད་པ = to sweep)

ཕུག་རྩལ *Hon.* bell

ཕུག་མདའ *Hon.* arrow

ཕུག་མདའ་རྒྱུ་པ *Hon.* to knot

ཕུག་ལྗ *Hon.* key

ཕུག་དབེ *Hon.* book

ཕུག་ཕུལ་བ *E.T.* to make obeisance by prostrating oneself

ཕུག་ཕེབས་གཞུང་བ *Hon.* to come

ཕུག་ཕེབས་གཞུང་བྱེད་པ *Hon.* welcome! greetings!

[ཕུག་ཕེབས
ཕུག་ཕེབས་གཞུང་གཅིག]

ཕུག་ཕྱི *Hon.* manservant, attendant
[ཞབས་ཕྱི]

ཕུག་ཕྱིང *Hon.* rosary

ཕུག་བྱིད་པ *Hon.* to pay one's respects, salute

[ཕུག་མཛད་པ]

ཕུག་དབང *Hon.* laying on of hands, blessing

ཕུག་དབུང *Hon.* arm

ཕུག་འབྲུག *Hon.* gift, present; compliments, felicitations

ཕུག་འབུལ་ཉེ་བ *Hon.* to bow, salute, extend one's compliments (to a superior)

ཕུག་འབེབས *Hon.* assault, attack

ཕུག་གིས *Hon.* letter, epistle
[ཇི་གི]

ཕུག་གིས་གཞུང་བ *Hon.* to write a letter

ཕུག་གིས་བཀའ་ལན་གཞུང་བ *Hon.* to answer a letter

ཕུག་གིས་བསྐབ་པ་གཞུང་བ *Hon.* to teach writing

ཕུག་འབྱུང་... was received, is in hand; receipts, cash in hand

ཕུག་འབྱུང་ཡོང་བ *Hon.* to obtain

ཕུག་འབྲུ *Hon.* grain

ཕུག་སྐྱག *Hon.* domino

ཕུག་སྐྱལ jail, prison
[བཙོན་ཁང]

ཕུག་སྐྱུག *Hon.* treasury

ཕུག་མ (or ཕུགས་མ) *Hon.* broom, mop, duster

ཕུག་རྒྱུག *Hon.* writing brush, pen

ཕུག་ཅ *Hon.* vein, artery

ཕུག་ཚང *Hon.* cook

ཕུག་འཚལ་བ *Hon.* to bow, salute, greet according to rank (by bowing, saluting, kneeling, prostrating oneself, etc.); to pay homage

ཕུག་མཛུབ *Hon.* finger

ཕུག་མཛོད *Hon.* treasurer

ཕུག་འཛིན *Hon.* document

ཕུག་ར *Hon.* bathroom, toilet

ཕུག་རས *Hon.* handkerchief, towel

ཕུག་ལ་ཐྱབས་པ *Hon.* to reach one's hand; to get, obtain

ཕུག་ལན *Hon.* return greeting

ཕུག་ལེན *Hon.* practice (of religion, law, medicine, etc.); ceremony, exercise, maneuver

ཕུག་ལས *Hon.* work, job, position, occupation, profession

[འབྲིན་ལས]

ཕུག་ལས་གནང་བ *Hon.* to work

ཕུག་ལས་ཁོམ *Hon.* drunk, intoxicated

ཕུག་ཤལ *Hon.* knife, penknife, dagger

ཕུག་ཤལ་རྒྱ *Hon.* clasp knife

ཕུག་ཤི *Hon.* dice

ཕུག་ཤོག *Hon.* paper

ཕུག་ཤོག *Hon.* playing cards

ཕུག་ཤེབ *Hon.* fingernail

ཕུག་ཤོབ ...in hand; cash receipts

ཕུག་ཤོབ་བྱུང་བ *Hon.* to come to hand, reach one's hand, receive; to attain, obtain, get

ཕུག་སྒྲུལ *Hon.* law, regulation; practice, tradition

ཕུག་སྒྲུབ་ཤིག་ལ *Hon.* leather shoes

ཕུག་སྒྲུབ་པ *Hon.* swept, mopped
[see འཕུག་པ]

ཕུང་ཚད definite, certain, sure, decided
[ཐག་ཚད]

ཕུང་ཇུབ hanging down, suspended
(ཕུང་ཕྱུལ = necklace; pendant)
[see འཕུང་བ]

ཕུང་བཟུང handle (of long objects), hilt (sword, dagger)
[ཕུམ་གཟུང]

ཕུང་གྱིས་འགྲོ་བ to keep moving

ཕུང་ཕྱོད meandering about, wandering from the course
[ཕུང་དེ་ཕྱོད་དེ
see ཕུམ་ཕུམ]

ཕུང་ཕུད awkward movements, clumsy gestures

ཕུད་པ (or འཕུད་པ) constant, firm, persevering (ཕུད་པར = continually, perpetually, always)

ཕུམ (or ཕུམ་སྒྲིགས) prop, bracket (ཕུམ་སྒྲིམ = supporting beam for rafters); steps (of a ladder)

ཕུམ་སྒྲུབ military encampment
[དམག་སྒྲུབ]

ཡུལ་ཕྱད evenness; equality

[མཉམ་ཉིད]

ཡུལ་ཕྱམ་ wandering, meandering, drifting aimlessly

ཡུར་ཁ་གཏོང་བ་ to blame, find fault with, criticize; to insult

ཡུར་པོ་ཆེ་ large yak-hair tent

ཡུར་བ་ (*Perf. of རྒྱུར་བ་*) to lift, raise (*ཡུག་གཞུག་ཏུ་ཡུར་བ་* = to raise one's hand toward the sky); to hoist

ཡུར་གཞིངས་ fickle, vacillating, unsteady; scattered, dispersed; disorderly

ཡུལ་ stomach, belly

ཡུལ་མེ་བ་ flat, smooth, level

བྱི་ behind, in back, backward (*བྱི་མཐོག་* = a backward look); after, afterwards, later (*སྔ་བྱི་* = earlier and later; former and latter; *དུས་བྱི་བཞིའི་འཕྲུལ་* = at a later period; *རྗེས་བྱི་ཉིན་ལོ་ལ་* = on the following day); out, outer, outside (*བྱི་ཡུལ་* = foreign land)

བྱི་ཀོའོ་ outer shell, casing

བྱི་བསྐྱར་ outer circle; outer wall or fence

བྱི་བྱ་ཁ་གཏོང་དབང་ཆ་ *Commun.* the right of foreign vessels to engage in inland navigation

བྱི་ཉལ་ E.T. evening, late afternoon

བྱི་གླིང་ foreign; Europe

བྱི་གླིང་པའི་ཡ་ཡི་འཕྲུལ་མཚོན་ཆོལ་ *Commun.* foreign troublemakers, foreign adventurers

བྱི་གླིང་པ་ (or *བྱི་གླིང་རང་*) foreigner (especially, from France or England)

བྱི་གླིང་པའི་འཕྲུལ་མཚོན་ཆོལ་ *Commun.* foreign invaders, foreign aggressors

བྱི་དྲུག་ afternoon; tomorrow noon

བྱི་ཉལ་གསལ་ last, final

བྱི་ཚེས་ adversary, antagonist, opponent

བྱི་ལྗེས་ foreign (*བྱི་ལྗེས་ལུང་* = foreign country or state)

བྱི་ལྗེས་ཏུ་ abroad

བྱི་ལྗེས་ལོ་འཕྲུལ་མཚོན་ཆོལ་ foreign minister, foreign secretary

བྱ་ལྗོངས་ཁྲུངས་ Foreign Office

བྱ་མཐའ་ after that, later on, then

བྱ་ལྗོངས་ལྷན་སྐྱོད་ཕྱོགས་ཁག་ Commun. foreign reactionaries

བྱ་དྲོད་ afternoon, late in the afternoon, dusk

[བྱ་རྩལ་]

བྱ་ལྗོངས་དྲུང་ལཱ་ Fin. foreign exchange

བྱ་འགྲོ་ behind, in back (བྱིམ་བྱི་ཁ་ཡོད་ = [he] is in back of the house); outside, out of doors

བྱ་དྲུག་ foreign enemy

བྱ་མཚོན་ foreign visitor, visiting foreign dignitary

བྱ་འདྲེན་ outside and inside (བྱི་འདྲེན་ལྟར་ = to turn inside out), external and internal; foreign and native

བྱ་འགྲོ་བ་ to walk behind

བྱ་འགྲོ་བ་ from behind; from outside; later on, in the future, in time to come, subsequently

བྱ་མཚོན་ outer door

བྱ་ཚོས་ foreign doctrine (i.e., non-Buddhist)

བྱ་འཇམ་ལྡན་ regret, repentance, sorrow

བྱ་ཉིན་ the following day, the next day

བྱ་པ་ late (བྱི་པ་བྱེད་ཀྱི་འདྲེན་ = it is getting late)

[see འཇམ་ལྡན་]

བྱ་ལྷན་པ་ beggar

བྱི་པ་ non-Buddhist (especially a Brahmanist), heretic, pagan; outsider, foreigner

[བྱ་རྩལ་པ་]

བྱ་མཐའ་ in the future, eventually (བྱི་མཐའ་རིང་པོ་ = in future life)

བྱ་མཐའ་ threat, menace

བྱ་ལྗོངས་བྱེད་པ་ to bid farewell, take one's leave

བྱ་ལྗོངས་ wrapping (of paper, cloth, leather, etc.), envelope

བྱ་བྱིས་ eventually, in the long run

ཕྱི་ལཱིང afternoon

ཕྱི་བུག foreign debt, foreign loan

ཕྱི་ཕྱད external appearance, looks

ཕྱི་ལུང followers, bodyguard, attendants

ཕྱི་ལྗོལ foreign relations, foreign affairs

ཕྱི་ལྗོལ་སྐྱོ་ཚབ diplomatic representative

ཕྱི་ལྗོལ་རྩ་ཚང foreign trade

ཕྱི་ལྗོལ་སྐྱོ་ཚབ་འཛིན་པའི་མཁན་པོ་ Minister of Foreign Affairs

ཕྱི་ལྗོལ་སྐྱོ་ཚབ་ལྷན་པོ་བཞུགས་པའི་ལཱ་ to restore foreign [diplomatic] relations

ཕྱི་ལྗོལ་སྐྱོ་ཚབ་ཚལ་སྤྱོད་ལཱ་ Commun. Institute of Foreign Affairs

ཕྱི་མ later, subsequent (ཕྱི་མའི་དྲུས་ = aftertime; the future); following, next; the last one (ཉལ་བའི་ཕྱི་མ་ = the last one going to bed; ཕྱི་མའི་མཐའ་ = the extreme border; the western border); ཕྱི་མའི་རྩ་ = far side of the mountain

[see ཕྱི་མ]

ཕྱི་མ་གསལ་ the last one

ཕྱི་མི foreigner

ཕྱི་མ་ grandmother; late (ཕྱི་མར་འགྱུར་བ་ = to become late); the last (ཕྱི་མ་གསལ་ = the last ones)

[see ཕྱི་མ]

ཕྱི་ལྗོལ་བཞུགས་པའི་ལཱ་ to wander about begging (of mendicant monks)

ཕྱི་སྐྱེག yeast

ཕྱི་རྩིས་ final estimate (e.g., in a budget)

ཕྱི་ཚབ་ surgery

ཕྱི་ཚང་ foreign trade, commerce

ཕྱི་བཞུགས་ (or ཕྱི་བཞུགས་པའི་ལཱ་) after (ཕྱི་བཞུགས་པའི་ལཱ་ = to pursue; a follower)

ཕྱི་དབང་ (or ཕྱི་དབང་སྐྱོད་ལཱ་) outer trench, moat

ཕྱི་རབས་ later generations, posterity, descendants

ཕྱི་རལ་ outer side, the outside (ཕྱི་རལ་གྱི་ = outer, exterior)

ཕྱི་ལོ་གྱི་ exterior; objective

ཕྱི་ལོ་ཏུ་ outside, on the outside
[see ཕྱི་བྱ་ ཕྱི་ལོ་]

ཕྱི་ལོ་ out, outside (ཕྱི་ལོ་འཕྱོག་པ་ = to go out); after, afterwards

ཕྱི་ལོ་འཕྱོག་པ་ (or ཕྱི་ལོ་འཕྱོག་པ་) to turn out, expel, banish

ཕྱི་ལོ་ next year

ཕྱི་ལོ་ལོ་ལོ་ outside of, without

ཕྱི་ལོ་ལོ་ to be in exile

ཕྱི་ལོ་ later, later on; final, last; behind

ཕྱི་ལོ་ལོ་ to put off, delay, defer, postpone

ཕྱི་ལོ་ excrement

ཕྱི་ལོ་ Outer Mongolia

ཕྱི་ལོ་ felt tent

ཕྱི་ལོ་ combined, mixed

ཕྱི་ལོ་ felt
[ཕྱི་ལོ་]

ཕྱི་ལོ་ felt hat

ཕྱི་ལོ་ rug, carpet

ཕྱི་ལོ་ prime minister (Ch. 丞相)

ཕྱི་ལོ་ after, following (ཕྱི་ལོ་ཉིན་ = the day after tomorrow)
[see འཕྱོག་པ་]

ཕྱི་ལོ་ to suffice, be sufficient, be enough (ཚེ་ཕྱི་ལོ་ = to sustain life); to freeze

ཕྱི་ལོ་ (or ཕྱི་ལོ་) outside (ཕྱི་ལོ་ལོ་ = foreign enemy)

ཕྱི་ལོ་ལོ་ལོ་ (or ཕྱི་ལོ་ལོ་ལོ་) false, mistaken (ཕྱི་ལོ་ལོ་ལོ་ = incontrovertible; it is a fact); distorted, twisted, slanted

ཕྱི་ལོ་ henceforth (ད་ཕྱི་ལོ་ལོ་ = from this moment on; ད་ཕྱི་ལོ་ལོ་ = since that time, ever since)

ཕྱི་ལོ་ to go, set out (on a journey); to reach, come to, arrive at a destination (མཐར་ཕྱི་ལོ་ = to reach the end, complete); ལྷོ་ལོ་ལོ་ལོ་ = to penetrate deeply)

ཕྱི་བྱིད afternoon

ཕྱི་དབང་རྒྱུ་ཡུལ colony

ཕྱི again (ཕྱི་ལང་བ = to get up again), back (ཕྱི་འོང་བ = to come back, return); in back, behind (ཕྱི་འདྲེན་པ = to remain behind, at home); out, outside (ཕྱི་འཇོལ་བ = to expel); afterwards, subsequently

ཕྱི (or ཕྱི་ཏུ) *Postpos.* because (དགོས་པའི་ཕྱི = because it is necessary), on account of, by reason of, for (དེའི་ཕྱི = for that reason; ཅིའི་ཕྱི = for what? why?); for the sake of, for the purpose of, in order to

ཕྱི་བསྐྱད་པ to oust, expel, banish, dismiss

[ཕྱི་སྐྱུལ་བ
ཕྱི་ལྟད་པ
ཕྱི་དུང་བ]

ཕྱི་གོས E.T. outer garment, cloak

ཕྱི་འགྲེད་པ to fight with foreigners

ཕྱི་རྒྱལ foreign foe, outside aggressor

ཕྱི་བཅིལ་བར་བྱེད་པ to obstruct, hinder, block; to banish, expel, exterminate

ཕྱི་བཅོས་པ to answer, make a reply; to reform, make retribution; to cure; to rectify, remedy

[ལམ་འདོབས་པ]

ཕྱི་མཚོན་པ to reveal a secret, let out confidential information

ཕྱི་འཇོལ་པ to leave behind, leave at home; to put aside

ཕྱི་གཏང་ཚང་རྩོལ་བའམས་སྐྱབ་ཚལས་འདྲེ Ex-hibition of Export Commodities

ཕྱི་འཐོབ་པ to withdraw; to cancel, rescind

ཕྱི་འཐོབ་བྱེད་པ to withdraw (of troops)

[ཕྱི་ཐོག་རྒྱབ་པ
ཕྱི་བསྐྱད་བ]

ཕྱི་ཏུ *Postpos.* on account of, because of; for the purpose of (བཞག་པའི་ཕྱི་ཏུ = in order to test)

[ཕྱི་བ]

ཕྱི་འདྲེན་པ to stay behind, remain at home

ཕྱི་རྒྱལ་པ to come back again, re- turn (ཕྱི་རྒྱལ་པའི་ལམ = road back, re- turn route)

[ཕྱི་ཐོག་པ]

ཕྱི་ཕྱོད་མི་སེར་ subjects or citizens living overseas (e.g., overseas Chinese

[ཕྱི་ཕྱོད་རང་མི]

ཕྱི་ཕྱོད་རང་མི overseas Chinese (ཕྱི་ཕྱོད་རང་མིའི་དོན་ཕྱོད་མུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ = Commun. Committee for Overseas Chinese Affairs)

ཕྱི་ཕྱོད་པ་ to set out (on a journey), depart, go away

[ཕྱི་འཕྱོད་པ་
ཕྱི་དང་བ]

ཕྱི་ཕྱོད་པ་ looking back; disinclined toward; regardless of...; outside areas, foreign regions

ཕྱི་ཕྱོད་པ་ལས་ཕྱོད་པ་ to divert from, dissuade from (doing something)

ཕྱི་ཕྱོད་པ་ to return, come back; to reach one's destination

ཕྱི་ཕྱོད་པ་ to follow (in someone's footsteps); to imitate

ཕྱི་ཕྱོད་པ་ to come back

ཕྱི་ཕྱོད་པ་ to get up again, arise once more

ཕྱི་ཕྱོད་པ་འདྲི་འཕྲིན་ true copy of a reply (letter, telegram, etc.)

ཕྱི་ཕྱོད་པ་ to come back, return; to retreat, turn back

[Hon. ཕྱི་ཕྱོད་ཕྱོད་པ་]

ཕྱི་ཕྱོད་པ་ to recover, get back

[ཕྱི་ཕྱོད་པ་]

ཕྱི་ཕྱོད་ Come back!

ཕྱི་ཕྱོད་པ་ Trans. to return, send back

ཕྱི་ཕྱོད་ expelled, banished, ejected, thrown out

ཕྱི་ (or ཕྱི་ལོ་) late, later, last; afterwards, then (ཕྱི་སྐྱེས་པ་ = son born after the death of his father); behind, in the rear, in back

[see འཕྲི་བ]

ཕྱི་ཕྱོད་ scrap of cloth, rag (ཕྱི་ཕྱོད་པ་ = to wipe with a cloth, dust with a cloth)

[see འཕྲི་བ]

ཕྱི་སྐྱེས་ younger brother or sister

ཕྱི་བཅོས་ amendment; reparation

ཕྱི་གཞིའི་ཕྱི་ཕྱོད་པ་ to reinforce, bring up reinforcements

ཕྱིས་འབྲུང consequences, future results

ཕྱིས་འབྲུང་བ to arise later, come later

ཕྱིས་མ later on, afterwards; the latter

ཕྱིས་ཚར leftovers, extras, remnants; survivors

ཕྱིས་བཞིན་པ follower

ཕྱི་པ clothing, dress

ཕྱག (or ཕྱག་པོ) rich, wealthy

ཕྱག་ཕྱིན wealth, riches

ཕྱག་བདག wealthy man; millionaire

ཕྱག་པོ rich man (ཕྱག་མོ = rich woman);

ཕྱག་པོར་འགྱུར་བ = to become rich

ཕྱགས་ domestic animals, cattle, livestock (ཕྱགས་ཆེན་ = large livestock, such as horses, mules, oxen, cows, etc.; ཕྱགས་ཆུང་ = small livestock, such as sheep, goats, etc.)

ཕྱགས་རྒྱུན herdsman, livestock-raiser, stockman

[ཕྱགས་འཚོ་མཐའ་
ཕྱགས་ལུག]

ཕྱགས་བདག livestock-owner

ཕྱགས་ནད livestock disease[s] (ཕྱགས་ནད་སྐྱོལ་པ = veterinarian)

ཕྱགས་ནད་འགོག་བཅོས་པ to prevent and cure livestock diseases

ཕྱགས་འཚོ་བ to tend cattle (ཕྱགས་འཚོ་མཐའ་ = herdsman), herd livestock

ཕྱགས་རྫས livestock products (e.g., milk, cheese, hides, etc.)

ཕྱགས་ཇི herdsman, herder (i.e., a person hired to tend livestock)

ཕྱགས་ར see ཕྱགས་ལྟམ

ཕྱགས་ལས livestock industry

ཕྱགས་ལས་མཉམ་ལས་ཁང Commun. livestock cooperative

ཕྱགས་ལོས livestock raising

ཕུགས་ལྷན enclosure for domestic animals, pen, corral

[ཕུགས་ར་]

ཕྱང་བ (Perf. of འཕྱི་བཤེད་པ) to take out, remove (thorn, splinter, etc.); to throw away, cast out; to banish; to be in excess, be superfluous; to emit (སྤང་ཕྱང་བ = to utter, give utterance to)

ཕྱོད overflow

ཕྱར་བུ heap, pile, stack (of hay); curd (ཕྱར་སྐྱམ་ = dried curds)

ཕྱར་བུར་གང་བ piled up, stacked up, gathered in a heap

[ཕྱར་བུར་གང་མས་]

ཕྱར་རྩ་ cheese

[ཚུར་ར་]

ཕྱི་ཕུ flour, meal (བག་ཕྱི་ = wheat flour, barley meal); dust, powder (ལྷགས་ཕྱི་ = iron filings; མིང་ཕྱི་ = sawdust; གསེར་ཕྱི་ = gold dust)

ཕྱི་ཕྱོད flour sack

ཕྱི་འདྲེན་པ་ (or ཕྱི་མ་ལེབ་) butterfly

ཕྱི་བ (Perf. & Imperat. of འཕྱི་བཤེད་པ) to open (ཁ་ཕྱི་ = open your mouth); to divide; opened; divided, separated

ཕྱི་མ་ dust, powder (རྩ་ཕྱི་མ་ = sand), small particles

ཕྱི་མ་རྩུང་བ to reduce to powder, pulverize

ཕྱི་མར་ barley flour mixed with butter

ཕྱི་མར་བདགས་པ to grind to powder

[ཕྱི་མར་བུས་པ]

ཕྱི་མར་འཕགས་པ

ཕྱི་མར་བདར་བ་]

ཕྱི་དུག half (འམ་ཕྱི་དུག་ = midnight; ཉེན་ཕྱི་དུག་ = noon)

ཕྱི་དུག་ཀ་ one-half (ཕྱི་དུག་གཉིས་ = 1 1/2; ཕྱི་དུག་ལྔ་ = 4 1/2)

ཕྱི་དུག་གང་བ half full

ཕྱི་དུག་ཆ་སྐྱུང་ས་ reduced by one-half, reduced to half (its former size)

ཕྱི་ཕྱིང་ peninsula

ཕྱིན་བརྒྱན a copper coin worth one-half of a rupee

ཕྱིན་ཅན divisible

ཕྱིན་པ to change, shift; to separate (into categories); to distinguish, differentiate

[འགྲུར་བ
see འབྲིན་པ]

ཕྱིན་ལ partner, associate (in business)

ཕྱིན་ཚལ a half portion (of anything)

ཕྱིན་ལས་ལྷག་པ the majority

ཕྱི (or ཕྱིས) see འབྲུ་བ

ཕྱུགས side, direction (ཕྱུགས་དོར = in that direction, there; མངོན་ཕྱུགས་པ = the front side, ahead, in front); benefit, interest; for, for the sake of (གང་ལྟར་གྱུགས་ཕྱུགས་སུ་ཤི་ལྷེ་བ = to die for a friend); party, side, faction (གཞན་ལོ་ལ་ཕྱུགས་འགྲུར་བ = to take another person's side, side with someone else); point of the compass, direction (ཕྱུགས་བཞི་ནས་ = from all sides); part (of a country), region (ས་ཕྱུགས་ = locality, country); as regards, from the standpoint of

ཕྱུགས་ཀྱི་གས་ naked, uncovered; darkness

ཕྱུགས་ཁག Polit. party (ཁྱུང་གཉིན་བཟོ་ལྷང་དམངས་གཅེན་ཕྱུགས་ཁག = Chinese Workers and Peasants Democratic Party)

ཕྱུགས་སྔ་མ north side; left side; reply (to an argument), rebuttal

ཕྱུགས་གཅིག་པ one-sided, prejudiced; unilateral

[ཕྱུགས་ཤིག]

ཕྱུགས་གཅིག་ལ (or ཕྱུགས་གཅིག་ཏུ) toward one side, in one direction; together, jointly

ཕྱུགས་བམས་ཅན་ལ in all directions, everywhere

[ཕྱུགས་བཅུ]

ཕྱུགས་མཐུན་ appropriate, suitable, adequate

[ས་མཚུངས]

ཕྱུགས་བདག Fig. the sun

ཕྱུགས་པ to turn, turn aside, deviate, diverge; to make clear, make evident; to become visible; to face [རྩ་རིས་སུ་མངོན་ཏེ་ཕྱུགས་པའི་བྱག་ = a rock facing the south side); to be biased, be strongly inclined toward, be openly attached to; follower, partizan, adherent, party member

ཕྱགས་མེད without a country; a vagabond; impartial

ཕྱགས་ཚགས group, bloc

ཕྱགས་མཚམས boundary; corner (of a tract of land)

ཕྱགས་མཚུངས accordingly, in such a manner

ཕྱགས་འདྲིའུ་ bias, prejudice, partiality; deviation

ཕྱགས་བཟུང་བ to become a member (of a family, religious sect, party, etc.)

ཕྱགས་བཞི the four points of the compass (ཕྱགས་བཞིར = in all directions; ཕྱགས་བཞི་འཁོར་མོ་ = a compass)

ཕྱགས་ཡང་དག right direction

ཕྱགས་རིས partiality, bias, prejudice, taking sides; sect, faction, clique

[ཕྱགས་ལྗང་བ
ཕྱགས་ཞིབ]

ཕྱགས་རིས་རིང་ལུགས sectarianism, factionalism

ཕྱགས་རི་བ little bit, tiny amount, small particle; moment

ཕྱགས་ལ in the direction of, towards; on the side of

ཕྱགས་ལས་གྲུ་བ to mistake the way, stray from the path; to go amiss, deviate

ཕྱགས་བསྐྱད་པ to lose one's direction, face the wrong way, be lost

ཕྱགས་ལྗང partiality, prejudice, bias; bigotry

[ཕྱགས་རིས]

ཕྱད་ཚེ rapid progress, great advance

ཕྱད་པ to be thorough, carry out completely

ཕྱར་ཞིག Imperat. hoist! raise! lift!

[see འཕུར་བ]

ལྗང ornament of jewels; extremely fine, very thin, minute; atomic; whispering (especially, a whispering campaign to incite treason, rebellion, etc.)

ལྷ་རྒྱུ precious stones for ornamentation (ལྷ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་ = to inlay precious stones)

[ལྷ་ཚམ]

ལྷ་གཏོད་ལ་ to cut precious stones

ལྷ་བཏབ་ལ་ to inlay, insert (precious stones)

[ལྷ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་]

ལྷ་དག (or ལྷ་ག་དག) envy, jealousy (ལྷ་དག་བྱེད་ལ་ = to envy)

ལྷ་པོ་ Colloq. thin, fine, delicate

ལྷ་བ་ thin, fine, delicate (ལྷ་བ་ལྷ་བ་ = slender waist)

[ལྷ་མ]

ལྷ་པོ་]

ལྷ་སྒྲིལ་ dimensions, size (i.e., degree of thickness or thinness)

ལྷ་མ་ slander, calumny, deceitful language; discord (caused by malicious gossip); needle

ལྷ་མ་བྱེད་ལ་ to slander

[ལྷ་མ་གསལ་བ་]

ལྷ་མེད་ཞིང་ small firewood

ལྷ་ཞིབ་ detailed, minute (ལྷ་ཞིབ་འབྲུས་འདྲམས་ = all the minute details, complete details; ལྷ་ཞིབ་གསུང་བ་ = Hon. to dwell in great detail on a matter)

ལྷ་བཟོ་བ་ jeweller

ལྷ་སྐལ་སྐལ་ Colloq. extremely fine, very thin, most delicate, very slender

ལྷག་ space between, interstice, chink, crevice, crack; ravine. ལྷག་ is also used to indicate a complete amount or number, as in ལྷག་ = 100, ལྷག་ལྷག་ = 1,000, ལྷག་ལྷག་ལྷག་ = 100,000, and in the expressions ལྷག་ལྷག་ལྷག་ = a week (i.e., seven full days), ལྷག་ལྷག་ = month. Note also ལྷ་ལྷག་གཉིས་ = we two, and ལྷ་ལྷག་ = they

ལྷག་ཏུ་ Postpos. between, in between, in the interval

ལྷག་དག་ see ལྷ་དག

ལྷག་དག་མ་གཤམ་ please do not envy

ལྷག་དག་ཚ་པོ་ jealous, envious

[ལྷག་དག་ཅལ་]

ལྷག་གཤམ་ shoulder pole (used in carrying a sedan chair)

ཕྱག་པ shoulder (ཕྱག་པ་གཡས = right shoulder or arm)

[ཕྱག་གི་མང]

ཕྱག་པ (or འཕྱག་པ) to envy, be jealous; to begrudge

ཕྱག་དབྱུང shawl or robe worn by lamas

ཕྱད Gram. particle

ཕྱད་པ (Perf. of འཕྱད་པ) met, encountered; meeting, encounter, collision

ཕྱེ a little, a trifle; small, insignificant, of little value (ཕྱེ་ཚུགས = slight difficulty; རྩ་ཕྱེ = hill); small instrument used in surgery

[ཕྱེ་བུ
ཕྱེ་མ]

ཕྱེ (or ཕྱེ་ཚུང) Humble form of the first person pronoun, commonly used in correspondence = I, your humble servant; ཕྱེ་ཚོ = we, your humble servants

[ཕྱེ་བདག]

ཕྱེ་བུ small, insignificant, trifling; short, brief (ལྔ་སྐྱེ་ཕྱེ་བུ = brief glimpse, short visit)

ཕྱེ་ཚུགས་རིང་ལུགས Commun. routinism

ཕྱེ (Perf. of འཕྱེ་བ) separated, set aside

ཕྱེ present time, just now (ཕྱེ་དྲ = forthwith, right away, immediately)

[see འཕྱེ]

ཕྱེ་གྲིག finished, ready, prepared

ཕྱེ་བ to diminish, reduce, diminished, reduced

[see འཕྱེ་བ]

ཕྱེ (or འཕྱེ) news (ཕྱེ་བཟང་པོ = good news), information, intelligence, report, message

ཕྱེ་བཀུར་མཁུའབ messenger

[ཕྱེ་འཁུར་མཁུའབ]

ཕྱེ་འཁུར་བ to bring news, carry a report

[ཕྱེ་འཁུར་བ]

ཕྱེ་གཞི་མ oral report

ཕྱེ་གཞི་བ to send word, send news, send a report; to inform

[ཕྱེ་སྐྱེ་བ]

ཕྱེ་བ]

ସ୍ତ୍ରୀ'ସକ *Imperat.* send news!

ସ୍ତ୍ରୀ'ରସ୍ତ୍ରୀ'ସ to deliver a message

ସ୍ତ୍ରୀ'ସ୍ତ୍ରୀ'ସ to report, deliver a message orally

[ସ୍ତ୍ରୀ'ସ୍ତ୍ରୀ'ସ
ସ୍ତ୍ରୀ'ସ୍ତ୍ରୀ'ସ]

ସ୍ତ୍ରୀ'ସ୍ତ୍ରୀ'ସ letter, note, epistle

ସ୍ତ୍ରୀ'ସ୍ତ୍ରୀ'ସ (or ସ୍ତ୍ରୀ'ସ୍ତ୍ରୀ'ସ) answer to a message

ସ୍ତ୍ରୀ'ସ୍ତ୍ରୀ'ସ (or ସ୍ତ୍ରୀ'ସ୍ତ୍ରୀ'ସ) labor, work, deed, task; affair, matter, business; trust, charge (ସ୍ତ୍ରୀ'ସ୍ତ୍ରୀ'ସ' ରକ୍ଷା'ସ = to entrust a matter to someone's care)

ସ୍ତ୍ରୀ'ସ୍ତ୍ରୀ'ସ child, infant, offspring; the young of any animal

[see ସ୍ତ୍ରୀ'ସ୍ତ୍ରୀ'ସ]

ସ୍ତ୍ରୀ'ସ୍ତ୍ରୀ'ସ twins

ସ୍ତ୍ରୀ'ସ୍ତ୍ରୀ'ସ to have a miscarriage

ସ୍ତ୍ରୀ'ସ୍ତ୍ରୀ'ସ nursery class

ସ୍ତ୍ରୀ'ସ earthen pot or vessel

ସ୍ତ୍ରୀ'ସ womb; palace, castle; fort, military encampment

ସ୍ତ୍ରୀ'ସ୍ତ୍ରୀ'ସ arable land, productive land

[ସ୍ତ୍ରୀ'ସ'ସ୍ତ୍ରୀ'ସ]

ସ୍ତ୍ରୀ'ସ (or ସ୍ତ୍ରୀ'ସ) child; disciple, student; young of animals; fine woolen cloth

[see ସ୍ତ୍ରୀ'ସ]

ସ୍ତ୍ରୀ'ସ see ସ୍ତ୍ରୀ'ସ

ସ୍ତ୍ରୀ'ସ (or ସ୍ତ୍ରୀ'ସ'ସ୍ତ୍ରୀ'ସ) a full day and a night, a period of 24 hours. Note: ସ୍ତ୍ରୀ'ସ may also be used in counting groups of people or things, as in ସ୍ତ୍ରୀ'ସ = a group of five ସ୍ତ୍ରୀ'ସ = a group of six, etc.

ସ୍ତ୍ରୀ'ସ cold, penetrating wind

ସ୍ତ୍ରୀ'ସ orderly arrangement by rows, columns, lines, etc.; chain, series

[see ସ୍ତ୍ରୀ'ସ]

ସ୍ତ୍ରୀ'ସ to arrange in order (by ranks, rows, columns, etc.)

ସ୍ତ୍ରୀ'ସ thread (of beads, rosary, etc.)

ཐོང་བ order, line, row, column;
wreath, garland; rosary

[see འཕྱིང་བ]

ཐོང་ across, crosswise; aslant,
oblique, at an angle

[see འཕྱད་པ]

ཐོང་གླིང་ flute

ཐོང་གཏམ་ bolt, bar (of a gate or
door)

ཐོང་ལ་ across, at an angle to

[ཐོང་ཏུ]

ཐོང་ལམ་ road, path (horizontal or
inclined) along the side of a
mountain; crosscut, short cut

ཐོལ་བས་ hurried, hasty; flustered

[see འཕྱལ་བ]

ཐོགས་ see འཕྱོག་པ

ཐོགས་པ (Perf. of འཕྱོག་པ) robbed,
pillaged, plundered, ravished

[see འཕྱོག་པ]

ཐོན་པ (or འཕྱོན་པ) proper, appro-
priate, fit, suitable, agreeable

ཐོབ་ (or ཐོབ་) Imperat. beat! hit!
strike! attack!

[see འབྲབ་པ]

ཐོལ་ Imperat. split! divide! sepa-
rate

[see འཕྱལ་བ]

འཕགས་པ (Perf. འཕགས་) to rise, soar
upwards, ascend (to heaven); to be
elevated, be uplifted; to raise
oneself; to rear (of horses), jump
(ཡར་འཕགས་པ = to jump up; མར་འཕགས་པ =
to jump down, descend); ལྷིང་འཕགས་པ =
to palpitate, throb; to writhe,
struggle

[see འཕར་བ]

འཕགས་པ to crawl, creep (of infants)

འཕགས་ཆེན་པོ་ the celebrated, the
illustrious...

འཕགས་མཚན་ the most exalted, the
most holy...

འཕགས་པ་ exalted, sublime, uplifted
(commonly prefixed to the names of
deities and Bodhisattvas)

འཕགས་པ་འདི་ཡུལ་ the holy country, the
land of Buddha (i. e., India)

འཕགས་ལམ་ holy road (i. e., to
Nirvana)

୨୪୮ (or ୨୪୮୯) height (ପୃଷ୍ଠା'୨୪୮ = height of the sky; ଧର୍ମ'୨୪୮'ଅସ୍ତ୍ର'ପ = head held high; proud), loftiness, sublimity

[୨୪୮'ଅସ୍ତ୍ର]

୨୪୮'୨ in height; in dignity

[୨୪୮୯'୨]

୨୪୮'ଘ wheel (ୱିଲ'୨୪୮'ଘ = wheel of a vehicle); cycle (ସିକ୍ଲ'୨୪୮'ଘ = the cycle of the four seasons); spindle

[୨୪୮'ଘ]

୨୪୮'ଘ୮]

୨୪୮'ପ (Perf. of ୨୪୮'ପ) thrown out, cast out; shot, fired; ୨୪୮'ମି ୨୪୮'ମି = to cast a vote

୨୪୮'କ୍ଷି liberal, bountiful; imprudent, indiscreet

[see ୪୮'ପ]

୨୪୮'କ୍ଷି large banner or pennant

[see ୪୮]

୨୪୮'ପ broken, damaged, defective (୨୪୮'କ୍ଷି'ପ = undamaged, whole)

[କ୍ଷି'ପ]

୨୪୮'୧୯'୧୯ conceded defeat, admitted losing...

୨୪୮'ପ (Perf. ୪୫) to be defeated (କ୍ଷି'୨୪୮'୧୯'୧୯'ପ'୧୯'୧୯'୧୯ = the Chinese were defeated by the Tibetans) be subdued, be vanquished, be beaten (in a contest, lawsuit, etc.); ୧୯'୨୪୮ = invincible; a personal name

୨୪୮'୧୯'୧୯ to conquer, defeat

୨୪୮'୧୯ going by leaps and bounds

୨୪୮'କ୍ଷି fluctuation, variation (୨୪୮'କ୍ଷି'କ୍ଷି'ପ = unchanged, firm)

୨୪୮'ପ to jump, leap up, bound, fly up (of sparks); to throb, beat (୧୯'୨୪୮'୧୯'୧୯'୧୯ = [his] pulse is beating); to flutter; to be raised, be elevated, be promoted (୧୯'୨୪୮'୧୯'୧୯ = to be officially promoted), be advanced; to rise (୧୯'୨୪୮'୧୯ = to go up [of prices]); to increase (production, pay, etc.); to exceed, surpass (a quota)

[see ୧୯'୧୯]

୨୪୮'୧୯

୨୪୮'୧୯

୨୪୮'୧୯

୨୪୮'୧୯

୨୪୮'୧୯

୨୪୮'୧୯

୨୪୮'୧୯

୨୪୮'୧୯ excess, surplus (୧୯'୨୪୮'୧୯ = more than 100)

ରଫ୍ତର'ଭାଗି'ଈ'ରୁଦ୍ଧ extra allowance or reward, bonus

ରଫ୍ତର'ଢ଼ନ୍ଦ increase (ରଫ୍ତର'ଢ଼ନ୍ଦ 10% ଘଟଣା'ଭାଗ
= increase of approximately 10%)

ରଫ୍ତର'ଘା ଲିନିସନ୍; indention, notch, wrinkle; engraving, intaglio

ରଫ୍ତର'ଘା to pull out, pluck out
[see ରଫ୍ତର'ଘା]

ରଫ୍ତର'ଘା (or ରଫ୍ତର'ଘା) pierced, penetrated
[see ରଫ୍ତର'ଘା]

ରଫ୍ତର'ଘା see ରଫ୍ତର'ଘା

ରଫ୍ତର'ଘା see ରଫ୍ତର'ଘା

ରଫ୍ତର'ଘା ଡ୍ରିଲ୍ଲର, ବୋରର୍

ରଫ୍ତର'ଘା ଡିକାୟ, ରୁଇନ୍

ରଫ୍ତର'ଘା (Perf. ଘା) to degenerate, decay, fall into decay, wear away; to suffer declining circumstances, become impoverished

ରଫ୍ତର'ଘା ପୁର ଫାନ୍, ରୁଇନ୍

ରଫ୍ତର'ଘା (Perf. & Imperat. ଘା) to transfer, move, shift (ବେଦ'ବନ୍ଧୁ'ଘା' ରଫ୍ତର'ଘା = to move something out of the house); to put aside (ଘା'ରଫ୍ତର'ଘା = to undress; ଘା'ରଫ୍ତର'ଘା = to take off one's shoes)

ରଫ୍ତର'ଘା to set up, erect (ଘା'ରଫ୍ତର'ଘା = to pitch a tent)

[see ଘା'ରଫ୍ତର'ଘା
ରଫ୍ତର'ଘା]

ରଫ୍ତର'ଘା'ଘା'ଘା'ଘା during a flight...

ରଫ୍ତର'ଘା'ଘା'ଘା theory of flight

ରଫ୍ତର'ଘା'ଘା'ଘା to groom (a horse); to massage

ରଫ୍ତର'ଘା (Perf. ଘା) to fly (ରଫ୍ତର'ଘା = flier; bird); to flap (wings), flutter; to fan; to rub softly, scratch gently

[var. ରଫ୍ତର'ଘା]

ରଫ୍ତର'ଘା ରୁନ୍‌ୱେ, ଅୟର୍ସ୍ଟ୍ରିପ୍

ରଫ୍ତର'ଘା to fly back

ରଫ୍ତର'ଘା'ଘା'ଘା prefixed and suffixed letters

ରଫ୍ତର'ଘା'ଘା leisure, freedom from work or care

འཕུལ་འདོད་པ to push, promote (a plan, program, sales, etc.)

[སྐུལ་འདོད་པ]

འཕུལ་འདྲིའབ་ pushing and pulling

འཕུལ་བ (Perf. ཡུལ) to offer, present; to push, press against (གྲུ་མོས་འཕུལ་བ = to jostle with one's elbow)

[see འབུལ་བ]

འཕུལ་བྱེད་ person who pushes or shoves; one who expels or drives out

འཕུལ་ལྷིག་ prefixed letters (such as ག, ད, བ, མ, or འ); བས་འཕུལ་ག = the letter ག with a བ prefix

འཕེབ་མཁའ་ archer

འཕེབ་ཐག་ sling

འཕེབ་པ (Perf. འཕེངས་; Fut. འཕེང་; Imperat. ཕེང་ས) to throw, fling, cast, hurl; to shoot (མདའ་འཕེབ་པ = to shoot an arrow; མེ་མདའ་འཕེབ་པ = to fire a gun)

འཕེལ་ག་ development, increase (འཕེལ་ག་ཚེ་བ = to increase, develop; to prosper)

འཕེལ་འཕྱིབ་ increase and decrease, rise and fall, fluctuation up and down

འཕེལ་རྒྱས་ advance, improvement, development, enlargement, extension (འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལུས་སྐབས་ = stage of development)

འཕེལ་གདམ་ speech, discourse, sermon, harangue

[ཕྱིལ་གདམ]

འཕེལ་བ (Perf. & Fut. ཕེལ) to increase (in number, size, or strength), become larger, grow stronger, develop; to improve, grow better; to collect, accumulate

འཕོ་བ (Perf. འཕོས་; Imperat. ཕོས) to change one's residence, migrate (འཕོ་ས = place to which one migrates), move; to transmigrate (ཤི་འཕོ་བ = to die); to transfer (རྒྱ་འཕོ་བ = to pour water from one container into another); to convert; འཕོ་མེད་ = immoveable, permanent

འཕོ་བྱུ་ charm, mantra

[གདམ་ལྔག]

འཕོ་བྱིད་པ Trans. to shift (གྲུ་འཕོ་བྱུས་ = shifted the tent)

ରଥ'ଭବ assumption of duties by a new appointee who has been assigned to fill a vacancy caused by transfer, retirement, or death

ରଥ'ଭବ (Perf. ଥିବା(ନ)) to strike, hit (ରଥ'ଭବ'ରଥ'ଭବ = to hit the target); to affect (କି'ରଥ'ଭବ'ରଥ'ଭବ = it affected the man's mind), influence; to touch (କି'ରଥ'ଭବ'ରଥ'ଭବ = to misfire); to be struck down (ରଥ'ଭବ'ରଥ'ଭବ = to be stricken with a disease); to run into (ରଥ'ଭବ'ରଥ'ଭବ = to meet someone on the way)

ରଥ'ଭବ archery (ରଥ'ଭବ'ରଥ'ଭବ = archer)

ରଥ'ଭବ (Perf. ରଥ'ଭବ, ଥିବା) to be poor, be impoverished, be indigent, be needy; to lose, be deprived of (ରଥ'ଭବ'ରଥ'ଭବ'ରଥ'ଭବ = the king having lost his son); poverty, need; lack (ରଥ'ଭବ'ରଥ'ଭବ = lack of wealth); poor, unfortunate

[see ରଥ'ଭବ]

ରଥ'ଭବ see ଥିବା

ରଥ'ଭବ see ଥିବା

ରଥ'ଭବ passed away, transmigrated, died; death

[see ରଥ'ଭବ]

ରଥ'ଭବ (or ରଥ'ଭବ) Colloq. mockery, derision, ridicule (ରଥ'ଭବ'ରଥ'ଭବ = to make fun of, jeer at)

ରଥ'ଭବ (Perf. ରଥ'ଭବ) to blame, find fault with, censure, chide; to abuse, deride, scoff at, scorn

ରଥ'ଭବ slanderer; faultfinder; scoffer, derider, mocker

ରଥ'ଭବ to belittle, disparage, treat with contempt

ରଥ'ଭବ slanderous words, abuse [ରଥ'ଭବ'ରଥ'ଭବ]

ରଥ'ଭବ (Perf. ରଥ'ଭବ) to sweep

ରଥ'ଭବ (Perf. ରଥ'ଭବ) to hang down, be suspended (ରଥ'ଭବ'ରଥ'ଭବ'ରଥ'ଭବ = suspended ornament); to hang on to, cling to (ରଥ'ଭବ'ରଥ'ଭବ = to cling to, hold fast; ରଥ'ଭବ'ରଥ'ଭବ'ରଥ'ଭବ = to depend upon someone; to be a parasite)

ରଥ'ଭବ'ରଥ'ଭବ doubt, suspicion; hesitation

[ରଥ'ଭବ'ରଥ'ଭବ]

ରଥ'ଭବ hung, suspended

[see ରଥ'ଭବ]

འཕྱད་པར see ཕྱད་པ

འཕྱུའ་པ to wander, roam, ramble, drift about; to stray (from the path); wanderer, vagabond

འཕྱར་ཀ (or འཕྱར་ཁ) see འཕྱར་ཀ

འཕྱར་ཀ་ཅེན་ tempting, alluring, charming, graceful

འཕྱར་བ (Perf. ཕྱར; Imperat (འ)ཕྱར) to lift up, raise, hold aloft; to hoist; to hang up; to brandish; to show; to arouse, excite, agitate

[see ཕྱར་བ]

འཕྱར་བ་བྱེད་པ to be alluring, be charming

འཕྱར་གཞིང་ engaging, charming, winning, delightful; allurements, enticements

འབྲེ་བ (or ཐུ་འབྲེགས) marmot

འབྲེ་བ (Perf. བྲེས, འབྲེས) to be late, be tardy, come too late

འབྲེ་བ (Perf. འབྲེས, བྲེས) to wipe, wipe off, wipe clean; to dust; to pull out (by the roots), eradicate, root out, remove entirely, blot out

འབྲེ་མ late

[see བྲེ་བ]

འབྲེ་མང old name for a minister of state (Ch. 丞相)

འབྲེ་པ to suffice, be sufficient, be enough; to wipe clean

[see འབྲེ་བ]

འབྲེད་པ to be dazzled or blinded by the glare of snow

འབྲེལ་བ to wind, twist, coil

[see འབྲེལ་བ]

འབྲེས་པ late, tardy

འབྲེག་པ (or འབྲེགས་པ) to err, be mistaken, make a mistake (ལམ་འབྲེག་པ = to take the wrong road)

འབྲུབ་བ to ascend, mount, rise up (of smoke); to overflow, inundate; to pile up, accumulate

འབྲེ་བ (Perf. འབྲེས) to creep, crawl (འབྲེ་འབྲེ = serpent)

འབྲེ་ཅ (འབྲེ་མ) creeper, crawler; cripple

འཕྱི་དག wild beasts (especially those which roam the mountains or plains)

འཕྱི་འགྲོགས་ staggering, reeling, tottering

འཕྱི་བ (Perf. འཕྱིས) to float, hover, soar; to swim (of fish); to give forth an aroma (of liquids); to throb, be agitated, be moved; to gambol, skip; to range, roam about (of wild animals); to overflow, inundate; to swell up, be bloated, be inflated

[see འཕམ་བ་]

འཕྱིང་པ་ to protect; to desert, abandon

[see མུང་བ་]

འཕྱིང་རྒྱུས་ Chong-gye, a district in Central Tibet (29° 03' N, 91° 45' E); འཕྱིང་རྒྱུས་སྡེ་པ་ = the Governor of Chong-gye

འཕྱིངས་ Imperat. hang up!

[see འཕྱིང་བ་]

འཕྱིས་འགྲོགས་ raft, boat

འཕྱིངས་རྒྱུས་ pride, arrogance, haughtiness

འཕྱིས་ལ་ floating object; gift, present, dowry

འཕྱི་པ་ (Perf. འཕྱིས) to kick; to jerk one's feet (in pain or anguish); མི་འཕྱིས་ = death struggle

འཕྱག་ ravine, gorge, valley (between two mountains); between

འཕྱང་ narrow and dangerous pass; mountain ledge

འཕྱད་པ་ (Perf. & Fut. ཕྱད) to meet, encounter, come upon, find; to have a meeting with, have an interview with

འཕྱད་མཚམས་ corner, angle; intersection, junction (of roads, streams, valleys, etc.)

འཕྱུ་རྒྱུ་ sudden accident, unexpected catastrophe

འཕྱུ་དགོས་ immediate necessity

འཕྱུ་སྐྱབ་པ་ Commun. shock worker (གཞི་བྱ་བྱ་འཕྱུ་སྐྱབ་པ་ young shock worker)

འཕྱུ་དྲ་ immediately (འཕྱུ་དྲ་སྐྱབ་ཡོང་ = I shall come immediately); suddenly

ରଥୁଲା' ୨' ୨୩' ୫' ୬' ୭' ୮' ୯' things necessary for daily use, common utensils

ରଥୁଲା (or ଥୁଲା) present, right now, this instant; immediate, imminent (ରଥୁଲା'ରଥୁଲା' = at once, this instant, immediately); sudden (ରଥୁଲା' କ୍ଷୁର = sudden coincidence); current, common at the present time (ରଥୁଲା' କ୍ଳନ୍ = colloquial language, common speech); for the time being, temporary ରଥୁଲା' ଶୁ' ରଥୁଲା' କ୍ଳନ୍ = a poor temporary dwelling). Note also ରଥୁଲା' ଥୁଲା' = as soon as he has arrived, ରଥୁଲା' ଥୁଲା' = as soon as it had been said, ରଥୁଲା' ଥୁଲା' = immediately after birth

ରଥୁଲା' ଥୁଲା (or ରଥୁଲା' ୨୯' ଥୁଲା) at present and in the future, now and later on

ରଥୁଲା' ପ (Perf. ଥୁଲା; Fut. ୨୯; Imperat. ଥୁଲା) to separate, part, split; to be separated from, be deprived of (ରଥୁଲା' ୨୯' ରଥୁଲା' ପ = to die); to divide up, cut up, quarter (beef)

ରଥୁଲା' ପ (Perf. ଥୁଲା); Fut. ୨୯) to diminish, lessen, take away from, subtract (ରଥୁଲା' ୨୯' ରଥୁଲା' ପ = to subtract 20 from 100)

ରଥୁର (or ଥୁର) correspondence; news, information, intelligence; report, message

ରଥୁର' କ୍ଳନ୍ to communicate (news, information, instructions, etc.); news correspondent, reporter

[see ରଥୁର' କ୍ଳନ୍]

ରଥୁର' କ୍ଳନ୍ to send a message

[ରଥୁର' କ୍ଳନ୍]

ରଥୁର' କ୍ଳନ୍ (or ଥୁର' କ୍ଳନ୍) to bring news, bring tidings, carry a report; ରଥୁର' କ୍ଳନ୍ = postman

ରଥୁର' କ୍ଳନ୍ postage stamp

ରଥୁର' କ୍ଳନ୍ to send word, send information

ରଥୁର' କ୍ଳନ୍ to make a verbal request; to leave orders (to the effect that)

ରଥୁର' କ୍ଳନ୍ letter, epistle; newsletter; radiogram

ରଥୁର' କ୍ଳନ୍ କ୍ଳନ୍ Postal and Telegraphic Communications [Office]

ରଥୁର' କ୍ଳନ୍ see ଥୁର' କ୍ଳନ୍

ରଥୁର' କ୍ଳନ୍ labor, work, deed; affair, matter, business; trust, charge, duty, responsibility; efficacy, effectiveness, power; a personal name

[see ଥୁର' କ୍ଳନ୍]

འཕྲུལ་རྒྱུ་ see འཕྲུལ་རྒྱུ་

འཕྲུག་པ (Perf. འཕྲུགས་) to scratch

འཕྲུལ་ (or འཕྲུལ་པ) black art, magic
(འཕྲུལ་པ་པོ་ = magician)
[འཕྲུལ་རྒྱུ་]

འཕྲུལ་འཁོར་ magic circle or wheel¹⁾;
any machine turned by a wheel or
with a rotary motion; machinery
(in general)

འཕྲུལ་འཁོར་མེད་པའི་གཞུག་གྲུ་ motorless
plane, glider

འཕྲུལ་འཁོར་བཟོ་ལས་ machine-building
industry

འཕྲུལ་གྲུ་ steamship
[གྲུ་གཟེངས་]

འཕྲུལ་ཚས་ tools, implements; mechani-
cal device, apparatus; machinery

འཕྲུལ་ཚས་ཀྱི་དཔྲུང་ཁག་ Mil. mechanized
unit

འཕྲུལ་ཚས་ཤི་བས་ completely mechanized

འཕྲུལ་ཚས་བཟོ་གྲུ་ machinery works,
machine factory, machine shop

འཕྲུལ་སྒྲིགས་ lathe

འཕྲུལ་སྒྲིགས་ (or འཕྲུལ་གྱི་སྒྲིགས་) magical
force; mechanical power

འཕྲུལ་འདྲིགས་ magical arts; delusions,
deceptions (which result from
trickery or magic)

[འཕྲུལ་སྒྲིགས་
འཕྲུལ་རྒྱུ་]

འཕྲུལ་སྒྲུང་ delusion, mockery; miracu-
lous

འཕྲུལ་སྒྲུལ་ machine oil or lubricants

འཕྲུལ་བ་ black art, magic; to err,
be mistaken, be deluded

[see འཕྲུལ་བ་]

འཕྲུལ་བཟོ་ཁང་ (or འཕྲུལ་ཁང་) factory,
workshop

འཕྲུལ་བཟོ་འཕྲི་རྒྱུ་ཁྲུག་ Minister for Industry

འབྲེལ་བ (Perf. འབྲེལས་) to lean against

1) See Das, *Tibetan-English Dictionary*, page 855.

འབྲེང་བསྐྱབས arranged in a line or column; line-up; parade

འབྲེང་མདའ machine gun

[ཅི་ཀོབ་ཚང
མེ་མེག་ཀའ]

འབྲེང་བ (or བྲེང) to fasten; to be fastened, be attached; to be arranged consecutively, be arrayed in an orderly manner; to love, cherish; to attach (སེམས་ལ་འབྲེང་བ = to bear in mind); regular order, consecutive placing, orderly arrangement (as in a file); set, series; chain, wreath, garland, rosary

འབྲེང་གཏུབ crossbar

འབྲེང (or འབྲེང་ལ) across; transversely, obliquely

འབྲེང་ཏྲུ width, breadth

[ཞིང་ཏྲུ]

འབྲེང་གཞུང vertical and horizontal

འབྲེང་ལམ see བྲེང་ལམ

འབྲེ continuation, progress, continuity (འབྲེ་ལ = in progress, in process); remainder (i.e., that which is still in process)

འབྲེ་གཅོད་པ (or འབྲེ་འཆད་པ) to discontinue

འབྲེ་འབྲུང་པ to continue once more, resume

འབྲེ་བ (Perf. འབྲེས) to emanate from, issue from; to be diffused, spread (of light, epidemics, etc.); to continue, proceed, go on (doing something); འབྲེ་འདྲེན་བ = to go on trembling, continue shaking (from fear or cold)

[see བྲེ་བ]

འབྲེ་བྲུངས resumption (of an unfinished work)

འབྲེ་མ་ཆད་པ without interruption, continuously

[བྲེ་མ་ཆད་པ]

འབྲེ་བཞག་པ to put off, postpone

འབྲེ་བཤོལ postponement, delay

འབྲེག་བཅོམ robbery (accompanied by acts of violence); raid (mil.)

འབྲེག་མཐུན ravisher, abductor; plunderer

[འབྲེག་པ་ཏ]

འཕྲིན་པ (*Perf.* ཕྱིན་པ; *Fut.* དཔྱུག་པ) to rob (རྒྱ་འཕྲིན་ = robbery); to steal, embezzle, misappropriate, snatch, run away with; to pillage, deprive of (goods, power, etc.), usurp, overthrow (of rulers); to ravish; to annex territory by force; to capture, seize

འཕྲིན་པའི་རྩིས་ booty, stolen goods

འཕྲིན་པ་བསྐྱོབ་ཁྱེད་ Health Office

འཕྲིན་པ་བསྐྱོབ་ཁྱེད་མཚན་ first-aid station

འཕྲིན་པ (*Perf.* ཕྱིན་པ) to recognize, know, be acquainted with; to meet with, experience (སྤྱི་ལོ་འཕྲིན་པ་ = to experience misfortune)

འཕྲིན་པ (*Perf.* ཕྱིན་པ) to be given, be offered, be bestowed (ཐོན་འཕྲིན་ = present, gift); to be delivered (ལག་ལ་འཕྲིན་པ་ = handed over); fit, suitable, proper, congenial, agreeable (མི་འཕྲིན་པ་ཟེང་ = unwholesome food)

[see ཕྱིན་པ]

འཕྲིན་པ་ལོག་པ་ proper, suitable, necessary

འཕྲིན་པ་སྤྱི་ལོ་ hygiene, sanitation

འཕྲིན་པ་འཇུག་ receipt

འཕྲིན་པ་བཞིན་ good health (a greeting)

འཕྲིན་པ་ལམ་ reply (to a letter); return (of an object received)

འཕྲིན་པ་ལོག་པ་ leftover, residue, remainder, balance; excess (of what is actually needed)

འཕྲིན་པ་དོན་ appendix; matter submitted for further investigation; remark

འཕྲིན་པ་ལོག་པ་ diffused (of light), spread out, radiated

བ Fifteenth letter of the Tibetan alphabet, used also in numbering chapters, volumes, etc. བ is also used as a nominal particle after words ending in ང, འ, ར, ལ, and vowels, 1) and, added to a verbal stem, forms a participle.

[see ག]

བ (or བ་མོ) cow

[བ་ཏུ]

བ་དཀར white; lime, limestone

བ་གམ dome on top of a house, pinnacle; turret, tower

བ་ཤང bull, ox, bullock; cattle

[བའ་ཤང]

བ་ཤང་མེག (or བ་ལང་མེག) bull's-eye; a small circular window

བ་འཛོལ་པའལ one who milks, milkman, milkmaid

བ་དྲི *Hindi* a dry measure equivalent to about four pounds

བ་ཐག cobweb; root, stalk; rope for leading livestock

བ་དྲུབ mare

[བོད་མ]

བ་དྲུས་མ milch cow

བ་སྐྱུ་རྒྱས་པ hair-raising (experience), terrifying

[བ་སྐྱུ་གཟེངས་པ]

བ་སྐྱུ་ལངས་པ]

བ་སྐྱུ་ཅའ hairy (བ་སྐྱུ་མེད = bald)

བ་སྐྱུ་གས herd of livestock (especially cows)

བ་སྐྱུ་གཞོ calf

བ་མེག gayal

བ་མོ hoarfrost

བ་ཚྭ soda (བ་ཚྭ་ཅའ = salty, briny)

1) This rule is not strictly observed.

བ་ཚང cowshed

བ་རྩྭ cowherd

བ་སྐྱེ enclosure or pen for cattle; cows and goats, large and small livestock (*Colloq.*)

བ་ལང bullock; ox; cattle
[see བ་གླང]

བ་གྱ beef

བ་སྐྱ elephant tusks, ivory

བག a little (བག་ཅམ་པ = slight, insignificant, trifling); a narrow space
[see བགས]

བག modesty, restraint, discretion; piety; awareness of physical and moral evils

བག meal (usually barley); བག་ཕྱ = barley flour

བག་རྐྱང relaxed

བག་ལྷྱ thin porridge, gruel

བག་ཁག brick of tea (weighing about 6 pounds)

བག་བྱམས་པ timid, apprehensive; cowardly

བག་གླྱ wedding songs

བག་ཆགས propensity, inclination, tendency; habit (བག་ཆགས་བཟང = good habits); passion (བག་ཆགས་ཁྱུ་བ = carried away by his passions)

བག་ལྷྱ gruel

བག་དྲག་པ narrow, limited, restricted

བག་རྒྱ་བ peace of mind; easy circumstances, well-being
[བག་ཤེབས་པ]

བག་ལྷྱ pure, chaste, modest; discreet, temperate, careful, cautious

[see བག
བག་ཡོད]

བག་པ bridegroom

[see བག་ཡོད་པ]

བག་ལྷྱ see ལྷྱ་ལྷྱ

བག་ཤིབས carefree, at ease; in a leisurely manner, unhurried

[སྤྱོད་བར]

བག་ཤོབ་པ to relax (mentally); to throw off one's worries, fears, cares, etc.

[བག་འཕྲོག་པ]

བག་མ bride (བག་མར་སྐྱོང་བ = to take as a wife, marry); mistress, female head of a household

[བག་གསར]

བག་མེད immodest, impudent; indiscreet, unrestrained; careless, indifferent; impious; dishonest

བག་ཚ་བ to be shameless, be immodest; to be timid, be cowardly (བག་མི་ཚ = fearless, intrepid; a hero)

བག་ཚ་མེད་པ brave, fearless, intrepid; a hero

[བག་མི་ཚ]

བག་ཞིད timid, apprehensive, fearful, cowardly

[བག་འཚོར་བ]

བག་ཟུབ flour

[བག་ཕྱུ]

བག་ཟློབ *Commun.* precaution, vigilance, guard, security

[རྟོགས་ཟློབ]

བག་ཡོད་པ chaste, modest; pious, reverent; prudent, discreet, temperate, careful, circumspect; conscientious

[བག་པ]

བག་རྩ a little bit; somewhat, slightly

བག་ལེབ bread; cake

བག་ལེབ་སྐྱམ *Mil.* plastic explosive

བག་ལེབ་སྐྱུག་པ to bake bread

བག་ཤེ mentor, master, teacher (*Mong.* 師長)

བགས (*or* བགས་ཀྱིས) gradually, by degrees, one after the other; slowly

[རིམས

རིམ་གྱིས

བག་ཤོབ་ཀྱིས]

བང (*or* བང་བ) storage, storeroom, storehouse, granary, magazine, treasury; རྩམས་བང = cupboard

[བང་མཛོད

བང་པང]

བང foot-race (བང་རྒྱུག་པ = to run a race); courier (བང་གཏོང་བ = to send a courier)

བང་ཤི shelf; awning

བང་རྒྱལ granary
[བང་ཁང]

བང་ཚེག fast runner, courier
[བང་མ]

བང་འདྲུང་བ to race
[བང་རྒྱུག་པ]

བང་བ see བང

བང་ཅལ foot-racing, track

བང་མཛོད storehouse, granary, treasury (བང་མཛོད་འཛིན་པ = treasurer; steward; རྒྱལ་ཁབ་བང་མཛོད = state treasury)
[བང་ཁང]

བང་རིམ step, tier (of a chorten or terrace)

བང་སྐ royal tomb, sepulcher, monument; graveyard

བངས་པ to soak in water, steep; soaked, steeped

[see སྐང་བ]

བད edge, border (བད་ལྗོ་གསེར = the border is of gold)

བད moisture, humidity

བད་ཀའབ mucous, phlegm

བད་ཀའབ་གྱི་སྐབ medicine for tuberculosis

བད་ཐུག pneumonia

བད་རྒྱུང་མལ་འཁོར vertigo, giddiness

བའ heavy fog or mist

བའ་གླང see བ་གླང

བའ་ཆང jug (for beer, wine, etc.)

བའ་ཚུང student in a monastery, novice; a small amount (བའ་ཆོ = many)

བའ་དོ worshipful, venerable (used as an honorific in titles); a title of Buddhist monk-ministers during the early period

བཞུགས་ mendicant monk

བཞུགས་ little by little, bit by bit, gradually

བཞུགས་ Bon priest

བབ་ (or བབས་) sunken, settled
(བབས་ས་ = settlement; landing place)

[see འབབ་པ་]

བབ་ཅོལ་ rudeness, thoughtlessness, lack of consideration (in speech or action); (བབ་ཅོལ་སྐྱོ་བ་ = nonsense, foolish speech; falsehoods, insincere speech)

བབ་རྒྱ་ (or འབབ་རྒྱ་) waterfall, cascade

བབ་བཞུགས་ to take into account, consider, weigh (a matter)

བབ་ཕྱི་ suitable, fitting, appropriate; should, must

[བབ་བཞུགས་
བབ་པར་]

བབ་མལ་ halting place (at the end of a day's march)

[ས་རྒྱུགས་]

བམ་མོ་ soft, mild; chaste, modest

བབས་ཆགས་ simple, plain

[ལྷོ་རྒྱ་]

བབས་འབྲེལ་ joint, combined; jointly; in harmony with, in accordance with, according to

བབས་དོས་ suitable, appropriate, fitting (བབས་དོས་ཀྱི་མཐུན་ཀྱི་ལྷོ་རྒྱ་ = assistance according to what is needed); opportune

བམ་ corpse

[བམ་རྩ་]

བམ་སྐབས་ preface, introduction, foreword

བམ་སྐྱེས་ swelling

བམ་པ་ decayed, rotten, putrid

བམ་པོ་ grouping; section or subdivision (of a book); volume (Colloq.)

བམ་རྩལ་ whole bunch, entire load, complete volume

བམ་རྩ་ decayed body, corpse

པར particle used after words ending in རྩ, རྩ, རྩ, or རྩ. Attached to verbal stems, པར is usually translated as an infinitive (especially when followed by another verb.) 1) པར may also be used to form simple adverbs or adverbial phrases

[see པར]

པར that which lies or comes between (ཐུ་བར = isthmus; རྩ་རྩ་བར་གསུམ = upper, lower, and middle country), intervening space, interval (of time); up to (1959 རྩ་ལོ་ 1965 རྩ་བར = from 1959 to 1965)

པར་སྐབས space of time, period of time; in the meantime, in the interim, meanwhile

པར་བསྐོལ Middle Kalpa

[see བསྐོལ་པ]

པར་བསྐོར middle circumambulation (used to describe walking around a holy place or around the city of Lhasa, using the middle route rather than the inner or outer one)

པར་ཁང the middle room or building

པར་བྱམས vestibule, anteroom, passage (between the entrance and the main portion of a dwelling)

པར་གྱི་མཚམས (or པར་མཚམས) intervening space, intermediate zone; interval (པར་མཚམས་མེད = without break, continuous)

པར་གྲས medium quality, middle class or rank, medium size

པར་དགའ occasionally, at times; some, several; now.....now

པར་བརྒྱུད transition (མ་ཅིའི་རིང་ལགས་ བས་སྐྱོ་ཚགས་རིང་ལགས་ དང་གྲུང་ཁྲུག་རིང་ལགས་ པར་བརྒྱུད = Commun. the transition from capitalism to socialism and communism)

པར་ཆད (or པར་གཅོད) that which blocks, hinders, or bars by coming in between a traveler and his destination or a project and its accomplishment; obstacle, barrier, impediment, hindrance; interruption, occurrence, accident en route (ང་ལ་བར་ཆད་མེད་པར = without meeting with an accident en route...)

[པར་ཆད
འགྲུལ་གྱི་བྱ
གི་གས་སྐྱོབ]

1) A tendency has been noted in recent publications to replace this form with a verbal stem followed by རྩ, as in the expression རྩ་སྐབས་སྐྱོང་བྱ་བྱེད་པར = sent to study in the Soviet Union. པར may also be used in a locative sense མི་སི་ཁོ་སྐབས་ལྷ་ཆེ་བར་ཡོད་པའི་སྐབས་ལྷ་ཆེ་བ་ནམས = students at Moscow University...)

བར་ཆད་སེལ་བ to remove impediments

བར་ཆད་མེད་པར continuously, without interruption

བར་ཆད see བར་ཆད

བར་ནྱོ gelding

བར་ཐོག middle floor (usually the second story); བར་སྐྱར = veranda attached to the middle story of a house

བར་ཏུ (or དབར་ཏུ) *Postpos.* between; up to, as far as, as long as, until (ད་ལྟོ་བར་ཏུ = until now; མ་ཐོབ་པའི་བར་ཏུ = as long as it is not obtained; until it is obtained); during (ཞིག་བདུན་པ་བར་ཏུ = during seven days)

བར་ཏུ་ལངས་པ *Commun.* neutral

[བར་གཞུང]

བར་དྲི (or བར་མ་དྲི) In Buddhism, the period between death and rebirth (usually less than 49 days)

བར་འདྲམ agreement, treaty (between belligerents)

[བར་བསྐྱེག]

བར་འདྲམ་བྱིན་མཁུ་བ mediator
[བར་མ]

བར་བ *Postpos.* between, in between

བར་གཞུང middle position, neutral (བར་གཞུང་པ = an in-between element, neutralist)

[བར་ཏུ་ལངས་པ]

བར་སྐྱར atmosphere, illuminated space, sky, air

བར་པ the middle one (often used in reference to the second son)

བར་དྲུགས་འགྲེལ་བ to intervene in a matter

བར་བར་ཏུ at intervals, from time to time, now and then

བར་བར་སེག་སེག Persia, Iran

བར་བྱར uneven, bumpy (of roads)

བར་བྱ་བ added to verbal roots to express an immediate future (འགྲོ་བར་བྱ་བ = about to go)

བར་བྱིད་པ to interpose, intercede, mediate

[Hon. བར་མི་གཞན་བ]

བར་མ the middle one (of three things); middle tone; waist

བར་མ mediator, intercessor, go-between, middleman; umpire

[བར་ཚམས་བཞག་པ]

བར་མི་བྱིད་པ to mediate, intercede, interpose

[བར་ལ་བཞག་པ
བར་བྱིད་པ]

བར་མེད without interval, without break or space in between (བར་མེད་མཁའ་ = sky, heavens)

བར་བཙའ་བ to squeeze in (to a small space, crowd, etc.); to fill (a tooth), plug (a leak), stop up, block, obstruct

[བར་འཚང་བ]

བར་བརྒྱུགས middle level

བར་ཚིག the dot between Tibetan words

བར་རྒྱུགས intermediate stage

བར་མཚམས་བ in the middle of, in the midst of, in the interim

བར་ཡིག written agreement (between litigants)

བར་ལ *Postpos.* between, in the middle; as far as, up to, until

བར་ལ་བཞག་པ to mediate

[see བར་མི་བྱིད་པ]

བར་ལག་པ go-between, agent

བར་ལམ in the meantime; presently, at present; recently

བལ wool (བལ་གྱི = woolen); སྤྱིའི་བལ = cotton

བལ་དྭགས fleece

བལ་བཀལ་བ to load wool

བལ་སྐད་ Nepali, Nepalese language

བལ་སྐྱད་ woolen thread

བལ་འཁྲིལ་འཕྲུག་བཟོ་གྲུ་ woolen textile mill

བལ་འཁྲིལ་བ to spin wool

བལ་ལྗང market price of wool

བལ་ལྗས woolen robe

བལ་ལྲམ Nepalese silver coin

བལ་དྲོས (or བལ་དོ) bale of wool

བལ་ལྲུབ Fig. sheep
[ལྲུབ]

བལ་པོ native of Nepal, Nepalese
(བལ་མོ = Nepalese woman)

བལ་པོད (relations between) Nepal
and Tibet

བལ་འཕྲོག་པ to shear wool

བལ་མ a woman who spins wool

བལ་ཚང wool trade (བལ་ཚང་བ = to
sell wool)

བལ་ཞིང་ཁ cotton field

བལ་ཡུལ (or བལ་པོ) Nepal

བལ་ཤད comb or wire brush for
carding wool

བལ་ཤོ wool tax

བས instrumental form of the par-
ticle བ, used to indicate compari-
sons, as in the expression འདི་བས་
བཟང = 'better than this'. Affixed
to a verbal root at the end of a
clause, བས is usually translated
'because', 'in consequence of,
'as', 'since', etc.

[see བས
ལས]

བས (variant of བྱས) done, settled
[see བྱིད་པ]

བས་མཐའ་ suburbs; border country

བས་ལྡན rash, skin eruption (as in
measles, scarlet fever, etc.)

བྱ་པའ་ sulphuric acid

བྱ son, boy; child, offspring
(བྱ་ཕྱུག = children)

[Hon. བྱས]

བྱ a diminutive suffix (བྱལ་བྱ =
small bell; རྱལ་བྱ = pill)

བྱ་ལྟོན (or བྱ་ལྟོན) prolific; name often given to oldest daughter

བྱ་ག (or བྱ་ག) hole, opening, aperture, orifice (ལྷ་བྱ་ག = nostril)

[E.T. བྱ་ལྟོན]

བྱ་གཞི་དབྱུངས་ pheasant

བྱ་གྲུ་ small boy, lad; child (བྱ་གྲུ་རྒྱ་རྒྱ་ = infant)

བྱ་མཐོང་པ་ oldest son, oldest boy
[བྱ་མཐོང་པ་]

བྱ་ལྟོན་ descendants, progeny, offspring

བྱ་བཅོལ་ཁང་ nursery

བྱ་ཆེ་མ་ pregnant woman

བྱ་དྲ་ཐེ་སི་ Budapest

བྱ་དོན་ adopted son; foster child
[བྱ་ཚབ་]

བྱ་སྐྱོད་ womb

བྱ་སྐྱོད་ brothers

བྱ་བྱ་མ་ Colloq. sons and daughters; children

བྱ་མ་ daughter; girl, maiden, virgin (བྱ་མ་ཚོན་མ་ = oldest daughter)

བྱ་མཉེ་བདག་པ་ bridegroom; son-in-law

བྱ་སྐྱོད་ mother and children, family

བྱ་སྐྱོད་གཉིས་ mother and child

བྱ་བཅོལ་བ་ to give birth

བྱ་ཚ་ son, boy; nephew; child

བྱ་ཚ་བྱ་རྒྱུ་ friend, companion

བྱ་ཚ་བཅོལ་བ་ to give birth to a child

བྱ་ཚབ་ adopted son

[བྱ་དོན་]

བྱ་རྒྱ་ nurse (for children); wet nurse

བྱ་ལྟོན་ summary, short note, memo

བྱ་ལྟོན་ snowstorm, blizzard

བྱ་རྩམ་ brown sugar; treacle, molasses

བྱ་རྩམ་བསྐྱར་བ to boil down to sugar

བྱ་ཐོབ་ loan; debt

བྱ་ཐོབ་ཁྲིར་བ to contract a debt
[བྱ་ཐོབ་བྱིད་པ]

བྱ་ཐོབ་འཇལ་བ to repay a loan
[བྱ་ཐོབ་སྐྱོད་པ]

བྱ་ཐོབ་བདག་པ creditor

བྱ་ཐོབ་འདོད་སྐབ་ collector of a loan

བྱ་ཐོབ་པ debtor
[བྱ་ཐོབ་ཅན
བྱ་ཐོབ་ལེན་སྐབ]

བྱ་སྐྱབ་ disciple, follower; pupil,
student, scholar
[སྐྱབ་མ
སྐྱབ་པུག]

བྱ་ཤིང་ (or བྱར་ཤིང་) sugar cane
[བྱ་རྩམ་ཤིང་]

བྱག་པ crack, opening; hole, cavity
[see བྱ་ག
སྐྱགས]

བྱང་བ humming and stinging insects
(བྱང་ལྷག = sting); bee

བྱང་ཚང beehive

བྱངས་ mass, heap, bulk (བྱངས་ཚལ =
size)

[see བྱང་པ]

བྱད་ cloud of dust (used to describe
the dust raised by threshing); dust
storm

བྱད་པ ousted, expelled, turned out
[see འབྱད་པ]

བྱད་མེད་ woman, female (བྱད་མེད་ཀྱི =
feminine); wife; mistress, concu-
bine

བྱད་མེད་ཀྱི་དབང་ཆ་ women's rights

བྱད་མེད་ལྗོངས་ noblewoman; handsome
and accomplished woman

བྱད་མེད་བསྟན་པ་ to have a sweetheart

བྱད་མེད་སྐྱམ་མ་ pregnant woman

བྱད་མེད་གསར་བཞེ་པ Commun. a woman
revolutionary

བྱད་མིང firewood, fuel (such as dried dung)

[མི་མིང]

བྱལ (Abbr. of བྱལ་ལྷན་) loan (བྱལ་བཏགས་ = moneylender, banker); debt

[see ལྲ་བྱལ་]

བྱལ་བརྒྱུད་ (or བྱལ་རྒྱུད་) interest on a loan (བྱལ་རྒྱུད་ཚོན་པ་ = high rate of interest)

བྱལ་ཐོ་ debtor's account book; bill of indebtedness

[བྱལ་ལྷན་]

བྱལ་བྱལ་ piecemeal, in fragments; dispersed

བྱལ་ལྷང་ swirling, bubbling, boiling; confused, mixed up

བྱལ་ཚང་ cymbal

བྱལ་པ་ turned over, upside down

[see ལྲ་བྱལ་པ་]

བྱལ་མེད་ entire piece of cloth (བྱལ་མེད་ལྷན་ = roll of cloth); whole, entire

བྱལ་མེད་ཚང་ complete roll, whole set, entire outfit (of clothing)

བྱལ་ལྷན་ potter

བྱལ་པ་ bottle, flask; vessel, jar, pitcher

བྱལ་བྱ་ grandson (བྱལ་བྱ་མོ་ = granddaughter)

བྱར་ bolt, bar (for doors)

བྱར་རྒྱུང་ (or བྱར་རྒྱུང་) temple bell, gong

བྱལ་ native carbonate of soda

[བྱལ་རྒྱུང་]

བྱལ་ལྷན་ bag for soda

བྱལ་ལྷན་ slow-moving creature; turtle

བྱལ་རྒྱུང་ soda

[བྱལ་]

བྱལ་བ་ (or བྱལ་པ་) slow, tardy; lazy, dilatory; dull, obtuse

བྱལ་པ་ small boy; infant (usually male)

བཞི་ལྔ (or བཞི་ལྔ་) measles, smallpox

བེ་ཚཱ་ (or བེ་ཙཱ་) cane, stick; club, bludgeon

བེ་ཏུ་ sulphate of copper

བེ་བོ་ grasping, holding fast
[འཛིན་པ་]

བེ་ལག་ great-grandfather

བེ་ལོ་ calf

བེ་འ་ small roof beams; cudgel, club

བེ་དང་ profit, gain; interest, advantage; value

བེ་དང་སྤྱད་བྱིད་པ་ to exploit (of natural resources)

བེ་བུ་ large pitcher (རྒྱ་བེ་བུ་ = waterpot)

བེ་བུ་པ་ (or བེ་བུ་པ་) gift, present

བེ་མ་ (or བེ་མ་པ་) old, worn-out; senseless, inanimate; receptacle

བེ་ར་ thick woolen cloak worn by Tibetan lamas during the winter

བེ་ར་ burning, sharpness, sting, pungency; (བེ་ར་ཙཱ་ = pungent, acrid, piquant, strong; severe, bitter harsh)

བེ་ར་ལ་ branch, stick; staff, cane (ལྷགས་བེ་ར་ = crowbar)

བེ་ particle attached to certain nouns. With living things, བེ་ usually indicates masculine gender (རྗེ་བེ་ = lord, master; རྗེ་མ་ = mistress). According to Jaschke¹⁾, བེ་ is also used for emphasis or to replace a demonstrative (འདི་ཁང་པ་བེ་ = *this* house).

[see པ་, ས་, སྐ་, སྒ་]

བེ་དྲག་པ་ anklebone

བེ་བ་ to expand to a bubble; to bubble over, overflow

[see འཕྲ་བ་]

བེ་ག་དྲི་ a title used in addressing or referring to very high personages; saint, lord, emperor (Mong. БОГА)

བེ་ག་པ་ collapsed, fainted, fell to the ground; lost

[see འཕྲགས་པ་
འཕྲག་པ་]

1) See Jaschke, *Tibetan Grammar*, page 112.

ཐགས benefit, profit, advantage
(ཐགས་འདྲེན་པ = profitable, lucrative)

ཐགས་རྒྱུད་ rent and interest (ཐགས་
རྒྱུད་འཕྲི་བ = to reduce rent and interest)

ཐགས་མ profit; rent (ཐགས་འདྲིན་ =
rental agreement)

ཐགས་མ་གཏོང་བ to let out on contract,
lease (land, etc.)

ཐགས་མར་ཉུ་བ to rent, contract to
rent

ཐགས་ཞིང་ rented land, field which
has been leased

ཐགས་ཞིང་པ tenant farmer
[མུ་ཞིང་པ]

ཐང་ size, bulk, dimensions (ཐང་ཆེ
= large; ཐང་ཆུང་ = small; ཐང་གུང་ =
short)

ཐང་ང wild aconite

ཐང་བུ (or ཐང་གུ) donkey; small
insects, mites

ཐང་མ gravel

ཐངས་སྒྲུལ་ same size, equal in size

ཐད (or ཐད་ཡུལ) Tibet (ཐད་ཀྱི =
Tibetan)

ཐད་སྐད་ Tibetan language (ཐད་སྐད་ཐུ་
རྒྱལ་རྒྱལ་གསུང་གི་འདུག = he speaks
Tibetan fluently)

ཐད་སྐད་སྦྱང་བ to learn Tibetan

ཐད་ཆས་ Tibetan dress or garment

ཐད་ཇི Tibetan tea

ཐད་ཇུངས་ Tibet
[ཐད་ཡུལ]

ཐད་ཇུངས་སྤྱི་ཚོགས་ The Tibetan National
Assembly

ཐད་ཏི Tibetan pony

ཐད་ཏུ་ to Tibet

ཐད་མི་ Tibetan people

ཐད་པ Tibetan man (ཐད་མི = Tibetan
woman)
[ཐད་མི]

བོད་འབངས Tibetan subjects

བོད་དམག་ཁུལ་ཁང Office of the Military District of Tibet

བོད་དམག་མདའ་ཤོག Tibetan militia

བོད་གཞུང Tibetan Government

བོད་ཡིག་གསར་འགྲུར Tibetan newspaper

བོད་རང་སྐྱོང་མཛུགས་གྲྭ་རྒྱུག་ལྷན་ཁྲུན་ཁང
Commun. The Preparatory Committee for the Autonomous Region of Tibet

བོད་ལ in Tibet

བོད་ལས་དྲུག་ལྷན་ཁྲུན་ཁང Commun.
Tibetan Work Committee

བོད་ལུགས Tibetan customs

བོད་སྐད Tibetan and Mongolian

བོན Bon, an early animistic religion practiced in Tibet before the introduction of Buddhism (བོན་པོ = a follower of Bon, a shamanist; member of the Black Hat Sect)

བར (Perf. of འབྲེལ་བ) thrown, cast, flung; left behind, forsaken

བོལ་པ see འབོལ་པ

བོས called out, shouted; named;
མ་བོས = do not call

[see འབྲོད་པ]

བོས་ལྟོ་བོ་ vocative

བྱ future of བྱིད་པ. བྱ is also used as an auxiliary with active verbs to indicate future action, often with a sense of obligation (ལྟོ་བོ་བྱ = [he] will look; ལྟོ་བོ་ལྔ་པ་བྱ = [he] will kill; འབྲོ་བར་མི་བྱ = [he] will not write). In addition, བྱ may be used as an attributive particle, often translated in English as 'that which', 'the one who' (ཤེས་བྱ = one who knows; scholar)

[see བྱིད་པ]

བྱ bird, fowl (ཁྱམ་བྱ = domestic fowl)

བྱ་སྐད་རྒྱུ་པ to crow (of roosters)

བྱ་ཁང birdhouse

བྱ་ཁྲུ flock of birds

བྱ་བྲང Garuda (legendary creature, half bird, half man)

བྱ་བྲང crane

བྱ་ལག་གི་མིང་། bird year (of the Tibetan 12-year cycle)

བྱ་དགའ་ gift, present; reward, award compensation (for services rendered); royal favor; prize (བྱ་དགའ་ལྷན་དང་པོ་ཐོབ་མཁུག་ = first prize winner)

[see ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་]

བྱ་དགའི་བདག་རྒྱུ་གྱི་དངུལ་ prize (in money), bonus; scholarship, grant

བྱ་དགའི་ཅེ་ལག་ award

བྱ་ཚོན་ vulture

བྱ་རྩེ་ feather

བྱ་ཉི་ fowl, hen

བྱ་གཏོང་བ་ to send a message; to notify

བྱ་ཐོབ་ pigeon; dove

བྱ་འདབ་ eave, balcony, projection (jutting out from a house)

བྱ་འ་ food, dish (བྱ་འ་བ་ = cook)

བྱ་པོ་ (or བྱ་པོ་) rooster

བྱ་ཕྱུག་ chicken

བྱ་བ་ that which is to be done (ལྲིས་བྱ་བ་ = that which is to be called); action, deed (བྱ་བ་ལམ་ལམ་ = good deeds); duty, work, occupation (བྱ་བ་བྲལ་ = without work); བྱ་སྩོལ་བ་ = easy to be done) business, affair (འདྲ་ཚལ་གྱི་བྱ་བ་ = internal affair), matter

བྱ་བ་སྐྱོ་བྱུ་བ་ shock worker

བྱ་བ་སྐྱོ་བྱུ་འབད་པའི་དཔུང་ལྗེ་ Commun. assault party, shock brigade

བྱ་བ་སྐྱོད་ལམ་ behavior, conduct; doings

བྱ་བའི་བྱས་ཚད་ working efficiency, labor efficiency

བྱ་བའི་ཡུལ་ working place; sphere of activity, area of work; work under consideration, the job confronting a worker

བྱ་བྱེད་སྐྱེས་པ་ eclipse of the moon

བྱ་བྲལ་ night (i.e., the period of separation from work); བྱ་བྲལ་པ་ = one who is separated from work; an ascetic)

བྱ་མ་རྒྱུ་ royal envoy; messenger

བྱ་མ་བྱེད bat

བྱ་མ hen

བྱ་མ་ལབ oblations, religious offerings, articles used in religious ceremonies

བྱ་ཚང bird's nest

བྱ་ཇི poultry keeper

བྱ་ཉལ་པ owl

བྱ་ར་བ watchfulness, attention, heed; watcher, sentinel, guard

བྱ་ར་བྱེད་པ to watch out for, be on one's guard against; to give heed, pay attention

བྱ་རིམ stage, phase; process

[ག་རིམ

འགྲོ་རིམ]

བྱ་རྟག crow, raven

བྱ་ལམ Fig. sky

བྱ་ལས duties

བྱ་མ Bird Year, the 10th year of the 12-year cycle (བྱ་མ་པ = a person born during the Bird Year)

བྱ་གསའི་ར་བ poultry farm

བྱག་མཐའ་བ person who sweeps, sweeper; bandit, robber

བྱའི་གསལ་པ bird's wing

བྱང see འབྲུང་བ

བྱང north (བྱང་གྱི་རྩྭ་གསལ་གྱི = northern)

བྱང་ཁྱལ northern province(s); northern part

བྱང་གྲོལ immortality, emancipation, salvation

བྱང་ངོས northern side, northern slope (of a hill)

བྱང་ཚབ purified, holy, enlightened (བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་འདུན་པ་ = Bodhisattva, Buddhist saint)¹⁾

བྱང་ཚུབ་པའི cognizant of...

བྱང་མང northern plains of Tibet

1) See Das, *Tibetan-English Dictionary*, pages 883-884.

བྱང་འདྲིའི་པ guide, leader
[བྱང་མཚན]

བྱང་པ inhabitant of the north,
northerner

བྱང་སྐྱོན་ towards the north, north-
ward; in the north; behind, in
back

བྱང་པ (or བྱངས) purified, cleansed;
wise, learned, enlightened
[see འཕྱང་བ]

བྱང་བཞི་འབད་རྩལ་ skilled labor
[see སྤྱང་བ
ངལ་རྩལ་སྤྱང་སྐབ]

བྱང་བ inscription, label, title
(བྱང་རྩ་ = inscription on stone);
index, list (ཞལ་བྱང་ = list of names)

བྱང་མེ་གླིང་ North America

བྱང་མར་ northeast

བྱངས་སྐྱབ་ purgative, cathartic

བྱད་ shape, form, outline; face,
countenance; symmetry (བྱད་ཅུབ་ =
symmetrical); ཚ་བྱད་ = costume,
dress; ཡེ་བྱད་ = furniture, furnishing

བྱད་ཁ་ curse, malediction
[བྱད་སྐྱམས]

བྱད་དུལ་བ་ to release, free by
exorcism (from the spell of evil
demons)

བྱད་ཐབས་ method, device

བྱད་དུབས་ shape, appearance, fea-
tures

བྱད་མ་ enemy; a wicked demon

བྱད་ལུགས་ state of health, bodily
appearance

བྱལ་མ་ housewife; cook

བྱལ་ཚུད་པ་ possessing good judge-
ment, discriminating, enlightened,
wise

བྱལ་པ་ (Perf. བྱལས) to wash, wipe
clean, cleanse; (བྱལ་ཟེད་ = broom,
brush); to seize, clutch, take up
in one's hands

བྱམས་དགོངས་ kindness, consideration,
gracious treatment

བྱམས་སྤྱིང་ཇི pity, compassion (བྱམས་
སྤྱིང་ཇི་མེད་པ་ = pitiless, cruel)

བྱས་པ affection, fondness, love; kindness, mercy; The Loving One (i.e., the coming Buddha, Maitreya); a personal name

བྱས་པ་ལྷོང་ Chambaling Monastery, an important center for Buddhist festivals located in Lhokha (ལྷོ་ཁ)

བྱས་པ་པོ་བྱུང་པ to treat kindly; to be affectionate, be fond of; to caress

བྱས་པ་བཞུགས་ sitting like Maitreya (i.e., on a chair with legs hanging down, rather than cross-legged like Buddha)

བྱ་ (Abbr. of བྱ་བར) to do; to be done (བྱ་མེད་ = not to be done; inactivity, apathy)

[see བྱེད་པ]

བྱས་པལ་ pretence of doing

བྱས་ཇིས་ outcome, result, consequence; meritorious achievement

[འབྲས་བུ]

བྱས་ཇིས་ཐོབ་རྟགས་ decoration, medal

བྱས་འགྲུས་ permissible

བྱས་དེབ་ register of the work and duties of officials

བྱས་འོ་ when done; if done; if so

བྱས་འོས་ having done (so, thus); consequently. བྱས་འོས་ is often used adverbially. Note the following examples: དྲང་པོ་བྱས་འོས་ལས་ཅིག་ = speak truthfully! (lit., having made it truthful, speak!); ལས་ལས་བྱས་འོས་འགྲོ་བ་ = to go two by two, by twos)

[see བྱས་ཅང་]

བྱས་པ་ (Perf. of བྱེད་པ) done, performed, made (བྱས་སོ་ = has been done; ཅིས་བྱས་པ་ = so-called, named); a doer, performer

བྱས་ཅང་ therefore, so, because of that, hence

[see བྱས་འོ་]

བྱས་ཟེའ་བ་ done, finished, completed

བྱས་ཤེས་པ་ to be grateful; gratitude, thankfulness

བྱེད་ (or བྱེད་པར) cleaning, wiping, cleansing (བྱེད་པར་བྱེད་པ་ = to sweep; to wipe clean)

[see འགྲི་བ་]

བྱེད་ (or བྱེད་མོ) lewd person, adulterer (བྱེད་པར་བྱེད་པ་ = to ravish, rape)

བྱེད་ mouse, rat (ཤིང་བྱེད་མོ་ = The Wood-Mouse Year)

བྱ་བྱེ manner, way, method
[ཐབས]

བྱ་རྩེ see བྱ་རྩེ

བྱ་ལ cat
[ཞི་མི
བྱ་བྱེ
བྱ་བ་གསོད]

བྱ་ལ་ཁོག་ཅིམ Zis truck (Ch. 吉斯卡車)

བྱ་ཚོད་གཉེས depressed, dejected

བྱ་འཕྲིགས not clear (of the mind),
blurred, fuzzy, obscure; infatu-
ated, addicted
[བྱ་ཅོད]

བྱ་བ (Perf. of འབྱིང་བ) sunken,
hidden (ཚུར་བྱིང་ = immersed)

བྱ་ལ་ thick woolen material

བྱ་སྐད depths (of the sea); hidden,
concealed, submerged; all, in
general (བྱ་སྐད་ཀྱིས་ = generally, com-
monly)

བྱ་སྐད་ཅེ་ in all, all told; general,
common

བྱིས་ see འབྱིས་པ

བྱིབ་ pomp, splendor, magnificence
(བྱིབ་ཅེ་ = splendid, magnificent);
blessing (བྱིབ་བྱིས་སྐྱོབ་པ་ = to bless)

བྱིབ་ཆལས splendor, grandeur

བྱིབ་རྟེན object of sanctity; saintly
relics

བྱིབ་པ་ all, entire, whole; general,
ordinary; most (འཁོར་བྱིབ་པ་ = most of
the attendants)

བྱིབ་རབ་ feast, banquet

བྱིབ་སྐབས་ blessing, benediction
(བྱིབ་སྐབས་སྐྱོབ་པ་ = to bless)

བྱིབ་ལའ་ thanksgiving; thanks offer-
ing

བྱིལ་བ་ to pat

བྱིལ་བྱིལ་འགྲོ་བ་ to creep stealthily,
sneak furtively

བྱིས་པ་ child (བྱིས་པ་འདི་བུ་ = young boy;
(མ་བྱིས་ = little girl); a person
ignorant of the doctrine of Karma
and Phala

བྱིས་པ་སྐྱོད་པ childish behavior

བྱིས་པའི་བསམ་སྐྱོད་ childishness, immaturity, puerility

བྱིས་སྒོ་འབྱེད་པ enlightenment

བྱིས་གསོ་ཁང་ nursery, kindergarten

བྱུ་རུ (or བྱི་རུ) coral

བྱུག་པ (or འབྱུག་པ) to smear on, anoint, apply a salve; ointment, salve

བྱུགས་པ see འབྱུག་པ

བྱང་ (Perf. of འབྱུང་བ) is joined to the perfect root of a verb to denote a completed action (ངས་ལ་མཐོང་བྱང་ = I have seen; རྒྱུ་བས་བྱང་ = has arrived)

བྱང་གྲུལ་སྐྱོད་པ to talk nonsense; to speak falsehoods, tell lies

བྱང་སྐྱངས་ origin, source, beginning
[see འབྱུང་གཞུགས་]

བྱང་མེད་ receipts

བྱང་བ events, occurrences; history (བྱང་རབས་ = history of past generations; ancient history; འདྲེན་བྱང་བ = contemporary history; current events); came into being, was born; emerged, arose, appeared, happened
[see འབྱུང་བ]

བྱང་རྒྱལ་ particulars, circumstances; story, history (ངའི་བྱང་རྒྱལ་ = my [personal] history)

བྱང་འཇིག་ receipt, bond, document

བྱབ་ Abbr. of བྱང་རྒྱལ་

བྱར་ bad luck, loss, misfortune, calamity (མི་ལ་བྱར་རྒྱབ་པ་ = to wish someone bad luck); shame, misery

བྱར་པ་ pile, heap
[ཡང་པ་]

བྱལ་ཕྱིན་པ་ to reconnoiter

བྱར་བྱར་ Colloq. heaped up, piled up

བྱས་འགྲོ་བ་ to succeed, be successful

བྱས་ལོགས་ success, victory

བྱ powder; small bird

[see བྱ
བྱུ]

བྱ་དཀར་ refined sugar

བྱ་ཐང་ sandy plain, desert, steppe

བྱ་རྩ་ gravel

བྱ་སྐྱང་ heap of sand, sand dune

བྱ་བ་ ten million (བྱ་བ་སྐ་ཡ = eleven million)¹⁾; indefinitely large number, myriad

བྱ་བྲག་ special, particular (བྱ་བྲག་དང་སྐ་སྐར་ = especially); difference, distinction (བྱ་བྲག་མེད་པ་ = not different; equal, the same), diversity; species, class (བྱའི་བྱ་བྲག་ = species of birds)

བྱ་བྲག་འབྱེད་པ་ to find the difference; to analyse, explain the differences

བྱ་མ་ sand (བྱ་རྒྱུབ་ = sandstorm), sandy place, desert

བྱ་མ་ཀྱེ་ར་ sugar (either white or brown)

བྱ་རགས་ bank of sand, sand bar

བྱ་རི་ sand hill, dune (བྱ་རི་ཉེལ་བ་ = shifting sand; dunes)

བྱ་བྲལ་ way of doing, method of doing, process

བྱ་བྲལ་ལུག་ doer, maker, agent, author
[བྱ་བྲལ་པ་པ]

བྱ་བྲལ་གྱི་ for doing, to do (བྱ་བྲལ་གྱི་ཞེད་པ་རང་མོ་གྱི་ = there will not be much to do); བྱ་བྲལ་གྱི་ལྟུང་བ་ = [I] shall do

བྱ་བྲལ་སྒྲིག་ work, duties (བྱ་བྲལ་སྒྲིག་ཙ་ཚལ་ = work outline or plan)

[ལས་ཀ
ལས་དོན
བྱ་བ]

བྱ་བྲལ་ཇི་ certain to do, sure to do

བྱ་བྲལ་སྐྱོང་འདོད་པ་ eager to do

བྱ་བྲལ་སྐྱོང་ behavior, conduct, deportment; character; བྱ་བྲལ་སྐྱོང་འདོད་པ་ = im-moral

བྱ་བྲལ་ཐབས་ measures, steps

1) Bell insists that བྱ་བ་ = 1,000,000 and སྐ་ཡ = 10,000,000 (see Bell, Grammar of Colloquial Tibetan, page 70).

བྱིད་ཏུ་འཇུག་པ to permit (someone) to do, let (someone) do

བྱིད་པ (Perf. བྱས; Fut. བྱ; Imperat. བྱས) to do (ཁྱེད་གང་བྱིད་གྱི་འདུག = what are you doing?), perform (ལས་ཀྱི་བྱིད་པ = to perform a task, work); to act; to make, fabricate, manufacture; to bring about, cause to happen (འགྲོ་བར་བྱིད་པ = to cause to go; རྒྱལ་པར་བྱིད་པ = to have [someone] read; རྒྱལ་པར་བྱིད་པ = to make [someone] study). བྱིད

frequently occurs as a pleonastic addition to verbal roots, as in the expressions རྒྱ་བྱིད་པ = to speak; བསྐྱེད་བྱིད་པ = to cure; འགོད་བྱིད་པ = to repent. In addition, བྱིད་ is often used with nouns, much as we might say in English 'to commit a theft' rather than simply 'to steal'. With the present root of the verb, བྱིད་ represents the 'doer' or active agent, as in the expressions བསྐྱེད་བྱིད་[པ] = 'he who kills, the killer' and རྩེད་བྱིད་[པ] = 'the one who is beating'. Note, however, that བསྐྱེད་བྱས་པ = 'the one who was killed' and རྩེད་བྱས་པ = 'the one who was beaten'

[see བྱ
བྱས]

བྱིད་པ to designate, denominate, call by name; to tell, mention, relate (རྗེས་བྱས་པ་བཞིན = according to

what has been said before). Preceded by ཞེས, the future བྱ is usually translated 'so-called' or 'named' when introducing the name of a person or place (བྲམ་ཟེ་དུག་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་པ་ཞིག = a Brahman named Yug-pa-chan)

བྱིད་པ doer, performer, agent, author; doings, dealings, activities; effort, endeavor (བྱིད་པ་མེད་པ = effortless)

བྱིད་ལྗས in the act of doing, when doing

བྱིད་རྒྱལ method, formula (ཐོབ་རྒྱུད་བྱིད་རྒྱལ = production method)
[རྒྱལ་ལུགས]

བྱིད་རྒྱལ་བྱིད་ Hon. please do!

བྱིད་ལས work, job, duties; function, role (མགོ་འཁྲིད་པའི་བྱིད་ལས = the role of pacemaker [for farmhands])

བྱིད་མང time to do something (བྱིད་མང་ཡོད་དུས་ཕེབས་རྒྱལ་གཞན = please come when you are free [to do so])

ସ୍ତ୍ରୀ (or ସ୍ତ୍ରୀ) small bird

ସ୍ତ୍ରୀ'ବ escaped; separated, disintegrated; scattered, dispersed

[see ବସ୍ତ୍ରୀ'ବ]

ସ୍ତ୍ରୀ'ଏ foreigner, stranger; traveler

ସ୍ତ୍ରୀ'ସ୍ତ outside (one's home town, native area, etc.); abroad (ସ୍ତ୍ରୀ'ସ୍ତ' ବସ୍ତ୍ରୀ'ବ = to travel, go abroad)

ସ୍ତ୍ରୀ'ବ (*Perf.* ସ୍ତ୍ରୀ(କ); *Imperat.* ସ୍ତ୍ରୀ(କ)) to pour; to transfer liquid from one container to another; to communicate ideas, impart information, preach; to hear, listen; to give heed, pay attention

[see ବସ୍ତ୍ରୀ'ବ]

ସ୍ତ୍ରୀ'ଏ (*Perf. & Imperat. of ବସ୍ତ୍ରୀ'ଏ*) to come, arrive; to go, depart; to proceed (toward a destination)

[see ସ୍ତ୍ରୀ'ଏ]

ସ୍ତ୍ରୀ'ବସ୍ତ୍ରୀ stepping aside (to let someone pass), yielding the way (to avoid a collision)

ସ୍ତ୍ରୀ'ବ (*Perf. of ବସ୍ତ୍ରୀ'ବ*) to err, blunder, make a mistake, go astray; to avoid; yielded; gone astray; avoided

ସ୍ତ୍ରୀ'କି animals, beasts (ସ୍ତ୍ରୀ'କି'କ୍ରୀ'କି = the king of beasts; the lion)

ସ୍ତ୍ରୀ *Imperat.* do it!

[see ସ୍ତ୍ରୀ'ଏ]

ସ୍ତ୍ରୀ'ସ୍ତ buckwheat flour

[ସ୍ତ୍ରୀ'ବସ]

ସ୍ତ୍ରୀ'ବ to have plenty; to be in abundance

ସ୍ତ୍ରୀ'କ buckwheat

ସ୍ତ୍ରୀ'କ highly respected person, dignitary

ସ୍ତ୍ରୀ'କି'ସ୍ତ is it possible or not?

ସ୍ତ୍ରୀ'କି'ସ୍ତ buckwheat straw

ସ୍ତ୍ରୀ rock formation (cliff, precipice, rock mountain, etc.)

ସ୍ତ୍ରୀ'କ (or ସ୍ତ୍ରୀ'କ) echo

ସ୍ତ୍ରୀ'କ cascade

ସ୍ତ୍ରୀ'କି'ସ୍ତ rock cavern, cave

[ସ୍ତ୍ରୀ'କି]

བྲག་འཕྲང overhanging rock, precipice, cliff

[བྲག་གཟར་པ]

བྲག་ཅི top of a rock (བྲག་ཅིང་དགོའ་པ = Tragtse Gumpa, name of a monastery located 29° 45' N, 90° 48' E)

བྲག་གཡཔ shelter under projecting rock

བྲག་རྩ rocky mountain

བྲང (or བྲང་ཁྱོག) chest, breast (བྲང་རྩམ = breastbone)

བྲང dwelling place (བྲང་བྲང = residence of a lama; མ་བྲང = palace; བཞེས་བྲང = lodging for the night) camp, encampment (ཐར་བྲང་བདེབ = encamped)

བྲང་རྩམ breasts; infant

བྲང་ཁང residence, dwelling; quarters, rooms

བྲང་རྒྱུབ ornament worn on the chest (necklace, badge, medal, etc.)

བྲང་རྒྱབ་གཉེས chest and back; in front and in back, ahead and behind, fore and aft, first and last

བྲང་བདག owner of a dwelling, master of a house; landlord

བྲང་བ་ཅན whole, entire, complete

[རྒྱལ་པ]

བྲང་བྲིང a little bit, a little while

བྲང་གཡོགས breastplate

བྲང (Perf. of འབྲང་པ) scratched, lacerated, torn

བྲག servant; subject; slave, serf

བྲག་གྱུ་བདག་པ slaveholder

བྲག་འགྲུར་བསམ་པ Commun. slavish thought, servile thinking

བྲག་བྱ་བཞོལ་བ to bind as a servant; to enslave

བྲག་བྱ་སྐྱལ་བ to engage as a servant

བྲག་པ to moisten; to soak, saturate

བྲག་བྱུང་པ to serve

བྲག་མ finger; toe

ସ୍ତ୍ରୀ'ସଂସାର farmer, peasant

ସ୍ତ୍ରୀ'ସଂସାର household servant; slave, serf

ସ୍ତ୍ରୀ'ସଂସାର କ୍ରମ'ସଂସାର ଶାସନ satellite countries

ସ୍ତ୍ରୀ'ସ (or ସ୍ତ୍ରୀ'ସଂସାର) cast, thrown; beaten

[see ସ୍ତ୍ରୀ'ସଂସାର]

ସ୍ତ୍ରୀ'ସଂସାର a Brahman

ସ୍ତ୍ରୀ'ସଂସାର (Perf. of ସ୍ତ୍ରୀ'ସଂସାର) disconnected, separated from, devoid of, without (ସ୍ତ୍ରୀ'ସଂସାର ସ୍ତ୍ରୀ'ସଂସାର = without rival, incomparable)

[see ସ୍ତ୍ରୀ'ସଂସାର
ସ୍ତ୍ରୀ'ସଂସାର]

ସ୍ତ୍ରୀ'ସଂସାର (Perf. of ସ୍ତ୍ରୀ'ସଂସାର) lessened, diminished

ସ୍ତ୍ରୀ'ସଂସାର (Perf. of ସ୍ତ୍ରୀ'ସଂସାର) tempted, beguiled, seduced; misled, deceived

[ସ୍ତ୍ରୀ'ସଂସାର ସଂସାର]

ସ୍ତ୍ରୀ'ସଂସାର deceptive; ambiguous; dim, obscure

ସ୍ତ୍ରୀ'ସଂସାର active, brisk (of business, sale of goods)

ସ୍ତ୍ରୀ'ସଂସାର (or ସ୍ତ୍ରୀ'ସଂସାର) distributed, handed out

[see ସ୍ତ୍ରୀ'ସଂସାର]

ସ୍ତ୍ରୀ'ସଂସାର to flee, run away

ସ୍ତ୍ରୀ'ସଂସାର drawing, painting, portrait

ସ୍ତ୍ରୀ'ସଂସାର calligrapher; artist, painter

ସ୍ତ୍ରୀ'ସଂସାର bamboo pen

ସ୍ତ୍ରୀ'ସଂସାର (ସ) written; writing[s] (ସ୍ତ୍ରୀ'ସଂସାର ସଂସାର = old writings, manuscripts)

[see ସ୍ତ୍ରୀ'ସଂସାର]

ସ୍ତ୍ରୀ'ସଂସାର manuscript

ସ୍ତ୍ରୀ'ସଂସାର ସଂସାର to erase writing

ସ୍ତ୍ରୀ'ସଂସାର hunger and thirst

ସ୍ତ୍ରୀ'ସଂସାର to gush forth, stream out (ସ୍ତ୍ରୀ'ସଂସାର ସଂସାର = running water); current, flow

ସ୍ତ୍ରୀ'ସଂସାର to skin, peel, shave; to exploit

ସ୍ତ୍ରୀ'ସଂସାର filth, dung

བྱབ(ས) (*Perf. of* འབྱབ་པ) overflowed, flooded (ཚུ་བྱབས = flood, deluge)

བྱལ bits, chips, crumbs (བག་བྱལ = crumbs of bread)

བྱལ་བ to fall to pieces, break up, crumble; to be scattered, be shed (མེ་མ་སེ་ལ་བྱལ = leaves are falling to the ground)

བྱས (*Perf. of* འབྱེད་བ) cut out, chiseled out, dug out

བྱ (or བྱ་ཅ) dry measure generally used for grain and salt, but may also be used for fluids (གསེར་ཚུ་བྱ་གང = a measure of gold dust)

[see འཚོ]

བྱ་གང one measure (བྱ་དྲི = two measures)

བྱ་མ nonsense, foolish talk; useless, worthless

བྱེགས་པ (*Perf. of* འབྱེག་པ) shaved, sheared, cut

བྱང see འབྱེད་བ

བྱང་བ a little

བྱང་བྱང་པ to follow one after the other; continuous

[see འབྱང་བ]

བྱང་བྱ that which follows or imitates, imitation

བྱང་འཁྲུགས་པ terror, panic

བྱང་པ to be alarmed, be frightened (བྱང་སྐྱོད = frightened outcry); བྱང་པོ = terrible, fearful

བྱང་པ to be depressed, be disheartened, be dejected; to be ashamed

བྱལ་བ to be busy, be employed, be engaged (བྱལ་བ་མེད = unoccupied, free); business, work (བྱལ་དབང = pressure of work), matter, concern, affair (བྱལ་བ་ཅི་ཡོད = what is your business? what are you doing there?)

བྱལ་བ to be deprived of, be in want, be poor, lack

[see འབྱལ་བ]

བྱལ་བ་བྱེད་པ to expedite

བྲལ་བ་ཚེ་པོ very busy

བྲལ་བ་མཉམ་པོ manger

[བྲལ་བ་ཀྱ]

བྲལ་བ་པ (Perf. of འབྲེལ་བ) stretched out, spread out (བྲལ་བ་དཀའ་བ = hard to spread out); screened off

བྲལ་བ་པ dance (བྲལ་བ་ལུག་པོ = dancer); entertainment, amusement (བྲལ་བ་ལུག་པོ = dramatic performance with dancing, play)

བྲལ་བ་པ oath, vow (བྲལ་བ་འབྲེལ་བ་པ = to swear, make a vow)

བྲལ་བ་པ dancing (especially at religious festivals)

[བྲལ་བ་རྟུང་བ]

བྲལ་བ་པ to try the taste of, test by tasting

བྲལ་བ་པ to make a vow, swear (vengeance, allegiance, etc.)

[བྲལ་བ་རྟུང་བ]

བྲལ་བ་པ to taste, savor (བྲལ་བ་པོ་ལོ་ལོ = tasty, savory); to enjoy; taste, flavor (བྲལ་བ་པོ་ལོ་ལོ = insipid); odor, aroma; desire, wish, inclination (བྲལ་བ་པོ་ལོ་ལོ = inclination to weep), readiness

[བྲལ་བ་པ]

བྲལ་བ་པོ delicious, succulent

བྲལ་བ་པོ་ལོ་ལོ to taste

[see བྲལ་བ]

བྲལ་བ་པོ་ལོ་ལོ nurse

བྲལ་བ་པོ taste, flavor; eagerness, readiness (འཛིན་བྲལ་བ་པོ = readiness to die); ལྷ་སྐྱེལ་བྲལ་བ་པོ = joy, cheerfulness

[see བྲལ་བ]

བྲལ་བ

བྲལ་བ

བྲལ་བ་པོ see འབྲེལ་བ་པོ

བྲལ་བ་པོ Imperat. separate! detach! remove (yourself)!

[see འབྲེལ་བ་པོ]

བྲལ་བ་པོ escaped, ran away (བྲལ་བ་པོ་ལོ་ལོ = has fled, has escaped); fugitive

[see འབྲེལ་བ་པོ]

བྲལ་བ་པོ the upper part; upper, higher (བྲལ་བ་པོ་ལོ་ལོ = upper garment); above, on top (མ་བྲལ་བ་པོ = above the earth; ལྷ་སྐྱེལ་བ་པོ = above and below), higher up

བྲལ་བ་པོ endless, eternal, inexhaustible

ཐོ་སྤྱོད་ present, offering

ཐོ་གཤམ་ upper cover; shawl; roof
[ཐོ་སྤྱོད་ཐོ་གཤམ་]

ཐོ་ལྷན་ master and disciple

ཐོ་ཚལ་ frivolous talk, nonsensical talk

ཐོ་ཚུང་ Living Buddha (reincarnation of a lesser saint); ཐོ་ཚེ་བཞི་ = Living Buddha (reincarnation of the highest order of saints)

ཐོ་གཉེན་ mentor, teacher, spiritual guide

ཐོ་མཐུང་ upper and lower, top and bottom

ཐོ་འོ་ above, high up, over, on the top (ཐོ་འོ་མེད་པ་ = having nothing higher; the highest, supreme)

ཐོ་བཟོ་ better, preferable

ཐོ་བྱང་ residence of a high lama or of the head of a monastery

ཐོ་བྱང་ཕྱག་ལཱ་ལྟོན་ (or ཐོ་ཕྱག་) treasurer attached to the Grand Lama's residence (ཐོ་བྱང་)

ཐོ་མ་ the upper one, the higher one; learned monk, gelong; a spiritual guide, priest, monk, lama¹⁾

ཐོ་མ་གྲུན་པ་ teacher of mysticism

ཐོ་མ་མཚན་ chief lama, supreme lama
[ཐོ་ཚེ་བཞི་]

ཐོ་མའི་གཤམ་པ་ residence of a chief lama

ཐོ་མེད་ (abbr. of ཐོ་འོ་མེད་པ་) supreme, the highest

ཐོ་མེད་པ་ the Dalai Lama's physician

ཐོ་རྩ་ canopy

ཐོག་པ་ (Perf. ཐོག་པ་) to attend to; to lean toward (ཐོ་བཟོ་ཐོག་པ་ = to lend an ear, listen). Note also ཐོ་བཟོ་ཐོག་ = ease, convenience; ཐོ་བཟོ་ཐོག་ = easy task

ཐོང་བ་ (Fut. of ཐོ་བཟོ་པ་) to take, get, obtain, receive (ཐོང་འོ་ན་ = taking [or] rejecting; choice)

ཐོང་སྤྱོད་ (Perf. of ཐོ་བཟོ་པ་) received, accepted, taken (of photographs, quotations, etc.)

1) See Das, *Tibetan-English Dictionary*, page 900.

ཐོང་པ mastication (སེས་ཐོང་པ = to chew)

[see ཐོང་པ]

ཐོང་པ thickheaded, dull, stupid

ཐོག་པ to say (ལའོ་ཐོག་པ = to reply)

[see ཐོག་པ
ལའོ་པ]

ཐོག་གྲུ meeting place for Government ministers

ཐོག་ (or ཐོག་འོ) is higher up, is superior, is better, is preferable (ཐོག་ལས་ཚེ་རིང་ཐོག་འོ = a long life is better than riches)

[see ཐོག་པ]

ཐོག་པ (Perf. & Imperat. ཐོག་ས) to ransom, . pay ransom; to redeem (pledge, pawn, security); to buy, buy back; to save (ཐོག་པ་པོ = savior; ཐོག་པ་པོ་ལྟེན་པོ = to save someone's life)

ཐོག་པོ ransom

ཐོག་པོ ransom; scapegoat

ཐོག་པོའི་ཐོག་པོ price of religious books, images, or sacred objects

ཐོག་པོ་བྱེད་པ to cast (metal images, statues, etc.)

ཐོག་པོ་བྱེད་པ (Perf. ཐོག་པོ་བྱེད་ས) to pour into a container, fill a mould, cast metals; person who casts metal images

[see ཐོག་པོ་བྱེད་པ]

ཐོག་པོ་བྱེད་པོ་ལྟེན་པོ filled with, containing

ཐོང་པ to pour (ཕྱི་ཐོང་པ = to pour tea; ཐོང་པ་ལྟེན་པོ = to water horses), offer a drink; ransom, redemption¹⁾

[see ཐོང་པ]

ཐོག་པོ་བྱེད་པོ (or ཐོག་པོ་བྱེད་པོ) dull, stupid, foolish (ཐོག་པོ་བྱེད་པོ་ལྟེན་པོ = foolish talk), weak-minded; ཐོག་པོ་བྱེད་པོ་ལྟེན་པོ = stupidity, foolishness

ཐོག་པོ་བྱེད་པོ person or thing ransomed, redeemed, etc.

[see ཐོག་པོ་བྱེད་པོ]

ཐོག་པོ་བྱེད་པོ the mind, mental faculties (i.e. memory, will, consciousness, etc.); heart, spirit, soul²⁾ (ཐོག་པོ་བྱེད་པོ་ལྟེན་པོ = sagacity; ཐོག་པོ་བྱེད་པོ་ལྟེན་པོ = clear mind; ཐོག་པོ་བྱེད་པོ་ལྟེན་པོ = dull mind)

ཐོག་པོ་བྱེད་པོ་ལྟེན་པོ to depend on, rely on

1) See Das, Tibetan-English Dictionary, page 902.

2) See Das, Tibetan-English Dictionary, page 902-903, and Jäschke, Tibetan-English Dictionary, pages 384-385.

ရွှေ'လိယ'ဝ to have confidence in, trust

[ရွှေ'ဇိန'ပ
ရွှေ'ဗာဂ်'ပ]

ရွှေ'လိယ'ဇိန'ပ to encourage

ရွှေ'လိယ'ဇိန'ပ (or ရွှေ'လိယ'ဇိ) generous, magnanimous; bold, brave, intrepid, undaunted, confident

ရွှေ'လိယ'ပ'ပ coward

ရွှေ'ဗျာဒိဏ္ဍိယ'ဝ wisdom, understanding, prudence, sense, intellect (ရွှေ'ဗျာဒိဏ္ဍိယ'ဝ = judicious, sensible), intelligence (ရွှေ'ဗျာဒိဏ္ဍိယ'ဝ = unintelligent)

ရွှေ'ဗျာဒိဏ္ဍိယ'ဝ intellectual; very sensible, highly intelligent

ရွှေ'ဗျာဒိဏ္ဍိယ'ပ dull, slow (mentally)

ရွှေ'ဗျာဒိဏ္ဍိယ'ဝ discerning person

ရွှေ'လိယ'ပ to vacillate, waver, hesitate; to doubt, suspect

ရွှေ'ဗျာဒိဏ္ဍိယ'ဝ comprehensive intellectual power; broad-minded, liberal, generous

ရွှေ'ဗျာဒိဏ္ဍိယ'ပ ungenerous, illiberal, narrow-minded

[ရွှေ'ဗျာဒိဏ္ဍိယ'ပ]

ရွှေ'ဗျာဒိဏ္ဍိယ'ပ profound, intellectually deep

[ရွှေ'ဗျာဒိဏ္ဍိယ'ပ]

ရွှေ'ဗျာဒိဏ္ဍိယ'ပ to enlighten

ရွှေ'ဗျာဒိဏ္ဍိယ'ပ evil-minded, having bad intentions, malicious

ရွှေ'ဗျာဒိဏ္ဍိယ'ပ inclined to

ရွှေ'ဗျာဒိဏ္ဍိယ'ပ timid, vacillating, wavering, cowardly

ရွှေ'ဗျာဒိဏ္ဍိယ'ပ (or ရွှေ'ဗျာဒိဏ္ဍိယ'ပ) of great mental ability, capable of great achievements

ရွှေ'ဗျာဒိဏ္ဍိယ'ပ friendly sentiment; kindly disposed...

ရွှေ'ဗျာဒိဏ္ဍိယ'ပ malicious, malevolent

ရွှေ'ဗျာဒိဏ္ဍိယ'ပ trust, reliance, confidence (in another); ရွှေ'ဗျာဒိဏ္ဍိယ'ပ = to confide in, trust

ཐོ་སྐབས courage, fortitude; generosity, magnanimity (W.T.)

ཐོ་མཐུག Commun. comrade (ཐོ་མཐུག་མཉོ = Comrade Mao); like-minded

ཐོ་འཐུམས stupid, addled
[ཐོ་སྐྱང་བ]

ཐོ་དང་འཚམ་པར according to one's wishes, as one wishes

ཐོ་དོ E.T. all right! agreed! that will do! (འདྲི་མི་ཐོ་དོ = it's not all right, it's not convenient)

ཐོ་དྲོད་པ shrewd, cunning

ཐོ་གདོང་ implicit confidence, trust, assurance, hope (ཐོ་གདོང་འགོལ་བ = to have confidence in, rely on); ཐོ་གདོངས་པ = faithful

ཐོ་བདེ cheerful, happy

ཐོ་འདོད covetous, greedy

ཐོ་འདྲི་བ to ask for advice

ཐོ་འདྲོག་པ timid, fearful, cowardly

ཐོ་ལྡན intelligent

ཐོ་བས་སྒྲིབ་པ to learn by heart, memorize

[ཐོ་ལ་ཟེའ་བ]

ཐོ་ལྡན་པ talented, gifted, clever, shrewd, quick-witted, alert

[ཐོ་ལྡན་
ཐོ་ལྡན་པ]

ཐོ་པ to be able (ཐོ་པ་མི་ཐོ་བ = if you cannot)

ཐོ་ལམ 'I am sorry'

ཐོ་ལམ་པ dejected

ཐོ་ལྗམས innermost heart; ultimate design

ཐོ་བག weak-minded; narrow-minded

ཐོ་བྱར་ sudden; suddenly (ཐོ་བྱར་འགྲོ་བ = to depart suddenly)

[ཐོ་བྱར]

ཐོ་བྱིད་པ to deceive, cheat, impose upon

ཐོ་མི་བཀལ་བ to have no confidence in, mistrust, distrust

[ཐོ་མི་ཐོད་པ]

སྐྱོ་སྐྱོ་བྱུང་བ to be satisfied in one's mind

སྐྱོ་དམལ་ mean-spirited, low-minded, vulgar

སྐྱོ་དམལ་པ stupid, foolish, idiotic

སྐྱོ་གཙམ་ wise and learned person, sage

སྐྱོ་ཅལ་ཆེ་བ wisdom

སྐྱོ་ཚུབ་པ troubled mind, worried

སྐྱོ་བཟང་ noble mind; Lobsan, a common personal name

སྐྱོ་བཟང་གྲགས་པ name given to Tsongkhapa (ཅོང་ཁ་པ་), founder of the Gaden (དགའ་ལྡན་ལྷོ་གྲོ་མོན་གྲྀ་ལུགས་པ) Monastery and of the Yellow Sect (དགའ་ལྡན་ལྷོ་གྲོ་མོན་གྲྀ་ལུགས་པ)

སྐྱོ་སྐྱོ་བྱུང་བ to dissuade, divert (by persuasion), change someone's mind

སྐྱོ་བརྒྱལ་པ faith, trust, belief

[སྐྱོ་ཁེལ་བ
སྐྱོ་གདུང་པ]

སྐྱོ་ལྡོ་བ weak-minded, vacillating, wavering

སྐྱོ་ལ་སྐྱོ་བྱུང་བ to fascinate

སྐྱོ་ལ་བཟུང་བ to keep in one's mind, memorize, learn by heart; to remember

[སྐྱོ་ལ་བཟུང་བ]

སྐྱོ་སྐྱོ་བྱུང་བ to give an opinion, give advice

སྐྱོ་ཤིང་ memory

སྐྱོ་སེམས་ mind, heart, soul

སྐྱོང་ dull, stupid, unintelligent

སྐྱོང་ཞིག Imperat. take! receive!

[see ལེན་པ]

སྐྱོང་ས་ see ལེན་པ

སྐྱོན་ advice, counsel (སྐྱོན་བདེན་པ་ = to give advice, counsel; to make arrangements)

[སྐྱོན་]

སྐྱོན་ཆེན་ high minister of state; premier

སྐྱོན་འདྲིའུགས་པ to give advice, counsel; to advise confidentially; to preach

[སྐྱོན་བདེན་པ]

སློབ་པ high governmental official, minister (བཀའ་རྒྱུ་ = kalön, member of the Dalai Lama's Cabinet; བྱིས་སློབ་ = Minister of Justice; དམག་སློབ་ = Minister of War; ཡུལ་སློབ་ = Minister of the Interior; བྱིས་སློབ་ = Minister of Finance)

[བཀའ་དབང
བཀའ་གདོགས་པ
དབང་སློབ
སླ་ཚེབ
མདུའ་བ་འདོབ
གྲོས་དབང་ཅན་པ]

སློབ་ (or སློ་ཡིས) from memory; through the mind or spirit

སློབ་བཀའ་བ to depend on, rely on, trust

སློབ་ཁིལ་བ reliable, trustworthy

སློབ་གདོང་བ to sacrifice, make a sacrifice

དབག་པ (Perf. དབགས) to smear, stain; spot, stain, tarnish, blemish

དབགས་པ covered, smeared, stained (སློབ་གྱིས་དབགས་ = implicated in a crime, guilty)

དབང power, authority, control; ability (སློབ་དབང་མེད་པར་ = not being able to wait), capability; རང་དབང་མེད་པ = slave; འབྲུག་ཁབ་ལ་དབང་བ = Commun. nationalization

དབང་སྐྱུར་བ to bless, give blessing, grant benediction, consecrate; to empower, furnish with power, install (in an office, on a throne, etc.)

དབང་གིས Postpos. by, by means of; as a result of, in consequence of; because of, thanks to

དབང་སྐྱུར་བ to command, have command over, have control of, dominate

དབང་སྒྲིབ་ sapphire

དབང་ཆ rights, privileges (རང་སྐྱུང་དབང་ཆ = autonomous rights and privileges); authority

དབང་ཆ་ཚང་མ་ཡོད་པའི་སྐྱེ་ཚབ fully-empowered representative, ambassador plenipotentiary

དབང་ཚེབ་པ influential, powerful

དབང་མང might; fate, destiny, luck

དབང་ཕྱོགས་པ to obtain power, rise to power, become powerful (རང་དབང་ཕྱོགས་པ = one who has become emancipated, freedman)

དབང་ཏུ་འགྱུར་བ to be overpowered, fall into another's power, become subservient

[དབང་ཏུ་བསྐྱུས་པ]

དབང་ཏུ་སྐྱོད་པ to overpower, subdue, subject, subjugate

དབང་ཏུ་འཇོག་པ to control, dominate

དབང་ཏུ་ཤོར་བ *Postpos. w. Genit. with regard to, in reference to, as regards, concerning*

[དབང་ཏུ་སྐྱོད་པ]

དབང་ལྡན་ mighty, powerful

དབང་པོ་ powerful, mighty; ruler, lord, sovereign; organs of sense; intellectual powers

དབང་པོ་ཉམས་པ old, decrepit

དབང་པོ་རྒྱ་མཚོད་ *Fig. the body*

དབང་སྤྲོད་པ to empower, authorize

[E.T. དབང་གཏོང་བ]

Hon. དབང་གཞན་པོ་བ]

དབང་ལྷན་ mighty; a personal name

དབང་ལྷན་པ rich, wealthy, opulent

དབང་ལྷན་མ *Fig. east; end of the month*

དབང་བྱུང་པ to rule, govern

དབང་བྱུང་པ manager, superintendent, steward

དབང་བྱུང་མ without authority

དབང་མེད་གཞན་འབྲུང་པ *Commun. forced adherents*

དབང་བཅའ་ firm strength, durability

དབང་མཚམས་ limits of authority, extent of jurisdiction (རང་སྐྱོང་དབང་མཚམས་ = limits of autonomous jurisdiction)

དབང་ཟུང་བ to infringe, encroach, usurp

དབང་ཟུང་བ seizure of power, usurpation

དབང་ཡིད་ force, violence (དབང་ཡིད་ཀྱིས་ = by force)

[དབང་ཡིད་བཞིན]

དབང་ཡོད་བྱས་ནས་ལེན་པ to extort

དབང་ཡོད་བྱེད་པ to show violence

དབང་ལྗང authority, affairs (ཕྱི་ནང་
དབང་ལྗང = external and internal af-
fairs)

དབང་ཤུགས power, influence

དབང་ཤེད་ཅན Commun. ruling circles

དབང་ཤོག royal edict

དབང་སྲས་མི daughter of a king,
princess; an epithet of the goddess
Dolma

དབབ see འབྲེལ་སྤྱོད་པ

དབའ a polite expression of ap-
proval; well done! that's good!
fine!

དབའ wave, billow

དབའ་རྒྱུ་རྒྱུས waves, billows (དབའ་རྒྱུ་རྒྱུས་
རྒྱུས = ripples)
[དབའ་རྒྱུ་རྒྱུས]

དབར between two persons, objects,
or places

དབལ pinnacle, peak, spire (མེ་དབལ
= a tongue of flame), summit

[རྩེ
དོག]

དབལ་འབྱུར་གྱི་འབྲེལ་སྤྱོད་ Economic Exhibi-
tion

དབལ་འབྱུར་ཞིབ་དཔྱད་མཛུགས་མཁུགས་ཚོགས Commun.
Economic Observation Mission

དབུག see འབྲེལ་སྤྱོད་པ

དབུ Hon. head; beginning, commence-
ment. དབུ is added to words associ-
ated with the head to form the
honorific (དབུ་སྐྱོ་ = hair; དབུ་ཉླ་ = hat;
དབུ་སྤྱོད་ = pillow)

[མགོ]

དབུ་ཀྱ a conventional sign or symbol
written at the beginning of Tibetan
book titles, captions, and stories
(འཇུ)

དབུ་སྐྱོར་བ Hon. to deceive, cheat

དབུ་འཁོར་ཉླ་མཁུགས Hon. clown, jester

དབུ་འཁོར་བ Hon. to be puzzled, be
confused

དབུ་གྲག་པ Hon. to bow one's head in
thought

དབུ་གྲུ་ *Hon.* tent

དབུ་གྲུ་མྱུར་བརྒྱུག་ *Hon.* encampment

དབུ་རྒྱུབ་ *Hon.* head ornament, diadem, tiara

དབུ་ཐབ་ printed characters, capital letters (i. e., those written with 'heads'. The abbreviated form of writing is called དབུ་མེད་ = 'headless writing'. There are two forms of དབུ་མེད་: (1) the དབུ་ཡིག་, used for manuscripts and official documents, and (2), the འབྲུག་ཡིག་ a highly cursive form of handwriting used in correspondence)

[དབུ་ཚེབ་]

དབུ་མྱུར་ *Hon.* pigtail, queue

[དབུ་ལ་]

དབུ་རྒྱུག་ལྷོག་ *Hon.* nodding

དབུ་ཚེབ་ (or དབུ་ཚེབ་མ་) high official (དབུ་རྒྱུར་ = lesser official); head, headman; chief craftsman (i. e., tailor, carpenter, etc.); capital letters

[see དབུ་ཐབ་]

དབུ་རྩོམ་ title of the chief instructor at a monastery

[དབུ་མཇེད་]

དབུ་རྩོམ་ a title used in addressing high lamas; reverence, reverend

དབུ་ཉག་ཆ་པ་ *Hon.* intricate, confused, mixed up

དབུ་བརྒྱུས་ beginning, commencement; founding (of a colony, republic, etc.)

[དབུ་རྩོམ་པ་]

དབུ་དྲིག་ *Hon.* ornament, usually a button, on the top of hats worn by Tibetan dignitaries. The type or color of the button indicates the wearer's rank.

དབུ་མཐུལ་དྲུང་དྲུང་ *Hon.* a polite expression used in the superscription of letters addressed to high lamas

[ཞབས་དྲུང་དྲུང་]

དབུ་འཕྲིམ་པ་ *Hon.* to be puzzled, be mystified

དབུ་གཏུགས་ *Hon.* umbrella

[དབུ་གཏུགས་]

དབུ་མཐུལ་བཞེས་པ་ *Hon.* to take an oath

དབུ་འཕངས་ helmet; dignity, rank

[དབུ་རྩོག་]

དབུ་བ foam, froth, bubbles

[དབུ་འཕྲུང་བ
དབུ་བརྗོད་པ]

དབུ་མ main artery of the body;
middle course or doctrine (དབུ་མའི་
ལམ = the Mādhyamika Doctrine)

དབུ་མེད see དབུ་ཅན

དབུ་རྒྱལ་བཅའ་པ grandeur, dignity

དབུ་གུལ Hon. crown of the head

དབུ་གཙུག Hon. venerable

དབུ་ཚི top, pinnacle

དབུ་མཛེད leader (e.g., in a monas-
tery, the lama who begins each
recitation); a form of address
used for master artisans; foreman
(དབུ་མཛེད་པ = to be the head, be the
principal person)

དབུག see འབུགས་པ

དབུག cavern; hole, cavity
[see འབུགས་པ]

དབུགས breath, respiration; wind

དབུགས་ཁར་འཚངས་པ out of breath

དབུགས་གང་བཅིག a breath; a moment

དབུགས་འགག་པ to be suffocated

དབུགས་རླབ་པ to breathe in, inhale

དབུགས་ཚད་པ stopping of the breath;
death

[དབུགས་བྲལ]

དབུགས་བདང་བ to breathe

དབུགས་འཐེབ་པ to draw breath, inhale

དབུགས་མེད breathless

དབུགས་བཅིགས་པ panting

[དབུགས་བརྗོད་པ]

དབུགས་སྲིང་གདོང་བ to sigh; to yawn

དབུགས་སྐྱུ་ཤི་བ to die from suffoca-
tion, choke to death

དབུགས་ལྗོང་ལྗོང་བྱེད་པ to pant

དབུང middle, center

[དབུས
དབུད]

དབུ see འབུབས་པ

དབུར at the head; first, at first, in the beginning

དབུར་དེ flatiron (དབུར་དེ་རྒྱབ་པ = to iron clothes)

དབུར་བ to smooth, flatten, make level; to rub

དབུལ see འབུལ་བ

དབུལ་པོ་ལ་སྐྱེའུ་པ་གདོང་བ to give alms to the poor

དབུལ་པོ་མངས poor man, pauper; poverty; poor

དབུལ་བ poverty, want (དབུལ་པོ = poor); pauper

དབུལ་བ་སྲིལ་བ to alleviate poverty, relieve want

དབུས་གཙང the provinces of Ü and Tsang

དབུས middle, center; the central province of Tibet, known as Ü, in which the capital Lhasa is located (དབུས་པ = a native of Ü)

དབུས་རྒྱ river flowing through central Tibet

དབུས་མ the central one, the middle one

དབུས་གཙང་རྩ་བཞི ཨ and Tsang, the four sections (i.e., the two sections of Ü and the two sections of Tsang, a total of four); Tibet proper

དབུས་ཤར The Middle East

དབུས་རྩ་ས་ཁོངས Commun. The South-Central District

དབུས་ཨ་ཤར Central Asia

དབེའ་ solitary, isolated, lonely; separate, separated; secret, hidden; different

དབེའ་ཁང lonely abode, hermitage, retreat

དབེའ་གཞུས secret discussion, confidential talk

དབེའ་གཞུས lonely place, isolated spot; secluded residence, hermitage, cell; secret place

[དབེའ་ས]

དབའ་པ solitude, loneliness (དབའ་པ་ལཱི་གཞན་མེད་པ་ = solitary place; recluse's cell); recluse, hermit

དབའ་ see འབྲེལ་བ

དབའ་གཞན་ see འབྲེལ་པ

དབའ་པ་ལྷོ་ nephew of a lama¹) or of a Tibetan chief; grandson (མཚན་དབའ་ = ancestors and descendants); name of a lamaistic sect; religious astrologer

དབའ་ལ་བ to extract (liquids), squeeze out (སྐྱུ་ལ་བའ་ལ་ = to extract oil; རྒྱུ་དབའ་ལ་བ = to squeeze out water; རྗེང་དབའ་ལ་བ = to empty a tank or reservoir)

དབྱུངས་ vowel; metrical rhyme; song, melody, tune (དབྱུངས་གཞིང་བ = to sing)

དབྱུངས་ཡིག་བཞི་ the four vowels

དབྱུངས་གསལ་བར་རྟགས་ phonetic alphabet (e.g., the Chinese National Phonetic Alphabet)

དབྱུར་ (or དབྱུར་ཀྱི་) summer (དབྱུར་དྲུག་ = summer season)

དབྱུར་ཁང་ summer house

[དབྱུར་ཁྱིམ་]

དབྱུར་དབྱུར་ summer and winter (དབྱུར་དབྱུར་མེད་པར་ = without distinguishing summer and winter; both summer and winter)

དབྱུར་སྐྱོད་ the first part of summer (དབྱུར་སྐྱོད་ = the latter part of summer)

དབྱུར་སྐྱོབ་ summer festival

དབྱུར་གཞན་ summer residence; solitary summer fasting practiced by monks

དབྱུར་པ་ poplar

དབྱུར་བ་ར་པ་ month of April-May (དབྱུར་ཟླ་འཕྲིང་པ་ = month of May-June)

དབྱུར་ཟླ་ summer month(s)

དབྱུར་ lynx

དབྱུར་བྱེ་ see དབྱེ་བྱ

1) The nephew of an abbot is usually appointed as supervisor of a monastery, bearing the title of དབའ་པ་.

འབྲི་བ to wipe off, blot out, efface, rub out

[see འབྲི་བ]

འབྲི་གཞི precious stone (ཐོན་པོ་འབྲི་གཞི = wealth)

འབྲི་ལྗང (or འབྲི་ལྗང) small stick, staff, wand, rod

[see འབྲི་གཞི]

འབྲི་སྐོང space, expanse (འབྲི་སྐོང་སྐོང་ = empty space); celestial sphere, heavens; mass, bulk (འབྲི་སྐོང་མུ་ = 'en masse')

འབྲི་བྱུང་བ to instigate, incite, provoke

[འབྲི་བྱུང་བ]

འབྲི་བོད་ (or འབྲི་བོད་ཇི) English, British
[ཡང་ལ་ལ་ཇི]

འབྲི་བོད་སྐད་ English language

འབྲི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ England (英國)

འབྲི་བོད་ཀྱི་ཕོ་མོ་ British pound (currency)

འབྲི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ The King of England

འབྲི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ British mile

འབྲི་བོད་ཀྱི་འབྲི་བ་ English and Tibetan (འབྲི་བོད་ཀྱི་འབྲི་བ་ = English-Tibetan manual)

འབྲི་བོད་ཀྱི་མཐུན་འབྲེལ་ friendly relations between England and Tibet

འབྲི་བོད་ཀྱི་མགུ་ British troops

འབྲི་བོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ The British Government

འབྲི་བོད་ཀྱི་ཟླ་ English month

འབྲི་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ England, Britain

འབྲི་བོད་ཀྱི་མུ་མུ་ paper money, currency note

འབྲི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ form, figure, shape (འབྲི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་མུ་ = round; འབྲི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་མུ་མུ་ = square), appearance (འབྲི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་མུ་མུ་ = birdlike); symmetrical, well-shaped (འབྲི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་མུ་མུ་ = a handsome figure)

འབྲི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་མུ་མུ་ well-proportioned (འབྲི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་མུ་མུ་ = deformed, shapeless)

འབྲི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་མུ་མུ་ pretty, attractive, nice-looking

འབྲི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་མུ་མུ་ circumstance (འབྲི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་མུ་མུ་ = it is necessary to weigh the circumstances)

[འབྲི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་]

འབྲི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ Italy

དབྱུག་པ large stick, cudgel, staff; beating, punishment

དབྱུག་པ (Perf. དབྱུགས) to swing (དབྱུག་དབྱུག་བྱིད་པ = to swing to and fro), brandish (རལ་གྱི་དབྱུག་པ = to brandish a sword); to wag; to throw, fling (དབྱུག་རྩི = a sling), cast, hurl; to throw away, throw down, drop (དབྱུག་བཞག་པ = to leave behind, forsake)

[var. གཡུག་པ]

དབྱུག་པ་རྒྱབ་པ to beat with a stick

དབྱུག་པ་ཅེན་ཅེན་ one who carries a stick in his hand; a personal name

དབྱུང་བ to banish, expel, deport, dismiss

[see འབྱུབ་པ]

དབྱི་བ (Fut. of འབྱིད་པ) to open (སྐྱ་དབྱི་བ = to open the door); to divide, distinguish (བཟང་འཇམ་དབྱི་བ་བྱིད་པ = to distinguish good and evil); opening (of a box), parting (of the lips); distinction, distinctive feature (སྐྱ་སྐྱ་དབྱི་བ་བྱིད་པ = to differentiate); kind, class, species; expanse, extent (དབྱི་དྲུང་པ = in extent)

དབྱི་བ་ཚད་པ to fix the boundaries (e.g., between countries)

དབྱི་བ་བྱི་བ to distinguish, make a distinction, differentiate

དབྱི་བ་འབྱུབ་པ to mark off the boundaries of (states, counties, etc.), define the limits of, delimit, demarcate

དབྱི་གསལ་ clear distinction

དབྱི་གསལ་བྱིད་པ to sort, separate into categories

དབྱིབ་དྲུགས་ dissension

དབྱིབ་པ difference, dissension, discord (དབྱིབ་པ་བྱིད་པ = to distinguish; to create discord;

དབྱིར་མེད་ not to be distinguished, inseparable, identical

དབྱིས་ magnitude, size, dimensions (དབྱིས་ཆེ་བ = wide, spacious)

དབྱུག་ intermediate space, interstice; ravine, defile; vise

དབྱུད་པ to scratch

[see འབྱུད་པ]

དབྱི་བ་ diminished, reduced, grown less

[see འབྱི་བ་
འབྱི་བ]

དབྱིན་པ see འཕྲོག

འབག mask, disguise (འབག་གྲོལ་པ = to wear a mask or disguise); efigy, likeness

[འདྲ་འབག]

འབག་འཚམ religious masked dance, masquerade

འབག་པ (Perf. འབགས; Fut. དབག) to soil, stain, defile, pollute; to steal, rob, ravish

[see ལྷག་པ]

འབག་པ E.T. to carry on the back

འབག་འབྲོག unevenness; slight elevation, hillock; uneven (W.T.)

འབགས་ལྷག left-overs, remnants

འབངས subject, dependent (སྐྱེ་འབངས = priests and laymen; དཔོན་འབངས = chiefs and those under them; ལྷ་འབངས = servants employed in a temple)

འབངས་མི་སོད subjects (of a king), common people (as opposed to the official and lamaistic classes)

འབངས་མོ female subject; maidservant

འབངས་སྲ་བྱེད་པ to subjugate, make subservient

འབད་པ (Imperat. འབད) to endeavor, exert oneself, make efforts, try; to cultivate (སྲ་གཞི་འབད་པ = to cultivate the soil); to raise, breed; effort, diligence, zeal, endeavor, earnestness (འབད་རྩལ = earnest endeavor, zealous effort)

འབད་པ་ཅན industrious, painstaking, assiduous

འབད་འབྲངས་བྱེད་པ to exert oneself, make every effort (to do something)

འབད་བརྗོད struggle, endeavor, striving (འབད་བརྗོད་ལྗོངས་ལེག་པ = to strive for, undertake a struggle for...)

[རྗོངས་བརྗོད]

འབབ tax, taxation (འབབ་ཀ = tribute)

[འབབ་བྱུང]

འབབ་རྒྱུ river, stream, rivulet, brook, rapids; waterfall, cascade; rain

འབབ་པ (*Perf.* བབ, བབས; *Imperat.* འབྱོབ) to move downward, descend, fall (of rain, snow, etc.); to alight, land (of airplanes); to flow down (of rivers); to get down (རྒྱལ་མཁའ་འབབ་པ = to dismount from a horse); to prostrate oneself (རྒྱལ་པོའི་ཞབས་ལ་འབབ་པ = to prostrate oneself before the king); to befall, come to pass, happen

འབབ་ཡོང་བ to come down, descend

འབབ་ས landing place

འབམ rot, decay, putrefaction
(རྩེང་འབམ = gout)

[see བམ་པ]

འབམ་སྐྱེའོ་བedicine for gout

འབའ་ཁྲུང་ལྟར་གསལ་བཤུགས་པ clause added to an agreement to specify the penalty for violation

འབའ་འགའབ contract

འབའ་ཆ sediment, lees, residue; confetti

འབའ་ཆ་གཏོང་ལ་མཁས་པ pianist

འབའ་ཐང Batang, a locality in Kham (ཁམས་ས)

འབའ་བ to bleat

འབའ་ཅོ་མེ hole (འབའ་ཅོ་ཅེ = hollowed out, excavated); cave, cavern

འབའ་ཞིག་གི་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ only, solely; alone (བདག་གི་འབའ་ཞིག་གི་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ = tell me alone; don't tell anyone but me)

འབའ་ཞིག་ཏུ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་ only, solely, merely

འབར་བ to catch fire, ignite, blaze up, burn (རྒྱུ་བའི་འབར་བ = constantly burning); to light (a fire, lamp, etc.); to illuminate; to burst forth, blossom; to be angry (ཞི་སྐྱོང་འབར་བ = to burn with rags; བའི་འབར་བ = quarrelsome)

[see སྐྱོང་བ

འབར་བ]

འབར་འབྲུར་ལྟར་གསལ་བཤུགས་པ high and low; uneven, undulating (of terrain); rough, pock-marked (of the skin)

འབར་མ་མཁའ་འབྲུག་གི་རྒྱལ་མཁའ་འབྲུག་གི་རྒྱལ་མཁའ་འབྲུག་ Burma (འབར་མ་རྒྱལ་མཁའ་འབྲུག་གི་རྒྱལ་མཁའ་འབྲུག་ = The Union of Burma)

འབར་ཆག་ pock mark

འབལ་བ to pluck out, pull out (ལྷོ་གསལ་གཟུང་འབལ་བ = to pull out a nail); ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ = to comb, dress one's hair

འབྲུག་སྐད་ཀྱི་ལྗོངས་སྐད་ to make a hole in

འབྲུག་སྐད་ཀྱི་ལྗོངས་སྐད་ the thunderbolt of Indra

འབྲུག་སྐད་ཀྱི་ལྗོངས་སྐད་ (Perf. ལྡོག་སྐད་; Fut. ལྡོག་སྐད་;
Imperat. ལྡོག་སྐད་) to pierce, bore into,
make a hole; to sting (of insects)

[see འབྲུག་སྐད་ཀྱི་ལྗོངས་སྐད་]

འབྲུག་སྐད་ཀྱི་ལྗོངས་སྐད་ Vindhya Mountains (in
Northern India)

འབྲུག་སྐད་ worm (དེ་ལྟར་འབྲུག་ = silkworm); in-
sect (ཆ་ལྟར་འབྲུག་ = grasshopper), vermin

འབྲུག་སྐད་ཀྱི་ལྗོངས་སྐད་ tapeworm

འབྲུག་སྐད་ཀྱི་ལྗོངས་སྐད་ centipede

འབྲུག་སྐད་ཀྱི་ལྗོངས་སྐད་ snail

འབྲུག་སྐད་ E.T. snake, serpent

[W.T. འབྲུག་སྐད་]

འབྲུག་སྐད་ཀྱི་ལྗོངས་སྐད་ earthworm

འབྲུག་སྐད་ a coarse grade of silk

འབྲུག་སྐད་ (Perf. འབྲུག་སྐད་) to light, kindle
(མེ་ལྟར་འབྲུག་སྐད་ = to light a lamp); to
open, unfold (of flowers)

[see འབྲུག་སྐད་]

འབྲུག་སྐད་ worms, insects

འབྲུག་སྐད་ (Perf. ལྡོག་སྐད་; Fut. ལྡོག་སྐད་) to
pierce, perforate, bore through
(ལྡོག་སྐད་འབྲུག་སྐད་ = awl); to sting; to
hollow out

[var. འབྲུག་སྐད་]

འབྲུག་སྐད་ to exert oneself, apply
oneself, make every effort (to do
something), concentrate one's
energies on (འབྲུག་སྐད་འབྲུག་སྐད་ = to make
repeated efforts)

འབྲུག་སྐད་ཀྱི་ལྗོངས་སྐད་ diligent, industrious,
zealous

འབྲུག་སྐད་ (Perf. ལྡོག་སྐད་(སྐད་); Fut. ལྡོག་སྐད་;
Imperat. ལྡོག་སྐད་) to blow (into, upon,
etc.); ལྡོག་སྐད་འབྲུག་སྐད་ = to blow out the
lamp; ལྡོག་སྐད་འབྲུག་སྐད་ = to blow a
brass trumpet; ལྡོག་སྐད་ཀྱི་ལྗོངས་སྐད་ = the
wind is blowing

འབྲུག་སྐད་ (Perf. ལྡོག་སྐད་; Fut. ལྡོག་སྐད་) to take
off (hat, clothing, shoes, jewelry,
etc.), disrobe, pull off, divest
oneself of; to throw down; to
drive out, expel, drive into exile
(ལྡོག་སྐད་ལྡོག་སྐད་ = an exile), dismiss (serv-
ants); to free, set free; to spend,
lay out (money); to pull out, ex-
tract, uproot, tear out; to take
away, subtract from; to cause to go
out (བསམ་སྐད་འབྲུག་སྐད་ = to express one's
thoughts)

འབྲུག་པ (*Perf.* བྱད) *W.T.* to fall, drop (of leaves); to go down, set (of the sun); to go away, disappear

འབྲུག་ debt

[see བྲུག]

འབྲུག་པ to itch

འབྲུག་པ (*Perf.* བྱབ; *Imperat.* བྱབས) to be turned upside down, be turned over, be inverted (ཁ་འབྲུག་པ = to lie face down, prostrate oneself); to be overthrown

འབྲུག་པ (*Perf.* ཡུབ(ས); *Fut.* འབྲུག) to cover, put on a cover or roof (གྲུ་འབྲུག་པ = to pitch a tent)

འབྲུག་ (or འབྲུག་ཚ) one hundred thousand (རྒྱའི་དམག་འབྲུག་ཚ་ལྔ = 500,000 Chinese soldiers)

[འབྲུག་ཡུག་གཅིག]

འབྲུག་ཚ་དྲལ་ six hundred thousand (600,000)

འབྲུག་ཚེ་མཁའ་ engraver

[འབྲུག་བཟོ་བ]

འབྲུག་རྒྱུང་ rolling country, undulating ground

འབྲུག་ཐོབ་ protruding, sticking out, standing out, outstanding

འབྲུག་དོད་ sculpture in relief

འབྲུག་བ to rise, swell up, protrude, become prominent (འབྲུག་དྲྀ་རྒྱ་བ = to emboss); swelling, tumor, protuberance (ཚག་འབྲུག་ = abscess)

འབྲུག་འབྲུག་ convex

འབྲུག་བ (*Perf.* & *Imperat.* ཡུལ; *Fut.* འབྲུག) *Hon.* to give, offer (སྐྱེལ་འབྲུག་བ = to offer a meal), present, submit (petition, report, etc.), send to a person of higher rank (ལྗོངས་ལོ་ལྔ་ཡུལ་ = sent from Lhasa; ཡུག་འབྲུག་བ = to salute, greet); gift, present, offering (འབྲུག་ཚས་ = articles to be presented to high government officials or to lamas)

འབྲུག་ལའ་ལྷོ་བ *Hon.* to offer, present (in return)

འབྲུག་ལམ་ལྷོས་པ *Hon.* to submit (a petition, report, letter, etc.)

འབྲུག་ see འབྲུག་བ

འབྲུག་ཟ worm-eaten

འབེབ target, goal (འབེབ་ལ་མཇག་པ = to hit the target); འབེབ་ས = bull's-eye, mark

འབེབ་དྲུག rags, tatters

འབེབ་འཇུག་པ to set up a target

འབེབ་ལ་གཏོང་པ to aim, take aim

འབེབས་པ (Perf. ཡབ(ས); Fut. འབབ; Imperat. ཡབ) to cause to fall down, let down, cause to descend; to throw down, cast down (གཏོག་པ་འབབས་པ = dismissed, fired); to fix (གཏོག་པ་འབེབས་པ = to regulate, arrange), assign (མི་ལ་སྐྱེལ་འབེབས་པ = to indict someone), settle, establish (གཏོག་པ་འབེབས་པ = to take up residence), impose (དུལ་འབེབས་པ = to impose a tax), lay down, spread out (གཏོག་པ་འབེབས་པ = to lie stretched out on the ground; རྒྱ་འབེབས་པ = to sprinkle with water)

འབེལ་པ economical, frugal, temperate (འབེལ་མེད = extravagant) 1)

འབེལ་བ to converse, speak in public (འབེལ་གཏམ = sermon, discourse; འབེལ་གཏམ་པ = orator)

འབོ a dry measure for grains and salt, equal to 5 རྩི or about 10 pints; འབོ་འབོ་ལ་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་འདུག = how much is a 'bo' of grain?

འབོ་བ (Perf. འབོས, ཡ(ས); Fut. འབོ) to pour out, spill (འབོ་འབོ་བ = hemorrhage); to sprout, shoot up, grow (of plants); to swell up, rise, heave (of the earth)

འབོ་ལ leisurely, unhurried, in a leisurely manner

འབོག upper garment (མ་འབོག = upper garment worn by men; མི་འབོག = upper garment worn by women); square cloth for wrapping and carrying provisions; cloth sling for carrying a child on its mother's back

འབོག་འཇོ bag for bedding

འབོག་དོ small round yellow hat worn by women

འབོག[ས]་པ (Perf. བོག, ཡག; Fut. འབོག) to be extracted, be uprooted, be pulled out, be dislocated; to become loose, come off, drop off, fall out; to unload

འབོགས་པ to sink down, fall to the ground, faint; to be submerged, be immersed (རྒྱ་ལ་འབོགས་པ = to wade through water); to bestow, impart (advice, counsel)

འབོང་བ roundness, rotundity; round (འབོང་ར་འབོང་བ = round loaf)

1) Bell and Gould both consider འབེལ་པ a variant spelling of འབོལ་པ, meaning 'abundant, plentiful, common'.

འཕྲིན་འཕྲིན་ round; loose, slack; incoherent

འབྲོད་པ་ (*Perf. & Imperat.* བོས) to call, call by name; to call to (འབྲོད་པ་འབྲོད་པ་ = to call indoors), invite, summon; to cry out, exclaim (འབྲོད་པ་གྲོགས་པ་ = to cry out repeatedly, bawl)

འབྲོད་ཆེག་ interjection, exclamation; slogan

འབྲོད་སྐྱོང་བ་ to arouse, awaken

འབྲོབ་ see འབྲོབ་པ་

འབྲོམ་འབྲེལ་པ་ to drop bombs, bomb (from the air)

འབྲོར་ quantity, supply (འབྲོར་ཆེ་ = abundance, plenty; བསྐྱེམས་འབྲོར་ = total amount)

འབྲོར་གྲངས་ number, quantity

འབྲོར་ཆེ་ཆུང་ quantity, amount (large or small)

འབྲོར་ཆེན་ large supply, great amount, great number, many; large scale...

འབྲོར་ཆེན་བཟོ་བ་ to mass-produce, produce in quantity

འབྲོར་ཆེན་ large batch; large-scale

འབྲོར་བ་ (*Perf. & Imperat.* བོར) to throw, fling, cast (ཕྱིར་འབྲོར་བ་ = to throw out, throw away); to leave, forsake, abandon (ཡུལ་འབྲོར་བ་ = to desert one's country); to place, put down (གོམ་པ་འབྲོར་བ་ = to march in step); to lose (དངུལ་ཁྱུག་བོར་སོང་ = I've lost my purse)

འབྲོལ་གདུབ་ bolster, cushion, pad, mattress

འབྲོལ་པ་ (or འབྲོལ་མ་) soft, smooth; yielding (to the touch), elastic; quiet, gentle (རྒྱ་འབྲོལ་པ་ = a gentle horse)

འབྲོལ་པ་ plentiful, abundant, common; of little value, cheap (རྒྱ་འབྲོལ་པ་གྲིབ་ = it's cheap in price)

འབྲོས་ swelled up, inflated; grown; swelling, tumor

[see འབྲོབ་]

འབྲུང་བ་ (*Perf.* བྱང) to clean, cleanse, purify

[see ལྷུང་བ་
འབྲུང་བ་]

འབྲུག་ལྗངས་ limitless, infinite

འབྲུག་པ་ (*Perf.* བྱམས, འབྲུགས) to flow over, spread about (རབ་འབྲུགས་ = to be widely diffused, be far spread; རབ་འབྲུགས་པ་ = a person of profound learning, savant)

འབྲུར་བ་ (*Perf.* བྱར) to stick together, adhere, cohere; to confederate

[see འབྲུར་བ་
སྐྱར་བ་
འཇཇར་བ་]

འབྲི་བ་ (*Perf.* བྲི, བྲིས) to be wiped off, be effaced; to fall out (of the hair)

འབྲིང་བ་ (*Perf. & Imperat.* བྲིང) to sink (in, down), be immersed; to grow faint, become languid (སེམས་འབྲིང་བ་ = drowsiness; mental depression)

འབྲིད་པ་ (*Perf.* བྲིད, བྲིད) to glide, slip; to slip away, disappear, escape, be spent

འབྲིབ་པ་ (*Perf. & Imperat.* བྲིབ; *Fut.* བྲིབ་པ་) = to cause to come out, take out (རམ་གྱི་འབྲིབ་པ་ = to draw one's sword), pull out, extract, remove; to cause to go out, send forth, emit (སྐད་འབྲིབ་པ་ = to pronounce; to shout), shed tears; ལམས་འབྲིབ་པ་ = to banish, cast out, throw away; ཉམས་འབྲིབ་པ་ = to accuse; to prosecute (for a crime); མཚང་འབྲིབ་པ་ = to reveal, expose (a fault or defect)

འབྲུག་པ་ (*Perf. & Imperat.* བྲུགས) to wet, moisten; to anoint, smear on, spread on (ointment); to daub, paint (གསེར་འབྲུག་པ་ = to gild); to stroke, pat

འབྲུང་པ་མས་ the elements (i.e., fire, earth, water, air)

འབྲུང་ཁྲུང་[ས] spring, fountain; origin, source (དཔེ་བཞི་འབྲུང་ཁྲུང་ = the source of virtue); cause; ablative case

འབྲུང་གནས་ source, place of origin

འབྲུང་པ་ creature, being (འབྲུང་པ་ཆེན་པོ་ = The Great Being; Buddha); demon, evil spirit

འབྲུང་པ་ལྷན་པ་ talisman

འབྲུང་བ་ element (འབྲུང་བ་བཞི་གཞན་པ་ = damage done by the four elements)

འབྲུང་བ་ (*Perf. & Imperat.* བྲུང) to come forth, come into being, become (མངོན་པར་འབྲུང་བ་ = to become evident), arise, spring up, emerge, appear, happen, take place (འབྲུང་བའི་དྲན་ = that which will take place; the future); coming forth, originating

[see བྲུང་བ་]

འབྲུང་བཞི་སྦྲུལ་པ་ good health (i.e., when the four elements of the body are in equilibrium)

འགྲུང་བཞིའི་ལྗང་ the physical body

འབྲི་བ (Perf. & Imperat. བྲི) *Intrans.*
to open (མེ་ཎག་ཁ་འབྲི་གི་འདུག = the
flowers are opening up); to divide,
separate

འབྲིང་པ (Perf. & Imperat. བྲི; Fut. བྲི)
Trans. to open, open up; to place
apart, separate, disentangle (དུངས་
སྲིག་འབྲིབ་པ = to refine), divide; to
classify, analyze (ཅམ་པར་འབྲིང་པ =
to analyze fully), dissect

[see བྲི་བ]

འབྲིང་དཔུང་ diagnosis and treatment
of disease; forceps, pincers

འབྲིར་བ (Perf. བྲིར) to escape; flee;
to be dispersed; flight

འབྲི་བ (Perf. བྲི, བྲིས; Imperat. བྲི, བྲིས)
to pour (out, into), transfer
liquid (from one vessel to another)

[see བྲི་བ]

འགྲུང་བ (Perf. བྲུང) to be cleansed,
be purified; to be skillful

[see འགྲུང་བ]

འགྲུབ་པ (Perf. & Imperat. བྲུབ) *Hon.*
to come, arrive (འགྲུབ་དུས་ = in the
future; to go (བདེ་མ་འགྲུབ་གྱིས་ = go in
peace), set out on a journey; to
proceed, begin (to do something)

[འགྲུབ་བ]

འགྲུར་ཆེན་གྲལ་རིམ་ *Commun.* upper
bourgeoisie

འགྲུར་ཐོབ (Abbr. of ཚུར་འགྲུར་པ་དང་ཡར་ཐོབ་
པ) receipts and expenditures, in-
come and outgo

འགྲུར་ལྷན་གྲལ་རིམ་ *Commun.* the bourgeoisie

འགྲུར་པ things received, acqui-
sitions; goods, wealth, fortune,
possessions (འགྲུར་ལྷན་ = wealthy, opu-
lent; a personal name)

འགྲུར་བ wealth

[དཀོར་བོར]

འགྲུར་བ (or འགྲུར་བ) to stick, adhere
to; to catch, contract (a disease);
to be prepared, be ready, be on
hand, be at one's disposal; to
agree, acquiesce

[see རྒྱུར་བ]

འགྲུར་བ *Hon.* to come, arrive,
reach (གཞན་གྱི་འགྲུར་བ = to arrive
home); to obtain, get, receive
(ལུ་གི་འགྲུར་བ = to receive a letter)

འགྲུར་བ་གཞན་བ *Hon.* to obtain

འགྲུར་འབྲིང་གྲལ་རིམ་ *Commun.* the middle
classes

འབྲུག་མེད་གྲུལ་རིམ Commun. proletariat, proletarian class

འབྲུག་མེད་ཅན plutocrat

འབྲུལ་བ (Perf. & Imperat. བྱུལ་; Fut. དབྱུལ་) to give way, step aside (ལམ་འབྲུལ་བ = to yield the path); to avoid (རྒྱལ་པ་ལ་འབྲུལ་འགྲོ་དགོས་ = it is necessary to avoid sin)

འབྲས་ལྗེ breast

[see བྲ]

འབྲས་བུ (Perf. འབྲས་མེད་; Imperat. འབྲས་) to produce, bring forth, bear young, give birth (of animals); to follow (དཔལ་རྒྱུ་སྐྱོན་འབྲས་བུ་ = to imitate an example; རབ་འབྲས་ = following, imitating)

འབྲས་ལྗེ་སྐྱོན the young of animals

འབྲས་པུ (Perf. བྲས་; Imperat. བྲས་) to scratch, scrape, tear (with claws), lacerate (རྒྱ་བྲས་པུ་ = to curry a horse)

འབྲས་འབྲས་བུ་བུ་ to scrape

འབྲས་པུ (Perf. བྲས་; Imperat. བྲས་) to beat, scourge, flay; to seize, snatch suddenly; to throw out, scatter

འབྲུལ་བ་ལྗེ་སྐྱོན་ཚེན་ལྗེ་སྐྱོན་ཚེན an inseparable part

འབྲུལ་བ (Perf. བྲུལ་; Imperat. བྲུལ་) to be separated from, be disconnected; to be deprived of, lose (པ་མ་ལྗེ་སྐྱོན་དང་བྲུལ་བུ་ = he lost his father and mother)

འབྲུལ་མི་དང་བྲུལ་བ inseparable

འབྲས་ rice (འབྲས་ལྗེ་སྐྱོན་ = husked rice; འབྲས་ཚེན་ = cooked rice; འབྲས་ཁྱིམ་ = rice field)

འབྲས་དཀར་པོ་ white rice, first quality rice (འབྲས་དམར་པོ་ = red rice, rice of inferior quality)

འབྲས་ལྗེ་སྐྱོན་ Sikkim (i.e., Rice Valley); འབྲས་ལྗེ་སྐྱོན་ཁྱིམ་ = in the state of Sikkim

འབྲས་ལྗེ་སྐྱོན་ rice encased in skin

འབྲས་ལྗེ་སྐྱོན་ rice broth, rice soup

འབྲས་ལྗེ་སྐྱོན་ pile of rice; Daipung, a monastery four miles west of Lhasa

འབྲས་ལྗེ་སྐྱོན་ཚེན་ title of the political officer in Sikkim

འབྲས་ཕྱུ rice flour
[འབྲས་ཅམ]

འབྲས་བུ fruit (འབྲས་བུ་མེད = fruit tree), produce; effect (རྒྱ་འབྲས = cause and effect), consequence, result, outcome¹⁾

[བྱས་རྗེས
མཐའ]

འབྲས་བུ་ཡོངས་ཅན་ fruitful, fertile, not barren

འབྲས་ཟེན་ cooked rice
[འབྲས་ཚན]

འབྲས་ཡོས་ parched rice

འབྲས་སིལ་ rice pudding, rice cooked with butter and mixed with sugar

འབྲི་ཁུང་ (or འབྲི་གྲང་) a religious sect with several large monasteries, one of which is located about 70 miles northeast of Lhasa (འབྲི་ཁུང་པ་ = member of the Dikungpa Sect)

འབྲི་རྒྱུ་ The Drechu River²⁾ (approximately 30° 30' N, 90° 10' E)

འབྲི་བ་ (Perf. & Imperat. འབྲི་བ་) to write (ང་རང་གིས་ཡི་གེ་ཞིག་འབྲི་ཡོང་ = I shall write a letter); to draw, make a design, paint (རྩི་མ་འབྲི་བ་ = to paint a picture (རྩི་མ་རྒྱུ་ = painting and sculpture (འབྲི་བུ་རྩི་མ་འབྲི་བ་ = to embroider); མཛུགས་རྩི་མ་ = shorthand

འབྲི་བ་ (Perf. འབྲི་བ་) to diminish, grow less, lessen, decrease (རྒྱ་རྒྱུང་གུའི་ཁ་ འབྲི་སོང་ = the water of the pond has gone down; ཚར་པ་འབྲི་སོང་ = the rain has become lighter; མང་བས་མང་དུ་ འབྲི་བ་ = to become less and less)

[འབྲི་བ་པ]

འབྲི་བ་པ་ writer, scribe
[འབྲི་མཐའ]

འབྲི་བའི་ཡོ་བྱུད་ writing materials, drawing materials

འབྲི་མར་ yak butter

འབྲི་མ་ (or འབྲི་མ) female yak

འབྲི་རྒྱུག་ reed used for writing, pen

འབྲིང་ middle (འབྲིང་པ་ = the middle one; ལྷོ་པ་འབྲིང་པ་ = the month in the middle of a season); medium, average, mediocre, moderate (བཟང་ངན་འབྲིང་གུས་མ་ = good, bad, and medium)

1) See Das, *Tibetan-English Dictionary*, page 929.

2) The portion of the Yangtze River which flows past Batang (འབྲུག་མཚའ་) southward to Yunnan Province is also called འབྲི་རྒྱུ་ by the Tibetans.

འབྲུང་གིས moderately

འབྲུང་བ ordinary, average, of medium quality

འབྲུང་བ (Perf. བྱོད) to caress; to beguile, seduce, deceive, decoy

འབྲུབ་པ to diminish, decrease

[see འབྲུབ་
འབྲུབ་བ]

འབྲུམ་པ (Perf. བྱམས; Imperat. བྱམ) to distribute, hand out, dispense; distributor; waiter

འབྲུ particle, piece, grain (བྱི་མ་འབྲུ = grain of sand); grain (e.g., corn, wheat, oats, etc.), seed; letter (ཡིག་འབྲུ = letter of the alphabet)

འབྲུ་ཁང storage place for grains, barn

འབྲུ་ཁྲུལ་འཇམ་བ to pay a tax in grain

འབྲུ་ཁྲུལ་ load¹⁾ of grain (འབྲུ་ཁྲུལ་དྲ = two loads of grain)

འབྲུ་འཐག་པ to grind grain

འབྲུ་དོན meaning of a word²⁾

འབྲུ་ལྗན abundant in grains, fertile

འབྲུ་སྐྱ་མི་གཅིག་པ different kinds of grain

འབྲུ་ཐགས rations (i.e., pay in the form of grain)

འབྲུ་ཐགས་རྒྱུད་པ manager of the grains (a title given to the official responsible for the sale or distribution of grains)

འབྲུ་བ (Perf. & Imperat. བྱུས) to dig (མེད་བྱུ་འབྲུ་བ = to dig a hole); to chisel out, cut out, carve (a wooden or stone image); to pry into, probe, scrutinize carefully, examine critically; to provoke, irritate

འབྲུ་འབྲུ weevil

འབྲུ་མ capital letters (i.e., the unabbreviated letters used in printed Tibetan)

[ཡི་གེ་དབྲུ་ཚེབ]

འབྲུ་མར oil extracted from seeds

1) Approximately one bushel.

2) Das defines this expression as 'the meaning of a letter, the object of one's application or prayer'. See Das, *Tibetan-English Dictionary*, page 931.

འབྲུ་འཛོང་པ grain merchant

འབྲུ་རིགས grain; food, provisions

འབྲུ་རིགས་ཐོབ་ཚད grain output

འབྲུག thunder (འབྲུག་སྒྲུབ་ = the sound of thunder); mythical winged dragon

འབྲུག་སྒྲུབ voice of the dragon; thunder (འབྲུག་སྒྲུབ་རྒྱུ་པ་ = to thunder)

འབྲུག་པ the 'Thunderers' 1) (name of the principal Buddhist sect in Bhutan); a native of Bhutan, a Bhutanese

འབྲུག་དབྱིབས་ཅེག dragon-shaped

འབྲུག་ཞབས title of the ecclesiastical ruler of Bhutan, the Dharma Rāja

[ཞབས་དྲུང་རིག་པ་ཚེ]

འབྲུག་ཡུལ Bhutan

འབྲུད་པ to rub, polish; to dig out, chisel

[see འབྲུད་པ
འབྲུ་བ]

འབྲུབ་པ to overflow (རྒྱ་འབྲུབ་ = flood)

འབྲུམ berry (རྒྱུ་འབྲུམ་ = grape)

འབྲུམ་པ (or འབྲུམ་བུ) pock, pustule (འབྲུམ་བད་ = smallpox; འབྲུམ་རྩིས་ = pock-marks)

འབྲུམ་བུ་ཅུག་པ to vaccinate

འབྲི་བ (Perf. & Imperat. འབྲིས) to screen off, draw a curtain, spread (net, canopy, etc.); to wrap, envelope in a wrapper

འབྲིག་པ (Perf. འབྲིག་ས); Imperat. འབྲིག་ས) to cut (འབྲིག་གྲི་ = razor), lop off, prune, amputate; to shave (འབྲིག་མཁུ་བ་ = barber; བལ་འབྲིག་པ་ = to shear)

འབྲིང་པ rope, strap (ཀློ་འབྲིང་ = leather strap); bound together, connected, continuous²⁾

འབྲིལ་རྒྱ (or འབྲིལ་པའི་རྒྱ) genitive case

འབྲིལ་ཐག net, network

འབྲིལ་པ connection, link, contact, union, conjunction; effect, consequence, efficacy; the genitive case; a small quantity, a little bit, a bit

1) See Das, *Tibetan-English Dictionary*, page 932.
2) འབྲིང་བ is sometimes used for འབྲིང་བ་ = 'to follow'.

འབྲེལ་བ to adhere together, become connected, join forces, be united, be combined (མཉམ་འབྲེལ་རྒྱུ་ཁབ = The United Nations); to come together, meet (འབྲེལ་མོ = meeting place; joint, junction); to cohabit; relations, ties (མི་རིགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ = race relations; ties between the racial minorities), relationship

[see རྒྱུ་ཁབ]

འབྲེལ་བ་ཚགས་དམ close ties, unbroken bonds (of friendship)

འབྲེལ་བ་ཟབ་པ close relationship

འབྲེལ་མེད་པ unconnected, unrelated, irrelevant; alone

འབྲེལ་དམག allied forces (རི་འཕྱོག་འབྲེལ་དམག = the allied forces opposed to Japan)

འབྲེལ་རྒྱུ་ relationship, relations, intercourse (བོད་དང་རྒྱའི་འབྲེལ་རྒྱུ་ = relations between Tibet and China)

འབྲེལ་ཚགས Commun. federation (ཀྲུང་གྱི་རྒྱལ་ཡོངས་དམངས་གཙོའི་བུད་མེད་འབྲེལ་ཚགས = The All China Women's Federation)

འབྲེལ་ཡོད་ has a connection with or bearing upon; related to, concerning...

[རྣམས

གཞན་ཡོད]

འབྲེལ་གསར་བཞེད་དང་མི་ཚོམས Commun. fellow revolutionaries

འབྲེལ་ wilderness, uncultivated land, pasture land (འབྲེལ་སྒང་ = open pasture lands on the tops and slopes of mountains), steppe

འབྲེལ་ཕྱི herdsman's dog (usually a large mastiff)

འབྲེལ་པ herdsman, shepherd, nomad (འབྲེལ་པ་རྣམས་ = steppe-dwellers, frontier people)

[འབྲེལ་མི]

འབྲེལ་ཞད་ rude, rough, boorish (འབྲེལ་ཞད་སྦྱོབ་པ་ = to be rude, be rough in manner)

འབྲེལ་ར་ fenced pasture

འབྲེལ་ལས་བྱུང་ Commun. Livestock Office

འབྲེལ་ལས་བྱུང་པ་ to herd livestock, tend cattle

འབྲུག་སྐད་ steppe, wilderness; pas-
toral area, nomadic area 1)

འབྲུག་ལྷན་ enclosure for cattle

འབྲུང་ wild yak

འབྲུང་ Imperat. follow! imitate!
[see འབྲུང་བ་]

འབྲུང་ཁྲུག་སྐད་ Dong-khya Pass, leading
from Lachung Valley in the north-
east corner of Sikkim to the
northern end of Chumbi Valley

འབྲུང་རྩེ་ village located on the
Nyang River about ten miles north-
west of Gyang-tse (རྩེ་ལྷན་). 2) The
village contains a monastery and
an ancient palace belonging to the
family of Shape Pala (ཞལ་པ་ལྷན་པ་ལ་)

འབྲུག་འགྲོ་མི་ fugitive
[འབྲུག་འཁལ་]

འབྲུག་པ་ (Perf. & Imperat. བྱོ་སྐྱོ) to
run away, flee (བྱོ་སྐྱོ་མིང་ = [he]
fled), escape (འབྲུག་སྐྱོ་སྐྱོ = place of
refuge)

འབྲུག་སྐྱོ་འདྲུག་པ་ to cause someone to
run away; to drive away

བོ་ wave (བོ་དྲོང་ = whirlpool)
[དབའ་]

བོ་རྒྱུང་ wave

བོ་རྒྱུང་སྐྱོ་ wave, billow; upsurge
[བོ་རྒྱུང་
དབའ་རྒྱུང་]

བོ་རྒྱུང་སྐྱོ་ལ་ Commun. high wave;
vigorous drive (བོ་རྒྱུང་སྐྱོ་ལ་ཞིག་
བསྐྱོང་སྐྱོ་ལ་རྒྱུང་ = a vigorous drive was
launched)

བོད་ whole, entire (ལྷན་པ་བོད་པ་ལ་རྒྱུང་ =
(his) whole body is sick, (he) is
sick all over); entirely (བོད་པ་ལ་རྒྱུང་ལ་
= to cut off entirely)

བོད་སྐྱོ་ལ་ residue, dregs

བོད་དེ་ absolutely, wholly, entirely,
completely, thoroughly, utterly
[E.T. བོད་སྐྱོ་]

བོད་པ་ (Imperat. བོད་) to incite,
instigate, provoke, excite; to
urge on

བོད་མཐོང་ thick, dense, close (སྐྱོ་
བོད་མཐོང་ = thick hair)

1) See also Bell, *English-Tibetan Colloquial Dictionary*, page 110.
2) Approximately 29° 5' N, 89° 40' E.

འབྲུག་ཡུལ་ to roll down (རྩོད་འབྲུག་ = avalanche of stones)

འབྲུག་ wen, goiter, growth (མེད་ལྗོངས་འབྲུག་ = excrescences on trees)

འབྲུག་ foam, froth, bubbles (འབྲུག་འཕྲུག་ = foamy)

[དྲུག་འབྲུག་]

འབྲུག་ secret, hidden, concealed (འབྲུག་མེད་ = hiding place)

[འབྲུག་མེད་]

འབྲུག་ལྗོངས་ (or འབྲུག་ལྗོངས་) purse

འབྲུག་ལྗོངས་ cane stick

འབྲུག་ལྗོངས་ bamboo whip

འབྲུག་ (Perf. འབྲུག་) to hide, conceal (རྩོད་འབྲུག་འབྲུག་ = to dissimulate)

[see འབྲུག་]

འབྲུག་ལྗོངས་ to play (cards, dominoes, mah jong, etc.)

འབྲུག་ལྗོངས་ table for dominoes

འབྲུག་ (Perf. འབྲུག་; Imperat. འབྲུག་) to defile, pollute, stain

འབྲུག་ལྗོངས་ machine gun

འབྲུག་ see འབྲུག་

འབྲུག་ dung, manure (འབྲུག་ལྗོངས་ = dung-hill); wet, soaked

འབྲུག་ (Perf. འབྲུག་; Imperat. འབྲུག་) to place together, collect, gather, pile up (རྩོད་འབྲུག་ = pile of stones)

འབྲུག་ (Perf. & Imperat. འབྲུག་) to light (a fire), kindle; to illuminate; firing, ignition; illumination

[see འབྲུག་]

འབྲུག་ Burma

འབྲུག་ claw, talon

[see འབྲུག་]

འབྲུག་ལྗོངས་ to clutch, grasp (in claws or talons)

འབྲུག་ལྗོངས་ handful, fistful

འབྲུག་ལྗོངས་ to scratch

འབྲུག་ frog

འབྲུག་ secret, hidden, concealed

[see འབྲུག་]

མཚན་གསལ secretly

མྱེད་པ see མྱེད་པ

མྱེད་པ་ལྷུང་པ to blow upon with bellows

མྱེད་ཀྱི་ hollow, cavity; tube (ལྷུང་མྱེད་ཀྱི་ = iron tube)

མྱེད་ལྷོ་ carpenter's plane (མྱེད་ལྷོ་ལྷོ་བྱེད་པ = to plane)

མྱེད་ innermost part of a house (i.e. where the valuables are kept); inside, within (ཁང་པ་ནི་མྱེད་ལམ་ = inside the house)

མྱེད་ཚོལ large cymbals made of bell metal

མྱེད་དམ་ The Dalai Lama's Seal

མྱེད་པ (Perf. མྱེད་པས་) to perforate, pierce, penetrate, probe into

[see ལྷུང་མྱེད་པ]

མྱེད་མྱེད་ hollow stalk, tube (ཁང་པ་ནི་མྱེད་མྱེད་ = conduit, sewer); hole, excavation, hidden recess, cave

[see མྱེད་ཀྱི་]

མྱེད་པ་ནི་ inside, within

[མྱེད་པས་, མྱེད་ལམ་]

མྱེད་པ་ལྷོ་ without substance, hollow, vain; depository for sacred writings

མྱེད་པ་ to blow (ཁང་པ་མྱེད་པ་ = to blow out a light (རྒྱལ་དྲུང་མྱེད་པ་ to play the flute); bellows

མྱེད་པ་ (or མྱེད་པ་) bark, peel, pod, husk

མྱེད་པ་ to prostrate oneself

[see ལྷུང་མྱེད་པ]

མྱེད་པ་ beetle

མྱེད་པ་ chaff, husks

མྱེད་པ་ (or མྱེད་པ་) physical exercise, athletics, wrestling (མྱེད་པ་ = to wrestle)

མྱེད་པ་ lean, lank, thin

མྱེད་པ་ (Perf. མྱེད་པས་; Imperat མྱེད་པས་) to hide, conceal, cover up (མྱེད་པས་ = hiding place)

[colloq. མྱེད་པ]

མེད་མ hidden property, concealed treasure; veiled woman

མྱ་བ (Perf. མྱས) to swell up, distend, be inflated

[see འཕོ་བ]

མྱལས see མྱལ་བ

མྱང་བ (Perf. མྱངས; Fut. མྱང) to soak, steep, drench

མྱམ་པ (or མྱམ་པ) thick (of round objects), bulky, stout; coarse, clumsy, heavy; of large dimensions (རྒྱ་མྱམ་པ = large horse; མི་མྱམ་པ = a great man; རྒྱལ་པ་མྱམ་པ = a serious sin)

མྱམ་པུ dimensions, size, bulk (མྱམ་པུ་མཉམ་པ = equal in size, of equal thickness)

མྱམ་པུས thickness

མྱར་བ to light, kindle, inflame

[see མྱར་བ
འབར་བ]

མྱངས་པ washed, cleaned, purified; practiced, disciplined

[see མྱངས་པ]

མྱངས་པ་ཚལས་པ filtered, purified by filtration

མྱར་པ poplar

མྱར་བ to mix, mingle, blend together (མྱལ་མྱར་བ = to mix medicine); to join, stick together, attach, affix (མྱལ་པ་མྱར་བ = to paste paper)

[see མྱར་བ
འབྲེལ་བ]

མྱར་མ mixture

མྱར་ལྗགས poster, notice

མྱལ་བ (Perf. & Imperat. ལྱལ) to give, bestow, present; to offer (sacrifices to the gods, alms to the poor, etc.); to hand over, deliver; to add, sum up

མྱལ་བ་ལྷོ་བ gift, present, alms, offering

མྱལ་བ་དཔལ་ལྷོ་བ dispenser of gifts, donor; patron, master

མྱལ་བ་ལྷོ་བ་ལྷོ་བ to give alms

མྱལ་བ་ལྷོ་བ giver of alms, donor

[མྱལ་བ་ལྷོ་བ་ལྷོ་བ]

ཕྱི་བུ་པའི་དོན objects of charity
(e.g., those who are destitute,
respected friends, parents, etc.)

ཕྱི་བུ་ཕྱི་བྱུང་ burnt offering

ཕྱི་བུ་སྦྱོར་ spelling (སྦྱོར་སྦྱོར་བྱུང་པ = to
spell)

[སྦྱོར་སྦྱོར་]

ཕྱི་བུ་ཕྱི་བྱུང་ study group, training
class

ཕྱི་བུ་ཕྱི་བྱུང་པ to train

ཕྱི་བུ་བྱུང་ exercise, practice

ཕྱི་བུ་ (Perf. ཕྱི་བུ་སྦྱོར་, ཕྱི་བུ་) to clean,
cleans, remove by cleaning, wash
away, purge (སྦྱོར་བྱུང་པ = to wash
away a sin; ཕྱི་བུ་སྦྱོར་པ = to cure a
sickness); to take away, subtract;
to exercise, train, practice (ཕྱི་
བུ་སྦྱོར་པ = to apply oneself to one's
studies; ཕྱི་བུ་སྦྱོར་པ = to do gym-
nastics, take part in athletics)

ཕྱི་བུ་སྦྱོར་ purgative, cathartic

ཕྱི་བུ་སྦྱོར་ ferment, unrest

སྦྱར་བ (Perf. & Fut. སྦྱར་) to attach,
affix; to fasten together, stick
together, join (སྦྱར་བྱུང་པ =
to set a broken bone); to connect,
unite, combine; to impress (སྦྱོར་
ལ་སྦྱར་བ = to impress on the mind);
to sum up (བྱུང་སྦྱར་བ = to add up
numbers)

སྦྱར་བ to prepare, get ready (སྦྱོར་
ལ་སྦྱར་བྱུང་ = have prepared the food);
to adjust to, accommodate oneself
to, comply with (ཕྱི་བུ་སྦྱོར་བྱུང་ =
complied with the treaty); to es-
tablish, confirm, settle; to com-
pose, compile (ཕྱི་བུ་སྦྱོར་བ = to write
a letter), draft

སྦྱར་བ assiduity, application;
joining together, linking together,
pairing; mingling, mixing, blend-
ing; union, connection; coinci-
dence, auspicious conjunction
(in astrology); agreement, harmony;
arrangements, preparations

སྦྱར་བྱུང་ Commun. waiting to fill a
vacancy (e.g., a candidate for
Party membership), probational,
alternate

སྦྱར་བྱུང་དྲུག་ཚད Commun. period of
candidature (e.g., for Party
membership)

ཐུང་ལ Postpos. with (མེ་མ་འདི་རུ་ཕེབས་
དེ་ཐུང་ལ་ཡུག་གིས་དེ་བྱིན་སང = as the lama
was coming here, he brought the
letter with him), as well

[ཐུང་དང]

ཐུང (or ཐུང་གྲུ) black yak-hair tent
commonly used by Tibetan nomads¹⁾
(ཐུང་གིང = framework of a yak-hair
tent)

ཐུང་ཐམ་ yak-hair blanket

ཐུང་རྩ་ asbestos
[རྩ་བལ]

ཐུག་ཁང (or ཐུགས་ཁང) post office
[ཡིག་བསྐྱར་ཁང]

ཐུག་དང་ Post and Telegraph (Office)

ཐུག་དམ (or ཐུག་ཐམ) post-office date
stamp

ཐུག་པ (Perf. ཐུགས) to put something
down beside something else, lay
two things down side by side

ཐུག་བང mail carrier, postman

ཐུགས་འཇོབ postage stamp (མཁའ་ལམ་གྱི་
ཐུག་འཇོབ = airmail stamp)

[ཐུག་ཐེན]

ཐུགས་འཇོབ་བསྐྱེད་གསལ་བྱེད་མཁའ་ལམ་ stamp col-
lector

ཐུག(ས)'མ hay fork, pitchfork

ཐུགས་པ with, together with, in
conjunction with

[འདྲགས་པ]

ཐུང (or ཐུང་བྱ) fly, bee (དྲག་ཐུང =
mosquito)

ཐུང་སྐྱབས་ protection from insects
(mosquito netting, fly-swatter,
etc.)

[བྱང་ཡབ]

ཐུང་གི་རྩ་ beeswax

ཐུང་མ་ honeybee (ཐུང་སྐྱད་བྱུ་བལ = to
buzz)

ཐུང་མའི་ཚོགས་ swarm of bees

ཐུང་ཅི honey (ཐུང་རྩང = honeycomb)

1) འབྲུག་པ, the so-called 'Dok-pa' people.

ལྔ་ཚང beehive

ལྔ་གསོད་རྩེ་ལྔ་ Commun. fly-killing team

ལྔ་དྲོལ to scratch
[see ལྔ་དྲོལ]

ལྔ་ཤུ see ལྔ་ཤུ

ལྔ་མཉམ་པ་ unwrought gold, gold bar

ལྔ་དྲོལ to sneeze, cough; to become numb, become torpid; sneeze; numbness, torpor

ལྔ་དྲོལ་སྐྱབ་པ་ to sneeze
[སྐྱབ་ལྔ་དྲོལ་སྐྱབ་པ་]

ལྔ་དྲོལ (Perf. & Imperat. ལྔ་དྲོལ་པ་; Fut. ལྔ་དྲོལ་པ་) to stir up, poke a fire; to knead

ལྔ་མཉམ་པ་ pregnant (ལྔ་མཉམ་པ་རྒྱུ་ལྔ་མཉམ་པ་ = to become pregnant)

ལྔ་མཉམ་པ་སྐྱབ་པ་ maternity hospital

ལྔ་མཉམ་པ་ snake, serpent (ལྔ་མཉམ་པ་གྲུ་ = venomous snake)

ལྔ་མཉམ་པ་ (or ལྔ་མཉམ་པ་) eel

ལྔ་མཉམ་པ་ The Snake Year (ལྔ་མཉམ་པ་ = Fire-Snake Year, 1917)

ལྔ་མཉམ་ kneaded, moulded
[see ལྔ་མཉམ་པ་]

ལྔ་མཉམ་པ་ (Perf. ལྔ་མཉམ་པ་) Trans. shake, rattle, vibrate; to play a musical instrument

ལྔ་མཉམ་པ་ joint, junction
[see ལྔ་མཉམ་པ་]

ལྔ་མཉམ་པ་ to stitch together, sew on; to fasten, tie on (a load); to attach, affix; to bind together; to connect, join (ལྔ་མཉམ་པ་གསལ་ལྔ་མཉམ་པ་ = two or three consonants joined together; ལྔ་མཉམ་པ་ལྔ་མཉམ་པ་ = to join hands; ལྔ་མཉམ་པ་ལྔ་མཉམ་པ་ = jointly)
[see ལྔ་མཉམ་པ་]

ལྔ་མཉམ་པ་ joint official, colleague, comrade

ལྔ་མཉམ་པ་ frozen, stiff, hard, congealed

ལྔ་མཉམ་པ་ (Perf. & Fut. ལྔ་མཉམ་པ་) to call, summon, send for; to announce (ལྔ་མཉམ་པ་གྲུ་ལྔ་མཉམ་པ་ = to inform, warn)

མ sixteenth letter of the Tibetan alphabet, used also in numbering volumes, chapters, etc.

མ (*Colloq.* མ་མ) mother; original (copy, document, text, etc.). Note also མེ་འཁོར་མ་མ = locomotive

མ below, lower down (མ་གྱི་ལ = below, down there; མ་རྩེ = down, downward; མ་གྱི་འོག = from below); lower, the lower one (མ་མཚུ = lower lip)

མ nominal particle, often indicating feminine gender (ཕྱི་མ = female dog; རྒྱ་མ = mare). But note also ལྷ་མ = lama; རྒྱུ་མ = student (masc. or fem.); འདྲེ་མ = wing.

མ negative particle used 1) with the past stem of a verb (མ་ཤེས = did not know; མ་མཐོང = did not see; མ་སོང = did not go; མ་བྱུང = did not become) and 2) the imperative (མ་འགྲོ = do not go! མ་བྱེད = do not do it!), 1) and 3) the auxiliaries ལྡོག, རྟོད, མཚིས, and ལགས

[see མི
མེན
མེད]

མ་གྱི་རྩེ crocodile

[ཐུ་སྲིབ]

མ་གྱི་འོག the lower part of the palate

མ་སྲིས unborn; not grown up; primeval

མ་བརྒྱལ་དང་ལེན consciousness, awareness

[རང་རྒྱལ]

མ་ཁྲ Mecca

མ་ཕྱེ mother and uncle

མ་སྲོང་ས་སྲུ on the mother's part, on the maternal side

མ་ཁོ་ལ without leisure, unrelaxed, busy

[མི་ཁོ་ལ]

མ་གྱལ poplar

མ་གྱི་ལ down there, down below; the one down there (ཡ་གྱི་ = the one up here)

1) མ is replaced by མི in negative statements referring to present or future action (ལག་མི་སྲུབ = cannot speak).

မ'ဗုဒ္ဓ'ပရိ disrespectful, irreverent

မ'ရုဗာပ rude, rough, wild

[မ'ဒုဏ်'ပ]

မ'စံရဲ emerald

မ'စံရဲ old woman, granny

မ'ဇိဏ (or မ'ဇိဏ်'ပ) indefinite, un-
certain, doubtful, not reliable

မ'ငွေဇာ *Fin.* capital

မ'ဗတ်ရဲ uncut, unbroken; not sepa-
rated, not distinguished; not de-
cided

မ'ဗတ်ဏ်'ပ not artificial, not con-
trived; natural (မ'ဗတ်ဏ်'ပ'ဒု'ဇ = raw
materials)

မ'ဇရဲ without falling off or di-
minishing; without being tired

မ'ဆင် maj jong (မ'ဆင်'ပ'ဒု'ဇ = to
play mah jong)

မ'ဆင် mother's younger sister

မ'ဆင်ရဲ cook (မ'ဆင်ရဲ = assistant
cook); mother's older sister

မ'ရဲကွဲ'ပ not under control, un-
tamed, unsubdued

မ'ခွဲဏ်'ပ (or မ'ခွဲဏ်'ပ) not weakened,
unimpaired, untouched, uncorrupted,
unspoiled; whole, intact, entire,
at full strength

မ'ခွဲဇာ Manila

မ'ခွဲဇာ plenty, sufficient

မ'ခွဲဇာ (or မ'ခွဲဇာ'ပ) *Postpos.* ex-
cept, with the exception of, not
including; besides, in addition to
(ဖြင့်'မ'ခွဲဇာ'ပ'ဒု'ဇ = no one
knows (it) but you; ခြင်'မ'ခွဲဇာ'ပ'ဒု'ဇ
= in addition to fields he has other wealth in
abundance)

မ'ခွဲဇာ just now (ခွဲဇာ'မ'ခွဲဇာ'ပ = the
one who arrived just now)

မ'ခွဲဇာ as soon as, immediately
after, when (ခွဲဇာ'မ'ခွဲဇာ'ပ = as soon
as he had heard; ခွဲဇာ'မ'ခွဲဇာ'ပ = im-
mediately after that)

မ'ခွဲဇာ restraint (in speaking, run-
ning, racing, etc.), holding back;
မ'ခွဲဇာ'ပ'ဒု'ဇ = has not gone beyond,
not exceeded); unassuming

မ'ဆွဲရဲ'ပ without delay, without
hindrance

མ་དག་པ impure, imperfect; incorrect; misspelt

མ་གཤམ་པ basis, foundation (མ་གཤམ་པ་གྱི་རྩ་མ = ground plan); original (from which a copy is made)

མ་འདོད་པ unspeakable

མ་འདྲིས་པ not acquainted, unknown, strange; stranger

མ་འདྲིས་པ unadulterated, not mixed (with something else), pure

མ་རྩྭ་པ W.T. thorn (མ་རྩྭ་པ = thorny, prickly)

མ་རྩ་པ foundation stone; weighing stone

[see མ་རྩ་པ]

མ་ལྡན་པ་འདྲི་མེད་པ Fin. 'in the red'; deficit

མ་བསྐྱུལ་པ (or མ་བསྐྱུལ་པ) unrestrained, unrestricted

མ་གཏོག་པ never; further, even so

མ་ཕྱི an abbreviation of the prayer 'Ommanipadmehūm' (མ་ཕྱི་པ་དང་མ་ཕྱི་པ); a pile of consecrated stones

མ་ཕྱི་ཆོས་འཁོར་པ prayer wheel (a cylinder with paper prayer inside)

[མ་ཕྱི་འཁོར་པ]

མ་ཕྱི་གཏོང་པ to pray by repeating the formula 'Ommanipadmehūm'

མ་ཕྱི་ལྔ་པ neutrality; neuter; barren, impotent

མ་གཏོག་པ Fin. basic cost, cost (of production)

མ་དཔྱད་པ immeasurable

མ་སྐྱབས་པ without thinking, without keeping in mind

[མ་བསམ་པ]

མ་ཕལ་ Lake Maphang¹⁾

མ་ཕལ་པ useless, worthless

མ་ཕྱི་པ draft (of a law, program, etc.)

1) Also called 'Manasarowara'; located approximately 30° 45' N, 81° 30' E.

མ་ཕྱགས down, downward, down there
[མ་ག]

མ་བུ mother and son

མ་བྱང did not come about, did not happen (ཅི་ཡང་མ་བྱང = nothing happened)

མེ་འབྲུང་བ analysis

མ་ས midwife, nurse (བྱ་མ་བསྐྱུབ་པའི་མ་ས = wet nurse)

མ་མ root, foundation, origin; grandmother; ewe

མ་ཅོ capital, funds, principal (of a loan) (རྒྱལ་ཁབ་མ་ཅོའི་རིང་ལྷགས = state capitalism; མ་ཅོ་ཅོའི = capitalist)

མ་ཅོ་གཏོང་བ to loan capital; to spend

མ་ཅོ་བཞག་ལ to invest capital

མ་ཅོ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་བཟོ་བ to collect funds

མ་ཅོའི་རིང་ལྷགས capitalism

མ་ཅོའི་རིང་ལྷགས་རྒྱལ་ཁབ་མ་ཅོའི་རིང་ལྷགས་རྒྱལ་ཁབ་མ་ཅོའི་རིང་ལྷགས capitalist country

མ་ཚང་བ incomplete

མ་ཚད moreover, besides, but
[see མ་ཟད]

མ་ཚལ cousin (on mother's side of the family)

མ་ཚས་ལ unripe, raw

མ་འཚམས་ལ not suitable
[མི་འཚམས་ལ]

མ་འཇེམས་ལས not shrinking away, not avoiding; without regard (for)

མ་ལྷོ unmelting, undissolved; undigested (མ་ལྷོ་བའི་འདུན = indigestion)

མ་གཞི basis, groundwork; the original (text, manuscript, etc.); subject matter; main point, chief subject, principal thing; actually, in fact, certainly

མ་ཟད not only.....but (དེར་མ་ཟད་ཀྱི = not only that; still more, further, yet)

[see འཇོག་ལ]

མ་ཟླ་ལ to remember, recollect
[མིམས་ལ་དྲན་ལ]

མ་ཤངས་པ not yet come (མ་ཤངས་པའི་དུས
= the future)

མ་ཤངས་ལུང་བསྐྱེད་པའི་གསུང་བློན་པོ་ prophecy

མ་ཡར (or མ་གཡར) stepmother

མ་ཡི་མ see ཨ་ཕྱི

མ་ཡིག original manuscript, draft

མ་གཤིངས་པ undisturbed, not agi-
tated; attentive

མ་གཡོག see མ་ཚེའུ

མ་གཡོས without hesitating, without
wavering

མ་རབས people of low extraction,
the lower classes

མ་རིག་པ ignorance

མ་རིགས་པ see མི་རིགས་པ

མ་རྩུང་བ (or མ་རྩུངས་པ) pernicious,
malignant, dangerous; spoiled,
ruined (མ་རྩུང་བར་འགྱུར་བ = to be de-
stroyed)

མ་རྩེ hopeless
[རྩེ་བ་མེད་པ]

མ་རྩེད་པས isn't it? is it not?

མ་ལ well, well now, moreover,
furthermore

མ་ལ་ཡ Malaya

མ་ལག active, quick; somersault
(མ་ལག་ལྷན་བྱེད་པ = to turn a somer-
sault)

མ་ལམ (or མར་ལམ) W.T. high road,
broad passage

མ་ལས all, entire (མ་ལས་པར =
wholly, entirely, without any re-
mainder); universal (མ་ལས་རྒྱལ་པོ་ =
universal king)

མ་ལེགས་པ bad, unfortunate

མ་ཤི་ཀ Messiah, Christ

མ་སོ་རི Mussoorie (India)

མ་སྲིད་པ་རིད་ [it] is impossible

མ་ནི water buffalo

མག་པ son-in-law, bridegroom

མང་ག་ལམ well-being; auspicious, good

[བཏུ་ཤིས]

མང་ཆེ་དྲགས (or མང་དྲགས) too much, too many, in excess

མང་ཆེ་བ the greater part, most

མང་རྒྱང more or less, much or little; quantity; how much

[see མི་གྲངས]

མང་ཐག་ཚད excessive; excessively, exceedingly

མང་དྲུལ plenty, many (མང་དྲུལ་གྲོང་བ = to increase)

མང་དྲག་པ to be too many, be excessive

མང་པ much, many (མི་མང་པ = many people; most people); numerous (མང་པ་མང་པ = abundant)

མང་པ་ཡོད there are many (of them)

མང་པའི་དངོས་པ common property, public property

མང་པོར very much, very many; mostly

མང་རྒྱུགས་གཞུགས་པ to be in the majority

མང་བ (Perf. མངས) to be much, be many; to increase, become numerous (དྲག་མངས་པས = as [his] enemies have become very numerous); much, many, a good deal; plenty, abundance

མང་མང་དང་མཐུན་པ Commun. popularization

མང་མང་དྲུལ in great quantity, in large numbers

མང་ཚེག words which indicate a plural (e.g., ཅག, དག, བྱས, ཚ)

མང་ཚགས assembled masses, crowds

མང་ཤོས most; mostly, usually

མངས see མང་བ

མད་པ truth (མད་པར = truly)

[བདེན་པ]

མཁ (Abbrev. of མ་ཡིག) W.T. is not

མཁ་ངག religious advice; counsel, instruction

མཁོ་ཅན (or མཁོ་ཅན, མཁོ་ཅོན) below, downward; under, inferior to (ལྗོ་ས་མཁོ་ཅན = [the areas] under Lhasa; ལྗོ་ས་མཁོ་ཅན = [those] below the lama [in rank]); since, from (ད་ལྟ་མཁོ་ཅན = from now on, henceforth)

མཁོ་ཇུ Manchu (མཁོ་ཇུ་སྲིད་གཞུང་ = the Manchu Government) (滿洲)

མཁོ་དུ་ལ Sanskrit a ceremonial offering to the gods, performed by placing grain, jewels, precious objects, etc. in a circle; mystic circle

མཁོ་ཡལ high and low, before and after

མཁོ་ཅོ་ཏུང Mao Tse-tung (毛澤東)

མར butter; oil (འབྲུ་མར = oil from oleaginous seeds)

[Hon. ལས་ལ་མར]

མར down, downward, lower down

མར to the mother

མར་ཀོག a skin of butter

མར་ཁུ melted butter (མར་ཁུ་བཞུ་བ་ = to melt butter); oil

མར་ཁི་སི Marx

མར་ཁི་སི་དེ་རི་རིང་ལུགས Marxism (མར་ཁི་སི་ལེ་ཉི་རི་རིང་ལུགས = Marxism-Leninism)

མར་འགྲིབ་པ degeneration, dwindling, decreasing

མར་འགྲོ་བ to go down, descend

མར་རྩ second half of the lunar month

མར་ལྗང butter encased in skin

མར་འབྲུ oil (e.g., mustard oil, sesame oil, etc.)

[ལྗམ]

མར་མེ oil lamp (མར་མེ་སྦྲར་བ་ = to light a lamp)

མར་ཡུལ The Valley of the Indus (i.e., the low country)

མར་ལ at last, ultimately, finally, in the end

མར་གསར fresh butter (མར་སྲིང་པ་ = old or rancid butter)

མལ bed, bedstead; place to sleep
(དགོངས་མལ = quarters for the night)

[ཉལ་ཉ]

མལ site (ཁང་མལ = site of a building), location, place; trace, vestige, track (ཤིང་རྒྱུ་མལ = wagon tracks, ruts)

མལ་གོས bedding, bedclothes

[མལ་ཆ
མལ་བཞིང]

མལ་གྲོ Maldo, a district southeast of Lhasa

མལ་དྲ into bed (ཕྱག་གྲ་མལ་དྲ་སྦྱུ་བ = to put a child to bed)

མལ་ལྷ mile

[མི་ལྷ]

མས (Abbrev. of མ་ཡིས) by the mother

མས the lower part; downward, below

[སྒྲིང]

མས་ལྷ (or མ་ལྷ) chin

[E.T. མ་ལྷ]

མི not; a negative particle used in the literary language with the present and future stems of the verb, except before the auxiliaries ཡིན, ལགས, མཆིས and རེད. (མི་འདྲག = is not [present]; མི་ཤེས = [I] do not know). Used with nouns or adjectives, མི is often equivalent to the English prefixes 'un-', 'in-', 'dis-', 'im-' (མི་འདྲོད་པ = unpleasant; མི་འདྲོད་པ = disagreeable; མི་ལྷོང = infallible; མི་ཐུབ་པ = impossible)

[See མ]

མི man; a human being, person (མི་འགས = human beings, people); human (མི་ཁྱིམ = human dwelling; མི་རྒྱུད = the human race)

མི་དགུས་མ an ordinary man, commoner (i. e., one who is neither an official nor a member of the clergy)

མི་ལྷ layman

[see མི་འག]

མི་སྐྱེད་པ unafraid, undaunted

[མི་ལྷམ་པ
མི་འགོང་བ]

མི་བསྐྱེད་གཞི fixed habitations (i. e., villages or towns, as opposed to the temporary settlements of nomads)

མི་ཁ (Abbrev. of མི་ཡི་ཁ) common
talk, gossip

མི་ཁལ load that can be carried by
an adult

མི་ཁམ་པ see མི་ཁམ་པ་1)

མི་འཁྱམས E.T. vagabond, wanderer

མི་འཁྱར blunderer, on who has
erred or who has gone astray, de-
viator

མི་འཁྱགས་པ unshaken, unruffled, un-
disturbed; an epithet of Buddha

མི་ག་བ unintelligible

མི་གྲངས number of people; quota (of
persons assigned to various tasks)

[མང་ཉུང]

མི་གྲངས་བག་ཚུལ Commun. allocation of
personnel (by quotas)

མི་སྒྲི hired worker, employee, wage
earner

མི་སྒྲིབ་པ stupid person, fool

མི་དགའ་བ to dislike

མི་དགེ་བ sin (མི་དགེ་བའི་ལས = sinful
action) 1)

མི་དགོས་པ unnecessary

མི་འགྲོ headman

མི་འགྱུར unchanging, steady

མི་.....འགྲིག་པ to be inadequate,
be suitable, be unfit

མི་ཚོད savage, wild man; robber

མི་རྒྱལ(ས) foot race

མི་རྒྱུད (or མི་བརྒྱུད) race, tribe;
lineage, genealogy

མི་རྒྱུད་བསྐྱུག་པ genocide

མི་སྤང་ཁ everybody

མི་ངའ་པ rascal, villain

མི་ངའ་ལག་སྐྱེལ accomplice

1) See Das, *Tibetan-English Dictionary*, page 956.

མི་བསྐྱེད་པ་ indescrivable

མི་གཅིག་པ་ different, unlike, not the same

མི་སྟོབས་པ་ having no opportunity to do something; being unable, being incapable (རྒྱུ་ལས་མི་སྟོབས་པ་ = ignorant)

[མི་སྐྱེད་པ་]

མི་ཆེན་པ་ giant

མི་ཆེན་མི་ a man of rank

མི་ཆོག་པ་ improper, not allowed (ཆང་འཕུང་པས་མི་ཆོག་ = drinking beer is not allowed)

མི་ཆས་ householder

མི་མཚོག་ Fig. king

མི་རྒྱལ་ lord, chief, governor, ruler, king

མི་རྒྱལ་ཆེན་པ་ a title of rulers and chiefs (His Lordship, His Majesty, etc.), also used in referring to ministers and officials up to the rank of མདའ་དཔོན་.

མི་རྒྱལ་ཆེན་པ་ to reign

མི་འདྲམ་པ་ mild or gentle person

མི་ཉག་ (or བམས་མི་ཉག་) name of a province in Kham

མི་.....ཉན་པ་ to refuse to listen to a request

མི་ཉམ་གྲོང་འཕེལ་ progress

མི་ཉམས་པ་ see མི་ཉམས་པ་

མི་ཉིད་ humanity (མི་ཉིད་ཅན་ = humane)

མི་ཉུང་ not a small amount, quite a number

མི་གདུག་མ་ hostage

མི་རྒྱལ་པ་ impermanent, not durable, perishable

མི་བརྟེན་པ་ unsteady, not stabilized, not fixed, not firm

[མི་གཞན་པ་]

མི་སྐྱེད་པ་ to be unable, be incapable; to be impossible

[མི་ཡོང་
མི་སྐྱེད་]

མི་སྐྱུ་ལ hostile, unfriendly

མི་མཐོ། not high, low

མི་མཐོལ་བ to deny

མི་འཐད་ལ disagreeable, repulsive;
unfit, improper

[མི་འཐོག་ལ]

མི་དག་ལ unclean, impure; imperfect

མི་དོན་ལ human affairs; personnel
(e.g., personnel office)

མི་དྲག་ལ nobleman

མི་དྲན་ལ state of forgetfulness;
senseless, unconscious

མི་བདག་ལ the king (མི་བདག་མ་ = queen)

མི་འདྲུག་ is not, are not

མི་འདོད་ལ unwilling, disinclined

མི་འདྲ་བ་ different, dissimilar, un-
like, unequal; various

[མི་གཅིག་ལ]

མི་ལྡང་བ insufficient

མི་ལྷོ། the laity (མི་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ = priest-
hood and laity)

མི་འགག་ Negro; layman

མི་འབྲས་ human disease

མི་འཇོག་བ to be infallible

མི་གཞན་ལ changing location or
position, not settled, unsteady

མི་གཞོན་ལ harmless

མི་སྣ། class of people (མི་སྣ་མི་གཅིག་ལ
= various kinds of people); mes-
senger, delegate, representative

མི་སྣ་འཛོམ་པ་ all classes of people

མི་དཔོན་ magistrate, prefect, judge

མི་འཐོད་ལ unfit, unsuitable; dis-
agreeable, unwholesome

མི་བོ། man

མི་བྱུང་ལ་མེད cannot help doing [it]

[མི་བྱུང་སྐྱུ་མེད]

མི་དབང king, ruler, chief

མི་འབྲས population

མི་མང་ཕྱོ་ཚགས the masses

མི་མང་གིས་བཤད་ཚུལ public opinion

མི་མང་བ the majority

[see མི་དམངས
འབངས་དམངས]

མི་མོ woman

[བུད་མིད]

མི་དམངས common people, the masses,
the populace, people's (in titles)

[འབངས་མི
མི་སེར
འབངས་དམངས]

མི་དམངས་ཀྱང་གྲི Commun. people's
commune

མི་དམངས་ཀྱི་དྲག་ཆས Commun. militia

མི་དམངས་ཀྱི་སྤྱི་དྲུག Commun. enemy of
the people

མི་དམངས་ཀྱི་གཞུང Commun. people's
government, democratic government

[མི་དམངས་སྲིད་གཞུང]

མི་དམངས་འཛིང་གྲུལ་གྱི་དམག་འབྲལ Commun.
People's War of Liberation

མི་དམངས་འབྲུས་མིའི་ལྗོས་ཚགས Commun.
People's Representative Congress

མི་དམངས་འབྲུས་མིའི་ཚགས་ཚེབ Commun.
People's Congress

མི་དམངས་དང་བླངས་དམག Commun. People's
Volunteer Forces

མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ Commun.
People's Republic

མི་དམངས་དམངས་གཅོད་སྲིད་དབང་གཅིག་འཛུལ
Commun. dictatorship of the
proletariat

མི་དམངས་སྲིད་གཞུང Commun. people's
government

མི་དམངས་ལྷུ་ལྷོབ་ལྷོབ་ཁབ Commun. people's
council

མི་གཅང་བ impurity, foulness; un-
clean, impure, filthy

མི་ཚང family (མི་ཚང་འགའ = small community)

མི་ཚང་བ to be incomplete

མི་ཚེ་གཅིག a man's lifetime

མི་ཚེ་བྱིད་པ to have enough to live on

མི་ཚ men

[མི་རྒྱལ
མི་དག
མི་ཅག]

མི་ཚོགས assembly, assemblage; multitude

མི་འཚམ་པ unfit, unbecoming; not suitable

མི་ཚེ person; companion

མི་བཟང inauspicious, unlucky, unfortunate; misfortune

མི་བསྐྱབས་པ unavoidable

མི་དོན་པ unworthy, unbecoming, discreditable; unlawful

མི་ཡིག་ཉེས person's character, man's good or bad qualities

མི་ཡི་ཡུལ (or མི་ཡུལ) the world of humans (i.e., as opposed to the world of the gods); human existence

མི་གཡོ་བ immovable

མི་རབས human race, mankind; generation (མི་རབས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ = from one generation to the next)

མི་རིགས (or མིའི་རིགས) human race, humanity, mankind; minority (race), nationality (རྒྱུ་བ་ཚཱེའི་མི་རིགས = Commun. brotherly nationalities); nation (གཉེན་གཤོག་སྤང་བའི་མི་རིགས = oppressed nations)

[see མི་རྒྱུད]

མི་རིགས་ཆེན་པོའི་རིང་ལུགས Commun. greater nationalism

མི་རིགས་དོན་ཤུགས་ལྟ་ལོན་ལྷན་ཁང Commun. The Nationalities Affairs Committee

མི་རིགས་འདྲ་མཉམ་ racial equality

མི་རིགས་སློ་དོན་རིང་ལུགས Commun. narrow nationalism

མི་རིགས་རིང་ལུགས nationalism

མི་རིགས་ལས་དོན་པུའུ Commun. Nationalities Work Department

མི་རིགས་སློབ་གྲྭ Commun. nationalities school

མི་རིང་པ not far away (used in reference to either time or place)

མི་རིངས་པ unhurried, not in haste

མི་རྩི་རྩི respectively; one by one, one after the other (མི་རྩི་རྩི་རྩི = to each man)

མི་ལ་རས་པ (or མི་ལ) Milaraspa, a Tibetan ascetic and poet who lived during the 11th Century

མི་ལག servant; hired laborer, handy man

མི་ལུས the human body

མི་ལོགས་པར unfortunately, unhappily

མི་ལོ་ year

མི་ཤེས་པ ignorant

མི་སེར subject, serf; agricultural tenant, peasant; common people, masses (མི་སེར་གྱི་དབང་ཆའི་གཞུང་ = government of the masses)

མི་སེར་སྐྱེལ་བའི་དཔལ་འགྱུར Commun. colonialist economy

མི་སེར་སྐྱེལ་ཡུལ colony (མི་སེར་སྐྱེལ་བའི་རིང་ལུགས་ = colonialism)
[སྤྱིའི་དབང་རྒྱུར་ཡུལ]

མི་སེར་སྐྱར་བ immigrant[s]

མི་སྲིད impossible
[མི་བྱལ་པ]

མི་སྲུབ་པ rough, wild, unruly, mischievous

མི་སྲུལ humane, humanitarian (མི་སྲུལ་རིང་ལུགས་ = humanitarianism)
[མི་ཚས]

མི་གསལ not clear, indistinct (མི་གསལ་བརྗོད་པ་ = to speak indistinctly)

མི་གསོད་མཁུག assassin, murderer

མི་ཅུང (or མི་ཅྱིང) solitary foot traveler; porter or coolie who accompanies a caravan but does not carry a load

[མི་རང]

མིག་མེད་ (ཁབ་མིག་ = eye of a needle;
མིག་མེད་ = keyhole)

[Hon. མེད་]

མིག་ཁྱུང་ socket of the eye; holes
bored in the walls or roof of a
house in order to admit light
(མིག་ཁྱུང་བཟོ་བ་ = to bore a hole)

མིག་ཁྱུང་བྱེད་པ་ to wink, blink

མིག་འཕྲུལ་ optical illusion

མིག་གི་དགའ་བྱེད་ good-looking

མིག་གི་རྒྱལ་མོ་ pupil, iris (lit.,
'queen of the eye')

མིག་གི་ཚོས་འཇུག་ treasurer, storekeeper
[གཉེན་པ་]

མིག་གི་ཁྱུང་བཟོ་བྱེད་ socket of the eye
[see མིག་ཁྱུང་]

མིག་གི་རྩི་མ་ eyelash

མིག་ལྷུང་ mirage

མིག་ལྟར་ before one's eyes, in one's
presence; at present (and in the
immediate future)

[see མེད་ལྟར་]

མིག་ལྷུང་སྤོང་ eyelid

མིག་ལྷུང་ལྷུང་ tears (མིག་ལྷུང་ལྷུང་བ་ = to shed
tears, weep)

མིག་ལྷུང་ལྷུང་ overseer

མིག་ལྷུང་བ་ to look at, observe, watch

མིག་ལྷུང་བྱེད་པ་ to oversee (workmen),
superintend; to inspect; to look
after, watch over, take care of,
guard

མིག་ལྷུང་སྤོང་ sight

མིག་ལྷུང་བྱེད་པ་ to point out, indicate

མིག་ལྷུང་སྤོང་ shortsightedness (མིག་ལྷུང་སྤོང་བ་ =
shortsighted)

མིག་ལྷུང་བྱེད་པ་ to see, look at

མིག་ལྷུང་སྤོང་བ་ to be blinded, be de-
prived of sight

མིག་ལྷུང་སྤོང་བ་ to look after, care for,
minister to, guard; to serve

མིག་ལྔའི one who is observant; wise man, learned person

[མཁས་པ་
ཤེས་རབ་ཅན་]

མིག་ལྔའི disease of the eye

མིག་ལྔའི eyelid

མིག་ལྔའི eyelash

མིག་ལྔའི་ཕྱེ་པ་ to open one's eye(s)

མིག་ལྔའི་རྒྱུ་ལྡུང་ conjuring tricks, legerdemain, sleight of hand; juggling (མིག་ལྔའི་རྒྱུ་ལྡུང་སྐྱོའི་མཁའ་བཞུགས་ = juggler, magician)

མིག་ལྔའི་འཕྲོལ་ target

མིག་ལྔའི་སྐྱོམ་པ་ generous, liberal
[མིག་ལྔའི་ཡངས་པ་]

མིག་ལྔའི་ཚུ་ optical nerve; blood vessels of the eye

མིག་ལྔའི་མི་འདྲུང་ unwinking; a common epithet of gods

མིག་ལྔའི་དམུག་ sightless, blind

མིག་ལྔའི་དམུག་ chess
[མིག་ལྔའི་མངས་]

མིག་ལྔའི་དམུག་ the planet Mars (གཟའ་མིག་ལྔའི་དམུག་ = Tuesday)

མིག་ལྔའི་སྐྱོལ་ eye medicine

མིག་ལྔའི་བཅུ་མ་ཕྱེ་པ་ to close one's eyes (མིག་ལྔའི་བཅུ་མ་ཕྱེ་པ་ = to wink)

མིག་ལྔའི་ཞུ་བ་ blind (in one or both eyes)

མིག་ལྔའི་རྒྱུ་ corner of the eye; glance

མིག་ལྔའི་རྒྱུ་ eyeshade

མིག་ལྔའི་རྒྱུ་ eyeball
[མིག་ལྔའི་རྒྱུ་
མིག་ལྔའི་རྒྱུ་]

མིག་ལྔའི་མེད་པ་ to be blind

མིག་ལྔའི་ཤེལ་ goggles, spectacles, glasses

མིག་ལྔའི་མེད་ jaundice; envy, jealousy

མིང name, appellation, designation
 (ཕྱི་ལ་མིང་ཅི་ཟེར་ = what is your name?;
 འདི་ལ་ག་རེ་ཟེར་གྱི་རིད་ = what is this
 called?; རྣམ་མིང་ = real name; name
 of an object), Note also རྒྱུ་པའི་མིང་
 = a word for 'pulling'; བཏགས་མིང་ =
 first name, given name; རྗེས་གྲུབ་གྱི་
 མིང་ = surname

[Hon. མཚན་]

མིང་ཀླུང་ single syllable or name;
 word consisting of a single letter
 (e.g., བ = cow; ཀ = column, etc.)

མིང་སྐད་གྲགས་ཚེབ་པ་ distinguished, emi-
 nent

མིང་སྟུང་ noun

མིང་ངའ་ bad name, evil reputation;
 nickname (*Colloq.*)

མིང་ཅའ་ having a name; having a
 reputation

མིང་ཚེབ་ fame, reputation (མིང་ཚེབ་པ་ =
 renowned, famous)

མིང་བཏགས་པ་ to name, attach a name
 (to something or someone)

[མིང་འདོགས་པ་]

མིང་རྒྱུ་བཏགས་པ་ to sign (a letter,
 document, etc.)

མིང་རྒྱུ་བཏགས་པ་ལའགྲུབ་ signer

མིང་ཐུག་ list of names, register

མིང་མཐའ་ last letter of a word

མིང་པ་ brother born of the same
 parents (སྲིང་མ་ = sister born of
 the same parents)

མིང་སྟུང་ a word consisting of
 several letters

[see མིང་ཀླུང་]

མིང་རྒྱུ་བཏགས་ see མིང་རྒྱུ་བཏགས་

མིང་མཛེད་ (or མིང་གི་མཛེད་) dictionary,
 glossary (*lit.*, 'storage place
 for words')

མིང་གཞི་ root letter, base conso-
 nant (e.g., in the word ཀླུང་, the
 'root letter' is ཀ, ཏ is super-
 scribed, ཡ is subjoined, and ཚ is
 suffixed)

མིང་སྲིང་ (*Abbrev. of* མིང་པ་དང་སྲིང་མ་)
 brother and sister born of the
 same parents

མིང་པ་ gullet, esophagus; to
 swallow, devour (ཕྱུ་མིང་བྱུང་པ་ = to
 gulp down)

མཐ (Abbrev. of མ་ཡིག) is not, are not (ཡིག་མཐ = is it or isn't it so?)

མཐ...མཐ neither...nor (ག་མཐ་ཚལ་མཐ = neither [lean] meat nor fat)

མཐ་འགྲོ probably not
[see མཐ་འདྲ]

མཐ་འདྲག Colloq. is not, are not¹⁾

མཐ་འདྲ not of the same kind or appearance, dissimilar

མཐ་པ to be without

མཐ་པ་ཉིད not at all

མཐ་པ་འདྲ probably not (ཁོ་པག་རི་ལ་བསྟན་གྱི་མཐ་པ་འདྲ = he will probably not stay in Phari)

མཐ་པར Postpos. except, besides, but (ང་མཐ་པར་གཞན་གང་ཡང་མ་བྱུང = no one can do it but me)

མཐ human (མཐི་འཚོ་བ = human being; human existence, life)

མཐི་གྲངས་ཀ population

མཐི་བཅས་པ artificial

མཐི་ཅ་བའི་དབང་ཆ fundamental human rights

མཐི་གྲུ་ཀྱང secretary-general (本部長)

མཐུ dwarf

མཐོ་རིགས Miao nationality (group) (苗)

མཐ (or མི་རུ) to a man (མཐ་གྱུར = became a man)

མཐ་འཐེན་འཁར་མ jinricksha

མཐ་ཁར meter

མཐ་བཅོས་སྐྱར་སྐྱར artificial satellite

མུ edge, border, margin, boundary, border, end, limit, rim (འཁར་མཐི་མུ་ལ = on the circumference)

[མཐའ]

མུ་ཕྱོད rim, circumference; hoop

མུ་གི་ famine

1) Spelled མི་འདྲག in the literary language.

ལྷོ་ཅེས impudent, rude, thoughtless; nonsense (ལྷོ་ཅེས་སྐྱོད་པ་ = to talk nonsense)

ལྷོ་ཁྱེད་ pearl (ལྷོ་ཁྱེད་གཙང་པོ་ = The Pearl River)

ལྷོ་མཐའ་མེད་པ་ infinite
[ལྷོ་མེད་]

ལྷོ་སྐྱབས་པ་ non-Buddhist, heretic

ལྷོ་མཐའ་ boundary, limit (ལྷོ་མཐའ་མེད་པ་ = unlimited)

ལྷོ་འབྲེལ་རི་མོ་ comic strips

ལྷོ་བྱེ་ sulphur (ལྷོ་བྱེ་ཅན་ = sulphurous); matches

ལྷོ་བྱེ་དོ་ brimstone

ལྷོ་བྱེ་འཇམ་ཚུང་ match box

ལྷོ་བྱེ་འཇམ་ཚུང་བཞུགས་པ་ hot sulphurous springs

ལྷོ་བྱེ་སྐྱུ་ལྷན་རྒྱུ་ལས་ལྷན་གྱི་ཁུ་ phosphate-fertilizer plant

ལྷོ་ཁྱེ་བར་དུ་ལྷོ་སྐྱོད་ as far as the boundary, up to the limit(s)

ལྷོ་ལྷོ་ together, in a heap (ལྷོ་ལྷོ་འབྲེལ་ = goes together); within the sphere of, within the confines of

ལྷོ་གཏུག་ moth (ལྷོ་གཏུག་པ་ = moth-eaten)

ལྷོ་བྱ་ལྷན་ dark hole; dungeon

ལྷོ་བྱ་ལྷན་ complete darkness, all-enveloping gloom

ལྷོ་བྱ་ལྷན་ darkness, obscurity, gloom; dark (ལྷོ་བྱ་སྐྱོད་ = became dark), obscure, gloomy

[ལྷོ་བྱ་གཏུག་
ལྷོ་བྱ་ལྷན་]

ལྷོ་ལྷོ་ (or ལྷོ་ལྷོ་) Chinese MOU (ལྷོ་ལྷོ་རྒྱུ་ཐོབ་ཚུང་ = yield per MOU) (亩)

ལྷོ་ལྷོ་ལྷན་ cheek; jaw, jawbone

ལྷོ་ལྷོ་བྱ་ to chew, masticate; to gnaw

ལྷོ་ལྷོ་ལྷན་ fist

ལྷོ་ལྷོ་བྱ་ E.T. to smile

ལྷོ་སྐྱོད་ the act of doing (ལྷོ་སྐྱོད་ = [while] eating). ལྷོ་སྐྱོད་ may be added to a verbal stem in order to express the idea of duration or continuation (ལྷོ་སྐྱོད་ལྷོ་སྐྱོད་ལྷོ་སྐྱོད་ = he is staying ལྷོ་སྐྱོད་ལྷོ་སྐྱོད་ལྷོ་སྐྱོད་ = I am working)

[see ལྷོ་སྐྱོད་]

མེ་ཤུག (མེ་འབར་གྱི་འདྲུག = the fire is burning)

མེ་སྒྲམ hammer (of a gun)

མེ་ཁྲིམ fire shovel
[མེ་སྒྲིགས]

མེ་འཁོར train (མེ་འཁོར་ཨ་མ = locomotive)

མེ་ཤོ་ America, The United States
(མེ་ཤོ་གཅིན་པའི་ = headed by the U.S.)
(美国)

མེ་ཤོ་བཅའ་རྒྱལ་རིང་ལུགས Commun. U.S.
imperialism

མེ་ཤོ་དམག་དཔུང U.S. troops

མེ་འཕྲོག་ཁྲའོ་རྒྱལ Commun. Resist
America Aid Korea (a slogan)

མེ་རྒྱབ་པ to set on fire

མེ་སྒྲིགས cannon, mortar, artillery
(མེ་སྒྲིགས་དམག་ཁག = battery)

མེ་སྒྲིགས་ཀྱི་མདེུ རྒྱུ cannon ball

མེ་སྒྲིགས་རྒྱབ་པ to bombard

མེ་ལྗགས flint and steel

མེ་ལྗེ a flame (མེ་ལྗེ་འབར་བ = to strike a spark, kindle a fire)

མེ་དྲོག flower

མེ་དྲོག་ཁྲིག་མ flower pot

མེ་དྲོག་གི་སྐབ flower seed

མེ་དྲོག་ལྗལ་རྩལ་རྩལ flower garden

མེ་དྲོག་འབྲིང་བ wreath of flowers

མེ་གཏོང་བ to make a fire (with flint and tinder), light a fire

མེ་ཐབ hearth

མེ་ཐར meter (ཀྱི་ཇ་མེ་ཐར = kilometer)

མེ་མདག ember

མེ་མདའ་ gun, rifle (མེ་མདའ་རྒྱབ་པ = to fire a gun)

མེ་མདའ་རྒྱང་པོ་ pistol, revolver

མེ་མདའ་སྒྲིགས་པ to aim a gun

མེ་མདའི་མདེུ rifle cartridges, shells
 མེ་མདའི་རུ gun-rest
 མེ་རྩལ ashes
 མེ་ཡུང fire, blaze
 མེ་ཤར a portable brazier
 མེ་ཤ་ཚེ conflagration
 མེ་སྒྲིབ་པ to light a fire
 མེ་ཚགས spark (of fire)
 [མེ་སྒྲིབ་
 མེ་སྒྲིབ་པ]
 མེ་ཇུས gunpowder
 མེ་གཞི་བུ་པ to scorch, singe;
 scorched, singed
 མེ་འོད flame
 མེ་ཡའི E.T. kerosene (煤油)
 མེ་རྩ་ volcano
 མེ་རྩ་ embers, cinders, ashes

མེ་ཤིང firewood, fuel
 མེ་སྒྲིབ་ཀྱི་ལྷན་པོ་ machine gun
 [འཕྲིང་མདའ་
 ཅི་ཀྱི་ཚང]
 མེ་གྲགས་དང་རྒྱ་གྲགས་སྒྲིབ་འདྲིལ་ས་ཚོགས་འཚོགས་པ་ thermal-power and hydro-power stations
 མེ་གྲགས་འཕུར་མདའ་ rocket (ཡོ་ལོ་ཅི་རྩལ་ཕྱེ་བ་
 མེ་གྲགས་འཕུར་མདའི་རྒྱུ་ལུ་གཞི་ = atomic
 rocket base)
 མེ་སྒྲིབ་ sun-glass; reading-glass
 (ཕྱ་མཚོང་མེ་སྒྲིབ་ = microscope)
 མེ་ཤར་བུ་ to catch fire
 མེ་ལ་འཚོར་བུ་ to be consumed by fire
 མེ་ལ་ mile
 མེ་ཤང mirror, looking glass; re-
 flection (often used in titles of
 books in the sense of a true ac-
 count or history); sample, model,
 specimen; plain surface; ཡུལ་རྒྱུགས་སྒྲིབ་
 མེ་ཤང་གསར་འགྱུར་མེ་ཤང་ = *The Tibetan*
Mirror (a newspaper published in
 Kalimpong, India)
 མེ་སྒྲིབ་ཀྱི་ལྷན་པོ་ machine gun
 [Var. མེ་སྒྲིབ་ཀྱི་ལྷན་པོ་]

མེ་སྲིག་གནང་བ *Trans.* to burn

མེ་ལྷ The God of Fire

མེད་ཏུས in the absence of...

མེད་པ to be without, not to have (ང་ལ་བུ་ཚམས་མེད་ = I have no children); to be not, not to be; to be absent. As a negative particle, མེད་ conveys the sense of 'being without', and is often translated by a negative prefix or suffix in English (སྤྲོབས་མེད་ = powerless; བདེ་མེད་ = unhappy, unwell; གཟུགས་མེད་ = incorporeal; བྱད་པ་མེད་ = without any difference; alike; ཉེས་མེད་ = innocent, guiltless¹⁾)

[see མེ་ཡོད་པ
མེལ་པ
མ་ཡིག་པ]

མེད་པར without (རྒྱ་མེད་པར = without cause; ཉེན་མཚན་མེད་པར = continually, without [distinguishing] day and night; ཚོན་གྱིས་མེད་པར = [both] young and old); instead of (རྒྱལ་པོ་མེད་པར = instead of the king)

མེད་པར་འགུར་བ to be annihilated; to disappear (སྐག་མ་མེད་པར་གུར་དོ = the tigress disappeared)

མེད་པར་བྱེད་པ to annihilate (an enemy), put an end (to a quarrel)

མེད་པར་བཟོ་བ to abolish, do away with, nullify, liquidate, obliterate

[མེད་པར་བྱེད་པ]

མེད་མ not without; some, a few

མེད་མ a penniless woman

མེག (or མེག) manganese (མེག)

མེར (Abbrev. of མེ་རུ) in [the] fire

མེར་སྲིག་པ to burn, destroy by fire

མེལ་ཚོ watchman, sentinel; watcher, spy; watch (three hour period at night); surveillance

མེས (Abbrev. of མེ་ཡིས) by fire (མེས་བསྲིགས་ = destroyed by fire)

མེས་རྒྱལ་ས China (i.e., land of our forefathers); motherland མེས་རྒྱལ་གཅིག་གུར་བྱེད་པ = to unify the motherland)

1) The possessive particles ལྡོག་ and ཅོག་ convey a meaning which is the opposite of མེད་. Compare ལོ་ལྡོག་ = 'having wealth; rich' and ལོ་ཅོག་ = 'without wealth; poor'.

མེས་པོ paternal grandfather (མ་མེས = maternal grandfather; ཡང་མེས = great-grandfather); forefather, ancestor (མེས་པོ་རྒྱལ་མཚན = ancestors)

མ་ particle attached to nouns indicating feminine gender (བུ་མ་ = daughter; བོད་མ་ = Tibetan woman). Note, however, ཆེན་མ་ = great, ལེགས་མ་ = good, fine (masculine or feminine). In the literary language, མ་ often follows verbal forms ending in མ་ (བུམ་མ་ = [he] killed; བསམ་མ་ = [I] think)

[see རྩེ་, མ་, མ་]

མ་ woman (མ་གྱིས་ = girl); female (མ་ཉི་ = mare); she

མ་ lot (མ་ཉིས་པ་ = soothsayer)

མ་གྲུང་ single woman, unmarried woman

མ་ལཔའུ་ soothsayer, fortune-teller

[མ་པ་
མ་ཉིས་པ་]

མ་གོས་ woman's garment

མ་རྒྱུ་པ་ to forecast by means of dice

[མ་བཏབ་པ་
མ་འདིབས་པ་]

མ་ཉིད་ she alone, by herself

མ་ལྷ་ motor; car, automobile

[མང་འཁོར་
ཆེས་ཁྱིམ་]

མ་པ་ fortune-teller, soothsayer

མ་ཡའུ་ tenant, lodger (མ་ཡའུ་གཏོང་མ་ = apartment house)

མ་རང་ (or མ་རིང་) she herself; (མ་རང་མ་ = unmarried woman)

མ་རིགས་ feminine sex, feminine gender

མ་སི་ཁོ་ Moscow (མ་སི་ཁོ་སྐབ་གྲུ་ཆེ་བ་ = Moscow University)

མ་གྲུང་ single woman, old maid

[see མ་གྲུང་
མ་རིང་
མ་རང་]

མག་མག་ dark; meat dumpling

མང་གལ་ Mongol

[སྐག་པོ་]

མང་གོལ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཁབ་ཁབ་ The People's Republic of Mongolia

མང་རྒྱལ dull, stupid

མད་པ instant, moment (ལང་བའི་མད་ = at the very moment of rising; རིའི་མད་ལ = the moment after; ད་མད་ལ = at this moment, now; རི་བས་མད་ལ = immediately afterward)

མད་པ to be sure (འདི་མ་ཡིན་མད་འོན་ཡང་ = to be sure, it is not this one), indeed (often used after ཡིད་པ for emphasis); to be abundant, be plentiful (མིང་མད་པ = wood is plentiful; བད་མད་ = much sickness). Note also འགྲོ་བ་ཡིན་མད་ = it is absolutely necessary to go; དཔག་ཏུ་མད་མད་ = beyond all measure, immeasurable

མད་པ many, much, abundant [མང་པ]

མད་ལ immediately, instantly, without delay

མཐོ་ཡུལ the lower Himalayan regions extending from Kashmir to Assam

མའི her; feminine

མལ་བ to say, speak; to converse (བཀའ་མལ་ = discussion)

མལ་མཆིན conference, consultation

མས Instr. by her

མས་གུས piety, devotion [དད་མས]

མས་གུས་བྱིད་པ to esteem, respect, adore, revere

མས་མཐུན Commun. comrade

མས་ལྡན devoted, respectful [མས་པ་ཅན]

མས་པ to take pleasure in (doing something); to be pleased with, rejoice in (མས་པའི་གླིང་ = song of rejoicing); to take a fancy (to do something), be inclined to, intend to; to wish for, crave; to respect, esteem, revere, venerate (མས་སྦྱིད་པ = a pious man); pleasure, satisfaction; admiration, esteem, veneration (དད་མས = devotion)

མས་པ་ཅན respectful

མས་པ་བྱིད་པ to admire, respect, revere; to be pleased with

མས་པ་ལ at will, at one's pleasure, as one wishes

ལྷོ་ལོ་ trouble, misery, affliction; sorrow, lamentation (ལྷོ་ལོ་མེད་ = free from trouble or sorrow; Aśoka, the Buddhist emperor of India)

ལྷོ་ལོ་ཅོལ་ unhappy, miserable; grieving, in mourning

ལྷོ་ལོ་བྱེད་པ་ to lament, mourn, wail; to be afflicted with sorrow, be miserable

ལྷོ་ལོ་སྐྱོ་བ་ to console

ལྷོ་ལོ་ཐང་ desert

ལྷོ་ལོ་པ་ (*Perf.* ལྷོ་ལོ་ས) to chew (ལྷོ་ལོ་ས་པ་ = chewed up; decomposed)

ལྷོ་ལོ་སྐྱུ་རྩ་བ་ to putrefy, decompose
[ལྷོ་ལོ་སྐྱུ་རྩ་བ་]

ལྷོ་ see ལྷོ་

ལྷོ་ལོ་འདྲེན་ Nirvana, paradise¹⁾

ལྷོ་ལོ་བ་ to taste (ལྷོ་ལོ་བྱེད་ = tongue); tasteful
[see ལྷོ་ལོ་བ་]

ལྷོ་ལོ་ reed, rush; sprout, shoot
[see ལྷོ་ལོ་]

ལྷོ་ལོ་པ་ to roam, stroll about; to show off, boast
[see ལྷོ་ལོ་པ་]

ལྷོ་ལོ་འགྲུབ་སྐྱོ་བ་འབྲིང་ *Commun.* intensive middle school

ལྷོ་ལོ་བྱེད་ quickly, speedily (ལྷོ་ལོ་བྱེད་འགྲོ་བ་ = to go quickly); immediately, at once, soon (ཅི་ལྷོ་ལོ་བྱེད་ = as speedily as possible); urgently, critically
[ལྷོ་ལོ་བྱེད་]

ལྷོ་ལོ་པོ་ rapid, speedy, quick, prompt

ལྷོ་ལོ་བ་ to hurry by, pass quickly (ལྷོ་ལོ་བྱེད་ལྷོ་ལོ་བ་ = time passes quickly); quick, swift, speedy
[ལྷོ་ལོ་བ་]

ལྷོ་ལོ་མ་ dancing girl

ལྷོ་ལོ་ཚོ་ speed, rate (ལྷོ་ལོ་ཚོ་རྒྱས་ཀྱི་ལྷོ་ལོ་ཚོ་ རྒྱུ་འདྲེན་ = such a fast rate of development), velocity

1) See Das, *Tibetan-English Dictionary*, page 978.

ལྟོ་ལམ་པོ་ explorer; spy

ལྟོ་ལམ་པོ་ to roam about (on espionage), spy upon; to examine closely, search into, scrutinize (ལྟོ་ལམ་པོ་ལྟོ་ལམ་པོ་ = to explore a country)

ལྟོ་ལམ་པོ་ (Perf. ལྟོ་ལམ་པོ་) to be crazed, be mad; to be drunk
[ལྟོ་ལམ་པོ་]

ལྟོ་ལམ་པོ་ experience

ལྟོ་ལམ་པོ་ taste; experience

ལྟོ་ལམ་པོ་ (Perf. ལྟོ་ལམ་པོ་; Fut. ལྟོ་ལམ་པོ་) to taste, relish, savor; to enjoy (ལྟོ་ལམ་པོ་ལྟོ་ལམ་པོ་ = to enjoy happiness; to rejoice, be glad); to experience (ལྟོ་ལམ་པོ་ལྟོ་ལམ་པོ་ལྟོ་ལམ་པོ་ = unprecedented), undergo, suffer. Following the past stem of the verb, ལྟོ་ལམ་པོ་ means 'to have done something before' or 'to have been in a place before' (ལྟོ་ལམ་པོ་ལྟོ་ལམ་པོ་ = to have heard before; ལྟོ་ལམ་པོ་ལྟོ་ལམ་པོ་ = to have seen before; ལྟོ་ལམ་པོ་ལྟོ་ལམ་པོ་ = I have been in Tibet; ལྟོ་ལམ་པོ་ལྟོ་ལམ་པོ་ = [I] have never yet sought...)

[see ལྟོ་ལམ་པོ་]

ལྟོ་ལམ་པོ་ལྟོ་ལམ་པོ་ to cause to enjoy, permit to enjoy

ལྟོ་ལམ་པོ་ to become intoxicated; to become demented, be maddened, be deranged; to become excited

[see ལྟོ་ལམ་པོ་]

དམག་ troops, military forces, soldiers, army (འགྲོ་ལམ་པོ་ = infantry; ལྟོ་ལམ་པོ་ = cavalry; ལྟོ་ལམ་པོ་ལྟོ་ལམ་པོ་ = garrisoned troops, local forces; ལྟོ་ལམ་པོ་ = Commun. bandit forces; ལྟོ་ལམ་པོ་ = militia); war (དམག་ལྟོ་ལམ་པོ་ལྟོ་ལམ་པོ་ = there is a great danger of war); fighting, battle

དམག་ལྟོ་ལམ་པོ་ to fight

དམག་ལྟོ་ལམ་པོ་ army unit, detachment

དམག་ལྟོ་ལམ་པོ་ Commun. military district (དམག་ལྟོ་ལམ་པོ་ལྟོ་ལམ་པོ་ལྟོ་ལམ་པོ་ = military district headquarters)

དམག་ལྟོ་ལམ་པོ་ military service

དམག་ལྟོ་ལམ་པོ་ soldier of fortune

དམག་ལྟོ་ལམ་པོ་ martial law

དམག་ལྟོ་ལམ་པོ་ལྟོ་ལམ་པོ་ administrative services (i.e., those which supply military needs)

དམག་ལྟོ་ལམ་པོ་ war

၎း၎း၎း၎း၎း၎း military discipline

၎း၎း၎း၎း၎း၎း to reorganize and train troops

၎း၎း၎း၎း၎း၎း army scouts, pioneers

၎း၎း၎း၎း military equipment (uniform, ammunition, weapons, etc.); requisites for fighting

၎း၎း၎း၎း၎း၎း Mil. morale

၎း၎း၎း၎း၎း၎း reduction of armaments

၎း၎း၎း၎း၎း၎း battlefield

[E.T. ၎း၎း၎း၎း၎း၎း]

၎း၎း၎း၎း၎း၎း war industries

၎း၎း၎း၎း naval vessel, warship, gunboat

၎း၎း၎း၎း strategy (၎း၎း၎း၎း၎း၎း၎း = skillful in military matters)

၎း၎း၎း၎း၎း၎း Mil. allies, allied forces

၎း၎း၎း၎း parade ground

၎း၎း၎း၎း vanguard; front line

၎း၎း၎း၎း to win a battle

၎း၎း၎း၎း၎း၎း to enlarge one's military forces

၎း၎း၎း၎း၎း to make war, fight (၎း၎း၎း၎း = war)

[၎း၎း၎း၎း၎း၎း]

၎း၎း၎း၎း၎း to attack, assault; to fight (with troops), contend in war

၎း၎း၎း၎း၎း to demobilize troops; a demobilized soldier

၎း၎း၎း၎း၎း၎း victory in battle (၎း၎း၎း၎း၎း = defeat)

၎း၎း၎း၎း war trumpet, bugle

၎း၎း၎း၎း၎း၎း militarism

၎း၎း၎း၎း၎း military affair(s), military matter(s)

၎း၎း၎း၎း၎း military encampment; cantonment, garrison

၎း၎း၎း၎း၎း၎း (a) strictly military viewpoint

དམག་དོན་རྒྱུ་གཞི military base

དམག་སྦྱང military drill

དམག་དོན་མཐའ་ལྷན་ཆེད་ཡིག treaty of military alliance

དམག་སྦྱང་བྱེད་པ to drill troops
[དམག་སྦྱང་གཞུང་བ]

དམག་སྡེ་བརྒྱད་པ Commun. Eighth Route Army

དམག་མི soldier

དམག་སྡེ་བཞི་པ་གསར་པ Commun. New Fourth Army

དམག་མི་ལ་ཚུད་པ to enlist in the army

དམག་བཅད་བརྒྱུགས་པ to declare war

དམག་མིའི་ཁྱིམ་ཚང dependents of service-men

དམག་དཔུང troops, military forces; unit (battalion, regiment, etc.)

དམག་ཚོགས troops, army
[see དམག་དཔུང]

དམག་དཔུང་རྩིས་མས army units

དམག་རྩེ་ཁོངས་ camp; fortress
[དམག་རྩེ]

དམག་དཔོན army officer, military commander

དམག་རྩེ (or དམག་གི་རྩེ) a section of the army; brigade¹⁾; unit (Chinese Communist རྩེ)

དམག་དཔོན་པོ་པོ་པ warlord

དམག་རྩེའི་རྩེ་ལྷོ་མཐའ་ Mil. flank

དམག་སྡེ་མཁན་ (དམག་པའི་སྡེ་མཁན་ཆེན་པོ་) = commander-in-chief

དམག་ལས་དོ་དམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལྷན་ཁང་ Commun. military control commission

དམག་སྡེ་ཁང་ headquarters

[Commun. དམག་སྡེ་ལས་ཁང་]

དམག་ལུགས་ལུགས་ལུགས་ army regulation

དམག་ཤོགས་ military pay

1) Under the terms of the Simla Convention of 1914, the Tibetan Army was to consist of 10,000 men, divided into 20 battalions of 500 men each. Each battalion was to have 4 brigades, or 'wings', of 125 men each. (See Charles Bell, *Tibet, Past and Present*, page 158).

དམག་ལྷག་རྒྱལ་པ to launch a counter-offensive, counterattack

དམག་ཤིང་ཅན war lord, militarist
[གཤིང་དམག]

དམག་ཤོར་བ to lose a battle

དམངས common people, populace
(འབངས་དམངས = Commun. the masses)

དམངས་དོན civil affair

དམངས་པལ་བ the common people; a commoner, an ordinary person

དམངས་གཅོད་མགོ་མཐུན Commun. suppression of democracy

དམངས་གཅོད་མཐུན་མཐུན Commun. democratic league (ཀྲང་གི་དམངས་གཅོད་མཐུན་མཐུན = The Democratic League of China)

དམངས་གཅོད་གྲལ་རིམ Commun. the democratic class(es)

དམངས་གཅོད་གཅིག་འདྲའི་ལམ་ལུགས Commun. democratic centralism

དམངས་གཅོད་བཅོས་བསྐྱར Commun. democratic reform

དམངས་གཅོད་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ Commun. democratic republic (ཁྱིམ་འཁོར་དམངས་གཅོད་རིང་ལུགས་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ = The Korean Democratic People's Republic)

དམངས་གཅོད་ཏུགས་ཁག Commun. democratic parties or factions

དམངས་གཅོད་རིང་ལུགས democracy

དམངས་གཅོད་རིང་ལུགས་གསར་པའི་གདམ Commun. The New Democratic Theory

དམངས་གཅོད་སྤྱི་དབྱེས Commun. democratic construction

དམངས་འཚོ livelihood of the people

དམངས་སྤྱི་དབྱེས civil administration (དམངས་སྤྱི་དབྱེས་ཁྲུག = Commun. The Civil Administration Bureau)

དམག་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ low, base, mean, inferior (སྐྱོ་དམག་ = woman, wife)
[དམག]

དམག་ཆུང young girl

དམག་མཛེས་མ a beautiful woman

དམག་མར maiden, virgin

དམའ (or དམའ་བ) low (རྒྱལ་ས་དམའ་བ = low status), mean, humble, inferior (རྒྱལ་པ་དམའ་བ = inferior intelligence); basic (ཅོ་ཚོག་དམའ་བ = basic principle)

[see དམའ
དམའ་པ]

དམའ་མཐའ at least

དམའ་པ low, inferior, humble

དམའ་བ (Perf. དམས) to be low (in quality or in amount), be inferior, be degraded

དམའ་བ་ལ minor

དམའ་འབྲིབ་པ to humiliate, dishonor, degrade

དམའ་འབྲིབས་བྱེད་པ to offend

དམའ་ཤོས lowest

དམར་སྟུ light red, pink

དམར་ལྗང greenish red

དམར་མདངས ruddy complexion

དམར་པ successful

དམར་པ red, crimson (ལག་དམར = red hands; homicide)

དམར་དམག The Red Army (ཀྲུང་གོ་དཔོན་བཟོ་ཞིང་དམར་དམག = The Red Army of Chinese Workers and Peasants)

དམར་སྟུག purple red

དམར་ཅི red paint

དམར་སེར reddish yellow

དམར་གསོད slaughter, massacre

དམར་རྩང་བ (or ཏ) bare, naked

དམར་རྩྭ་རྩྭ deep red (like the glowing sun), fiery red

དམས see དམའ་བ

དམིགས thought, idea, fancy, imagination; aim, objective

དམིགས་ཀྱིས་དབྱིབ discernment

དམིགས་ཅན imaginative, ingenious

དམིགས་པ thought, idea (དམིགས་པ་ཞིག་སྟོན་པ = to give (someone) an idea; to make a suggestion), fancy (དམིགས་པ་མེད་པ = unimaginable)

དམིགས་པ to imagine, fancy, construe in one's mind

དམིགས་པ་གཏོང་བ to apply one's mind (to one's studies, a goal, etc.)

དམིགས་འབེབ target, goal, objective
[མིག་གཏང]

དམིགས་ཚད target, goal (1962 ལོར་ཟླ་བ་
དམིགས་པའི་དམིགས་ཚད་ལས་བཅལ་བ་རྟོགས་པ་ = sur-
passed the target set for 1962)

དམིགས་ལུལ mental aim, object under
consideration, purpose, goal

[དམིགས་འབྲས
རེ་འབྲས]

དམིགས་ལ evidently
[དམིགས་སུ]

དམིགས་གསལ clear to the mind
[see དམིགས་བསལ]

དམིགས་བསལ in a special case, par-
ticular mention, exception from
the rule (དམིགས་བསལ་གྱི་ = exceptional,
special); in a clear manner

དམིགས་བསལ་བཅོལ་གྱིས་ special pardon,
amnesty

དམུ evil demon, malignant spirit;
name of the earliest tribe that
inhabited Tibet

[མུ]

དམུ་ཚུ dropsy (brought on by an
evil demon)

དམུ་ཚུ་ཅེན་ dropsical

དམུ་བ་པ idiot; stupidity; darkened
obscured

[མུ་བ་པ]

དམོད་པ to curse, execrate, impre-
cate; to swear (an oath), confirm
(by swearing an oath)

དམོད་མ་ curse, malediction

དམོད་མ་རྒྱལ་པ to imprecate

དམུལ་བ hell, perdition, purgatory

དམུག་པ to show off, boast; osten-
tation

[see མུག་པ]

མ་ wound, sore (ང་ལ་མ་བྱུང་ = I have
been wounded)

མ་ཁོག scab

མ་ཚུ The Yellow River

མ་རྩམ scar

མ་བ (Perf. མེས) to wound (མེས་མ = wounded animal)

[མ་བ་བྱེད་པ
མ་བཟོ་བ]

མ་བྱ peacock

མ་སྐྱལ medicine for a wound, salve

[མ་ཅི]

མ་བཟོ་བ to wound, hurt (physically)

མ་ཤྱ suppurating wound

མའ base, foundation, groundwork
(ཅིག་མའ = base of a wall)

མའ་རྩ foundation stone

མའ་གཞི base, foundation

[གཞི་ཅ]

མའ་གཞི་འདོད་བ to lay the foundation
of, lay the groundwork for

མའ very good, excellent, marvelous

མེས་པ (Perf. of མ་བ) wounded

མི་བ (Perf. མིས) to dream

[མི་ལམ་གཏོང་བ]

མི་ལམ dream (མི་ལམ་ལྟ་བུ = like a dream)

མི་ལམ་བརྟག་པ to read dreams, interpret

[མི་ལམ་བཤད་པ]

མི་ལམ་དྲ་བྱུང་བ to appear in a dream

མིག་ལྷགས (or མིགས་ལྷགས) horseshoe
(མིག(ས)་ལྷགས་བཟོ་མཁུལ = blacksmith,
farrier)

མིག་ལྷགས་ཀྱི་གཟེར horseshoe nail

མིག་ལྷགས་རྒྱབ་པ to shoe a horse

མིག་པ hoof (རྒྱ་མིག = horse's hoof)

མུ་བ dullness, heaviness, torpor;
fogginess; dull, heavy, listless;
foggy

[see མུགས་པ]

མུག་པ (Perf. མུགས) to bite; to sting

ལྷན་པ་ dense fog or mist (ལྷན་པ་
ཅོན་ = foggy); befogged mentally,
stupid, dull, sluggish, inert

ལྷན་པ་ moral defilement

ལྷན་པ་ mole, wart, blemish, birth-
mark; spot, speck, impurity (ལྷན་པ་ =
spotted, defiled, mouldy)

[see ལྷན་པ་]

ལྷན་པ་ root; order (ལྷན་པ་ = dis-
order), series, row

[see ལྷན་པ་]

ལྷན་པ་ (Perf. ལྷན་པ་) to ask, inquire
(ལྷན་པ་ = to interrogate)

ལྷན་པ་ (or ལྷན་པ་) swollen gland,
swelling, goiter; wen

ལྷན་པ་ plowman, farm worker

[ལྷན་པ་]

ལྷན་པ་ ལྷན་པ་

ལྷན་པ་ arable land

[ལྷན་པ་]

ལྷན་པ་ (Perf. & Imperat. ལྷན་པ་) to
plow, till the soil (ལྷན་པ་ = to
open up new lands)

[ལྷན་པ་]

ལྷན་པ་

ལྷན་པ་ plow

ལྷན་པ་ old woman; paternal grand-
mother

[ལྷན་པ་]

ལྷན་པ་ maternal grandmother

[ལྷན་པ་]

ལྷན་པ་

ལྷན་པ་

ལྷན་པ་ arable land

ལྷན་པ་ grandmother

[see ལྷན་པ་]

ལྷན་པ་ helmet

ལྷན་པ་ (Perf. ལྷན་པ་) to be obscured;
to be in the dark (spiritually);
to be puzzled

ལྷན་པ་ to darken, obscure;
to confound, perplex, confuse

ལྷན་པ་ superstition

ལྷན་པ་ to be obscured, be darkened;
to be puzzled, be confused; to be
unenlightened, be ignorant, be de-
cluded; fool, idiot, stupid person

མྱངས་སེལ enlightenment

མྱད་པ to plow (མྱད་ལམ = furrow)

[see མྱ་བ]

མྱའ་པ plowing

[see མྱ་བ
མྱད་པ]

མྱ་བ sickness, nausea

མྱར་བ (or མྱྱར་བ) to stretch, yawn;
to bend forward, to incline one's
head forward (to listen)

མྱ་འབྲེགས་པ to cast down, humble,
humiliate

[see དམའ་]

མྱ་ར beard (མྱ་ར་ཅན = bearded)

མྱལ་རྒྱལ darkness, gloom

མྱོད that which is lower, the
lower part (བོད་མྱོད = Lower Tibet);
the latter part, the second half
(འཁོར་མྱོད = the second half of the
month); children, offspring (མཁའ་མྱོད་
མྱོད་གསུམ = the old woman and her two
children)

མྱོད་འཇལ dissoluteness, lewdness

མྱོད་འདྲེགས subjoined (e.g., the
letter ཀ with subjoined ལ, writ-
ten ཀྱ)

མྱོད་པ (Perf. of མྱོད་པ) to lower,
make low (སེམས་མྱོད་པ = humble one-
self); to dishonor, degrade, de-
base, violate, ravish; to abuse,
revile; to blame, reproach, chide

[see མྱོད་ར་གཏོང་བ]

མྱོད་པའི་ཚབ། blame, reproof, re-
proach; abuse, invective

[མྱོད་པ]

མྱོད་ཚང་མ prostitute

མྱོད་གཞོན་གཞོན་གཞོན་གཞོན lower garments (e.g.,
trousers, skirt, etc.)

མྱོད་ར་ abuse, slander, invective,
blasphemy

མྱོད་ར་གཏོང་བ to abuse, revile; to
curse, blaspheme; to blame, chide,
reproach; to defame, slander, tra-
duce; to insult

མྱོད་རིགས lower class; inferior race

མྱོད་ལ downward, lower down

མྱོད་གཞོན་གཞོན་གཞོན་གཞོན useful, good, beneficial (མྱོད་
བཟོན་གཞོན་གཞོན་གཞོན = to be beneficial); medi-
cinal

མཁུ་ medicine, drug (མཁུ་མཁུ་ = medicine in liquid form; མཁུ་མཁུ་ = medicine to be taken internally; མཁུ་མཁུ་ = emetic; མཁུ་མཁུ་ = purgative, laxative; མཁུ་མཁུ་ = medicinal), dose (མཁུ་མཁུ་མཁུ་ = to give a dose of medicine)

མཁུ་མཁུ་ drugstore, pharmacy, apothecary shop; dispensary, hospital; name of a subprefecture in Tsarong (མཁུ་མཁུ་)

མཁུ་མཁུ་ medicine chest

མཁུ་མཁུ་ medical treatment (མཁུ་མཁུ་མཁུ་ = clinic), cure
[མཁུ་མཁུ་]

མཁུ་མཁུ་མཁུ་མཁུ་ to take medical treatment

མཁུ་མཁུ་ dose

མཁུ་མཁུ་མཁུ་ pharmaceutical plant

མཁུ་མཁུ་ doctor, physician
[མཁུ་མཁུ་]

མཁུ་མཁུ་མཁུ་མཁུ་ to receive treatment from a doctor

མཁུ་མཁུ་ powdered medicine (including insecticides)

མཁུ་མཁུ་ Man-la, the God of Medicine

མཁུ་མཁུ་མཁུ་ druggist, apothecary, chemist

མཁུ་མཁུ་ medical fee
[མཁུ་མཁུ་]

མཁུ་མཁུ་མཁུ་མཁུ་ medical college

མཁུ་མཁུ་མཁུ་མཁུ་ medical unit

མཁུ་ ready money, cash (མཁུ་མཁུ་མཁུ་ = payment in cash, not in goods)

མཁུ་མཁུ་མཁུ་མཁུ་ to make full payment in cash

མཁུ་མཁུ་¹⁾ city in Eastern Tibet southwest of Batang, residence of the Provincial Governor or མཁུ་མཁུ་

མཁུ་མཁུ་ mirage, optical illusion

མཁུ་མཁུ་མཁུ་ Mindoling Monastery, headquarters of the Dukpa (མཁུ་མཁུ་མཁུ་) and Dzogchempa (མཁུ་མཁུ་མཁུ་) Sects²⁾

1) Also known as མཁུ་མཁུ་ or མཁུ་མཁུ་.

2) See Das, *Tibetan-English Dictionary*, page 990-991.

མྱེལ་པ ripened, ripe (འབྲས་པུ་མྱེལ་བོ་ = the fruit is ripe), mature, developed, perfect; to ripen, mature; to be converted

མྱེལ་མ་ eyebrow
[མྱེལ་པག]

མྱེལ་པོ་ purple, maroon (བྱ་མྱེལ་ = dark brown)

མྱེལ་བ་ (Perf. & Imperat. མྱེལ་) to speak, say, remark; to call, name
[མྱེལ་བ]

མྱེལ་མྱེལ་ see མྱེལ་མྱེལ་

མྱེལ་པོ་ blame, reproach; invective, abuse, slander; disparagement

མྱེལ་པོ་ (Perf. མྱེལ་) to blame, reproach, chide; to curse, abuse; to slander, disparage, belittle (རང་མྱེལ་པོ་ = to humble oneself)

མྱེལ་པོ་ to bless, wish happiness or prosperity to others, pray for; wish, prayer (མྱེལ་པོ་ལཱ་ལོ་གཞུང་པ་ = object of a wish or prayer), desire (ང་མྱེལ་པོ་ལ་མྱེལ་གྱི་མི་འདྲེན་པ་ = I do not desire to become a rich man; ཡིད་མྱེལ་པོ་ = desirable)

མྱེལ་ཚུགས་ slogan; password, signal
[བདེ་ཚུགས་]

མྱེལ་པོ་ལཱ་ prayer, supplication (མྱེལ་པོ་ལཱ་འདྲེན་པོ་ = to pray)

མྱེལ་པོ་ལཱ་བཟང་པོ་ལོ་གཞུང་པ་ to send good wishes to someone, offer someone good wishes

མྱེལ་བ་ matchmaking (མྱེལ་བྱེད་པོ་ = matchmaker)

མྱེལ་པོ་ marriage

མྱེལ་གྲུ་ (or མྱེལ་གྲུ་, མྱེལ་གྲུ་) pen (usually of bamboo)
[མྱེལ་གྲུ་]

མྱེལ་གྲུ་ལཱ་ (or མྱེལ་གྲུ་ལཱ་) cane, reed, bamboo; bamboo pen

མྱེལ་གྲུ་ see མྱེལ་གྲུ་

མྱེལ་གྲུ་ལཱ་ bamboo house

མྱེལ་གྲུ་གྲི་ (or མྱེལ་གྲུ་གྲི་) penknife

མྱེལ་གྲུ་ལཱ་ pen case
[མྱེལ་གྲུ་ལཱ་]

མྱེལ་གྲུ་ལཱ་ bamboo stalk

མྱེལ་གྲུ་ལཱ་ fasting (མྱེལ་གྲུ་ལཱ་ལཱ་ལོ་གཞུང་པ་ = to observe a fast)

ལྷན་པོ་འཇོག་པོ་ one who holds a reed pen; scribe, clerk, writer

[དྲུང་ལྷན་པོ་]

ལྷན་པོ་ to fast, observe a fast

ལྷན་པོ་ to be quick, be in a hurry, hasten (ལྷན་པོ་འཇོག་པོ་ = to go quickly); to be expeditious (ལྷན་པོ་ = promptly)

ལྷན་པོ་ nervous disorder; insanity

ལྷན་པོ་ (Perf. ལྷན་པོ་) to be crazy, be insane, be mad (ལྷན་པོ་ = mad dog); to be intoxicated

[see ལྷན་པོ་]

ལྷན་པོ་ delirium, temporary madness

[ལྷན་པོ་]

ལྷན་པོ་ crazy, demented, insane, mad (ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ = mad elephant); intoxicated, drunk

ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ (or ལྷན་པོ་) madhouse, lunatic asylum

ལྷན་པོ་ (Perf. ལྷན་པོ་; Imperat. ལྷན་པོ་) to speak, say, utter (ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ = to converse; ལྷན་པོ་ = to reply; ལྷན་པོ་ = to repeat, say again; ལྷན་པོ་ = thus he said)¹⁾

ལྷན་པོ་ dumb, mute

ལྷན་པོ་ (or ལྷན་པོ་) word, speech (ལྷན་པོ་ = to beg leave to speak)

ལྷན་པོ་ lamentation, wailing

ལྷན་པོ་ loquacious, voluble

ལྷན་པོ་ speaker, spokesman

1) ལྷན་པོ་, ལྷན་པོ་ or ལྷན་པོ་ regularly follow a direct quotation in Tibetan.

ཅ seventeenth letter of the Tibetan alphabet, used also in numbering volumes, chapters, etc.

ཅ་ཀོ་ར (or ཅ་ཀོ་ར) partridge

ཅ་འ while, when (དེ་ལྟར་བསམ་ཅ་འ = while thinking thus...; ར་ཅོད་ཡུལ་དྲུག་གསལ་ཅ་འ = when I was in Tibet). ཅ་འ may also be used to express the reason for an action (ར་འ་བ་སང་ཅ་འ་ལྷང་མ་ཐུབ་པ་རེད = having fallen sick, I could not come)

[see ཏམ་
ཅམ་འ
ཅ་འ]

ཅ་འས where, whence (ཅ་འས་ཐོབ = where did [you] get it?); from the time, since (སློབས་པའི་ཅ་འས = since arriving...)

ཅ་ར flogging, whipping

ཅ་ལ where, whither (ཅ་ལ་འགྲོ = where are you going)

ཅང seeing that (ཡིག་ཅང = as it is; བྱས་ཅང = so, because of that)

ཅའ་དབ་ sandalwood

ཅབ་ཅབ (or ཅབ་ཅུབ) hurry, haste (ཅབ་ཅུབ་ཅབ་ཅབ = hasty; ཅབ་ཅུབ་བྱེད་པ = to hurry)

ཅམ about, approximately (མི་ཚད་ཅམ་པ = about the size of man; རིལ་གྲ་ཚད་ཅམ about how much is it? རྒྱ་ཚད་གྲ་ཚད་ཅམ་ལ = at about what time? བརྒྱ་ཅམ = about eight); a little, somewhat (མཐོགས་ཅམ = a little faster; མང་ཅམ = a little more; ཚོ་ཅམ = somewhat larger; རྒྱག་ཅམ = a little); as much as (འདི་ཅམ = as much as this; so much, so many; དེ་ཅམ = as much as that). ཅམ may also be added to a past stem to indicate that an action has just taken place (སློང་ལྟ་བུ་ཅམ་རེད = he has just left)

ཅམ་དྲ about, approximately (ལམ་བྱེད་ཅམ་དྲ = about half way), more or less; as soon as (སློབས་པ་ཅམ་དྲ = as soon as it had been said); even to, till, up to, so that (བ་སྐྱེ་ལངས་པ་ཅམ་དྲ་སྐྱགས = he was so frightened that his hair stood on end)

[see ཅམ་ལ]

ཅམ་འ at about a certain time, at the time when, when (བམ་བྱེད་ཅམ་འ = about midnight; རྒྱལ་དྲ་ཕྱི་ཅམ་འ = when he left home; རྒྱ་བ་བརྒྱད་སང་ཅམ་འ when eight months had passed; དྲམ་དེ་ཅམ་འ = at about that time)

[see ཅ་འ]

ཅམ་པ see ཅམ་པ

ཅམ་པ་ཀ magnolia

ཅམ་པ་བ comparison (ཅམ་པ་དེ་ཚོག = comparative particle)

ཅམ་ལ at, about, near (སྤྱི་བ་ཅམ་ལ = in the shade)

[ཅམ་བ
ཅམ་ད]

ཅི་ཅི mouse (ཅི་ཅི་དཀར་པ་རྩུང་རྩུང = tiny white mice); a variety of millet

[ཅི་ཅི
ཅིག་གི]

ཅུག how, in what manner (ཅུག་བྱས = how was it done?); as, like (དེ་ཅུག = like that, thus)

[ཅི་ལྟར]

ཅུང་མུང president (ཅུང་མུང་གཞིན་པ་ = vice-president) (總 統)

ཅུང་ལམ་(ས) prime minister, premier (ཅུང་ལམ་གཞིན་པ་ = deputy prime minister, vice premier) (總 理)

ཅུང་རྒྱ་རི (or ཅུང་རྒྱ་ཅིས) secretary-general (Ch. 總 書 長)

ཅ used in loan words to represent the Chinese character 子

ཅམ་ཅ scissors (剪 子)

ཅང་ཁ a district in Amdo where རྒྱ་བཟང་གྲགས་པ་, the founder of the Gelug-pa Sect, was born

གཅག་པ to pierce, prick (ཐྲག་གཅག་པ = to bleed), thrust in (needle, lancet, etc.)

[see འཚོག་པ]

གཅག་བྲུ lancet

གཅང Tsang, one of the central provinces of Tibet, located west of the Province of Ü (དབུས). The principal city of Tsang Province is Shigatse (གཞིས་ཀ་ཅི). Tashilhunpo (བཀྲ་ཤིས་ལུ་འཁོར་པོ) Monastery, the traditional residence of the Tashi Lama, is also located in Tsang

གཅང་ཁང temple, holy place, sanctuary

གཅང་རྒྱས moral purity

གཅང་བསྐྱུགས settlement (of a matter), clearing up (a problem)

གཙང་ཆུ fresh water¹⁾

གཙང་དག་བྱེད་པ Commun. to clean out, purge, mop up (bandits, etc.)

གཙང་པ an inhabitant of Tsang

གཙང་པོ any large river; the great river of Tibet which flows from east to west through the central provinces, entering the Brahmaputra River just below Sadiya

གཙང་སྤྲུལ purity

གཙང་བ to be clean, be pure; cleanliness, purity; clean, pure (མི་གཙང་བ = impure, filthy)

གཙང་བར་བྱེད་པ to purify, clean (by sweeping or dusting), cleanse

གཙང་མ pure, clear, clean, unadulterated; sanctified, celestial

གཙང་རྩིས settling accounts, liquidation

གཙང་ཞིབ check, audit

གཙོ་བ (Perf. གཙོས) to summon, call, invite; to appoint²⁾

གཙོགས important, valuable (མ་གཙོགས = unimportant, valueless)

གཙོགས་ཆེ་བར་བྱེད་པ to esteem highly, value greatly, prize

གཙོགས་མཐོང་ respect

གཙོར་བ (Fut. of གཙོར་བ) to squeeze out, press out, extract by pressing (of oils); to exploit

གཙུག crest, crown, top of the head

གཙུག་གི་ལོ་བློ་བྱུང་ (or གཙུག་ལོ་བློ་བྱུང་) supreme, most high, chief (གཙུག་གི་ལོ་བློ་བྱུང་གྱུར་གྱུར་ = became chief, became supreme)

གཙུག་རྒྱུབ་ head ornament

[གཙུག་གཡུ]

གཙུག་ལུད་ hair tied in a knot on the crown of the head, bun, topknot

གཙུག་ལག the sciences, scientific works, sacred literature³⁾

1) The Tsang-po, a large river which flows through the heart of Tibet, is also called གཙང་ཆུ.

2) According to Das, གཙོ་ also means 'to be fond of', 'to delight in'.

3) The knowledge which has come from the heads of holy men (see Das, *Tibetan-English Dictionary*, page 1002).

གུང་གི་ལག་ཁྱུང་ vihara, Buddhist temple (may include a school, library, or museum), assembly hall in a large monastery

གུང་གི་ལག་ཁྱུང་ to plant; to scoop out, excavate

[see བུང་གི་ལག་ཁྱུང་]

གུང་དུ་བུང་ to put in, insert (བུང་བུང་དུ་བུང་གི་ལག་ཁྱུང་ = to put in prison)

གུང་བུང་ (Perf. བུང་བུང་) to rub (མིང་གི་ལག་ཁྱུང་གི་ལག་ཁྱུང་གི་ལག་ཁྱུང་ = if you rub two pieces of wood together, they will catch fire)

གུང་གི་ལག་ཁྱུང་ see ལཱ་ལོ་ལག་ཁྱུང་

གུང་ལཱ་ལོ་ director

གུང་གི་ལག་ཁྱུང་ chief, headman, ringleader

གུང་ལོ་ lord, master; an honorary title of address (e.g., Mr., sir); chief, principal (ལཱ་ལོ་ལག་ཁྱུང་གི་ལག་ཁྱུང་ = chief delegate; ལཱ་ལོ་ལག་ཁྱུང་གི་ལག་ཁྱུང་ = the principal way of doing something); excellence, superiority

གུང་གི་ལག་ཁྱུང་ main task

གུང་གི་ལག་ཁྱུང་ principally, chiefly, especially; foremost (གུང་གི་ལག་ཁྱུང་གི་ལག་ཁྱུང་ = to place foremost, put in the position of chief or ruler)

[གུང་གི་ལག་ཁྱུང་]

གུང་ལོ་ lady, mistress; noblest, most excellent, most beautiful (བུང་ལོ་གུང་ལོ་ = the most beautiful girl)

གུང་ལཱ་ལོ་ person in charge, responsible person; manager, director; sponsor

གུང་ལཱ་ལོ་ president, governor (གུང་ལཱ་ལོ་གུང་ལོ་ = vice-president, lieutenant governor), mayor; chairman, director, manager, top man, leader

གུང་ལཱ་ལོ་ལག་ཁྱུང་ general manager

གུང་གི་ལག་ཁྱུང་ chairman

[གུང་གི་ལག་ཁྱུང་]

གུང་གི་ལག་ཁྱུང་ (or གུང་) as chief (གུང་གི་ལག་ཁྱུང་གི་ལག་ཁྱུང་ = to establish as chief)

གུང་གི་ལག་ཁྱུང་ principal force, main strength (of an army)

གུང་གི་ལག་ཁྱུང་ (or གུང་) Tibetan antelope

གུང་གི་ལག་ཁྱུང་ headed by...

བཅག red ochre (བཅག་མང = plains of reddish sand)

བཅག་པ (Fut. of འཚག་པ) to strain, filter, press out (oil); to sift (འབྲུ་བཅག་པ = to winnow grains)

བཅགས་པ (Perf. of འཚག་པ) strained, filtered; sifted, winnowed (བཅགས་མ = sifted wheat or barley flour)

བཅང་བ (Fut. of འཚང་བ) to squeeze in, push one's way in, force an entrance into

བཅའ་ a species of local demons which sometimes enter the bodies of visitors and cause illness

བཅའ (or བཅའ་པ) strict, severe, binding, firm (བཀའ་བཅའ་ = strict order; རག་བཅའ་ = firm promise); strong, safe (བཅའ་ས་ = a safe place); virulent (བཅའ་ཉུག་ = virulent poison), violent (བཅའ་ཐབས་ཀྱིས་ = by violent means); powerful, mighty, illustrious

བཅའ་གྲུབ་ས་ཚེ *Commun.* leased area, concession (used in reference to the foreign 'concessions' at various Chinese Treaty Ports)

[བོགས་ས]

བཅའ་ཚྲུལ་ aggression, invasion

[གཞོན་རྒྱུལ]

བཅའ་ཚྲུལ་དཔུང་རྒྱལ་ས *Commun.* camp of the aggressor (nations)

བཅའ་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ imperialism (བཅའ་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ལོ་ངོ་ཚྲུལ་བྱེད་པ = to oppose imperialism)

བཅའ་གཞོན་ oppression

བཅའ་གཞོན་བྱེད་པ to suppress (གསར་བརྗེས་འཛུལ་ལུགས་ལ་བཅའ་གཞོན་བྱེད་པ = to suppress counterrevolutionaries)

བཅའ་པར་ strictly (བཅའ་པར་མཛད་པ = to enforce strictly); violently, by force

བཅའ་པོ་ powerful, strong, mighty, potent; strict, severe; firm, steadfast, steady; safe, sure, secure (བཅའ་པོར་བྱེད་པ = to make secure)

[see བཅའ]

བཅའ་འཛུལ་ invasion, aggression (བཅའ་འཛུལ་གྱི་དམག་འབྱུག་ = aggressive war); encroachment, usurpation

བཅའ་འཛུལ་མཁའ་བཅའ་ invader[s], aggressor[s]

བཅའ་རྫོང་ strong fortress, pillbox

བཅའ་བཟུང་ forcible seizure, military occupation (བཅའ་བཟུང་དུས་སྐབས་ = during the occupation...)

བཅའ་སྐྱོན་གསུང་པ *Mil.* to occupy a fortified position

བཅབ་པ (*Perf.* བཅབས; *Imperat.* བཅབ) to chop (བཅབ་སྒྲུབ = chopping block); to cut up fine, mince

བཅད་ rust (ལྷགས་བཅད = iron rust), blight (of grains), rot

བཅད་པ to watch over, keep an eye on (མིག་གིས་བཅད་པ = to watch closely)

བཅད་པ (*Perf.* བཅས) to give birth to (བུ་བཅད་པ = to give birth to a son); bring forth, bear; to beget, engender

བཅལ་བ (*Fut. of* འཚལ་བ) to desire; to seek for (ལོན་བཅལ་བ = to seek for wealth)

བཅས་པ (*Perf. of* བཅད་པ) born, begotten

བཅས་མ (*or* ཅས་མ) crop, harvest (བཅས་མ་རྒྱུ་བ = to cut the crops, reap a harvest); pay, wages, fee, charge (གྲུ་བཅས = ferry toll; ལཱ་བཅས་ = charge for lodgings)

བཅོམ་སྐྱོན་ converging attack

བཅོམ་བ (*Fut. of* འཚོམ་བ) to squeeze out, extract (by squeezing or pressing), wring out (མཁའ་བཅོམ་བ = to press, compress)

བཅོག་པ (*Perf.* བཅོགས) to plant (ཤིང་བཅོག་པ = to plant a tree), fix upright, set up (ཀྲ་བཅོག་པ = to set up a pillar, erect a column); to establish, found (ཁྲིམས་བཅོག་པ = to establish a law; དུལ་བཅོག་པ = to found a monastery); to build, construct, erect (a building)

[see འཇུགས་པ]

བཅོགས་རྗེས since the founding of...

བཅོགས་པ planted, established, founded; erected, constructed

བཅོལ་པ (*or* བཅོལ་པ) respectable, honorable, noble, of high rank (བཅོལ་པའི་བུ་མོ་ = a noblewoman); virtuous, faithful to one's duties, creditable (ཚིག་བཅོལ་པ = a creditable discourse); a title used in addressing ecclesiastics, priest (རྗེ་བཅོལ་ = reverend; བཅོལ་མ = priestess, nun)

བཅོལ་མ་ wife of a person of high rank; queen

བཅོམ་པ (*Perf.* བཅོམས) to shut, close (མིག་བཅོམ་པ = to wink; རྒྱ་བཅོམ་པ = to shut one's mouth, be silent)

[see འཇུམ་པ]

བཅོ (*Fut. of འཚོ་བ*) to harm, injure, damage

བཅོམ་པ (*Fut. of འཚོམ་པ*) to sew

བཅོམས (*Perf. of འཚོམ་པ*) sewed

བཅོ་བ to dye (བལ་དམར་པོ་བཅོ་བ = to dye wool red)

བཅོ་བ (*Fut. of འཚོད་པ*) to boil (བཅོ་ཇ = kettle, cooking pan); to refine (གསེར་བཅོ་མ = refined gold), purify; to distill

བཅོག (*Fut. of འཚོག་པ*) to cut, chop, hew, chisel out; to inoculate

བཅོག་པ dirt, filth; dirty, filthy, vile, nasty (ཚོག་བཅོག་བཤད་པ = to make coarse remarks, utter nasty words), bad

བཅོག་པ་བཟོ་བ to defile, soil, tarnish

བཅོག་པ་ཡོད་པ to be dirty, be filthy

བཅོག་པ་ཤར་བ to become dirty, become soiled, become tarnished

བཅོང onion, leek
[ཀྱའ་དྲང]

བཅོང་བ (*Fut. of འཚོང་བ*) to sell, barter

བཅོངས་པ (*Perf. of འཚོང་བ*) sold, bartered

བཅོད madder (བཅོད་འབྲུ = seeds of the madder plant; བཅོད་ཞིང = field of madder)

བཅོའྱ imprisonment (དུས་བཅོའྱ = term of imprisonment; ཚེ་བཅོའྱ = life imprisonment; བཟང་བཅོའྱ = detention)

བཅོའྱ་ཁང prison, jail (བཅོའྱ་ཁང་ནས་འགྲོལ་བ = to release from prison)

[བཅོའྱ་དྲང]

བཅོའྱ་གྲོལ་ཚེའྱ་པོ amnesty

བཅོའྱ་པ prisoner, felon, captive (བཅོའྱ་དུ་འདྲིའྱ་པ = to capture, take prisoner)

བཅོའྱ་སྤྱང jailer

[བཅོའྱ་ཇི]

བཅོའྱ་ལ་འདྲུག་པ to put in prison, confine in jail, imprison

བཅོལ see འཚོལ་བ

བཅོས་པ (*Perf. of* འཚོད་པ) boiled, cooked, purified (by boiling); ripe; dyed

[see ཚས་པ]

ཅ a particle used in numbers to connect tens with units (ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་ = 21; ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་ = 22; སྟུང་བཅུ་ཅ་སྟུང་ = 99, etc.)¹⁾

ཅ vein, artery; intestines, bowels; nerves; pulse (ཅ་མར་པ་ = weak pulse; ཅ་ལྟ་བུ་ = to feel someone's pulse)

ཅ (*or* ཅུ) grass (ཅ་ཁང་ = grassy), forage, straw, thatch (ཅ་ཁང་ = thatched house), hay

ཅ་བྲམ་པ་ cramp (ཅ་འབྲམ་པ་ = to have cramps)

ཅ་ཕྱིན་ lineage, family extraction
[ཅུད་པ]

ཅ་སྒྲིམས་ organic law, basic code, constitution

ཅ་སྒྲིམས་ཚེབ་པོ་ Magna Charta (མི་དམངས་ཀྱི་ཅ་སྒྲིམས་ཚེབ་པོ་ = *Commun. People's Magna Charta*)

ཅ་འགག་པ་ constipation

ཅ་གྲུ་ original element

ཅ་ཚུ་འཛེམ་པ་ abounding in grass and water, fertile

ཅ་ཚེབ་པ་ valuable

ཅ་གཏོར་བ་ to eradicate, root out, destroy, get rid of

[ཚར་གཅོད་པ]

ཅ་དོན་ principle (ཞི་བདེ་མཉམ་གཞུགས་ཀྱི་ཅ་དོན་ལྔ་པ་ = the five principles of peaceful coexistence)

[ཅ་ལུགས་]

ཅ་བདར་གཅོད་པ་ to examine closely, investigate thoroughly, get to the root of a matter

ཅ་བ་ near, close by

[ཅར

ཅ་ལ

see ཅ་བ]

1) Not all authorities agree on the meaning and function of ཅ. Compare Lalou, *Manuel Elémentaire de Tibétain Classique*, page 52, Jäschke, *Tibetan-English Dictionary*, page 436, and Roerich, *Handbook of the Modern Tibetan Language*, page 36.

ཅ་ཅམ (not) at all, absolutely (not) (འདི་ལས་སྐྱོ་པ་ཅ་ཅམ་ས་ཟེད་ = this is not at all easy), never (ང་ཡང་སྐྱར་ཅ་ཅམ་འགྲོ་རྒྱ་མེད་ = I shall never go again); basically, fundamentally

[གཞི་ཅམ
ཡལ་ཚེར
སྐྱར]

ཅ་གཤམ་ chief points, main outline

[བསྐྱུ་ཤོག]

ཅ་འཡར་བ་ to pulsate, throb; throbbing, pulsating, beating (of one's pulse)

ཅ་བ་ root (མིང་ཅ་ = root of a tree; ཚིག་གི་ཅ་ = root of a word); base, foundation (ཀ་བའི་ཅ་བ་ = base of a column; ཅུག་པའི་ཅ་བ་ = foundation of a wall; རི་ཅ་ = foot of a mountain); origin, source, cause (གཞི་ཅ་ = primary cause); capital, principal (ཅ་སྐྱོད་ = principal and interest; དུལ་ཅ་བ་དག་པོ་ = capitalist); basically, really, very (ཅ་བ་དམ་པ་ = really holy; ཅ་ཚེག་ = very great)

ཅ་བ་ཅམ་འབྲེལ་བ་ to pull out by the roots, eradicate, extirpate

ཅ་བ་མེད་ without cause, without reason, without basis, baseless, absurd

[ཅ་མེད་ས]

ཅ་བའི་ཁག་ཐོག་ main pillar, basic support

ཅ་བའི་འགྲུལ་ཤུགས་ motive power

ཅ་བའི་དོན་གཤམ་ fundamental principle

ཅ་བའི་དབང་ཆ་ basic rights and privileges

ཅ་བའི་འཇུགས་སྐྱོབ་ཏུ་བཏང་བའི་ས་དུལ་ Commun. the investment in capital construction

ཅ་བའི་ས་ཆ་ Mil. base

ཅ་མེད་ཏུ་གཏོང་བ་ to eradicate (བོད་རིགས་ཅ་མེད་ཏུ་གཏོང་བ་ = to wipe out the Tibetan people), annihilate

[ཅ་བ་ཅམ་འབྲེལ་བ]

ཅ་ཚིག་ original text or statement; policy, program, plank (སྤྱི་མཉམ་ཅ་ཚིག་ = common policy)

ཅ་ཚིག་དཀྱིལ་ས་ essential points, basic principles

ཅ་འཇུགས་ organization (རྒྱལ་སྤྱིའི་ཅ་འཇུགས་ = international organization); ཅ་འཇུགས་ཀྱི་བཀའ་ཉལ་བ་ = to obey the orders of the organization)

ཅ་འཇུགས་ཀྱི་ལུགས་ལུགས་ organic law, constitution

ཅ་འཇུགས་པ to originate; to found, establish (an organization)

ཅ་འཇུགས་རང་བཞིན type of organization

ཅ་རུ (or ཅར) near, close by, at

[ཅ་བ
ཅ་ལ]

ཅ་ལ near, close by, at the side of, beside, at, by (སྐྱ་ཅ་ལ་སྤྲོད་ = [he] is standing at the door)

[ཅ་བ
ཅར]

ཅ་ལག friend (བསྐྱེད་པའི་ཅ་ལག = friends of religion), relative (ཅ་ལག་མེད་ = without relatives)

ཅ་ལུགས principle

[ཅ་དོན]

ཅ་ལྗངས grass, forage, hay, straw (ཅ་ལྗངས་ = pasture)

[see ཅ]

ཅ་སྐྱལ་པ dry grass, hay

ཅ་ཁ grazing grounds, pasturage

ཅ་ལྗངས load of hay or grass

ཅ་ལག weed

ཅ་རྩ་བ to mow grass

ཅ་ཆག grass and grain, fodder

ཅ་མང grassland, meadow

ཅ་རྩ་བ་མང enclosed pasture, fenced meadow

ཅག་གི་ཅིག་གི Colloq. various

ཅར thorn, bramble

ཅརས lizard

ཅད (or ཅ་བ) root, base (ཅད་གས་གཅོད་པ = to root out, eradicate)

ཅད་གཅོད investigation, examination, inquest

ཅད་གཅོད་པ to track down, trace (one's whereabouts), search into (a matter)

ཅད་གཅོད་བྱེད་པ to investigate

ཅབ་པ (or ཅབས་པ) to chop up, cut into small pieces, mince; to gnaw
[see བཅབ་པ]

ཅབ་རྒྱུབ see ཅབ་རྒྱུབ

ཅབ་ཅོབ not firm, unsteady; fickle

ཅབ་རྒྱལ in rags or tatters

ཅབས་པ ferment, yeast

ཅམ barley meal

ཅམ་ཁྲུག bag for parched barley meal, 'tsamba' bag

ཅམ་པ 'tsamba', barley parched and ground (the chief cereal food in and near Tibet)

[ཟལ་མ]

ཅམ་པ་འབྲུག་པ to grind barley meal

ཅམ་ཇོར 'tsamba' bowl

ཅར see ཅ་ལ

ཅལ skill, adroitness, dexterity (རྒྱལ་ཅལ = magical dexterity); athletic prowess, nimbleness, strength (འབྲུག་ཅལ = Mil. tactics)

ཅལ་འབྲུག་པ to vie in skill, compete in feats of dexterity

ཅལ་ཆེན་པོ་ལ a person of great strength and agility, athlete, champion

ཅལ་མཐོན་པོ་ལ efficient

ཅལ་ལྡན skillful, expert, adroit, dexterous

ཅལ་འཕྲུལ magical skill (e.g., juggling, acrobatics, tricks of magic, etc.)

ཅལ་སྦྱང bodily exercise (ཅལ་སྦྱང་བ = to exercise, practice feats of strength or agility); nimbleness, agility (བར་ཅལ་སྦྱང = nimbleness in running)

ཅལ་སྦྱང་གྲུ་བ physical culture

ཅལ་སྦྱང་ར་བ athletic field

ཅས་མ see བཅས་མ

ཅི paint, varnish (དམར་ཅི = red paint; དཀར་ཅི = whitewash); juice, secretion (འདྲུག་ཅི = nectar; ལྷ་ཅི = musk; ལྲུང་ཅི = honey; ཆང་ཅི = yeast)

ཅི་ཁང see ཅིས་ཁང

ཅི་བ (*Perf.* ཅིས, བཅིས; *Fut.* བཅི; *Imperat.* (བ)ཅིས) to count, compute, calculate, reckon; to estimate, consider; calculation; computation (ཅི་མི་ཤུབ = incalculable, innumerable)

ཅི་ཅི (or ཅི་ཅི) mouse, rat
[ཅི་གེ]

ཅིག་མཁའབའ་ mason, bricklayer (ཅིག་དཔོན་
= master mason; architect)
[ཅིག་བཟོ་བ]

ཅིག་ངོས face of a wall, side of a wall

ཅིག་ཐོ *Colloq.* bribe (ཅིག་ཐོ་རྒྱུ་པ = to give a bribe)

ཅིག་དོ building stones

ཅིག་པ་ wall built of stones, stone wall; wall of a house
[ཅིག་གྲུ]

ཅིག་པ་ (*Perf.* (བ)ཅིགས; *Fut.* བཅིག; *Imperat.* ཅིགས) to build, erect (ཁང་པ་ཅིག་པ = to build a house; ཅིག་པ་ཅིག་པ = to erect a wall); to pile up stones

ཅིག་པའི་ཚགས་དཔར་ wall newspaper

ཅིག་མང foundations of a wall
[ཅིག་གདའ
ཅིག་རྒྱ]

ཅིག་ཟུར cornerstone

ཅིག་གཟུངས prop, support, reinforcing rod (ལྷགས་ཀྱི་ཅིག་གཟུངས = iron reinforcing rod)

ཅིག་བཟོ construction, building (especially of brick or stones)

ཅིག་བཟོ་བ stoneworker, mason, bricklayer

ཅིག་ལྷགས architecture

ཅིགས sediment, lees, dregs

ཅིང་པ་ coarse (ཁྱིབ་ཅིང = fine and coarse; ཅིང་པ་ཅིང་པ = coarse barley meal); rough, rude, unrefined

ཅིད་པ་ coarse animal hair (གཡལ་གེ་ཅིད་པ = coarse yak hair)

ཅིབ་མ rib (ཅིབ་མ་ཚགས་པ = broken rib)

ཅིབས་མ spoke (of a wheel), ribs (of a boat, umbrella, etc.), frame (of a yurt)

ཉིང་མེད་ spur of a mountain

ཉིང་ (*Perf. of ཉིང་པ*) counted, computed, calculated; estimated, considered; planned, scheduled; counting, enumerating, computing, reckoning, accounting; arithmetic; accounts; esteem, estimation. ཉིང་ is also attached to verbal stems in order to denote intention (ང་འགྲོ་ ཉིང་ཡོད་ = I intend to go; ཁོ་ཉིང་ཉིང་ཡོད་ = he intends to stay; ཉིང་ཡོད་པ་ རེད་ = is scheduled to...)

ཉིང་ཁང་ (or ཉིང་ཁང་) Government Accounting Office. Traditionally, the ཉིང་ཁང་ is responsible for local expenditures as well as for the training of the younger generation of lay aristocrats. Appointments, promotions, and demotions pass through this department

ཉིང་ཁྱུང་ account book; itemized accounts (i.e., a listing of credits and debits)

ཉིང་མཁའ་ see ཉིང་པ

ཉིང་རྒྱལ་པ་ to calculate, compute, add up, reckon; to make an accounting, do accounts

[ཉིང་རྒྱལ་པ་]

ཉིང་ལྗེ་དཔལ་འབྱོར་ Commun. planned economy

ཉིང་པ་ one who calculates; astrologer, astronomer; soothsayer; accountant, auditor

[ཉིང་མཁའ་]

ཉིང་དཔེ་ account book; book on astrology or astronomy

ཉིང་དཔེ་བཞུགས་ 'Tsipon', a high treasury official responsible for checking the accounts of the district revenue officers (རྫོང་དཔེ་བཞུགས་); chief accountant, head auditor

ཉིང་སྤྱད་གཞི་བཞུགས་པ་ Hon. to hand over (accounts, authority, official duties, etc.), transfer (སྤྱད་གཞི་བཞུགས་པ་ ཆ་ཉིང་སྤྱད་གཞི་བཞུགས་པ་ = to transfer governmental authority)

ཉིང་བཞུགས་དོན་དམ་གཞི་བཞུགས་པ་ Hon. to take over control of, assume the management of...

ཉིང་རྒྱལ་ mathematics, arithmetic

ཉིང་ལེན་པ་ to receive

ཉིང་སྤྲུལ་པ་ to sum up

རྩལ་པ་ (or རྩལ་པ་) coarse, rough, rude, impolite; rugged, uneven (of terrain); sharp, pungent, acrid, biting (e.g., onions) (འཕྲུལ་རྩལ་པ་ = degree of softness or roughness)

འཇམ་མཁའ་ harshly, severely, sternly

འཇམ་མཁའ་ violent conduct, savage behavior

འཇམ་ (or འཇམ་མཁའ་) top (འཇམ་མཁའ་ = top of a house), peak, point (འཇམ་མཁའ་ = point of a needle), crest, summit, tip (འཇམ་མཁའ་ = tip of a knife); spot (འཇམ་མཁའ་འཇམ་མཁའ་ = to look at a particular spot); particular object, aim

འཇམ་མཁའ་ ministers selected by the Dalai Lama himself

འཇམ་མཁའ་ a rank or title; clerk

འཇམ་མཁའ་ player; gambler

འཇམ་མཁའ་ playmate
[འཇམ་མཁའ་]

འཇམ་མཁའ་ a rank; chief steward

འཇམ་མཁའ་ Colloq. to argue, debate (a particular point)

འཇམ་མཁའ་འཇམ་མཁའ་ Hon. to speak on a particular point

འཇམ་མཁའ་ theatrical performance (usually accompanied by dancing and singing), play

འཇམ་མཁའ་ Tsetang (or Chethang), a large town on the south bank of the Yeru Tsang-po (located approximately 29° 14' N, 91° 43' E)

འཇམ་མཁའ་ top floor, top story of a dwelling

འཇམ་མཁའ་ 'Tsedrung', a special order of monk officials who staff all clerical positions in the Tibetan Government. These officials are recruited from among eligible nephews of former monk officials, who are celibate. The 'tsedrung' holds office jointly with members of the lay aristocracy¹⁾

འཇམ་མཁའ་འཇམ་མཁའ་ The Dalai Lama's personal monastery in Lhasa, the Potala

འཇམ་མཁའ་ the Potala, palace of the Dalai Lama

འཇམ་མཁའ་ the best or first offering

1) The functions described above apply to the period prior to the Communist Chinese seizure of Tibet.

ཚེ་བ (*Perf.* ཚེས) to play games
(མིག་དམག་ཚེ་བ = to play chess),
amuse oneself, take recreation
(ཚེ་གཞུང་ = amusement place)

[ཚེད་པ]

ཚེ་བའི་ས་གནི playground

ཚེ་མ see ཚེ

ཚེ་མར་འགྲོ་བ to go to the top, at-
tain the peak, reach the climax

ཚེ་ལྷ hat worn by the "Tsedrung"
(ཚེ་དྲུང)

ཚེ་ཞལ the Potala and the houses
situated below it

ཚེ་གཟིམ་རྒྱུང་ཁག office of the re-
tinuees of the Dalai Lama

ཚེ་སེམས་ཅབ lighthearted, mirthful,
gay

ཚེར་སོབ reached the top, attained
the peak; perfect, superb (ཚེར་སོབ་
པའི་ལག་རྩལ་ = superb technique)

ཚེག་པ (*Perf.* བཚེགས; *Fut.* བཚེག; *Im-
perat.* ཚེགས) to pile up, place one
thing on top of another, build on
top of something else (ཁང་པ་ཚེགས་པ
= house with more than one story);
to amass (wealth, property, etc.);
to be avaricious; to gasp, pant
(དབྲགས་ཚེགས་ = gasping, panting)

ཚེགས་པ placed on top of something
else; row, stratum, story (of a
house)

ཚེང་བ (*Perf.* བཚེངས; *Fut.* བཚེང; *Imperat.*
(བ)ཚེང(ས)) to tuck up

ཚེད་སྐྱད merriment

[ཚེད་དགའ]

ཚེད་པ (or ཚེབ་པ) to play games,
frolic, have fun (སྐྱ་ཚེད་ལྷུས་པ = to
joke)

[see ཚེ་བ]

ཚེད་མ play, amusement, merrymaking,
game, sport (གྲི་ཚེད་ = fencing; རྒྱལ་ཚེད་
= swimming); plaything, toy

ཚེད་མ་ཚེད་པ to play, make merry; to
engage in sports

ཚེད་རྒྱལ་ས playmate

[ཚེ་གྲྱལ་ས]

ཅེབ playing, amusement, diversion
[see ཅེ་བ
ཅེད་པ]

ཅེར on top, at the summit, at the peak
[ཅེ་ལ]

ཅེད་མཁས་པ one skilled in argumen-
tation, debater

ཅེད་ཐབ་ཀྱི་རྒྱུ་ལ Commun. dialectics

ཅེད་ཐབ་ཀྱིས་དངོས་པོ་ཅམ་ཐབ་ཐ
materialism

ཅེད་ལྷན quarrelsome, disputatious

ཅེད་པ (Perf. བཅད) to quarrel,
wrangle, dispute, debate, argue,
discuss

ཅེད་པ dispute (མཁུ་བདག་གཉེས་ཀྱི་ཅེད་པ =
labor-management dispute), con-
tention, quarrel, controversy,
litigation

ཅེད་པ་རྒྱུ་ལ to conduct a debate,
hold a discussion, have an argu-
ment

[Hon. ཅེད་པ་རྒྱུ་ལ]

ཅེད་གཞི subject of a debate, basis
of a dispute, root of a controversy

ཅེད་བཤེར་པ to argue a case (in
court); to explain

ཅུམ་མཁུ་བ composer, author; editor
(གསར་འགྱུར་ཅུམ་མཁུ་བ = editor of a
newspaper)

ཅུམ་སྒྲིག་པ to edit (newspaper, maga-
zine, etc.)

ཅུམ་པ (Perf. བཅུམས; Fut. བཅུམ; Im-
perat. ཅུམ(ས)) to begin (རྩོམ་གྱི་ཅུམ་པ
= to begin a revolt); to commence,
undertake (to do something), start
(འགྲོས་པར་བཅུམ་ཏེ = having started to
flee); to compose, draft, draw up
(a document); to write (literary
compositions)

[Hon. བཀའ་ཅུམ་གཞུང་པ]

ཅུམ་པ beginning, commencement,
undertaking; author, writer

ཅུམ་པ་རྒྱུ་ལ author, writer
[ཅུམ་པ]

ཅུམ་ཡིག article (in a newspaper or
magazine), literary composition,
dissertation, essay

ཅུམ་ལ་མཁས་པ skilled composer,
gifted writer

ལྷོ་བ་ to endeavor, exert oneself, take pains, be diligent; zeal, exertion, endeavor

ལྷོ་བ་མེད་པ་ negligent, lazy

ལྷོ་བར་ diligently, zealously, promptly

[ལྷོ་བར་]

ལྷོ་བ་ (Perf. of ལྷོ་བ་) sent (བཀའ་ལྷོ་བ་ = commanded, ordered)

ལྷོ་བ་ (Perf. & Fut. ལྷོ་བ་) to give, grant (ལྷོ་བ་ཏུ་གསོལ་ = please grant...), confer, bestow, provide; to send (བཀའ་ལྷོ་བ་ = to send an order, command) 1)

བཅད་ see ལྷོ་བ་

བཅས་ see ལྷོ་བ་

བཅས་པ་ (Perf. of ལྷོ་བ་) begun, commenced, undertaken; composed (ང་གི་གཞི་བཅས་པ་ཟློན་ = I have composed a letter)

བརྩོལ་ see ལྷོ་བ་

བརྩོལ་ལྷུས་ཅན་ to respect, honor

བརྩོལ་ལྷུས་ཅན་ to obey, abide by, observe (rules)

བརྩོལ་ལྷུས་ see ལྷོ་བ་

བརྩོལ་ལྷུས་ཅན་ erected, constructed

བརྩོལ་ལྷུས་ feeling, sentiment, emotion

བརྩོལ་བ་ to love; to be concerned about, be affected by (ལྷོ་བ་བརྩོལ་བ་ = to be in sympathy with); love, affection, kindness, mercy (བརྩོལ་བའི་ཕྱག་རྒྱུ་ = your very kind letter)

བརྩོལ་བ་ཅན་ loving, affectionate, kind, merciful

[བརྩོལ་ལྷུས་]

བརྩོལ་བ་མེད་པ་ unkind, unmerciful, ungracious, ruthless

བརྩོལ་ལྷུས་པ་ (Perf. of ལྷོ་བ་) piled up, placed one on top of the other; a masonry wall

བརྩོལ་ལྷུས་ effort, industry, diligence, assiduity, perseverance, zeal, enthusiasm

བརྩོལ་ལྷུས་ཅན་ diligent, assiduous; zealous, enthusiastic

1) According to Bhattacharya (see *A Tibetan Chrestomathy*, p. lix), ལྷོ་བ་ may be used in the literary language in a causative sense (ལྷོ་བ་ཏུ་ལྷོ་བ་ = to cause to read).

བརྩོལ་འགྲུས་བྱེད་པ to be industrious, be diligent; to make an effort, exert oneself, strive; to attempt

[Non. བརྩོལ་འགྲུས་གཞུང་བ]

བརྩོལ་འགྲུས་རྩམ་པ to display energy or zeal

བརྩོལ་ལེན diligent, assiduous, industrious, studious

[see བརྩོལ་འགྲུས་ཅན]

བརྩོལ་པ to strive for, aim at (wealth, learning, etc.); to exert oneself, apply oneself (to a task), be industrious; effort, endeavor, exertion

བརྩོལ་སེམས activism; active spirit

ཚ

ཚ eighteenth letter of the Tibetan alphabet, used also in numbering volumes, chapters, etc.

ཚ་སྐོར (or ཚ་བའི་སྐོར) grandchildren

ཚ་ཁ་ target, object aimed at, bull's-eye

ཚ་ཁྲི brazier

ཚ་གི་ཚ་གི Colloq. panicky

ཚ་བྲང temperature; climate, weather

[see བྲང་ལོས་
བམ་བྱས]

ཚ་བྲང་ལྟ་ལ thermometer

ཚ་སྒྲིག heat and electricity (ཚ་སྒྲིག་སྒྲིག་སྐྱོད་ས་ཚལ་མ = heat and power station)

ཚ་སྒྲིག་ཁང (or ཚ་སྒྲིག་སྒྲིག་སྐྱོད་ཁང) heat and power plant

ཚ་ཁྲིང (or ཚ་ལྲིང) middle of the morning (i.e., the period between eight and nine o'clock)

ཚ་བྲལ haste, hurry (ཚ་བྲལ་བྱས་ = make haste! be quick!); speed (ཚ་བྲལ་བྱ་ = speedily, quickly, without delay)

ཚ་བད (or ཚ་བའི་བད) fever

ക.ഘ anxiety, solicitude

ക.ഘഠവ solicitous (ക.ഘഠിനഘവ = indifferent or callous person)

ക.ഘ warm, hot (വായുക്ക.ഘ = it has become hot); very (ഘൃപ.ക.ഘ = very windy; ഞ്ഞ്ഞ്ഞ്.ക.ഘ = very selfish)

[ക.ഘ]

ക.ഘവ (or ക.ഘവ) the midday halt for food on a journey

ക.ഘ to be warm, be hot (ക.ഘ = to blush; to be ashamed); heat; warm, hot; spicy, pungent, sharp (ക.ഘ = red pepper). Note also ഘ്ഘ = ink; ഘ്ഘ = fur coat)

ക.ഘഠ parasol, umbrella

ക.ഘഠ possessing warmth; warm, hot

ക.ഘഠഠ to have a temperature, be feverish

ക.ഘഠഠ slightly warm

ക.ഘഠഠ pungent

ക.ഘ grandson, grandchild (ഘഠ = great-grandchild); nephew (ക.ഘ = granddaughter; niece)

ക.ഘ miniature clay figures placed as offerings on the ledges of chortens

ക.ഘഠഠ orange

[ക.ഘഠഠ]

ക.ഘ salt¹⁾ (ക.ഘ = rock salt)

[ഘ്ഘഠഠ]

ക.ഘ salt mine

ക.ഘഠ brine; salty

ക.ഘഠഠ a salt bag

ക.ഘഠഠഠ to salt

ക.ഘഠ (or ക.ഘഠ) borax

ക.ഘഠ salt tax

1) In compounds, the wazur (ഘ) is sometimes omitted (ഘഠഠ = sal ammoniac).

ཚག་པ (or ཚགས་མ) sieve, screen, filter

[see འཚག་པ]

ཚག་པར typesetting (originally, the sound produced by setting metal type); newspaper

ཚག་ཚོགས joints (of the arms and legs)

ཚག་ལྷ skullcap

ཚག་ཤ beef (usually yak beef)

ཚགས (Perf. of འཚག་པ) strained, sifted, screened; dense, compact, closely packed together (ཚགས་དང = standing close together in an unbroken series; strict care, vigilance)

ཚགས sieve, filter, strainer (ཇ་ཚགས = tea strainer), screen; wickerwork (ཉ་ཚགས = wicker trap for catching fish); split bamboo

ཚགས་རྒྱུབ a large pot for distilling

ཚགས་སྒྲིག་པ to reorganize, put in proper order

ཚགས་པར thickly, densely, profusely

ཚགས་དཔར newspaper, newsprint (ཚགས་དཔར་སྒྲིག་ཚུལ = newspaper reading group); the press (མི་དམངས་ཉེན་རྟོག་ཚགས་དཔར = Commun. The People's Daily)

[གསར་འགྲུར]

ཚགས་བྱེད་པ to put aside, save, spare, save up for future use (ཚགས་པའི་སེམས = thrifty; ཚགས་འདྲི་ཅེན་ཅེན་ = stingy, miserly)

ཚང place inhabited by animals, birds, or insects (སྐྱུ་ཚང = tiger's lair; རྟ་ཚང = bear's den; བྱ་ཚང = bird's nest; སྤྲུང་ཚང = beehive); dwelling place (of humans), habitation, abode (གཞུང་ཚང = inn, lodging house); room (ཡིག་ཚང = office; ལྷ་ཚང = monk's cell; སྤྲུང་ཚང = kitchen); household (མི་ཚང family; བདེ་ཆེན་ཚང = the 'De-chhen' family)

ཚང་འབྲིག complete arrangement(s)

ཚང་འཚུབ་བ to build a nest; to establish a household

ཚང་པ whole, complete, full, entire

[ཚང་མ]

ཚང་བ (Perf. ཚངས) to be full, be complete (ཚེ་བ་དཔྱད་ཚངས་ལོ་བཅུ་ = the nine months having been completed ...); full, complete, entire

කර්ම whole, complete (කර්මයේ නිසි රටු
= it is not complete), entire,
full; perfect; all (කර්මයේ සෑම දේ
= everything is ready); entirety

[see සමස්ත
කර්ම]

කර්මක densely wooded area, dense
thickets, thick groves

කර්මඤ්ඤ cellmate (in a monastery),
fellow student, comrade

කර්ම see රකර්ම

කර්ම (or කර්මය) purity; pure,
holy, purified, sanctified,
cleansed (of all impurities);
Brahma

[see රකර්ම
සමස්ත කර්මය]

කර්මයේ සූත්‍ර the equator

කර්මයේ ඉන්ද්‍රිය the Brahman caste

කර්ම size, measure, measurement,
specifications, dimensions (කර්මයේ
කර්මය = measure of time; duration;
කර්මයේ කර්මය = size of a country; කර්මයේ
කර්මය = stature; කර්මයේ මාස = beyond
measure; extremely); a complete
measure, all (කර්මයේ කර්මය = all kinds,
all sorts; කර්මයේ කර්මය = all the people
assembled); a full measure (කර්මයේ කර්මය
කර්මය = full-sized, grown-up); the

right measure, standard (in size);
measures, means; enough (with a
negative); a definite measure (කර්මයේ
කර්මය = cubit)

[see කර්මය]

කර්මයේ කර්මය to measure

[කර්මයේ කර්මය]

කර්මයේ කර්මයේ මාස meeting a definite
standard; qualified

කර්මයේ කර්මය to measure

[කර්මයේ කර්මය]

කර්මයේ කර්මයේ කර්මය to be the right size;
to fit

කර්මයේ කර්මය qualified, approved, certi-
fied, up-to-standard (කර්මයේ කර්මයේ කර්මය
= up-to-standard products, goods
which measure up to definite
standards)

කර්මයේ කර්මය ague

කර්මයේ කර්මය heat; fever (කර්මයේ කර්මයේ කර්මය = to
have a fever); hot (කර්මයේ කර්මය = the
hot months)

කර්මයේ කර්මය hot (of the weather)

කර්මයේ කර්මය (or කර්මයේ කර්මය) grasshopper,
locust

ཚད་མ measure, rule, mode; proof, argument (ཚད་མའི་རིག་པ = logic), dialectics

ཚད་མ་རིད་ this is not the right size

[ཚད་མང་གི་མི་འདུག]

ཚད་མེད་ immeasurable, innumerable, limitless (དགའ་སྤྱོད་ཚད་མེད་ཀྱིས་ = with limitless enthusiasm)

ཚད་མཚམས་བཅད་པ limit, limitation

ཚད་ལྷི་བདེ་སྐྱོ་བས་ by peaceful means

ཚད་གཞལ་བ to measure; to survey (land)

ཚད་ལྷོལ་གྲུབ་པ Commun. to overfulfill one's quota

[ལྷོལ་བཅས་གྲུབ་པ]

ཚབ་ band, party, group (ཕབ་ཚབ་གྲྀགས་ཚབ་ = mutual aid group); series, order, class (ལས་ཚབ་ = a title held by minor officials in the Tibetan Government); relationship (ཕ་ཚབ་ = relatives on the father's side; མ་ཚབ་ = relatives on the mother's side); part, section (སྡེ་ཚབ་ = chapter or section of a book); set (བཞི་ཚབ་ = a set of four); batch; many (ཚབ་པ་ཆེ་ = a great many, a good deal of...)

ཚབ་ (or ཚབ་མ) warm, hot (ཚུ་ཚབ་ = hot water; ཟེབ་སྟོབ་ཚབ་མ = warm food)

[see ཚ་བ
ཚད་པ]

ཚབ་གྲངས་ a great number, a large variety

ཚབ་ཚུང་ Commun. group, team, circle, cell

[སྐར་ཚུང]

ཚབ་ཅབ་ attaché (ཅེ་ཅེ་མེ་མེ་)

ཚབ་རིག་ science (སྤྱོད་ཀྱི་འཇིག་རྟོག་པར་གྱི་ཕན་ཚུན་ཚབ་རིག་ = natural science; རྒྱུ་ཚབ་རིག་ = social science)

ཚབ་རིག་ཁང་ Academy of Sciences

[ཚབ་རིག་ལྷན་ཁང་]

ཚབ་རིག་གི་དཔྱད་ཚུལ་ scientific instruments

ཚབ་རིག་རྟོག་དཔྱད་ scientific research

ཚབ་རིག་པ scientist

ཚབ representative, deputy, agent, substitute, proxy (བྱུལ་ཚབ = regent, viceroy; ལས་ཚབ = agent, deputy; ལྷན་ཚབ = representative of a superior; མཁོན་པོ་ལྷན་པོ་ = commissioner, delegate; ལྷན་པོ་བྱུང་པ་ = to officiate; བཟུང་ཚབ = adopted son); equivalent (དྲིལ་ཚབ = anything given in exchange for money)

[see འཚོབ་པ]

ཚབ་སྐྱབ་པ to replace, give as a substitute

ཚབ་ཏུ Postpos. instead of, in place of

[ཚབ་ལ]

ཚབ་བྱུང་པ to represent, substitute for

ཚབ་ཚབ rapid, hasty, precipitous (ཚབ་ཚབ་འགྲོ་བ་ = to rush headlong; མཁོན་པོ་ཚབ་ཚབ་བྱུང་པ་ = to blink one's eyes rapidly); reckless, careless

ཚབ་ཚུབ་བྱུང་པ to be ruffled, be disturbed, be agitated

ཚབ་ལ Postpos. instead of, in place of

[ཚབ་ཏུ]

ཚབས very (ཚབས་ཆེ = very great, very much; བྱིས་ས་དང་འགལ་ཚབས་ཆེན་པོ་ = a very serious violation of the law); fearful, dangerous, bad (བདེ་ཚབས་ཅན་ = dangerous disease)

ཚབས་ཆེན་ serious, grave, heavy (of losses)

[སློབ་འགན་མི་བཟོད་པ
འགངས་ཆེན་]

ཚམ་མེ་ཚམ་མེ wavering, undecided, doubtful

ཚམ་ཚུམ (or ཚམ་ཚམ) doubt, hesitation, shrinking back (ཚམ་ཚུམ་ཅན་ = doubtful, wavering, undecided; ཚམ་ཚམ་མེད་པ་ = intrepid, daring)

ཚམ་ཚུམ་བྱུང་པ to hesitate, hold back in doubt, doubt

ཚར་ occasion, instance, times (ཚར་གཅིག་ = once; ཚར་གཉིས་ = twice; ཚར་གསུམ་ = three times; ཚར་ག་ཚད་ = how many times? how often?; ཚར་མང་པོ་ = very often, frequently)

[see རྗེས་]

ཚར་གཅིག་ལ in a moment

ཚར་གཅོད་པ to annihilate, destroy completely, put an end to, clean out, remove

[ཅ་གཏོར་བ་]

කර්ම (Perf. of රකර්ම) to be completed, be finished (රකර්මයාගේ කර්මය = my work is finished), be fulfilled, be achieved; concluded, finished, completed, fulfilled; accomplishment, completion, fulfillment. කර්ම often follows the past stem of a verb to indicate a completed action (රකර්මයාගේ කර්මය = I have done [it]; ඔහුගේ කර්මය = he has [already] gone)

[see මුඛය

භූමිය]

කර්මයේ අතීත කාලය during the past few years...

කර්මය garden (බිඳිගාලිකර්මය = flower garden; කර්මයාගාර්මය = vegetable garden), grove (වනජය = forest), park (සුභසාකර්මය = pleasure grove, recreation area or park)

කර්මය fragment, piece (බිඳිකර්මය = chip, splinter; කප්පය = a piece of cloth, rag); section, division (කර්මයාගේ අභාග = sections of the Kanjur)

කර්මයු small piece, small portion (e.g., a lock of hair)

කර්මයා breakfast (කර්මයාගේ ජීව = to have breakfast)

කර්මයාගේ ජීව vegetable garden (菜園子)

කර්මය furrow

කර්මයාගේ ජීව sticky, gummy, viscous (කර්මයාගේ ජීවය = sticky mud, gumbo)

කර්මය word (චර්මයාගේ කර්මය = interrogative word); remark, statement (සර්මයාගේ කර්මය = true remark; truth; චර්මයාගේ කර්මය = false statement; falsehood); speech, language (කර්මයාගේ කර්මය = literary language; චර්මයාගේ කර්මය = colloquial language)

කර්මයාගේ ජීව idle talk

කර්මයාගේ ජීව vulgar speech, coarse language

[කර්මයාගේ ජීව]

කර්මයාගේ ජීව auxiliary word

කර්මයාගේ ජීව skilled speaker, orator

[කර්මයාගේ ජීවය]

කර්මයාගේ ජීව emphatic particle

කර්මයාගේ ජීව to insult, abuse

කර්මයාගේ ජීව one whose speech is impaired

කර්මයාගේ ජීව compound word

කර්මයාගේ ජීව to burn; anger, wrath, rage, ire

ཚག་པ་ཟ་བ to be angry, be indignant

ཚག་པ burned, overbaked

ཚག་ཕྱད conjunction

ཚག་འབྲུ a syllable

ཚག་མཚམས space between two words

ཚག་མཛེད dictionary

ཚག་གཞི main article in a treaty, chief point in an agreement

ཚག་ལྗག prose

ཚགས joint, knuckle (ཀླང་ཚགས = ankle; ལག་ཚགས = knuckles); anything that joins or connects at regular intervals (ས་ཚགས = station), link, juncture (དྲུས་ཚགས = interlude; holiday; epoch); connected rhymes, verses, poems (ཚགས་བཅད་པ = to compose verses)

ཚགས་སྐབས interval between working periods, holiday

ཚགས་ཁོག ring (for the finger)

ཚགས་ཤད gout

ཚགས་ཕྱག་པ to dislocate a joint

ཚགས་བུབ་རྒྱབ་པ to stumble (of horses)

ཚགས་འབྲུད་པ to put out of joint, dislocate (a joint); to sprain

[ཚག་ཕྱག་པ]

ཚགས་མ residue, sediment, dregs; husks, chaff

ཚགས་ཟུག pain in the joints

ཚམ་པ contented, satisfied (མི་ཚམ་པ = dissatisfied), satiated (སྤྲོ་ཚམ་པ = full stomach)

ཚམ་པར་བྱེད་པ to satisfy

ཚར order, succession, turn (ང་ལ་ཚར་ཡོང = it is my turn)

ཚར་བ (*Perf. of* འཚར་བ) pressed out, squeezed out, extracted (by pressing or squeezing)

ཚལ fat (ཕག་ཚལ = bacon; རྒྱད་ཚལ = lard), wax (སྤྲུ་ཚལ = beeswax)

ཚལ་ཁ melted fat, grease

ཚལ་མེད lean

ཚལ་ལ suet, fat

ཚ this way, hither, on this side
(ཚ་རྒྱལ = this side; ལ་རྒྱལ that side;
ཚ་ཚལ = on this side of the river)

[see ཚར
ཚལ]

ཚུ་གཏད give it to me! hand it over!

ཚུ་རྒྱལ this way, to this place

ཚུ་རྒྱལ་ལ on this side

ཚུ་རྒྱལ་པ one belonging to this side,
a person on our side

ཚལ་ W.T. to, up to, until (ལང་ཚལ་
པ = how far? how long?)

ཚུགས་པ (Perf. of འཚུགས་པ) fixed,
regularly established, permanently
settled; firm, steady (ལུས་ཚུགས་མི་སྲུང
= unable to stand firm, unsteady);
stage, station (བྱི་ཚུགས = Chinese
mail stage; བར་ཚུགས = intermediate
stage; ཚུགས་ས = camping place for
travelers; བར་ཚུགས = inn, hotel)

ཚུགས་པ harm, injury, damage

ཚུད་པ (Perf. of འཚུད་པ) to be in-
cluded; joined, entered into, en-
listed (དམག་མིས་ཚུད་པ = enlisted in
the army)

ཚུད་མ་ལུགས་པ person designated to
take charge of an office, ap-
pointee¹⁾

[བསྐྱོན་ལུགས་པ]

ཚུལ་ village (ཚུལ་)
[ཁྱེང་མེ]

ཚུལ་ here, on this side (ས་མཚུལ་
ཚུལ་ལ = this side of the boundary;
ཕྱོད་ཚུལ་ = mutual)

ཚུལ་ཅན་ as far as, up to, until
(སང་ཉིན་ཚུལ་ཅན་ = until tomorrow);
including, within (རབས་བདུན་ཚུལ་
ཅན་ = within seven generations)

ཚལ་མ (or འཚུལ་མ) gale, storm (ཁ་
ཚུལ་ = snowstorm; འུ་ཚུལ་ = gust of
wind; ལྷ་འདྲེན་འུ་ཚུལ་ = whirlwind;
ལྷ་ཚུལ་ = hurricane); trouble, dis-
turbance, agitation (སེམས་ཚུལ་ =
agitation of the mind or heart)

1) Chandra Das states that ཚུད་མ་ལུགས་པ means 'digger, excavator' and that
the expression is a synonym of རྒྱུ་ལུགས་པ (see Das, *Tibetan-English Dic-
tionary*, page 1028).

ཚུ to this place, hither, here
(ཚུ་ཤོག = come here! ལར་སོང = go
away!)

[ཚུ་རལ་ཏུ]

ཚུར་ལ (or ཚུར་ཁ) this side (of a
river, trench, declivity, etc.)

ཚུར་སྐྱལ attack, assault, offensive

[ལར་སྐྱལ]

ཚུར་འཕྲིབ་པ to suck in, inhale; to
absorb, assimilate; to attract
(followers)

[ཚུར་འགྲུགས་པ
འགྲུག་སྐྱོད་པ]

ཚུར་ཕེབ་པ Hon. to return

ཚུར་ཕྱགས this direction (ཚུར་ཕྱགས་ལ =
in this direction, here)

ཚུར་མ་ paint, pigment (འག་ཚུར =
black pigment)

ཚུར་འོང་བ to return home

[Hon. ཚུར་ཕེབ་པ]

ཚུར་ཡོངས་པ radio receiver

ཚུར་ལྔགས this side, this direction
[see ཚུར་ཕྱགས]

ཚུལ method, manner, way, fashion
(བཤད་ཚུལ = manner of speaking; བཟོ་
ཚུལ method of working); conduct, way
of acting (སྐྱེ་མའི་ཚུལ = former con-
duct); rules, laws, customs (གྲུ་ཚུལ
= Chinese customs); appearance,
semblance (འགས་ཚུལ = reality and
appearance; condition of affairs,
news); species, kind (འདྲ་ཚུལ = kind
of disease); terms, conditions

[ཚུ་རྟེན་པ་ page 809]

ཚུལ་བྱིམས moral conduct, religious
behavior; monastic vows, religious
observances; moral law; morality;
a personal name

ཚུལ་བྱིམས་ཅན་ཅུ་ one who is bound by
monastic or moral vows

ཚུལ་བྱིམས་སྐྱོང་བ to keep one's monastic
vows; to guard one's conduct

ཚུལ་གྱིས in consequence of, by means
of (དུས་པའི་ཚུལ་གྱིས = by means of
faith)

ཚུལ་བཅས་པ to assume a style, put
on a manner; to mimic (ཚུལ་བཅས་པ་ལེན་
= one who mimics; hypocrite)

ཚུལ་མཐུན logical, rational, reason-
able

[ལྷགས་མཐུན
རྟོག་དང་མཐུན་པ་]

ཚུལ་མཐུན་གྱི་བསམ་འཆར *Commun. rational suggestion (e. g., for work improvement), rationalization*

ཚུལ་དྲུང་ in the manner of, in the shape of, in the guise of (དགེ་སྤྲོད་གི་ཚུལ་དྲུང་ = in the guise of a 'gelong'; རྩེད་ཚུལ་དྲུང་ = in the shape of an elephant)

ཚུལ་ལྷན་ of good moral conduct, moral; orderly, methodical (ཚུལ་མེད་ = disorderly, irregular; unjust)

ཚུལ་བཞིན་དྲུང་ conforming to right or proper conduct, mannerly, just (ཚུལ་བཞིན་མེད་ = irregular, improper; unjust)

ཚེ་ time (ད་ཚེ་ = present time; འདས་པའི་ཚེ་ = past time; ལ་འོངས་པའི་ཚེ་ = future time; དེའི་ཚེ་ = at that time, then); time when, when (འགྲུབ་པའི་ཚེ་ནི་ = when [he] went; གང་གི་ཚེ་ = at what time? when?)

ཚེ་ life (མི་ཚེ་གཅིག་ = person's life-time; ལྷན་ཚེ་རིང་པོ་ = long-lived; མཐུན་ཚེ་ = eternal life)

ཚེ་གང་ life-time

ཚེ་སྔ་མ་ former life, previous incarnation (ཚེ་ལྷན་མ་ = future life, future incarnation)

ཚེ་གཅོད་པ་ to kill

ཚེ་མཚན་གྲོང་ name of a monastery and park located on the southern bank of the Kyi-chu River near Lhasa, the residence of one of the four incarnate lamas of Lhasa

ཚེ་བརྟུན་ long life

ཚེ་ཐར་ལ་བདད་པ་ to pardon a criminal condemned to death, rescind a death sentence; to let live (of animals)

ཚེ་ཐུང་པ་ short life

ཚེ་ལྷན་ title of address used for Bodhisattvas

ཚེ་དཔག་ཏུ་མེད་ eternal life, immortality

ཚེ་འཇམ་ death (ཚེ་འཇམ་པ་ = transmigration)

ཚེ་མེད་ lifeless, dead

ཚེ་ཚད་ duration of one's life, life span

ཚེ་རབས duration of a rebirth (according to the Buddhist doctrine), period of existence, generation (ཚེ་རབས་འགྲུ་ཚེ་རབས་ཏུ = from rebirth to rebirth; from generation to generation)

ཚེ་རིང long life; a common personal name

ཚེ་རིང་འགྲུ་མེད long life without sickness, long and healthy life

ཚེ་རིང་པོ long-lived

ཚེ་རིང་བཤུ་འཇུག་པོ to have a long life, be long-lived

ཚེ་རིམ་ each life, each rebirth; each time

ཚེ་ལོ་ལོ་ལོ་ period of existence, lifetime; year

ཚེ་གཤམ་ the point or dot used to separate syllables in Tibetan texts, called 'tsheg' in Tibetan, written'

ཚེ་གཤམ་གྲུ་ syllable (i.e., that which stands between two 'tshegs')

ཚེ་གཤམ་ (or ཚེ་གཤམ་པོ) trouble, toil, difficulty (ཚེ་གཤམ་མེད་ = without trouble, easily; རྒྱུ་ཚེ་གཤམ་ = distress, hardship)

ཚེ་མ་ sewing, seam (ཚེ་མ་མེད་ = without a seam)

[see འཚེ་མ་པ]

ཚེ་མ་པ (or ཚེ་མ་པོ) tailor

[འཚེ་མ་པུ་བ
ཚེ་མ་པུ་མཁུ་བ]

ཚེ་མ་བུ་ any material which has been stiched, darned, quilted or sewed

ཚེ་མ་བུ་འཁོར་ལོ་མ་ sewing machine

ཚེ་མ་ས་ Hon. tooth

[ས]

ཚེ་མ་ས་པ (Perf. of འཚེ་མ་པ) sewed, stiched (ཚེ་མ་ས་ལྷོ་ = fee charged for sewing or mending)

ཚེ་ས་ (or ཚེ་སུ) in life; at the time of, in the times of...

ཚེ་ས་ཀྱི་ sorrow, grief, pain, affliction

ཚེ་ས་མ་ thorn (ཉ་ཚེ་ས་ = fish bone); thorn bush, bramble

ཚེ་ས་ཚེ་ས་ many times, repeatedly

ཚེ་ས་ཤིང་ thorn tree, thorny bush or plant

ཚེས་གུངས་གདམ་འཁོལ fixed date, fixed period of time; definite schedule
[དྲུས་ཚད་གདམ་འཁོལ]

ཚེས་དགེ་བ auspicious date

ཚེས་པ (or ཚེས) day of the month, date (ཚེས་པ་ཚེས་པ་ = the first of the month; ཚེས་པ་ཉི་ཤུ་ = on the 20th; དུག་གིས་ཚེས་པ་ལ་ལྷུ་ = letter sent on the 3rd of the month)

ཚེས་པ་ག་དྲུས་ on what day of the month? on what date?

ཚ a plural suffix (ང་ཚ = we; ཁོ་ཚ = they; འདྲི་ཚ = these; དེ་ཚ = those; བཅུ་ཚ = tens, decades; བརྒྱ་ཚ = hundreds; བུ་ཚ = children); troop, society, group

[ཚེས]

ཚ་ཁ མཉམས་ཁྲུང་ section, group, detachment (དམག་མི་ཚ་ཁ = detachment of soldiers)

ཚ་རྒྱུད་ Commun. work team (བཟོ་མི་ཚ་རྒྱུད་ = team of women workers)

ཚ་གཙོ་ Commun. team leader

ཚོགས (or ཚོགས་པ) assemblage, gathering, multitude, crowd, band (ཡུལ་ཚོགས་ = village community; ལྗོངས་ཚོགས་ = various kinds; རྒྱུས་ཚོགས་ = conference); accumulation (ཚོགས་ལས་ལྷན་པ་ = to accumulate merit), mass (མི་ཚོགས་ = mass of fire); united body, organization, group

ཚོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ leader (of a band, herd, etc.); chairman of an assembly, president of a meeting, head of a delegation

ཚོགས་ཁག་ organization, group (ཚོས་དད་ཚོགས་ཁག་ = religious group), association, society

ཚོགས་ཁག་འཇུགས་པ་ to set up an association (of two or more individuals), form a society

ཚོགས་ཁང་ assembly hall

ཚོགས་ཁྲི་ large bronze caldron used in monasteries to boil tea for the assembled monks

ཚོགས་འཁོར་ sacrificial offerings arranged in a circle (part of a Tantrik ceremony)

ཚོགས་གྲུལ་ row (of people in an assembly, of offerings, etc.)

ཚགས་ཚེབ་ conference, general assembly

ཚགས་ཚེབ་པ་ large gathering, big crowd

ཚགས་ཚེབ་ལྟུང་ལྟུང་ a lieutenant of the Dalai Lama who officiates at the annual Buddhist festivals held in Lhasa during January and February

ཚགས་མཚན་ a prescribed religious ceremony (ཚགས་མཚན་གསེར་གྲྀང་ = annual religious services held at Lhasa during January-February under the auspices of the Tibetan Government)

ཚགས་གདམས་ speech addressed to a meeting (ཚགས་གདམས་གདོང་པ་ = to address an assembly)

ཚགས་གདམས་ the carpet on which the assembled priests sit

ཚགས་འདུ་ The 'Tsongdu' or National Assembly of Tibet. (The 'Tsongdu' is a nominated body comprising 350 high officials, including the abots of Drepung, Sera, and Ganden. It meets whenever important matters are referred to it by the Dalai Lama or by the Kashag).

[ཚགས་འདུ་གྲུབ་འཛུལ་]

ཚགས་འདུ་གྲུབ་པ་ to dismiss an assembly, adjourn a meeting, disperse a gathering

ཚགས་འདུ་གྲུབ་འཛུལ་ National Assembly
[see ཚགས་འདུ་]

ཚགས་འདུ་ཚེབ་པ་ mass meeting

ཚགས་འདུ་རྒྱལ་སྐབས་པ་ to attend a meeting (as an active participant)

ཚགས་སྐྱུ་པ་ to call an assembly

ཚགས་པ་ (Perf. of འཚོགས་པ་) assembled, congregated, met together (དམག་ཚགས་ = army)

[see ཚགས་]

ཚགས་དཔོན་ chief of the headmen of a group of villages

ཚགས་པོར་ wooden tea bowl

ཚགས་མི་ member (of a delegation, group, assembly, etc.)

ཚགས་གཙོ་ delegation chief, head of a delegation

ཚགས་འདུ་གྲུབ་སྐབས་ལྟུང་ལྟུང་ member nation

ཚགས་ས meeting place, assembly
area

ཚགས་བསལས accumulation of virtue,
merit

[དགེ་བའི་ཚགས]

ཚ Imperat. of འཚང་བ

ཚ trade, traffic, commerce,
business (མ་ཚང་ས = butcher shop)

[Hon. ལྷ་ཚང
འཚང་བ]

ཚ་སྐད commercial language; busi-
ness terms

ཚང་ཁང shop, store, business house
(ཚང་ཁང་བདག་པོ = shopkeeper)

ཚང་ཁུལ tax on sales

ཚང་གི་ཁོ་ business profit, gain in
trading (ཚང་གི་ལུབ = loss in trad-
ing)

[ཚང་སྐྱེད
ཚང་ལུལ]

ཚང་གི་ཚ་བ Fin. capital

ཚང་ཁྲི trading vessel, merchant ship

ཚང་ལྷནས business agent, business
partner

[ཚང་རྒྱལ]

ཚང་རྒྱབ་པ to trade, sell merchandise

[འཚང་བ

Hon. ལྷ་ཚང་གཞན་བ]

ཚང་རྒྱ་དོན་པ goods, merchandise

ཚང་ཚེས commercial agreement,
trade treaty

ཚང་ཉླ buying and selling, commerce
(ཚང་ཉླ་བཟོ་བ = to engage in commerce)

ཚང་དུ་སྐྱོ་གཉེན་ཁང general trading
corporation

ཚང་འདུས་ས market place, bazaar

[ཚང་བདམ

ཁུལ

ཚང་ར]

ཚང་བདམ market place, bazaar, mart

[ཚང་གཞན

ཁུལ

ཚང་ར]

ཚང་པ trader, dealer in merchandise, businessman, merchant (རྒྱ་ཚང་པ = horse trader)

[ཁྱིམ་པ]

Hon. ཚང་དཔལ]

ཚང་སྤྲོས་ proceeds of trade (ཚང་སྤྲོས་བྱེད་པ) = to engage in commercial speculations)

ཚང་ཡུག salesman, clerk (in a store), agent

ཚང་ཐོག goods, merchandise, articles for sale

[ཚང་ཐོང]

ཚང་ཐོག་སྐྱོག་འཁྲུང་ smuggling

ཚང་ཐོང goods, merchandise (ཚང་ཐོང་སྤྲོས་ཚུགས་ = general merchandise)

[ཚང་ཐོག]

ཚང་ཡ]

ཚང་ཡུག commercial contract, bill of sale

[ཚང་ཚད]

ཚང་ར market place

[ཁྱིམ་ར]

ཚང་ས]

ཚང་རྒྱལས business partner; agent

ཚང་ལམ trade route, sales outlet, market

ཚང་ལས commerce, business

ཚད measure, measurement, correct measure, right proportion (ཚུ་ཚད་ = water measure; hour, time of day; དུས་ཚད་ = time of year; འུ་ཚད་ = age of a person; རྒྱུ་ཚད་ = ruler); moderation, regulation (སྐྱི་ཚད་པ་ = moderation of one's passions); guess, estimate, conjecture (རྒྱུ་ཚད་ལ་ = according to my estimation); test, experiment

[see ཚད]

ཚད་འདུལ་བ to measure

ཚད་ལྟ་བ to try out, test, examine into, sift out (evidence), experiment with; to inquire into (circumstances); to spy upon

[ཚད་ལུ་ལྟ་བ]

ཚད་ལྟ་བྱེད་པ to conduct an experiment, make a test

ཚད་ལྟ་ཞིང་ར Commun. experimental farm

ཚད་ལེན moderate, temperate;
punctilious, strict; legal

[ཚད་ཅན]

ཚད་ལེན་གྱི་ས་ཚོགས experimental station

ཚད་བཞུག experiment; test, examina-
tion

ཚད་བཞུགས deliberation (on a matter),
examination (of a problem)

ཚད་མ vegetables (usually cooked)

ཚད་མ་རྩོད་སྐྱེས wild vegetables

ཚད་མེད intemperate, immoderate;
immeasurable, unbounded; illegal

ཚད་ཅིས estimate, calculation

ཚད་འཇུག་པ to take measurements,
survey (land); to appraise, evalu-
ate, estimate, rate, guess cor-
rectly; to regulate, control,
limit, restrict; to be moderate,
be temperate (མཚན་ཚང་ལ་ཚད་འཇུག་པ =
to be moderate in eating and drink-
ing); to restrain; to have a firm
grasp of, be in control of

[ཚད་བཟུང་པ]

ཚད་ལེན་པ to take a test, try out,
examine into, experiment with

[see ཚད་ལེན་པ]

ཚད་ཤེས riddle, enigma (ཚད་ཤེས་འབྲུག་པ
= to solve a riddle)

[ཚད་བྱ]

ཚོན color, coloring matter (ཡུལ་ཚོན
= colors of the rainbow)

[see ཚོན]

ཚོན་མདོག color, complexion

ཚོན་ལྗང་པ black (ཚོན་དཀར་པ = white)

ཚོན་པར paintbrush

ཚོན་པོ fat, plump, well-fed
(ལྗང་ཚོན་པོ = plump pig)

ཚོན་འབྲུག་པ to daub on colors, paint

[ཚོན་རྒྱུ་པ]

ཚོན་གཏོང་པ]

ཚོན་ཅི varnish, paint

ཚམ་པ (or ཚམ་པོ, ཚམ་བུ) bundle,
bunch (མེ་དྲིལ་གྱི་ཚམ་བུ = bouquet of
flowers)

ཚམ་པ to hesitate, hold back in doubt; to be timid, be shy, be bashful; doubt, hesitation (ཐེ་ཚམ་ཕྱིན་པ = to doubt), timidity

ཚམས (or ཚམས་སྐྱར) courtyard; place of worship, chapel; hall

ཚམས་ཚེའུ་ assembly hall (in a monastery)

ཚར་བ to feel, perceive, obtain knowledge of through the senses; perception, sensation, feeling (དགའ་ཚར = delight, gaiety)

[see མྱེང་བ]

ཚལ see འཚལ་བ

ཚས dye (རམ་ཚས = indigo dye), coloring matter, paint (ཚས་ཡལ་གྱི་འདྲུག = the color is fading)

ཚས་རྒྱལ་པ (or ཚས་རྒྱབ་པ) to dye, color with dye

ཚས་རྒྱལ་བཟོ་གུ dye factory

ཚས་པ (Perf. of འཚོད་པ) boiled, baked, well cooked (མེ་འདྲི་ཚས་མི་འདྲུག = this meat is not well cooked); ripe, mature

ཚས་པ ripe, mature, well cooked
[ཚས་པ]

མཚང (or འཚང) inner evil, secret faults; wickedness, sin (དེ་འཚང་དུ་ཚེ = that is very wicked)

[ཚུའུ]

མཚང་གཏོལ་བ to reveal an evil, expose a fault or defect

[མཚང་འཕྱིབ་པ]

མཚའ་ Hon. name; new name given to a person taking religious orders (སྐྱེ་མའི་མཚའ་ = lama's name; མཚའ་བཟང་ = good name, reputation)

[མེང]

མཚའ་ (or མཚའ་མ) mark, sign (རྒྱལ་མཚའ་ = sign of victory; a personal name; བཀྲ་ཤིས་པའི་དགེ་མཚའ་ = propitious signs; ལྗང་མཚའ་ = evidence), token, badge, symptom, symbol; sex, gender (ཕྱི་མཚའ་ = male symbol; masculine, male; མི་མཚའ་ = female symbol; feminine, female)

མཚའ་མཁའ་ soothsayer, astrologer

མཚའ་གང the whole night, all night (ཉིན་མཚའ་ = day and night)

ਅਕਵ' ਦਯੁਦ midnight

[ਕਮ' ਬੁਦ
ਅਕਵ' ਦਯੁਦ]

ਅਕਵ' ਠਕ renowned, famous

[ਅਕਵ' ਦਦ' ਝਕ' ਪ]

ਅਕਵ' ਭਿਨ essential characteristics, innermost essence, real character (ਅਕਿ' ਅਕਵ' ਭਿਨ = personality, character); metaphysics, philosophy (ਅਕਵ' ਭਿਨ' ਪ = a philosopher); terms, conditions (e.g., of a treaty); definition

[see ਕ' ਚਿਕ
ਕਿ' ਝਕ]

ਅਕਵ' ਝਨ in the first half of the night (ਅਕਵ' ਝਨ = the second half of the night)

ਅਕਵ' ਟੁ in the name of...

ਅਕਵ' ਟੁਸ nighttime

ਅਕਵ' ਕਿਕ symptom, indication, property, quality

ਅਕਵ' ਕਿਕਿਕਾ' ਪ Hon. to name, give a name to someone

ਅਕਵ' ਬੁਦ midnight

ਅਕਵ' ਅ' ਕਿਕ' ਪ to examine signs or portents

ਅਕਵ' ਅ' ਕੌਕ' ਪ good signs, favorable symptoms (ਅਕਵ' ਅ' ਕਕ' ਪ = bad signs, evil portents)

ਅਕਵ' ਅ' ਕੁਕ' ਪ to take as an omen

ਅਕਵ' ਅਸ' ਅਕਿਕ' ਪ to represent by means of a mark or sign

ਅਕਵ' ਬੁ bat

ਅਕਵ' ਅ' ਬੁਦ' ਪ to keep watch during the night

ਅਕਵ' ਅਕਿ' ਕੁਕ' ਯੁ night school

ਅਕਵ' ਯ at night

ਅਕਅਸ border, boundary (ਯੁਕ' ਚਿ' ਸ' ਅਕਅਸ = frontier of a country; ਕੁਕ' ਅਕਅਸ = national boundary; ਅਕਕ' ਅਕਅਸ = frontier region; ਅਕਕ' ਕਿਕਸ = border area); limit (ਕੁਕ' ਅਕਅਸ = limits of a person's actions or duties; rules, regulations); junction (ਕਿ' ਕਕ' ਅਕਅਸ' ਸੁ = at the junction of the mountains and plains); intermediate space, interstice (ਕਿ' ਕੁ' ਅਕਅਸ = bank of a river), interval, interim, juncture (ਕੁਕ' ਅਕਅਸ = interval of time; ਕਿ' ਪਕਿ ਕੁਕ' ਅਕਅਸ' ਕੁਕ = when these words were uttered); points of the compass (ਅਕਅਸ' ਕਕਿ = the four points of the

compass; བྱང་ཤར་མཚམས་ལ = in the northeast); break, pause, stop, demarcation (མཚམས་འབྲེལ་བ = to split up; partition)

མཚམས་ཁང hermitage

མཚམས་གཅོད་པ to wind up (a project), come to a close, conclude

[see མཚམས་བཟུང་བ]

མཚམས་འཇོག་པ to suspend (གོ་ས་མཚམས་འཇོག་པ = to suspend from work; འབྲུག་མཚམས་འཇོག་པ = to suspend hostilities)

མཚམས་གཏུགས parachute

མཚམས་འདྲི་བྱེད་པ to make inquiries about a person's health; to make a short visit, to stop off briefly (at a place), pay someone a short call

[see འཚམས་འདྲི་བ]

མཚམས་ལ secluded hermit or devotee (e.g., one who is sealed off for a period of meditation in a cell or cave)

མཚམས་སྐྱོད introduction, recommendation (for employment)

མཚམས་སྐྱོད་བ to close up the interstices, stitch up, sew together; to resolve (to do something), settle in one's mind, form a plan, conceive an idea; to introduce; to sponsor, recommend (e.g., a doctor)

མཚམས་མེད་པ without interstices, without intervening spaces or intervals (གོ་མཚམས་མེད་པ = continuous); immediate; a deadly sin¹⁾

མཚམས་མཚམས occasionally, now and then

མཚམས་ཞུ (or མཚམས་ཀྱི་ཞུ) Please fill in what has been omitted (a stereotyped expression sometimes used at the beginning of letters to remind the recipient that the usual complimentary phrases are included in spirit, although not actually expressed)

མཚམས་བཞུགས interruption

མཚམས་ལ་བཞུགས་པ to be withdrawn for the purpose of solitary meditation; one who meditates in seclusion

1) See Das, Tibetan-English Dictionary, page 1039.

མཚར་བ handsome, comely, fair, fine, beautiful (རྩོམ་མཚར་ = wonder, astonishment; marvelous, wonderful; རྒྱ་མཚར་པོ་ = curious, strange, extraordinary; རྩོམ་མཚར་ཆེན་པོ་ = marvelous events, miracles; རྩོམ་མཚར་ཏྲ་འཇོག་པོ་ = to be surprised, be astonished; ཡི་མཚར་ཏྲ་ = admirably)

[Hon. ཞལ་རས་མཚར་པོ་]

མཚལ་ red ink (བྱུ་མཚལ་ = Chinese vermilion; སྤྱི་མཚལ་ = Hon. blood)

མཚལ་དཀར་ pale red, pink

མཚལ་པར་ printing with red ink

མཚུངས་ (or མཚུངས་པོ་) like, similar, equal (དྲུས་མཚུངས་པོ་ = of the same age, contemporary; སྤྱི་མཚུངས་མཚུངས་ = like the former; བདུན་དང་མཚུངས་ = like a demon)

མཚུངས་པོ་ཉིད་ equality, resemblance

མཚུངས་པོར་ in such a manner; accordingly

[ཡུགས་མཚུངས་]

མཚུངས་མེད་ matchless, unequaled, unparalleled, incomparable

[མཚུངས་བུལ་]

མཚུབ་ ancestors; ancestral spirits, manes; tutelary gods

མཚལ་པོ་ lower part of the face (སྤྱི་མཚལ་ = nose and mouth; muzzle of animals)

མཚོ་མ་ two, a pair (དྲུལ་མཚོ་ = pair of mules; སྤྱི་གྲུ་མཚོ་མ་ = twins)

མཚོ་བོ་ see འཚོ་བོ་

མཚོ་ lake, body of water (བྱུ་མཚོ་ = ocean, sea; a title used in referring to the Dalai Lama), sea (མཚོ་མིའི་པོ་ = The Yellow Sea)

མཚོ་ཁ་ harbor, port

མཚོ་ཁྲུག་ corner of a lake, inlet, bay

མཚོ་སྲོང་ territorial water(s)

མཚོ་འགྲམ་ lake shore, seashore, coast, beach

[མཚོ་ཁ་

མཚོ་མཐོང་]

མཚོ་འགྲམ་ལམ་པོ་ navigator

མཚོ་ངོ་བོ་འཕེལ་བའི་མཚོ་བོ་ height above sea level

མཚོ་ངོགས port, bay, harbor

མཚོ་སྐྱེའ་པ Lake Kokonor

Chinghai = 青海
[see གཡུ་མཚོ]

མཚོ་མཐའ་ edge of the sea, seashore, coast

མཚོ་ཕྱུག small lake, pond, pool
[མཚོ་ཏུ]

མཚོ་བོད་གཞུང་ལམ The Chinghai-Tibet Highway

མཚོ་མ་པམ Lake Manasarowa (south-east of Gartok in Western Tibet)

མཚོ་དམག navy

མཚོ་དམག་རྟེན་གཞི naval base

མཚོ་དམག་རྒྱུང་བདར་སློབ་གྲྭ Naval Training School

མཚོ་ལག inlet, creek, cove

མཚོ་ལས་པ seaman

མཚོའོ forefinger

མཚོའོ (or མཚོའོ་ཚ) any pointed or cutting instrument (e.g., sword, dagger, spear, etc.); weapons, arms (གི་མཚོའོ = weapons and equipment; མཚོའོ་ཚ་ལེའོ་པ = to take up arms)

མཚོའོ་སྐྱེའ་ protective armor

མཚོའོ་ཚ་ཅེའོ armed

མཚོའོ་དོའོ meaning, significance
[མཚོའོ་བུ]

མཚོའོ་དོའོ་རི་མ Commun. cartoon, caricature

མཚོའོ་པ to point out, show, demonstrate (ལམ་མཚོའོ་བུ་དོ་ = I shall point out the road; དོ་ལམ་མཚོའོ་པ = to demonstrate by means of examples); one who points the way; sign, mark, symbol; example, illustration

མཚོའོ་བྱེད symbol

དཚང་པ (Perf. ཚགས་, བཅགས་; Fut. བཅག་; Imperat. ཚག) to screen, strain, filter; to tap, draw off (liquid); fat, obese, corpulent

[see དཚང་པ]

དཚང see མཚང

අකු'ව (*Perf.* කුස; *Fut.* චච්ච) to stuff, cram into (වි'වු'කුස'ච්ච = a stuffed seat), pad, press into, puff out (දුචුච'ච්ච'අකු'ව = out of breath, suffocated); enlarged, made full (ඔස'ආ'ඔ'අකු'ව = to be efficient in one's work; අකු'චු'ච්ච'අචු'ච්ච = to become sanctified, become perfect, become a Buddha)

අකු'ච්ච'චු'ච්ච'ව to cleanse, purify

අකු'ච්ච'ව to be agitated, be disturbed (බිඔස'අකු'ච්ච'ව = to be upset mentally, be agitated); to be confused, be perplexed

අකු'ච්ච'ව (*or* ච්ච'ච්ච) hurry; agitation (බිඔස'අකු'ච්ච'ව = mental agitation, perplexity, confusion)

[see ච්ච'ච්ච'චු'ච්ච'ව]

අකු'ච්ච'ච්ච'ව excitement (අකු'ච්ච'ච්ච'චු'ච්ච'ව = don't get excited!)

අකු'ච්ච'ව (*Perf.* ච්ච'ව; *Imperat.* ච්ච'ව) to fear, be afraid of, stand in awe of

අකු'ච්ච'ච්ච'ව (*or* ච්ච'ච්ච) rapid, precipitous (අකු'ච්ච'ච්ච'ව = rapidly)

අකු'ච්ච'ච්ච'ච්ච'ව to take appropriate measures; to hold the proper amount

අකු'ච්ච'ව (*or* අකු'ච්ච'ව) appropriate, becoming, fit, suitable, proper (ඔ'අකු'ච්ච'ව = unsuitable, improper); in accordance with, in conformity with, according to (ච්ච'ච්ච'ච්ච'අකු'ච්ච'ව = according to one's wishes)

[අචු'ච්ච'ව
ච්ච'ච්ච'ව]

අකු'ච්ච'ච්ච'ච්ච'ව to present a gift

[ච්ච'ච්ච'ව]

අකු'ච්ච'ච්ච'ව formal visit, official call (lit., the 'appropriate inquiries' that one would make on such a call), paying one's respects (බිඔස'ච්ච'ච්ච'අකු'ච්ච'ච්ච'ව = visit of condolence)

[see ච්ච'ච්ච'ච්ච'ච්ච'ව]

අකු'ච්ච'ව (*Perf.* ච්ච'ව) to be finished, be completed, be ended, be consumed, be spent, be concluded

[see ච්ච'ව]

අකු'ච්ච'ව (*Imperat.* අකු'ච්ච'ව) to beg (අචු'ච්ච'ව = [I] beg you to speak), beseech, ask; to want, wish, desire (ච්ච'ච්ච'අකු'ච්ච'ව = to desire riches); to understand, know (ච්ච'අකු'ච්ච'ව = to recognize someone by sight); to eat (අකු'ච්ච'ච්ච'ව = to take nourishment, eat a meal)

අක්ෂර'ය (or කෂර'ය) nourishment, food; breakfast

අක්ෂර'ය (Perf. ක්ෂ) to be burned, be destroyed by fire (ඉක්ෂර'ය = the house has been destroyed by fire); to be inflamed, be burning (with fever); to glow

අක්ෂර'ය (Perf. (ව)ඉක්ෂ; Fut. වඉක්ෂ; Imperat. ඉක්ෂ) to extract (by squeezing, wringing, pressing, etc.), squeeze out (ඉක්ෂර'ය = to milk; ඉක්ෂර'ය = to extract oil); to press down, oppress (ඉක්ෂර'ය = to oppress the people)

අක්ෂර'ය (Perf. ක්ෂ) to go into (ඉක්ෂර'ය = the cattle have gone to pasture), enter upon, begin, commence (ඉක්ෂර'ය = to begin work); to pierce, penetrate into, be thrust into; to take root; to establish oneself, settle

[see අක්ෂර'ය]

අක්ෂර'ය (Perf. ක්ෂ) to be contained in, be included in; to be placed inside (ඉක්ෂර'ය = put in jail, placed in prison); to go into, get into (ඉක්ෂර'ය = how many people will the house hold?)

අක්ෂර'ය (Perf. ක්ෂ) to swirl, whirl, toss about, be turbulent (of water, smoke, wind, etc.); to pile up (of clouds)

[see ක්ෂ]

අක්ෂර'ය (Perf. අක්ෂ, වක්ෂ; Fut. වක්ෂ; Imperat. ක්ෂ) to repay, compensate, pay back (ඉක්ෂර'ය = to return a favor)

[see අක්ෂර'ය]

අක්ෂර'ය (Perf. වඉක්ෂ; Fut. වඉක්ෂ) to hurt, injure, damage; to persecute; harm, injury, damage, persecution

අක්ෂර'ය dangerous creatures, vicious beast, wild animals (e.g., leopards, tigers, etc.)

අක්ෂර'ය (Perf. ක්ෂ) to repay (loan, favor, kindness, etc.)

[see අක්ෂර'ය]

අක්ෂර'ය (Perf. අක්ෂ) to be satisfied, be contented, be happy; to thrive, prosper, grow

අක්ෂර'ය to cook (අක්ෂර'ය = kitchen)

[see වඉක්ෂ]

අක්ෂර'ය]

ରଜିମାମ୍ବ sewing needle

ରଜିମାମ୍ବ (Perf. ଜିମାମ୍ବ, ସଜିମାମ୍ବ; Fut. ସଜିମାମ୍ବ; Imperat. ଜିମାମ୍ବ) to sew, stitch; seam (ରଜିମାମ୍ବ = seamless; without interruption)

ରଜିମାମ୍ବର (or ଜିମାମ୍ବର) tailor

ରଜିମାମ୍ବର ଗୁଣ (or ଜିମାମ୍ବର ଗୁଣ) sewing machine

ରଜିମାମ୍ବରୀ sorrowful, anxious

ରଜିମାମ୍ବରୀ grievous, troublesome, difficult

ରଜିମାମ୍ବରୀ (or ରଜିମାମ୍ବରୀ) to grieve, sorrow (ସୁଖରୀ ରଜିମାମ୍ବରୀ = to be grieved; to be afraid); grief, sorrow, repentance, shame (ରଜିମାମ୍ବରୀ = unrepentant, shameless; ରଜିମାମ୍ବରୀ = modesty, timidity); neighing, crowing (ନି ରଜିମାମ୍ବରୀ = the horse neighs; ପୁ ରଜିମାମ୍ବରୀ = the rooster crows)

ରଜିମାମ୍ବରୀ to shine, glitter, gleam (ରଜିମାମ୍ବରୀ = luster, brightness)

ରଜିମାମ୍ବରୀ abandoned pasture land (i.e., an area abandoned by nomads because of sickness, inconvenience, etc.)

ରଜିମାମ୍ବରୀ fostering, sustaining, nourishing, tending (cattle), protecting (ରଜିମାମ୍ବରୀ ପୁରୀମ୍ବ = to protect); support, help, sustenance, maintenance

ରଜିମାମ୍ବରୀ subsistence, livelihood

ରଜିମାମ୍ବରୀ livelihood, occupation

ରଜିମାମ୍ବରୀ support, maintenance, livelihood, sustenance

ରଜିମାମ୍ବରୀ physician

[ରଜିମାମ୍ବରୀ]

ରଜିମାମ୍ବରୀ (Perf. & Imperat. ରଜିମାମ୍ବରୀ) to live, be alive; to last; endure, be durable

ରଜିମାମ୍ବରୀ (Perf. (ସ) ରଜିମାମ୍ବରୀ; Fut. ସରଜିମାମ୍ବରୀ; Imperat. ରଜିମାମ୍ବରୀ) to bring up (ପୁ ରଜିମାମ୍ବରୀ = to bring up children), nourish, maintain (ରଜିମାମ୍ବରୀ = to sustain life); to feed, graze (ସୁଖରୀ ରଜିମାମ୍ବରୀ ପୁରୀମ୍ବ = to lead cattle to pasture); to heal, cure (ରଜିମାମ୍ବରୀ = method of curing); nourishment, support, maintenance, livelihood, sustenance

ରଜିମାମ୍ବରୀର ଗୁଣ cost of living, living expenses

ରଜିମାମ୍ବରୀର ଗୁଣ living conditions

අක්'වදි'ඳි'න horoscope

අක්'වදි'ඳි'න'පුද'න'පුද'න necessities of life

අක්'වුද'න that which enables one to live (e. g., nourishment, medicine, a doctor, etc.)

අක්'කු'ඳ'න way of life
[අක්'ව'ව'දි'ව'ඳි'ඳ'න]

අක්'ව'ව'දි'න'පුද'න for life, lifelong

අක්'ඳ'න'පුද'න manner of living, life
[අක්'වදි'ඳි'න]

අක්'ක'ක'න tools, equipment, provisions, goods, necessities

අක්'ක'ව'ව' (Perf. වච්ඡන; Fut. වච්ඡ; Imperat. ක්ච) to chop, hew, cut (with an ax), chisel, strike (with a cutting instrument); to pierce; to inoculate (අක්'ක'ව'ව' = to vaccinate); to pick on, find fault with

අක්'ක'න'ව'ද'න'පුද'න'පුද'න to give a signal to gather; to call a meeting, convene an assembly

අක්'ක'න'ව'ව' (Perf. & Imperat. ක්ච) to meet, assemble, gather together, congregate; to join together (in a cause), unite (for a purpose), be associated (in a common enterprise)

අක්'ක'ව' (Perf. වච්ඡන; Fut. වච්ඡ; Imperat. ක්ච) to sell, barter, trade; sale

[see ක්ච]

අක්'ක'න'ව'ව' to engage in a business, trade

අක්'ක'ව'ව' market place, bazaar

අක්'ක'ව'ව' (Perf. වච්ඡන; Fut. වච්ඡ; Imperat. ක්ච) to cook (by boiling, frying, roasting, baking, etc.); to dye

අක්'ක'ව'ව' to replace someone else, be a substitute for someone else, be a deputy, act for

[see ක්ච]

අක්'ක'ව'ව' (Perf. වච්ඡන; Imperat. ක්ච) to look for, seek, search for (අක්'ක'ව'ව' = to speculate; අක්'ක'ව'ව' = to seek an opportunity; අක්'ක'ව'ව' = to search for wealth; අක්'ක'ව'ව' = to search for error; fact-finding, criticism)

[see අක්'ක'ව'ව']

අක්'ක'න'ව'ව' cooked, boiled; ripe

ཇ nineteenth letter of the Tibetan alphabet, used also in numbering volumes, chapters, etc.

ཇ་ཏི nutmeg
[ཇ་ཏི་པལ]

ཇ་རེ་ཇ་རེ *Colloq.* topsyturvy

ཇ་སགས (or ཇག་སག) honorary title held by the Regent's secretary and by certain officials of the Third Class. The rank of ཇ་སགས is not hereditary and does not designate a specific government office or function (*Mong.* ЗАСАГ)

ཇམ་བུའི་གླིང (or ཇཇམ་བུའི་གླིང) ancient Buddhist name of India; the world

ཇུ་ཚུ ཇུ་ཚུ football (Ch. 足球)

ཇུ་ཚུ་རུ་ཁག football team

ཇར་པ dirty, untidy
[བཅོག་པ]

མཇེན་པ (or ཇེན་པ) wise, learned (མཇེན་པ་རྒྱན = 'The Wise Man and the Fool', title of a composition contained in the Kanjur; མཁས་མཇེན་པ = enlightened); powerful, noble; hero, champion

མཇེད་ལྷོ་མུ་ aim, object (སྐབ་རྒྱུ་འབྲེལ་གྱི་མཇེད་ལྷོ་མུ་ཡིགས་པ་རེད = came with the object of participating in the celebrations...)

མཇེད་ཚེབ་ great deed; big event, festival

མཇེད་པ (Imperat. མཇེད) Hon. to do (ཅི་མཇེད་ཀྱི་འདྲེན་པ་ = what are you doing?); to act (རྒྱུ་ལུ་མཇེད་པ་ = help me!), behave, comport oneself; to make, create, (འཇེག་རྒྱུ་གྱི་མཇེད་པ་པ་ = creator of the world), be the cause of (ཚོས་ལ་འཇེག་པར་མཇེད་པ་ = to be the cause of someone entering religion); act, deed, achievement, behavior

[བྱུང་པ]

མཇེད་པ་པ་ Hon. doer, maker, creator, composer

མཇེད་རྒྱུ་ action, deed; way of acting, deportment, behavior, conduct

མཇེན་གྱུགས mate, husband or wife; close friend

མཛེན་མཐུན good will (མཛེན་མཐུན་འབྲུག་མཛེན་མཐུན་མཛེན་མཐུན = Good Will Mission),
friendship; friendly (མཛེན་མཐུན་མཛེན་མཐུན་མཛེན་མཐུན = friendly co-existence)

མཛེན་པོ to be friendly, be amicable, be on intimate terms; to love, have deep affection (of close friends, kinsmen, etc.); intimate, close, dear; affection, friendship

མཛེན་པོ friend (མཛེན་པོ་བཟོ་བོ = to form a friendship); sweetheart, lover (མཛེན་པོ་མོ = female friend; mistress)

མཛེན་པོའི་ལྗོངས་ love and affection, deep friendship (མཛེན་པོའི་ལྗོངས་ལྗོངས་ = deep and unbreakable friendship)

མཛེན་པོའི་ལྗོངས་ལྗོངས་ on a friendly basis

མཛེན་པོའི་མཐུན་མཐུན་མཐུན་མཐུན friendly cooperation

མཛེན་པོའི་མཐུན་མཐུན་མཐུན་མཐུན intimate friends, close associates, intimates (including relatives and members of one's own family); friendship, love (མཛེན་པོའི་མཐུན་མཐུན་མཐུན་མཐུན = fraternal friendship, brotherly love)

མཛེན་པོའི་མཐུན་མཐུན་མཐུན་མཐུན friendly cooperation

མཛེན་ལྗ Colloq. finger (མཛེན་ལྗ་མཛེན་ལྗ = toe)

[མཛེན་ལྗ]

མཛེན་ལྗ་མཛེན་ལྗ་མཛེན་ལྗ thumb

[མཛེན་ལྗ]

མཛེན་ལྗ་མཛེན་ལྗ་མཛེན་ལྗ to point the way, show the direction; to guide, lead, direct

མཛེན་ལྗ་མཛེན་ལྗ the space between the end of the thumb to the tip of the forefinger when extended (about 6 inches)

མཛེན་ལྗ་མཛེན་ལྗ little finger

མཛེན་ལྗ་མཛེན་ལྗ་མཛེན་ལྗ to give instruction, give 'pointers'

མཛེན་ལྗ་མཛེན་ལྗ impression of a person's thumb, thumb print (used as a substitute for a seal on letters or deeds)

མཛེན་ལྗ་མཛེན་ལྗ finger (མཛེན་ལྗ་མཛེན་ལྗ = ring finger); toe; claw

མཛེན་ལྗ་མཛེན་ལྗ fingertip

མཛེན་ལྗ་མཛེན་ལྗ thimble

མེ་བྱ leper (མེ་ཅུབ་ = leprous;
མེ་མྱ་བྱ་ཁང་ = leprosarium)

མེ་རྩ་བ་ knot (in wood); excre-
scence, wart

མེས་བྱུག་ bright and fair; lus-
trous

མེས་སྤྱུག་ very handsome, beautiful

མེས་པ་ (or མེས་པུ) beautiful,
fair, handsome (མེས་སྤྱུ་ = handsome
body; fine health), fine (མེས་ཆས་
= fine furniture), charming,
graceful, pleasing

མེས་པ་བཟོ་བ་ to embellish, deco-
rate, adorn

མེས་མ་ a pretty girl

མེས་རྩལ་ fine arts

མེས་རྩལ་པར་ཁང་ Commun. Fine Arts
Publishing House

མེས་ལྷན་ beauty

མེ་ 'dzo', hybrid cattle (cross
between a yak and a common cow)¹⁾

མེ་སྤྱུག་ calf of a 'dzomo'

མེ་མ་ 'dzomo', female 'dzo'

མེས་ storehouse, warehouse, maga-
zine, granary, depository, treas-
ury, strongbox (ཁང་མེས་ = granary;
སྤྱུག་མེས་ = safe, strongbox for
valuables; མེས་ཆས་མེས་ = dictionary;
སྤྱུག་མེས་ = bursar, treasurer; སྤྱུག་མེས་
= royal treasury)

མེས་ཁང་ storeroom; storage depart-
ment

མེས་སྤྱུག་འཇུག་པ་ to put in a safe place

མེས་པ་ treasurer; guardian of a
storehouse or granary

[མེས་སྤྱུག་]

འཇུག་པ་ (Perf. (ག)ཟུགས་; Fut. གཟུག་) to
leak, trickle out, drip (འཇུག་འཇུག་པ་
= to bleed), shed (tears), run out
(ཆུ་འཇུག་ = gutter, rainspout)

[see འཇུག་པ་]

འཇུག་འཇུག་པ་ to trickle constantly,
drip steadily; to spurt out, gush
forth

འཇུག་མ་ leak, crack

1) Bulls resulting from this cross-breeding are sterile, cows are
fertile.

འཛེངས་པ *Colloq.* spent, consumed, exhausted

[see ཟད་པ]

འཛད་པ (*Perf.* ཟད) to be consumed, be exhausted, come to an end, be spent (ཟད་མེད = endless, everlasting; ཐབས་ཟད = helpless; དེ་མ་ཟད = not only that, but...)

[see ཟད་པ]

འཛད་ཇམ་ consumable goods

འཛེབ་ magic formula (ཚུད་འཛེབ = evil spell)

འཛེབ་པ to utter a magic formula, recite mantras; to count one's beads

འཛམ་གླིང་ (or འཛམ་བ་གླིང) the earth, the world (དང་སྐབས་འཛམ་གླིང་གི་གནས་ཚུལ = the current world situation)

འཛམ་གླིང་གུས་བཤད་ geography of the world

འཛམ་གླིང་གྱི་ཚོགས་འཛམ་གླིང་ assembly international

འཛམ་གླིང་དམག་ཚེབ་དང་པ་ World War One

འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་ world peace (འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་ལས་སྤྱད་ལྷན་ཁང་ = World Peace Council)

འཛམ་གླིང་བཟོ་རྒྱུ་མཉམ་འབྲེལ་ལྷན་ཚོགས་ World Federation of Trade Unions

འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཀྱི་ཞི་བདེ་དགའ་བདེ་རྒྱལ་ཁབ་ཤོམས་ *Commun.* the peace-loving nations of the world...

འཛམ་གླིང་མ་བཟུགས་ map of the world

འཛམ་བུ་གླིང་ the world, the earth

[see འཛམ་གླིང]

འཛམ་བུ་ cannon (འཛམ་བུ་རྒྱབ་པ = to fire a cannon)

[མི་རྒྱུགས]

འཛོལ་ interest paid on borrowed money

འཛོལ་ཐང་ fee charged for a money order

འཛོལ་བ་ (*Perf.* བཟུང་; *Fut.* བཟུང་) to hang up (tools, clothing, etc.), suspend (འཛོལ་བུ་ = pendant)

འཛོལ་བ་ to dispute, quarrel; to wrestle; to contend, struggle (ཞི་བདེ་འཛོལ་བ་ = struggle for peace), fight

འཛོལ་རགས་ fortified wall, breast-work

འཇོབ seizing, grasping, holding, catching; holder, keeper (རྩ་རྩེ་འཇོབ = holder of the thunderbolt; ལྷ་འཇོབ = holder of water; cloud); that which is binding, contract, bond, obligation (ཡིག་འཇོབ = written agreement; བཀའ་འཇོབ = official document giving authorization to do something; ལྷོད་འཇོབ = receipt; དུག་འཇོབ = document); ཐུ་འཇོབ = eclipse of the sun; ལྷ་འཇོབ = eclipse of the moon

འཇོབ་འགོག arrest

འཇོབ་དམ sealed receipt or acknowledgement

འཇོབ་པ (Perf. (བ)ཟུང; Fut བཟུང; Imperat. ཟུང(ས)) to seize, grasp, take hold of (ལག་པས་འཇོབ་པ = to grasp someone by the hand; རྒྱ་མཚན་འཇོབ་པ = to take as one's wife; ལྷ་མོ་འཇོབ་པ = to ascend the throne); to grasp mentally, comprehend (བདེན་འཇོབ་པ = to grasp the truth, believe); to be seized with an illness, come down with an affliction (བདེན་ལྷོས་བཟུང་བ = to be taken sick), be moved mentally (སྤྲུགས་རྩེས་བཟུང་བ = to be touched with pity, feel sorry for someone; to feel kindly toward someone); to support, uphold; to hold a view, consider (ངོ་མ་དབྱེད་འཇོབ་ཏེ = viewing me as an enemy; ལས་འཇོབ་པ = to esteem as a father; ལྷོད་ལྷོད་དང་འདྲ་འཇོབ་པ = to treat like a brother); to catch, apprehend (a criminal)

[see ཟུབ་པ
བཟུང་བ]

འཇོབ་མ receptacle of all things (i.e., the earth); midwife

འཇོབ་བཟུང་བྱུང་པ to apprehend, arrest, hold in detention

འཇུགས་སྐྱུབ (or འཇུགས་བསྐྱུབ) Commun. reconstruction, construction (འཇུགས་དང་སྤྱི་བཟོ་གཞུང་འཇུགས་བསྐྱུབ = economic and cultural reconstruction; བྱང་ཐོབ་སྤོང་ལུགས་འཇུགས་སྐྱུབ = building Communism, Communist construction)

འཇུགས་སྐྱུབ་ཁྲུག The Construction Office

འཇུགས་སྐྱུབ་རྒྱ་ཆས building materials

འཇུགས་པ (Perf. བཏུགས; Fut. བཟུག; Imperat. ཟུག(ས)) to thrust (into the ground), stick in, plant (མིང་སྦྲང་འཇུགས་པ = to plant a tree); to raise, erect, set up (ཀ་བ་འཇུགས་པ = to set up a column); to build, construct; to begin (ལོ་འཇུགས་པ = to put into operation; to begin an enterprise), settle (a country), found (དཔེ་བུ་པ་འཇུགས་པ = to found a monastery), establish (སྤྱི་འཇུགས་པ = to establish a custom); to penetrate, bore in, permeate, take hold, be effective (of medicines); to prick, sting (of nettles, thorns, etc.)

[var. ཟུག་པ
འཇུགས་པ]

འཇུགས་མངོན་མཁུ founder

འདྲེད་པ (*Perf.* བཅུད, ཟུད; *Imperat.* ཅུད)
to put in, insert; to lead, guide
(to virtue, religion, vice, etc.)

[see འདྲེགས་པ]

འདྲེམ smile (འདྲེམ་ཞལ = smiling face;
འདྲེམ་མེད = unsmiling; austere)

འདྲེམ་ལྟ་དགྱི sardonic smile, grin

འདྲེམ་པ (*Perf.* བཅུམ, ཟུམ; *Fut.* བཟུམ;
Imperat. ཅུམ) to smile; to close
shut (སྒྲིའ་འདྲེམ་པ = to shut the door;
སྒྲིའ་འདྲེམ་པ = to close one's eyes);
to heal (མེ་པ་འདྲེམ་པ = the wound is
healing)

འདྲེལ་ལྲལ (or འདྲེལ་དྲལ) laugh, smile

འདྲེར་བ (*Perf.* བཟུར; *Fut.* བཟུར) to
yield, give away (ལམ་ལུས་འདྲེར་བ = to
yield a path); to draw back, shy
(of horses); to avoid, shun (ལས་ལ་
འདྲེར་བ = to shun work), evade

འདྲེལ་བ to glide, creep, steal (in
or out), slip away (སྒྲིའ་འདྲེལ་བ = to
slip through the door; ཅུ་ལ་འདྲེལ་བ =
to glide into the water; to dive);
to enlist in, enter (བསྐྱབ་གྲྲུ་ལ་འདྲེལ་བ
= to enter a school), penetrate (an
organization)

འདྲེག་པ (*Perf.* འདྲེགས; *Imperat.* འདྲེག)
to ascend, mount, walk up, climb
(ར་ལ་འདྲེག་པ = to walk up a hill;
མེང་སྐྱང་པ་ལ་འདྲེག་པ = to climb a
tree)

འདྲེང་རྩྭ whetstone

འདྲེང་བ to jut out, project, be
prominent

འདྲེད་པ (*Perf.* བཟེད; *Fut.* བཟེད) to
hold out; to hand over

འདྲེམ་པ to shrink back (འདྲེམ་པ་ཅའ་བ =
shrinking back; bashful, modest);
to shun, avoid; to abstain from,
give up (ཆང་ལ་འདྲེམ་པ = to give up
wine; སྒྲིའ་པ་ལས་འདྲེམ་པ = to refrain
from evil; ཉེན་ལ་མི་འདྲེམ་པ = not to
shrink from danger)

འདྲེམ་པ་མེད immodest, shameless

འདྲེར་པ hoarse, harsh (སྐད་འདྲེར་པ =
hoarse voice)

འདྲེར་བ to be hoarse; to say, speak

[see ཟེར་བ]

འདྲེག་མལྟ fist

འདྲེང་འདྲེང jagged, pointed, conical;
cylindrical

རྒྱུ་ལ to come together, meet (བྱ་ལས་ལ་རྒྱུ་ལ = to meet on a journey; རྒྱུ་ལ་ས = meeting place), congregate, assemble; to cross, interlace (ལས་རྒྱུ་ལ = crossroad); to join (རྒྱུ་ལ་རྒྱུ་ལ = to join forces)

རྒྱུ་ལ abundant, plentiful, profuse, fertile, rich (ཚུ་ཚུ་མེད་རྒྱུ་ལ = rich in grass, water, and trees)

རྒྱུ་ལ error, mistake

རྒྱུ་ལ to make a mistake, commit a blunder, err (ལས་རྒྱུ་ལ = to lose one's way, take the wrong path); to be mixed up, be confused (གསལ་རྒྱུ་ལ་གཞུང་ལ = Hon. to misunderstand); to mix up

[ཞུང་ལ]

རྒྱུ་ལ clay; earthenware (ཚང་རྒྱུ་ལ = beer mug; ཚུ་རྒྱུ་ལ = water pitcher)

[རྒྱུ་ལ]

རྒྱུ་ལ unglazed pot

[རྒྱུ་ལ]

རྒྱུ་ལ potter

[རྒྱུ་ལ]

རྒྱུ་ལ a term used to describe several rivers in Eastern Tibet, including the Mekong

རྒྱུ་ལ clay vessels, earthen pots

[རྒྱུ་ལ]

[རྒྱུ་ལ]

རྒྱུ་ལ tile, brick

རྒྱུ་ལ earthen cup or dish

རྒྱུ་ལ clay jar or jug

རྒྱུ་ལ pot, jug (ཚང་རྒྱུ་ལ = wine jug)

[རྒྱུ་ལ]

རྒྱུ་ལ The Jelap Pass

རྒྱུ་ལ to mold clay

རྒྱུ་ལ a great deal, a large quantity; lavish, profuse; excessive

[ཚང་རྒྱུ་ལ]

རྒྱུ་ལ (Perf. of རྒྱུ་ལ) sent, despatched (རྒྱུ་ལ = register or record of messages or messengers sent to the various administrative areas outside Lhasa); exiled

རྒྱུ་ལ mud, mire (རྒྱུ་ལ = slough, mudhole)

རྒྱུ་ལ falsehood; emptiness, sham

၉၈ things, objects, articles
 (၉၈'သ္မိ'နိဗ္ဗာန် = all sorts of things;
 သိဒ္ဓိ'သိဒ္ဓိ'၉၈ = manufactured articles;
 သွယ်'၉၈ = provisions; necessities of
 life), materials; possessions,
 property (၉၈'သ္မိ' = possessing
 property, rich; ဝိသိ'၉၈ = riches,
 wealth); matter, substance (ခဲ'၉၈
 = gunpowder; ရိသိ'၉၈ = fuel)

၉၈'ဗင် powder magazine

၉၈'ရိက္ခ'ဗျူ'သိဒ္ဓိ'၉၈ chemistry (ဗျူ'သိဒ္ဓိ'
 ၉၈'ရိက္ခ'ဗျူ'သိဒ္ဓိ'၉၈ = organic chemistry)

၉၈'ရိက္ခ'ဗျူ'သိဒ္ဓိ'၉၈'သိဒ္ဓိ'၉၈ pharmaceutical
 plant

၉၈'ရိက္ခ'သိဒ္ဓိ'၉၈ chemical plant (၉၈'
 ရိက္ခ'သိဒ္ဓိ'သိဒ္ဓိ'သိဒ္ဓိ'၉၈ = chemical
 fertilizer plant)

၉၈'သိဒ္ဓိ' fuze (၉၈'သိဒ္ဓိ'သိဒ္ဓိ'၉၈ = fuze
 lighter)

၉၈'သိဒ္ဓိ' (or ၉၈'သိဒ္ဓိ') ammunition,
 bullets

၉၈'သိဒ္ဓိ'သိဒ္ဓိ'၉၈ chemical industry

၉၈'သိဒ္ဓိ'၉၈ ammunition

[၉၈'သိဒ္ဓိ'
 ၉၈'သိဒ္ဓိ']

၉၈'သိဒ္ဓိ' goods, commodities

၉၈ wind, breeze (သွယ်'၉၈ = windward;
 ၉၈'သိဒ္ဓိ'၉၈ = tempest); scent

၉၈ (or ၉၈'သိဒ္ဓိ') herder, herdsman (၉၈'
 = goatherd; သိဒ္ဓိ'၉၈ = cowherd, cow-
 boy; သိဒ္ဓိ'၉၈ = stableboy, groom; သိဒ္ဓိ'၉၈
 = swineherd; သိဒ္ဓိ'၉၈ = sheep herder,
 shepherd; သွယ်'၉၈ = one who tends
 livestock

၉၈'သိဒ္ဓိ' (Perf. (၉၈)၉၈; Fut. သိဒ္ဓိ; Im-
 perat. (၉၈)၉၈) to pound down,
 tread upon, stamp upon (၉၈'သိဒ္ဓိ'၉၈
 = to trample under foot); to crush,
 grind down; to oppress

၉၈ (or ၉၈'သိဒ္ဓိ') pond, pool (သိဒ္ဓိ'၉၈ =
 reservoir), swimming pool

၉၈'သိဒ္ဓိ' tricks of magic, magic,
 magical illusion; miracle, miracu-
 lous transformation; delusion, il-
 lusion

၉၈'သိဒ္ဓိ' (Perf. (၉၈)၉၈; Fut. သိဒ္ဓိ; Im-
 perat. (၉၈)၉၈) to give a deceptive
 representation, make something ap-
 pear to be other than what it
 really is; to simulate, dissemble,
 pretend, feign (သိဒ္ဓိ'၉၈ = letter
 filled with falsehoods; သိဒ္ဓိ'၉၈ =
 feigned smile); to change into,
 disguise oneself as

ལྷོ་བོ་ (or བཟློབ་) lie, fabrication, falsehood (ལྷོ་བོ་མ་ལམ་ = don't lie!); false, counterfeit, not genuine (དངུལ་ལྷོ་བོ་མ་ = counterfeit money; བོར་བཟློབ་མ་ = imitation jewelry); fiction, fable

[ལྷོ་བོ་ཚིག་
ལྷོ་བོ་མ་]

ལྷོ་བོ་སྐྱོད་ to speak falsely, tell a lie

[ལྷོ་བོ་གསུང་བ་
ལྷོ་བོ་བྱུང་བ་]

ལྷོ་བོ་ལྟོག་ deceit, false assertion (ལྷོ་བོ་བྱུང་བ་ = to make false assertions)

[see ལྷོ་བོ་
ལྷོ་བོ་]

ལྷོ་བོ་ལ་ (Perf. of ལྷོ་བོ་) feigned, simulated, pretended

ལྷོ་བོ་མ་ counterfeit, artificial (ལྷོ་བོ་མ་ལྷོ་བོ་མ་ = artificial pearls); deception, deceit, dissimulation

ལྷོ་བོ་ (Perf. (བཟློབ་); Fut. བཟློབ་; Imperat. བཟློབ་) to tuck up (clothing); to turn up, roll back (ལྷོ་བོ་བཟློབ་ = to bare one's teeth; to grin)

རྫོང་ཁུངས་ལྷོ་བོ་ endless, eternal

རྫོང་ཁུངས་ལ་ to finish, complete, terminate, achieve, accomplish, fulfill (ལས་རྫོང་ཁུངས་ལ་ = to finish a task); to come to an end, die; achievement, accomplishment, completion; perfection; finished, complete, perfect (རྫོང་ཁུངས་ལྷོ་བོ་མ་ = perfect doctrine)

རྫོང་ཁུངས་ལ་རྫོང་ཁུངས་ལ་ fully, completely (རྫོང་ཁུངས་ལ་རྫོང་ཁུངས་ལ་ = to report fully; རྫོང་ཁུངས་ལ་རྫོང་ཁུངས་ལ་ = to learn thoroughly); perfectly

རྫོང་ཁུངས་ fort, fortress, citadel, castle, residence of a 'dzong-pon' (རྫོང་ཁུངས་ལ་); civil district, county (now the basic administrative unit in the so-called Autonomous Region of Tibet)

རྫོང་ཁུངས་ལ་ལྷོ་བོ་ pass or permit to go from the jurisdiction of 'dzong-pon' to that of another¹⁾

རྫོང་ཁུངས་ administrative district (i.e., the area under the jurisdiction of a རྫོང་ཁུངས་)

1) There appears to be some disagreement concerning the exact meaning of this term (see Gould, *Tibetan Word Book*, page 342, and Jäschke, *Tibetan-English Dictionary*, page 469).

རྫོང་དཔལ་ captain of the fortress; district magistrate, revenue officer. The 'dzong-pons' now function as local magistrates and tax collectors, and are responsible to the 'Chi-khyap' (ཕྱི་ཁྱེད་) for their activities

ལྷོ་བུ་ (Perf. ལྷོ་བུ་མེད་; Fut. ལྷོ་བུ་མེད་པ་) Colloq. to send, dispatch, forward (ལྷོ་བུ་ལྷོ་བུ་ལ་ = to send news; ལྷོ་བུ་ལྷོ་བུ་ལ་ = to send a representative); to send away, dismiss, expel, exile (ལྷོ་བུ་ལ་ = an exile)

ཕྱི་ལ་ (or ལྷོ་བུ་ལ་) empty, void; vain, futile

ལྷོ་བུ་ Fut. of ལྷོ་བུ་

ལྷོ་བུ་མེད་ Perf. of ལྷོ་བུ་

ལྷོ་བུ་ see ལྷོ་བུ་

ལྷོ་བུ་ལ་ (Perf. of ལྷོ་བུ་) pressed down, kneaded; crushed; oppressed (ལྷོ་བུ་ལ་ལྷོ་བུ་ལ་ = oppressed by an enemy)

ལྷོ་བུ་ see ལྷོ་བུ་

ལྷོ་བུ་ see ལྷོ་བུ་

ལྷོ་བུ་དཔལ་ Commun. puppet army

ལྷོ་བུ་ see ལྷོ་བུ་

མ

མ twentieth letter of the Tibetan alphabet, used also for numbering volumes, chapters, etc. 1)

མ gutter, trough, conduit, pipe (མེད་མ་ = wooden gutter; ལྷོ་བུ་མ་ = iron pipe), culvert

མ fox (མ་ལྷོ་ = black fox; མ་ལྷོ་ལྷོ་ = gray fox)

མ་ལྷོ་ old fox; rogue, rascal

མ་ལྷོ་མ་ fox skin

མ་ལྷོ་ (or མ་ལྷོ་ལྷོ་) jackal

མ་ལྷོ་ལྷོ་ fox cub

1) See the comment on མ in Das' Tibetan-English Dictionary, page 1061.

མ་མ female fox, vixen

ཕྱུ (or མ་མ) clear, distinct

མ་ཚང fox hole

ཕྱུ་རྩུ་མུ་མུ་ punice stone

མ་ཟུར 'wazur', the letter མ (or བ) written below another letter, as in the words མུ་, མུ་, མུ་, etc.

ཕྱུ་ཅེ་ལེ་ཤེ་ Uzbek

མ་ལུང 'Fox Valley', a locality in East Nepal

ཕྱུ་ལེ་ Wuwei¹⁾ (武威)

མ་ཤང་ཤེ་ Washington

ཕྱུ་ཤང་ཤེ་ the Chinese wife of King ཤང་ཤེ་ཤེ་ཤེ་, believed by Tibetans to be an incarnation of the Goddess Dolma (ཤེ་ཤེ་). The princess was largely responsible for persuading the king to introduce Buddhism into Tibet

མང king, regent, khan (王)

ཕྱུ་ tungsten (錳)

མང་ཚེ་ཕྱུ་ tennis (網球)

མཁ་ལུང Bandung (萬隆)

ཕྱུ་ཤང་ Wuchang (武昌)

མཁ་ལུང་ཤེ་ཤེ་ཤེ་ The Bandung Conference

ཕྱུ་ཤེ་ཤེ་ཤེ་ tungsten wire

ཕྱུ་ཤྱུ་ Wushan (武山)

1) Located 37° 58' N, 102° 48' E.

ལ twenty-first letter of the Tibetan alphabet, used also in numbering volumes, chapters, etc.

ལ་དཀར tin (ལ་དཀར་ཤོག = tinfoil)
[var. ཤ་དཀར]

ལ་དཀར་གཏིར་ཁུལ tin mine

ལ་སྐྱུག pencil
[ལ་སྐྱུག]

ལ་བེ (or ལ་ཉེ) lead (ལ་ཉེ་དོ = lead ore)

ལ་བ crippled, maimed, deformed
(ཀང་ལ་བ = lame; ལག་ལ་བ = one-armed;
ཁ་ལ་བ = having a harelip)

ལ་བེ lame man, cripple

ལ་ལ (or ལ་ལ་པ) plaster

ལྷ (or ལྷ་མོ) hat, cap (དབྱར་ལྷ = summer hat; དབྱུག་ལྷ = winter hat; རྩ་ལྷ = straw hat)
[Hon. དབྱ་ལྷ]

ལྷ་ཤོག་པ (or ལྷ་ཤོག་པ) to put on one's hat (ལྷ་འབྲུང་པ = to doff one's cap)

ལྷ་དོག (or ལྷ་མའི་དོག) ornament on the peak of a Tibetan hat (usually a button) which indicates the rank of the wearer

ལྷ་བག black hat; The Black Hat Sect

ལྷ་མོ cap, hat, head covering
[see ལྷ]

ལྷ་དམར red hat; The Red Hat Sect

ལྷ་སེར yellow hat; The Yellow Hat Sect
[see དགྲི་ལུགས་པ]

ལག clot (ལག་ཕྲུག = clotted blood), film (on liquids); light fog, mist, haze; fat, grease (ལག་ཅན = greasy, oily); fertile (ལག་པའི་ཁྲིང = fertile field)

ལག day (i.e., a twenty-four hour period; ཉིན་ལག = the period from one sunrise to the next); day's march

[Colloq. ལག་པ]

འབྲུག་གི་སྐད་ date

འབྲུག་གི་སྐད་འདྲི་ལྔ་ལྔ་ལྔ་ several days ago;
for several days

འབྲུག་གི་སྐད་ one full day, one twenty-four hour period; once

འབྲུག་གི་སྐད་ seven days, a week

འབྲུག་གི་སྐད་འབྲུག་གི་སྐད་ from day to day

འབྲུག་གི་སྐད་འདྲི་ལྔ་ལྔ་ every day

འབྲུག་གི་སྐད་ lean

འབྲུག་གི་སྐད་ཆེན་པོ་ greasy (གསོལ་ཆོག་པོ་འབྲུག་གི་སྐད་ཆེན་པོ་ = very rich food)

འབྲུག་གི་སྐད་ halting place (after a day's march), stage; lodgings for the night, temporary quarters (འབྲུག་གི་སྐད་སྐྱོད་པ་ = to halt for the night)

[འབྲུག་གི་སྐད་
འབྲུག་གི་སྐད་]

འབྲུག་གི་སྐད་ (or འབྲུག་གི་སྐད་) lasso (འབྲུག་གི་སྐད་ལྷོ་པ་ = to throw a lasso), noose (འབྲུག་གི་སྐད་སྐྱོད་པ་ = to catch in a noose)

[འབྲུག་གི་སྐད་]

འབྲུག་གི་སྐད་ (or འབྲུག་གི་སྐད་) mother's brother, uncle

[Colloq. འབྲུག་གི་སྐད་]

འབྲུག་གི་སྐད་ ancient name of the district in western Tibet where the Bon religion was first promulgated. 'Shang-shung' is located west of lake Mansarowara

འབྲུག་གི་སྐད་ (or འབྲུག་གི་སྐད་) weak, feeble (འབྲུག་གི་སྐད་ལྷོ་པ་ = weak body, delicate health); poor, impoverished (འབྲུག་གི་སྐད་ལྷོ་པ་ = a poor area), wretched, miserable; inferior (འབྲུག་གི་སྐད་ལྷོ་པ་ = superior and inferior; good and bad)

འབྲུག་གི་སྐད་ county (འབྲུག་གི་སྐད་)

འབྲུག་གི་སྐད་ Hon. foot, feet (འབྲུག་གི་སྐད་ = 'kusho', a title of respect; sir). འབྲུག་གི་སྐད་ is commonly added to words associated with the leg or foot to form the honorific (འབྲུག་གི་སྐད་ལྷོ་པ་ = knee; འབྲུག་གི་སྐད་ལྷོ་པ་ = heel; འབྲུག་གི་སྐད་ལྷོ་པ་ = shoe, boot, slipper); the lower part, bottom, base (འབྲུག་གི་སྐད་ལྷོ་པ་ = the lower floors of a house, downstairs)

[འབྲུག་གི་སྐད་]

འབྲུག་གི་སྐད་ Hon. chair, stool

ཞབས་ཀྱི the vowel ཱ written below a consonant, called in Tibetan a 'foot hook'

ཞབས་ཀྱི་ཀྱི་ཀྱི་ *Hon.* lame

ཞབས་བསྐྱེད་པ་ to remind, refresh someone's memory (ཞབས་བསྐྱེད་ལྱེད་པ་ = to urge, exhort)

ཞབས་ལོ་མ་ *Hon.* pace, step

ཞབས་ཀྱིས་ servants, attendants; retinue, entourage

[ཞབས་སྐྱེས་]

ཞབས་ལྷ་ fee

[གཡོག་ལྷ་]

ཞབས་རྩེ་པ་ (or ཞབས་རྩེ་པ་རྩེ་) *Hon.* barefooted

ཞབས་རྩེས་ *Hon.* footsteps, footprints

ཞབས་དོན་ (or ཞབས་ཐོན་) services offered to superiors (e.g., offerings of food, assistance in the construction or repair of monasteries, etc.), offerings (ཞབས་དོན་བྱེད་པ་ = to render services; to offer food)

ཞབས་སྐྱེས་ footstool; lower part, bottom, foot

[ཞབས་ཀྱི་པད་མ་]

ཞབས་རྩེ་]

ཞབས་བརྟམ་ religious service (ཞབས་བརྟམ་བྱེད་པ་ = to perform a religious service)

ཞབས་ཐང་ལེགས་པ་ *Hon.* to go on foot, walk

ཞབས་མཁྱིལ་ *Hon.* sole of the foot

ཞབས་ཏྲུང་ title used in addressing or referring to members of the royal entourage or to disciples of Buddhist priests of the highest rank. ཞབས་ཏྲུང་ is used in correspondence to indicate those at the foot (of the throne, the chair of the high lama, etc.)

[see ཞབས་ཏྲུང་ཏྲུང་]

ཞབས་ཏྲུང་ཏྲུང་ to the feet of, to (used in the address of letters)

[ཞབས་པད་མ་]

ཞབས་པད་མ་ཏྲུང་ཏྲུང་]

ཞབས་ཏྲུང་རྩེ་པ་ཚེ title of the Dharma Raja or spiritual ruler of Bhutan

ཞབས་འདོགས service

[Colloq. ཞབས་ཐུ]

ཞབས་འདྲོབ་ disgrace, shame, dishonor (ཞབས་འདྲོབ་ཉེ་བ་ = to be disgraced)

ཞབས་པད 'Shape', title by which the 'kaloons' or members of the 'Kashag' are known

[see བཀའ་འགྲུབ་ བཀའ་རྒྱུ]

ཞབས་ཐུ footman, servant (of an individual, of the church, or of the state, including high ministers)

ཞབས་ཐུ་ཉེ་བ་ Hon. to serve, render service (in any capacity)

ཞབས་ཐུ་ dance (ཞབས་ཐུ་རྒྱུ་བ་ = to dance; ཞབས་ཐུ་རྒྱུ་མཁུ་ = dancer)

ཞབས་བཞེས་གཞུང་བ་ Hon. to dance

ཞབས་ལ་འདྲུང་བ་ Hon. to prostrate oneself at someone's feet; to bow down before, kowtow

ཞབས་ཤུབས stockings, socks

ཞབས་སུ below (ཞབས་སུ་བཤད་པ་ = to explain below)

ཞབས་ལྷན Hon. boot, shoe

[ཞབས་ཆུགས་ ཞབས་ལུག]

ཞམ་རམ་པ་ personal attendant, private secretary, aide-de-camp

ཞཏོ་ཐོབ་ nitrate (硝酸)

ཞན་ལས winking with one eye

ཞན་བ་ (or ཞན་ལ) defective, crippled, mutilated (མཉམ་ཞན་ = half blind; ལམ་ཞན་ = having one hand; ཞན་བྱེད་པ་ = to mutilate), decrepit

ཞན་བྱང་ attached, added, extra, supplementary, appended (e.g., clauses in legal documents or treaties)

ཞན་བྱང་ཐོབ་ཆས་ by-products

ཞན་ལ་ with, together with; following, succeeding; in connection with

[see ཞན་ལ་ རྒྱུ་བ་]

ཞན་ལས incidentally, accidentally

ལལ *Hon.* mouth; face, countenance; presence (ལལ་སྔ = in the presence of). ལལ is commonly used with words associated with the face or mouth to form the honorific (ལལ་ལྷན་ལམ་ = lips; ལལ་ལྷན་ལམ་ = moustache; ལལ་ཚལ་ = beard; ལལ་ཟག་ = pipe; ལལ་དྲུག་ = china cup; ལལ་ཀོ = chin); surface, area, extent (ལལ་དྲུག་ལམ་ = immense, infinite)

[see ར and compounds]

ལལ་ཀྱལ་ *Hon.* saucer

ལལ་དྲུག་ face, presence

ལལ་བཀོད་ *Hon.* order, instruction, command

ལལ་སྤྱུངས་པ་ *Hon.* to be thirsty

ལལ་ཁག་ *E.T.* the area under the administrative control of a ལལ་འོ

ལལ་ཁིབས་ *Hon.* veil

ལལ་ཕྱག་གུང་བ་ *Hon.* to stand security for a loan

ལལ་ཁྲིད་ *Hon.* oral command, personal instruction

ལལ་གྱི་སྤྱོད་ *Hon.* mouth (*lit.*, 'door of the face')

ལལ་གྱིས་བཞིན་པ་ *Hon.* to promise

ལལ་གྲངས་ *Hon.* number

[ལ་གྲངས་]

ལལ་བཞུད་པ་ to plaster, smear on

[see ལལ་བ]

ལལ་འགྲུབ་བ་ *Hon.* to look askance

ལལ་འོ face, presence; a title used by monk policemen or proctors, especially those selected from the monasteries of Sera, Ganden, and Drepung to officiate during the great festivals held in Lhasa during January and February of each year. The term ལལ་འོ was formerly a military rank given to officers in charge of 50 men (roughly equivalent to a ལྷན་དཔོན་). In eastern Tibet, sub-prefects are called ལལ་འོ.

ལལ་དངོས་ presence, bearing; bodily, in one's own person or body

ལལ་ཚུང་ *Hon.* towel

ལལ་ལྷོ་ see ལལ་ཚེ

ལལ་ཚད་ *Hon.* oral agreement, verbal contract, promise

[ལ་ཚད་]

ཞལ་ཚི (or ཞལ་མྱེ) decision, judgment (དེས་ཀྱི་བྱ་བའི་ཞལ་ཚི་གཅོད་དོ = he will pass judgment on us, will decide our case)

ཞལ་ཚི་པ judge, magistrate

ཞལ་ཚི་མས Hon. will, testament
[ཁ་ཚི་མས]

ཞལ་མཇལ Hon. meeting, interview (ཞལ་མཇལ་ལྟེ་བ = to request an interview)

ཞལ་མཇལ་བ Hon. to encounter, meet face to face

ཞལ་དྲ (or ཞལ་ལྟ) audience (with an inferior); inspection, review (ཞལ་དྲ་བྱེད་པ = to inspect, review; to visit the sick); instructions, directions, advice, counsel (ཞལ་དྲ་ཞབ་རྒྱུ་ལྟེ་བ = to request detailed instructions)

ཞལ་དྲ་པ page, waiter

ཞལ་ལྟ་མ (or ཞལ་དྲ་མ) maidservant, chambermaid

ཞལ་ལྟོས Hon. food

ཞལ་བརྟེན (or ཞལ་དྲན) Hon. promise

ཞལ་ཐང Hon. portrait of a Buddhist saint; religious painting or banner
[སྤྱི་ཐང]

ཞལ་བྱ་གསལ་བ Hon. to offer food or drink (to a guest)

ཞལ་གདམས order, direction, instruction, advice

ཞལ་གདེབས Hon. offering, present, subscription, contribution (e.g., to charity)

[ཁ་གསལ]

ཞལ་གདོང Hon. face, visage, countenance

[ཁ་གདོང]

ཞལ་བདག proctor (in Tibet, a monk assigned to keep order at large religious meetings)

ཞལ་འདོན་བ Hon. recitation of prayers, chanting prayers

[ཞལ་འདོན]

ཞལ་འཕྲུལ Hon. from the mouth; orally, verbally

[ཁ་འཕྲུལ]

ཞལ་ཤར teacup
[ཁ་ཤར]

ཞལ་བ (or ཞལ་བགྱིད་པ) to plaster (with lime, cement, mud, etc.); to smear on; clay, mud, plaster

ཞལ་བུ small cup

ཞལ་བྱང title, superscription, inscription

[ཞལ་བྱང]

ཞལ་འབལ་མཚམས་ལྡན་ཞལ་མཚམས་ལྡན་ Hon. mask

ཞལ་ཚཱ་བ་ Hon. to know, be acquainted with (people)

ཞལ་འདྲུམ་པ་ Hon. to smile

ཞལ་ཕྱུའུ་ Hon. lie, falsehood

ཞལ་བཞེས་གཟུང་བ་ Hon. to promise

[ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་]

ཞལ་ཟས་ Hon. pastry, cakes; food, nourishment

[ཞལ་ཟས]

ཞལ་ལྟོན་ལྡན་ Hon. vision, apparition

ཞལ་ར་ Hon. moustache

[ཞལ་ར་]

ཞལ་རས་མཚར་པ་ Hon. beautiful, handsome

ཞལ་ལ་ཉེན་པ་ Hon. obedient

ཞལ་ལ་མི་ཉེན་པ་ Hon. to be disobedient

ཞལ་ལག་ Hon. food (ཞོགས་པའི་ཞལ་ལག་ = breakfast; ཉེན་གང་ཞལ་ལག་ = lunch, mid-day meal; དགོང་མའི་ཞལ་ལག་ = dinner; ཞལ་ལག་ཤུལ་ = serve the food!)

ཞལ་གསལ་པ་ Hon. definite, distinct, clear

ཞི་མཐུབ་ peace

ཞི་མཐུབ་དུང་ཕྱོགས་ Commun. peace camp

ཞི་མཐུབ་སྤྱི་ཚིངས་ peace treaty

ཞི་དྲག་ the mild and wrathful deities; civil and military, military and political (ཞི་དྲག་ལྷ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ = Commun. military and political committee)

ཞི་བདེ་ Commun. peace (ཞི་བདེའི་སྐྱབས་ཀྱིས་ཞི་བདེ་ལྟུང་ལྟུང་ = the forces of peace; ཞི་བདེའི་འདོད་མེས་ = desire for peace)

ཞི་བདེ་བྱ་མཚ Pacific Ocean

ཞི་བདེ་མཉམ་པ་ལོན་པ་ Commun. peaceful co-existence

ཞི་བ་ peace, calm, tranquility (ཞི་བ་དང་བདེ་ལེགས་འགྲུར་བར་མཛད་ཏུ་གསོལ་ = permit us to attain peace and happiness); rest, repose (ཞི་བར་གཤེགས་པ་ = to go to rest; to die); gentleness, mildness (a quality attributed to certain 'mild' deities); 1) peaceful, calm, tranquil, restful; soft, mild, polite (ཞི་བདེ་ཚིག་ = soft words, polite expression); dispassionate; civil

ཞི་བདེ་གྲོང་ hermitage, retreat (of saints)

ཞི་བདེ་སྐྱོ་བས་ by peaceful means

ཞི་བདེ་ཞལ་ peaceful countenance, placid face

ཞི་བར་འགྲུར་བ་ to become pacified

ཞི་བར་བྱེད་པ་ to pacify, soothe, appease, mitigate

ཞི་མི་ (or ཞི་མ་བུ) Colloq. cat

ཞི་མ་ tranquil, quiet (བདེ་ཞི་མ་འཕྲོ་ = [the] illness is abating; བྱི་བ་ཞི་མ་འཕྲོ་ = [his] anger is subsiding; དམག་ཞི་མ་འཕྲོ་ = the fighting is dying down)

ཞི་སྐྱབ་ sedative

ཞི་ཕམ་ Sian (西安)

ཞིག་ a, an, one (after words ending in vowels or in རྩ, བཞི, ལྷ, འུ, རྩ, རྩ, or ལྷ, as in the expressions མི་ཞིག་ = a man, ལྔ་ཞིག་ = one time, once). ཞིག་ is also used to denote the imperative (མོང་ཞིག་ = go! བཟང་ཞིག་ = give! grant!) 2)

[see ཅིག་
གཅིག་
མིག་]

ཞིག་པ་ (Perf. of འཇིག་པ་) destroyed, ruined, lost

ཞིག་ལོན་པ་བྱེད་པ་ to repair

1) See Jäschke, *Tibetan-English Dictionary*, page 474.
2) The same restrictions apply to this usage (i.e., the preceding word must end in a vowel, or in རྩ, བཞི, ལྷ, etc.). According to certain authorities, however, this rule is often broken in the colloquial (see Gould, *Word Book*, page 114, and Henderson, *Tibetan Manual*, page 16).

ཞིང arable land, field (མང་ཞིང = level fields; རྩ་ཞིང = fields on hillsides), ground, soil; sphere, state (འདུལ་བའི་ཞིང = the sphere of conversion; heaven), body (ཞིང་ལས་འདས་པ = departed from the body; dead; སྤྱི་ཞིང་ལ་ཡེབས་པ = to die), extinct (དབང་གི་ཞིང = extent of power, jurisdiction); holy land, land of salvation (སངས་རྒྱུ་ཞིང = the land of Buddha; ཞིང་མཚོག = holy land, Paradise)

ཞིང a continuative particle used after verbal stems ending in རྩ, རྩ, ལ, རྩ, རྩ, or ལ. The combination of the verbal form plus ཞིང is usually translated as a present participle in English (སྤྱི་ཞིང = burning, flaming; དགའ་ཞིང = rejoicing. Note also བསམ་ཞིང་བཤད = thinking, he said; he thought and [then] said...)

ཞིང་བཤད (or ཞིང་གི་བཤད་པ) map¹⁾

ཞིང་རྒྱུད happy land, paradise, heaven

ཞིང་ཁ འཕུ་ཞིང་ལྷོ་བ = to plow a field; ཞིང་ཁ་བཏབ་པ = to sow seed)

[ཞིང་ས
འབྲུ་ཞིང]

ཞིང་ཁམས Heaven¹⁾; region, land

ཞིང་འབྲུངས products of the soil

ཞིང་བཞོད་པ to divide up fields, allocate land

ཞིང་གྲུ་པ farm worker, farm hand
[གྲུ་བའི་ཞིང་པ]

ཞིང་རྩྭ wild land, uncultivated fields, wilderness

ཞིང་ངལ barren land, infertile soil
[ཞིང་གྲང་མ
ཞིང་གཤེན]

ཞིང་ཚས agricultural tools and equipment, farm implements
[ས་བམ་ཡི་ཚས]

ཞིང་རྒྱུ་འདྲིལ་པ to irrigate fields; irrigation
[ཞིང་འཇུ་བ]

ཞིང་རྒྱུ་འདྲིལ་པ one who cultivates a small field, small farmer

ཞིང་ཚོལ (Abbrev. of ཞིང་ས་ཚོལ་པ) province (ཨའུ་ལྷོ་ཞིང་ཚོལ = Anhwei Province; ཨའུ་བའི་ཞིང་ཚོལ = Yunnan Province)

1) See Das, Tibetan-English Dictionary, page 1071.

ཞིང་ཚོལ་རིམ་པ the provincial level

ཞིང་གཉེན་པ farm manager, steward

ཞིང་རྫོང་མ fertile field

[ཞིང་རྒྱས་པ
ཞིང་ནང་མ
ཞིང་བཟང་པོ]

ཞིང་བདག landowner, landlord

ཞིང་བདག་གྲལ་རིམ Commun. the land-
lord class

ཞིང་མྲི rural village

[གྲང་མྲི]

ཞིང་པ farmer, peasant (ཞིང་པ་དབུལ་པོ
= poor peasant; ཞིང་པ་སྒྲོ་གས་འཇོམས་པོ
ཞམས = well-to-do peasants)

[ས་ལྗམ་པ]

ཞིང་པ་ལྷག་པོ (or ཞིང་ལྷག་པ) Commun.
wealthy farmer, kulak

ཞིང་པ་འབྲིང་བ Commun. middle peas-
ant (ཞིང་པ་འབྲིང་ལྷག་པོ = well-to-do
middle peasant)

ཞིང་པ་ལྷག་གྲལ་རིམ Commun. peasant class,
peasantry

ཞིང་པའི་ཚོགས་པ Commun. agricultural
society or association

ཞིང་པས་རང་མས་ཉ་ཚང་བྱེད་ཚོགས་པའི་ཚང་ར
Commun. peasants' free market

ཞིང་མུ boundary of a field, land
marker

ཞིང་ཡོད་དབང་ཆ Commun. the right to
own land

ཞིང་གཡོག Commun. serf

ཞིང་ར enclosed field, land en-
closed by a fence; farm

ཞིང་ལས working in the fields,
farming, agriculture

ཞིང་ལས་ཁང Commun. collective farm,
farming 'co-op'

ཞིང་ལས་ཐོབ་སྲུང་མཉམ་ལས་ཁང Commun. farm
cooperative

[see ཞིང་ལས་ཁང]

ཞིང་ལས་དཔེ་ལགས་ཅན Commun. model
agricultural worker

ཞིང་ལས་འཕུལ་ཆས་བཟོ་ཁུངས་ farm tool factory

ཞིང་ལས་བྱུང་མཁུ་བ person engaged in agriculture, farm worker

ཞིང་ལས་བྱུང་པ to do farm work, cultivate the soil, farm

ཞིང་ལས་ཡོ་བྱུང farm implements

ཞིང་ལུང་ལྷི་མ chemical (lit. 'powdered') fertilizer

ཞིང་ས ground, soil, arable land; province (ཞིང་ས་ཆེན་པོ་ = large province)

ཞིབ zinc (金辛)

ཞིབ Hon. powder (ཞིབ་བདགས་ = ground into powder); flour (གྲོ་ཞིབ་ = wheat flour; གསེལ་ཞིབ་ = barley flour; ཞིབ་ཁྱུག་ = bag of flour); that which is minutely subdivided; fine, minute, detailed, in detail

[see བྱུ]

ཞིབ་བཞུགས details, detailed list of information

ཞིབ་ཀྱས minute details; concrete (examples), specific; practical (བྱུང་མཁུ་ཞིབ་ཀྱས་ = practical method of doing); actual, real

[ཞིབ་ལྷུག]

ཞིབ་བཅོས correction, revision, amendment

[བྱུ་དག]

ཞིབ་ཆ minute details, exact details (ཞིབ་ཆ་བཞུགས་ = to look into all the details, examine minutely); exactly, accurately, precisely

ཞིབ་འཇུག research, investigation (ཞིབ་འཇུག་བྱུང་པ་ = to inspect, investigate)

ཞིབ་ཏུ exactly, precisely, carefully, thoroughly, accurately (གཏུལ་ཞིབ་ཏུ་བྱུང་པ་ = to report accurately)

[ཞིབ་པར]

ཞིབ་པ accurate, exact, precise, detailed; in detail; strict; subtle, fine

[see ཞིབ་ཆ]

ཞིབ་པར་བྱུང་པ to reduce to powder

ཞིབ་པ་བཅད་པ to cut up into small pieces, mince

ཞིབ་པ་གཏུལ་པ to pulverize, reduce to powder

[ཞིབ་པར་བྱུང་པ]

ཞིབ་དཔྱད་པ to inquire into, investigate, examine thoroughly, explore

[ཞིབ་དཔྱད་པ
ཞིབ་རྒྱུད་པ
ཞིབ་ཅ་བྱེད་པ]

ཞིབ་དཔྱད inquiry, investigation, inquest, trial (ཞིབ་དཔྱད་བྱེད་པ = to make an investigation), inspection, examination (into a matter)

[ཞིབ་བཞེར]

ཞིབ་དཔྱད་པ an investigator

ཞིབ་འབྲེན analysis, assay

[ཞིབ་གཞིགས]

ཞིབ་མོ particle; niggardly, miserly

ཞིབ་ཅ་འདྲི་བ to question in detail, interrogate thoroughly

ཞིབ་ཅ་བཤད་པ to explain in detail, give a detailed account

ཞིབ་རྩེང fineness (i.e., the degree of fineness or coarseness)

ཞིབ་བཅད་རྒྱ་ཁག Commun. inspection team

ཞིབ་ཚགས strict

[དམ་པ
གཟབ་གཟབ]

ཞིབ་མཛད་པ Hon. to inspect

[ཞིབ་གཟུགས་གཟབ་པ]

ཞིབ་ཞིབ minute, finely divided; highly accurate, greatly detailed

ཞིབ་གཞིགས analysis, assay

[ཞིབ་འབྲེན]

ཞིབ་གཟུགས་ཚག་མཚའ་འགོད་པ to consider and approve

ཞིབ་ཞེར (or ཞིབ་བཞེར) minute examination of details, comparison of details (ཞིབ་ཞེར་བྱེད་པ = to examine minutely, compare closely); interrogation, cross-examination, investigation

[ཞིབ་དཔྱད]

ཞིབ་བཞེར་ལས་ཁྲུངས Commun. public prosecutor

ཞིམ་པ sweet, tasty, savory (གསོལ་བ་ཞིམ་པ = delicious food); fragrant, aromatic (རྩི་ཞིམ = perfume)

ཉུ་རྒྱུག crucible

ཉྱིན petition, application

ཉྱི་མཐུན petitioner, complainant;
applicant; interrogator, questioner

ཉྱི་གཏུག་མེད [I] do not want it; no
thank you

ཉྱི་གཏུག་བྱེད་པ་ plaintiff

ཉྱི་ཐུག་ complaint, petition
[ཐུག་ཉྱི]

ཉྱི་དག་ correction, revision, amend-
ment (ཉྱི་གཏུག་ཉྱི་དག་བྱེད་པ་ = to correct a
text; ཉྱི་དག་མཐུན = reviser, editor)
[ཉྱི་དག་བཅོས]

ཉྱི་དག་པ་ proofreader

ཉྱི་དོན་ subject of a petition; re-
quest, suit, plea; communication
(to a superior)
[ཉྱི་དོན]

ཉྱི་དོན་པ་ one who pleads a case,
advocate
[དོན་དག་ཉྱི་མཐུན]

ཉྱི་འདྲིལ་ present which accompanies
a petition
[འདྲིལ་ཉྱི་དོན་པ་]
ཉྱི་དོན་པ་

ཉྱི་འཕྲིབ་ reply

[འཕྲིབ་ལའ
ཉྱི་ལའ]

ཉྱི་བ་ (*Perf.* བཞུས, ཉྱི་བ; *Fut.* བཞུ།) to
melt; to digest (མེད་མེད་ཉྱི་མེ་ཐུག་ = in-
digestion)

[see འདྲེ་བ]

ཉྱི་བ་ (*Perf.* ཉྱི་བ) to ask a superior
(for something), request, beg (a
favor), appeal, implore, plead,
petition; to say (as an honorific
instead of ལའ་པ་); if you please
(added as a note of civility to
statements addressed to superiors);
request, petition, inquiry, ques-
tion, (ཐུག་ཉྱི = application)

[*Hon.* ཉྱི་བ་གཞུང་པ་]

ཉྱི་བ་པ་ petitioner

ཉྱི་བ་འདྲེལ་བ་ to make an application,
apply (for something), submit a
petition or request

ཉྱི་བ་ལ་གསལ་པ་ *Hon.* to listen to a
request

ཉྱི་དབང་མེད་པར་མགོ་འདོགས་པ་ uncondi-
tional surrender

ཉྱི་མར (or བཞུ་མར) *Colloq.* lamp,
light
[མེ་ཉྱི་མེ]

ལྷ་ཡིག petition, memorial, written application; letter (from an inferior to a superior)

[ལྷ་བའི་ཕྱོད་ཡིག]

ལྷ་ཡིག་གི་རྟེན་ (or ལྷ་རྟེན) present which accompanies a letter (either as a compliment or as a necessary appendage to a request)

ལྷ་ལའ ལྷ་ལའ answer to a petition

[ཡིག་ལའ]

ལྷ་ཤོག application, petition (ལྷ་ཤོག་ འབྲུག་ལའ = to present a petition)

[see ལྷ་ཡིག]

ལྷ་གསོལ petition, supplication, entreaty

ལྷ་གས Hon. fire

[མ]

ལྷ་གས་ཆར་འབབ་གྱི་འདྲུག Hon. it is raining

ལྷ་གས་དྲོག Hon. flower

[མ་དྲོག]

ལྷ་གས་སྤྱུམ Hon. kerosene

ལྷ་གས་པ (Perf. of འདྲུག་པ) entered, enrolled in, joined (ལྷ་གས་མཁའ་བ = participant; འཕགས་བྱས་སུ་ལྷ་གས་པ = joined the army); set out, started; to be involved in; to attend, participate, take part in (དཔོན་ལྷ་གས་པ = to be present as an observer)

ལྷ་གས་ཤིང Hon. firewood, fuel

[མ་ཤིང]

ལྷ་འཕྲི་ལི་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་སྐབས་ལྷ་གས་ལྷ་གས་ Commun. People's Republic of Hungary

ལྷ་དྲུག་པ to twist (སྤྲུག་པ་ལྷ་དྲུག་པ = to twist yarn), entwine; to spin (ལྷ་དྲུག་འཁོར་ལོ་ = spindle)

ལྷ་དྲུག་པ to rub against, chaff

ལྷ་དྲུག་པ to hang up, suspend

ལྷ་བྱ་ཕྱོགས་ sparks flying from red-hot iron

ལྷ་བྱ་མ (or ལྷ་བྱ་པ) anything melted (གསེར་ལྷ་བྱ་མ = melted gold; ལྷ་བྱ་མར་ = melted butter)

[see ལྷ་བྱ་

འདྲུག་པ

བྱ་ལྷ་བྱ་མ]

ལྷན་པ fear, dread, timidity, faintheartedness; dismay, despondency; laxity, slackness; timid, apprehensive, cowardly; dejected, despondent, dismayed; indolent (ལྷན་པ་མེད་པ = without indolence; energetically, with zeal)

ལྷན་པ *Hon.* to cry, weep
[see ཏྲ་བ]

ལྷན་ snout, muzzle, trunk

ལྷན་མུ leader of a group of petitioners; ringleader

ལྷན་པ (*Perf. of* ལྷན་པ) asked for, requested; offered, served; melted, digested

ལྷན་ mental choice, bias, bent, proclivity, inclination, disposition, inner heart or mind (ལྷན་པ་ལྷན་པ = having good inclinations; ལྷན་པ་ལྷན་པ = sincere; ལྷན་པ་ལྷན་པ = covetous; ལྷན་པ་ལྷན་པ = mischievous)

ལྷན་ a connecting particle used in numbers 41 through 49 (བལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ = 41; བལྷན་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ = 42, etc.)

ལྷན་པ་ལྷན་པ to lose spirit, be depressed

ལྷན་པ་ལྷན་པ evil disposition

ལྷན་པ་ལྷན་པ to lose courage, give up, resign (ལྷན་པ་ལྷན་པ = resignation)

ལྷན་པ damage, destruction, misery (ལྷན་པ་ལྷན་པ = to cause damage, inflict misery)

ལྷན་པ *Colloq.* very, extremely, exceedingly

[see ལྷན་པ་ལྷན་པ]

ལྷན་པ anger, wrath, rage, indignation (ལྷན་པ་ལྷན་པ = to become angry, be annoyed, lose one's temper)

ལྷན་པ་ལྷན་པ highly indignant, furious

ལྷན་པ of one may ask (ལྷན་པ་ལྷན་པ = why, if one may ask? why, please?); if one says so, so to speak, as it were

[ལྷན་པ
ལྷན་པ
ལྷན་པ]

ལྷན་པ not very much, scarcely (with a negative)

ལྷན་པ loathsome, offensive; contemptuous

ལྷན་པ aversion, disgust (ལྷན་པ་ལྷན་པ = nausea, loathing of food)

ཞེ་ས reverence, esteem, respect, courtesy, civility, politeness; honorific language (ཞེ་སའི་ཚིག་ = honorific term)

ཞེ་ས་བྱེད་པ་ to honor, show homage, be respectful

ཞེ་སུབ་ angry, vexed, cross, ill-humored

ཞེང (གཞིང, ཁ་ཞེང, ཞེང་ཁ) breadth, width (ཚུད་ཁ་ཞེང་ = width of a river), beam (of a ship)

ཞེང་ཁ་ཚེབ་པ་ spacious

ཞེང་ཅབ་ broad, wide

ཞེང་རྒྱང་ narrow
[ཞེང་ལྔ་མ་]

ཞེད་སྐྱུག་ fright, fear, dread, horror, terror (ཞེད་སྐྱུག་སྐྱེད་པ་ = to arouse fear, excite terror, terrorize)

ཞེད་སྐྱུག་ཚ་པ་ frightful, horrible, terrible, dreadful, formidable

ཞེད་ཤྲགས་ (or ཞེ་ཤྲག) Colloq. terribly, fearfully; very, exceedingly

ཞེད་ཤྲགས་ཡག་པོ་ལྟ་བུ་ Colloq. it is very good

ཞེད་པ་ to fear, be afraid, dread

ཞེད་པ་ fearfully, dreadfully; much
[see ཞེ་ཤྲག]

ཞེད་ཆགས་པ་ to long for, be passionately attached to, love; to be fond of

ཞེད་དོབ་ (or བཞེད་དོབ) the thing desired, the object of one's desire

ཞེད་པ་ལྡོག་པ་ to be disgusted with, have an aversion for
[འདོད་པ་ལྡོག་པ་]

ཞེད་མེད་པ་ without desire, impassive, indifferent

ཞེད་ལྡོག་ (or ཞེ་ལྡོག) disgust, aversion, dislike, antipathy (ཞེད་ལྡོག་པ་ = squeamish)

ཞེད་པ་ to desire, long for, covet; to be attached to, be fond of, love; yearning, longing, attachment, fondness, love; covetousness, greed

[ཞེ་བ་འཇིག]

ཞེ་བ་འཇིག་ Colloq. attachment for, fondness of, inclination toward; desire, passion, love

ཞེལ་པ bad, inferior, wretched;
coarse, impolite

ཞེས་¹⁾ so, thus (ཞེས་སྐྱུས་སོ = [he] spoke thus; [he] said; ཞེས་བྱ་བ = so-called; named; བོད་གྱི་གཞན་དོན་ཞེས་པ = the so-called Tibetan problem)

ཞེ (or བསོལ་ཞེ) Hon. curdled milk, curds (ཞེ་སྐྱུ = whey); milk (མའི་བྱ་ཞེ = mother's milk; བ་ཞེ = cow's milk)
[འོ་མ]

ཞེ 'sho', a weight of metal equal to one-tenth of an ounce (དངུལ་ཞེ = 1/10th of an ounce of silver, one silver 'sho'; དངུལ་ཞེ་དོ = 2/10th of an ounce of silver, two silver 'sho'; བསེར་ཞེ་གང = 1/10th of an ounce of gold, a Tibetan coin; བསེར་ཞེ་གང = 300 'sho' of gold)²⁾

ཞེ small spot, speck

ཞེ་དྲོག་པ (ཞེ་སྐྱུག་པ) to churn milk or curds into butter

ཞེ་གོག (or ཞེག་ཁོག) potato

ཞེ་ཚ Colloq. scales for weighing gold or silver

ཞེ་ཤ pay, wages (ཞེ་ཤས་འཚོ་བ = one who lives on wages received, wage earner)

ཞེག (Imperat. of འཛོག་པ) put! place! keep!

ཞེག་ཁོག see ཞེ་གོག

ཞེགས (or ཞེག) morning, forenoon (ཞེགས་ཕྱིད = the first part of the morning, until 9 A.M. in the morning; མང་ཉིན་ཞེགས་ཤིག = come tomorrow morning!)

[ཞེགས་གས

ཞེགས་ཀ

ཞེགས་པ]

ཞེགས་པའི་ཁ་ལག breakfast

[Hon. ཞེགས་བའི་ཞེལ་ལག

ཞེགས་བའི་ཁ་ལག

ཞེག་ཁང་གྱི་གསོལ་ཚགས]

1) Used only after words ending in ང, བ, མ, འ, ར, or ལ.

2) For further information concerning Tibetan currency, see Das, *Tibetan-English Dictionary*, p. 1076, the *Dictionnaire-Thibétain-Latin-Français*, p. 857, and Bell, *Grammar of Colloquial Tibetan*, p. 118. It is assumed that the exchange rates given in these older works are now out-of-date.

ཞང the lower part (ཞང་ཅི = the lower and upper part); hollow

[see ཞང]

ཞུགས་པ་ rainfall, flood (ཆར་ཞུགས་ཆེ = very heavy rainfall; ཞུགས་ཀྱི་བཞུགས་ = drought)

ཞུགས་ཀྱི་ཐུགས་ riding horse (ཞུགས་ཀྱི་ཐུགས་ = riding mule)

[see ཞུགས་ཀྱི་ཐུགས་]

ཞུགས་པ་ (or ཞུགས་ཀྱི་ཐུགས་) to climb upon, mount (ཞུགས་ཀྱི་ཐུགས་ = having mounted); to ride, travel (ཞུགས་ཀྱི་ཐུགས་པ་ = to ride a horse; ཞུགས་ཀྱི་ཐུགས་པ་ = horseman; ཞུགས་ཀྱི་ཐུགས་པ་ = to travel by boat; ཞུགས་ཀྱི་ཐུགས་པ་ = to ride in a carriage)

ཞུགས་ཀྱི་ཐུགས་ mounted troops, cavalry

ཞུགས་ཀྱི་ཐུགས་ with, together with (ཞུགས་ཀྱི་ཐུགས་ལྟ་བུ་ = to go with someone else); incidental; concurrent

[see ཞུགས་ཀྱི་ཐུགས་]

ཞུགས་ཀྱི་ཐུགས་ incidental work, side occupation, side line

ཞུགས་ཀྱི་ཐུགས་ below, under, subordinate to (ཞུགས་ཀྱི་ཐུགས་ = village subordinate to a monastery); lower (ཞུགས་ཀྱི་ཐུགས་ = lower story of a house); hanging below (e.g., the great masses of hair hanging from the stomach of a

Tibetan yak. Note རྩ་མོ་ཞུགས་པ་ = long-haired goat; ཞུགས་ཀྱི་ཐུགས་ = yak bull; ཞུགས་ཀྱི་ཐུགས་ = beard)

ཞུགས་ཀྱི་ཐུགས་ a title; bailiff

གཞན་གྱི་ see གཞན་གྱི་

གཞན་གྱི་ brothel

གཞན་གྱི་ཚང་མ་ prostitute

གཞན་གྱི་ other, another, the other (གཞན་གྱི་མི་ = the other man; ཞུགས་ཀྱི་ཐུགས་ལྟ་བུ་ = the other pupils; གཞན་གྱི་ཐུགས་ = all others); different (ཞུགས་ཀྱི་ཐུགས་ = a different name; synonym; ཞུགས་ཀྱི་ཐུགས་ལྟ་བུ་ = to emigrate)

གཞན་གྱི་ཐུགས་ (or གཞན་གྱི་ཐུགས་) a few others

གཞན་གྱི་ཐུགས་ལྟ་བུ་ some others

གཞན་གྱི་ཐུགས་ལྟ་བུ་ dependency

[ཞུགས་ཀྱི་ཐུགས་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་]

གཞན་གྱི་ཐུགས་ others

གཞན་གྱི་ཐུགས་ལྟ་བུ་ not mixing with others, exclusive

གཞན་གྱི་ཐུགས་ to another place, elsewhere; of course

[གཞན་གྱི་ཐུགས་]

གཞན་དོན interest of others, benefit of others, good of others

གཞན་གཏོང་ཅན oppressor, tyrant

གཞན་ནས from some other place, from another quarter; on the other hand, otherwise

གཞན་ལ another, the other (གཞན་ལས་སྟེན་ལས = more than the other)

གཞན་དབང one who depends on others (e.g., servant, slave, etc.); that which depends on something else, a consequence or result

གཞན་སྐྱོད་བྱེད་པ to slander others

གཞན་ཡང moreover, besides, in addition, furthermore, also; otherwise, or else

གཞན་ཡོད་མེད is there another or not?

གཞན་པ to joke, play; to make fun of, laugh at; to trust, have confidence in, believe in

གཞན་ཚོགས rainbow

[གཞན་ཚོགས]

གཞན་པ to weigh (གཞན་པ་ཚད་ = measure, scale, standard)

[see གཞན་པ]

གཞན་ jest, joke, gaiety (གཞན་གསལ་ = gay song; གཞན་གཏོང་པ = to sing)

[see གཞན་པ
གཞན་པ]

གཞན་འཛམ་ dancing, dances (especially those associated with the Tibetan Harvest Festivals)

ལཱི that which gives origin to a thing, original cause (ལཱི་ལཱི་ = the original cause of everything); origin, source, cause, basis (ལཱི་ལཱི་ = cause of a dispute); base, foundation (རྩ་ལཱི་ = foundation of a wall; ལཱི་ལཱི་ = base of a column; ལཱི་ལཱི་ = main point of an argument); root, seed (རྩ་ལཱི་ = turnip roots or seeds); ground, area (ས་ལཱི་ = place; ground, soil; ལཱི་ལཱི་ལཱི་ལཱི་ = square [area, floor, plot of land]; residence, abode, home (ལཱི་ལཱི་ལཱི་ = dwelling place; ལཱི་ལཱི་ལཱི་ལཱི་ = to settle down, establish oneself in a place); axiom, proposition; military base, seat (ལཱི་ལཱི་ = seat of religion, monastery); based on... according to...

[ལཱི་ལཱི་]

ལཱི་ལཱི་

see ལཱི་ལཱི་

[ལཱི་ལཱི་]

ཡལ་འཕྲིན་ extent, size, area (of a tract of land)

ཡལ་དཔོན་ (or ཡལ་སྐུ་དཔོན་) small monastery attached to a village

ཡལ་གཅིག་ exclusively

ཡལ་དེ་ལས་ because of this

ཡལ་པདཔ་ the local deity, tutelary god of an area; Lord of the Soil (i.e., a king or nobleman)

ཡལ་ནས་ actually; moreover, further; basically, fundamentally

[རྒྱུ་
ཡལ་རྒྱུ་
ཅ་ནས་]

ཡལ་ཅོ་ basis

[ཡལ་ཅོ་
see ཡལ་]

ཡལ་མ་ root, origin, basis; residence, domicile

[see ཡལ་]

ཡལ་མེད་ without cause, without reason, without motive; emptiness, void

ཡལ་ཅོ་ basis; origin, primary cause; base, foundation

[ཡལ་ཡལ་]

ཡལ་འདྲིའུ་པ་ to take up residence in a place, select a dwelling place

ཡལ་ཟེ་ inheritance; heir

ཡལ་རིམ་ Commun. root level; basic (ཡལ་རིམ་རྒྱུ་པ་དཔེ་ = basic education)

ཡལ་གྱི་ Fut. of འདྲིའུ་པ་

ཡལ་གྱི་པ་ to investigate, examine carefully, inquire into (བསམ་པ་སྐྱོད་ ཡལ་གྱི་པ་ལྟར་བྱེད་པ་ = to weigh carefully in one's mind; to judge)

ཡལ་བ་པ་ (Fut. of འདྲིའུ་པ་) to suck; to taste, relish

ཡལ་བས་པ་ arranged in order

[ཡལ་བས་པ་]

ཡལ་ནི་ (Abbrev. of ཡལ་ཅོ་) on the basis of; that is why...

ཡལ་ལ་ see འདྲིའུ་པ་

ཡལིས་ཀ one's native place, birth-place, native land, homeland; country estate, homestead, farm; property, estate (ཡ་ཡལིས = ancestral property); a large administrative area consisting of from two to several dozen 'dzongs' (རྫོང)

ཡལིས་ཀ་རྩེ (or ཡལི་ཀ་རྩེ, ཡལིས་རྩེ)
Shigatse, capital of the province of Tsang (located approximately 29° 20' N, 88° 50' E.

ཡལིས་ཁག separate estates, individual estate (ཡལིས་ཁག་གི་ཐོབ་སྐྱོན = income from an estate)

ཡལིས་དགོན་པ་ monastery attached to a village

[see ཡལི་དགོན་པ]

ཡལིས་ཆགས་པ group of households, settlement

ཡལིས་གཉེན manager of a farm

གཞུག bow (མདའ་གཞུག = bow and arrow; གཞུག་མཐའ་བ = archer); arch (གཞུག་རྩེ = arch of a bridge or vault)

གཞུག་བཀང་བ bow and arrow ready to shoot (lit., a 'loaded' bow); to draw a bow

གཞུག་འབྲེལ་པ to bend a bow
[གཞུག་འབྲེལ་པ]

གཞུགས་པ native

གཞུགས་འདུག those belonging to an estate (e.g., farmers, tenants, etc.)

གཞུག་འདོམ་གང one bow's length

གཞུག་བ to strike, slap, hit, beat (རྩྭ་ལྷུག་གིས་གཞུག་བ = to horsewhip, flog with a horsewhip; རྩྭ་ལྷུག་གཞུག་བ = to kick; རྩྭ་གཞུག་བ = to throw a stone; མདའ་གཞུག་བ = to shoot an arrow)

གཞུག་པ see འདུག་པ

གཞུག་པ end, extremity, tail (མ་གཞུག་པ = at the end of the year; གྲུལ་གཞུག་པ = end of a series, last one in a row; མཐོ་གཞུག་པ = head and tail; beginning and end; མངའ་གཞུག་པ = household servants); behind, after (གཞུག་པ = afterwards, later on; at last; in the future; next)

གཞུག་ཏུ Commun. running dog, lackey, stooge

[རྩྭ་གཞུག་ཏུ]

གཞུག་གྱ tail

གཞུག་དོན་ལྷོད་པ to pursue, chase

གཞུག་པ (Fut. of རྟེན་གཞུག་པ) to insert; to appoint; to permit, allow

གཞུག་མ the latter

གཞུག་མོས latest, last; final, ultimate

གཞུང middle, center (རྒྱུ་གཞུང = middle of the river; ལོ་གཞུང = middle of one's hand; ལྗང་གཞུང = marrow of the spine); manuscript of a literary work, original text (of a book, article, etc.); government, state (སྤྱི་གཞུང = the Tibetan Government; རྒྱུ་གཞུང = the British Government); executive

གཞུང་ཁྲུང government order, official document (of any kind)

གཞུང་སྐྱོང་ཆོས་ལུ་མཉམ་པོས officials, laity, and monks

གཞུང་སྐྱོང་མཉམ་པོས་གཉེན Commun. joint state-private management

གཞུང་ཆེ་མོ་མཉམ་པོས treatise

གཞུང་ཉེན government purchase

གཞུང་དོན government employ, government service

[see དོན]

གཞུང་ཚོགས the Government

[see གཞུང་དོན]

གཞུང་དོན internal matter, family matter; public affair, government matter, affair of state (གཞུང་དོན་གྱི་ = governmental, political)

[see རྒྱུ་དོན]

གཞུང་དོན་སྐྱོང་གི་ཁང་ place where public business is transacted, government office

གཞུང་དོན་བཅོལ་པོ་ political prisoner

གཞུང་དོན་དམ་པོ་ (or གཞུང་དོན་མཉམ་པོ་) just, equitable, impartial, fair, right

གཞུང་ལས་ཁུངས་ government levies (དངོས་སྤྱོད་ལས་ཁུངས་ = tax in kind)

གཞུང་ལོ་རྒྱུ་ from the center; direct (i.e., across the middle of an intervening space)

གཞུང་ལོ་རྒྱུ་གི་ལས་ཁུངས་ member of the government, government official

གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ལ་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ལ་ one who has died for his country

གཞུང་པ (*Perf. of* གཞུངས) to attend to, apply oneself (ལས་ལ་གཞུང་པ = to attend to one's work; ཇི་གི་ལ་གཞུང་པ = to apply oneself to one's studies), pay attention, be heedful of; application, attention, heed

གཞུང་བུལ་གཏོང་པ to lend money

གཞུང་བུལ་ལེན་པ to receive a loan, borrow

གཞུང་འབྲུག Government revenue

གཞུང་འབྲུ་སྤྱད་པ to collect taxes in grain

གཞུང་ཚབ minister

གཞུང་ཚབ་ཚེ་བོ་པོ་ལྷན་པ་ ambassador

གཞུང་ཚབ་དཔང་ལྷན་པ་ credentials (presented by a diplomatic representative)

གཞུང་ཚབ་ལས་ཁུངས་ embassy

གཞུང་ཚང་པ་ agent who buys and sells goods for the government; middleman

གཞུང་ས the middle part; the central part of Lhasa where the government offices are located

གཞུང་ཞབས་ government service (གཞུང་ཞབས་ལྗེ་པོ་ལྷན་པ་ = to be in government service, work for the government); government servant[s] or official[s]
[ལས་ཚབ་པ་]

གཞུང་ཞིང་ E.T. civil government

གཞུང་བཞེས་ confiscation by the state (གཞུང་བཞེས་གཏོང་པ་ = to confiscate)

གཞུང་ལམ་ highway

[རྒྱལ་ལམ་
རྒྱ་ལམ་]

གཞུང་ལས་ཁང་ Commun. government office

གཞུང་ལུགས་ established laws of the government; original precepts (i.e., the original precepts of Buddha), scripture¹⁾

གཞུང་ས་ seat of the government; the government (གཞུང་ས་དགའ་ལྷན་པ་ = the Government center at Ganden)

[གཞུང་གཞུང་]

1) See also *Dictionnaire-Thibétain-Français-Latin*, page 858, where it is suggested that གཞུང་ is used colloquially for བཟང་ 'good'.

གཞུག་པ best of its kind, perfect
(གསེར་གཞུག་པ = pure gold)

གཞུམ (Fut. of འཇུམ་པ) to contract

གཞིང see ཞིང

གཞིའོ (or གཞིའོ་པ) remembering, re-
minding (གཞིའོ་འདྲིའོ་བས་པ = to admonish,
exhort)

གཞིས་པ time before or after (གཞིས་ཉིད་
= in three days¹); བ་ལོ་གཞིས་ལོ་ལོ =
the year before last)

གཞིས་པ Hon. to sit, sit still, re-
main, wait; to live

[see བཞུགས་པ
སྤྲོད་པ]

གཞོན་པ (Fut. of འཇོན་པ) to cut, hew;
to carve

གཞོན་པ side, side of the body
(གཞོན་པ་གཡས་པ = right side; ཡར་གཞོན་པ =
on that side; over there; ཨ་གཞོན་པ =
on this side; ལྷོ་གཞོན་པ = Your
Excellency, Your Honor, Sir, Mr.)

གཞོན་པ་སྤྲོད་པ to slander, speak
evil of others

གཞོན་པ་སྤྲོད་པ sideways

གཞོན་པ (or བཞོན་པ) basin, trough,
tub (མིང་གཞོན་པ = wooden trough; འཇུམ་
གཞོན་པ = silver basin; འཇོན་པ = manger)

གཞོན་པ་སྤྲོད་པ valley, basin (of a river)
[སྤྲོད་པ]

གཞོན་པ་བྱེད་པ a youth (གཞོན་པ་བྱེད་པ = youth
delegation)

གཞོན་པ་བྱེད་པ་འདྲིའོ་བས་པ་སྤྲོད་པ Commun. Young
Pioneers unit

གཞོན་པ་བྱེད་པ་འཇུམ་པ་སྤྲོད་པ Commun. youth
shock team

གཞོན་པ་བྱེད་པ་སྤྲོད་པ young girl, maiden

གཞོན་པ་བྱེད་པ་སྤྲོད་པ Commun. youth corps
(ཀྲུང་གོ་འདྲིའོ་བས་པ་སྤྲོད་པ་འཇུམ་པ་སྤྲོད་པ་གཞོན་
པ་བྱེད་པ་སྤྲོད་པ = New Democratic Youth
Corps of China)

གཞོན་པ་སྤྲོད་པ the younger one; a young
man, young person (གཞོན་པ་སྤྲོད་པ་འཇུམ་པ་སྤྲོད་པ =
some young people); young (ང་ཞོན་པ་
ལས་གཞོན་པ་འདྲིའོ་བས་པ = I am younger than
you; ལོ་གཞོན་པ = a youth), juvenile

གཞོན་པ་སྤྲོད་པ younger generation

གཞོན་པ (or ལོ་གཞོན་པ) scorch, singe
(གཞོན་པ་སྤྲོད་པ = to be scorched, be
singed)

1) Also defined as 'day after tomorrow' (see *Tibetan-Dictionary with Explanatory Notes in Chinese*, page 750).

ལོ་མཚན་ see ལོ་མཚན་པ་

ལོ་མཚན་མེད་པ་ unconquerable, indomitable

ལོ་མཚན་ hoe, mattock
[ལོ་མཚན་]

ལོ་མཚན་པ་ *Hon.* to come down, descend
(ལོ་མཚན་པ་ལོ་མཚན་པ་ = to dismount; ལོ་མཚན་པ་
ལོ་མཚན་པ་ = to descend from a carriage),
alight; to flow down
[ལོ་མཚན་པ་]

ལོ་མཚན་པ་ to occupy oneself with a
matter, be absorbed in a task
(ལོ་མཚན་པ་ལོ་མཚན་པ་ = to devote oneself to
one's studies)

ལོ་མཚན་པ་ (*Perf. of* ལོ་མཚན་པ་) put, placed,
imposed, deposited; arranged; as-
signed; left behind, abandoned.
ལོ་མཚན་པ་ may be used after the past
stem of a verb to denote a com-
pleted action (ལོ་མཚན་པ་ལོ་མཚན་པ་ = he has
gone; ལོ་མཚན་པ་ལོ་མཚན་པ་ = broken)

[see ལོ་མཚན་པ་]

ལོ་མཚན་ལྟོ་ལྟོ་ laughter (ལོ་མཚན་ལྟོ་ལྟོ་ལོ་མཚན་ལྟོ་ལྟོ་ =
clown, jester, buffoon)

ལོ་མཚན་པ་ to laugh, smile; a swan

ལོ་མཚན་པ་ (*Fut. of* ལོ་མཚན་པ་) to creep
up stealthily; to spy upon

ལོ་མཚན་པ་ to stroke, caress; to
coax (ལོ་མཚན་པ་ལོ་མཚན་པ་ = to recall to
mind)

ལོ་མཚན་ four (ལོ་མཚན་ལོ་མཚན་ = 14)

ལོ་མཚན་གྱི་ the four, all four

ལོ་མཚན་གྱི་ quarter (of a slaughtered
sheep or goat); quadrant

ལོ་མཚན་བཅུ་ four hundred

ལོ་མཚན་བཅུ་གཉིས་པ་ forty (ལོ་མཚན་བཅུ་ལོ་མཚན་གྱི་ལོ་མཚན་གྱི་ =
41)

ལོ་མཚན་ཅུ་ a fourth part (ལོ་མཚན་ཅུ་ལོ་མཚན་གྱི་ =
one fourth; ལོ་མཚན་ཅུ་ལོ་མཚན་གྱི་ལོ་མཚན་གྱི་ = three
fourths; ལོ་མཚན་ཅུ་ལོ་མཚན་གྱི་ལོ་མཚན་གྱི་ = four and one
half)

ལོ་མཚན་སྐུད་ four thousand

ལོ་མཚན་པ་ the fourth

ལོ་མཚན་ལོ་མཚན་ལོ་མཚན་ལོ་མཚན་ 4 x 4 = 16

ལོ་མཚན་པ་ (*Perf. of* ལོ་མཚན་པ་) lost, per-
ished; undermined, decayed

ପଞ୍ଜି face, countenance (ପଞ୍ଜି-ଦ = ugly)

ପଞ୍ଜି as, like, according to (ଅଗାଧ-ପଞ୍ଜି = as before; ପଞ୍ଜି-ପଞ୍ଜି = according to instructions; ଦିନିକି = daily, per day). Added to a verbal stem, ପଞ୍ଜି usually indicates a present participle in English (ଗାଧି-ପଞ୍ଜି = walking; ଲିଖି-ପଞ୍ଜି = writing); ପଞ୍ଜି after a verbal stem is translated 'while', 'upon', 'in' (doing something) (ସିନି-ପଞ୍ଜି-ପଞ୍ଜି = while sitting in a chair; ଖୋଲି-ପଞ୍ଜି-ପଞ୍ଜି = upon opening his eyes; କର-ପଞ୍ଜି-ପଞ୍ଜି = in doing or making...). Note also ଦି-ପଞ୍ଜି-ପଞ୍ଜି = it is like that; yes, that is so; ପଞ୍ଜି-ପଞ୍ଜି-ପଞ୍ଜି = afterwards, subsequently

[see ଲିନି
ମିନି
ଠିନି]

ପଞ୍ଜି-ପଞ୍ଜି handsome face; a polite form of address (ପଞ୍ଜି-ପଞ୍ଜି-ପଞ୍ଜି-ପଞ୍ଜି = gentlemen)

ପଞ୍ଜି (or ପଞ୍ଜି-ପଞ୍ଜି) in fours, in quarters (ପଞ୍ଜି-ପଞ୍ଜି-ପଞ୍ଜି-ପଞ୍ଜି = to the four corners [of the earth])

ପଞ୍ଜି (or ପଞ୍ଜି-ପଞ୍ଜି) Instr. by four (ପଞ୍ଜି-ପଞ୍ଜି-ପଞ୍ଜି-ପଞ୍ଜି = made by four men)

ପଞ୍ଜି-ପଞ୍ଜି (Fut. of ଲଞ୍ଜି-ପଞ୍ଜି) to melt; to digest; to dissolve

ପଞ୍ଜି-ମାନ see ପଞ୍ଜି-ମାନ

ପଞ୍ଜି-ମାନ-ଜ୍ଞାନ-ପଞ୍ଜି to light a lamp

ପଞ୍ଜି-ମାନ-ପଞ୍ଜି Hon. seat of honor, throne

ପଞ୍ଜି-ମାନ-ଅଗାଧ Hon. person who is seated; resident, inhabitant

ପଞ୍ଜି-ମାନ-ଅଗାଧ-ପଞ୍ଜି-ପଞ୍ଜି officer in charge of an encampment

ପଞ୍ଜି-ମାନ-ପଞ୍ଜି Hon. row of seats occupied by men of rank (ପଞ୍ଜି-ମାନ-ପଞ୍ଜି-ପଞ୍ଜି-ପଞ୍ଜି = Hon. to sit in a row)

ପଞ୍ଜି-ମାନ-ପଞ୍ଜି-ପଞ୍ଜି Hon. arrangements for lodgings

ପଞ୍ଜି-ମାନ-ପଞ୍ଜି-ପଞ୍ଜି Hon. fellow lodger; persons who live together, husband and wife

ପଞ୍ଜି-ମାନ-ପଞ୍ଜି Hon. manner of sitting

ପଞ୍ଜି-ମାନ-ପଞ୍ଜି-ପଞ୍ଜି Hon. cushion, pad (to sit on)

ପଞ୍ଜି-ମାନ-ପଞ୍ଜି-ପଞ୍ଜି-ପଞ୍ଜି Hon. please sit down! please be seated!

བཞུགས་པ *Hon.* to sit, sit down, be seated (བཞུགས་ས་གསལ = please be seated!; གདལ་ལོ་བཞུགས = seated on a rug); to stay, remain བད་མོ་བཞུགས་རྒྱུ་ལས = remain in peace!); to live, dwell, reside (ག་བཞུགས་མཁའ་ཡིན་པ = where do you live?); to be, exist, be contained in (འཇིག་རྟེན་གྱི་བཞུགས་པ = to be in the world, exist on earth)

[*High Hon.* བཞུགས་གདལ་འཇུག་པ
Colloq. ལྷོད་པ]

བཞུགས་མོལ་ཚོགས་པ *Commun.* forum, discussion meeting

བཞུགས་ཞག *Hon.* stage, halting place

བཞུགས་ཡོད་པ *Hon.* to be at home (སྤྱི་གཞི་གསལ་མཁའ་ཚོ་ལགས་བཞུགས་འདུག་གས = is the doctor at home; བཞུགས་མི་འདུག = he is not at home)

བཞུགས་ས *Hon.* dwelling place, residence

བཞུགས་ས རྒྱུ་ལས seated; contained in

བཞུད་པ *Hon.* to start out (on a journey); to go away, depart (ཡང་བཞུད་ = please go away!)

[འདྲུབ་པ]

བཞུབ་ *Fut. of* འཇུག་པ

བཞུབ་མོ རྒྱུ་ལས see རྒྱུ་ལས

བཞུར་བ (or བཞར་བ) to scrape with a knife, shave (བཞར་གྱི = razor); to shear

བཞུར་བ see བཞར་བ

བཞུར་བ to strain, filter

བཞུས་པའི་གསེར་ melted gold

བཞིང་བ (*Perf.* བཞིངས) to raise, erect, set up, construct, build (ཀ་བཞིང་བ = to erect a column; ལྷིམ་བཞིང་བ = to build a house); to compose, draft

[see ལྷིང་བ]

བཞིངས་པ *Hon.* to arise, get up (སྤྱི་བཞིངས་གཞུང་ = *H. Hon.* please get up)

[ལང་བ]

བཞིང་དམིངས *Hon.* aim, objective (བཞིང་དམིངས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ = chief objective)

བཞིང་པ *Hon.* to wish, desire; to think about (doing something); wish, desire (བཞིང་དོན་ = thing desired; goal, objective)

[འདོད་པ]

བཞིས་རྒྱུ *Hon.* egg

བཞིས་ཐི *Hon.* tobacco

བཞིས་ཐུག *Hon.* broth

བཞིས་པ *Hon.* to take (མཐུན་མ་བཞིས་པ = to take as one's wife; to marry); to take up (responsibility); to put on (བཞིས་པ་ལ = to put on clothing, dress); to receive, accept; to seize; to take nourishment, eat, drink (བཞིས་པ་ལ = please take something [to eat or drink]); acceptance; nourishment, food, drink. བཞིས་ is commonly added to words associated with food or cutlery in order to form the honorific (བཞིས་ཐུག = spoon; བཞིས་ཐི = chopsticks; བཞིས་ཐུག = rice; བཞིས་ཐི = meat)

[see བཞིས་པ]

བཞིས་ཚལ *Hon.* vegetables

བཞིས་ལོས *Hon.* parched corn

བཞིས་རྒྱ *Hon.* distilled spirits, liquor

བཞིས་པ (Put. of བཞིས་པ) to milk
(བཞིས་པ = milch cow)

བཞིས་པ to cut, hew, chip (མིང་བཞིས་པ = to hew wood; མིང་ལོ་བཞིས་པ = to plane a board; བཞིས་པ = plane, adze)

བཞིས་པ see བཞིས་པ

བཞིས་པོལ riding mule

[var. ཞིབ་པོལ]

བཞིས་པོལ to travel by any type of vehicle or conveyance (མིང་བཞིས་པོལ = to go on horseback; མིང་ཞིབ་བཞིས་པོལ = to ride in a carriage; ཐུག་བཞིས་པོལ = to travel by boat; བཞིས་པོལ = riding horse)

[see ཞིབ་པོལ]

བཞིས་པོལ་ལྷོས milch cow, ewe, she-goat

[see བཞིས་པ]

བཞིས་པོལ see བཞིས་པ

3 twenty-second letter of the Tibetan alphabet, used also in numbering volumes, chapters, etc.

3ཁང dining hall, dining room; restaurant

3ཉུག་ལྗོན་ལྗོན་ (things) to eat and to wear (i.e., the necessities of life)

3ཚག nettle
[see 3]

3ཚས food supplies, victuals, food (3ཚས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་པོ་ = the Minister of Food); cooking utensils

3ཉལ་པ fit to be eaten, edible
[3རྩལ་པ
3ཚག]

3སྐྱེས་ལུགས manner of eating

3མུར་ chopsticks

3འདོད་ hunger, appetite; greed; extortion (3འདོད་ཚེག་པ་ = very corrupt; corruption, bribery)

3འཕྲུག་པ་ to itch, itching

3པ (Perf. 3ས, 3བཟས; Fut. 3བཟེད; Imperat. 3(ས) to eat; to subsist, live by (3ལྷོ་ལྷོ་པ་ = to gain one's subsistence as a day laborer); to absorb, devour (3ལྷོ་ལྷོ་པ་ = greedily devouring the share of others); to oppress (3ལྷོ་ལྷོ་པ་ལྷོ་ལྷོ་པ་ = to oppress the people; 3ལྷོ་ལྷོ་པ་ = tyrant, oppressor); to itch, sting

[see 3བཟེད་པ
Hon. 3གས་ལྷོ་པ་
Hon. 3ལྷོ་ལྷོ་པ་]

3ལ meal, repast (3ལ་ལྷོ་ལྷོ་པ་ = come and eat!), food, victuals; basket (Fig.)

3ཟུང་ troubled, disturbed (3ཟུང་ལྷོ་ལྷོ་པ་ = a troubled dream); confused, not clear, obscure; food and other necessities of life

[see 3རྩལ་པ
3ས་ལྷོ་པ་]

3ལ་པ stinging nettle (3ལ་པ་ = nettle soup; 3ལ་ལྷོ་ལྷོ་པ་ = thistle)

[3ལ་ལྷོ་པ་]

3ག་པ impure, defiled, stained; sin, depravity; wretchedness, misery, affliction (3ག་ལྷོ་ལྷོ་པ་ = bliss)

3གས see 3འཕྲུག་པ་

མང་མེད objects, goods, possessions (ཐུ་རྒྱལ་ཐུ་མང་མེད = external goods, earthly possessions); nourishment; trouble, disturbance

[see ཐོས་
ཇམ]

མངས་ copper (མངས་ཁྱེད་ = copper mine; མངས་མདོག་ = copper-colored; རང་འབྲུང་མངས་ = crude copper)

མངས་ kettle, pot (ལྷ་གས་མངས་ = iron kettle)

མངས་དྲུག་ name of a province in southwestern Ladak

མངས་ཀྱུ་ a copper pot (for water or tea)

མངས་སྐྱད་ copper wire

མངས་སྐྱུ་ copper ladle; copper cup

མངས་ཁོག་ (or མངས་ཁོགས་) copper pot; bald

མངས་ཁྱེད་ bronze caldron

མངས་ཆས་ copper goods, copperware

མངས་ཐུ་ copper teapot

མངས་ཉལ་ copper pipe; copper trumpet

མངས་བུ་ copper cap (for blasting)

མངས་བཟོ་བ་ coppersmith

[མངས་མཁུ་]

མངས་གཡུ་ oxide of copper

མད་འབྲུ་ consumption (of goods)

མད་པ་ (Perf. of འཇེད་པ་) exhausted, consumed, finished, spent (དེ་མ་མད་ = not only that, but...; མད་ཏོ་ = it is finished)

[see ཆད་]

མད་པར་ (or མད་པར་ཀྱུ་) all; the whole world, the universe (i. e., all perishable things)

མད་བྱེད་ plan, project (i. e., that which leads to the completion of something)

མད་མི་ཤེས་པ་ inexhaustible

[see མད་མེད་]

མད་མེད་ endless, everlasting, incessant, interminable, infinite

[མད་མི་ཤེས་པ་]

ཟལ food, nourishment, fodder
(འབྲས་ཟལ = rice porridge; ཁམ་ཟལ = porridge made of barley flour mixed with tea; ཚོད་མ་ཟལ = meal of vegetables; ཁྱ་ཟལ = carnivorous creatures, flesh-eaters; ཉེ་ཟལ = fish-eater)

[see གཟལ་པ
ཟས
བཟལ]

ཟལ་བཅོས་པ boiled food

ཟལ་ཚང food and drink

ཟལ་པོ see གཟལ་པོ

ཟལ་མ see ཅམ་པ

ཟལ་ཇ pan or pot for cooking food

ཟལ་ཟ་བ to eat, take food (ཟལ་ཟས = has eaten [his] meal)

ཟལ་བཟོ་བ to prepare food

[ཟལ་གཞི་བ]

ཟབ heavy silk material (དྲུ་ཟམ = the finest silk; embroidered satin; ཟབ་སྤྱད = silk cord)

ཟབ་ཁྱད depth

ཟབ་པ (Perf. ཟབས) to deepen, make deep; depth, profundity; deep, profound (ཚོ་ཟབ = profound understanding; ལྗེ་མཚོ་ཟབ་པ = deep sea; རྒྱ་ཟབ་པ = profound meaning, deep significance; mystery; ལྗོངས་ཟབ = abyss)

ཟབ་པོ (or ཟབ་མོ) deep, profound (ཁྱོད་ཟབ་པོ = deep well)

ཟབ་མོད deeply, profoundly (ཟབ་མོད་སྐོབ = to dig deep; ཟབ་མོད་བསམ་པ = to think deeply, meditate profoundly)

ཟབ་ལམ the profound doctrine of Buddha as explained in the Tantras

ཟབས depth, profundity (ཟབས་སུ = in depth); thickness

ཟམ (or ཟམ་པ) bridge (ལྷགས་ཟམ = iron bridge; འདྲིལ་ཟམ = drawbridge; ལྷག་ཟམ = suspension bridge made of twisted vines; ཟམ་ཀ = bridge piles or foundations)

ཟམ་མ་ཚད་པ unbroken line, continuous succession

ཟམ་པ་རྒྱ་རྒྱུད footbridge

ཟམ་པ་བརྟེན་པ to build a bridge

ཟོ (or ཟོ་ཏུ) to eat (ཟོ་འདུག་པ་ = to begin to eat)

ཟོ་པ་ pitchfork (ཟོ་པ་ = prongs or tines of a pitchfork)

ཟོ་མ་ sesame seed

ཟོ་རི་ཟོ་རི་ unimportant, insignificant; confused, disconnected

ཟོ་མོ་ calf, heifer

ཟོ་མ་ food, nourishment, provender, fodder

[see ཟོ་ཆས

ཟོ་བ་

ཟོ་བུ་

Hon. ལལ་ལལ་]

ཟོ་མ་དུ་མེད་པ་ scarcity of food

ཟོ་མ་གྲུབ་ tainted food, unclean food

ཟོ་མ་འདུ་བའི་པ་ easily digestible

ཟོ་མ་གཉེན་ superintendent of the department of cooking; a cook

ཟོ་མ་སྐྱེ་འདྲེན་པ་ many different kinds of food

ཟོ་མ་སྐྱེ་འདྲེན་པ་ fasting

ཟོ་མ་བྱུང་ cook
[མ་ཆེན་]

ཟོ་མ་ཆེན་ portion, ration of food

ཟོ་མ་རིགས་ foodstuffs

ཟོ་མ་ anything of extremely small size or quantity (ཟོ་མ་ = green scum on stagnant water)

ཟོ་མོ་ལ་ Szechuan (ཤུ་ཤུ་)

ཟོ་མ་ caraway seed

ཟོ་མ་རི་ droning (of bees), howling (of the wind)

ཟོ་མ་ལ་ Hsining, a center for trade between Tibet and China, located about 80 miles east of Lake Kokonor (ཤུ་ཤུ་)

ཟོ་མ་འདུ་བ་ཞི་འདུག་པ་ to put down a rebellion

ཟོ་མ་ཆ་ breach of the peace; quarrel, dispute

ཟོ་མ་མཁུ་བཤུ་བ་ one who catches or grasps; catcher, captor

ဒြဝ'ဗြဝ rough draft; note, memorandum

[ဒြဝ'ဗြဝ]

ဒြဝ'ဗြဝ record

[ဒြဝ'ဗြဝ]

ဒြဝ'ဗြဝ'ဗြဝ'ဗြဝ new record (in any kind of competition)

ဒြဝ'ဗြဝ to seize, grasp; to capture, arrest; to retain in one's mind, commit to memory, memorize; to be consumed, be spend (ဒြဝ'ဗြဝ'ဗြဝ = the money has been spent); to be finished, be completed, be terminated. ဒြဝ'ဗြဝ is commonly used as an auxiliary to indicate past action (ဒြဝ'ဗြဝ = said; ဒြဝ'ဗြဝ = made; ဒြဝ'ဗြဝ = ate; ဒြဝ'ဗြဝ = knew)

[see ဒြဝ'ဗြဝ
ဒြဝ'ဗြဝ
ဒြဝ'ဗြဝ
ဒြဝ'ဗြဝ]

ဒြဝ'ဗြဝ'ဗြဝ'ဗြဝ endless, unceasing (ဒြဝ'ဗြဝ'ဗြဝ'ဗြဝ'ဗြဝ = endless work); infinite, inexhaustible

ဒြဝ'ဗြဝ receipt, quittance; bill of indebtedness; draft, manuscript

[ဒြဝ'ဗြဝ]

ဒြဝ'ဗြဝ fine, minute, thin, slender (ဒြဝ'ဗြဝ'ဗြဝ = drizzle)

ဒြဝ'ဗြဝ (or ဒြဝ'ဗြဝ) brightness, splendor, brilliance, glory (ဒြဝ'ဗြဝ = glorious, splendid, brilliant)

ဒြဝ'ဗြဝ'ဗြဝ repression, suppression (e.g., of counter revolutionaries)

ဒြဝ'ဗြဝ dew (ဒြဝ'ဗြဝ'ဗြဝ = wet with dew)

ဒြဝ'ဗြဝ terrible, horrible (ဒြဝ'ဗြဝ'ဗြဝ'ဗြဝ = horrible to see)

ဒြဝ'ဗြဝ see ဒြဝ'ဗြဝ

ဒြဝ'ဗြဝ pain, suffering, torment (physical or mental), affliction, ache (ဒြဝ'ဗြဝ'ဗြဝ = headache; ဒြဝ'ဗြဝ = toothache; ဒြဝ'ဗြဝ'ဗြဝ = distemper of dogs)

[ဒြဝ'ဗြဝ]

ဒြဝ'ဗြဝ ache, pain, suffering, affliction

[ဒြဝ'ဗြဝ
ဒြဝ'ဗြဝ]

ဒြဝ'ဗြဝ (Perf. ဒြဝ'ဗြဝ) to bark, bay, howl (of dogs, wolves)

ဒြဝ'ဗြဝ a sedative

ཟླ་གཟེངས་ pain, ache

ཟླ Sung (宋) 1)

ཟླ (or ཟླ་ཆ) two (of anything), pair, couple (ཟླ་གཅིག = one pair; ཟླ་གཉིས = two pairs; but note ལ་རྩྭ་ཟླ་གཅིག = one mouthful)

ཟླ་རྒྱལ་རབས The Sung Dynasty

ཟླ་འབྲེལ connection, union, junction, link (ཟླ་འབྲེལ་དམ་པོ = firm union, close ties); united, joint (ཆོང་སྤྱི་ཟླ་སྤྱི = Joint Trade Agents); concord, harmony (ཟླ་མེད = without harmony, discordant); joining, combining (ཟླ་གཞིག་དང་གྲུ་ཡངས་ཟླ་འབྲེལ = combining leniency with firmness)

ཟླ་འབྲེལ་བྱེད་པ to form a link with; to join

ཟླས (Imperat. of འཇོག་པ) take! hold! (ཡིད་ལ་ཟླས = bear in mind! remember!)

ཟླ see འཇོག་པ

ཟླ side, margin, edge, border (ཆ་ཟླ = riverbank; ལ་ཟླ = edge of a precipice; ལྷོ་ཟླ = border or edge of a field); corner, nook, angle (ཟླ་གསལ = triangle); outline, sketch (ཟླ་རྩི = notes); per cent, interest (བཅུ་ཟླ = 10%)

ཟླ་གྱུ་ཁང་པ corner house

ཟླ་གྱུས indirectly, incidentally

[see ཟླ་རྩ]

ཟླ་ཆག broken edges; ungrammatical speech, patois, dialect

ཟླ་ཆས private property

ཟླ་བསྐྱེད supplementary copy, extra edition (e.g., the Tibetan edition of the China Pictorial)

ཟླ་རྩ aside, apart, to one side (ཟླ་རྩ་འཇུག་པ = to put aside; ཟླ་རྩ་འགྲིད་པ = to lead to one side [for a private chat]; ཟླ་རྩ་བཞག་པ = to put in a corner; to save, hoard); indirectly (ཟླ་རྩ་ལའོ་པ = to hint, insinuate; to speak secretly)

ཟླ་རྩ་རྩ cornerstone

1) According to Das, ཟླ is also used for the Chinese word 省 = province.

ཟུར་ལས་འགྲོ་བ to go to one side of the road

ཟུར་གཞན་ neutrality

ཟུར་པ་ someone who lives apart; a hermit; a private individual, someone who does not hold a public office, someone who is out of office (ཟུར་བཞུགས་པ་ = to lead a private life, live privately; one who has retired from public life)

ཟུར་སྐྱོ་བ to move to a corner; thrown in a corner, put aside, shelved

ཟུར་འབུལ་ (Abbrev. of ཡི་གེ་ལྟ་བུ་ཟུར་དྲུ་འབུལ་བ) private note

ཟུར་མིག་ sidelong glance (ཟུར་མིག་ལྟ་བུ་ = to look sideways; to look askance; to leer)

ཟུར་ཅམ་ slight mention, hint

ཟུར་ཅམ་བསྐྱུ་བ to abridge, shorten (ཟུར་ཅམ་བསྐྱུས་པ་ = abridgement, compendium)

ཟུར་ཞུགས་བྱིན་མཁུ་བ observer (i.e., one who attends a meeting without the right to vote)

ཟུར་ཟུར་ ridicule (ཟུར་ཟུར་རི་མ་ = cartoon)

ཟུར་བཤད་ remark, comment

ཟུ (or ཟུ་བ) hump (of a camel, zebu, etc.); crest (བུ་ཟུ་བ = crest of birds; མོག་གི་ཟུ་བ = crest of a helmet); mane (རྒྱུ་ཟུ་བ = horse's mane; ལྷ་ལོ་ཟུ་བ = lion's mane); bristles

ཟུ་ཚྭ་ saltpeter

ཟུ་གཞུག་ mane and tail (of a horse)

ཟུགས་མ་ particles, drops (ཚུའི་ཟུགས་མ་ = light rain, sprinkle); impurities, dirt

[see བཟུགས་]

ཟུད་ bristles; brush (མོ་ཟུད་ = toothbrush)

ཟུམ་ wooden cask (usually a tube hollowed out of wood and closed at one end)

ཟུར་ (or བཟུར་) beam of light, ray (ཉི་ཟུར་ = warm rays of the sun; ལྗོ་ཟུར་ = moonbeam; རྒྱུ་ཟུར་གསལ་པ་ = bright light)

ཟུར་མཁུ་བ the one who speaks or says; speaker

ཟེར་བ to say, speak (ཁོས་གང་ཟེར་གྱི་
འདྲུག = what does he say?; ཟེར་བ =
if I may say so; so to speak, as
it were); to be named, be called
(ཁྱོད་གྱི་མིང་ལ་ག་རི་ཟེར་གྱི་ཡོད་ = what is
your name?; བོད་སྐད་ལ་འདི་ལྟ་མིང་ལ་ག་
རི་ཟེར་གྱི་རིད་ = what is this called
in Tibetan?). Note also ལྷ་ཟེར =
the rooster crows

ཟེར་བ་རིད་ is called, are called

ཟོ see ཟེ་བ

ཟོ figure, appearance (ཟོ་ཟོ་ཟོ =
physical condition; ཟོ་བ་ཟོང་པ་ =
good appearance; good health)

ཟོ་རྒྱུག (or ཟོ་འཕྲུག) water mill
(used to irrigate fields)

ཟོ་བ་ pitcher, pail, bucket (མིང་ཟོ་
= wooden bucket)

[ཟོ་ལག]

ཟོ་ལག pail

ཟོག deceit, fraud, trickery,
falsehood (ཆོས་ཟོག = religious
hypocrisy; ཟོག་པ་ = cheat, swind-
ler)

[see ཟོལ]

ཟོག *Colloq.* goods, materials (ཆོང་
ཟོག = merchandise); property,
possessions (རང་གི་ཟོག = one's own
property)

[see རིས་
ཟོང]

ཟོག་ཁྲུལ་ tax on merchandise

ཟོག་རིག་ price of goods

[དངོས་རིག]

ཟོང་འབྲུལ་གཞན་ warehouse; shop

ཟོག་བདག་ owner of merchandise;
shopkeeper, merchant

ཟོག་ཡང་ warehouse

ཟོག་འཛེར་ exhibits, displays of
merchandise

ཟོང་ (or ཟོང་ཟོག) goods, merchandise
(མེན་ཟོང་ = drugs, medicines)

[see ཆོང་བ]

ཟོང་ཁྲུལ་ tax on merchandise (e.g.,
a sales tax)

ཟོང་འབྲུལ་ *Commun.* interexchange of
goods (ལམ་པར་གྱི་ཟོང་འབྲུལ་ = interex-
change of goods between urban and
rural areas)

ཟང་པ (or ཟང་པ) trader, merchant, businessman

ཟང་དཔལ (or ཟང་དཔལ) chief, trader, leader of a caravan

ཟབ caution, care, heed, attention (རྟོགས་ཟབ = cautious)

ཟབ་གུབས precaution, preventative measure

ཟབ་བྱེད་པ to heed, take care (རྟོགས་ཟབ་བྱེད་པ = to be vigilant)

ཟབ་མེད inattentive, careless, negligent

ཟམ worn out, decrepit, damaged by use, worm-eaten

ཟམ top, point, peak (རྗེ་ཟམ = summit of a mountain)

ཟམ cask, bucket (ཟམ་ཆེན་པོ་ = large barrel)
[see ཟ་བ]

ཟམ་ཁོག dull, stupid

ཟར (or ཟར་བ) reaping hook, sickle (ཟར་བས་རྒྱ་བ = to cut with a sickle; ཟར་ཆེན་ = scythe; ཟར་ཆུང་ = mattock, hoe)

ཟར (Abbrev. of བཟོ་རྩལ་) to do (ཟར་ལྡན་ = easy to do; ཟར་བཏོན་ = hard to do)

ཟལ cunning, false

ཟལ་པ impostor, rascal

ཟལ་ཟླ་མཁའ་ deceit, fraud, falsehood, trick, ruse (ཟལ་ཟླ་མཁའ་ཅན་ = deceitful, fraudulent; ཟལ་ཟླ་མཁའ་མེད་ = guileless, artless; simple, direct; ཟལ་ཟླ་མཁའ་བྱེད་པ་ = to deceive, take advantage of, impose upon)

ཟས see ཟ་བ

ཟེ་ moon; month; friend, companion

[see ཟེ་བ
ཟེ་མོ]

ཟེ་དྲུག་ moonlight (ཟེ་དྲུག་གསལ་བ་ = shining of the moon)

[ཟེ་ཉིད་]

ཟེ་དྲུག་གི་ལྷོ་ middle of the month

ཟེ་གང་ full moon

[ཟེ་བ་ཉེ་
ཉེ་གང་ཟེ་བ]

ཟེ་གམ semi-circular disk (e.g., the appearance of the moon in its eighth phase)

ཟླ་མཇུག end of the month, last part of the month

[ཟླ་མཇུག]

ཟླ་རྒྱུད last year (lit., 'the old months')

[ཟླ་རྒྱུད]

ཟླ་སྔོན the first half of the month (ཟླ་སྔོན་ཡར་རྒྱུད = the part of the month in which the phases of the month increase)

[ཡར་རྒྱུད]

ཟླ་མེད calendar, almanac

ཟླ་བཟང the new moon

ཟླ་ལོགས monthly wages or salary

ཟླ་ལྷན half of a month, fortnight

ཟླ་བ་རྫོང་རྫོང a whole month

ཟླ་བ to pass over, go beyond, cross over (ལ་ཟླ་བ = to cross over a mountain pass); to be beyond (བདེ་གྱི་ལ་ཟླ་བ = to be beyond hope of a cure); passage, transit

[var. ཟླ་བ]

ཟླ་བ moon; lunar or calendar month (ཟླ་བ་དང་པོ་ = the first month, January; ཟླ་བ་གཉིས་པ་ = the second month, February; ཟླ་བ་གསུམ་པ་ = the third month, March, etc.)¹⁾

ཟླ་བ (Perf. (བ)ཟླས; Imperat. ཟླས) to say, speak, tell; to recite, repeat (prayers); to reply, answer

[var. ཟླ་བ]

ཟླ་བ་བཅུ་པའི་གསར་བའི་ Commun. The October Revolution

ཟླ་བ་འཇོག eclipse of the moon

ཟླ་མོ friend, companion (འགྲུབ་ཟླ་ = rival, competitor); helper, assistant (ཀྱུ་ཟླ་ = thief's accomplice); husband, wife, mistress (ཟླ་ཟླ་ = Hon. husband and wife; ཟླ་ཟླ་ = brothers and sisters; ཟླ་ཟླ་ = children); help, assistance

ཟླ་མོ་ལྟུང་པ to help, assist; to accompany

ཟླ་མོ་མེད་པ without a companion or helper; singlehanded, alone

1) In dates, ཟླ་བ is often abbreviated to ཟླ, as in 1959 ཟླ་བ་འཇོག་མཇུག་ 10 ཚེས་ 1 = 1 October 1959.

མེ་མེད matchless, without equal;
friendless, without help, alone
[see མེ་ཅོ་མེད་ལ]

མེ་མོ female friend, concubine

མེ་མེད་མར་རྩྭ the second part of the
month (i.e., during the waning
phases of the moon), latter half
of the month

མེ་ཚེས day of the month

མེ་འོད moonlight

མེ་བའོལ (or མེ་འོལ) intercalary
month¹⁾
[མེ་ལྷན]

མེ་ལྷན extra month, intercalary
month
[མེ་འོལ]

མེས་བྱེད voice, sound

མེ་ལུགས་ལ (Perf. བུལ་གསུངས་; Fut. བུལ་གསུང་) to
send word, inform, report (མེ་ལུགས་ལ་
གསུངས་མེ་ལུགས་ལ = to inform by letter)²⁾

མེ་ལུགས་ལ (or མེ་ལུགས་ལ) round, circu-
lar (དུལ་གསུངས་མེ་ལུགས་ལ = roundish, bul-
bous), globular

མེ་ལུགས་ལ་རྒྱུ་བྱེད་ལ to go around; to go
in a body

མེ་ལུགས་ལ་ལྷན་གཞི་གཞི་ gathering, crowd

མེ་ལུགས་ལ་རྩྭ་གཞི་ round enclosure

མེ་ལུགས་ལ་རྩྭ་གཞི་ globe, sphere

མེ་ལུགས་ལ་ (Fut. བུལ་གསུངས་; Perf. བུལ་གསུངས་) to say,
recite, repeat; to pass over
[see མེ་ལུགས་ལ]

མེ་ལུགས་ལ་ཐུགས་ཐུགས་ antidote

མེ་ལུགས་ལ་ (Perf. བུལ་གསུངས་; Fut. བུལ་གསུངས་) to
cause to return, send back (མེ་ལུགས་ལ་
མེ་ལུགས་ལ = come back here!); to repulse,
drive back (an enemy); to dismiss,
banish, expel; to cause to turn
aside, divert (མེ་ལུགས་ལ་མེ་ལུགས་ལ = to divert
a stream), alter, change (one's
mind)

[see མེ་ལུགས་ལ]

1) 13th month, added every three years.

2) According to Chandra Das, མེ་ལུགས་ལ་ is used for མེ་ལུགས་ལ་ = to pour into,
cast (metal).

ལྷན་ see ལྷ་པ

ལྷན་ charm, spell (ལྷན་གཏམ་ = recitation, incantation)

ལྷན་གར་ theatrical performance, drama; dance

ལྷན་གར་མཁའ་བཞུགས་ actor, dancer (especially one who performs in Chinese opera)

[ལྷན་གར་པ]

ལྷན་གར་གྱི་ཁང་ (or ལྷན་གར་ཁང་) stage, theater, opera house

ལྷན་གར་གྱི་བསྟན་འཛིན་ dramatic works

ལྷན་གར་འཛིན་ acting (in a Chinese opera)

ལྷན་གར་བྱུང་པ་ to dance

ལྷན་གར་སྒྲུབ་རྒྱུ་ to rehearse (a theatrical performance)

གཟུགས་ see འཇོག་པ

གཟུགས་པ (Perf. of འཇོག་པ) dropped, fallen (གཟུགས་ལོ་ལོ་འཇོག་ = it has dropped off, has fallen off); to magnify, multiply

གཟུགས་ shawl worn by Buddhist monks (གཟུགས་གཟུགས་ = clothing; གཟུགས་གཟུགས་པ་ = to dress oneself; གཟུགས་གཟུགས་འཇོག་པ་ = to undress)

གཟུགས་པ་ to devour (གཟུགས་གཟུགས་པ་ = wild beasts), consume (འཇོགས་གཟུགས་པ་ = wormeaten); to gnaw at, prey upon (the mind), worry; to irritate, provoke, incite, stimulate; food, provender, fodder

[see ཟུགས་པ]

གཟུགས་མེ་མེད་ fodder and fuel

གཟུགས་རྒྱས་ grand, imposing, impressive, solemn

གཟུགས་པ་ (or བཟུབ་) careful, cautious; attentive (to guests), polite, well-behaved; neat, elegant (གཟུགས་ལྷག་ = elegant writing; the printed form of the Tibetan letters), well-dressed (གཟུགས་སྒྲིང་བྱུང་པ་ = to be well-dressed)

གཟུགས་གཟུགས་བྱུང་ be careful!

གཟུགས་པ་ (Imperat. གཟུགས་པ་) to use care or diligence; to be on one's guard (དོ་ལས་གཟུགས་པ་ = beware of it!)

གཟུང planet; the seven celestial bodies which represent the days of the week (གཟུང་ཉི་མེད = Sunday [the sun]; གཟུང་ཟླ་བ = Monday [the moon]; གཟུང་མིག་དམར = Tuesday [Mars]; གཟུང་ལྷན་པ་ = Wednesday [Mercury]; གཟུང་ཡུ་ལྷན་ = Thursday [Jupiter]; གཟུང་པ་སང = Friday [Venus]; གཟུང་སློབ་པ་ = Saturday [Saturn]); dangers, troubles (e.g., apoplexy, paralysis), evils (believed to be caused by planetary disturbances)

གཟུང་སྐྱོད་ planets and stars (གཟུང་སྐྱོད་མཁུ་གཟུང་ = astronomers and astrologers)

གཟུང་ལོ་རྒྱུད་ week

གཟུང་ལོ་རྒྱུད་ཅི་ weekly (གཟུང་ལོ་རྒྱུད་ཅི་རྩི་ཆེད་ཅི་ = The Weekly Review, a magazine)

གཟུང་རྩུབ་པ་ to be stricken (with a heart attack, apoplexy, an epileptic fit, etc.)

གཟུང་བདེན་ epilepsy

གཟུང་ལྷོ་རྒྱུད་ Pole Star, North Star

གཟུང་པོ་ steep, precipitous, rugged (རྩི་གཟུང་པོ་ = steep hill)

གཟུང་བ་ to spread out; to suspend, hang up (གཟུང་ཐག་ = line or cord to hang things on; གཟུང་ཡུ་ = peg, hook)

གཟུང་ལྷན་ spoon, ladle

གཟུང་པ་ to be on the point of (doing something), be prepared to, begin to, be about to (འགྲོ་བར་གཟུང་པ་ = to be about to leave; ཞི་བར་གཟུང་པ་ = to be on the point of dying)

གཟི་ brightness, splendor, glow; bright, splendid, glowing (མིག་གཟི་མོ་ = bright eyes)

གཟི་བརྒྱན་ brightness, splendor, beauty; glory, honor, esteem, celebrity (གཟི་བརྒྱན་དང་ལྷན་པ་ = honored); glorious, splendid, great, brilliant

[see ལྷན་པ་ཆེན་]

གཟི་བརྒྱན་གྱིས་སྤྲུལ་གཏོང་བ་ to sacrifice one's life gloriously, die honorably (for a cause)

གཟི་བརྒྱན་ཅན་ lustrous, radiant, refulgent, glorious, bright, beautiful; celebrated, famous; great, extraordinary; grand, majestic

[གཟི་བརྒྱན་ལྷན་
ལྷན་པ་ཆེན་]

གཟི་ལོད་ luster, gloss

གཟིག་ leopard

འབྲིག་ལྗངས་ leopard skin (འབྲིག་གདའ་ = leopard skin rug)

འབྲིག་ལུག་ leopard's cub

འབྲིགས་སྐྱོད་ལེའ་པ་ Hon. to visit on a tour, come to see (a country)

འབྲིགས་སྐྱོད་ཚོགས་ touring delegation, sightseeing party

འབྲིགས་སྐྱོད་སྐྱོད་ relief

འབྲིགས་བསྐྱོད་སྐྱོད་པ་ to look after, care for

འབྲིགས་སྐབའ་ཞུས་ audience

འབྲིགས་ཉེན་ Hon. gift sent with a letter, present offered by a visitor

འབྲིགས་སྐྱོད་སྐྱོད་ Commun. reviewing stand

འབྲིགས་མེ་ Hon. almanac

འབྲིགས་པ་ Hon. to see, behold, observe, look at (འབྲིམ་ལ་འབྲིགས་པ་ = to look at the sky); to view, regard, look upon (ང་ལ་སྐྱོད་སྐྱོད་ཉེན་འབྲིགས་རྒྱུ་ = have pity on me!; འབྲིགས་པ་ལེའ་སྐྱོད་རྒྱུ་རྒྱུ་ = Hon. he will go to see); to accept, take; to buy

འབྲིགས་པ་ཚེའ་པ་ Hon. The All-Seeing

འབྲིགས་ལྗངས་ལེའ་པ་ Hon. to be partial, show partiality

འབྲིགས་མེ་ Hon. view, sight, spectacle; performance, show

འབྲིགས་མེ་པ་ sight-seer

འབྲིགས་མེའི་ཚོགས་(པ་) sightseeing group

འབྲིགས་རྒྱུ་ལེའ་པ་ Hon. please look!

འབྲིགས་ལེའ་ Imperat. behold! look!

འབྲིངས་ boat, vessel, ship (འབྲིངས་ཚེའ་པ་ = large seagoing vessel)

[see ལྗངས་འབྲིངས་]

འབྲིངས་ཁ་ Hon. landing place, dock; port

[see ལྗངས་ཁ་]

འབྲིངས་པ་ master of a vessel, captain

འབྲིམ་ཁང་ Hon. bedroom, dormitory; dwelling, residence, home

[འབྲིམ་ཁང་
བསྐྱོད་སྐྱོད་]

པཱུམ་ཏྲི *Hon.* dog

པཱུམ་ཏྲི *Hon.* bedstead

པཱུམ་འགྲུག *Hon.* doorkeeper, guard
(of the residence of the Dalai
Lama or of the Regent), porter

པཱུམ་སྐྱོ *Hon.* door

པཱུམ་ཆས *Hon.* bedding

[ཉལ་ཆས]

པཱུམ་རྒྱ *Hon.* apartment, room

པཱུམ་པ (*Perf.* པཱུམ་པས) *Hon.* to
sleep, fall asleep

[see ཉལ་པ]

པཱུམ་དཔོན *Hon.* valet de chambre,
personal attendant, butler (པཱུམ་སྐྱོ་
དཔོན་མཁའ་པོ་པོ = Lord Chamberlain)

པཱུམ་ཕྱག *Hon.* page

པཱུམ་བཟུ *Hon.* lamp

པཱུམ་བཟུགས་པ *Hon.* to sleep, be
asleep

པཱུམ་གཟུགས་པ *Hon.* blanket, bedclothes,
bedding

པཱུམ་གྱི་མཚན་པར་ *Hon.* sleeping room, dormi-
tory, cell; house, residence

[བཟུགས་པ]

པཱུམ་བཟུགས་པ to be pressed down, be
weighed down (with trouble, sorrow,
disease, etc.), be oppressed; to
suffer, be afflicted (པཱུམ་བཟུགས་པ་བཟུགས་པ་ =
to be afflicted with a disease), be
tormented by (པཱུམ་བཟུགས་པ་བཟུགས་པ་ = to be
tormented by longings); to be over-
come, be overpowered (པཱུམ་བཟུགས་པ་ over-
powering, awesome; majestic)

པཱུམ་པོ *Hon.* upright, straightforward,
honest, just (པཱུམ་པོ་གྲུགས་པོ་ = an upright
heart, honest mind)

པཱུམ་དཔོན *Hon.* mediator; witness

པཱུམ་པོ *Hon.* post, pole; bar, lever (པཱུམ་པོ་
= prop)

པཱུམ་ལམ་པོ *Hon.* rash, impetuous, heedless
(པཱུམ་ལམ་པོ་བྱེད་པོ་ = to act rashly);
thoughtless, inconsiderate, selfish

པཱུམ་བཟུགས་པོ *Hon.* mediation, settlement (of
a dispute)

པཱུམ་གྱི་མཚན་པར་ see འཇུག་པོ

པཱུམ་གྱི་མཚན་པར་ *Hon.* peak, summit, top (ལཱི་པཱུམ་གྱི་
top of the pass)

གཟུགས་ ache, pain, suffering (གཟུགས་
ཚོན་པ་ = very painful)

[Colloq. ཟུགས་]

གཟུགས་པ་ to suffer pain, ache

[གཟུགས་རྒྱུ་པ་]

གཟུགས་ external appearance or form
(of anything), outer image, shape
(ལུས་གཟུགས་ = the shape of one's body;
stature; ཡིག་གཟུགས་ = the shape of
letters), body (སྐྱུ་གཟུགས་ = Hon.
body; Your Honor; སྐྱུ་གཟུགས་པོ་ལོ་ཡོད་
པས་ = how are you? are you well?);
matter, substance (གཟུགས་ཅན་ =
material, substantial)

གཟུགས་ཁམས་ the material world

གཟུགས་རྒྱ་གཉེས་ལྷན་འཛུགས་ལྟེང་ལྟེང་ television set

གཟུགས་བརྟན་ image, reflected image,
reflection, shadow; picture, por-
trait

[སྤང་བརྟན་]

གཟུགས་པོ་ body, bodily health (གཟུགས་
པོ་གཅོད་པོ་ = delicate health; གཟུགས་པོ་
མང་པོ་ = healthy, hardy)

གཟུགས་པོ་མང་པོ་ཡོད་པས་ how are you?
(a polite inquiry)

གཟུགས་པོ་རིང་པོ་ tall

གཟུགས་བུ་ simile, metaphor

གཟུགས་མེད་ immaterial, incorporeal,
ethereal, without substance, with-
out form, spiritual

གཟུགས་གཞི་བདེ་མཐས་ improvement in
health

གཟུགས་རིང་མུང་ height, stature

གཟུང་ see འཇོག་པ་

གཟུང་ལྷན་ལྟེང་ retentive

གཟུང་འཇོག་ inclination (to do some-
thing), interest, bias (གཟུང་འཇོག་བྱུང་
= disinterested, apathetic; un-
biased)

གཟུངས་ that which seizes or holds
up (གཟུངས་རྒྱུ་ = prop, support); ca-
pacity, power (གཟུངས་ལྷན་ = loose,
weak)

གཟུངས་སྐྱབས་ magic sentence, charm,
mantra

གཟུང་ see འཇོག་པ་

གཟུམ་ see འཇོག་པ་

གཟུར་ see འཇོག་པ་

འབྲུག་གཞུང་ witness

འབྲུག་ to prick; to gnaw

འབྲུག་ abode, nest, dwelling place

འབྲུག་ swift, quick

འབྲུག་ small nail
[འབྲུག་]

འབྲུག་ weak, reduced (in strength)

འབྲུག་ (or འབྲུག་མ་) small grain, bit, particle, atom (འབྲུག་མ་མེད་ཅུང་ = a bit of food)

འབྲུག་མ་ hedgehog

འབྲུག་མ་ medal, decoration

འབྲུག་མ་ to praise, commend, extol, glorify

འབྲུག་མ་ commendatory letter, commendation

འབྲུག་ widespread, spacious; elevated, high (འབྲུག་མ་ = high pastures), lofty, sublime

འབྲུག་ to carry (འབྲུག་མ་འབྲུག་ = to carry on one's shoulders)

[see འབྲུག་]

འབྲུག་ small wicker basket; wicker enclosure

[འབྲུག་
འབྲུག་]

འབྲུག་ tent; cage, aviary

[see འབྲུག་
འབྲུག་]

འབྲུག་ to abstain from, avoid; to act with moderation (འབྲུག་མ་འབྲུག་ = to walk slowly, tread softly); to blush (from modesty)

འབྲུག་ nail, spike (འབྲུག་མ་ = peg, wooden nail; འབྲུག་མ་ = iron spike); ray, beam (འབྲུག་མ་ = thunderbolt, lightning; འབྲུག་མ་ = sunbeam); ache, pain (འབྲུག་མ་ = headache; འབྲུག་མ་ = stomach-ache; འབྲུག་མ་ = toothache); memento, souvenir (i.e., something 'nailed' to the mind)

[see འབྲུག་
འབྲུག་]

འབྲུག་མ་ to drive in a nail (འབྲུག་མ་འབྲུག་ = to pull out a nail)

འབྲུག་ ache, pain, illness

[འབྲུག་འབྲུག་]

གཟེར་བུ small nail, tack
[གཟེར་རྒྱུ]

གཟེར་བ to bore in, drive in (e.g., a nail); to feel pain, suffer, be sick

གཟེར་མ minute particle
[see གཟེག]

གཟོ་བ to remember, keep in mind; to be grateful, be thankful for (རྒྱལ་གཟོ་བའི་སེམས = gratitude; རྒྱལ་མི་གཟོ་བ = ingratitude; རྒྱལ་གཟོ་ཅན = grateful)

གཟོང (or གཟོང་བུ) chisel, punch (གཟོང་དབ = mallet used to strike a chisel or an engraver's tool)

གཟོང་གིས་འགོག་པ to chisel out

གཟོད་ at this moment (ད་གཟོད་ = now; ད་ཅི་ = a little while ago)

གཟོད་མ beginning, commencement, outset (གཟོད་མ་འོག་ = from the first, from the outset)
[ཐོག་མ]

གཟོབ་པ quick, clever, sharp; caution, circumspection
[see གཟོབ་པ]

གཟུང་གྲྭ་གྲགས་ agreement, treaty (lit., 'good arrangement')

བཅོང་བསྐྱར་ reform, improvement

བཅོང་ངེ་ good and bad, degree of goodness or badness; standard

བཅོང་ངེ་ལྟོད་པ to judge; to criticize
[བཅོང་ངེ་འབྲུད་པ
རྒྱལ་ཡོན་ལྷན་པ]

བཅོང་ངེ་འབྲུང་གསུམ་ good, bad, and indifferent

བཅོང་ངེ་འབྲུད་པ to distinguish good from evil

བཅོང་ངེ་ཤེས་པ to be aware of good and evil; to have a conscience

བཅོང་པོ་ (or བཅོང་མོ) Lit. good, of good quality, of good character (མི་བཅོང་པོ་ = a good man), fine, nice, virtuous

[ཡག་པོ]

བཅོང་པའི་རྒྱལ་གྲོས་ goodhearted, noble, generous

བཅོང་པའི་རྒྱལ་གྲོས་ good behavior, good conduct, good morals

བཟང་སྤྱད good act or deed, ethical behavior; ethics, morals; morality (མཐུན་མང་གི་བཟང་སྤྱད = public morality)

བཟང་བ to be good (འདི་གི་དེ་ནས་བཟང་གི་འདྲུག = this is better than that)

བཟང་བ་ཉིད goodness

བཟང་བར Adv. well, good

བཟང་མོ Fem. good; a polite expression used in addressing women of rank = 'noble lady!'

བཟང་བཅོམ་ control, (government) administration

[བཟང་འགོག་
དེ་དམ]

བཟད་པ to tolerate, suffer, endure (བཟད་མ་ཐུབ = intolerable); to resist (མི་བཟད = irresistible)

[see བཟོད་པ]

བཟའ་ see ཟའ

བཟབ་ see གཟབ་པ

བཟབས་ abundance, plenty; cautious, diligent

[see གཟབས]

བཟའ་གཏོང་ stores of food, provisions

བཟའ་བཏུང་ food and drink

བཟའ་དཔལ་ head of a family

བཟའ་བ (Fut. of ཟ་བ) to eat; persons to be fed (e.g., the members of one's family, guests, etc.); eating companion (e.g., husband; wife), spouse (བཟའ་འཛོལ་ = husband and wife; Mr. and Mrs.; fellow-diners or guests at a banquet)

བཟའ་མི eating companion, partner for life (i.e., husband or wife)

[བཟའ་ཚང
བཟའ་ལྷ]

བཟའ་མི་བྱིད་པ to marry, become husband and wife

བཟའ་ཚང see བཟའ་མི

བཟའ་ཚོགས་ diners, guests

བཟའ་ལྷ see བཟའ་མི

བཟའ་ཤིང་ fruit tree

བཟམ་ see ཟ་བ

བཟེ་བ to get drunk, become intoxicated (ཚང་འཕྱུང་འཇམ་བཟེ་ཐོབ་ = having drunk the wine, he became intoxicated)

[var. ར་བཟེ་བ]

བཟེ་བར་བྱེད་པ་ to intoxicate, make drunk

བཟུང་དྲི beginning with, ever since (1950 མ་འཇམ་བཟུང་དྲི = ever since 1950)

བཟུང་བ (Perf. of འཇོག་པ) seized, grasped (སྒྲིལ་བཟུང་ = comprehended, understood), taken, captured

བཟུང་མི་སེར་སྤྱིལ་མཁུག Commun. colonialist

བཟུར་བ (Perf. of འཇོག་པ) yielded, drew back, gave way; avoided, shunned

བཟེ་རྩི (or བཟེ) pain, suffering, annoyance (བཟེ་རྩི་བྱེད་པ་ = to inflict pain, torment; to be annoyed with; བཟེ་རྩི་ཚེ་བ = long-suffering, patient; བཟེ་རྩི་རྒྱུང་ = short-tempered, easily offended, impatient)

བཟེད་ basin, bowl

བཟོ work, labor, industry; occupation, trade, art (ལྷགས་བཟོ = blacksmith's trade; ཡིང་བཟོ = carpentry; རྒྱུལ་བཟོ = silversmith's art); handicraft, workmanship

[see ལས་རྒྱུ་རྩལ]

བཟོ་བཀོད་ work plan; instructions given to workmen

བཟོ་སྐྱར་བ to make over again; to reform, amend, improve

བཟོ་སྐྱོན་ Commun. work project (གཞན་ཚེ་བཟོ་སྐྱོན་ = key project)

བཟོ་བསྐྱུག་ construction, construction enterprise

བཟོ་བསྐྱུག་དགོ་ཅན་ construction engineer, civil engineer

བཟོ་ཁང་ workroom, workhouse, workshop, factory, plant

[see བཟོ་གུ་བཟོ་ལྷི་བཟོ་རྩ]

བཟོ་མཁུག worker, artisan, mechanic; maker, manufacturer

[see བཟོ་པ]

བཟོ་བྱ shop, factory, mill, plant

བཟོ་བྱའི་འགོ་འདྲིའལ plant manager

བཟོ་བྱ wage (དུས་ཚད་ཅི་བཞི་བཟོ་བྱ = wages paid for timework; སྒོ་བཞི་བཟོ་བྱ = wages paid for piece-work)

བཟོ་བྱ་རྒྱ working materials

བཟོ་བཅོས revision, correction, amendment; repair

བཟོ་བཅོས་སྐྱབ་པ to repair, make repairs
[བཟོ་བཅོས་གཏོང་བ]

བཟོ་བཅོས་བཟོ་བྱ repair shop

བཟོ་གཞིས industry and mining

བཟོ་བྱ form, shape, appearance
[རྒྱལ་པ]

བཟོ་བྱའི་རིང་ལུགས Commun. formalism

བཟོ་བྱ form, shape, appearance, look; fashion, style (e.g., of architecture)

བཟོ་བདག་གཉིས་པའལ beneficial to both labor and management

བཟོ་བ worker (བཟོ་བ་རྣམས་ = workers), mechanic, artisan (དུལ་བཟོ་བ = silversmith)

བཟོ་བ་གཅིག་སྐྱེལ་དང Commun. United Workers Party

བཟོ་བ་དང་ཞིང་པ Commun. workers and peasants

བཟོ་བཞི་གྲུལ་རིམ working class[es]

བཟོ་བཞི་འགོ་བ foreman

བཟོ་དཔལ overseer, foreman

བཟོ་སྐྱུད tools, equipment

[ལག་ཆ
ཡི་བྱད]

བཟོ་བ (Perf. བཟོས) to make, construct, build, manufacture (མེད་བཟོས = made of wood); to make something happen (ལྗང་པར་བཟོ་བ = to let fall; ལབ་བཟོ་བ = to have [someone] speak, cause to speak; ཚུས་བཟོ་བ = to practice religion, become religious; དྲག་པ་བཟོ་བ = to heal, make well)

[see བྱེད་པ]

བོ་བ་པ craftsman; manufacturer

[see བོ་པ
བོ་ལཔལ]

བོ་དབྱེས shape and form; model;
mould, matrix

བོ་མ་ཚ་རྒྱུ Commun. team of women
workers

བོ་ཚགས labor union (བོ་ཚགས་ཀྱི་ཚགས་
མི = trade unionists, members of
labor unions)

བོ་ཚང་ཁྲུ Commun. The Office of
Industry and Trade

བོ་ཚང་ལས་རིགས world of industry
and commerce, industrial and com-
mercial circles

བོ་ཞིང་དམངས་གཙོ་སྲིད་གཞུང Commun.
Workers and Peasants Democratic
Government

བོ་ཞིང་དམར་དམག Commun. Workers and
Peasants Red Army

བོ་ཞིང་ལས་རིགས་ཀྱི་ཐོབ་ཇས industrial
and agricultural production

བོ་རིག the mechanical arts

བོ་རིགས་ལག་ཤེས་སློབ་མས technical school

བོ་ལག་ཤིས industrial crafts

བོ་ལས work, industry (དམག་ཚས་བོ་ལས
= war industry)

བོ་ལས་གྲང་ཁྲི industrial city

བོ་ལས་རྒྱལ་ཁབ་ལ་དབང་བ national
ownership of industry

བོ་ལས་ཐབ་དུ་འགྱུར་བ to industrialize

བོ་ལས་ལྗེ་བ heavy industry

བོ་ལས་ཐོབ་ཇས་སྤྱི་ཐོབ་གོང value of
industrial output

བོ་ལས་ཐོབ་ཐོག industrial products

བོ་ལས་ཡང་བ light industry

[ཡང་བའི་བོ་ལས]

བོ་ལུགས manner of doing, method of
working (བྱིམ་གྱི་བོ་ལུགས = architecture)

[བོ་རྒྱལ]

བོ་ད་གྲུགས་མེད་པ unbearable, intoler-
able, unendurable; uncontrollable

[མི་བོད་པ]

བོ་ད་ལྷོ patient, forgiving, forbear-
ing [བོད་པ་ཐོབ]

བཅོད་པ to suffer, bear, endure, tolerate; to resist; to be patient, make allowances, pardon, forgive, overlook (བཅོད་རྟོག = please overlook! pardon!); patience, endurance, forbearance (མི་བཅོད་པ་ཚེ་བ་པ = a very patient man; མི་བཅོད་པ = intolerable, unbearable; irresistible)

བཅོད་པ་ལྷུང་མི་སྦྱབ་པ unbearable

བཅོད་པ་སྦྱུལ་ sympathy, understanding; making allowances, overlooking errors (བཅོད་པ་སྦྱུལ་རྟོགས་གཤམ་པོ་ = Hon. please be patient!)

བཅོད་པ་སྦྱུལ་པ to be patient; to tolerate, make allowances, overlook, forbear; to be sympathetic, be understanding

བཅོད་པ་ཅག patient (བཅོད་པ་རྒྱུང་ = impatient)

བཅོད་པར་གསོལ please overlook!
please excuse! please pardon!

[Colloq. བཅོད་རྟོག]

བཅོད་མི་སྦྱབ་པ unbearable, intolerable; cruel, harsh

བཅོད་བསྐྱུག endurance, hardiness; patience

[སྐྱུག་སྦྱང་མེད་པ]

བཟུམ་པ tub, cask (ཚུ་བཟུམ་པ = cask of water)

བཟུམ་ see བཅོ་བ

བཟུམ་ལྷུང་མི་སྦྱག overproduction of manufactured goods

བཟུ་བ (Fut. of ཟུ་བ) to say, speak; to recite, repeat (prayers)

བཟུམ་ see ཟུ་བ

བཟུགས་པ asked, inquired

[ཞུས་པ]

[རྟོས་པ]

བཟུམ་པ to assemble, gather together (in a circle, unite

[see ཟུམ་པ]

བཟུ་བ see ཟུ་བ

བཟུགས་ see ཟུགས་པ

བཟུགས་ the opposite, the reverse

བཟུམ་ see ཟུ་བ

၃ twenty-third letter of the Tibetan alphabet, used also in numbering volumes, chapters etc. ၃ is subjoined to Mongol or Sanscrit words in order to indicate a lengthening of the vowel (၃^၂ ဝါရိ
Mong. *ДАЛАЙ* = ocean; *ꣳꣳꣳ* = Sansc. 'mā-yā = magic)

၃^၂ see ၃^၂ ဝါရိ

၃^၂ see ၃^၂

၃^၂ ဝါရိ although

၃^၂ *E.T.* just now
[၃^၂ ဝါရိ]

၃^၂ but, above all (၃^၂ ဝါရိ မေ့လျော့
= but don't forget)

၃^၂ see ၃^၂ ဝါရိ

၃ too, also, likewise; and; though, although, ever, soever, however much. Note: ၃ is usually employed instead of ၃^၂ or ၃^၂ after vowels. In the colloquial, however, it is sometimes used after consonants

[see ၃^၂
၃^၂]

၃^၂ pigeon

၃^၂ pigeon's nest

၃^၂ moreover

၃^၂ to bark

၃^၂ indefinite, inconclusive

၃^၂ Interrogative particle used after words ending in a vowel or in ၃ (၃^၂ ဝါရိ = is it large or small?; ၃^၂ ဝါရိ = do you like it?). Note that ၃^၂ is translated as 'or' when a choice is involved¹⁾

[see ၃^၂
၃^၂
၃^၂]

၃^၂ to cast lots; to bet

၃^၂ also, too, likewise

၃^၂ confused, irregular, disconnected

[၃^၂ ဝါရိ
၃^၂ ဝါရိ]

1) See Lalou, *Manuel de Tibétain Classique*, page 36, No. 34.

འ An inflecting affix denoting the genitive case, attached to words ending in a vowel (མའི = mother's; maternal; ཁོའི = his; ལུའི = whose? of whom?; བདག་པོའི = of the master)

[see ཀྱི, ལྱི, ལྷི, ལྷོ]

བ Attached to nouns ending in a vowel in order to form the diminutive (རྩོབ = colt; བོབ = calf; བྱོབ = small bird; རྩོབ = pebble; མྱོབ = dwarf)

བྱེད་ see བྱེད་པོ་

བྱེད་པོ་ see བྱེད་པོ་མཉམ་པོ་

མཚོ་མདའ་ Milk Meadow (the plain upon which the city of Lhasa is located)

བྱེད་པོ་མཉམ་པོ་ to be without resources, be in straitened circumstances, be desperate, be destitute (ང་ལྱོ་མྱོ་མཚོ་ = I am destitute)

[མཚོ་མདའ་མཉམ་པོ་]

བྱེད་པོ་ (འདྲོ་) Colloq. this (བྱེད་པོ་མཉམ་པོ་ = this man; བྱེད་པོ་མཉམ་པོ་ = here)

བྱེད་པོ་མཉམ་པོ་ (or བྱེད་པོ་) we (བྱེད་པོ་མཉམ་པོ་ལྱི་ = our)

[འདྲོ་མྱོ་]

var. ལྱོ་བྱེད་པོ་

བྱེད་པོ་ crackling, whizzing or whistling sound (རྩོབ་བྱེད་པོ་ = sound of the wind; མྱོབ་བྱེད་པོ་ = crackling of a fire)

བྱེད་པོ་ (or བྱེད་པོ་མཉམ་པོ་) unpaid labor, free services, corvée (e.g., free forwarding of letters; porters, pack animals, or supplies provided without cost to high government officials or to foreigners having official authorization to travel in Tibet)

བྱེད་པོ་ owl

བྱེད་ bragging, boasting, bombast, exaggeration (བྱེད་པོ་མྱོ་མཚོ་ = to brag, boast)

བྱེད་ moment (བྱེད་པོ་མྱོ་ = suddenly, instantly, in a moment)

[see ལྱོ་]

བྱེད་པོ་ (Perf. བྱེད་པོ་) to collect, gather up (in one's arms), sweep together

[see འདྲོ་མྱོ་]

བྱེད་པོ་ loud noise, din, clamor, outcry, shout (བྱེད་པོ་མྱོ་མཚོ་ = to shout, make loud outcries, call loudly to someone); humming, buzzing (of insects), whistling (of the wind), babbling (of brooks, crowds), murmuring

ལྷན་འགྲུལ་ haste, speed, alacrity
[see ལྷན་པོ་]

ལྷན་རྩི་ sling

ལྷན་ལག་ see ལྷན་ལག་

ལྷན་དྲི་ see ལྷན་དྲི་

ལྷན་ལྟ་ see ལྷན་ལྟ་

ལྷ་ kiss (ལྷ་བྱེད་པ་ = to kiss)

ལྷ་ Interj. oh! well! (ལྷ་ལགས་སོ་ = oh, all right! oh, very well!)

ལྷ་སྐྱེ་ we
[ལྷ་བྱ་ཅག་]

ལྷ་བརྒྱལ་ Hon. weariness, fatigue; trouble, difficulty, hardship, want

ལྷ་ཐུག་ milk soup (i.e., rice and milk cooked together in a porridge)

ལྷ་ཐུང་ cheese

ལྷ་དྲོད་ lamentation, wailing, crying for help (ལྷ་དྲོད་འབྲོད་པ་ = to cry for help)

ལྷ་དྲོད་པ་ Colloq. one who seeks help; client, plaintiff

ལྷ་ཤི་ well, now, now then, but...
(ལྷ་ཤི་ཤི་ = in that case)
[ལྷ་ཤི་ཤི་]

ལྷ་ཤི་རྒྱལ་མེད་ well, goodbye (to a person departing)
[ལྷ་ཤི་ཤི་མེད་]

ལྷ་ཤི་རྒྱལ་མེད་ well, good-bye (to a person remaining behind)
[ལྷ་ཤི་ཤི་མེད་]

ལྷ་སྐྱེ་ milk jug

ལྷ་སྐྱེ་ cream
[ལྷ་སྐྱེ་མ་]

ལྷ་ཐུག་ powdered milk

ལྷ་མ་ milk

ལྷ་མ་དྲོད་པ་ to churn milk
[ལྷ་མ་དྲོད་པ་]

ལྷ་མ་འཛོལ་ to milk (ལྷ་མ་འཛོལ་མཁའ་ = milker, milkman, milkmaid)

འོ་མ་ལས་སྐྱོབ་བཟོ་གྲ dairy products plant

འོ་མ་སྐྱུ་བ་པ to churn milk

འོག under, below (གཞན་འོག = under the sky; the earth); beneath, underneath (འོག་འདྲེག་པ = to put underneath; to subdue); subordinate to (སྡོད་འོག = persons subordinate to a སྡོད་དཔོན་; བཅུ་འོག = the ten men under a བཅུ་དཔོན་); after, afterward, later on (འོག་དེ་བཞག = will be explained later on)

འོག་རྒྱ drain or gutter on the edge of a roof

འོག་ཏུ *Postpos.* down (འོག་ཏུ་ལྷུང = fallen down); below, under (དེའི་འོག་ཏུ = under that)

[འོག་བ
འོག་ལ
འོག་རྒྱ་ཏུ]

འོག་ཕྱོག ground floor

འོག་བས (or འོག་ལས) from below (འོག་བས་འོངས = came from below)

འོག་རྒྱལ the infernal regions, hell (ས་འོག་རྒྱལ = nadir)

[འོག་གཞུང]

འོག་མ the lower one, the one underneath, the one at the bottom (པར་འོག་མ་གྱི་ = the picture at the bottom [of the page]); the one following, the next one (དེའི་འོག་མ = the one after that); one who is subordinate (to someone else), an inferior

འོག་མེད the highest (i.e., that which is not inferior or subordinate to anything); heaven

འོག་ཅ anvil
[འོག་ཅ]

འོག་བརྟེན་ས lower level (e.g., of a bridge having more than one level)

འོག་གཞི lower stratum, substratum

འོག་རྩ the lower classes; lower level

འོག་ལ *Postpos.* below, under; afterward (དེའི་འོག་ལ = then, next)

[འོག་ཏུ]

ཨང་བ (*Perf.* ཨངས; *Imperat.* ཤོག) to come (འདྲི་རུ་ཤོག = come here!; འདྲི་རུ་མ་ཨང་ = don't come here! ཨང་གམ = is [he] coming?; ག་ཤོས་ཨངས = where did [you] come from?), arrive (ཤོར་ཨངས་ས = came bringing, brought; ཤོད་ཨངས་ས = came leading, conducted; མ་ཨངས་པ = not yet arrived; the future); to become (ཕུག་པ་ཨང = he will become rich); to meet with, encounter; to happen, occur; to be suitable, be sufficient (ཨང་བས = that's enough). As an auxiliary, ཨང (often spelled ཡང) is used to denote future action (ཤི་བར་ཨང = [he] will die; སྐབ་ཡང = [he] will come)

[see ཡང་བ]

ཨང་བའི་ལམ་དུ while coming, while on the way (here)

ཨངས་པ arrival, advent (མ་ཨངས་ལུང་བསྐྱབ = prophecy)

ཨང light, brightness, brilliance; luster, glow, shine, gloss; splendor, beauty¹⁾

ཨང་བརྒྱུ་བ to radiate light, emit rays of light

[ཨང་རྒྱུ་བ]

ཨང་ཀར (or ཨང་རྒྱར, ཨང་ལྗང) luminous circle (མགོ་ཨང་ལྗང = halo); lantern

ཨང་རྒྱབ་པ to gleam, glitter, glisten, sparkle, shine

ཨང་ལྗེ་པ rainbow (i.e., that which has five colors)

ཨང་ཅབ luminous

ཨང་ཚེབ་པ very bright, brilliant

ཨང་ཚམ་ཚམ *Colloq.* glaring (of light), glittering

ཨང་བརྒྱབ་ reflected light

[ཨང་གཡར]

ཨང་མིང་མིང very bright, intensely bright

ཨང་མདངས brilliant light

ཨང་དཔག་མེད God of Boundless light (i.e., Amitabha)

1) ཨང is used in a figurative sense in a number of compounds to represent the sun, moon, and various deities (see Das, *Tibetan-English Dictionary*, page 1119).

ཨོ་ལའ་ལ to blaze with light;
brilliant (ལག་རྗེས་ཨོ་ལའ་ལ = bril-
liant success)

ཨོ་མ species of bamboo used for
making arrows

ཨོ་ལྷགས Fig. the sun

[ཨོ་ལྷ་ལྷག
ཨོ་ལྷ་ལྷམ་ཅེན
ཨོ་ལྷག
ཨོ་ལྷམ་ལ
ཨོ་ལྷམ་ལ
ཨོ་ལྷམ་ལ]

ཨོ་ལྷགས ray of light (ཨོ་ལྷགས་ལྷགས་ =
luminous; ཨོ་ལྷགས་ལྷགས་ = shadowy,
obscure)

ཨོ་ལྷགསལ bright light, high gloss;
enlightenment (of saints)

ཨོ་ལྷགས but, however, yet, not-
withstanding (ཨོ་ལྷགས་ཨོ་ལྷགས་ལྷགས་
ལྷགས་ = I don't see, but I (can)
hear)

[see ཨོ་ལྷགས་]

ཨོ་ལྷགས deaf

ཨོ་ལྷགས or else; yet, nevertheless;
but if...

ཨོ་ལྷགས deaf (ཨོ་ལྷགས་ལྷགས་ = deaf man;
ཨོ་ལྷགས་ལྷགས་ = deaf woman; ཨོ་ལྷགས་ལྷགས་ = deaf
and blind)

[ཨོ་ལྷགས་]

ཨོ་ལྷགས (or ཨོ་ལྷགས) scout, spy

ཨོ་ལྷགས་ལྷགས་ལྷགས་ to pay attention; to
watch, spy upon

ཨོ་ལྷགས ditch, trench, canal; pit
(ཨོ་ལྷགས་ = fire pit)

[see ཨོ་ལྷགས་]

ཨོ་ལྷགས tamarisk

ཨོ་ལྷགས some, several; sometimes,
occasionally

ཨོ་ལྷགས to put down; to leave,
abandon, reject (ཨོ་ལྷགས་ = leave it!)

ཨོ་ལྷགས(ས) generally, in a general
way; about (ཨོ་ལྷགས་ལྷགས་ལྷགས་ = about the
same period)

[ཨོ་ལྷགས་ལྷགས་]

ཨོ་ལྷགས broom

ཨོ་ལྷགས vote (ཨོ་ལྷགས་ལྷགས་ལྷགས་ = to cast a
vote)

ཏོས་པའི་གྲོ་གཟུང་བ to pay a suitable wage or salary

ཏོས་པ to be worthy of something (བསྐྱོད་ཏོས = praiseworthy, laudable; དུགཏོས = likeable, loveable; ཡོས་སྐྱོབ་ཏོས = desirable; བཀྱར་ཏོས = deserving respect); to be suitable, be appropriate, be desirable, be fitting (འདྲི་གཟུངས་པར་མི་ཏོས = it is not fit to be seen), be seemly, be proper, be right, be legal (མི་ཏོས་པ unlawful; unworthy)

[see འཚམ་པ]

ཏོས་པ་མེད་པ to be unfit, be incompetent

ཏོས་པ suitable, fitting, proper; competent, qualified

ཏོས་མེད་(བ) qualified, capable (དགེ་མཁོ་ཏོས་མེད = qualified teachers)

ཏོས་ཚད qualifications, requirements

ཡ

ཡ twenty-fourth letter of the Tibetan alphabet, used also in numbering volumes, chapters, etc.

ཡ Colloq. above, up (རི་བོ་ཡ་གི་ལ = the hill up there; ཡ་གི་ཚར = up here); upper, higher (ཡ་ལོ་ལམ་ལ = upper and lower jaws); superior, excellent (ཡ་རབས = upper classes, the nobility)

[see ཡའི

ཡར

གོང]

ཡ one of a pair, one of two opponents (ལྷམ་ཡ་གཅིག = one of a pair of boots, an odd shoe; ཡ་ཞར = one-eyed; འཐབ་ཡ = adversary, antagonist; རྩ་ཡ = associate, companion; སྐྱུ་ཡ = brothers); mutual, reciprocal (ཡ་ཁ = mutual recrimination); equal (འདྲོ་ལས་ཀྱི་ཡ་ནས་མི་བྱུང = I am not equal to this task)

ཡ affixed to a verbal stem may be translated as a verbal noun (often preceded by 'for'), as a supine, or as an infinitive (ཡི་གེ་འབྲི་ཡ་ལ་དགོས = needed for writing a letter; ཁ་ལག་བཟོ་ཡ = [implement(s)] for preparing food; འདྲི་རུ་འབྲི་ཡ་སྐྱོད་པ་རེད = [I] like to come here; འདྲི་ག་རྩ་བྱུང་ཡ་རེད = what is to be done with it?; རས་ཁྱོད་ལ་ལབ་ཡ་བཤེད་སང = I forgot what I had to tell you); in respect to, as regards (Note that the first example given above might be expressed 'as regards writing a letter, ... is needed')

[see ཡུ]

ཡ་ཀློབ the upper part of the palate

ཡ་ག see ཡག་ག

ཡ་གི the one up there; the upper, the highest part; heavenly

ཡ་ལྷན་ pestle

ཡ་ང (or ཡ་ང་བ) calamity (དམག་གི་ཡ་ང = the calamity of war); anguish, fright

ཡ་ངའི (or ཡ་ང་བའི) terrible, terrifying (ཡ་ངའི་གནས་ = terrifying place; ཡ་ངའི་གཞི་གནས་ = terrible danger), dreadful, formidable (ཡ་ང་བའི་དམག་ཚགས་ = a formidable army, terrifying host)

ཡ་ལྷན་གྱི་ one of a pair

ཡ་མཚན་ upper lip

ཡ་བདགས་ (or ཡ་ད) the letter ཡ subjoined to another letter (e.g., རྩ, རྩཱ, རྩུ, etc.)

ཡ་ཐོག་ top, roof, ceiling; ancient, primeval, primitive (ཡ་ཐོག་གྲང་ཁྱེ་གྱི་ཚགས་ = Commun. primitive Communist society)

ཡ་མཐའ་ beginning, first stage; beginning and end¹⁾

ཡ་དྲོ་ w.T. companion, associate, assistant

ཡ་པོ་ rival, adversary; butcher; executioner

ཡ་བྱལ་ solitary, separate (འདྲོ་བའི་ཡ་བྱལ་བ་ = to keep intact); cleft, crack, split

[see རྩཱ་བ]

ཡ་མ་ cold, catarrh; neuralgia; the temples

ཡ་མ་ཟུང་ unsymmetrical, incongruous, mismatched (e.g., two shoes which are not mates), heterogeneous

ཡ་མ་བསྐྱོད་ vain, futile; trifling, fickle, unstable

ཡ་མེད་ office, official residence, yamen (མེད་ཀྱི་ཁྱེ་)

ཡ་མེད་ without a peer (ཡ་མེད་དོ་མེད་ = unequalled, matchless); single

ཡ་ཅེ་ (or ཡ་ཅེ་) duck, goose (ཡ་ཅེ་)

ཡ་མཚན་ amazement (ཡ་མཚན་དྲུག་འགྲུག་བ་ = to be amazed), wonder, astonishment; miracle, supernatural occurrence)

ཡ་མཚན་ཆེ་ very surprising, most extraordinary

1) See *Dictionnaire Thibétain-Latin-Français*, page 902.

ཡ་མཚན་པོ extraordinary, amazing, astonishing, miraculous, strange, wonderful, curious

[see ཡ་མཚན་ཅན]

ཡ་མཚན་བྱེད་པ to amaze, astonish

ཡ་ཡ diverse, distinct, different (ཡ་ཡ་བ = division, diversity, difference)

ཡ་ཡོ crooked, twisted, awry (ཡ་ཡོ་མེད = straightforward); tortuous

ཡ་རྩ see ཡར

ཡ་ལ་བཞག་པ to impute wrongly; to blame

ཡ་ལད armor, mail

ཡ་མི་རྒྱུ་ཏ Alexandria

ཡ་ལེ་མས་ལེ་གྲུལ་འདྲུག dislocation of the jaw

ཡ་ཤ esteem, honor, love

[ཞེས]

ཡ་སྐ upper tooth

ཡག་ལ། better (འདྲི་ལུ་ཡག་ལ། = better than this)

ཡག་ཉེས good and evil; quality (མི་ཡག་ཉེས = character of people)

ཡག་ཐག་ཚོད very good, excellent

ཡག་པ small mattock, hoe

ཡག་པོ Colloq. good; fit, serviceable; well (ཡག་པོ་མི་ཉེད that will not turn out well)

[see བཟང་པོ

ལེགས་མ

Dialect. ཡོད་པ]

ཡག་པོ་བྱས་ནས carefully (lit. 'having done [it] well')

ཡག་ལོས goodness

ཡག་ཤོས best

ཡང (after words ending in ཏ, བ, མ, འ, ན, or ལ) too, also (རྒྱུ་ཡང་འགྲོ་དགོས་ = I must go also); likewise, besides (བསོད་ནམས་དང་ཡང་ལྡན་པ་ = having merit besides...); and, again, further (indicating a greater distance away or a higher or lesser degree), once more, still more (ཡང་མེས་མོ་ = great-grandmother; ཡང་ཚི་ = the highest peak; perfection; ཡང་ཚང་ = still smaller); thereupon (ཡང་སྐྱོན་པོས་ལྷན་པ་ = thereupon the official said...); but, but yet; although (འཚལ་ཡང་མི་རྟོན་ = although [he] seeks, [he] does not find); ever, soever (གཤམ་ཡང་ = whenever; གཤམ་གྱི་ཁོ་གཤམ་ = wherever it is; གཤམ་ཅི་གཤམ་ = whatever it is; གང་ཡང་ = any (whatsoever); མེད་ཡང་མེད་ = no one; however much; even¹⁾)

ཡང...ཡང both...and (ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་ནང་ཡང་ = both outside and inside)

ཡང་ཀྲོམ་ Yangchow (揚州)

ཡང་དཀར་ whitewash

ཡང་སྐྱར་ (or ཡང་བསྐྱར་) again, once again, once more; furthermore; postscript

ཡང་སྐྱར་སྐྱེས་པ་ born again, reincarnated

ཡང་གི་ see ཡང་པ

ཡང་སྐྱོས་ still more in detail; especially, particularly

ཡང་ལྗིང་ (Abbrev. of ཡང་དང་ལྗིང་པ་) light and heavy; weight (ཡང་ལྗིང་ལྡན་པ་ = to find out the weight)

[ཡང་ལྗིང་]

ཡང་འདྲུག་ the second of two suffixed letters (e.g., the ས་ in རྒྱུས་ or ལྷགས་)

ཡང་ལྗིང་ weight (i.e., the degree of lightness or heaviness)

[ཡང་ལྗིང་]

ཡང་ལྗིང་མེད་པ་ evenly balanced

ཡང་སྙིང་ substance, essence

ཡང་དོག་ exact, real, true (of prices)

ཡང་དོག་སྙིང་པ་ real substance, true essence

ཡང་ཐོག་ highest story of a building; dome

1) For a full treatment of རྒྱུ, འདྲུ, and ཡང, See Bacot, *Grammaire du Tibétain Littéraire*, pages 13-18.

ཡང་དག (or ཡང་དག་པ) actual, real (ཡང་དག་པའི་འབྲས་བུ་ real result, actual outcome); exact, right, correct; perfect (ཡང་དག་རྒྱལ་ = perfect comprehension); full, thorough (ཡང་དག་འགྲོ་ = thoroughfare; ཡང་དག་ལམ་ = highway, main road)

ཡང་དག་རྒྱས་པ་ copious, abundant, plentiful; indeed

ཡང་དག་རྒྱལ་ perfect understanding; sound deliberation, full reflection

ཡང་དག་ཐོས་པ་ to be well informed

ཡང་དག་གཞན་ stability

ཡང་དག་པར་ (or ཡང་དག) really, in reality, indeed (ཡང་དག་དགའ་ = really delighted); completely, absolutely (ཡང་དག་རྒྱལ་ = absolutely victorious; ཡང་དག་པར་སྦྱོམ་པ་ = to restrain completely)

ཡང་དག་པར་རྒྱལ་པའི་སངས་རྒྱལ་ The Most Perfect Buddha

ཡང་འོ་ or; either...or (ཡང་འོ་ཕྱིན་འགྲོ་ ཡང་འོ་ང་འགྲོ་ either you go or I shall go); neither...nor (with the negative)

ཡང་འགས་ཡང་དྲ་ again and again, repeatedly, continually, constantly

ཡང་པ་ light (in weight) [Colloq. ཡང་པོ།]

ཡང་པ་ lightness; light (ཡང་པ་རྩེ་རྩེ་ ཡས་ = light industry) [see ཡང་པ།]

ཡང་མ་ grandmother [མའི་མ།]

ཡང་མེས་པ་ great-grandfather

ཡང་ཅལ་ very high skill, consummate art

ཡང་ཚ་ great-grandson

ཡང་ཡང་ again and again [ཡང་དྲ་ཡང་དྲ་ ཡང་སྐྱར་ཡང་]

ཡང་ཡང་འོང་བ་ to walk around, circumambulate; to come often

ཡང་ལུ་ candle (洋蠟)

ཡང་སྤྲོད་ reincarnation (ལྷུ་བའི་ཡང་སྤྲོད་ = reincarnation of the Dalai Lama); the world

ཡངས་པ་ breadth, area

ယင်္ဂမ္ပ wide, broad, extensive (ဓမ္မိယင်္ဂမ္ပ = open country; ခင်္ဂမ္ပ = vast plain; ဒိဋ္ဌိယင်္ဂမ္ပ = broad knowledge, wide learning; intellectual); spacious, roomy; ample, abundant (အိဋ္ဌိယင်္ဂမ္ပ big eyes; ခေတ္တိယင်္ဂမ္ပ = big hands; prodigal, wasteful)

ယဝ်း uppermost part, highest place, earliest (time); above (အဝ်းယဝ်း below and above; ခဏ္ဍိယဝ်း = above eight years of age)

[see ယ]

ယဝ်းထံ above, in the upper part (ဧဝံယဝ်းထံ = above the hips); in the first part; up to, as far as

[see ယဝ်းဝ်
ယဝ်းလၢၤ]

ယဝ်းထံ.....အဝ်းထံ from.....to

ယဝ်းခွံ upper lip

ယဝ်းဝ် above; in the beginning; in the first place

ယဝ်းဝ်း from above; from the beginning; beginning with, since (ခဏ္ဍိယဝ်းဝ်း = since the age of eight)

ယဝ်းပ the other, another (ယဝ်းပ'ရဲဇ်ဇ်လၢၤ = give me another); vacant, unoccupied, ownerless (ဗြဲယဝ်းပ = vagrant dog; ဓမ္မိယဝ်းပ = uncultivated soil, fallow land; န္တိယဝ်းပ = the external world); free, common (of property); at ease, at leisure (ယဝ်းပ'ရဲဇ်ဇ်လၢၤ = to be at leisure, have nothing to do); set aside, dispersed, separated, scattered (ယုဏ္ဍိယဝ်းပ = the sheep have been scattered)

ယဝ်းလၢၤ *Postpos.* above, in the upper part (ယဝ်းလၢၤ'ရဲဇ်ဇ်လၢၤ = to go to the upper part; to ascend, mount); beyond

[ယဝ်းထံလၢၤ
ယဝ်းထံ]

ယဝ်းလၢၤ limb, member (ယဝ်းလၢၤ'ဝဲဇ်ဇ်လၢၤ = weak-limbed, decrepit, lame); element, part (e.g., spare parts of machinery), branch, section (of a book); appendix, supplement; appendage

ယဝ်းလၢၤ'ပုဏ္ဍိယဝ်းလၢၤ *Commun.* detachment, branch, cell

ယဝ်းလၢၤ'ဝဲဇ်ဇ်လၢၤ *Commun.* military sub-district

ယဝ်းလၢၤ'ခွံဇ်လၢၤ branch organization

ယဝ်းလၢၤ'ဒွံးလၢၤ *Mil.* detachment

ཡབ *Hon.* father (ཡབ་ཡུམ་ = father and mother, parents)

[ཡ]

ཡབ་ཚ་ valuables, articles to be kept in a safe place

[see ཡབ་པ]

ཡབ་པ to lock up, keep in a safe place, secure (ཡབ་ཡོབ་པ to hide, conceal)

ཡབ་པ to move to and fro, swing back and forth; to fan; to beckon, signal, wave (to someone); to attract, provoke

[see ཡཡོབ་པ]

ཡབ་མེས *Hon.* father and grandfather; paternal ancestors

ཡབ་མོ (or ཡཡབ་མོ) waving, fanning (ལོས་ཀྱི་ཡབ་མོ་བྱུང་པ = to signal by waving one's coat); attracting, bringing on, provoking; fan

ཡབ་གཞིས (or ཡབ་གཞི) *Hon.* 'Father Estates', the lands and property belonging to the parents of former Dalai Lamas; the upper aristocracy of Tibet, consisting of the families of former Dalai Lamas (ཡབ་གཞིས་སྐྱལ་འཛེར་ = the family of the present, or 14th, Dalai Lama)

ཡབ་གཞིས་གྲུང *Hon.* title used by a duke, member of the Dalai Lama's family (ཡབ་གཞིས་... ..གྲུང = the father of the Dalai Lama)

ཡབ་ཡུམ *Hon.* parents

[ཡ་མ]

ཡབ་རྩང་པ portico, veranda

ཡབ་སྲས *Hon.* father and son; master and disciple

ཡམ་བུ name of the ancient capital of Nepal (now called Katmandu)

ཡམ་མེ་བ moderate, not severe; coarse, rough

ཡམ་ཡོམ tottering, unsteady (ཡམ་ཡོམ་བྱུང་པ = to totter)

ཡམས་འབྲས contagious disease, plague, epidemic (ཡམས་འགོག་ = plague prevention; anti-epidemic)

[འབྲས་ཡམས]

ཡར up, higher up, upward (ཡར་ལ་གཟེགས་པ = to look up; ཡར་འགྲོ་བ = to mount); top (ཡར་འབྲས་མར་ལ = from top to bottom). Note also བ་ཡར = stepfather; མ་ཡར = step-mother)

ཡར་ལྗངས (or ཡར་ལུང) Yarlung Valley in Lhokha (ལྷོ་ཁ།) Province, where the seat of government of the earlier kings of Tibet was located

ཡར་སྐྱེ་བ to be reborn into the upper classes

ཡར་བསྐྱེལ་བ to urge forward; to promote (ཀྲུང་གི་དམངས་གཙོ་ཡར་བསྐྱེལ་ཚོགས་པ = Commun. The China Association for Promoting Democracy); to expedite

ཡར་ཁྲིམ Yarkand, a city in Sinkiang Province (38° 25' N, 77° 20' E)

ཡར་འཕྲིག་པ to raise, lift, hoist, pick up

[ཡར་བཀྲིག་པ]

ཡར་འགྲོ་མར་འགྲོ་བ to travel up and down (a country); to move about, walk this way and that

ཡར་སྐྱེས development, progress, improvement, advance, spread

ཡར་ཇ part of the month during which the moon becomes increasingly visible

[see ཟླ་སྐྱོད]

ཡར་ཚེབས་བསྐྱེད་གཞུང་ Hon. please come in

ཡར་བསྐྱོད raising up, extolling, eulogizing

ཡར་ཐོག་པ Commun. advanced, progressive (methods, workers, etc.)

ཡར་འཐོག་པ to select for promotion (lit., to pull up)

ཡར་འཕྲིལ་བ to increase

ཡར་འཕྲུང་བ to hoist

[ཡར་འཕྲིག་པ]

ཡར་བ Colloq. to disperse, scatter, send adrift; to ramble, stray off; to lift, raise (ཡར་སྐྱེབ = can lift)

ཡར་མར up and down, top and bottom

ཡར་ཅམ་ནས from up there

ཡར་ལྷུ་བ to appeal to a superior

ཡར་ལ up, higher up (ཡར་ལ་ཕྱིར་ཤོག = bring it up!)

ཡར་ལང་བ to rise, get up, arise

ཡར་ལུང name of a large river flowing through the eastern part of Kham (now Sikang Province)

ཡར་བཤད་མར་བཤད་པ to find fault with, criticize

ཡལ་ག གough, branch, twigs

ཡལ་བ to fade away, evaporate, dissipate, be dispersed; to shrink, subside, diminish; decrease, diminution, lowering (of temperature, fever, etc.)

ཡལ་ཡལ an infinitely large number

ཡལ་ཡོལ (or ཡལ་ལེ་ཡོལ་ལེ) carelessness, relaxation (of one's attention); inconstancy, instability

ཡས without, devoid of (མཐའ་ཡས = without end, limitless; immense; གྲངས་ཡས = innumerable, numberless, countless; དཔག་ཡས = immeasurable, incomparable); very

[see མེད
བྲལ]

ཡས from above, from up there (ཡས་འོ་མར་འབབ་པ = to come down from above); the upper or higher part (ཡས་ཀྱི = the upper one, the one above); away, off (ཡས་གཏོང་བ = to throw away)

[see ཡའ་འོ]

ཡས་མས from above and from below, upward and downward, above and below; average

[see ཡར་མར]

ཡི an inflecting affix denoting the genitive case, used only after words ending in a vowel or in འ (འདྲི་ཡི = of this; ས་ཡི = on the earth; མ་ཡི = of the mother, maternal)¹⁾

[see རྒྱ་གཞི, རྒྱ་གཞི, and རི]

ཡི is used in certain compounds instead of ཡིད (ཡི་རང་བ = to rejoice, be glad; delight)

ཡི་གྲི་དམངས་གཙུག་ལྷན་ཁག་རྒྱལ་ཁབ་ མཐུན་སྦྲུལ་ རྒྱལ་ཁབ་ Commun. The Democratic Republic of East Germany

ཡི་གེ appetite (ཡི་གེ་འདག་གེ = lack of appetite); taste (ཡི་གེ་མི་འོང་བ = distasteful, disagreeable to taste)

ཡི་གེ letters of the alphabet (ཡི་གེ་སྐད་མཚན་མཚན་ = the 30 consonants of the Tibetan alphabet); writing, handwriting (ཡི་གེ་དབྱེ་ཐབ་ = the Tibetan printed letters; ཡི་གེ་དབྱེ་མེད་ = the 'headless' letters; Tibetan cursive writing); anything written down, letter, epistle, note, written order, document; studies

[see ཡིག]

1) This form of the genitive is used mostly in poetry. In ordinary texts, the forms given above would be written འདྲི, སའི and མའི.

ཡི་གེ་སྐྱུ་ལ to carry a letter
[ཡི་གེ་འཕྲུ་ལ]

ཡི་གེ་བསྐྱར་ལ to send a letter
[ཡི་གེ་སྒྲིང་ལ
ཡི་གེ་གདོང་ལ]

ཡི་གེ་གདོང་ལ to send a letter
[see ཡི་གེ་བསྐྱར་ལ]

ཡི་གེ་ཐོབ་ལ to receive a letter;
one who has received a written
order or document

ཡི་གེ་ལ writer, scribe; copyist

ཡི་གེ་དཔོན་ལ to dictate a letter
[ཡི་གེ་རྒྱུ་སྐྱུ་འཕྲུ་ལ]

ཡི་གེ་འཕྲུ་ལ to receive a letter

ཡི་གེ་འབྲི་ལ to write a letter

ཡི་གེ་མེང writing board or slate

ཡི་གེ་ལན་ལ written answer

ཡི་གེ་བསྐྱབ་ལ to learn to read and
write; to teach reading and writ-
ing; to educate

ཡི་གེ་རྒྱུ་ལ to put into writing

ཡི་དྲུགས་ a class of spiritual beings
in the Buddhist cycle of exist-
ence¹⁾

ཡི་དམ (or ཡི་དམ་ལྷ) tutelary deity;
a personal name

ཡི་དམ (or ཡི་དམ་ལྷ) promise, oath,
vow (ཡི་དམ་བྱུང་ལ = to promise, vow)
[Hon. ཐུགས་དམ]

ཡི་ཕྲག་ལ (or ཡི་དུ་ཕྲག་ལ) to be un-
happy, be sad, be dejected, be
sorry; to be displeased

ཡི་ཅེ soap (Ch. 胰子)

ཡི་རང agreement, acquiescence,
seconding (the motion)
[ཁས་ལན]

ཡི་སེ་ལ Israel

1) See Das, *Tibetan-English Dictionary*, page 1132-1133.

ཡིག (used in compounds for ཡི་གེ)
 letter of the alphabet (ཀ་ཡིག =
 the letter ཀ); writing (བྲིང་ཡིག =
 clerk, secretary, copyist); letter,
 epistle (སྐྱོད་ཡིག = circular epistle,
 letter); document (ལམ་ཡིག = pass-
 port; ཚད་ཡིག = contract). Note also
 འགྲུབ་ཡིག = address of a letter, title
 of a book; རྟོགས་ཡིག = seal; ལྷ་ཡིག =
 written petition; རྩོམ་ཡིག = letters
 of recommendation; མ་ཡིག = original
 text; བུ་ཡིག = notes, commentary on
 a text; རྒྱུ་ཡིག = newsletter; རྩོམ་ཡིག
 = treaty; བསྐྱེད་ཡིག = public notifica-
 tion

ཡིག་ཀློག་པའི་ཤེས་པ་ envelope

ཡིག་སྐྱུང་ hidden letters (in Tibetan,
 the abbreviation of two or more
 syllables into a short form. Such
 abbreviations are widely used in
 correspondence and in documents
 of all kinds)

ཡིག་བསྐྱུར་ correspondence (ཡིག་བསྐྱུར་ཆུང་
 བཞུག་ = title of a popular guide to
 letter writing, containing lists
 of salutations, polite phrases,
 etc.)

ཡིག་བསྐྱུར་ཁང་ post office

ཡིག་བསྐྱུར་བ་ to correspond; to com-
 municate (by letter, wire, etc.)

ཡིག་བསྐྱུར་རང་དབང་ freedom of communi-
 cation

ཡིག་ཁང་ library; post office

ཡིག་མཁུའི་མཁུ་ one skilled in the art of
 reading and writing; scribe,
 writer, secretary, clerk

[Colloq. བྲིང་ཡིག]

ཡིག་འབྲེལ་དམག་ signal communications
 troops

ཡིག་འབྲེལ་བྱེད་པ་ to communicate (by
 letter)

ཡིག་ཏུ་ envelope

ཡིག་རྒྱུགས་ literary exercise, lesson;
 examination

ཡིག་རྒྱུགས་སྤྱོད་པ་ to conduct an examina-
 tion

ཡིག་ཕྱོམ་ letter box

ཡིག་ཕྱོམ་ bundle of letters

ཡིག་བསྐྱུར་བ་ to translate

ཡིག་ཆ་ records, notes, written ac-
 counts; official papers, documents,
 writings, compositions; writing
 materials or utensils

[ཡིག་དོན་
 དཔེ་ཆ]

ཡིག་ཚེབ་ཚགས་པར poster

ཡིག་ཕྱུག note, short letter
[ཡིག་ཚུང]

ཡིག་ཕྱིང line of writing or of print

ཡིག་འབྲུ character, letter of the alphabet (ཡིག་འབྲུ་གཅིག = a single letter)

ཡིག་ཚང office (*lit.*, 'nest of letters'); The Dalai Lama's Secretariat, responsible for monasteries and religious affairs in Tibet, keeper of the seals of the Dalai Lama, in charge of correspondence and documents and responsible for the training of ecclesiastical officials as well as for their promotions, demotions and transfers¹⁾

ཡིག་ཚང་མཁས་པ་དགའ་བྱུང་ཚེབ་མ title of the keeper of the official records for the Dalai Lama's Government in Lhasa; title of the book or register containing an abstract of official government records

ཡིག་འཇུག receipt in writing, written contract

ཡིག་རྩམ counterfeit letter

ཡིག་བཞག *Commun.* files, archives

ཡིག་རྩལ literature

ཡིག་ལའག written answer (ཡིག་ལའག་གཏོང་བ = to send a written answer, answer a letter)

ཡིག་ལའག་འཕྱིར་བ to receive an answer
[to a letter]

ཡིག་ལའག་ལྟེན་པ to answer a letter
[ཡིག་ལའག་གཏོང་བ]

ཡིག་མང illiteracy
[ཡིག་རྫོངས]

ཡིག་ཤུབས envelope

ཡིག་ཤེས་སྒྲིབ་གྲས *Commun.* literacy class

1) According to F. Moraes, 'the ecclesiastical counterpart of the 'Kashag' is the 'Yiktsang', and this body is composed entirely of monks, normally four in number. The Yiktsang holds the Dalai Lama's seal, which is affixed to all documents of importance, and also appoints the monks who share power with the lay nobles at the higher rungs of the administrative ladder. It administers all the monasteries except the Three Great Ones (Sera, Drepung, and Ganden). The Lord Chamberlain (སྤྱི་ཁྲུབ་མཁས་པ་) acts as the intermediary between the Yiktsang and the Dalai Lama' (see *Revolt in Tibet*, page 58).

ཡིག་ལྟན interpolation in writing;
mistake in grammar or in writing

ཡིད mind, intellect, mental
powers; soul, spirit

[see ཡི
Hon. རྒྱལ་ས]

ཡིད་ཀྱི agreeable (to one's mind);
pretty (ཡིད་ཀྱི་མཚོ = a pretty lake)

ཡིད་ཀྱིས according to one's mind or
fancy (ཡིད་ཀྱིས་བྱེད་པ = to do as one
pleases)

ཡིད་སྦྱུ repentance

ཡིད་འཁྲུལ་བ to be mistaken, be de-
luded; to be uneasy, be troubled
(mentally)

ཡིད་ཆད་པ downcast, dejected,
gloomy, pessimistic

ཡིད་ཆེས belief, faith, confidence,
trust (ཡིད་ཆེས་དཀའ་བ = hard to be-
lieve; ཡིད་ཆེས་སྲུབ་བ = easy to be-
lieve; རང་ལ་ཡིད་ཆེས = self confi-
dence)

[see དད་པ]

ཡིད་ཆེས་པ to believe, have faith in,
trust, rely on, depend on (ཡིད་སྲི་
ཆེས་པ = to disbelieve)

ཡིད་ཆེས་མཉམ་ལས་ཁང Commun. credit
society

ཡིད་གཉེས doubt, hesitation

ཡིད་བརྟེན confidence, reliance

ཡིད་ཐང་ཆད་པ to become mentally
exhausted

ཡིད་མཐུན agreement, approbation,
unanimity

[see རྫོལ་མཐུན]

ཡིད་དང་འཐུན་པ favorable

ཡིད་དྲུ་འོང་བ agreeable (to the mind),
pleasing (to the spirit), engaging,
winning

[ཡིད་འཐུན
ཡིད་ལ་འབབ
ཡིད་འོང]

ཡིད་དྲགས་འདུབ་བ to doubt

ཡིད་ལྡན humanity, human beings

[ཡིད་ཅན]

ཡིད་དྲུད examination of the mind,
investigation into the mental
faculties

ཡིད་ཡམས་པ to be downhearted, be dejected, be depressed

ཡིད་འཕྲུག་ very handsome, charming, beautiful

ཡིད་འཕྲུག་པ to fascinate, charm, captivate, infatuate

ཡིད་འབྱུབ་པ to be discontented; to be weary (mentally)

ཡིད་འགྲུབ་བ to move (someone's emotions), act upon, influence; to be moved (emotionally), be influenced (spiritually); to be anxious, be worried

[སེམས་འཕྲུག་པ
ཡིད་འགྲུབ་བ]

ཡིད་མ་ཆེས་པའི unbelievable

ཡིད་སྲུག་པ་བྱུང་པ to despair

ཡིད་སྡོམ་ wish, desire

ཡིད་སྒྲུབ་ befuddled, tipsy

ཡིད་རྗེས་པ of charming appearance (i.e., pleasing to the mind); satisfying (ཡིད་འཕྲུག་པར་འགྲུབ་བ = to become satisfied, be contented)

ཡིད་གཞུང་ illusions (ཡིད་གཞུང་ལྡན་ = deluded)

ཡིད་གཞུངས་ perceptive, acute (mentally); prudent; honest, upright, straightforward

ཡིད་བཞིན་ wish (ཡིད་བཞིན་ཏུ་ = as one might wish, to one's heart's content)

ཡིད་བཞིན་ཉམ་བུ་ the 'wishing gem', jewel or talisman that grants every wish; an expression of respect used when speaking of the Dalai Lama

ཡིད་བཞིན་གྲུབ་ happiness, bliss, heaven

ཡིད་དོང་ pleasing, agreeable, attractive, charming; handsome, beautiful (ཡིད་དོང་མ་ = a beautiful woman)

[ཡིད་ཏུ་དོང་བ]

ཡིད་ལ་ to one's mind or fancy (ངའི་ཡིད་ལ་མི་འབབ་ = it does not suit my fancy; I do not like it)

ཡིད་ལ་འདྲོངས་ grasped (mentally), understood, noted

ཡིད་ལ་བྱེད་པ to perceive, comprehend, take to heart, remember

[ཡིད་ལ་བཞག་པ
ཡིད་ལ་བཟུང་པ
ཡིད་ལ་བཅུག་པ]

ཡིད་ཅག་པ to be tired of, be weary of

ཡིད་ཤིས་ཀྱི་ཆམ་འགྱུར་ change of mental attitude

ཡིབ am, is, are; yes, it is so. ཡིབ is regularly used in Tibetan to connect the subject with its psychological predicate (ང་ལྟ་སྐྱོ་བ་ ཡིབ = I am a resident of Lhasa; ཀྱི་མ་ཟེའི་མཁའ་བྱེད་པ་ཡིབ = I am the man who caught the thief). ཡིབ should really be regarded as a function word with the built-in concept of 'the one who', 'the thing which', etc. For example, the expression ང་གཡལ་ཅིག་ཉེས་པ་ཡིབ, which will usually be translated as 'I bought a yak', means, from the Tibetan viewpoint, 'I am *the one who* has bought a yak' or 'I am the yak-bought-one'. It should be noted also that ཡིབ is used with the first person (very rarely with the second or third) and that it is never employed to express location or mere existence. མ་ཡིབ, the negative of ཡིབ, is usually contracted to མིབ་ཀྱང

ཡིབ་ཀྱང but, however, yet, nevertheless

[ཡིབ་བ་ཡང
ཡིབ་བས]

ཡིབ་གྱང་བ if, if so

ཡིབ་འགྱུར་ apparently, appears to be, probably, is likely; I suppose...

[ཡིབ་པ་འདྲ]

ཡིབ་ཀྱི་རིད་ probably, perhaps

[see ཡིབ་བབས]

ཡིབ་གཅིག་མིབ་གཅིག (or ཡིབ་ཅིག་མིབ་ཅིག) in any case; at any event, at all cost, without fail

ཡིབ་ལྟ་ཡིབ certainly; indeed

ཡིབ་བ་ཡང (or ཡིབ་བའང) but, however; yet, nevertheless, notwithstanding; although, even if

[see ཡིབ་ཀྱང
མིབ་ཀྱང]

1) Traditionally, ཡིབ has been regarded as an auxiliary. For an analysis of this viewpoint, see Das, *Tibetan-English Dictionary*, page 1137, Bacot, *Grammaire de Tibétain Littéraire*, Index Morphologique, page 99, and Lalou, *Manuel Élémentaire de Tibétain Classique*, page 78.

ཡིབ་བས but, however (དེ་རིང་ང་འགྲོ་གླུ་མ་བྱུང་ཡིབ་བས་སང་ཉིན་འགྲོ་གི་ཡིབ་ = I could not go today, but I shall go tomorrow)

ཡིབ་པ to be
[Hon. ལགས་པ
see ཡིབ]

ཡིབ་པ་འདྲ་ it is likely, it is probable, in all likelihood, probably (ཉི་མ་ཅིག་འགྲོ་ས་ལ་འགྲོ་གི་ཡིབ་པ་འདྲ་ = I shall probably go to Lhasa someday)

ཡིབ་པའི་ཁྲུལ་ supposed to be, most likely is...

ཡིབ་པས Interrog. is it? are there? are (you) the one who...? (ཁྱེད་ཡོང་གི་ཡིབ་པས་ = will you come?)

ཡིབ་བབས E.T. perhaps (ཁོ་སང་ཉིན་ཡོང་དང་ཡིབ་བབས་ = perhaps he will come tomorrow)

ཡིབ་མེད truth, certainty

ཡིབ་ཅང as it is

ཡིབ་ཚུལ property, attribute; state, condition¹⁾

ཡིབ་རུང་ although, if so, if it be so, nevertheless, yet

ཡིབ་ལུགས circumstances

ཡིབ་ཁྱུང་ hole (in the ground), cave, tunnel shelter (གཞན་གྱི་ཡིབ་ཁྱུང་ = air raid shelter)

ཡིབ་བས་སྡོད་པ to lurk, lie concealed

ཡིབ་པ to hide, hide oneself, to lie concealed (e.g., in ambush)
[བཀའ་པ]

ཡིབ་མ something hidden or concealed

ཡིབ་དམག ambush
[གཤམ་དམག]

ཡིབ་ས hiding place

ཡིབས form (ཡིབས་སུ་ = in form, in appearance)
[see དབྱིབས]

ཡིབ་མཚན postage stamp (郵票)

1) According to Gould ཡིབ་ཚུལ་ also means 'supposed to be' (see Tibetan Word Book, page 328).

ཡིས an inflecting affix denoting the instrumental case, used only after words ending in a vowel or in ལ (ཀུལ་པོས་མི་ལྷོག་ཡིས་བསད་ = the king killed the man with the knife)

[see ཡི]

ཡུ་གུར་ Uigur (language and people)

ཡུ་བ་ handle (i.e., anything attached to an object which can be grasped by the hand), haft, hilt (གྲི་ཡུ་ = haft of a knife; སྐ་རྩེ་ཡུ་བ་ = handle of an ax); stem; stalk, stick

ཡུ་བ་ཅན་ having a handle (ཡུ་མེད་ = without a handle)

ཡུ་བུ་ཅན་ see རྩ་བུ་ཅན་

ཡུ་ཅོ་ hornless ox or yak

ཡུ་མ་ (or ཡུར་མ་) weed(s)

ཡུག་ piece of cloth (གོས་ཆེན་ཡུག་གཅིག་ = a piece of silk cloth)

ཡུག་ཡུག་རྒྱབ་པ་ to wag; to whirl

ཡུགས་མ་ widower

[ཡུགས་ས་པ]

ཡུགས་མ་ widow

[ཡུགས་ས་མ]

ཡུགས་ས་ mourning

ཡུང་བ་ turmeric; yellow (i.e., the color of turmeric dye)

ཡུང་མ་ turnip

ཡུངས་ཀར་ (or ཡུངས་དཀར་) white mustard

ཡུངས་འབྲུ་ mustard seed

ཡུད་ instant, moment (ཡུད་ཅམ་འགྲོ་ = will leave in just a moment)

[སྐད་ཅིག]

ཡུད་ཀྱིས་ instantly, quickly

[མགྲིགས་པ]

ཡུད་ཏུ་ in a moment

ཡུད་ཅམ་ just a moment

ཡུའ་ length of time, duration (ཡུའ་ཅི་སྤྱད་ཏུ་ = how long?)

ཡུའ་ག་ཚད་ how much time? how long?

[ཡུའ་ཅི་སྤྱད་ཏུ་]

ཡུའ་འགོར་བ to delay, take a long time to do something

ཡུའ་མུང་བ short time, little while; short term (ཡུའ་མུང་སྦྱང་གྲས = short term training class)

ཡུའ་བབ Yunnan (Province (雲南))

ཡུའ་ཚད term, time limit

ཡུའ་རིང long time, long duration (ཡུའ་རིང་པོ་བས = after a long time); lasting, enduring

ཡུའ་རིང་མུང length of time, duration of time, how long

ཡུའ་རིང་འཕལ་པ prolonged fighting, protracted war; delaying action (Mil.)

ཡུའ་རིང་ཏུ for a long time
[ཡུའ་རིང་པར]

ཡུའ་རིང་པའི་འཆར་གཞི long-range plan

ཡུའ་རིང་འཚོ long-lived

ཡུམ Hon. mother (བཅའ་བུ་ཡུམ = the queen mother; རྒྱལ་ཡུམ = the mother of the Dalai Lama; ལྷ་ཡུམ = the mother of a very high official); female energy; 1) the third part of the sacred writings

[མ་མ]

ཡུམ་སྐྱ་གཞིགས Hon. mother

ཡུམ་མང Plain of the Mother (in North Sikkim)

ཡུའབ་ཏུང The Far East (遠東)

ཡུའུ་ཤི་སི་ལ་ཇི་ཡ Yugoslavia

ཡུར་པོ channel, canal, conduit, aqueduct (ཡུར་པོ་རྒྱ་བ = to dig a channel)

[རྒྱ་རྒ]

ཡུར་བ to irrigate; channel, irrigation canal (ཡུར་བའི་རྒྱ = water conveyed by an irrigation trench), conduit, aqueduct

ཡུར་བུ irrigation pipe, drain

1) For the significance of this term in Buddhism, see Das, *Tibetan-English Dictionary*, page 1139.

ཡུར་མ (or ཡུ་མ) weed

ཡུར་མ་ཡུར་བ to weed, pull out weeds
[ཡུར་མ་རྒྱབ་པ]

ཡུལ country, inhabited land (བོད་ཡུལ = Tibet; རྒྱ་ཡུལ = China; རྒྱ་གར་ཡུལ = India; ཡ་ཡུལ = native land; གཞིབ་ཡུལ = foreign land); rural area, province (ཡུལ་སྐོད་ = provincial dialect); 1) area, place, region (རྫོད་ཡུལ = a happy place; འབྲུག་ཡུལ = pasture land); sphere, domain; organ or area of sensory perception (ཡུལ་བརྒྱན་ = the eight organs of bodily sensation and perception); abode (ལྗང་ཡུལ = land of the gods; མིའི་ཡུལ = abode of men); space

ཡུལ་བརྒྱན་ touring, traveling around a country

ཡུལ་ཁམས་ kingdom, dominion; habitation

ཡུལ་ཁྲགས་འབྲུག་ remote country, out-of-the-way area

ཡུལ་ཁྲིམས་ laws of a country

ཡུལ་འཁོར་ province, district 2)

ཡུལ་འབྲུག་ immigrant

ཡུལ་གི་གཞིན་མ local thugs

ཡུལ་གྱི་མི་དྲག་རྫོད་འབྲུག་ Commun. local hoodlums (i.e., oppressive members of the local gentry)

ཡུལ་གྱུ་ district (lit., 'corner of a country'), region, place

ཡུལ་དགོན་ village and monastery
(ཡུལ་མི་དང་དགོན་པ་པ་རྣམས་ = villagers and monks, laymen and clerics)

ཡུལ་འབྲུག་ bad weather, storm, tempest; public calamity (e.g., famine, murrain, blight, etc.)

ཡུལ་ཅེན་ fitting (i.e., in its proper place), proper, suitable, appropriate

[ཡུལ་ཡོད་པ]

ཡུལ་ཚོས customs of a country, usages, local practices

[ཡུལ་ལྟགས་]

1) Or 'language of a country'.

2) According to some authorities, an area including about 100,000 dwellings (see Das, *Tibetan-English Dictionary*, page 1140).

ཡུལ་རྫོངས wide valley; inhabited area where lands are cultivated; countryside; landscape

ཡུལ་ཐང local price

ཡུལ་ཐོན་དངོས་རྫས local products

ཡུལ་རྫི section of a country, district (formerly a village or group of villages under the jurisdiction of a རྫི་དཔོན)

ཡུལ་ནས from the country; on the spot (ཡུལ་ནས་མཛུབ་སྐྱོབ་གཞན་པ་ = to give on the spot instruction...)

ཡུལ་ནས་འབྲུག་པ to be banished, be exiled from a country

ཡུལ་པ countryman; inhabitant, native (ཡུལ་མ = a native woman; ཡུལ་པ་ བཞིས = the people, the public)

[ཡུལ་མི]

ཡུལ་དཔོན local official (e.g., village magistrate, district judge, etc.)

ཡུལ་ཕྱང་བ person who has been banished, one in exile

ཡུལ་རྒྱལས region, neighborhood

ཡུལ་སྐྱོབ civil officer

ཡུལ་མི countryman; resident, local inhabitant, native (ཡུལ་མི་ཚོ = inhabitants)

[སྐྱོང་མི]

ཡུལ་མེད out of place, unfitting, improper

ཡུལ་ཚོ group of hamlets, village (settled areas under the jurisdiction of a local headman), borough, township

ཡུལ་རྫས local products, native products (ཡུལ་རྫས་ཁྱད་རྫས = special native products)

ཡུལ་བཟང area enjoying good weather and plenty of food and water; fair weather

[see ཡུལ་ངའ]

ཡུལ་ཡོད་པ see ཡུལ་ཅན

ཡུལ་ལུགས manners and customs of a country, usages

ཡུལ་བཟན geography, topography

ཡུལ་ས habitation, place of abode

ཡུལ་གྱིས་ government of a country

ཡུལ་གྱིས་ love of one's country, attachment to one's native place

ཡུལ་སྲོལ་ customs, manners, mores

ཡུས་ boastfulness, bragging; pride; fervor, ardor

ཡུས་ཚུ་ boiling water

ཡུས་ཚེ་བ་ very proud, conceited; exultant

ཡུས་དེ་ it being true, as it is true, in truth, in fact

ཡེ་ A superlative particle with the sense of 'from the very beginning'; perfectly, absolutely, completely, utterly, highly, quite, very (ཡེ་དག་ = quite clean, very pure; clean from the very beginning; ཡེ་བཟང་ = very good)

ཡེ་དྲུས་ the beginning of time; in the beginning, at first; formerly

ཡེ་ལྔའ་ eternal; ancient

ཡེ་འགྲུ་ since the beginning, from eternity, at all times, altogether (ཡེ་འགྲུ་བཟང་པོ་ = altogether good; ཡེ་འགྲུ་མི་གྲུ་དགོས་ = this is not to be done by any means). With a negative, ཡེ་འགྲུ་ means 'not at all', 'by no means'.

ཡེ་མ་བྱེད་པ་ does not do at all

ཡེ་རང་ name of a city in Nepal

ཡེ་ཤུ་ Jesus

ཡེ་ཤེས་ (Abbrev. ཡེས་) divine wisdom, perfect knowledge

[ཡེ་མཁྱེན་]

ཡེགས་པ་ rough, hairy, shaggy

ཡེད་པ་ see ཡག་པ་

ཡེང་བ་ see བཡེང་བ་

ཡེའུ་ amply, plentifully, liberally (ཡེའུ་ལ་གདོང་བ་ = to give liberally)

ཡེར་རོ་ pure, unadulterated, genuine, clear (རྩ་ཡེར་རོ་ = pure blue)

ཡེས་མེས་ Colloq. ancestors

ཡིག *yoga* (ཡིག་པ = an ascetic who practices *yoga*)

ཡོ་ཤིང་གར *Eastern Europe*

[གར་ཡོ་ཤིང]

ཡི་ཆས *see* ཡི་བྱད

ཡི་བབ *Viet-nam* (越南)

ཡི་བབ་དམངས་གཙོ་སྤྱི་མཐུན་གྲུབ་རྒྱལ་ཁབ *The Democratic Republic of Vietnam*

ཡོ་བ sloping, slanting, oblique, crooked (ཁ་གཡོ = crooked mouth), awry; crafty, distorted; slope, slant

[*see* ཡོ་བ
གཡོ]

ཡི་བྱད household furniture, goods, chattels; tools (ཁྱིང་ལས་ཡི་བྱད = farm tools), implements (འབྲི་ཡི་བྱད = writing implements), necessities (འཚོ་བའི་ཡི་བྱད = necessities of life), equipment; means, methods (ངལ་རྩལ་གྱི་ཡི་བྱད = work methods)

[ཡི་ཆས]

ཡི་བྱད་ལྷན a man of property, property owner¹⁾

[*see* ཇོས]

ཡི་རབ *Europe*

[ཡི་རབ་ཤིང]

ཡོག (*used for* རོག) below, downstairs (ཡོག་ཁང = ground floor, cellar)

ཡོག་བས from below

ཡོག་པོ pole or stick for stirring the fire, poker

[ཡོག་ཤིང]

ཡོང་གི་ཡིག will come

ཡོང་རྒྱ *income*

ཡོང་ངས is it? will it be so?

ཡོང་ཇ certainly, surely

[ངེས་པར]

1) The Tibetans think in terms of three basic types of property: money (བོར), livestock (ཕྱགས), and household furnishings, tools, etc. (ཡི་བྱད).

ཡིང་དྲམ at the time of coming, when coming

ཡིང་དེབ receipt book (i.e., an account book in which a record of income and receipts is kept)

ཡིང་སྐྱུད collection of revenue (ཡིང་སྐྱུད་པ་ = collector of revenue); income, proceeds

ཡིང་བ (Perf. ཡིངས) to come (མཉམ་ཡིང་བ = to come back, return), arrive (མཉམ་ཡིང་ = when will [he] arrive?); to suffice, be sufficient (ཡིང་ངེ་ = that is enough). Like རྟོང་, ཡིང་ is used as an auxiliary to denote action in the near future (མཉམ་ཡིང་ = will meet [soon]; ངས་ལས་ཀྱི་འདི་བུས་ཡིང་ = I shall do this work; ཚེང་པ་དྲི་སང་ཉིན་བསྐྱུགས་ཡིང་¹) = the trader will arrive tomorrow). ཡིང་ is also used to denote a general state or condition (བོད་ལ་ལུག་མང་པོ་ཡིང་ = there are many sheep in Tibet); to occur

[see རྟོང་བ]

ཡིང་བ་ཡིན [I] have arrived

ཡིང་འབབ output, production (ཡིང་འབབ་ = wheat production), yield, (ཡས་མས་ཡིང་འབབ་ = average yield), profit

ཡིང་རྩིས register of income, book of receipts

ཡིངས all, whole, complete, entire

ཡིངས་དྲུགས circumference

ཡིངས་བསྐྱུང full circle

ཡིངས་ཁྲུལ all together, everything included, all-inclusive

ཡིངས་ཁྲུབ covering everything, including everything; universal (ཡིངས་ཁྲུབ་བདེན་དོན་ = universal truth), general

[see ཡིངས་ཁྲུལ
ཁྲུབ་གཤམ
ཁྲུབ་བདེན]

ཡིངས་གྲུགས well-known, widely known

ཡིངས་གྲུབ perfected, accomplished; the absolute (i.e., that which is independent and complete in itself); independence, self-sufficiency

ཡིངས་འགྲུམ propagation, dissemination

ཡིངས་བསྐྱུགས public announcement, promulgation

1) Note that the past stem of the verb is used in both examples.

ཡངས་རྟོགས full consideration, exhaustive inquiry (into a matter), careful discussion (of a subject); fully understood

ཡངས་འཛིན title of the tutor or spiritual mentor of the highest incarnate lamas (ཡངས་འཛིན་གྱི་ལྷ་པོ་ = title of the tutor of the Panchen Lama)

ཡངས་ཇོགས whole, complete, entire (ས་ཁོངས་ཡངས་ཇོགས = whole region, entire district)

ཡངས་ཇོགས་གྲུས་ཚོགས Commun. plenary session

ཡངས་ཇོགས་འདྲ་མཉམ་ complete equality (of rights, privileges, etc.)

ཡངས་སུ wholly (ཡངས་སུ་བཞག = wholly forbidden), completely (ཡངས་སུ་སྐྱོད = completely surrounded), fully, entirely (ཡངས་སུ་སྤྲོད་པ = to give up entirely); generally, universally; freely (ཡངས་སུ་སྤྲོད་པ = to bestow freely); hotly (ཡངས་སུ་སྐྱོད་པ = to dispute hotly); very (ཡངས་སུ་སྐྱོད་པ = to be very joyful)

ཡངས་སུ་དག་པ completely clean, immaculate; absolute purification, the state of Nirvana

ཡོད am, is, are; there is, there are (སྐྱོད་ཡོད = there is danger; ལ་ཚད་ཡོད = how many are there?; ལ་ཡོད = all); existing, all that exists; matter

[see ཡོད་པ

ཡོན

རྟོ

ཡོད་འགྲོ probably there is

ཡོད་ཐང་གང་པ all that exists

ཡོད་དམ is it? are there? have you? (མཁྱེན་གྱི་ཡོད་དམ = Hon. do you know?)

[Colloq. ཡོད་པས]

ཡོད་པ to be (རི་ཚེ་དཀྱི་སྐང་ལ་གངས་ཡོད = there is snow on the top of the mountain), exist (Note: the basic notion of existence is contained in every expression in which ཡོད is used. This notion will be variously expressed in the English translation, of course¹⁾); to be present (ཁ་སང་ང་འདི་རུ་ཡོད = I was here yesterday), be located (སྐྱལ་ཚ་ག་པ་ཡོད = where is the ink?); to have (ཁྱེད་ལ་རྟོ་ཡོད་པས = do you have [a] horse?). Note that the Tibetan thinks of this as 'to you, does there exist (a) horse?'. There is no verb 'to have' in Tibetan. This concept is regularly expressed as

1) ཡོད is sometimes expanded to ཡོད་པ་རྟོ without any basic change in meaning.

follows: (1) *the possessor* (subject followed by ལ), (2) *the thing possessed*, (3) *there is* (ཡོད). Note the following instances of ཡོད used as an auxiliary: ངས་དཔེ་ཆ་རྒྱུ་གི་ཡོད = I am reading a book; རྒྱུ་ལ་ཡོད = [he] has gone; བྱིད་རང་གི་པ་བཞུགས་ཀྱི་ཡོད་དམ = where do you live?

[see ཡོན་པ་
རིད་པ]

ཡོད་པ་ཉིད existence

ཡོད་པ་རིད see ཡོད་པ

ཡོད་པར་བྱེད་པ to produce, beget, effect

ཡོད་པས *Collog.* is it? are there? have you? (བྱིད་ལ་བྱི་མང་པ་ཡོད་པས = do you have many dogs?)

ཡོད་མེད whether it is or not

ཡོན present, gift (for services rendered), honorarium; fee, compensation (སློབ་ཡོན = physician's fee; རྒྱ་ཡོན = present given to priests)

[see རྒྱ
རོན]

ཡོན་ཆབ *Hon.* oblation, water daily offered to the gods

ཡོན་པ་ good qualities, good points, valuable properties; works (of watches, machinery, etc.); accomplishments, attainments, talents, gifts (ཡོན་པ་ཀྱུ་ལྟོ་ལྟོ = one possessed of all sorts of accomplishments); knowledge, learning (ཡོན་པ་ཅན = wise, learned; a scholar), education (ཡོན་པ་རྒྱ་ཁྲུང་ = Minister of Education)

ཡོན་པ་ཀྱུ་མཚོ Ocean of Talents (an epithet of Buddha)

ཡོན་པ་ཅན talented, able
[མཁས་པ]

ཡོན་པ་ཚེན་པ་ scholarly, learned

ཡོན་པ་མེད་པ ignorant, unlettered uneducated

ཡོན་པ་སློབ་པ་ to learn something useful

ཡོན་པ་འབྲུག་པ་ to present as a gift

ཡོན་པ་བདག donor, giver (may be a lama employed to perform sacrifices), dispenser of gifts; host; a term of respect used by mendicant monks in addressing their benefactors

ཡོན་ལྷན་པ་ to bring an offering,
bestow a gift

ཡོན་ཅི་དབ་ atomic bomb (原子彈)

ཡོན་ཅི་རྒྱལ་ཕྱེ་རྒྱལ་པ་ atomic energy

ཡོབ་ steps (སྐྱོད་ཡོབ་ = steps at the
threshold); stirrup; trench, ditch
[see རོབ་]

ཡོབ་ཐག་ stirrup strap

ཡོམ་པ་ to totter, reel, sway, be
unsteady

ཡོམ་པོ་ unsteady, rolling, swaying,
lurching
[ཡོམ་ཡོམ་]

ཡོར་པོ་ dull, heavy, blunt; oblique,
slanting; trembling

ཡོལ་ལྗོ (or ཡོལ་མ) cup, bowl, vessel

ཡོལ་བ་ curtain (སྐྱོ་ཡོལ་ = door cur-
tain); veil (ལྗོ་ཡོལ་ = sail)
[see གཡོལ་]

ཡོལ་བ་ (or གཡོལ་བ་) to have elapsed,
be past (སྤྱི་ཡོལ་མཇུག་ = evening has
past), be done; to exceed, sur-
pass

ཡོས་ parched grain (barley, wheat,
etc.)

ཡོས་ (or ཡོས་བུ་) rabbit, hare¹⁾

ཡོས་རྩོད་པ་ to parch grain (by roast-
ing or frying)

ཡོས་མ་ hare year²⁾

ཡོས་རྒྱལ་ coarse ground barley

གཡལ་ག་ yak

གཡལ་ག་གི་རྩ་མ་ yak tail

གཡལ་ག་རྩོད་ wild yak

གཡལ་ག་རྒྱུ་ load for a yak

གཡལ་ག་པ་ yak herdsman
[གཡལ་ག་ཇི་]

1) Used in astronomical calculations.

2) The fourth year of the 12-year cycle used by Tibetans in measuring time.

གཡལ་གཡལ་གྱི་ yak meat

གཡལ་ happiness, good fortune, blessing; riches, precious things (གཡལ་སྒྲིལ་ = chest that contains treasures); prosperity

[དཔལ]

གཡལ་ precipice (གཡལ་ས་མཚོ་པོ་ = high precipice), abyss (གཡལ་གཅེན་པོ་ = deep abyss)

གཡལ་སྐྱར་ lucky star

གཡལ་ཁྱེག་ bag in which lucky objects are kept

གཡལ་ཅེ་ fortunate, lucky, blessed (with good fortune)

གཡལ་ཚེ་ལོ་ prosperous, flourishing, thriving

གཡལ་ལྗིད་ jade (གཡལ་ལྗིད་ལྗིད་ = jade cup)

[Var. གཡལ་སྐྱུ]

གཡལ་ལྗིད་]

གཡལ་མཚོ་སྐྱོད་ magnificent

གཡལ་ལྗིད་ whole skin of an animal (used as a cloak or blanket)

གཡལ་མ་པ high precipice; deep gulf, abyss (གཡལ་ས་མཚོ་པོ་ = road along the edge of a precipice)

གཡལ་ས་མཚོ་པོ་ lofty precipice

གཡལ་ལྗིད་ skin eruption, itch

གཡལ་བུ་ projection, protuberance, bulge (ཁང་པའི་ལྗིད་གཡལ་བུ་ = roof projections, eaves; ལྗིད་གཡལ་བུ་ = overhanging rock; གཡལ་བུ་ལྗིད་ = upper veranda running around the entire house); canopy (གཡལ་བུ་གཡལ་བུ་ = awning)

གཡལ་བུ་ veranda

གཡལ་བུ་ (Perf. གཡལ་བུ་སྐྱོད་) to signal (ལག་པས་གཡལ་བུ་ = to signal with one's hand), wave, beckon; to fan

[see གཡལ་བུ་]

གཡལ་བུ་ fan (གཡལ་བུ་སྐྱོད་གཡལ་བུ་ = to fan); signal (by waving, beckoning, etc.)

[see ལྗིད་གཡལ་བུ་]

བསྐྱོད་གཡལ་བུ་]

གཡལ་མ་པ slab of stone, slate (for a roof)

[གཡལ་ལྗིད་སྐྱོད་]

གཡལ་ལྗིད་]

གཡམ་འདྲེན་ rust, tarnish (ལྷ་གསེབ་གཡམ་འདྲེན་ = iron rust), oxidation (གཡམ་འདྲེན་དགོངས་པ་ = freed from rust or tarnish; clean, polished)

གཡམ་འདྲེན་ལྷ་གསེབ་པ་ to become tarnished or rusty; to be mouldy

གཡམ་འདྲེན་སྒྲིབ་ slate (གཡམ་འདྲེན་སྒྲིབ་ = slate pencil)

གཡམ་འདྲེན་ཤིབ་ opium (鴉片)

གཡམ་འདྲེན་འཇམ་པ་ to shudder, tremble, shiver (སྐྱུ་གཡམ་འདྲེན་འཇམ་པ་ = to shiver, tremble with fear); to itch

གཡམ་འདྲེན་མེད་ maple

གཡམ་འདྲེན་མེད་ mouth; face, visage, countenance

གཡམ་འདྲེན་འཇམ་པ་ body, person
[སྐྱུ་འཇམ་པ་]

གཡམ་འདྲེན་འཇམ་པ་ homage, tribute; capitation tax
[འཇམ་པ་]

གཡམ་འདྲེན་འཇམ་པ་ modest face, bashful countenance

གཡམ་འདྲེན་བུ་ vow, promise, oath
[དམ་བུ་ཅན་
གཡམ་འདྲེན་]

གཡམ་འདྲེན་ལྷ་གསེབ་ anything borrowed, a loan

གཡམ་འདྲེན་ལྷ་གསེབ་ to borrow; to lend; to rent, hire (གཡམ་འདྲེན་ལྷ་གསེབ་ལྷ་གསེབ་ = to rent lodgings for the night; ལྷ་གསེབ་ལྷ་གསེབ་ལྷ་གསེབ་ = to rent a house; ལྷ་གསེབ་ལྷ་གསེབ་ལྷ་གསེབ་ = tenant, lodger). Note also ལྷ་གསེབ་ = stepfather; ལྷ་གསེབ་ལྷ་གསེབ་ = adopted son; ལྷ་གསེབ་ལྷ་གསེབ་ = husband

གཡམ་འདྲེན་ལྷ་གསེབ་ shame, bashfulness
[see ལྷ་གསེབ་]

གཡམ་འདྲེན་ལྷ་གསེབ་ facing, before, ahead (e.g., the road ahead)
[see ལྷ་གསེབ་ལྷ་གསེབ་]

གཡམ་འདྲེན་ལྷ་གསེབ་ promise
[ལྷ་གསེབ་]

གཡམ་འདྲེན་ལྷ་གསེབ་ to gape, yawn

གཡམ་འདྲེན་ལྷ་གསེབ་ (or ལྷ་གསེབ་ལྷ་གསེབ་) turning toward the right, circling to the right or clockwise

གཡམ་འདྲེན་ལྷ་གསེབ་ right-hand side
[གཡམ་འདྲེན་ལྷ་གསེབ་
གཡམ་འདྲེན་ལྷ་གསེབ་]

གཡས་པ on the right

གཡས་པས from the right

གཡས་པ right (གཡས་པ་རྩུགས་ = right side or direction; ལག་གཡས་པ་ = right hand; མིག་གཡས་ = right eye)

གཡས་པ་རྩུགས་སུ་ལྷུང་བ Commun. rightist deviation

གཡས་པ་གཡོན་ right and left

གཡས་པ་རྩུགས་ right wing or banner

གཡས་པ་སུ་ to or toward the right

གཡམ་ lynx
[འགྲི]

གཡུ་ turquoise (གཡུ་མཚོ་གྲོ་ = the color of turquoise)

གཡུ་མཚོ་གྲོ་ turquoise roof; name of one of the noble families of Tibet, descendants of the 10th Dalai Lama's family¹⁾)

གཡུ་མཚོ་གྲོ་མཚོ་པ་ bridge with a turquoise-colored roof, located in Lhasa

གཡུ་མཚོ་ turquoise-colored lake²⁾

གཡུ་གྲོ་ལྷོ་གྲོ་ throw it away! leave it behind

གཡུ་གྲོ་པ་ see འཇུག་པ་

གཡུ་གྲོ་སྤོང་བ་ to drop a matter

གཡུ་རྩུགས་ལྷོ་གྲོ་ mystic cross, swastika;³⁾ eternal, perpetual; a personal name

གཡུ་རྩུགས་ལྷོ་གྲོ་ (or གཡུ་རྩུགས་ལྷོ་གྲོ་) vile, base, mean; person of low caste (གཡུ་རྩུགས་ལྷོ་གྲོ་མཚོ་ = woman of the lowest caste; loose woman)

གཡུ་རྩུགས་ལྷོ་གྲོ་ to droop, be bent over (གཡུ་རྩུགས་ལྷོ་གྲོ་ལྷོ་གྲོ་ = to walk bent over), be stooped

1) The Kashag (བཀའ་འཇུག་གྲོ་) usually includes a member of this family.

2) Lake Kokonor (see *Dictionnaire Thibétain-Latin-Français*, page 922). According to Das, another name for Lake Yamdok.

3) See Das, *Tibetan-English Dictionary*, pages 1153-1154.

བཡུལ་ཁ threshing floor (རྒྱུ་ཉི་བཡུལ་ལས
= the threshing of grain)

[བཡུལ་ཐང]

བཡུལ་མཁོའི་ཡོ་ཆས war requirements

བཡུལ་འཁྲུག་པ disorder, uprising

བཡུལ་གྱི་ས་གཞི battlefield

[བཡུལ་ས]

བཡུལ་འགྲུང war (ཉལ་དྲུའི་བཡུལ་འགྲུང = The
Opium War)

[དམག་འཁྲུགས
འཐབ་འཛོངས]

བཡུལ་ངོ battle, fight (between op-
posing forces)

བཡུལ་ངོར་འཐབ་པ war of position,
positional war

བཡུལ་འཁོར་འཛིན hero, champion

བཡུལ་སྐྱོད་པ to meet in battle, engage
in combat; to fight, struggle,
strive

བཡུལ་རྒྱགས Mil. the front

བཡུལ་བ to fight; fighting, combat,
battle, war

བཡུལ་བསྐྱོག་པ to avert war, prevent
fighting; to rout, repulse (the
enemy)

བཡུལ་ལས་རྒྱལ་བ to be victorious in
battle, conquer in battle

བཡུལ་ལས་བདང་བ to thresh

བཡུལ་(གཞི)སྐྱེ་པ to prepare for
battle, make preparations for war

བཡུལ་ས battlefield, front lines,
front

[བཡུལ་རྒྱགས
བཡུལ་ངོ
དམག་ས]

བཡུལ་བསྐྱུང sentinel, sentry, guard

གཡིང་བ (Perf. གཡིངས) to move to
and fro, swing gently back and
forth, toss about (སྐྱོབས་ཀྱིས་གཡིང་བ
= to be tossed about by the waves);
to overflow, inundate, flow into,
stream into; to agitate, disturb,
distract (མ་གཡིངས་པ = undisturbed;
attentive). Note also དཔེ་ཚམས་གཡིང་
བ = to turn the pages of a book,
leaf through a book

གཡིང་མེད constant, unwavering;
attentive

གཡིངས་པ pleasure, diversion, rec-
reation; jest, joke

གཡོན་པ to slander, calumniate

གཡོམ་པ adultery; wrongdoing, transgression, false deed

གཡོར་པ small bell

གཡོར་པ wise, prudent, circumspect; expert

[མཁས་པ]

གཡོར་བཏག light, luminous body, illuminated space

གཡོལ་བ to be lazy, be idle, be indolent; laziness, idleness, indolence; distraction, absent-mindedness (རྒྱལ་ས་གཡོལ་བ = to forget, overlook)

གཡོལ་བ་མེད་པར busily; incessantly, continually

གཡོ craft, cunning, deceit (གཡོ་ཅན = crafty, deceitful; འགོ་གཡོ་མི = deceiver)

གཡོ་འགྲུལ trembling, shivering, shaking, quaking, wavering, oscillating

གཡོ་ཅན = ལྷན་ཅན craft, cunning, guile (གཡོ་སྤྱོད་ཅན = deceitful, cunning)

གཡོ་ཚེན་པ crafty, deceitful

[གཡོ་སྤྱོད་ཅན]

གཡོ་ཐོན་པ to be in excess; to exceed

གཡོ་བ་ཉིད mobility

གཡོ་བ (Perf. གཡོས) to move, remove (མི་གཡོ་བ = immovable); to wave; to waver, be unsteady (སྒྲི་གཡོ་ཅན = Commun. wavering element(s)); to shake, quake (ས་གཡོ = earthquake); to be agitated, be disturbed; mobility

[མི་བརྟན་པ]

གཡོ་བྱུད་པ to cheat, deceive; cheater, imposter

གཡོ་མ་སྤྱོད་ Colloq. very much, very many; very...

གཡོ་མེད་པ constant, firm, steady, unwavering; without guile, honest

གཡོག work, task (ང་ལ་གཡོག་ཡོད་ = I have work to do, I am busy; གཡོག་ཡོད་དམ = is there any work to do?), service (བདེན་གཡོག = tending the sick; a nurse); servant (བྱུན་གཡོག = household servant, domestic; slave; དཔུན་གཡོག = master and servant; ཚེ་གཡོག = servant for life)

གཡོག་འཁོར attendants, retinue

གཡོག་གྲྭ pay (for services), wages, salary

གཡོག་པ (Perf. གཡོགས) to cover (པགས་པས་གཡོག་པ = to cover with hide; གསེར་གྱིས་གཡོག་པ = to cover with gold, gild), wrap, envelop; to pour (over), sprinkle, strew

[བཀའ་པ་]

གཡོག་པོ male servant, waiter (གཡོག་མོ = female servant, maid)

གཡོག་པོ་དར་ radio field station

གཡོག་པོ་བྱེད་པ to act as a servant, perform service, serve

གཡོག་བྱེད་པ to work

གཡོག་པོས་ officials (i.e., persons employed in the service of the government)

[དྲུང་འཁོར]

གཡོགས covered (རི་མགོ་ཁ་བས་གཡོགས = the hilltops were covered with snow); cover, covering (མགོ་གཡོགས = covering for the head, cap; རྩེད་གཡོགས = upper garments; རྩེད་གཡོགས = lower garments)

གཡོགས་མ covering, dress

གཡོད large intestine

གཡོན (or གཡོན་པ) left (hand, side, direction, etc.)

གཡོན་བསྐྱོད་ turning to the left, circling in a counterclockwise direction

གཡོན་ཅན་ deceptive, cunning, crafty; demon, devil; cat, bat

གཡོན་དྲུང་ to the left, toward the left

གཡོན་རྒྱུགས་པ left wing or banner
[གཡོན་དྲུང་]

གཡོན་རྒྱུགས་ལྷ་ tutelary god of the south

གཡོན་རྒྱུགས་སུ་ལྷ་བ་ Commun. leftism
[གཡོན་ལ་རྒྱུགས་པ་]

གཡོན་མ the left side; a woman (especially a seductive woman)

གཡོན་ལག left hand

གཡོན་ལམ bad road, poor path; bad behavior

གཡོན་ཐགས་ནས from the left side

གཡོན་པོ་ *Mil.* right wing or banner
[see གཡམས་པོ་]

གཡོན་པོ་ (Perf. གཡོན་པོ་) to swing back and forth, wave; to move back and forth (as in rowing); to beat (of wings), flutter
[see གཡམས་པོ་]

གཡོན་པོ་ འཇམ་ལྗོངས་ oar
[གྲ་ལྗོངས་]

གཡོན་པོ་ heap (གཡོན་པོ་ཆེ་ = a great deal, a large quantity)

གཡོན་པོ་ to cover, shade

གཡོན་པོ་ wave, billow (གྲ་ལྗོངས་པོ་ གཡོན་པོ་ = ocean waves)

གཡོན་པོ་ འཇམ་ལྗོངས་ sail

གཡོན་པོ་ འཇམ་ལྗོངས་ mast, boom

གཡོན་པོ་ འཇམ་ལྗོངས་ see འཇམ་ལྗོངས་

གཡོན་པོ་ see གཡོན་པོ་

གཡོན་པོ་ cooking (གཡོན་པོ་འཇམ་ལྗོངས་ = to cook)

གཡོན་པོ་ འཇམ་ལྗོངས་ kitchen

གཡོན་པོ་ འཇམ་ལྗོངས་ cook

གཡོན་པོ་ འཇམ་ལྗོངས་ འཇམ་ལྗོངས་ cooking utensils, kitchen utensils

གཡོན་པོ་ འཇམ་ལྗོངས་ hearth; kitchen
[གཡོན་པོ་ འཇམ་ལྗོངས་]

ར

ར་ twenty-fifth letter of the Tibetan alphabet, used also in numbering volumes, chapters, etc.

ར་ goat (ར་མོ་ = ram; ར་མོ་ = she-goat)

ར་ འཇམ་ལྗོངས་ goatskin bag

ར་ འཇམ་ལྗོངས་ (ར་གྲ་ in compounds) brass (ར་གྲ་འཇམ་ལྗོངས་ = brass trumpet; brass pipe)

ར་ འཇམ་ལྗོངས་ young goat, kid
[ར་འཇམ་ལྗོངས་]

ར་གྱུར enclosure (i.e., an area enclosed by a wall, fence or railing)

ར་ཚོད wild goat

ར་རྒྱབ་པ see ར་རྒྱབ་པ

ར་ཚོད definite arrangement, settlement (of an affair)

[see བཀའ་ཚོད]

ར་ཐེར serge made from fine goat's wool

ར་དེ་ར་དེ Colloq. bumpy, uneven, pitted

ར་མདའ friend, companion; helper, assistant; assistance, help (ར་མདའ་འཚུལ་བ = to seek help, ask for assistance; ར་མདའ་དེ་དཔུང་ཚགས = auxiliary forces)

ར་མདའ་བྱིད་པ to help, assist, support

ར་འདེགས་པ to help, assist

[ར་འདྲེན་པ
ར་མདའ་བྱིད་པ]

ར་ལྗེབ having an enclosure, being enclosed (by a wall, fence, rail, etc.)

ར་ལྗགས goatskin, kidskin

ར་ཚྭ goat's hair

ར་ཚྭ་པ to prove, verify

ར་ཚྭ་པ kid

[ར་ཚྭ་པ]

ར་འཕྲོད་བརྗེད identification

ར་འཕྲོད་པ to be found correct, be confronted with proof, be proved; proof, verification

ར་བ enclosed area, enclosure, yard, pen (ཁང་པའི་ར་བ = courtyard, yard; རྒྱལ་ས་ར་བ = execution yard in front of a court of justice; མཐོལ་ར་བ = central market place, forum; ཚང་ར་བ = shop (i.e., merchant seated in a market place, etc., surrounded by his wares; མཁའ་ར་བ = blacksmith's shop; རྒྱ་ར་བ = corral for horses; ལྷག་ར་བ = sheepfold; དམག་ར་བ = entrenched camp, fortified area; ལྷང་ར་བ = grove of willows; གྲུབ་ར་བ = grove enclosed by a fence, park; བང་ར་བ = enclosed area, court); fence, railing, wall, hedge; rampart (འིང་གི་ར་བ = wooden fence; ཚེར་མཐོལ་ར་བ = thorn hedge; རྩ་ར་བ = stone wall enclosure; བརྩོན་ར་བ = prison walls; jail); circle (e.g., ring of nomad tents, circle of dancers), halo (ཉི་ར་བ = halo around the sun)

ར་བ་སྐྱོད small monastery located in the upper part of Nyethang (སྐྱོད་ཐང), about ten miles southwest of Lhasa

ར་བས་སྐྱར་བ to enclose (with a fence, wall, railing, etc.)

ར་མ (or ར་མོ) she-goat

ར་མ་ལུག goats and sheep mixed together; mixture, medley; hybrid

ར་མེད infallible, certain, sure; without alloy, unadulterated
[see ར་རི་མེད་པ]

ར་རྒྱ goatherd

ར་བཟི drunk, tipsy, intoxicated (ར་བཟི་བ = to be drunk)

ར་བཟི་བཤད་པ to be quarrelsome due to intoxication

ར་ཡིག the letter ར written above another letter, as in the words རྩང, རྩ, རྩ, etc.

ར་རི spots; filth, defilement (ར་རི་མེད་པ = spotless, undefiled, stainless; without fault)

ར་རེས one by one, in turn, by turns

ར་རྩ intoxication, drunkenness

ར་རྩ་བ to be drunk, be intoxicated
[ར་བཟི་བ]

ར་ལུག goats and sheep, smaller livestock (ར་རྩ = larger and smaller livestock)

ར་ཤ goat's meat

ར་ས Land of the Goats (the ancient name of Lhasa)¹⁾

ར་སྐྱག coat lined with goatskin

རྩ (or རྩ་ཅོ) horn (of cows, yaks, etc.); mountain peak; sting (of insects). Note also མེ་མེད་ལྟ་རྩ་ཅོ = gun rest)

རྩ་ཅོ horned, having horns

རྩ་ཅོ see རྩ

རག brass (རག་ཤོག = brass plate)
[see ར་གཤོ]

རག་སྐྱད brass wire

རག་གི་ཐུབ་ཅི brass button

1) See Das, *Tibetan-English Dictionary*, page 1161.

རག་ཐག brass chain

རག་པ *E.T., W.T.* to touch, come in contact with (མ་རག = don't touch!), feel (གང་མ་རག = [I] feel cold); to perceive; to receive (ཐོན་ཡག་པོ་རག་ཐོན = [I] have had a good harvest), take (དྲུག་རག་པ = to take poison)

[see རིག་པ]

རག་ལུས་པ (or རག་ལས་པ) to depend on, rely on; dependent on, subservient to

རག་ཤ རོ་མོ་མེད་པའི་རིག་ཐོག་ལྷོ་མེད་པའི་རིག་ཐོག་ (consisting of berries strung together)

རག་ཤེ name of a country; spirits, liquor¹⁾

རགས embankment (རྒྱ་རགས = dam, dike; ཡག་རགས = ramparts, breastworks; རྩ་རགས = stone dike or dam; རྩུ་རགས = sand bank)

རགས་པ coarse, rough, gross, thick

རགས་ཅི་(སྐྱོང་) by a rough estimate, roughly, approximately

རགས་ཅིས rough estimate (e.g., of the budget)

རང self (ང་རང = I myself, ཁྱོད་རང = you yourself, etc.);²⁾ oneself (མི་བསད་མཁུལ་དེས་རང་བསད་པ་རོད = the murderer killed himself); one's own (རང་སྐྱོང་ = one's own life; རང་དོན་ = one's own affair[s]; རང་ལྟར་ = one's own accord); by oneself, by itself (རང་བྱུང་ = produced by itself, spontaneous; མི་རང་ = person traveling by himself; མི་རང་ = celibate male, unmarried man; མི་རང་ = she alone; an unmarried woman), alone; just, precisely, exactly (དེ་རང་ཡིན་ = exactly so!), the very (དེ་རང་ = the very same); real (ཁོད་པ་རང་ = a real Tibetan)

རང་གྱུ རང་ལྟར་ལྟར་ independence

[རང་རྒྱལ་]

རང་སྐྱོང་ one's own share

རང་སྐྱོང་ race, lineage, family (line)

རང་སྐྱོང་ autonomy

རང་སྐྱོང་ཁུལ *Commun.* autonomous area

1) Possibly the same as མི་རག་.

2) These forms are often used in the colloquial without any reflexive meaning, but simply as the pronouns *I, you, he*, etc. In fact, the pronoun itself is often omitted, although always understood.

རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ Commun. autonomous region (ལྷན་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ = The Autonomous Region of Tibet)

རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ autonomous region
[རང་སྐྱོང་ལྗོངས་]

རང་སྐྱོབ་བརྟག་པ་ Commun. to examine one's own faults, reflect upon one's own weaknesses

རང་ཁ་ one's own face; one's own word or promise
[Hon. རང་ཁལ་]

རང་ཁོངས་ one's own territory, one's own domain, one's own jurisdiction
[རང་ཁལ་]

རང་མཁོ་རང་ཉེང་ self-sufficiency

རང་འཁོར་ automatic
[see རང་སྐྱོང་]

རང་གི་ own, one's own (རང་གི་ཕྱོགས་ = one's own side; རང་གི་རྩ་བ་ = one's own nature); my, your, his, her, our, their (own)
[see རང་]

རང་གི་གཏམ་དོན་ one's own interest

རང་གི་སྐྱེད་པ་ to make one's own, take as one's own

རང་གྲུབ་ self-evolved, natural, not artificial

རང་དགའ་བ་ one who is free to do as he pleases; an unmarried man; free, independent

རང་མགོ་འཐོབ་པ་ to be self-supporting, be independent

རང་འགྲུལ་བ་ moving by itself, automatic (of devices)

རང་གྲུལ་སྲིད་གཞུང་ our government

རང་རྒྱུན་ self-reliance, independence (རང་རྒྱུན་ལ་རྟོག་པ་ = to consider [a matter] by oneself)

རང་རྩ་ one's own nature

རང་གཅོད་གྱི་དབང་ཆ་ the right of self-determination

རང་ཆ་ one's own share or portion

རང་འཇགས་ Hon. as before

རང་ཉིད་ oneself, himself, herself etc.
[see རང་]

རང་ཉིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ autobiography

རང་རྟོགས་ awareness, consciousness

[མ་བསྐྱེལ་དང་ལོ་ལོ་]

རང་སྐྱོད་ vanity; boasting (རང་སྐྱོད་བྱེད་པ་ = to boast), bragging

རང་སྐྱོབས་ཀྱིས་བཞུད་ foot soldiers, infantry (i. e., those who move under their own power)

རང་མཚོང་ pride, self-satisfaction, self-sufficiency, complacence

རང་འབྲུག་ millstone, grindstone (turned in a water mill)

རང་འཐད་རིང་ལུགས་ Commun. subjectivism

རང་དོན་ personal advantage, individual interest, one's own benefit

རང་དོན་བྱེད་པ་ to act in one's own interest, be selfish

[རང་དོན་སྐྱོབ་པ་]

རང་དོན་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ to place one's own interest first, act in one's own interest, be selfish

[རང་དོན་བྱེད་པ་]

རང་དོན་རང་གཅོད་ self-determination

རང་དོན་རིང་ལུགས་ individualism

རང་བདག་ private ownership (རང་བདག་ལ་ཉར་རྩེ་ཚུགས་པ་ = to have the right to own private property)

རང་མདའ་ rifle

རང་འདོད་ acting according to one's own selfish desires or wishes, selfishness (རང་འདོད་པ་ = a selfish or self-indulgent person; libertine; self-willed)

རང་འདོད་ཀྱིས་འབྲུག་པ་ free competition

རང་འདོད་དམག་ Commun. volunteer force

རང་བླ་ the inner self, the mind

རང་གཞུགས་ stand (on a matter), position, view

རང་གཞུགས་རིང་ལུགས་ Commun. parochialism (e. g., excessive party loyalty)

རང་པོ་ celibate, bachelor, unmarried man

[ཕ་རང་]

རང་བ (*Perf.* རངས) to be joyful, be cheerful, be delighted; to rejoice (ལྷན་རང་བ = rejoicing, delight; རྩི་རང་བ = disagreeable)

[དགའ་བ]

རང་བུས *Adv.* singly, alone

རང་བྱུང (*or* རང་བྱུབ) miraculous phenomenon, thing which appears spontaneously or has evolved naturally (said of peculiar rock formations which resemble the image of Buddha); an epithet of Brahmā; self-evolved, natural

རང་བྱུང་གི་ནམ་པ *natural phenomenon*

རང་བྱུང་རྒྱུ་བཟོ་བྱ *waterworks*

རང་བྱུང་རྩེ་མཚམས་པའི་གནོད་ཁ *natural gas mine*

རང་བྱུས *self-interest*

[རང་གི་དོན]

རང་དབང *freedom, liberty* (རང་དབང་ཐོབ་པ = to gain one's freedom, become free; རང་དབང་ཅེ་བ = free, independent; རྩི་འབངས་ཀྱི་རང་དབང = civil liberties; རྩི་དད་རང་དབང = freedom of religion; རང་དབང་རིང་ལུགས = naturalism)

རང་དབང་ཁང་ཁོ་བཞིན་བྱེད་པ to act independently; freedom of action

རང་དབང་དམངས་ལོ་དང *The Liberal-Democratic Party (of Japan)*

རང་དབང་བཟོ་བ to act freely

རང་དབང་ལ་ཕྱུག་པ to depart at will, go freely, leave independently

རང་མས་ལས་རིགས the professions; the professional class

རང་མཉེ་ཞིང་པ *farmer who tills his own land*

རང་གཅོ'(པ) *independent (of anyone else), (acting) on one's own*

[རང་བདག]

རང་བཅའ *independence* (རང་བཅའ་དང་རང་དབང = independence and freedom)

རང་ཅིས *opinion help of oneself; self-esteem, self-complacence*

རང་ཚུགས *set up by itself, independent, independently established (i.e., capable of operating independently, working by oneself, etc.); independence*

[རང་ཐུག]

རང་བཞིན nature, natural condition or state, true disposition (རང་བཞིན་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ = to change one's natural condition to something else; རང་བཞིན་བཟང = innate goodness), character; quality (of goods)

[ར་མ་ཉིད]

རང་བཞིན་གྱིས of itself, by itself

[རང་གྲགས་ལ]

རང་བཞིན་ནས from its very nature, naturally, spontaneously

རང་བཟོ one's own design or fabrication; innovation, reform; innovator, one who breaks away from established customs; reformer

རང་ཡུལ one's own country, native land, birthplace

རང་རང one by one, separately, each... his own...

རང་རང་སྐྱོ་སྐྱོ(ར) each one individually (རང་རང་སྐྱོ་སྐྱོ་ཡིན་པའི་ལུང་ = each one for himself!)

རང་རྒྱལ natural intelligence; consciousness

རང་རྒྱལས kinsman

རང་རྗེ each, each one respectively; we

རང་ལུས body (of a person)

རང་ལོ age (of a person)

རང་གྲགས prime mover

རང་གྲགས་གྱིས spontaneously, of one's own accord

[see རང་བཞིན་ནས]

རང་ས (or རང་སྐྱོ) one's own place or position (རང་སྐྱོ་འདྲིའུག་པ = to maintain one's own position; རང་སྐྱོ་ལུང་ = to one's place); one's own land or territory

རང་སངས་རྒྱལ a class of Buddhist saints (i.e., one who has attained perfection through his own exertions)

རང་སྐྱོང self-defense, self-protection

རང་སྐྱོག་བཏང་བ to commit suicide

[རང་སྐྱོག་བཏང་པ]

རངས་པ rapture, ecstasy

རངས་པོ rough, uneven, rocky (ལམ་
རངས་པོ = a rocky road); rude, un-
polished

རབ་ added to a verbal stem to in-
dicate that the time has come to
do something (དྲི་འཇུག་རབ་སྐབས་ = it
is time for me to go now)

རབ་པ་ to be the right time (to do
something); to be proper, be the
right amount, have the right pro-
portions; proper, appropriate;
moderate

རབ་པར་ moderately, in moderation,
with decorum

རབ་ ford (ཚུ་བོ་རབ་མེད་ = river with-
out a ford)

རབ་ almost (རབ་གཅིག་ཡིན་ = it is
almost the same; ལས་ཀྱི་རབ་རྒྱུགས་སྐོ
= the task is almost done)

རབ་ best, highest (in quality),
most excellent, superior; eldest
(of three sons); principal, chief;
much, plentiful (རབ་དགའ་ = much
joy, ecstasy), very (རབ་དཀར་ = very
white); sacred (གསུང་རབ་ = sacred
writings)

རབ་བཏུས་ cleansed, purified,
sanctified

[see རྒྱུད་པ]

རབ་རྒྱུད་ Fig. father
[4]

རབ་བརྒྱུད་ growth, development

རབ་ཏུ་གྲགས་ wandering widely, moving
about freely

རབ་གྲུབ་ excellence

རབ་རྒྱུགས་པ well-known

རབ་འཇུག་བྱེད་པ་ to move freely, walk
unhindered

རབ་བསྐྱུགས་ proclaimed

རབ་མཚོགས་ excellent; the most
excellent one

རབ་ཉམས་པ་ very weakened or damaged;
ruined, destroyed; downfall, de-
struction

རབ་ཏུ་ very, exceedingly, especi-
ally; fully, thoroughly (རབ་ཏུ་
འཇོམས་པ་ = thoroughly subdued)

རབ་ཏུ་གྲགས་པ་ very famous, cele-
brated

[རབ་ཏུ་གྲུབ་པ]

རབ་ཏྲ་འབྲུང་པ to bow low, salute reverently

རབ་ཏྲ་བྱིང་པ to dedicate, consecrate

རབ་ཏྲ་འབྲུང་བ to become a lama, enter the priesthood (by embracing Buddhism and by following the rules of moral discipline)

རབ་ཏྲ་འབྲིང་པ to classify fully, separate into the proper categories; to analyze; treatise, dissertation

རབ་ཏྲ་ཚ་བ very hot, burning; great bitterness, misery, grief

རབ་ཏྲ་ཤེས་པ perfect knowledge, thorough understanding; full consideration

རབ་དག་པའི་སེམས་ The Holy Spirit

རབ་གནས་བྱིང་པ to consecrate (a place, idol, shrine, etc.), dedicate
[རབ་བྱིང་པ]

རབ་བྱུང་ one who has achieved excellence (e.g., a lama); name of the first year of the 60 year cycle
[see རབ་ཏྲ་འབྲུང་བ]

རབ་བྱུང་པ monk (རབ་བྱུང་མ = nun)

རབ་དབྱེག་པ retirement, withdrawal (from the material world), solitude

རབ་འབྲུམ་ deeply read, very learned (རབ་འབྲུམ་པ = man of profound learning; degree conferred upon monk students of the sacred literature)

རབ་འབྲུ་ the disciples of Buddha
[རབ་འབྲུ་ཚེག་པ]

རབ་འབྲིང་མཐུན་ highest, mediocre, and inferior

རབ་མང་ very many

རབ་ཞི་ perfect peace or tranquility; heaven

རབ་འོག་ next in rank or value (i.e., below excellence)

རབ་རྒྱུ་ dimness, darkness, obscurity, faintness (རྒྱུ་མ་རབ་རྒྱུ་ = starlight)

[ལྷན་པ]

རབ་རྒྱུ་ *Colloq.* serious, important, grave (འགྲོ་གཞི་རབ་རྒྱུ་ = serious sickness)

རབ་གསལ very clear, quite evident; illuminated; a small balcony; The Most Brilliant One (name of a legendary king, believed to be one of the incarnations of Buddha)

རབས race (མི་རབས = the human race; generation); lineage (རྒྱལ་རབས = royal lineage), family succession (སྐུ་རབས = genealogy); class (ཡི་རབས = the higher classes; the nobility; མི་རབས = the lower classes); generation (རྟེན་རབས་དྲུག་སྟུ = recent generations; in modern times; གོ་ལོ་རབས = the older generation, old people); succession, series (e. g., the succession of Kalpas)

རབས་ཚད barren (of woman)

རལ interrogative particle used after a word ending in ར (དམར་རལ = is it red?)

རལ་པ native of རལ; name of one of the noble families of Tibet

རལ་བུ་འདྲེགས་པ to join in singing, sing in chorus

རལ་ཚོས (or རལས་ཚོས) indigo dye

རལས indigo

རལས་ཤིང indigo plant

རལ torn, rent, slit; cleft; gorge (ལྗང་པ་རལ་བ = divided valley)

རལ་ག see རལ་ག

རལ་ཁ་སྤྱད་པ to cross swords; to fight hand to hand

རལ་ག *Dimin.* small cleft, slight crack, tiny fissure

[རལ་ག]

རལ་གྱི sharp pointed weapon; sword, rapier, saber; knife, dagger; spear

རལ་གྱི་པ swordsman, fighting man

རལ་གྱི་ཉི་ཤུབས scabbard

རལ་གཅོད་ meddler (རལ་གཅོད་བྱེད་པ = to meddle)

རལ་པ long hair, locks, curls; lion's mane

རལ་བ to tear; to be torn, be lacerated, be slashed, be slit, be rent

རལ་སྐྱོ་ cutting edge of a sword

དམ cotton, cotton cloth, muslin
(ལག་དམ = turban); linen

དམ་སྐྱད cotton thread

དམ་ཁྱུག small bag made of cotton
cloth (དམ་ཡལ = cotton sack)

དམ་འྲུ chintz

དམ་བཅོས་བྲུ calico

དམ་ཆ cotton cloth

དམ་ཐག cotton bandage

དམ་ཐོང heavy cotton fabric, drill

དམ་འཐག་འཕྲུལ་འཁོར loom for spinning
cotton

དམ་འཐུམ wrapped in cotton cloth;
cotton wrapper

དམ་པ person wearing only cotton
garments (e.g., the Tibetan poet
མ་ལ་དམ་པ) 1)

དམ་བལ raw cotton

དམ་བྲུགས whole piece of cotton
cloth

དམ་མ small piece of cotton cloth;
old clothes, rags

དམ་གཟུགས cotton shawl or wrapper
worn by Buddhist monks

དམ་ཡུག་གཅིག a piece of cotton cloth

རྩ (or རྩ་བོ) mountain, hill (གངས་རྩ
= snowy mountain, glacier; བྱག་རྩ =
rocky mountain; ལྷགས་རྩ = wall of a
monastery; strong wall, rampart)

རྩ་ཁྲུང (or རྩ་ལྲང) mountain and
plain

རྩ་ཁྲོད range of mountain peaks;
mountain retreat, cavern in the
hills, hermitage (རྩ་ཁྲོད་པ = re-
cluse who lives in a mountain
cave)

རྩ་གྲུང་གྲུང་དབྱུང The Central Committee
of the Japanese Communist Party
(日共中央)

རྩ་གྲང E.T. rabbit

[རྩ་གྲང]

1) See Das, *Tibetan-English Dictionary*, page 1171.

རྩ་མགོ summit of a mountain, mountain top

རྩ་འགོག་གཡུལ་འབྱེད་ Commun. War of Resistance to Japanese Aggression

རྩ་གྱུ (Abbrev. of རྩ་བཀའ་གྱུ) government order prohibiting the killing of wild game in the hills

རྩ་རྒྱལ་ལྷུ་བུ་པོ་ Mt. Sumeru (believed by Tibetans to be the great mountain around which the sun revolves)

[རྩ་རབ]

རྩ་རྒྱུན་ chain of mountains, ridge of hills

རྩ་ངོས (or རྩ་ཡི་ངོས) mountain slope, side of a hill

[རྩ་སྒྲོན]

རྩ་ཅན་ mountainous, hilly

རྩ་འཇམས་ thunderbolt¹⁾

རྩ་ཉེན་ sunny side of a mountain (i.e., the southern side)

རྩ་རྒྱལ་ mountain landslide

རྩ་ཐང་མཚམས་ Terai (low plains extending from northern India to the foot of the Himalayas); Terai fever

རྩ་དྲུགས་ large game animals (usually deer or antelope)

རྩ་དྲུགས་རྒྱག་པ་ to hunt wild game

རྩ་དྲུགས་རྒྱལ་པོ་ king of beasts, lion

རྩ་དྲུགས་འཚོ་བ་ hunter

[རྩ་དྲུགས་པ]

རྩ་ཅོས་ཤ་ Geneva (日内瓦)

རྩ་པ་ mountaineer

རྩ་ཅིན་ (or རྩ་ཅིན་, རྩ་ཡུན་) Japan (日本)

རྩ་པ་དེ་ལ་ hill on which the Potala Palace is located

རྩ་དཔལ་ 'Chief of the Mountains', one of the titles of the four ministers of state at Lhasa

རྩ་པག་ wild pig

1) See Das, *Tibetan-English Dictionary*, page 1173.

རྒྱུ hill

[རྩ་བ་རྒྱུ]

རྩ་བ value, worth, price (དངུལ་བརྒྱ་
རྩ་བའི་རྩོ = horse worth 100 ounces
of silver)

[see རྩོ]

རྩ་བའི་དགེ་ལུགས་ The Yellow Hat Sect
of Tibet

[དགེ་ལུགས་པ]

རྩ་བའི་ཅན་གྱི་ཡུལ་ The Mountainous
Country; Tibet

རྩ་བོ་ rabbit, hare

[རྩ་བོ་]

རྩ་སྐྱུག་ mountain cavern

རྩ་མེ་བདེ་འཇགས་སྤྱི་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ (or རྩ་མེ་
བདེ་འཇགས་རྒྱུ་རྒྱུ་) The Japanese-
American Security Treaty

རྩ་མོ་ picture, drawing, painting,
cartoon, poster (དངུལ་བརྒྱུ་གྱི་རྩ་མོ་ =
propaganda poster); lines, stripes,
figures, patterns (རྩ་མོ་ཅན་ =
striped; marked with figures or
patterns); grain (of wood, marble,
etc.); རྒྱུ་དཔར་རྩ་མོ་ = slide

རྩ་མོ་ལཔས་པ painter

[རྩ་མོ་ལཔའ]

རྩ་མོ་འབྲེམས་སྤྲོད་ཆེན་མོ་འཛིན་ exhibition of
paintings, art exhibition

རྩ་མོ་བ་རྒྱལ་ artists, painters

རྩ་མོ་བྲིས་པ to draw, sketch, design;
to paint (pictures, designs, etc.)

[རྩ་མོ་བྲིས་པ]

རྩ་མོ་མེ་འབྲེལ་དོན་ explanatory chart or
diagram

རྩ་ཅོ་ foot of a mountain

རྩ་ཅི་ mountain peak

[རྩ་ཅི་]

རྩ་ཇོ་ mountain fortress, citadel

རྩ་རབ་ see རྩ་རྒྱལ་ལྷོ་བོ་

རྩ་ལ་ on the mountain

[རྩ་ལ་]

རྩ་ལ་འཛིན་པ to climb a hill

ར་ལའི་ལྷ་མ locomotive
[མི་འཁོར་ལྷ་མ]

ར་མོགས hillside

ར་རྒྱབ shady side of a high mountain (i.e., the north side)

རིག་མཁའའ learned person, savant

རིག་སྒྲུབས spell, charm, magic formula (རིག་སྒྲུབས་མཁའའ = exorcist)

རིག་ལྡན possessing knowledge; learned, intelligent
[རིག་ཅན]

རིག་གཞན knowledge, science; culture, art¹⁾

རིག་གཞན་སྐྱོམ་རྩལ་འབྲུག་མིའི་རྩོགས Commun. cultural arts delegation

རིག་གཞན་བརྗེ་རིས cultural exchange
[རིག་གཞུང་བརྗེ་རིས]

རིག་གཞན་འབྲུག་མི་རྩོགས Commun. cultural delegation

རིག་གཞན་པུན Commun. Ministry of Culture

རིག་པ to know, understand; to perceive, observe; comprehension, understanding, perception; knowledge (མ་རིག་པ = ignorance), learning; natural gifts, skills, talents; intelligence, information, news (རིག་པ་གསར་པ = new information, disclosures); literature (བར་གྱི་རིག་པ = the sacred literature; knowledge of inner things; ཡུའི་རིག་པ = profane literature; knowledge of external things); science (སྤྱི་རིག་པ = grammar; ལྡན་རིག་པ = logic, dialectics; ལས་བཤི་རིག་པ = medicine; བཟོ་རིག་པ = the mechanical arts; བར་དོན་རིག་པ = theology); method (རྩོམ་སྐྱོར་གྲུབ་གཞིག་གི་རིག་པ = method of high-speed cutting)

[see བེས་པ]

རིག་པ་ལྡན་པ ignorant, stupid

རིག་པ་ཅན (or རིག་ཅན) intelligent, sagacious
[རིག་ལྡན]

རིག་པ་རྩོམ་པ very clever, highly talented; sagacious

1) See Das, Tibetan-English Dictionary, page 1178.

རིག་པ་ཡག་པོ intelligent, having good sense, sensible

རིག་པར་གྱིས let (someone) know
(པ་ལ་རིག་པར་གྱིས = inform your father)

རིག་བྱུང conveying knowledge; instruction, precept, scientific work (i.e., that which conveys knowledge), veda (རིག་བྱུང་བཞི = The Four Vedas)

རིག་རྩལ literature and art (རིག་རྩལ་གྱི་ཚགས་པར = The Literature and Art Digest; རིག་རྩལ་པ = Commun. member of a cultural work team)

རིག་རྩལ་ཚགས་པ Commun. cultural work group

རིག་རྩལ་ལས་རིགས literary and artistic circles

རིག་རྩལ་སྐར་གསོ renaissance in literature and art

རིག་རྟེན culture and entertainment

རིག་འཛིན (or རིག་པ་འཛིན་པ) clever, quick (to learn)

རིག་འཛིན་མ complimentary title used in addressing Buddhist nuns

རིག་ཇམ civilization, culture

རིག་གཞུང culture (རིག་གཞུང་པ = a cultured person)

[see རིག་གཞུང་
རིག་ཇམ]

རིག་གཞུང་བརྒྱུད་ཤུལ cultural heritage

རིག་གཞུང་བརྗེ་རིམ cultural exchange

རིག་གཞུང་ལས་རིགས the world of culture, cultured circles

རིག་གཞུང་སྐབ་གསོ་བྱུང Commun. The Office of Culture and Education

རིག་ཤེས་པ philosopher

རིགས race (རྒྱལ་རིགས = royal race), breed; nationality (མི་རིགས་བརྒྱུན་པར = The Nationalities Pictorial), nation, tribe, people (བོད་རིགས = the Tibetan people; རྒྱ་རིགས = the Chinese people); family (གཉེན་པོ་རིགས = the Nya-ngen family), family extraction, lineage, relationship (མཉེན་རིགས་སུ་ཉེ་བ = relationship on the mother's side of the family; བྱུ་རིགས = descendants); class, kind (རིགས་གཅིག་པ = the same kind of...), sort, species (བྱུ་རིགས་གསུམ་ཡོད་ = there are three species of wheat), gender (ཕ་རིགས = male; masculine gender; མ་རིགས = female; feminine gender); some (kinds), certain (types) (བཤུ་རིགས = certain diseases); manners, ways, methods (འགྲོ་ལུ་རིགས = manner of walking;

བཟོན་རིགས = ways of acting; ཅི་རིགས་སུ
= in every way); class, caste,
sphere, order (རིགས་ལྔ = the five
orders [of monks]), rank (རྗེ་རིགས =
the nobility; བླ་མ་ཟླ་རིགས = the Brah-
man caste; འདྲ་མཉམ་རིགས = ordinary
citizens)

རིགས་ཀྱི་བུ honored sir(s)! (རིགས་ཀྱི་མ་
= madam!)

རིགས་རྒྱུ race, lineage, family ex-
traction, ancestry, genealogy;
issue, progeny, descendants

རིགས་ངལ low extraction, low birth
(e.g., butcher, blacksmith, etc.)

རིགས་ཅན of noble birth

[རིགས་ཆེན
རིགས་ལྔ]

རིགས་ཆེན of high birth, of noble
extraction; of holy birth (i.e.,
incarnations of saints)

[see རིགས་ཅན
རིགས་ལྔ]

རིགས་ཉམས་པ fallen, degenerate
(i.e., one who has disgraced his
family, class, profession, etc.)

རིགས་མཉམ་པ of equal rank or caste;
of the same species

རིགས་ལྔ having high rank or caste,
of noble birth

[རིགས་ཅན]

རིགས་པ it is proper (that)..., it
is necessary (that); proper, suit-
able, appropriate, right (མི་རིགས་པ
= wrong, unbecoming; རིགས་པ་ཡིན་པོ་ =
that's suitable; all right), apt,
timely (རིགས་ཀྱི་དུས་ལ་བབ་ = happened
at a good time); ought, should,
necessary; possibility, probabil-
ity, capability

[see འདྲ་མཉམ་པ]

རིགས་བྱང extraction, descent

[རྒྱུ་པ]

རིགས་དབྱུང theory (རིགས་དབྱུང་དང་ལག་ལེན་
= theory and practice)

རིགས་དབྱིབ་ to classify; to sort
(into categories)

[བྱིབ་བྱུག་འབྱིབ་པ
ཞུས་པར་དབྱིབ་]

རིགས་དམའ་བ of low status or caste

རིགས་བཟང ascetic, hermit

རིགས་རྒྱུ family extraction, lineage

རིགས་གསལ the three classes of beings (ལྷ་རིགས = gods; མི་རིགས = humans; ལྷ་མི་རིགས = demi-gods, demons)

རིང (or རིང་བ) length of time or of space (ཚེ་རིང = long life; a common personal name; ཡུལ་རིང = long time)

རིང་ཁར Postpos. during [see རིང་ལ རིང་ཏུ]

རིང་ཕྱད length [རིང་ཚད]

རིང་གི་བཟོད་དཀའ་བའི་གྲལ་རིམ Commun. long-suffering classes

རིང་མུང long and short; length (ཐག་རིང་མུང = distance); height (of humans)

རིང་མུང་གི་ཚད་ཡིད how long is it?

རིང་མུང་ཚད་འཇུག་པའི་ལ རིང་མུང་ཚད་འཇུག་པའི་ལ to measure the length

རིང་ཏུ Postpos. during (ཉིན་རིང་ཏུ = during the day; མཚེན་རིང་ཏུ = during the night); in the time of (ལྷོ་པོ་ལོ་རིང་ཏུ = in the time of King Lobsan) [རིང་ལ]

རིང་ཏུ་གཏོང་བ to lengthen [རིང་པ་བཟོ་བ]

རིང་ཏུ་མཐོང་བ to be farsighted

རིང་མདའ infantry rifle [མི་མདའ་ཁ་རིང]

རིང་འོས from a distance, from afar

རིང་པོ (or རིང་མི) long, lengthy (ལམ་རིང་པོ = long route; ཡུལ་རིང་པོ་འོས = a long time since...)

རིང་པོར་མ་ཐོག་པར soon afterwards

རིང་བ long (མི་རིང་བར = not long after, in a short time); high, tall [see རིང་རིང་པོ]

རིང་མེད་མཇུག་ཡིད Hon. will be meeting soon

རིང་ཚད length, distance; height; duration [རིང་ཕྱད]

རིང་ཞིག long time (རིང་ཞིག་ཐོག་པ་དང་= after a long time...)

རང་ཞིག་ཏུ for a long while, for a long time

རང་ཞིག་ལྔ long ago, long since

རང་ལ Postpos. during, in the course of...

[རང་ཏུ]

རང་ལུགས sect, religious order; doctrine, -ism (སྤྱི་ཚོགས་རང་ལུགས = socialism; རྒྱ་ཏུ་ལྷན་རྒྱུ་རང་ལུགས = Communism); followers, members (of a sect, political party, etc.); old customs

རང་ཤར The Far East

རང་ཤོས longest, tallest

རངས (or རངས་པ) hurry, haste; speedy, rapid, quick, swift, hasty

རངས་པར speedily, quickly, fast (རངས་པར་རྒྱལ་པ = to run fast, hurry, hasten)

རྒྱ་ price, value, cost (ཆང་རྒྱ་ = price of a glass of beer; tip)

རྒྱ་གོང price, cost

རྒྱ་གོང་འཛུགས་པ to fall, tumble (of stocks), drop (of prices)

རྒྱ་གོངས་བསྐྱེད་འབྲས་ལྷན་རྒྱུ་ Commun. gross value (བཟོ་ལས་ཐོན་འབྲས་ལྷན་རྒྱུ་ = the gross output value of industry)

རྒྱ་གཅོད་པ to fix a price, determine the price (of something)

རྒྱ་ཆེན་ jewel, gem, precious thing (e.g., gold, silver, precious stones, etc.)

རྒྱ་ཆེན་སྟོད་འབྲུག་ the seven precious jewels

རྒྱ་ཤོད་པ to ascertain the price (of something); to estimate the value of...

རྒྱ་ཐང་ value, price (རྒྱ་ཐང་ཅན་ = valuable; རྒྱ་ཐང་ཆེ་ = costly; རྒྱ་ཐང་མེད་ = invaluable)

རྒྱ་ཐང་མེད་པ invaluable, priceless [རྒྱ་ཐང་ཐལ]

རྒྱ་པོ་ཆེ of great value, precious, costly; honorific title used in addressing or referring to high incarnate lamas (བླ་པ་བོ་རྒྱ་པོ་ཆེ་ = 'Precious Ruler'; the Dalai Lama; པཎ་ཆེན་རྒྱ་པོ་ཆེ་ = 'Precious Teacher'; the Panchen Lama); precious stones, jewels, precious metals

རྒྱ་ལྗོངས་ལྟེ་གཞི་ the five precious arti-
cles (i.e., gold, silver, turquoise,
coral, and pearl)

རྒྱ་ལྗོངས་ལྟེ་གཞི་ལྟེ་གཞི་ལྟེ་གཞི་ to examine precious
stones

རྒྱ་ལྗོངས་ལྟེ་གཞི་ལྟེ་གཞི་ to lower the price, re-
duce prices

རྒྱ་ལྗོངས་ལྟེ་གཞི་ worthless, valueless; free,
gratis

རྒྱ་ལྗོངས་ལྟེ་གཞི་ Colloq. short time, little
while
[ལྟེ་གཞི་]

རྒྱ་ལྗོངས་ fence, hedge, enclosure

རྒྱ་ལྗོངས་ by degrees, gradually (རྒྱ་
ལྗོངས་ལྟེ་གཞི་ལྟེ་གཞི་ = to change gradually or
by degrees)
[རྒྱ་ལྗོངས་]

རྒྱ་ལྗོངས་ stratum; class

རྒྱ་ལྗོངས་ regular religious service;
rites, ceremonies; honor, homage;
offerings, sacrifices
[རྒྱ་ལྗོངས་]

རྒྱ་ལྗོངས་ (or རྒྱ་ལྗོངས་) attending
priest in a temple or sanctuary
(especially one who conducts regu-
lar religious services); attendant
servant, valet-de-chambre, aide-
de-camp, high household official
(e.g., ལྟེ་གཞི་ལྟེ་གཞི་)

རྒྱ་ལྗོངས་ gradual change

རྒྱ་ལྗོངས་ evolution

རྒྱ་ལྗོངས་ in proper order (རྒྱ་ལྗོངས་ =
disorderly, confused), orderly
succession; turn, place in a
series; series, succession (གྲངས་
རྒྱ་ལྗོངས་ = serial number, numerical
number); rank, precedence, grade,
stage (of attainment); time(s)
(རྒྱ་ལྗོངས་ དང་པོ་ = for the first time;
ཉི་ཤེས་རྒྱ་ལྗོངས་ = double); རྒྱ་ལྗོངས་ལྟེ་གཞི་
ལྟེ་གཞི་ = second grade of the
upper middle school; ལྟེ་གཞི་ལྟེ་གཞི་ = high
grade, high quality

རྒྱ་ལྗོངས་ལྟེ་གཞི་ higher grade or level;
higher authorities, superiors

རྒྱ་ལྗོངས་ལྟེ་གཞི་ out of order, irregu-
lar, disorderly

རྒྱ་ལྗོངས་ལྟེ་གཞི་ various ranks, various
classes

རྒྱ་ལྗོངས་ successively, one after
the other, gradually

རིམ་པས gradually, by degrees
[རིམ་གྱིས]

རིམ་བྱལ disorderly, irregular
[རིམ་མེད]

རིམ་འབྲེལ་པ to reduce (in rank, grade, etc.); to debase; to bring down gradually

རིམ་འཇམ་ order, turn (སུ་ཉི་རིམ་འཇམ་གྱི་བྱ་བ་ = whose turn is it?)

རིམ་བཞི་ fourth rank or grade; title used in referring to Tibetan officials of the 4th Grade

རིམ་བཞི་བྱ་བ་ by rows, by ranks; in successive order, successively, in turn, one after the other (in an orderly succession); by degrees, gradually

རིམ་སྤྱི་ (or རིམ་སྤྱི་བའི་བྱ་བ་) infectious disease (རྒྱ་བའི་རིམ་སྤྱི་ = epidemic), plague

རིམ་སྤྱི་བའི་བྱ་བ་ to spread a disease

རིམ་སྤྱི་བའི་བྱ་བ་ plague prevention; anti-epidemic

[ཡལ་སྤྱི་བའི་བྱ་བ་]

རིམ་སྤྱི་བའི་བྱ་བ་ to cause a plague

རིམ་སྤྱི་བའི་བྱ་བ་ virulent disease

རིམ་ (or རིམ་པས) all, whole, entire (རྒྱ་བའི་རིམ་པས = the entire month; བཟའ་རིམ་པས = the whole body; རིམ་པས་པོ་ = to swallow something whole); the total

རིམ་པས wholly, entirely

རིམ་བོ་ (or རིམ་མོ་) round, cylindrical, globular; round object (མདུ་རིམ་ = bullet; མེག་རིམ་ = eyeball; མཁའ་རིམ་ = kidney)

རིམ་བོ་ small ball, globule, pill

རིམ་རིམ་ globe; globular

རིམ་ figure, form, design (པད་མ་རིམ་ = lotus flower design; མཚོན་རིམ་ = sketch); part, section, share, division (རིམ་སྤྱི་གསུམ་ = in three parts; དབང་རིམ་ = share of power); party (རང་རིམ་ = one's own party; གཞན་རིམ་ = another's party; རྒྱལ་རིམ་ = partiality)

རིམ་ཅོན་ partial, prejudiced

རིམ་མེད་ impartial, indifferent; a hermit

རིམ་སྤྱི་བའི་བྱ་བ་ to draw, sketch, design

རྣམ་སྲི་ལ་བཅད་པ without distinction

རྩ (usually written... རྩ after vowels. For example, མི་རྩ = མིར; དགའ་རྩ = དགར) to... (ཉེ་རྩ or ཉེར = to melt; ཉེར་སྩ = easy to melt; རྩལ་པར་སྩ = easy to understand; འཇམ་པར་གཏང་བ = to send someone to seek..); at, in (ང་འདྲི་རྩ་ཡོད་ = I am at this [place], I am here; མཚོར་ལོ་བུ་ཡོད་ = there are pearls in the ocean; ཉེ་མ་མར་བར་ལྗང་བ = to arise at dawn); into (མི་ལ་ལྟར་གྲུབ་པ = transformation of man into a god; བ་ར་ལོ་སེར་ལྷུགས་པ་དང་ = and he went into Bénarès); as (སློབ་པར་བཞད་པ = appointed as minister; གཞིན་བྱ་ལ་བུར་སློབ་པ = to present a youth as one's son)1)

[see ཉ, ཉ, རྩ]

རྩ horn (གཡལ་རྩ = yak's horn; ར་རྩ = goat's horn); division, part, wing, section, unit (དམག་གི་རྩ = wing or division of an army), banner (གཡལ་རྩ = right banner), province (ཁམས་ལྷོ་དབུས་གཅེང་མངའ་རིས་རྩ་བཞི = the four provinces of Kham, U, Tsang, and Nga-ri); team (རྩ་མི = member of a team)

[see རྩ]

རྩ་ཁག team, group, unit (Mil.)

[གཡལ་སློབ་ རྩའ་མི]

རྩ་ང་ hatred, spite, malice (རྩ་ང་ ཅོལ་ = spiteful, malicious, invidious); envy

རྩ་ངར་པོ irascible, quarrelsome, bad-tempered; impetuous

རྩ་ཚེལ Commun. brigade (ཐོབ་སྦྱང་རྩ་ཁག = production brigade)

རྩ་དྲུ standard, banner, ensign (in Tibet, a triangular-shaped banner)

རྩ་སྒྲ division or wing of an army [དམག་རྩ]

རྩ་པོ (or རྩ་པོ) rupee

རྩ་དཔེ commander of a banner or section of the army2)

1) For a detailed discussion of the various usages of རྩ, see Bacot, *Grammaire du Tibétain Littéraire, Index Morphologique*, pages 103-109.
2) Sometimes called a 'major'. According to the Simla Convention, the Tibetan Army was to consist of 10,000 men, divided into 20 battalions of 500 men each. Each battalion was to have four 'sections' of 125 men each, each 'section' was to be commanded by a རྩ་དཔེ (Bell, *Tibet, Past and Present*, page 158).

རྩ་བ tent made of yak's hair
(usually black)

རྩ་བ་པ tent-dwellers (usually
herdsmen)

རྩ་བའི་ཚོགས tent village

རྩ་སྐྱལ see རྩ་སྐྱལ

རྩ་མ curdled milk

རྩ་མི་ཚམས members of a team

རྩ་མེའི་རྒྱ་ཡ Rumania

རྩ་བཞི frame (སྒྲིབ་ཁུང་གི་རྩ་བཞི = window
frame)

རྩལ་རྩལ་བྱེད་པ to collect, gather to-
gether

[རྩལ་རྩལ་བཟོ་བ]

རྩལ་ཁང Hon. kitchen (especially,
in a monastery); storeroom (for
the clergy)

[གཡོས་ཁང]

རྩལ་བ to be fitting, be proper, be
suitable, be appropriate, be right,
be legal (རྩལ་ངོ = it's appropriate;
མི་རྩལ་བ = improper, illegal; ཡལ་མི་
རྩལ་བོ = not proper to say); to be
fit for, capable of (སྒྲིབ་དཔལ་ཉེ་མི་
རྩལ་ = not fit to be a teacher);
though, although (མི་དགོས་རྩལ་ = al-
though it is not necessary); who-
ever, whatever (གང་ཡང་རྩལ་ཅི་ཡང་རྩལ་
= whoever he may be, whatever it
may be); whether (མི་རྩལ་གསོལ་རྩལ་ =
whether I live or die). In trans-
lation རྩལ་ is often equivalent to
the English suffixes '-able',
'-ible' (བཅོང་ཉེ་རྩལ་ = saleable;
འཇིགས་སུ་རྩལ་ = terrible; ཟེ་རྩལ་ =
edible)

རྩལ་ falling mass (ཁ་རྩལ་ = ava-
lanche of snow; རྩལ་རྩལ་ = flood, de-
luge; མ་རྩལ་ = landslide)

རྩལ་རྩལ་པ loosened, disintegrated

རྩལ་རྩལ་པ to make a concerted
attack

རྩལ་པ to rush in upon; to attack
jointly, assault en masse; to
join in an assault; to pounce on

རྩལ་རྩལ་བྱས་ནས joining together,
gathering together

རྩལ་ womb

རླུ་འགྲོ་བ to putrefy

རླུ་བ to rot, decay, turn rancid, putrefy, spoil, go bad (ལོ་མ་རླུ་སོང་ = the milk has gone bad); rotten, putrid, rancid (ག་རླུ་ = rotten meat; རླུ་ལྗང་ = bad water); torn, broken

རླུ་བར་འགྲུར་བ to become putrid

རླུ་ཀློག་ see རླུ་པ

རླུ་ཀྲུང་ skeleton

[E.T. ཀྲུང་རླུ་
རླུ་བུབ་ཚང་མ]

རླུ་ཁྲིག་ see རླུ་པ

རླུ་གོ(ག) see རླུ་པ

རླུ་རྒྱུད་ ancestral line, bloodline, pedigree

[ཐག་རྒྱུད་]

རླུ་རྒྱབ་ ornaments of bone

རླུ་གཅིག་པ kinsman

རླུ་ཚག་ bone fracture

རླུ་པ (or རླུ་) family, lineage, caste, extraction (རླུ་མཐོ་བ = high extraction; noble birth; རླུ་དམའ་བ = low extraction; low-born) ancestry, ancestors (ཡའི་རླུ་རྒྱུ་ = ancestors on one's father's side)

[see རྒྱུ་]

རླུ་པ (or རླུ་) bone(s) (རྒྱབ་རླུ་ = backbone; མགོ་རླུ་ = skull; འགྲུམ་རླུ་ = jawbone; ག་མེད་རླུ་པ = bare skeleton; བཞུང་རླུ་ = cadaver, corpse). Note also རླུ་རྒྱུ་ = courage, perseverance, energy)

[རླུ་ཁྲིག་
རླུ་གོག་
རླུ་ག་
E.T. རླུ་ཀློག་
Hon. རླུ་རྒྱུ་]

རླུ་པའི་རྩྭ་པོ་ bone marrow

རླུ་སྐལ་ (or རླུ་སྐལ་) turtle, tortoise

རླུ་མིང་ family name

རླུ་ཚོད་ precision, accuracy

རྩ་ each, every (མི་རྩ་ = each man; ཉིན་རྩ་ལ་ = every day); single, sole, unique (ང་ལ་ཁྱིམ་རྩ་ཡོད་ = I have only one house); a single one; ཉུང་རྩ་ = a little at a time

རྩ་མཁུ་ frame (རྩ་མཁུ་གཞི་ = door frame; རྩ་མཁུ་ལྗང་ = window frame)

རྩ་མཁུ་ see རྩ་མཁུ་

རྩ་མཁུ་ (or རྩ་མཁུ་) seldom, by no means, never

རྩ་མཁུ་ (or རྩ་མཁུ་) fulfillment of hope; heaven, state of bliss

རྩ་མཁུ་ hope; reliance (རྩ་མཁུ་མེད་པ་ = hopeless; disappointed)

རྩ་མཁུ་ one or two (ལའ་རྩ་མཁུ་གཉིས་ = once or twice); individual

རྩ་མཁུ་ hope, expectation; trust, reliance, dependence (གཞན་ལ་རྩ་མཁུ་བྱེད་པ་ = to depend upon another)
[རྩ་མཁུ་]

རྩ་མཁུ་ vain hope; illusion

རྩ་མཁུ་ཚད་པ་ to be disappointed; despair, disappointment

རྩ་མཁུ་ hope and fear, hope and anxiety

རྩ་མཁུ་ wish, ambition, aim
[རྩ་མཁུ་]

རྩ་མཁུ་ wish, hope, will, aim; plan, scheme

[རྩ་མཁུ་]

རྩ་མཁུ་ hope, wish, expectation

[Hon. རྩ་མཁུ་]

རྩ་མཁུ་ goat's hair (རྩ་མཁུ་ = blanket made of goat's hair)

[see རྩ་]

རྩ་མཁུ་བྱེད་པ་ to fulfill a hope

[རྩ་མཁུ་བྱེད་པ་]

རྩ་མཁུ་བྱེད་པ་ to obtain what one has hoped for, fulfill one's hopes

རྩ་མཁུ་དང་ལྡན་པ་ hoping, hopeful, full of hope

[རྩ་མཁུ་དང་ལྡན་པ་]

རྩ་མཁུ་བྱེད་པ་ to hope for, expect

རྩ་མཁུ་མེད་པ་ there is no hope at all

རྩ་མཁུ་མེད་པ་ without hope, desperate, despairing, pessimistic

རྩ་མཁུ་ see རྩ་མཁུ་

ར་མས་གྱི alternate

[see རོས]

ར་མས་ར་མས་ *W.T.* by degrees, gradually

ར་ཞིག some (མི་རྣམས་ཀྱི་ཕུང་ = some people came; དངུལ་རྣམས་ཀྱི་ལ་བཟོ་བྱ་རྟོག་ = please give me some money); somebody, something; for a while, a short while, a little (རྟོག་ལྟོད་ = wait a little!)

[*Var.*: ར་ཤིག]

ར་ར་ each, each one (respectively) (ལག་ལ་རྟོག་ཅེ་ར་ར་ཡོད་ = in each of his hands there was a gold coin; མི་རྣམས་ཀྱི་རྟོག་པའི་བསལ་ = each man killed a sheep; མི་རྣམས་རྟོག་པའི་ཞུ་བ་ = each man riding on a horse), one by one; singly, individually

ར་ར་གཉིས་གཉིས་ one and all, one with the other, indiscriminately

ར་ར་བྱས་ལས་ one by one, one at a time

ར་ལ་ to each

རྟོག་དྲུག་ poison or disease which has entered the body through physical contact

རྟོག་པའི་ to touch, come in contact with (through any of the senses), feel (གྲང་མ་རྟོག་པའི་ = to feel the cold), perceive; touch, feeling, perception; to reach, attain

རྟོག་བྱུ་ that which is felt, that which may be touched; palpable, tangible; feeling, sense of feeling

རྟོག་ཟླ་ touch

རྟོག་པོ་ (*Perf.* རྟོགས་) to become stiff, harden; to coagulate (of blood)

རྟོགས་པོ་ rigid, stiff; congealed, coagulated; single, alone

[see རྟོགས་བྱུ་]

རྟོགས་པོ་ལྟར་ separate, not belonging to anything else, single, unique

[རྟོགས་པོ་]

རྟོག་ཐོབ་ done, accomplished, finished; turned out well

རྟོག་དམ་ is it? are there?

[*E.T.* ཨ་རྟོག་
རྟོག་པའི་]

རིད་པ *Colloq.* to be; [he, she, it] is, [they] are!) རིད་ is commonly used as an auxiliary, often combined with ཡིད་པ (དགོས་ཀྱི་རིད་ = it is necessary; ཁོ་རང་གི་པ་འགྲོ་གི་རིད་ where is he going? ས་རིད་ = who is it? ཁོ་ཕྱི་པ་རིད་ = he has gone; ཡ་གཅིག་ལ་བཅས་ རྣམ་གཞི་ཡིད་པ་རིད་ = there are four seasons in a year); accomplished, done, ready (རིད་པ་ཡིད་པ་ = to be ready)

[see ཡིག་ ཡིད་པ]

རིད་པས (or རིད་དམ) is there? is it? (ཁོ་ཡིང་གི་རིད་པས = will he come?)

[see ཡིག་པས]

རིམ་པ to be robust, be strong, be vigorous, be powerful; to be courageous (མི་རིམ་པ = strong man; courageous man)

རིའི་དར radar

རིཉུ young goat, kid

[ར་ཉུག]

རིཉུ་མིག squares on a chess board; diagram, graph, chart

རིས (or རི་ལ) to each, on each (ཉི་ཤེས་རིས་ = on each day)

རིས *Instr.* by each, by every²⁾

རིས་འགའ at times, at intervals, occasionally; some, a few

[མཚམས་མཚམས་ལ རིས་ལྷོག]

རིས་ཆེ་རིས་ཆུང now large, now small; sometimes large, sometimes small

རིས་པ alternative, reciprocal, taking turns (རིས་བྱུང་པ = to take turns, do something by turns; རྩོད་རིས་བྱུང་པ = to discuss)

རིས་མེས (or རི་མེས) turn (in a series), shift

རིས་གཟུང each day of the week (i.e., changing or alternating stars); wandering star

རིས་མེས་བྱས་ནས doing it one by one

རིས་མེས་རིས་མེས turn by turn

[see རི་མེས་རི་མེས]

1) Note that རིད་ is never used with the second person.
 2) Bell uses the spelling རྩོད་རིས་ as a substitute for རྩོད་ཀྱིས་ (See Bell, *Grammar of Colloquial Tibetan*, page 45).

ར is used after a verbal form ending in ར in order to indicate the end of a statement (བར་ར = saved, freed; རྫོང་ར = wandered away, strayed away; གཏོང་བར་འགྲུར་ར = will give)

[see མ་ཡ་ས]

ར taste, flavor, savor (ཁ་ར = tasty)

[ར་བྱ]

ར body (ར་རྒྱལ = back; ར་རྫོང = upper part of the body; ར་རྫོང = lower part of the body); dead body, carcass, corpse (མེ་ར = dead man; corpse; རྟོ་ར = dead horse; carcass of a horse)

ར (or ར་མ) residue, remains, sediment

ར་གྲུབ defilement from a corpse

ར་རྒྱལ་པ carrier of dead bodies; scavenger

ར་སྐམ coffin

ར་མཚོག་ལྷན་པ tasteful, savory, flavorsome

[ར་འཇམ་པ]

ར་ཉེ lead

ར་བུག grave, tomb

ར་སྐྱོད་པ to bury a corpse

ར་སྐྱོད་ས sepulcher

ར་མ་ཉི་ཡ (or ར་མག་ཉི་ཡ) Romania (ར་མ་ཉི་ཡ་མི་དམངས་སྐྱེ་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ = People's Republic of Romania)

[Var. ལུང་མ་ཉི་ཡ]

ར་མེད་པ tasteless, insipid

[བྱ་བ་མེད་པ]

ར་ལྗང taste, relish; delicious

ར་ལྗང་བ to taste, relish

ར་ཅ (or ར་གཅེན) lust

ར་རས winding sheet, shroud

ར་ལངས phantom, ghost

ར་སྐྱེག་པ to burn a corpse

རྟེ་ཉལ་ས cemetery

རྟེ་གསེར camphor

རྒྱ་མཚོ་ dark, gloomy, obscure; black (བྱ་རྒྱ་ = crow); bad, evil, wicked

རྒྱ་མཚོ་ (or རྒྱ་མཚོ་པ་) friend, comrade, companion, associate, assistant (ལས་རྒྱ་མཚོ་ = fellow worker; helper; ལམ་རྒྱ་མཚོ་ = traveling companion; དགའ་རྒྱ་མཚོ་ = lover; ཚུ་རྒྱ་མཚོ་ = husband and wife; ལྗོན་རྒྱ་མཚོ་ = fellow student, classmate; ལྗོང་རྒྱ་མཚོ་ = neighbor; དཔུང་རྒྱ་མཚོ་ = escort; supporter; ལྷོ་རྒྱ་མཚོ་ = obstetrician)

[see ལྗོང་མཚོ་]

རྒྱ་མཚོ་ (or རྒྱ་མཚོ་) is joined to a verbal stem to form a polite imperative (གཞན་རྒྱ་མཚོ་ = please give; ལོངས་རྒྱ་མཚོ་གཞན་ = Hon. please come)

རྒྱ་མཚོ་རྒྱ་མཚོ་ help, support, aid

[ལྗོང་མཚོ་]

རྒྱ་མཚོ་གྱིས་¹⁾ please (འདྲི་བྱེད་རྒྱ་མཚོ་གྱིས་ = please do it). རྒྱ་མཚོ་གྱིས་ is used in speaking politely to a person who occupies an inferior position in society

རྒྱ་མཚོ་དངུལ་ subsidy (སློབ་གྲྲི་རྒྱ་མཚོ་དངུལ་ = school subsidy)

རྒྱ་མཚོ་སྐྱོལ་ auxiliary, subsidiary

རྒྱ་མཚོ་བྱེད་ see རྒྱ་མཚོ་གྱིས་

རྒྱ་མཚོ་བྱེད་མཁུག་ helper, assistant, associate

རྒྱ་མཚོ་བྱེད་པ་ to help, aid, assist
[རྒྱ་མཚོ་རམ་བྱེད་པ་]

རྒྱ་མཚོ་མེད་པ་ helpless, without help, alone

རྒྱ་མཚོ་རམ་ help, assistance (རྒྱ་མཚོ་རམ་བྱེད་པ་ = to help, aid, assist)

རྒྱ་མཚོ་རིས་ mutual assistance (མཁུག་གྲྲི་རྒྱ་མཚོ་རིས་ = Commun. mutual assistance [between] town and country)

རྒྱ་མཚོ་རིས་རྒྱ་མཚོ་ལྷོ་མཚོ་ mutual assistance pact

རྒྱ་མཚོ་ལམ་ supply line

རྒྱ་མཚོ་ deep gorge, narrow valley, ravine, defile (བྲག་རྒྱ་མཚོ་ = rocky defile), narrow passage

རྒྱ་མཚོ་ལྗོང་ abyss, deep hole

1) Or རྒྱ་མཚོ་བྱེད་, according to Gould (see Word Book, page 392).

རང་ཁྱམས་ཆེན་ name of a district located in the mountainous area north of Tsang

རང་མཚམས་ border of the low plain country

རང་ཡུལ་ the country of ravines (i. e., Nepal, Sikkim, Bhutan)

རྩ་པ་ (or རྩ་པོ་) hard, stiff, severe, strict; proud, haughty

རྩ་པོ་ big, stout, thick, massive; deep (of sounds); ལྷགས་རྩ་ = ice
[རྩ་པོ་]

རྩ་ side, part (བར་རྩ་ = inside; ལྷ་རྩ་ = outside; ལྷ་རྩ་པ་ = outsiders, strangers; རྩ་པོ་ལ་ལོ་ལོ་བ་ = on the other side of the stream; ལྷགས་རྩ་ = right side; ལོ་ལོ་བ་རྩ་ = left side; ལོ་ལོ་བ་རྩ་ = things past, the past; ལོ་ལོ་བ་རྩ་ = things to come, the future)

རྩ་ furrow (རྩ་ལྷ་བ་ = to till the soil, plow); rut

རྩ་ཆ་ musical instruments

རྩ་རྩོད་ playfulness

རྩ་ལེན་ place of enjoyment, pleasure spot, recreation grove; stage (where musical or dramatic entertainments are given); heaven

རྩ་བ་ to amuse oneself, divert oneself, have fun; to take pleasure in, revel in; to indulge oneself (with food, drink, etc.)

རྩ་མ་ music, harmony

རྩ་མ་འཁྲུལ་བ་ to give a concert

རྩ་མ་བ་ musician
[རྩ་མ་ལེན་]

རྩ་མའི་ལེན་ place where musical performances are given, theater
[རྩ་མའི་ས་]

རྩ་མའི་སྐབ་གྲྭ་ conservatory of music

རྩ་རྩོད་ཁང་ clubhouse, club
[རྩ་ཁང་]

རྣམ་ཏེན་ Sweden (瑞典)

རྣམ་སྲི Swiss (Ch. 瑞士)

ಷ್ଟ ruin, loss, destruction (ಷ್ଟ
ಷ್ଟ = to be destroyed; ಷ್ಠ
ಷ್ಠ = to squander one's wealth)

ಷ್ಠ(ಷ್ಠ)'ಷ್ಠ automobile, motorcar,
truck, bus

[ಷ್ಠ
ಷ್ಠ]

ಷ್ಠ'ಷ್ಠ'ಷ್ಠ'ಷ್ಠ driver (of a
motorcar, bus, truck, etc.)

ಷ್ಠ'ಷ್ಠ'ಷ್ಠ'ಷ್ಠ'ಷ್ಠ'ಷ್ಠ repair shop
(for motor vehicles), garage

ಷ್ಠ'ಷ್ಠ'ಷ್ಠ'ಷ್ಠ truck convoy

ಷ್ಠ'ಷ್ಠ steamer

ಷ್ಠ'ಷ್ಠ'ಷ್ಠ'ಷ್ಠ'ಷ್ಠ'ಷ್ಠ steam-turbo
generator

ಷ್ಠ'ಷ್ಠ'ಷ್ಠ'ಷ್ಠ'ಷ್ಠ'ಷ್ಠ steam-turbine
works

ಷ್ಠ'ಷ್ಠ'ಷ್ಠ to distill

ಷ್ಠ'ಷ್ಠ gasoline

ಷ್ಠ'ಷ್ಠ steam, vapor (e.g., gaso-
line vapor), exhalation (ಷ್ಠ'ಷ್ಠ =
breath; ಷ್ಠ'ಷ್ಠ = steam, water
vapor; ಷ್ಠ'ಷ್ಠ'ಷ್ಠ'ಷ್ಠ = fog)

ಷ್ಠ'ಷ್ಠ'ಷ್ಠ'ಷ್ಠ'ಷ್ಠ jet plane

ಷ್ಠ moisture, humidity (ಷ್ಠ'ಷ್ಠ =
humid; ಷ್ಠ'ಷ್ಠ = dry)

[see ಷ್ಠ]

ಷ್ಠ wave, billow (ಷ್ಠ'ಷ್ಠ = large
wave; ಷ್ಠ'ಷ್ಠ'ಷ್ಠ = ripple; ಷ್ಠ'ಷ್ಠ =
ebb and flow)

ಷ್ಠ'ಷ್ಠ great wave, upsurge;
great wide, vast, extraordinary
(ಷ್ಠ'ಷ್ಠ'ಷ್ಠ'ಷ್ಠ'ಷ್ಠ'ಷ್ಠ = The
Great October Revolution; ಷ್ಠ'ಷ್ಠ'ಷ್ಠ'
ಷ್ಠ'ಷ್ಠ'ಷ್ಠ = great friendship;
ಷ್ಠ'ಷ್ಠ'ಷ್ಠ'ಷ್ಠ'ಷ್ಠ = tremendous
achievement); a high degree (of
anything); uprising

ಷ್ಠ'ಷ್ಠ to remove, clear away

ಷ್ಠ'ಷ್ಠ Commun. tide, current,
trend

ಷ್ಠ'ಷ್ಠ'ಷ್ಠ'ಷ್ಠ'ಷ್ಠ'ಷ್ಠ Latin
American countries

ಷ್ಠ'ಷ್ಠ whole skin of an animal

ಷ್ಠ'ಷ್ಠ large, wide, spacious

ಷ್ಠ'ಷ್ಠ casting out, purging; ejec-
tion, expulsion

ལྷོང wind, breeze (ཐལ་ལྷོང = dust storm), air¹⁾ (འཇམ་ལའགྱི་ལྷོང = atmosphere); humor (of the body)²⁾

[ལྷགས་པ
བསེར]

ལྷོང་ལོའོར wheel turned by the wind (e.g., weathercock, prayer wheel, etc.); airplane (E.T.)

ལྷོང་ལོའོར་འབབ་ས E.T. airport
[གཞུག་གྲུ་འབབ་ས]

ལྷོང་ལོའོར་ཚུབ whirlwind, cyclone, tornado
[ལྷོང་ཚུབ]

ལྷོང་གི་འཇམ་ལོའོར air pump

ལྷོང་ལྷ E.T. balloon, airship
[ལྷོང་ལྷ]

ལྷོང་འགོག་བརྩུགས་ཤིང windbreak

ལྷོང་སྐྱམ་པ yogi ascetic

ལྷོང་ཚུར་ཚུར light wind, breeze

ལྷོང་རྟོ prayer flag (bearing the figure of a horse and various printed prayers)

ལྷོང་དར prayer flag
[see ལྷོང་རྟོ]

ལྷོང་དྲག high wind, gale
[ལྷོང་ཚེབ་པ]

ལྷོང་འགལ dust storm

ལྷོང་འཕྲིབ radio, wireless; radio broadcast; loud-speaker
[ཚེར་སྐྱགས]

ལྷོང་འཕྲིབ་སྒྲོག་ཁང broadcasting station

ལྷོང་འབྱུང་ཁྱུང opening to admit air (e.g., door, window, etc.)

ལྷོང་མ Colloq. air

ལྷོང་དམར storm, gale, tempest

ལྷོང་ཚུབ hurricane, gale, cyclone

1) ལྷོང is also used in a mystical sense (see Das, *Tibetan-English Dictionary*, page 1196-1197).

2) See Jäschke, *Tibetan-English Dictionary*, page 538.

සුඳු'ගලී natural gas

සුඳු'ගඟ්ඟ fan
[see ගඟ්ඟ'ඔ]

සුඳුඟ්ඟ hiding place (e.g., pocket in a robe), pocket; hole, pit, ditch

සුඳු'ඟ (Perf. පුදුඳුඟ්ඟ; Fut. පුදුඳුඟ්ඟ; Imperat. සුඳුඟ්ඟ) to overthrow, destroy, ruin (පුදුඳු'පුදුඳු'ඟ = to reduce to powder; to destroy entirely), smash to bits; to lose (ඔඟ'ගලීඟ'පුදුඳුඟ්ඟ'ඟ = a sheep has been lost); to pervert, corrupt, spoil
[ඳු'ගලීඟ'ඟ]

සුඳු'ඟ්ඟ stupid, foolish

සුඳු'ඟ (Perf. & Fut. පුදුඳු'ඟ) to moisten, dampen, wet

සුඳු'ඟ (Colloq. සුඳු'ඟ්ඟ) wet, damp, moist (ඟ'සුඳු'ඟ = soaked, wet through), uncooked, raw (ඟ'සුඳු'ඟ = raw meat),

සුඳු'ඟ to reply, answer (used with ඔඟ)
[see සුඳු'ඟ
සුඳු'ඟ]

සුඳු'ඟ (Perf. පුදුඳුඟ්ඟ; Fut. පුදුඳුඟ්ඟ; Imperat. සුඳුඟ්ඟ) to bless (පුඳුඳු'සුඳු'ඟ = please bless...)

සුඳු'ඟ pride, conceit, vanity

සුඳු'ඟ (Perf. පුදුඳුඟ්ඟ; Fut. පුදුඳුඟ්ඟ) to be proud of, glory in, boast of (පුඳු'සුඳු'ඟ = to boast of one's wealth); to love, be attached to; to long for, covet (ගලීඟ'ඟ'පුඳු'ඟ'සුඳු'ඟ = to covet another's property)

සුඳු'ඟ්ඟ'ඟ්ඟ'ඟ්ඟ'ඟ great ambition

පුදුඳු thigh (පුදු'පුදුඟ්ඟ = femoral bone; පුදු'ඟ = fleshy part of the thigh; buttock)

පුදුඳු see සුඳු'ඟ

පුදුඳුඟ්ඟ (Perf. of සුඳු'ඟ) lost, forsaken, abandoned; demolished, ruined, smashed (පුදු'පුදු'පුදුඳුඟ්ඟ = pulverized)

පුදුඳු'ඟ rude, coarse, rough (පුදුඳු'ඟ'ඟ'ඟ = abusive language; පුදුඳු'ඟ'ඟ = rough behavior)

පුදුඳු'ඟ see සුඳු'ඟ

පුදුඳු see සුඳු'ඟ

පුදුඳු see සුඳු'ඟ

පුදුඳු'ඟ (or පුදුඳු'ඟ) firm, solid, steady, sure (පුදුඳු'පුදුඳු'ඟ = immovable)

පුදුඳු'ඟ unsteady, not to be trusted; confused, disorderly

ལ twenty-sixth letter of the Tibetan alphabet, used also in numbering volumes, chapters, etc.

ལ mountain pass (རོ་དཀར་ལ = Dokar Pass)¹⁾

ལ Postpos. on, upon (ས་ལ་འགྲེལ་པ = to roll on the ground; རིའི་སྐང་ལ་གཡག་འདུག = there are yaks on the mountain; དེ་ལ་རྒྱུ་བས = depending on that; ཞག་གསུམ་པ་ལ = on the third day; but note ཟླ་བ་གསུམ་ལ = within three months; ཟླ་ལ = on, above; འོག་ལ = under, below); to, toward, at (མི་ལ་རྩོལ་བ་པ = to throw a stone at someone; བར་ལ = eastward; ལྷོ་གར་ལ་འགྲོ་བ = to go to India; བམ་ཁ་ལ་འཕག་པ = to rise to heaven; but note བོད་ལ = in or to Tibet; མི་ལ = at, on, in, or to the fire); according to (ངའི་ལུགས་ལ = according to my system); at the rate of, for (གཡུ་འདི་སྐྱར་མི་གཉིས་ལ་རྩིས་པ་ཡིན་པ = I bought this turquoise for two rupees); with, against (དགྲ་ལ་རྒྱལ་བ = to struggle against the enemy); in, into (ཁྱིམ་ལ = in the house; འོག་ལ = into the house; ལའ་ལགས་ལ = in the spoken language; རྒྱུ་སྐབས་འདི་ལ = during this period); now, concerning (introducing a new subject or in the heading of a chapter, as in ལྷིང་བཞི་མིང་ལ = Concerning the Names of the Four Continents), as to, with re-

spect to, as regards (ཚེ་རྒྱུ་ཚད་ལ = with respect to size; རྩོལ་ལ = as to meaning; དེ་ལ་པའི་གསུང་རྒྱུ་ལ = as regards the words of the official); from (རྒྱ་ལ་འབབ = dismounts from the horse; བྲག་ལ་མཚོངས = leaped from the rock). As an accusative or dative particle, ལ is used in a variety of expressions (ང་ལ་ཡིད = to me there is; I have; ངས་ཀྱིས་ལ་བཅོང = I shall sell [it] to you; ཡ་ཡུལ་ལ་དགའ་བ = to love one's country; བྱང་ལ་གཅོད་པ = to cut down a tree; ལྷོ་ལ་རུང་བ = to beat a dog; མི་ལ་འབོད་པ = to call someone). After a verbal stem, ལ is translated upon, on, while, after, after having... (ལག་པ་བསྐྱུལ་ལ་ཟས་བཟུག་བ = to eat after having washed one's hands)²⁾ and (between two imperatives, as in the expression ལོག་ལ་སྐྱོས་ཤིག = come and see!); though, although (ལས་མི་སྐྱུག་ཅིང་བྱང་ལ་དབྱེངས་སྐྱུན་པ = though ill-shaped and short, [yet] he had a fine voice)

[see ལྷ ལྷ ལྷ ལྷ ལྷ]

ལ་འགག་པ to block a pass

ལ་རྒྱལ་བ to cross a pass

ལ་གཅེན་པ collector of duties on a mountain pass

1) In the colloquial, ལ may be used to mean the whole mountain.
2) See the continuative particles རྒྱུ, ཟླ, and དེ.

ལ་བཅུག་པ to dip into

ལ་ཚ sealing wax

ལ་དྲིང་ལྷ་མེ་རི་ཀ་གླིང (or ལ་དྲིང་མེ་གླིང)
Latin America

ལ་གདམ་པའི aimed at..., pointed at...

ལ་བདགས the letter ལ subjoined to another letter, as in the words ལྷོག, ལྷ, ལྷ etc.

ལ་ཤྲིག drop of sealing wax

ལ་ཤྲིག summit of a mountain pass
[ལ་རྩེ]

ལ་དྲུགས Ladakh (province in the Indus Valley between Nga-ri and Baltistan)

ལ་ལྷག radish (ལ་ལྷག་སེར་པོ = carrot)

ལ་མ quickly (ལ་མ་ཤྲིག = come quickly)

ལ་རྩེ highest point of a mountain pass, summit of a pass

ལ་རྩེགས (or ལ་སྐགས་པ) et cetera

ལ་རྩས cairn or pile of rocks shaped like a chorten often found at the top of a mountain pass

ལ་བྱར quickly, hastily

[see ལ་མ
ལ་གར]

ལ་དྲོང W.T. candle, lamp¹⁾

ལ་གཡོགས retribution

ལ་ལ (or ལ་ལས) some, a few (ལ་ལས... ལ་ལས = some... ..others; ལ་ལ་ ལྷིག = a certain [one], someone)

ལ་ལ་མར་བ to cross over a pass

ལ་སྐགས་པ and so forth, and the like, et cetera

[ལ་རྩེགས]

ལ་ candle (ལ་ལྷ)

ལ་བ (or ལ་ཕ) woolen cloth or blanket

1) According to Bell, also means 'yes' (*English-Tibetan Colloquial Dictionary*, page 560).

ལག་ appendage (གླིང་ལག་འབྲེལ = isthmus; མཚོ་ལག = gulf, bay; རྒྱ་ལག = tributary of a river; ལྷོ་ལག = large branch; ལམ་ལག = side road, branch road; འགྲམ་ལག = creek, cove; བྱ་ལག = wing of a house)

ལག་རྒྱུང་ beggar, destitute person

ལག་རྒྱུགས་ ladle

ལག་ཁྲུག་ handbag, pouch

ལག་འབྲིར་ permit, pass; ticket; passport (ལག་འབྲིར་ལས་ཁྲུངས་ = Passport Office)

ལག་མཁས་པ་ dexterous, skillful

ལག་རྒྱུགས་ railing

ལག་རྒྱུའོ་ accustomed manner, habit

ལག་རྩམ་ small box

ལག་ངར་ forearm

ལག་ལྷུགས་ handcuff (ལག་ལྷུགས་རྒྱུབ་པ་ = to handcuff, put handcuffs on someone)

ལག་ཚུ་ tools, implements, instruments, utensils; objects carried in one's hands; (ཕྱོག་རྒྱུད་ལག་ཚུ་ = means of production)

[ཅ་ལག་
ཚ་ལག་]

ལག་རྩེས་ impression of one's hand; fingerprint; work which immortalizes one's name; results gained (e.g., in an examination), achievements

ལག་ཏུ་ in the hands [of], in the power [of], under the authority [of] (མེད་ལག་ཏུ་འགྲོ་བ་ = to fall under someone's power, be at someone's mercy)

[ལག་བ་]

ལག་ཏུ་འཚང་བ་ to hold in one's hand

ལག་ཏུ་འཚོལ་བ་ to put into the hands of, place under the authority of

[ལག་ཏུ་བཞག་པ་]

ལག་ཏུ་ལེན་པ་ to take in hand, take up (a matter); to practice, exercise

ལག་དྲི་ E.T. slave; coolie

ལག་རྒྱས signature (i. e., an impression of the whole hand or a fingerprint placed on a document for verification); present, gift (usually a small object which accompanies a letter)

[Hon. ལུག་རྒྱས]

ལག་རྒྱས་བསྐྱར་བ to send a present

ལག་སྐྱབས see ལག་ལེན

ལག་ཐོག cash payment; ready money; practice¹⁾

ལག་མཐིལ palm of the hand

[ལག་མཐུན]

ལག་འཕྲོགས་པ one who holds power or authority

ལག་དམ seal

[Hon. ལུག་དམ]

ལག་དར handkerchief

ལག་དེབ notebook, handbook

ལག་གཏུབ bracelet

ལག་བཞེ person who serves tea or food, waiter; cook (ལག་བཞེ་དཔེ་བུ = chief cook or waiter)

ལག་མདའ pistol

ལག་འདོན vassal, subject, tenant (one who pays rent to a landlord in money or in kind)

ལག་རྩམ mutilated hand; armless

[see ལག་ལ]

ལག་ལྔའ ལག་ལྔའ having a hand; having a trunk; elephant (Fig.)

ལག་བད hand signal (e.g., waving, beckoning, etc.); gesture with one's hand

ལག་པ hand, arm; foreleg (of animals), front paw

[Hon. ལུག་པ]

ལག་པ་ཁ་སྐྱར་བ to contract one's hand

ལག་པ་ཁ་སྐྱར་བ to place the palms of the hand together in prayer

1) See Roerich, *Textbook of Colloquial Tibetan*, page 193.

ལག་པ་དམ་པ (or ལག་དམ་པ) close-
fisted, stingy, parsimonious,
niggardly

[ལག་པ་སྤྲོ་མོ]

ལག་པ་དབ་པ to clap one's hands

ལག་པ་འཛིན་པ to seize by the
hand

ལག་པ་གཡམ་པ the right hand

ལག་པ་ཤོག་པ (or ལག་པ་བཤོག་པ) gener-
ous, bountiful, hospitable

[E.T. ལག་པ་ཡངས་མོ]

ལག་པའི་ཉླ biceps

ལག་པའི་མཐའ་པུམ thumb

ལག་པའི་མདུབ palm of the hand

ལག་པའི་སྐར་མོ fingers

[ལག་པའི་ཡལ་ག]

ལག་པས་འཛིན་པ to take in one's
hand, grasp

ལག་པས་གཡམ་པ to wave, beckon

[ལག་དབྱུག་རྒྱུ་པ]

ལག་དཔོན overseer, boss

ལག་རྒྱུད cash payment

ལག་འཕྲི handkerchief

ལག་འཕྲིས (or ལག་འཕྲིར) E.T. napkin

[ལག་རས]

ལག་བྲིས letter, autograph; lines
on the palm of the hand

ལག་དབྱིབས་ལྟུགས palmistry

ལག་འབྲུང E.T. bracelet

[ལག་གཏུབ

ལག་ལུང]

ལག་འབྲེལ joining hands (in friend-
ship); interconnection, interre-
lationship

ལག་འབྲེལ་དམ་པ firm clasp (of
friendship); close relations,
intimate ties

ལག་རྒྱུམ hand grenade

[ལག་རྗེལ]

ལག་ཚུང་བ to feel (with one's
hand), handle, stroke, touch

ལག་དམར executioner (i.e., the red-handed one), murderer; homicide

ལག་ཅལ manual skill (བཟོ་པ་ལག་ཅལ་ཅན་ = skilled worker); technology; technique

ལག་ཅལ་མཁུའུ་ technician

ལག་ཅལ་པ expert

ལག་ཅལ་བཟོ་པ skilled worker, technician

ལག་ཅལ་གསར་བཅོས technical innovation or improvement

ལག་རྩིས lines or marks on the palm of the hand; palmistry

[ལག་རྩིས]

ལག་རྩྭ་གསལ joints of the hand or arm (e.g., wrist, elbow, knuckles)

ལག་འཛིང affray, brawl, fistcuffs

ལག་འཛིན acknowledgement, receipt

ལག་ལྟ one-handed, one-armed

[ལག་ཆག]

ལག་རྩམ]

ལག་གཟུངས (or ལག་བཟུངས) railing, balustrade, banister

[ལག་རྒྱལས]

ལག་ཡངས openhanded, liberal, bountiful, generous

ལག་གཡུག་བྱེད་པ to swing one's arm

[ལག་པ་དབྱུག་པ]

ལག་གཡོག་པ assistant, associate; worker

ལག་རས napkin

[ལག་ཕྱིས]

ལག་ལེན practice; putting into practice, carrying out, implementation (སྲིད་ཇུས་ལག་ལེན་བྱས་པར་བརྟེན་ = in line with carrying out the policy...; རྩིས་ཀྱི་ལག་ལེན་ = the practice of religion)

[Hon. ཡུག་ལེན]

ལག་སྐབས]

ལག་ལེན་གྱི་ནམ་གཞག practical theory

ལག་ལེན་བསྐྱར་བ to execute, perform, put into effect, carry out, enforce (ངོས་པར་ལག་ལེན་བྱ་བསྐྱར་བ = to carry out resolutely)

[ཉམས་སུ་ལེན་པ]

ལག་ལེན་བསྐྱར་ཚུལ method of carrying out (a program)

ལག་ལེན་བྱེད་པ to make real, realize; to enforce (a law); to practice, put into practice

[see ཉམས་ལེན་བྱེད་པ]

ལག་ལེན་ཡང་དག proper execution (of a task), correct implementation

ལག་ཏུབས glove

ལག་ཤེས་ཀྱི་ལས handicraft

ལག་སྐྱོད་བྱུང་བ to come to hand

ལག་སྐྱོད་ fingers

ལགས་ a particle attached to various words in order to denote respect (ཤོན་ལགས་ = teacher; ཡ་ལགས་ = father; ཨམ་ཚེ་ལགས་ = doctor); sir, your honor, his honor (སྐྱོད་ལགས་ཚེ་དྲུང་ལགས་ = His Honor the Chief Secretary)

ལགས་པ་ Hon. to be (དེ་ཕྱིད་ལགས་སམ་ = is it you, sir?; མེད་ལགས་ = it is not; there are none; ཡག་ལགས་ = all right! good!)

- [ཡོད་པ
- ཡིན་པ
- རེད་པ
- འགྲུར་བ]

ལགས་མ་ལགས་ Hon. yes or no

ལགས་མིན་ Hon. no, sir

ལགས་མིན་གྲགས་རྗེ་ཚེ་ Hon. no, thank you! no, thanks!

ལགས་མ་ W.T. clean
[Var. ལགས་མ་]

ལགས་ཡོད་ Hon. yes, sir; yes, there is; yes, there are; yes, I am

- [ལགས་འདྲུག
- ལགས་ཡིན
- ལགས་འོང
- ལགས་རེད
- ལགས་ལགས]

ལགས་རེད་ Hon. yes, it is so

ལགས་ལགས་སི (or ལགས་ལགས་སོ) Hon. yes, sir!

- [ལགས་སི
- ལས་སི]

ལགས་ལགས་སོ་ Hon. yes, sir

ལགས་སོ་ Hon. yes, sir! all right, sir! to be sure! very well! so it is!

ལང་ཀ Ceylon

ལང་བ (Perf. ལངས།; Imperat. ལང(ས))
 to rise, get up (དྲ་ལངས། = get up
 now!); to arise, appear (ལངས་པ་རེད
 = appeared), break out (of dis-
 ease); to arrive at, come up to,
 reach; to be equal to, be suffi-
 cient for (དེ་ལངས་སྲིད། = that's
 enough! that will do!). Note also
 ལ་གཉིས་ལངས་སྲིད། = two years have
 passed

ལང་ཚྭ་ youth, young man (ལང་ཚྭ་མ། =
 maiden, young woman)

[གཞི་བྱུང་]

ལང་ཚྭ་ཅན་ adolescent, youthful

[ལང་ཚྭ་ལྷན་]

ལང་ལྡང་ (or ལང་ངེ་ལྡང་ངེ) languid,
 weak (from hunger or disease)

ལང་ཤོར་ཅན་ stubborn, obstinate

ལངས་བསྐྱེད་ཡོད་ stood, were standing

ལངས་པ་ (Perf. of ལང་བ) erect,
 standing (སྐྱེད་ལངས། = standing alone;
 solitary, singlehanded)

ལངས་པ་ outbreak, eruption (སྐྱེད་པར་
 ལངས་པ་ = sudden outbreak or ex-
 plosion, sudden insurrection)

ལད་པ་ weak, feeble, faint, ex-
 hausted

ལད་མ་ imitation (ལད་མ་བྱེད་པ་ = to
 imitate, mimic, repeat after
 someone else)

ལའ་ time, occasion (ལའ་དང་པོ་ =
 first time; ལའ་གཅིག་ = one time,
 once; ལའ་གཉིས་ = twice; དེ་ལའ་ = this
 time, this occasion); times (ལའ་
 ལའ་གཉིས་ལ་བཞུད་སྲིད། = 2 x 4 = 8)

ལའ་ answer, reply, rejoinder
 (ཚེ་ལའ་ = verbal reply; ཡིག་ལའ་ =
 written reply; རྒྱུ་ལའ་ = answer to
 a dispatch; ཚོད་ལའ་ = answer to an
 argument [in court]; རྒྱུད་ལའ་ =
 answer to a lawsuit; རྒྱུ་ལའ་ =
 answer to a question; རྒྱུ་ལའ་ =
 question and answer; retaliation,
 retribution (དབྱེད་ལའ་ = revenge),
 anything given in return (ལའ་ལའ་
 = repayment of a favor; ལའ་ལའ་པ་
 = grateful; དབྱེད་ལའ་ལའ་པ་ = to take
 vengeance; དེ་ལའ་ལའ་ = in return
 for that)

[Hon. བཀའ་ལའ་]

ལའ་ཀྲུང་ (or ལའ་ཀྲུང་) Lanchow
 (蘭州)

ལའ་སྐྱེད་ return, repayment, retri-
 bution

ལའ་བྱེལ་བ to convey a message

ལའ་བསྐྱུང་བ to send an answer, send a return message

[ལའ་གཏོང་བ]

ལའ་ཁབ (or ལའ་ཀའ, ལའ་གའ) railing, fence, enclosure

ལའ་ལྷུབ་པ to answer, reply (ལྷིག་ལའ་གཏོང་བ = to reply to a letter)

[ལའ་ལྷུབ་པ
ལའ་འདྲིབས་པ]

Hon. ལྷིགས་ལའ་གཏོང་བ]

ལའ་ལྷན་ echo

ལའ་ཆགས་ misfortune, adversity, calamity, accident, disaster (from the Buddhist viewpoint, punishment for sins committed during a previous existence); fate, destiny

[Colloq. ལའ་ལྷན་]

ལའ་ཆེན་ basketball (籃球)

ལའ་གཏོང་བ to send a message (in reply)

ལའ་སྐྱོན་ mimicry (ལའ་སྐྱོན་བྱེད་པ = to mimic)

ལའ་སྐྱོབ་པ to receive a reply, get an answer

ལའ་བྱི འn reply (to), in return (for)

ལའ་སྐྱོད་པ to give an answer; to inform (ལའ་སྐྱོད་པ་ལའ་བའ་ = one who hands over an answer; an informer)

ལའ་བྱ འbraid, plait, tress, lock (of hair), curl

ལའ་བྱེད་པ to make a reply; to retaliate, return (a favor or an injury)

[ལའ་འདྲིབས་བ]

ལའ་ཚ་ the 'Lantsha' script, a pointed variety of the Devanagari alphabet used by Buddhists in Nepal and Tibet. Sometimes occurs also in inscriptions and in book titles

ལའ་ཆུ་ table salt

ལའ་ལའ་བའ་ speaker

ལའ་ལའ་སའ་པ clever speaker

ལའ་ག་ talk

ལའ་བྱུགས་ intimate friend, companion

[ལའ་བྱ]

ལའ་སྐྱོད་ chatter

ལའ་ཚོག་ may speak

ལའ་སྐྱོངས་ manner of speaking, way of talking; pronunciation

ལའ་པ་ to say, speak (བདེན་ལ་ལའ་བ་ = to speak the truth; རྒྱུ་ལའ་པ་ = to lie), talk (དེ་དྲན་ས་མ་ལའ་བ་ = don't talk like that! ལྷོ་ལའ་བ་ཅན་ = talkative); to tell, inform

ལའ་མི་བདེ་བ་ unmentionable

ལའ་མི་རྒྱུ་བ་ not fit to tell, not proper to say

ལའ་གཞི་ cause of a dispute, basis of a plea (in court), subject of a discourse, topic of conversation

[see ལྷོང་གཞི་]

ལའ་བཟང་ eloquence

[གདམ་བཟང་]

ལའ་ལའ་རྒྱུ་བ་ to gossip

ལམ་ road, route, passage, track, trail (ལྷོ་ལམ་ = highway; རྒྱུ་ལམ་ = wretched road; ལྷོ་ལམ་ = uphill road, upgrade; ལྷོ་ལམ་ = downgrade; མཐོག་ལམ་ = short cut; ལྷོ་ལམ་ = railroad), course, path, way (ལྷོ་ལམ་ = slash, slit; ལྷོ་ལམ་ = way of deliverance; ལྷོ་ལམ་ = path of virtue); course, manner, method (ལྷོ་ལམ་ = custom; manner of acting; ལྷོ་ལམ་ལྷོ་ལམ་ལྷོ་ལམ་ = the six methods of transmigration; ལྷོ་ལམ་ = means, possibility; ལྷོ་ལམ་ལྷོ་ལམ་ = I am without resources); trip, journey voyage (ལྷོ་ལམ་ལྷོ་ལམ་ = sea voyage; ལྷོ་ལམ་ལྷོ་ལམ་ = four day trip)¹⁾. Note also ལྷོ་ལམ་ = dream; ལྷོ་ལམ་ = generally; nearly; ལྷོ་ལམ་ = hopes, wishes; ལྷོ་ལམ་ = prospects, future

ལམ་ཀ (or ལམ) road, street, path, trail; journey

[Hon. ལྷོ་ལམ་]

ལམ་ཀ་ལྷོ་བ་ by the roadside

[ལམ་ལྷོ་བ་]

ལམ་ཀ་ལྷོ་བ་ to take the wrong road, go astray, stray from the path

ལམ་ཀྱོག་ zigzag path, crooked road

ལམ་སྐྱོད་བ་ to conduct, escort (ལམ་སྐྱོད་ལྷོ་ལམ་ = guide)

[see ལམ་སྐྱོད་ལྷོ་ལམ་]

1) Three nights and four days.

ལམ་ཁར see ལམ་ཀ་བ

ལམ་མཐུན་མཁུན་ guide, person well acquainted with the roads

[ལམ་རྒྱུད་བྱུང་པ
ལམ་ཁོག་བསྐྱོད་པ
ལམ་སྐྱ་པ
ལམ་ཁྱིམ་མི
ལམ་རྒྱུད་པ
ལམ་སྐྱོད་མཐུན་པ
ལམ་འུམ་པ]

ལམ་ཁོམ་ footpath

ལམ་ཁོལ་ side road, byway

ལམ་གྱི་འགྲམ་ roadside
[ལམ་ཁ]

ལམ་གྱི་དམག་ E.T. route army

ལམ་གྱི་འཛོལ་ one who lives on the road (by begging, clearing the road of debris, etc.)

ལམ་བཞུད་ traveler

ལམ་བརྒྱུད་ along the line (of a railroad, highway, etc.)

ལམ་འགོག་པ་ to block a road

ལམ་འགོག་ blockade

ལམ་འགོལ་བ་ to stray from the path, go astray

[see ལམ་ལོར་བ]

ལམ་འགྲུལ་མཁོ་ཆས་ means of transportation

ལམ་རྒྱ་བཞི་མདོ་ (or ལམ་མདོ་) crossroads, road junction or crossing

ལམ་རྒྱུགས་ provisions for a journey, supplies for the road

[ལམ་ཆས]

ལམ་རྒྱུས་ guide

[see ལམ་མཐུན་པ]

ལམ་ཆས་ provisions for a journey, supplies for the road

[སྐྱོད་ཆས
ལམ་རྒྱུགས་]

ལམ་ཆེན་བ་ main road, highway

[རྒྱ་ལམ་
སྐྱོད་ལམ་
ལམ་ཡུངས་པ་
W.T. མ་ལམ་]

ལམ་འུམ་ tortuous path, winding road

ལམ་སྐྱོབ་མཁུ་བའོ guide, leader

[see ལམ་མཁུ་བའོ]

ལམ་སྐྱོབ་པ to conduct, escort, guide

[ལམ་འབྲིད་པ

ལམ་སྐྱོབ་པ]

ལམ་ཐག་རིང་པོ། a long way off, distant, remote

ལམ་མཐུབ་ peddler

ལམ་ཏུ། on the road, on the journey, on the way (བལ་བོད་ཀྱི་ལམ་ = on the way from Nepal to Tibet); when (བྱུང་ལ་འགྲོ་བའི་ལམ་ཏུ། = when he went to bathe)

ལམ་ཏུ་འཇུག་ཉེས་པ to take the wrong road, stray from the path, go astray

[ལམ་ཏུ་འགྲོ་བའི་ལམ་ཏུ་

ལམ་འགྲོ་ལ་བ]

ལམ་བདེ་མ། good road, easy route
(ལམ་ངའ་པོ། = bad road)

ལམ་མདོ། road junction

[ལམ་འཇོམ་

see ལམ་ཀྱུ་བཞི་མདོ།]

ལམ་འབྲིད་པ guide

[ལམ་མཁུ་བའོ]

ལམ་འགྲོ་བའི་ལམ་ to return from a trip

ལམ་སྐྱོབ་པ guide

[see ལམ་མཁུ་བའོ]

ལམ་སྐྱོབ་འབྲིད་པ to lead

ལམ་པ། beggar, boy of the streets; officer stationed on highways to intercept thieves or fugitives; traveler, wayfarer; collector of tolls

ལམ་ཕྱགས། way, direction, route

ལམ་ཕྲུག་ narrow path or lane

[ལམ་རྒྱ་རྒྱ]

ལམ་འཕྲུང་ difficult pathway (e.g., a footpath along a narrow ledge)

ལམ་ཅམ། Colloq. about as much, almost, nearly

[ད་ལམ།]

ལམ་ཚད། length of a road or journey (measured in miles, kilometers, or Chinese LI)

ལམ་ཚད་ཀྱི་རྟོ་རིང་ road marker (indicating distance)

ལམ་འདྲེམ་པ་ road crossing, junction

[ལམ་མདོ
ལམ་འདྲེས་
ལམ་འདྲེམ་]

ལམ་འདྲོལ་བ་ to lose one's way

ལམ་ཡང་དག་ right road, correct route

ལམ་ཡངས་པ་ broad road, highway

[བྱ་ལམ་
ལམ་ཆེན་]

ལམ་ཡིག་ road pass, permit to travel, passport

[ལམ་ཡིག་བཀའ་ཤོག་]

ལམ་རིང་པོ་ long way; difficult road, tedious journey

ལམ་རྒྱལ་ fellow traveler, traveling companion; guide

ལམ་ལ་ལྟོང་བ་ to rove, ramble, wander

ལམ་ལུགས་ way, system (སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་
ལམ་ལུགས་ = the socialist system; བོད་
སྤྱི་ལམ་ལུགས་ = financial system; ལྷན་དུ་
ལམ་ལུགས་ = public ownership); rule,
regulation

[see ལམ་སྤྱོད་]

ལམ་ལོག་ wrong way; erroneous

ལམ་ཤོག་ (Abbrev. of ལམ་ཡིག་བཀའ་ཤོག་)
passport, authorization to travel

ལམ་སང་ (or ལམ་སངས་ ལམ་སིང་) immedi-
ately, at once (བྱོན་ལམ་སང་ཤོག་ =
come at once!), forthwith, on the
spot; hastily, suddenly

ལམ་སི་ about; probably

ལམ་སྲུང་ lane, narrow street
(through a town or village)

ལམ་སྤྱོད་ practice, tradition, custom;
manner, style

ལའོ་བཀྱའ་ Laos

ལར་ yes, it is; but, yet, still,
however

ལར་བྱུ་ common, universal, unani-
mous; agreement, accord

ལས¹⁾ *Postpos.* from, out of, from among, away from (ང་གི་ས་ལས་འོང = I came from Lhasa; བཞུགས་པར་ཉེ་བ = to buy from someone else; དྲུལ་ལས་བུས་པའི་བུམ་པ = flask made from or out of silver; རྒྱ་ལས་ཉེ་བྱོལ་བ = to haul fish out of the water; མི་ལྔ་ལས་གཅིག་ = one man out of five; བཟོ་སྐབས་ལས་གཅིག་ = one of the workmen); by, by means of (དུང་ཁ་ལས་སོང་ = left by the chimney); for, since (མི་བདུན་ལས་ = for seven years); after having... (ཉལ་བ་ལས་ལངས་ = after having slept, [he] got up); than, more than (དྲུལ་ལས་གསེར་དགོན་པོ་ = gold is more precious than silver; རྒྱ་ཁྲི་འདི་ཚོན་པོ་ = this horse is larger than that one), longer than (མཇུག་ལས་མི་སྤོད་ = I shall not stay longer than five months), rather than (འདི་རུ་བསྐྱོད་པ་ལས་ཕག་རི་ལ་སྤྱི་བོ་དགའ་ལྷོ་རེད་ = I would rather go to Phari than stay here); nothing but, no one but (ང་ལས་མེད་ = there is no one but me; གཅིག་ལས་མེད་ = only one). Note also ཀློང་ལས་འཕམས་པ་ = more exalted than all the others, most exalted of all

[see རྣམས་, བསམ་, ཡས་]

ལས (or ལས་ཀྱི་) work, act, deed; actions (judged on the basis of Buddhist morality), karma

ལས་ཀྱི་ (os ལས) work, labor, task, job, occupation, function, profession (སྨན་དཔྱད་ཀྱི་ལས་ = medical profession), business, industry (གཞིན་ལས་ = mining industry, mining); (མཉམ་ལས་ = joint work, cooperation)

[Hon. ལུག་ལས]

ལས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ to put (someone) to work, impose a task (upon someone)

ལས་ཀྱི་སྐོབ་པ་ to get work, obtain employment

ལས་ཀྱི་བྱེད་སྐབས་ worker, laborer

ལས་ཀྱི་བྱེད་པ་ to work (ལས་ཀྱི་བྱས་པས་ = having done the work; ལས་ཀྱི་བྱས་ཟིལ་སོང་ = the work is finished, the job is completed)

[E.T. ལས་པ་]

ལས་ཀྱི་མེད་མི་ unemployed person

ལས་ཀྱི་ཚར་ཚད་རྩིས་སྤྲོད་བྱེད་པ་ *Commun.* to give an accounting of work completed (said of industrial workers leaving a shift)

1) Often, like རྣམས་, described as an ablative case particle.

ལས་ཀ་བཟོ་མི (or ལས་མི) worker, laborer

[see ལས་ལཔལ]

ལས་ཀ་ཉེ་ཉམས་སྤྱད work experience

ལས་ཀར་ལི་ལོ་བྱུང་པ Commun. to be lazy in one's work, slacken one's work, engage in a slowdown

ལས་སྐྱལ retributive fate (i.e., Karma) destiny; place or area of one's work or activity (e.g., policeman's beat, sentry's box)

[see ལས་སྐྱལ
ལས་བསྐྱེད]

ལས་ཁང Commun. workhouse (ཞིང་ལས་ཕྱོག་སྐྱོད་མཉམ་ལས་ཁང = farm cooperative; ཉེ་ལས་ཕྱོག་སྐྱོད་མཉམ་ལས་ཁང = fishing cooperative)

ལས་ཁྲུངས agency, organization, government office, organ (of the government); mechanism, device; structure; government official, functionary

ལས་ལཔལ (or ལས་ཀ་བྱུང་ལཔལ) workman, worker, laborer

[ལས་པ
ལས་བྱུང
ལས་ཀ་བཟོ་མི
ལས་མི]

ལས་འཁུར job, duties, function

ལས་རྒྱ wages for work

ལས་བཞག Commun. allocation of work, division of labor (སྤྱི་ཚགས་ལས་བཞག = social division of labor)

ལས་འགལ Commun. work, duty, task, responsibility, assignment, mission (འཐབ་རྩོད་ལས་འགལ = task for which a struggle is to be made; ལས་འགལ་གཟི་བརྟན་ཅན = glorious mission)

ལས་འགལ་ཕྱོག་སྐྱེད་མཉམ་པར་གྲུབ་པ to accomplish a mission

ལས་འགལ Commun. (political) movement, struggle

ལས་སྐྱུང business (ལས་སྐྱུང་གི་ཐབས་ཤེས = manner of doing business); place of business, area of one's activities

[ལས་དོན་བྱ་ཡུལ]

ལས་བསྐྱེད change of occupation or profession

ལས་ངལ་པ bad action, evil deed; lowly profession, menial work

[ལས་ལྗག]

ལས་ཅན industrious, laborious; worthy, having acquired merit

ལས་ཤུགས rank, job title

ལས་ཤོག་པ an employed person, one who is 'on the job'; official, functionary

ལས་དོན work, task, job, official occupation (ལས་དོན་ལ་བསྐོས་པ = to assign to a job, appoint to a post), ལས་དོན་གཞན་གྱི་སྐོར་ལ = in regard to other matters...)

[ལས་ཀ
བྱ་བ
བྱེད་སྒྲི]

ལས་དོན་དོ་དམས་མུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ Commun. work management committee

ལས་དོན་པུའུ Commun. work department

ལས་སྡེ་ལས Commun. joint work, combined labor (ལས་སྡེ་ལས་སྡེ = joint work team)

ལས་འཕྲུག black deed, evil action

[ལས་ངའ]

ལས་སྒྲུབ finishing, processing (ལས་སྒྲུབ་བཟོ་གཏུག = processing mill)

ལས་པ worker, laborer

[ལས་མི]

ལས་དཔོན overseer, work supervisor, boss

ལས་བྱེད Commun. cadre (མཐོ་རིམ་ལས་བྱེད = high level cadres; དམག་དོན་ལས་བྱེད = military cadres; རྫོང་སྡེ་ལས་བྱེད = village cadre)

ལས་བྱེད་པ Commun. official, functionary, member of the managerial staff (of a factory), member of a cadre

ལས་བྱེད་པ་རྒྱུན་ལས་ཁུངས་ officials, the managerial staff (ལས་བྱེད་པ་དང་བཟོ་པ་རྒྱུན་ལས = the staff and workers...), members of a cadre

ལས་བྱེད་པའི་ཉིན་མ workday

ལས་བྱེད་ཚོགས་པ Commun. regimentation of labor

ལས་སྒྲུབ་ works, actions; way of life

ལས་མེད without work, inactive; idle, lazy

ལས་ཁུངས་ foreman

ལས་རྒྱལ exertion, hard work

ལས་ཚད *Commun.* work quota

ལས་ཚུལ position, rank; office, post (ལས་ཚུལ་དུ་འདྲེན་པ་ = to assign to a post; ལས་ཚུལ་བས་འདོལ་པ་ = to dismiss from office)

ལས་ཚུལ་པ one who holds an office, an incumbent; minor official, functionary; office assistant, member of the staff

[གཞུང་ཞབས]

ལས་ཚབ agent, deputy, representative; acting- (ཀྲུང་ལོ་ལས་ཚབ་ = acting chairman)

ལས་མཚམས་ཆེད་འདོག་པ to stage a strike, arrange a work stoppage

ལས་འདོལ་པ officeholder, incumbent; official, functionary

[ལས་ཚུལ]

ལས་ཞུགས employed, at work (of industrial workers)

ལས་ཞེན outside of work, after hours (ལས་ཞེན་གྱི་ཐབས་སྐྱོབ་གྲུབ་པ་ = school for make-up study after hours)

ལས་བཟང་པོ good deed, virtuous action

[ལས་དཀར་
ལས་ལེགས]

ལས་བཟོ་ཚོགས *Commun.* association of officials and workers (i.e., the management and staff of a factory)

ལས་ཡུལ site of a construction project

ལས་རིགས occupation, profession; circle (ལས་རིགས་ཁག་ = laboring circles, the working class)

ལས་རྒྱུན fellow worker, assistant

[ལས་ཀྱིགས]

ལས་ལ་དབང་བ to have control of one's own acts

ལས་ཤོར out of work

[see འགའ་ཤོར]

ལས་ཤོར་སྐྱོབ་པ to relieve the unemployed, help those out of work

ལས་སི yes

[see ལགས་ལགས་སི]

ལས་སྲ་བསྐྱོབ་པ to assign to a task, appoint to a job; to employ

ལས་སྲ་བྱ་བ the dative case

ལས་སྲ་ལྷོ་ལྷོ easy, not difficult

ལས་བསྐོད་ fate, destiny

[see ལས་སྲ་སྐྱལ]

ལི bell metal

ལི་ཐང་ city in Kham (now Szechwan Province), located due east of Batang

ལི་ཤི clove

ལིང་ག་ sign, mark (བྱ་ལིང་ག་ = masculine gender); image, effigy (e.g., effigies burned to exorcise the devil or to destroy one's enemies)

ལིང་ག་ see ལྷིང་ག་

ལིང་འོ་ waving, floating in the wind; dangling, swinging freely

[ལིང་ལིང]

ལིང་བ་ (or ལིང་པོ་) an entire piece, in one whole piece (ལིང་གིས་འཕྲོལ་བ་ = to roll up into one package; ལྷིང་ལིང་བ་ = gold ingot)

ལིང་ཚེ lattice, grating

ལིང་ས་ hunting

ལིང་ས་ཁྱི་ hunting dog, hound

ལིང་ས་ཕྱ་ falcon or hawk used for hunting

ལིང་ས་འདོབས་པ་ to hunt

ལིང་ས་པ་ hunter (ལིང་ས་མ་མོ་ = huntress)

ལིང་ས་ལ་འགྲོ་བ་ to go hunting

ལིབ་ལུད་ phosphate fertilizer

ལིཉུ་ཤུའོ་ཚེས་ Liu Shao-chi (劉少奇)

ལིའོ་ཉིང་ཞིང་ཚེབ་ Liaoning Province

ལུ་གུ་ (or ལུག་གུ་) lamb

ལུ་གུ་པགས་པ་ lambskin

ལྷ་བ to cough

[E.T. ལྷ་བ་རྒྱབ་པ]

ལྷག sheep (ལྷག་མོ་ = ram; ལྷག་མོ་ = ewe)

ལྷག་ཁུ flock of sheep

ལྷག་ལྷག lamb

[ལྷ་ག]

ལྷག་ཚང sheepfold

ལྷག་རྩེ shepherd

[ལྷག་པ]

ལྷག་རྩེ sheepfold

[ལྷག་ཚང]

ལྷག་ཤི mutton

ལྷག་མོ (or ལྷག་གི་མོ) The Sheep Year (one of the years in the Tibetan 12-year cycle, as in the expression རིང་ལྷག་མོ་ = 'Wood-Sheep Year' = 1955)

ལྷགས casting of metal (ལྷགས་སུ་བྲུག་པ to cast, pour into a cast; ལྷགས་སུ་ = metal image, statue cast in metal)

ལྷགས manner, way (བཟོ་ལྷགས་ = manner of doing; བསམ་ལྷགས་ = way of thinking), method, mode (ཚོ་ལྷགས་ = dress, costume), fashion, style; custom, usage, law (བྱ་ལྷགས་ = Chinese customs; ཚོས་ལྷགས་ = religious denomination); opinion, view (ཕྱིད་རང་གི་ལྷགས་ལ་ = according to you...); adherent of a sect (མདོ་ལྷགས་ = the Sutra Sect; རྩེགས་ལྷགས་ = the Tantra Sect); system (དངོས་ལྷགས་ = monetary system)

[ལྷགས་རྒྱལ

ལྷགས་སྤྱིལ

ལྷགས་ཁ]

ལྷགས་ངལ bad manners

ལྷགས་གཉིས the two laws (spiritual and temporal)

ལྷགས་མཐུན་པ་ proper, right, correct, legitimate

ལྷགས་མཐུན་གྱི་གྲོ་གཞི Commun. rationalization proposal

ལྷགས་པ to cast (metal)

ལྷགས་མ cast

ལྷགས་བཟང good customs, fine manners

[ལྷགས་ལྷགས་མ]

ལྷགས་སུ in the manner of, as if...

ལྷགས་སྤྱོད prevailing custom, common practice, habit, usage, rule
(ལྷགས་སྤྱོད་མི་འདྲུག = it is not the custom, it is against the rules)

ལང sling, strap, handle, holder
(སྤྱབ་ལང = buttonhole)

ལང precept, injunction, admonition, exhortation, instruction; prophesy, prediction

[བཀའ་ལང]

ལང་གཏོང་བ to admonish, enjoin; to publish a law

[ལང་སྐྱབ་ལ
ལང་གཏོང་བ]

ལང་སྐྱང desolate area, great expanse of barren land, deserted valley

ལང་སྐོད upland

ལང་སྐོབ་པ prophet

ལང་བསྐྱབ instruction, precept, commandment, teaching, demonstration; prophesy, prediction

ལང་ཐག rope, strap, or thread by which anything is suspended

ལང་འདྲིའུ་བ to cite, quote (an authority)

ལང་པ valley (རི་ལང = mountain and valley); district, area, region; one's own country, native place, homeland; furrow, hollow, groove

ལང་པ་དྲུབ་པ to be homesick

ལང་པའི་ཁྲིམས laws of a particular locality, local laws

ལང་པའི་མདའ lower part of a valley

[ལང་མདོ
ལང་སྐོད]

ལང་པའི་ཕུ upper part of a valley

[ལང་སྐོད]

ལང་པའི་མི person from a particular area, people of a certain district; inhabitant(s)

ལང་ཅམ་འདྲིའུ་པའི་རིང་ལྷགས Commun. dogmatism

ལུད manure, dung (ལུད་ལང = dung-hill), excrement

ལྷན་རྒྱུ་པ to spread manure
[ལྷན་འགྲེམ་པ]

ལྷན་རྒྱུ་པ fertilizer (ལྷན་རྒྱུ་པ་བཟོ་གྲུ་ = fertilizer plant)

ལྷན་པ to overflow, boil over

ལྷན་པ phlegm, mucus

ལྷན་པ་རྒྱུ་པ radar base

ལས (or ལས་པོ) body, physical frame
(མི་ལས = human body; སེམས་ཅན་ལས = body of an animal)
[see ལྷན་པོ]

ལས་ཀྱི bodily, corporeal

ལས་ཀྱི་ཤིབ་ perspiration, sweat

ལས་རྒྱུ་ corpulence

ལས་ཅན་ having a body, corporeal; a living being

ལས་ཚགས་རྒྱུ་ physiology
[ལས་ཚགས་རྒྱུ་གྱི་རིག་པ]

ལས་ཚས་ bodily attire (including hats, shoes, etc.)

ལས་སྤྲོད་པ to show oneself; to appear

ལས་སྤོངས་ bodily strength

ལས་པ to be left; to remain behind, stay at home; to be left over (མ་ལས་པར་ = without any left over; entirely; surely; རྫོང་ལས་ = residue, remainder, remnant); to leave behind, forget (ས་ཚོགས་ལ་ངའི་གྱི་ལས་ཤིབ་ = I left my knife behind at the station)

ལས་མ་ remainder, balance, residue

[རྫོང་ལས
ལྷན་ལས
ཤིབ་ལས
ལས་ཚས
ལྷན་པ]

ལས་མེད་ incorporeal

ལས་ཀྱི་ཚོགས་ bodily skill; exercise, gymnastics, physical training; sports, athletics

ལས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ རྩེ་མས་ athletes

ལས་ཀྱི་ཚོགས་རྒྱུ་ sports club

ལས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་ Commun. contest, competition; emulation campaign (ཤིབ་རྒྱུ་ལས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་ = production campaign)

ལུས་རྩལ་ར་བ playground

ལུས་ཤིན་གྱི་ངལ་རྩལ manual labor

ལུས་ས་ལ་བདམ་པ to prostrate one-
self on the ground, kowtow

ལུས་རྒྱ་ཁྱོད Port Arthur (旅順口)

ལེ an expletive (ཡ་ལེ = jaw; ལ་ལེ =
slowly; སྐ་ལེ = saw; ཚ་ལེ = borax)

ལེ་ལག section, chapter

[ལེད
ལེ་ཚབ
ལེ་མ]

ལེ་བཟུབ (or ལེག་ཟུབ) poppy; opium;
flower design (in fabrics)

ལེ་ཉིབ Lenin (ལེ་ཉིབ་རིང་ལུགས =
Leninist; Leninism)

ལེ་ཚྲགས guilty party

ལེ་པ་ཐོབ Lebanon

ལེ་དབར (or ལེ་བར) Chinese LI (里)

ལེ་དབར་གྲུ་བཞི square LI

ལེ་མ chapter, section

[see ལེད
ལེ་ཚབ]

ལེ་ཚབ part of a book (e.g.,
chapter, section)

ལེ་ལག appendix, supplement, addi-
tion

ལེ་ལབ rebuke, reprimand, blame
(ལེ་ལབ་པ = to blame)

ལེ་མ indolence, laziness, idle-
ness (ལེ་མ་སྤྱོད་ཅིག = don't be
lazy!); passivity, inactivity

ལེ་མ་ཅབ lazy, indolent, idle,
slothful; indifferent, passive,
negative

ལེ་མ་ཆེ་དྲགས very lazy, extremely
lazy

ལེགས་ཤིག་པ to put in good order,
regulate; to tune

ལེགས་བརྗམས carefully considered

ལེགས་བཅོས improvement, reform

ལེགས་ཆང wine offered after an
agreement has been concluded

ལེགས་ལྷན་ having a goodly supply of, well provided with (དཔུང་དམག་གི་མཚན་ལྷན་ = well equipped forces)

ལེགས་པ་ (or ལེགས་མ་) good, praise-worthy (དགེ་ལེགས་ = good fortune; auspicious act); well (ལེགས་སྐྱོད་ = very well! well done! ལེགས་མ་བཤམ་ = it is well, all right; ལེགས་མ་འོང་ = that will turn out well), proper, useful, serviceable; happy, healthy, prosperous (ལེ་ལེགས་ = a happy, healthy year); fine, neat, elegant; clean, clear, pure (ཚུ་ལེགས་མ་ = pure water). Note also (ཅི་ལྟར་བྱས་པ་ལེགས་ = what is the best way of doing [it]; དཔེ་ལེགས་ = Commun. norm)

ལེགས་པ་ཉིད་ goodness, excellence

ལེགས་པར་ Adv. well, properly, fully, duly (ལེགས་པར་སྐྱེས་ = well or auspiciously born; ལེགས་པར་གྲུབ་ = fully accomplished, successful; ལེགས་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་ = highly accurate or correct)

ལེགས་པར་འཇོམས་པ་ fully suppressed, completely vanquished

ལེགས་པར་ཕན་བྱེད་པ་ to benefit; benefactor

ལེགས་པར་འབྲེལ་ increase in wealth and happiness, prosperity

[བོད་འབྲེལ་]

ལེགས་པར་ཞིམ་ delicious

ལེགས་པར་འོངས་སྐྱོད་ you are welcome!

ལེགས་སྐྱེལ་ progress, advancement, improvement

ལེགས་སྐྱོད་ see གདམས་བཤད་

ལེགས་སྐྱོབ་ patron, protector, well-wisher

ལེགས་ལེགས་སྐྱོད་ excellent! fine!

ལེགས་བཤད་ elegant sayings (e.g., proverbs, maxims, epigrams); moral lessons

ལེགས་སུ་སྐྱོབ་པ་ benediction, blessing

ལེགས་གསོལ་ repairs

ལེགས་གསོལ་ thanks, gratitude, acknowledgement

ལེན་པ (ལྷངས, ལྷངས; Fut. ལྷང; Imperat. ལྷང, ལྷལ) to receive, accept (བཀའ་རྒྱུ་ལེན་པ = to receive a favor, accept a kindness); to bear, suffer, put up with; to seize, grasp, take, get, obtain (ལག་པས་ལེན་པ = to take in one's hand; རྒྱུ་ལེན་པ = to take as one's wife; ལྷོ་ལེན་པ = to grasp mentally, comprehend; to take a vow, promise རྗེ་ལེན་པ = to admit, confess; to bring, fetch

[see ལྷང་པ
ལེན]

ལེན་ཤིངས acceptable

ལེན་རྒྱལ The United Nations (联合国)

ལེན་རྒྱལ་གྱི་ཅུ་ཁྲིམས The U.N. Charter

ལེབ (or ལེབ་མ, ལེབ་པ) flat, level (ཤིང་ལེབ = flat board, plank; རྗེ་ལེབ = stone slab; བཀ་ལེབ = flat loaf of bread)

ལེབ་མ ribbon; bandage
[ལེབ་གཤམ]

ལེབ་ལེབ flat, level (like the top of a table), even

ལེབ་ལེབ་བཟུ་པ to flatten, make level
[ལེབ་ལེབ་བྱུང་པ]

ལེནྱ chapter, section (of a document, treatise, book, etc.)
[ལེནྱ]

ལེནྱ་དཔ (or ལེནྱ་ད) radar

མ is used after a verbal form ending in ལ in order to indicate the end of a statement (ཉལ་མ = I sleep, he sleeps; ལྷག་འཚལ་མ = I salute [you])

[see མ, ར, མ]

མ year (རྗེ་མ = last year; འདྲེ་མ = this year; ལྷུ་མ = next year); age (of a human being) (དགྲུང་མ་གཅེད་ཡིད = how old is he)

མ་སྐྱལ་ལ་སྐྱེབ་པ to reach an unlucky age (e.g., 13, 25, 37, etc.)

མ་ཁམས the Tibetan 60-year cycle¹⁾

[རབ་བྱུང
མ་ཁྲི་བ]

1) See Das, *Tibetan-English Dictionary*, page 1221.

མ་ཁྲལ annual tribute

[མ་ཐང
མ་དཔུ]

མ་སྤྱི་ཕྱག་ཏུ་བརྟུན་པར་ཤོག long live!
(འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་མ་སྤྱི་ཕྱག་ཏུ་བརྟུན་པར་ཤོག =
long live world peace!)

མ་འཁོར་ cycle of years (མ་འཁོར་བཅུ་
གཉིས་ = the 12-year cycle)

[མ་སྐར]

མ་འགོ་ beginning of the year (མ་འགའ་
= end of the year)

[མ་ལགོ]

མ་རྒྱུ་ see མ་ཁམས

མ་རྒྱུ་གཞོན་ youth and old age; young
and old

མ་རྒྱུ་ story, account, history,
annals (གཞན་གྱི་མ་རྒྱུ་ = ancient
history)

མ་རྒྱུ་གྱི་ historic (མ་རྒྱུ་གྱི་དངོས་དོན་
= historical fact; མ་རྒྱུ་གྱི་དངོས་པོ་
འབྲེལ་སྐྱོབ་ཁང་ = historical museum;
མ་རྒྱུ་གྱི་དངོས་པོ་ཚམ་སྤྲོ་བ་ = Commun.
historical materialism)

མ་རྒྱུ་པ་ historian

མ་སྐར་རིག་ E.T. a whole year

མ་ལྷའི་འཆར་གཞི་དང་པོ་ Commun. The
First Five Year Plan

མ་གཅིག་པ་ of the same age

མ་ཆག་ (or མ་ཆགས་) every other year,
every second year

མ་རྒྱུ་རྒྱུ་ young

མ་རྒྱུ་བ་ younger in age, junior;
youth

མ་ཆེ་བ་ older, senior

[མ་ཆེན་པོ་]

མ་རྗེས་མ་ next year

[རྗེ་མ་]

མ་རྗེས་ last year

[རྗེ་མ་
འཁོར་]

མ་དྲུག་ see མ་ཐུག

མ་དྲུག་རྩ་བ་ to gather in the harvest

[མ་དྲུག་འབྲུ་བ་]

མ་རྒྱལ་རྩ་བཞིན	every year	མ་ཕྱེད (or མ་ཕྱེད་ཀ) half a year, a half year
མ་རྒྱལས	year of one's birth	མ་མ leaf, foliage (of deciduous trees)
མ་ལྟར	yearly, annually	མ་ཚུ (or མ་ཚུ་བ) title given to Tibetan translators of Sanscrit works; interpreter, translator
[མ་རྩ་རྩ་བཞིན མ་དང་མ]		མ་ཚུ་སྐྱར་བ to translate
མ་ཚུ	almanac, calendar	མ་ཚུབ annual produce, harvest
[see རྩ་མོ]		མ་གཞིབ་པ a youth
མ་ཕྱེག	yearly produce, crops, harvest	མ་ཚེ
[མ་ཚུབ]		contemporary
མ་དར་མ	young adult, youth	མ་རྩེ
[མ་རྒྱུང་བ]		annual
མ་འདབ	leaf (of a deciduous tree)	[མ་གཅིག་གི མའི]
[མ་མ འདབ་མ]		མ་རྩ་རྩ
མ་བྱ་ཕྱ་བ	youthful, young (in years)	each year
མ་བཞག	black year, inauspicious year	མ་རྩ་རྩ་བཞིན (or མ་རྩ་བཞིན) annually, yearly
མ་བས་མ་རྩ	from year to year	མ་ལུས (Abbrev. of མ་ཕྱེག་ལུས་པ) year in which there is a good harvest
		[མ་ཡག]

ལ་གསར new year

ལ་པ (Perf. & Imperat. of ལ་པ)
to come or go back (ཚུར་ལ་པ = to return to the same place; ཡུར་ལ་པ = to return to another place); to turn (སྒྲུབ་ལ་པ = to turn a rug over; ལ་ལ་ལ་ལ་པ = to turn a garment inside out); to turn one's back, turn a somersault; to tumble down, be overthrown, be turned upside-down; to overthrow (ཕྱོགས་ལ་ལ་པ = to knock down a wall; to revolt, rebel; turned (around, upside-down, etc.), reversed, inverted; irrational, wrong (ལ་ལ་ལ་ལ་པ = the wrong way; ཚོས་ལ་ལ་པ = false doctrine; རྗེ་ལ་ལ་ = apostate monk or nun); back again (ལ་ལ་ལ་ལ་པ = to pay back; ཡུར་ལ་ལ་ལ་ལ་པ = the way back; ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ = necessary to cook again)

ལ་གོ་བ་ལ to disguise oneself (by wearing different clothing)

ལ་ཚོས heresy

ལ་ལྟ (or ལ་ལ་ལ) heretical doctrine, heresy¹⁾

ལ་པ་ལ་ལ་ལ rebel

ལ་པ་ལ་ལ་ལ་ལ to plot, stir up an insurrection

ལ་པ་ལ་ལ་ལ mistake, blunder, misapprehension

ལ་པ་ལ (or ལ་ལ) wrong, erroneously; back, again

ལ་པ་ལ་ལ་ལ་ལ to live by crime, live in a sinful manner

ལ་པ་ལ་ལ་ལ་ལ to think evil, have evil suspicions or thoughts

ལ་པ་ལ་ལ་ལ to revolt, rebel

ལ་པ་ལ་ལ་ལ་ལ to rush into error, turn to what is wrong

ལ་ལ་ལ perverse conduct, wrong behavior, irrational action; reaction (ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ = Commun. reactionaries)

ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ Commun. reactionary despotic government

ལ་ལ་ལ་ལ་ལ Commun. a reactionary
[ལ་ལ་ལ་ལ་ལ]

ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ Commun. reactionary forces

1) See Das, *Tibetan-English Dictionary*, page 1223.

ཐག་ཐེབས་པ *Hon.* to come or go back, return

ཐག་སྐྱུ *perverse speech, slander, blasphemy, falsehood*

ཐག་གཞལ *ingratitude*

ཐག་ཡོང་བ to come back, return
[ཚུར་ཐག་པ]

ཐག་ཐོག *globular, round*

ཐག་ཤིས *error, blunder*
[བྱོར་བ]

ཐགས *side of anything, direction*
(རྩ་ཐགས = hillside; རྩལ་ཐགས = side of a wall; མདུའོ་ཐགས = front side; རྩུ་ཐགས = outside; བང་ཐགས = inside; རྩུབ་ཐགས = back; གཡས་ཐགས = right side; གཡོའོ་ཐགས = left side; ཚུར་ཐགས = this side; ཡར་ཐགས = that side; སའི་ཐགས = surface of the earth; ཡུར་ཐགས = above; མར་ཐགས = below)

ཐགས་བ་ཡོད་པ to be distinct, be separate; to live by oneself, be solitary

ཐགས་པ *other, additional, (on) the side*

ཐགས་ལ *aside, apart (ཐགས་ལ་རྒྱུག་པ = to put aside)*

ཐགས་སྐྱུ *apart, aside, separate, elsewhere, to one side*

ཐགས་སྐྱུ་དབྱེར་མེད་པ *indivisible*

ཐང *see* རེབ་པ, ཡང་བ

ཐང (or ཐང་ཡི) *leisure, spare time* (ཐྱིད་ཐང་བ་ཤོག = come when you have time). ཐང is commonly added to a verbal stem in order to indicate time to perform an action (ང་འཕྲོ་ཐང་མེད = I have no time to go; རྒྱད་ཐང་མེད = having no time to stay)

ཐང་ཀ (or ཐང་ཁ, ཐང་ག) *intestines, entrails*

ཐང་བ (*Perf. of* ཐང) *to be blind; blind* (མི་ཐང་བ = blind person)

ཐང་བ་པ *blind man* (ཐང་བ་མ = blind woman)

ཐང་བྱུ *anklebone*

ཐངས *get up, arise, wake up*

ཡངས་སྤྱད enjoyment (especially with regard to food and drink); plenty, abundance, wealth, riches (ཡངས་སྤྱད་ལ་བསགས་པ = to amass wealth), property (ཡངས་སྤྱད་ཀྱི་བདག་པར་གྱུར = [he] became owner of the property)

ཡངས་སྤྱད་ལྷན་ལྷན་ prosperous (i.e., possessed of health, wealth, and happiness)

[ཡངས་སྤྱད་ཅན]

ཡངས་སྤྱད་གཞི་གཞི་ treasury, repository

ཡད་པ (or ཡད་པོ) relaxed; lazy; weak, soft, infirm (སྐྱུ་ཁམས་ཡད་པོ = weak state of health)

[see ཡད་པ]

ཡེག message, report, news, tidings

ཡེག་སྐྱུལ་ལཔལ་ courier

ཡེག་པ reached, attained, arrived, at (ཉི་ཤུ་ཡེག་པ་འབྱོར་བ་ = having reached his 20th year; ཡ་ཅི་ཅམ་ཡེག་ = how old are you? བཅུ་དྲུག་ཡེག་ = I am 16 years old); to pass (of time), elapse (རིང་ཞིག་ཡེག་དོ = after a long time), last (ཡུལ་རིང་མ་ཡེག་ = does not last long)

ཡེག་སྤྱད་བཤུགས་ to report, send word, send a message

ཡེག་སྤྱད་ལཔལ་ informant

ཡེག་བཟང་ good news, favorable report (ཡེག་བཟང་གཏོང་བ་ = to send a favorable report)

ཡར་ to the year (1960 ཡར་ 1955 ལོ་ལས་ = from 1959 to 1960...)

ཡེག་ལོ་ annual; of a year (ཡེག་ལོ་གཉིས་ = parts of a year)

ཡས་ degree of, -ness (ཚ་ཡས་ = degree of heat; གྲང་ཡས་ = degree of cold; རིང་ཡས་ = length; སྤྱང་ཡས་ = brevity; ཆེ་ཡས་ = greatness; ལྡན་ཡས་ = thickness; ལྷག་ཡས་ = goodness; བྱག་ཉེ་ཡས་ = distance to a place; བྱག་རིང་ཡས་ = distance from a place)

ཡས་ (or ཡས་ཡས་) in truth, indeed, yes; true, certain

[ཡས་ཡས་ཀྱང]

མ

མ་བདུབས་པ

མ twenty-seventh letter of the Tibetan alphabet, used also in numbering volumes, chapters, etc.

མ meat, flesh (མཡག་མ = yak meat; ལྷག་མ = mutton; བྱ་མ = fowl; རྩུང་མ = beef; ཡག་མ = pork); muscle; tumor, cancer; surface of the body, skin (མ་ལྡི་རྩ་མོ = spots, stripes on the hide of an animal); game, hunting

[Hon. བཞིས་མ]

མ་ཀོབ (or མ་ལོབ) grudge, resentment, hatred

[མ་ལོབ]

མ་དཀར *Colloq.* tin

[see མ་དཀར]

མ་སྐམ་པ་ dried meat, jerked meat; emaciated, thin

མ་སྐྱུ་སྐྱུ་ཁང་ cancer hospital

མ་ལྲ་ meat broth or soup, meat sauce, gravy

མ་ལོག་ carcass of an animal, dressed meat

མ་ཕྱི (or མ་ཕྱི) hunting dog, hound

མ་ཕྱུག་ flesh and blood; body
(མ་ཕྱུག་གསལ་བ་ = sound body)

མ་ཤོམ་ meat market

མ་ལོབ་ see མ་ཀོབ

མ་རྒྱལ་ fat meat (མ་རྒྱལ་པ་ = fat, stout, corpulent)

མ་རྩོད་པ་ to roast meat

མ་བཅད་པ་ to castrate

མ་བཅུས་རྒྱབ་པ་ to pinch, tweak

མ་རྩུང་བ་ thin, emaciated

མ་ཚེབ་ human flesh

མ་རྩོབ་པ་ raw meat

[མ་དམར་པ་]

མ་ཉེ་ close blood relative, descendant

མ་བདུབས་པ་ to cut meat

ག'སྐྱག only, simply (རྒྱུ་པ་ག'སྐྱག = only false), merely; entirely, pure, all (དྲུལ་ག'སྐྱག = pure silver)

[Var. ག'དག
ག'སྐྱག]

ག'སྐྱག་བྱིད་པ to purify

ག'མདོག color of the skin, complexion

ག'བ hemp, flax, linen (ག'བའི་རས = linen cloth)

ག'པ *E.T., Colloq.* friend

[see ག'ཚ]

ག'བྱར *W.T.* boil, ulcer, abcess; weal, wale, welt raised on the skin by a blow

ག'འབྲ maggot

ག'མ placenta

ག'མེད without meat, fleshless, emaciated

ག'མ mushroom, fungus

[*Colloq.* ག'མང]

ག'དམར་པ red meat, raw meat

ག'མེབ fleshy tumor, lump

ག'སྐྱབ condiment, spice, seasoning

ག'བཅོ་བ to cook meat

ག'ཅི color of the skin, complexion
[ག'མདོག]

ག'ཚ affection, sympathy (ག'ཚ་ཚེབ་པ = affectionate); friend
[སྤྱང་བཅོ་བ]

ག'ཚང་མཐབ dealer in meat, butcher

ག'ཚང་ས place where meat is sold, butcher's shop

ག'འཛེབ tork

ག'འཛེར fleshy excrescence, wart

ག'ཞིབ་ཚེབ warm affection, great enthusiasm

[དགའ་ཚོར]

ག'ཟ (or ག'ཟའ) flesh-eater, carnivorous animal; a class of demons

མ་ཟེ་པ to eat meat

[Hon. མ་གསོལ་བ

Hon. མ་བཞིས་པ]

མ་ལའེ་ vengeance, revenge (by killing)

[མ་ཀོའེ]

མ་ལྷིབ་ ulcer

མ་སྲིག་པ to broil meat

མ་གསལ་ fresh meat

[མ་ཚོའེ]

མ་ཁྱི་ hunting dog

མ་བ་ (or མ་འེ) large deer (མ་ཤོ་ = stag; མ་མོ་ = doe), elk (of which there are at least three species in Tibet)

མག་ burst, broke asunder

[see བཞག་པ]

མག་ room (གཟིམ་མག་ = bedroom; ལྷ་མག་ = monk's cell; བཀའ་མག་ = 'Kashag', the Dalai Lama's Cabinet)

མག་མ་ small stones, pebbles (མག་རྩལ་ = gravel; མག་ཐང་ = rocky plain)

མག་མག་ pendant, hanging

མག་ས་ earth mixed with pebbles; rocky, barren land

མང་ཀང་ Hongkong (香港)

མང་ཐག་ warp (of cloth); length

མང་མང་ a fabulous winged creature having a human body and head

མང་མང་འིབྱུ་ pheasant, partridge

མངས་ (or མངས་སྐྱ) Hon. nose

མངས་ཁྱུང་ Hon. nostril

མངས་ཐག་ Hon. snuff

མངས་འཕྱིད་ Hon. handkerchief

མངས་ཚི་ Hon. tip of the nose

མད (or རྒྱུང་མད, ཚེག་མད) a perpendicular stroke used in written Tibetan for punctuation, roughly equivalent to a comma or semicolon (ཉེས་མད = double strokes used at the end of a sentence; བཞི་མད = four strokes used at the end of a section or chapter)

ཤས part, portion, division (ཚ་ཤས་
 ཚེ = for the most part; ཚ་ཤས་སྲ་བཞེ་བ
 = to divide into parts; མའི་ཚ་ཤས =
 months, divisions of the year);
 some, a few (མའི་ཤས = some years, a
 few years; ཞལ་ཤས = some days)

[see འལའ་ཤས
 ཚ་ཤས
 ས་ཤས]

ཤས་ཚེ (or ཤས་ཚེ་བ) a good deal,
 much (ཤས་ཚེས = to a high degree,
 in great measure)

ཤེ་གི་མ dying, death
 [འཚེ་ཁ་མ]

ཤེ་ཁ the moment of death

ཤེ་འདྲི ghost of the dead

ཤེ་བ (Perf. of འཚེ་བ) to die, ex-
 pire, go out (of fires, light);
 dead, deceased, lifeless

ཤེ་བ་མེད immortal, deathless
 [E.T. ཤེ་རྒྱ་མེད་པ]

ཤེ་བླ dead man
 [ལཤེ་བ་ལ]

ཤེ་མས dead and wounded, casual-
 ties

ཤེ་རྩ (or ཤེ་བའི་རྩ) dead body,
 corpse, carcass

ཤེལ a, an, one; some, a few (used
 only after words ending in ས, as
 in ལུས་ཤེལ = a body)

[see ཅིལ]

ཤེལ louse, tick, flea (མི་ཤེལ =
 common louse; ལལ་ཤེལ = sheep tick;
 རྒྱ་ཤེལ = flea; ཤེལ་ཅན = lousy)

ཤེལ Imperative particle, used
 after verbs ending in ས (སེམས་ཤེལ =
 think! རྒྱལས་ཤེལ = pour!)

ཤེལ Imperat of འཇིག་པ

ཤེལ་སྐྱལ་པ to pick off lice, clean
 from lice, delouse
 [ཤེལ་བསལ་བ]

ཤེལ་རས cigarette

ཤེལ་ཤེལ close together, crowded,
 compact, dense; trembling,
 tottering, rocking

[ཤེལ་གེ་བ
 ཤེལས་སེ་ཤེལས]

མེང a continuative particle used only after verbal stems ending in མ (པལྟགས་མེང = sitting, being seated).

མེང is sometimes used in a conjunctive sense, as in the expression མེས་མེང་བྱེད་ = [he] thought and did...

[see ཅིང
ཞིང]

མེང tree (མང་མེང = pine tree; མེ་མེང = spruce; ཅི་མེང = fruit tree); wood, timber (མེ་མེང = firewood, fuel; ལྗམ་མེང = dry wood; ལྗམ་མེང = small beam)

[Colloq. ལྗེབ་མེང]

མེང་གི་རྒྱ་ཁྱོད་ wooden carrying-frame

མེང་གྲུབ་ asafetida; bark

[see མེང་གྲུབ]

མེང་སྐྱུ་ wooden image

མེང་བསྐྱོས་རྒྱུ་ལ་ to make a xylograph

མེང་ཁང་ wooden house, log house; woodshed

མེང་ལྗེད་ bundle of wood

མེང་ཁྱོལ་ wooden tray

མེང་མཁའ་བྲལ་ carpenter

[see མེང་བཟོ་བ]

མེང་གི་ of wood, wooden (མེང་གི་ལྷུ་ = wooden boat; མེང་གི་ཐོ་བ་ = wooden mallet; མེང་གི་གཞིང་བ་ = wooden basin); of a tree (མེང་གི་རྩ་བ་ = root of a tree)¹⁾

མེང་གི་ཡལ་གཞུག་ bough, limb, branch, twig

མེང་ཚོལ་ woodpecker

མེང་སྐྱུ་ wooden box

མེང་སྐྱུ་གྲུབ་ལ་ to gather wood

མེང་བཅའ་ལ་ to split wood

མེང་ཆ་ timber

མེང་ཆས་ wooden utensils or implements; woodworking tools

མེང་དྲུག་ palm tree

1) The particle གི་ is often omitted. For example, the abbreviation མེང་རྩ་བ་ may be used instead of མེང་གི་རྩ་བ་.

མདུ་པ (or མམདུ་པ, མམའདུ་པ) to comb
(མུ་མདུ་པ = to comb one's hair; རྩ་
མདུ་པ = to curry a horse; མའདུ་པ =
wooden comb; rake), brush, stroke
(མུ་མའདུ་པ = comb)

[མདུ་མུ་པ]

མདུ་མ currycomb; rake, harrow

མའབ་ band, hoop (མུ་མའབ་མའབ་ = iron
hoop); small boat (especially a
small wooden boat held together
with iron bands); union (སྐད་མའབ་
མའབ་མུ་པ = 'Union of Two Languages',
title of a Sanscrit-Tibetan dic-
tionary); difference, distinction
(མུ་མའབ་པ = guide)

མའབ་ hsien (a Chinese administra-
tive unit) (県)

[see རྩ]

མའབ་ཁྲང་ hsien chief (縣長)

མའབ་ཁང་ slaughterhouse, butcher's
shop

མའབ་གྲི་ butcher knife

མའབ་ཏུ་ see མའབ་ཏུ་

མའབ་པ boatman, ferryman

མའབ་པ (or མའབ་པ) butcher, execu-
tioner

[Var. མའབ་པ]

མའབ་འབྲེལ་པ to distinguish, dif-
ferentiate; to decide, determine

མའབ་མུ་པ joined, combined (e.g.,
polyglot dictionaries)

མའབ་འབྲེལ་པ whispering; jocular saying,
joke; lie, falsehood, slander (མའབ་
འབྲེལ་པ་འབྲེལ་པ = to slander)

[see མའབ་པ]

མའབ་པ

མའབ་པ

མའབ་འབྲེལ་པ false, deceitful,
fraudulent

མའབ་འབྲེལ་པ to lie, cheat

མའབ་མའབ་ trick, ruse, strategem
(མའབ་མའབ་འབྲེལ་པ to deceive by one's
actions; to act deceitfully; མའབ་
མའབ་འབྲེལ་པ = to deceive through
words, be deceitful in one's
speech)

མམ (or མམམ) lower part of any-
thing, bottom

གམ་གྱིས lower garments (i.e., those which cover the lower part of the body); undergarment

གམ་ཏྟ Postpos. below, under (དེའི་གམ་ཏྟ = under that; after that, subsequently)

གམ་པ lowlander, one who lives in the lower part of a valley

གམ་བྱེལ Shambhala, the Buddhist paradise¹⁾

གས east, orient (གས་བས་འོངས = come from the east)

གས་གྱིས straight; forthwith, immediately

[གས་ར་ར]

གས་བྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ The Great Eastern Ocean (i.e., the Pacific)

གས་ཕྱི་ (or གས་ཀྱི་) directly, straight (གས་ཕྱི་ཕྱི་གས་ = run straight [to your destination])

[གས་གས
see གས་གྱིས]

གས་ཕྱི་ flowing freely, unimpeded (of rivers, traffic, etc.), in the clear (of communications)

གས་མདའ་བཏང་བ to dawn

གས་པ easterner (especially an inhabitant of eastern Nepal); a youth

གས་ཕྱི་ eastern direction, east side, east (i.e., the direction of the rising sun)

གས་བ (Perf. of འཚར་བ) to arise, appear; to dawn (ཉི་མ་གས = sunrise)

[Var. གས་བ]

གས་ལྷོ་ southeast (བྱང་གས = northeast)

གས་ལྷོ་མི་གླིང་ Southeast Asia

གལ་བ harrow

གལ་མ sharp stones, flint (གལ་མ་ཅན་ = full of sharp stones)

1) See Das, *Tibetan-English, Dictionary*, page 1231.

གས part, portion, division (ཚ་གས་
 ཚེ = for the most part; ཚ་གས་སྲ་བཞེ་བ
 = to divide into parts; མའི་ཚ་གས =
 months, divisions of the year);
 some, a few (མ་གས = some years, a
 few years; ལག་གས = some days)

[see འགའ་གས
 ཚ་གས
 ས་གས]

གས་ཚེ (or གས་ཚེ་བ) a good deal,
 much (གས་ཚེར = to a high degree,
 in great measure)

ཤེ་གེ་མ dying, death
 [འཚེ་ཁ་མ]

ཤེ་ཁ the moment of death

ཤེ་འདྲི ghost of the dead

ཤེ་བ (Perf. of འཚེ་བ) to die, ex-
 pire, go out (of fires, light);
 dead, deceased, lifeless

ཤེ་བ་མེད immortal, deathless
 [E.T. ཤེ་རྒྱ་མེད་པ]

ཤེ་བ dead man
 [གཤེ་བ་མ]

ཤེ་མས dead and wounded, casual-
 ties

ཤེ་རྩ (or ཤེ་བའི་རྩ) dead body,
 corpse, carcass

ཤེག a, an, one; some, a few (used
 only after words ending in ས, as
 in ལུས་ཤེག = a body)

[see ཇིག]

ཤེག louse, tick, flea (མི་ཤེག =
 common louse; ལག་ཤེག = sheep tick;
 རྩི་ཤེག = flea; ཤེག་ཅན = lousy)

ཤེག Imperative particle, used
 after verbs ending in ས (སེམས་ཤེག =
 think! ལྷགས་ཤེག = pour!)

ཤེག Imperat of འཇིག་པ

ཤེག་སྐྱག་པ to pick off lice, clean
 from lice, delouse
 [ཤེག་བསལ་བ]

ཤེག་རས cigarette

ཤེག་ཤེག close together, crowded,
 compact, dense; trembling,
 tottering, rocking

[ཤེག་གི་བ
 ཤེགས་སེམས་ཤེགས]

མེང a continuative particle used only after verbal stems ending in མ (བཞུགས་མེང = sitting, being seated). མེང is sometimes used in a conjunctive sense, as in the expression མེས་མེང་བྱེད = [he] thought *and* did...

[see ཅིང
ཞིང]

མེང tree (མྱང་མེང = pine tree; མི་མེང = spruce; ཅི་མེང = fruit tree); wood, timber (མི་མེང = firewood, fuel; ལྷམ་མེང = dry wood; ལྷམ་མེང = small beam)

[Colloq. ལྷམ་མེང]

མེང་ཤིང་རྒྱི wooden carrying-frame

མེང་ཀྱུབ asafetida; bark

[see མེང་ཀྱུབ]

མེང་རྒྱུ wooden image

མེང་བསྐྲུས་རྒྱུབ་པ to make a xylograph

མེང་ཁང wooden house, log house; woodshed

མེང་ལྷན bundle of wood

མེང་ཁྱེལ wooden tray

མེང་མཁའབ carpenter
[see མེང་བཟོ་བ]

མེང་གི of wood, wooden (མེང་གི་གུ = wooden boat; མེང་གི་མྱ་བ = wooden mallet; མེང་གི་གཞིང་བ = wooden basin); of a tree (མེང་གི་ཅི་བ = root of a tree)¹⁾

མེང་གི་ཡལ་ག bough, limb, branch, twig

མེང་ཚོབ woodpecker

མེང་རྒྱམ wooden box

མེང་སྐྱུག་པ to gather wood

མེང་བཅག་པ to split wood

མེང་ཅ timber

མེང་ཅས wooden utensils or implements; woodworking tools

མེང་དེལ palm tree

1) The particle གི is often omitted. For example, the abbreviation མེང་ཅ may be used instead of མེང་གི་ཅ་བ.

མེང་རྟོག see མེང་ཕྱོག

མེང་རྟོ horse-drawn vehicle, carriage, chariot; conveyance (མེང་རྟོ = ship)

[མེང་རྟོ་འཁོར་མོ།]

མེང་རྟོ་ལཔའུ་ wheelwright

མེང་རྟོ་ཆེན་པོ་ The Mahayana School of Buddhism (lit., the Great Vehicle)

[see ཐོག་པོ་ཆེན་པོ།]

མེང་རྟོ་ལ་ཞོན་པ་ to ride in a carriage, go by carriage

[མེང་རྟོ་ལ་འཕྱོ་བ།]

མེང་རྟོ་ཁ་ལོ་ལ་ charioteer, wagoner, teamster, driver (of a horse-drawn vehicle)

[མེང་རྟོ་པ།]

མེང་རྟོ་བྲུབ་ chopping block

མེང་ཕྱོག (or མེང་རྟོག) fruit (of a fruit tree)

མེང་རྩི་ piece of wood, log

མེང་ལའདུབ་ tie, sleeper (ལའདུབ་ལམ་མེང་ལའདུབ་ = railroad tie)

མེང་རྩི་ tree trunk, bole; tree

མེང་རྩི་རྩེ་རྩེ་ brush, shrub

མེང་འབྲམ་ woods, forest, jungle

[see མེང་ཚལ།]

མེང་རྩི་ species of tree(s) (མེང་རྩི་འཛོམ་པ་ = many kinds of trees)

མེང་ལྗང་ལ་ (or མེང་པགས་པ་) bark of a tree

[མེང་ལྗང་།]

མེང་མེད་ wooden bowl

མེང་ལྗང་ sawdust

[མེང་རྩི་མེད།]

མེང་ལྗང་ small tree, bush, shrub

མེང་ལྗང་ small piece of wood

མེང་འཕྲམ་ fruit

[མེང་ཕྱོག།]

མེང་བཅུག་པ་ to plant a tree

མེང་རྩི་ gum, resin

མེང་ཚ cinnamon

མེང་ཚལ chip, shaving, splinter;
forest, grove

མེང་འཇིབ་ plantain plant
[ཚུ་མེང་]

མེང་ཟམ་ wooden bridge

མེང་གཟེར་ wooden nail, peg

མེང་བཟོ་བ་ carpenter
[མེང་ལའབ་]

མེང་སྒོལ་པ་ wet firewood

མེང་ལེབ་ board, plank

མེང་ལོ་ leaf of a tree; twig

མེང་ཤུབ་ bark of a tree
[མེང་ཤུགས་]

མེང་གཤོག་པ་ to split wood

མེང་མེད་ wood file, rasp

མེང་སྐབ་སྐབ་ hollow tree; spongy wood

མེད (or ལམེད) funeral ceremony,
religious services held in honor
of the dead (མེད་ཚོས་ = religious
ceremony performed at a funeral)

མེད་ས་ burying ground, cemetery
[ལམེབ་ས་]

མེབ་ཅང་ Sinkiang (新疆)

མེབ་ཏུ་ very, greatly, extremely,
highly (མེབ་ཏུ་བསྐྱོད་པོས་པ་ = highly
praiseworthy; མེབ་ཏུ་མཚོག་ = very
good, excellent; མེབ་ཏུ་དགའ་བ་ =
very pleased)

[རབ་ཏུ་]

མེབ་ཏུ་ལྷག་པོར་ very much more

མེབ་ཅོད་གཞུང་ལམ་ The Hsining-Tibet
Highway

མེབ་རྒྱ་གསར་འགྲུར་ཁང་ Commun. The New
China Publishing House

མེདེ་ཨའབ་ (or མེས་ཨའབ་) Sian (西安)

མེས (or མེས་པ་) fortune, good luck
(བཀྱ་མེས་ = good fortune, prosperity;
bliss; a personal name); auspicious,
lucky, blessed (མ་མེས་པའི་ལྟོས་ =
an ill omen)

མེས་བཅོལ words of blessing, benediction

མེས་པ་བཅོལ་པ to pronounce a benediction; to wish someone well

མེས་པ་ཡིན་པ to be blessed (with good fortune); to be happy

མེས་པའུ་ཡ Spain

མེས་མཛོད་ auspicious

མེས་ལིང་ལོལ་མེ་མག་ Shilingol Aimak (an administrative area in Inner Mongolia)

འུ blister, rash, skin eruption; abscess, ulcer (མེ་འུ = festering ulcer, suppurating wound); scab

འུ་གྲུ (or འུག་གྲུ) Colloq. paper
[see འུག་གྲུ]

འུ་རྒྱུ་པ to whistle
[མེ་རྒྱུ་པ]

འུ་བ (Perf. (བ)འུ་བ; Fut. བའུ; Imperat. (བ)འུ་(ས)) to take off (e.g., someone's clothes), strip, pull off, peel, pare, shear (ལག་གི་པགས་པ་འུ་བ = to shear a sheep འུ་བ = to peel bark; འབྲས་བུ་འུ་བ = to peel or pare fruit; པགས་པ་འུ་བ = to skin, flay; to give someone a good beating); to copy, transcribe (དབེ་བའུ་བ = copy, book which has been copied; དབེ་འུ་བའུ་བ = copyist, transcriber)

འུག་ push, thrust, shove

འུག་ wife (འུ་འུག་ = husband and wife)
[འུག་བཟའ་]

འུག་ཏུད་ smoke or incense of burning juniper berries

འུག་པ juniper, the 'incense tree'
[མངས་མེད་
འུག་རྫོང་]

འུག་མེད་ juniper wood

འུགས་ force, velocity (རྒྱལ་གྱི་འུགས་ = force of the wind; རྒྱལ་གྱི་འུགས་ = velocity of water); strength, power, potency, energy, efficacy (མེ་ཡི་འུགས་ = the consuming power of fire; རྒྱལ་གྱི་འུགས་ = horsepower; རང་འུགས་ = natural force, inherent strength (གསེལ་བའི་འུགས་ = the efficacy of prayers; འབྲུག་འུགས་ = fighting strength, combat efficiency); groan

ལྷན་པུ་ལྷན་ (or རང་ལྷན་པུ་ལྷན་) spontaneously, of one's own accord

ལྷན་པུ་ལྷན་ high and loud sound, whistle

ལྷན་པུ་ལྷན་ Fig. horse, mule

ལྷན་པུ་ལྷན་ powerful, forceful

ལྷན་པུ་ལྷན་ very strong, powerful, of high velocity

[ལྷན་པུ་ལྷན་]

ལྷན་པུ་ལྷན་ to sigh, groan

[ལྷན་པུ་ལྷན་]

ལྷན་པུ་ལྷན་ to augment, increase (in strength, power, velocity, etc.); to strengthen

ལྷན་པུ་ལྷན་ (Perf. ལྷན་པུ་ལྷན་) to snore; to buzz, hum

ལྷན་པུ་ལྷན་ Hungary (匈牙利)

ལྷན་པུ་ལྷན་ (Perf. & Fut. ལྷན་པུ་ལྷན་) to rub two things together; to chafe, gall; to be scratched; friction

ལྷན་པུ་ལྷན་ to scrape off

ལྷན་པུ་ bark, skin, peel, rind, scales (ལྷན་པུ་ལྷན་ = outer bark or skin), husk

ལྷན་པུ་ (Perf. & Imperat. ལྷན་པུ་) to speak in a low voice, whisper

ལྷན་པུ་ whispering (ལྷན་པུ་ལྷན་པུ་ = to speak softly, whisper)

[ལྷན་པུ་

see ལྷན་པུ་]

ལྷན་པུ་ case, covering, sheath, wrapping (ལྷན་པུ་ལྷན་པུ་ = stocking, sock; ལྷན་པུ་ལྷན་པུ་ = knife sheath; scabbard; ལྷན་པུ་ལྷན་པུ་ = glove; ལྷན་པུ་ལྷན་པུ་ = envelope; ལྷན་པུ་ལྷན་པུ་ = quiver)

ལྷན་པུ་ (Perf. ལྷན་པུ་ལྷན་པུ་; Fut. ལྷན་པུ་ལྷན་པུ་; Imperat. ལྷན་པུ་ལྷན་པུ་) to weep; to shudder (ལྷན་པུ་ལྷན་པུ་ལྷན་པུ་ = to shiver from cold)

ལྷན་པུ་ empty place, deserted spot, vacancy (ལྷན་པུ་ལྷན་པུ་ལྷན་པུ་ = deserted residence); that which is left behind, remains, remnants (ལྷན་པུ་ལྷན་པུ་ = ashes, cinders; ལྷན་པུ་ལྷན་པུ་ = wheat-straw), property left by a deceased person (ལྷན་པུ་ལྷན་པུ་ = patrimony); track, rut (ལྷན་པུ་ལྷན་པུ་ = furrow; ལྷན་པུ་ལྷན་པུ་ = wagon track); way (ལྷན་པུ་ལྷན་པུ་ = manner, method); journey, passage (ལྷན་པུ་ལྷན་པུ་ལྷན་པུ་ = to begin on a journey); on the occasion of, during, while (ལྷན་པུ་ལྷན་པུ་ལྷན་པུ་ལྷན་པུ་ = on the occasion of the queen's absence; ལྷན་པུ་ལྷན་པུ་ = while staying)

[see ལྷན་པུ་]

ମୁଖ back (ମୁଖ'ରୁଖ = backbone); posterior

[Colloq. କ୍ରମ]

ମୁଖ'ରୁ instead of, in place of, for (ରାଜି'ମୁଖ'ରୁ = in its place); then, afterwards, after (କ୍ଷି'ମେ'ପରି'ମୁଖ = after a man's death); behind

ମୁଖ'ସ (Perf. of ମୁ'ପ) stripped, peeled, skinned; copied, transcribed

ମୁଖ'କ୍ଷ anything copied, copy, transcript

ମେ'କ୍ଷଣ see ମ'କ୍ଷଣ

ମେ'ବ see ଭି'ବ

ମେ'ପକ୍ଷ list, index, register, catalogue; official order, document, contract

[see ପଦ'ମେଣ
ସ୍ତ'ଭିଣ]

ମେ'କ୍ଷ noblewoman, woman of rank

[କ୍ଷି'କ୍ଷ]

ମେ'କ୍ଷ'କୁର'କୁର young woman of rank, miss

ମେ'କ୍ଷ divine predestination; fate, destiny; strength, efficacy

ମେଣ (Imperat. of ମେଣେଣ) Hon. go! go away (କ୍ଷି'ମେଣ = come back! return!)

[ମେଣ]

ମେନ୍ Postpos. says, said

[see ବ'କି]

ମେନ୍ general direction, region, quarter, toward (କ୍ଷି'କ୍ଷ'ମେନ୍'ବ = toward the setting sun; କ୍ଷି'କ୍ଷ'ମେନ୍'ବ = in all directions, on every side)

ମେନ୍ strength, force, power, might (ବ'କ୍ଷ'କ୍ଷ'ମେନ୍'କ୍ଷ = mighty hero; କ୍ଷି'କ୍ଷ'ମେନ୍ = strong as a bull; କ୍ଷି'କ୍ଷ'ମେନ୍ = horse-power; କ୍ଷି'କ୍ଷ'ମେନ୍'କ୍ଷ = labor power)

[କ୍ଷି'କ୍ଷ'ମେନ୍]

Hon. କ୍ଷି'କ୍ଷ'ମେନ୍]

ମେନ୍‌କ୍ଷି'କ୍ଷ'ସ to grow strong

ମେନ୍‌କ୍ଷ'ସ strong, powerful, vigorous, stalwart

ମେନ୍‌କ୍ଷ'କ୍ଷ (or ମେନ୍‌କ୍ଷ'କ୍ଷ'କ୍ଷ) weak, feeble, frail (physically)

ମେନ୍‌କ୍ଷ'କ୍ଷ'ସ very strong, mighty

[Hon. କ୍ଷି'କ୍ଷ'ମେନ୍‌କ୍ଷ'କ୍ଷ'ସ]

ཤེད་མཐུན a polite term of address;
your honor, honorable sir

ཤེད་བདག one having power or au-
thority, lord, ruler

ཤེད་བྱི་བ་ intellectually developed,
discriminating, having good judg-
ment, sensible

ཤེད་མེད powerless, impotent

ཤེབ་པ see ཤེབ་པ

ཤེར་བ (Perf. བཤེར) to compare,
make comparison, set side by side
for comparison; to investigate
(ཤིབ་བཤེར = close investigation)

[see ཤེར་བ]

ཤེས glass, crystal (རང་ཤེས =
natural crystal; བཞུས་ཤེས = melted
crystal; glass; ལྗང་ཤེས = amber;
རྒྱུང་ཤེས = telescope; རྩེ་ཤེས = burning
glass)

[ཤེས་དཀར]

ཤེས་ཀ་ར་ sugar candy, rock candy

ཤེས་ཁུ glass window

ཤེས་རྩུ pane of glass; mirror

ཤེས་དམ glass bottle

ཤེས་རྩྭ rock crystal

ཤེས་པར་ glass tumbler, drinking
glass

ཤེས་ལྲུང string of glass beads

ཤེས་བུམ glass bottle or pot
[ཤེས་དམ]

ཤེས་མིག (or མིག་ཤེས) glasses,
spectacles

ཤེས་ལྗོ great wisdom, powerful
intellect, broad talents

ཤེས་རྒྱུད་དྲང་པ་ righteous; right-
thinking, correct (in one's views)

ཤེས་རྩུ learning, science (lit.,
'the door of knowledge')

ཤེས་རྩུ་མེད་པ་ without learning

ཤེས་ཐབས method of learning (རྒྱ་ཡིག་
མཁྱེགས་པ་ཤེས་ཐབས = intensive method
of learning Chinese)

ཤེས་འདོད interest, curiosity (ཤེས་
འདོད་ཆེན་པོ་ལྱེད་པ་ = to show great
interest)

ਸੇਖ'ਭਵ one possessed of wisdom and learning; one having consciousness or awareness (i.e., all living things); learned, wise, intelligent

ਸੇਖ'ਯ to know, understand (ਠ'ਸੇਖ = who knows? ਗੁਰ'ਸੇਖ = all knowing, omniscient; ਠ'ਘਟ'ਸੇਖ'ਯ = ignoramus, dunce; ਸੇਖ'ਗੁ'ਭੇਦ = do not know, do not understand; ਠ'ਸੇਖ'ਯ = to be acquainted with a person; ਘ'ਗ'ਸੇਖ'ਯ = to know one's letters, be literate); to be cognizant of; to perceive (ਬੜ'ਬਦ'ਸੇਖ'ਯ = to perceive something to be good), apprehend; to know how, be able (ਬੜ'ਸੇਖ'ਯ = to be able to do or make something; ਜਿ'ਘਟ'ਸੇਖ'ਗੁ'ਸ'ਠ'ਦ = he does not know how to approach; ਠੁ'ਸੇ'ਸੇਖ = not being able to speak; ਘਟ'ਸੇਖ'ਯ = to the best of one's ability); to have a faculty for, be inclined to (ਬੜ'ਸੇਖ'ਯ = to be inclined to get drunk)

[ਸੇਖ'ਯ
Hon. ਸੁਰਿਵ'ਯ]

ਸੇਖ'ਯ knowledge (ਦਬਦ'ਸੇਖ'ਯ = knowledge gained through the senses); learning, intelligence, wisdom; mind (ਸੇਖ'ਯ'ਘਾਸਘ'ਬ = enlightened mind), spirit, soul

ਸੇਖ'ਯ'ਬਗੁ versatile intellect, many-sided knowledge

ਸੇਖ'ਯ'ਦੁਗੁਰ (he) will know

ਸੇਖ'ਧੁ that which is or ought to be known, knowledge in general (ਸੇਖ'ਧੁ'ਗੁਰ = all knowledge, all the sciences)

ਸੇਖ'ਧੁਰੁ that which has consciousness only (i.e., an animal)

ਸੇਖ'ਧੁਰੁ professor, teacher

ਸੇਖ'ਧੁਰੁਰੁ conscious; state of knowing (ਸੇਖ'ਧੁਰੁਰੁ'ਧੁ = knowingly)

ਸੇਖ'ਧੁਰੁ knowledge

ਸੇਖ'ਧੁਰੁ'ਠੁਰੁ an intellectual, intellectuals

ਸੇਖ'ਧੁਰੁਰੁ absolute knowledge, sublime wisdom, genius

ਸੇਖ'ਧੁਰੁ'ਠੁਰੁ one possessing a fine intellect, wise and learned person, genius

ਸੇਖ'ਧੁਰੁ'ਧੁਰੁਰੁ common sense

ਸੇ ਧੁਰੁਰੁ (ਸੇ'ਧੁਰੁ'ਧੁ = to throw dice, gamble by throwing dice)

[Hon. ਧੁਰੁ'ਧੁ
ਧੁ'ਧੁ]

མ tax (ཚུ་མོ = salt tax; བལ་མོ = wool tax)

མོ་ཁྲལ་ customs duty (མོ་ཁྲལ་གྱི་ཁང་པ = customhouse)

མོ་གམ་ customs duty, toll, tax (མོ་གམ་ལྷོ་བ = heavy duty, high tax)

[མོ་ཁྲལ]

མོ་གམ་པ་ collector of tolls, tax collector

མོ་གམ་ལེབ་པ་ to levy a tax, exact a toll

མོ་རྒྱུ་ stake in a dice game

མོ་སྒྲུ་ rubbing; rustling (མོ་སྒྲུ་མོ་སྒྲུ་ = rustling of leaves)

མོ་པ་ dice player, gambler

མོ་ཅི་བ་ to play (at throwing) dice, throw dice

[མོ་རྒྱུ་པ]

མོ་ཚ་ steelyard (used for weighing gold and silver)

མོ་ར་ saltpeter

མོ་ར་ deformity, defect, flaw; notch, gap, slit; harelip (*Colloq.*)

[see ལལ་རལ]

མོག་ paper, sheet of paper (བྱུ་མོག་ = Chinese paper; ཅོད་མོག་ = Tibetan paper; ཡགས་མོག་ = parchment; བཀའ་མོག་ = written order; certificate; ལམོར་མོག་ = gold leaf; ལྷགས་མོག་ = sheet of iron)

[མོག་གུ

མོག་བུ

Hon. ལུག་མོག]

མོག་ (*Imperat. of* རོང་བ་ and ལམིགས་པ་) come! (ཁྱོད་མོག་ = lead [it] here! ལུར་མོག་ = bring it! ལྱིར་མོག་ = carry it! ཚུར་མོག་ = come back! ཇི་འཕུང་མོག་ = come drink the tea!) མོག་ is also used in an optative sense (གསོད་པར་མོག་(ཅིག) = may he be killed!)

[མོག་ཅིག]

མོག་གང་ full sheet of paper

མོག་གུ (or མོག་བུ) paper (especially paper containing writing)

མོག་གྲངས་ number of pages (in a composition, letter, book, etc.); page number

མོག་མུར་ currency (མི་དམངས་མོག་མུར་ = *Commun. people's currency*)

མེག་རྒྱལ roll of papers (i.e., sheets of paper rolled up)

མེག་དངུལ paper money

མེག་དངུལ་རྒྱུ་བཟོ་མཁེག་ Commn. counterfeit money; puppet money

མེག་སྒྲིང blank sheet of paper

མེག་ཉུང cigarette
[མེག་རས]

མེག་པ see བམེག་པ

མེག་པག fireworks
[མེག་སྐྱག]

མེག་བུ see མེག་གྲུ

མེག་བུ་བཟོ་ཁང paper mill

མེག་བུ་ཉི་སྐྱག Commn. 'paper' tiger

མེག་ཆལ་འཕེབ་པ to cast a ballot
[འདོམ་མེག་འཕེབ་པ]

མེག་ཟེར་བ to invite, tell someone to come (for a visit)

མོད་ལེབ page of a book
[Var. མོད་ལྗ]

མོད་ལྗ see མོད་ལེབ

མོང (or བམོང, བམོངས) pit, hole, cavity, excavation (རྩུ་མོང = hole filled with water), depression, valley

མོང་བ to hold, contain, have room for, accommodate; to hold (in one's mind), comprehend; capacity

མོང་བ (Perf. བམོངས; Fut. བམོང; Imperat. མོངས) to empty, clean out, purge

མོང་བུ furrow, small channel

མོང་ཚད volume, bulk, capacity

མོང་ས space (sufficient to hold something), room, accommodation

མོང་ས་མི་འདུག there is no room [for it]

མོད (Imperat. of འཚད་པ, བམད་པ) speak! explain! (མཚོན་པར་མོད = speak clearly!)¹⁾

1) There is some evidence that མོད may also be used as an alternate spelling of བམད་པ = to explain, elucidate; to say, declare.

ཤད the lower one, the bottom (ཅེ་ཤད = top and bottom); lower (ལྷན་ཤད = upper and lower), inferior, subordinate

ཤད་ཏྲ toward the bottom, down (ཤད་ཏྲ་འགྲོ་བ = to descend)

ཤད་རིས་བྱུང་ལ to compare notes

ཤལ playing card(s)

ཤལ (or ཤལ་བ) lie, fib, falsehood (ཤལ་སྐྱེ་བ = to tell a lie)

ཤལ་ཅལ fibber, liar

ཤམ་ལ (Perf. ཤམ་ལས, ཤམ་ལས; Fut. ཤམ་ལ; Imperat. ཤམ་ལ) to prepare, make preparations, make ready; to put in order, arrange (ཉལ་གྱི་ཤམ་ལ = to make a bed; ཉལ་ཅེ་ཤམ་ལ = to set a table; ཉལ་ཤམ་ལ = to display merchandise; ཉལ་ཤམ་ལ = to plot, conspire)

ཤམ་ར splendor, pomp, ostentation

ཤར་བ (Perf. of འཇོར་བ) to steal away, slip out, escape, flee (བྱོས་ཤར་བ = to run away); to be carried away, be consumed, be lost (དམག་ཤར་བ = to lose a battle; ཇུ་ལ་ཤར་བ = to be drowned; ལྷ་གྲུ་ཤར་བ = to have a miscarriage;

བྱུང་ཤར་བ = to lose a bet; མེ་ཤར་བ = to catch fire); to ooze out (of liquids), escape (of gases), emit (སྐྱད་ཤར་བ = to emit a sound; to groan, cry out)

ཤལ excess, additional, insertion (ལྷན་ཤལ = intercalary month)

ཤལ་བ to delay, defer, postpone
[see ཤལ་བ]

ཤས superlative suffix (or comparative, where two persons or things are involved) (རྒྱ་ཤས = the younger; youngest; ལོ་ཤས = the elder; oldest; ཆོས་མང་ཤས = majority; མང་ཤས = most; ཉུང་ཤས = least; ལྗུག་ཤས = worst; འདི་ཆེ་ཤས་རིད་ = this is the biggest; ལང་གི་ལྗུག་ཤས་རིད་ = which is the best?); very (ལྗུག་ཤས = very rich; དུལ་ཤས = very poor); the other of two persons or things (with ལེན་གྱི་) (བུད་མེད་ལེན་གྱི་ཤས = the other woman)

[see ཤལ་ཏྲ]

ཤལ་ལ see ཤལ་ལ

ཤལ་གྱི་ cell, cubicle of a lama (ཤལ་གྱི་རྒྱལ་ལ = roommate)

ཤལ་ལ to distinguish, differentiate; distinction, difference

ལམ་ལམ་ right, justice (ལམ་ལམ་ལམ་ལམ་ = equity, justice; ལམ་ལམ་ལམ་ལམ་ལམ་ = to administer justice, apply the law; ལམ་ལམ་ལམ་ལམ་ལམ་ = the chief court of justice or council of the kalons at Lhasa)

ལམ་ལམ་ལམ་ court of justice

ལམ་ལམ་ལམ་ judge

ལམ་ལམ་ལམ་ལམ་ to investigate the justice of a matter (in deciding a lawsuit)

ལམ་ལམ་ལམ་ (Perf. of ལམ་ལམ་ལམ་) to be split, be cleaved, be hewn (ལམ་ལམ་ལམ་ = to split wood)

[see ལམ་ལམ་ལམ་]

ལམ་ལམ་ see ལམ་ལམ་ལམ་

ལམ་ལམ་ bottom, lower part (ལམ་ལམ་ལམ་ = lower part of a garment; lower garment); under, underneath, below (ལམ་ལམ་ལམ་ལམ་ = as follows, as shown below; ལམ་ལམ་ལམ་ = under it, beneath it), later on

ལམ་ལམ་ barren, sterile (ལམ་ལམ་ལམ་ = sterile woman; ལམ་ལམ་ལམ་ = barren tract)

ལམ་ལམ་ལམ་ (or ལམ་ལམ་ལམ་) Postpos. below, beneath, down, under; more toward the end, further on, later on

ལམ་ལམ་ལམ་ the one following, the one later on

ལམ་ལམ་ལམ་ Postpos. at the foot of

ལམ་ལམ་ becoming, fitting, suitable, worthy, right (ལམ་ལམ་ལམ་ = it is all right; ལམ་ལམ་ལམ་ = an unworthy act)

ལམ་ལམ་ལམ་ honest, upright, true, good (ལམ་ལམ་ལམ་ = upright mind, true heart); only, merely, just

[see ལམ་ལམ་ལམ་
Var. ལམ་ལམ་ལམ་]

ལམ་ལམ་ལམ་ to march in single file, follow in succession; to winnow (grain)

[see ལམ་ལམ་ལམ་]

ལམ་ལམ་ལམ་ to destroy

[see ལམ་ལམ་ལམ་]

ལམ་ལམ་ལམ་ (or ལམ་ལམ་ལམ་) agreeable, pleasant, gracious; excellent, fine; rich, fertile (ལམ་ལམ་ལམ་ = rich country; ལམ་ལམ་ལམ་ = fertile field)

གཤམ་བུ anything dead (གཤམ་བུ་པོ = dead man; གཤམ་བུ་མོ = dead woman), the dead (གཤམ་བུ་ཟས = food offered to the dead; གཤམ་བུ་ས = cemetery); ghost

གཤམ་བུ་རྗེ Lord of the Dead (གཤམ་བུ་རྗེ་པོ་བདག་པོ = the planet Saturn)

གཤམ་བུ་པོ (or བཤམ་བུ་པོ) to arrange in order, draw up in files or ranks (བཤམ་གཤམ་བུ་པོ = ranks, series); to line up for comparison, compare; to associate with someone (མཉམ་པོ་ལྟ་གཤམ་བུ་པོ = to associate together)

གཤམ་སེམས་ (or བཤམ་སེམས་) nature, character, disposition; circumstance, case, condition, situation

[རང་བཤམ་བུ]

གཤམ་སེམས་ཀྱིས་ naturally, by itself

གཤམ་སེམས་ཀྱི་པོ (or བཤམ་སེམས་ཀྱི་མོ) nature (of a person), character

གཤམ་སེམས་ལྡན་པོ temperament, disposition

གཤམ་བུ་པོ་བཤམ་བུ་པོ (or བཤམ་བུ་པོ་བཤམ་བུ་པོ) to rebuke, reproach, blame, reprimand

གཤམ་བུ་པོ་པོ་བཤམ་བུ་པོ་བཤམ་བུ་པོ censure, criticism, rebuke

གཤམ་བུ་པོ་བཤམ་བུ་པོ་བཤམ་བུ་པོ (Perf. གཤམ་བུ་པོ་བཤམ་བུ་པོ) to abuse, revile, curse

གཤམ་བུ་པོ་བཤམ་བུ་པོ rebuke, reprimand, scolding

གཤམ་བུ་པོ་བཤམ་བུ་པོ་བཤམ་བུ་པོ་བཤམ་བུ་པོ to rebuke, censure, scold

གཤམ་བུ་པོ་བཤམ་བུ་པོ་བཤམ་བུ་པོ་བཤམ་བུ་པོ Hon. farewell feast

གཤམ་བུ་པོ་བཤམ་བུ་པོ་བཤམ་བུ་པོ Hon. to go, go away, depart (རྒྱུ་པོ་གཤམ་བུ་པོ་བཤམ་བུ་པོ = to return; གཤམ་བུ་པོ་བཤམ་བུ་པོ་བཤམ་བུ་པོ = to go to heaven, die); to die (གཤམ་བུ་པོ་བཤམ་བུ་པོ་བཤམ་བུ་པོ = one who has died for the state; war dead; martyr)

[འཕྲོ་བུ]

གཤམ་བུ་པོ་བཤམ་བུ་པོ to punish; to kill

གཤམ་བུ་པོ་བཤམ་བུ་པོ་བཤམ་བུ་པོ (པོ) hangman, executioner, murderer, thug

གཤམ་བུ་པོ་བཤམ་བུ་པོ་བཤམ་བུ་པོ war lord, militarist

[དམག་གཤམ་བུ་པོ་བཤམ་བུ་པོ]

གཤམ་བུ་པོ་བཤམ་བུ་པོ judge

[གཤམ་བུ་པོ་བཤམ་བུ་པོ]

གཤམ་བུ་པོ་བཤམ་བུ་པོ (or བཤམ་བུ་པོ་བཤམ་བུ་པོ) dampness, humidity, moisture, wetness; damp, humid, moist, wet (ཆར་པོ་པོ་གཤམ་བུ་པོ་བཤམ་བུ་པོ = wet by the rain)

[ཆར་བུ་པོ]

ལཱེ་ལ to ask for, beg for; to ask questions

ལཱེ་ལ་ལ beggar, mendicant

ལཱེ་ལ་ལྷོད་ལ to moisten, dampen

ལཱེ་ལ་ལཱ་ལ to question, interrogate

ལཱེ་ལ (Perf. ལཱེ་ལ) to pour out
(ལཱེ་ལ་ལ = to pour water; ལ་ལཱ་ལཱ་ལཱ་ལ = to sow seed)

ལཱེ་ལ་ལ (or ལཱེ་ལ) wing, appendage
(ལཱེ་ལ་ལཱེ་ལ = winged creatures, birds;
ལཱེ་ལཱེ་ལ = fin of a fish; ལཱེ་ལཱེ་ལ = oars of a boat; ལཱེ་ལཱེ་ལ = eyelash)

ལཱེ་ལ་ལ (Perf. ལཱེ་ལཱེ་ལ, ལཱེ་ལཱེ་ལ; Fut. ལཱེ་ལཱེ་ལ; Imperat. ལཱེ་ལཱེ་ལ) to split, cleave, hew, cut through, break through
(ལཱེ་ལཱེ་ལཱེ་ལ = to cut into pieces; ལཱེ་ལཱེ་ལཱེ་ལ = to break through the ice; ལཱེ་ལཱེ་ལཱེ་ལ = to hew a path); to confess, admit (ལཱེ་ལཱེ་ལཱེ་ལ = to confess one's sins)

ལཱེ་ལ (or ལཱེ་ལཱེ་ལ) deep valley, ravine

ལཱེ་ལ see ལཱེ་ལ

ལཱེ་ལ rough, shaggy (ལཱེ་ལཱེ་ལ = disheveled hair)

ལཱེ་ལ (Perf. ལཱེ་ལ; Fut. ལཱེ་ལ; Imperat. (ལཱེ་ལཱེ་ལ) to move in single file, follow in succession; to measure, weigh; to chase, run after, hunt (ལཱེ་ལཱེ་ལ = to fish)

ལཱེ་ལ plow

ལཱེ་ལ་ལཱེ་ལ plowshare

[ལཱེ་ལཱེ་ལ]

ལཱེ་ལ་ལ poplar

ལཱེ་ལཱེ་ལ (Perf. of ལཱེ་ལ) poured out, spilled; scattered, sowed, dispersed

ལཱེ་ལཱེ་ལ (Perf. of ལཱེ་ལཱེ་ལ) split, opened up, broke through; confessed (ལཱེ་ལཱེ་ལཱེ་ལ = confession)

ལཱེ་ལཱེ་ལ constipation

ལཱེ་ལ (Perf. of ལཱེ་ལ) to say, declare, tell, state (ལཱེ་ལཱེ་ལ = to make a speech, deliver an address, lecture; ལཱེ་ལཱེ་ལཱེ་ལ = to stress, emphasize; to explain, describe (ལཱེ་ལཱེ་ལཱེ་ལ = to elucidate; ལཱེ་ལཱེ་ལ = to expound religion, preach; ལཱེ་ལཱེ་ལ = to explain a book; to recite instances, give examples; to narrate, relate

བཤད་སྐྱད subject of a discourse

བཤད་ཚབ advocate

བཤད་ཚུལ theory, thesis

བཤད་ལུགས manner of speaking

བཤའ་གྲི butcher's knife

བཤའ་པ (or བའ་པ) butcher, executioner

བཤམས see བཤམ་པ

བཤམས་སྟོན་པ exhibit, display (བཤམས་སྟོན་ཁང = museum)

བཤམས་སྟོན་ཚོགས་འདུ exhibition, fair (e.g., exhibit of industrial products)

བཤའ་བ (Perf. བཤས) to slaughter, kill

[བསད་པ]

བཤད་སྐྱད exercise, practice, rehearsal

བཤལ་ལན diarrhoea

བཤལ་བ to wash, clean, cleanse, purge (བཤལ་སྟོན་པ = laxative)

བཤའ་པ (Perf. of བཤའ་པ) to destroy, demolish, ruin, break (the law, a promise, etc.), subvert (religion), upset; destroyed, demolished, ruined, broken, razed

བཤའ་བསྐྱོད་པ repair, restoration

བཤའ་པ (Perf. བཤའ་བསྐྱོད་པ) to prepare properly, arrange in order, make orderly arrangements (བཤའ་བའི་རྒྱུ་བ = to march in [military] order)

[see བཤའ་པ]

བཤུ་བ see ཤུ་བ

བཤུ་བཞོན་པ Commun. exploitation (བཤུ་བཞོན་པ་གྲུལ་རིམ = exploiting classes; བཤུ་བཞོན་པ་སྐྱོད་བའི་གྲུལ་རིམ = the exploited classes)

བཤུང་བ see བཤུང་བ

བཤུད see ཤུད་པ

བཤུམ see ཤུམ་པ

བཤུལ road, way (བཤུབ་བཤུལ = cross-road), route, journey (བཤུལ་རིང = long journey)

[ལམ]

བཤུས་པ (*Perf. of. རྒྱ་བ*) stripped, peeled, sheared (of sheep); copied, transcribed (འདྲ་བཤུས = a copy)

བཤེར *see* ཤེར་བ

བཤེས་པ (*Perf. of ཤེས་པ*) to know, be acquainted with, be in accord with, be friendly with (གཉེན་བཤེས = friend, relative; དགེ་བཤེས = one who has become acquainted with virtue, a doctor of divinity)

[*see* མཐུན་པ]

བཤོག (*Perf. བཤོགས་; Fut. བཤོག*) to split, cleave, break open; to confess

[*see* གཤོག་པ]

བཤོག་པ liberal, bountiful

[*Hon.* ཡུག་ལག་བཤོག་པ]

བཤོར *see* གཤོར་བ

བཤོལ་བ (*or* ཤོལ་བ) to delay, postpone, defer, put off (འཕྲོག་བཤོལ་བ = to delay one's departure; བཤོལ་བ = to go on strike)

བཤོས *Hon.* food, nourishment, meal (ལྗོ་བཤོས = food offered to the gods)

[ཟེན]

ས

ས twenty-eighth letter of the Tibetan alphabet, used also in numbering volumes, chapters, etc.

ས (Abbreviation of ལྷོས) instrumental case ending, used only after words ending in a vowel (གྲིས = by means of a knife; ལྷོས་ཀྱིས་བྱས་སོ = you did [it])

[*see* ལྷོས, ཀྱིས]

ས earth, land, ground, soil (རྩ་ས = clay), ore (གསེར་ས = gold ore; དུལ་ས = silver ore); place, space, spot (ལྗོ་ས = place of the gods; Lhasa; ལྗོས་ས = native place, birthplace; ལྗོག་བརྒྱུ་བསྐྱེད་ས = movie theater; ལྗོམས་ས = lawcourt), country, territory, region (མཁོ་ས = upper part of a valley; དམའ་ས = bottom of a valley); position, grade, degree; grounds (for doing something), reason, motive (ཚོས་བཤད་ས་སྐྱབས = came to preach); place where (གཞན་དུ་འགྲོ་ས་ཡང་མེད = I have nowhere to go)

ས་དཀར lime, chalk; whitewash

ས་སྐྱལ arid land, dry ground, steppe

ས་སྐྱུ gray earth; Sakya, a famous monastery located in Tsang, center of the Red Cap Sect

ས་སྐྱུ་པ semi-reformed sect politically dominant during the period of the Mongol Emperors of China

ས་སྐྱུང king, ruler (ས་སྐྱུང་དབང་པོ = emperor)

[ས་དབང]

ས་བཞོ་བ to excavate

ས་བསྐྱར (or ས་སྐྱར) trip, expedition, tour of inspection (ས་སྐྱར་ལ་འགྲོ་བ = to go on an inspection tour; to go on an expedition)

ས་བམས (or སའི་བམས) element of the earth

ས་ཁུང hole in the ground, pit

ས་ཁུལ district, region

ས་ཁོང interior of the earth

ས་ཁོངས area, district (རྒྱ་བུང་ས་ཁོངས = North China; རྒྱ་མར་ས་ཁོངས = East China)

ས་ཁོངས་རང་སྐྱོང Commun. regional autonomy

ས་ཕྱད W.T. place, spot, site, locality

ས་ཕྱ (or ས་ཀྱ) map, plan

ས་ཕྱའི་ཐུག་རིམ map coordinates

ས་ཕྱའི་འཕྲིད་ཐིག lines of latitude

ས་ཕྱའི་གཞུང་ཐིག longitude

ས་ཕྱལ land tax, revenue derived from land

ས་ཕྱལ་འཇུག་བ to pay a land tax

ས་མཐའ་ one acquainted with a particular locality; guide

ས་མྱ ground rent

ས་འགྲུལ earthquake

[ས་གཡོས]

ས་སྐད wilderness, wasteland (ས་སྐད་
སྐྱེ་ལ = to open up wastelands)

ས་སྐྱང heap of earth, mound

ས་ངོས surface of the earth (ས་ངོས་
རིག་ལ = topographer)

ས་བརྒྱ the ten stages or degrees of
saintly perfection

ས་བརྒྱད fertility of the soil;
earth, soil

ས་བརྒྱད་རིག་ལ soil expert

ས་ཆ Colloq. place (ས་ཆ་གྲ་དྲག་པོ་ =
narrow place; ས་ཆ་གྲ་ཡངས་པོ་ = open
place, extensive space), spot,
site, locality; country, land,
territory (ས་ཆ་འདི་བོད་ཀྱི་ཁོངས་རིད་ =
this territory belongs to Tibet;
ཁོངས་གཏོགས་ས་ཆ་ = dependency)

ས་ཆ་བཅད་ལ to cede territory
(ས་ཆ་བཅད་ལས་སྤྱད་ལ = cession)

ས་ཆ་འཛིན་ལ to seize a country,
occupy a territory

ས་ཆེན་པོ་ large place; the whole
earth, the world

ས་གནོད་འདོད་ལ to mine

ས་ཏགས landmark; check point,
reference point (Mil.)

ས་སྐྱང surface of the earth; above
the ground

ས་སྐྱང bleak and uninhabited area,
deserted country, barren ground,
wasteland; fallow land

ས་སྐྱང་བྱ་སྐྱོག་ land reclamation

ས་སྐྱད higher land, upper regions

ས་ཐམ་ dust

ས་ཐིག་ parallel (ས་ཐིག་སྟོང་བརྒྱད་པ་ =
the 38th parallel)

ས་མཐོ་བ་ elevated ground

ས་དོང hole in the ground, pit;
trench (ས་དོང་རྒྱ་བ = to dig a
trench)

ས་བདག (or སའི་བདག་པོ་) landowner;
lord of the country, king,
sovereign; local demon

[ས་ལྷན]

ས་བདག་ཁྱིམ palace, residence of
the sovereign

[སྐྱེ་ལ་འདོད་ལ]

ས་གནས country, district, place, region, locality (ས་གནས་ཀྱི་ཉེན་རྒྱུ་གསར་འགྱུར་ = local daily newspaper); jurisdiction

ས་གནས་མི་དམངས་འབྲུག་མིའི་ཚོགས་ཆེན་ Commun. local congress of the people's representatives

ས་གནས་མི་དམངས་སྲིད་གཞི་ Commun. local people's government

ས་གོའོ་བལ་ to invade and subdue a country; conquest

ས་སྐྱུ་ petroleum; petroleum products, kerosene, gasoline

ས་པག་ sun-dried brick

ས་རྒྱུད་པ་ king, ruler, governor

ས་ཕྱག་ cavern, cave

ས་ཕྱགས་ place, region, tract of land

ས་ཕྱ་རབས་ཅན་ matter, atomic particles, atoms; the earth

ས་བོགས་ land rent (ས་བོགས་འཕྲི་བ་ = to reduce land rent)

[བོགས་མ]

ས་བོག་ seed (ས་བོག་འདྲེབས་འཁོར་ = seeder)

[སོག]

ས་དབང་ king, ruler, governor; cabinet minister (often used in reference to members of the Kashag)

ས་དབང་ཆེན་མོ་ official of high rank, cabinet minister; great ruler

ས་དབང་ཞུས་པ་ the cabinet ministers

ས་འབྲུད་བྱིད་འཕྲུལ་འཁོར་ bulldozer

ས་འབྲུད་ hoe

ས་སྐྱུ་གཏོང་བ་ to entomb, bury, conceal in the ground

[ས་ལ་སྐྱུད་པ]

ས་དམའ་བ་ low place

ས་སྐྱོབ་ medicine (from a mineral source)

ས་བཅའ་པ་ strong place, stronghold

ས་རྒྱུགས stage, post station, relay station, halting place (usually separated by the distance covered in a day's march. In current industrial usage, this term is used for pumping stations, hydro-electric plants, radio stations, etc.)
 Note རྩ་འཁོར་ས་རྒྱུགས = railroad station

[Var. ས་རྩལ
 ས་རྩས]

ས་མཚམས border, boundary, frontier

ས་མཚམས་འཁོག་པ to block (passage) at the borders, blockade the border (of a country); to guard the frontier

ས་མཚམས་ཀྱལ་བ to cross the border (ས་མཚམས་བཀྱལ་མི་རྒྱུགས = crossing the border is not allowed)

ས་ཁྱིམ earth, ground; land (suitable for cultivation), field(s), estate, landed property

ས་ཁྱིམ་གྱི་ལུགས land law, land decree

ས་ཁྱིམ་གྱི་ལྷོད་ལམ་ལུགས Commun. the system of private ownership of land

ས་ཁྱིམ་བཅོས་བསྐྱར land reform (ས་ཁྱིམ་བཅོས་བསྐྱར་གྱི་ལུགས = the land reform law)

ས་ཁྱིམ་གྱི་ལྷོད་ལམ་ལུགས Commun. the system of public ownership of land

ས་ཁྱིམ་གསར་བཞེ Commun. agrarian revolution

ས་གཞི earth, world; ground, soil; place, site, tract of land (ས་གཞི་རབ་པ = sterile ground, barren tracts, badlands; ས་གཞི་ཆེན་པོ = continent; mainland)

ས་གཞི་བཟང་པོ good soil, fertile ground

[ས་བཟང
 ས་རབ]

ས་བཟུ kerosene lamp

ས་དོག underground; underworld (ས་དོག་སྲི = demi-gods who dwell in the underworld)

ས་ཡ million (ས་ཡ་གཅིག = 1,000,000; ས་ཡ་ལྔ = 5,000,000)¹⁾

1) According to Bell and Gould, ས་ཡ = 10,000,000 (see Bell, *Grammar of Colloquial Tibetan*, page 70, and Gould, *Tibetan Word Book*, page 417).

ས་ཡངས་པ broad land, open country

ས་ཡལ (or སའི་ཡལ) father of a country, sovereign

ས་ཡི (or སའི) of the ground, of the earth

སའི་ཕྱོག་པོ་ size of the earth

སའི་གོང་བ lump of earth, clod

ས་གཤོས earthquake

ས་རབ excellent soil, fertile land
[ས་བཟང]

ས་རྩབ see སྩབ

ས་རླུང landslide

ས་རླུང twilight
[ས་སློང]

ས་སྒྲུང exhalations from the earth (volcanic steam, geysers, etc.)

ས་ལ on the ground, into the ground (ས་ལ་འཕྱེལ་བ = to fall down on the ground; ས་ལ་བྲིལ་བ = to sink into the earth)

ས་ལས earthwork

ས་གཤེས་རྒྱལ་ཞིབ་རྒྱུ་པལ Commun. geological inspection team

ས་གཤེས་རིག་ geology

ས་སྤྱོད frontier guard
[ས་མཚམས་སྤྱོད་བ་པ]

ས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་ཕྱོག་པོ་ Sakhalin Island

ས་ཀྱི་བོད་ Hind. sahib

ས་ལྷ local tutelary god

སལ་བདར rasp, file
[ལྷགས་སལ]

སལ་རམ་ཅི sulphuric acid

སང་དགོང tomorrow evening

སང་ཉིན tomorrow

སང Colloq. time near at hand, future time (ད་སང = now; དྲིང་སང = at the present time, nowadays; དྲིན་སང = the day after; ལམ་སང = at once, immediately); tomorrow (སང་ཞོགས = tomorrow morning)

སང་ཇི immaculate, stainless, pure (དགའ་སང་ཇི = pure white); secret, private (སང་གསུང་ = speaking privately, whispering)

[see བསང་བ]

སང་སྤྱི་པར་ early tomorrow morning

[སང་ཞོགས་སྤྱི་པར་]

སང་ཉི་ཤེན་ early tomorrow

སང་ཉི་ཤེན་གཅིག་ in a day or two

སང་དྲག་ཕྱི་ལོ་ to get better, recover

[see སང་བ]

སང་ལྷོ་ tomorrow evening

[སང་དགོང་]

སང་གཅིག་ལ་ tomorrow or the day after tomorrow

[སང་ཉི་ཤེན་གཅིག་]

སང་ལོ་ next year

[སང་ལོ་
ལྷོ་]

སང་བ (Perf. (བ)སངས་; Fut. (བ)སང) to do away with, free from (sickness, evil, grief, etc.), dissipate; to remove (མེད་སང་བ = to remove the lid, uncover); to recover (རྩེ་བུ་ལས་སང་བ = to recover from intoxication); to clean, cleanse, purify

སང་སྤྱོད་ hidden, latent, concealed

སང་ཞོགས་ tomorrow morning (སང་ཞོགས་སྤྱི་པར་ = early tomorrow morning)

[སང་ལོ་ལྷོ་
སང་ཉི་ཤེན་]

སང་རས་ cleaning cloth, towel

སང་ལོ་ next year

[སང་ལོ་]

སང་སྤོང་ chink, crevice, hiding place

སངས་ (or སངས་པ་) cleansed, purified, freed from (evil, temptation, etc.); awakened; evaporation

[see རྩེ་བུ་]

སངས་ལྷན་ Buddha (i.e., one who has been completely purified)¹⁾

1) See comment in Jäschke, *Tibetan-English Dictionary*, page 571.

སངས་ལྷན་གྱི་བསྟན་འཛིན་པ (or སངས་ལྷན་གྱི་བསྟན་འཛིན་པ)
the religion of Buddha, Buddhism

སངས་ལྷན་གྱི་སྐབས་ལྷན་པ idols or images representing Buddha

སངས་ལྷན་པ a Buddhist

སང frost (སང་གྱི་སྐྱོན་འབྱུང་བ = to be destroyed by frost), cold, coldness

སང་པ to awake, wake up (ཡར་སང་པའི་དུས་ལ = at the moment of waking up; སྐྱོན་འབྱུང་བ་ལ = to arouse an awareness, make aware of...)

[Hon. མཐའ་སང་པ

ཡར་སང་པ

E.T. སང་པ]

སང་པ to test, examine, try out (དུས་སང་པ = to test silver; ཉམས་སང་པའི་མི = a person experienced in a task); to discriminate, sort out

[ཉམས་སང་པ

E.T. སང་པ]

སང་པར་བྱེད་པ Trans. to awaken, rouse from sleep

སང་པ་སྐྱོན་སྐྱོན་ submachine gun

སང་གི་སྐད་ sanscrit (སང་གི་སྐད་ཀྱི་སྐད་ = the sanscrit language)

སང (or སྐྱོན་) to the place, in the place; in the ground; to a degree, level, or grade (ཆེ་སང་འདོན་པ = to promote to a higher grade)

སང་པ see བསང་པ

སང see བསང

སྐྱོན་ whistling (སྐྱོན་གྱི་སྐྱོན་པ = to whistle; སྐྱོན་པ = signal given by whistling)

[སྐྱོན་]

སྐྱོན་ branch chief, desk chief (e.g., chief of the China 'desk') (司長)¹⁾

སྐྱོན་ Szechuan (四川)

སྐྱོན་པ to shake, jerk; to hitch, make a sudden jerk

སྐྱོན་དབུ basket or pannier carried on the back

སང་གི see སང་གི lion

1) A position in the Chinese administrative ladder between a 科長 and a 部長

སངས་པ thin, weak (of liquids); clear, limpid

སེག་འཕྱིན ramrod

སྐབ་པ to soak in, be absorbed; to evaporate

སིམ་པ to be well, be happy, be contented; contented, happy; pleasant, agreeable
[བདེ་བ]

སིམ་པ quiet, lonely (of places)

སིལ་ cymbal

སིལ་བུ (or བསིལ་བུ) a little; separate, individual

སིལ་བུའི་དཔལ་འབྱོར་ Commun. individual economy (i.e., an economy based on individual rather than group holdings)

སིལ་མ་ separate pieces, particles, fragments, dust; murmuring, gurgling, rippling (of brooks)
[see བསིལ་མ]

སྤྱི་ who? (དེ་ཤིག་གི་སྤྱི་ = who is here? རྒྱུ་སྤྱི་ = who are you? རྒྱུ་པའི་བུ་སྤྱི་ = which son of the king? མི་སྤྱི་ = whoever; སྐྱེ་ཡུང་ལ་བཟུང་བའི་འགྲུབ་པ་ = whomever you meet en route); someone, a certain one (སྐྱེ་མཚན་གྱི་ཞིག་ = a certain friend)

སྤྱི་ to (after words ending in ས), towards (རང་གཞན་སྤྱི་མོང་ = gone to his own place); in, at (ལམ་སྤྱི་ = in the body; to the body)

[see ཅ
ད
རྒྱ]

སྤྱི་གང་ any, anyone; no one, nobody (with a negative)
[སྤྱི་ཡང་]

སྤྱི་མེ་མེད་ Soviet (蘇維埃)

སྤྱི་ཞིག་ someone, a certain one, somebody

སྤྱི་ཡང་ anyone, anybody; no one, nobody (ད་ལྟ་བར་ལ་མི་སྤྱི་ཡང་བསྐྱབ་མ་བྱུང་ = up to now no one has come; སྤྱི་ཡང་མེད་ = no one)
[སྤྱི་གང་]

སྤྱི་ཡང་རྒྱུང་ whoever, whosoever; everyone, all

སྲ་ལ whom; to whom, for whom

སྲ་སྲ who? which ones? (སྲ་སྲ་སྲ་ཡོད་ = what persons were there? སྲ་དེ་ཚོ་སྲ་སྲ་ རེད་ = who are those men?)

སྲག (or བསྲག) reward, recompense (ལག་སྲག = bribe; སྲག་རྩལ་ = tip), present (སྲག་ལྷལ་བ་ = to offer a present)

སྲག་པ hand (སྲག་གྲིས་ = handwriting); legs of animals, base (ཀ་བའི་སྲག་རྩལ་ = base of a column) [ལག་པ]

སྲག་པ to push, jostle, nudge

སྲག་གྲིས manuscript

སྲག་ཀྱང་ཤྲོབ་ Sun Yat-sen (孫逸仙)

སྲག་པ to be tired of, be weary of, be sick of (ཡིད་སྲག་པར་འགྱུར་བ་ = to become tired of); to blame, find fault with

སྲག་པར་འགྲུབ་པ to overpower, defeat (by logic); to refute, disprove; to renounce; to insult, defame

སྲག་པོ་ tired, weary, vexed, out of sorts; worried; sad, dejected

སྲག་བྱང་ prejudiced, biased

སྲག་འགྲུབ་ refutation, contradiction; denouncement [དགག་ལན]

སྲབ་པ (Perf. (བ)སྲབས་; Fut. བསྲབ) to stop up, plug up (དབྱུགས་སྲབ་པ་ = to suffocate), cork; to choke; to smother; to fill up; to keep shut up, keep locked up; to blot out, erase, rub out, efface; to suppress, conceal

སྲབ་སྲབ་ obliterated, erased, rubbed out

སྲབ་སྲབ་བྱས་པ to erase, rub out

སྲབ་མི་སྲབ་པ ineffaceable

སྲམ་ three (3). Note: སྲམ་ is used instead of ལྷ་སྲམ་ in compounds before a consonant (སྲམ་བཅུ་སྲམ་པ་ = 30; སྲམ་བརྒྱ་ = 300; སྲམ་སྲིད་ = 3,000, but བཅུ་ལྷ་སྲམ་ = 13

སྲམ་ཅུ་པ the thirty letters of the Tibetan alphabet

སྲམ་ཏ་ three times, thrice (sometimes used in a superlative sense, as in ལག་སྲམ་ = very useful)

སྐྱུ་པ rotten, rancid, putrid (སྐྱུ་པ་ཕྱི་མར = rancid butter)

སྐྱུ་པ (Perf. བསྐྱུ་མས; Fut. བསྐྱུ་མ) to link, bind, tie together; to condense

སྐྱུ་ཤི་ བཙུ་ཤི་ བཙུ་ཤི་ རྩེད་ = whose horse is this?, of whom?

སྐྱུ་ཤི་ཤི་ Soochow (蘇州)

སྐྱུ་ཤི་ཡི་དང་ (or སྐྱུ་ཤི་ཡི་ཡི་དང་) Soviet (蘇維埃)

སྐྱུ་ཤི་ཡི་དང་ཨུ་རུ་སུ་རྒྱལ་ཁབ་ The Soviet Russian Government

སྐྱུ་ཤི་ཡི་དང་སྐྱུ་ཚོགས་རིང་ལགས་སྐྱུ་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ བོད་མཐུན་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ The Union of Soviet Socialist Republics

སྐྱུ་ལེན་ (or སྐྱུ་ལེན་) The Soviet Union, The USSR (蘇聯)

སྐྱུ་ལེན་གྱི་ས་གཙོ་སྐྱུ་ཚོགས་རིང་ལགས་ དུ་ཡུང་ བོད་ the socialist camp headed by the Soviet Union

སྐྱུ་ལེན་པུ་རྒྱ་གར་གྲོ་སྐྱུ་ཚོགས་ Council of Ministers of the U. S. S. R.

སྐྱུ་ལེན་སྐྱུ་ཤི་ཤི་ བཙུ་ཤི་ བཙུ་ཤི་ རྩེད་ The Soviet Government

སྐྱུ་ plait, fold; furrow, channel, groove (སྐྱུ་ཅོ་བུ་ = grooved, furrowed wrinkled)

སྐྱུ་ (or སྐྱུ་ཡིས་) by whom (ང་ལ་ལམ་གྱི་སྐྱུ་སྐྱོ་བུ་ལྟོ་རྩེད་ = who will show me the road?; འདི་སྐྱུ་སྐྱུ་པ་རྩེད་ = by whom was this written?)

སྐྱུ་ a little, slight (amount), slightly [སྐྱུ་ཅིག]

སྐྱུ་གོ་ལ་ the snapping of one's fingers (སྐྱུ་གོ་ལ་སྐྱུ་ = a snap of the fingers; the time that it takes to snap one's fingers, a moment; སྐྱུ་གོ་ལ་གཅིག་ = in the snap of a finger, in a moment; suddenly)

སྐྱུ་བ་ wild rose

སྐྱུ་ཅོ་ (or སྐྱུ་ཡོ་) gray (མགོ་སྐྱུ་ཅོ་ = a person with gray hair)

སྐྱུ་མ་ necklace

སྐྱུ་ར་ Sera, a large monastery located three miles north of Lhasa. Sera is one of the 'Three Great' monasteries of Tibet (the other two are Drepung and Ganden) where most monk officials and ecclesiastics are trained

[Var. མི་ར]

སི་ཤིང spruce

སིག (or སིག་སིག) obliquely, awry, slanted (སིག་གཅོད་པ་ = to cut off at an angle)

སིང་ག་ལ (or སིང་ག་གླིང) Ceylon

སིང་གེ (or སིང་གེ) lion (སིང་གེ་མ་ = lioness)

སིང་པ (or བསིང་པ) clean, white; pale, thin, lean; airy, open, spacious

སིང་བ (Perf. བསངས; Fut. བསང) to lift up, raise; to refresh oneself, take recreation; to ease, comfort

སིད་པ (or བསིད, བསིད) to sort, select, pick out (བལ་གསིད་པ་ = to card wool)

སིབ་རྩྭ་རྒྱབ་པ to pinch, squeeze, nip

[སིབ་མ་འདྲིབས་པ]

སིབ་མ་ fingernail (ཞབས་སིབ་ = toenail); claw, talon

[Hon. ལྷག་སིབ]

སིབ་མ་བདག་པ to claw, scratch (with one's fingernails)

[སིབ་མ་རྒྱབ་པ]

སིབ (or བསིབ) gathering, assemblage, multitude, crowd

སིམས (or སིམ) mind (པོ་སིམས་ = malice; བཟོད་པའི་སིམས་ = fortitude); spirit, soul; disposition; heart (སིམས་སིང་དྲུག་ = at the bottom of one's heart; ང་སིམས་མགྱུ་བྱང་ = my heart rejoices, I am pleased)

[Hon. ལྷགས་སིམས

see ཡིད

མོ]

སིམས་ཀྱི་ངལ་རྩལ་ mental labor

སིམས་ཀྱི་རྩུབ་པ intellectual powers, mental faculties

སིམས་ཀྱི་ཡངས་རྩུབ་ thought, thinking, imagination

སིམས་རྒྱུད་པ to permit thoughts or inclinations to arise in one's mind

སིམས་རྒྱུ་ repentance; weariness (of the mind)

སེམས་སྐྱོ་བ to be sad, be sorrowful,
be despondent; to be sorry
[see སེམས་བ་བ]

སེམས་བསྐྱེད་ notion, thought, idea

སེམས་ཁུངས་ feelings, emotions, mood,
morale
[སྐྱོ་ཁ]

སེམས་ཁྲིལ་ཕྱི་རྒྱུད་ suffering, sorrow, grief

སེམས་མཁུལ་ intelligent, sensible

སེམས་འཕྲོག་པ་ dissimulating, artful,
cunning (lit., 'twisted mind')

སེམས་འཁྲུག་ mentally agitated, dis-
turbed, troubled, worried; con-
fused, dazed

སེམས་འཁྲུགས་པ་ disturbed, upset,
troubled (by sorrow, affliction,
vexation, etc.)

སེམས་འཁྲིལ་ anxiety (སེམས་འཁྲིལ་བྱེད་པ་ =
to feel anxiety)

སེམས་ཀྱི་ཡངས་པ་ generous, liberal

སེམས་ལྗོངས་པ་ hard-hearted, harsh,
cruel

སེམས་དགའ་བ་བྱེད་པ་ to please

སེམས་དགའ་བ་ to be cheerful, be
merry, be happy; merriment, enjoy-
ment, gladness (སེམས་མི་དགའ་བ་ = to
be unhappy, be disconsolate; dis-
pleased)
[སེམས་དགའ་དགྲ་བ]

སེམས་དགའ་བ་བྱེད་པ་ to please, gladden

སེམས་འགྱུར་བ་ to change one's mind;
to repent
[སེམས་འགྱུར་སྐྱེག་བྱེད་པ]

སེམས་ཚྱོད་ཅན་ ambitious person,
intriguer

སེམས་སྐྱུར་བ་ *Trans.* to change some-
one's mind; to dissuade

སེམས་ངན་པ་ evil-minded, malicious

སེམས་ཅན་ animate being, living
creature, animal (in Kham and
Amdo used only in reference to
the lower animals)
[see སྐྱེག་ཆགས]

སེམས་ཅན་དང་ལྷན་པ་ pregnant
[སེམས་པ་ཅན]

སེམས་ཚགས་པ to be fond of, be passionately devoted to, love (སེམས་ཚགས་པའི = loving)

སེམས་ཚུང་ཚུང coward

སེམས་ཚུང་བ timid mind, cowardly heart; a timid person
[སེམས་སྡྲུམས]

སེམས་ཉིད soul, spirit; mind, intelligence, consciousness, memory

སེམས་རྟེན keepsake, token

སེམས་ཐག་གཅོད་པ resoluteness, determination

སེམས་ཐག་ཚད་པ resolute, determined, steadfast
[སྲ་བརྟེན་འགྲུར་མེད
སེམས་མི་གཏོ་བ]

སེམས་ཐོབས་པ to be absorbed in thought

སེམས་དྲང་པ honest, upright (morally)

སེམས་བདེ lightheartedness, cheerfulness (སེམས་མ་བདེ = uneasiness of the mind)

སེམས་འདྲུལ་པ disciplined (mind); humble

སེམས་སྡུག sadness, sorrow, mental depression, misery

སེམས་སྡུག་པ to be sad, be sorrowful, be in distress, be miserable

སེམས་བ་བ to be heartsick

སེམས་ཅམ་དག pure mind

སེམས་པ (Perf. སེམས, བསམས; Fut. བསམ; Imperat. སེམ, སེམས) to think, meditate, ponder (མིག་ཏུ་སེམས་ཤིག = think it over well! ponder it seriously!); to imagine; to consider, view (ལྟོ་པར་སེམས་པ = to take the wrong view of a matter), regard; to think about (ང་འགྲོ་སེམས = I am thinking about going)

སེམས་པས་དཔྱད་པ to reflect

སེམས་ལམ་པ to be downhearted, be dispirited, be dejected, be distressed

སེམས་འབྲིངས་པ to care for, be concerned about, direct one's attention toward
[སྐྱགས་དགོངས་གཏོད་པ]

སེམས་བབ་བྱེད་པ to humble oneself

སེམས་བེམ་པ stupid, senseless, idiotic, foolish

སེམས་མི་གཞུགས་པ vacillating, unsteady (mentally), fickle; vacillation, unsteadiness

སེམས་མེད་པའི་རྟོག་རམ disinterested help

སེམས་འཚབ་པ to be agitated, be disturbed (mentally); to be confused, be perplexed

སེམས་གཞུགས་པ regardless; thinking differently

སེམས་བཞིན་ཏུ knowingly, purposely
[སེམས་བཞིན་ཏུ]

སེམས་ཡངས་པ magnanimous, liberal (in one's thinking)

སེམས་གཞིང་བ to be inattentive; to be absentminded; to be disturbed (mentally)

སེམས་ལ་ཤར་རྒྱུ་ impression, feeling

སེམས་ལ་བསམ་པ to intend

སེམས་ཤེས་པ learned man, sage

སེམས་ཤོར་བ to admire

[Hon. བྱུགས་སེམས་ཤོར་བ]

སེམས་གསོ་ consolation (སེམས་གསོ་གདོང་བ = to console, condole), condolence
comfort

སེམས་གསོ་བ to comfort, console, condole

སེམས་གསོའི་འཚམས་འདྲིའི་ཚགས་པ Commun. comfort team

སེར color of decomposed matter; rottenness, state of being rancid (ཤ་སེར = rotten meat; མར་སེར = rancid butter)

སེར་ཀ (or སེར་ཁ།, སེར་ག) crack, cleft, slit, chink, gap (བྲག་སེར = cleft in a rock; མའི་སེར་ཀ = fissure in the earth; རྒྱ་སེར = large gap); hole

[see སྤྱབས]

སེར་ཀ་གསལ་བ to crack open, split, burst open

སེར་སྐྱ་ monks and laymen (i.e., the 'yellow and white', referring to Buddhist monks dressed in yellow robes and to laymen dressed in white); yellowish-white, light yellow

སེར་ཁྱམ་པ a Buddhist monk of the Tantrik School

[see དཔོན་པོ]

མིང་གྲུ་མེད་པའི་སྐད་ཀྱི་མཚན་མིང་། yellow robe worn by a Buddhist monk

[གྲུ་མེད་པའི་སྐད་ཀྱི་མཚན་མིང་།]

མིང་འདྲེན་ jaundice

མིང་སྒྲུ་ greed, avarice, covetousness

མིང་སྒྲུ་ཅན་ greedy, avaricious, covetous, miserly; a miser

མིང་སྒྲུ་བྱེད་པ་ to be greedy, be avaricious, be parsimonious, be miserly

མིང་པ་ (or མིང་) yellow (དཀར་མིང་ = pale yellow; དམར་མིང་ = reddish-yellow; མིང་མིང་ = laymen, common people, the masses)

མིང་བ་ hail, hailstone (མིང་བ་རྒྱུ་པ་ = to hail)

མིང་མ་ Buddhist nun

མིང་དམག་ monk militia (lit., the 'yellow troops')

མིང་ར་ see མིང་ར་

མིང་ཤ་ yellow mushroom

མིང་གྲུ་མེད་པའི་སྐད་ཀྱི་མཚན་མིང་། Colloq. bright yellow

མིང་ discord, dissension, quarrel (འང་མིང་ = domestic quarrel)

མིང་འདྲེན་པ་ to exorcise

མིང་བ་ (Perf. & Fut. བསྐྱེད་པ་; Imperat. མིང་བ་) to clean, cleanse, absolve, purify, remove impurities, remedy (faults), do away with, dispel, blot out (སྐྱེད་མིང་བ་ = to absolve a sin; to remove a blemish; འདྲེན་མིང་བ་ = to cure a disease; ལམ་མིང་བ་ = to clear a path; བ་ལོག་མིང་བ་ = to settle a debt; ལོག་མིང་བ་ = to repair damages; to redress grievances; ལོག་མིང་བ་ = to forgive a sin)

མ་ a grammatical ending used after words ending in མ་ (བལྟམ་མ་ = borrowed; ལྟམ་མ་ = said; ལྟམ་མ་ = yes, it is).

[see ར་, ལ་, མ་, etc.]

མ་ used for མ་ in certain compounds (མ་མཚན་མ་ = boundary)

[see མ་ བམ]

མ་ tooth (མིང་མ་ = upper teeth; འདྲེན་མ་ = lower teeth; འདྲེན་མ་ = incisors; ལྟམ་མ་ = molars); tooth of a saw or comb, cog (of a wheel); cutting edge of certain tools or instruments (མ་ལོག་ = saw; ལྟམ་མ་ = edge of a knife; མ་མིང་ = comb)

ས used for སུམ་རུ in the abbreviated numbers thirty-one through thirty-nine (ས་གཅིག = 31; ས་གཉིས = 32, etc.)

ས (or བས) lookout, guard; spying (ས་བྱོད་པ = to watch, spy)

ས་ཁང sentry box

ས་ཁྱུང loophole, peep-hole; sight (of a gun)

ས་གོས lip
[མུ་
ས་ལྗོང
ས་འཛེང]

ས་གྲི saw

ས་ལྗོང watchword; whistle

ས་བཟུབ་པ to bite
[ས་བཏབ་པ]

ས་འཛེང lip
[མུ་]

ས་རྩིལ [the] gums
[ས་རྩིང]

ས་ལྟོ་བ to spy
[ས་བྱོད་པ]

ས་བདར་བ to brush one's teeth;
to grind one's teeth
[see ས་བདར་བ]

ས་འདོབས་པ to bite
[ས་བཏབ་པ
ས་བྱུབ་པ]

ས་བདར་བ to gnash one's teeth,
grind one's teeth
[ས་འཕྲིག་པ]

ས་བད་ toothache
[ས་བ་བ
ས་གཟེར
ས་བྱུག]

ས་འཕྲུལ (or ས་འཕྲུལ་ས) agriculture,
farming (ས་འཕྲུལ་གྱི་རིག་པ = agronomy)
[ས་ས་འཕྲུལ]

ས་འཕྲུལ་གྱི་ཡོ་ཆས agricultural imple-
ments, farm tools
[ཞིང་ཆས]

སྐྱེ་བའི་ལོ་ལྔ་པ་ farmer, peasant (སྐྱེ་བའི་ལོ་ལྔ་པ་
ཚོ = peasants)

[སྐྱེ་བའི་ལོ་ལྔ་པ་]

སྐྱེ་བའི་ལོ་ལྔ་པ་ to cultivate the soil,
engage in farming

སྐྱེ་བའི་ལོ་ལྔ་པ་ Commun. Ministry of
Agriculture

སྐྱེ་བའི་ལོ་ལྔ་པ་ Commun. Agriculture
and Forestry Department

སྐྱེ་བའི་ལོ་ལྔ་པ་ sentinel, watchman; spy

སྐྱེ་བའི་ལོ་ལྔ་པ་ brick, tile; brickwork,
tiling

སྐྱེ་བའི་ལོ་ལྔ་པ་ to spy upon, watch, keep an
eye on; to explore

[see སྐྱེ་བའི་ལོ་ལྔ་པ་]

སྐྱེ་བའི་ལོ་ལྔ་པ་ to extract a tooth

སྐྱེ་བའི་ལོ་ལྔ་པ་ new, fresh

[see སྐྱེ་བའི་ལོ་ལྔ་པ་]

སྐྱེ་བའི་ལོ་ལྔ་པ་ hemp, jute

[Var. སྐྱེ་བའི་ལོ་ལྔ་པ་
གཙུག་ལྷོ་ལྔ་པ་
བཙུག་ལྷོ་ལྔ་པ་]

སྐྱེ་བའི་ལོ་ལྔ་པ་ toothless

སྐྱེ་བའི་ལོ་ལྔ་པ་ toothbrush

སྐྱེ་བའི་ལོ་ལྔ་པ་ toothache

[སྐྱེ་བའི་ལོ་ལྔ་པ་]

སྐྱེ་བའི་ལོ་ལྔ་པ་ distinct, separate (སྐྱེ་བའི་ལོ་ལྔ་པ་
ལ་ = to separate); each, each one
individually (སྐྱེ་བའི་ལོ་ལྔ་པ་ = by each);
different, diverse (བསམ་སྐྱེ་བའི་ལོ་ལྔ་པ་ =
different opinions; dissension;
འགྲུབ་འགྲུབ་སྐྱེ་བའི་ལོ་ལྔ་པ་ = different parts);
various (བསམ་སྐྱེ་བའི་ལོ་ལྔ་པ་ = various
opinions, different views)

སྐྱེ་བའི་ལོ་ལྔ་པ་ separately

[སྐྱེ་བའི་ལོ་ལྔ་པ་]

སྐྱེ་བའི་ལོ་ལྔ་པ་ Commun. (from)
each according to his ability

སྐྱེ་བའི་ལོ་ལྔ་པ་ distinctly, separately,
individually, apart

[སྐྱེ་བའི་ལོ་ལྔ་པ་]

སྐྱེ་བའི་ལོ་ལྔ་པ་ ordinary person, lay-
man (i.e., one who is distinct
from incarnate beings)

སྐྱེ་བའི་ལོ་ལྔ་པ་ liberation, deliver-
ance (སྐྱེ་བའི་ལོ་ལྔ་པ་ལྟུང་མཛོད་ = The Book of
Deliverance, a sutra on monastic
discipline containing 250 rules
for the priesthood)

ས་སྐྱོང་གཞུང་ residing separately; re-
moval, setting aside; reservation
[Var. སྐྱོང་གཞུང་]

ས་སྐྱོང་འབྲས་ individual exertion

ས་སྐྱོང་འབྲས་པ་ to scatter, disperse,
decentralize

[ཐ་དེ་དེ་གཞི་བཟོ་
འབྲས་པ་]

ས་སྐྱོང་བཞག་པ་ to set aside

[Var. སྐྱོང་བཞག་པ་]

སྐྱོང་ shoulder blade

སྐྱོང་ Mongolia (ཤར་སྐྱོང་ = Inner Mon-
golia; བོད་སྐྱོང་ = Tibet and Mongolia)

སྐྱོང་རྒྱ་ The sok River (approximately
31° 42' N, 83° 55' E)

སྐྱོང་པ་ (Perf. བསྐྱོང་; Fut. བསྐྱོང་) to
gather, accumulate, collect (དམག་
ལྷོད་པུང་སྐྱོང་པ་ = to collect an army;
ཆོས་སྐྱོང་པ་ = to amass wealth); to
hoard, save

[Var. གསྐྱོང་པ་
བསྐྱོང་པ་]

སྐྱོང་པར་བྱེད་པ་ to hoard, accumulate,
collect

སྐྱོང་པ་པོ་ hoarder, one who accumu-
lates money or wealth

སྐྱོང་པོ་ Mongol (སྐྱོང་མོ་ = Mongol
woman; སྐྱོང་ལུག་ = Mongol child)

སྐྱོང་མོ་ blade, stalk; straw, hay
(བྱ་སྐྱོང་ = wheat straw)

སྐྱོང་ར་ hayloft

སྐྱོང་རིགས་ Mongol race (ཁལ་མག་སྐྱོང་
རིགས་ = The Kalmuk Mongols)

སྐྱོང་ལེ་ (or སྐྱོང་ལེ་) saw

སྐྱོང་ལེས་འབྲིབ་པ་ to saw, cut with a
saw

[སྐྱོང་ལེས་གཅོད་པ་]

སྐྱོང་སྐྱོང་ (or ལ་སྐྱོང་སྐྱོང་) and so forth,
and the like, etcetera (ལྷོ་ལྷོ་སྐྱོང་
ལ་སྐྱོང་སྐྱོང་ = writing, arithmetic,
etc.)

སྐྱོང་སྐྱོང་གི་ such matters as (སྐྱོང་གི་ཕྱི་
རྒྱུ་སྐྱོང་སྐྱོང་གི་བཀའ་སྐྱོང་ = talks on such
matters as making arrangements
for...)

སང (*Perf. & Imperat of འགྲོ་བ*) went, has gone (*དམག་མི་གཤམ་སང = where has the soldier gone?*); became, turned into (*དཀར་པོར་སང = it turned white*); go! (*ཡར་སང = go away!*). Added to the past stem, སང denotes a completed action (*ཁོངས་ཡེབས་སང = he has come*; *ཁོ་མི་སང = he died*)

[see ཟླ་པ]

སང་ཐོ སང་ཐོ list of expenditures

སང་ཁས སང་ཁས having gone, having done, having become

[see སང]

སང་བ སང་བ to have gone, have done, have accomplished

[see སང]

སད (*Imperat. of གསེད་པ*) kill! slay!

སད་པ སད་པ see སད་པ

སེ སེ see གསེབ་པ

སེབ (*Abbrev. of ས་སེབ*) seed

སེབ་བདམ་པ སེབ་བདམ་པ to sow seed

[སེབ་རྒྱུ་པ]

སེབ་འདྲིབས་འཕུལ་འཁོར སེབ་འཕུལ་འཁོར seeder, planting machine

སེབ་པ སེབ་པ to come to (*ལག་སེབ་ = to come to hand*), arrive at, attain (*མར་སེབ་པ = to attain perfection*); to obtain, receive (*ཡུག་སེབ་བྱང་བ = Hon. to receive*); to go, have gone

[see སང]

སེབ་པ (*or གསེབ་པ*) སེབ་པ living, alive

སེབ སེབ empty, hollow; soft, spongy (*མེད་སེབ་སེབ = spongy wood*); stuffed (*སེབ་སྒྲིབ་ = cushion*)

[see གསེབ]

སེམ *Imperat. of སེམས་པ*

སེམ་ཉི སེམ་ཉི doubt, uncertainty; hesitation; anxiety

སེམ་མེད (*or གསེམ་མེད*) སེམ་མེད pine tree, fir (*སེམ་མེད་འགས་ = pine forest*)

སེམ་གྲིབ སེམ་གྲིབ nerves of the teeth

སེམ་ Sui (Dynasty) (隋)

སེར སེར see སེར་མ

སྐྱ (Abbrev. of སྐྱ་རྩུ) in place of, instead of

[see སྐྱ
སྐྱ]

སྐྱ (or གསྐྱ) gimlet, auger, drill
(ལག་སྐྱ = hand drill)

སྐྱ་ཀྱབ་ཡིག་པར་བ ཀྱབ་ཀྱི་ཡིག་པར་བ typing

སྐྱ་གང one inch, the breadth of a finger (སྐྱ་བུ་བུ་བུ = ten inches, the breadth of ten fingers)

སྐྱ་གདུབ་བ གདུབ་ཀྱི་ཡིག་པར་བ finger ring

སྐྱ་གཞུག་བ (or སྐྱ་སྐྱ་གཞུག་བ) reserve
(i.e., that which has been put aside)

[སྐྱ་བཞུག་བ]

སྐྱ་མ་གྲོ་བ (or སྐྱ་མ་གྲོ་བ) finger (ཞབས་སྐྱ་མ་གྲོ་བ = toe); inch (i.e., the breadth of a finger)

[Hon. ལྷག་སྐྱ་མ་གྲོ་བ]

སྐྱ་མ་རྩུ་བ རྩུ་བ་ཀྱི་ཡིག་པར་བ little finger

[སྐྱ་མ་རྩུ་བ་ཀྱི་ཡིག་པར་བ]

སྐྱ་མ་དང་བ རྩུ་བ་ཀྱི་ཡིག་པར་བ thumb

སྐྱ་རྩུ་གསལ་བ རྩུ་གསལ་བ joint of a finger

སྐྱལ་བ (Imperat. of སྐྱལ་བ) clean! dispel! cure!

སྐྱལ་བ་ལྔ་བ ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ anything to be burned
(སྐྱལ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ = charcoal; ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ = coal)

[ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ]

སྐྱལ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ (Abbrev. of སྐྱལ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ) Instr. by the teeth, with the teeth (སྐྱལ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ = to bite; to backbite, calumniate)

སྐྱལ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ (Perf. of ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ) lived, sustained, nourished, cured

སྐྱལ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ solid, firm, stable, durable

སྐྱལ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ (or ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ, ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ) hard, solid, thick, firm, compact (ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ = solid rock; ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ = tough meat; ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ = hard heart; ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ = hard hand; greedy; ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ = to speak harsh words)

སྐྱལ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ solidity, hardness, compactness (of wood, meat, etc.)

སྐྱལ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ E.T. to burn, destroy by fire; to roast, bake

[see ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ་ལྔ་བ]

སྤྱ pair of scales, balance (སྤྱ་ལ་
འདྲིབས་པ = to weigh); steelyard;
ounce (སྤྱ་གར = one ounce; སྤྱ་རྩ =
two ounces); 'sang', a Tibetan
coin (དངུལ་སྤྱ = a silver coin equal
to ten རྩ)

སྤྱ་ཚད weight (in ounces)

སྤྱ open passageway around a
monastery or temple (སྤྱ་ཁར = street
or lane running through a town or
village)

[ལམ་སྤྱ]

སྤྱ་འགག lane

སྤྱ་བ to straighten, make straight;
straight (ལམ་སྤྱ = straight road)¹⁾

[see སྤྱ་བ]

སྤྱ་ལ་འདྲིབ་བ to weigh

[སྤྱ་ལ་འདྲིབས་པ

སྤྱ་ལ་བཀུག་བ

སྤྱ་ལ་འདྲིབ་པ]

སྤྱས (Perf. of སྤྱ་བ) straightened,
rectified, corrected, placed in
equilibrium

སྤྱ་བྱ thread, yarn

སྤྱ་ལྷུ endurance, patience

སྤྱ་བྱ་མེད་པ (or སྤྱ་མེད་པ) unable
to hold out or to endure; im-
patient

སྤྱ་པ (Perf. & Fut. བསྤྱུ; Imperat.
སྤྱུ) to endure, bear, suffer
(སྤྱ་འདྲིབས་པ = to hold out, stand
a great deal); to be patient

སྤྱ་པ firm, hard, durable,
tough (སྤྱ་སྤྱུ = hardness);
rigid, strict; severe, bitter;
hardship, distress

[see སྤྱ་བ]

སྤྱ་མ peas (སྤྱ་དམར = lentils;
སྤྱ་སེར = soybeans)

[Var. སྤྱ་མ]

སྤྱ་ལུ lenticil

[སྤྱ་དམར]

སྤྱ (or སྤྱ་སྤྱུ) bridle (སྤྱ་ལྷུགས =
bit; སྤྱ་ལྷུམར = halter; སྤྱ་ལྷུགས =
reins

1) Das states that ལམ་སྤྱ also means 'at once, without delay'. The Ti-
betan expression defined with this meaning is spelled ལམ་སྤྱ in both
the Bell and Gould dictionaries, and ལམ་སྤྱ in Roerich's *Textbook of
Colloquial Tibetan*.

ལྷན་སྦྲུལ་པ to bridle, put on a bridle
(ལྷན་སྦྲུལ་པ = to unbridle)

ལྷན་ཐག reins, harness

ལྷན་འཕྲུག (or ལྷན་ལྷུག) thickness

ལྷན་པ narrow, slight; shallow

[see ལྷན་པ
Var. ལྷན་པ]

ལྷན་པ (or ལྷན་པ) thin, fine (of
flat objects such as paper, cloth,
etc.)

ལྷན་སྦྲུལ twilight, dusk; dark, dim,
obscure, shadowy

[ལྷན་སྦྲུལ]

ལྷན་ otter

ལྷན་པགས (or ལྷན་པགས) otter skin,
otter pelt

ལྷན་ (or ལྷན་པ) Hon. son (ལྷན་ལྷན་ =
prince; son of a Buddha); the
younger, junior (at the end of a
family name)

[ལྷན་]

ལྷན་རྒྱལ་པ Hon. sons of noble
families

ལྷན་མ Hon. daughter; young lady;
princess

ལྷན་མ་ལྷན་ལྷན་ Hon. a title; Miss

ལྷན་ཚབ Hon. adopted son

ལྷན་སྦྲུལ Hon. son and daughter

ལྷན་ devil, demon, evil spirit;
vampire

ལྷན་ཏྲ Mil. division (ལྷན་ཏྲ)

ལྷན་ཏྲ (Perf. ལྷན་ཏྲ; Fut. ལྷན་ཏྲ) to
hold back, retain; to be thrifty,
be parsimonious, be niggardly,
be stingy (ལྷན་ཏྲ་ལྷན་ཏྲ་པ = miser)

ལྷན་ཏྲ་ལྷན་ not stingy, generous,
liberal

ལྷན་ཏྲ respect, honor, deference,
reverence (ལྷན་ཏྲ་ལྷན་ཏྲ་པ = to honor)

ལྷན་ཏྲ cotton yarn

ལྷན་ཏྲ in length

[ལྷན་ཏྲ]

ལྷན་པོ (Perf. (བ)ལྷན་པོ; Fut. བལྷན་པོ) to extend, stretch, stretch out (བལྷན་པོ = extended on four sides; quadrangle), reach out (one's hand); to postpone, put off, prolong (སྐྱོད་ལྷན་པོ = to prolong life), suspend (ཉམས་ཆད་བལྷན་པོ = to suspend sentence); to bring up, rear

ལྷན་པོ to send (ལྷན་པོ་ལྷན་པོ = to send news, send word; མི་ལྷན་པོ་ལྷན་པོ = to send a courier)

[see ལྷན་པོ]

ལྷན་པོལ་ raw cotton, cotton wool

ལྷན་མ་ sister

ལྷན་ height; length, extension (ལྷན་པོ་ལྷན་པོ = in length); long (ཅི་ལྷན་པོ་ལྷན་པོ = how long?; དེ་ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ལྷན་པོ = for so long a time)

ལྷན་ dominion, government (ཆོས་ལྷན་པོ = clerical government; མི་ལྷན་པོ = province under the rule of a ལྷན་པོ; ལྷན་ལྷན་པོ = kingdom, reign; government); reign (ལྷན་ལྷན་པོ = short reign); ruler, regent

ལྷན་པོ་ལྷན་པོལ་ལྷན་པོ political party
[ལྷན་པོལ་ལྷན་པོ]

ལྷན་ལྷན་པོ to reign, rule
[ལྷན་ལྷན་པོ]

ལྷན་པོལ་ political party
[ལྷན་པོ་ལྷན་པོལ་ལྷན་པོ]

ལྷན་པོལ་ policy (ལྷན་པོལ་ལྷན་པོལ་ལྷན་པོ = foreign policy; བཅའ་ལྷན་པོལ་ལྷན་པོལ་ལྷན་པོ = policy of aggression; ལྷན་པོལ་ལྷན་པོལ་ལྷན་པོ = liberal policy)

ལྷན་པོལ་ Prime Minister's seal

ལྷན་པོལ་ལྷན་པོ possible (ལྷན་པོལ་ལྷན་པོལ་ལྷན་པོ = impossible)

ལྷན་པོལ་ལྷན་པོ political
[see ལྷན་པོལ་ལྷན་པོ]

ལྷན་པོལ་ལྷན་པོལ་ལྷན་པོ political consul-tative conference

ལྷན་པོལ་ to be; to happen (ལྷན་པོལ་ལྷན་པོལ་ལྷན་པོ = may it not happen!); to be possible; existence, state of being; things that exist, the world; possibility

ལྷན་པོལ་ལྷན་པོ this life, the present existence (ལྷན་པོལ་ལྷན་པོལ་ལྷན་པོ = future existence, the next life)

ལྷན་པོལ་ལྷན་པོལ་ལྷན་པོ the wheel of life, the circle of worldly existence

ལྷན་པོལ་ལྷན་པོལ་ལྷན་པོ administrative office, The Administrative Yuan

སྲིད་ཚོལ་ prime minister, 'political minister' (the highest ranking administrative official under the Dalai Lama)¹⁾, premier (སྲིད་ཚོལ་གྱི་རྒྱ་རྒྱུ་མོ་བ = Premier Khrushchev)

སྲིད་དབང་སྐྱེད་ལོན་ dictatorship

སྲིད་དབང་ལས་ཁྲུངས་ Commun. organ of state authority

སྲིད་ཚབ་ acting-regent

སྲིད་འཛིན་ administration or execution of governmental authority (སྲིད་འཛིན་པའི་ = executive); chief of state, head of a government

སྲིད་འཛིན་ས་ཁོངས་ཆེ་བ་ Commun. major administrative district

སྲིད་གཞུང་ government (ས་གཞན་སྲིད་གཞུང་ = local government)

སྲིད་གཞུང་གི་སྐྱེ་ཚབ་ government representative

སྲིད་གཞུང་(གི་)་སྐྱེ་ཚབ་ཚན་ལས་ government delegation

སྲིད་གཞུང་མེད་པའི་རིང་ལུགས་ anarchism

སྲིད་ལུགས་ form of government, political system

སྲིབ་པུ་ cannibal demon (སྲིབ་མོ་ = female demon)²⁾

[འདྲི་སྲིབ་]

སྲིབ་པུ་ cotton; raw silk

[see རས་པུ]

Var. སྲིབ་པུ]

སྲིབ་པུ་ insect, worm, vermin (ཁོང་སྲིབ་པུ་ = intestinal worm; སེའི་སྲིབ་པུ་ = nerves of the teeth; རྒྱ་སྲིབ་པུ་ = silkworm; རྩ་སྲིབ་པུ་ = crocodile; ལུགས་སྲིབ་པུ་ = parasite)

སྲིབ་པུ་མེ་ཁྲིས་ firefly

སྲིབ་པུ་ owl

1) 'During the period when the Dalai Lama rules (but not when there is a Regent) there are usually two prime ministers, one clerical the other lay, who act as intermediaries between the Dalai Lama and the Kashag...' (see Moraes, *Revolt in Tibet*, page 58)

2) See Das, *Tibetan-English Dictionary*, page 1290.

མྱེ་མྱེ་ gnat

མྱེ་ལག་ the ring finger
[མྱེ་ལྗང་]

མྱེ་ (or མྱེ་བས་) darkness, gloom, night; shady side (རྒྱ་མྱེ་བས་ = shady side of a mountain, north side of a mountain)
[Var. མྱེ་རྒྱ་]

མྱེ་པ (Perf. མྱེ་བས་) to grow dark, become dusky

མྱེ་ (or མྱེ་མེ་) mother's sister, aunt

མྱེ་པ་ to shake, shake out; to stir, stir up; to twirl

མྱེ་མྱེ་མྱེ་ amulet consisting of enchanted threads

མྱེ་མྱེ་ defense
[མྱེ་མྱེ་]

མྱེ་མྱེ་ལྷོ་པ་ to safeguard

མྱེ་མྱེ་(ས་) defense

མྱེ་མྱེ་སྲི་ལྷོ་ལྷོ་ Minister of Defense

མྱེ་མྱེ་ guard, sentinel; keeper, watchman, guardian

མྱེ་ལྗང་ talisman (usually a disk consecrated by an incarnate lama), amulet

མྱེ་པ (Perf. (པ)མྱེ་བས་; Fut. མྱེ་པ་; Imperat. (པ)མྱེ་(ས་)) to watch over, protect (མྱེ་མྱེ་ = escort), shelter, save from harm (མྱེ་མྱེ་ = amulet), preserve; to guard, keep in custody (བཟོན་མྱེ་ = jailor; མྱེ་མྱེ་ = frontier guard); to maintain; to guard against, be cautious; to observe (the law, a fast, etc.), keep (a promise); to hinder, prohibit, forbid (མྱེ་མྱེ་མྱེ་ = forbidden by religion); keeping guard, watching, preserving, preventing, protecting (མྱེ་མྱེ་མྱེ་ = air defense), maintaining

མྱེ་པ་པ་ guard, keeper

མྱེ་མྱེ་ guardian (དམྱེ་བའི་མྱེ་མྱེ་ = guardian of the infernal region), guard (མྱེ་མྱེ་མྱེ་མྱེ་ = royal guard)

མྱེ་མྱེ་ defensive

མྱེ་ལྗང་ conservation (of water, of the soil, etc.); maintenance

མྱེ་པ (or མྱེ་པ་) calm, soft, gentle, mild, tame (of horses), meek (མྱེ་མྱེ་པ་ = rough, wild, uncultivated, rude); mildness, gentleness, meekness

ལྷོ་ལྷོ་ལ (Perf. & Imperat. (བ)སྲིབས་; Fut. བསྲིབ) to stir, stir up, churn (ལྷོ་ལྷོ་ལ = to churn butter); to rake up, turn over; to rub together

སྲིབས crack, cleft, gap, fissure (སྲིབས་གཏོར་བ = to tear apart, rend asunder)

[སེར་ག]

སྲིབ་ Hon. flesh, meat

[ག]

སྲིབ་པ (or སྲིབ་མ) rotten, putrid, decomposed, decayed

[སྲིབ་པ]

སྲིབ་བ to stir, mix; to move back and forth

སྲིབ་ unripe (བསྲིབ་སྲིབ་ = unripened barley)

སྲིབ་ལ to thicken, condense (by evaporation or by boiling)

སྲིབ་ (Perf. (བ)སྲིབས་; Fut. བསྲིབ་; Imperat. (བ)སྲིབས་) to mix, blend with (ལྷོ་ལྷོ་ལ་སྲིབ་ = to mix with butter; ལྷོ་ལྷོ་ལ་སྲིབ་ = to breed mules), mingle (ལྷོ་ལྷོ་ལ་སྲིབ་ = to mingle pleasure with pain); to add, add up

སྲིབ་ (or སྲིབ་མ) weasel

སྲིབ་ལ partridge

སྲིབ་ལ (Perf. (བ)སྲིབས་; Fut. བསྲིབ་; Imperat. བསྲིབ་(ས) to burn, destroy by fire; to fry, roast, bake; to tan

སྲིབ་མ anything baked or burned; a barren spot

སྲིབ་ཤེལ burning glass

སྲིབ་ལ to desire, covet (འདོད་སྲིབ་ཅེ་ = covetous, greedy), lust for (ཆགས་སྲིབ་ཅེ་ = lecherous, licentious); to be attached to, have a liking for (རྗེལ་མ་ལ་སྲིབ་ལ = to have a liking for music)

སྲིབ་པ (Fem. སྲིབ་མ) lover, sweetheart

སྲིབ་བལ see སྲིབ་བལ

སྲིབ་བ (Perf. & Fut. བསྲིབ་) to rear, bring up (children); to nurse, look after; to train

[Var. བསྲིབ་བ]

སྲིབ་ལ (Perf. of སྲིབ་) mixed together, mingled, alloyed (of metals)

ལྷོ་བ (Perf. (བ)ལྷོས; Fut. བལྷོ; Imperat. བལྷོ(ས)) to warm, make warm (ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་བ = to warm in the sun), heat

ལྷོ་བ་ཅན warm, hot; passionate

ལྷོ་བ life (ཚེ་ལྷོ་བ = lifetime)

[Hon. ལྷོ་ལྷོ་བ]

ལྷོ་བ་སྐྱབས་གཤམ་བ Hon. to protect life

[ལྷོ་བ་ལྷོ་སྐྱབས་སྐྱབས་གཤམ་བ]

ལྷོ་བ་སྐྱོབ loss of life, casualty

ལྷོ་བ་སྐྱོབ་པ to save a life (ལྷོ་བ་སྐྱོབ་པ = redeemer, deliverer, savior)

ལྷོ་བ་ཁྲིམས death sentence

ལྷོ་བ་ལྷོ་གཤམ heart

[ལྷོ་བ]

ལྷོ་བ་ཅན living, alive; a living being

[ལྷོ་བ་ལྷོ་བ]

ལྷོ་བ་ལྷོ་བ]

ལྷོ་བ་གཅོད་པ killing, slaughtering

ལྷོ་བ་ཅན་ལྷོ་བ living beings¹⁾

[see ལྷོ་བ་ཅན]

ལྷོ་བ་ཅན་ལྷོ་བ insects

ལྷོ་བ་ཅན་ལྷོ་བ death

ལྷོ་བ་དང་འཕྲུལ་བ to execute, put to death

ལྷོ་བ་དང་འཕྲུལ་བ to die

ལྷོ་བ་དང་བརྒྱུ་བ to risk one's life

ལྷོ་བ་འདོད་པ to throw away one's life, sacrifice oneself

ལྷོ་བ་ལྷོ་སྐྱབས་ལྷོ་བ Commun. human resources

ལྷོ་བ་མེད lifeless, inanimate, dead

ལྷོ་བ་ཅན artery, pulse

ལྷོ་བ་འཛོ་བ to sustain life; to recover, grow well again

1) This term includes all animate beings, including the gods, but in practice it is generally used only for insects and worms.

སྤྱི་ལོ་ལྔ་པ to take life

སྤྱི་ཤིང་ backbone (སྤྱི་ཤིང་གྲས་ = key elements)

སྤྱི་ straight, upright, righteous; straightforward

སྤྱི་བ (Perf. བསྤྱི་བ; Fut. བསྤྱི་བ; Imperat. སྤྱི་བ) to straighten, make straight; to correct, rectify

སྤྱི་བཅའ་སྤྲུལ་པ a famous Tibetan king who was converted to Buddhism by his two wives. He sent one of his ministers, Thonmi Sambhota, to India in order to study Sanscrit and to devise an alphabet suitable for the Tibetan language. Sambhota returned to Tibet in 647 A.D. with a script modeled after the Devanagari alphabet, and with this new alphabet began to compose a series of works on Tibetan grammar. Once the new alphabet had been firmly established, Sambhota and his assistants undertook to translate the entire body of Buddhist literature into Tibetan, a project which was to be carried on by their successors for centuries.

[see བཀའ་འགྲུ་
བསྤྱི་བའི་འགྲུ་]

སྤྱི་ dusk, twilight (སྤྱི་ལོ་ = in the evening after sunset; སྤྱི་ལོ་ལྔ་ = after dusk, the beginning of night; ལོ་སྤྱི་ = night)

[སྤྱི་]

སྤྱི་ custom, practice, usage, habit (སྤྱི་བཟོ་བ = good custom; སྤྱི་བཟོ་བ་ལྔ་ = bad custom; ཚུལ་སྤྱི་ = religious practice; སྤྱི་བཟོ་བ་ = [is] practiced, [is] customary; ལོ་སྤྱི་ = customary manner of doing)

[see ལོ་སྤྱི་
ལོ་སྤྱི་]

སྤྱི་བཟོ་བ any established law, custom, or usage

སྤྱི་བཟོ་བ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ to preserve, conserve (old customs, traditions, etc.)

སྤྱི་བཟོ་བ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ to introduce a practice; originator, discoverer

[སྤྱི་བཟོ་བ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་]

སྤྱི་བཟོ་བ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ to grow into a habit, become the custom

སྤྱི་བཟོ་བ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ not a practice, contrary to custom, impolite

སྤྱི་བཟོ་བ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ customary way, usual method, established practice

སྤྱི་བཟོ་བ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ (or སྤྱི་བཟོ་བ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་) weak, thin (of wine, tea, soup, etc.); easy, simple (ལོ་སྤྱི་ = easy to understand; ལོ་སྤྱི་བཟོ་བ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ = simple, easy)

སྤྱི་བཟོ་བ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ to do easily

ཐ་མ very easily

ཐབ་པ (or ཐམ་པ) fur coat (ལྷག་ཐབ་ = sheepskin coat)

[ཕགས་ཐོས]

ཐང་ see ཐང་བ

ཐང་པ shelf, shelves; stand

ཐང་ after, behind; in the future (ཐང་གྱི་ = subsequent, later)

ཐང་ཀོར་ the superscribed symbol ° representing the letter མ (e.g., ལན་ = ལན་མ)

ཐང་ཏུ་ on account of, for the sake of (ཅི་ཞིང་ཐང་ཏུ་ = why? ཐབ་པ་ཞིང་ཐང་ཏུ་ = in order to learn)

ཐང་ཏུ་ (or ཐང་རྗེས་ཏུ་) behind; afterwards, next

ཐང་ཏུ་འབྲང་བ་ to follow; to imitate

ཐང་དོད་འབྱོར་བ་ to pursue, chase

ཐང་ལོ་ afterwards, hereafter; subsequently

ཐང་པ་ (Perf. བཟུང་) to mix (especially with a substance of inferior quality), adulterate, debase (metals)

ཐང་གྱི་ལོ་འདྲིའི་ལོ་ in the future, henceforth, hereafter

ཐང་མ་ the hind part, the back part, the part that comes after or later on; after (ཐང་མར་ = afterwards)

ཐང་མའི་ཏུ་ the future

ཐང་བཞིན་ཏུ་ in the future; behind (ཐང་བཞིན་པར་འབྲང་བ་ = to walk behind someone)

ཐང་རྗེས་ hind part, back part; outside

[see ཐུ་རྗེས]

ཐབ་པ་ (or བཟུབ་པ་) to mend, patch

[see ཐབ་པ་

ཐབ་པ་

ཐབ་པ་]

ཐབ་སྐྱོབ་ instructions, directives, orders

ཐབ་པ་ see ཐམ་པ་

ཐོས་ again, once more; back (ཐོས་ལོང་བ = to come back)

[see ཡང་སྐྱར་
ཕྱིར་]

ཐོས་སྐྱེས་ hair, nail, horn (i.e., that which grows out again); reborn

ཐོས་ཀྱི་མ་ photograph; effigy

ཐོས་པའོད་ reply, rejoinder

ཐོས་ཏུ་ afterwards; hereafter

[see ཐོས་ཏུ་]

ཐོས་འདྲི་བ་ to ask again; to question, interrogate

ཐོས་པ་ལྟ་བུ་ Gram. repeating the final letter of a word with the letter 'o', thus indicating the end of a sentence (e.g., རྒྱལ་གྱི་བཟང་རྒྱུ་ཡིད་དོ་སྐྱོབ་པའི་བསམ་མེད་ལུ་འགྲུ་རྩོ)

ཐོས་པས་ again, once more, added on (ཐོས་ཡང་འདྲུག་པ་ = to be added to the end of a letter, be suffixed)

[ཐོས་ཡང་]

ཐོས་པ་ལྟ་བུ་ representation, image, picture

ཐོས་ཡང་ again, once more (ཐོས་ཡང་གྲུ་ = rotation; transmigration; ཐོས་ཡང་སྐྱེས་ = Econ. reproduction)

ཐོས་ལོག་པ་ to return

ཐོས་ལོག་སྐྱོབ་ recovery, revival, restoration

ཐོས་ retinue, attendants, servants (བཅུ་ལྷན་ཐོས་ = attendants of a princess; ལོ་ལྷན་གྱི་ཐོས་ = the king's retinue; the court)

ཐོས་ལྷན་ leading someone into bad action, temptation, seduction, corruption; bait

ཐོས་ལུག་ deceiver, deluder, imposter

ཐོས་པ་ (Perf. & Imperat. བསྐྱོར་; Fut. བསྐྱོར་) to entice, allure, beguile, ensnare, seduce; to delude, deceive; enticement, seduction; delusion, deception

ཐོས་མེད་ incapable of seduction or deceit; upright, sincere

ཐོས་པ་ basket, hamper

[ཐོས་པ་གྲུ་
E.T. ཐོས་ཏུ་]

ལྷོ་པོ་ (or ལྷོ་པོ་) one who has twisted limbs, a cripple

ལྷོ་བ་ (Perf. ལྷོ་བས་, ལྷོ་བ་; Fut. ལྷོ་བེ) to twist, braid, plait, knit; twisting (of a joint), dislocation

[see ལྷོ་བ་]

ལྷོ་ལོ་བ་ crookedness; deceit, fraud, trickery

ལྷོ་བ་ལ་ (Perf. ལྷོ་བས་ལ་; Fut. ལྷོ་བེ) to arrive, reach a destination (ལྷོ་བ་ལ་ = to arrive there, reach the other side; ལྷོ་བ་ལ་ = to arrive here, reach this side); to reach to, extend to (a point, place, etc.); that which comes in (ལྷོ་བ་ལ་ = account of revenue, income, receipts)

ལྷོ་བ་ལ་ will arrive

ལྷོ་བ་ལ་ (Perf. ལྷོ་བས་ལ་; Fut. ལྷོ་བེ) to turn, turn over (ལྷོ་བ་ལ་ = to turn over the soil, plough), turn around, turn upside down, turn inside out, roll over (ལྷོ་བ་ལ་ = to roll one's eyes); to convert; to violate (ལྷོ་བ་ལ་ = to violate the law, break the law); to return (ལྷོ་བ་ལ་ = return home!)

[see ལྷོ་བ་ལ་
ལྷོ་བ་ལ་
ལྷོ་བ་ལ་]

ལྷོ་བ་ལ་ beggar, mendicant

[ལྷོ་བ་ལ་
ལྷོ་བ་ལ་]

ལྷོ་བ་ལ་ wine offered during match-making

ལྷོ་བ་ལ་ aims bowl

ལྷོ་བ་ (or ལྷོ་བ་) (Perf. [བ]ལྷོ་བས་; Fut. [བ]ལྷོ་བེ; Imperat. ལྷོ་བ་[ས]) (1) to cause to rise, help to rise (ལྷོ་བ་ལ་ = to lift up, raise to a vertical position; ལྷོ་བ་ལ་ = to develop fully); to excite, arouse, kindle, inspire (compassion, fear, terror, etc.); to set up, erect (post, prop, wall, etc.)

ལྷོ་བ་ (2) to ask for, request (ལྷོ་བ་ལ་ = to ask [a man] for his daughter in marriage); to beg (ལྷོ་བ་ལ་ = alms obtained by begging); to collect, gather (e.g. riches); to examine, probe into (a wound)

ལྷོ་བ་ student, student officer (e.g., at a military academy)

ལྷོ་བ་ alms (ལྷོ་བ་ལ་ = to ask for alms; ལྷོ་བ་ལ་ = to live by begging)

ཐོབ་ཁང schoolhouse

ཐོབ་ལྗགས fellow student, classmate
(ཐོབ་ལྗགས་ཤིངས = classmates)

[ཐོབ་རྒྱུ]

ཐོབ་ལྗ school (ཐོབ་ལྗ་བ = student)

ཐོབ་ལྗ་རྒྱ་རྒྱུ་བ elementary school,
primary (ཐོབ་ལྗ་རྒྱ་རྒྱུ་བྱང་གྲུལ = upper
level of an elementary school, 5th
and sixth grades)

ཐོབ་ལྗ་ཆེན་པོ་བ university

[ཐོབ་ལྗ་ཆེན་པོ་བ]

ཐོབ་ལྗ་འབྲིང་བ (or ཐོབ་འབྲིང) Commun.
middle school

ཐོབ་ལྗ་ལྔ་ཚུལ་བ to begin school,
start classes

ཐོབ་རྒྱ་རྒྱུ་བ primary school

ཐོབ་གཉེན study, training

[ཐོབ་རྒྱུ]

ཐོབ་གཉེན་བ student (ཐོབ་གཉེན་བཤམ་བ =
Commun. student strike), trainee

[see ཐོབ་ཕྱག

ཐོབ་ལྗ་བ]

ཐོབ་སྐྱེད instructions, directive

ཐོབ་ཐབས method of teaching

ཐོབ་དེབ textbook

ཐོབ་ལྗ་ལྗ institute, academy (ཐོབ་ལྗ་ལྗ
ཐོབ་ལྗ་ལྗ = Commun. The Nationalities
Institute)

ཐོབ་པ (Perf. བསྐྱབས; Fut. བསྐྱབ; Im-
perat. སྐྱབ[ས]) to teach, in-
struct; to learn, study (ཐོབ་ལྗ་
ཐོབ་ལྗ་བྱས་ཤིངས = having continuously
studied); learning, study;
teacher, instructor, master

ཐོབ་དཔེབ teacher instructor,
master, professor

ཐོབ་དཔེབ་ཆེན་པོ་བ full professor
(ཐོབ་དཔེབ་གཞིན་པོ་བ = associate pro-
fessor)

ཐོབ་ཕྱག student, pupil

[ཐོབ་གཉེན་བ

ཐོབ་ལྗ་བ]

ཐོབ་ཕྱག་འབྲེལ་ཚགས Commun. student
federation (ལྗང་རྒྱ་རྒྱུ་ཡོངས་ཐོབ་ཕྱག་
འབྲེལ་ཚགས = The All-China Student
Federation)

ལྷོ་འབངས་ scholar, pupil, disciple

[འབྲས་ལྷོ་
ལྷོ་མ་
ལྷོ་ལྷན་]

ལྷོ་འབྲིང་ see ལྷོ་ལྷན་འབྲིང་བ

ལྷོ་ལྷན་ training, studies

[ལྷོ་གཉེན་]

ལྷོ་ལྷན་མཐར་ཐྱིབ་ graduation

ལྷོ་ལྷན་བྱེད་པ་ to teach, train; to study, learn

ལྷོ་མ་ disciple, pupil

ལྷོ་ཚོགས་ course of study; class, study group

ལྷོ་ཚོགས་ instruction, teaching, precepts, advice

ལྷོ་ཚོགས་ study group; society, association (for the study of art, music, etc.)

ལྷོ་ཡུ་ teacher, instructor

[ལྷོ་ཡུ་]

ལྷོ་ཡུ་ tuition, school expenses

ལྷོ་མ་ཚོ་ཡོད་པའི་ཕྱི་གྲྭ་ children who have reached school age

[ལྷོ་མ་ཚོ་ཡོད་པའི་གྲྭ་ཡུ་]

ལྷོ་ཤོར་བ་ to lose one's schooling (because of illness, lack of funds, etc.)

ལྷོ་གསོ་ education (སྤྱི་ཚོགས་ལྷོ་གསོ་ = social[istic] education)

ལྷོ་གསོ་མཐོ་རིམ་ higher education

ལྷོ་གསོ་ཡུལ་ཁང་ Commun. Ministry of Education

ལྷོ་གསོ་བ་ to spread learning, foster education

ལྷོ་གསོ་འབྲིང་རིམ་ secondary education

གསང་ secret, hidden

གསང་ཁང་ secret room; latrine, toilet

གསང་སྐབས་ secret religious instruction, mysticism; incantations, secret charms, magic formulas

གསང་ཆེངས་ཡིག་ secret treaty

གསང་ཚེབ *great secret, mystery; one versed in the Tantrik cult of mysticism*

གསང་གདམ (or གསང་བའི་གདམ) *secret conversation, confidential talk; secret report, confidential news*

[གསང་ཚེབ]

གསང་དོན *security*

གསང་གནས *mysteries, secrets; secret place; private parts*

གསང་གཞོན *sabotage*

གསང་སྤྱོད *latrine, toilet*

གསང་བ (*Perf.* གསངས; *Fut.* གསང; *Imperat.* མངས) *to do something secretly; to conceal, secrete, hide (བོད་གསང་བ = to hide treasure); secret, mystery; mysticism; secret parts; secret, hidden, concealed, mystic*

[*Colloq.* གསང་བ
གསང་བ]

གསང་བ་སྐྱབས་པ *secret arrangement or design, conspiracy, intrigue*

གསང་བ་སྐྱེ *secret formula, magic words, charm*

གསང་བའི་བདག་ཉིད *mysticism*

གསང་བའི་བདེན *venereal disease*

གསང་བའི་ཅ་འདྲུགས *Commun. underground organization*

གསང་མཛོད *secret treasury*

གསང་ཡིག *confidential letter*

གསང་ལམ *secret passage or road*

གསང་པ *death*

[*see* གསང་པ]

གསལ་པ *Hon. to listen to, heed, hear (བྱོན་གསལ་དང་ = listen to me!); to agree to (a request), consent, grant (བྱི་བ་ལ་གསལ་པ = to grant a request)*

[ཉེན་པ]

གསལ་འདྲིལ་བྱུང་བ *Hon. to misunderstand*

[གསལ་འདྲིལ་གཞུང་བ]

གསལ་བཞིས་གཞུང་བ *to heed, listen to; to learn (by listening)*

[གསལ་སྤྱོད་གཞུང་བ]

གསལ་དངུལ indemnity, compensation

གསལ་པ (Fut. of གསོབ་པ) to return, repay (རྒྱུ་ལེན་གསལ་པ = to repay a kindness; ཁ་གསལ་པ = to reply)

གསར new (མ་གསར = new year), fresh, young (མ་གསར་ཚ = young men)

གསར་བཞེས news report (སློབ་ཏུ་གསར་བཞེས་ལྟར་ = as previously reported...)

གསར་སྐྱེས new-born; fresh shoots, buds

གསར་བསྐྱེད newly made, just produced; newly printed, just published; discovery, invention, creation

[གསར་རྟོན]

གསར་བསྐྱེད་རང་བཞིན་ creativity, inventiveness

གསར་འགྲུར news (ཡུལ་ཡུགས་སེ་སེའི་གསར་འགྲུར་མེ་མང = The Tibetan Mirror, a newspaper published in Kalimpong, India), newspaper

[ཚགས་དཔར]

གསར་འགྲུར་སློབ་པ to read a newspaper

གསར་འགྲུར་ཁང news agency (གསར་འགྲུར་ཁང་གི་ཚེད་བཞེས = editorial)

གསར་འགྲུར་གྱི་ལས་རོལ journalism

གསར་འགྲུར་སློབ་འཕྲིན་ radio news broadcast

གསར་འགྲུར་ལྟར་གསལ news report

གསར་འགྲུར་རྩོམ་མཐུན newspaper editor

གསར་འགྲུར་འཚལ་མཐུན newspaper reporter, journalist

གསར་འགྲོགས་པ to exchange news; to make new acquaintances

གསར་གཅོད་པ to inquire into, investigate, examine, study

གསར་བཞེས་ Comm. revolution (གསར་བཞེས་འགོ་བྱེད་མཐུན = revolutionary leader; བཅུ་པའི་གསར་བཞེས = The October Revolution of 1917)

གསར་བཞེས་རྒྱུ་གཞི་ Comm. revolutionary base

གསར་བཞེས་སྐྱབས་གྲགས་ Comm. revolutionary forces

གསར་བཞེས་ཅོ་རྒྱུངས་མཐོན་པ་ Comm. great revolutionary upsurge

གསར་བཞེས་ངོ་ཚལ་མཐུན Comm. a counterrevolutionary

གསར་རྗེང old and new, stale and fresh; age (of things)

གསར་ཏུ newly, recently (གསར་ཏུ་བཙུགས་པའི = newly established...)

གསར་པ (or གསར་བ) new, novel; fresh, young (ལུག་གི་གསར་པ = fresh mutton). Note also རྩོད་གསར་ = an unbroken horse; བུ་མོ་གསར་པ = a virgin; མེ་གསར་པ = raw wound; ཁྲ་གསར་པ = a blade which has just been sharpened; ལོ་གསར་ = New Year

[གསར་པ
གསར་མ]

གསར་བྱ beginner, novice; new, fresh (སྐྱོལ་ཕྱོག་གསར་བྱ = freshly harvested grain)

གསར་མ modern, recent, new

གསར་བཙུགས་པ newly established or created

གསར་རྗེས་པ to originate, create, compose (song, poem, etc.)

གསར་འཛུགས་པ to establish, found (a colony), set up

[Hon. གསར་འཛུགས་གཞི་བ]

གསར་བཟོས recently manufactured (goods), newly made (articles)

གསར་འོངས fresh arrival, newcomer
[གསར་ཏུ་འོངས་པ]

གསར་གསལ་ལྟར་བ according to a recent dispatch

གསལ་ distinct, clear, pure (རབ་གསལ་ = illuminated, fully manifested; དཀར་གསལ་ = pure white; འོད་གསལ་ = bright light; དམར་གསལ་ = bright red). Note also བཤད་གསལ་ = 'mentioned in [your letter]...'

གསལ་ཁུང window (i.e., a hole through which light shines)

[གསལ་མིག
གསལ་མཚོང]

གསལ་གྲགས fame; celebrated, well-known

གསལ་བསྐྱབས pronouncement, declaration, announcement, statement (མཉམ་འབྲེལ་གསལ་བསྐྱབས = joint statement)

གསལ་ཆ detailed account, clear explanation (གསལ་ཆ་ཞིག་གཞི་བཞུགས་ཀྱི་ཞུ་ = please give a clear account; ཞུ་གསལ་ཆ་ཞིག་གཞི་བཞུགས་ཀྱི་ཞུ་ = please send a message), circumstances; message

[གསལ་ཞུ་]

གསལ་བདེ་བ་པ to refresh one's memory
[see གསལ་འདེབས་བྱེད་པ]

གསལ་དྲུངས pure, free from impurities; well, healthy
[གསལ་ལ་དྲུངས]

གསལ་འདེབས་བྱེད་པ to remember well
(གསལ་འདེབས་སུ་ཤེས་པ = to have a distinct recollection of something)

གསལ་གཟུགས Fig. the sky

གསལ་པོ clear, bright, distinct, visible, legible (ཡི་གེ་གསལ་པོ = legible handwriting), obvious
[གསལ་མ]

གསལ་པོར་སྟོན་པ to make clear, manifest

གསལ་བ to be clear, be bright, be distinct; clear, bright, brilliant, light, pure; distinct, visible, conspicuous, intelligible, apparent, manifest, evident (མངོན་པོར་གསལ་བ = to be fully evident, be clearly manifest)

གསལ་བའི་ལྗང་བྱུ Fig. the sun

གསལ་བའི་མེ་ལོང a bright mirror

གསལ་བར་བརྗོད་པ to elucidate, describe clearly

གསལ་བར་བསྟན་པ to display, exhibit, reveal, show clearly

གསལ་བར་བྱེད་པ to make clear, elucidate

[see གསལ་བཤད་བྱེད་པ
གསལ་བར་བརྗོད་པ]

གསལ་བྱེད the consonants of the Tibetan alphabet

གསལ་བྱེད་པ to make clear, explain (ཆོས་ཀྱི་དོན་གསལ་བྱེད་པ = to explain [a] religion)

གསལ་མེ lamp, candle

གསལ་མ see གསལ་པོ

གསལ་དོས explicit, clear

གསལ་ཡིག explanatory note

གསལ་ལའུ reply (i.e., a letter giving further clarifications)

གསལ་མོ it has become clear, it is evident

[see སྐར་བུ་བྱེད་པ]

གསལ་ཤིང a pointed stick used to impale malefactors

གསལ་བཤད explanation, elucidation, clarification (གསལ་བཤད་བྱེད་པ = to elucidate, clarify)

གསལ་པ see བསལ་པ

གསང་མ pasture, meadow; moor

[Var. གསང་
སང]

གསེར་བ (or བསེར་བ) to whirl about, brandish, twirl; to smooth, make even, plane down; to slip, glide, slide down (of avalanches)

གསེལ་བ to divide, split (སྦྱིག་མ་གསེལ་བ = to split bamboo), cut (དུམ་བུར་གསེལ་བ = to cut up into pieces); to ring, toll; to multiply (in arithmetic)

གསེལ་བ see བསེལ་བ

གསེལ་མ measles

[see སེལ་བ]

གསུང *Hon.* speech, voice; expression (གསུང་གསལ་བ = a lucid expression); saying, precept (གསུང་སྒྲིག་པ = to read the sayings [of Buddha]); speaking, talking (ཕྱིན་ཀྱི་གསུང་དེའི་ལཱ་དྲ = in answer to what you have said; གསུང་གྲོང་བ = to converse). གསུང is added to many terms associated with speech to form the honorific (གསུང་སྒྲིག་པ = speech, language; གསུང་གཞུང་མ = song; གསུང་མལ་ = talk)

[སྒྲིག་
གསུང་]

གསུང་བསྐྱེད་པ *Hon.* appeal (གསུང་བསྐྱེད་པ་དང་ལཱ་ལྔ = response to an appeal), summons

གསུང་ཕྱོགས་ *Hon.* order, command; conference

[བཀའ་མཚན་]

གསུང་ཕྱོགས་ *Hon.* discourse, conversation, consultation

གསུང་གྲོགས་ *Hon.* diploma; written authorization

གསུང་བཤད་པ *Hon.* report, statement, opinion

གསུང་ཚུལ *Hon.* sermon

གསུང་མཚན *Hon.* talk, discourse, speech

[བཀའ་མཚན]

གསུང་མཚོག *Hon.* chief doctrine, main dogma, principal word (e.g., the Ommanipadmehum)

གསུང་སློབ *Hon.* harmonious voice, agreeable speech

གསུང་བ (*Perf.* གསུངས; *Imperat.* གསུང) *Hon.* to speak, say (དེ་སྐད་མ་གསུང་ = do not say that!), talk, tell (རྒྱུ་གསུང་བ = to tell a lie); to recite (མཁུར་མ་གསུང་བ = to recite a religious chant); to explain; to order

[སློབ་བ]

གསུང་གྲིས *Hon.* written advice; letter, report, statement

གསུང་རབ *Hon.* religious discourse, sermon; sacred writings, scriptures

གསུང་ལེན་པ *Hon.* to recommend

[ཁས་ལེན་པ]

གསུང་བཤད *Hon.* speech, oration (འགོ་རྒྱུས་པའི་གསུང་བཤད་གཤམ་པ་རེད་ = made the opening speech)

གསུང་པ overeating, stuffing; dyspepsia

གསུམ three (3)

གསུམ་ག (or གསུམ་ཁ, གསུམ་ག) the three (of them), all three, consisting of three

གསུམ་ཆ (or སུམ་ཆ) a third part, one-third

གསུམ་ཆ་གཉིས (or གསུམ་གཉིས) two-thirds

གསུམ་ཕྱོག third story (of a building)

གསུམ་ལྗོན having three parts

གསུམ་ལྔ་པ three times, thrice

[ལན་གསུམ]

གསུམ་པ third; containing three

གསུམ་པར thirdly

གསུམ་ཟུར three-cornered, triangular

གསུམ་གསུམ་བུས་ནས three at a time

གསུང་མ burned, singed (གསུང་རྩ = burning smell)

གསུང་པ stomach, belly

གསེ་བ see གསེད་པ

གསེ་རྩ see བསེ་རྩ

གསེག་མ small stones, pebbles
[གག་མ]

གསེང (or སེང) intervening space, interstice, opening, chink, crevice, fissure, crack, leak (གསེང་པ = leaky, full of cracks); sharp, acute (of hearing)

གསེང་སྐྱབ་པ to mend a crack, repair a break

གསེང་པ cautious, watchful

གསེང་བ see གསེང་བ

གསེང་ཡམ balcony

གསེད་པ (or གསེ་བ, བསེད་པ) to choose, select, pick out (བལ་གསེད་པ = to card wool; རྩག་གསེད་པ = to winnow grain)

གསེབ stallion; male camel

གསེབ (or སེབ) narrow space or interstice between persons or things; crowd, multitude, collection of things (དམག་གསེབ = army; འགས་གསེབ = dense forest; ཁྱང་གསེབ = country house, farm; village in which the dwellings are close together)

གསེབ་རྩ between, among; midst
[གསེབ་བ
གསེབ་ལ]

གསེབ་བས from between (སྤྲིབ་གྱི་གསེབ་བས = [the sun shone] between the clouds), from among, from the midst of, through (མ་མའི་གསེབ་བས = through the leaves)

གསེབ་ལམ passage through thickets, forest trail; secret path

གསེར gold; precious; royal (གསེར་ཞལ = the royal countenance); celestial (གསེར་གྱི་འདབ་ཅན = an epithet of Vishnu)

གསེར་སྐྱམས the golden drink (i.e., wine offered to the gods or to the Dalai Lama)

གསེར་སྐྱུགས golden spoon or ladle; golden cup

གསེར་ཁ gold mine

གསེར་གྱི *Hon.* golden throne (གསེར་གྱི་
མངའ་གསོལ་ལྷོ་བ = to congratulate the
Dalai Lama on his accession to
the golden throne)

གསེར་མཁའ་བཤམ་ goldsmith

[གསེར་བཟོ་བ

གསེར་མཁའ་བ]

གསེར་མཁའ་ར་ royal castle

གསེར་གྱི་ golden, of gold (གསེར་སྤྲུང་གང
= an ounce of gold), gilded; royal

གསེར་གྱི་བཀའ་དཔལ་ royal edict, king's
command; governmental order

གསེར་གྱི་སྤྲུལ་བུ་ flake or nugget of
pure gold

གསེར་གྱི་ལྷ་བཟུང་བཤམ་ golden image

གསེར་གྱི་ལུས་ golden body; compli-
mentary expression used in ad-
dressing noblewomen

གསེར་དངུལ་ gold and silver

གསེར་རྒྱ་གདོང་བ to gild

གསེར་དྲིལ་ golden button (especially
the button on the peak of hats
worn by certain Tibetan digni-
taries)

གསེར་བཟོ་བ་ལ to gild

[གསེར་རྒྱ་བ་ལ

གསེར་རྒྱ་གདོང་བ]

གསེར་ཐམ་ gold dust

གསེར་གཏུབ་ gold ring

གསེར་འདྲོལ་བ་ gold prospector

[see གསེར་ལ]

གསེར་རྩོད་ gold ore

གསེར་ལ་ searcher for gold;
dealer in gold

གསེར་དཔལ་བཤམ་ gold mine officer

གསེར་ཕྱུ་ the polar star

གསེར་ཕྱི་ gold dust

གསེར་སྤྲུང་སྤུང་ gold refined by washing

གསེར་སྤྲུལ་ gold bar, gold ingot

གསེར་གཅོ་མ་ (or གསེར་བཅོ་མ་) refined
gold

གསེར་བཟོ་བ་ goldsmith

[གསེར་མཁའ་བ]

གསེར་ལྗང་མངལ interview with a king, queen, princess or high lama

གསེར་ཚྭ་ a small gold weight (གསེར་ཚྭ་གསུམ་བརྒྱ = 300 'zho' of gold)

གསེར་ཤོག་ gold leaf

གསེར་ཡིག་ golden letter (གསེར་ཡིག་པ་ = bearer of the golden letter; ambassador, envoy)

གསེར་སྲུང་ an ounce of gold; a gold coin

གསེས་ reciprocal, mutual

གས་སྐྱུང་ raising, rearing, bringing up, nourishing, training

[སྐྱུང་བསྐྱུང་]

གས་སྐྱུང་བྱུང་པ་ to bring up, nourish, foster, rear; to train (an apprentice)

གས་བསྐྱུབ་ reconstruction

གས་མཁུལ་ repairman (རྟ་འཁོར་ཞིག་གས་མཁུལ་ = bicycle repairman)

གས་ཐབས་ method of curing, way of healing

[གས་ཚུལ་]

གས་དཔྱད་ investigations of methods of healing; medical science (གས་དཔྱད་མཁུལ་ = physician)

གས་བ་ (Perf. གསས་, བསས་) to feed, nourish, nurse, nurture; to bring up, raise, rear; to train; to mend, repair, cure, heal, restore (གས་བར་བྱུང་པ་ = to cure a disease; གྱིམ་གས་བ་ = to repair or rebuild a house), rebuild, re-establish; to refresh (ངལ་གས་བ་ = to rest); to comfort (སེམས་གས་བ་ = to console); to adopt (གསས་ཕྱུག་ = adopted child)

གས་བ་པ་ physician

[གས་དཔྱད་པ་

སྐྱུབ་པ་

འཚ་བྱུང་པ་]

གས་བྱ་ disease (i.e., that which is to be cured)

གས་བྱུང་ healing substance, remedy; physician

གས་སྐྱུང་བ་ to wash away sin, rid oneself of sin (by confessing to a priest); to confess; penitence

གས་མ་ see མ་མ་ར་རྩ་

གས་ཚུལ་ method of healing

[གས་ཐབས་]

ལས་རིག the science of medicine,
the healing art; pharmacology

ལས་རིག་སློབ་གྲྭ་ཚེབ་པ medical college

ལས་གཏོང་གྲོགས་ལས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་སྒོ་སྒྲིལ་གྱི་ལས་ཀྱི་སྒོ་སྒྲིལ་ hoarding, accumulating
riches; saving, conservation

ལས་ལྟ་པ see ལས་ལྟ་པ

ལས་ང་པ sincere, straightforward
[ང་པ]

ལས་ང་བ see ལས་ང་བ

ལས་དུ་མཁུག་ killer, murderer
[ལས་དུ་བྱེད་
ལས་དུ་པ་པ]

ལས་དུ་པ (Perf. ལས་དུ་པ; Fut. ལས་དུ་པ; Im-
perat. ལས་དུ་པ) to kill, slay, murder,
slaughter; to put out, extinguish
(ལས་དུ་པ་ལས་དུ་པ = to put out a lamp,
blow out a lamp). Note also ཉེ་ལས་དུ་པ
ལ = to go fishing; ལས་དུ་པ = to go
hunting.

ལས་དུ་པ་པ murderer, slaughterer

ལས་དུ་བྱེད་ killer, murderer; the Lord
of Death, Māra

ལས་དུ་བྱེད་ཀྱི་གཞི་སྒོ་ slaughter house

ལས་དུ་ས place of execution

ལས་ལྟ་པ to live, be alive, remain
alive; to burn, keep on burning;
to awake, arouse from sleep by
shaking; to urge on

ལས་ལྟ་པ life, lifetime (ལས་ལྟ་པ་ལོ་
དྲུག་སྐུ་ = during one's lifetime);
living, alive; whole, entire,
full (of the moon)

[ལས་ལྟ་པ]

ལས་ལྟ་པ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ alive, living, live (ལས་ལྟ་
ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ = to impart life to, ani-
mate; ལས་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ = revived)

[Colloq. ལས་ལྟ་ལྟ་
ལས་ལྟ་ལྟ་]

ལས་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ Commun. prisoner of
war (ལས་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ = prisoner
of war camp); captured alive

ལས་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ the living and the
dead, life and death

ལས་ལྟ་ empty, hollow, without
substance (ལས་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ = vain, fu-
tile); bloated

[see ལས་]

ལས་ལྟ་ལྟ་ (Perf. ལས་ལྟ་ལྟ་; Fut. ལས་ལྟ་ལྟ་) to
fill up, fill out, complete,
make up (a deficiency); to cure;
to pay back, repay, return (ལྟ་ལྟ་
ལས་ལྟ་ལྟ་ = to return a kindness)

གསེབ་བསེབ stuffed, spongy

གསེལ་ཤིང see སེལ་ཤིང

གསེར punch, awl, gimlet

[གསེར་གསེར
སྤྲུང་བུ]

གསེར་བ to brandish, flourish

གསེལ added to words associated with food, furniture, requesting or offering to form the honorific (གསེལ་ཆས = *Hon.* food; གསེལ་སྦྱིབ = *Hon.* medicine)

གསེལ་དྲུག (or གསེལ་སྦྱུལ) *Hon.* meat (གསེལ་སྦྱུལ་ཅུབ་པ = to chop meat into small pieces)

གསེལ་ཁང *Hon.* kitchen

[ཐབ་ཆང]

གསེལ་གྲོད *Hon.* stomach

གསེལ་གྲོད་བཀྲིས་པ *Hon.* to be hungry

གསེལ་ཚུལ *Hon.* dining table

གསེལ་མཚན *Hon.* prayer and offering (i.e., an offering of food presented to the gods before a meal)

གསེལ་ཇ *Hon.* tea (གསེལ་ཇ་མཚན = please have some tea); གསེལ་ཇ་ཅོད་ཇ = Tibetan butter tea

གསེལ་ཇ་ལྷུ *Imperat.* bring (some) tea! serve (the) tea!

གསེལ་ཇ་འདི་སྤྲོ་པ་སྤྲོ་པ་རེད *Hon.* this tea is weak

གསེལ་ཉ *Hon.* serving of fish

གསེལ་ཤྲོར (or གསེལ་ཁྲིབ) *Hon.* teapot

གསེལ་སྦྱིབ *Hon.* banquet, reception (གསེལ་སྦྱིབ་ཟབ་རྒྱས་བཤམས་འཇམ་པ་ = having given a grand reception...)

གསེལ་ཐབ (or གསེལ་ཐབས) *Hon.* fireplace; kitchen

གསེལ་ཚྲུང *Hon.* tea churn

གསེལ་ཚུར *Hon.* dish

གསེལ་དཔོན *Hon.* cook; a private secretary who receives prayers and requests

གསལ་དོན་ལུག་པོ་པོ་ *Hon.* chief lama steward of the Dalai Lama¹⁾

གསལ་པོ་ལུག་ *Hon.* pay, salary

གསལ་བ་ *Hon.* to make a request, pray for, beseech, beg for, ask for; to take food, dine, eat, drink; to worship (by offering libations); to dress; to give, administer (medicine), serve (food); to take (ལུག་པོ་ = to assume a name); prayer, request, petition, entreaty; food

[ལུག་པོ་
ལུག་པོ་པོ་
ལུག་པོ་པོ་
ལུག་པོ་པོ་]

གསལ་བ་ལུག་པོ་པོ་ *Hon.* to request a favor, pray (for a favor), submit a petition

[གསལ་བ་ལུག་པོ་པོ་]

གསལ་བ་ལུག་པོ་པོ་ *Hon.* to render service; to serve (food)

གསལ་བ་ལུག་པོ་པོ་ *Hon.* to take food, eat, dine

གསལ་པོ་ *Hon.* butter

གསལ་ལུག་པོ་ *Hon.* dinner, feast, entertainment

གསལ་ལུག་ *Hon.* barley flour

གསལ་ལུག་ *Hon.* waiter

གསལ་ལུག་ *Hon.* gift, present, donation (often a distribution of food, money, etc. to the common people by a person of rank); gratuity, tip (གསལ་ལུག་ལུག་ = please give a tip), remuneration

གསལ་ (Perf. of གསལ་བ་) fed, nourished; raised, reared, brought up; cured, healed (ལུག་ལུག་ལུག་ = the sickness has been cured)

གསལ་ལུག་ལུག་ to repair

གསལ་ལུག་ adopted child (གསལ་ལུག་ = foster-son)

གསལ་ལུག་ to cure

གསལ་ལུག་ cure, medicine (གསལ་ལུག་ལུག་ = to apply a cure, treat medically)

བསྟན་པ་ see ལུག་པོ་

1) A very high position in the Tibetan Government. This title is held by the chief secretary of the ལུག་པོ་པོ་.

བསང see མེང་བ

བསང་བྱ food, fare (བསང་འབྲས = a dish of rice)

[ཟུམ]

བསངས incense; cleansed

[see མང་བ]

བསངས་གདོང་བ to burn incense

བསད་པ (Perf. of གསོད་པ) killed, slaughtered, slain; extinguished; killing

བསབ (Perf. of གསོབ་པ) returned, restored, repaid, compensated (ཁ་བསབ་བྱིད་པ = to reply, answer)

བསམ (or བསམ་པ) thought, thinking, reflection; opinion (ང་བསམ་ཅུ་གྱི་ཡུལ་གསལ་གསལ་སྲུ = in my opinion), ideology; comprehension (བསམ་གྱིས་མི་ཤྲུབ་པ = incomprehensible); imagination, fancy; wish, will (བསམ་པ་ལྟར་ = according to their wishes), purpose, intention (བསམ་པ་བཟང་པོ་ = good intention); soul, heart (བསམ་པ་ལྗོངས་པ་ = from the bottom of one's heart)

བསམ་འཆར idea, opinion, view (བསམ་འཆར་འདོན་པ = to express an opinion; བསམ་འཆར་བརྗོད་པ = exchange of views); proposal, suggestion (བསམ་འཆར་ལུགས་ལ་བསྐྱོར་བ = to submit a proposal, make a suggestion)

བསམ་གཏུབ meditation, concentration (of thoughts), complete abstraction (གཏུབ་བྱིད་པ = to concentrate, meditate upon); firm spirit; a personal name

བསམ་འདུབ desire, wish, aim, intention

བསམ་མཐོ་བྱིད་པ to think about, meditate upon, ponder, consider carefully

[བསམ་སྒྲོ་གདོང་བ]

བསམ་པ to think, meditate; to think about, consider; to suppose; to plan, devise, invent

[see མེས་པ]

བསམ་པ་འགྲུབ་པ to fulfill an aspiration

བསམ་པ་བསྐྱོར་བཅོས་པ Commun. to reform one's thinking, remold one's ideas, reconstruct one's ideology

བསམ་པ་མངོན་ཡུལ་ inclination, bent

བསམ་པ་ཉི་རྒྱུ་བསམ strength of mind, resolution

བསམ་བྱ that which is meditated upon, the object of thought

བསམ་བློ thoughts, thinking (བསམ་བློ་གཏོང་བ = to think about, consider); intention, plan; idea; ideology

[see བསམ་མཐོ]

བསམ་བློའི་འཕགས་ཕྱགས Commun. ideological front

བསམ་བློའི་འཕགས་རྩོད Commun. ideological struggle, conflict between ideologies

བསམ་སྒྲུབ plan, design, project (བསམ་སྒྲུབ་བྱུང་བ = to plan, scheme)

བསམ་ཚུལ idea, notion; impression

[འདྲ་ཤིས]

བསམ་ཚུལ་གསར་པ new ideas

བསམ་ཤིས awareness, consciousness (of another's thoughts or opinions)

བསམ་ཤིས་མེད་པ not bearing in mind; stupid

བསམས (Perf. of སེམས་པ) thought, considered, meditated, pondered

བསམ་བྱུང་ to open up, reveal, disclose; clear up; to dissipate, fade away, vanish (གྲོ་བུ་ལ་བསམ་བྱུང་ = the clouds are dissipating; བཟོ་བྱུང་བསམ་བྱུང་ = the illness is vanishing); to efface, erase, destroy (བྲིས་བསམ་བྱུང་བ = to erase what has been written); making known (by sounding a trumpet or blowing a horn), advertising

[see སེམ་བྱ]

བསམ་ཚུལ་སྒྲུབ་པ straining, filtering, purifying

བསམ་བྱུང་ལ (or བསམ་བྱུང་ལ) to shake, agitate, wave

བསམ་བྱུང་ལ to mend, repair; to put in order; to sort (བསམ་བྱུང་ལ = to sort wool)

བསམ་བྱུང་བ see བསམ་བྱུང་བ

བསམ་བྱུང་ (or བསམ་བྱུང་, སེམ) cold, coldness, freshness

བསམ་བྱུང་ཁང dome, turret (on the roof of a house); summer house

བསམ་བྱུང་གི་ཕོ་བྲང་ shade

བསམ་བྱུང་རྒྱུ་ལ (or བསམ་བྱུང་རྒྱུ་ལ) climate (བསམ་བྱུང་རྒྱུ་ལ = temperate climate)

བསེལ་གདུགས parasol

བསེལ་ལྗེན The Himalayas; Tibet

བསེལ་པོ cool, cold
[བསེལ་བུ]

བསེལ་བ (or བསེལ་བ) cool, coolness; equanimity; to cool off, refresh oneself (by bathing); to wash (ཕུག་བསེལ་བ = Hon. to wash one's hands)

བསེལ་བའི cool, fresh (བསེལ་བའི་རྒྱ་ལྗོངས་ = cool waters of the river)

བསེལ་གཡམ་ fan

བསེལ་རྩ་ snowy mountain; the cool or shady side of a mountain

བསེལ་རྒྱུང་ fresh wind

བསུ་ཚང་ 'welcome' beer (in marriage ceremonies)

བསུ་བ (Perf. བསུས) to go to meet, go to welcome; to receive a guest (འཇོག་པ་བསུ་བ = to receive a guest in one's home)

[Hon. ཡེབས་བསུ་ཞུ་བ]

བསུ་མི escort of a distinguished guest

བསུ་རུ་འགྲོ་བ (or བསུར་འགྲོ་བ) to go to meet someone

བསུང་ sweet scent, fragrance, perfume; odor, stench (རྩ་བསུང་ = stench of a corpse)

བསུའུ་པ་ dissolute (བསུའུ་པར་བྱེད་པ་ = to be dissolute, be irregular in one's habits); spoiled, sour, acid (བྱུག་བསུའུ་བ = spoiled broth, broth which has gone bad)

བསུབ་པ་ (Fut. of བསུབ་པ) to obliterate, erase, efface, destroy (རྩེས་བསུབ་པ་ = to obliterate one's tracks; རྩེས་བསུབ་པ་ to erase writing; དུབགས་བསུབེ་པ་ = to cut off someone's breath, suffocate)

བསུམ་པ་ to smile; to close, shut, draw together (མིག་བསུམ་པ་ = to shut one's eyes; མྱ་བསུམ་པ་ = to close the door)

[see འཇུག་པ་
སུམ་པ་
བུམ་པ་]

བསུར་ see བསུ་རུ

བསེལ་ཀློང tanned leather

བསེ་སྐྱམ leather box

བསེ་བ to separate, divide; to winnow grain

[see སེད་པ
གསེད་པ
བསེད་པ]

བསེ་རུ (or གསེ་རུ) rhinoceros¹⁾

བསེ་རུའི་རུ rhinoceros horn

བསེང་བ see སེང་བ

བསེངས (Perf. of སེང་བ) lifted up, raised; refreshed; soothed, comforted

བསེར (or བསེར་བུ) Hon. gentle breeze, zephyr, light wind; coldness

བསེར་མོ cold

བསེལ followers, retinue (ལམ་བསེལ = convoy, safe-conduct, escort)

བསོ་བ to mend, repair, restore (ངལ་བསོ་བ = to rest, refresh oneself, remove fatigue by resting)

[see གསོ་བ]

བསོག་པ (Perf. བསོགས) accumulated, hoarded (བོར་བསོགས = accumulated wealth)

[Var. སོག་པ]

བསོད་སྐྱམས alms, gifts of money or food (བསོད་སྐྱམས་ཀྱིས་དུང་བ = to live on charity)

བསོད་སྐྱམས་རྒྱུ་བ་མཐའ་བཞུགས་པ་ beggar, mendicant

བསོད་བདེ good fortune, happiness, felicity; destiny, fate, luck (བསོད་བདེ་རྒྱུ་རྒྱུ་ = ill-fated)

[བདེ་སྐྱེད]

བསོད་བདེ་སྐྱམ་པ་ unlucky

བསོད་བདེ་ཆེན་པོ་ very fortunate, very happy (བསོད་བདེ་མེད་ = unhappy, wretched)

བསོད་འཕམས meritorious action, virtue, merit (བསོད་འཕམས་ཅན་ = a meritorious person); luck, fortune; a personal name

བསོད་འཕམས་ཆེན་པོ་ most fortunate, very lucky; great merit (བསོད་འཕམས་ཆེན་པོ་ = a person of great merit)

1) Also defined as a species of Tibetan antelope and as a unicorn (see Jäschke, *Tibetan-English Dictionary*, page 593).

བསོད་ནམས་ལྷན་ person of merit, one possessed of virtue

[བསོད་ནམས་ཅན་]

བསོད་ནམས་ཁྲིའི་དུང་ holy place, place of pilgrimage

བསོད་པ་ pleasing, agreeable, good
(བསོད་པ་དང་འབྲུག་པ་ = good and bad)

བསོས་ (*Perf. of* བསོ་བ་) repaired, restored, mended (རལ་བསོས་ = rested, refreshed), cured; བསོས་པ་ = damages paid for bodily injuries

བསྐྱེད་པ་ see བསྐྱེད་པ་

བསྐྱེད་པ་ (*Fut. of* བསྐྱེད་པ་) to be straightened, be placed in equilibrium; to be repaired

བསྐྱེད་པ་ straight, direct, upright
(མདའ་བསྐྱེད་པ་ལྟོག་པ་ = to shoot an arrow straight)

[དང་པོ་]

བསྐྱེད་པ་ to warm, heat, dry in the sun

[Var. བསྐྱེད་པ་]

བསྐྱེད་པ་

བསྐྱེད་པ་

བསྐྱེད་པ་ endurance, patience

[see བསྐྱེད་པ་]

བསྐྱེད་པ་ (*Perf. of* བསྐྱེད་པ་) to restrain, check, curb, bridle, keep under control; to be diminished

[see བསྐྱེད་པ་]

བསྐྱེད་པ་ (*or* བསྐྱེད་པ་) thin, fine, tenuous

བསྐྱེད་པ་ see བསྐྱེད་པ་

བསྐྱེད་པ་ (*Fut. of* བསྐྱེད་པ་) to save, conserve, economize (བོད་པ་བསྐྱེད་པ་ = savings); fondness, liking

[see བསྐྱེད་པ་]

བསྐྱེད་པ་ ཚུལ་ལྟར་ economy, frugality (བསྐྱེད་པ་ ཚུལ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ = to practice economics)

བསྐྱེད་པ་ see བསྐྱེད་པ་

བསྐྱེད་པ་ ལྷན་ལྷན་ magic charm used as a protection against evil spirits

བསྐྱེད་པ་ (*Fut. of* བསྐྱེད་པ་) to guard against evil spirits; to protect; guardian, watchman, sentinel, sentry; amulet, charm

[ལྷན་ལྷན་བསྐྱེད་པ་]

བསྐྱོད་མཁུ་སྤྱོད་ guard, watcher

བསྐྱོད་པ་ (or རྒྱུ་བྱ་པ་) tamed, disciplined, civilized; gentle, peaceful, quiet

བསྐྱོད་ see རྒྱུ་བྱ་པ་

བསྐྱོད་ see རྒྱུ་བྱ་པ་

བསྐྱོད་པར་ funeral pyre

བསྐྱོད་པ་ see རྒྱུ་བྱ་པ་

བསྐྱོད་པ་ see རྒྱུ་བྱ་པ་

བསྐྱོད་ (Perf. of རྒྱུ་བྱ་པ་) mixed up, mingled; mixture

བསྐྱོད་ see རྒྱུ་བྱ་པ་

བསྐྱོད་པར་ kitchen
[ཐབ་ཚང་]

བསྐྱོད་པ་ (or རྒྱུ་བྱ་པ་) to dry by exposing to the rays of the sun
[Var. རྒྱུ་བྱ་པ་]

བསྐྱོད་པ་ (Perf. of རྒྱུ་བྱ་པ་) dried in the sun or over a fire

བསྐྱོད་པ་ see རྒྱུ་བྱ་པ་

བསྐྱོད་པ་ (Perf. of རྒྱུ་བྱ་པ་) raised, lifted (བསྐྱོད་པ་རྒྱུ་བྱ་པ་ = has been raised); aroused, excited; asked for, demanded

བསྐྱོད་པ་ (Perf. of རྒྱུ་བྱ་པ་) mixed, mingled together (especially with an inferior substance); polluted, corrupted; alloyed, debased

བསྐྱོད་ see རྒྱུ་བྱ་པ་

བསྐྱོད་ see རྒྱུ་བྱ་པ་

བསྐྱོད་པ་ལྟུགས་ school (བསྐྱོད་པ་ལྟུགས་ལ་འཇུག་པ་ = to enroll in a school)

བསྐྱོད་པ་སྐྱོད་ consultation; instruction, advice (འཇུག་པ་ལོ་བསྐྱོད་པ་སྐྱོད་ = exhortation), guidance

བསྐྱོད་པ་ (Fut. of རྒྱུ་བྱ་པ་) to learn; to teach; training, education, culture; doctrine, dogma
[see རྒྱུ་བྱ་པ་]

བསྐྱོད་པ་ལོ་གཞུང་ dogma, tenet

བསྐྱོད་པ་ལྟུགས་ pupil

བསྐྱོད་པ་ doctrine, precept, admonition, exhortation (བསྐྱོད་པ་ལྟུགས་སྐྱོད་པ་ = to exhort, give admonitions); teaching materials
[བསྐྱོད་པ་གཞི་]

བསྐྱོད་ཀྱི་བྱིད་པ to advise, warn

བསྐྱོ see བསྐྱོ་བ

བསྐྱོད་གཞི teaching materials, training materials

བསྐྱོབ see བསྐྱོ་བ་པ

[see བསྐྱོད་ཀྱི]

བསྐྱོབས་པ (Perf. of བསྐྱོ་བ) arrived, came (འཇམ་བསྐྱོབས་ = when did [you] arrive?)

བསྐྱོ་བ see བསྐྱོ་བ

བསྐྱོབས་པ་རྟོད་ came, arrived

བསྐྱོ་སྤོ bait, temptation

[བསྐྱོབས་ཟིའ]

བསྐྱོ་ལོའལ་ ransom

བསྐྱོས་པ (Perf. of བསྐྱོ་བ) twisted, braided, plaited (རྒྱ་བསྐྱོས་པ = braided hair)

བསྐྱོས་པ (Perf. of བསྐྱོ་བ) ensnared, enticed; deceived, deluded, mistaken (ལམ་བསྐྱོས་ = took the wrong road)

ན

ན 29th letter of the Tibetan alphabet, used also in numbering volumes, chapters, etc.; breath (འཇམ་འཇོབས་པ = to breathe); yonder

ན་གོ་བ་བྱིད་པ to ascertain

ན་གོ་ Colloq. yonder, over there

ན་གོ་མི་འདྲུག་ [I] do not understand

[ན་ཚོག་

པར

པ་རྟོལ་]

ན་ཅང་ excessive, too much; a good deal, very (ན་ཅང་ལེགས་པ = very good, excellent; ཉ་ཅང་ཆེན་པ = very large, great; ཉ་ཅང་བཟང་པ = exceedingly good)

ན་གོ་བ་ to understand (ང་ན་གོ་བྱུང་ = I have understood it)

ན་ཅང་སྤྲོ་མ too thin, too delicate

ན་ཅང་མང་པོ very many, very much;
too many

ན་ཅང་ཡག་པོ་འདྲུག it is very good

ན་ཅང་རིང་པོ very long; very far away
(ན་ཅང་མི་རིང་ = not very far; ན་ཅང་མི་ཉེ
= not very near)

ན་ཚོགས་གཞན་གྱི་ཕྱོག་གཞན་ on the other side, farther
away

ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ to realize

ན་ཁོ་ལྷན་གྱི་ཕྱོག་གཞན་ E.T. in front, before (ན་ཁོ་ལྷན་གྱི་
ཕྱོག་གཞན་ = to go in front, precede)

ན་ཁོ་ལྷན་གྱི་ཕྱོག་གཞན་ the people, the masses

ན་ཁོ་ལྷན་གྱི་ཕྱོག་གཞན་ all of them, all together, in
a body

ན་ལྷན་གྱི་ཕྱོག་གཞན་ to breathe out, exhale
steam or vapor

ན་ལྷན་གྱི་ཕྱོག་གཞན་ to pant, gasp for breath

ན་ལྷན་གྱི་ཕྱོག་གཞན་ to eat greedily,
gobble food

[ན་ལྷན་གྱི་ཕྱོག་གཞན་]

ན་རྩལ་ལྷན་གྱི་ཕྱོག་གཞན་ (or ན་རྩལ་ལྷན་གྱི་ཕྱོག་གཞན་) hasty,
hurried, impetuous; rude, vio-
lent; careless, sloppy

ན་རྩལ་ statue (ན་རྩལ་ལྷན་གྱི་ཕྱོག་གཞན་ = blind like
a statue)

ན་ལྷན་ poison

ན་ལྷན་ལྷན་གྱི་ཕྱོག་གཞན་ almost, nearly, about (དེ་
དང་ན་ལྷན་ལྷན་གྱི་ཕྱོག་གཞན་ = about like that);
rather, for the most part; just

ན་ལྷན་ལྷན་གྱི་ཕྱོག་གཞན་ almost all

ན་ལྷན་ལྷན་གྱི་ཕྱོག་གཞན་ [he] is almost dead,
[he] is nearly dead

ན་ལྷན་ལྷན་གྱི་ཕྱོག་གཞན་ ... is about to arrive
(ན་ལྷན་ལྷན་གྱི་ཕྱོག་གཞན་ = is about to leave,
is on the point of leaving)

ན་ལྷན་ལྷན་གྱི་ཕྱོག་གཞན་ to be astonished, be
amazed; to be frightened

ན་ལྷན་ལྷན་གྱི་ཕྱོག་གཞན་ astonishing, amazing,
wonderful

ན་ལྷན་ལྷན་གྱི་ཕྱོག་གཞན་ conqueror, victor, winner
(ན་ལྷན་ལྷན་གྱི་ཕྱོག་གཞན་ = loser, the vanquished)

ན་སྐྱ Kazakh

ནང་བ to pant, gasp for breath

ནང་འཛུམ་པ to squander, dissipate

ནང་སང་བ to be astounded

ནང་གྱིས suddenly

[ནང་པ]

ནལ་ལྷན་ dumb, mute; meaningless, confused (of speech); imbecile

[ནལ་ནལ་]

ནབ་ a mouthful (ནབ་ཟ་བྱིད་པ = to devour greedily); a stitch (ནབ་སྐྱད་བྱུང་པ = to stitch, sew)

ནབ་སྐྱབ་པ to plunder, loot (ནབ་སྐྱབ་བྱིད་པ = to scramble for, strive for)

ནབ་སྐྱད་ sneeze (ནབ་སྐྱད་བྱུང་པ = to sneeze)

ནབ་ཁ་ཆེ་ dispute, quarrel (ནབ་ཁ་བྱིད་པ = to dispute, quarrel)

ནབ་སྐྱབ་ཟ་བ to devour greedily, gobble food

[ནབ་ཟ་བྱིད་པ]

ནམ་པ་ greed, avarice (ནམ་པ་བྱིད་པ = to be covetous; ནམ་པ་ཅན་པ་ = covetous, greedy; ནམ་པ་ཆེན་པ་ = rapacious); malevolence; strength, violence, force (ནམ་པ་སྐྱུར་པ་ = taken away by force); lie, falsehood

ནམ་པ་ཆེ་ audacious (ནམ་པ་ཆུང་ = timid)

ནམ་པ་མ་བྱིད་ don't be greedy

ནམ་པ་མ་ཤོད་ don't lie!

ནམ་པ་ཤར་ mouldy

ནམ་པ་ཐོས་ avaricious, corrupt

[འདོད་བཤམ་]

ནའི་ཀྲུ་ Haichow (海州)

ནའི་ཁྲོའི་ train (火車)

ནའི་ཁྲོའི་བབས་ཚུགས་ railroad station

ནར་ abruptly, suddenly (ནར་ལང་བ = to rise suddenly), at once

[ནར་གྱིས་]

Colloq. ལམ་སངས་]

ནར་པ bright

ནར་ཆ་པ exaggeration

[ནས]

ནར་ཤང Harbin (哈爾濱)

ནས་ཆེན་མུ་བ to exaggerate

ནས་པ discrepancy, error (ནས་པ་ཤོད་བ = shortage in accounts); hitch, doubt

ནིག་ཀ sob, sigh; hiccough; shuddering

ནིག་རྒྱབ་པ to sob; to hiccough

[ནིག་ཀ་གཏོང་བ]

ནིབ་ཏ India (印度)

ནིབ་ཏ་ཉི་ཤེས་ཡ (or ནིབ་ཏ་ཉི་ཤེས་ཡ) Indonesia

ནིབ་ཏ་ཅེ་བ Indochina

ནིབ་ཡང Shenyang (瀋陽)

ཏྲུ་ཧྲི་མིང Ho Chi Ming, President of North Vietnam (胡志明)

ཏྲུ་རྒྱལ་མུ a title of high ecclesiastical rank; The Venerable, the Holy (Mong. XYTAŦT)

ཏྲུང་ག་ར Hungary

[ཏྲུང་ཡ་ལ]

ཏྲུབ news, tidings, intelligence, information, disclosure; opinion, idea; explanation

ཏྲུབ་གཏོང་བ to send word, send news

ཏྲུབ mouthful, gulp, swallow

ཏྲུབ་གང་མུང one mouthful (ཏྲུབ་དོ = two mouthfuls or swallows)

ཏྲུང་ལུང་ཅང The Yellow River (黄河)

ཏྲུའི association, society, committee (ཏྲུའི་ཀྲང = chairman of a committee, society, etc.) (會)

ཏྲུའི་ལམ་མི Mohammedan (回)

ཏྲུའི་བབ Hunan (湖南)

ཏྲུའི་ཡའི (or ཏྲུའི་བའི) Hupeh (湖北)

ཀྲའི་བ Huai-pei (淮北)

ཀྲ་ཐག quickly, immediately, with dispatch; earnestly, diligently

ཀྲ་ཐག་བྱུང་བ to act with dispatch; to be attentive, be alert; to do one's best

ཀྲ་པ active, quick, alert, dexterous, clever; spirited (རྒྱ་ཀྲ་པ = a fleet spirited horse); hot, hasty, passionate

ཀྲ་བ to be quick, be active, be alert, be dexterous, be skillful; to be zealous, be diligent

ཀྲ་བརྩོལ active striving or struggling [འབད་བརྩོལ]

ཀྲ་བརྩོལ་ལམ་ལུ་ཚེ Commun. activists

ཀྲ་བརྩོལ་ཅན active element, activist

ཀྲ་བརྩོལ་(པ) active, positive [སྤྲུལ་ཕྱགས]

ཀྲས moisture, humidity (ཀྲས་ཅན = wet; ཀྲས་མེད = dry, arid)

ཤི་བག difference (འདི་ལ་ཤི་བག་མེད = it makes no difference), disparity, discrepancy; provocation, taunt, insult

ཤི་ལུ་གཏོ་མུ (or ཤི་ལུ་ལྷུ་ཞི་ལུ་མུ) Kru-shchev [Var. གྱ་རུ་ཤི་བ]

ཤིག་པ stale, putrid, rancid

ཤི་ལུ་ལང་ཅན་ཞིང་ཚོན Heilungkang Province

ཤི་བའི་བ Honan (河南)

ཤི་ལ་པ W.T. wide (ཤི་ལ་བ = width)

ཤི་ཐག་མུ Hutukhtu (Mongol XYTART)

ཤི་བའི་(or ཤི་བ) Hopei (河北)

ཤི་ལའབ Holland (荷蘭)

ཤི་བ་འདྲ rinderpest

ཤི་བ་ཤི་བ stupid, foolish

ཤི་ལ felt pad placed under a camel's load (Mongol XOM)

དྲ་ཁྲིམས deficiencies, gaps

དྲ་པ a Tartar (དྲ་ཡུལ = Turkestan);
a Tibetan from the northern provinces

དྲ་ཟླ Tibetan month (དྲ་ཟླ་བཞི་པ =
the fourth month)

དྲ་བ་ W.T. to loosen the soil (དྲ་
དྲ་ = soft, loose, light)

དྲ་ཇ France (法國)
[དྲ་རབ་སི]

དྲ་ཤི་སི་བཅོམ་ཤེད་རིང་ལུགས Fascism

དྲ་ལྷན་ཁྲི vice-chairman (副主席)

དྲ་ར་ཉི་ལཱོ་ལྷ་ Voroshilov

དྲ་རབ་སི France
[དྲ་ཇ]

དྲ་ཤེབ Fou-hsin¹⁾ (阜新)

དྲ་འལ་ Finland (芬蘭)

ལྷན་ (or ལྷ) assistant, deputy,
Vice- (副)

ལྷན་ལྷན་པོ་ deputy director
(副主任)

ལྷན་ཅིང་ལ་ Fukien (福建)

ལྷན་ཐེ་ volt (伏特)

ལྷན་ཤུར་ Fushun (撫順)

ལྷ་ཤར་ East China (華東)
[ལྷ་ཤར་ས་ཁྲིམས]

ལྷ་ཤར་ North China
[ལྷ་ཤར་ས་ཁྲིམས]

ལྷ་ཤ་ Warsaw (華沙)

ལྷ་མའ་ Amoy (廈門)

ལྷན་པོ་ hardness; tough, hard
(like stone); difficult
[ལྷ་བ]

ལྷན་པོ་ hard, tough, difficult

1) Located 42° 03' N, 121° 39' E.

ཅང་གི (or ཅང་གའི, ཅང་ཅང) Shanghai
(上海)

ཅང alone, solitary, single, un-
married (མི་ཅང = single man; མི་ཅང =
unmarried woman); bare, naked

ཅང་པུ effort, exertion (ཅང་ཅང་བྱུང་པུ
= to strive, make every effort)

ཅའ་ཏུང Shantung (山東)
[ཤའ་ཏུང]

ཅའ་ཤེས (or ཅའའབ་ཤེས) Shensi (陝西)

ཅལ་བ to rend, tear, tear into
shreds (ཅལ་མེད = not in pieces;
whole); to break, violate (ཤྲམས་ཅལ་བ
= to break the law)

[see འདལ་བ
ཅལ་བ]

ཅི Mil. division (師)

ཅི་ཏུང divisional commander (Ch. 師
長)

ཅི་མ graphite (石墨)

ཅིའུ་ཡང (or ཅིང་ཡང) Shenyang (瀋
陽)

ཅིའུ་ཅམ་གཅིག་ལ in a short time, in
a moment, presently

[ཅིའུ་ཀྱིས]

ཅིལ་པ round, spherical, globular;
whole, entire (ཅིའུ་ཅིལ་པ = the
whole day; མཚན་ཅིལ་པ = the entire
night; ལོ་ཅིལ་པ = all year round);
close together, dense

ཅི་ཅི secretary, clerk (書記)

ཅི་ཇི་དང་པུ first secretary

ཅིང་པ rugged, rough; severe,
strict (ཅིང་ཚིག་ = harsh words)

ཅིལ་པ mutilated, crippled (ལག་ཅིལ་
པ = crippled arm)

[ཅིལ་པ]

ཅིལ་བ (or ཅིལ་པ) ragged, tattered
(ཅིལ་ཁང = ruined building)

ཅི་ཡོག Commun. member of a commune
(社員)

ལྷ་ཉི་མུ་ a minor deity; 1) Sire, Your Highness

ལྷ་ཉི་མུ་ E.T. certainly! surely! truly! indeed!

ལྷ་ལྷ་ god and demi-god; name of one of the noble families of Tibet

ལྷ་ཁང་ shrine, temple (ལྷ་ཁང་བཞེང་བ་ = to build a temple)

ལྷ་ལོ་ས་ silk presentation scarf
[ལྷ་ཇས་]

ལྷ་རྒྱལ་མཚོ་བ་ rainbow
[འཕེལ་མཚོ་བ་]

ལྷ་རྒྱལ་ལོ་ལྷ་ལྷ་ Glory to the gods! (prayer uttered at the crossing of a high pass)

ལྷ་གཅིག་ Your Highness! Your Majesty! Sire!

ལྷ་ལྷ་མ་སྐྱ་གཞིགས་ title used in addressing the wife of a man of high rank, madam

ལྷ་ཚེ་བ་ great and mighty deity; expression of respect used in addressing kings

ལྷ་ཚོས་པ་ one who performs a religious service, priest

[ཚོས་བྱེད་མཁུ་]

ལྷ་གཉེན་ priest in charge of the images of deities contained in a temple or monastery

[ལྷ་ལྷ་མ་འཚོ་བ་]

ལྷ་ཕོ་ cairn erected in passes or on mountain peaks

ལྷ་ལྷ་ལྷ་ a name of the city of Lhasa

ལྷ་བད་ hysteria; madness

ལྷ་གཟུགས་ celestial region, abode of the gods; cloud

ལྷ་ལྷ་ལྷ་ homage, worship (ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ = to salute a respected person)

ལྷ་བ་ to suppurate

ལྷ་བལ་ wool from Lhasa

ལྷ་ལྷ་ལྷ་ painter of deities, artist

ལྷ་འབྲུག་ smallpox (ལྷ་འབྲུག་བཅུག་པ་ = to vaccinate)

1) See Jäschke, *Tibetan-English Dictionary*, pages 598-599.

ལྷ་མི་ཀྱའ་ཤེས known to both gods and men, known to everyone

ལྷ་མོ goddess; princess, lady; fairy (ལྷ་མོའི་འཇམ་མེད་ = fairy tales)

ལྷ་མོ་འཁྲུག་པ to perform in a drama (by dancing and singing) actor, dancer

ལྷ་མོ་བ actor, singer

ལྷ་ཅེ district in Upper Tsang under the jurisdiction of the Tashi Lama

ལྷ་བཟོ་བ image maker

ལྷ་ཡུལ abode of the gods, heaven

ལྷ་ཡུལ Hon. the mother of a very high official

ལྷ་རི་པ artist

ལྷ་རྩ cartilage

ལྷ་ལམ custom, usage

ལྷ་ལས་སྐྱེས of divine origin

ལྷ་ཤེས wise man, sage; astrologer

ལྷ་ས Lhasa, capital of Tibet

[ལྷ་ལྷག]

ལྷ་ས་བ a native of Lhasa

ལྷ་སྐྱང guardian angels (i.e., the gods who have undertaken to guard Buddhism in Tibet)

ལྷ་གསོལ་བ to make invocations and offerings to the gods; to worship

ལྷ་བསངས offerings of incense to the gods (ལྷ་བཤོས = offerings of food to the gods)

ལྷག exceeding, beyond, more than, plus (ཟླ་བ་ཅིག་ལྷག་སོང་ = more than a month has passed); surpassing, superior, excelling, excellent; excess, remainder (དྲི་ལྷག་ = besides, moreover; ལྷག་མངོང་ = seeing more; བརྒྱ་ལྷག་ = 100 and more)

[see ལྷག་པ]

ལྷག་བཅས་གྲུབ་པ Commun. to overfulfill (one's quota)

ལྷག་ཆད balance, plus or minus

ལྷག་ཆད་མེད་པ (or ལྷག་མེད) without leaving a balance; all, entire, whole

ལྷག་དོན more important, of greater significance; especially

ལྷག་པ the excess, balance, remainder (དོ་ལས་ལྷག་པ = the others, those remaining); son of the moon, a planet (གཟའ་ལྷག་པ = the planet Mercury; Wednesday); surpassing (ལྷག་པའི་ཤིས་རབ = transcendental wisdom); to exceed, surpass

[see འཕར་བ
འདས་པ
བཞུལ་བ
ཡོལ་བ]

ལྷག་པའི་དབང་ལྷུག emperor, supreme lord or king

ལྷག་པར more (ཤིབ་ཏུ་ལྷག་པར = far more; exceedingly; ལྷག་པར་ལེགས་པར = uncommonly good; ཆེས་ལྷག་པར = extremely, excessively; furthermore, moreover); besides, in addition

ལྷག་པར་ཏུ in particular

ལྷག་འཕྲུམ leftover, remnant
[ལྷག་རྩ]

ལྷག་འཕྲོར opulent, very wealthy

ལྷག་མ balance, remainder, excess (དོ་ལས་ལྷག་མ = the remaining portion of it)

ལྷག་མེད all, the whole, without any remainder

[ལུས་མེད]

ལྷག་ཅུང more than (ལྷག་30 ལྷག་ཅུང = more than 30 times as much...)

ལྷག་རྩ remnants, scraps, leftovers

[ལྷག་འཕྲོ(ས)
ལྷག་ལུས]

ལྷག་ལུས་མེད་པ without any balance, with none left, with no excess

ལྷགས་པ (or ལྷག) wind (ལྷགས་ངར = cold piercing wind)

ལྷགས་པ to come together, meet, assemble; to approach; to join, be adjacent

ལྷགས་པ་རྒྱལ་པ to blow (ལྷགས་པ་རྒྱལ་གྱི་འདྲུག = there is a draft; the wind is blowing)

ལྷགས་པ་ཆ་པོ gale, hurricane

ལྷང་ཇ clear, distinct, bright, resplendent

[ལྷང་མེ
ལྷང་ལྗོ]

ལྷང་ལྷང sharp, clear, distinct, sonorous

ལྷན interpolation (ཚོས་ལ་ལྷན = interpolation in religious works); alloy (ལྷན་ཅན = alloyed, adulterated, impure)

ལྷན་མེད unadulterated, pure, genuine, real

ལྷབ་ལྷབ together, with (or ལྷབ་གྱིས when referring to the subject)

ལྷབ་སྲིས born with (ལྷབ་སྲིས་པ་ = hereditary disease)

ལྷབ་ཀྱས colleague (i.e., one who uses the same seal in official business), partner (སྲུ་ལཔས་ལྷབ་ཀྱས = gentlemen!); council, society, company, colony; meeting; together, all together (དང་... ..ལྷབ་ཀྱས = together with)

ལྷབ་ཀྱས་གྲོལ་བ to adjourn the state council

ལྷབ་ཀྱས་གཁུང་བ to gather, meet, assemble

ལྷབ་ཀྱས་འཇོམ་པ Hon. to meet together, assemble

[ལྷབ་ཀྱས་གཁུང་བ]

ལྷབ་ཅིག་ལ (or ལྷབ་གཅིག) all together, with one another, as a whole, in a body, as one (ལྷབ་གཅིག་འགྲོ་བ = to go together, go in one group)

[ལྷབ་གཅིག་དྲ
དང་ལྷབ་ཅིག]

ལྷབ་དྲ together, with one another (ལྷབ་དྲ་སོང = went together)

ལྷབ་པ to join together, unite; a patch (ལྷབ་པ་རྒྱབ་པ = to mend, patch)

[see ལྷབ་པ]

ལྷབ་ཚོགས society, association

ལྷབ་སེ་ལྷབ་པ to flutter to and fro; to glimmer

[ལྷབ་ལྷབ་གཡོ་བ]

ལྷབ་ལྷབ wide, flowing, loose, slovenly (of garments)

ལྷམ་ Tibetan felt boot (བྱུ་ལྷམ་ = Chinese boot; སེག་ལྷམ་ = Mongol boot), shoe

[མཚེལ་ལྷམ]

ལྷམ་གྱུ་ལ to put on one's shoes (ལྷམ་ལྲུང་ལ = to take off one's shoes)

ལྷ་སྐྱུག shoelace, shoestring; lac-
ing for felt leggings

ལྷ་སྐྱུག་ལྷོ་ལྷོ་ sole of a boot or shoe

ལྷ་སྐྱུག་ལྷོ་ལྷོ་ blazing, bright, illuminated

ལྷ་སྐྱུག་ལྷོ་ལྷོ་ shoemaker

ལྷ་སྐྱུག་ལྷོ་ལྷོ་ leg of a boot (ལྷ་སྐྱུག་ལྷོ་ལྷོ་ =
boots with long legs, high boots)

ལྷ་སྐྱུག་ལྷོ་ལྷོ་ at once; all, everything

ལྷ་སྐྱུག་ (or ལྷ་སྐྱུག་རྩེ་) pen, fold, enclosure
for livestock

ལྷ་སྐྱུག་ to plait, braid, weave
[ལྷ་སྐྱུག་རྩེ་ལྷོ་]

ལྷ་སྐྱུག་ལྷོ་ལྷོ་ (or ལྷ་སྐྱུག་ལྷོ་ལྷོ་) anything twisted
or braided; braid, rope, wicker-
work

ལྷ་སྐྱུག་ abscess

ལྷ་སྐྱུག་ལྷོ་ལྷོ་ calm, settled, stabilized;
unbending, unflagging

ལྷ་སྐྱུག་ལྷོ་ལྷོ་ to tame

ལྷ་སྐྱུག་ (or ལྷ་སྐྱུག་ལྷོ་ལྷོ་) steady, calm,
firm; changeless

[ལྷ་སྐྱུག་ལྷོ་ལྷོ་]

ལྷ་སྐྱུག་ gentle, quiet (of horses)

ལྷ་སྐྱུག་ part, portion, joint (of an
animal)

ལྷ་སྐྱུག་ལྷོ་ལྷོ་ assembly plant

ལྷ་སྐྱུག་ལྷོ་ལྷོ་ joints of an animal which
has been slaughtered

ལྷ་སྐྱུག་ abundant, luxurious, dif-
fuse; loose

ལྷ་སྐྱུག་ལྷོ་ལྷོ་ (or ལྷ་སྐྱུག་ལྷོ་ལྷོ་) amply, abun-
dantly, plentifully (ལྷ་སྐྱུག་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ =
= to give liberally); completely,
thoroughly, in detail (ལྷ་སྐྱུག་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ =
= to explain in detail), with-
out leaving anything out

ལྷ་སྐྱུག་ prose

ལྷ་སྐྱུག་ལྷོ་ལྷོ་ loose, ample (ལྷ་སྐྱུག་ལྷོ་ལྷོ་ =
loose robe)

ལྷ་སྐྱུག་ལྷོ་ལྷོ་ to loosen

[ལྷ་སྐྱུག་ལྷོ་ལྷོ་]

ལྷན་པོ་ continuous, successive; un-
interrupted, without gaps

ལྷན་པོ་ to fall, tumble down, cascade

ལྷན་པོ་འཇོག་ fall, state of falling;
moral fall, sin

ལྷན་པོ་འཇོག་ alms bowl

ལྷན་པོ་ལྷན་ murmuring of flowing water,
sound made by insects (ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ =
murmuring of the waters; ལྷན་པོ་གྱི་ལྷན་པོ་
= buzzing of the bees)

ལྷན་པོ་ mass, bulk (ལྷན་པོ་ཅན་ = bulky)

ལྷན་པོ་འབྲུག་ miraculously formed at one
moment, created by itself (without
human labor); a personal name

ལྷན་པོ་ལྷན་ upheaval, heap, hill, moun-
tain (རྒྱ་རབ་ལྷན་པོ་ = Mr. Sumeru; བཟླ་
ཤིས་ལྷན་པོ་ = Tashi Lhunpo, a large
monastery near Shigatse); mass,
lump (གསེར་གྱི་ལྷན་པོ་ = gold ingot)

ལྷན་པོ་ Hon. womb
[མངལ]

ལྷན་པོ་ (or ལྷན་པོ་) earnest application
(ལྷན་པོ་བྱེད་པོ་ = to apply oneself)

ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ to undertake (to do
something), apply oneself (to a
task)

ལྷན་པོ་ (Perf. ལྷན་པོ་) to twist, braid,
plait
[see ལྷན་པོ་]

ལྷན་པོ་ plait, tress

ལྷན་པོ་ gasping for breath (དབྱུགས་ལྷན་པོ་
ལྷན་པོ་ = suffocation)
[ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་]

ལྷན་པོ་ just now (ཤི་ལྷན་པོ་བསྐྱེད་པོ་ = he
has just arrived); now, at
present

ལྷན་པོ་ south (ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ = which
has come from the south; ལྷན་པོ་
= southeast)

ལྷན་པོ་ Lho-kha, the southeastern
part of the province of Ü (དབྱུགས་)

ལྷན་པོ་ southern extension or con-
tinuation (e.g., of a chain of
mountains), southern part (ལྷན་པོ་
ལྷན་པོ་ = South Korea)

ལྷན་པོ་ southwest (ལྷན་པོ་ = south-
east)

ཕྱེ་པ a person from the south, southerner (used mostly in reference to members of the Tibetan tribes in Sikkim and Bhutan)

ཕྱེ་ཕྱོགས་ towards the south, in a southerly direction

[ཕྱེ་ཕྱོགས་ཕྱེ་ཕྱོགས་སུ]

ཕྱེ་བྱང་ north-south (i.e., in a line running north and south)

ཕྱེ་འབྲུག་ Bhutan (ཕྱེ་འབྲུག་པ་ = an inhabitant of Bhutan)

ཕྱེ་འཛམ་བུ་གླིང་ the continent of the south (i.e., Asia)¹⁾

ཕྱེ་འབྲུག་ a province of southern Tibet bordering on Bhutan

ཕྱེ་མ་མེ་རི་ཁ་ South America

ཕྱེ་གྲ་ large ulcer, carbuncle; cancer [ཕྱེ་གྲ་པ་]

ཕྱེ་དྲ་ danger (from external, physical, or mental causes)¹⁾

ཕྱེ་དྲོས་ gradually, smoothly, slowly

ཕྱོག་དེ་ without hurry, without haste, slowly (ཡི་རི་ཕྱོག་དེ་ = unconcerned, easy in one's mind)

ཕྱོག་དེ་ཉལ་ཅིག་ sleep well! sleep soundly!

ཕྱོག་པ་ (or ཕྱོག་པ་) without haste, without hurry, slow; loose, relaxed, slackened; easy, careless, unconcerned, calmly, coolly

[དལ་པ་
ཕྱོག་པ་
ཕྱོག་པ་]

ཕྱོག་པ་སྐྱམ་པ་ to take in slack, tighten

ཕྱོག་པ་ easy, relaxed, unworried, at ease (ཕྱོག་པ་སྐྱམ་པ་ཕྱོག་པ་བཞག་པ་ཚོག་ = Hon. let your mind be at ease!)

[see ཕྱོག་པ་]

ཕྱོག་ཕྱོག་ leisurely, unhurried (ཕྱོག་ཕྱོག་གཏོང་བ་ = to slacken; ཕྱོག་ཕྱོག་བཞག་པ་ = to sit at leisure)

ཕྱོག་པ་ to return, give back, pay back (བུ་ཕྱོག་ཕྱོག་པ་ = to repay a debt)

[ཕྱོག་པ་]

1) See Das, *Tibetan-English Dictionary*, page 1340.

ལྷན (or ལྷ་ན) to the south, toward the south

[ལྷ་ལྷན་ལྷ་ས]

ལ

ལ Thirtieth letter of the Tibetan alphabet, also used in numbering chapters, volumes, etc. ལ may be used to express the sounds of the vowels 'a', 'i', 'u', 'e', 'o', as follows ལ, ལི, ལུ, ལེ, ལོ. In the speech of Ladak, ལ is used instead of རྟེ (ལ་བས = from that [place]; ལ་བ་རྟེ = there, to that place). In addition, ལ may be used to express an interrogative (ལས་ཀ་འདི་བྱེད་བ་ཡག་པོ་ལ་ཡོང་ = if you do this work, will it be all right?) and as a mild imperative (འདིར་ཤོག་ལ = do come here!) Note also ལ་འདི = this one; ལ་དེ = that one; ལ་རེང = that day; ལ་བ = here; ལ་འདྲ = thus

ལ yes! (in speaking to a high dignitary or in reply to the polite expression ལྷན་ཞུགས་ལགས)

[ལགས]

ལ་རྒྱུག་སྐྱུག་ལྷན *Colloq.* twisted, crooked

ལ་ལྷན leather used for patching shoes

[E.T. ལ་ལྷན]

ལ་པ (or ལ་པ་པ) alas!

ལ་པུ (or ལ་པུ) paternal uncle, father's brother

ལ་འགྲོ་མི་འགྲོ are you going or not?
[ལ་འགྲོ་མི་འགྲོ]

ལ་སྐྱར ear ornament worn by women (གསེར་རྒྱི་ལ་སྐྱར = gold ear ornament)

ལ་ཅང very

[ལ་ཅང]

ལ་ཅུག ankle bone

ལ་ཅོར towel (*Mong.* ашчыр)

ལ་ཚེ (or ལ་ཚེ, ལ་ཚྭེ) older sister; madam

ལ་ཚེ་ལྷ་མོ actor, actress

ཨ་མཚན་གྱི་ (or ཨ་མ་ཚན་གྱི་) *Colloq.* ear (ཨ་མཚན་གྱི་བུ་ = to listen)

ཨ་མཚན་པོ་ priest who performs daily religious services in a church or monastery

ཨ་ཇེ་ elder brother; sir, Mr., friend (a polite form of address used in speaking to someone whose name is not known)

ཨ་སྐྱོང་ལྗོངས་པ་ to yawn, gape

ཨ་ཏེ་ *E. T.* now
[དེ་ལྟར་]

ཨ་ཏུང་ stableboy, groom; mounted courier
[རྒྱ་གཡོག་
ཏུང་པོ་
པ་]

ཨ་མདོ་ Amdo, a province in north-east Tibet (ཨ་མདོ་པ་ = a native of Amdo); became Ch'ing-hai province in 1928

ཨ་འོ་ anna (རྒྱ་ཨ་འོ་ = price in annas)

ཨ་བྱུ་ polite greeting used in addressing a noblewoman

ཨ་འོ་ term of respect used in addressing a Buddhist nun; paternal aunt¹⁾

ཨ་འོ་དགོན་པ་ (or ཨ་འོ་འོ་དགོན་པ་) nunnery, convent

ཨ་འོ་དབུ་མཛེད་ *Hon.* abbess

ཨ་པ་ (or ཨ་པ་) father; alas!

ཨ་པའི་མིང་ father's name, family name

ཨ་མོ་རྒྱ་གར་ (or ཨ་མོ་རྒྱ་གར་) Africa
[ཨ་མོ་རྒྱ་གར་གྱི་
ཨ་མོ་རྒྱ་གར་]

ཨ་བྱུ་ grandmother
[བྱུ་མ་
མ་ཡི་མ་]

ཨ་བྱུ་ old woman

1) According to Jäschke, also means 'wife, partner; old woman'.

མ་ཕྱག (or མ་མ་ཕྱག) breast pocket attached to a Tibetan robe

མ་པོ་ཅེ (or མ་ལྟོ་ཅེ) good, fair, tolerable

མ་མ mother (Note: འཁོར་མའི་མ་མ = motor)

[Colloq. ཡུམ]

མ་མ (or འ་མ) an expression of sorrow

མ་མེ་རི་ཀ (or མ་མེ་རི་ཁ) America

མ་མེ་རི་ཁ་གླིང་ལྗོངས་ལྷོ་བྱང་གཉིས North and South America

མ་མང camel

[རྒྱ་བོང
རྒྱ་མང]

མ་མྱི་དྭ nectar, ambrosia

མ་ཅོ་ར Acharya (term used by the Tibetans in referring to the Indian people, especially the Bengalis)

མ་ཅོ oh! ah!

མ་ཚོད E.T. now
[མ་དྲ]

མ་ཕ (or མ་བ) baby (娃娃)

མ་ཕ་སྲས་སྲས Hon. children

མ་ཁང Colloq. maternal uncle
[ཁང་པ]

མ་ཡུ hornless (of cattle)

མ་ར mustache, whiskers, beard

མ་རག Arab. distilled spirits, eau de vie, liquor (whisky, brandy, etc.)

[see རག་ཤི]

མ་རག་བཟོ་གྲུ brewery, distillery

མ་རི (Abbrev. of མ་མེ་རི་ཀ) America

མ་རིང་མང (or འ་རིང་མང) E.T. these days, nowadays

མ་རིལ་མཁལ་རིལ kidney

མ་རུང E.T. again, once more
(མ་རུང་འགྲོ་བ = Colloq. to go again, go once more)

མ་རྒྱག (or མ་རྒྱགས) companion, comrade, friend

ཨ་མི the vowels (ཨ་མི་ག་མི = vowels and consonants; the Tibetan alphabet)

ཨ་ལུང (or ཨ་ལོང) ring

ཨ་ལོག་རྒྱབ་པ to invert, turn upside down, overturn, reverse

ཨ་ལོང ring, circle; earring

ཨ་ཤུ apricot

ཨ་ཤེ a superior quality of presentation scarf

ཨ་ས་སེ་ཤེབ་ association (རྩོང་ཨ་ས་སེ་ཤེབ་ = trade association)

ཨ་གསལ་ལ openly, manifestly, publicly

[མངོན་སུམ་ཏུ]

ཨ་ཧྲུ་ཏེབ་ Afghanistan

ཨུ་ལིག the letter 'A'

ཨང is sometimes used in the colloquial to form an imperative (འདྲོད་ཤོག་ཨང = come here! བརྟམ་བརྟམ་བྱེད་ཨང = be careful!)

ཨང་གི (ཨང་གི) number, numeral, numerical symbol, figure, cipher. In the colloquial, ཨང་གི may be added to ordinal numbers, as in the expression ཨང་གི་དང་པོ་ = the first; No. 1 (in quality), first rate, first class

ཨང་གི་བརྟམ་པ radio dial (lit., the 'numbered knob')

ཨང་གྲངས་ numerical figure

ཨང་ལྷིག numeral, figure; cipher, code

ཨང་རས loin cloth

ཨབ་ཤུའི Anhwei (安徽)

ཨབ་ཤུབ་ Anshan (鞍山)

ཨབ་གཏོང་ stocks (ཨབ་གཏོང་ལ་འདྲུག་པ་ = to put a person into the stocks)

ཨབ་ར mouse hare

ཨམ་ཚི (or ཨམ་ཚི) doctor, physician (Mong. ཅམཔ)

[Hon. ཨམ་ཚི་ལགས]

ཨ་མ་ཕྱག breast pocket¹⁾

ཨ་མ་བབ Amban, title formerly used by Chinese political and military officers stationed in Tibet

ཨ་དི་ཇ (or ཨི་ཇེབ) Egypt (埃及)

ཨ་དི་སིང་ན་ཤར Eisenhower
[ཨི་ཤའ་ན་ཤ]

ཨ་འུ་ཅེ (or ཨ་འུ་ཅེ) sufficient, well enough, moderately good, not so bad (ཨ་འུ་ཅེ་འདྲུག = it is not so bad)

ཨ་འུ་ཅེ་བྱུང not so bad

ཨ་ར་ཀ (or ཨ་ར་ག) pounded stone work; floor made of a mixture of pulverized stone dust and oil or water

ཨ་ར་ཀ་བཅག་པ to work with crushed stone, do construction work with pounded stone or plaster

ཨ་ར་ཁང (Abbrev. of ཨ་ར་ག་ཁང) house or shop where liquor is sold

ཨ་ར་གི་རྩ་ཡ Algeria

ཨ་ར་འདམ cement, concrete (ཨ་ར་འདམ་གྱི་གཞུང་ལམ = concrete highway)

[རྩ་འདམ]

ཨ་ར་པ thief, robber

ཨ་ར་པ་ཉི་ཡ (or ཨ་ར་པ་ཉི་ཡ; ཨ་ར་པ་ཉི་ཡ) Albania

ཨ་ར་པ་ཉི་ཡ་མི་དམངས་རྒྱུ་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ The People's Republic of Albania

ཨ་ར་པ་བ stone-worker, mason

ཨ་ར་པ་རྒྱབ་པ to build a house (of stone, cement, etc.)

ཨ་ར་ལས working with marble, pebbles, or plaster; stone work, masonry; cement construction (project); building, construction (ཨ་ར་ལས་ཀྱང་སི = construction company); civil engineering

ཨ་ར་ལས་དགོ་ཚུལ civil engineer

ཨི་ལྷག hiccough, sob
[ཨི་ཀ]

ཨི་ལྷང hole (in a wall, in clothing, etc.)

ཨུ་རུག persistence (ཨུ་རུག་བྱེད་པ = to persist in a matter; to urge, press, persuade)

[see ཨུ་རུགས]

1) Not a regular pocket, but the space inside a Tibetan robe above the belt.

ཨ་རྒྱ་སྐད་ Red Russia

ཨུ་རྒྱལ་མཚན་ (or ཨུ་རྒྱལ་) persistence, perseverance

[བབ་དཔལ་]

ཨུ་རྒྱལ་མཚན་མ་བྱེད་ do not persist!

ཨུ་ཡོན་ deputy, delegate; committee member (委員)

ཨུ་ཡོན་ཀྲང་ committee chairman (委員長)

ཨུ་ཡོན་ཆེན་མོ་ deputies, delegates; committee members

ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ committee [ཨུ་ཡོན་རྒྱུ]

ཨུ་ཡོན་རྒྱུ་ committee (委員會)

ཨུ་རུ་སུ་ Russia

ཨུ་ཤུ་ Wuhan (武漢)

ཨུ་ཤུ་འབྲུག་ Yunnan (雲南)

ཨི་ interrogative particle usually placed immediately before the verb (བདེ་མ་ཨི་ཡོད་ = are you well? ཨི་བྱས་མི་ ཨི་བྱས་ = can [we do it] or not?)

ཨི་ཤིང་ Asia (ཨི་ཤིང་དང་ཨ་རྒྱ་སྐད་ཤིང་ = Afro-Asian)

ཨི་ཤིང་ཤར་ East Asia [ཤར་ཨི་ཤིང་]

ཨི་ཤིང་ཤར་རྒྱུ་ The Far East

ཨི་ཤིང་ཤར་ལྷོ་ Southeast Asia

ཨི་དེ་ (or འེ་དེ་) E.T. that, that one (ཨི་དེ་དེད་ = that's the one, that's it; ཨི་དེ་དགའ་ = that one is better, that is preferable)

ཨི་ནམ་ (or འེ་ནམ་) E.T. then, next [དེ་ནམ་]

ཨི་མ་ indeed! alas!

ཨི་ཤ་ཡུ་ Asia (ཨི་ཤ་ཡུ་ཤར་ལྷོ་རྒྱུ་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་ཁག་ལྔ་ = the five Southeast Asian countries)

ཨི་ཤ་ཡུ་མཐུན་རྒྱལ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ Commun. Asian Solidarity Committee

ཨི་ཤེ་ཤིང་ Eisenhower [ཨི་ཤི་སིང་ཤིང་]

ཨི་སེ་ལི་ཡུ་ Islam

མེབ་ཚུང novice, young monk
[Var. མེབ་ཚུང]

མེབ་ཅམ a little, a little bit, some

མེབ་རི fast, speedy, rapid

མེམ་ཚི see མེམ་ཚི

མེམ་ཚག་ཉལ་པ earphone

མེ་དཀར་ stone marten

མེ་མ་སུ sock, stocking (Mong. ОйMC)

མེ་སེ་བེ་ལེ་ཡེ་གྲིང Australia

མེབ་བྱ beard (མེག་ཚམ = goatee)

མེག་མ throat, neck; chin

མེག་ཚེལ larynx
[མེག་འཇེལ]

མེང་གུ lamp (མེང་རས = wick)

མེྐ a mystic symbol, occurs in the common Buddhist prayer མེྐ་མ་ཏི་པཌ་མེ་རྒྱུ་།)

མེལ་མ throat, windpipe

མེས་སྐྱ chin

1) See Jäschke, *Tibetan-English Dictionary*, page 607.

SUPPLEMENT

ཀ་ང (Abbr. of ཀ་མི་ཀ་ང) Calcutta

ཀ་མི་མི་ཐར་ kilometer

ཀྱང་རྒྱ Commun. commune (公社)

ཀྱུ་ཕྱོག་ universal, general
[ཡོང་ས་ཕྱོག་]

ཀྱུ་ཐུབ་འདུད་འབྲེལ་འཁོར་མཁོ་ all-purpose tractor

ཀྱུ་སྐྱོད་དག་བཅོས་ Commun. rectific- ation

ཀྱུ་སྐྱོད་དག་ཐེར་ལས་འགྲུལ་ Commun. The Rectification Movement
(See ཀྱུ་སྐྱོད་དག་བཅོས་)

ཀྱང་ཁྱེང་ Ch. Kwangtung (廣東)

ཀྱེ་ཤུལ་ Ch. Kweichow (桂洲)

ཀྱེ་ཡང་ Ch. Kweiyang (25 36 N, 113 41 E) (桂陽)

ཀོང་ཀྱུལ་ (or ཀོང་ཤུལ་) Ch. Canton (廣州)

ཀོབ་ཕྱོག་ངང་ E.T. The Communist Party
[ཀྱང་ཕྱོག་ངང་ (共產黨)
ཀྱང་ཕྱོག་ངང་]

ཀོབ་ཐེབ་ Ch. Kuant'ing (36-13 N, 106-11E) (官廳)

ཀྱང་ལོ་མི་དམངས་ཚབ་མྱོད་ཀྱིས་མཉམ་ཆགས་འདུ་ Commun. The Chinese People's Consulta- tive Conference

ཀྱང་ལོ་མི་དམངས་འཛུང་འབྲེལ་དམག་ Commun. Chinese People's Liberation Army

ཀྱང་ལོ་མི་དམངས་དང་ལྷངས་དམག་ Commun. Chinese People's Volunteers

ཀྱང་དབྱངས་མི་དམངས་མྱོད་གཞུང་ Commun. Central People's Government

ཀྱང་ཨ་འཐབ་འབྲེག་ The Sino-Japanese War (中日---)

ཀྱང་ཤུ་ཨ་མིང་ཀྱང་ན་ལོ་ Ch. The People's Republic of China

ཀྱུལ་ཏི་ Ch. Chu Teh (朱德)

ཀྱུལ་ཨ་འབ་ see ཀྱུལ་ཨ་འབ་

ཀྱུལ་ཨ་འབ་ལྷ་ཡོན་གྱི་ལས་ཚབ་ acting-chair- man

ཀྱུ་ Ch. CHOU; region, area (州)

শ্রু·জিব·লি Ch. Chou En-lai
(Var. শ্রু·জিব·লি) (周恩来)

শ্রু·জি E.T. idiotic, stupid
[দ্বি·দ্বি]

শ্রু·জি Commun. underground work,
secret service

দুর্গত·সুখ trouble, difficulty, hard-
ship

দুর্গত·গণ্য places which are difficult
to pass through or over (e.g. a
mountain pass), obstacles which are
hard to overcome

দুর্গত·কষ্ট distress, hardship

দুর্গত·কষ্ট see দুর্গত·কষ্ট (p. 8)

দুর্গত·বৈশ্ব wealth
[দ্বি·বৈশ্ব]

দুর্গত·প্রদ Comm. provocation,
incitement, instigation

দুর্গত·ঋ carving, engraving, sculpture
[বন্ধি·ঋ]

বন্দ্য·দ্বি restriction, restraint;
hardships; difficulties, obstacles

বন্দ্য·দ্বি·বৈশ্ব·বুদ্য to place
obstacles in the way, block, impede,
jam (a radio transmission)

বন্দ্য·কর্ correction, discipline,
punishment
[see বন্ধি·কর্]

বন্দ্য·প frozen (of rivers, harbors,
bank deposits); fixed, set (দ্বি·বন্দ্য·
বন্দ্য·ঋ·বন্ধি·বুদ্য) a year ahead of
the time set)

বন্দ্য·বন্দ্য·দ্বি·বন্দ্য·বন্দ্য to rebuke

বন্দ্য·বন্দ্য·বুদ্য·ব emergency order

বন্দ্য·বন্দ্য aide-de-camp, adjutant,
messenger. Note: there are usually
three 'kadrons' assigned to the
Secretariat বন্দ্য·বন্দ্য·বুদ্য of the
Kashak বন্দ্য·বন্দ্য

বন্দ্য·বন্দ্য discussion, negotiations

বন্দ্য·বন্দ্য·বন্দ্য·বন্দ্য anthology

বন্দ্য·বন্দ্য statute, law
[বন্দ্য·বন্দ্য]

বন্দ্য·বন্দ্য·বন্দ্য·বন্দ্য to issue instructions
or directives

বন্দ্য·ব (Perf. বন্দ্য) to anoint, smear
on, daub

বন্দ্য (Perf. of বন্দ্য·ব) frightened,
terrified

বন্দ্য·বন্দ্য·ক·গ্রন্থ high level commanders,
high commissars

བཀོད་འདྲེས་པ to control, manage; to distribute, allocate, allot (money, tasks); leadership, command (དམག་གི་བཀོད་འདྲེས་པ = commanding officer)	སྐབས་འཚུལ་བ <i>Fin.</i> to speculate
བཀྲའ་བ (Perf. བཀྲའ་བས) to choose, select	སྐམ་དམག ground force, army
བཀྲོའ་བ to reprimand, scold	སྐར་ལྷོ་དེ་དཔ་དམར The Five-Star Red Banner (i.e., the Red Chinese flag)
བཀྲོ་བ (Perf. བཀྲོས) to lead, conduct, guide	སྐལ་བསྐྱེས་ཀྱང་ས <i>Fin.</i> stock company
[འགྲིཏ་པ]	སྐྱ་མགྲོའ་བློ་བཅས <i>Hon.</i> guests
བཀྲ་བ (Fut. of འགྲཏ་པ) to wash, bathe	སྐུ་ཚ nephew [Colloq. ཚ་བ]
རྐོད་ངེ་ལྷོ་ཚབ drummers	སྐུལ་ལྷག spur, goad, stimulus, incitement, encouragement [བསྐུལ་བ སྐུལ་འདོད]
སྐྱལ་གྱུར་གྱི་ཡིད་ཤིས subconsciousness	སྐྱར་འདོབས desecration, pollution
སྐྱལ་ལས་བྱུང་མཁའ་བ <i>Commun.</i> underground worker	སྐྱར (or སྐྱར་ཚོ) team (རྣལ་འབྱོར་སྐྱར་ཚོ cultural work team; group (སྐྱལ་སྐྱོར reading group)
སྐྱལ་ཤིམ intrigue, plot, conspiracy	སྐྱར་རྒྱུང small group, circle, cell
སྐད་རྒྱུ་རིག་པ linguistics	སྐྱར་ཚོ group, section, unit, team
སྐད་གསུང་མཚུབ་པས་སྐྱེགས་པ <i>Commun.</i> to shout slogans, cheer	བྱུར་བཅས་པ to regulate, adjust [ལེགས་སྐྱེགས་པ]
སྐབས་འདི present stage (e.g. of development)	བྱུའ་བ indemnity [འཚབ་པ]
སྐབས་འཕྲུལ་སྲིད་གཞི་བྱུང provisional government	

ප්‍රවෘත්තිය cost, payment (e.g., for freedom)

ප්‍රවෘත්තිය (Perf. & Fut. ව්‍යංග්‍ය) to forget

ප්‍රවෘත්තිය වෘත්තීය living things (including both animals and plant life), animate beings

[ප්‍රවෘත්තිය]

ප්‍රවෘත්තිය obstetrics

ප්‍රවෘත්තිය interest (on a loan)

ප්‍රවෘත්තිය progress

ප්‍රවෘත්තිය ව්‍යංග්‍ය to multiply, reproduce, breed

ප්‍රවෘත්තිය rate of interest

ප්‍රවෘත්තිය ව්‍යංග්‍ය care (of children)

ප්‍රවෘත්තිය ව්‍යංග්‍ය transport, transportation

ප්‍රවෘත්තිය ව්‍යංග්‍ය to present a gift

ප්‍රවෘත්තිය amusement, pastime, relaxation

ප්‍රවෘත්තිය ව්‍යංග්‍ය to accuse

[ව්‍යංග්‍ය]

ප්‍රවෘත්තිය ව්‍යංග්‍ය to keep under surveillance, watch

ප්‍රවෘත්තිය Commun. fact-finding; self-criticism

[ප්‍රවෘත්තිය]

ප්‍රවෘත්තිය ව්‍යංග්‍ය to criticize; criticism

ප්‍රවෘත්තිය to help, aid, give relief, rescue

ප්‍රවෘත්තිය savior, deliverer

ව්‍යංග්‍ය (Perf. ව්‍යංග්‍ය) to dry

ව්‍යංග්‍ය (Perf. of ව්‍යංග්‍ය) separated, enclosed, confined

ව්‍යංග්‍ය concealed, hidden

ව්‍යංග්‍ය ව්‍යංග්‍ය engine, motor

ව්‍යංග්‍ය මවුම්වල motive power, impetus

ව්‍යංග්‍ය (Perf. of ව්‍යංග්‍ය) to initiate, give impetus to; to incite, instigate

ව්‍යංග්‍ය stimulus, impetus; factor (which causes something to happen)

ව්‍යංග්‍ය Commun. mobilization

ව්‍යංග්‍ය appointment, commission, assignment

བསྐྱོད་བཞག་པ to appoint, assign, commission (to do something)

བསྐྱོད་པ (Perf. of བསྐྱོད་པ) to be appointed, be commissioned, be assigned, be employed

བསྐྱེད་འགྲུལ་ལྡན་ motive power, impetus
[བསྐྱེད་ལ་སྐྱོབས་]

ཁ་སྐྱོད་ addition, supplement

ཁ་བྱེད་ E.T. the night before last

ཁ་སྐྱོད་ལྡན་ direction

ཁ་བྱེད་རྒྱུ་ལྡན་ Commun. separatism, sectarianism

ཁ་ཚེད་འདྲེན་ foot and mouth disease

ཁ་ཞི་ཁར་ (or ཁ་ཞི) Kashgar

ཁ་མོ་བསྐྱེད་པ་ to pilot

ཁ་གསལ་ help, subsidy, reinforcement
[རྒྱལ་སྐྱོབ་]

ཁ་གསལ་བ་ to bring into harmony; to blend; to coordinate
[ཁ་སྐྱོད་ལ་སྐྱོབ་ལ་འགྲུལ་བ་]

ཁག་གཅིག་ a part, a section, some
[ཁ་གཅིག་
ཁ་གསལ་
འགྲུལ་གཅིག་]

ཁབ་དང་མེ་བཅའ་ acupuncture and cauterization

ཁམས་གསོ་ཁང་ rest home, convalescent home (in Red China, a place where industrial workers rest and recuperate)

ཁར་ཉལ་བ་ to obey
[བཀའ་ཉལ་བ་]

ཁལ་གཅིག་ twenty, a score (of anything)

ཁས་འདེད་ guarantee, assurance

ཁས་མེ་ལེན་པ་དེ་དབང་ right to have a voice vote

ཁྱེད་ལ་ based on, according to
[བརྗོད་གཞི་]

ཁྱེད་ལ་ drawn up, shriveled, contracted
[see སྐྱེད་པ་]

ཁི་ཤོགས་ profit, gain

ཁི་བཟུང་ convenient

ཁི་ལས་ business enterprise

ཁི་ལོ་ Cairo

ཁྲིམས་བྱུགས་ arrogance, feelings of superiority, hauteur

ཁངས་པ (*Perf. of འཁངས་པ*) to be full; to be satisfied, be satiated; full, puffed up, inflated (ག་ཁངས = frozen meat)

ཁ་ཁ cocoa

ཁགས cough (ཁགས་སྐྱབ་པ = to cough)

ཁང་དྲ་རྒྱ་དཔ to comprehend fully; to learn through personal experience

ཁངས་སྐྱུད system

ཁངས་གཏོགས inside the boundary; within the dominion of, inside the territory of, attached to; accessory, auxiliary

བྱང་མཁས specialist, expert

[ཚེད་མཁས]

བྱང་མངགས་སྐྱ་ཚབ special envoy

བྱང་ཅན་དཔག་དཔྱད special unit

བྱང་ཚམ distinguishing features, special characteristics, peculiarities

བྱང་འཕགས superlative; excellent; superiority

བྱང་འཕགས་ཅན superior (in grade, quality, skill, etc.), expert

བྱང་དབང special rights or privileges, special powers, exclusive right (i.e., to do something)

བྱང་ཇས special products (i.e., those products which are peculiar to a given locality)

བྱང་ལས special work, specialty

བྱང་གསོད་པ to despise, look down upon; to belittle, disparage

བྱབ་བསྐྱུགས proclamation, official announcement

བྱབ་སྤེལ development; propagation

བྱམ་གྱ་ལག་ཤེས home handicrafts

བྱམ་གྲངས number of households

བྱམ་སྐྱུད family, clan

བྱམ་ཚེ་བ་རྣམ་བཞི The Four Big Families (i.e., the Chiang, Sung, K'ung, and Ch'en Families in China)

བྱམ་མི family, relatives

བྱམ་ཚང་ཚེ་བ་པ family (i.e., members of one's own family as well as any close relatives who dwell under the same roof)

བྱང་པ (*Perf. of འབྱང་པ*) scattered, dispersed, disseminated, distributed

[see འབྱང་པ]

ཁྲི་རྒྱུ་ alone, by oneself, solo, individual

ཁྲིགས་འཁྲིར་ stretcher (ཁྲིགས་འཁྲིར་ སུ་ཁག་ team of stretcher-bearers)

ཁག་རླུབ་ debt to be paid in blood

ཁབ་ལྗེ་འཁོར་མོ་ armored car

ཁམ་ཚང་པ་ dishonest trader, crooked businessman

ཁའོ་མཁོ་རྩུ་རྒྱུ་ South Korea

ཁལ་བསྐྱུངས་ smuggling

ཁལ་ཁྲུངས་ tax source

ཁལ་ངའ་སྐྱ་ཚལས་ Commun. oppressive taxation

ཁལ་འཇལ་བ་ to pay a tax (in money);
Note: འབྲུ་ཁལ་འཇལ་བ་ = to pay a tax in grain

ཁལ་སྐྱུང་པ་ to collect taxes

ཁལ་ཚད་ tax rate

ཁལ་རྩགས་སྐྱ་ཚལས་ miscellaneous taxes

ཁལ་བཤལ་ smuggling

ཁྲི་སྐྱབ་བྱུང་པ་ to take up one's duties;
to be installed in office

ཁྲི་བ་ཏུ་ Ch. Chengtu (成都)

ཁྲི་མས་སྐྱ་ courtroom

ཁྲི་མས་ཚད་མི་གྲངས་ quorum

ཁྲི་མས་ཅུ་ constitution (of a state)

ཁྲི་མས་འཇེབ་ judiciary, judicial

ཁྲི་མས་བཟོ་བ་ to legislate

ཁྲི་མས་བཟོ་འདེད་པའི་ཁྲི་ legislative power

ཁྲི་མས་བཟོ་ལྗོ་ལྗོ་ལྗོ་ལྗོ་ལྗོ་ legislative committee

ཁྲི་མས་ལུགས་ legal system

ཁྲི་མས་སྐྱལ་ legal code

ཁྲང་ཚེབ་ Ch. Chungking (重慶)

ཁྲུ་ཤར་ Ch. office chief (處長)

ཁྲི་མི་དང་འབྲུ་སྐྱུང་ despicable act

ཁྲི་ལྷགས་ pig iron

ཁྲི་མ་གོང་ market price

[ལྷལ་གོང་]

ཁྲི་མ་བསྐྱུགས་ proclamation, public announcement

ପ୍ରିକ୍ଷା ଚିହ୍ନ ପଞ୍ଜୀକରଣ to announce publicly

ପ୍ରିକ୍ଷା ଚିହ୍ନ ପଞ୍ଜୀକରଣ Commun. to close up shop (in protest), refuse to do business

ଅମଳ ଉଡ଼ାଣ air travel; aviation

ଅମଳ ଉଡ଼ାଣ space (ଅମଳ ଉଡ଼ାଣ ଉଡ଼ାଣ ଉଡ଼ାଣ = to send a man into space)

ଅମଳ ବାୟୁ ସେନା air force
[ବାୟୁ ସେନା]

ଅମଳ ବାୟୁ ସେନା ଉଡ଼ାଣ ଉଡ଼ାଣ air force base

ଅମଳ ବାୟୁ air, atmosphere

ଅମଳ ବାୟୁ air defense

ଅମଳ ଶୁରା Commun. city and country, urban and rural

ଅମଳ ଉପସ୍ଥାପନ supply (e.g., supply line)

ଅମଳ ଉପକରଣ necessary equipment, requisites, accommodations

[ଉପକରଣ
ଅମଳ ଉପକରଣ]

ଅମଳ ଉପକରଣ supplies, provisions

ଅମଳ ଉପକରଣ extract (from a book, document, etc.)

ଉତ୍ପାଦନ spinning, weaving

ଉତ୍ପାଦନ ବଣ୍ଟନ distribution
[ଉତ୍ପାଦନ
ଉତ୍ପାଦନ ବଣ୍ଟନ]

ଉତ୍ପାଦନ ସମତ୍ୟାପନ Commun. averagism

ଉତ୍ପାଦନ ଉତ୍ପାଦନ ବଣ୍ଟନ ପତ୍ତି Commun. revengism

ଉତ୍ପାଦନ ଉତ୍ପାଦନ lathe
[ଉତ୍ପାଦନ ଉତ୍ପାଦନ]

ଉତ୍ପାଦନ ଉତ୍ପାଦନ period (of time)

ଉତ୍ପାଦନ ଉତ୍ପାଦନ environment, surroundings

ଉତ୍ପାଦନ ଉତ୍ପାଦନ ice, frost

ଉତ୍ପାଦନ ଉତ୍ପାଦନ guerrilla forces
[ଉତ୍ପାଦନ ଉତ୍ପାଦନ
ଉତ୍ପାଦନ]

ଉତ୍ପାଦନ ଉତ୍ପାଦନ guerrilla district

ଉତ୍ପାଦନ ଉତ୍ପାଦନ Fin. floating capital

ଉତ୍ପାଦନ (Perf. ଉତ୍ପାଦନ) to run swiftly; to run away, flee

ଉତ୍ପାଦନ (Perf. ଉତ୍ପାଦନ; Fut. ଉତ୍ପାଦନ) E.T. to distribute, disseminate; to scatter ଉତ୍ପାଦନ ଉତ୍ପାଦନ - to put one's enemies to flight)

འབྲུག་སྐད་འབྲུག་ཡིག་ཅེས་པའི་ *Mil.* to encircle, surround, outflank

འབྲུག་པར་འབྲུག་པར་ to wind (of rivers, roads, etc.)

འབྲུག་སྐྱོབ་ theatrical performance

འབྲུག་ཐོག་ battle line, front

[འབྲུག་ཐོག་]

འབྲུག་མཚམས་འཇོག་པ་ to make a truce, declare an armistice; to suspend fighting

འབྲུག་སྐྱོང་འདོད་མཁུལ་ *Commun.* warmonger

འབྲུག་སྐྱོང་འདོད་མཁུལ་འབྲུག་སྐྱོང་འདོད་མཁུལ་ *Commun.* war criminal

འབྲུག་པོ་ (Perf. འབྲུག་པོ་) to be angry, become irritated

གང་མཁོ་གང་ལེན་ *Commun.* each according to his needs

གང་ཐད་ནས་ལྷན་པོ་ from all directions or quarters; from all viewpoints

གང་ཐོབ་གང་ལེན་ *Commun.* each according to his due

གང་གཟུགས་ filled up, satisfied; completed, fulfilled

[ལྷན་པོ་སྐྱོང་འདོད་མཁུལ་]

གང་པོ་ cleaning out

གང་སྐྱོབ་ stage

གང་སྐྱོང་འདོད་མཁུལ་ viscosity; concentration (of liquids)

གང་ཚུལ་འཇོག་པ་ to emphasize

གྲ་ཡངས་ (or གྲ་ཡངས་པོ་) wide, broad, spacious, roomy; liberal

གྲུང་གྲུང་དབྱེས་ Central Committee of the Communist Party (Ch.) (共中央)

གྲུང་ཁྱེད་ Ch. Kwangtung (廣東)

གྲུང་ཤེས་ Ch. Kwangsi (Province) (廣西)

གྲུང་ཐུགས་ respects, best wishes, compliments

གྲུང་འདྲུང་ལྷན་པོ་ greetings to.... salutations

གྲུང་ཕྱག་ salute

[ལྷན་པོ་འདྲུང་གྲུང་འདྲུང་]

གྲུང་ལེན་པ་ to return a salute, exchange greetings; to exchange presents (e.g., scarves)

གྲུང་སྐྱོབ་ accident

[see གང་ཚུལ་]

ବିଦ୍ୟାଳୟ to block, impede, hinder, obstruct

ବିଶ୍ୱାସ news, information, report
[ବିଶ୍ୱାସ ଲେଖା]

ବିସ୍ତାରଣ site, location
[ବିସ୍ତାରଣ]

ବିସ୍ତାରଣରୁ ବାହାରିବା dismissed from office, relieved from one's duties

ବିଶ୍ୱାସୀନା to no avail, useless, ineffectual, unsuccessful
[ବିଶ୍ୱାସୀନା]

ବିକାଶ phase, stage, course, progress
[ବିକାଶ
ବିକାଶ]

ବିକାଶର ଉପାଦାନ ବିକାଶର ବିକାଶ appointing and dismissing, hiring and firing

ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା to suspend from work

ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା to support, back

ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା upper row, upper stratum, upper level, upper class; top personnel

ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା to lose value, depreciate; to reduce the price (of something)
[ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା]

ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା to move forward, advance, progress

[ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା
ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା]

ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା to increase in price
[ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା]

ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା to rise (of rivers)

ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା development, expansion
[ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା
ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା
ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା]

ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା steady pace

ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା step, pace, rate (of progress); sequence

ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା first step; initial, preliminary

ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା custom, habit

ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା silk borcade banner (awarded as a prize)

ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା wall newspaper

ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା to oppose, resist

ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା ବିକାଶରୁ ବାହାରିବା riot, mutiny, uprising, insurrection

གྲིང་གཏུགས appeal

གྲངས་ངེས་བཞོ་བཤའི་ལམ་ལུགས quota system (for the distribution of food, allocation of work, etc.)

གྲངས་ངེས་པ་ཅེ་བ having a definite number or amount

གྲངས་ཐུད half (of a number)

གྲབས་གསོམ preparations, arrangements
[ག་སྐྱུག
མ་གྲོག]

གལ་སྐོར (military) unit; team, group

གྲུ་གྲུ ball
[མ་མང]

གྲུ་གཏོང navigation, shipping (industry)
[གྲུ་ལས]

གྲུ་ཁྲིངས ship, boat, vessel
[see གྲུ་གཟིངས]

གྲུ་དོན effect; successful outcome, accomplishment, good result

གྲུབ་འབྲས success, accomplishment, achievement

གྲུགས་རམ help, assistance
[རྒྱགས་རམ]

གྲང་མི village
[ཚུའ]

གྲང་བདལ (or གྲང་དལ) suburbs

གྲང་མི inhabitant, resident
[ཡུལ་མི]

གྲུལ་མལ consultation, discussion, negotiation

གྲུལ་ཟླུའ་ས་གཤམ Commun. liberated area
[གྲུལ་ཟླུའ་ཡུལ་གྲུ]

གྲུས་ཚད decision arrived at by a majority vote; pact, agreement, convention

གྲུས་འཇམས་བྱུང་བ passed, carried (of motions, bills, etc.)

གྲུས་ཐག་བཅད་པ to conclude a discussion (by voting)

གྲུས་ཐག་ཚད་དོན resolution, decision (of a legislative body)

གྲུས་མཐུའ conference, deliberation

གྲུས་མཐུའ་བྱུང་བ passed (of laws, motions, etc.)

གྲུས་བཟུང debate, discussion

ಶ್ರೀನಿವೇಶನ conference, council, assembly
(ಸಂಘೀತ ಸಂವಿಧಾನ ಶ್ರೀನಿವೇಶನ - joint assembly)

ಶ್ರೀನಿವೇಶನ ಸಂಸ್ಥಾನ ಶಕ್ತಿ ಸಂಪಾದಕ ಪರಿಕರಗಳ ಸಮೂಹ power-generating
equipment

ಶ್ರೀನಿವೇಶನ ಕಛೇರಿ Commun. councilor's
office; council, soviet

ಶ್ರೀನಿವೇಶನ ಸಂಸ್ಥಾನ ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿ ಸಂಪಾದಕ ಉದ್ಯಾನ electric power
plant

ಶ್ರೀನಿವೇಶನ ವ್ಯವಹಾರ ಸಂಘರ್ಷಣೆ Commun. labor-
management dispute

ಶ್ರೀನಿವೇಶನ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಪಾದಕ ಸಾಧನಗಳ ಸಂಪನ್ಮೂಲ transformer (for
boosting electric current)

ಶ್ರೀನಿವೇಶನ ಕೈಯಿಂದ ಬೆಳೆಸಿದ ಪರಿಶ್ರಮ farm hand
[ಬೆಳೆಸಿದ ಪರಿಶ್ರಮ]

ಶ್ರೀನಿವೇಶನ ಸಂವಿಧಾನ ಕಛೇರಿ telegraph office

ಶ್ರೀನಿವೇಶನ ಪುಟ್ಟುಗಳ ಸಮೂಹ archipelago

ಶ್ರೀನಿವೇಶನ ಸಂವಿಧಾನ ಕಛೇರಿ ಕಳುಹಿಸುವುದು to send a telegram

ಶ್ರೀನಿವೇಶನ ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ನಾಟಕಗಳ ಸಮೂಹ singing and dancing troupe

ಶ್ರೀನಿವೇಶನ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಪಾದಕ ಕಾರ್ಯಗಳು electric motor works

ಶ್ರೀನಿವೇಶನ ಮುಂಪುಟ preface

ಶ್ರೀನಿವೇಶನ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಪಾದಕ ತರಂಗಗಳ ವಲಸೆ electrical wave

ಶ್ರೀನಿವೇಶನ ಸಮತಲಗೊಂಡ; ತಲೆಗೂದಲಿಸಿದ, ತಲೆಗೂದಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
[ನೋಡಿ ಸಮತಲಗೊಂಡ]

ದೇವತಾ ಸಂಸ್ಕೃತ ತ್ಯಜಿಸುವುದು to discontinue martial
law

ಶ್ರೀನಿವೇಶನ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ, ಸೂಚನಾತ್ಮಕ, ತಾತ್ಕಾಲಿಕ
[ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸೂಚನಾತ್ಮಕ]

ದೇವತಾ ಸಂಸ್ಕೃತ ತಿರಸ್ಕಾರಣೆ to negate; negation

ಶ್ರೀನಿವೇಶನ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಪಾದಕ ಯಂತ್ರ electric motor

ದೇವತಾ ಸಂಸ್ಕೃತ ತಿರಸ್ಕಾರಣೆ refutation, contradiction;
denouncement

ಶ್ರೀನಿವೇಶನ ಶಕ್ತಿ ಸಂಪಾದಕ ಉದ್ಯಾನ power plant

ದೇವತಾ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಂತೋಷದ ಸಹೋದಯ cheer, shout (express-
ing joy, approval, etc.)

ಶ್ರೀನಿವೇಶನ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಪಾದಕ ರಸ್ತೆ ವಾಹನಗಳ ಸಮೂಹ electric streetcar, tramway

ದೇವತಾ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಂತೋಷದ ಸಹೋದಯ ಜಂಪಿ ಆನಂದದೊಂದಿಗೆ
enthusiastic
[ಆನಂದದೊಂದಿಗೆ ಸಂತೋಷದ ಸಹೋದಯ]

ಶ್ರೀನಿವೇಶನ ಚಿತ್ರಗಳ ಸಮೂಹ movie film

ದೇವತಾ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಂತೋಷದ ಸಹೋದಯ congratulations,
good wishes

ಶ್ರೀನಿವೇಶನ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ವಿದ್ಯುತ್ generated electricity

དགའ་སྐྱོབ་ཚལ་ཚེབ *Commun. assembly, congratulatory meeting*

དགའ་སྐྱོ རྩོམ་ལྡན་དུ་སྤྱོད་པ་ joyful excitement, exultation, enthusiasm

དགའ་སྐྱོ་དཔག་མེད་ limitless joy, boundless enthusiasm

དགའ་སྐྱོབ་ལྷོ་བ་ to congratulate

དགའ་ཅིད་ amusement, recreation

དགའ་སེམས་ enthusiasm

དགར་བ་ to isolate, quarantine

དབྱ་གསུམ་གྱི་སྐབ་ཚལ་ *Commun. The 'September Third' Society*

དགོ་ལོ་ཚེབ་པ་ professor

དགོ་མོ་སྐབ་གྲྭ་ normal school

དགོ་ཚུལ་ novice in a monastery (the stage between a དགོ་བསྐྱེད་ and a དགོ་སྦྱང་)

དགོངས་པ་ལྷོ་བ་ to resign

དགོངས་ཇོགས་ཇོགས་དྲུབ་ remembrance of the dead

དགོངས་གཞི་བསྐྱར་བ་ to examine into a matter (by collecting and comparing all the pertinent facts), think over, consider

དགོ་བ་སྤྲེ རྩོམ་ལྡན་གྱི་མི་ལོ་ལྟར་ལྷོ་བ་ persons or things attached to monasteries

དབྱ་ཆས་འདྲེན་སྤྱད་པ་ to capture (e.g., supplies, enemy matériel, etc.)

དབྱ་ཤ་ལེབ་པ་ to take revenge

དབྱ་ཆས་ཅན་གྱི་དཔལ་ལྷན་ armed forces

དབྱ་དང་འདྲེན་གྱི་ཐབས་ arrangement with the enemy (e.g., for an armistice, peace talks, settlement of disagreements, etc.)

དབྱ་རྒྱལ་སྤྱོད་གྲུ་རྩོམ་ enemy classes; the opposition

དབྱར་བལྟ་བ་ hostility

བགོ་བཤའ་ distribution, allotment, allocation

བགོས་པ་ to carve up, slice (like a melon), partition (a country)

བགྲངས་ (or བགྲངས་) filtered, strained

མགོ་མཇུག་མེད་པ་ anarchy

མགོ་སྒྲམས་ balanced, equalized

མགོ་བདེ་པ་ opportunist

མགོ་འདྲེན་ surrender

ଅର୍ଥୋ ଦାୟାଂ ଉତ୍ତରଂ କ୍ରମ officers and men

ଅର୍ଥୋ ଶୁଭଂ ଯଂ ପ୍ରମୋଟର, initiator, one who makes a proposal

ଅର୍ଥୋ ଉତ୍ତରଂ ଗ୍ରହଣଂ ପ୍ରାପ୍ତଂ ପ୍ରାପ୍ତଂ ପ୍ରାପ୍ତଂ to take charge of, preside over, manage

ଅର୍ଥୋ ଗ୍ରହଣଂ ପ୍ରାପ୍ତଂ shorthand

ଅର୍ଥୋ ଗ୍ରହଣଂ ପ୍ରାପ୍ତଂ unanimous; consistent, uniform

[ଅର୍ଥୋ ଶୁଭଂ ଯଂ ପ୍ରମୋଟର]

ଉତ୍ତରଂ ଦାୟାଂ (ଉତ୍ତରଂ ଦାୟାଂ) responsibilities, duties; task, mission, assignment, (ଅର୍ଥୋ ଶୁଭଂ ଯଂ ପ୍ରମୋଟର - Commun. historical task)

ଉତ୍ତରଂ ଦାୟାଂ ପ୍ରାପ୍ତଂ ପ୍ରାପ୍ତଂ person responsible for a group or an undertaking

ଉତ୍ତରଂ ଦାୟାଂ ପ୍ରାପ୍ତଂ ପ୍ରାପ୍ତଂ responsible cadre

ଉତ୍ତରଂ ଦାୟାଂ ମିସନ୍ ମିସନ୍ mission, assignment

ଉତ୍ତରଂ ଦାୟାଂ ଦାୟାଂ ଦାୟାଂ responsibility and power; duties, functions, authority (e.g., of a public official)

ଉତ୍ତରଂ ଦାୟାଂ ଦାୟାଂ ଦାୟାଂ to use one's authority, exercise one's official power, act on one's own responsibility

ଉତ୍ତରଂ ଦାୟାଂ ଦାୟାଂ out of office; loss of official position

[see ଦାୟାଂ ଦାୟାଂ]

ଉତ୍ତରଂ ଶୁଭଂ ପ୍ରାପ୍ତଂ breach, violation (of law)

ଉତ୍ତରଂ ଶୁଭଂ ପ୍ରାପ୍ତଂ opposition; opposing

ଉତ୍ତରଂ ଶୁଭଂ ପ୍ରାପ୍ତଂ bomb (ଉତ୍ତରଂ ଶୁଭଂ ପ୍ରାପ୍ତଂ ପ୍ରାପ୍ତଂ atomic bomb)

ଉତ୍ତରଂ ଶୁଭଂ ପ୍ରାପ୍ତଂ (Perf. ପ୍ରାପ୍ତଂ) to slope down; to decline, diminish

ଉତ୍ତରଂ ଶୁଭଂ ପ୍ରାପ୍ତଂ (Perf. ପ୍ରାପ୍ତଂ, ପ୍ରାପ୍ତଂ; Fut. ପ୍ରାପ୍ତଂ; Imper. ପ୍ରାପ୍ତଂ) to kill, slay; to destroy

ଉତ୍ତରଂ ଶୁଭଂ ପ୍ରାପ୍ତଂ movement, drive, campaign, exercise

ଉତ୍ତରଂ ଶୁଭଂ ପ୍ରାପ୍ତଂ ପ୍ରାପ୍ତଂ ମୋଟର ମୋଟର motor, engine

ଉତ୍ତରଂ ଶୁଭଂ ପ୍ରାପ୍ତଂ ଚଳକ Commun. activist

ଉତ୍ତରଂ ଶୁଭଂ ପ୍ରାପ୍ତଂ ପ୍ରାପ୍ତଂ Commun. to lead (e.g., a group of workmen); leader

[ଉତ୍ତରଂ ଶୁଭଂ ପ୍ରାପ୍ତଂ]

ଉତ୍ତରଂ ଶୁଭଂ ପ୍ରାପ୍ତଂ chief, leader, top man

[ଉତ୍ତରଂ ଶୁଭଂ ପ୍ରାପ୍ତଂ]

ଉତ୍ତରଂ ଶୁଭଂ ପ୍ରାପ୍ତଂ

ଉତ୍ତରଂ ଶୁଭଂ ପ୍ରାପ୍ତଂ beginning, commencement

[ଉତ୍ତରଂ ଶୁଭଂ ପ୍ରାପ୍ତଂ]

ଉତ୍ତରଂ ଶୁଭଂ ପ୍ରାପ୍ତଂ

ଉତ୍ତରଂ ଶୁଭଂ ପ୍ରାପ୍ତଂ to open up (virgin lands, a business enterprise, etc.) develop (natural resources)

ରଦ୍ଧିଂ ରଦ୍ଧିଂ leadership

ରଦ୍ଧିଂ ରଦ୍ଧିଂ ଧ to direct, manage; to take over the management of; to assume the leadership of

ରଦ୍ଧିଂ ରଦ୍ଧିଂ ଧ to begin (a meeting), open (ରଦ୍ଧିଂ ରଦ୍ଧିଂ ଧ - opening speech)

ରଦ୍ଧିଂ ଚରଣ prevention and cure

ରଦ୍ଧିଂ ଚରଣ monopoly

ରଦ୍ଧିଂ ଧ (or ରଦ୍ଧିଂ ଧ) to ward off, guard against, protect from; to defend; to prevent (ସିଂ ରଦ୍ଧିଂ - drought prevention); to obstruct

ରଦ୍ଧିଂ ଚରଣ ଚରଣ to protest

ରଦ୍ଧିଂ ଧ (Perf. ଚରଣ) E.T. to be accustomed to

ରଦ୍ଧିଂ ଚରଣ epidemic

ରଦ୍ଧିଂ ଧ (Perf. ରଦ୍ଧିଂ) to go quickly, run

ରଦ୍ଧିଂ ଚରଣ ଚରଣ chemical industry

ରଦ୍ଧିଂ ଧ (Perf. of ରଦ୍ଧିଂ) shelled, husked (ରଦ୍ଧିଂ ଧ - husked rice)

ରଦ୍ଧିଂ ଚରଣ contest, competition, match race (ରଦ୍ଧିଂ ଚରଣ - labor competition)

ରଦ୍ଧିଂ ଚରଣ ଚରଣ Commun. to challenge (e.g., to engage in socialist competition)

[ରଦ୍ଧିଂ ଚରଣ ଚରଣ]

ରଦ୍ଧିଂ ଧ to compete, contend; to struggle

ରଦ୍ଧିଂ ଚରଣ ଚରଣ incomparable, peerless, unrivaled

ରଦ୍ଧିଂ ଚରଣ Commun. accepted a challenge, engaged in socialist competition

ରଦ୍ଧିଂ ଚରଣ Commun. regulations, rules; discipline (e.g., army discipline)

ରଦ୍ଧିଂ ଧ to agree with, jibe with, coincide with, correspond to; to fit, be fitting, be suitable

[ରଦ୍ଧିଂ ଧ]

ରଦ୍ଧିଂ ଚରଣ order, system, orderly arrangement, series

[ରଦ୍ଧିଂ ଚରଣ]

ରଦ୍ଧିଂ ଚରଣ circulation; tour

ରଦ୍ଧିଂ ଚରଣ Commun. Ministry of Communications

ରଦ୍ଧିଂ ଚରଣ promulgation; bulletin, notice

ରଦ୍ଧିଂ ଚରଣ Commun. explanation, justification (e.g., for an unpopular action); commentary

ଉତ୍କଳ ଶବ୍ଦକୋଷ ତୀବ୍ର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ
expenditures, strict economy

ପୁରୁଷମାନଙ୍କର ଘର
old people's home

କ୍ରମ ହ୍ରାସ
decline (of business),
degeneration (of character)

କ୍ରମ ହ୍ରାସ (ବିଜ୍ଞାନ) ହ୍ରାସ, ଉଦ୍‌ଘାଟନ
[ଉଦ୍‌ଘାଟନ]

କ୍ରମ ସ୍ତରୀଣ ଶବ୍ଦକୋଷ
Commun. the broad masses

କ୍ରମ ପରିଧି
extent, scope, limit, sphere,
jurisdiction, scale, size, acreage
(କ୍ଷେତ୍ରଭୂମି - arable acreage)

କ୍ରମ କେବଳ ଉତ୍କଳ
huge

କ୍ରମ କେବଳ ଉତ୍କଳ
Commun. to broaden,
popularize, extend, spread, enlarge,
expand, develop
[ସ୍ତରୀଣ ଶବ୍ଦକୋଷ ଉତ୍କଳ]

କ୍ରମ ଚୀନ ଶବ୍ଦକୋଷ ଶୁଭ ଶାସନ
Commun. The Chinese People's Government

କ୍ରମ
catty

କ୍ରମ ଶୁଭ ଶାସନ ଚୀନ
Chinese traitor (i.e.,
one who commits treason against China)

କ୍ରମ ଉତ୍କଳ ଶବ୍ଦକୋଷ
principle of
laissez-faire

କ୍ରମ ଶବ୍ଦକୋଷ ଶୁଭ ଶାସନ
Commun. Pan-Hanism

କ୍ରମ କେବଳ ଉତ୍କଳ
Commun. luxury goods

କ୍ରମ ଉତ୍କଳ ଶବ୍ଦକୋଷ
to place a bet, make a
wager; to gamble

କ୍ରମ ଉତ୍କଳ
encouragement, support
[see କ୍ରମ ଉତ୍କଳ ଶବ୍ଦକୋଷ]

କ୍ରମ ଉତ୍କଳ
antithesis; opposite, contrary

କ୍ରମ ଉତ୍କଳ ଶବ୍ଦକୋଷ
national emblem
[କ୍ରମ ଉତ୍କଳ]

କ୍ରମ ଉତ୍କଳ ଶବ୍ଦକୋଷ
selling out one's
own country; treason, betrayal

କ୍ରମ ଉତ୍କଳ ଶବ୍ଦକୋଷ
traitor

କ୍ରମ ଉତ୍କଳ ଶବ୍ଦକୋଷ
to lose one's country,
be subjugated

କ୍ରମ ଉତ୍କଳ
national anthem

କ୍ରମ ଉତ୍କଳ ଶବ୍ଦକୋଷ
patriotism

କ୍ରମ ଉତ୍କଳ ଶବ୍ଦକୋଷ
Commun. state
controlled economy

କ୍ରମ ଉତ୍କଳ
national flag

ක්‍රියා, ක්‍රියා, ක්‍රියා, ක්‍රියා international agreement(s)	ක්‍රියා, වේදා property, assets
ක්‍රියා, ක්‍රියා, ක්‍රියා, ක්‍රියා Commun. L' Internationale	ක්‍රියා, වේදා, ක්‍රියා, ක්‍රියා, ක්‍රියා resource(s)
ක්‍රියා, ක්‍රියා, ක්‍රියා, ක්‍රියා Commun. International Labor Day (i.e., May Day)	ක්‍රියා, ක්‍රියා test, examination
ක්‍රියා, ක්‍රියා, ක්‍රියා, ක්‍රියා Commun. International Student Association	ක්‍රියා, ක්‍රියා system
ක්‍රියා, ක්‍රියා, ක්‍රියා, ක්‍රියා Commun. the national economy	ක්‍රියා, ක්‍රියා, ක්‍රියා, ක්‍රියා daily necessities [ක්‍රියා, ක්‍රියා, ක්‍රියා, ක්‍රියා]
ක්‍රියා, ක්‍රියා, ක්‍රියා, ක්‍රියා The U.N. Assembly	ක්‍රියා, ක්‍රියා, ක්‍රියා, ක්‍රියා abnormal
ක්‍රියා, ක්‍රියා, ක්‍රියා, ක්‍රියා Commun. internationalism	ක්‍රියා, ක්‍රියා, ක්‍රියා, ක්‍රියා continuous, sustained [ක්‍රියා, ක්‍රියා ක්‍රියා, ක්‍රියා]
ක්‍රියා, ක්‍රියා, ක්‍රියා, ක්‍රියා Commun. National Committee, All-China Committee	ක්‍රියා, ක්‍රියා, ක්‍රියා, ක්‍රියා Commun. regular member (e.g., of the Standing Committee)
ක්‍රියා, ක්‍රියා highway [ක්‍රියා, ක්‍රියා]	ක්‍රියා, ක්‍රියා, ක්‍රියා, ක්‍රියා normal relations
ක්‍රියා, ක්‍රියා, ක්‍රියා, ක්‍රියා Commun. National Defense Council	ක්‍රියා, ක්‍රියා, ක්‍රියා, ක්‍රියා fixed custom, established practice, normal procedure
ක්‍රියා, ක්‍රියා materials, data (e.g., research materials); raw materials [ක්‍රියා, ක්‍රියා, ක්‍රියා, ක්‍රියා]	ක්‍රියා, ක්‍රියා, ක්‍රියා, ක්‍රියා main elements, chief ingredients; primary causes
ක්‍රියා, ක්‍රියා mass (in physics)	ක්‍රියා, ක්‍රියා (Perf. & Fut. ක්‍රියා) to move, be moved (ක්‍රියා, ක්‍රියා, ක්‍රියා - hard to move)

झरुंघुंखंठ Commun. private capital, private property

झरुंघुंखंठ व despotic, autocratic

झरुंघुंखंठ private management

झरुंघुंखंठ वखं लखं प्रं लखं privately-owned industrial enterprises

झरुंघुंखंठ private property

झरुंघुंखंठ वखं लखं वखं लखं selfish
[रं रं वं वं वं वं]

झरुंघुंखंठ व लखं लखं लखं customhouse

झरुंघुंखंठ व रं रं लखं Commun. exclusivism

झरुंघुंखंठ व लखं लखं multi-purpose...

झरुंघुंखंठ (Perf. वखं लखं; Fut. वखं लखं) to make round, round off; to gather into a ball or mass, heap together

झरुंघुंखंठ (Perf. & Fut. वखं लखं) to condense by boiling, boil down

झरुंघुंखंठ व लखं Hon. attended, took part in, participated in

झरुंघुंखंठ (Perf. वखं लखं; Fut. वखं लखं) to yawn, gape

झरुंघुंखंठ art

झरुंघुंखंठ (Perf. & Fut. वखं लखं) to overthrow, cast down; to turn upside down; to destroy; to kill

झरुंघुंखंठ व लखं gunboat

झरुंघुंखंठ व लखं cannon fodder

झरुंघुंखंठ व लखं लखं radio receiver

झरुंघुंखंठ व लखं phonograph record

झरुंघुंखंठ व लखं लखं sound recorder

झरुंघुंखंठ व लखं लखं to edit; editor

झरुंघुंखंठ व लखं organization

झरुंघुंखंठ (Perf. वखं लखं; Fut. वखं लखं) to begin again; to repeat, say again; to put together, collate

झरुंघुंखंठ (Perf. वखं लखं; Fut. वखं लखं) to discuss a matter, converse freely

झरुंघुंखंठ व लखं co resound, reverberate

झरुंघुंखंठ व लखं लखं magic lantern, slide projector

झरुंघुंखंठ व लखं लखं (Perf. वखं लखं) to build, construct (लखं लखं लखं - to build a wall); to draft (a letter); to decorate

झरुंघुंखंठ व लखं लखं to exceed, surpass

વક્તવ્ય controversy, dispute

[see લક્ષ્ય વક્તવ્ય]

વક્તવ્ય વર્તી વ્યવસ્થા સંવચન Commun. transition period

[વક્તવ્ય સુદૃઢીકૃતિ ધર્મ સંવચન]

વક્તવ્ય વચ્ચે દર્શાવવા to elect indirectly; indirect election

વક્તવ્ય વર્ધનવાળું Commun. to reconstruct, rebuild; to reform

વક્તવ્ય સ્થાપના re-establishment, reconstruction

વક્તવ્ય સંસ્કરણ reform

વક્તવ્ય સંવર્તન to change, alter, transform, convert

વક્તવ્ય ઘોષણા public notice

વક્તવ્ય જાહેરાત statement

વક્તવ્ય જાહેર કરવા to declare, announce, proclaim, pronounce (sentence)

વક્તવ્ય થવું (Perf. વક્તવ્ય થયું) to become cold; to cool, chill

વક્તવ્ય ઘસવા (Perf. વક્તવ્ય ઘસવા) twisted (a rope); held fast to (an object or an idea); exerted (one's strength); endeavored

લબ્ધિ, કૃતિ, ધર્મ to change one's basic character or nature; to transmute

લબ્ધિ, કૃતિ, ધર્મ character, nature (of animate beings)

લબ્ધિ, કૃતિ, ધર્મ સુદૃઢીકૃતિ acute illness

લબ્ધિ, કૃતિ, ધર્મ વચ્ચે દર્શાવવા with (વક્તવ્ય સંવચન દર્શાવવા વચ્ચે) - with warm enthusiasm

લબ્ધિ, કૃતિ, ધર્મ સહાયક accomplice, accessory [લબ્ધિ, કૃતિ, ધર્મ સહાયક]

લબ્ધિ, કૃતિ, ધર્મ રહસ્યવંતી conspiracy, machinations [લબ્ધિ, કૃતિ, ધર્મ રહસ્યવંતી]

લબ્ધિ, કૃતિ, ધર્મ સંવચન enthusiasm, zeal, earnestness

લબ્ધિ, કૃતિ, ધર્મ કૃતિ Labor Party

લબ્ધિ, કૃતિ, ધર્મ કૃતિ સંસ્થા સુવ્યવસ્થા working conditions

લબ્ધિ, કૃતિ, ધર્મ કૃતિ ધર્મ સંવચન Commun. May Day

લબ્ધિ, કૃતિ, ધર્મ કૃતિ વ્યવસ્થા labor force, manpower

લબ્ધિ, કૃતિ, ધર્મ કૃતિ worker, laborer

લબ્ધિ, કૃતિ, ધર્મ કૃતિ ધર્મ સંવચન Commun. labor hero

લબ્ધિ, કૃતિ, ધર્મ કૃતિ ધર્મ સંવચન સંવચન Commun. model worker

લબ્ધિ, કૃતિ, ધર્મ કૃતિ ધર્મ સંવચન working people

ငလ်းတရားရဲး ငလ်းတရား comfort articles

ငလ်းတရားတရားတရား absolute majority

ငလ်းတရား rules, regulations; discipline; formula

ငလ်းတရား against, opposed to, counter- (တရားတရားတရား - counterrevolutionary)

ငလ်းတရား personally, in person

ငလ်းတရား bank (တရားတရားတရား ငလ်းတရားတရား - Commun. The People's Bank of China)

ငလ်းတရားတရားတရား circulation of money

ငလ်းတရား Fin. exchange

ငလ်းတရား fund, foundation (e.g., Rockefeller Foundation), endowment

ငလ်းတရား currency

ငလ်းတရားတရားတရားတရား currency inflation

ငလ်းတရား contradiction

ငလ်းတရားတရားတရား declaration (e.g., declaration of war)

ငလ်းတရားတရား directly subordinate

ငလ်းတရား fact (တရားတရားတရား ငလ်းတရား - historical fact)

ငလ်းတရားတရားတရား Commun. materialist dialectics

ငလ်းတရားတရားတရား interflow or inter-exchange of commodities

ငလ်းတရား normalization; normal, regular (တရားတရားတရား ငလ်းတရား - regular warfare)

ငလ်းတရား goods, merchandise; cargo, freight

[တရားတရား]

ငလ်းတရားတရားတရား freight train

ငလ်းတရား price of goods

[တရားတရား]

ငလ်းတရား material resources

ငလ်းတရားတရားတရား experiment

ငလ်းတရား in actual substance; direct (ငလ်းတရားတရားတရား - direct elections); formal (e.g., formal statement); formally (ငလ်းတရားတရားတရား - formally established)

[တရားတရား]

ငလ်းတရားတရား to take direct action (to settle a matter)

མངའ་འབངས citizen

མངོན་ལྷན་གྱི་བཤེན་པ to become real, come true; reality, actuality

མངོན་ལྷན་མེད་ལྷན་གྱི་སྤོངས་ལྷན་གསལ latent strength

མངོན་པར་བསྐྱབས་པ to state openly, announce publicly

མངོན་པར་བསྐྱབ་པ to demonstrate, display, express

ཇམ་སྐྱེ་ཁྲིམ་སྐྱོར show of strength, political demonstration

ཇམ་སྐྱེ་ཁྲིམ་བསྐྱོར་བྱེད་པ Commun. to hold a demonstration, parade

ཇམ་གཟུངས་སྐྱེ་པ Commun. to demonstrate; demonstration

རྩོལ་པ་ལྷམས hunters

ལྷ་གཅིག་དྲུག་ཚགས May 1st Celebration

ལྷ་ཆ་གཅིག་ (or ལྷ་ཆ) one fifth, one of five equal parts

ལྷ་བཞི་ཉེ་འགྲལ་བསྐྱོད The May 4th Movement

སྐྱེ་ཉེ་ལྷ་ eve (e.g., of a holiday)
[མདང་ལ]

སྐྱེ་དཔེ precedent(s)

སྐྱེ་མ་རྗེས་ལྷ་ལྷ་ ancient remains, relics of the past, ruins

སྐྱེ་བ་འགོག་པ to prevent

སྐྱེ་བ་འགྲོ་གླུ prelude, overture

སྐྱེ་བ་གཅིད་དོན་ཚལ་ལྷ་ prerequisites
[སྐྱེ་བ་འཇམས་ལྷ་ལྷ་]

སྐྱེ་བ་མཐོང་ foresight

སྐྱེ་བ་འབྲེལ་ལྷ་དོན་ལྷ་ premise

སྐྱེ་བ་འབྲེལ་ལྷ་དོན་ལྷ་ཚལ་ལྷ་ main premise

སྐྱེ་བ་ཚེས budget

བད་བསྐྱེད་མཉམ་བྱེད་འཕུལ་འཁོར Agric. combine, combined harvester

བད་བསྐྱེད་འཕུལ་འཁོར Agric. harvester, harvesting machine

བསྐྱབས་བརྗོད་ eulogy, praise, commendation

བསྐྱབས་བརྗོད་པ to praise, eulogize
[བསྐྱབ་པ]

ཅ་སྐྱོད་ཚེས Ch. accelerator (加速机)

ཅང་ཀེ་ཤག Ch. Chiang Kai-shek (蒋介石)

ཅི་ཡིད་འདྲིའུ་པ to put forth whatever there is; to develop to the fullest extent; to display fully (e.g., one's loyalty, patriotism, support for a program, etc.)

ཅི་ཅང་ CH. Ching-chiang (28-34 N, 103-56 E) (靖江)

ཅི་འང་ཤེ་ཤེ Kiangsi (江西)

ཅུ་ཉུ་ཀྱང་ bureau chief (局長)

གཅིག་འགྲུར་དོ་དམ་ domination, control

གཅིག་སྐྱེལ་བ་ to roll into one; to unify; to standardize

གཅིག་ཚད་ decisive (i.e., acting strictly according to one's own judgment), arbitrary

གཅིག་དྲུ་བསྐྱར་བ་ to amalgamate, combine, unite

གཅིག་སྐྱུད་ concentration
[གཅིག་འདྲུ]

གཅིག་པུར་སྐྱུད་པ་ to act alone or independently; single-acting (e.g., engine)

གཅད་དོན་ regulation, stipulation

བཅད་ཁྲིམས་ law

བཅོངས་བཞུལ་ liberation, emancipation
[བཅོངས་འགྲུལ]

བཅོངས་ཞབས་པ་ bound, tied

བཅུད་ཀྱི་མི་ལ་ལྟ་ཚུལ་ philosophy of life
[བཅུད་ཀྱི་མེད་མཐོང་ཚུལ]

བཅོས་སྒྲུབ་ reorganization

བཅོས་བསྐྱར་ radical change, reform, re-organization, transformation (སྤྱི་ཚོགས་སྤང་ལུགས་ཀྱི་བཅོས་བསྐྱར་ - socialist transformation) reform (དམངས་གཙོ་བཅོས་བསྐྱར་ - democratic reform)

ལྷགས་ཀྱི་ཡོལ་བའི་བང་ inside the Iron Curtain

ལྷགས་པག་མེད་གསར་བའི་ The Revolution of the Iron-Pig Year (i.e., the 1911 Revolution)

ལྷགས་འཕྲིབ་ wire, telegram

ལྷགས་ཚྭ་གུ་ steel helmet

ལྷགས་རིགས་ metal

ལྷགས་རིགས་གདུབ་གཞག་འཁོར་སྐྱོགས་ metal-cutting machine tools

ལྷོ་ཡང་བསྐྱར་ཚད་ specific gravity

මු.කරු weight

ක.නිව conditions, terms

ක.සුභස.ව on the average (ක.සුභස.ව.ස.ප.ස.ක. 20.8% කු.ආ.ස. 8 අභස.ව.ප. - has increased an average of 20.8% per year)

ක.අසුච semi- (සු.දි.ප.ප.ව.සු.ආ. ක.අසුච - semi-colonial; සු.ක.ස.ප. සු.ස.ක.අසුච - semi-socialist; ව.ස. ව.සු.ප.සු.ආ.ක.අසුච - semi-feudal)

ක.අස local; partial

ක.ආ.සු.ස.ස.ව.ව.ව.ව. whole, complete, unbroken, unimpaired

ක.ආ.සු.ප.සු.ප.ව. to meet with misfortune, suffer a calamity

ක.ස.කු.සු. structure, composition, construction

ක.ප.ව.ප.ප.ආ.ච. severe punishment

ක.ව.ප.ව. kilowatt

ක.ප.නි.ප.නි.ආ.ව. political consciousness

ක.ප.නි.ප.නි.අ.ප.ප. Commun. political struggle

ක.ප.නි.ප.නි.ප. Commun. political program or platform

ක.ප.නි.ප.නි.ආ.ව. political science; politics

ක.ප.නි.ප.නි.ආ.ව.සු.ආ.ව.සු.ආ.ව. Commun. Committee on Political and Legal Affairs

ක.ප.නි.ප.නි.ප. Political Bureau

ක.ප.නි.ප. statesman; politician

ක.ප.නි.ප.සු.ආ.ව. political commissar

ක.ස.ආ. property, possessions, resources; requisites

ක.ආ.සු.සු. Commun. solidarity, unity (ක.ආ.සු.සු.සු.සු. - unity between the racial minorities)

ක.ප.ස.ආ. see අ.ක.ප.ආ.

ක.ප.ස.ආ.ආ.ආ.ආ. to make a binding agreement, draw up a treaty

ක.ව.ප. Ch. hydrogen bomb (氢弹)

ක.ව.ස.ප.සු.ප.ආ.ආ. High Hon. to take a trip, go on a journey

ක.ස.ආ. Ch. automobile, motorcar (汽车)

කු.ප.ආ. scarcity of water

කු.සු.ආ. (Abbrev. of කු.ආ.ආ.ආ.ආ.ආ. - hydro-electric කු.සු.ආ.ආ. - hydroelectric station)

ક્ર.ક્ર.વ.વ.વ.વ.વ. river valley

ક્ર.વ.વ.વ.વ.વ. water pipes

ક્ર.વ.વ.વ.વ.વ. upper reaches of a river

ક્ર.વ.વ.વ.વ. submarine

ક્ર.વ.વ. waterway, channel

ક્ર.વ.વ.વ.વ. hydroelectric power

ક્ર.વ.વ.વ. extravagance, waste

ક્ર.વ.વ.વ. drowned

ક્ર.વ.વ. sole responsibility

ક્ર.વ.વ.વ. specially sent; a detail (mil.)

ક્ર.વ.વ. editorial

ક્ર.વ.વ.વ. specialist

ક્ર.વ.વ.વ.વ. special invitation

ક્ર.વ.વ.વ.વ. loudspeaker

ક્ર.વ.વ.વ.વ. Commun. People's Supreme Court

ક્ર.વ.વ.વ.વ. Commun. People's Supreme Criminal Court (also called the Procurator General's Office)

ક્ર.વ.વ.વ.વ. to authorize, approve, ratify

ક્ર.વ.વ.વ. written decision or resolution

ક્ર.વ.વ.વ. religious faith or belief (ક્ર.વ.વ.વ.વ. - freedom of religion)

ક્ર.વ.વ.વ.વ. religious freedom

ક્ર.વ.વ.વ.વ. to spit out; to despise

ક્ર.વ.વ.વ. tooth and fang; agents, stooges, accomplices

ક્ર.વ.વ.વ. parachute

ક્ર.વ.વ.વ. paratroops

ક્ર.વ.વ. death rate

ક્ર.વ.વ. liberation

ક્ર.વ.વ.વ. Commun. liberation army

ક્ર.વ.વ. fetters, bonds, restraints

අකුරු ව (*Fut.* වැටේ) to press out, extract (by pressing or wringing out)

අකු Ch. administrative district
[අ. කුරු ව] (කු)

අකු ව (*Perf.* වැටිණ; *Fut.* වැටේ; *Imperat.* කු ව) to promise; to attest, affirm

අකුණ ව (*Perf.* වැටිණ; *Fut.* වැටේ) to chew, munch; to gnaw (upon)

අකුණු ව bandit

අකුණු වේ *Commun.* bandit leader

අකුණු වේ secret service; special agent
[අකුණු ව, අකුණු ව]

අකුණු වේ කුණු වේ *Commun.* to eradicate bandits and spies

අකුණු වේ *Commun.* bandit gang

අකුණු වේ Cambodia
[අකුණු ව, අකුණු ව]

අකුණු වේ දකුණු වේ *Commun.* -
The Democratic Republic of Germany

අකුණු වේ වැඩි වේ to lift, raise, enhance, advance

[අකුණු ව, අකුණු ව
අකුණු ව
අකුණු ව, අකුණු ව]

අකුණු වේ වැඩි වේ to wind up (a project), conclude

[අකුණු ව, අකුණු ව
අකුණු ව]

අකුණු වේ අකුණු වේ *Commun.* guerrilla warfare, partisan fighting

අකුණු වේ *Commun.* The Cold War

අකුණු වේ weight, measure, capacity (e.g., a five gallon jug)

අකුණු වේ වැඩි වේ to hand over, pay (taxes); to contribute

අකුණු වේ වැඩි වේ world war (අකුණු වේ වැඩි වේ - The Second World War)

අකුණු වේ වැඩි වේ *Commun.* to rebuild the world, reconstruct the world, reform the world

අකුණු වේ වැඩි වේ view of the world (i.e., view of life and of the external world)

[අකුණු ව, අකුණු ව]

අකුණු වේ (*Perf.* වැටිණ; *Fut.* වැටේ; *Imperat.* කු ව) to shudder, shiver, tremble; to contract (one's muscles)

අකුණු වේ pursuit

අකුණු වේ *Commun.* alternate committee member

ഭിഷ്കര prospects, future
[അഭിഷ്കര]

ഭിഷ്കര്യം to infer

ഭിഷ്കര്യം അഭിഷ്കര henchman

ഭിഷ്കര്യം folksong (originally, songs sung while transplanting rice plants)

ഭിഷ്കര്യം territory, country (ഭിഷ്കര്യം - Russian territory, Russia)

ഭിഷ്കര്യം tree
[അഭിഷ്കര]

ഭിഷ്കര്യം withdrawal

ഭിഷ്കര്യം to exchange (ഭിഷ്കര്യം - fair exchange)

ഭിഷ്കര്യം memorandum book

ഭിഷ്കര്യം fishing area

ഭിഷ്കര്യം optimism

ഭിഷ്കര്യം to weaken

ഭിഷ്കര്യം waste materials, scrap

ഭിഷ്കര്യം test, experiment

ഭിഷ്കര്യം to experiment; to practice

ഭിഷ്കര്യം to perform one's duties and obligations; to put into practice

[അഭിഷ്കര്യം]

ഭിഷ്കര്യം test, experiment

ഭിഷ്കര്യം to crush, destroy

ഭിഷ്കര്യം to experience, undergo personally

ഭിഷ്കര്യം to execute, perform, carry out

ഭിഷ്കര്യം restoration, reclamation, restitution

[അഭിഷ്കര]

ഭിഷ്കര്യം to restore, revive, re-establish, recover

[അഭിഷ്കര]

അഭിഷ്കര

അഭിഷ്കര

ഭിഷ്കര്യം repair and assembly plant

ഭിഷ്കര്യം day after day, daily

[see ഭിഷ്കര]

ਉਵਾਕਿਓਗ੍ਰਿਓਕਿਓ daily agenda

ਉਕਿਓਕਿਓ spy

ਉਕਿਓਕਿਓਕਿਓਕਿਓ neighboring country

ਉਕਿਓਕਿਓ recently

ਉਕਿਓਕਿਓ The Near East

ਉਕਿਓਕਿਓ critical point, crisis

ਉਕਿਓਕਿਓਕਿਓ Commun. policeman

ਉਕਿਓਕਿਓ insurance
[ਯਕਿਓਕਿਓ]

ਉਕਿਓਕਿਓਕਿਓਕਿਓਕਿਓ to
create a proper balance between supply
and demand

ਉਕਿਓਕਿਓਕਿਓ necessities

ਉਕਿਓਕਿਓ criminal code

ਉਕਿਓਕਿਓ ringleader

ਉਕਿਓਕਿਓ punishment

ਉਕਿਓਕਿਓਕਿਓ to punish, take
disciplinary action

ਉਕਿਓਕਿਓਕਿਓ to deal with severely

ਉਕਿਓਕਿਓਕਿਓ to reduce
punishment, commute a sentence

ਉਕਿਓਕਿਓਕਿਓ to impose a penalty,
punishment or sanction

ਉਕਿਓਕਿਓਕਿਓ severe punish-
ment

ਉਕਿਓਕਿਓ relieve
[ਉਕਿਓਕਿਓਕਿਓ]

ਉਕਿਓਕਿਓਕਿਓ Commun. trial by
mass meeting

ਉਕਿਓਕਿਓ crime

ਉਕਿਓਕਿਓ to accuse; to prosecute
for a crime
[ਉਕਿਓਕਿਓਕਿਓ]

ਉਕਿਓਕਿਓ purchasing power

ਉਕਿਓਕਿਓ balance of trade

ਉਕਿਓਕਿਓ Commun. The Ministry
of Trade

ਉਕਿਓਕਿਓ to buy up; to bribe

ਉਕਿਓਕਿਓ fair trade

ਉਕਿਓਕਿਓ oppression
and exploitation

ସଞ୍ଚିତ ଶୁଦ୍ଧି marriage

ଅନ୍ତରାଳିତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଚିନ୍ତାତର୍କିତ concerned about, affected by

[see ପଞ୍ଚ]

ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଚିନ୍ତାତର୍କିତ

ଅନ୍ତରାଳିତା ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦେବା to pay attention, take heed, notice

ଅନ୍ତରାଳିତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଚିନ୍ତାତର୍କିତ close attention, unrelaxed vigilance

ଅନ୍ତରାଳିତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଚିନ୍ତାତର୍କିତ unanimous; consistent, uniform

[ଅନ୍ତରାଳିତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଚିନ୍ତାତର୍କିତ]

ଅନ୍ତରାଳିତା ଶୁଦ୍ଧି shoulder to shoulder

ଅନ୍ତରାଳିତା ଶୁଦ୍ଧି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଚିନ୍ତାତର୍କିତ joint celebration

ଅନ୍ତରାଳିତା ଶୁଦ୍ଧି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଚିନ୍ତାତର୍କିତ United Nations

ଅନ୍ତରାଳିତା ଶୁଦ୍ଧି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଚିନ୍ତାତର୍କିତ coalition government

ଅନ୍ତରାଳିତା ଶୁଦ୍ଧି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଚିନ୍ତାତର୍କିତ Agric. combine, harvesting machine

ଅନ୍ତରାଳିତା ଶୁଦ୍ଧି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଚିନ୍ତାତର୍କିତ conservative thinking, conservative views

ଅନ୍ତରାଳିତା ଶୁଦ୍ଧି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଚିନ୍ତାତର୍କିତ to expel, exile; to pursue, follow

[see ଅନ୍ତରାଳିତା ଶୁଦ୍ଧି]

ଅନ୍ତରାଳିତା ଶୁଦ୍ଧି ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦେବା to register; to keep on record

ଅନ୍ତରାଳିତା ଶୁଦ୍ଧି ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦେବା Hon. to submit a report, report (to a superior)

ଅନ୍ତରାଳିତା ଶୁଦ୍ଧି ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦେବା report

[ଅନ୍ତରାଳିତା ଶୁଦ୍ଧି]

ଅନ୍ତରାଳିତା ଶୁଦ୍ଧି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଚିନ୍ତାତର୍କିତ to stimulate, excite, encourage

ଅନ୍ତରାଳିତା ଶୁଦ୍ଧି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଚିନ୍ତାତର୍କିତ fellow feeling, mutual attachment, sympathy

[ଅନ୍ତରାଳିତା ଶୁଦ୍ଧି]

ଅନ୍ତରାଳିତା ଶୁଦ୍ଧି (Perf. ଅନ୍ତରାଳିତା ଶୁଦ୍ଧି; Fut. ଅନ୍ତରାଳିତା ଶୁଦ୍ଧି; Imperat. ଅନ୍ତରାଳିତା ଶୁଦ୍ଧି) to fear, be afraid of

ଅନ୍ତରାଳିତା ଶୁଦ୍ଧି (Perf. & Fut. ଅନ୍ତରାଳିତା ଶୁଦ୍ଧି) to twist

ଅନ୍ତରାଳିତା ଶୁଦ୍ଧି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଚିନ୍ତାତର୍କିତ illustrated paper, pictorial

ଅନ୍ତରାଳିତା ଶୁଦ୍ଧି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଚିନ୍ତାତର୍କିତ insult

ଅନ୍ତରାଳିତା ଶୁଦ୍ଧି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଚିନ୍ତାତର୍କିତ Commun. leaders of the Party and of the Government

ଅନ୍ତରାଳିତା ଶୁଦ୍ଧି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଚିନ୍ତାତର୍କିତ Commun. full member of the Party

ଅନ୍ତରାଳିତା ଶୁଦ୍ଧି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଚିନ୍ତାତର୍କିତ Commun. Party and Government delegations

ନବଂ ନିପା careful, cautious, prudent

[ବବଂ ନବ

ବଦାଂ ଥିବ]

ନିବଂ ton

[ନିବଂ]

ନିଂ ଦି Germany (德國)

ନିଂ ଦିଂ କ୍ରି German

ନିବଂ ଶି Denmark (丹麥)

ନିବଂ କଂ ଶି stable, firm, fixed, established

[ବନିବଂ ଥି]

ନିବଂ ବଂ ବଂ perpetual, eternal, permanent

ନିବଂ କିଂ ବଂ ବିଂ logic, the science of logic

ନିବଂ କ୍ରିଂ କ୍ରିଂ ବଂ theatrical entertainment, play

ନିବଂ ବଂ କିଂ ବଂ to make up false stories, create rumors

ନିବଂ ବଂ କିଂ speech, oration; discussion

ନିବଂ ବଂ କିଂ speech, discourse; discussion; statement, critique

ନିବଂ ବଂ କିଂ enactment

[see ବଂ କିଂ ବଂ]

ନିବଂ ବଂ କିଂ speech, address, lecture

[କିଂ ବଂ କିଂ]

ନିବଂ ବଂ କିଂ deep plowing

ନିବଂ ବଂ କିଂ accusation, charge

[କିଂ ବଂ କିଂ]

ନିବଂ ବଂ କିଂ mining production

ନିବଂ ବଂ କିଂ to balance receipts and expenditures

ନିବଂ ବଂ କିଂ bankruptcy (i. e., a deficit or discrepancy between expenditures and income)

ନିବଂ ବଂ କିଂ to open up (ଅନିବଂ ବଂ କିଂ ବଂ କିଂ - a new airline was opened up)

ନିବଂ ବଂ କିଂ (Perf. of ନିବଂ ବଂ କିଂ) brought forward (a proposal), presented (a plan), submitted (a petition), lodged (a protest)

ନିବଂ ବଂ କିଂ symbol, sign; mark, label

ନିବଂ ବଂ କିଂ ceremonies

[କିଂ ବଂ କିଂ]

ନିବଂ ବଂ କିଂ salute gun, ceremonial cannon

རྒྱ་བོད་ཡི་མི་སྲིད་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ *Hon.* to congratulate, offer congratulations; to celebrate

[དཔེ་མཛུགས་ལྟ་བུ་]

རྒྱ་བོད་ཡི་མི་སྲིད་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ inspection, check, examination, investigation

རྒྱ་བོད་ཡི་མི་སྲིད་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ reconnaissance plane

རྒྱ་བོད་ཡི་མི་སྲིད་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ to supervise, oversee; to investigate

རྒྱ་བོད་ཡི་མི་སྲིད་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ examination, inspection

རྒྱ་བོད་ཡི་མི་སྲིད་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ acquaintanceship, recognition (of a friend, Chinese character, etc.)

[རྒྱ་བོད་ལྟ་བུ་]

རྒྱ་བོད་ཡི་མི་སྲིད་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ supervision; inspection

རྒྱ་བོད་ཡི་མི་སྲིད་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ to visit (on a sight-seeing tour)

རྒྱ་བོད་ཡི་མི་སྲིད་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ (or རྒྱ་བོད་ལྟ་བུ་) to see, in order to see (ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་རྒྱ་བོད་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ - to go to see the temple; རྒྱ་བོད་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ - good to see, proper to look at, visible)

རྒྱ་བོད་ཡི་མི་སྲིད་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ pivot, axis, key point

[ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་]

རྒྱ་བོད་ཡི་མི་སྲིད་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ manner, way; method, means (after a verbal stem); as, since, because

རྒྱ་བོད་ཡི་མི་སྲིད་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ *Commun.* opportunism

རྒྱ་བོད་ཡི་མི་སྲིད་ལྟ་བུ་བྱ་བ་

རྒྱ་བོད་ཡི་མི་སྲིད་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ (*Perf.* ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་; *Fut.* ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་; *Imperat.* ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་) to scold, rebuke

རྒྱ་བོད་ཡི་མི་སྲིད་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ (*Perf.* ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་; *Fut.* ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་) to enter into, penetrate; to pervade, be absorbed in; to infect

རྒྱ་བོད་ཡི་མི་སྲིད་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ (*Perf.* ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་; *Fut.* ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་) to abridge, abbreviate, shorten

རྒྱ་བོད་ཡི་མི་སྲིད་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ (*Perf. & Fut.* ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་) to agree, be in agreement; to be reconciled. Note also: ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ - intimate friends; ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ - at an opportune moment

རྒྱ་བོད་ཡི་མི་སྲིད་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ *Commun.* to turn over, shift one's position, get a new start

རྒྱ་བོད་ཡི་མི་སྲིད་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ (*Perf.* ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་; *Fut.* ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་) to empty

རྒྱ་བོད་ཡི་མི་སྲིད་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ (*Perf.* ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་; *Fut.* ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་) to hand over, deliver, give, donate (ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ - to give alms; ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ - to give food, nourish)

རྒྱ་བོད་ཡི་མི་སྲིད་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ fresh troops

རྒྱ་བོད་ཡི་མི་སྲིད་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ rich and powerful, prosperous

རྒྱ་བོད་ཡི་མི་སྲིད་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ weak, sickly

རྒྱ་བོད་ཡི་མི་སྲིད་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ power, force; efforts; resources

བརྟན་གྱི་དཔྱད་ inspection, test, check, examination

བརྟན་གྱི་དཔྱད་ investigation, research (གཏིང་ཚུགས་བརྟན་གྱི་དཔྱད་ - exhaustive research); observation

བརྟན་གྱི་པར་འདོད་པ་ to insist
[དམ་པར་འཆང་བ]

བརྟན་གྱི་ལྟ་ based on, according to...
[བྱང་ས
གཞི]

བརྟན་གྱི་དཔྱད་པ་ to examine closely (into a matter), search into; to observe closely

བརྟན་གྱི་ཚོད་ experiment, test

བརྟན་གྱི་ལྟ་ in accordance with, in conformity with, according to
[see ལྟ་བུ་ལ]

བརྟན་གྱི་ཚོགས་ praise, eulogy
[བརྟན་གྱི་བརྗོད་]

བརྟན་གྱི་གསར་པ་ new terms

བརྟན་གྱི་བརྟན་གྱི་པ་ admonition, warning, alarm

བརྟན་གྱི་ལྟ་ Commun. black sheep, person who brings disgrace to his family, class, or country
[བརྟན་གྱི་ལྟ་ལ]

ཐོག་མེད་ large level area, public square; field

ཐོག་མེད་གཞུང་གི་དཔལ་ Commun. field army

ཐོག་མེད་ལྷ་ཁུངས་ helicopter

ཐོག་མེད་ལྟ་ drought resistance

ཐོག་མེད་ལྟ་ policy, aim

ཐོག་མེད་ལྟ་ plan, program

ཐོག་མེད་ལྟ་ method, way

ཐོག་མེད་ལྟ་ through expediency

ཐོག་མེད་ལྟ་ correct procedure

ཐོག་མེད་ Ch. department, office (e.g., staff office (廳))

ཐོག་མེད་ལྟ་ public health

ཐོག་མེད་ལྟ་ general use

ཐོག་མེད་ལྟ་ interference, intervention (ཐོག་མེད་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ - to interfere with China's internal affairs)

ཐོག་མེད་ Ch. Taiwan (台灣)

ཐོག་མེད་ Ch. Tientsin (天津)

ସଂଗଠନ to register, write one's name in a register

ସଂଘାତ list, register

ସଂରକ୍ଷଣ Ch. tractor (拖拉机)

ସଂଗଠନ at, in (ସିଆନମେନ୍ ସ୍କୋୟାର୍ - in Tien An Men Square)

ସଂଗଠନ ପଦ୍ଧତି production method [ସଂଗଠନ ପଦ୍ଧତି]

ସଂଗଠନ ମୂର୍ତ୍ତି production morale

ସଂଗଠନ ଶକ୍ତି Commun. productivity (ଲ୍ୟାବର ପ୍ରଡକ୍ଟିଭିଟି - labor productivity)

ସଂଗଠନ ପ୍ରତିଯୋଗିତା competition in production, production race

ସଂଗଠନ ଉତ୍ତମ ସଂଗଠକ Commun. outstanding producer, outstanding worker

ସଂଗଠନ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ Commun. production plan (1959 ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସଂଗଠନ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ - fulfilled the production plan for 1959)

ସଂଗଠନ ଅନୁଭବ Commun. production experience

ସଂଗଠନ ଶକ୍ତି Commun. production power; productivity

ସଂଗଠନ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ Commun. production control

ସଂଗଠନ ଉତ୍ପାଦନ production, output [ସଂଗଠନ]

ସଂଗଠନ କ୍ଷେତ୍ର producing area, production

ସଂଗଠନ ପ୍ରତି ଚାକିରୀ ପାଇଁ ଉତ୍ତମ wages for piece work

ସଂଗଠନ ପ୍ରଦାନ products (ପ୍ରତି ଉତ୍ପାଦନ - industrial products)

ସଂଗଠନ ଉତ୍ପାଦନ ଓ ଉତ୍ତମ Commun. increasing production and economizing

ସଂଗଠନ ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷମା output, capacity (i.e., measure of the amount produced)

ସଂଗଠନ ଉତ୍ପାଦନ ମୂଲ୍ୟ output value

ସଂଗଠନ ପ୍ରଦାନ products, goods produced; production, output

ସଂଗଠନ ପ୍ରଦାନ ମୂଲ୍ୟ cost of goods produced

ସଂଗଠନ ସମ୍ପତ୍ତି possessions, property, wealth (from the economic standpoint, wealth in property rather than in cash)

ସଂଗଠନ କର୍ମୀ industrial worker (i.e., one who produces wealth)

ସଂସ୍କୃତ-ପଦ-ସଂଗ୍ରହ scattered localities

ଅସଂସ୍କୃତ-ପଦ to drive out, expel

ଅସଂସ୍କୃତ-ପଦ conclusion, outcome, result
[ସଂସ୍କୃତ-ପଦ]

ଅସଂସ୍କୃତ-ପଦ thoroughly, all the way

ଅସଂସ୍କୃତ-ପଦ to get to the bottom of a matter, come to a conclusion, terminate (an affair)
[ସଂସ୍କୃତ-ପଦ]

ଅସଂସ୍କୃତ-ପଦ necessary arrangements, requisites

ଅସଂସ୍କୃତ-ପଦ friendly countries, allies

ଅସଂସ୍କୃତ-ପଦ Commun. peace negotiation

ଅସଂସ୍କୃତ-ପଦ tightening the friendship, consolidating the unity of ...; consolidation, unity (ସଂସ୍କୃତ-ପଦ - great unity)

ଅସଂସ୍କୃତ-ପଦ Commun. collective contract
[ସଂସ୍କୃତ-ପଦ]

ଅସଂସ୍କୃତ-ପଦ to lead collectively; collective leadership

ଅସଂସ୍କୃତ-ପଦ Commun. collective farm, kolkhoz
[ସଂସ୍କୃତ-ପଦ]

ଅସଂସ୍କୃତ-ପଦ society, association

ଅସଂସ୍କୃତ-ପଦ settlement, agreement

ଅସଂସ୍କୃତ-ପଦ high plateau

ଅସଂସ୍କୃତ-ପଦ height
[ସଂସ୍କୃତ-ପଦ]

ଅସଂସ୍କୃତ-ପଦ impression, mental image, conception
[ସଂସ୍କୃତ-ପଦ]

ଅସଂସ୍କୃତ-ପଦ Commun. discrimination, prejudice

ଅସଂସ୍କୃତ-ପଦ viewpoint

ଅସଂସ୍କୃତ-ପଦ Hon. to submit a petition (to one's superiors, to a court of law, etc.)

ଅସଂସ୍କୃତ-ପଦ to wage war, engage in combat
[ସଂସ୍କୃତ-ପଦ]

ଅସଂସ୍କୃତ-ପଦ Mil. tank

ଅସଂସ୍କୃତ-ପଦ war strategy

ରସପଂସୁଦ୍ଧି battle line, front (ସୂଚକଂ
ସୂଚକଂ-ରସପଂସୁଦ୍ଧି - production front)

ରସପଂସୁଦ୍ଧି ଯୁଦ୍ଧଂ-ରସୁଦ୍ଧି united front
[ରସୁଦ୍ଧି-ସୂଚକଂ-ସୂଚକଂ-ସୁଦ୍ଧି]

ରସପଂସୁଦ୍ଧି ଯୁଦ୍ଧଂ-ସୁଦ୍ଧି-ସୁଦ୍ଧି-ସୁଦ୍ଧି Commun.
United Front Work Department

ରସପଂସୁଦ୍ଧି-ସୁଦ୍ଧି-ସୁଦ୍ଧି-ସୁଦ୍ଧି united front

ରସପଂସୁଦ୍ଧି-ସୁଦ୍ଧି-ସୁଦ୍ଧି-ସୁଦ୍ଧି fighter plane

ରସପଂସୁଦ୍ଧି tactics (ରସପଂସୁଦ୍ଧି-ରସପଂସୁଦ୍ଧି-
ରସପଂସୁଦ୍ଧି - guerrilla tactics)

ରସପଂସୁଦ୍ଧି-ରସପଂସୁଦ୍ଧି combat (ରସପଂସୁଦ୍ଧି-ରସପଂସୁଦ୍ଧି-
ରସପଂସୁଦ୍ଧି - combat hero)

ରସପଂସୁଦ୍ଧି-ରସପଂସୁଦ୍ଧି-ରସପଂସୁଦ୍ଧି combat soldier

ରସପଂସୁଦ୍ଧି-ରସପଂସୁଦ୍ଧି-ରସପଂସୁଦ୍ଧି belligerent nation(s)

ରସପଂସୁଦ୍ଧି Mil. works, fortifications;
trenches, line of defenses
[ରସପଂସୁଦ୍ଧି]

ରସପଂସୁଦ୍ଧି-ରସପଂସୁଦ୍ଧି-ରସପଂସୁଦ୍ଧି representative
congress, assembly of delegates

ରସପଂସୁଦ୍ଧି-ରସପଂସୁଦ୍ଧି strong, robust

ରସପଂସୁଦ୍ଧି-ରସପଂସୁଦ୍ଧି dispersed, scattered (in
retreat)

ରସପଂସୁଦ୍ଧି-ରସପଂସୁଦ୍ଧି modernized

ରସପଂସୁଦ୍ଧି (or ରସପଂସୁଦ୍ଧି) Commun. recti-
fication, correction (ରସପଂସୁଦ୍ଧି-ରସପଂସୁଦ୍ଧି-
ରସପଂସୁଦ୍ଧି - rectification campaign)

ରସପଂସୁଦ୍ଧି-ରସପଂସୁଦ୍ଧି to accept (recommenda-
tion, proposal, etc.), adopt (a reso-
lution)

ରସପଂସୁଦ୍ଧି-ରସପଂସୁଦ୍ଧି to accept (responsibility,
invitation, advice, etc.); to admit,
acknowledge

ରସପଂସୁଦ୍ଧି-ରସପଂସୁଦ୍ଧି automatic; voluntary

ରସପଂସୁଦ୍ଧି-ରସପଂସୁଦ୍ଧି response

ରସପଂସୁଦ୍ଧି-ରସପଂସୁଦ୍ଧି to enforce

ରସପଂସୁଦ୍ଧି-ରସପଂସୁଦ୍ଧି affixing a seal; letter with a
seal; official practice, custom

ରସପଂସୁଦ୍ଧି-ରସପଂସୁଦ୍ଧି widespread, flourishing,
prevalent

ରସପଂସୁଦ୍ଧି-ରସପଂସୁଦ୍ଧି increase, expansion, develop-
ment, prosperity

[ରସପଂସୁଦ୍ଧି-ରସପଂସୁଦ୍ଧି]

ରସପଂସୁଦ୍ଧି-ରସପଂସୁଦ୍ଧି

ରସପଂସୁଦ୍ଧି-ରସପଂସୁଦ୍ଧି]

ରସପଂସୁଦ୍ଧି-ରସପଂସୁଦ୍ଧି standard-bearer, guidon
ରସପଂସୁଦ୍ଧି

ରସପଂସୁଦ୍ଧି-ରସପଂସୁଦ୍ଧି Commun. to present a
banner (for meritorious achievement)

དྲུང་སྐྱོད་ལྟ་བུ་གྲུ pharmaceutical plant

དྲུང་སྐྱོད་ sperm; sap; essence; juice

དྲུང་སྐྱོད་ལྟ་བུ་གྲུ germs, bacteria

དྲུང་སྐྱོད་ལྟ་བུ་གྲུ germ warfare

དྲུང་སྐྱོད་ལྟ་བུ་གྲུ germ bomb

དྲུང་སྐྱོད་ལྟ་བུ་གྲུ 120,000,000

དྲུང་སྐྱོད་ smoke bomb

དྲུང་སྐྱོད་ལྟ་བུ་གྲུ to divide up; to decentralize

དྲུང་སྐྱོད་ Ch. degree; kilowatt hour (度)

དྲུང་སྐྱོད་ time, era, epoch, age, period [དྲུང་སྐྱོད་]

དྲུང་སྐྱོད་ incident (དྲུང་སྐྱོད་ལྟ་བུ་གྲུ་གྲུ་ - The 'Nine-Eighteen' Incident (i.e., the Japanese invasion of Manchuria on 18 September 1931))

དྲུང་སྐྱོད་ལྟ་བུ་གྲུ having a definite time, scheduled

དྲུང་སྐྱོད་ in time

དྲུང་སྐྱོད་ in time [དྲུང་སྐྱོད་]

དྲུང་སྐྱོད་ལྟ་བུ་གྲུ in accord with the times, modernized

དྲུང་སྐྱོད་ current event(s) [སྐབས་དྲུང་སྐྱོད་]

དྲུང་སྐྱོད་ anniversary, memorial

དྲུང་སྐྱོད་ hourly wage

དྲུང་སྐྱོད་ century

དྲུང་སྐྱོད་ The 20th Century

དྲུང་སྐྱོད་ The Middle Ages

དྲུང་སྐྱོད་ epoch-making... .

དྲུང་སྐྱོད་ like that, similarly, likewise

དྲུང་སྐྱོད་ up-to-date equipment

དྲུང་སྐྱོད་ on this account, because of this, therefore

དྲུང་སྐྱོད་ Commun. office, local office (ཅི་ལྟར་དྲུང་སྐྱོད་ལྟ་བུ་གྲུ་ - the local office in Peking)

དྲུང་སྐྱོད་ definition [མཚན་ཉིད་]

དབ་སྐྱེ concept

དབ་བྱུང་ལྷ་ཡོན་ Commun. administrative official, executive officer; regular member

དབ་ཅུ་ topic, theme, subject of a discourse

དབ་ཚན་ item, clause; rules, regulations

དམ་འཁོར་ freight car
[ད་བའི་འཁོར་ལ]

དམ་དཔལ་ caravan leader

དག་ཆས་ཅན་གྱི་དཔུང་ལག་ armed forces

དག་པ་ rigorous, strict, stern

དག་ཤུལ་ ruthlessness, violence, force
[དག་ཤུགས]

དང་སྦྱེམས་ fair, just (ཉ་ཚང་དང་སྦྱེམས་ - fair trade)

དང་བདེན་གྱི་འཐབ་རྩེད་ righteous struggle

དང་ལྷན་ proper, upright

དང་ལྷན་འཁོར་བ་ Commun. to rise up in righteous revolt
[ལྷན་ལངས་པ]

དངས་ (Perf. of འདྲིའ་པ) pulled, hauled; invoked; invited; cited (དངས་པ་ལས་ - having cited ...)

དབ་རྟགས་ commemorative badge or medal

དྲིལ་སྒྲིག་པ་ propagandist

དྲིལ་བསྐྱབས་ propaganda

དྲིལ་བསྐྱབས་རྒྱ་མཚོ་མ་ propaganda poster

དྲིལ་བསྐྱབས་བྱུང་པ་ propaganda net

དྲུང་འཐོབ་འཕྲུལ་འཁོར་ (or འདྲུང་འཐོབ་འཕྲུལ་འཁོར་) tractor

དྲ་བརྟག་ཆས་ thermometer

གཏུ་བ་ (Perf. གཏུས་) to collect, gather together, amass; to mix (e.g., drugs)

[see ཏུ་བ]

འདྲ་བ]

གཤོང་ཚོད་ assurance

གཤོང་ལེན་ Commun. vanguard, forerunner, pioneer (གྲང་ལྷ་མི་རིགས་འཛིང་གྲུལ་གཤོང་ལེན་དཔུང་རྒྱུ་ - The Chinese Nationalities Liberation Pioneer Corps)

གཤོབ་མི་ཟེ་ necessarily

[ཇིས་པར]

བདག་རྒྱུ་གཞུང་བ་ to give an award

བདག་དབང	sovereignty	འདམ་སྐྱེག་པ	candidate
བདེ་སྐྱེང	public peace and order	འདམ་ཐོབ	elected
བདེ་འཇགས	safety, security	འདམ་བྱེད་དབང་ཆ	right to be elected, eligibility for election
བདེ་འཇགས་ལས་འཛིན་ཚོགས་འདུ	The Security Council	འདམ	Colloq. here (used for འདོད་རྒྱ)
བདེན་དོན	truth	འདམ་པ	to surpass, exceed
[གཞན་ལུགས]		འདོད་སྐྱོང་བར་བྱ་བ	preface, foreword
བདེན་པ་བདེན་ཐོག	verification	[སྐྱོང་བསྐྱེད་པ]	
བདེན་གཞན	stability	འདུ་ཤིས་སྐྱོང་བ	hallucination, illusion, fantasy; utopia
བདེན་འཚ	health, hygiene	[བསམ་སྐྱོང]	
མདང་བ	on the eve of	འདུལ་བ	uniform
[སྤྱི་ཉིན]		[ལས་གོས]	
མདུག་བསུ་ལྷོ་བ	Hon. to welcome; to hail (e.g., a victory)	འདོད་མ་བསྐྱོ	election
མདུལ་སྐྱོང	bomb	འདོད་མ་སྐྱོབ	Commun. selection of an official to fill a vacancy (e.g., a replacement for an official who has died)
[སྐྱོམ]		འདོད་མ་བྱེད་ཀྱི་དབང་ཆ	right to vote, suffrage
མདོ་འཛིན	pivot, axis, key point		
[see ལྷོ་བ]		འདོད་མ་མར་སྐྱེད་པ	to be integrated (of all classes of people and various races living together)
མདོག་ལྷོ་བ་ལུགས་རིགས	non-ferrous metals	འདོད་མ་ལྷོ	ideal
མདོན་བསྐྱོབ་	fundamental principles, main points; (political) platform		

འདོད་ལུགས advocacy, support; proposal; insistence

འདྲ་མཉམ equal (འདྲ་མཉམ་མེད་པའི་ ཚོང་ས་ཡིག - unequal treaty)

འདྲིའུ་ཚོང transport and sales, marketing (of goods)

རྒྱལ་ཡུལ་གྱི་མཚོན་འཛུགས་ལྷན་ཁག་ atomic weapons

རྒྱལ་ཡུལ་རྒྱུ་ས་པ atomic energy

རྩ་ཆས་ཀྱི་དུས་རབས The Stone Age

ཕྱི་ལྷན་འཛུགས་ airship, dirigible

ཕྱི་ཁག department

ཕྱི་དམག militia

ཕྱི་ཚོན unit (see also p. 293)
[ཕྱི་ཚོན]

ཕྱིར་བཞུགས་པ་ (Perf. བཞུགས་པ་, Fut. བཞུགས་པ་) to enter into partnership with, join, be associated with; to accompany

ཕྱིར་ཚོན་གྱི་དབང་ཆ right of settlement or residence

ཕྱིར་རིང sojourn, stay

ཕྱི་ཚོན་ཆས statistics

བརྗོད་པ་ to notify (see also p. 295)

བརྗོད་པ་ to transmit (a message)

བརྗོད་ཚེག Commun. slogan

བརྗོད་ཐབས་ལ་གཏོགས་པ་ to decide by vote

བརྗོད་པ་ (Perf. & Fut. of རྗོད་པ་) to compete, contend; to emulate; to race

བརྗོད་ཚད་ comparison; ratio (ལྗོད་ལྡང་ བརྗོད་ཚད་ - specific gravity); proportion

བརྗོད་ཚད་གཤམ་ལྷོད་ perfect parallel

བརྗོད་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ chief points, main outline
[ཅ་གཤམ་]

བརྗོད་པ་ (Perf. of རྗོད་པ་) collected, gathered together, joined together; included

བ་ཤ Norway (འཤམ་)

བ་ཤའི་འབྲེལ་ཚོགས་ Commun. youth federation (ཀྲུང་གྱི་རྒྱལ་ཡོངས་དམངས་གཙོ་བོའི་བ་ཤའི་འབྲེལ་ཚོགས་ - The All-China Democratic Youth Federation)

བ་རྗོད་ Postpos. says, said (དཔལ་གྱིས་ བ་རྗོད་ - the chief said ...)

[ཟེར་རྗོད་]

འག་ཚང The Black Market

འགས་ལས forestry

འང་གི་གསར་བཞེད་འཕེལ་འདོད The Revolutionary Civil War

འང་འབྲེག་བྱེད་པ to compromise

འང་རྒྱུག་ reconciliation

འང་བརྒྱན essence

འང་བསྐྱེད་ Buddhism (ཀྲུང་གོ་འི་འང་བསྐྱེད་མཐུན་ཚལ་ས - The Chinese Buddhist Association)

འང་དྲ་བསྐྱེད་པ to include
[འང་དྲ་བཅི་བ]

འང་དོན་ contents, subject matter
(see also p. 301)

འང་དོན་རང་དབང་བཅའ་ internal autonomy

འང་དོན་ཕུལ་ཁང Commun. The Ministry of the Interior

འང་སྤྱོད་ཕྱི་མི foreign resident

འང་ཅག Colloq. among (ourselves, yourselves, etc.)

[see འང་ཚགས]

འང་ཡོང་དངོས་རྒྱུ་ imports

འང་ཡོང་མང་བ import surplus

འང་ལགས interior of a country, inland; China proper (i.e., China south of the Great Wall). (See also p. 303).

འང་གྲོན་ internal affairs (རང་རྒྱལ་གྱི་འང་གྲོན་ཡིན་པས - as these are internal affairs of our country...)

འང་སྤྱོད་སྐྱོང་ Polit. cabinet

འང་གྲོན་ལ་ཐེ་གདོགས་བྱེད་པ to intervene in internal political affairs

འདྲི་བྱི་ sick bed

འདྲི་བྱི་སྐྱེ་མ་ disease germ, bacteria, virus

འཕམ་རྒྱུ་འཕམ་ཚགས་ཚུད་དམག་དཔུང་ standing army, regular army

འཕམ་འཕྲོག་པ to extend, put off, suspend (འཕམ་ཚད་འཕམ་འཕྲོག་པ - to suspend sentence)

[འཕམ་ཚད་བསྐྱོང་བ]

བྱ་བ་དོ་གོ་ West Germany

བྱ་བ་རྒྱལ་སྐད་ལྟར་འག the western countries; The West

བྱས་སྒྲུབས efficiency; efficacy (of medicine)

[བྱས་མཐུ]

བྱས་ལྡན effective, valid (see also p. 309)

[ལྡན་ཚད]

བྱས་ཚད rate of efficiency

འགྲུ་འཇམ་ལིའི New Delhi

འོ་འཕྲུལ་འཕྲུང་བ to make a mistake, blunder, err; to act contrary to Communist doctrine

འོ་རྟགས error sign

གཞན་ཆེ་ས important point

གཞན་བསྐྱུས་ཅ་ཚེག outline, summary, key points

གཞན་ཡིད concerning, regarding

[འབྲེལ་ཡིད]

སྐྱར]

གཞམ་སྐྱུགས anti-aircraft gun

གཞམ་བདེ་སྐྱ་མ་ཆེ The Tienan Gate (in Peking)

གཞམ་གཤེས་བརྟག་དཔྱད་ཁང weather station, meteorological station

གཞམ་ལྷ Ruler of the Heavens, God

གཞན་རྩམ ancient tools or implements, antiquities, antiques

[ལྷ་མའི་ཡི་བྱད་རྩམ་པ]

གཞམ་སྐབས་ཀྱི་ཐབས་ཚུལ temporary measures

གཞམ་སྤྱད rank, position, grade

གཞམ་སྤྱོད move, transfer

གཞམ་ཚུལ་མཛོད་བསྐྱུས news summary

གཞམ་ལྲགས real, actual; practical; principle, rule (see also p. 316)

གཞོད་རྒྱུལ aggression, invasion, encroachment, usurpation

[བཅེ་སྐྱུ]

གཞོད་རྒྱུལ calamity, disaster (རང་བྱུང་གི་གཞོད་རྒྱུལ - natural calamity)

གཞོད་འགོག་པ to ward off catastrophe (e.g., flood, fire, disease, etc.)

གཞོད་འཚེ persecution; damage, injury

གཞོད་འཚེ་བ to endanger; to damage, injure; to persecute

མཁུ་བཅེས compression

ਅਰੰਭਿਤ ਸ਼੍ਰੀਯੋਗਿਣਿ **sworn friend**

ਅਰੰਭਿਤ ਸੰਘ **alliance, league**

ਅਰੰਭਿਤ ਸੰਘਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹ **allied nations; The Allies**

ਅਰੰਭਿਤ ਸੰਘਾਂ ਦੇ ਪੁਰੋਹਿਤ **allied forces**

ਅਰੰਭਿਤ ਸੰਘ (ਵਰਗੀਕਰਨ ਅਰੰਭਿਤ ਸੰਘ - **alliance of workers and peasants**)

ਰੂਪਾਂਤ ਦਾ ਪਰਿਵਰਤਨ **to change form or shape; metamorphosis**

ਰੂਪਾਂਤ ਦਾ ਸਮਾਨਤਾ **form and content**

ਰੂਪਾਂਤ ਦਾ ਸਮਾਨਤਾ **uniformly**

ਰੂਪਾਂਤ ਦਾ ਸਮਾਨਤਾ **Commun. rationalism**

ਰੂਪਾਂਤ ਦਾ ਸਮਾਨਤਾ **tempered iron, steel**
[ਰੂਪਾਂਤ ਦਾ ਸਮਾਨਤਾ]

ਸਹੀ ਸੰਦੇਸ਼ **proper guidance**

ਸਹੀ ਸੰਦੇਸ਼ **united leadership**

ਸਹੀ ਸੰਦੇਸ਼ **neglect, carelessness, disregard, omission**

ਸਹੀ ਸੰਦੇਸ਼ **pleasant view, optimistic outlook**

ਸੁਰੰਗ **phenomenon**

ਸੁਰੰਗ **spindle**
[ਰੰਗ ਦਾ ਸੁਰੰਗ]

ਸੁਰੰਗ ਅਤੇ ਵਸਤੂ **textile plant**

ਸੁਰੰਗ ਅਤੇ ਵਸਤੂ **oil painting**

ਸੁਰੰਗ **pay (see also p. 326)**

ਸੁਰੰਗ ਦਾ ਸੁਰੰਗ **nature (i.e., the physical universe)**

ਸੁਰੰਗ ਦਾ ਸੁਰੰਗ **natural science**

ਪਾਕਿਸਤਾਨ **see ਪਾਕਿਸਤਾਨ**
(巴基斯坦)

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਸੁਰੰਗ **The People's Republic of Bulgaria**

ਪਾਕਿਸਤਾਨ **Paochi (34-16 N, 106-58 E)**

ਪਾਕਿਸਤਾਨ **Commun. ministry (ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੁਰੰਗ - Ministry of Railways; ਘਰ ਵਾਲੇ ਵਸਤੂ ਦਾ ਸੁਰੰਗ - Ministry of Light Industry)**
[ਪਾਕਿਸਤਾਨ]
see ਪਾਕਿਸਤਾਨ (部)

ਪੁਯੀ **Puyi nationality**
(布依)

ସଂଘର ଶିକ୍ଷା ଦାୟତା କ୍ଷୁଦ୍ର ଉତ୍ପାଦନ କ୍ରମ - The People's Republic of Poland

ଦୀର୍ଘ ହୃଦ୍ୟ heroic, brave, gallant
[ଦୀର୍ଘ ହୃଦ୍ୟ
ଦୀର୍ଘ ଦାୟତା]

ଦୀର୍ଘ ଶିକ୍ଷା ଦାୟତା heroism (as a political philosophy)

ଦୀର୍ଘ ଦାୟତା see ଦୀର୍ଘ ଦାୟତା

ଦୀର୍ଘ ନୂତନ ଦାୟତା ଦାୟତା କ୍ଷୁଦ୍ର ଉତ୍ପାଦନ Commun. new economic policy

ଦୀର୍ଘ ଦାୟତା unit, detachment (mil.); camp (polit.)
[ଦୀର୍ଘ ଦାୟତା]

ଦୀର୍ଘ ଦାୟତା mil. camp

ଦୀର୍ଘ ଦାୟତା armistice

ଦୀର୍ଘ ଦାୟତା book publishing (ଶିକ୍ଷା ଦାୟତା ଦୀର୍ଘ ଦାୟତା - Nationalities Publishing House)

ଦୀର୍ଘ ଦାୟତା to issue a publication, publish books

ଦୀର୍ଘ ଦାୟତା book with illustrations, picture book

ଦୀର୍ଘ ଦାୟତା model (e.g., model of good behavior), example; norm
[ଦୀର୍ଘ ଦାୟତା]

ଦୀର୍ଘ ଦାୟତା good example, fine model; norm

ଦୀର୍ଘ ଦାୟତା new type, new model (ଦୀର୍ଘ ଦାୟତା - new weapons)

ଦୀର୍ଘ ଦାୟତା Commun. bureaucratic capitalism

ଦୀର୍ଘ ଦାୟତା bureaucratism

ଦୀର୍ଘ ଦାୟତା government official

ଦୀର୍ଘ ଦାୟତା problem, question, matter (under consideration), issue, topic (for discussion). (See also p. 338)

[ଦୀର୍ଘ ଦାୟତା
ଦୀର୍ଘ ଦାୟତା
ଦୀର୍ଘ ଦାୟତା
ଦୀର୍ଘ ଦାୟତା
ଦୀର୍ଘ ଦାୟତା]

ଦୀର୍ଘ ଦାୟତା (Perf. ଦୀର୍ଘ ଦାୟତା; Fut. ଦୀର୍ଘ ଦାୟତା) to hang, dangle; to be suspended (Var. ଦୀର୍ଘ ଦାୟତା)

ଦୀର୍ଘ ଦାୟତା fellow-countryman, compatriots, brothers (ଦୀର୍ଘ ଦାୟତା - brotherly, fraternal)

ଦୀର୍ଘ ଦାୟତା fraternal friendship and cooperation

ଦୀର୍ଘ ଦାୟତା to advocate, promote; to exalt, glorify (see also p. 342)

ལྷན་ཁྲིམས་མཐོན་པོ་ prime minister

ལྷན་ཁྲིམས་ public service

ལྷན་དམིགས་ public enemy

ལྷན་མཐོན་ public and private

ལྷན་བཏགས་ public notification, official report, bulletin

ལྷན་ཚེས་ general treaty or pact

ལྷན་མཉམ་ཚེས་པོ་ universal harmony

ལྷན་མཉམ་ཅ་ཚེས་ common program

ལྷན་འཕྲོད་ལྷན་སྤྱོད་སྤྱོད་ལོ་ལོ་ Commun. total cost of production

ལྷན་དོན་ main points, fundamental principles; platform (polit.)
[མདོན་བསྐྱོད་]

ལྷན་བདེ་ public security, police (ལྷན་བདེ་དཔལ་ལུང་ཁག་ - Commun. public security unit, home guard)

ལྷན་འདོམས་ general election

ལྷན་སྤྱོད་ལྱི་བུ་ public utility

ལྷན་བུ་ public debt, bond

ལྷན་བུ་གཏོང་བ་ to issue bonds

ལྷན་དབང་འཕྲུག་པ་ to disfranchise, take away common rights

ལྷན་འབངས་ citizen

ལྷན་འབངས་ཀྱི་རང་དབང་ civil liberties

ལྷན་མང་སློབ་དེབ་ general reader, reading book for the masses

ལྷན་མང་རིང་ལུགས་ collectivism

ལྷན་ཚབ་ consul general

ལྷན་ཚོགས་ society (ལྷན་ཚོགས་རིང་ལུགས་ལྷན་ཚོགས་ - socialist society; བལ་ས་བཞུད་བཞུད་འཛིན་གྱི་ལྷན་ཚོགས་ - feudal society)

ལྷན་ཚོགས་སུ་འགྱུར་བ་ Commun. to socialize, change to a socialistic society (ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཞིང་ལས་སུ་བསྐྱུར་བ་ - to socialize agriculture)

ལྷན་ལམ་ main road

ལྷན་ལམ་སྤྱོད་ Commun. general line

ལྷན་འཕྲོད་བརྒྱ་ཚོགས་ federation of labor

ལྷན་འཕྲོད་ལོ་ལོ་གི་ཡུལ་ཁུངས་ main branch or cell

ལྷོ་ལོ་ལྷོ་ལོ་ square kilometer

ལྷོ་ལོ་ལྷོ་ལོ་ main building in which general meetings are held, meeting place of guilds, clubs, etc.

ལྷོ་ལོ་ common, general
[ལྷོ་ལོ་]

ལྷོ་ལོ་ common practice or custom

ལྷོ་ལོ་ common system
[ལྷོ་ལོ་]

ལྷོ་ལོ་ public security officer (i.e., one who works for public security)

ལྷོ་ལོ་ B.C.

ལྷོ་ལོ་ beginning of an era or reign

ལྷོ་ལོ་ impartial, equitable

ལྷོ་ལོ་ economical, thrifty; efficient
[ལྷོ་ལོ་]

ལྷོ་ལོ་ use, usage, application
[ལྷོ་ལོ་]

ལྷོ་ལོ་ real action or activity (i.e., to carry out a program)

ལྷོ་ལོ་ aftereffects (good or bad), influence

ལྷོ་ལོ་ (radio) frequency

ལྷོ་ལོ་ sales promotion

ལྷོ་ལོ་ send-off

ལྷོ་ལོ་ Commun. reception, meeting to welcome high dignitaries

ལྷོ་ལོ་ foreign country

ལྷོ་ལོ་ Commun. anti-foreign ...

ལྷོ་ལོ་ exports

ལྷོ་ལོ་ comprador, buyer

ལྷོ་ལོ་ marketing abroad

ལྷོ་ལོ་ Mil. repulse

ལྷོ་ལོ་ breed of livestock (ལྷོ་ལོ་ improvement of the breed)

ལྷོ་ལོ་ to put in order, adjust, regulate

ସୂଚନା ବିଷୟ deviation, deflection, variation

[ବିଚଳନ]

ସମ୍ପର୍କ ବ୍ୟାପକତା relationship

[ସମ୍ପର୍କ]

ବିନିଯୋଗ କରିବା to utilize, make use of, exploit

ସେବା କରିବା to serve; service

[ସେବା]

[ସେବା]

ସୂଚନା ସ୍ଥାନ Mil. outpost position

ସୂଚନା ବୃଦ୍ଧି bubonic plague

ସୂଚନା ବସ୍ତୁ product

ସୂଚନା ବିଚ୍ଛିନ୍ନତା separative sign

ସୂଚନା ପ୍ରଣାଳୀ to classify, sort

[ବିଭାଜନ]

[ବିଭାଜନ]

ସୂଚନା ଦିଗ direction, tendency, policy

ସୂଚନା ହାର rate or progress (ସୂଚନା ହାର - actual rate of progress)

ସୂଚନା ପ୍ରଣାଳୀ system, method, style, procedure

ଅତ୍ୟନ୍ତ ଧୂଳି very tense, critical

ମଧ୍ୟମ ଆକାର medium-sized

ନାଗରୀ ବିମାନ civil aircraft

ନାଗରୀ ଜନତା Commun. the masses

ନାଗରୀ ତୈଳ fuel

[ନାଗରୀ ତୈଳ]

ନାଗରୀ ତୈଳ ବିଭାଗ Commun. The Ministry of Fuel Industries

ନାଗରୀ କ୍ଷୁଦ୍ର diseases carried by insects (lit. 'insect damage')

ନାଗରୀ ପ୍ରଣାଳୀ way of producing, production method

[ସୂଚନା]

ନାଗରୀ କ୍ରମ Commun. petite bourgeoisie

ନାଗରୀ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରି to register, sign a register (in a hotel)

ନାଗରୀ ଖାଲ gap; dislocation

ନାଗରୀ ଚାଷୀ Agric. cultivator

ନାଗରୀ ପଢ଼ାବଦ୍ଧ trained, practiced, disciplined

ନାଗରୀ ପାଠ୍ୟ ପଢ଼ାବଦ୍ଧ training class

ལྷན་མ་མ pregnant woman

མ་དངུལ་བཞག་པ invested capital, investment

མ་ཅུར་འདྲེལ་བ to become a shareholder

མང་ཁ་ཉུང་ཉེ *Polit.* majority rule

མི་གྲངས་བསྐྱར་ཚད proportion of population

མི་རིགས་འབྲུག་སྐྱོང racial disorders

མི་རིགས་གྲངས་ཉུང minority race(s)

མི་ལི་ཚད scale in miles (e.g., on a map)

མུ་མཐུད་འཇུག continued, continuous
(མུ་མཐུད་འཇུག་མཚང་བསྐྱོད་ཆེན་པོ་
Commun. continued great leap forward)

མེ་འཁོར་ས་ཚེགས railroad station
[ཀྱི་སིང]

མེ་འགོག་ས་ཚུགས fire prevention station

མེ་ལུག་སྐྱོང་མེ་འགོག་སྐྱོང rocket launcher

མེད་རུང instead of (བཅུགས་ཀྱི་མེད་རུང
- instead of having planted ...)

མེས་དཔལ་བཞེད་ཅན *Commun.* disabled veteran (i.e., a soldier who has been honorably discharged because of his wounds)

གཙོ་སྐྱོབ་བྱེད་པ to sponsor, promote (an enterprise)

གཙོ་ཆེ་བ principal, main, important

གཙོ་བཞི་ལམ main road

གཙོ་བྱེད་སྐྱེ་ཁག responsible department

རྩ་བསྐྱར་འཕུལ་འཁོར hay baler

རྩོམ་བསྐྱར་བ to translate

རྩོམ་ཞིབ་པ to edit; editing

ཚང་མ all, whole, complete

ཚོང་ཁྲིམ general market

མཚའ་མར at night, during the night

འཛེམས་འདྲུབ་བཟོ་གུ tailor shop

འཚོ་བ་བཟང་ངུ living standard

ཞབས་རྒྱ་རྒྱུག་པ *Hon.* to dance
[see ཞབས་རྒྱ]

ཞབས་འདོགས་ལྗོད་བ *Hon.* to serve,
be of service to, cater to

ཞི་རུབ་ bacteria (細菌)

བཟོ་ཡུལ་ work site, work area

ཏི་མ་སྐྱབ་བྱེད་འཕུལ་འཁོར་ milk
separator

ཡའ་ལལ་ radio field station (see
also p. 604)

ཡིད་འཇོག་ཟབ་བཞུགས་ full attention

རང་བཤམ་གྱི་ *Commun.* subjective

རྒྱུ་འཕྲིལ་གཏོང་ཁང་ broadcasting room

ལའེ་ message

ལས་བཟོ་གཉེས་ *Commun.* officials and
workers (of a plant, industry, etc.)

ལས་ཚབ་དང་བཟོ་པ་ལྔ་མས

ལི་ལོ་ Lilo (27-49 N, 107-18 E)

ལུགས་སྲིལ་ custom, practice, procedure

ལའེ་རྩིས་ encipherment

ཤི་ཚད་ death rate

ཤིང་ཚས་བཟོ་གཞུ་ carpentry shop

ཤིལ་སུའི་ Hsinhui (a place) (新會)

ཤིག་བཟོ་བཟོ་གཞུ་ paper mill

ས་རྒྱུགས་ center (of activity); station
see ས་རྒྱུགས་

ས་གཞུང་ local government

ས་ཡིག་ autograph, signature

སི་རྒྱ་ལེ་བ་གི་ལེ་ Stalingrad

བསྐྲུབ་བྱ་ instructions

ཡར་ལས་བཟོ་པ་ construction worker

ཨ་མ་ཡ་གླིང་གི་དབུས་རྒྱུགས་ The Middle
East

ཨ་མ་ཡ་གླིང་གི་མར་ཁུལ་ The Far East

